

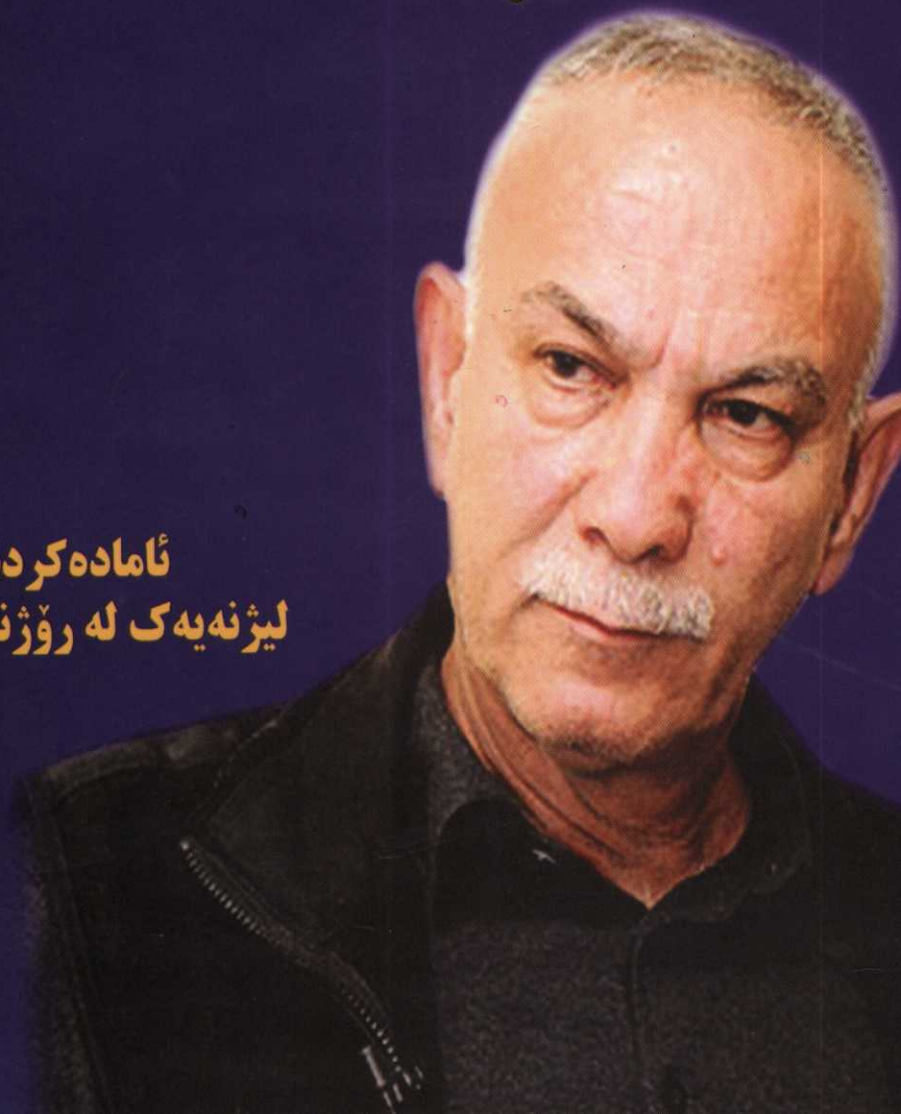
تصویر ابو عبد الرحمن کردی

ژیان و نهییه دنی

PDF 4 KURD

زوشروان مستهفا

ئاماده کردنی:
لیژنه یهک له روژنامه نووسان

پیناسی کتیب

ناوی کتیب: ژیان و نهینیهکانی نهوشیروان مستهفا

بابهت : توئیزینهوهو رهخه

نوسینی: لیژنهیهك له روژنامه نوسان

سالی چاپ: چاپی یهكهه م — سلیمانی

تیراژ: 5000

نرخ: 10000

چاپ و بلاوکردنهوه

کتیبخانهی جهمالی عه لی باپیر

ناونیشان: بازاری حههه سوور — پشت بازاری جهوازهکه

رونکردنه وهیهکی پیویست

نهوشیروان مستهفا که به ته نیا حزبیکی سیاسییه، یه کیکه لهو سه رکردانهی که پیگه یه کی پتهوی ههیه له سه ر ئاستی عیراق به گشتی و کوردستان به تاییه تی، که سابه تیه کی دیار و یه کیکه له وانیهی له دوای دروست بونی شوژی نویوه دوریکی بالای هه بووه، نه گهر نهوشیروان مستهفا له میژوو شوژی نوی! دهر بهینین ئهوا به دننیا ییه وه میژوییه کی قه موره، ئه وهی له م کتیه دا کۆکرا وه ته وه به ری رهنجی ماندوبونی ئه و روژنامه نوسانه یه که توانیویانه زۆر به نازایانه و به راشکاوانه باسی بکه ن و دیدار و گفتوگۆی له گه ئدا بکه ن، هه موو که سیك شایسته ی ره خنه لیگرتن و ئافهرینه . پیمان وانیه نهوشیروان مستهفا لیوان لیویت له ئیجابیات! به لام وهك ههر که سیکی تریش به دهر نییه له سلییات! ئیمه بوئه وهی سه ر له خوینهر چه واشه نه کهین، به ته نها باسی گوئمان بو نه کردوه، ئه م گوئه ی ئیمه پیچه وانیه گوئه کانی تره و درکیشی هه یه، ئه م کتیه نه په یوه ندی به هه واداران ی گۆرانه وه هه یه و نه په یوه ندیشی به نه یاره کانی گۆرانه وه هه یه، ته نها مه به ستمان ئه وه بووه چه ندین بیر و بوچونی ناکۆک و ناتها و دژبه یه که له کتیبیکدا کۆبکه ینه وه. به و هیوایه ی ئه و که سه ی که:

درکی دی
گولبش بیینی

ژيان و نهينى يه كانى نهوشىروان مسته فا

به دودا چوون / نياز محمد

نهوشىروان مسته فا له سالى 1944 له گهره كى سه رشه قام (به رخانه فا) ي شارى سليمانى له بنه ماله يه كى ناسراو و روشنبيرى نهو شاره له دايك بووه.

نهوشىروان مسته فا وهك هاورى نزيكه كانى ده گيرنه وه شهسته كانى سه دهى رابردوو دهستى به كار و چالاكى كردوو، يه كه م ويستگه ي ژيانى سياسيشى يه كيتى قوتابيانى كوردستان بووه.

قوتابخانه ي سه تايى و ناوه ندى و دواناوه ندى له شارى سليمانى ته واو كردوو، پاشان له سالى 1967 كوليژى زانسته سياسيه كانى له زانكوى به عداد ته واو كردوو له سه ره تاي سالانى شهسته كانى سه دهى رابردوو وه له ريزه كانى يه كيتى قوتابيانى كوردستان چالاكانه كارى كردوو له سالى 1963 و 1964 بوته نه ندامى سكرتاريه تى يه كيتى قوتابيانى كوردستان . هه ر له وماوه يه دا بوته نه ندام له پارتى ديموكراتى كوردستان له سالى 1967 دا بوته نه ندامى لقى سليمانى پارتى ديموكراتى كوردستان.

نهوشىروان مسته فا كه ئيستا خاوه نى كو مپانياى وشه يه و پيشتر جيگري سكرتيري گشتى يه كيتى نيستمانى كوردستان بوو. له سالى 1981 خيزانى بيكه يناوه خيزانه كه ي خوشه زاي رفه عتى مه لاي هاوريي شاخ و شاريه تى، نهوشىروان خاوه نى دوو كور و كچيكه به ناوه كانى (نما ، چيا ، چرا) نما كوليژى كارگيري و ئابوورى له له ندهن ته واو كردوو و ئيستا گه راوه ته وه كوردستان له كو مپانياكه ي باوكى سه رقالي كاركرده . چيا، پاش ته واو كردنى كوليژ له له ندهن روى كردو ته امريكا بو خويندى ماجستير. چياى كچيشى له له ندهن ده خويني و نه مسال دوو سالى خويندنيه تى بو ته واو كردنى كوليژى پزيشكى له به ريتانيا. محمد عبدالرحمن كه ناسراوه به رفه عتى مه لا يه كيكه له هاوريي دپرين و

نەوسىروان مستەفا بەم چۆرە چىرۆكى ناسىنى ئەو دەگىرپتەووە كە ئىمە خەلكى بەك كەركەكى شارى سلىمانىن و دراوسى بووين جگە لەكارى سياسى، بەلام وەك كاركردن لە شەستەكانەو ناسىومە لە سالى ۱۹۶۴ كاك نەوشىروانم ئەوكاتە ناسى كە ئەو وەختە پارتى دەپويست لەگەل حوكومەتى عىراقيدا ئاشتىيەك دروست بكات بالى مەكتەبى سياسى دۆى بوون بەيانىكيان لەوبارەيەووە دەرکرد كەئەو بەيانەى مەكتەبى سياسى توند بوو ئەمەش بەبروای ئىمە وەكو كۆمەللى گەنجى ئەوسەردەمەى ناو پارتى پيمان وابوو ناكۆكيەك لەگەل خوالىخۆش بوو مستەفا بارزانيدا دروست دەكات لەبەرئەووە پيمان باش نەبوو ئەو بەيانە بەو توندوو تىژە دەربجىت. بەلام بەداخەووە ئەووە دەرجوو كەئەووەش هەنگاوى يەكەم بوو بۆ پارچە پارچە بوون و ئىنشقاق لەناو بزوتنەووەى كورديدا "

بەپى قسەى رەفەتى مەلا كە هاورپىەكى نزيكى نەوشىروان مستەفايە و ماووى زياتر لە ۴۰ سالە دەپناسىت " بنەمالەى نەوشىروان مستەفا بنەمالەپەكى ناسراوى شارى سلىمان بوون باوكى پياووىكى روشنبىرى بوووە خاوەنى كتيبخانەپەكى گەورە بوووە لە مالەكەيدا ". بەبروای ئەو هاورى دىرين و نزيكەى نەوشىروان مستەفا هەرئەمەش كاريگەرى لەسەر زيانى نەوشىروان مستەفا داناو بەتايبەت لەروى روشنبىرى و سياسىيەووە رەفەتى مەلا دەئىت " بۆيە كاك نەوشىروان هەر لە مندالپىەووە سۆدى لەو كتيبخانەپەى باوكى وەرگرتوووە ئەمەش كاريگەرى هەبوووە لەسەر روشنبىرى ئەو "

ئەو گەنجانەى ناو پارتى ديموكراتى كوردستان لەشارى سلىمانى كە ديارترينيان برىتى بوون لە(نەوشىروان مستەفا ، رەفەتى مەلا ، شازاد سائب ، سمكو فەتحولا) وەك چەند گەنجىكى چالاك و هەلسوراو لە شەستەكاندا زياتر سۆزيان بۆ بالى مەكتەبى سياسى هەبوو بەلام لەگەل ئەووەشدا رەخنەى خۆيان لەو بالەووە هەبوو. ئەم گەنجانە بە بروای يەكلك لە هاورى نزيكەكانى نەوشىروان مستەفا ، سەركرده ديارەكەيان نەوشىروان مستەفا بوو.

رەفەتى مەلا لەم بارەيەووە دەئىت " لە كۆنگرەى كەلارى سالى ۱۹۶۷ ، ئىمە پىكەووە كۆمەللىك گەنج بووين كە دەمانويست لەو كاتەدا لەو كۆنگرەيەدا وابكەين كە ريفۆرم لە بالى مەكتەبى سياسيدا بكەين كەبرىتى بوو لە(نەوشىروان مستەفا ، رەفەتى مەلا ، شازاد سائب ، سمكو فەتحولا) كۆمەللىك گەنج بووين كەداوامان دەکرد كە بالى مەكتەبى سياسى ريفۆرمى تيدا بكرىت و هەندى لەسەركردهكانى دوربخرىتەووە لە سەركردايەتى چونكە ئىمە بەشايستەمان نەدەزانين " هەر وەها دەشلىت " يەكلك لەمەبەستەكانمان ئەووە بوو

پاراستی بانی سیاسی دوربخهینهوه له هاوکاریکردنی حوکومهتی عیراقتی و وابکهین که
 سیاسی میلیهتهکهمان بپاریزین و پارچه پارچه نه بیئت بهلام دیاره سه رکه وتوو نه بوین
 له مه دا له و کۆنگره یه دا " .

ره فعهت له درێژهی قسه کانیدا دهلی " تا سالی ۱۹۷۱ که دواین کۆنگره ی بانی مه کته بی
 سیاسی له به غدا گیرا ئی مه کارمان بۆ نه وه ده کرد که نه و باله حهل بکهین، نه وه بوو به یانی
 ۱۱ ی نازار هاتبووه پیشه وه، کاک نه وشیروان یه کی ک بوو که چالا کانه بۆ نه و مه به سته کاری
 ده کرد چونکه، پیمان وابوو حهل کردنی نه و باله ریگه خو شه دکات بۆ ری کخته نیکی تازه که
 نیشمان بۆ ده کرد، نه ویش کۆمه له ی رهنجده ران بوو، فعله ن له و کۆنگره یه دا توانیمان بانی
 مه کته بی سیاسی حهل بکهین نه وه بوو چون تی که ل بوونه وه له گه ل پارتنی دیموکراتی
 کوردستاندا . "

چیرۆکی دروست بوونی کۆمه له ی رهنجده ران به بروای ره فعهتی مه لا ره گ و ریشه کانی
 ده گه ری نه وه بۆ ناو گو فاری رزگای که له سالی ۱۹۶۹ دا ده رچوو نه وشیروان مسته فا خاوه نی
 ئیمتیازی نه و گو فاره مانگانه یه بووه .

له باره ی نه م گو فاره وه که ۱۳ ژماره ی له ماوه ی زیاتر له سالی کدا لی دهر چوو ره فعهتی مه لا
 ده لی " دیاره نه و گو فاره تازه ترین گو فاره بوو که ده رگا و په نجه ره ی کرده وه بۆ رۆشن بیران و
 نوسه ران بۆ نه وه ی ره خنه له وه زعی نه و کاته بگرن، له گه ل نه وه ی نه و گو فاره ی کاک
 نه وشیروان گو فاری کی ره خنه گرانه بوو له ره وشه سیاسییه که ی نه و سه رده مه به لام بابه تی
 هه مه ره نگ و جۆراو جۆری شی تی دا بلاو ده کرایه وه زۆر به ی نوسه ران و رۆشن بیرانی نه و
 سه رده مه له و گو فاره دا ده یاننوسی، به داخه وه پاش به یانی نازار دا یانخست " .

به پیی وته ی هه ندی هاوری نی نه وشیروان مسته فا گو فاره که به گو فاری ماوییه کان ناسرابوو
 ، ره فعهتی مه لا نامازه به وه ده دات که له به ره نه وه بووه زۆر به ی نه وانه ی له وی نوسی وویانه
 کاریگه رییان له سه ر بووه له لایه ن ته یاری ماوییه وه که ته یاری کی شو رشگی ری ناسراو بووه له
 دنیا دا . له مباره یه وه ده لی " ئی مه نه و گه نجانه ی نه و سه رده مه هه موومان خۆمان به ماوی
 ده زانی کتیه کانی :اویمان ده خو ینده وه و دیراسه مان ده کرد " . نه و ده لی " به لام گو فاری کی
 ماوی نه بوو وه ک گو فاره به لام له گه ل نه وه شدا گو فاری کی شو رشگی رانه و پیشکه وتنخواز بوو
 کۆمه ئیک نوسه ر و خو یندکاری پیشکه وتنخواز تیایاندا دنوسی " .

پاشا و تهی رفهعتی مهلا گۆفارهکه له ۱۹۶۹ تاوهکو سالی ۱۹۷۰ کاتی بهیانی ۱۱ ی ئازار دهیاری ئیتر دادهخریته له بهرتهوهی ئەمان بانی مهکتەبی سیاسی بوون به دەرچوونی ئەو بهیانه گۆفارهکهیان له لایهن بانی مهلامستهفاوه دادهخریته تهنانهت چاپخانهکەش به پارهی دهوله مهاندانی سلیمانی کراوه دوای داخستنی تهسلیم به پارتی دهکریته.

رفهعتی مهلا دهلیت " دیاره ئیمه باز نهیهکی رۆشنبیریمان هه بوو له سلیمانی ، که زۆرجار له بارهگای گۆفاری رزگاری کۆده بوینهوه که له لایهن ئەو گه نهجه شۆرشگیرانهی ئەو سهردهمهوه ئەم حهلهقانه دروستکرا بوون و کاک نهوشیروان دهوری سههرهکی هه بووه تیایدا که له و گه نهجانهی ئەو سهردهمه کاک نهوشیروان بوو ، مهحمودی مهلا عیزمهت بوو، فوادی مهلا مهحمود بوو، سمکۆ فهتحولاً بوو، من و حهمه چاوشین و کۆمهلیک گهنجی تر بووین که مام جهلال دههات محازهراتی دهیانی لهو محازهراتانهدا زیاتر وهک باو بوو کتیبهکانی ماومان دیراسه دهکرد "

رفهعتی مهلا له درێژهی قسهکانیدا دهلیت " ئەم حهلهقه رۆشنبیریانه له کۆتایدا بووه بنهمایهک بۆ دروست بوونی کۆمهلهی رهنجدهرانی کوردستان "

به پێی و تهی رفهعت پاش بهیانی ئازار ئەوان هه موو دوردهخرینهوه له سلیمانی بۆ خواری عێراق و پاشان له بهغدا یهک دهگر نهوه ئیدی له وسه ردهمهدا نهوشیروان مستهفا به رهو نه مسسا به مه بهستی خویندن و دورکه وتنهوه له هه ره شهکانی ئەو سهردهمهی حوکومهتی عێراقی بهریده که ویت که له وسه ردهمهدا له لایهن حه که مهتی عێراقیهوه سزای له سیدارهدانی بۆ دەرچوو له نه مسسا پاش تهواو کردنی ماجستیر سهرفالی خویندی دکتۆرا ده بیته له بواری یاسا نیو دهوله تییهکاندا، بهلام بۆ دامهزراندنی یهکیته نیشتمانی واز له خویندنه کهی دههینی و دهگه ریتهوه کوردستان. لیره به دوای نهوشیروان مستهفا وهک سههر کردهیهکی دیار به تهواوی دهر ده که ویت که هه م سکر تیاری کۆمهله و هه م جیگری سکر تیاری گشتی یهکیته نیشتمان ده بیته. به باره کهی تریشدا ژیا نی پشمه رگایهتی و خهباتی چه کداری نهوشیروان مستهفا به م جو ره به تهواو تهی ده ست پیده کات. نهوشیروان مستهفا له گه ل کۆمهلهی رهنجدهران که له سالی ۱۹۷۲ به تهواوی ئیعلانی دامهزراندنی دهکری، به و تهی هاواریکانی له و ماوهیهی له نه مسسا بووه دانه براوه په یوهندی هه بووه. به و تهی رفهعتی مهلا دروست بوونی کۆمهلهی رهنجدهران پاش ئەوه دیت که بانی مهکتەبی سیاسی دهگه ریتهوه نیو پارتی ئیتر ئەو براده رانه بریار یاندا ته نهزیمیکی مارکسی - لینینی دروست

بکەر ئهوه بوو کۆمهلهیان دروست کرد. پاش گهرا نهوهی له نه مسسا و دهستپێکردنه وهی چهکداری نهوشیروان مستهفا دهبیته سکرتهیری کۆمهلهی رهنجدهران که وهک بائیک له نیو بالهکانی یهکیتهی نیشتمانی کوردستان که تازه دامهزراوه کاردهکات جگه له خهباتی چهکداری وپیشمه رگایهتی نهوشیروان مستهفا لهگهڵ ئهوهشدا ئهوکاته که گۆفاری کۆمهله ده رچوووه زۆربهی نوسینهکانی خۆی لهوی بلاموده کردوه.

نهوشیروان مستهفا ئهوکاتیانهی بهدریژایی تهمهنی که نوسیونی بریتی بوون له میژوو یاده وهریههکان ، له م بارهیهوه همه توفیق پئی وایه هۆکاری دهستردنی نهوشیروان مستهفا بۆ نوسینه وهی میژوو و یاده وهریههکانی زیاتر په یوهندی به چهزی خۆیه وه هه بووه نهک شتیکی تر ، ئه وه دهلئ " نهوشیروان زۆر چهزی له میژوووه بۆیه له وه بارهیه وه نوسیویهتی ".

له م بارهیهوه چه نین کتیبی ههیه له وانه (کورد و عه جه م ، حوکومه تی کوردستان ، له که ناری دانوبه وه بۆ خری ناوزه نگ ، کورد له گه مه ی سۆفیتیدا ، په نجه کان یه کتری ده سکیئن ، ژیا نی به ته مه نترین رۆژنامه ی کوردی له (۱۹۲۶ - ۱۹۸۳).

نهوشیروان مستهفا به پئی قسه ی رفعه تی مه لا زیاتر چهزی له گۆرانییه فۆلکۆرییه کوردیه هه گانه به تایبه ت چهزی له لاوک و چهیرانه ناوبه ناو خۆشی له بهر خۆیه وه ده یلئیت.

رفعه تی مه لاش جهخت له وه ده کاته وه که کاک نهوشیروان زۆر موه ته م نی یه بۆ خواردن ، به تایبه ت له هاویندا زیاتر چهزی له ته ماته و خه یاره فاشی دهکات و ده یخوات.

له لای خۆیه وه همه توفیق ره حیم که ئیستا ئه ندامی ئه نجه مه نی کۆمپانیای وشه یه به وته ی خۆی زیاتر له ۱۱ سالی پیشمه رگایه تی له گه ل نهوشیروان مسته فا دا به سه ر بر دووه ،

له سالی ۱۹۷۹ تا ۱۹۹۱ ئه ویش جهخت له وه ده کاته وه که نهوشیروان زۆر موه ته م نی یه به خواردن ، نهوشیروان مسته فا وهک هاوریکانی باسی ده که ن که سیکی ساده یه به لأم له گه ل

ئه وهشدا زوو توره ده بیئ. همه توفیق ره حیم له م بارهیه وه دهلئ " که سیکی زۆر ساده یه به لأم که میک توره یه " سه بارت به وهی که به چه شتیک یان له چه حاله تی کدا توره ده بیئ

عه لی که ریمی یه کیکی تره له هاوریکانی سه رده می شاخ ناسیویه تی دهلئ " جاری واهیه به هه موو شتیك توره ده بیئ جاری واش هه یه به هه یج شتیك توره نابیت "

یه کیك له ئاواتهکانی نهوشیروان مسته فا وهک هاوریکانی باسی ده که ن جگه له میژوو نوسی نه وه و میژوو ، ژیا نکر دنه له گه ل به خیو کردنی مریشک و که و و ئازه له کیویه هکانی

چەند نازەئىكى تر. ھەروەھا لەسەردەمى ئەوئى كەلە دەرەوہ بووہ يەكئىك لە ھاورىجى دەئئت " بياسە كردنى نئو پاركەكان چئزى زۆرى دەدايە و ھەزى لئبوو، ئەمە سەرەراى سەردانكردى مۆزەخانە و شوئنەوارە دئيرئەكان "

ئەگەر سەيرى نەوشىروان مستەفا بکەيت ، بەوتەمەنەوہ كە خۆى لە ٦٥ سال دەدات و جگەرەكئشئكى بئ وئنەشە ھەندئ كەس پئيان وايە جگەرە بەجگەرە دادەگئرسئئت ھئشتا خاومنى لەش و لارئكى بارئك و رەشئقە، لەوانەيە گومان بکەيت كەئەم كەسايەتى يە بەشئكى ژيانى رۆژانەى خۆى بە وەرزشكردنەوہ بباتە سەر، بەلام بەپئچەوانەوہ ھاورئ نئزئكەكانى باس لەوہ دەكەن كە بەھئج شئوہئەك وەرزش ناكات ، ئەوان سەرەراى ئەوہش دەئئن " تەنانەت ئەوہندەى ئئمە بزائئن سەيرى ھئج جۆرە وەرزشئكئش ناكات و ھەزى لئى نئبە "

ھەروەك شتەكانى ترى ھاورىكانى باس لەوہ دەكەن كە نەوشىروان مستەفا لە خواردنئشدا زۆرسادەيە و كەمخۆرە و نەوسن نئبە، بە شئوہئەك يەكئىك لە ھاورىكانى دەئئت " نئسكئنەى بۆ دانئئت دەيخوات و ھئج كئشەى نئبە "

سكرتئرى گشتى ئەو حزبە، لەگەل كۆمەئئك لە ھاورىئى، خۆى دائمەزراندووە كەمترئن كاتى بۆ ژيانى تايبەتى خۆى ماوہتەوہ ، ھەمئشەش مائئكى سادەى ھەيە و كەدەچئتە مائەكەى ھەست ناكەيت كەدەچئتە مائى سەركردەيەك ، زۆر كەيضى بە گفئوگۆ دئت لەگەل ئەوانەى تازە دەيانناسئت و بەردەوامئش گەر وشەيەك يان رستەيەكى پئ بئئئت وانەبئت راستەوخۆ قسەكەت پئ دەبئت و دەئئ وانئبە گەورەترئن كئشەى نەوشىروان ئەوہئە مجامەلەى كەس ناكات و قسە لەرووہ ، زۆربەى سئاسئبەكانئش لەم رووہوہ كئشەيان ھەيە لەگەلئى، ھەر كەشئكئش خۆشويست خۆشى دەوئت، ئەگەر كەسئكئش خۆش نەوئست راستەوخۆ پئ دەئئ من تۆم خۆش ناوئت لەسەر مەسەلەى ژنان زۆر توندە و باومەرى بە ھاورىئەتى و پەيوەندى بەھئز نئبە لەگەل ژناندا. ئەم ھەئسوگەوتەشى زۆر جئباى كردۆتەوہ لە ھەموو ھاورىكانى لەكاتى گفئوگۆ كردنئشدا زۆر بە كورتى و پوختى وەلامئى ئەو پئرسئارنە دەداتەوہ كە روبەرئى دەكرئنەوہ ، كەمجارئش دەبئئرئت جلى رەسمى لەبەر بكات ، جباواز لەھاورئ بەرپرسەكانى، ئەم لەبازار سەرى چاك دەكات و خۆشى دەچئتە بازار جل بۆخۆى بكرئت ئاسائبە بەلاشئبەوہ چەندئن دوكان بكات مامەلەى كراسئك يان قاتئك بكات لەگەل خاومەن دوكانئكدا.

کێ خواوەنی راستەقینە یەکیتییه؟

یەکیتی نیشتمانی کوردستان ، مالیکی لیکتازاو و جهستهیهکی بيمار

هەردی ئەحمەد

یەکیتی نیشتمانی کوردستان کە لە هەفتاکانی سەدە ی پێشتردا وەك حزبێکی سیاسی خۆی راگەیاندا، بەخێراییی توانی زوترین هەوادار و لایەنگر لە دەوری خۆی گەرد بکاتەو، ئەمەش بە ئەو ناھەموارییەکی کە لەو سەرۆختەدا بەسەر کوردستاندا هاتبوو بەھەوڵێکی نێو دەوڵەتی، لە ماوەی خەباتی سیاسی و چەگداریدا یەکیتی هەمیشە ئومێدی بەلادەستی وای لیکتاروو بەچەند قۆناغێکی خۆیناوی و پرکێشەدا ئەزموونەکانی تێپەرینیت کەم حزبێ کوردی هەیه زەبری گوچکیری لەلایەن یەکیتی یەو ئی نەدرابیت لە ئیستای هاوکیشە سیاسییەکاندا یەکیتی نیشتمانی وێرانترین مالی هەیه و ئەو بەرە و بالانە ی حزبەکیان بنیادنا بە ئومێدی گەیشتن بە لوتکە ی هەرەمی پارتە کە مەلانی و ناوکی یەکانیان بە ئەندازە یە ک پەری سەندوو کە چیت نەتوانن پیکەو گەربنەو و کار بۆ ئەو بکەن " یەکیتی ریزەکانی یەکیتی " پاریژن کە ئەم دەستەواژە دەربرینی ئەم دواییانە ی سکریتەرە کە ی ئەو حزبە بوو. ناوکییەکانی خۆیان هیناوتە سەر شەقام و دەیانەوئ لە مالی خەلگیدا کێشەکانیان یەکلایی بکەنەو و خەلک بربار بەدات یەکیتی هی بای گشتییە یان بای ریفۆرم ، ئەمەش لە ئەنجامی ئەو ترسە گەورە یە کە لە کۆنگرە هەیانە .

جەلال تالەبانی وەك بەشێک لە مەلانیکانی هەریمی کوردستان لە ماوەی شەست سالی رابردوو دا، شارەزای هەموو کۆسپ و تەگەرە و مەلانییەکی حزبییە، بۆیە هەر لە سەرەتاو کە یەکیتی نیشتمانی دوا ی راپەرین وەك حزبێ یە کەم وینای خۆی دەرکرد لە کوردستاندا ئەو راستییە ی لە یاد نەکرد کە بەھیزی ئەم بאלە رابگریت لە یەکیتیدا کە خۆی خواوەنداریتی دەرکرد، بۆیە کێشە ی سامان و دارایی یەکیتی گەورەترین ھۆکار بوو بۆ دەست لە کارکێشەنەو ی ئەندامانی سەرکردایەتی و مەکتەبی سیاسی یەکیتی لە سەر بای ریفۆرم و رایانە گەیان کە شەفافیت لە بودجە ی یەکیتیدا نییە و لە دەستی چەند کەسیکدا یە کە

کلیلی هه موو غه زینه کانی پی بووه و هه رواش ده بی، له ناو ئه و حزبه دا له
 دهره دهی تاله بانی چه ند بالئیکی تر بونیان هه بوو ، وا دهره کهوت که کۆسره ت ره سول
 به هیزترینیان بیت ، به لأم ئه وهاو کیشه یه شیکاریکی هینده گران نه بوو دهرانرا بو تاله بانی
 کۆسره ت ره سول پارویه کی ئاسانه هه رکات بیه وی بهره یه که که کۆسره ت ره سول دروستی
 بکات هه رچه ند به هیز بیت په رته وازه یان بکات له بارودوخی ئیستادا ئه مه به روونی
 ده بینریت که ئه و جه ماوه ری کۆسره ت ره سول له هه ولیر هه یبوو تاله بانی په رته وازه ی
 کردن و نیگه رانی ئه م دوخه ش به ئاسانی به کۆسره ت ره سول قووت ناچی، له جولانه وهیدا
 رهنگی داوته وه بوچونه کان کوکن له سه ره نه وه ی ساردیه که به بانگه شه کانی کرسره ت
 ره سوله وه دیاره بو پرۆشه ی هه لبژاردن ئه و ساردیه ش له ئه نجامی نیگه رانییه کانیه وه
 سه رچاوه ی گرتوو له دهره وه ی ئه م باله هه میشه هیزکی شاراو ه مه ترسی بووه بو سه ر
 به رژه وه ندیه کانی باله که ی تاله بانی که به خه تی گشتی ناسراوه ئه ویش ئه و باله ی یه کیتی
 بوو که زۆرینه ی کۆنه ئه ندامانی کۆمه له له ده وری کۆبوونه وه و که مترین کاتیش
 دهره که وتن له دوا ی " پرۆسه ی ئازادی عیراق " سه رکر دایه تی پار تی و یه کیتی وه که
 حوکه مه تی هه ریم ، له روی دارایی و ده سه لات دارییه وه ده ستکرا وه تر بوون له وه ی که ماوه ی
 ۱۲ سا ل به شه ری ناو خو و ئابلقه ی عیراق و دهره و تییان په راند ئه و قوئاغه چه نده
 بوژانه وه ی بو پار تی و یه کیتی پی بوو ، هینده فا کته ر بوو بو سه ره له دانی کیشه ی
 ده سه لات ه کان له یه کیتی به تابه ت و پینا چی ت پار تیش هه روا به سانای لی دهر باز بیت،
 به لأم ئه وه ی به رو نی ده بی ت بیخه ی نه به ر سه ره نجی ورد ناو ماله
 لی کت را وه که ی (یه کیتی به) له به ر ئه وه ی که ئه و دوخه گه شتۆته راده یه که یه کیتی له خا وه نی که
 زیاتری هه یه و مملانی ی گه وره ش له نیوان دوو به ری دهر که و تو و دایه ، لایه که خه ته گشتی
 یه که ی تاله بانیه که له به رده م هه ره شه ی گه وره دایه لاکه ی تر نه وشیروان مسته فایه له ژیر
 چه مکی به ری زی فۆر مدا کو ی کردۆته وه و گه شبینیش دهره که وی به رام به ر دوخه که ،
 تاساتی که نه وشیروان مسته فا جیگری سکر تیری گشتی یه کیتی بوو ، پرۆزه یه کی به ناوی
 ری فۆرمی یه کیتی خسته روو به لأم نه وشیروان مسته فا له و هه وله ی سه ره نه که و ت، ده لیل بو
 سه ره نه که و تنیشی شکستی باله که ی بوو له هه لبژاردنی کۆمیته و مه لبه نده کاندایه پیش
 ئه و پلنیۆمه ی یه کیتی پی هه ستا، ئه و پی و بوو که تاله بانی له سه ره مه رگدایه و ئه گه ر
 گره ی سکر تیری له کاتی بوونی تاله بانیدا نه باته وه ، دوا ی تاله بانی که به ره یه کی فراوانی

بەشیکی زۆریش لەبەرەکهی تالەبانی نه‌یاری سکرته‌یری نه‌وشیروان، نه‌وکات ناتوانی بوکتە‌ی هه‌رمه‌که و په‌شیوی په‌کیتی ده‌ته‌نیته‌وه ، له‌ئێستاشدا که په‌شیوی هیناوه‌ته‌وه ئاراهه‌ باشترین خۆبێندنه‌وه ئه‌وه‌یه که نه‌وشیروان مسته‌فا ده‌یه‌وی بلیت په‌کیتی بێ من جه‌سته‌یه‌کی که‌مه‌ندامه ، به‌ئومێده‌ی خه‌لگی په‌کیتی له‌دوای مه‌رگی تالەبانی په‌نای بو‌ ببه‌ن و به‌ فریاد‌رسی په‌کیتی بزانه‌. هه‌لۆیستی پارته‌ی له‌م باروو دۆخه‌دا له‌به‌رزه‌وه‌ندی تالەبانییه ، ئه‌مه‌ش پێه‌ند به‌ دوو هۆکاره‌، لایه‌نیک له‌و پشتگیریه‌ی پارته‌ی بو‌ تالەبانی له‌وه‌وه‌ سه‌رچاوه‌ی گرتوو که دانوستان له‌گه‌ڵ تالەبانییدا نه‌رمتره ، لایه‌نی دووم خودی نه‌وپرۆسه‌یه‌ی په‌کیتی پێیدا تێپه‌ر ده‌بیته‌ مه‌ترسی بو‌ پارته‌ی و هه‌رپه‌م به‌گشتی هه‌یه و پارته‌ی له‌سه‌ر وه‌ختی شه‌ری ناوخۆدا زۆرچاره‌ وه‌ک دانیاییان به‌ئه‌ندامه‌کانی پێی ده‌گوتن که نه‌یاره‌ سه‌رسه‌خته‌که‌ی ته‌مه‌نی درێژنابلیت ته‌مه‌نی به‌قه‌د ئه‌و چه‌ندساله‌ی ته‌مه‌نی تالەبانی ماوه ، به‌لام ئیستا چه‌زناکات تالەبانی له‌وکاته‌دا به‌مریت ، چونکه ئه‌گه‌ر مردنی تالەبانی ببیته‌ هۆی پارچه‌ پارچه‌ بوونی زیاتری په‌کیتی ئه‌وا سه‌ره‌نجام دۆخیکێ ناحیگیر دروست ده‌بیته‌، که‌له‌و کاته‌دا ئه‌وه‌ به‌قازانجی بارودۆخی کوردستان نییه‌، چونکه ئیستا پارته‌ی له‌گه‌ڵ په‌کیتی به‌یه‌ک هه‌لۆیست له‌به‌رامبه‌ر پرسه‌نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کان روه‌روی به‌غداد ده‌بنه‌وه‌، ئه‌وکات هه‌م پارته‌ی ئه‌سته‌م ده‌بیته‌ له‌گه‌ڵ چ پارته‌یک هاوپه‌یمانی بکات هه‌میشه‌ ده‌ستی به‌غدا ئاسانه‌ر ده‌چیته‌ نیو پرۆسه‌ی سیاسی کوردستانه‌وه‌، به‌لام تا ئیستاش پارته‌ی دژایه‌تی نه‌وشیروان و ره‌وته‌که‌ی به‌ ئه‌وله‌ویه‌ت وه‌رنه‌گرتوو و ئه‌مه‌ش وا لیکه‌ده‌ریته‌وه‌ پارته‌ی نایه‌وی دژایه‌تی ره‌وته‌یک بکات که‌روی ئاراسته‌ی لێی نییه‌ راسته‌وه‌خۆ.

کێ خاوه‌نی راسته‌قینه‌ی په‌کیتییه‌؟

ئهم پرسه‌ ئالۆز و هه‌سته‌یاره‌ تالەبانی شه‌رعه‌ته‌ی سکرته‌یری په‌کیتی هه‌یه‌، به‌لام ئه‌و باله‌ی په‌کیتی که‌ بالی ره‌فۆرمیان هه‌لگرتوو له‌ جیگری سکرته‌یره‌وه‌ بیه‌گره‌ هه‌تا مه‌کته‌بی سیاسی و سه‌رکرده‌یه‌تی په‌کیتی ئه‌وانیش شه‌رعه‌یه‌تی کۆنگره‌یان پێیه‌ و به‌پێی په‌یره‌وی ناوخۆی په‌کیتیش ته‌نه‌ا کۆنگره‌ ده‌توانیته‌ له‌کاریان بخت بالی ره‌فۆرم کۆمیته‌یه‌کیان به‌ناوی کۆمیته‌ی سه‌رکرده‌یه‌تی په‌کیتی نیشتمانی کوردستان بالی ره‌فۆرمیان پێکه‌ینه‌وه‌ و دووجاریش به‌یاننامه‌یان به‌رسمی به‌و ناوه‌وه‌ بلاوکردۆته‌وه‌، عوسمان بانیمارانی ئه‌ندامی سه‌رکرده‌یه‌تی ده‌ست له‌کارکیشاده‌ی په‌کیتی له‌سه‌ر بالی ره‌فۆرم ده‌لیته‌ " ئیمه‌ وه‌ک ئه‌و

ان دوتریت سهرکردایهتی ریفۆرمخواز ، یان بالی ریفۆرم خۆمان بهخاوهنی راستهقینهی یهکیتهی دهزانیین " . لهلایهکی دیکهشهوه بهکر مستهفا بهرپرسی مهلبهندی(س)یهکیتهی نیشتمانی ئهو قسهیه رهت دهکاتهوه و دهلی " یهکیتهی نیشتمانی کوردستان یهک سهرکردایهتی ههیه که جهنابی مام جهلال سکرتهیری گشتیهتی، لهدهروهی ئهوه ههرکهسیکی تر دیعایهی ئهوه بکات که کۆمیتهی سهرکردایهتی ههیه یان سهرکردایهتییه، ئهوه بۆچونی خۆیهتی " بهکر مستهفا بهردهوام بوو لهوبارهیهوه وتیشی " لهناو دهولتاتان و ناوجهکه و عیراق و سهرکردایهتی سیاسی کوردستانیش یهکیتهی نیشتمانی کوردستان یهک یهکیتهیه و مام جهلالیش سکرتهیرییهتی " . بهلام عوسمان بانیمارانی ههلوپسته لهسهرشتیکی دیکه دهکات و پیی وایه ئهوهی شهرعیهت بهوان دهدا خاوهنی یهکیتهی بن جهماوهه ، بانیمارانی دهلیت " ئهوانهی کهبهخهتی گشتی ناسراون و لهئێستای یهکیتهی دا دهسهلات بهدهستن، پیمان وایه ئهوه دهسهلاتانهیان له بهرژوههندی خۆیان بهکارهیناوه و ئهمهش به شیوهیهکی ناراست، بۆیه پیمان وایه زۆربهی زۆری یهکیتهی نیشتمانی کوردستان پشتگیری بالی ریفۆرم دهکات " ، لهوبارهیهشهوه رایدهگهیهنیت " ئیمه خاوهنی راستهقینهی یهکیتهی یان ئهوان؟ ئهنجامی ههلبژاردنهکانی ههریم ههموو ئهوانه یهکلایی دهکاتهوه و وهلامی پرسهکان دهدهاتهوه " ، هاوکات ئهوهش دهخاته روو کاتیکی دوا یهلبژاردنهکان ئهگهر کۆنگره بهبهسترئ ، ئهوان وهک بالی ریفۆرم بهشداری تیداناکهن و دهلی " ئیمه بهشداری لهکۆنگره یهکداناکهین که بالی گشتی دهیبهستئ، ههلبژاردن ئهوه یهکلایی دهکاتهوه کئ خاوهنی راستهقینهی یهکیتهیه " . بهکر مستهفا بهرپرسیاریتی ئهوه بۆچونه بو ئهولایهنه خۆیان دهگهڕینیتهوه و جهخت دهکاتهوه که یهکیتهی یهک یهکیتهیه و دهلی " ئیمه به پپووستی نازانیین دادگا و شتی لهو بابتههیان ئی بگرین ، چونکه ههموو خهلك دهزانی یهک یهکیتهی ههیه " .

*- ئهوه مانشیته لهناونیشانی کتییی روناک بیر فاروق رهفیق وهرگیراوه بهدهستکارییهوه.

نەوشیروان مستەفا و خولانەووە لەنیو بازنەدا

رامیار علی

تا ئیستا لە زۆر شوێن و بۆنە، لە زۆر سایتی ئینتەرنێت یان رۆژنامە و کۆوار سەبارەت بەنەوشیروان مستەفا ئەمەین زۆر شت نوسراوە ، هەندیک لەوانە کراوەتە کتیبیش یان لە دوو توپی نامیکەدا چاپ کراون. نەوشیروان مستەفا ئەمەین کە نزیکەی ۳۵ کەسایەتی پلە دووی ناویەکتیی نیشتمانی کوردستان بوووە و بەردەوام لەکاتیکیدا کە بریار دەدر بوو ، هەوڵی داوێ لەی خەلک وەک رەخنەگر و ئۆپۆزسیۆن خۆی بنوێنێت. چاپکردنی زنجیرەکتیبیک کە بریتین لە بیرەوهرییهکانی خۆی و شیواندنی میژووی کورد وای کرد کەخەلکانیکی زۆر دژ بەم میژوو شیوینییه دەنگ هەلێرن بەلام ئەوانەیی کتیبەکانی نەوشیروانیان خویندۆتەووە تەنھا لەیه کە یان دوو روووە نەوشیروانیان هەلسەنگاندوووە رووی یەکەم بریتییه لە سپیکردنەووی هەندیک لە ناراستییەکانی نەوشیروان کە نەیتوانیووە راستگۆیانە روداوەکان تۆمار بکات، و رووی دووهمیشی بریتییه لە راستکردنەووی ئەو چەواشەکارییهی کە روانگای نەوشیروان بۆ روداوەکان و کەسایەتییهکان کردووەتی.

ئەووی من لێرەدا مەبەستمە بیخەمە بەردەستی خوینەر(بەتەئکید کردنەووە لەسەر ریزم بۆ هەموو ئەو نوسەرانی کە نەوشیروانیان لەبیزنگ داو) کاریکی کەمیک جیاوازترە جیاوازتر لەو روانگەووە کەمن مەبەستمە بە نوسینەکانی خۆی " دیلکوژی ، ناراستگۆیی، بێ کاراکتەری، خۆبەزلزانی، دیکتاتۆری و .. چەندین لایەنی دیکەیی کەسایەتی نەوشیروان مستەفاتان بۆ شی بکەمەووە لە کۆتاییشدا بیسەلێنم کە نەوشیروان شایستەیی ئەووی نی یە وەک رێبەرێکی سیاسی سەبیریکرێت و پێویستە نەک هەر لەئیستای کوردستاندا خەلک روی راستەقینەیی ئەو مەرفەقە بناسن ، بگرە پێویستە کوشتن و بەکووشتدانی هەزاران مەرفۆقی کورد بەدریتە دادگا من هەول نادەم ئەم قسانە تەنھا و تەنھا قسەیی روت بن و بگرە بەبەلگەووە، بەبەلگە گەلێک کەلە ئیزدیواجییەتی کەسایەتی، بۆچون، تێروانن و بیرکردنەووە و رەوتاری نەوشیرواندا هەلێان دەهینجەم ، ئەم باسەتان بۆ ساغ دەکەمەووە ئەو کاتە هیوادارم ئەوانەیی وەکو قبیلەیی، پاکی و راستگۆیی و زانایی و خەباتگیری سەیری

دهكەن پێش ئەووی دانیشن بیر لەوەلامدانەووی ئەم نوسینە بکەنەوه، جارێکی دەس نوسینە کەم بەدەنگێکی بەرز بخویننەوه ئنجا ئەگەر هەر بیرمان لەوەلامدانەوه کردەوه قەناعەتیمان نەهات ، موشکیله نییه، دیاره نایانەوئ تیبکەن .

دووڕوویی و بیوهفاییی بەرامبەر بەوولی نیعمەت

لەم لیکۆلینەوهیەدا من هیچ کارم بە رابردووی نەوشیروان نییه و تەنھا و تەنھا باس لەسەرەتای کاری سیاسی ناوبراو تا ئەمڕۆ کە سەرۆکی کۆمپانیای وشەیه دەکەم. بە کورتی سەرەتای کاری سیاسی نەوشیروان لە ١٩٦٤ هوه دەست پێدەکات کە ئەوکاتە ئەندامی یەکێتی قوتابیان و لاوانی پارتی دیموکراتی کوردستان بووه. لەسالی ١٩٦٨ دا وهک نەوشیروان خۆی دەلیت لەسەر رەزامەندی ئەونجومەنی سەرکردایەتی شۆرش(بەعسییه کۆدەتا چییەکان)هەفتهنامە ی رزگاری دەرکردوو ، خاوەن ئیمتیازی بووه و بەلام ئەوان لەوکاتەدا هیچ پەيوەندییەکیان بە بانی مەکتەبی سیاسییەوه نەهاتوو کە لەبازرانی جیا بوبونەوه و پشتیان کردبووه شۆرش، ئەم سەر دێرە ی سەرەوه ستارتی یەکەم ناراستگۆیی و تەفەردانی خەلکە، هیچ کەس بەقەدەر نەوشیروان مستەفا خیری لە هەلسوراوی و زیرەکی مام جەلال لە دوا سالەکانی تەمەنی ئیبراھیم ئەحمەد دا، تۆلە ی بۆ کردەوه بەلام نەوشیروان بیوهفایانە مامە ئە لەگەل میژووی وهلی نیعمەتی خۆیدا دەکات. بە دروستی بیرم نەماوه لەکوئ، بەلام کەریمی حیسامی لە شوپینیک باسی پەيوەندی ئەوسای نیوان تالەبانی و نەوشیروان دەکات و دەلی بۆ هەرکوپیەک چوبا نەوشیروانی بەدواوه بوو ، لەمەجلیسیکدا مام جەلال نەوشیروانی وهک کەسیکی نزیکی و متمانە ی خۆی پی ناساند، ئەوه سەرەتای ناسینی نەوشیروان بووه لەلایەن کەریمی حیسامی ، بۆیه ئاوا بەبیری ماوه، کە نەوشیروان باسی یەکەم ویستگە ی چارەنوساز لە ژبانی سیاسی خۆیدا دەکات ، لەگەل خۆی و دەوروبەریدا راست ناکات، دیت لەوئ خۆی لە تالەبانی و ریبازەکە ی جیا دەکاتەوه و هەمیشە وهک کەسی سێیەم مامە ئەیان لەگەلدادەکات. مەکتەبی سیاسی وایگوت، بارزانی وایکرد و بەعس واچوو. ..! خۆی لەگەل کامیان دایه؟ نەخیر ئەو لەوگا ئەدا نە مەلاییه نە بەعسییه و نە جەلالییه ، ئەو لەوئ کە بە پارە ی مەکتەبی سیاسی هەفتهنامە دەرەکات نایهویت خۆی بەشەریکی هەلوپستی مام جەلال نیشان بدات. نەوشیروان دەلی مام جەلال ناوی هەفتهنامەکە ی نا رزگاری ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆرش(مەبەست

بەسەر دەردکردنی دا. ...¹ ، که چی خۆی وا نیشان دەدات که دورو نزیکى
سیاسى وەرنگرتووہ تا رۆژنامەى پى دەربکەن و لەو سەردەمى قاتو قریبەدا تازەترین
ئامىرى ئینتەر تاپى دەکرن² ، بەلام بەپارەى گیرفانى خۆیان ! ئەوانە نیشانەى ئەوپەرى
بۆهفایى نەوشیروان مستەفان بەرامبەر بە جەنابى مام جەلال، چونکە ئەگەر جەنابیان
نەبوايە ئیستا شتیك بەناوی نەوشیروان مستەفا جیگەى موناغەشە نەدەبوو من دەبوايە
خۆم بەشتیکى دیکەوہ مەشغول بکەم بۆیە نەوشیروان لە هەنگاوی یەکەمیدا خۆى لەمام
جەلال نەوشیروانى پى دەردەگەویت بى بەرى دەکات. . ئنجا دیت و دەلى دەمانویست
تەیاریکى تازە لە جولانەوہى نەتەوہى کوردستانی عیراقدادا داہینین جیاوازی لەریبازی
هەردوو باى: جەلالی و مەلایى. ..³

ئای لەوہ بەپارە و بە پشتیوانى تالەبانى رۆژنامە دەردەکات، خۆى لەپشت کەسایەتى
تالەبانى حەشارداوہ، کەچی بەدواى ئینقلابکردنە بەسەر تالەبانیدا ! هەر بۆیە تالەبانى
بۆى دەردەگەویت کە ئەوکابرایە چی پیاویکە لە دوا دانپینانیدا تالەبانى لە مەجلیسیدا
لەبارەى نەوشیروانەوہ ئاوا دەلیت: ئەو پیاویکى ترسنۆک و دوورووہ، بەدریژایى تەمەنى
کارکردنە لەگەل ئەوپیاوہدا بۆم دەرکەوت کەهیچ نییە، هەر لەوہ ئازا بوو کیشە بنیتەوہ و
داویى رابکاتە دەروہ لەهیچ شەریکدا لەژیانیدا بریندار نەبووہ، چونکە هەر لەدواى دواوہ
بوو. . . ئەمانە قسەى دەمى تالەبانین و رەنگ بى زۆرجار لەزۆر بۆنەى دیکە ئەو قسانەى
لەبارەى نەوشیروانەوہ کردبى و هیچ بەدوورى نازانم کە نەوشیروان خۆشى ئەم قسانەى
بیستبیتەوہ ، بۆیە لە شوینیک کەباسى مەلا بەختیار دەکات هەول دەدات ئەو تیروانینەى
مام جەلال لەسەر خۆى ھەیەتى ئەو بیخاتە سەر مەلا بەختیار و دەلى کەوا مەلا بەختیار
بەس لەوہ ئازابووہ ئازاوەیک دەروست بکات و دواى رابکات. . .!

ویستگەى دووم : توندوتیژی و تاوانکاری

- 1 - نەوشیروان مستەفا نەمین - پەنجەکان یەکتى ئەشکینن ۹۷۷
- 2 - نەوشیروان مستەفا نەمین - پەنجەکان یەکتى ئەشکینن ۹۷۷
- 3 - نەوشیروان مستەفا نەمین - پەنجەکان یەکتى ئەشکینن ۹۷۷ - ۹۸

اسم کرد لهوئستگه‌ی یه‌که‌می ژبانی سیاسیدا نه‌وشیروان ده‌یه‌وی خیانته له
 بکاتی بکات و کاتیکیش میژووی ئەوسا دهنوسیتته‌وه دیت تالەبانی ده‌کاته خائین و خوئی
 له‌هه‌موو شتیک بیبه‌ری ده‌کات. ئنجا وئستگه‌ی تیرامان و لیبورده‌وه‌ی نه‌وشیروان مسته‌فا
 سالی ۱۹۷۰ یه ، که‌وه‌ک دۆراویکی جه‌نگ گوايه کۆتایی خوئی را ده‌گه‌یه‌نیت بیئاگایه له‌وه‌ی
 نه‌خشی سه‌ره‌تا بوخوویی و ژبانی سیاسی لی‌ده‌دات.

جه‌مالی ئە‌حه‌ی خورشه‌ برای هونه‌رمه‌ند جه‌لال کۆچهر به‌فه‌رمانی نه‌وشیروان مسته‌فا
 له ئاداری سالی ۱۹۷۰ نارنجۆکیک فری ده‌داته ناو ئاهه‌نگی کچانی دواناوه‌ندی سلیمانیه‌وه و
 بینجیان لی بریندار ده‌کات . ناوبراو له‌سه‌نته‌ری سلیمانی له‌سیداره درا و نه‌وشیروانیش له
 به‌غداد وه‌ک به‌رزه‌کی بانان له‌ریگه‌ی نازم گه‌زازی به‌ریوه‌به‌ری ئاسایشی گشتیه‌وه به‌ره‌و
 قاهیره و دواتر نه‌مسا بوی ده‌رچوو^۴ ، ئە‌مه‌وه‌ک گوتم له‌سه‌ره‌تادا وه‌ک دوا فیشه‌کی
 نه‌وشیروان له‌به‌رامبه‌ر سه‌ره‌که‌وتنی بارزانی له‌شه‌ری به‌عسدا دیته پئیش چاو، به‌لام له
 هه‌قیقه‌تدا ئە‌م روداوه ده‌بیته سه‌ره‌تای ته‌مه‌نی پر له توندوتیژی کوشتن و برپینی
 ژهنه‌رالیکی زالم که چه‌زده‌کات پتر له‌وه‌ی " أهل السیف " بی‌ت پی بیژن " أهل القلم "
 نمونه‌ی هه‌ره‌دیاری ئە‌م کاره توندو تیژیانه‌ی نه‌وشیروانیش ئە‌وه‌کاتانه‌یه که‌واده‌زانی ده‌بی
 هه‌موو کورد مل بو ده‌سه‌لاتی ره‌های ئە‌و که‌چ بکه‌ن، به‌لام که‌ده‌بینی وانیه په‌نا ده‌باته
 به‌ر توند و تیژی نه‌وشیروان مسته‌فا کوپرانه فه‌رمان به‌پیاوکه‌وه‌کانی ناوشارده‌کات
 کادیرانی پارتی و رۆشنبیرانی نه‌یاری ئە‌و بکوژن کاتیک یه‌کیک له جه‌للاده‌کانی سه‌رپیچی
 یه‌کیک له فه‌رمانه‌کانی ئە‌و ده‌کات، له پایزی سالی ۱۹۸۲ دواي ئە‌وه‌ی چه‌ندین که‌سی پی
 ده‌کوژی ، ده‌یکوژی‌ت و پارچه پارچه‌شی ده‌کات و پاساویشی بو کوشتنی ئە‌و جه‌للاده‌ی
 ئە‌وه‌یه که گوايه نه‌ینیه‌یه‌کانی کۆمه‌له‌ی درکاندووه !!!.

پشکو نه‌جه‌دین له‌وه‌لامی کتیبه‌کی نه‌وشیروان (په‌نجه‌کان یه‌که‌تری
 ده‌شکین) نامیلکه‌یه‌کی بلا‌وکرده‌وته‌وه له‌وی ده‌قاوده‌ق قسه‌یه‌کی مه‌لا به‌ختیار هی‌ناوه‌ته‌وه
 " زۆری نه‌به‌رد وریای وه‌هاب (ئه‌وه‌گه‌سه‌ی نه‌وشیروان خه‌لکی پی تیرۆر ده‌کرد و دواپی
 پارچه پارچه‌ی کرد) که ئە‌و کاره تیرۆرستیانه‌ی ئە‌نجام دابوون ، شاری به‌جی هیشت و
 هاته شاخ، من وریام له‌شاربازیردیت. ئە‌ونکوئی نه‌ده‌کرد و پیی وابوو که‌وه‌کو کادری گوی

^۴ - سه‌عد عبدالله - نه‌وشیروان مسته‌فا له شیری تا پیری ۰۸۵

کۆمهلهیه، فه‌رمانی سکرته‌ری کۆمه‌له‌ی جی به‌جی کردووه و ته‌واوی ئه‌و
 ئازاری ویزداندا له‌ مه‌نگه‌نه‌دار بوو. ترس له‌وه‌ی که سکرته‌ری کۆمه‌له‌ داوا‌ی ئه‌و نامانه‌ی
 ئی ده‌کرده‌وه که فه‌رمانی تیرۆرکردنه‌کانی تیدا بوو، نه‌بادا ده‌ست لایه‌نه‌ نه‌یاره‌کانی بکه‌ون
 و ریه‌سه‌که‌یان ئی ببیته‌وه خوری. ئه‌و پپی وای بوو به‌به‌ ده‌سته‌وه‌دانی نامه‌کان ئه‌وکارانه‌ی
 ئه‌و کردوونی ده‌چنه‌ خانه‌ی تیرۆری شه‌خسی و تایه‌تییه‌وه و هیج به‌لگه‌یه‌کی سه‌لینه‌ری
 بو‌ داکوکی کردن له‌خۆی به‌ده‌سته‌وه‌ نامینی‌ت و له‌ناوبردنی ئاسانه‌ر ده‌بیت ئازاریکی
 سه‌ختی ویزدان له‌هه‌مبه‌ر تیرۆرکردنی کۆمه‌له‌یک که‌سه‌دا، که‌ حزبه‌که‌ی حاشای
 له‌تیرۆرکردنه‌که‌یان ده‌کر !! ئه‌و ده‌یویست که‌ ئه‌وه‌کی و که‌ له‌ره‌قی له‌ ئاست سکرته‌ری
 کۆمه‌له‌دا بکات به‌لام به‌له‌ده‌ستدانی گیانی و پارچه‌ پارچه‌ کردنی لاشه‌ی ته‌واو بوو.
 تیرۆرکردنی وریا، چ ئه‌وسات و چ سالی‌ک پاشتر له‌ کۆنفرانسی سی‌ کۆمه‌له‌دا هه‌راو
 هه‌نگامه‌یه‌کی گه‌وره‌ی لیکه‌وته‌وه. له‌و کۆنفرانسه‌شدا نه‌وشیروان مسته‌فا له‌ئه‌نجامی پی
 داگرته‌ی کۆمه‌له‌یک کادیر له‌سه‌ر چاره‌نوسی وریا گوتی " ئه‌و‌خیا‌نه‌تی کردووه ! نه‌ینی
 یه‌کانی کۆمه‌له‌ی به‌دوژمنانی ئی‌مه‌ داوه‌ ئه‌گه‌ر زیندوش بیته‌وه سه‌د جاری تری
 ده‌تو‌پیتمه‌وه. ...، باشه‌ وریای وه‌ها چ نه‌ینی یه‌کی درکاندبوو که‌ ده‌بوا‌یه‌ نه‌وشیروان
 بیکوژیت و جه‌سته‌ی پارچه‌ پارچه‌ بکات؟ " نه‌وشیروان مسته‌فا داوا‌ی له‌ (وریای
 وه‌هاب) کردبوو که‌ (فونادی مه‌جید میسری)ش تیرۆر بکات ئه‌ویش به‌ فونادی گوتبوو: من
 ناتکوژن به‌لام یه‌کی تری ده‌ست ده‌که‌ویت ده‌ستی تیت بجیت. ئه‌مه‌ش یه‌کی بوو له‌و
 نه‌ینیانه‌ی کۆمه‌له‌ که‌ (وریای) درکاند بووی. ... °، نه‌وشیروان مسته‌فا وه‌ک خۆی ده‌لیت
 به‌شیوه‌یه‌کی گشتی له‌سالی ۱۹۷۸ هه‌ تا ۲۰۰۶ که‌له‌ یه‌کیته‌ ده‌چیته‌ دهر فه‌رمانده‌ و
 سه‌رکرده‌ی زۆریه‌ی هه‌ره‌ زۆری شه‌ره‌ خوینا‌و‌ییه‌کانی نیوان یه‌کیته‌ و لایه‌نه‌
 کوردستانیه‌کان بووه‌ (که‌له‌ راستیدا هه‌لگیروسی‌نه‌ری هه‌ره‌ زۆری شه‌ره‌کانیش شه‌خسی
 نه‌وشیروانه‌ ئوباله‌که‌ ده‌که‌ویته‌ ئه‌ستۆی ئه‌وه‌وه‌ ئه‌وه‌ش به‌به‌لگه‌وه‌ روون ده‌که‌مه‌وه
 به‌رپرسه‌ له‌و سه‌دان دیله‌ی که‌ له‌شه‌ری ناو‌خۆدا که‌وتنه‌ ده‌ست یه‌کیته‌ نه‌وشیروان
 به‌دریژی ته‌نی خۆی ئینکاری له‌وه‌ ده‌کات که‌ قه‌ت فه‌رمانی دیلی کوشتنی نه‌داوه‌ به‌لام

دیلکوژی هیناوهتهوه و وا تیۆریزه کردوه که دکتۆر کاتی بیهوی نهخۆش رزگار بچیه، ناچار دهبیته پارچهیهکی جهستهی لی بکاتهوه !! کوشتن له روانگهی نهوشیروانهوه یهکیکه لهئامرازه ههره سهرکوتهوهکانی دامرکانهوهی فیتنه و ناکوکی ، بویه قهت سلی له کوشتنی کەس نهکردۆتهوه.

پشکو نهجمه‌دین له‌به‌شیکی دیکه‌ی وه‌لامدانه‌وه‌ی نهوشیروان مسته‌فادا که پشکو نهجمه‌دین خوی یهکیکه له ریبه‌رانی کۆمه‌له لهو سالانه‌دا ده‌لی یه‌که‌م که‌سیک له‌سه‌ر نه‌کوشتنی دیلیکی ق.م لیپرسینه‌وه‌ی له‌گه‌ل کردم خودی نهوشیروان مسته‌فا بوو !! من که نهو کاره‌م نه‌کردبوو، نهو پپی وا بوو ترسنۆکم !... یه‌که‌م جار که‌دیل کوشتنم له‌ نزیکه‌وه له‌ ناو ریزه‌کانی یه‌کیته‌دا بیینی، پایزی ۱۹۸۱ بوو. .. له‌ماوه‌ی که‌مه‌تر له‌ دوو رۆژاندا ۴۵ چه‌کداری جود کوژران و ژماره‌یه‌کیان لی به‌دیل گیرا. .. چه‌کداریکی هیزی گه‌رمیانی یه‌کیته‌ی که‌ برایه‌کی لهو شه‌رده‌دا کوژرابوو ، به‌ به‌رچاوی هه‌موو لایه‌که‌وه، گوپچه‌کی دوو دیلی گرت و له‌په‌نای دیواریکه‌وه گولله‌بارانی کردن. دوو مانگ پاش ئه‌وه مام ئاراس و چه‌ند چه‌کداریکی حسک له شه‌ریکدا له‌شاره‌زور به‌دیل گیران، به‌کۆبونه‌وه‌یه‌کی سی ده‌قیه‌یه‌یی سی لیپرسراو ، ده‌ستریژیکم بیست و ئیتر مام ئاراس دیله‌کانی هاوړپی نه‌بینییه‌وه. ...^۶ ، نهوشیروان له‌م پرۆسه‌ خویناوییه‌دا ته‌نها دیله‌کان ناکوژیته، دیله‌کان له‌ دوژمن گیراون، به‌لام نه‌وده‌ستی ده‌چیته‌ خوینی خه‌لکانیکیشه‌وه که رۆژی له‌رۆژان هانای بو بردوون یان ته‌نانه‌ت ژبانی نهوشیروانیان رزگار کردوه له‌ چنگیان، خه‌لیفه که‌فه‌رمانده‌ی ده‌سته‌یه‌کی حسک بوو نه‌و(واتا نهوشیروان)ی له‌مردن رزگار کرد که‌چی که‌ که‌ریمی برای خه‌لیفه‌ عومه‌ری ره‌شه‌جوته‌ی کوشته‌ و بۆلای رژی هه‌لات ، به‌فه‌رمانی نهوشیروان خه‌لیفه‌یان له‌ بری که‌ریم کوشته. .. هه‌یدر که‌ چه‌ندین سال بوو له‌ راگه‌یانندی (ینک) دلسۆزانه‌ کاری ده‌کرد نمونه‌ی مروقی تیکۆشه‌ر بوو که‌ براکه‌ی هه‌وئی تیرۆکردنی نهوشیروان مسته‌فای دا و هه‌لات، ده‌سته‌جی ئه‌ویان له‌بری براکه‌ی کوشته‌ هه‌یدر تا گیانی دهر چوو هه‌ر ده‌یگوت: بژی کۆمه‌له، بژی شۆرش. ..(شوان) که‌ سه‌روه‌ختی وتووێژ نوینه‌ری(ینک)بوو له‌ که‌رکوک ، ده‌کوژیته‌ و بکوژ هه‌لدیت. پیمیه‌کانی نهوشیروان مسته‌فا بیست و دوو که‌س له‌ خزمه‌کانی کابرای بکوژ که‌ دۆستی شۆرش ده‌بن.

^۶ - پشکو نه‌جمه‌دین - وه‌لامیک بۆ نهوشیروان مسته‌فا ۵۵

تۆگەر دهكەن و لە تۆلەى (شوان) دا حەوتیان ئىعدامى شۆرشگىرانە دەكەن. ...^۷ ،
 دەكەن سەير نىيە كە مرۆڤىك خۆى پى سەر كردهى شۆرشى نوئى بىت و باس لە
 ديموكراسى و چەمكەكانى مافى مرۆڤ بكات لە ئەوروپا ژىابىت، ئنجا ئەم رەفتارانە لە
 مېژووئى خۆيدا تۆمار بكات، مېژوووە كە هېندە دوور نىيە كە خەلك بەلگە و نوسراوى
 عەودال بكات، قوربانىيان هېشتا كەس و كار و برادەرەكانىيان يان شاھىدەيانەكان زىندوون
 و ئەگەر رۆژىك دابىت ياسا بتوانىت نەوشىروان پەلكىشى بەردەمى خۆى بكات دئىيام دەيان
 كەسى دىكەش ئامادەى شاھەدى دان دەبن.

لە دىنى نەوشىرواندا نەھىچ شتىك حەرامە و نەھىچ شتىك گوناھە، ئەو رەفتارە
 بەدەوى و نامرۆڤانە نەوشىروان لە مېژووئى ۲۵ سالەى كارى سياسى خۆيدا تۆمارى كردوون،
 تەنانەت مەغۆل و بەبەرەكانىش پىشەرەويان ئى نەكردووە لای ئەوان ئەگەر دىنىكىش
 نەبووبىت ئىنسانىيەت و وىژدان هەبووە كە رەفتارى وانەكەن، كەچى نەوشىروان بىر
 گوناھ بەتاوانى كارىك كە نەيكردووە هەر ئاگاشى ئى نەبووە گوللەباران دەكات، ئاى لەو
 داھىنانە گەورەيە ! هېچ ياسايەكى قەرەقوشى مەگەر بەعس ئەگەرنا هېچ كەسىك لەبىرى
 تاوانىك كە برا يان خزم و كەس و كارى ئەنجاميان دابىت گوللەباران ناكات. نەوشىروان
 شۆرشەكەشى شۆرشى خەلكانى دواكەوتوو كە وەك چۆن لە خوينداریدا شەلم كۆپىرم
 ناپارىزم لىكتىرى دەكوژن، لە بەناو شۆرشىشدا هەمان رەفتارە بەلام بەشىوئەپەكى
 سىستەماتىك دووبارە دەكاتەووە. ئەو ماسۆشەيە. ئنجا وەرن بزائن نەوشىروان چۆن بەقسەى
 خۆى دەگرم ، نەوشىروان لە كىتەبى پەجەكان يەكتىرى دەشكىنن باسى روداوىك دەكات كە
 تىيدا پىشمەرگەكانى يەكئىتى عەولاً ماويلى ناوىك كە ئەندامى حزبى شىوعى بووە دەكوژن
 و لەدرىژەدا ئاوا دەنوسى " لىپرسراوانى حەسك لەناوچەكەدا لەمە زۆر تر دەبن يەكئىتى
 كىيە و ئەوان كىن تا بتوان دەستريژ بكنە سەر و هاورىى حزب بكوژن . ئەوانىش بىريان
 لە تۆلەكردبووە بەلام نەك لەوانەى ئەو كارەيان ئەنجام دابوو بەلگو وەكو خىلە دوا
 كەوتوئەكانى كورد ، لەھەر يەكئىتىيەكى كە بەردەستىيان بكوئىت^۸ ، بەلام نەوشىروان

7 - حەمەسەعەد حەسەن - جەلالىنامە. ۵۸ ۷

8 - نەوشىروان مستەفا ئەمىن - پەنجەكان يەكتىرى ئەشكىنن ۲۱۲۷

نیهه که برا بهتاوانی برابوون ، خزم بهتاوانی خزم بوون، ناسیاو بهتاوانی فاسیر بوون، لهگه‌ل بکوژێک یان تاوانبارێکدا، گولله‌باران دهکات.

نه‌وشیروان بۆ دامرکاندنێ رقی خۆی په‌نا بۆ هه‌موو که‌سیک ده‌بات ، وه‌ک چۆن له‌ دژی بارزانی په‌نا ده‌باته‌ به‌ربه‌عس دواتریش که‌ سکرته‌یری کۆمه‌له‌یه‌ بۆ کوشتنی نه‌یاره‌کانی خۆی په‌نا ده‌باته‌ به‌ر جاش و ئامر مه‌فره‌زه‌ که‌ نه‌وشیروان مه‌سته‌فا له‌ ۱۹۸۱ له‌ لایه‌ن (حسک) هوه‌ به‌دیل گیرا و حسک دواتر ئازادیان کرد، رقیکی وای ئی هه‌لگرتن که‌ تا ئه‌مرۆشی له‌گه‌‌لدا بی‌ت هه‌ر به‌و رقه‌وه‌ ده‌ژیه‌ت بۆ دامرکاندنه‌وه‌ی ئه‌م رقه‌ به‌ده‌یان شو‌رشگی‌ری (حسک) ی شه‌هید کرد، به‌لام ئه‌و رقه‌ هه‌ر نه‌نیشته‌وه‌.

" كاك نه‌وشیروان زۆر حاقد بوو له‌سه‌ر سۆسیالست، ئاربیجیان له‌مالی باوکی كاك تاهر دا له‌سلیمانی و كوشتنی مام ئاراس و ۹ که‌سی تری له‌روژی جه‌زنی قوربانی سالی ۱۹۸۲ دا شه‌هید کرد. به‌ئهمری كاك نه‌وشیروان و جیبه‌جی‌کردنی شه‌وه‌که‌تی حاجی موشر و كاك حامید حاجی خالد كاك حاکم عومه‌ر عه‌زیز که‌ هه‌ر سیکیان لیژنه‌ی هه‌ریم بوون به‌ده‌ستی خۆیشی شه‌هید عبدالله سور و هه‌فالانی شه‌هید کرد و بریاری کوشتنی کاکه‌ سوری قۆریتانی دا که‌فه‌رمانده‌ی که‌رت بوو لای سۆسیالست له‌ده‌ستی کۆیه‌ له‌کاتی ئاشتیدا چه‌کیان کردبوو بۆ کوشتنه‌که‌ی هیج مه‌سولێکی یه‌کیتی جی به‌جی ی نه‌ده‌کرد . له‌ ناوزه‌نگه‌وه‌ گواستیانه‌وه‌ بۆ به‌رگه‌‌ئو ، ئامر مه‌فره‌زه‌یه‌کی جاشیان گرتبوو له‌مه‌نتیقه‌ی ئاغجه‌له‌ر كاك نه‌وشیروان پیی وتبوو ئیشیکمان هه‌یه‌ ئه‌گه‌ر بیکه‌ی عافوت ده‌که‌ین و ده‌تکه‌ین به‌پێشمه‌رگه‌ كاك فاتیح شوانیش له‌ دانیشه‌نه‌که‌یاندا بوو. کابرای جاشیش خۆ مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه‌ پێشمه‌رگه‌ بکوژیت چ له‌ ره‌بایه‌ بی‌ت چ لای كاك نه‌وشیروان بی‌ت وه‌کو یه‌ک وایه‌ بۆی. بۆیه‌ بۆیه‌ جاشه‌که‌ کاکه‌ سوری شه‌هید کرد و دوایی کردیان به‌ئامر که‌رت له‌ تیپی ۲۱ ی که‌رکوک.^۹

سه‌یر بکه‌ن چ ناگرێک له‌ده‌رونی ئه‌م ئینسانه‌دا به‌رپا بووه ، پێشمه‌رگه‌ به‌دیل ده‌کریت و به‌ده‌ستی جاش ده‌یکوژی جاشه‌که‌ش ده‌کاته‌ ئامر که‌رت ! شوسته‌وه‌ و تاوان و ناپاکیه‌کانی جاشیک، رشتنی خوینی شو‌رشگی‌ریکی کورده‌؟!

^۹ - حه‌مه‌ی حاجی محمود - روژمه‌یری پێشمه‌رگه‌یه‌ ۱۶ ۴

هەموو دوژمنی هەموو شت و هەموو کەسیکە. ئەو دەلی: " لەبەیانى تا بيوەرۆ رەقم
 ئەوە لە نيوەرۆ بەدواوە رەقم لەخۆم و خەلگە ". باشە کەسیكى وا چۆن دەبى نازادانە
 بئسورپتەو و نەخريتە شوپننك نەتوانيت نازار بەخەلك بگەيەنى. داھينانە نا
 ئينسانىيەكانى نەوشىروان يەكجار زۆرن. " لەكۆنفرانسى سىدا(مەبەست كۆنفرانسى سىي
 كۆمەلەيە لەسالى ۱۹۸۴) كۆمىتەيەكى ھەلبژيردراو خەرىكى ليكۆلينيەو دەبن لەگەل ئەو
 دەستەيەى تاوانى لەتكردى ريزەكانى كۆمەلەيان درابوو پال، نەوشىروان ھاوار دەكات "
 ليكۆلينيەوى ناويت، بيانەنە دەست من، ھەريەكەيان لەژير پۆستەرى شەھيدىكدا دەكوژم.
 " ، ئەو چ ئاشيكە لەخوين تير نابيت دەست لە ھىچ شت و كەسيك ناپاريزيت دواى
 ئەو ھەموو سائە دەمەوى بلیم ھەقە خاوەن شەھيدان و بنەمالەكانيان جاريكى ديكە لە
 روداوى كوژرانى كەسوكارى خويان ورد ببنەو، لىيان بكوئنەو بەزانن ئايا بەراستى
 كەسوكارى ئەوان كى كوشتونى، چونكە سالى ۱۹۷۹ بەئەندام بوونى جەبەبارى حاجى
 وەسمان، بەكامەران عارفى پينجوينى و دكتور قادر(كە دوو كادرى كرمەلەبوون لە
 شارەزور) دەلئيت: گلەيى لە رەوتارى ئەم كادىرى عەسكەرى و فەرماندەى پيشمەرگەيە
 مەكەن لەشەرا لەپشتەو بىانكەن بە قوربانى يەك دوو گوللە ئيت خويندەو دەو سى
 دىرى لە پرۆگرامى كاروانى شەھيداندا ، بەدەم مۇسقىايەكى خەمناكەو بۆ ئيمە چى
 تيدەجيت؟ " ، ئەمەيە مرۆف لەسەرانسەرى خەبات و قوربانى ريخراويكىش بە گومان
 دەخات؟ ئايا پيشمەرگەكانى يەكيتى چەنديان بەدەستى يەكترى كوژراون؟ ئايا راستە فلانە
 شەھيدى (ينك) لەمەيدانى شەردا بەدەستى جاشيك يان پيشمەرگەى لايەنيكى ديكە
 كوژراو، يان نەوشىروان رايىسپاردوو لە پشتهو يەك دوو گوللەى پيوە بنريت؟ ئاخو
 دەبيت نەوشىروان چەند گالتهى بەو فلوتە حەزىنە ھاتبيت كە بۆ شەھيد بوونى
 پيشمەرگەكانى(ينك) ليدەدران؟ ھەموو ئەوانەى لای نەوشىروان بونە، قوربانى، بكوژەكان
 بەدەستى بكوژى نوپتر دەكوژرانەو و ئەو پرۆسەيە بەردەوام دەبوو.

10 -- ھەمەسە عید ھەسەن - جەلالینامە لا ۵۹

11 -- ھەمەسە عید ھەسەن - جەلالینامە لا ۵۶

نەوشیروان مستەفا ئەمین و خولانەووە لەنیو بازنەدا

رامیار علی

شەرەنگیز فیتنەچی و ترسنۆک

سەپرتترین دیاردەى ناو ژيانى نەوشیروان مستەفا بەدریژایى ٢٥ سالى کارى سیاسى و چەگدارى ئەو دەیه کە تەنها یەك جار لەژيانیدا ئەویش لە ١٠ ی ئۆکتۆبەرى ١٩٨٦ لە ئۆپەراسیۆنى فەتخى یەك، شان بەشانی پاسدارانى ئێران پەلامارى بیره نەوتەکانى کەرکوکى داو. یان حەمەسەعید حەسەن وتەنى " لەویشدا وەك کوردیكى ماتۆرسواری موسلمان چاوساغى پازداران بوو ". لەو بەتزازى جگە لە کورد قەت فیشەكى بەکەسى ترەو نەناو، یەكەم فیشەكى بەهەلە خۆى لەخۆى داو لەکۆتایى شەستەکاندا لە سلیمانى شەویکیان بەئومىدى راو پێشمەرگە لە بۆسەدا دەبیّت، لەشەرى نەبوو، بەجۆرێك زراوى دەچیت بە غەددارە ژەنگاویبەگەى، خۆى بریندار دەکات. " ، ئەمە یەكەم چالاكى تۆمارکراوى سەربازى نەوشیروانە کە بۆ راو پێشمەرگە جوو، ئەوسا لەگەڵ بەعسدا بوو، ئەو لەکاتیکیدا گەورەترین تۆمەتیك دەیخاتە پال نەپارانى خۆیەو " کۆنە بەعسى "بوونە. ئنجا کە لەپەرەکانى ژيانى ئەم کابرایە هەلەدەدەیتەو دەبینى بەفیعلی بەدریژایى تەمەنى کوردی لە دژی کورد هانداو ، بەگزیهەكى دا کردوون چیژی لە پزانی خوینیان بە دەستى یەکیترى ببیوه.

زۆرتەرىن کارى نوسینى نەوشیروانىش چ لەسەردەمى هەفتانەى رزگارى و چ لەسەردەمانى دواى ئەو لەو یەکیتى و راگەیاندى کۆمەلە بریتى بوو لەو کە بەجۆرێك لە جۆرەکانى توند و تیژی رقى کورد بەرامبەر کورد زیاد بکات نەوشیروان ئەگەر ئەمرۆبیّت و بلیت بۆ کورد چ شانازییهەكى تۆمار کردوو تەنها و تەنها دەبیّت باسى ئەوورۆژە بکات کە بەپیش پاسدارانى ئێران کەوتوو تا لەبیرەنەوتەکانى کەرکوک بەدات باشە

هه‌لامی ئه‌و پرسیارانه‌ بۆ نه‌وشیروان زۆر قورسن و ده‌بیت له‌ ئه‌زمونی کوردایه‌تیدا یان ته‌رکیان بکات، یانیش نه‌گه‌ر ته‌رکیان نه‌بیت ده‌بیت ئاوا وه‌لامیان بده‌ته‌وه‌ " ئیتر کاتی ئه‌وه‌ هاتبوو چاره‌سه‌ر بکریت. .. هه‌یزه‌کانیشمان کۆکرده‌وه‌ و سازماندان بۆ په‌لاماردان و راوه‌دوونانیان. ..^{۱۳} ، کۆبونه‌وه‌ی هه‌یزه‌که‌ له‌شلێر بۆ چه‌ند مه‌به‌ستیک بوو، یه‌که‌میا پشوپێدان و ریکخ‌ستنه‌وه‌ی، دووه‌میان دانانی رێوشوێنی هه‌لکه‌ن‌دنی قم (مه‌به‌ست قیاده‌ موئه‌قه‌ته‌) له‌ سوورین و هه‌لۆه‌شان‌دنی هه‌یزه‌که‌یان. ..^{۱۴} ، مه‌سه‌له‌ی پاککردنه‌وه‌ی کوردستان له‌ چه‌کداره‌کانی قم. .. دوودلی و راپایی له‌ لێدانی قم دا جارێکی تر له‌ دلی هه‌ندیکدا شین بوه‌وه‌. ..^{۱۵} ، هه‌یزه‌کانی پارتی به‌بیانوی یارمه‌تیدانه‌وه‌ ویستیان له‌ چه‌می نو‌کان بپه‌رنه‌وه‌ بۆ به‌ری باره‌گا‌کانی ئی‌مه‌ یه‌کیان به‌هۆکی تۆکی قسه‌ی ده‌کرد وتی: ئه‌مانه‌ی بیین له‌و شه‌رده‌دا یارمه‌تیتان بده‌ین، پیم وتن: پێویستیمان به‌یارمه‌تی ئیوه‌نییه‌، به‌شی هه‌ردوو لاتان ده‌که‌ین به‌هه‌یزه‌کانی خۆمانم وت ریگیان نه‌ده‌ن حیز فرسه‌تی بکه‌ن!. ..^{۱۶} ، نه‌خشه‌یه‌که‌مان دانا ئه‌گه‌ر هه‌یزه‌کانی پارتی له‌ ناوچه‌که‌ نه‌کشانه‌وه‌ له‌گه‌ڵ ده‌ستپیکردنی بارانی په‌له‌دا له‌چه‌ند لایه‌که‌وه‌ په‌لاماریان بده‌ین و ده‌ریان بکه‌ین. ..^{۱۷} ، هه‌یزیک ببه‌م بۆ ناوچه‌ی مه‌نگورایه‌تی و له‌وی له‌گه‌ڵ هه‌یزه‌کانی مسته‌فا چاوره‌ش یه‌ک بگرینه‌وه‌ هه‌یزه‌کانی حسک بکه‌ینه‌ ناو " که‌مماشه‌وه‌ " وه‌^{۱۸} ، ئیتر چوم بۆ سه‌رکردایه‌تی شه‌ره‌کان. ..^{۱۹} ، و. هتد "

هیچ یه‌ک له‌و هه‌ره‌شه‌ و گوره‌شه‌ و پیلانه‌ دژی رژی‌می به‌عس و سوپاکه‌ی نین ، هه‌موویان پیلان و خۆئاماده‌کردنه‌ بۆ لێدانی لایه‌نه‌ کوردییه‌کان. به‌لام له‌وه‌ش گرنه‌گتر ئه‌وه‌یه‌ که‌ له‌م شه‌رانه‌دا نه‌وشیروان هه‌میشه‌ له‌ پش‌تی پشته‌وه‌، هه‌میشه‌ خه‌لک ده‌نی‌ری‌ت

13 - نه‌وشیروان مسته‌فا له‌که‌ناری دانیوه‌وه‌ بۆ خری ناوزه‌نگ لا ۲۱۸
 14 - هه‌مان سه‌رچاوه‌ لا ۲۲۸
 15 - هه‌مان سه‌رچاوه‌ لا ۲۷۰
 16 - نه‌وشیروان مسته‌فا په‌نجه‌کان یه‌کتری نه‌شکینن لا ۱۷۴
 17 - هه‌مان سه‌رچاوه‌ لا ۱۷۵
 18 - هه‌مان سه‌رچاوه‌ لا ۲۱۶
 19 - هه‌مان سه‌رچاوه‌ لا ۲۹۰

شەھەر بۆلگەن خۆی دوای کۆتایی شەھر دەگاتە شوینی رووداوەکان ، چونەک ئەو دەترسی
 خاوانە خواستە شەھید بێت کۆمەڵە بێ سەرکردایەتی بمینیتەووە ! ئەو پیاویکە
 لە سەیبەری خۆشی دەترسیت جاریکیان " کەلە سوریاووە بەرەو کوردستان بەریدەکەوویت
 گوئی لەتەقەیهکی دوور دەبیت بە جۆریک دەشلەزیت و هەلئیت تەنانەت یەکەمین مۆری
 " ینک " یشی ئی جیدەمینی. ئایا ئی بەجیمانی یەکەمین مۆری شۆرش نوئی شیاوی ئەووە
 نەبوو لە بیرەوهرییهکانیدا تۆماری بکات. .. " ، ئنجا لەگەڵ ئەووەشدا کەنازانییە
 راستگۆنییە و هەموو روواویکی بەقازانجی خۆی گیراوەتەووە. سالی ۱۹۸۱ حەمەى حاجى
 محمود کە حەسک دەبیت ، نەوشیروان مستەفا دەگریت، کاکە حەمە ئەو روواوەى وەك خۆی
 لەکتیپی رۆژژمیری پێشمەرگەیدا تۆمارکردووە، کاکە حەمە پیاویکی سادایە، خۆئەگەر
 حەمەى حاجى محمود کاتى ئەو کتیبەى لە ۱۹۹۹ بڵاوکردووە (ژى ینک بوايە ریگەى
 تیدەچوو کەپیاو بلیت هەندیک غەریزەى تیدایە، بەلام حەمە لەباس کردنی روواوەکە و
 دواتریشی کەناوی نەوشیروان دەهینی بە کاک نەوشیروان ناوی دەبات بەلام سەیر ئەوویە
 نەوشیروان روواوەکەى بە ۱۸۰ پێچەوانە بۆ خەلگی گیراوەتەووە روواوەکە ئەوپەری بێ
 جورئەتى و بیوہفایى و بیباوەرى و خۆپەرستی نەوشیروان نیشان دەدات کەلەدەمى کاکە
 حەمەووە ئاویە:

قادر چاوشین و مام ئاراس هەموویان کۆکردبوو لە مزگەوتەکەو پێیان وتبوون کە کاک
 نەوشیروان لە کاپەنەکەى مالى حاجى عەلییە، ئیستا دەچین بۆیان چونکە من لەنامەکەمدا
 تەئکیدم کردبوو کە بیگرن نەك بیکۆزن، بۆیە برادەرانی ئیمە وتبویان هەول بەدن ئەگەر
 دوو سی کەسمان لیکۆژرا تەقەمەکەن تا بیگرین وایان زانیبو کەکاک نەوشیروان تا ئاخر
 فیشەک لە ژوورەووە شەپ دەکات ئاخر فیشەکیش خۆی پیدەکوژیت، ئەو مەسولانەش
 کەلەگەل قادر چاوشین و مام ئاراس بوون کە تیکەلئى هەموو هەریمەکان بوون ئەمانەن:
 محى الدين حەمە حەسەن و مەحمودی حەمە تاتە و سیروانى سەید جوقلى جەبارى عەلى
 عەزیز شەھید مام کەریم و شەھید مەلا نوری لە مزگەوتەکەووە دەرۆن و روودەکەنە مالى
 حاجى عەلى. هەموو چەکەکانیان بەدەستیانەووە دەبیت و دەلێن نابیت لێى ئەدەین. کاک
 نەوشیروان لە کونى کاپەنەکەووە سەپردەکات کە هەموویان بەرەو مالهەهاتن زوو بەکاک

حەمەى حاجى ساير دەئیت تازه پێیان زانین با نەمانکوژن تەسلیم ببین ، کاکە حەمە
 ئە حەوشەکەووە و هاواردەکات تەقە مەکەن تەسلیم دەبین بەلام بمانبەن بۆلای کاک
 تاهەر با قادر چاوشین بێت، تەسلیمی قادر چاوشین دەبم مام ئاراس و ئەوان کە دین
 دەیانگرن کاکە حەمەى حاجى ساير و ئەوان چەک دەکەن مام ئاراس دەئیت بۆ ئیحترامى
 کاک نەوشیروان چەک ناکەین لەبەرچاوی خەلک تا دەببەینە لای برادەرەن ئیتر هەموو
 جەلەکانى کاک نەوشیروان کەپر بوو لە کا و گزرەى ناو کایەنەکە پێشمەرگەکان بۆى
 دەتەکیئن و ئیحترامیان لى دەگرن و دەیهینن و مام کەریم و مام ئاراس و کاک قادر هیئیان
 وتیان خۆمان هیئانمانە بۆ ئەووی لەریگە کەس قەسە بى نەئیت و شتەکە وا بوو . کاک
 نەوشیروان دانیشت و بەخێرھاتنمان کرد زۆر نارەحەت بوو زۆریش تیکچوو بوو، کاک تاهیر
 وتى جى لى بکەین وتم ئەووە گیراوە و دوو رۆژ پێش ئیستا نامەى تەھدید و ھەرەشەى
 نوسیووە با لاتان بێت ئیمە پێشمەرگەمان لای ئەوان گیراوە کاک رەووف بەکاک تاهیری وت
 بەردانى جى؟ کاک رەووف بەکاک نەوشیروانى وت: کاک نەوشیروان بێتاقەت مەبە دنیا
 وایە جارێ پێشمەرگە لای حوکومەت ئەگیرى جارێ حوکومەت لای پێشمەرگە ئەگیرى.
 چونکە کاتى کاک رەووف سجن بوو لەسەر کردایەتى لای کاک نەوشیروان. کاک نەوشیروان
 وتبووی من حوکومەتم خەلک دەسگیردەکەم و ئەیگرم و ئەى کوژم و بەرى ئەدەم
 بەئارەزووی خۆمە کەس ھەیە بلێ وامەکە. کاتى کە کاک نەوشیروان کاک رەووف وەلامى
 دایەووە وتى تۆبەمنت دەوت من سجن دەکەم وامنیش ئیستا تۆ سجن دەکەم ئەو چەکەش
 بکەرەووە لەشانت بیزەحمەت چەکەکەشى پێشمەرگەیکە ھەلیگرت و کاک رەووف بەخۆى
 بوو ، چونکە چەکەکەى کاک رەووف وەختى خۆى کاک نەوشیروان لى سەند بوو
 لەسەر کردایەتى، کاک شیروان شیروندى بەکاک تاهیری وت بە گوۆرى شەھیدان باسى
 بەردانى کاک نەوشیروان بکەیت ئیستا ئیستقالە دەدەم لەحزب ئیمە بەگرتنى نەوشیروان
 سکریتیری کۆمەلە وەک ئەووە وایە رۆحى کۆمەلە لەدەست ئیمەدا بێت، ھەركات بمانەوئ
 رۆحى دەردەکەین، کاک تاهیر وتى کاک نەوشیروان ئەوشەرە بۆدەکەن و رای ناگرن بۆ
 وادەکەن، وتى کاک تاهیر من ئیستا سجنم و دەسلاتم نىیە من بۆشەر نەھاتووم و بۆلای
 دایکم ھاتووم و ژن بەینم ئیستە ئیووە بەرم بەدن وەعد بێت لە کوردستان دانەنیشم

١٤٠٥ هه‌مه‌ده‌روهه دلی زۆر پڕ بوبو هه‌ر ئه‌ومابوو له پرمه‌ی گریان بدات كاك تاهیر رحمی
 و وتی بابهری بدهین گوناحه، كاك شیروان شیروهندی وتی كاك تاهیر بۆ ئیستاش
 خۆت به‌مه‌سول نازانی تۆی بگرتایه ده‌ی كوشتی چۆن به‌ری ده‌دیت ئه‌گه‌ر ئه‌و قسه‌یه
 ئیستقاله بکه‌یته‌وه من ئیستقاله‌ده‌که‌م، كاك قادر جه‌باری وتی كاك تاهیر ئیسته ئی‌مه
 سكرتیڤری كۆمه‌له و جیڤیری سكرتیڤری یه‌كێتیمان نه‌سیر كردوو و اتا رۆحی كۆمه‌له
 له‌ده‌ست ئی‌مه‌دایه هه‌ركات به‌مانه‌وئ گیانی ده‌رده‌که‌ین له كۆبونه‌وه‌ی ناسكان و له‌به‌رده‌م
 كاك نه‌وشیروان هه‌مان قسه‌ی دو‌باره كرده‌وه من وتم بالامان بی‌ت تا شه‌ره‌که‌یان پێ
 راده‌گرین من له‌گه‌ڵ كوشتنی دا نه‌بووم و زۆربه‌ی براده‌ران له‌گه‌ڵ كوشتنیدا بوون، هه‌ندی
 پێشمه‌رگه ده‌یانوت ئی‌مه ده‌یکوژین و ته‌سلیم به‌ رژێم ده‌بینه‌وه و دوایی دیینه‌وه ئه‌گه‌ر
 پاره‌شیان دا ئه‌وه ده‌یده‌ینه حزب من و كاك تاهیر له‌گه‌ڵ كوشتنی نه‌بووین زۆر ده‌ترسا له
 كوشتنی یان ته‌سلیم به‌ قیاده مونه‌قه‌ته‌ی بکه‌ین، یان ته‌سلیم به‌ عێراقی بکه‌ین، هه‌موو
 بۆچونه‌کانی هه‌له‌بوو گرتنی كاك نه‌وشیروان گه‌وره‌ترین سه‌رکه‌وتنی سۆسیالست و ئی‌مه
 بوو چونکه له‌کاتی خۆی له‌سه‌ر کردایه‌تی پێم وتبوو که ئی‌ستا کادریکی یه‌کێتی
 به‌ده‌مانچه‌وه ده‌رواته به‌مۆ و خانه‌قین و که‌س ناتوانی‌ت ده‌ستی بۆ بی‌نی‌ت به‌لام ئه‌گه‌ر من
 له‌گه‌ڵ یه‌کێتی نه‌بم به‌ ٥٠ که‌سیش ئه‌وه ناتوانن له‌ شاره‌زوره‌وه تێپه‌رن به‌لام کاتی منیان
 کرد به‌دزی خۆیان به‌ ٣٠٠ که‌سیش ئه‌وه‌هات که هیزه‌که‌یمان ترساندبوو ته‌فروتونا بوو
 بوو، خۆشی تیدا گیرا دوا ئه‌وه من برپارم دا له‌گه‌ڵ سۆسیالست ئیش بکه‌م به‌لام زۆر
 به‌حه‌زه‌روه‌وه كاك تاهیر هیزه‌که و مه‌سئوله‌کانی کۆکرده‌وه که قسه‌ی دژی یه‌کێتی نه‌که‌ن
 له‌به‌ر موراعاتی ئی‌مه ناوی مام جه‌لال نه‌هینن من پێم ناخۆش بوو سه‌ره‌تا یه‌کێتیش به‌لام
 کۆمه‌له تاکیدی له‌سه‌ر بکری‌ت من پام وا بوو له‌سه‌ر کۆمه‌له ته‌ئکید بکری‌ت پێشمه‌رگه
 قسه‌یان به‌جه‌لالی ده‌وت چاویان به‌من که‌وت قسه‌یان ده‌بری یان ده‌گی‌رایه‌وه. گرتنی
 نه‌وشیروان دوو لای دروست کردبوو له‌ناو یه‌کێتی دا یه‌کێ دژه‌کانی كاك نه‌وشیروان پێیان
 خۆش بوو به‌تایبه‌تی كاك سالار و كاك مه‌لا به‌ختیار، به‌لام وایان نیشان ده‌دا زۆر
 به‌په‌رۆشه‌وه بوون بۆی. نامه‌ی ته‌ه‌دیدیان بۆ كاك تاهیر نوسی بوو له‌ زه‌ردۆیی بۆیان
 هێتاین که‌ده‌لێ ئه‌گه‌ر كاك نه‌وشیروان شتیکی لی بی‌ت ئه‌وا به‌ره‌چه‌له‌کتانا ده‌چینه‌خوار و

كاك قادر و برادهرهكانى ئيمهش گريان گرتبوو دهيان وت دهى كوژين بزنانين چى
 كاك نهوشىروان وتى ئهوانه دژى منن بۆيه وادهكهن ئيوه من بكوژن لهكوژيان
 ببمهو، وا دهزانن جيگام لى داگير كردوون خو ئهوانه دۆستى من نين له زهر دۆيى بوون،
 نامهكه ئيمزاي كاك سالار و كاك مهلا بهختيار و كاك بهكرى حاجى سهفهري لهسهربو،
 كاك نهوشىروان وتى ئهوانه نامهيهيان بۆيه نوسيوه بۆئهوهى ئيوه من بكوژن و ساحه بۆ
 ئهوان تهخت بيت. ...²¹ . ئهم روداوه لهكتيبهكهى نهوشىرواندا ۱۰۰% پيچهوانه باسكراوه
 وهك حهمهى حاجى مهحمود دهلى كه " كاك نهوشىروان وا نيشان دهدات گوايه وهك
 پالنهوانى ئهفسانهيى تونايويهتى لهدهست ئيمه رابكات، درۆدهكات خو مان بهرماندا " لهويدا
 نهوشىروان پالنهوانيكه كه بهفيل گيراوه ! وهك ئهوهى رۆژيك پيشتر ههرهشهى
 تهروتوناكردى له حسك كردبيت، ئهوانه بوبيت و يهكيكى ديكه بوبيت دهلى كه بۆشهر
 نهها تووه و بگره ويستويهتى بجيت بۆ لاي دايقى ژنى بۆ بينيت !. حهمهى حاجى محمود
 بهپيچهوانى نهوشىروان دهلى هيچ ههوليكى سهربازى بۆ نازادكردى نهوشىروان له دهست
 حسك نه درا ، دهلى كهوا قارهمانه شيرخورهكانى، بن دهست و بالى نهوشىروان مستهفا بهو
 هيوپه بتوانن نازادى بكهين پهلامارى داين كه ۷ يان ئامر كهرت بوونه و كاكه حهمه
 ئهوانيشى بهديل گرتوووه و بردونيه لاي نهوشىروان و دهلى: " ئهوانه ههموو قارهمانانه
 گيرابوون و بردمنهوه لاي كاك نهوشىروان. وتمان بۆ وادهكهن، ئهوهيش هيژهكه تانه
 بهرگه ناگریت كاك نهوشىروان دهرسا ليمان بكوژيت و ئيمهش ئهوانه بكوژين كاك نهوشىروان
 ههزى دهكرد ههموو هيژهكهى يهكيتى بكوژريت. بهلام يهكى لهئيمه نهكوژريت. ...²² ،
 ئهوهش بهخوپهرستى نهوشىروان دادهنرى، كه ههزىكات ههموو پيشمه رگهكانى ينك
 بكوژرين، بهس يهك حسك نهكوژريت چونكه ئهگهر حسك بكوژرابايه، بهپي ئهوانه
 نهريتى كه خو پهره پيدا بوو پيشمه رگهكهى حيسك دههات دهيرد و لهبن ديواريك
 گولله بارانى دهكرد. نهوشىروان تا ئهوانه رۆژهى له كوردستان شهري براكوژى دهبيت ههميشه
 نامادهگى ههيه، بهلام كاتيك له ۸ تشرينى دووهى سالى ۱۹۸۶ دا جهولهى يهكه مى شهري

21 - حهمهى حاجى مهحمود رۆژنيمى پيشمه رگهكه. ۴۰۲ - ۴۰۴

22 - حهمهى حاجى مهحمود رۆژنيمى پيشمه رگهكه. ۴۰۷

هه‌ریکه‌هوتنی پارتی و یه‌کییتی کۆتابی پی دیت نه‌وشیروانیش هه‌ست ده‌کات
 ئیهورستی به ئیسراحه‌نه، بۆیه خه‌بات دزی به‌عس ئیهمال ده‌کات و سه‌فه‌ری ئه‌هورپا
 ده‌کات و تاکاتی ئه‌ونفاله‌کانیش ناگه‌ریته‌وه.

شه‌ره‌نگیز فیتنه‌چی و ترسنۆک

نه‌وشیروان مسته‌فا بی کاراکته‌ره و قه‌ت ناگرئ بتوانی له‌ژیر سیبه‌ری مام جه‌لال
 ده‌رچی، ئه‌و هه‌میشه چه‌زده‌کات بریار به‌ده‌ست بی، به‌لام به به‌رپرسیار دانه‌نریت،
 چونکه بی ئیراده‌یه، دوایی شانی خۆی له‌به‌رپرسیاریتی به‌تال بکات. بی کاراکته‌ری
 نه‌وشیروان به‌سه‌راپای میژووی سیاسی ئه‌وه‌وه دیاره. له‌کۆی به‌رژه‌وه‌ندی تاکه‌که‌سی ئه‌وی
 تیدا بی، بریاره‌که‌ی ده‌رکردووه و سلێ له‌هیچ نه‌کردۆته‌وه وه‌له‌کۆیش زانیبیتی باری
 به‌رپرسیاریتی که‌وتۆته سه‌رشان تۆپه‌کان هه‌میشه هه‌لدرانه‌ته‌وه ناوکۆشی مام جه‌لال یان
 مه‌کته‌بی سیاسی یه‌کییتی. له ۱۹۸۴ دا خۆی ئه‌ندازیاری ئه‌وه‌یه که یه‌کییتی له‌گه‌ل به‌عسا
 ئاشت بکاته‌وه ئه‌وکاته مام جه‌لال له‌ده‌روه ده‌بییت و له به‌عسه‌وه نامه‌ی بو دیت،
 نه‌وشیروان چونکه که‌یفی زۆر به‌وکاره دیت، هه‌ر زوو قه‌ناعه‌ت به‌تاله‌بانی ده‌کات که
 بچیت به‌غداد و له‌گه‌ل سه‌ددامدا ریک بکه‌وی ئه‌و ده‌یه‌وی یه‌کییتی (یان باشتر بلیم خۆی
 وه‌ک نه‌وشیروان مسته‌فا) شتی‌ک به‌ده‌ست به‌ینیت که هه‌یه‌تی مه‌لا مسته‌فا بارزانی و
 به‌یانی ۱۱ ی ئازاری ۱۹۷۰ بخاته ژیره‌وه^{۲۳}، چونکه به‌رای نه‌وشیروان " گرنگترین به‌لگه‌ی
 قانونی به‌ده‌س کرده‌وه و له عیراقدا به‌یانی ۱۱ ی ئازاری ۱۹۷۰ یه^{۲۴}، نه‌وشیروان ده‌لی
 به‌مام جه‌لالم وت ناوی خۆی لیینه و ریکه‌وتنه‌که ئیمزایکه^{۲۵}، به‌لام تاله‌بانی له‌وه‌لامدا
 ده‌لیت " ده‌ستیشم له‌بنا بیره‌وه ریکه‌وتن ئیمزا ناکه‌م؟ که‌نه‌وشیروان لی ده‌پرسی " ئه‌ی
 که‌واته بۆچی ئه‌چی " مام جه‌لال له‌وه‌لامدا ده‌لی " به‌زۆر ئه‌منیرن " ^{۲۶}، دیاره
 له‌میژویشدا ئۆبالی ئه‌و دانوستانانه‌ی ئه‌وسا هه‌ر هه‌مووی ده‌که‌وتنه‌ ئه‌ستۆی نه‌وشیروان
 مسته‌فا که‌ته‌نها له پیناوی گری ده‌رونیه‌کانی خۆی له‌گه‌ل مائباتی بارزانییدا ئاماده‌یه

23 - نه‌وشیروان مسته‌فا - خولانه‌وه له‌ناو بازنده‌دا لا ۲۰

24 - هه‌مان سه‌رچاوه لا ۲۰

25 - هه‌مان سه‌رچاوه لا ۱۰

26 - هه‌مان سه‌رچاوه لا ۱۰ - ۱۱

هه‌موو کارێک بکات، که ئەمرۆ نەوشیروان دەلی یەکییتی بەدرێژایی تەمەنی حزبێکی نەوشیروانی بوو و نەکراوەتە حزبێکی دامەزراوەیی راست ناکات، ئەو هه‌موو دەسه‌لاتێکی هه‌بوو، دەسه‌لات و کاریگەری ئەو بەسەر مام جەلالدا هێندەزۆر، که دەتوانی قەناعەتی پێ بێنیت و و بینیریته لای سەددام. هەر خودی نەوشیروان کاتی باسی نەیارانی یەکییتی دەکات، لە هه‌موو شوێنێک بەتوندی بەرپەرچی ئەو هه‌موو بیر و رایانە دەداتەوه که دەلێن مام جەلال دیکتاتۆرە و ئەوقسانە بەقسە یی بنەما و پڕو پوچ لەقەڵەم دەدات. ^{۳۷}، ئەو لەژێر سێبەری تالەبانیدا دەژیەت و تاکتیکەکانی جێبەجێ دەکات دوایی که دەبینی توانای کاری نەماوە ئەوەتا ئەو حزبە ی ئەو بۆی هەلسورپاوه وا لە ساحە ی کوردستاندا قەناعەتی هاتوووە که حزب ی یەکه‌م نییە لێی دەکیشتەوه گوایه تالەبانی دیکتاتۆرە، بەقسە ی که‌س ناکا و... هتد.

دوای ئەوه‌ی عێراق کویدی تی داگیر کرد خۆی گەیانده کوردستان تا کۆتایی دانوستانەکانی نیوان بەره‌ی کوردستانی و حوکومەتی بەعس لە کوردستان بوو، ئنجا یی ئەوه‌ی نوققەیه‌ک بکات بارگەوبنە ی خۆی پێچایه‌وه و دووبارە رووی کردوه هەندەران، وه‌ک چاودێریکی سیاسی ئاگادار دەلی: ئەو بەوه‌یواپه‌وه هاتبۆوه که لەناو کوردستاندا خەلک سوجده‌ی بۆبەرن، که‌دیتی کوردستان ئەو کوردستانە نییە که ئەو خەونی پێوه دەدیت و دەبی‌ت لەژێر سێبەری تالەبانیدا بی‌ت، نەوشیروان مستەفا زوو ریگە ی خاریجی گرتەوه بەر و نه‌ی ویست ئۆبالی بەرپرسیاریتی دوای راپەرین، لە نەهامەتی و قات وقری بکه‌ویته سەرشانی ئەو، بەلام که‌فتیلی شەری ناوخۆی کوردستان ئاگردرا، بەکونی دەرزیشدا بی‌ت خۆی گەیانده‌وه کوردستان تا سەرکردایه‌تی شەرەکان بکات و یەکه‌م دوای ئەوه‌ی که شەری هێنایه ناوه‌ولێر (هه‌ولێر کوئی موقه‌دسه‌ تاشەری تێدانەکریت ! ن.م) ئیجرائاتی دووه‌می گولله‌ بارانکردنی کۆمۆنیستەکان بو لەسالی ۱۹۹۵ لەناو شاری سلیمانی، که ئومیدی بەرده‌ومی شەری ناوخۆ له‌کزیادیه‌ و دو باره‌ ریگە ی هەندەرانی گرتەوه‌بەر ئەمه‌ ئه‌ویازنه‌یه که نەوشیروان خۆی تێیدا ده‌خولیتەوه‌ بەلام قەت باسی ناکات ^{۳۸}.

نەوشیروان خۆی نازانی تی چی ده‌وی‌ت و نازانی ده‌یه‌وی بی‌ته‌ چی، بیروباوه‌ری سیاسی شیواوی هه‌یه. (له‌هه‌فته‌نامه‌ی رزگاریدا لەسالی ۱۹۶۸ تا ۱۹۶۹ ئەم قەوانه‌ی لێده‌دا.).

فهرزی کردووو که حزبی شیوعی خهبات دژی بزوتنهوه عهشاپریهگهی بارزانی که نۆکهر و بهکری گیرای ئیمپریلزمه. (کهله ۱۹۷۴ یش حزبی شیوعی دهکهوئته سهنگهری دزایهتی کردنی بزوتنهوهگهی بارزانییهوه پال ئه و حزبه. ..) ۲۸. نهوشیروان ههمیشه ههست بهدۆران دهکات ئه م ههستی دۆراویه ههمیشه خستووئتی بهردهم ئهوهی شتیک بکات که کهس نهی کردووو، بهلام ههمیشه فهشل دینیت تاسهر بۆ هیچ کهسیک وهفای نییه وهتهنها بیر لهخۆی دهکاتهوه، ئه و ناوی مندالهگهی خۆی ناوناوه(نما)کهههموو کهس دهزانن سئ پیتی یهکهمی(ن. نهوشیروان - م. مستهفا - ا. امین)ه. .. ئه م کاره که کردویهتی عهیب نییه بهلام نیشانهی خۆ پهستییه.

نهوشیروان خۆی وانیشان دهکات که پیاویکی سادهیه، بهلام ئهوهش راست نییه ههمووی بۆ شارندنهوهی ههزی گهورهیی و دهسهلاتی رههایه، ئه و دهیهوئت به و شیویه سههرهنجی خهک بۆلای خۆی راکیشیت، نهوشیروان تاکیکی سههرانی شیوعی لهراکیشانی سۆز و عاتیفهی خهکی رهش و رووت باش دهزانیت، بۆئهوهی بلین کابرایهکه خۆی لهخهک جیانهکردۆتهوه، پیللاو بهسههرپنوه دهکات ! خیلاهی ئه و لهگهڵ تالهانی له ۲۰۰۶ نهلهسهه ریفورم بوو و نهلهسهه هیچی دیکه، ئه و نهی توانی ئهوهتهحهمول بکات که تالهانی بۆ داهاوووی کوردستان لهگهڵ پارتیدا ریک بکهوئت، دواي ۲۰۰۳ زۆری ههولدا که پارتی و یهکیتی لهیهک نزیک نهکهونهوه، ئه و کهئیستا باسی ههله لهکیس چوووهکان بهنسبهت کهرکوک دهکات، هیندهی کیشه و گرفت لهنیوان پارتی و یهکیتیدا دروست کرد لهسهه مهسهلهی یهکگرتنهوهی ههردوو حوکومهت و سهروکایهتی ههریم و. ... هتد ، بواری بۆ ئهوه نههیشتهوه که پارتی و یهکیتی بیر لهکهرکوک بکهنهوه. تاوای لیهاات جارێکیان لهکاتی ئهزمهی ههلبژاردنی سهروکایهتی ههریم تالهانی هینده خرابووو ژیر گوشارهوه لهلایهن نهوشیروانهوه، ئیستقالهگهی خۆی لهدوکان بهجی هیشت و هاتهسههری رهش ههرهشهی ئهوهشی له نهوشیروان کرد کهئهگهر وازنههیئت ناگههئتهوه دوکان !.

ئیستا ئه و له سلیمانی له ناوحهوشهی سیاسی یهکیتی نیشتمانی کوردستان لهناو بالهخانهی جاودیری دارایی یهکیتی نیشتمانی کوردستان و به پارهی یهکیتی(کهخۆی وتهنی: تادوافلس لهمولک و مالی یهکیتی شهریک و برابهشه) کۆمپانیایهکی دامهزراندووو

خه لگی دهرکراو و پهراویزکراوی ناویه کیتی ههیه له خوی کۆکردونه تهوه دیاره
خه لگی (کۆنه به عسی و کۆنه ئیتلاعات. .. هتد) ههن، بهوخه لکانه و بهو بیر و
بۆچونهی که خوی ههیه تی داوای ریفۆرم و گۆران دهکات. ئەگەر بریاره ریفۆرمیک بکریت،
چ رهوای حهقه نهوشیروان (۱۰ ملیۆن دۆلار له تاله بانی وەرگری و رۆژنامهی پی دهریکات ئه
ئهوه گهندهلی نییه؟ کئی پیویستی به رۆژنامهی نهوشیروان ههیه، چ زهروریه تیکی میژوویی
ئهوه فهرز دهکات که پاره له یهکیتی وهرگریت راست و چهپیش پهلاماری ئهه و ئهه بدات
و داویی بلیی من ئازادم، ریفۆرمخوازم، واباشه ههرنه بی که نهوشیروان بیکاته مهکتبهی
سیاسی ینک بیته دهرهوه و نهنجام ئهه قسانه بکات، ئەگه رنا بهه حاله کهس باوهری پی
ناکات.

نەوشیروان بۇ ناتوانیٲ بیٲە ناو خە ئکی؟

ویک چونیك له نیوان نەوشیروان مستهفا و هیتلهردا

مهلا ههندرین

دهمیكه (ی. ن. ك) بهدهم گرتته ناوخوییهكانییهوه نازار دهچیژی و له زور قوناغیش ههتا لیواری ههلوهشان و بهرتهوازهبون رۆشتوو، بهلام ههموو جارەكان بهنیهاتوووی مام جهلال، فتیلهی گرتته ههلاوساوهكان دهرهینراوه و بارو دۆخهكه بۆماوهیهك ئارام كراوتهوه. ئهوهی مایهی سههرنج بیٲ، نەوشیروان مستهفا لهههموو كاتهكاندا، ئهگەر رۆلی سههرگی نازاوه و گیرو گرتتهكانی ناو یهكیتی نهگیرابیٲ، ئهوه ههردهم لهجهمسهریکی کیشهكاندا وهستاوه بی ماندهوون و بهدریژی میژوووی (ی. ن.ك) پشکی دیاری لهم ناانارامییه ناوخوییه بهرکهوتوو.

نەوشیروان مستهفا خهون و ههزی گهیشتن به ترۆکی دهسهلات و ههمیشه لهخولیایدا بووه لهههنديك قوناغیش شیتگیانه کاری بۆ وهدهستهینیانی کردوو، بۆئهم نامانجهش دهیان جۆر ریگهی گرتۆتهبهر لهدهیان بارودۆخی حیاچیشدا خۆی تاقی کردۆتهوه بهلام نەوشیروان لهتهك ئهوه ههز و خولیا بههیزه بۆ بون بهرابهر و سههرکردهی میژوووی، ههردهم روبهروی گرتیکی دهرونی قوئی کردوو بهشترین بهلگهی بارگاوی بوونی كاك نەوشیروان بهو گری دهرونییه ئهوه سیفهت و خالانهی لای خوارهوهیه: -

١- پیاویكه زۆربهی ژیانی بهمر و مۆچی و تورهی و گرژی بردۆتهسهر و پیکهنین و قسهی خۆش و نهرم بهدهگمهن بینراوه لی، زیاتریش ههزی لهتهنیاییه و رقی له ناو ئاپۆرای خهلكه ئهوهتا لهم رۆژه چارهونسازه بۆلیستهكهی توانای هاتنه ناوخهلكی نییه ، ههر لهریگای راگهیانندن قسه بۆخهلكی دهكات.

٢- بریاری دوژمنایهتی لهگهڵ كهسانی دهور و بهر زور بهناسانی ومردهگریٲ ، كهچی بریاری ناشتبونهوه و ئاسییکردنهوهی پهیوهندییهكانی چییایهکی زور بهرزه و بهناسانی ناتوانیٲ پیایدا سههریكهویٲ ، ئهمهش وایکردوو پشکی رق و تورهی زیاتر له خۆشهویستی و ئاسودهیی له ناخیدا كهلهكه بیٲ.

پیاویکە لەژانیدا نازانیت بەزەیی و گیانی لیبوردن بەرامبەر بەهەلەکانی کەسانی
 و نمونەیکە لەژانی کاک نەوشیروان نا بینریت، کەبریتی بێت لەخەندە
 و بەزەیی و لیخۆشبوون لەکەسانی بەرامبەر ئەمەش دەیسلمێنی کە نەوشیروان ئینتەمای بۆ
 هیچ جۆرە جوانییەک نییە

٤- هەرکاتیک دەرفەتی بۆ هەلکەوتبیت، بەرامبەرکەسانی دەور و بەری بەتایبەت نەیار
 و رەگبەرەکانی، ئەو هەر زۆر بەتوندی و خێراییی هەلمەتی تۆلەسەندنەوەی ئەنجام داوه،
 لەکاتی تۆلەش بێ رحمانە مامەلەدەکات و نمونەکانیش یەکجار زۆر ئەمەش سیفەتی
 ئەو کەسانە بە کەباوەریان بەخۆیان نییە و زۆریش لە بەرامبەریان دەترسن.

٥- پیاویکی هەناسە کورتەو هەرگیز ناتوانیت وەک سەرکردە لەسەرپێی خۆی
 رابووستیت، ئەوەتە ئەگەر لەتەواوی میژووی خۆیدا - تەنھا ماوەیەکی کورت رابەر و
 سەرکردە (ی. ن. ک) بوایه، ئەو هەر زوو شکان و بێتوانایی ئەو پیاو هاشکرا دەبوو، بۆیە
 هەمیشە خۆی لەپاڵ مام جەلال ناو بەلام حەزی سەرشیتانە یوون بەسەر کردە گیانی
 یاخی بوونی ناو ناو تیدا رواندوووە کەچی بلقی یاخی بونەکە لەنیو ئازاوە گیریدا،
 بەزوویی پوچەل دەبیتەو.

٦- پیاویکە ئەو هەڵ دەستی لەگەڵ ساتەکانی شەر و خوین رشتن تەبایە، ئەوەندە
 دۆستایەتی لەگەڵ ناشتی و پیکەو ژبانی لایەنە سیاسییەکان نییە، نەوشیروان لەتەواوی
 پرۆسەکانی ناشتی خۆی بەدووور گرتوووە، کەچی لەقوناغەکانی شەری ناوخۆ روۆی
 کاریگەری خۆی گیراوه.

٧- پیاویکە لەروی فکر و تیۆرییەو زۆر زیرەکە و بەتوانایە و خاوەنی هێزێکی لەبن
 نەهاتووی نوسین و دارشتن، بەلام هیچ سودێکی لەو توانا و بیرمەندییە خۆی
 وەرنەگرتوو، بەتایبەت ئەم زیرەکییە نە ی توانیوە پارسەنگی لایەنە روکارییەکە
 بۆراست بکاتەو لە گرفت و گریی دەرونی رزگاری بکات، بەداخەو کاک نەوشیروان
 ئەگەرچی زۆریش زیرەکە نەگەشتۆتە ئەو راستییە کە جوانی مرووف تەنھا ستایلی سەر و
 چاوی نییە، بگرە جوانی کاریگەر، بزە و خەندە و قسە خۆش و خۆشەویستی و گیانی
 لیبوردن و ناشتیخوارییە، بەمەش نەوشیروان بەم هەموو توانای فکر و زانستییەو نە
 توانیوە لەگرتن دەروونییەکی رزگاری بێت، تەنانەت ئیستاش کە لەبەشی کۆتایی تەمەنیدا بە
 بەدەستییەو نازار دەچێژیت.

، سه‌کرده‌ی حزبی سۆسیالستی ئەلمانی، یه‌کیکه له‌و سه‌رکرده‌یه‌ی گرفتیه‌ی دهرۆسی له‌گه‌ڵ روخساری خۆی هه‌بووه، له‌ به‌ژن و بالای خۆی نارازی بوو، چاویکی خێل و خوار بوو، بۆیه زۆر رقی له‌ روخساری خۆی ده‌بووه‌وه، هیتله‌ریش به‌رله‌وه‌ی بگاته ده‌سه‌لات دروشمی (گۆران)ی هه‌لگرته‌بوو، وی‌کچونیک له‌نیوان نه‌وشیروان و هیتله‌ردا هه‌یه، چ له‌گرفت و گریی دهرۆنی چ له‌روی توند و تیژی و چیژوهرگرتن له‌ شه‌ر و خوی‌نرشتن، له‌ دوشمی گۆرانیش وی‌کچونیک زیاتر قول ده‌بیته‌وه، به‌لام هیتله‌ر به‌هه‌مپایه‌ک به‌ته‌واوی له‌ نه‌وشیروان جیا ده‌کرێته‌وه، ئەویش ئەوه‌یه که‌هیتله‌ر باوه‌ری به‌خۆی زۆر به‌هه‌یز بوو، هه‌رگیز ناماده‌نه‌بوو له‌ژێر سایه‌ی که‌سیکی تر بژیت.

۹- کاک نه‌وشیروان له‌ میژووی خۆی سه‌لماندویه‌تی پیاوی رۆژانی ته‌نگانه‌ نییه، به‌تایبه‌ت بۆ رابه‌رایه‌تیکردن، ئەوه‌تا ده‌گیڕنه‌وه له‌کاتی دوا شکانه‌کانی هه‌یزی پێشمه‌رگه و ئاودیوبوونی (ی. ن. ک) بۆ دیوی ئێران له‌ سالی ۱۹۸۸، ئەوکاته مام جه‌لال له‌کوردستان نابیت، نه‌وشیروان که‌سی یه‌که‌م ده‌بیته‌ له‌ قاسمه‌ره‌ش به‌فه‌رمانده و پێشمه‌رگه‌کانی یه‌کیته‌ ده‌لیت " ئەوه‌ی ته‌سلیم به‌رژیم ده‌بیته‌وه ئازاده، ئەوه‌ی ده‌چیته‌ ئێران ئازاده، به‌لام ئیمه ئیدی ناتوانین پێشمه‌رگه به‌خێو بکه‌ین باهه‌ر که‌س بریار له‌ چاره‌نوسی خۆی بدات " به‌لام زۆری پیناچیت مام جه‌لال ده‌گه‌ریته‌وه وره‌ی خه‌لکه‌که به‌رز ده‌کاته‌وه پینان ده‌لیت نابیت هه‌یچ که‌س به‌ملا و به‌ولادا بروات، بارودۆخ ده‌گۆریت و ئیمه‌ش ده‌توانین باشتر له‌جاران خۆمان ریکه‌بخه‌ینه‌وه بۆیه ئەگه‌ر (ی. ن. ک) به‌ته‌مای نه‌وشیروان بوايه له‌و رۆژه‌وه کۆتایی پێ ده‌هات ئەوه‌ش به‌لگه‌یه‌که که‌رچی ئەو پیاوه زۆریش هه‌زی له‌رابه‌ر و سه‌رکرده‌ی یه‌که‌می یه‌کیتییه به‌لام له‌رۆژه‌ سه‌خته وهرچه‌رخانه‌گان چاوه‌سه‌ر کردیه‌که ده‌گیڕیت سه‌رکرده‌یه‌تی وه‌زه‌که‌ی بۆیکات، بۆیه ئیستاش که‌ دونه‌یای وی‌رانکردووه به‌ دروشمه‌کانی گۆران که‌چی جوورته‌تی ئەوه‌ناکات له‌ژێر سایه‌ی یه‌کیته‌ی بوون دوربکه‌ویته‌وه. دژی یه‌کیتییه، به‌لام جارێ له‌ژێر سایه‌ی مام جه‌لاله هه‌رگیز جوورته‌تناکات جیا‌بیته‌وه و به‌ سه‌زکرده‌یه‌تی خۆی حزبی‌ک رابه‌گه‌یه‌نیته‌. سه‌رکرده‌یه‌تی (ی. ن. ک) با‌لی ریفۆرمی به‌یانکردووه، بۆئه‌وه‌ی هه‌مو کاتی‌ک به‌ئاسانی بتوانیت بخزیته‌وه ژێربالی مام جه‌لال . له‌سه‌ر ئەو بنه‌ما راستییانه دنیایی هه‌موو که‌سی‌ک ده‌که‌مه‌وه که‌ نه‌وشیروان ناتوانیت له‌ مام جه‌لال جودا ببیته‌وه، ئەوه‌ش نه‌وه‌ک له‌به‌رئه‌وه‌ی هه‌ز نا‌کات. بگه‌ر توانا و جوورته‌تی رابه‌رایه‌تی خه‌لکی نییه.

خالیکی تر که پیویسته دستنیشانی بکه م ئه وهییه که نه وشیروان به هوی ئه و گرفته ده بیینییه وه رقی له هه ممو جوانیییه که ده بیته وه و ته نانه ت کاره جوانه کانیسه به ناشیرین ده بیینیته، دهییه ویت به خه لک بلیت ئه وهی ئیوه به چاو ده بییین و پیتان وایه جوانه و کاری باشه، ئه وه گشتی درۆیه و سهیری ناوه وه بکه ن من جوانم و په یامی گۆرانم هه لگرتووه، ئه وانه ی تریش له ناخه وه ناشیرین و گهنده لن.

۱۱- پیویسته قسه له وهش بکه یین دروشمی گۆران بۆچی؟ خۆ په یامی پیشتەر و جوانتر و گونجاوتر بوو که ریفۆرم بوو، دیاره ریفۆرم بریتییه له چاکسازی نه که ئه وهی که هه یه نه که ره تکرده وه و له ریشه هه لکیشانی، به لام گۆران به مانای ره تکرده وهی ته وایه ئه وهی که هه یه و گۆرینی به جیگه وه ییه که ئه ویش زیاتر له شۆرش و کوده تا ده چیته بۆیه هه رده م هه لگری په یامی گۆران که سانی توندو تیژن و مامه له یان له باریکی نائارامی و دلاره و کیتی دهرونی ده بییریته، ئه گهر سه یر بکه یین ده بییین گری ئاره زووی گۆران له ناو ناخی ئه ندامانی لیستی نه وشیروان به رپژه ییه که جۆش دراوه خۆئاماده کردنیان، له خۆ ئاماده کردن بۆ راپه ڕین و روخاندنی ده سه لات ده چیته، زیاتر له وهی خۆئاماده کردن بیته بۆ پرۆیاگهنده ی هه لبژاردن بۆیه هه ز و ناوه روکی ئه م لیسته خاوه نه که ی بۆ خه لک ئاشکرا بوو، که هه لسه و که وتیان مایه ی په سه ندی جه ماوه رنییه، له روی دهرونیسه ئه گهر خویندنه وهی بۆ بکه یین ده بییین ئاره زووی گۆران، به ره مه ی کاردانه وه و یاخی بونیکی دهرونییه به سه ر تیژ و شیوازی بیرکرده وهی نه وشیروان که سه ره نجام هه ممو شته کان به ناشیرین دینه به رچاو، بۆیه ته نها گۆران به چاره سه ر ده بیینیته نه که چاکسازی.

بالی ریفۆرم و کۆسرت رەسول دەیانەوئیت کۆنگرەى سىى يەکیىتى کۆنگرەى تۆلە کردنەوہ بیىت لە تالەبانى

ئەحمە میرە

یەکیىتى و ترس لە کۆنگرە

تەنھا خودا و مام جەلال نەبیىت کەس نازانئیت کۆنگرەى یەکیىتى دەبەسترتیت یان نا؟ تەنانەت دواى جەندینجار دواخستن ھەتا ئیستا کەس نازانئیت بەدیاری کراوى کەى کۆنگرە دەبەسترتیت لەروى عەمەلیشەوہ جگە لە ھەللاى ئیعلامى یەکیىتى، ھىچ نامادەکارىیەکی ئەوتۆى نەکردووہ بۆ کۆنگرەکەى کەماوہى سالیکە بەرپرسە بالاکانى دەلئین بەم نزیکانە دەبەسترتیت ئیستا ھەموو شتیک لە دەست مام جەلالدايە. تەنھا ئەو دەتوانئیت بریار بەدات کە کۆنگرە دەبەسترتیت یان نا؟ رەنگە تالەبانى لەمەدا ھەلۆھەستەيەک بکات ئەگەر زانى ئەنجامەکانى کۆنگرە نابیتە ھۆى ھەلۆھەشاننەوہى یەکیىتى، ئەوا کۆنگرە دەبەسترتیت و ئەگەر زانیشى ئەنجامەکانى کۆنگرە کیشە دەنیئەوہ ئەوا کۆنگرە نابەسترتیت.

لەھەموو باریکدا دەتوانین بلئین یەکیىتى ترسنۆکترین حزبى کوردییە لەبەستنى کۆنگرەدا، کە لەماوہى (۲۳) سالى تەمەنىدا تەنھا دوو کۆنگرەى بەستووہ. رەنگە ئەم ترسنۆکییەى لەجىگای خویدا بیىت، چونکە ئەگەر بۆ حزبەکانى دیکە کۆنگرە جىگەى چارەسەرکردنى کیشەکان بووبیىت ئەوا بۆ یەکیىتى شوئى تەقینەوہ و گەورەبوونى کیشەکان بوو، ئەمسال لە کوردستاندا جگە لە یەکیىتى جەندینجار حزبى دیکە کۆنگرە دەبەستن، بەلام لەھەموویان گرنکتر کۆنگرەى یەکیىتیە کە ھەموو لایەک بەوردى چاودئیری دەکەن ئەو کۆنگرەيەى رەنگە بۆ دواجار کۆتایى بە میژووى حزبیک بەئینئیت کەناوى یەکیىتیە و لەھەمان کاتیشدا رەنگە ئەو کۆنگرەيە یەکیىتى لەروى ھیزوہ بگيریتەوہ بۆ سالانى ھەشتا و بەرە لەژیر پئى پارتى دەرپھئى.

تالەبانى بەناسانى پیکى شەرابى سەرکەوتن ھەلئادات.

یەکیىتى نیشتەمانى کوردستان کە لەماوہى سى و سى سالى تەمەنى خویدا تەنھا دوو کۆنگرەى لە سالانى (۱۹۹۲ - ۲۰۰۰) دا بەستووہ، پيشتریش کۆمەلە سى کۆنفرانس و

سیایی، ئەم كۆنگره‌یه به كۆنگره‌ی مام جه‌لال ناوده‌به‌ن نه‌ك كۆنگره‌ی یه‌كیڭی چوڭكه‌ تاله‌بانی ئاماده‌كاریه‌كانی پێش كۆنگره‌ی به‌ جوړیك كرده‌وه كه سه‌ركه‌وتنی خۆی و باله‌كه‌ی مسوگه‌ر بكات، له‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا تاشیستا به‌ستن و نه‌به‌ستنی كۆنگره‌ به‌قوڵی له‌ ئارادیه‌ و تۆپه‌كه‌ له‌قاچی مام جه‌لالدایه‌ هیشتا شه‌قی سیاسی له‌و تۆپه‌ شومه‌ هه‌لنه‌داوه‌ كه‌ ره‌نگه‌ گۆل پینه‌کردنی، دۆرانیکی چاوه‌روان نه‌كراو ئاراسته‌ی بالی تاله‌بانی بكات، راسته‌ بالی تاله‌بانی له‌ناو له‌هه‌لبژاردنه‌كانی یه‌كیڭیدا به‌ براوه‌یی هاتنه‌ده‌ر. به‌لام ئەم بردنه‌وه‌یه‌ سه‌ركه‌وتن و ده‌ست به‌سه‌راگرتنی یه‌كیڭی بۆ ئەم باله‌ به‌ته‌واوی مسوگه‌ر نه‌کرد، به‌لگو بارودۆخه‌كه‌ گۆرا و یه‌كیڭی توشی ئیظلیجبونیکی گه‌وره‌ كرد، به‌تایبه‌تی بیباكبوون به‌رامبه‌ر به‌ چونه‌ده‌ره‌وه‌ی نه‌وشیروان مسته‌فا و دواجاریش قورسایی ئەو له‌سه‌ر به‌شیکی به‌رچاوی كادر و رێكخه‌ستنه‌كانی یه‌كیڭی زۆریك له‌شته‌كانی ئاوه‌ژوو كرده‌وه و نه‌یه‌یه‌شت تاله‌بانی هه‌روا به‌ئاسانی پێکی شه‌رابی سه‌ركه‌وتن هه‌لب‌دات. راسته‌ سه‌ره‌تا به‌رپرسه‌ بالاكانی ئەم باله‌ ویستیان نه‌یاری خۆیان بكه‌نه‌ دهره‌وه‌ی حزب و له‌م رووه‌شه‌وه‌ هه‌ندیك كارییان كرد و بۆچونیان وا بوو. مادام پاره‌ و ده‌سه‌لاتیان له‌به‌رده‌ستایه‌، ده‌توانن یه‌كیڭی به‌ ویستی خۆیان بگۆرن، به‌لام هیشتا ترسی ئەوه‌ له‌ئارادیه‌ كه‌ هاوكی‌شه‌كان له‌ناكاودا ئاوه‌ژوو بكه‌نه‌وه‌، ئەه‌وكات تاله‌بانی توشی شوڭیكی چاوه‌روانه‌كراو ده‌بی‌ت، به‌تایبه‌تی له‌ ئیستادا كه‌ورده‌ ورده‌ خه‌ریكه‌ سه‌ركه‌وتنی بالی تاله‌بان له‌ ناویه‌كیڭیدا به‌ره‌ و كالبونه‌وه‌ ده‌جی‌ت و باله‌كانی تر له‌ناوخۆ و دهره‌وه‌ی یه‌كیڭیدا ره‌گ داده‌كوتن و ناره‌زاییه‌كانی ناوخۆی یه‌كیڭی رۆژ به‌ رۆژ له‌زیادبونه‌دایه‌ زیاتر له‌هه‌موو شتی‌ش ئەوه‌ی كه‌ سه‌ركه‌وتنی بالی تاله‌بانی ده‌خاته ژێر پرسیاره‌وه‌ ترسی كادی‌رانی یه‌كیڭییه‌ له‌ بچوك بونه‌وه‌ی یه‌كیڭی به‌رامبه‌ر پارتی، كه‌له‌ سایه‌ی سیاسه‌تی تاله‌بانیدا گه‌یشتۆته‌ لوتكه‌.

ئەم دۆخه‌ش وای له‌مام جه‌لال كرده‌وه‌كه‌ تا ئەم له‌حزبه‌ دوودل بی‌ت له‌به‌ستنی كۆنگره‌ و ته‌نانه‌ت بلی‌ت " ئەم كۆنگره‌. با هه‌ر نه‌به‌ستری‌ت)
مام جه‌لال بۆ كۆنگره‌ ده‌به‌ستیی‌ت؟

تاله‌بانی ده‌یه‌وی‌ت له‌م كۆنگره‌یه‌دا چه‌ند ئامانجیك به‌یڭیته‌دی، له‌سه‌روو هه‌موشیانه‌وه‌، هیوركردنه‌وه‌ی بارودۆخی ناوخۆی یه‌كیڭی و كاله‌ردنه‌وه‌ی باله‌كانی تر و كپكردنی ناره‌زاییه‌كانی ناوخۆی یه‌كیڭی.

دەیهوویت ئەم کۆنگرەبە بکاتە کۆنگرەى خۆنیشاندانى سیاسى و قەرەبالغىيەكى گەورە دروست بکات ، بەبانگهێشتى میوانىكى زۆر لەسەر ئاستى نىۆ دەولەتى و ئىقلىمى و ناوخۆى مام جەلال ئەو دەریخات کەخودى تالەبانى سەرۆکىكى بەهیزە و یەکیتى حزبىكى خاوەن نفوز و گەورەبە، هەر بۆیە پێدەچیت کۆنگرە لەشیووى فیسئىفالىكى سیاسیدا کۆتایى بەکارەکانى بەینیت.

هەر وەها چاوەرێ دەکریت لەم کۆنگرەبەدا تالەبانى خواستىكى دیکە بىنیتەدى ، ئەویش بەهیز کردنى دەسلەلتى خیزان و بنەمالەکەبەتى لەناو یەکیئیدا بەتایبەتى کە خەریکە خۆرى تەمەنى خۆى بەرەو ئاوا بوون دەچیت و لەم بارەشدا چانسى هېرۆخان بۆهاتنە پیشەو، لەهەموو کەس لەبارتەر، هەر وەها(قوباد)یش دەرچونى مسۆگەرە ئەگەر بىت و نازەووى خۆ پالۆتنى هەبیت ئەمەش ئامازەى ئەووبە تالەبانى دەیهوویت سەردەمى لاوازی بنەمالە لەناو یەکیئیدا کۆتایى پى بىت و یەکیئى بەرە و حزبى بنەمالە بەریت.

هەلبژاردن بۆ کۆنگرە چۆن دەبیت؟

ئىستا لەناو ریکخستەکانى یەکیئیدا فۆرم دابەش دەکریت بۆئەووى راپرسى بکریت لەسەرئەووى کەئەندامانى کۆنگرە بە پى ئەنجامى هەلبژاردنەکانى(۲۰۰۶) دیارى بکرین یاخود هەلبژاردنى تازە بکریت بۆ دیارى کردنى ئەندامانى کۆنگرە، دیارە ئەم بابەتەش بۆخۆ کیشەبەكى دیکە بۆیەکیئى دروستدەکات و ریکخستەکانى دابەشەدەکاتەسەر زیاتر لە دوو بەرە، چونکە بەپى ئاکامى ئەو هەلبژاردنەبەشیکى زۆرى کادیرەکانى بالى ریفۆرم بپەشەدەبن لە چوئە کۆنگرە و ئەمەش واتای وایە ریفۆرمیەکان بەشیکى زۆرى کورسیەکانى سەرکردایەتى و مەکتەبى سیاسى بەجیدەهیلن لەهەمان کاتدا هەر بەپى ئەو هەلبژاردنە. قەبارەى بالى کۆسرت رەسولیش بچوک دەبیتەو.

سیناریۆکانى کۆنگرە

چاودێرانى سیاسى پىیان وایە کۆنگرەى یەکیئى لە سى سیناریۆ بەدەر نییە: یەکەم: کۆنگرەى پاکسازى: (تەسفیه): ئەگەر کۆنگرە ئەم راستیە وەرگیریت ئەو یەکیئى بەتەواوونى بچوک دەبیتەو دەبیتە خیزبیکى بچوکى بى کارىگەرى ئەم چۆرە کۆنگرەبە زۆرىک لە کاراکتەرە سیاسییەکانى ناو بالەکەى مام جەلال لیدەکەن(مەلا بەختیار و نەرسەلان بايز و عمر فتاح)بەلام تالەبانى تائىستا برىارى ئەووى نەداو کە حالەتى تەسفیهکردن لەناو کۆنگرەدا بکاتە واقع، چونکە دەزانیت تەسفیهکردن لەسەرى بالەکانەو

هه هه ناکامیکی نابیت چونکه ئه و بالانه خاوهنی بنکه یه کی فراوانی ریکخستن که له حالتهی دندا ئه و بنکه فراوانه ی ریکخستن رهنکه ریکگایه کی تر هه لئیزریت که ناینده ی یه کیتی توشی مه ترسییه کی گه وره دهکات.

دووهم: کۆنگره ی ته وافی: ئه گهر کۆنگره ئهم راستیه و هه رگریت ئه و یه کیتی پاش کۆنگره و دوا ی کۆنگره نابیت که حیا وازی له وه داده بیت مام جه لال ده سه لاتی زۆر تر ده بیت چونکه ته نها خۆی ئه وانه دیاری دهکات که دهینه سه رگر دایه تی ئهم ئاراسته یه له مه کته بی سیاسیدا بائی نه یار (ریفۆرمی ناوه وه) که پیکدین (عمر سیدعلی و جلال جه وه هر و عوسمانی حاجی مه حمود و مسته فای سه یید قادر) به ناچار ی پشتیوانی لیده که ن هه رچه نده له وانه یه ئهم پشتیوانی لیکردنه به خراب به سه ریاندا بشکیته وه، چونکه له وانه یه تاله بان ی دوا ی دانانه وه یان به چوکیان بکاته وه یان له پۆسته بالاکان دوریان بخته وه، یا خود بیده سه لاتیان بکات ته نها به ناو ئه ندای مه کته بی سیاسی بن.

سییه م: یه کگرتنی سی ئه باله دزه که. به رامبه ربالی تاله بان ی: ئه گهر ئهم حالته ی یه کگرتنه رویدات له نیوان باله کانی کۆسره ت ره سول و بائی ریفۆرمی ناوه وه (عمر سیدعلی و جلال جه وه هر و عوسمانی حاجی مه حمود و مسته فای سه یید قادر) و بائی گرده که (نه وشیروان مسته فا و هاوړیکانی) ئه و ئاراسته ی کۆنگره به ته وای ده گۆریت، هاوکیشه که پیچه وانه ده بیت وه له حیاتی ئه وه ی تاله بان ی نه یاره کانی ته سفیه بکات، ئه و سی ئه باله که ده توان ره گی بائی پیره که له بنا ده ره یینن و ده ست به سه ر یه کیتیدا بگرن به لام دروست بوونی ئهم جوړه هاو په یمانی تییه له ئیستادا زۆر قورسه چونکه ماوه یه کی زۆر نییه نه وشیروان و هاوړیکانی زه بریکی کوشنده یان له سه ر ده ستی کۆسره ت و باله که ی خوار دووه، هه رچه نده له گه مه ی سیاسیدا برینه کان به ساریزگراوی بازیان به سه ردا هه لده دریت و له بیر ده کړین بۆیه له م رووه وه له م ماوه یه دا هه ست به نزیکبونه وه یه کی هاوړییانه ی زۆری نیوان کۆسره ت ره سول و نه وشیروان مسته فا ده کړیت که له وانه یه ئهم نزیکبونه وه هاوړییانه سیاسییه، سه ره نجام هه و په یمانی کی سیاسی و به رژه وه ندیانه ی هاو به شی لیکه ویته وه و جاریکی تر نه وشیروان مسته فا و کۆسره ت ره سول وه کو دوو ده نگه زبره که قسه ی خۆیان بده نه وه به گوپی تاله بانیدا به مه رچیک ئه مه ش گه مه یه کی دیکه ی کۆسره ت ره سول نه بیت، بۆ ئه وه ی تاله بان ی هه ست به مه ترسی بکات و مه رچه کانی قبول بکات بۆ ده رچون له و هاوکیشه یه.

مام جەلال و بالەكەى دەیانەئى كۆنگرەى سى لەروى نارەزایى دەربەرینەووە بیدەنگترین كۆنگرەى دنیاىیت و لەلایەكى تریشەووە پەر لە هەللا و زاووە ژاوترین كۆنگرەش بىت بو دەروەى خوئى، بۆیە هەر لە ئیستاووە پەرکردنەووە لە بیدەنگترین دەنگە نارازى و نایاخییەكانى ناو یەكیتى ئەركى یەكەم و سەرەكى تالەبانى و بالەكەیهتى تالەبانى دەیهوویت داوى كۆنگرە یەكیتى وەكو پارتى ببیته خاوەنى رىكخستنىكى بیدەنگ و كلۆل و ناوهند پەرست و بى جۆلە، بەجۆرىك هەموو كەس لەناو یەكیتىدا وەلائى هەبىت بو تالەبانى و بنەمالەكەى. هەرلەم روووشەووە تالەبانى دەیهوویت داواى بى كاریگەرکردنى نەوشیروان مستەفا بىر لە خستن و كەوتنى كۆسرت رەسولیش بكاتەووە.

تارماى نەوشیروان مستەفا لە كۆنگرەدا.

ئەوێ تا ئیستا رونه نەوشیروان مستەفا و هاوڕێكانى (بالی گەردەكە) بەشداری كۆنگرە ناكەن و تەنانەت دەوترىت نەوشیروان گالتهى بەكۆنگرە دىت بەگەمەیهكى تازەى مام جەلالى دەدەنیت و پىیوايه ناتوانىت هج گۆرانكارىیهك لە یەكیتىدا دروست بكات لەگەل ئەوهدا نەوشیروان بە پالپشتى كۆسرت رەسول دەیهوویت یەكیتى لەدەستى خویدا بهیلتەووە، لەبەرەمبەریشدا بالى تالەبانى دەیانەوویت بالى نەوشیروان و هاوڕێكانى لەیهكیتى دابىرن و خویان ببە خاوەنى یەكیتى ئەم بۆچونە واىكردووە ئیستا مەملانى نىوان بالى نەوشیروان مستەفا و تالەبانى زۆر زەقت و ئاشكراتربىت و نەوشیروان مستەفا رونتر لە جارەن هەلوێستى خویان بەرامبەر بەیهكیتى و پارتى و سیستەمى سیاسى و دەسلەلات لەكوردستاندا دەربىرن، بە پى بۆچونى بەرپرسانى ئەم بالە ئیستا زۆر لەجارەن بەهیزترن و توانیویانە خەلكانى زۆر لەناو یەكیتى و دەروەى یەكیتى و نوسەران و رۆشنیران بەرەو ئاراستەى بىرکردنەووەى خویان رابكیشن تەنانەت رەنگە لەحالیتهى شكستى تالەبانیدا رىكخستەكانى یەكیتى و جەماوەرەكەى بگەرىنەووە بۆلای نەوشیروان وەكو سەركرده قبولى بكەن.

نەوشیروان دەچىتە ناو كۆبونەووەى سەركردایهتى

لە دواكۆبونەووەى سەركردایهتى یهیتى نیشتمانى كوردستان ئەندامانى سەر بەبالى رىفۆرم رەخنەى توندیان ئاراستەى ئەو بىرکردنەووهیهى ناو سەركردایهتى كردووە، كەدەلێت با تەسفییهى نەوشیروان و بالەكەى بكرىت ئەوان وتویانە نەوشیروان رەقەمىكى

هە و ناکرێت پشتگۆی بخریت تەنانەت کۆسەرەت رەسولێش هاوڕای ئەو بۆچونەیه، چونکە نەوشیروان مستەفا وەکو رەگەزێکی بەهێز لەناو یەگێتیدا حیسابی بۆنەکریت، چونکە بەبۆچونی ئەو نەوشیروان لە بارودۆخە سەختەکاندا یەکییتی راگرتوو.

کۆسەرەت رەسول و ئەگەری هاو پەیمانێ لەگەڵ نەوشیروان

کۆنگرەدی سێی یەکییتی کۆنگرەیهکی بێدەنگە و مام جەلال هەموو ئاراستەکانی دیاری دەکات و بەهیچ شێوەیهک رێگە بە ئۆپوزسیۆن نادات لەناو کۆنگرەدا، ئەمەش ئامازەیه بۆئەوهی کە کۆسەرەت رەسول ناییت وەک خۆی لە کۆنگرەدا بوونی هەبێت تەنها دەبێت لەژێر سیبەری مام جەلال بێت، ئەمەش وا لە کۆسەرەت رەسول دەکات جارێکی دیکە بگەرێتەوه بۆلای ئەو هاوڕییهی کە لە هەلبژاردنەکاندا دۆرانیدی تاووەکو قورسای خۆی لەناو کۆنگرەدا نیشان بەدات بۆئەمەش لەهەولێ باشکردنەوهی پەيوەندییەکانیدا لەگەڵ نەوشیروان مستەفا، کەرەنگە دوچار هاو پەیمانێکی سیاسی نوێی بەدوادابێت و بەرە لەژێر پێی تالەبانی دەرپهینێ بەلام ئەم هاو پەیمانێتییه گرهوی لەسەر ناکرێت و تانیستا هەنگاوی جدی لەم بارهیهوه نەراوه و تەنها بریتیهی لەهەندیک ئامازەدی سیاسی.

فشارەکانی سەر کۆسەرەت رەسول تادیت زۆرتر دەبن لەرووی راگەیانندنەوه، کەنالهکانی راگەیانندی یەکییتی بایهخ بە چالاکییهکانی نادەن و پەراویزی دەخەن و لەرووی هەژمونی خۆشی بەسەر هەولێردا کەناوجەرگەدی دەسەلاتی کۆسەرەت، ئیستا رووی کردۆتە کێشە، ئەرسەلان بایز لە هەولێر دادەنیشیت و زۆر جار کێشە و گرفت بۆ کۆسەرەت رەسول دروست دەکات و تەنانەت لە دەرودەدی هەولێریش، لەلایەن مائی ابراهیم ئەحمەد و مەلا بەختیارهوه دزایهتی زۆری دەکریت، بەلام مام جەلال نایهویت لەگەڵیدا تێکی بەدات، چونکە پێی وایه کۆسەرەت رەقەمیکی گەورەیه و فەرامۆش کردنی کارەسات بۆ یەکییتی دروست دەکات، ئەمە لەلایەک، لەلایەکی تریشەوه مام جەلال دەترسیت لەهاو پەیمانێتی تازەدی نەوشیروان مستەفا و کۆسەرەت رەسول لە کۆنگرەدی داها توودا، بۆیه مام جەلال دەیهیت راستەوخۆ دزایهتی کۆسەرەت رەسول و نەوشیروان مستەفا نەکات بۆیه گوومان دەکریت مام جەلال ئەم ئەرکە بسپێریت بەمائی بارزانی و پارتی.

صالح سالیك يه كيك له بههیزترین كاندیدهكان بو جیگرتنه وهی تاله بانى د. بهرهم صالچ بوو بهلام هاوكیشه سیاسیهكان له ماوهی ئەم سالهدا هه لگه رانه وه و دهنگی بهرهم صالچ ئیستا زور به كزی ده بیستریت ئامازه كانی ئەو پهراویز خسته نه و كاته دهركه وت كه تاله بانى رازی نه بوو له سه ره نه وهی پۆستی سه رۆكى هه كه مه تی هه ری می كوردستانی بداتی به بیانوی بههیزی ئەوه وه له به غدا.

بارو دوخی ناو خو ی یه كیتی ئیستا زور گوپاوه، مالی برهیم نه حمه د به ته وا وه تی خو یان یه كلا كردۆته وه بو ئەوهی ده ست به سه ر ئاینده ی یه كیتیدا بگرن، ئەمه ش بو د. بهرهم صالچ سه ره تای ناو ابونی ئەستهیره ی به خته ته تی له ناو یه كیتیدا هه م وهك سكرتیر و هه م وهك یه كيك له ره مزه بههیزه كانی ناو یه كیتی.

گه رانه وه بو رابردووی هه كی نزیک، یارمه تیده ری كی باشه بو ئەوهی له م حاله ته تی بگه یین، ئەو دهمه ی د. بهرهم صالچ نوینه ری یه كیتی نیشتمانی بوو له ئەمه ریکا له سه ر داوای مالی ابراهیم نه حمه د هینرایه وه بو كوردستان، بو ئەوهی دوری بخره نه وه له ئاگادار بوون له پاره و بولی یه كیتی له و ی، و په یوه ندییه كانی یه كیتی له گه ل ئەمه ریکا، چونكه نایانه ویت بهرهم ببیته رایه لی په یوه ندی نیوان یه كیتی و ئەمه ریکاو خو یان جیگای بگرنه وه، سه ره تا د. محمد سابیر - یان داناو دواتریش (قوباد تاله بانى) له ئەمه جاره یان قورستر و کاریگه رتره، چونكه قوباد تاله بانى نهك نوینه ری یه كیتیه، به لكو نوینه ری حوكومه تی هه ری می كوردستانه كه یه كیتی له بهرهم بهر ئەم نوینه رایه تیه دا ده ست بهر داری نوینه رایه تی چه ندىن ولاتی دنیا بوو بو پارتی. دواتریش كه د. بهرهم صالچ له پۆستی سه رۆكى حوكومه ت له سلیمانی نه ما، هه ر له سه ر داوای ئەوان بوو، چونكه د. بهرهم ده یویست له داها تی حوكومه ت به شی یه كیتی و به شی خه لگی ش بدات، به لام ئەمه قبو لگرا و نه بوو له لایه ن یه كیتیه وه .

د. بهرهم صالچ كه له سه ر بالی تاله بانى حیسابه و ئەوانیش راسته وخۆ دزایه تی دهكهن، حالى له كو نگره دا باش نابیت و دهنگیكه پروو له كوژانه وهی دهكات و له ده ست مام جه لالدایه، بههینیته سه ره وه یاخود لای بدات، بۆیه کاریگه ری بهرهم صالچ له كو نگره دا زور لاوازه و هیه دهنگیكى ئەوتوی نابیت، چونكه خاوه نی قاعیده ی ریکخستنی بههیز نییه و تاكه خالی بههیزی بهرهم صالچ پشتیوانی ئەمه ریکایه وه بالی تاله بانى له هه ولی

بەدایە لەرێی قوبادەووە ئەم مەلەفەش لەبەرھەم صالح وەر بگرنەووە ، وەك دەوتری (بونی بەرھەم صالح) بۆ راگرتنی ھاوسەنگییە و رەقەمێك نییە بتوانی ت ھاوکیشی ناو كۆنگرە جگوریت ، بەلام ھەموو ئەمانە لە قورسای سیاسی ئەو كەم ناكەنەووە وەكو سیاسییەکی بەھێز لەناستی تاكەكەسیدا.

مائی براھیم ئەحمەد و ناراستەئە یەكبوون و كۆنگرە

دوای گۆرانەکانی ناو یەكیتی مائی براھیم ئەحمەد گەشتونەتە ئەو بروایە كە دەبی ت كاندیدی خۆیان ھەبیت، بۆمەكتەبی سیاسی، سەرەتا بنەمالە پێیان باش بوو، شانازی براھیم ئەحمەد كە نوێنەری یەكیتی نیشتمانی كوردستانە لەبەری تانیا، كاندیدی بنەمالەبیت. بەلام دواتر بۆچونەكان گۆران و بنەمالە رازی بوو لەسەر كاندید كردنی ھیرۆخان بۆسەر كوردایەتی یەكیتی و دواتریش بۆمەكتەبی سیاسی و دوای تالەبانیش بۆ جیگرتنەووی ئەو.

مائی براھیم احمد كاریگەری زۆریان بەسەر بریارەکانی مام جەلالەووە ھەیە، دەتوانن ئەووی دەیانەوویت لەكۆنگرەدا بیسەپێنن، بنەمالەئە تالەبانی و براھیم ئەحمەد پێشنیازی ئەو دیان کردوووە كە دەستەئەك دروست بكەن بۆ چاودێری كردنی كاروباری وەزارەتەكان كە كاری وەزارەتەكان و سەرۆکی ھەكەمەت رێكبخات، ئەم دەستەئەش قوباد تالەبانی سەرپەرشتی دەكات، كەواتە ناراستەووخۆ قوباد تالەبانی دەبی تە جیگری سەرۆکی ھوكومەت و رۆئی عمرفتاح لە پۆستەكەیدا سفر دەبی ت. چاودێرانی سیاسی پێیان وایە ئەم ھەنگاوە سەرەتای پێگەیانندی (قوباد)ە، بۆ پۆستی سەرۆکی ھوكومەتی ھەریمی كوردستان. ئەو دەمەئە ھوكومەت دەردرێتەووە بەیەكیتی، كەواتە لەئێستاو دەیانەوویت لەگەڵ واقیعیەكەدا بگونجین و زەمینەسازی بۆ بكەن، بۆئەووی لەكاتی گۆرینی پۆستی سەرۆکی ھوكومەتدا، یەكسەر بی تە سەرۆك وەزیران.

دەستگرتن بەكەواكەئە مامەووە.

مائی براھیم ئەحمەد كە ئێستا كۆنترۆلی تەواوی باالی تالەبانیاں کردوووە چاویان بریووتە ئەووی بەناسانی بتوانن پۆستە گرنەكانی تری ناویەكیتی دەست بەسەر بكەن ، لی رەدا ئەو پرسیارە دی تە پێشەووە كە ئەندامانی تری باالی یەكبوون چ رۆئیكیان لەگەمەكانی ناو كۆنگرە و داھاتووی یەكیتی دا ھەیە؟

کۆرپت وهلامهکه له وهدا کورتر بکریتهوه، ئهوانه ی له ژیر بالی تاله بانیدا خۆیان حساب کردوه، ناتوانن وهك رهگهزیکی کاریگهری خۆیان بسهلمینن، ئهگهر سههرنج بدهین د. کمال فوناد توشی نهخۆشی بووه و ماوهیهکی زۆره لهدهروهوی ولاته و توانای گهمهکردنی سیاسی نهماوه قورسایه له گۆرانهکاندا سفر بۆتهوه.

د. فوناد مهحسوم - پش رای گهیا نده بوو که خۆی بۆ سههرکردایهتی ههئنا بژیریتهوه، ههرچهنده ئهگهر بیته و لهم بریارهشی پهشیمان ببیتهوه، ئهوا ناتوانیت کاراکتهریکی جولاو و دوور لهسیبهری مام جهلال دهبرخات، د. فوناد مهحسوم یهکیکه لهگۆرپهیهترین ئهندامی مهکتهبی سیاسی بۆ تاله بانی و زۆر جاریش له ساته ههستیارهکاندا مام جهلال دهی جوئینیت بۆ گهیا ندهنی سیاسهتی خۆی بۆناو یهکیتی، دیارترین نمونهی لهم بارهیهوه بریتیه له پلینیۆمی رابردوو یهکیهتی کهتیایدا دکتۆر فوناد مهحسوم لهجیاتی مام جهلال پشینیازی له باربردن ههئنا بژاردنی لیخۆشبوونی فایلدارهکانی ناو یهکیتی خستهروو. ئه مه لهکاتیکیدا، د. فوناد مهحسوم له رابردوو یهکیتییدا لهکاتی کۆنگره دا ئهزمونیکه قبولکراوی نییه، بۆنمونه: پش کۆنگره ی دووهمی یهکیتی، کۆمه لیک له شۆرشگیرهکانی کۆکردهوه بۆ ئهوهی لیست دروست بکه ن له ههئنا بژاردندا، بهلام دواتر پش گوی خست و خۆی له سه ر پشینیازی مام جهلال چوو ه ناو مهکتهبی سیاسییه وه سروشتی فوناد مهحسوم وایه که خۆی پیاو خراب ناگات و له تاله بانی جیا نابیته وه ههرچی سه بارهت به (مه لابهختیار و عمر فتاح و ئه رسه لان با یزه)، ئه مانه هه لده بژیرن، ئه م سی که سه ی ناو مهکتهبی سیاسی. زۆرتین هه ول دده ن بۆ ئه وهی مام جهلال رازی بکه ن، به وهی بریاریکه توند بدات سه بارهت به بالی ریفۆرم له (ناوه وه و له سه ر گرده که ش) تا له یه کیتی وه ده ریان بنیت.

ریفۆرمهکانی ناوه وه

ریفۆرمهکانی ناوه وه، مه به ست له عمر ی سه ی د علی و هاوڕیکانییه تی له مه کته بی سیاسی یه کیتی که سایه تییه کی تری نزیکی ئه وان وه له نزیك نه وشیروان، که له سه ر کردایه تی و مه لبه نده و کۆمیتهکانی تری یه کیتین، ئه مانه ته نها له یه ک ریه وه ده توانن ئاراسته ی کۆنگره بگۆرن، ئه وه ش به ها تنه ده ره وه یان له کۆنگره، چونکه ئیستا گه شتونه ته ئه و بروایه ی که مام جهلال هیج شتی ک ناگۆریت، ئه م باله له ناو مه کته بی سیاسیدا ده سه لاتیان نه ماوه و بالی تاله بان ی کۆنترۆلی مه کته بی سیاسیان کردوه، له گه ل ئه وه شدا

ههوه بزانی که ریزهیهکی ژۆر لهناو کادیرانی خوارهوهیان لهگه‌ئدایه کهواته پیکهوه
 (عمری سیدعلی و جهلال جهوههه و مستهفا سهید قادر و عوسمانی حاجی
 مه‌حمود) ده‌بینه ره‌قه‌میکی گرنگ له‌کۆنگردها هه‌رچه‌نده بوونی ئه‌و چوار که‌سایه‌تییه‌ی
 له‌ناو مه‌کته‌بی سیاسیدا، ئاراسته‌یه‌کی ناوچه‌گه‌ری ده‌به‌خشیته کۆنگره‌وه ئاماژه‌ی ئه‌وه‌ی
 ئێ‌ده‌کریت ئه‌م‌جاره کۆنگره‌ی یه‌کێتی به‌ئاراسته‌ی لیستی ناوچه‌کاندا بروات (سلیمانی،
 که‌رکوک، گه‌رمیان، رانیه و پشدهر).

بادینان له‌ کۆنگردها

بادینییه‌کانی ناویه‌کێتی، قورسای زۆریان نییه و تاراده‌یه‌کی زۆریش یه‌کلا بونه‌ته‌وه
 به‌لای بآی مام جهلال و هه‌ندیکی تریان له‌سه‌ر کۆسره‌ت ره‌سول حساب ده‌کریت، که‌واته
 ره‌نگه هه‌ر له‌سه‌ره‌تاوه ره‌گه‌زه‌کانی بادینان له‌ناو مملانیکی کۆنگره‌ی داهاتووی یه‌کێتی
 بکرینه ده‌ره‌وه و دواچار له‌رێ بانگکردنی مام جهلاله‌وه بخرینه‌ناو سه‌رکردایه‌تی و لیسته
 ته‌وافوقیه‌که‌ی خۆیه‌وه ئه‌وه‌ی جیگه‌ی ئاماژه‌کردنه ئیستا له‌ناومه‌کته‌بی سیاسی یه‌کێتییدا
 هیچ بادینانییه‌ک باوی نییه.

مام جهلال پارتی راده‌کیشیته ناو یه‌کێتییدا.

یه‌کێتی و پارتی به‌ریکه‌وتنیکێ ستراتیژی نیوان بنه‌ماله‌ی بارزانی و تاله‌بانی داده‌نریت،
 چونکه دوا‌ی ئه‌م ریکه‌وتنه‌ تیکه‌لاویه‌کی به‌هیزی نیوان هه‌ردوو بنه‌ماله‌که، له‌سه‌ر ئاستی
 سیاسی و ئابورییه‌وه هه‌ست پێ‌ده‌کریت، پارتیش له‌م رووه‌وه درێخی ناکات، له‌لایه‌نگری بآی
 تاله‌بانی و بچوکه‌کردنه‌وه‌ی بآی کۆسره‌ت و نه‌وشیروان، چونکه پێ‌یوایه ئه‌م دوو‌باله
 مه‌ترسییه‌کی گه‌وره‌ن بۆ سه‌ر ئاینده‌ی پارتی و بنه‌ماله‌ی بارزانی، که‌ره‌نگه ئه‌م دوو‌باله
 قبولی بچوکه‌کردنه‌وه‌ی یه‌کێتی بۆ ئه‌ندازه‌یه نه‌که‌ن که ئیستا بوونی هه‌یه.

پارتی پێ‌یوایه که‌وتنی مام جهلال، وانا تیکه‌چون و هه‌لوه‌شانه‌وه‌ی ریکه‌وتنی ستراتیژی
 نیوانیان هه‌لوه‌شاننده‌وه‌ی ئه‌و دو ریکه‌وتنه‌ش زیان له‌ پارتی ده‌دات و ده‌یه‌نیته‌وه ناو
 مملانیکان که ئیستا به‌بێ مملانی زه‌ق و دیار، توانیویه‌تی کۆنترۆلی ته‌واوی حوکومه‌ت و
 ده‌سه‌لات بکات له‌گوردستاندا، هه‌روه‌ها پارتی سه‌زناکات یه‌کێتی له‌وه‌ی ئیستا تیا‌یه‌تی
 لاوا‌تر بیت، چونکه له‌ناو‌خۆیان ده‌ترسن، ئه‌وان سه‌زده‌که‌ن یه‌کێتی بمینیته‌وه به‌لام وه‌کو
 حزبی دوو‌هه‌م.

بیت وەلامەکە لەوەدا کورتتر بکریتەوه، ئەوانەى لە ژێر باڵى تالە بانیدا خۆيان حساب کردووه، ناتوانن وەك رەگەزىكى كارىگەرى خۆيان بەسەلێنن، ئەگەر سەرەنچ بەدەين د.كەمال فوئاد توشى نەخۆشى بووه و ماوەیهكى زۆر لەدەرەوهى ولاتە و توانای گەمەکردنى سیاسى نەماوه قورسایى لە گۆرپانەکاندا سفر بۆتەوه.

د.فوناد مەحسوم - یش رای گەياند بوو كە خۆى بۆ سەرکردایەتى هەئنا بژێریتەوه، هەرچەندە ئەگەر بیت و لەم بریارەشى پەشیمان ببیتەوه، ئەوا ناتوانیت كاراكتەریكى جولاو و دوور لەسێبەرى مام جەلال دەربخات، د. فوناد مەحسوم یەكێكە لەگۆرپاىبەلترين ئەندامى مەكتەبى سیاسى بۆ تالەبانى و زۆر جاریش لە ساتە هەستیارەکاندا مام جەلال دەى جوێنیت بۆ گەياندننى سیاسەتى خۆى بۆناو یەكیتی، دیارترین نمونەى لەم بارەیهوه بریتىیە لە پلینیۆمى رابردوو یەكیەتى كەتیايدا دكتور فوناد مەحسوم لەجیاتى مام جەلال پێشنىازى لە باربردنى هەلبژاردنى لیخۆشبونى فایلدارهكانى ناو یەكیتی خستەروو. ئەمە لەكاتێكدا، د. فوناد مەحسوم لەرابردووى یەكیتیدا لەكاتى كۆنگرەدا ئەزمونیكى قبولكراوى نییە، بۆنمونە: پێش كۆنگرەى دووهمى یەكیتی، كۆمەلێك لە شۆرشگێرەكانى كۆكردووه بۆ ئەوهى لیست دروست بكەن لە هەلبژاردندا، بەلام دواتر پێشت گوێى خستن و خۆى لە سەر پێشنىازى مام جەلال چوووه ناو مەكتەبى سیاسىیهوه سڕوشتى فوناد مەحسوم وایە كە خۆى پیاو خراب ناكات و لەتالەبانى جیا نابیتەوه هەرچى سەبارەت بە(مەلابەختیار و عمر فتاح و ئەرسەلان بايزە، ئەمانە هەلدەبژێرن، ئەم سى كەسەى ناو مەكتەبى سیاسى. زۆرترین هەول دەدەن بۆ ئەوهى مام جەلال رازى بكەن، بەوهى بریارىكى توند بدات سەبارەت بەباڵى ریفۆرم لە(ناوهوه و لەسەر گردهكەش) تا لەیەكیتی وەدەریان بنیت.

ریفۆرمەكانى ناوهوه

ریفۆرمەكانى ناوهوه، مەبەست لە عمرى سەید على و هاوڕێكانىیهتى لەمەكتەبى سیاسى یەكیتی كەسایەتییهكى تری نزیكى ئەوان وە لەنزىك نەوشىروان، كەلەسەر كردایەتى و مەلەبەند و كۆمیتەكانى تری یەكیتین، ئەمانە تەنها لەیەك رێگەوه دەتوانن ئاراستەى كۆنگرە بگۆرن، ئەوهش بە هاتنەدەرەوهیان لە كۆنگرە، چونكە ئیستا گەشتونەتە ئەو بروایەى كە مام جەلال هیچ شتێك ناگۆریت، ئەم باڵە لەناو مەكتەبى سیاسیدا دەسەلاتیان نەماوه و باڵى تالەبانى كۆنترۆلى مەكتەبى سیاسىیان كردووه، لەگەڵ ئەوهشدا

دهه بزانين كه رژيههكى زور لهناو كاديروانى خوارهوميان لهگه لدايه كهواته پيكهوه
 (عمرى سيدعلى و جهلال جهوههر و مستهفا سهيد قادر و عوسمانى حاجى
 مهحمود) دهبنه رهقه ميكي گرنگ له كوئنگردها هه رچهنده بوونى ئه و چوار كه سايه تيبه
 لهناو مهكتهبى سياسيدا، ناراستهيهكى ناوچه گهري دهبه خشيته كوئنگروه ئامازهى ئه وهى
 ليددهكريت ئه مجاره كوئنگرهى يه كيتى به ناراستهى ليستى ناوچه كاندا بروات (سليمانى،
 كهركوك، گهرميان، رانيه و پشدر).

بادينان له كوئنگردها

بادينييهكانى ناويه كيتى، قورساى زوريان نييه و تارادهيهكى زوريش يه كلا بونه ته وه
 به لاي بايى مام جهلال و ههنديكى تريان له سهه كؤسرهت ره سوون حساب دهكريت، كهواته
 رهنگه هه ره سهه رته وه ره گه زهكانى بادينان لهناو مملانيكى كوئنگرهى داها تووى يه كيتى
 بكرينه دهر وه و دواچار له ربي بانگ كردنى مام جهلال وه بخرينه ناو سهه ركر دايه تي و ليسته
 ته وافوقيه كهى خويه وه ئه وهى جيگهى ئامازه كردنه ئيستا له ناو مهكتهبى سياسى يه كيتيدا
 هيچ بادينانيهك باوى نييه.

مام جهلال پارتى راده كيشيته ناو يه كيتيدا.

يه كيتى و پارتى به ريكه وتنيكى ستراتيزى نيوان بنه مالهى بارزانى و تاله بانى داده نريت،
 چونكه دواى ئه م ريكه وتنه تيگه لاوبيهكى به هيزى نيوان هه ردوو بنه ماله كه، له سهه راستى
 سياسى و ئابورييه وه ههست پيددهكريت، پارتيش له م رووه وه دريخى ناكات، له لايه نگرى بايى
 تاله بانى و بچو ككر دهنه وهى بايى كؤسرهت و نهوشيروان، چونكه پيوايه ئه م دوو بائه
 مهترسيهكى گه وره ن بو سهه ر ئايندهى پارتى و بنه مالهى بارزانى، كه رهنگه ئه م دوو بائه
 قبولى بچو ككر دهنه وهى يه كيتى بو ئه ندره يه نه كه ن كه ئيستا بوونى ههيه.

پارتى پيوايه كه وتنى مام جهلال، واتا تيگه چوون و هه لوه شان وهى ريكه وتنى ستراتيزى
 نيوانيان هه لوه شان دهنه وهى ئه و دو ريكه وتنه ش زيان له پارتى دمدات و دهيه ينيته وه ناو
 مملانيكان كه ئيستا به بي مملاني زهق و ديار، توانيو به تي كوئرتو لى ته واوى حوكومهت و
 دهسه لات بكات له كوردستاندا، هه روه ها پارتى چه ز ناكات يه كيتى له وهى ئيستا تيايه تي
 لاوا تر بيت، چونكه له ناو خو بيان دهترسن، ئه وان چه ز ده كه ن يه كيتى بمينيته وه به لام وه كو
 حزبي دووهم.

شتیکی ئاشکرایه له هه‌لبژاردنی پێشوو، پارتی لایه‌نگری بانی تاله‌بانیه‌یان کرد و
 هه‌بووه بۆیه شتیکی به‌لگه نه‌ویسته که له‌م کۆنگره‌یه‌شدا پارتی ده‌یه‌وێت هه‌موو
 جۆره‌ هاوکاریه‌کی تاله‌بانی بکات و له‌م رووه‌شه‌وه بارزانی دانیایی ته‌واوه‌تی داوه‌ته
 تاله‌بانی، هه‌ر بۆیه ده‌بینین که دزایه‌تی نه‌وشیروان مسته‌فا و کۆسره‌ت ره‌سوڵ دراوه‌ته
 ده‌ست پارتی له‌لایه‌نی خوشیه‌وه ده‌زگا نه‌منیه‌کانی پارتی داوا له‌هه‌ندیک له‌کارگیر
 مه‌ئبه‌نده‌کانی یه‌کیه‌تی ده‌که‌ن، بۆئه‌وه‌ی بچنه‌ کۆمیته‌ی سه‌رکرده‌یه‌تییه‌وه بۆ ئه‌م راپۆرته
 چهند چاودێریه‌کی سیاسی راو بۆچونیه‌یان وه‌رگیراوه.

بوركانه كه كهى دهته قیته وه؟

گه رانه وه بۆ سه رخوانه كه یان مائتاوایی یه كجاره كى

لقین. تایبه ت

رهنه تاله بانى گه شینترین سیاسى رۆژه لاتی ناوه راست بیته ئه وه له وه جوړه پیاوانه یه هه میسه پیاوایه دۆخى سیاسى یه كیتی ته واو توكمه و بیگرییه، نه وه ی له ناوخوی ئه م حزبه دا ده گوزهریته نیشانه یه ی مومارسه یه كى ته ندروستی سیاسیه و به ره مه ی قبولگردنى جیاوازییه كان و سیمای بیكیشیه یی و یه كیتی نیشان دهنات، له به رامبه ریشدا نه وشیروان مسته فا ئاستى ره شینیه كه ی گه شتۆته لوتكه و بۆ دواچار گه شتۆته ئه وه بروایه ی جهسته ی سیاسى یه كیتی به رگه ی نه شته ر گه رى چاكسازى ناگریته و ده بیته به شوین به دیلدا بگه ریین. لیته ده ئه وه ی بۆ ناوخوی یه كیتی گرنگه پرسیارکردنه له وه كه نایا چ هیزیکى سیاسى خاوه ن سه لیه كه یه كى دبلۆماسى ده توانیته پیاوه ره ش بین و گه شینه كانى یه كیتی له تاوه ی پیکه وه ژياندا كو بکاته وه؟ به بی دوودلی ده توانین هیمه بۆنه وه بکه ین یه كیتی به هوى كو مه لیک كیشه ی ناوخوی و پلانى دوژمه كانیه وه هیزی به ره مه مه ینانى سه رگرده ی له ده ستداوه، له بار و دۆخیکى ئاوادا هه میسه جهسته ی سیاسى ده كریته قوربانى بیرکردنه وه ئه وه سه رکردانه ی به رده وام له رابردووه بۆ نیستا ده روانن و بیرکردنه وه له شاخ و خه باتى چه كدارى ده كهنه سه نگی مه حه كى سیاسى و مملانیی ناوخویى دواى ئه وه هه موو گوژانكارپیانیه ی به سه ر كوردستاندا هاتوون، وه كه وه ده وترین یه كیک له گرفته پشت شكینه كانى یه كیتی ئه وه یه كه سه رگرده كان توانای دیالوگیان لاوازه و گیانى تۆله كردنه وه و بچوكردنه وه به سه ریاندا زاله. به راده یه ك به شى زوری ئه ندامانى مه كته بی سیاسى له گه ل ئه وه بۆچونانه دان كه له نیوان ره ش و سپى، یه كیکیان هه لئبزی رن واته یان گه راندنه وه ی نه وشیروان مسته فا و باله كه ی و ته سلیم بوون به بالی گشتى یان ده رکردن و دورخستنه وه ی باله كه ی.

تالەبانی و دەسلاتی رەها

ئەم جۆرە بێرکردنەوویە کە خەریکی مەکتەبی سیاسی یەکیتی کۆنترۆل بکات زەمینیەکی گونجاوی رەخساندوو و بۆ دروست کردنی تاکدەنگی لەناو یەکیتیدا. لەکاتیکیدا تاکدەنگی بۆ حزبیکی فرە میمبەری وەک یەکیتی بەواتای لیئدانێ زەنگی هەلۆشانەنوو دیت چونکە رابردوو یەکیتی، رابردوو یەکی بوو مەملەتیکی بواوی ئەووی پێداو فرەدەنگییەکی زۆری تێدا بیئت، زۆر جاریش ئەم فرەدەنگییە بۆتە خۆرکە و کە لیئنی گەورە لە جەستەیدا دروست کردوو، لەرابردوو سکرێتیری یەکیتی هیزی کۆنترۆلکردنی هەموو یەکیتی لەدەستدا نەبوو، بەلکو ئەو بۆ بێراردان لە کێشە جۆراو جۆرەکان دەگیرایەو بۆلای هاورێکانی، بەلام بەستنی کۆنگرە دوو رودانی رابەرین، سەرەتایەکی زێرین بوو بۆ ئەووی تالەبانی کۆی یەکیتی لە خۆیدا کۆبکاتەو و بەجۆرێک ئەو قەزایە بکاتە پێناسەیی خۆی، کە دەوتریئت یەکیتی بەواتای مام جەلال و مام جەلالیش بەواتای یەکیتی. ئیتر لێرەو تالەبانی وردە وردە هەموو ناوخورەکانی ناو یەکیتی وشککرد و تێکرای دەسلاتەکانی لەمەکتەبی سیاسی و مەکتەبەکانی تر، بەپێی پەیرەو و پەسەندکراوی ناوخوای یەکیتی، لە کۆنگرە دوو دا، لەو کەسایەتیدا کۆکردوو کەپێی دەوتریئت تالەبانی.

ئەو دەسلاتە رەهایە سکرێتیری گشتی، بەجۆرێک کاردانەووی بەسەر مەکتەبی سیاسیەو هەبوو، کە دانیشتنەکانی مەکتەبی سیاسی جگە لەسەکۆی گیرانەووی چیرۆکی گەشتەکانی تالەبانی بۆ خۆرئاوا و خۆرەلات، شوینی گفتوگۆی سیاسی تێدا نەدەبوو. لەجیاتی مەشت و مەرە سیاسیەکان، میزاج و تاییبەتی تەحەکوم بەتێکرای کارەکانی مەکتەبی سیاسیەو دەکات.

دوانمۆنەش، بریتیە لە دەرکردنی ئەوگروپە کە لەم دواییانەدا خۆیان راگەیاندا بەناوی (رەگ) و دەرکردنی هەلۆ إبراهیم ئەحمەد و عەتا سەراوی و هەموو ئەو کەسانە لە دیسپلینەکانی حزب لادەدەن.

قەسەکردن لەسەر ئەم دوو جۆرە دەرکردنە. دەتوانیئت وێنەییەکی نادروستی لەناو مەکتەبی سیاسی یەکیتی نیشتمانی کوردستاندا نیشان بدات. لەبەر ئەووی بێراری دەرکردن بەپێی پەیرەو و پرۆگرامی حزب بێگەرانیەووی بۆ پرنسیپە سیاسیەکان نابیئت و

ش له دهسه لاتی کۆنگره دایه. دهرکردن له کاتی کدا دیت که ئەندامی حزب خیانهت بچات یا خود پیشیلی پهیره و پرۆگرام بکات.

په یامیک بۆ نهوشیروان مستهفا

ئهم دهرکردنه. هیندهی په یامیکه بۆ نهوشیروان مستهفا و نهوهندهی په یوهندهی به قورسای (رهگ) هوه نییه چونکه شتیکی ئاشکرایه که رهگ له کوردستاندا پیگه په کی جه وه ماوه ری نییه و ناتوانیت به ته نهها شوین دهستی دیاری بیت له گۆرانه کاندای. به لأم تاله بانى دهزانی پشتی (رهگ)، ئه وه (قهده)، زبریه که چاوی له گۆرانی سیسته می سیاسی ولاته، ئه ویش نهوشیروان مستهفا یه. رهگ بى نهوشیروان مستهفا له دواى دهرکردنى به یان نامه که یانه وه. دهمرن و ده بونه به شیک له میژووی گروپه یاخییه بى کاریگه رییه کانی ناویه کیتی نیستمانی کوردستان، که واته نهوشیروان مستهفا زۆر جاریش دوور له سیسته می خوی هه موو یاخی بونه کان ناو په کیتی له دهوری کۆ ده بنه وه، به لأم ئه وه جو له و چالاکیه ساسیانه ی نهوشیروان مستهفا له ناو په کیتیدا ئه نجامی ده دات. که م نین و زۆر جاریش با لى تاله بانى هه راسان ده کات. لی ردها شتیکی ته ندرسته بگه ری نه وه بۆ سه ر بریاری دهرکردنى گروپى (رهگ)، که ده توانیت به بریاریکی میزاجی و شه خسی شه ژاو ناو به رین له به ر دوو خال له و سى خاله ی که گروپى ره گى پى دهرکران. له بریاره که ی مه کته بی سیاسیدا هاتوو ه باس له (پارتى) و رو لى ئه وه ده کات، ناو هینانى پارتى له ناو بریاریکی سیاسى ناو خوی مه کته بی سیاسى په کیتی، ئه گه ر ئامازه بیت بۆ شتیکی، ئامازه یه بۆ لاوازی و که مده ستى و مه کته بی سیاسى. له وهش سه یر تر. خالى سى بریاره که، رسته یه کی شو ر شگى رى سه رده مى شاخ و ه یچ په یوه ندى به دۆخى بریاره که وه نییه که ده دلیت: (بۆ پیشه وه). ئه مه سه ره رای ئه وه ی که له کاتى بریاردانه که دان هه موو مه کته بی سیاسى کۆک نه بوون له سه ر بریاره که و مشت و مرپکی زۆر که وتۆته ناو ئەندامانى مه کته بی سیاسیه وه ته نانه ت ده وترى جه لال جه وه ره به مه لا به ختیارى وتوو: نابیت تۆ له پیشت دهرکردنى بریاریکی له وه جو ره بیت، له کاتی کدا خۆت قوربانى ئه وه سیاسه ته بوویت و ههروه ها له کاتى دهرکردنى بریاره که دا ده مه ته قى له نیوان تاله بانى و جه لال جه وه ره دا رویداوه. به لأم ئەندامى مه کته بی سیاسى له سه ر خه تى گشتى، له و بروایه دان که ئه وان به رپرس بن له پاراستنى په کیتی تا کاتى کۆنگره، ئه و بریارانه ش دروستن به لأم (جه لال

عمر سهید علی و عوسمان حاجی مه‌حمود) وازۆیان نه‌گردوو و (مسته‌فای سهید قامی کهنی یه‌وه وازۆی له‌سه‌ر بریاره‌که کردوو،
ره‌گ و قولکردنه‌وی برینه‌که

که‌واته دهرکردنی (ره‌گ)، جارێکی تر هێلی مەملانیی باله‌کانی پانکردوه و کێشه‌کانی قولتر کردن، ته‌نانه‌ت به‌و راده‌یه‌ی که ئیستا ئه‌و پرسیاره دروست بووه. که ئایا تالهبانی گروپی ریفۆرمی ناوه‌وه به‌ده‌ردی (ره‌گ) نابات؟ که‌رنگه له‌م دۆخه‌دا، کارێکی زۆر ئاسان بی‌ت به‌وه‌ی که‌رنگه تالهبانی قو‌ناغی مو‌جامه‌له‌کردن تی‌په‌ران‌د‌بی‌ت. هه‌رچه‌نده ر‌نگه تالهبانی په‌له‌نه‌کات. چه‌نگه بریارێکی له‌و جو‌ره گو‌چانی سی‌اسه‌تی تالهبانی خوارترده‌کات و مه‌رگی جه‌سته‌ی یه‌کێتی نزیکتر ده‌کاته‌وه، هه‌ر بۆیه‌شه تالهبانی نه‌ک به‌رامبه‌ر (عمری سید علی و هاوری‌کانی) بریارێکی له‌و جو‌ره نادات، ته‌نانه‌ت به‌رامبه‌ر قه‌دی ناره‌زایی ناویه‌کێتی و هه‌ره‌شه مه‌زنه‌که‌ی سه‌یری (نه‌شیروان مسته‌فا) بریارێکی له‌و جو‌ره نادات بۆیه هه‌له‌ده‌ستیت به‌ده‌رکردنی ئەندامانی سه‌ر به‌بالی ریفۆرم و نه‌وشیروان. به‌جو‌ری‌ک ر‌نگه مانگی تشرینی دووهم مانگی راوکردنی ئەندامانی باله‌کانی ناو یه‌کێتی بی‌ت و شه‌پۆلی دهرکرن گه‌لیک کۆمیته و مه‌لبنه‌د و مه‌کته‌به‌کان بگرتیه‌وه، هه‌رچه‌نده ده‌بی‌ت ئه‌وه بزاین که‌هه‌میشه تالهبانی داوای ئه‌و که‌سانه ده‌کات، که‌له‌روی جه‌ما‌وه‌رییه‌وه به‌هێزن دهرکردنی (هه‌لۆ ابراهیم نه‌حمه‌د) یش له‌وه‌دا خۆی ده‌بی‌نیته‌وه، که ئایا ئەم دهرکردنه‌ش به‌شیکه له‌گه‌مه کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی تالهبانی. که گو‌لی سی‌اسییان پێ‌ده‌دات. یاخود په‌یه‌وست به‌ سه‌رکه‌شییه‌کانی خودی (هه‌لۆ ابراهیم نه‌حمه‌د) ه‌وه. دواجار دروستکردنی (پارتی پیشک‌ه‌وتن) له‌لایه‌ن (هه‌لۆ) وه.

ئ‌ه‌وه‌ی سه‌لماند که ئ‌ه‌وم‌ه‌رامی سی‌اسی هه‌یه ئ‌ه‌وه‌ی له‌م دهرکردنه‌دا سه‌رنج راکێشه ئ‌ه‌وه‌یه که‌ده‌ر کردنی هه‌لۆ دوو په‌له‌ی له‌ پرنسیپی حزبی دور که‌وته‌وه، چونکه مه‌کته‌بی سی‌اسی ئ‌ه‌نجامی نه‌داوه، به‌ل‌کو مه‌کته‌بی مام جه‌لال ده‌ری گردوو، که‌ئ‌ه‌م مه‌کته‌به ده‌سه‌لاتی دهرکردنی که‌سی نییه. هه‌رچه‌نده ده‌بی‌ت ئ‌امازه به‌وه بکری‌ت که هه‌لۆ ابراهیم ئ‌ه‌حمه‌د یه‌کێتی نه‌بووه و مه‌سئ‌ولیاتی له‌ناو یه‌کێتیدا نه‌بووه و له‌ کوردستاندا نه‌ژیاوه به‌و پێ‌وانه‌که‌ی (هه‌لۆ) و (هیرۆ خان) ده‌می‌ک نابیت ئ‌اشت بونه‌ته‌وه، بۆیه ئەم دهرکردنه کارناکاته سه‌ر په‌یه‌وه‌ندییه کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی بنه‌ماله‌ی تالهبانی و ابراهیم نه‌حمه‌د. چونکه نه‌ک هیرۆخان به‌ل‌کو شانازی خوشکیشی پالپشته‌بی مه‌رجه‌که‌ی تالهبانین.

(جه لالی نۆی)

ئەوێ خۆینی کردە ناو برینی دەرکردنی هەلۆ ئیبراهیم ئەحمەد هەو بە جیھێشتنی ئەو هاورئ سیاسییانە بوو. کە خۆیان ناو نابوو (ئاراستە یە کبوون). (ئاراستە یە کبوون) بەرگە یە ک دەمەت و بریک پاری تالەبانی نەگرت. دوا ی ئەوێ تالەبانی ئەم گروپە بانگهێشتی خوانە دانراوە کە کرد. هەر زوو خۆیان هەلۆشان دەو و هەلۆ. یان تەنھا جیھێشت و ناوی خۆیان گۆری بۆ جه لالی نۆی دەبیت ئەو راستییەش بزانی کە (ئاراستە یە کبوون) لەلایەن پافیل تالەبانییەو پالپشتی ماددی دەرکرا. ئیستا سیاسیەکان ناویە کیتی لەو سەریان سورماوە ئەم گروپە جی بوون، چۆن دروست بوون و جیان کردوو. چۆن وا زوو هەلۆشانەو. پێدە جیت هەلمەتی دەرکردنی لەناو یە کیتیدا. بەردەوام بیت تا ئەوکاتە نارازییەکانی ناو یە کیتی دەچنە دەرەو یان بیدەنگی هەلۆبژێرن.

نەوشیروان مستەفا چی دەکات؟

ئەوێ کە تانیستا ئاشکرا، بریتیە لەوێ کە نەوشیروان مستەفا هیچ بەرنامە یەکی رونی نییە بۆ گۆران و تەننەت و تارەکانی ئەم دوا ییەشی جگە لە پێشنیازیکی چەند ئەگەر کاریکی جۆراو جۆر و بلاو هیچی تری نەخستۆتە روو بە دیویکی تردا. نەوشیروان مستەفا پلانی گۆرینی داووتە دەست خەلک و چاوهری ئەو دەکات کە خەلک کام لە ئەگەرە پێشنیازکراوەکانی ئەو قبۆل دەکەن. نەوشیروان مستەفا بەشدار ی شتیک ناکات کە خۆی باوهری پێ نەبیت و نەخولقاندبێ، بەلام بەرنامە ی ئەم جارە ی بە ئاراستە یەکی تر تەرح کردوو، بەوێ کە خەلک چی دەلی لەسەر گۆران و کام ریگا هەلۆبژێرن، تاکو ئەویش پشتیوانی لیبکات، ئەم کارەش لە هەلۆیستی سیاسیە وردەکان دەجیت، کە کار دەکەن لەسەر ئامادەکردنی جەماوەر، پێش ئاشکرا کردنی بەرنامە ی سیاسی خۆیان. تاکو ئیستا نەوشیروان مستەفا لەناو کیلگە ی ئەگەرە جیاوازەکاندا دیت و دەروات ناتوانیت خۆی یەکلایی بکاتەو کە گۆران لە کام ریگاوە دەبیت. (چەک، رەخنە، کۆنگرە و حزبی نۆی) وەلەو بروایە دام هیچ کام لەمانە ناتوانیت دۆخیکی تەندروست بەینیتە گۆری لەبەر ئەوێ هەریە کەیان کۆسپ و تەگەری زۆری هەیه. (کۆنگرە) میکانزمیک ی لەپەل و پۆ خوراوە (چەک) زەمەنی بەسەر چوو و کیشەکان ئالۆوتر دەکات (رەخنەش) حوکومەتیش گوی لیناگریت و حزبی نویش پێویستی بە پارە و خەلکی دەرەو و بویری هەیه. بۆیه

سێرمان مستهفا و هاوڕێکانی زیاتر ئەو ئەگەرەیان قبوڵە کەبائی خۆیان لەناو یەکیاندا
 یەکنەوه و ببنە خاوەن بەرنامەیەکی جیاواز و دیار لەناو یەکیاندا.

نەوشیروان لەبەرنامە تازەکەیدا کەبەرنامەیەکی فراوانە بۆ خەلکی پێشنیاز کردوو،
 کەدەپه‌وێت لەناو جەماوەرەوه بێتە ناو حزب و ناو حوکومەتیش، چونکە ئەو تەواو
 رەشبینە لە گۆران لە حزبدا. هەرچەندە باشترین چارەسەر لە ئیستای یەکیاندا، بریتییە
 لەوهی نەوشیروان مستهفا بێر لەتۆخ کردنەوهی بאלه کە ی بکات لەناو یەکیاندا و بەفەرمانی
 بائی جیاوازی خۆی ئاشکرا بکێت، وەک نەریتیکی کە لەزۆر حزبی سیاسی دنیادا هەبوو
 بۆئەمەش کەدەتوانیێت قەناعەت بەتالەبانی و بאלه‌کانی تر بهێنێت. چونکە جگە لەم
 چارەسەرە یەکیاندا رەنگە بەرە و هەڵدێر بچێت و دواجاریش کۆی دەستکەوتە
 بەدەستەئێراوەکانی کورد بەرە و بچوک بونەوه لەناو بچن.

نەوشیروان لەتەوه‌ره هەستەرەکەدەدات

لێرەدا دیوێکی تریش هەیه کەدەبێت نامازە ی بۆ بکەین کە ناکرێت تاقیامەت چاومان لە
 زروفی ناسک بێت و گۆرانەکان دواخەین بۆکاتی نادایار نەوشیروان مستهفا لەم بەرنامەیەدا
 زۆر تەریکی دەکاتە سەر بودجە، چونکە یەکیاندا و پارتنی بە باسکردنی ئەم مەسەلەیه و پ
 دەبن، تەنانەت ئەوان لەپێناوی مەسەلە ی بودجەدا نامادە ی هەموو سازشیکن، وەک بینیمان
 کەرکوکیان قبوڵکرد لە نیوان گریبەستە نەوتییەکاندا، لەم دۆخەدا نەوشیروان مستهفا
 دەتوانیێت، هەم یەکیاندا لاواز بکات ئەگەر بیهوێت، چونکە زەمینە ی لاوازیوونی تەواو
 رەخساو لەناوخوێدا، جگەلەوانە ی کە بەرژەوه‌ندییان بە تالەبانییه‌وه گری‌دراوه، کەس
 بەرگری لیناکات و هەم دەستوانن بەهیزی بکاتەوه، چونکە هەرگیز نەوشیروان مستهفا
 نایه‌وێت دەستبەرداری یەکیاندا ببێت و میژووی یەکیاندا تەسلیمی بائی تالەبانی بکات.

هەمیشە نەوشیروان تەریکی دەکاتەسەر خالی دوووم لەبەر سەندنەوهی یەکیاندا دەبێت
 لەدەست تالەبانی و بאלه‌کە ی، بەلام ئەم سەندنەوهیه کاری زۆری دەوێت، لە کاتیکیا رۆژ
 بەرۆژ نیوان تالەبانی و نەوشیروان ئالۆزتر دەبێت و ئەگەری ئاشت بوونەوه‌یان زۆر کزە.
 هەرچەندە لە ئیستادا بێرۆکەیه‌کی وا لەناوخۆی یەکیاندا سەری هەڵداوه کەنەوشیروان
 ببێتە سکرترێر و مام جەلالیش ببێتە سەرۆکی یەکیاندا. ئەم ئەگەرە لاوازه زۆر دورە
 لەهواقیی ئیستای یەکیاندا هەوێتی تێدا نییه. بەلام ئەگەر یەکە و بەشیک لەو
 چارەسەرە تەواوئێیه‌یه‌ی کەئەمرۆ لە کوردستان و عێراقدا بۆتە مۆدیلی دیموکراسیەت.

جیگرهکان بهره و کوێ

یهکیتیدا چییان پێدهکریت؟ کۆسرهت رهسول تادیت نهخۆشی تهنگی پێههئدهچنیت و پرۆژه پرۆژه سیاسیهکهی پاشهکشه پێدهکات، رهنهگه راستترین رسته ئهوهبیت(بهپێوانه ی تێروانینه باوهکانهوه که پێیان وایه باڵی نهوشیروان له ههئێژاردنهکاندا دۆران) دۆرانندی سههرکی باڵی کۆسرهت رهسول بیت. چونکه رۆژ بهرۆژ بهره و بچوک بونهوه دهچیت، ههرجهنده ئهم باڵه لهناوخۆی یهکیتیدا. باڵیکی کاریگهر نهبوو وهک بهرپرسی راگهیاوندی یهکیتی له وتاریکی رۆژنامهوانیدا ئاماژهبهوه دهکات جگه له دوو باڵی دیکه نییه، ئهمه به دیویک به دیوهکانیدا، هیمایه بۆ توانهوهی باڵی کۆسرهت رهسول، ئهگهر له ئێستادا باڵی کۆسرهت رهسول حالی بهو جۆره بیت، رهنهگه دواى خۆی شتیک لهناو یهکیتیدا نهمیپیت بهناوی باڵی کۆسرهتهوه.

له ئێستادا کۆسرهت رهسول کهوتۆته خۆساغکردنهوه لهنیوان دوو بهرداشهکهدا، کهدهیهوئیت هاوسهنگی رابگریت و سود له ههردوولا وهربگریت، بهلام زهمهنى ئهو جۆره یاریکردنهى کۆسرهت رهسول کۆتایی پێهات و توانای مانومره کردنی نهماوه، بهتایبهتى ههئێژاردنهکانی یهکیتی زانی گهیاوند به گهمه سیاسیهکانی کۆسرهت رهسول و خۆری مناومره کردنی ئاواکرد. ئیستا نهوشیروان لهنیوان دوو بهرداشی زهر دایه، کههیچ مانایان ئهوی تریان قبول ناکات. ههرچی سهبارته به بهرههم صالحه ئهوا ئهمیان توخمی زۆره و زۆر زیاتره لهوهی که چاومهری دهکات که بهدهستی هیناوه. بهپێچهوانهى کۆسرهت رهسولهوه که گهشتۆته لوتکهی خهونهکانی بواری چونه پێشهوهی بهرههم صالح زۆر زیادی کردوه، بهلام دهبیت ئهوه بزانی که دواى تالهبانی شوینی ههردوو جیگرهکه لهقه.

سلیمانی لهیهکیتی هاتۆته دهرهوه

وهکو پێشتر ئاماژهمان بۆکرد، ئهگهر بیت و یهکیتی بهره و پارچه پارچه بوون بروات، نهک سههرکردایهتى یهکیتی زیان دهکات بهئکو ئاراسته دیاره سیاسیهکان لهههرپیدا دهگۆریت، تهنانته وولاتانی ههریمی و ئەمریکا و چاودێری رهوشی ناوخۆی یهکیتی دهکهن و چارهنوسی یهکیتی کاردانهوهی زۆری بهسهر چارهنوسی کوردوه ههیه لهعیراقتا، چونکه هاوسهنگیهکان تیکدهچن و باری ئاسایش دهشپوئیت و بگره حزبیکى وهک پارتی له غیابی یهکیتیدا دهبیته حزبیکى تاکرهوی.

ئەگەرەکانی لەت بوون لەناو یەکیتیدا زیاد دەکات غیابی سلیمانییە لەناوەندی
 یەکیتیدا، سلیمانی نیستا لەلایەن خەلکی تری شارەکانی کوردستانەوه داگیرکراوه
 و نۆزە ی لەبەر براوه، لە کاتیکیدا لەسادهترین هەلسەنگاندا، دەتوانین بڵین یەکیتی بەی
 سلیمانی حزبیکی بچوکه. ئەگەر سەرەنج بەهین دام و دەزگا هەستیارەکانی یەکیتی و
 ئەوبەشە ی حەکەمەت که بە دەست یەکیتی نیشتمانی کوردستانەیه، دەبینین سلیمانی
 بەتەواوتی ونه.

دەزگا هەستیارەکانی یەکیتی و بەرپرەکانیان و شوینەکانیان لەناو حزب و حوکومەتدا
 فەرماندە ی گشتی هیزی پێشمەرگە مام جەلال (کۆیە)، سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان
 عەدنان موفتی (هەولێر) جیگری سەرۆکی هەرێم کۆسرت رەسول (هەولێر)، دەزگای زانیاری
 د. خەسەرە گۆل محمد (خانەقین)، مەکتەبی رێکخستن ئەرسەلان بایز (هەولێر)، مەکتەبی
 راگەیاندن ئازاد جوندیانی (هەولێر)، مەکتەبی رێکخراوە دیموکراتییەکان مەلا
 بەختیار (خانەقین)، مەکتەبی بیر و هۆشیاری مامۆستا جەعفر (خانەقین)، سەنتەری
 لیکۆلینەوه ی ستراتیزی فەرید ئەسەرد (هەولێر) ئاسایشی گشتی مامۆستا
 سەیفەدین (هەولێر)، جیگری فەرماندە ی یەکیتی مستەفا سەید قادر (رانیه)، مەکتەبی
 پەپوەندییەکانی دەرەوه مەلا بەختیار - سەرپەرشتیار (خانەقین)، وەزارەتی ناوخۆ
 عوسمانی حاجی مەحمود (کفری)، وەزیری هەرێم بو کاروباری دارایی بایز
 تالەبانی (کەرکوک).

یه کیتی به بی (نهوشیروان مسته فا) کۆنگره بهستی زهره نه کات.

شهید نارام بهمايه کۆمه له ی ته سلیمی یه کیتی نه ده کرد

ئاوات قارهمانی

دهرباره ی رهوش و سیاسی حزبی ئه مرۆی کوردستان و دهنگۆکانی پيش بهستی سییه مین کۆنگره ی یه کیتی ، " شهن " به پپویستی زانی دربارهی پرسیارگه لیک له گه ل " ئاوات قارهمانی " ئه ندامی سه رکرده یه تی کۆمه له ی ره نجه درانی کوردستان پيشوو بووه ، قارهمانی به وردی له میژوی کۆمه له و یه کیتی ناگاداره نه و که له سالی ۱۹۴۸ له گوندی " قارهمان " ی ناوچه ی قهردهاخ له دایک بووه له سالی ۱۹۷۱ له گه ل کادیره سه رتاییه کانی کۆمه له دا دهستی به کارکردن کردوو به وهۆیه وه نه یه توانیوه دریزه به خویندن بدات و پيش نه وه ی بپیته ریکخستنی کۆمه له ، له سالی ۱۹۶۴ وه له ناوریزه کانی پارتی شۆرشى ئه یلول دا کاریکردوو ، ئه ندامی کۆمیته ی هه لمه ت بووه که له حه فتاکاندا له سلیمانی دروستکرا بوو ، له کۆنفرانسی (یه که م و دووه م) ی کۆمه له دا به شداری کردوو و له کۆبونه وه ی " نۆکان " کراوه به ئه ندامی سه رکرده یه تی کۆمه له کتیبی یاداشته کانی به ناوی (ریگا باریکه کان) بلا و کردۆته وه .

فکری کۆمه له ته نه ا له ناو جه لاییدا هه بوو

قارهمانی دربارهی کارکردنی وه کو کۆمه له وتی: له گه ل شه هید جمال تاهیر دا که هه ردوو کمان جه لالی بووین دوا ی به یانی ای نازار گه توگۆی ئه وه مان کرد که نایا کیشه ی کورد چاره سه ر بووه یان نا ، له و رووه وه من به " جمال تاهیر " م وت: کیشه ی پیموانی کیشه ی کورد چاره سه ر بوو بیت، دربارهی میژوی " کۆمه له " ش، قارهمانی وتی: کۆمه له له سه ره تادا وه کو فکر هه بووه ، دواتر ریکخستن، له گه ل نه وه که نسکۆی شۆرشى ئه یلول رویدا کۆمه له راگه یه نرا ، له سه رده می به یانی ای نازاردا پارتی ده سه لاتی هه بوو ، مه سه له ی " پاراستن " هه بوو ، ئه بوو زۆر نه ینی بوايه ، نه ته ده توانی ریکخستن بکه ییت و له گه ل خزم و هاوریکانتا کارت له سه ر فکری کۆمه له بکرده یه ، ته نه ا له ناو جه لاییدا هه بوو ، کاک نه وشیروان و شه هید شازاد و مه حمود مه لا عیژه ت و فه ره یدون عبه القادر خاله شه هاب و فوناد

كۆمهڤك كەسى دىكە لەو سەر دەمەيا فەكرى جىاوازيان ھەبوو، لەوكاتەيا زياتر باوى فەكرى " ماويەت " بوو، كۆمەڤى رىڭخستنى ئىرانى ھاتبوون لەناو جەلالىدا بوون بەناوى ماويەوھە كە زياتر كاريگەر يان ھەبوو، ئىستا برادەرى وامان ھەيە دەئيت من لە (ھەفتاكان) ھوھ يەكيتىم ! بابەگيان ھەفتاكان يەكيتى ھەر نەبووھ.

بۆچونى جىاواز ھەر لەسەر ھەتاوھ ھەبووھ

قارەمانى كەدپتەسەرباسى سەرھەتاي كۆمەڤە دەئى دەربارەى رۆژگار و بىر و باوھ رى ماركسى و كوردستانى بوونى، ھەندى لەو برادەرەنە بۆچونيان جىاوازه بەوھى كە ئىمە دەبىت رىڭخستنىكى تازەى ماركسىمان ھەبىت بەلام كوردستانى نەبى عىراقى ئەبى، لەوانە (فوناد قەرەداغى) و (فازل) و كۆمەڤك برادەر كەپپيان دەوترىت عىراقچىتى دەكەن، ئەوان پىيان وا بوو كە دەبىت لە عىراقدا يەك حزب ھەبىت، بەلام ئىمە وەك مىللەتى كورد لەبەرئەوھى ھەم جەوساندنەوھى نەتەوھەبەكمان ھەيە، ھەم جەوساندنەوھى چىنايەتى، كەواتە پىويست بوو لەبەرئەوھى واقىعە وا كار بكرىت ئىمە واقىعە نەتەوايەتتەبەكمان پىش خست كە رىڭخستى ماركس و لىنىمان ھەبىت بۆئەوھى بتوانىن مەسەلە نەتەوايەتتەبەكەش چارەسەر بكات نمونەى " حزبى شىوعى عىراقى " و كۆمەڤى حزب و كۆمەڤەم ھىناوھتەوھە كە سەر كەوتنى بەدەست ھىناوھ. تا ئىستا لەجىبە جىكردندان.

كۆمەڤە و دروستكردى كادىر

" ئاوات قارەمانى " دەربارەى چۆنىەتى بلاوبونەوھى فەكرى ماركس و لىنىن لەرى كتیب خويندەنەوھە و دروستكردى دەستەى رۆشنىرى گروپى فەكرى و بۆنمونه جمال تاهىر بەمنى وت ھەز دەكەم دابىشىن و كتیب بخوينەنەوھە، منىش پىم وت: خويندەنەوھى دانشتنى (دوو كەسى و سى كەسى) ت، بۆچىيە ھەركەسى لەلايەن خۆيەوھە ھەزى لىيەتى دەتوانى بخوينىتەوھە ، دواتر " جمال تاهىر وتى: ئەو كتیبانە دەخوينىنەوھە كەباسى شۆرشى دونيا دەكات و بزانىن چۆن سەر كەوتن و شكستيان بەدەست ھىناوھ ، دەبىت زانىاريمان ھەبىت دەربارەى ئەو شتانە، ئەو كتیبانەى دەمان خويندەوھە كاريگەرى زۆرى ھەبوو، رەفتارى كادىرەكانى ئىمە و پىشمەرگەى كۆمەڤە نمونەى بوو لەناو خەلكدا خۆيان گونجاند بوو، بۆ نمونە / كادىر كە دەچووھە ناو خەلكى لادىكانەوھە دەيانپەرسەت، ئەوھەش بزنان كە كارەكانى كۆمەڤە لە كەركوك و سلیمانى و ھەولیر و بادىنان و بەغداد، بەرپوھ دەچوو چەندىن كادىرى كارامان ھەبوو.

ئە بۇ ئەۋە دروست نەبوو كە يەكئیتی دروست بکات

ئەمانگی ۵ ی سالی ۱۹۷۸ كۆبونەۋەيەكك لەنۇكان كرا كە ئەوكاتە كاك ئارام شەھید بوو، كاك نەوشیروان و برادرانی دەرۋە ھەموویان ھاتبوون، ئیمەش چوبوین، كاك نەوشیروان پېشنیاری كرد كە تائیسٹا كۆمەئە سەرکردایەتیەکی نییە و ئەو سەرکردایەتیەکی ھەیە لەبەغداد گیرا بوو، لەوانە(خالە شەھاب و كاك فەرەیدون و عمری سەید علی و كۆمەئیتی (تر)كە كەس وەكو سەرکردە لەدوای كاك ئارام كە كۆمیتەکی ھەرئیمەكانی دروست كردبوو دەرئەكەوت، بۆیە پېشنیاریكەکی بریتی بوو لەوکی پئویستە سەرکردایەتیمان ھەبیت، دەربارەکی ئەوکی لە كئیبی،(رئگا باریکەكانی)دا باسیکی دانسقەکی تیایە دەربارەکی شەھید ئارام شاسوار ئەوسەردەمەش كە قارەمانی زۆرنزیک بوو لەئوکی وتی: ماۋەپەکی دور و درئزە ھەم لەشار، ھەم لەدەرۋە لەگەل شەھید ئارامدا بووم بەواتای وشە مرؤفئیتی بەكردوۋە لەسەرکردە باشەكانی كۆمەئەبوو، ئەئیم شەھید ئارام بمایە كۆمەئە چارەسەر نەدەبوو، بەرەو پېشەۋە دەچوو ریکخراۋیکی سەریەخۆ بوو چونكە بروای تەواوی بەراستی ھەبوو، كۆمەئەکی تەسلیمی یەكئیتی نەدەكرد، پیم وایە كۆمەئە بۆئەۋە دروست نەبوو كە یەكئیتی دروست بکات چونكە من بۆخۆم كە چوومە دەرۋە لەسالی ۱۹۶۷ بۆ پېشمەرگایەتی كە وەكو بەرپرس لەناوچەکی قەرەداغ و گەرمیان بووم، ئەسلەن باسی یەكئیتیم نەكردوۋە چونكە لەناو یەكئیتی نەمام، كەلە سوریا نامەپەك ھات تا ئیمە كۆمەئەك ریکخستن كۆبەكەینەۋە لە خەلكە نیشتمانییەكان و تیکۆشەرەكان و ناوی بنیین یەكئیتی، لەبەر ئەوکی ھەموو كەس نابیت بەماركسی " ئەمە وەكو چەترئەك، بەحیساب یەكئیتی یەكئیتی دەبیت بەچەترئەك و كۆمەئە ناوەرؤكەكەکی بیت، یەكەمجار فكرەكە وا بوو، دواتر وا دەرئەچوو كۆمەئە لەیەكئیتیدا توئیرایەۋە.

كۆمەئە و گرنگیدان بەگەنج

ئەوانەکی دەبونە ئەندامی كۆمەئە و كادری كارا نەبوون، زیاتر گەنجەكان بوون لەناو(خوئیندكاران و رۆشنیرا و مامۆستایان)دا گەشەیان كردبوو، خەلكیش ئەگەر كۆمەئەش نەووبیت ئەوا پشتگیری لە سەدا سەدی كۆمەئەکی دەكرد و دەیانبنینی ھەمووی گەنجە و ئیمەش ھەموو گەنج بووین و ئیمەش ھەموو گەنج بووین و گرو تینیکی زۆرمان ھەبوو، كۆمەئەش وەكو فكرئیكی ماركسی – لینینی ھەبوو، لەناو توئیزی خوئیندكاران و

دۆشمنی ئاوا زۆر بوو، بەلام مەسەلە قەومییەکە کە لە ناو جوتیاران و خەلکی گشتی کورددا
 یەکەری هەبوو کە زۆرتریان لە دەرهەوی شۆرشەکە و کۆمەڵە کۆبونەوه.

یەکیتمە بەبێ نەوشیروان مستەفا کۆنگرە بێستنی زەرەر دەکات

قارەمانی سەبارەت بە بارودۆخی سیاسی ئێستای کوردستان، پێی وایە هەموو شتێک
 بەرژەوهندییە، لەسەر هاتووە سەرکردایەتی کورد گەورەترین هەلەمان ئەوه بوو کە لە گەڵ
 رزگار بوونی عێراقدا کەرکوک چارەسەر بکەدایە ئەک ئاوا ئێستا بەبەلە بکەوێت، خۆ،
 مەسەلە ی کەرکوک وەک ئەوه وایە: من مائەکە ی خۆم خانووێکە ی خۆم کە تاپۆیە لەسەر
 خرم و اتا بەرەسمی مولکی خۆمە و بێم لە گەرەگەکیا بە خەلک بلیم ئەری خەلکیەنە
 هەلبێژاردن بکەن ئەم خانووێکە ی منە یان هی من نییە! بەبۆچونی من کەرکوک و بووه،
 بەدرێژی میژوو سەدە ی رابردوو کورد لەسەر کەرکوک شەری کردوو، شۆرش ئەیلول
 لەسەر کەرکوک تێکچوو، گەتوگۆکانی سالی ۱۹۸۴ ی یەکیتمی لە گەڵ سەددام حوسین لەسەر
 کەرکوک تێکچوو، بەلام لە کاتی کدا حوکومەتی بە عس روخا ئەوا تۆ بۆخۆت گەورەترین
 دەسەلات بوویت لە کەرکوک دا و بۆ کەرکوک وت ئی کرد؟.

سەبارەت بە سیاسەتی دەرەکی و ئەمریکا و ولاتانی ناوچەکە ئاوات قارەمانی وتی " پێم
 وایە دەولتانی دراوسیچی عێراق هەر هەموویان لە عێراق زیاتر دژی ئێمەن کورد دەبیت
 پشت بەخۆی بێستیت ئەک بەتەمای امریکا و ولاتانی بێت و خیری پێ بکەن، چونکە
 امریکا بەرژەوهندی خۆی چۆن بێت وادەکات، وەزعی سیاسی کوردستانیش ئاساییە چونکە
 کورد راهاتوو لەسەر بارو دۆخەکە نابیت دەربارە ی خواستەکانی گەلەکەمان تەنازول
 بکەین لەوخەباتە ی کە چەندین سالە ئێمە ی خەلکی لەبرسا بەکۆشت دەدەین و دەبیت
 زیارنە مامەڵە ی لە گەڵدا بکەین، سەبارەت بەبار و دۆخی ناویەکیتمی و قارەمانی وەک کادری
 کۆنی کۆمەڵە و هەلسوراویکی سیاسی پێی وایە کە یەکیتمی فێرە، یەکیتمی یەکیکە
 لە لایەنەکانی کە ئەوه ی هەر لەسەرەتای دروست بونییەوه بەسی بآهوه ئەم مەملانییەیان
 هەبووه.

لەوهلامی ئەوپرسیارە ی کە هەرچەند مەملانیکیان سەخت بوون و، ئەوه نەگەشتۆتە
 ئەوه ی یەکیکی وەکو نەوشیروان مستەفا لە یەکیتمی دەست لەکار بکیشیتەوه، ئەویش وتی
 سەردەمی شاخ لەبەر ئەوه ی دۆزمن لەناو ولات رژیمی بە عس بوو، بەلام ئێستا شەری
 بە عس نەماوه، سەردەمی شەری لایەنەکانی دیکە نەماوه، پێماوشە گەر کاک نەوشیروان

ئىتوانىيە دەسلەتلى ھەبوايە لەوەزەكە ۋەكو لەشاخ ھەيبوو، ئىستاش ھەيبوايە بيتوانىيە
 بەلام ھەبوايە بگۆزى و بەرە و باشى بەریت، مانەھەى لەناو يەكئیتىدا زۆر باشتر دەبوو، بەلام
 كە دەسلەت نەبیت، ئەو ھاتنە دەرەھەى باشتر بوو. يەكئیتى لەم سەردەمەيا كۆنگرە
 بېستى بەبى نەوشىروان مستەفا زەرەر دەكات.

ئومىد بە كۆنگرەى يەكئیتى ئىيە

قارەمانى دەر بارەى دوو بالە سەرەككەيەكى يەكئیتى وتى: ئىستا مەسەلەكە ئاشكرايە لەناو
 ھەموو مەلئەند و رىكخستەكان و سەر جەم ئۆرگانەكانى حزب و ھوكومەت دووبەرەى
 جىاوازە، ۋەكو ئەو وایە چاوى خۆمانى لى بنوقىننن ئەگىنا ئەو ھە راستىيەكەيە، ئەگەر
 تەوافوق و رىكەوتنىك نەبیت لەسەر كۆنگرە كە چۆن دەچنە كۆنگرە و ھىساب بۆ بالەكەى
 نەوشىروان مستەفا نەكرى و زۆرىيەتى، كۆنگرە ناگىریت لەوانەش بىت بگىرى و بىت بە
 ھۆسە، پىم وایە كە كاك نەوشىروان گەرەتەرىن ھەلە كە كەردبىتى كۆمەلە ۋەكو
 كۆمەلەبمايە، نەك تەسلىمى يەكئیتى بكاتەو، كاك نەوشىروان دەلئیت ئەوانەى كۆنەلە ھەر
 كۆمەلەن، بەلام جىاوازى زۆر بوو چونكە ئەو سەردەمە ۋەكوو رىكخستنىكى سەربەخۆ
 نەى دەتوانى كۆنفرانس بېستى، دەر بارەى ئەو ھەى ئايا فەكرى كۆمەلە تاجەند كارىگەرى
 بوو ھەبەرنامەيەى نەوشىروان و سەر كەردايەتى كۆمەلە دايدەرشت بۆ(راپەرىنى
 ۱۹۹۱) جىبە جىكردنەكەى بەو جۆرە رۆلى ئەو مەسەلەيەى خستە روو، كەيەككەى بوو
 دەسلەتلى تەواوى ھەبوو ۋە پرس و راوئىزى پىدەكرا، پىم وایە فەكرى كۆمەلەش و
 بەرنامەكەى كارىگەرى ھەبوو، لەدوا پرسىارماندا لە ئاوات على عبدالكرىم كە پرسىمان
 ئومىدت بە كۆنگرەى يەكئیتى ھەيە؟ بەيەك وشە ۋەلامى داينەو ۋە وتى: نەخىر !

چوار مه‌کتەب سیاسییە کە ی ریفۆرم کەوتنە چ چالیکەوه؟

نیاز محمد

پاش دەست لە کارکێشانه‌وه‌یان، تاوه‌کو ئیستا دیار نییه چوار مه‌کتەب سیاسییە کە ی ریفۆرم کەوتنە کوپێ هاوکێشە ی مەلانیکانەوه و چاودێریکی سیاسیش پێی وایه ئه‌وان نه‌یان‌توانی پیکه‌وه کار بکەن و هاوارین له‌سه‌ر هه‌لئۆیسته‌کانیان و ده‌ستله‌کار کێشانه‌وه‌شیان به‌ده‌ستله‌کار کێشانه‌وه‌یه‌کی سلبی وه‌سف ده‌کەن.

سه‌ره‌تای مانگی شوباتی ئە‌مسال چوار ئە‌ندامی مه‌کتەبی سیاسی یه‌کی‌تی نیشتمانی کوردستان که‌سه‌ر به‌بالی ریفۆرم ناسراون و پیکهاتبوون له‌(جه‌لال جه‌وه‌هر، عمر سید علی، عوسمانی حاجی مه‌حمود، مسته‌فای سه‌ید قادر) له‌به‌رامبه‌ر قبۆلنه‌کردنی داواکارییه‌کاندا بو چاکسازی له‌نیۆحزبه‌که‌یاندا، ده‌ست له‌کارکێشانه‌وه‌ ی خۆیان پێشکه‌شکرد.

پاش ده‌ست له‌کارکێشانه‌وه‌ یان ئە‌و چوار ئە‌ندامه‌ی مه‌کتەبی سیاسی کوردستان هه‌رچه‌نده له‌پێشدا وایان راگه‌یاندا بوو، که پیکه‌وه وه‌ک یه‌ک گروپ کارده‌کەن به‌لام ئە‌و‌خه‌یاله هه‌ر زوو به‌تال بووه‌ کاتی‌ک بینیمان هه‌ریه‌که‌یان و به‌لایه‌کدا کەوتن.

مه‌کتەب سیاسییە‌کان هاوارای بانی ریفۆرم

هه‌رچه‌نده له‌ راگه‌یه‌نراوی یه‌که‌می کۆمیتە‌ی سه‌رگر‌دایه‌تی بانی ریفۆرمدا که‌له‌ جه‌وت ئە‌ندامی سه‌رگر‌دایه‌تی سه‌رکراوی ناویه‌کی‌تی پیکهاتوون نامازه‌به‌وه درابوو که‌چوار مه‌کتەب سیاسییە ده‌ستله‌کارکێشانه‌وه‌کی یه‌کی‌تیشیان له‌گه‌ل‌دایه به‌لام سه‌رچاوه‌یه‌کی بالای نیۆ یه‌کی‌تی سه‌ر‌به‌بالی گشتی که‌نه‌ی ویست ناوی ئاشکرا بکری‌ت به‌جه‌هان – ی راگه‌یاندا که ئە‌و چه‌وار مه‌کتەب سیاسییە له‌گه‌ل ئە‌و باله‌ نین به‌ته‌واوی خۆیان یه‌کلانه‌کردۆته‌وه هه‌رچه‌نده ده‌ستیان له‌کارکێشانه‌وه‌وه، ئە‌و سه‌رچاوه‌ بالای نیۆ یه‌کی‌تی نامازە‌ی به‌وه‌کرد که‌تا راده‌یه‌ک هه‌ردوو ئە‌ندام مه‌کتەب سیاسی جه‌لال جه‌وه‌هر و عمر سید علی ره‌نگه له‌گه‌ل دروست بوونی ئە‌و کۆمیتە‌دا بن، به‌لام به‌و شیوازه‌ نا که ئە‌و جه‌وت ئە‌ندامه‌ی سه‌رگر‌دایه‌تی رایان گه‌یاندا، هه‌رچه‌نده ئە‌و دوو ئە‌ندامه‌ی تریش(مسته‌فای سه‌ید قادر و عوسمانی حاجی مه‌حمود) به‌دووور ده‌زانری که‌ناگاداری ئە‌و کۆمیتە‌یه‌ بوین، چوار ئە‌ندامه‌

دەستگیرکراوەکەى مەکتەبى سىياسى يەكێتى لە هەفتەى دەست لە کارکێشانهوه یدا، جێى باوەى ئەمیانندە ناوخۆبێهەکان بوون، بەلام دواى ئەوهچالاکی و کارەکانیان ديار نەما و ئاوا بوون، بەبرواى ئەو سەرچاوه بالايەى نيو يەكێتى هۆکارى ئەمە ئەوهبە کەنەیاننوانى وەك گروپێك بێکەوه کار بکەن ئەمەش وایکرد سەنگ و قورسایى خۆیان دەرکەن.

عوسمانى حاجى مەحمود سەر بە کام لایه؟

چوار ئەندام مەکتەب سىاسییه کە پاش دەست لە کارکێشانهوه یان نەیاننوانى بەشیوهى تيمێک ئەوهى دەیانەوى بۆخۆیان کارى بۆ بکەن، ئەمەش هۆکارەکەى ئەوهبوو کە ئەمان يەك شیوه تیروانینان نەبوو، لەسەر مەسەلەى دەست لە کارکێشانهوه یان و کارکردن پاش هاتنەدەر لە يەكێتى.

تا ئیستا ئەوهى دياره(جەلال جەوهەر و عمر سەیدەلى)بەتەواوتى خۆیان يەکلایى کردۆتەوه لەگەڵ ئەو بالەى کە نەوشیروان مستەفا سەرکردایەتى دەکات و بەبالی ریفۆرم ناو دەبریت ئەوان ئیستا رۆژانە لەگەردەکەى کۆمپانیای وشە کار دەکەن، هەرچەندە بەبرواى سەرچاوه يەك ئەوان لە مەکتەبى سىاسى بونایه زۆر باشتر بوو، تاوێکۆ ئەو دەوامکردنەى کۆمپانیای وشە کە کەس نازانى سەرقالى چين.

ئەوهشى پەيوەندى بە دوو مەکتەب سىاسییهکەى ترهوه هەیه(عوسمانى حاجى محمود، مستەفاى سەید قادر)تاوێکۆ ئیستا روون نییه، سەرقالى چى دەبن، بەبێى هەندى زانیاری مستەفاى سەید قادر خۆى بۆ کارکردن بۆ لیستی گۆران کە دیسان نەوشیروان مستەفا سەرکردایەتى دەکات يەکلایى کردۆتەوه، ئیستا سەرپەرشتى هەلمەتى هەلبژاردنەکانى ئەولێستە دەکات لە ناوچەى پشدر، بەلام هەندى سەرچاوهى تر ئەم زانیاریانە رەت دەکەنەوه و باس لەوه کەن کە مستەفاى سەید قادر بەتەواوتى خۆى يەکلایى نەکردۆتەوه بۆبالیهکەى نەوشیروان مستەفا تەنها وەك هاوڕییهك جار جارە سەردانى کۆمپانیای وشە دەکات بە مەبەستى بەسەر کردنەوهى هاوڕێکانى.

لەهەفتەکانى رابردووشدا هەندى دەنگو باس لە گەرانەوهى عوسمانى حاجى مەحمود ئەندامى مەکتەبى سىاسى دەست لە کارکێشانهوه بۆ ناومەکتەبى سىاسى دەکرد، بەلام سەرچاوهیهکی نزیك لە عوسمانى حاجى محمود ئەو دەنگۆیانەى رەتکردەوه و رای گەياند کەناو براو نەگەراوتەوه ناو مەکتەبى سىاسى ئەو قسە و دەنگۆیانە هیچ بنەمایهکیان نییه، بۆلیکدانەوه لەو هەلۆیستە بوێرانەیهى عوسمانى حاجى محمود. سەرچاوهکە لە

بیرى قسهکانیدا بۆ جیهان ئه وهشی رونکرده وه که عوسمانی حاجی محمود تانیستا بیرى
 ئه وه نه کردۆته وه و بیریشی لایناکاته وه، چونکه به بروای ئه وه سه رچاوه یه ی نزیك
 لیه وه ناوبرا و نیستا له ماله وه دانیشتوو وه نهسته میشه له وه هه لویسته ی پاشگه زببیته وه.

له لایه کی تریشه وه سه رچاوه یه کی بالای نیو یه کیته ی له باره ی هه لویسته ی عوسمانی
 حاجی محموده وه وتی: " كاك عوسمان تاوهكو نیستا له ماله كه ی خو ی دانشتوو وه
 په یوه ندیشی نه کردوو به كۆمپانیای وشه وه كه پیشتر له وه ده چی بۆئه وه دهستی
 له کارکیشاببیته وه بۆئه وه ی کار بۆ ئه وه كۆمپانیایه بکات ". به لام به بروای ئه وه سه رچاوه یه
 هۆکاری ئه وه ی که تاوهكو نیستا ناوبرا و په یوه ندی نه کردوو به وه كۆمپانیایه وه دهگه ریته وه
 بۆ ئه وه ی که عوسمانی حاجی محمود پاش دهست له کارکیشانه وه ی وهكو وه زیری ناوخۆ
 درێژه به کارهکانی بدات، بۆ ئه م مه بهسته بالی ریفۆرم هاوکاری مانه وه ی له وه پۆسته بکه ن
 تاوهكو له ریگه ی ئه وه پۆسته وه بتوانیت کار بۆ لیستی گۆزان بکات، به تایبهت
 له هه لبازرانه کانه داها توودا که وه زاره تی ناوخۆ دهوری ده بیته له ریگریکردن له پیشلیکاری
 حزبه دهسه لاتدارهکان.

ئه وه سه رچاوه یه له درێژه ی قسهکانیدا ئامازه ی به وه کرد به هۆی ئه وه ی که بالی ریفۆرم
 هه لویسته ی رونیان نه بوو له پشتگیری کردنیان بۆ مانه وه ی له بیسته کهیدا و له به رامبه ر
 هه نگاوهکانی بالی گشتیدا که ئه وه پۆسته یان ته سلیمی پارتی کرد بیده نگ بوون، بۆیه
 عوسمانی حاجی محمود تاراده یه ک نیگه رانه له بالی رفۆرمیش ئه وه سه رچاوه یه ئه وه شی
 به هۆکاری په یوه ندی نه کردنی ناوبرا وه وه به كۆمپانیای وشه وه ناوبرد.

سه رچاوه که جه ختی له سه ره ئه وه کرده وه که نا کریت بو تریت عوسمانی حاجی محمود
 به م هه لویسته ی نیستای سه ر به بالی ریفۆرمه و هه روه ک چۆن ناشکریت بلین که
 راوته وه نیو مه کته بی سیاسی و سه ربه بالی گشتیه وه هه ندیك دیعایه ی له وه شیوه یه یان
 ده کرد، چونکه عوسمانی حاجی محمود تاوهكو نیستا نه گه راوته وه ناو مه کته بی سیاسی و
 له ماله که ی خو ی دانشتوو وه.

ئه وه سه رچاوه یه حاله تی عوسمانی حاجی محمود ی به حاله تی عمر فتاح چوواند، که
 تاوهكو نیستا دوره له کۆبونه وهکانی مه کته بی سیاسی و له ماله که ی خو ی دانشتوو وه
 هه رچه نده عمر فتاح دانسته که ی له نیگه رانییه وه نزیکه، به ره سمی وه ک عوسمانی حاجی
 محمود دهست له کارکیشانه وه ی خو ی رانه گه یاندوو وه.

ببەین وهخته باڵ دهكيشييت بهسهر دهزگای حزبی و حوكومیهكاندا، ئەمه برپوای چاودێریکی سیاسییە كه پێشی وایه ئەو دەست لە کارگیریشانەوهیە چوار ئەندام مهكتهب سیاسییەكەى باڵی ریفۆرم ئەم جۆره دەست لە کارگیریشانەیه به دەست لە کارگیریشانەوهیەكی سلبی ناودهبات، بهبروای ئەو چاودێره سیاسییە، چ له مهیدانی سیاسی و چ له بواری ئیداریدا دوو جۆر دەست لە کارگیریشانەوه ههیه یهكێکیان دەست لە کارگیریشانەوهیەكی ئیجابییە و بریتییه لهووی كهكەسی دەست لە کارگیریشاوه بهووی ئەووی كه خهلك و دەور و بهرهكەى له ئەدای ئەو ناپازین لهئەداکردنی ئەو پۆستهیهدا كهپێی دراوه خوێشى له ژیر فشاردا بییت یان بێ فشار، دان بهوهدا دەنی كه نهیتوانیوه بهباشی له ئەدای پۆستهكەى بكات، لهبەرئەوه دیت و دەستلهكار كیشانەوهی خووی پیشكەش دهكات و دەست له پۆستهكەى ههڵدهگریت. ئەو چاودێره سیاسییە ئەم جۆرهی یهكەمی دەست لە کارگیریشانەوه به دەست لە کارگیریشانەوهیەكی ئیجابی وهسف دهكات و دهشلیت " بهلام بهداخهوه ئەم جۆرهیان له كوردستان تا ئیستا زۆر كهمه یان ههر نهمانبینیوه "

سهبارەت به جۆری دووهمی دەستلهكارگیریشانەوه ئەو چاودێره دهلیت ههرجی جۆری دووهمه خووی له راستیدا دەستلهكارگیریشانەوه نییه بهلكو كردنی دەست لە کارگیریشانەوهیە به كردنی ومهقهیهكی فشار تاوهكو لهو ریگهیهوه چەند ئامانجیكى دیکه بپیکیت ". ئەو پێی وایه لهم جۆرهی دووهمی دەستلهكارگیریشانەدا ئەو كهسهی له پۆستێكدایه و بانگهشەى دەستلهكارگیریشانەوه دهكات لهبەرئەوهی نارازییه بهرامبەر بهو ژینگه و دەور و بهرهی ئەو پۆستی تیدا ههیه، ئەو ژینگهیهش کاریگهری ههیه له ژینگهى دەور و بهرهكەیدا بپیکیت ئەو چاودێره سیاسییە لهدریژهی قسهكانیدا دهلیت " ئەم جۆرهی دووهم ئامانج لێی كردهی دەست لە کارگیریشانەوهكه نییه، ئەوهندهی پێکانی ئامانجهکانی تره، لهریگهى ههرهشەى دەست لە کارگیریشانەوهوه واتا لهم جۆرهیدا ئەگەر دەست لە کارگیریشانەوهكه رویدا ئەوا تو ئامانجهکانی خووت نهپێكاوه "، ههرلهبەر ئەمهشه ئەم چاودێره ئەم جۆره یان به جۆریکی سلبی دەست لە کارگیریشانەوه ناو دهبات.

ئەوپێی وایه ئەم جۆره دەست لە کارگیریشانەوه له كوردستان نمونهی زۆره و ههمووشی گوزارشت له جۆریك له فهشەلی ئەو كهسانه دهكات كه ههڵدهستن بهم ههرهشهیه.

چاودێره سیاسیه دهست له کارکیشانهوهی ئه و چوار ئه ندامه ی مه کته بی سیاسی
 یه جوۆری دووم دهزانیت و دهئیت " ئه وان نه یانتوانی به هۆی ئه وه ره شه ی دهست
 له کارکیشانه وه یه وه ئامانجه کانی خو یان بپیکن که بریتی بوو له جیبه جیکردنی ئه و
 داوایانه ی که هه یانبوو بۆ ئه وه ی دهست له کار نه کیشنه وه " چاودێره سیاسییه که ده سلایت
 " ئه مه له وه وه دیت ئه و برادرانه به باشی ئه و ژینگه یه یان نه ناسیوه که مه کته بی سیاسی
 حزبه که یان تا وه کو بتوانن ئه و داوایانه پیکه ش بکه ن که توانای جیبه جیکردنیان مسۆگه ر
 یاخود ئه سته م نییه ". چاودێره سیاسییه که پیشی وایه ئه مه ش یه کیکه له هۆکاره کانی
 په رته وازه یی ئه م چوار ئه ندامه دهست له کار کیشانه وه یه، چونکه له بنه رته دا ئامانجیان
 رودانی دهست له کارکیشانه وه که نه بووه، بۆیه ئیستا په رته وازه بوون.

ئه و سه رچاوه یه له درێژه ی قسه کانی شیدا وتی " له بهر ئه وه ناتوانن له هه لۆیسته کانیان
 سو ر بن، چونکه ئه و هه لۆیسته ی ئه وانی کو کرده وه چاکسازیکردن بوو له ناو حزیدا نه ک
 له ده ره وه ی حزب هه ر له بهر ئه مه شه که ئیستا هاتونه ته دمه ره وه ناتوانن کاری هاوبه ش بکه ن،
 چونکه کاره هاوبه شه که یان له ناو حزیدا بوو نه ک له ده ره وه ی حزب ". بۆیه ئه و چاودێره
 پیی وایه ئه وان با شتر له ناو مه کته بی سیاسیدا بمینه وه و له وی ده یانتوانی با شتر کار
 بۆگۆرانکاری و چاکسازی بکه ن وه ک له ده ره وه ی حزبه که یان.

دلهكهی یهكیتهی خهریكه له لیدان دهكهوئیت

عبدالله گۆران

هاتنه دهرهوهی ئەو کادرانهی کار بو لیستی گۆران دهكهن سه رهتا له مه له بنده یهکی سلیمانی دلی یهكیتهیهوه دهستی پیکرد، لیپرسراوانی ههردوو بالهكەش لهومه له بنده ژماره و هوکاري جیاواز دهخه نه روو له باره ی ئەوانه هاتونه ته دهره وه.

دوای راگه پانسنی لیستی گران و بالی ریفۆرم بالی گشتی نیو یهكیتهی بریاری خو ساغکردنه وهی به سه ر ئەندامانی ناو حزبه كەدا سه پاند ئەم بریاره ش بووه هو ی چونه دهره وهی كۆمه لێك كادیپری زۆر له ریزی ئەو حزبه و خو ساغکردنه وه یان بو کارکردن بو لیستی گۆران، سه رهتای ئەم چونه دهره وه یه ی ئەندامانی یهكیتهی له نیو دلی حزبه وه (مه له بنده یهکی سلیمانی) دهستی پیکرد، کاتیك به رپرسی ئەومه له بنده فشاری خسته سه ر کادیپر و ئەندامانی یهكیتهی تاوهكو خو یان ساغ بکه نه وه.

مه له بنده یهکی سلیمانی یهكیتهی نیشتمانی کوردستان به گرنگترین و به هیزترین مه له بنده یهكیتهی و دلی ئەو حزبه له رووی ریکخستنه وه له قه له م دهریت، مه له بنده كه له (۲۹) ئەندامی ئەنجومه ن، (۱۰) ئەندام به ش، (۳۳) کارگیر کۆمیته، (۳۵) کادیپری به ش، (۲۵۰) ئەندام کۆمیته، (۱۱۱۰) ئەندام کهرت، پیکدیته که کو ی گشتی کادیپره کان سنوری ئەومه له بنده ده کاته (۱۶۶۷) کادیپر.

دله كه خوینی زیاتر به گام بال دهدهات

سه رچاوه یهك هاتنه دهره وهی کادیپرانی مه له بنده یهکی سلیمانی به نزیك بونه وهی دلهكهی یهكیتهی له لیدان وه سف دهکات به رپرسی مه له بنده كەش رایده گه یه نه ئیت که مه له بنده كەهی ئیستا له جاران به جو ش و خرۆشتره.

سه رچاوه یهك له مه له بنده یهکی یهکی یهكیتهیه وه که نه ی ویست ناوی ئاشکرا بکریته، به جیهانی راگه یاند که چونه دهره وهی کادیپرانی مه له بنده به وشپوهیه په یوه نده ی به خراپی ئەدای به رپرسی مه له بنده كەوه هه یه، ئەو سه رچاوه یه له درێژه ی قسه کانیدا بو جیهان وتی " چونه دهره وهی ئەندامانی بالی ریفۆرم به هو ی خراپی ئەدای به رپرسی مه له بنده كەوه

هه‌دایه‌کی خراپی هه‌یه له‌گه‌ل کادیراندا و بی‌باکه له‌کادیرانی خواره‌وه‌ی مه‌ل‌به‌ه‌که‌ی مه‌ل‌به‌ندی به‌رپرس واده‌زانیت ته‌ن‌ها گ‌رنگ ئه‌وه‌یه که ئه‌و به‌ده‌نگ بووه به به‌رپرسی مه‌ل‌به‌ند بۆیه له‌کۆبونه‌وه‌کانیدا ده‌ل‌یت ک‌ی ده‌م‌ین‌یت‌ه‌وه با به‌م‌ین‌یت‌ه‌وه ک‌یش ده‌روات خ‌وای له‌گه‌ل زۆر به‌موسه‌یه‌ته‌رانه ه‌سه‌ده‌کات له‌کاتی کۆبونه‌وه‌کاندا منه‌تی به‌کادیره‌کانی خ‌واره‌وه‌ی نییه، تا‌وای کرد که ده‌که‌ی یه‌ک‌یتی خه‌ریکه له ل‌یدان ده‌که‌و‌یت".

به‌لام لای خ‌ۆیه‌وه به‌رزان ئه‌حمه‌د ک‌ورده ئه‌وق‌سانه‌ی ره‌ت‌کرده‌وه و به‌قه‌سه‌ی هه‌ل‌به‌ست‌راوی ناو به‌ردن و وتی " ئه‌و جۆره ق‌سانه کار‌گ‌یری مه‌ل‌به‌ند که رۆش‌ت‌وو ه‌گه‌ل ئه‌وبه‌رپرسی کۆم‌یتانه‌ی ت‌ریش که رۆش‌ت‌وون ئه‌وه نال‌ین، چونکه ئ‌یمه به‌ر‌یزه‌وه ئه‌وانمان به‌ر‌یک‌رد‌وو، ئه‌وه ئه‌وه‌که‌سانه واده‌ل‌ین که عه‌داله‌ت‌یان ق‌بول نییه، ئ‌یمه پ‌یمان وت‌ن ک‌ی کار بۆ‌لیستی کوردستانی ده‌کات ئه‌وه یه‌ک‌یتیه، ک‌یش کار بۆ‌لیستی گۆران ده‌کات ئه‌وه پ‌یچه‌وانه‌ی په‌یره‌و و پرۆ‌گرامی یه‌ک‌یتیه، ئازادن کار‌یش بۆ‌لیستی گۆران ب‌که‌ن، به‌لام خ‌وا‌ح‌اف‌یز‌تان بیت له یه‌ک‌یتی، من په‌یوه‌ندییه‌کی رۆ‌حی باشم هه‌یه له‌گه‌ل کادیره‌کانی خ‌واره‌وه‌ی یه‌ک‌یتی و ئه‌وق‌سانه هه‌ل‌به‌ست‌راون".

له‌باره‌ی س‌ست بوونی د‌لی یه‌ک‌یتی که مه‌ل‌به‌ندی یه‌که‌و هه‌نگاو به‌ره‌و وه‌ستان ده‌ن‌یت به‌رزان ئه‌حمه‌د ک‌ورده وتی " به پ‌یچه‌وانه‌وه مه‌ل‌به‌نده‌که‌مان زۆر له گه‌شه‌کردن‌ایه، له‌مه‌ل‌به‌ندی یه‌ک‌دا ده‌ل‌یی تازه راپه‌رین ک‌راوه و خه‌ل‌گی هه‌م‌م‌اسی به‌رزه، چونکه ئه‌وانه خه‌ل‌کیان ده‌ر‌کرد‌وو کاتی ده‌سه‌ل‌ت‌یان هه‌بووه و ر‌یزی خه‌ل‌کیان نه‌گ‌رت‌وو، خه‌ل‌گی گه‌نده‌ل‌یشیان هه‌بووه، ل‌یره خه‌ل‌کم ده‌ر‌کرد‌وو جاسوس بووه که ئه‌ندام مه‌ل‌به‌ند بووه ده‌ر‌یش چ‌وبوو له‌به‌رئ‌ه‌وه‌ی په‌یوه‌ندی به‌حو‌کومه‌تی ع‌یرا‌قه‌وه بوو، به‌نا‌وی (ش‌یخ مال‌یک) به‌لام ئه‌وان خ‌ست‌ویانه‌ته لی‌سته‌که‌یانه‌وه، خه‌ل‌ک‌یک ده‌ر‌ک‌راوه که لی‌ژنه‌ی هه‌ل‌ب‌ژاردنه‌کان ده‌ریان کرد‌وو، که خودی کاک نه‌وش‌ی‌روان به‌رپرسی لی‌ژنه‌که بووه، به‌لام ئه‌وه پ‌یشان ده‌در‌ی و ده‌ل‌ین ده‌ر‌ک‌راوه، ئه‌و هه‌وت ج‌یگ‌ری کۆم‌یتانه د‌وان‌یان له‌سه‌ر د‌زی ده‌ر‌ک‌راون که دی‌وانی چ‌اود‌پ‌یری، د‌زی ل‌یگ‌رت‌وون (ئاسۆ ره‌ح‌یم و ها‌ور‌ی س‌ی‌روان) ته‌کل‌یف‌یان ل‌یک‌رد‌وو نه‌یانه‌م به‌داد‌گا، چونکه دو‌وسال ح‌پ‌س ده‌کران یه‌ک‌یک‌یان نا‌وی ئارامه ن‌ی‌ستا ک‌راوه به ئه‌ندامی لی‌ستی گۆران".

هه‌روه‌ها سه‌ر‌چاوه‌یه‌کی تر له‌مه‌ل‌به‌ندی یه‌کی سل‌یمان‌ی، پ‌پی وایه چ‌وونه‌ده‌ره‌وه‌ی کادیرانی مه‌ل‌به‌ند و با‌لی ر‌یف‌ۆرم له‌و مه‌ل‌به‌نده ده‌رده‌خه‌ن، چونکه ژماره‌ی ئه‌و که‌سانه‌ی

کەله مه‌لێهه‌ند چونه‌ته ده‌روهه و خۆيان به‌ريفۆرم ده‌زانن، به‌پێی ئه‌و قسه‌ی ئه‌و که‌مه‌تره
 به‌ده‌ستيان ئه‌و ده‌نگانه‌ی که‌ ئه‌وباله‌ له‌دواين هه‌ل‌ب‌زارده‌نه‌کانی نێوخۆییه‌کانی یه‌که‌یتیدا
 به‌ده‌ستيان هێنان. ئه‌وسه‌رچاوه‌یه‌ له‌مباریه‌وه ده‌لێت " ژماره‌ی ئه‌وانه‌ی له‌مه‌ل‌به‌ندی
 یه‌کی سلێمانی چونه‌ته ده‌روهه ۱۵۷ که‌سن، ۷۱ که‌سیان پله‌یان له‌سه‌ر و ئه‌ندام کۆمیته‌وه‌یه،
 ۸۶ که‌سیان پله‌ی ئه‌ندام که‌رتیان هه‌بووه ئه‌مه‌ش ش‌ک‌ستی‌کی گه‌وره‌یه بۆ باڵی ریفۆرم،
 چونکه له‌کاتی ده‌نگدانه‌که‌ی ناو یه‌که‌یتی باڵی ریفۆرم بۆ به‌رپرسی مه‌ل‌به‌ند، واتا ئاسۆ علی
 ۶۰ ده‌نگیان هێناوه، به‌لام ئیستا ئه‌و هه‌موو ده‌نگانه له‌گه‌ڵیان نه‌چونه‌ته ده‌روه‌ی یه‌که‌یتی
 ئه‌مه‌ش سه‌ره‌تای ش‌ک‌ستی کاره‌که‌یانه که‌به‌ناوی ریفۆرمه‌وه ده‌یکهن، ئه‌وکات به‌رزان
 ئه‌حمه‌د کورده که‌ کاندیدی باڵی گشتی بوو ۵۱۵ ده‌نگی هێنا، ئه‌مه‌ش ده‌رکه‌وتنی ئه‌و
 راستیه‌یه لای ئه‌ندامانی باڵی ریفۆرم که‌زۆربه‌یان پاشگه‌ز بونه‌ته‌وه، چونکه ئه‌و کادیر و
 ئه‌ندامانه وایان ده‌زانی له‌ناو یه‌که‌یتیدا ریفۆرم ده‌که‌ن نه‌ک له‌ده‌روه‌ی یه‌که‌یتی "

هه‌مان سه‌رچاوه‌ش ئاماژه‌ی به‌وه‌شدا که‌له‌ناو خودی مه‌ل‌به‌ندی‌شدا، ته‌نها(نو)که‌سی باڵی
 ریفۆرم چونه‌ته ده‌روهه ئه‌وانیش بریتین له‌ " ئاسۆ ره‌حیم و هاوری ئه‌کره‌م له‌به‌شی
 په‌یوه‌ندیه‌کان، هاوری سیروان و ئامانج له‌به‌شی چاودێری کادیر، بلیمه‌ت، حمه‌دی وه‌ستا
 صدیق، ریبوار که‌ کارمه‌ندن و هه‌روه‌ها ئاریان و عبدالله شه‌میران که‌ ئه‌ندام به‌شن "

ئاسۆ ره‌حیم ته‌نها که‌سیک بوو له‌ئهنجومه‌نی مه‌ل‌به‌ند، وه‌ک کارگیر ده‌نگی هێنا له
 هه‌ل‌ب‌زارده‌ ناوخۆییه‌که‌ی یه‌که‌یتیدا که‌ سه‌ر به‌ باڵی ریفۆرم بوو له‌باره‌ی هه‌ل‌ب‌زارده‌نه‌کانی
 ئه‌وکاته‌ی مه‌ل‌به‌ندی سلێمانیه‌وه ده‌لێت " با جیتر نه‌گه‌رێنه‌وه بۆ چوار ساڵ له‌مه‌و به‌ر
 ئه‌وانیش شتی تایبه‌تی ناوخۆی بوون، هۆکاره‌که‌ن گه‌لێک جار باسکراون و هه‌ندیکیشیان
 له‌به‌ر چاوی خه‌لکی به‌ته‌واوه‌تی روونه، که‌له‌مه‌ل‌به‌ندی سلێمانی رویاندا، به‌لام
 ئه‌وه‌ده‌نگانه‌ی هێنمان من ته‌نها که‌س بووم ده‌رچووم ۵۷۷ ده‌نگم هێنا، که‌مه‌ترین ده‌نگ لای
 ئیمه ۴۷۴ ده‌نگ بوو، شه‌ش که‌سی ئیمه له‌سه‌روو ۵۰۰ ده‌نگه‌وه بوون، به‌جیاوازییه‌کی زۆر
 که‌م ده‌رنه‌چوون ئه‌و شه‌ش که‌سه‌مان، جیاوازییه‌کانمان زۆر که‌م بوو، ئه‌و جیاوازییانه به‌و
 شیوازه‌ نییه که‌ ئه‌وان باسی لێوه ده‌که‌ن، کۆی گشتی ده‌نگده‌ر له‌ مه‌ل‌به‌ندی سلێمانی ۱۱۹۱
 ده‌نگده‌ر بوو، ئاسۆ علی ۵۱۵ ده‌نگی هێنا و به‌رزان ئه‌حمه‌د کورده ۶۲۵ ده‌نگی هێنا، ۵۱ ده‌نگ
 نه‌خۆش و ده‌نگی سوتاو هه‌بوون، ئه‌مه راستی ده‌نگدانه‌که‌ی مه‌ل‌به‌ند بوو، نه‌ک ئه‌وه‌ی
 ئه‌وان ده‌ی‌لێن ئه‌وان ژماره‌کانیش ته‌واو نازانن نه‌ک شتی تر "

دەربارەى ئەوەى كە بۆجى ھاتۆتە دەروە ئایا نەى دەتوانى لەناو یەكییتیدا بى و كار بۆ بكتات. ئاسۆ رەحیم وتى " ھاتنە دەروەمان بەكارىكى میژوویى دەزانین، ھەموو كەس دەزانى دروست بوونى یەكییتى بە دیلى ئەو حزبانە بوو كە بروای بەدید و بۆچونى جیاواز نەبوو، كەخۆى كارى كەروووە بۆ ئەو دەبیت قىوئى بكتات ناكړیت ئیمە بەفكریكى تاییبەتى پەرورەدە بووین و كار بەفكرەكەمان نەكەین، ئەوانەى كارى پیناكەن باش لىی تینەگەشتوون ، چونكە فكرە بە بیست و چوار سەعات ناگۆرین بەردەوام لەناو یەكییتیدا بىر و رامان جیاواز بوو و پرۆژەشمان پيشكەش كەروو، بەلام ئیستا تەوقیتەكە وا دەخوازیت، چونكە ئیستا ھەلبژاردنى پەرلەمان ھەیه، ناكړیت لەناو ئەو حزبە بیت و كار بۆ شوپنیكى تر بكەیت ". لەبارەى ئەو بۆجى لەكاتى ھەلبژاردنەكەى ناو یەكییتى لە مەلەبەندى یەك ژمارەیهكى زۆر دەنگیان ھینا، بەلام ئیستا كۆمەلێك كادىرى كەم ھاتونەتە دەروە بۆلای لیستی گۆران ئاسۆ رەحیم وتى " ئیمە ھەمیشە كارمان دەكرد لە جیى خۆمانەو ھەشتەكانمان تەرح بكەین، ، بەلام ھیچ ئەنجامیكان نەبوو بۆیە ھاتینە دەروە، ئیستا لەو زیاتر خەلك دیت بەلام ئیستا ژيان خەلكى وابەستە كەروو بە حزبەكانەو، ئیمە بەكەسەمان نەوتوو بەینە دەروە رامان نەگەیانوو كیمان ھەیه لەناو یەكییتیدا بێتە دەروە، ئەوانەش دینە دەروە قىوئى ئەو ناكات بە بىر و بۆچونەكان كاربكات، تەقىم لەسەر كادىرەكانى سەرەو ناكړى چەند كەست لەگەلە لەكۆى ئەندامان یان جەماوەر دەكړیت، چەندت ھەیه ئەمە گرنگە، بەكەسیشمان نەوتوو بێتە دەروە، بەلام ھەلسوكەوتى مەلەبەندى بۆ مەلەبەندىكى تر دەگۆریت، چونكە لەمەلەبەندەكان مەزاج كار دەكات ، نەك سیستەم و پەیرەوى ناوخۆ، ئیمە گەلێك خەلكمان ماوہ لەناو مەلەبەندەكاندا".

لپرسراوى كۆمیتەى چوارباخ سەر بەبالی ریفۆرم لەبارەى چوونە دەروەى و وازھینانى لە پۆستەكەى وتى " لەسەر بىر و رای جیاواز دەستمان لەكار كیشاوەتەو خۆم و چوار ئەندام كۆمیتە و چوار دە ئەندام كەرت ھاتینە دەروە، ئەوان رەخنە و پيشنیا رەكانى ئیمەیان قىوئ نەكرد بۆیە بەناچارى ھاتینە دەروە، لەبەر بزىوى نەبیت زۆر كەسى تریش ھەن دینە دەروە، ئیمە بەخواستى خۆمان ھاتینە دەروە و كەس پىی نەوتین وەرنەدەرەوہ ".

ئەو دەستى پيكر، ئاسۆ رحيم وتى " ئەگەر چاويك بە ميژوو دا بگيريتەوہ بۆت دەردەگەوئت تەبەى شارى سلیمانى وا ھاتووہ بەھۆى وشيارىيەوہ، كادىرەكانى زوو دركيان بەشتەگان كرددوہ، بەرپرسى مەئبەند بە برىارى سەرۋوى خۆى كارى كرددوہ كە ئەويش خۆساغكردنەوہ و بانگكردن و پيوتن بووہ، چەندىن شتى تر بونەتە ھۆى ھاتنەدەرەوہى كادىرەكانى بائى ريفۆرم، ئەداى بەرپرسى مەئبەند نەبۆتە ھۆى ھاتنە دەرەوہى ئيمە بەلگو قبولنەكردنى بىر و بۆچونى جياواز بۆتە ھۆى ھاتنەدەرەوہمان " ھەرۋەھا ئاسۆ رحيم دەربارەى ژمارەى ئەو كادىرانەى كە ھاتونەتە دەرەوہ لەو مەئبەندە، وتى " لەناو مەئبەندى سلیمانى من وەكو دەرچوو بە كارگىر و پيىنج بەرپرسى كۆمىتەوہ و ھەندى جىگر ھەبووہ ھاتوينەتە دەرەوہ، سەرەتا ھاتنە دەرەوہ زۆر بوو، بەلام ئيستا ھيواش بۆتەوہ، ئەوبەرنامەيەش لەمەئبەندى سلیمانييەوہ دەستى پيكر كەخەلكيان بانگكرد و فشاريان خستە سەر خەلكى، كۆى ئەوانەى ھاتونەتە دەرەوہ لەسەرۋى ۲۵۰ ئەندام كەرتن، بيچگە لەئەندام كۆمىتە و پلەكانى تر "

سەرچاوەيەكى بەرپرس لەبائى ريفۆرم لەبارەى ئەو كادىرانەى لەمەئبەندى سلیمانى ھاتونەتە دەرەوہ وتى " لەناو مەئبەندا ۳۱ كادىر و ۵ بەرپرس كۆمىتە و ۷ جىگر كۆمىتە و سەرۋوى ۳۵ ئەندام و زياتر لە ۲۰۰ ئەندام كەرتن كۆى گشتى دەكاتە ۲۷۸ كادىر، كۆمەئى كادىرى تر ماون تاوہكو زۇريان بۆ نەھينن نايەنە دەرەوہ چونكە ليستى گۆران بەكەس ناليت بيتە دەرەوہ، لەبەرئەوہى بزيوى ژيانى ئەو كادىرانە لەسەر مۆچەكانيانە ليستى گۆران لە ئيستادا ناتوانيت پارەيان بۆ دابىن بكات "

پەيرەوى ناوخۇ لەنيوان شەرعىيەت و پەيرەويكردندا

بۆ وەرگرتنى شەرعىيەتى كارەكانيان زۆرچار بەرپرسانى ھەردوو لا پەنا بۆ پەيرەوى ناوخۆى حزبەكە دەبەن و بەرپرسىكى بائى ريفۆرمىش پيى وايە ئەو پەيرەوى خۆى شەرعىيەتى نەماوہ.

تا چەند دەرکردنى كادىيران و نان برىنيان لەگەل پەيرەوى ناوخۆى يەكيتيدا دەگونجى ئاسۆ رحيم لەمبارەيەوہ دەلئيت " لە پەيرەو دا ھەموو ئەنداميك ئەرك و مافى ھەپە، مۆچەبىرەن بەھىج شيوہەيك رەوايەتى تيدا نييە، چونكە مۆچە ھى تاكە كەسيك نييە، بەلگو ژيانى مندالەكانى لەسەرە، بەكام دەسلەلات و بەكام حەق مۆچەى دەبريت، چونكە

كەس لەفەرمانگەهێ حوكومى بووه و هێناوایانەتە دەرەوه بوو كارى حزبى ئىستا بەهەپىرە و كار بكرايە، دەبوو بەهەموو خالەكانى كار بكرايە نەك بەوو خالانەى كەلە بەرژەوهندى ئەواندا بێ و كەخواست و قازانجى ئەوانى تێدا بێت ."

لەبارەى دەرکردنى كادىر و مۆجەبرىنيان كەنايا لەگەڵ پەپىرەوى يەكئىتيدا دەگونجىت بەرزەن ئەحمەد كوردەوتى: " بەئى دەگونجى، چونكە ئەوان كادىرن و بوو پەپىرە و كردنى يەكئىتى نىشتمانى كوردستان، بەدەر لەو بەرنامەيەى كار بكريت شەرفى ئەندامايەتى لە دەست دەدەيت، لەبەرئەوهى حەقى خۆيانە كارناكەن بوو يەكئىتى دەر بكرين و مۆجەيان بريت ، بەبۆچونى جياواز كار بكريت بەلام لەچارچۆيە پەپىرەوى ناوخۆ ، لەناويەكئىتى نىشتمانيدا، يەكئىتى ئىسلامى و چەپ و هەموو جۆرەكانى ديد و بۆچونى جياوازی تێدايە. شەرفى ئەندامايەتى لەئەندامانى سەرگردايەتى نەسەندراوتەوه كە كۆنگرە هەئى بژاردوون، بەلكو سركراون و مۆجەكانيان نەبراوه تاكۆنگرە دەبەسرى ". لەبارەى ئەوهى كە پەپىرەوى ناوخۆى يەكئىتى كار بەهەندىك دەكریت بوو بەرژەوهندى بائىك و زۆربەى فەرمۆش دەكریت، لىپرسراوى مەئبەند وتى " تاكو ناوى حزب هەبیت پەپىرە و پرۆگرامى هەيە، چونكە كە پەپىرە و پرۆگرام نەبوو سىفاتى حزب نامىنیت، ئەوان حزب نين و پەپىرە و پرۆگرام و بەرنامەيان هەيە، ئىمە حزبىكى گەورەى كوردستانين، لەمەئبەندەكەى ئىمە بە پەپىرە و كاردەكەين جيا لەو پرۆژە ناتەواوهى كە هەئىبژاردنى بىكرا و يەكئىتى توشى ئەم قەيرانە كرد، ئەكریت بىر و بۆچونى جياوازه بىت، بەلام ئىمە مەكتەبى سىاسى برىارى داوه لەگەڵ پارتى بەيەك لىست دابەزىن بوو هەئىبژاردن، ئەوهى بە پىچەوانەى ئەو حزبە بىت وەكو وايە لەتپىپكى يارىكردن بىت گۆل لەخۆت بكەيتەوه ئەمە ناگونجىت، چ حزبىك لەدنيادا ئەمەى قبولكردوو تاكو ئىمە قبولى بكەين ئەمە شتىكى تازەيە.

لەناو ئەم كئشمەكئشەدا سەرەراى ئەوهى هەندىك سەرچاوه نامازەبەوه دەدەن، كەژمارەيەك لەكادرانى بائى رىفۆرم پەپىوهنديان بەمەئبەندەوه كردۆتەوه و وازيان لەو بائە هێناوه ناسۆ رەحيم دەئى " بەش بەحالى خۆم كادرى ئىمەم نەديوه بگەریتەوه، سەبارەت بەهەئۆ ئەحمەد قەت لەگەڵ ئىمە نەبووه و نەشەاتوو تا بگەریتەوه، مامۆستا سەرپەست راستە لەگەڵ رىفۆرم بوو، بەلام پيش هاتنەدەرەوه برواى وابوو بچىت لەگەڵ ئەوان كاربكات.

نەوشیروان مستەفا لە شکستی ریفۆرمەوه بو دەروازەى راگەیاندن

توێژینه‌وه‌یه‌کى ئەکادیمی، خ. ئیمتياز

بەپێى زۆربەى توێژینه‌وه ستراتیژیەکان دەبوايه ئەو پرۆژه چاکسازییهى نەوشیروان لەنیویەکیتهى سەرکەوتوو بوايه، بەهۆکمی کەسایهتی بەهێزی خوێ و مەبەست و پێویستیەکانی یه‌کێتی و کوردیش بو ئەو چاکسازییه، کەچی زۆر بەبێ ئومێده، لەکاتی‌کدا دەبینین لە کوردستان لەنیوان ئەوان و باڵی ئیسلامی ئەو چاکسازییهى تا رادهیه‌ک سەرکەوتوو بوو، بەلای کەمی زۆرایه‌تی بەگەل جاسازی علی باپیر کەوتوون، بابزانی هۆی ئەو دیاردهیه چیه و بۆچی پرۆژه‌کەى نەوشیروان سەرکەوتوو نەبوو، گرنگترین هۆی کەسێتی؟ میژوویی؟ ئایدۆلۆجیای یه‌کێتی؟ بارودۆخی کوردستان و جیهان.. .. رۆلێان چی بوو لەهۆشکسته؟ ئنجا پرۆژهى چەند سەرکەوتوو؟ هەول دەدەین بەکورتی هەندیک تەوه‌ری گرنگ باس بکەین.

کەسێتی نەوشیروان:

هەلبەتە ئەوهی لە شۆرشدا بووبێت، دەزانیت ئەو پیاوه نمونەى قارەمانی و مەیدانی و لەخۆ بوردەیه، پیاویکی راست و راشکاوانه‌یه، زۆربەى جار بەبەرژەوه‌ندی گشتی بەپێى ئایدۆلۆژییه‌کەى خوێ پەچاو کردوو و کەمتر لەباری کەسێتی و خەمی لەپایه و بەرپرسیاریه‌تی خواردوو، لەروى ئەخلاقیشه‌وه (کەلەنیو کوردا ئەو فاکتەرە رۆلی گرنگی لە پیکه‌ینه‌ری شەخسى هه‌یه) نمونەیه‌کى زۆر جوان بووه، هەرچەندە زۆر بەدره‌نگه‌وه لە سالی ۱۹۸۲ ژنی هیناوه، هەتا لەبوارى سیاسیش تارادهیه‌کى زۆر ئەو ئەخلاقانه سیاسیه‌ى پێوه دیاربووه، هەرچەندە خوێشى لەمەدره‌سى میکافیلی پەرورده بووه و لە تەنشت بلیمه‌تیکی وه‌ک مام جەلال کە زۆر بەوردی و لیزانی لەگەل سیاسه‌ت(فن‌المکفن) وه‌ بێه‌ماکانی مکافیلی کاریکردوو، ئەگەر چی نەوشیروان زۆر کاریگەر بووه بەمام جەلال و چەند جار خۆم گویم لیبووه لەشاخ لەکاتی توره بوونی دمبوت لەبەر ئەو پیاوه – مەبەستی مام جەلاله – نەبێت دەگەریمه‌وه خویندنه‌کەم تەواو ده‌کەم. . بەلام سەرهرای

کەسایەتی نەوشیروان زۆر جیا لەروى هەلسۆکەوت لەگەڵ سیاسەت، لەراستیدا نەوشیروان زیاتر پابەندە بە سهوابت و بەئین و باقی بەهاکانی سیاسەت.

ئەوان سەرودەریکی مەزنی دەگمەنیان هەیە کەتوانایان لەباریکی مەحالدا شۆرش دەست پێبکەنەوه، بەراستی لەو کاتەدا لەتوانای حزبەکانی تری ئیستای کوردستان نەبووه، بەپرای من ئەگەر ئەو کۆمەڵە خەڵکەى وەك مام جەلال، علی عەسکەری، د. خالید، نەوشیروان، ... نەبوايە شۆرشى کورد تا دواى شۆرشى ئێرانى لەسالى ۱۹۷۹ دروست نەدەبووه.

لایەنى سهلبى لهکەسیتی:

هەلبەتە هیچ کەس تەواو نیگەتیف و پۆزەتیف نییە، لەو چوار چۆمبەدا کۆمەڵێک کەم و کورپی ترستانکیشی هەبووه، بەکورتی باسی دەکەین و بریتییە لەتەوهری پێکھێنەری ئەو شکستەى لەو پرۆژەيەى چاکسازیدا رویدا، یان بەکورتی وادای دەنێین سەر ھۆیەکانی شکستەکن:

۱/ نەوشیروان مستەفا لەناو شۆرش جیگری سکریتیژی گشتی بوو، بەلام بەپێی دابەشى باڵەگان، نەوشیروان سکریتیژی کۆمەڵە بوو، ئیتەر ئەو دوو بەرپرسیاریەتیەى پێ کۆ نەدەکرایەوه، باوەشى ئەوئەندە فراوان نەبوو وەك مام جەلال بتوانی ھەموو لایەك لەباوەشى خۆی كۆبكاتەوه، زیاتر لای کۆمەڵەى دەگرت و ئیتەر كەمتر حسابى سەرکردەى كوردی بۆ دەکرا بەلکو وەك سەرۆکی حزبێکی تايبەت، بۆیە گەلێك جار لەنیوان یەكیتی خەلکیکی زۆر خۆشیان نەدەویست و تارادەى رق لیبونەوه، ئەوجۆرە مەملانییەى حزبەش كاری لەسەر كەسیتی وا دروستکردبوو كەباریکی سیاسى و فکرى و مەنەجى وا دروست ببو ھەموو جموجولێ سیاسى و پێشمەرگانە و ئیدارە مەملانى بیت، دەمارگیری بیت، بەجۆرێك دەمارگیری و مەملانییەكە بەوشیوھە پز دەبوو، وەك یەكیتی لەگەڵ حزبەکانی تر، وەك كۆمەڵە لەگەڵ باڵەکانی تری نیو یەكیتی، وەك كوردستان چى لەگەڵ باڵەکانی تری نیو كۆمەڵە. ... ئنجا ھەموو ئەو بارودۆخە مەملانییە و لەژێر ئایدۆلۆژیای ماركسى كە(التناق لب الדיالكتيك)بوو فەوزای فیکرى و سیاسى و ھەمووی نقوم ببو لە دەمارگیری ئیقلیمچیاپەتی و شارچیاپەتیش دەکرا، ھەتا لەخودى نەوشیروان مستەفا. . جارێکیان لە وەرتی لەسالى ۱۹۵۸ بەئیمەى وت: (ئەگەر ئیو شەرەكە باش ناکەن ئەوا من سێ تپى خۆم دەھینم لەم دۆلە شەرى پێدەكەم)! ئەو قسەيە بارو دۆخیکی خراپى خولقاند دوايى بووه ھۆى شەرێك لەنیوان(نەبەز)و(عەزیز داود)بە ئاربیجە لە زارگەلى و بەشیکیش بەیەكجاری

ئەو بارودۆخەو بەپێی مارکسیزمی رادیکالی گەلی جار چارەسەری
 و رێشەیی وای بەکار دەهێنا کە بۆ دوژمن باش بوو نەک بۆ دۆست ئیتر زۆر جار
 دەبوو هۆی تیکگیران.

۲ / لەدەرەوێی یەکیشتی بەشی زۆری شەڕەکانی براکوژی بەسەرکردایەتی نەوشیروان
 بوو، هەلبەتە لەنیو کورد بەتایبەتی ئەوکاتی ئەو دیمەنە زۆر ناشرین بوو، گەلی جار
 لەدوای شەری براکوژی کەسایەتییهکانی ناوچەکە زۆر بەتوندی دژی ئەو شەڕانە دەوستان
 و هەرەشەیی نان بڕینی پێشمەرگەشیان دەکرد، ئیتر گەلی جار پێنماییهکانی نەوشیروان لە
 دورەو گەلی توند بوو، نەوشیروان بەتایبەتی لەشەڕەکانی قەزاقە و پشت ئاشان لە ۱۹۸۲،
 کەچی ناحەزانی ئەو ئەوەندە توند نەبوون، هەر بەنمونه کاتی نەوشیروان مستەفا
 لەناوچەکانی سلیمانی لە ۱۹۸۰ لەلایەن (حسک) گیرا دوایی نازادکرا.

۳ / لەنیو شۆرشدا لەکاتی دەسەڵاتییدا کەمتر بەرنامەیی چاکسازی هەبوو، بەپێی
 نامۆزگارییه بەناو بانگەکەیی مارکس (ئێوه شۆرشگیرین نەک چاکسان) بۆیە بەشی زۆری
 چارەسەرییهکانی توند و هەرەشە بوو، کارەسات و کردەیی زۆر دڵتەزینی لێ دروست دەبوو،
 کە کاریگەری تا ئیستاش ماوه فەرەهەنگی توند و تیزی و یەکتەر نەخویندەوه و ...

۴ / هەلبەتە هەموو ئەوکارە نیگەتیفانە گەلی جار دادەپۆشێ بەسەرکەوتن هەلبەتە
 بەشی زۆری لەو هەنگاوانە سەرکەوتوو دەبون (نسیبەن لە کوردستان) بۆیە تا رادەیهک
 لەلایەن بەشی زۆری خەڵکییەوه دیمەنە ناشرینەکانی بزر دەبێ. ئەوەش رونە هۆیەکە
 لەلایەن (دورکایم، میکافیلی، هۆبز، ..) باش کراوه، هەتا (ئین خلدون) یش باسیکی
 وای کردووه، دەلی کۆمەلگەیی عەوام لایەنی ئیجابی سەرکەوتوان و لایەنی سەلبی شکست
 خواردووان دەبینێ. بەلام ئەوێ کاریگەری قوڵی لەسایکۆلۆجیای قوڵی تاکی کورد کردبوو،
 ئەوێ هەموو ئەو هەلس و کەوتانە بە نا ئایینی لەقەڵەم دەدری، ئیتر کەبای نەوشیروان
 بکری تا ئەم ساتەش یەکسەر یەکی لە دیمەنەکانی نا ئایینی دێتە پیش چا، جا ئەو
 فاکتەرە بۆخەلکی تر رەنگە ئاسایی بی، بەلام یەکی لە ئاستی سەرکردەیی کارێزمی کوردی
 بی و بەرنامەیی چاکسازی هەلگرتبێ ئەوا کاریگەرییهکی زۆری هەیە، چونکە ئەگەر
 بەوردی سەیری ئەو کار و چالاکییه عەلمانییهتە بکەین کە لەنەوهی یەکەمی عەلمانییهتی
 کورد لە ۱۹۰۸ دەست پێ دەکات، تائەم ساتەش ناتوانن وابکەن کۆمەلگەیی کوردی بۆیەک
 سەعات لەپێناو ئەنجلس یان مارکس یان رۆسۆ. سەعاتیک خەلک بەرۆژوو بن کەچی لەو

یە تا ئیستا خەلکی کورد سالانە (۳۰) رۆژ بۆ محمد بەرپۆژوو دەبی. ... کەواتە هەرچی ئەمانییەتی کورد کردووەتی لەدژی دین بێ سود و عەبەسی بوو، کلیلی گۆرانەکان هەرلەرێی ئایینەو دەکری و ئەنتی ئایینی تەنھا کات بەفیرۆدانە و سەرکردەش لاواز دەکات. هەرچەندە نەوشیروان کە مەتر لێدوانی ئەنتی ئایینی ئی بەدی دەکری، بەتایبەتی لەم سەردەمەدا، بەلام لەناخی کەسایەتی کورد ئەو راستییە و چاندوووە کە ئەوانە لایەنی ئەنتی ئایین، بەم شیووەیە هەرگیز نابێتە سەرکردەیکە جەماوەری وەک شیخ سەعید و قازی محمد و مەلامستەفا. .. ئیتر ناتوانی پشت بەستو بە جەماوەر چاکسازی بکات. ئەو گۆرانانە کە بەو جۆرە سەرکردانە دەکری تەنھا بەهۆی توندوتیژی کلاشنکۆفی شاخ یاخود زیندانێ شارە. .. بۆیە چاکسازی پێویستی بەو هیژە مەزنە هەیه کە تا ئەم ساتەش نەوشیروان دەستی بۆ نەبردوو.

چاکسازییە کە لە قونای نوێ

هەلبەتە نەوشیروان مستەفا سەرکردەیکە زۆر گونجاو بۆ شۆرشێ چاکسازی، چونکە وەک لە پێشوو باسمان کرد ئەو پیاو لەشاریش لەنیو دەریای گەندەلیدا سەلامەتترین کەسیتیە لە چوارچێوەی هەردوو حزبی دەسلەتدار، نەزیک گەندەلی بوووە نە بەکاریشی هیناوە، بەراستی ئەگەر بە بەرنامە و ستراتییەتی بێتە مەیدان خەلکیکی یەكجار زۆری دەبی، بەلام دیسان دەبێت لە پێشدا ئەو خالانە کە لە خواروووە باسی دەکەین چارەسەری بکات.

هەلبەتە گۆران لە چارەسەری ریشەیی بۆ چارەسەری چاکسازی گوزارش لەگۆرانیکە هەزری قول هەم لە کوردستان و هەم لە هەزری نەوشیروان مستەفا دەکا، چونکە جاران (چاکسازی) تۆمەت بوو ئیتر ئۆرۆشیووی و سۆشیال دیموکراسەکان لەخانە (منحرف) تۆمار دەکران بەتۆمەتی ئەوێ گوایه بەرنامەکانیان چاکسازییە، چاکسازی نەفەسی بە جمود دەدا و گۆرانە شۆرشگێرەکان دوا دەخەن کە جەزنی راستەقینە میژوو گۆرانی توندوو تیژییە، هەلبەتە لەمیژوو کۆن و نوێ ئەزمونی چاکسازی نەوشیووەیە کوردستان زۆر، هەتا خودی سیاسەتیش لە بنچینەدا بەمانای چاکسازی گشتی دیت، بەلام بەگشتی چاکسازی چەند سەرەنجامیکە هەبوو لەوانە:

۱- بوووتە هۆی سەرکەوتن وەک ئەو چاکسازییە لە ئەوروپاکرا لەدوای قیستقالی ۱۶۴۸.

٢- بوووته هۆی هه‌لوه‌شانده‌وه‌و پارچه‌پارچه‌ بوون وه‌ك ئه‌و چاكسازييه‌ی گۆرباتچۆف هۆی بېرۆسترۆكا و گلاسئۆست)كردى.

٢- ده‌بېته هۆی دوه‌ره‌كى وه‌ك ئه‌وه‌ی له‌ نێوان ئىسلامييه‌كانى كوردستاندا كرا.

٤- گه‌لێ جاريش هه‌ر ئه‌و چاكسازييه‌ی هه‌ر له‌لانه‌كه‌يه‌وه‌ شكست ده‌هيئي، له‌كۆتايدا چهند كه‌سانێك جيا‌ده‌بنه‌وه‌ ياخود سزاده‌درين، ئه‌و ترازه‌ له‌ جيهانى عه‌ره‌بى نوێ و كوردستان زۆر باوى هه‌يه‌ هه‌لبه‌ته‌ ئه‌و چاكسازييه‌ی نه‌وشىروان ئه‌و ره‌وته‌ی وه‌رگرت. سه‌ربارى ئه‌و كۆمه‌له‌خا‌له‌ی سه‌روو باسما‌ن كرد له‌كسايه‌تى نه‌وشىروان، ئه‌وا دوو گۆرانی سه‌ره‌كى هه‌بوو له‌كوردستان له‌و پرۆژه‌ چاكسازييه‌ی يه‌كی‌تى له‌لایه‌ن نه‌وشىروانه‌وه‌ ره‌چاونه‌كرا‌بوو بووه‌، هۆی شكست، به‌كورتی ئه‌وه‌ بوو:

١- كۆمه‌لگه‌ی كوردی كۆمه‌لگه‌يه‌كى به‌به‌هاو پياوه‌تى و راستگۆ و به‌ئین و به‌رگری و خۆنه‌ويستى(زۆر به‌ی) وه‌رچه‌رخانه‌ به‌هۆی هه‌ئس و كه‌وتی حزبه‌ عه‌لمانييه‌كانى كوردستان بۆ كۆمه‌لگه‌يه‌كى بێ سه‌روبه‌ر و خۆويست و بێ ئینتما و به‌رژه‌وه‌ندى و په‌رست و ... هه‌لبه‌ته‌ ژێرخانى كۆمه‌لایه‌تى ئه‌و دوو كۆمه‌لگه‌يه‌ زۆر لێك جيا‌يه‌، له‌كۆنه‌وه‌ كۆمه‌لگه‌ی كوردی له‌به‌ر به‌ها به‌رزى به‌(قوره‌يشى عه‌جه‌م) ناوزه‌د كراوه‌ و به‌پێی(الملل و النحل)میلله‌تى كورد به‌ده‌گمه‌ن نه‌بێ داگیر نه‌كراوه‌، بۆيه‌ له‌لایه‌ن یۆنانييه‌كان به‌كورد و تراوه‌(گرێی كورتبون) و اتا هه‌رچى ئه‌و گرێيه‌ی كوردی پینه‌كرێته‌وه‌ ئه‌وا رۆژه‌لاتی ناوه‌راست ناكرێته‌وه‌، له‌گه‌ل زۆر سه‌روه‌رى تر . كه‌چى ئیستا ئه‌و بارودۆخه‌ گۆپراوه‌ بۆيه‌ ده‌روازه‌كانى گۆران و چاكسازيش تيا‌يدا گۆراوه‌، هه‌لبه‌ته‌ له‌و رووه‌ وه‌ نه‌ك پرۆژه‌ چاكسازييه‌كه‌ی نه‌وشىروان به‌لكو خودی يه‌كی‌تیش و ئىسلامييه‌كانیش تانیستا به‌وردی ئه‌و ده‌رده‌يان پێ ته‌ش‌خیس نه‌كراوه‌ بۆيه‌ نازانن بۆچى ئه‌و حزبانه‌ له‌به‌رامبه‌ر سه‌ركه‌وتنى(پدك)له‌كوردستان به‌دوا كه‌وتن، هه‌لبه‌ته‌ چاكسازى به‌پێى بنه‌ماى ئه‌خلاقى ناگۆرئ زياتر گۆران ده‌كه‌وێته‌ ده‌ست بنه‌ماى ماددى، ئه‌وه‌ش وێرانكهره‌ و چاكسازى ئى دروست نابي‌ت، زياتر تێكدان سانتر ده‌بي‌ت، بۆيه‌ ئه‌و پرۆژه‌يه‌ی چاكسازى و ته‌واوى چاكسازانى كوردستان ده‌ست كورت ده‌بن.

٢- هه‌لبه‌ته‌(ينك)خۆی خسته‌ گۆره‌پانیك له‌گه‌ل(پدك)و ئىسلامييه‌كان كه‌له‌ مملانی‌دا شكست به‌هيئي هه‌لبه‌ته‌ تامه‌يدان ئايدۆلۆژى بوو،(ينك)زۆر سه‌ركه‌وتوو بوو، له‌دواى حزبه‌ عه‌لمانييه‌كانى كوردستان لاسا‌یى حزبه‌ ليبرالييه‌كانى رۆژئاوايان كرده‌وه‌ و دوركه‌وتنه‌وه‌ له‌

ئەو پەكسەر لە كوردستان فاكتهرى كۆمه‌لایه‌تى و فاكته‌ره‌كانى تىرى شاقولنى كۆمە‌لە، ئیتر لەو رووه‌ش (پدك) لەهه‌مووان به‌هیزتره‌، بۆیه‌ لەو قۆشمه‌یه‌ ئەوانى تر به‌جى ماون، ناچار كه‌وتنه‌ جه‌نگىكى سارد و گه‌رم و هه‌موو شتىك له‌ پىناوى ئەو جه‌نگه‌ به‌كارهات و دەسه‌لاتىش بووه‌ ئەو نامرازه‌، ئیتر یه‌كیتى له‌ قۆناغىكى وابوو وه‌ك سۆفیه‌ت به‌رامبه‌ر امريكا، ناتوانى دەستكارىیه‌كى واى خۆى بكات له‌به‌رامبه‌ر پارتى، هه‌لبه‌ته‌ چاكسازىش هه‌ندى بۆشایى په‌یداده‌كات ئیتر به‌خیرایى ده‌بیته‌ هۆى تىكچونى هاوسه‌نگى و بچوك بونه‌وى یه‌كیتى، هه‌لبه‌ته‌ ئەو هه‌نگاوه‌ هه‌ر له‌پىش یه‌كیتىیه‌، هه‌تا ئەگه‌ر له‌پىش مام جه‌لالىش بمىنى، چونكه‌ وا به‌ره‌ به‌ره‌ له‌كورتى ده‌دات، هه‌لبه‌ته‌ هه‌ردوو حزبى دەسه‌لأتدار ده‌نگىيان له‌كورتىیه‌ یه‌كه‌مجار ٥٠٪ ده‌نگىيان هینا، دواىى بووه‌ ٤٠٪ و ده‌هه‌لبێژاردن هه‌ردوكیان ٢٥٪ ده‌نگىيان هینا ئیستا رهنه‌گه‌ زۆر كه‌متر بوویته‌وه‌ به‌لام چونكه‌ به‌دیلىكى ئاماده‌نیه‌ بۆیه‌ جارى ده‌نگى دەسه‌لأتیان ده‌مىنى. ..

كه‌واته‌ یه‌كیتى له‌دوو لاوه‌ له‌شى داده‌خورى پىویستی به‌ خۆ فۆرماتكردنه‌وه‌ و چاكسازى هه‌یه‌، به‌لام وا پێده‌جى گه‌نده‌لى وه‌ك كۆلسترۆل وا په‌ره‌ى سه‌ندبى لایه‌نى زۆرايه‌تیه‌كه‌ى بى، بۆیه‌ لایه‌نى نا چاكساز به‌هیزتره‌ له‌لایه‌نى چاكساز. ... سه‌ره‌پاى ئەوه‌ى تا راده‌یه‌كى زۆر گه‌نده‌له‌كانى نیو هه‌موو حزبه‌كان كوردستان خه‌رىكه‌ پارێزگارى له‌ به‌رژوه‌ندى یه‌كتر ده‌كهن و ده‌بنه‌ چینیك له‌سه‌ر سنورى حزبایه‌تیش ده‌وه‌ستن، بۆیه‌ ده‌بینین گه‌نده‌لچى پارتى و یه‌كیتى و لایه‌نه‌كانى تر و زۆر ته‌بان و وا دەسه‌لأتیكى چینیایه‌تى له‌ كوردستان دروستبووه‌.

به‌هیز و بازویه‌كى به‌تین و لایه‌نى چاكسازى له‌ كوردستان لاواز بووه‌، بۆیه‌ شكستى پرۆژه‌ى چاكسازى نه‌وشیروان بریتى بوو له‌ شكستى چاكسازى له‌ كوردستان و زیاترىش گه‌نده‌لچى زان بوون له‌سه‌رانه‌رى كوردستان واش پێده‌جى هه‌موولایه‌ك له‌و گه‌نده‌لچیانه‌ هاوكارىیان كردبى له‌دزى ئەو پرۆژه‌یه‌ بۆئه‌وه‌ى له‌ پیلان و پرۆژه‌ى داها‌توى ئەو پرۆژه‌یه‌ سه‌رکه‌وتووبن، پىویسته‌ ره‌چاوى هه‌موو ئەو خالانه‌ و كۆمه‌لێك خالى تىرى گه‌رنه‌گ هه‌یه‌ كه‌ده‌رفه‌ت نه‌بوو لی‌ره‌ باسى بكه‌ین، ئەو ئەركه‌ش بووته‌ ئەركىكى نیشتمانى پىویسته‌ هه‌موو دلسۆزێك یارمه‌تى به‌دن، به‌لام له‌پىش هه‌موواندا ده‌بیت چاكساز خودى خۆى له‌پىش هه‌مووان خۆى چاكساز بكات و چاكسازى له‌ كارساز را ده‌ست پىكریت.

نەوشیروان مستەفا لەئاوابووندا بۆ ئوتکە دەروانی

بەدواداچون و خوێندنەوهی: علی حمە صالح

قەسەکردن لەسەر نەوشیروان مستەفا لەوسۆنگەیهوه سەرچاوهی گرتووه، کەهەنگاوهکانی نەوشیروان هەمیشە جینگە تیرامان و پرسیارن لەنیو گۆرەپانی سیاسی و راگەیانندانی کوردیدا، ئەم تیرامان و پرسیارانەش بەهیچ شیوەیهک مانای ئەوه ناگەیهنن کە ئەو نیوهندانە لەگەڵ تەواوی هەنگاوه سیاسی و سەربازیهەکانی نەوشیرواندا بن، یان رەتیان بکەنەوه، لەوانەیه بەپێی هەندیک پێوهی سیاسی بەشیکی ئەو هەنگاوانە کە نەوشیروان لەرابردوودا ناویەتی هەنگاوی گونجاو نەبن و بەشیکیشیان کاریگەری ئیجابی هەبووبی، هەنگاوهکانیشی چەند تابهتەمەندییهکی وایان تێداپە کە شایانی ئەوهن لەسەری بوەستین، کاری ئیمە لێرەدا هیندەدی هەولندانە بۆ خستە رووی دیوی پشتهوهی بابەتەکان، نیشان نییه، بریاردان نییه، لەسەر باشی و خرابی ئەم هەنگاوانە، وەک چۆن لەرابردوودا هەلۆیست و بیرکردنەوه سیاسیه کوردەکان کاریگەری هەبووه لەسەر خەباتی نەتەوهی، بەهەمان شیوه هەنگاوه سیاسیهکانی ئیستای ئەم بەرپرسانەش دەرھاوێشتهی جۆراوجۆری دەبی، بۆئەوهی ئیمە بتوانین دارشتن لەسەر ئەو بابەتانە بدوین، کەلە ئیستادا کاریگەرن، دەبی بگەرێنەوه بۆ رهگی هەنگاوه سیاسیهکان.

نەوشیروان مستەفا هەمیشە لەبێدەنگیهوه هەنگاو دەنی حەز بەقەرەبالخی و زاوه ژاو ناکات، باوهری بەکۆکردنەوهی عەشیرەت نییه لەدەوری خوێی و هیچ کام لەکەسه نزیکەکانی پۆستی ئەو تۆیان نییه زۆر متمانە بەکەسایەتی خوێ هەیه و شانازی بەرابردووه وە ناکات، وادەردەکەوێت بەلام تورەیهیهکە هیندەدی تالەبانی نییه، تا ئیستاش بەهەناسەیهکی شۆرشگیرانەیی شاخهوه مامە ئە لەگەڵ ئەو حالەتانەدەکات کە روبهروی دەبنهوه و بەدلی نییه، بەناسانی لە بیران ناکات، هەر بۆیه لەگەڵ ژمارەیهکی زۆری هەفالانی شاخ تەبانیه، یانیش دەیانخاتە پەراویزەوه و پەیهوهندی دەپچرێنی خوێنەرێکی باشه و میدیای کورد بەدەگمەن – سەیر دەکات، ئەگەر چی شارەزاییهکی باشی سیاسی هەیه، بەلام لەروانگەیی جۆراوجۆرەوه گەلیک جار هەلۆیستی دژبەیهکی لیبینراوه،

سیاسه‌تکارێکی خوڤاگر یه‌کنه‌گری، به‌پێی بیره‌وه‌ری هه‌ندێ له‌سه‌ر کرده‌کان
 و نه‌وشیروان چه‌ند له‌کاتی سه‌رکه‌وتن له‌خۆی بایه‌، به‌و ئەندازه‌یه‌ش له‌کاتی دۆرانه‌کاندا
 شه‌پزه‌ و ئالۆزه‌، زوو زوو نا ئومێد ده‌بیته‌، ئەگه‌ر چی زۆر به‌ی جار هۆکاره‌کانی شه‌ری
 ناوخۆی له‌سه‌رده‌می شاخ و شار که‌وتۆته‌ ئه‌ستۆ، به‌لام خۆی وته‌نی: هه‌لبێژارده‌نه‌کانی ئەم
 دواییه‌ی یه‌کیته‌ی نه‌بیته‌، شه‌ری دۆراوی نه‌کردووه‌ و نایکات وه‌ک مه‌لا ئه‌حمه‌د بانی خیلانی
 باسی ده‌کان، جارێکیان له‌ کۆتایی یه‌کیته‌ی له‌شه‌ره‌کاندا پێشه‌مرگه‌یه‌کیان گولله‌ به‌ناسمانه‌وه
 ده‌نیته‌ و ده‌لیته‌ به‌س خوا ماوه‌ شه‌ری پێ بفرۆشن، ئەوه‌ من شه‌ر له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌یشدا ده‌که‌م له
 باسکردنی بشتناشان گه‌لیک نیگه‌ران ده‌بیته‌ و پێی وایه‌ ئەوه‌ سه‌رده‌میکه‌ به‌سه‌ر چوووه‌ و
 پێویسته‌ ناکات لاپه‌ره‌کانی هه‌لبێژینه‌وه‌.

نه‌وشیروان و تاله‌بانی، دوو تاکتیکی بۆ یه‌ک ستراتیژ

میکانه‌مه‌کانی هه‌ریه‌که‌ له‌ نه‌وشیروان مسته‌فا و جه‌لال تاله‌بانی بۆ چاره‌سه‌ر کردنی
 گه‌رفته‌کان هه‌میشه‌ جیاوازی بووه‌، ئەمه‌ بۆته‌ خالێکی ناکۆکی نیوانیان له‌ماوه‌ی چل و شه‌ش
 سالی رابردوو، که‌وه‌پێی جیاوازی به‌لام هه‌روه‌ک کۆنه‌ هه‌فالانی یه‌کدی ماونه‌ته‌وه‌، و پێی
 فراوان بوونی که‌له‌ نیوانیشیان و له‌وکاته‌ی ئیمزا کۆکردنه‌وه‌ ده‌ستی پێکرد نه‌وشیروان له
 کۆبونه‌وه‌یه‌کی ناوخۆی مه‌که‌ته‌بی رێکخستندا که‌له‌ کوردستانی نوێدا بابل و کرایه‌وه
 به‌راشکاوای رایگه‌یاندا، که‌هه‌موو هه‌ولێ ئەوان بۆ ئەوه‌یه‌ مام جه‌لال بیه‌ته‌ که‌سیکی ژماره
 یه‌کی کوردستان، ئەمه‌ش هێمای بۆ بوونی رێژه‌یه‌کی نه‌گۆره‌ له‌ په‌یوه‌ندی نیوان تاله‌بانی و
 نه‌وشیروان، که‌نه‌وشیروان ئاماده‌یه‌ ته‌نها مام جه‌لال سه‌رۆکی بیته‌ و نه‌ک که‌سی تر، هه‌ر
 بۆیه‌ سه‌رته‌ جیگری سه‌رتێری قبۆلکرد، به‌لام جیاوازی بوون له‌ میکانزمی ئەم ستراتیژیه‌ته‌
 له‌ بواری نوێدا نه‌وشیروان وه‌ک که‌سی دووهم له‌ یه‌کیته‌یدا به‌مێنێته‌وه‌. بۆ ورد بونه‌وه‌ و
 شه‌یکردنه‌وه‌ی ئەم لایه‌نه‌ ده‌بیته‌ بۆ باکگراوندی په‌یوه‌ندی نیوانیان بگه‌رێنه‌وه‌. زۆر جار
 روی داوه‌ مملانیی باڵه‌کانی ناویه‌کیته‌ی تاله‌بانی و نه‌وشیروان روبه‌روی یه‌ک بکاته‌وه‌، به‌لام
 نه‌وشیروان هه‌میشه‌ تاله‌بانی (ضمان الامان) ی یه‌کیته‌ی زانیوه‌ و له‌ده‌ربه‌ندی ئەو دووکیوه‌دا
 گرتوووه‌ و به‌لاچونی ئاو هه‌موومان ده‌بات.

سه‌ره‌تای یه‌که‌تر ناسینی تاله‌بانی و نه‌وشیروان بۆسالی ۱۹۶۱ ده‌گه‌رێته‌وه‌ ئەوکاته‌ مام
 جه‌لال به‌رپرسی لقی سه‌لیمانی پارتی دیموکراتی کوردستان بووه‌ و نامه‌گۆرپه‌نه‌وه‌ له‌نیوان
 تاله‌بانی و نه‌وشیروان هه‌بووه‌، تاله‌بانی هه‌وال و ده‌نگوباسه‌کانی به‌نه‌وشیروان گه‌یاندوووه‌ و

پاری خۆی له باره‌ی هه‌ندیك شت بۆ نه‌وشیروان خستۆته‌ روو نه‌ویش به‌هه‌مان هه‌ر له‌دامه‌زاندنی یه‌كیته‌شدا جه‌لال تاله‌بانی داوا له‌نه‌وشیروان ده‌كات خۆی ئاماده‌بكات بۆ نه‌و ریکخراوه‌ نوێیه‌ که یه‌كیته‌یه‌ و نه‌وشیروانی‌ش به‌خۆش‌حالی‌یه‌وه‌ داواکه‌ قبۆلده‌كات.

ئه‌گه‌ر ئی‌مه‌ له‌ هه‌لۆیست و بیر و راگانی نه‌وشیروان مسته‌فا به‌رامبه‌ر پارتی ورد بینه‌وه‌، ده‌توانین ئه‌وه‌ به‌ره‌م بێنن که‌پارتی هه‌میشه‌ وینای نیگه‌تیفی لای نه‌وشیروان هه‌بووه‌، هه‌ر له‌سه‌رده‌می شاخه‌وه‌ تا سه‌ره‌تاگانی شه‌ری ناوخۆ و پاشانی‌ش یه‌گه‌رتنه‌وه‌ی ئی‌داره‌، ته‌نانه‌ت ئه‌و کاته‌شی که‌ یه‌كیته‌ی و پارتی سه‌رقالی یه‌گه‌رتنه‌وه‌ی ئی‌داره‌ بوون، کاتیك لای تاله‌بانی شیوه‌ نه‌رمی نواندنیك بۆ وه‌رگرتنی پۆسته‌کان هه‌بووه‌، لای نه‌وشیروان هه‌میشه‌ توندی و پێداگری نوێنراوه‌، ئه‌گه‌ر چی ئه‌مه‌ بۆ راگرتنی هاوسه‌نگی وه‌ك تاکتیکیکی حزبی‌ش بو‌بیت به‌لام هه‌لۆیسته‌کان به‌و شیویه‌ ده‌خوێنریته‌وه‌ که نه‌وشیروان ئاماده‌ی هیج سازیک نییه‌ به‌رامبه‌ر پارتی، له‌سه‌ره‌تای دامه‌زاندنی یه‌كیته‌دا له‌سالی ۱۹۷۵ جه‌لال تاله‌بانی نامه‌یه‌ك بۆ مه‌لا مسته‌فا ده‌نی‌ریت و ده‌رباره‌ی دامه‌زاندنی یه‌كیته‌ی دنییای ده‌كاتوه‌ له‌وه‌ی که نه‌ك دژی بارزانی نابیت، به‌لكو به‌چاوی سه‌ره‌کی جوولانه‌وه‌ی كورد سه‌یر ده‌كات، به‌لام ئه‌گه‌ر برۆانی‌نه‌ بیره‌وه‌ریه‌یه‌کانی نه‌وشیروان ئه‌و لایه‌نه‌ به‌راشکاوانه‌ ده‌رده‌که‌وێت که نه‌وشیروان ناوه‌رۆکی ئه‌و نامه‌یه‌ به‌هیج شیویه‌یه‌ك پێ قبۆل نییه‌، وای لیده‌خوێنریته‌وه‌ ده‌لی بارزانی شۆرشێ نه‌کردوه‌، به‌لكو بار و دۆخ ناچاریکردوه‌ که شۆرشێ به‌ملدا هی‌نا.

نه‌وشیروان مسته‌فا پێشبینیه‌کی چه‌پی هه‌بووه‌ وه‌ك خۆی ده‌لیت: پێش بینییه‌ی فکرمان مارکسی چه‌پ بووه‌، ئه‌م بیرکردنه‌وه‌یه‌ش له‌ناو ریزه‌کانی یه‌كیته‌دا ره‌نگی داوه‌ته‌وه‌، چونکه‌ خۆی ئه‌وه‌ ده‌خاته روو که‌هه‌ندیك له‌و بۆچونه‌ مارکسیانه‌ قه‌ناعه‌تی فکری بوو له‌لایه‌ن بی‌ری چه‌پ ئه‌وه‌نده‌ بره‌وه‌ی هه‌بوو تا‌قمی وه‌ك قمیش بونه‌ مارکسی، به‌لام تاله‌بانی زیاتر له‌وه‌ی که‌بی‌ه‌وێت خزمه‌ت به‌ ئایدۆلۆژییه‌ك بکات بی‌ری له‌ فراوانکردنی یه‌كیته‌ی ده‌کردوه‌ هه‌ر له‌سه‌ره‌تای دامه‌زاندنی یه‌كیته‌یه‌وه‌ تاله‌بانی پاری وابوو هه‌موو تیکۆشه‌رانی کورد له‌چه‌په‌وه‌ بۆراست له‌ ریکخراویکی فراواندا کۆبکاته‌وه‌ بۆئه‌م مه‌به‌سته‌ش په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ زۆر که‌سدا کرد، ته‌نانه‌ت ئه‌ندامانی کۆمیته‌ی ناوه‌ندی

که هاتوبنه دهره وه، ئەم جوۆره بێر کردنه وه جیاوازانەش له ریزهکانی یهکیتهیدا، دوچارى چەندین بەریهککهوتن دهکات.

گرفتی نایدۆلۆژی و بەریهککهوتنی ناو حزب

یهکیتهی هەرله سههرتای دامهزراندنییه وه له شیوهیهکی بههرهکی سیاسیدا بووه له ناو ریزهکانیدا، چەندین نایدۆلۆژیا و رێبازی جیاوازی بهرجهسته بوو بوو، مارکسیزم، سۆسیال دیموکرات، شیخ و مهلا و ئاغا دهبینرا، ئەمەش دەرھاوێشتهیهکی خرابی بهجیهیشت، ئەم جیاوازییه له بێرکردنه وهدا تهنها بهوه ناوهستیته که له نیوان ئەو دوو کهسایهتیهدا بێت، بهلکو شوۆرش دهبیته وه ناو حزب و بو چەندین جار کاریگهری نیگهتیهفی لیکهوتۆته وه، تارا دهیهکیش ئەم رێکخراوهی دوچارى پهت بوون کردوه لیڤه دا ههول ددهم دوونمونه بهینه وه.

بزوتنه وه، کهبالیکی سههرهکی یهکیتهی بوو لهسالی ۱۹۷۹ دا به سههرکردایهتی ههیه که له رهسول مامهندی سکرتهیر، د. محمود عوسمان، تایهه عهلی والی، قادر جهباری، حاجی حاجی ابراهیم، سهید کاکه، قادر عزیز، عدنان موختی، مهلاناصح، کههنه دامی سههرکردایهتی بوون لهیهکیتهی بوون و پاشان حزبی سۆسیالستیان پیکهینا، یهکیک لهو هۆپانهی که دهبووه هۆی جیاپونه وه یان ئەوه بوو که دهیان وت: مام جهلال کۆمهلهی رهنجدهران له سههر حیسابی بزوتنه وه بههیز دهکات و کۆمهلهش (ماوی) و (موتهفه ریقین) و دزی ئابین و مهلا و ئاغا و سهروک عهشیرهتن، ئەمەش سههرتای بهریهککهوتنیکی گهورهیه که بههۆی جیاوازی نایدۆلۆژیاوه روو ددهات، بزوتنه وه تا رادهیهک بێرکردنه وهی عهشایری و دینیان ههبوو، کۆمهلهش بیریکی چهپی ههبوو، دیاره تالهبانی ههولیدا ههموو ئەمانه لهژێر چهتر یهکیتهیدا کۆ بکاته وه، بهلام له خییانی نایدۆلۆژیایهکی قول بو شوۆرش و نهبوونی باوهریکی وا بههیز، که له پیناوی شوۆرشدا ههموو مملانییهک وهلا بختا کۆکردنه وهی ئەو ههموو بێرکردنه وه جیاوازانە له رێکخراودا کاریگهرییهکی ئەسته م دهبیته.

لهسالی ۱۹۸۴ مهلا بهختیار و هاوهلهکانی له شارباژێره وه چونه قههرداغ، ئەمه سههرتای جیاپونه وهی مهلا بهختیار و هاوهلانی بوو له روی فکرییه وه ئەو کاته مهلا بهختیار خۆی بهکۆمه نیستیکی ئێران و تیزه فکرییهکانی ئەوان بوو، له مانگی ئایاری ۱۹۸۴ دا مهلا بهختیار و هاوهلهکانی کونفرانسیکیان بهست و پرۆژه و بهرنامهی رێکخراوهکیان خسته

بوو، ناوی ریکخراوه که شیان نا (ئالای شورش)، هۆکاری جیابونه وه که شیان بۆ تالەبانی و بیروان ده که رانده وه دهیان وت: نهوشیروان مارکسی نییه و له په یوه ندی کۆمه لایه تیدا وشکه و قسه ی رهقه و له مو جامله نازانی ت و خه لک ته ریق ده کاته وه و له کاره کانیشدا پرس به که س ناکات.

پاش رایه رین وشیاو زیکی نویی مملانیکان

له پاش رایه رین جگه له شه ری ناوخوی حزبه کانی نیو کوردستان مملانیکانی نیو خوی یه کیتی هه ر به رده وام ده بی ت، به لām له کاته کانی شه رکردندا له گه ل هیزه کانی تری کوردستاندا یه کیتی هه می شه مملانی نیو خوی یه کانی وه لاره ناوه، به پرس یکی یه کیتی دهیوت: یه کیتی ده بالیشی هه بی ت له کاتی شه ردا یه ک دنوکی هه یه، نهوشیروان مسته فا له میژووی خۆیدا چهند جار یك له م حزبه دور که وتۆته وه و گه راوته وه، به لām له هه یج کاتی کدا دور که وتنه وه ی له یه کیتی دور که وتنه وه ی یه کجاره کی نه بووه، جار یك بۆ نه شه رگه ری جار یك بۆکاری حزبی بووه، در یژترین دابرا نی شی سالی ۱۹۹۶ بۆ ۲۰۰۲ بوو، که له هه ستیارتین قۆناعی یه کیتی دا بوو، یه کیتی به چهن دین روبه رو بونه وه ی سه خت و ریککه وتندا تی به ری و له و ماوه یه شدا یه کیتی زۆر جار له لوتکه ی هیز دا بووه و دوری نهوشیروانی ش هه یج کاریگه ری به کی ئه و تۆی نه بووه، به لām ئه و دابرا نه ی نهوشیروان ته نه ا دابرا ن بووه له ژبانی رۆژانه ی حزب، چونکه وه ک خۆی ده لی: له و کاته ی که دور که وتومه ته وه له ههن دیک له کۆبونه وه کانی ناو کوردستان دور که وتومه ته وه، ئه گینا له کاتی روخانی سه ددا مدا من له گه لدا بووم، له نوسی نی ده ستوردا ح زورم هه بوو، له گف ت و گو ی نیوان پار تی و یه کیتی دا له تاران جار یك له ئیر له ندا جار یك له پار یس ئاماده بووم، به لām له گه ل گه رانه وه ی نهوشیروان بۆ کوردستان و باشبوونی په یوه ندی یه کان نیوان پار تی و یه کیتی، مملانی و مشت و مر له نیوان یه کیتی دا دروست ده بی ته وه، ئه و مملانی یه ی له شار جیاوازه وه ک له شاخ و له کاتی پ یشمه رگایه تی، مملانی ی سه رده می شاخ زیاتر له جیاوازی بیر کردنه وه ی و با یه خدان به بال یك له سه ر ح یسابی بال یکی تر، تاراده یه کیش ده سه لات سه رچاوه ی ده گرت بۆ نمونه نهوشیروان ده لی ت: " له کۆنفرانسی یه که می کۆمه لده ها ههن دیک له سه ر کرده کان ده رنه چوون، وه ئه مه یان له دل گرت و ده ستیان له کار هه لگرت و پاشان ئالای شورش یان دروست کرد، زیاتر هۆی نارم زایی بونه که شیان شه خصی بوو تاجیاوازی بیر و باوهر "

ئەو کاتەى كە نەوشىروان لە دەروە گەرايەو، واتا لە سالى ۲۰۰۲ ملكملا نىكان دەپههكى تر دەرگەوتن و شەرى ناوخۆ كۆتايى پى ھاتبوو، ئەمجارەش لە سەردەمى دەسەلات و ھوكمرا نيدا مەملانى و ناكۆكيەكان تايبەت مەندى تر وەردەگرن، يەكيتى چەندىن بىرى بەھىزى بەرامبەر دەكردەو، كە پارتيە زياتر، بەلام جاريكى تر ھاتنەو و ناو مەملانى ناوخۆى حزب، تالەبانى پۆستە گرنەگەكانى دەدا بە كەسە نزىكەكانى خۆى و نەوشىروان نىگەران دەبىت، بائىك دروست بوو بەناوى رىفۆرم، كە نەوشىروان سەركردايەتى ئەو بەلەى دەكرد، رىفۆرمىش ھەمىشە لە بەرامبەر گەندەلیدا دەكرىت يەكيتى ھوكمرانە و بەشىكى زۆرى پۆستە گرنەگەكان لەلایەن تالەبانىيەو قۆرخ كراو، كەندەلئىيەكى زۆر ئىدارى و سىاسى دەبىنرئىت، نەوشىروان دەبوىست لەرىگەى بائىكەو كاربكات بۆ نەھىشتنى ئەم گەندەلئىيانە، لەپىناوى كەمكردنەو دەسەلاتى تالەبانيدا پرۆژەى ئىمزا كرنەو دەستپىكرد، بۆدانانى جىگرىك بۆ تالەبانى و ئەنجامدانى ھەندى رىفۆرمى حزبى، ئەگەرچى لە سەردەمى شاخىشدا ئارەزوى وەرگرتنى پۆستى نەبوو، جگە لە تالەبانى ھەرمانى لەكەس قبولنەكردوو دانانى جىگرىش بۆ تالەبانى لەپىناوى كەمكردنەو دەسەلاتى تالەبانيدا نەك وەرگرتنى پۆست بۆ نەوشىروان، كاتىكىش يەكيتى ناچار دەبىت كەسى دووم بۆ تالەبانى دابنئىت، كەسەك لە نەوشىروان شىواتر نابىنئىتەو و دەبىتە جىگەر، واتا پرۆژەكە لە پىناو دەسەلات و قۆرخ نەكردنىيەتى لەلایەن يەك كەسدا، نەك پىدانى پۆست بە نەوشىروان مستەفا، لەمیانەى خۆ ئامادەكردن بۆ ھەلئىزاردنەكان، مەملانى نىوان بەلى تالەبانى و نەوشىروان دەست پىدەكاتەو، ديارە لە مەملانىكانىشدا بەلى كۆسەرەترەسوئىش بوونى ھەيە، كە لىرەدا جىى باس نىيە، مەملانى نىوان نەوشىروان و تالەبانى لەئاستى مەكتەبى سىياسىشدا تىبىنى دەكرا لە وەرگرتنى پۆستى جىگرىشدا نەوشىروان ناتوانئىت گەندەلئىيەكان كەم بكاتەو و دەسەلات ھەربەدەست بەلى تالەبانىيە، دواتر نەوشىروان لەپىناوى چاكسازىدا پرۆژەيەك پىشكەش بە يەكيتى دەكات، ئەم جارەمیان بەلى رىفۆرم دەيەوئىت مەملانى بگوازىتەو مەلئەندەكان و ھەوال بەدن لەوئىو دەسەلات بگرنەدەست، كەچى لە ھەلئىزاردنەكانى مەلئەندىشدا نەوشىروان نەيتوانى ھىواكەى بەھىنئىتەدى و سەركەوتنى بەدەست نەھىنا بۆيە بەناچارى وەك بەرپرس لە پەنجەرەو دەرواتە دەروە و بەھىواى ئەوئى رۆژىك لەدەرگاوە بىتە ژوورەو، كۆمپانىيەى وشەش

بەمەین شوینی نەوشیروان مستەفايە لە ئیستادا، کە دەیه‌وێت لەرێگەیه‌وه بەشیک لە
 کانی بۆ بگەرێتەوه.

نەوشیروان لە پێناو دەسه‌لات و هه‌لۆست

لە کاتی‌دا نەوشیروان مستەفا لە زانکۆی قییه‌نا سیاسەت و یاسی نیۆدەولەتی خۆیندوو،
 هاوکات نەیارانی‌شی بەکەسیکی توند و تیژی دەزانن، ئەو لەدوا قۆناغی خۆیندنی دکتۆرا
 دەبێت لە نەمسا و نامە‌ی دکتۆراکە‌ی تاییبەت دەبێت بە پەیدا‌بوون و گەشە‌کردنی
 بزوتنە‌وه‌ی نەتە‌وه‌یی کورد. بە‌لام کە‌تالە‌بانی نامە‌ی بۆ دەنیرێت و داوا‌ی لێ‌دە‌کات خۆ‌ی بۆ
 ئەو رێ‌خ‌راوه‌ تازە‌یه کە یە‌ک‌تییە نامادە بکات گەر‌چی رەنگە ئەم ب‌ریاره بە‌لای
 نەوشیروان‌ه‌وه قورس بێت، چونکە ئە‌وروپا لەو سەر‌دە‌مه‌دا خەون بوو بۆ کورد بە‌تاییبەت
 یە‌ک‌یک ئە‌گەر لە‌زانکۆ‌یه‌کی گرن‌گی وە‌ک (قییه‌ننا) ب‌خوینێت، پاشانی‌ش ما‌وه‌یه‌کی زۆر بوو
 نەوشیروان مستەفا لە کوردستان دا‌برابوو، وە‌ک خۆ‌ی دە‌لێت "ئیل‌تزامی ئە‌خلاق و ئە‌دە‌بی
 منی بە کۆ‌مه‌ڵە و مام جە‌لال‌ه‌وه بە ستی‌بو‌ه‌وه، بە جوانم نە‌دە‌زانی لە ژێ‌ری دەر‌ب‌چم،
 راستە‌وخۆ و تە‌م کە‌ی داوات کرد نامادەم".

نەوشیروان لە ۱۹۷۵/۵/۲۲ دا نامادە‌ی یە‌کە‌م کۆ‌بو‌نە‌وه‌ی دەستە‌ی دامە‌زراندنی یە‌ک‌یتی
 نیشتمانی کوردستان دە‌بێت لە شام، قییه‌ننا و خۆیندنی دکتۆرا جێ‌دە‌هێ‌لێت و دەر‌گەرێتە‌وه
 چیاکانی کوردستان، ئە‌گەر‌چی جیا‌وازی ئایدۆ‌لۆژی و تە‌نانەت رێ‌گە‌کانی گرتنە‌بە‌ری شۆرش
 گرت دە‌بێت لە‌نی‌وان تالە‌بانی و نەوشیرواندا بۆ نە‌مونه: ئە‌ندام بوون لە‌بەر‌ه‌ی (التجمع
 الوگنی العراقی - توع) دا، ئە‌و بە‌رە‌یه‌ی کە‌لە‌لایەن ئە‌و عێ‌راقییانە‌وه دامە‌زرا کە‌لە
 حە‌فتا‌کاندا چو‌بو‌نە شام، سەر‌ه‌تای جیا‌وازییە‌کانی ئە‌و رێ‌گە درێ‌ژه‌یه کە‌تالە‌بانی و
 نەوشیروان دە‌یانە‌وێت هە‌نگاوی بۆ بنین، نەوشیروان لە‌گە‌ڵ ئە‌وه‌دا نە‌بوو یە‌ک‌یتی لە‌م
 رێ‌خ‌راوه‌دا ب‌بێتە ئە‌ندام، چونکە شۆ‌رش کورد دە‌بوو بە‌شیک لە شۆ‌رش عێ‌راق دە‌بوا‌یه
 دروشمە‌کانی شۆ‌رش عێ‌راقی بە‌رزب‌کردایە‌وه یە‌ک‌یتی لە‌ژێر ئالای توع - دا شۆ‌رش بکات،
 تالە‌بانی لە‌گە‌ڵ ئە‌وه‌دا بوو ب‌بنە ئە‌ندام و نەوشیروان و عادل مورا‌دیش بە‌ر‌هە‌لستیان
 دە‌کرد، گەر‌چی بون یان نە‌بو‌ن ئە‌ندام کاریگە‌ری لە‌سەر رە‌وتی شۆ‌رش کورد دە‌کرد، بە‌لام
 هەر‌گیز ناکۆ‌کی لە‌نی‌وان تالە‌بانی و نەوشیرواندا دروست نە‌دە‌کرد، هە‌ندیک جار
 نەوشیرواندا لە‌گە‌ڵ تالە‌بانی‌دا گ‌ر‌ژی دروست دە‌کرد لە‌سەر ها‌ورێ‌کانی، نەوشیروان دە‌لێ:
 مام جە‌لال زۆر ریزی ب‌یر و بۆ‌چونە‌کانی منی دە‌گرت، بە‌لام ئە‌ندام سەر‌کردایە‌تی هە‌مووان

هه‌مانه گله‌ییان له مام جه‌لال ده‌کرد و ره‌خه‌یان ئی ده‌گرت، گله‌یشیان به‌زۆری له‌سه‌ر خۆی خۆیان بوو، که ریزی نه‌ده‌گرتن و له‌به‌رچاوی خه‌لکی ده‌یشکاندنه‌وه، داویان له‌من ده‌کرد نهم پرسه‌یان له‌گه‌لدا باس بکه‌م چاره‌یه‌کیشی بۆ بدۆزمه‌وه که چی هه‌موو جارێک که باسه‌م ده‌کرد ده‌بووه ناخۆشیمان خاوه‌ن گله‌یی و ره‌خه‌ش له‌بری ئه‌وه‌ی پشگیری له‌من بکات ده‌بووه ناویژیکه‌ر له‌نیوان من و مام جه‌لالدا.

ئهم هه‌لۆیست وه‌رگرتنه‌ی نه‌وشیروان له‌سه‌ده‌ی نوێشدا هه‌ر به‌رده‌وامه‌. به‌لام له‌به‌رگیکی جیاوازتردا پرۆژه‌ی ئیمزاکو‌کردنه‌وه بۆ دانانی جیگرێک بۆ تاله‌بانی به‌ته‌نها کاری نه‌وشیروان نه‌بوو، زۆریه‌ی ئه‌ندامانی مه‌کته‌بی سیاسی له‌گه‌ل ئه‌و پرۆژه‌یه‌دا بوون و ئیمزایان کرد، که چی کاتی‌ک تاله‌بانی له‌ پرۆژه‌که ئاگادار کرایه‌وه ته‌نها نه‌وشیروان وه‌ک خاوه‌نی پرۆژه‌که ده‌رکه‌وت نه‌ک ئه‌ندامانی تری مه‌کته‌بی سیاسی و سه‌رکرديه‌تی.

بالی ریفۆرمیش ته‌نها له‌ نه‌وشیروان مسته‌فا پێک نه‌هاتبوو، عمری سید علی و عوسمانی حاجی مه‌حمود و مسته‌فای سید قادر و چه‌ن‌دین به‌رپرسی دیکه پێکهاته‌ی باله‌که بوون، به‌لام ئه‌وه‌ی له‌ناو ئه‌واندا هه‌لۆیستی وه‌رگرت نه‌وشیروان بوو، زۆرت‌رین ناکۆکی له‌ هه‌لبژاردنه‌کانی ئهم دوا‌ییه‌ی یه‌کێتیدا له‌نیوان بالی نه‌وشیروان و تاله‌بانیدا بوو، ته‌نانه‌ت کار گه‌یشه‌ شه‌ر له‌ گه‌رمی‌اندا خه‌لگیشی تیدا کوژرا، نه‌وشیروان خۆی راسته‌وخۆ سه‌ربه‌رشتی هه‌موو ناوچه‌کانی نه‌ده‌کرد، به‌شی زۆری مه‌لئه‌بندەکان له‌لایه‌ن به‌رپرسه‌کانی تری یه‌کێتییه‌وه سه‌ر به‌نه‌وشیروان بوون، بۆنمه‌ونه گه‌میانیه‌کان له‌ریگه‌ی عوسمانی حاجی مه‌حموده‌وه سه‌ربه‌بالی ریفۆرم بوون، ئه‌گه‌رچی ئه‌ندامانی تری مه‌کته‌بی سیاسی و سه‌رکرديه‌تیش بۆمانه‌یان له‌ پۆسته‌کانی خۆیان و پۆستی گرنگ‌تریش پۆستییه‌کان به‌هینانی ده‌نگ هه‌بوو، پرۆژه‌ی ریفۆرمیش به‌ته‌نیا هی نه‌وشیروان نه‌بوو، به‌لام ئه‌وه‌ی هه‌لۆیستی وه‌رگرت ته‌نها نه‌وشیروان و چه‌ندکه‌سه‌یکی که‌می تر بوون، که پۆستی زۆر گرنگیان نه‌بوو تاله‌ده‌ستی بدن، له‌وانه‌ قادری حاجی علی و حه‌مه‌ تۆ فیک ره‌حیم نه‌ک ته‌واوی باله‌که‌ی نه‌وشیروان، و اتا نه‌وشیروان کاری له‌پیناوی هه‌موو بالی ریفۆرمدا ده‌کرد، به‌لام که‌که‌وت به‌ته‌نها خۆی هه‌لۆیستی وه‌رگرت.

ده‌سه‌لات، ئه‌و فاکته‌ره‌ی نه‌وشیروان نیگه‌ران ده‌کات گه‌رچی واده‌رده‌که‌وێت که نه‌وشیروان خۆی تامه‌زۆری وه‌رگرتنی ده‌سه‌لات نییه‌، به‌لام ئه‌و هی‌ز و که‌سایه‌تیانه‌ی نیستا ده‌سه‌لاتی حزبی و حوکومی له‌ناو یه‌کێتیدا به‌ریوه ده‌بهن سه‌ربه‌ تاله‌بانین، نیگه‌رانی

نەوشىروانىش لەم بارەيهەو رونه، لەبەرئەوێ پێكهاته و بەرپۆهبردنى هەموو ئاراستەكانى ئىو يەكئيتيدا لەسەرەتاوه بەم شۆيهيهى ئىستا نەبووه بروا كردنىش بەقۆرخکردنى دەسلەت لای بەرپرسانى يەكئيتى بەتايبەتى ئەوانەى هەر لەسەرەتای دروست بوونى ئەم حزبەو خۆيان بەخاوەنى زانیوه کارىكى ئەستەمه، گەرچى نەوشىروان ئەوئەندەى گرتى ئەوێ هەبووه دەسلەت چۆن بەكاردیئت، ئەوئەندە گرتى ئەوێ نیه كى بەكارى دەهئینى، بەلام لەئىستادا لای نەوشىروان كى بەرپۆيهه دەبات و چۆنىش بەرپۆيه دەچيئت گرتە، نەوشىروان كاتێك دەبينیئت لەپاش راپەرىنەوه تالەبانى هەر خۆى سكرتێرى يەكئيتيه، و پاشانىش دەبیئت بە سەرۆك كۆمار بە گوشار جیگريكى بۆ دادەنرێت و جیگريش دەسلەتێكى وای نابيئت، دەسلەتێ داهات و دارایی و دارایی رێكخستنى حزبى و رێكخراوهكان و راگەياندان و پەيوەنديه نۆدەولەتیهكان هەر لەدەست كەسانى نزیكى سەر بەون.

ئەو هیزەى لەدەرەوێ يەكئيتيهه بۆ يەكئيتيهكى تر دەروانیئت.

لەگەل ئەوێ نەوشىروان چەندین جار لەیەكئيتى دوركەوتۆتەوه، بەلام هەرگیز جى پەنجەى ئەو لە قۆناغە هەستیارەكانى يەكئيتى بزر نەبووه، نەوشىروان لەگەل ئەو هەموو مەملانییهى لە رابردوو سەردەمى شاخدا وەكو كۆمەلەو لە ئىستاشدا وەكو بالى ریفۆرم روبەروى يەكئيتى بۆتەوه نەیهیشتوووه ئەم حزبە دوچارى پەرتبونیكى گەوره و لەناو چوون بیتهوه لە ئىستادا نەوشىروان وازى لە بەرپرسیاریهتێ هیناوه، ئەگەر يەكئيتى بكهویتە حالهتێكى ناناसाيهه دور نییه ئەو بەهەمان هەناسەى پشتاشان و شەرى ناوخۆ نامادەى ئەوێ تیدا بیئت وەك پێشمەرگەیهكى يەكئيتى بیتهوه مەیدان، هەر ئەم پەيوەستبۆنەى نەوشىروانىشه وای کردوووه ئەو لایەنانەى لەدەورى يەكئيتین بەگومانەوه سەپى پرۆژەكانى نەوشىروان بکەن، ئەوان لەو برۆایەدان ئەگەر يەكئيتى نەبیئت نەوشىروان ئەم قورساییهى ئىستای نابيئت لەدەرەوێ يەكئيتى ناتوانیئت ببیئت بەژمارهیهكى کاریگەر، هەر بۆیه هەموو هەنگاویكى بەم ئاراستهیه بەمانۆر لەقەلەم دەدریئت، ئەگینا وەك ئەندام لەگەل يەكئيتیدایه، تەنانەت بیرکردنەوه لەوهش كە بەهیزهوه بگەرپیتەوه بۆ بەرپرسیاریهتێ لای نەوشىروان و خودى هەیه، بۆ پشتراستکردنەوهى ئەم بۆچونە، دورلە سۆزدارى لەم قۆناغەى لەبەردەم يەكئيتیدایه نەوشىروان دەلیئت: من بەتەمانیم جارىكى تر لە كاروبارى حزبیدا هیچ پۆستیكى گرنگ بگرمهوه دەست، بەلام روداوەكانى كوردستان جارى واههیه لێقهومان

ییشهوه و ئینسان ناتوانیّت بئایه ن بئت بؤ چاره نوسی نه ته وه که ی، ئایا ئه وه
 ده گه یه نه ئه وه چیه نه وشیروان ناچار ده کات بئ لایه نی له ده ست بدات، لیرده دا ده گه یه نه ئه وه
 نه نجامه ی که بیری یه کیتی بوون و لایه نداریتی تا ئیستا له زه یه نی نه وشیرواندا هه یه، نه وه ی
 نه وشیروان ناچار ده کات وه ک هیژیکی کاریگه ر و کوتله یه که که بیکهاته یه کی زور یه کیتی
 له خو گرتوه و جیا نه بئته وه بؤ چه ند هۆکاریک ده گئرمه وه:

یه که م: نه وشیروان هه میسه رۆحیکی قوربانیدانی تیډایه و سۆزیکی زور به یه کیتی وه
 ده یه سستیته وه، نایه ویّت نه وه حزبه ی خو ی ده ستی له بنیاد نانیدا هه بووه هه ر به ده ستی
 خو ی توشی پوکانه وه ی بکات.

دوو ه: روانینه کانی نه وشیروان بؤ هیژی به رامبه ر که پارتیه، نه وشیروان له رابردوشدا
 وه ک هیژیکی نه یار له پارتی روانیه و به شیکی زور ناکۆکیه کانی سه رده می شاخ و شاریش
 ده خرئته ئه ستۆی نه وشیروان له نوسینه وه میژویه کانییدا ئه مه به دی ده کريت، نه وشیروان
 له هه موو کاتیکییدا و به هه موو شیوازیکی یه کیتی له پارتی پی باشتره، نه وشیروان هه رگیز
 ناماده گی نه وه تیډانییه یه کیتی دو چاری بچوکبونه وه و پوکانه وه بکات و له به رامبه ردا
 نه وه هاوسه نگیه ی ئیستا له نیوان یه کیتی و پارتیدا هه یه، به لای پارتیدا بشکینیتته وه و
 پارتی بکاته هیژی یه که م و گۆره پانی سیاسی حوکمرانی کردنی له کوردستاندا پی
 بیه خشیّت.

سییه م: نه و بیره ی که لای نه وشیروان دروست بووه، که له وانیه رۆژیکی بئت بگه ریتته وه بؤ
 ناو یه کیتی و ده سه لاتی ئه م حزبه ی بکه ویته ده ست، گه رچی نه وه ئه مه به لیقه وه مان
 ناوده بات.

کۆمپانیای وشه هیوایه کی تری نه وشیروان.

کۆمپانیای وشه دوایه مین هه ولی نه وشیروان مسته فا بوو، بۆته وه ی به شیکی خه ونه کانی
 به یئینیتته وه دی، به شیکی کاری ئه م له ئیستادا وا دهرکه وت روبه ر بوونه وه ی گه نده لیه،
 به شیکی کاره کانی نه وشیروانیش له م پرۆژه یه دا کاری رۆژنامه وانیه، نه وشیروان
 له رابردوودا له رۆژنامه کاندای کاری باشی بۆیه کیتی کردوه، به لām نه وکارانه له چوارچێوه ی
 کاری حزبییدا بوون نه وه ک رۆژنامه وانیه کی ئازاد ئه گه رچی له بواری نوسینه وه ی میژووی
 رۆژنامه وانی کوریدیدا نه وشیروان توانیویه تی خزمه تیک بکات، به لām ئه م هه ولانه هینده ی
 نه وه ی ده چیتته چوارچێوه ی کاری کۆ کردنه وه و نوسینه وه ی میژووه وه ناچیتته ناو کاری

ئامەوانىيە، بەپىي خۆپىندنەوهگانى ئىستاش نەوشىروان وەك سىياسىيەك كاردەكات
 رۆژنەوهوندىيەكى ديارىكراوى ھەيە، وە كۆمپانىيەى وشەش دەكات بەفاكتەرىك بۆئەوى
 بەم بەرژەوهوندىيانە بگات، نەوهك نەوشىروان رۆژنامەنوسىكى بىلايەن بىتو ھىچ كام لە
 سىياسىيەت و كلتور و ئاين بەرەست نەبىت لەبەردەم كارەكانىدا و ئاراستەى كارە
 رۆژنامەوانىيەگانى نەگۆرى.

بەرپرسەگانى يەگىتى بەتالەبانىشەوه دەلئىن: يارمەتى دەدەين، و باوەرناكەين كىشەى
 كادرى راگەياندىنى ھەبىت، لەھەمانكاتدا خودى نەوشىروان مستەفا دەلئىت: لەرووى
 داراييەوه نە لەلايەن حوكومەتەوه و نە لەلايەن يەگىتتىيەوه دارايى ئىمە دابىن نەكراوه و
 ناكرىت، ھەولمانداوه ژىرخانى ئابورى پرۆژەكەمان دابىن بكەين و باوەرىشمان وايە تا سى
 سالى تر بەبى ھىچ يارمەتتىيەكى حوكومەت درىژە بە پرۆژەكانەمان دەدەين، لىرەدا ئەم
 لىدوانانە چاودىران توشى سەرسورمان دەكات، چونكە ھەبوونى پەخشى كەنالى ئاسمانى و
 كەردنەوى ئۇفيس لە پارىژگانى كوردستان و رۆژنامە وسائىتى ئەلىكترۆنى و ناوھندىكى
 لىكۆلىنەوه پىويستى بەسەرمايەيەكى زۆر ھەيە، بەپىي زانىارىيەكانىش تائىستا ھىچ
 كەسىكى بىلايەنى ئىدارى بەشدارى لە پرۆژەى كۆمپانىيەى وشەدا نەكردووه، گومانىك
 دروست دەبىت لەسەر سەرچاوه داراييەگانى كۆمپانىياكە و كاتىك گومان لەسەر كۆمپانىياكە
 دروست بووه، ئامانجە رۆژنامەوانىيەگانى نەوشىروان وەك خۆيان ئامازەى دەدەن، لىلتر
 دەبىت و دەكرىت بىر لەئامانجىكى ترى سىياسى بكەنەوه كەنەوشىروان دەيەويت لەرىگەى
 كۆمپانىيەى وشەوه پىي بگات ياخود ھەنگاوى بۆ بنىت، دەكرىت ئەمانە ھەموويان گومان و
 پرسارى رۆژنامەنوسىيانە و چاودىرانى دۆخى سىياسى كوردستان بن، تا ئەوساتە وەختەى
 روداوەكان خۆيان ئەركەكان يەكلابى دەكەنەوه؟.

كۆمپانیای وشە حزب نییە تاھەموومان بەیەك جۆر قسەبکەین

نەوشیروان مستەفا

لەوھەلەمە چەند پرسیاریکی بزۆدا نەوشیروان مستەفا ھاتە وھەلام:

* تۆنێستا كۆمپانیایەکی بەرچاوی و چالاکی راگەیاندن بەرێوھ دەبەیت، ئەھەمان كاتدا خۆت بەتەواوی لەروناکی راگەیاندن پاراستووھ ئەم دوانەییە چۆن تەفسیردەكەیت؟
- راستە تارادەییەکی زۆر خۆم لە روناکی راگەیاندن پاراستووھ، ئەویش لەبەرئەوھییە كە دامەزراوێیەكەیی ئەم بەرنامەییەکی درێژخایەنی ھەییە بۆ دامەزراندنی:

ا/ دوو دەزگای راگەیاندن بیستراو و بینراو و خۆینراو.

ب/ سەنتەری راپرسی.

ج/ دەزگایەك بۆ لێكۆلینەوھێ ستراتیژی.

پێم وایە زۆر وتنی من تەگەرە لەدامەزراندن و جێگەر بوونی ھەندێ لەو دەزگایانە دەدات. عەرەب پەندیکیان ھەییە دەئێ(إذا الكلام من الفضة فالكوت من الذهب)
* - ووتارەكانی ئەم دواوییەت لەبارەیی فیدرالیزم، ماددەیی ١٤٠ و پەرلەمانەوھ نا ئومیدی زۆرتان پێوھ دیار بوون، ئەكاتێكدا خۆت كاراكتەریکی كاریگەری دارشتنی ئەو پرسیانە بویت، سەرچاوەیی ئەو نا ئومیدیە چییە؟

- پێم وایە سەیرە نا ئومیدیەتان خۆیندیبتەوھ لەوتارەكانی مندا بە پێچەوانەوھ من گەشبینم بەرامبەر بەرھوتی روداوھەكان و شانازی دەكەم ئەگەر دەورێكم ھەبویت چەند بچوكیش بوئی، لەرەخساندنی ھەلومەرجی دامەزراندن لە دامودەزگاكانی ھەریمی كوردستاندا بەلام من بەئەركی نیشتمانی خۆمی دەزانم سەرھنجی گەلەكەم رابكێشم بۆھەندێ بابەتی چارەنوساز و ئەوھندەیی لێی بزائەم، ھۆشیارییان بكەمەوھ لەو مەترسی و كەم و كوریانەیی ھەن .

* - سالار عزیز لەدیداریکی بزۆدا دەئێ ھێشتا ئەمە كوری تەنگانەیی رۆژی سەختی یەكێتین رەواییە ئەگەر بلیین پەرۆھیی كۆمپانیای وشە ھەر لەفەلەكی فراوانی یەكێتیدایە؟ یان بەموجەرھەیی پەرۆھییەكی رۆشنیریە؟

كۆمپانیاى وشە حزب نىيە تاھەموومان بەيەك جۆر قسەبکەين، ئىمە بىر و راى جيا ن تىدايە و رىزى بىر و بۆچونى يەكتى دەگرين و لەيەكتى قبول دەكەين ئومىدم وايە پرۆژەكەمان بىيەتە پرۆژەيەكى نەتەوھىي، كەسانى سەربە بىر و باوھرى جياواز كارى پىكەوھ تىدا بکەن.

* - كەسيك بە ئىمەي وت شەش سال بەر ئە ئىستا كاك نەوشىروان بىرۆكەي كۆمپانیاى وشەي ھەبووھ دواكەوتنى تا ئىستا تەفسىرىكى سىياسى ھەيە؟
 - راستە چەندسال پىش ئىستا بىرم لەم پرۆژەيەكردبووھوھ بەلام بەرلە ھەل و مەرجى ماددى سىياسى نەم توانى جىيەجىي بکەم، ئەمسال ئەوھ ھەلم بۆ رەخسا.

گردهکه لهههولئ تیکدانی قه لاجولاندایه ، نهوشیروان مستهفا ، ئەندازیاری هه ئوهشاندهوهی یهکییتی

دلیر عبدالله

ئهوانه‌ی دروستیان کردوو هاشنان به پیکهاته‌که‌ی بۆیه تیکدانه‌وه‌ی ئه‌وه‌ی پیکیان هیناوه به‌دهستی خۆیان ئاسانتره له‌وه‌ی چه‌کی قورسی له‌به‌رامبه‌ردا به‌کاربه‌ینی تا‌کو لاوازی ده‌که‌یت یاخود ده‌یروخینی، ئەندازیاریکی ئه‌و وپرانکارییه‌ی یه‌کییتی نیشتمانی کوردستان نه‌وشیروان مسته‌فایه، ئه‌ویش هه‌رجاره‌ی گروپ و که‌سانیک ده‌کاته خه‌لکانی ئه‌و هه‌له‌یه، له‌ نزیکتین می‌ژوودا ده‌ستی پیکرد، پاش ماوه‌یه‌ک که‌سانیک بۆ په‌یدا بوو، له‌نوێترین هه‌ولیدا(عمری سید علی و مسته‌فای سید قادر و جه‌لال جه‌وه‌هر و عوسمانی حاجی مه‌حمود)ئه‌و ده‌وره‌یان بینی به‌لام ئه‌مانیش شکستیان هینا له‌وه‌دا که‌ کۆسره‌ت ره‌سوێ رازی بکه‌ن یه‌کییتی ته‌لاق بدات و بیته‌ لای نه‌یاره‌ کۆنه‌که‌ی(نه‌وشیروان مسته‌فا)که‌ هه‌رگیز پیکه‌وه‌ ناژین.

ئه‌و یه‌کیتییه‌ی به‌ قوله‌ی قاف ناسرابوو، ئیستا نه‌وشیروان مسته‌فا ئه‌مینی دامه‌زرینه‌ری نه‌خشه‌ی تۆکه‌مه‌ی لی‌کترازان و له‌به‌ین چوونی ده‌کیشی و به‌زیندوویی ئه‌پانه‌وی له‌چالی بینن.

یه‌کییتی پیکه‌اته‌یه‌کی جیاوازه

یه‌کییتی نیشتمانی کوردستان(ینک)سالی(١٩٧٥)له‌(بزوتنه‌وه‌ی سۆسیالیستی کوردستان – سالج یوسفی و کۆمه‌له‌ی ره‌نجده‌رانی کوردستان – نه‌وشیروان مسته‌فا و خه‌تی پان – مام جه‌لال)دروست بوو، له‌سالی ١٩٨٤ خه‌تی پان له‌گه‌ل که‌رتیکی بزوتنه‌وه‌ی سۆسیالیستی پاش جیابونه‌وه‌ی باله‌ بنچینه‌یه‌که‌ لێی که‌ هیشتا له‌ناو (ینک)دا مابویه‌وه ، یه‌کیان گرت و یه‌کییتی شۆرشگیرانی کوردستانیان پیکه‌پینا له‌و ساته‌وه‌(ینک)له‌ کۆمه‌له‌ و شۆرشگیران پیکه‌اتوو، واتا که‌سی یه‌که‌م تاله‌بانیه‌ و نه‌وشیروانیش به‌ که‌سی دووم ده‌زانرا.

ناوی شۆرشگیران ده‌گه‌ریته‌وه‌ بۆ سالی(١٩٧١)و په‌یوه‌ندی به‌په‌یمانی(١١) ی ئازاری جه‌زائیره‌وه‌ هه‌یه. پاش تی‌کچونی براهیم ئه‌حمه‌د و جه‌لال تاله‌بانی له‌گه‌ل مسته‌فا بارزانی

دا له ماوهت كه نه و كاته كۆنفرانسیسیكان به ست و ریکه و تنی نیوانی (به زرانی و ره تکرده وه و به زرانیان له سه رکر دایه تی لایرد .

یه کییتی نیشتمانی و باله ناکۆکه کانی

یه کییتی نیشتمانی کوردستان وهك هیزیککی سه ره کی گۆره پانی سیاسی کوردستان، به شیوهیه کی راسته و خوۆ کاریگه ری بۆ سه ر پرۆسه ی سیاسی کوردستان و بگره عیراقیش ههیه، به هیزی و پتهوی ئه و پارته له ئیستادا تارادهیه کی زۆر کاریگه ری ئه ری نی له سه ر دۆزی کورد به جی ده هیلیت و به پیچه وانه شه وه لاوازی و لیکترازانی رهنگه دۆزی کورد و به رپرسه چاره نووساز و هه نوکه ییه کانی به ئاقاریکی خراپدا به ریت، ئه مهش به و پییه ی یه کییتی له هه ردوو پرۆسه ی سیاسی عیراق و کوردستاندا رۆلیکی کاریگه ر و به رده وای هه بووه .

کیشه و گرفته ناوخۆیه کانی ئه م دواییه ی یه کییتی به جیا بونه وه و لیکترازانی چه ند ئه ندایمیکی بالۆ پیشترش له ۲۰۰۶ به ئیستقاله ی نه وشیروان مسته فا، له سه ر ئاستی ناوخۆیی و دهره کیش لیکنانه وه ی جیا جیای بۆ کرا، زۆریک له بۆچونه کان ته قینه وه ی کیشه کانی یه کییتی له کاتی ئیستادا جگه له وه ی به مه ترسی بۆ سه ر پرۆسه ی سیاسی کوردستان شروقه ده که ن به حاله تیکی ترسناک له میژووی خه باتی سیاسی ئه و حزبه له قه له می ده دن، که سالانیکی دریزه له چه ندین قۆناغدا ئه نجامی داوه .

مالی یه کییتی له ناشتیدا ویران ده بیته

به رای چاودیران و شاره زایانی سیاسی و ته نانه ت خودی سه رکرده کانی یه کییتی، کیشه و گرفته کانی ناوخۆی یه کییتی جگه له وه ی ره گیکی له میزینه و قولی هه یه، بۆ مملانیی سیاسی و کیبه رکیی ده سه لات و قه له م ره وی ده گه ریته وه، که ئه ندایه بالاکانی ئه و پارته یان باشر بلین باله رکا به رکان ده ستیان داوه تی، ئه وه تا ((د. به ره ه م صالح)) جیگری سه کرتیری گشتی یه کییتی له میانه ی ئیدا و نی کدا جگه له وه ی کیشه و گرفته کانی یه کییتی به ئاسایی له قه له مدا. ئه وه ی را گه یاند که (مملانیی گه یشتن به ده سه لات و به رزه وه ندی تاک ره وانه که به شیکن له گه نده لی ئیداری و دارایی و پیشیلکردنی یاسا له لایه ن هه ندی که سه وه، فا کته ریکی سه ره کی ئه و کیشه و گرفته نه ن که روبه روی یه کییتی بونه ته وه).

یه کییتی جیاوازه له حزبی دایک که پارتی دیموکراتی کوردستانه، دروست بوون و دامه زراندنی له چه ندین ره وت و بیر و بۆچونی جیاواز پیکهات که دواتر له گه ل تانه وه ی

دەبوونەوه و مەترسی لیکتازان و پارچەپارچە بوون بەرۆکی دەگرت، کەئەگەر بیّت و شەری نیوخۆ و گرزی و ئالۆزی حزبە کوردستانیەکان و دۆخی تایبەتی هەریمی کوردستان نەبوایه، بەئە ناکۆکەکانی یەکییتی هەرزوو بریاری یەکلایی کەرەهویان دەدا.

لەم بارەیهوه بەرپرستیکی پایە بلندی یەکییتی کە نە ییست ناوی ئاشکرا بکریّت ئەوهی بەرپێگا راگەیاندا (شەری نیوخۆ لەگەڵ ئەوهی بەزیانی یەکییتی و تەواوی پارته کوردییەکان کۆتایی هات، بەلام لەلایەنیکی ترهه سودی بە یەکییتی گەیاندا و بەو هۆیە ریزەکانی هەمیشە تۆکمە و بەهیز دەبوون، هەر بۆیە یەکییتی هەمیشە سانترین هەلی دەقۆستەوه بوئەوهی شەر لەگەڵ بەرامبەرەکانی بەلام بەتایبەتی پارتی هەلگیرسینی تابەو هۆیەوه دوو نیشانە پێک بەینن، یەکەمیان کیشە و ناکۆکی بەئەکان وەلا بنیّت و خۆی لەو مەسەلانە قوتار بکات، دووهمیش هیزی خۆی بسەلینیّت و کۆنترۆلی بەشیکی زۆری حوکمرانی کوردستان بکات). بە بۆچونی چاودێرانی سیاسیش باشترین کاتی کە یەکییتی ریزەکانی تیدا پاراستوو، شەر و پێکدادانە ناوخۆییەکان بوو، بەمانایەکی تر یەکییتی هەرگیز لە ئاشتیدا خیری لە خۆی نەدیوه ئەو کیشانە ی بۆ قوت بۆتەوه کە بەهۆی مەملانی و ناکۆکی بەئەکانی ناوی بوونی هەبوو، هەر وەک ئیستا کە بەزەقی کیشە و گرفتەکان دەبینرین

نەوشیروان مستەفا سیاسییه رادیکالە کە

نەوشیروان مستەفا وەک ئەوهی کۆمۆنیستەکان لە بەرامبەر کوشتنی چەند کادیراندا لە سلیمانی پێی دەلین " هەرچەندە هەولێ ئەو بەدەیت وەک میژوو نوس یان نوسەر ناو زەند بکریی هەر ئەهلی شمشیریت و بەتەر خەلکت کوشتوو "، ئەمە یەکیکە لە قورسترین ئەو رستانە ی کە تاکو ئیستا بە نەوشیروان و تراوه، بەلام لە ئیستادا ناوبراو وەک گەمە کەریکی سەرەکی و بەلێکی زەقی ناکۆکییەکانی نیوخۆی یەکییتی، لە دامرکاندنەوه نوێبوونەوهی کیشە و گرفتەکانی یەکییتی رۆلێکی بەرچاو و کاریگەری هەبوو و زۆریە ی کیشەکانی یەکییتی تا رادەیهکی زۆر بەم کەسایەتییهوه پەیوهستە و بەپێی قوناغە حیاوازه کانه مەملانی و سیاسی و سەربازیانە ی بەئەکانی نیو ئەم پارتەش نەوشیروان مستەفا - دیار - ترین جەمسەرە ناکۆکەکان بوو.

نەوشیروان مستەفا ئیستە حزبی نییە و کۆمپانیای هەیه بەناوی وشە، ئەو وشەییە
 ھۆیت یەکیتی پێ سەربەریت، چاران ئەگەر لەگەڵ نەیارەکانیدا تەسەنگی
 بەکارھێنابیت، ئەوا ئەمرۆ بە وشە روبەرۆی میژوووی حزبەکەی خۆی بۆتەووە و ئەندام و
 سەرکردەکە ی لێدەکاتەووە.

نەوشیروان نەیتوانیووە بەرامبەر لیژانییەکانی تالەبانی ھە ئێکات.

نەوشیروان مستەفا لەگەڵ ئەووی لەسەرھتای تێکەڵ بوونی ھەرسی بانی (کۆمەڵە) و
 رەنجدەرەن و خەتی گشتی و بزوتنەووی سۆسیالیست) وەک نەیارێک خۆی نیشاندا و
 بەنامانجی ئەنجامدانی چاکسازی لە ریزەکانی یەکیتیدا سەرکردایەتی بانیکی گرتە ئەستۆ،
 نەیتوانی بەرامبەر لیژانی و ئەزمونی تالەبانی بەردەوامی بداتە جیبەجی کردنی
 سیاسەتەکە ی ھەر بۆیەشە بەناچاری کۆلی لەو ھەولەیدا و بەنیازی پراکتیکی ھەولەکانی
 بەشیوازیکی دی و لەقۆناغیکی تردا بەرکابەر یکردنی تالەبانی پاشەکشە ی کرد و لەو
 مەملانی سیاسیە خۆی کیشایەووە کە سالانیکی دور و درێژە لە پیناوە گیاندنی یەکیتی بە
 قۆناغیکی دی دەستی داوھتی.

ھەر وەک (پروفیسۆر دلاوەر عبدالعزیز) ناماژە بەو دەکات کە (تالەبانی توانیویەتی
 ئیدارە ی کۆتەکان بەجۆریک بکات کە لەتوانا و دەسلالت و ھەیبەتی خۆی کەم نەکاتەووە.
 ھەرکاتیک گەشەنەکردنی پیکھاتەیک وەیان کۆتەیکە دیاریکراوی ناویەکیتی گەشتبیتە
 رادە ی مەتری بۆی. ئەوا لەدەسلالت و جموجوولی سەرۆک کۆتەکە ی کەمکردۆتەووە
 کادیرەکانی سەربەکۆتەکەیشی کردۆتە قۆچی قوربانی لە ھیچ کاتیکدا ئەو جۆرە
 ئیدارەکردنە ی ئاسان و ناشتیانە نەبوو، بەلکو لەزۆر بە ی حالەتدا بوو تە مایە ی کرزی و
 تەشەنە کردنی رەشبینی و رۆحی یاخی بون. خۆ لەسالانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴ تالەبانی سەرۆک و
 کادەرە پیشکەوتوووەکانی ھەردوو کۆتەکە ی تری خستبوو، دەسلالتی لەدەست دەرھینا بوون.
 ئەو ھەیش بوو ھۆی زویر بوون و یاخی بوونی تەواوی دوو کۆتەکە و بوو ھەوینی ھەولە
 کۆدەتاکە ی سالی ۲۰۰۴ کە لەجیاتی ئەووی تالەبانی لەدوای ئەو روداوە مەترسی دارە بە
 سیاسەتەکەیدا بجیتەووە و کۆتەکاری لە بنەرەتەووە نەھیل، کەچی بەردەوام بوو لە
 جۆشدانی ھەمان رەوت و کۆتەکاری گەیانە ئاستیکی مەزنتەر و کرژتر).

بەرای چاودێرانی سیاسی ھاتنە دەرەووی نەوشیروان مستەفا لەیەکیتی، سەرمتایەک بوو
 بۆ زەق بونەووە و دەرکەوتنی راستەقینە ی کیشە و گرتەکانی ئەو پارتە و جگە لەووی چاو

ئەو زۆرۈك لى سەر كىردە و كوتلەكانى تىرى بەدواى خۇيدا هېنا، يەككىتى گەياندە
 بە پىكەوۋە ژيانى ناو رىزەكانى يەككىتى نەماوۋە.

نەوشىروان مستەفا دەپەوۋى يەككىتى بۇ خۇى ھەلبوۋە شىنىتەوۋە

نەوشىروان مستەفا پىنگەى خۇى لەگىردەكەوۋە بەجۇرۈكى تر بەھىزكرد، ئەو گىردەى كە
 ھەركەس لەنىو رىزەكانى يەككىتى بەجۇرۈك بىت بتۇرۈى يان دەرىكرىت لەسەر ھەرچىبەك
 بىت، دەچىتە گىردەكە و بەرد بەسەر يەككىتىدا فرۈ دىداتە خوارەوۋە، ھەرماوۋەپەكەش
 كونىك دەكاتە جەستەى يەككىتى و پارچەپەكى لىدەكاتەوۋە.

ئەو ھەتا پاش دەست لەكار كىشانەوۋەكەى چەندان گىروپ و رىكخراوى بچوك ھەلتۇقىن و
 وەك كاردانەوۋەپەك بەرامبەر سىياسەتەكانى تالەبانى و بالەكەى كارى سىياسى خۇيان بەرەو
 دەرەوۋى يەككىتى گواستەوۋە. كەلەوۋەش خىراپتر و مەترسىدارتر بۇ يەككىتى ھاتنەدەرەوۋى
 كوسرەت رەسول و پاشان چوار ئەندام مەكتەب سىياسى و ژمارەپەكى زۇر ئەندامانى تر
 بوون.

چاودىرۈكى سىياسى ئەوۋى راگەياند كە دەست لەكار كىشانەوۋەى چوار ئەندامە بالاكەى
 يەككىتى(مستەفاى سەيدقادر و عمر سىد على و عوسمانى حاجى محمود و جەلال
 جەوھەر)كەسەر بەبالى رىفۇرمى نەوشىروان مستەفان، جگە لەوۋى پەپەوۋەندى بەدۇخى
 ناچىگىرى يەككىتىپەوۋە ھەپە، پەپەوۋەندى بەو پىرۇژوۋە ھەپە، كە نەوشىروان مستەفا بۇ
 داھاتوۋ گەلالەى كىردوۋە و دەپەوۋى يەككىتى و پارتى ناچارىكات مامەنە لەگەل لىستەكەى
 بكەن بۇ ھەلبۇزاردن و لەھەوۋى ئەوۋەشدان زۇرتىن لاپەنگىر و ئەندام لەدەرەوۋى خۇيان كۇ
 بكەنەوۋە، تا پىى بگەنە پەرلەمان، ئەم قۇناغەى لىدانى يەككىتى دىرۈزە پىدەرى ھەوۋى
 چاكسازى يەككىتى و مەلمانى تالەبان و بالەكەپەتى لەلاپەن نەوشىروانەوۋە.

لەگەل ئەوۋى چوار ئەندامەكەى مەكتەب سىياسى يەككىتى ھۆكارى دەست
 لەكار كىشانەوۋەكەيان بۇ نەبونى شەفافیەت و پىشلىكردنى دىموكراسىيەت و گەلۈ ھۆكارى تر
 دەگىرنەوۋە، ھەرەك جەلال جەوھەر لەمیانەى لىداوانىكدا ئەوۋى راگەياند كەبنەماى
 دىموكراسى لەناو يەككىتىدا بەتەواوى پىشلى كراون و رى بەئەنجامدانى چاكسازى نادىرۈت،
 بەلام بەراى زۆرۈك لە چاودىران ئەمە ھۆكار و پاساوى سەرەكى ئەوان نىپە، بە
 پىچەوانەوۋە پىنگەى نىستەى نەوشىروان مستەفا و ئەگەرى دامەزىراندنى لىستى سەرپەخۇ بۇ

هه‌لانی دانه‌کانی داهاتوو پالپشتیه‌کی سه‌ره‌کی بوو، بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌وان له‌یه‌که‌یتی بی‌نه‌ دهره‌وه پ‌پ‌سی بکه‌ن، چونکه ئه‌ندامه‌ ده‌ست له‌کارکش‌اوه‌کان ده‌یانه‌و‌یت له‌دهره‌وه‌ی یه‌که‌یتی ب‌بنه پ‌پ‌سی نه‌وشیروان مسته‌فا و له‌ پرۆسه‌ی هه‌لب‌زاردندا هاوکار‌ی‌کی باشن بۆ‌ی، چونکه ئه‌وان له‌ناو یه‌که‌یتیدا پ‌یگه‌یان لاواز بوو. هه‌رئه‌وان بوون له‌ده‌ست له‌کارکش‌انه‌وه‌ی نه‌وشیروان مسته‌فادا هی‌رش‌یان کرده‌سه‌ر نه‌وشیروان به‌وه‌ی پ‌لانی ده‌ست به‌سه‌راگر‌تی یه‌که‌یتی له‌ کۆنفرانس دا سه‌ری نه‌گرت، بۆ‌یه نه‌وشیروان شکستی خ‌وارد ئه‌و خه‌لگه‌شی به‌هه‌تیوی له‌ناو یه‌که‌یتیدا ج‌یه‌یش‌ت به‌جۆری‌ک زۆربه‌یان له‌پۆسته‌کانیان وه‌لان‌ران، ئه‌مه‌ تۆ‌له‌ی دهرئه‌نجامه‌کانی شکستی پ‌یشووی با‌له‌که‌یه‌تی که‌ به‌ریفۆرم ناسراوه‌ به‌لام کات‌یک ده‌ستی پ‌یکرد که نه‌وشیروان بووه‌ به‌خاوه‌نی رۆژنامه‌ و ته‌له‌فزیۆن و کۆمه‌ل‌یک کادری دهر‌کراوی ناو یه‌که‌یتی.

نه‌وشیروان ئ‌یستقاله‌ی به‌ 4 ئه‌ندامه‌که‌ کرد

له‌لایه‌کی تره‌وه زۆری‌ک له‌چاود‌پ‌رانی سیاسی پ‌ییان وایه نه‌وشیروان مسته‌فا له‌ ده‌ست له‌کارکش‌انه‌وه‌ی ئه‌و ئه‌ندامانه‌ رۆل‌ی‌کی با‌لی هه‌بووه‌ و ئ‌یستاش سه‌رقالی کۆکردنه‌وه‌ی ئه‌و ئه‌ندامانه‌یه‌ که‌به‌هۆکاری ج‌یا له‌ریزه‌کانی یه‌که‌یتیدا نه‌ماون، یاخود دهر‌کراون، وه‌ک چۆن له‌هه‌ول‌ی هی‌نانه‌دهره‌وه‌ی ئه‌ندامانی ناویه‌که‌یتیدا یه‌ له‌سه‌رجه‌م ئۆرگان و ئ‌استه‌ ج‌یاوازه‌کان ئه‌مه‌ش وه‌ک کارت‌ی فشار به‌کارده‌هی‌ن‌ی، ئ‌امانج‌یش ل‌یی ده‌ست له‌کارکش‌انه‌وه‌ی تاله‌بانیه‌.

نه‌وشیروان بۆ‌یه ئه‌مه‌ ده‌کات تا له‌و ر‌یبه‌وه‌ پ‌یگه‌ی سیاسی خۆ‌ی له‌هه‌لب‌زاردنه‌کانی داهاتوودا به‌هی‌ز بکات و به‌شیوه‌ی پ‌راکت‌یکی ئه‌و پرۆژه‌ سه‌رنه‌که‌وتوو‌ه‌ی ته‌واو بکات، که‌ سالان‌ی‌کی زۆر و به‌هۆ‌ی نه‌یاری تاله‌بانی له‌ یه‌که‌یتی بۆ‌ی نه‌چوو‌ه‌ سه‌ر، به‌واتایه‌کی تر نه‌وشیروان مسته‌فا وه‌ک ئه‌نداز‌یاری‌ک ده‌یه‌و‌یت رۆ‌لی هه‌لۆه‌شان‌دنه‌وه‌ی یه‌که‌یتی بگ‌یر‌یت و ته‌واوی ئ‌اراسته‌ و هاو‌کیشه‌کانی یه‌که‌یتی به‌لای خۆیدا پ‌یچه‌وانه‌ بکاته‌وه‌.

کی وای له‌کۆسه‌رت ره‌سول‌ کرد؟

م‌لملان‌ی کور‌ که‌ب‌بیته‌ پشت‌ی باوک، له‌ناویه‌که‌یتیدا به‌شیوه‌یه‌کی نار‌ی‌ک و دور له‌گیانی یه‌کتر قبۆ‌ل‌کردن ده‌ست هاتۆته‌ پ‌یش، ئه‌مه‌رۆ ئه‌وه‌ی بیه‌و‌ئ له‌ناو حزبی کوردی دا ب‌م‌ین‌یت‌ه‌وه‌ و ده‌وری قه‌ره‌بالغ ب‌یت، پ‌یویسته‌ کوره‌که‌ی یان خ‌زمه‌نزیکه‌کانی له‌پۆسته‌بالاکانی حزب نزی‌ک بکاته‌وه‌ تاوه‌کو هی‌ج ته‌که‌تول‌ی‌ک نه‌توان‌ی به‌سه‌ریدا زال ب‌یت، نه‌وشیروان کوره‌کانی بۆ‌ گه‌وره‌بووه‌ ئ‌یستا خاوه‌نی گرد‌ی‌ک و راگه‌بان‌دنه‌، تاله‌بانی کور‌ و

خۆرای زۆر بۆ گهوره بووه و رۆلی گرنگیان بۆی ههیه، کۆسهرت کورهکانی هیناوهتهوه و رۆنی بهدهسهلاتداری ماددی و مهعهنوهی، ئهوانهی تریش کهماون لهریگهی خۆپچهککردن، و دروستکردنی فهوجی عهسکهرییهوه پێگهی خۆیان قایم کردوه، تاکو لهکاتی روبهروبوونهوهی مهترسیدا بهکاری بهینن لهنیوان ئهم کیشه کۆن و دژوارانهی پهکیتیدا نهوشیروان کاری لهسه راکیشانی کۆسهرت رهسول کرد بۆ هینانه دهرهوهی لهناو پهکیتی بهچوونه بن کلێشهی ئهو ۴ ئهندامهی مهکتهب سیاسى و بههیزکردنی پێگهی کۆسهرت رهسول لهدهرهوهی پهکیتی نهک لهو مهکتهب سیاسیهدا که ئهگهر ۴ ئهندامهکهی ریفۆرمی ئی نهمینى ئهوا کۆسهرت رهسول بهتهنها دهمینیتیهوه، ئهوکاته ئیحتیواکردنی زۆر ئاسان دهبیته ئهوهبوو رازییان کرد دهست له کاربکیشیتیهوه بهچونی بۆ بهغدا و بینینی تالهبانى، کۆسهرت لهگهمهکه تیگهپشت و پاشگهز بویهوه له ئیستقالهکهی.

پهکیتی بهرهو کوی و بۆکوی؟

چارهسههری کیشهکان روو لهمهسهلهی بهکارهینانی هیز دهکاتهوه، چونکه گۆرانکارییهکان ههمان تاس و ههمان حهمام دینیتیهوه پێش و گۆرین پۆستهکان نابنه گۆران بۆ چاکسازی، چونکه لهئهمرۆی پهکیتیدا ههر کهسیک پۆستیکی وهگرتهبی، لێسهندنهوهی بۆ خۆی گرفتیکى تر دینیتیه پێشهوه، بالی ریفۆرم دهیانهوی ههرکهسی خۆیان لهپۆستیکیداماوه بهرزتری بکهنهوه، ئهوهشی که شوینی نزمه بهفشاری گردهکه بیکهنه پلهداری کاریگهر - بۆئهوهی دهست بهسههر پهکیتیدا بگرنهوه، ئهمهش تهقینهوهیهکی تر لهناو پهکیتیدا دهخولقینی و ههر رۆژیک بیته دهقیلشیتیهوه، قلیشانهوهیهک کهسهرجهم کورد زیانی بهردهکهوی.

زۆرێک لهخهنگی جۆراو جۆر پێی وایه ئهم قهیرانهی ئهمرۆ پهکیتی بهشیکی زۆری بۆ داواکردنی ئیمتیازات و وهگرتهبی پۆستی بهرزتره، هیچی لهبهرامبههر کیشهکانی خهنگیدا نییه، که زۆر گهوره تره لهبیانووهکانی نهوشیروان مستهفا له بهرامبههر پهکیتی، بهلام میللهت ههتیو و بی خاوهنه و ئهوهی خۆی بهشوانی دهزانى گورگه.

ئهگهرنا گۆرینی عمر فتاح هیچ لهمهسهلهکه ناگۆرێ کله بری ئهو عماد احمد داندراوه ئالو گۆری تریش بهههمانشیوهیه.

بۆته ناویکی نویی نیو گهمی سیاسی ئه مرۆی ناگوکییه کانی ناو یه کیتی و دهوئزی زۆرکات هینده قه رهبالغه پالهبهستویه، هه رچی دهرکراوه و دئی نیگه ران بووه و پۆستی نه ماوه روو له و گرده دهکات، گرده کهی زهرگه ته ئه و گردهی نهوشیروان مستهفا بۆخویی و کۆمپانیاکه ی دهستی به سه رداگرت، ئه مجاره نه خشه ی لیسانی یه کیتی لیسانی که به ردئی ده که ویت و توشی جه لده ی دهکات، له گرده که وه نه خشه ی داده نری، نه خشه یه ک که ماوه به ماوه کۆمه لیک هانده درئ به وازه ییان و پیشکesh کردنی پرۆزه ی چاکسازی، ئه ندامییکی بالای یه کیتی که ناوی خوئی ئاشکرا نه کرد، وتی: چاکسازی ئه گه ر ده ست پپی بکات ده بیئ له بالی ریفۆرمه وه ده ست پپی بکات، که نه وانهی له ده وری کۆبونه ته وه خه لکانی تۆمه تبارن به زۆرشتی وه ک گهنده لی و زولم و خراپه کاری و له مرۆدا هانا یان بۆ گرده که بردوو به بیانووی ئه وه ی سه ریه کاک نهوشیروانه و دهرکراوه، نان براو بووه، بۆیه ئاماده یه له گرده که وه ده ست به و پرۆزه بکات که پرۆزه ی روخاندنی قه لاجوالانه.

ئهمه ش مه حاله له جیبه جی بوونیدا ئه گه ری رزانی خوین دپته ئاراهه که پپیوسته خه لکی پاک و دلسۆز ده ست و ده می ئی به دور بگرن، و هه وئی هیورکردنه وه ی بارودۆخه که بدن و له سه ر لیبورده یی و پیکه وه ژیان موماره سه بکه ن نه ک له سه ر ئه وه ی چۆن بتوانن ئیسی یه کتری ورد و خاش بکه ن، به لام ئه مرۆ ئه وه ی به هیژترین (پیک) له سه ری یه کیتی بدات، ئه وه له گرده که له پيشه وه قسه ده کات و نۆره ی دهرکه وتنی زیاتره.

ئه گه ر یه کیتی وه ک حزب لیك بترازی کی زیان ده کات؟ تاله بان یان باله کانی تر؟

کی سود ده بینی، پارتی یان نهوشیروان مستهفا؟ ئه ندامانی خواره وه ی یه کیتی سود ده بینی یان زیانی گه وره یان به رده که وئی؟ خه لکی کوردستان چی سو دیک ده بینی؟ زیان ده کات یان تووشی گیرۆده یی ئابوری و سیاسی ده بنه و؟.

ئهی دۆزی کورد چی زیانیك ده کات که ته وازونی هیزی سیاسی و سه ربازی له م ولاته روو له شکست بکات؟ ئهی سه رۆک کۆمار له به غدا چی رۆلیکی ده مینی؟.

ئایا پارتی وه ک ته نها هیژیک ده مینیته وه و هینده ی تر کۆنترۆلی ئابوری و روبه ری جوگرافی و حوکومه ت ده کات؟ ئایا حزبه کانی تر له کاتی لاوازیوون و هه لوه شانده وه ی یه کیتیدا به م چۆره ی ئیستا ده مینه وه؟ یان ده بیئ له مه ی ئیستا زیاتر موعاناتی حیساب بۆ نه کران بچیزن؟ ئه مانه هه موو ئه و ئه گه ر و پرسیارانه ن که روو له ناوچه که ده کات ئه گه ر یه کیتی نیشتمانی توشی لیکترانی نیوخویی بیئ.

دوای مام جه لال ناکۆکی کوتلهکانی نیو یهکییتی به خوینرپشتن چارهسەر دهکری

تایبەت: بەریگا

نەوشیروان مستەفا خۆی بەسکرتیری خەڵکە باشەیی کەیی ناو یهکییتی نیشتمانی دەزانی و چاوەڕیی ئاوابوونی خۆری مام جه لاله بۆئەوهی ببێتە سکریتی یهکییتی نیشتمانی کوردستان. زۆر جار باس لەوه دەکریت کە یهکییتی نیشتمانی کوردستان لە قەیراندا ژیان بەسەر دەبات، بەهۆی ئەو بایبالیین و تەکەتولاتەیی ناوخواپەوه، ئەمە لەکاتی کەدا یە کە ئەم حزبە تەمەنی ۳۳ سالی بەسەر بردوو یهکیک لەو ئامازانەیی کە بارو دۆخی ئەم حزبەیی شیواند دەست لەکار کێشانەوهی نەوشیروان مستەفای جیگری تالەبانی بوو، هەرچەندە زۆریک پێیان وایە مانەوهی ئەم حزبە بەوشیوهی ئەمرۆی بەندە بەمان و ژیان تالەبانییەوه، زۆریکیش پێیان وایە لەم قۆناغەدا تالەبانی تەنها رۆژگار بەریدەکات و سیاسەتەکانی تەسلیمە بەویستی پارتی دیموکرات.

جگە لەم ئەگەرە تالەبانی زۆرکات توانیویەتی ئاوبەناگر و ناکۆکییەکانی ناو یهکییتی بکات، هەرچەندە ئەو ئاگری ناکۆکییەیی ناویهکییتی بەردەوامە هەر بوونی هەیه لەژیر کادانی سیاسی ئەو حزبەدا هاکا شەمائیک ئەو ئاگری گەشاندەوه و تەواوی تالەکان و جەستەیی یهکییتی سوتاند.

یهکیک لەو بەرپرسانەیی نیو یهکییتی نیشتمانی کوردستان کە ناوی خۆی بلاونە کردەوه زانیاری وردی داوه بە ریگا، دەربارەیی بارو دۆخی ناویهکییتی نیشتمانی کوردستان.

ئەو بەرپرسە باسی دوای ئەنقالی کرد کە ئەوکات یهکییتی لەروی لایەنی سەربازی و مادییەوه زۆر لاواز بوو، چونکە بەناوخواپەوهی لەگەڵ یهکتری ناکۆک نەبوون جیاوازیمان هەبوو بەلام بەم رادەییە قوول نەبوو ئاشکراش نەبوو، ئەمرۆ واهەست دەکری کە تالەبانی کێشەکانی لە دەست چوویت و بۆی چارهسەر نەکریت هەرچەندە تالەبانی هەرگیز نایهوی توشی شکست بییت.

ئەو وای بۆدەچیت کێشەکانی ناو یهکییتی لەنەخواپەوهی کەوتنی تالەبانی و بوونی سەرەک کۆمار و چوونی بۆ بەغداد رووی لە زیادی کردوو، فرەکوێخایی لەناو یهکییتی روو

گه ندهلی هیندهی تر ولات ویران دهکات نه بوونی لیپرسینه وهش
 تر کیشهکانی هه لساپار دووه.

ئهو بهرپرسه نیگه رانه له وهی که باس له کۆنگره دهکری چونکه پیی وایه بی
 بهرنامه ییه سازکردنی کۆنگره لهو بارودۆخه دا که یه کیتی پر بووه له کوتله و کوتله کاری،
 ئهو پیی وایه بهستنی کۆنگره هه له یه کی کوشنده یه که تییدا بارو دۆخی مهنگی ناوخوی
 یه کیتی ده ته فیته وه. له لایه کی تره وه ئهو بهر پرسه بالایه ی یه کیتی نیشتمانی کوردستان
 نیگه رانه لهو نهرمی نواننده ی تاله بانای بهرام بهر پاشما وهکانی بالی ریفۆرم له ناویه کیتی دا
 بریتین له (مسته فای سهید قادر و عمر سید علی و عوسمانی حاجی محمود و جهلال
 جه وههر) که له ئیستادا بالی ریفۆرم له ناو یه کیتی دا له جار ان زۆر به هیترن و کاریان
 ئۆرگانیزه کردووه و ده سه لاتیشیان به ده سه ته وه یه وهک چۆن عوسمانی حاجی محمود
 وهزارتی ناوخوی له بهر ده ستایه و ئه گهر پۆلیسیک ریفۆرم نه بیته یان کهسانی ریفۆرمی
 سه ره به مه لبه ند و کۆمیته کان ته زکیه نه که ن دایان نامه زرینی یا حود ئه وانه ی سه ره به بالی
 ریفۆرم نه بوون هه موویان ئیها نه کردن، یان وایان لی کردن شوینه کانیان بگۆزنه وه.

ده رباره ی ئه وهی نه وشیروان مسته فا ئیسته خه ریکی جییه له ناو یه کیتی دا ئه وه بهر پرسه
 باسی له وه کرد که نه وشیروان مسته فا پاراستنی نه ینی هه یه و ناوچه کانی دابه شکردووه
 به سه ر کهسانی دلسۆزی خۆیدا هه یکه لیکی وهک به دیل لی دروست کردوون، تا کو له کاتی
 ئیستادا به کاریان به ینی.

هه رچه نده قورسای نه وشیروان له ناو سلیمانیدایه و دوور نییه لاوازی بوونی یه کیتی شی
 له شاری هه ولیر پی ناسایی بیته له م کاته دا.

ئهو یه کیتی یه ی که هه ولیری له ژیر ده ستدا بوو، هه میمه نه ی کۆسره ت ره سو ل بالی به سه ر
 سلیمانیدا کیشابوو، به لام ئه مرۆ هه ولیر ببینه نهک کۆسره ت ره سو ل نه گه راپه وه ناوی
 به لگو ته واوی هه ولیر بگه ری به ده گمه ن وینه یه کی تاله بانای ده بینی بۆ فرۆشتن ئه وهی
 هه یه هه ر مه لا مسته فا و مسعود بارزانی و نیچیره فان بارزانی یه.

له م دۆخه دا نه وشیروان مسته فا به یۆچونی ئهو بهرپرسه چاوهروانی ئاوابوونی خۆری
 تاله باناییه، وهک چۆن له ناو مه کته ب سیاسی یه کیتی دا که س نییه له ئاینده ی یه کیتی
 دئییا بیته، وهک چۆن فه رید ئه سه سه رد ده لی: (ئه گهر یه کیتی چاره سه ری کیشه و
 قهیرانه کانی خوی نه کات ده بیته به شیک له میژوو) له ناو یه کیتی نیشتمانیدا چه ندين

ونى ھەيە، لەولاووە(د. بەرھەم)گۆشەگير كراوہ. ھەلۆى ابراهيم احمد ئاراستەى
 يەكەونى پيگھيئاوہ و نيگەرانه لەو ھەموو گەندەلێيە و دورنيیە نەوشيروان مستەفا نزيك
 ببيتەوہ. دانای ئەحمەد مجيد كەسەريە بالى نەشيروان مستەفايە و وەك پيويست خزمەتى
 سلیمانی نەکردووہ و بوٽە رەخنەيەك لەسەر بالى ريفۆرم چونكە ئەگەر بەرپوڤەبەرى قەزا
 و ناحيەيەك سەربەباى ريفۆرم نەبيت بەو جۆرە ھاوكارى نكات، جگەلەوہش پڕۆژەكان
 لەنيوان(دانای ئەحمەد مجيد و عمر فتاح)دا دابەش بوون و موناقدەشەيەكى توندى يەكترى
 دەكەن لەشارى سلیمانيدا.

كۆسەرت رەسول كە ھەوليرپيە وەك بائيك بوونى ھەيە، بەلام ئەويش تەندروستى تەواو
 نيیە، لاوازيش بووہ لەروى نفوزوہوہ. لەلايەكى تریشەوہ ئەرسەلان بايزى مەكتەب
 ريكخستن خووى بە قوتبيكى تر دەزانيت لەناو يەكيتيدا و ئەميش ئيش بوخووى دەكات،
 وەك چۆن كۆميتە و مەلەبەند نيیە كيشەى ئەو بائەى تيدانەبيت و ھەر لاياك بەدزى ئەوى
 ترەوہ دەچيٽە لاى بەرپرسی مەكتەب ريكخستن و مەكتەب سياسى ھەرچەندە چاوەروان
 دەكرئ ئەمريكيەكان بە تالەبانيان وتبئ لەگەل نەوشيروان مستەفا بارودوخی حزبەكەت
 ريك بخەرەوہ. لەم ماوہيەدا نەوشيروان مستەفا بە بەرپرسیكى بالاي ئاسايشى وتووہ ئەگەر
 لەسەر ئەو سياسەتە بەردەوام بيت، ئەوا ئەتخەمە سندوقى سەيارەوہ، ئەمەش دواى ئەو
 ھەموو دەركردن و دور خستەوہيەى ئەندامانى بالى ريفۆرم ديٽ لەناسايش.

ھەرچەندە كەئيسٽە محمود سەنگاوى و عوسمانى حاجى محمود لە خانەقین بونیان
 ھەيە، ئەگەرى ئەوہيان ليٽدەكرئ ريكگرئ لەيەكتر بکەن بەھوى ئەو بارودوخی تەكەتولاتى
 ناو يەكيتى.

ئەو بەرپرسە بالايەى ناويەكيتى وتى ئەگەر بارودوخی ناو خووى يەكيتى لە پيش كۆچى
 دوايى تالەبانياندا چارەسەرى بۆ نەكرئ ئەوا مومكين نيیە بە خوین رشتن و شەر كۆتايى
 ديٽ.

ئەو وتيشى ئيسٽا مەلا بەختيار لە خانەقینە و سەرپەرشتى ئەو و مزەعە دەكات، بەلام
 بەرپرسەمان ھەيە حەز بەوہ دەكات كە خانەقینمان لەدەست بچئ بۆئەوہى مەلا بەختيار
 شكست بەيئى.

جگه له خوا و تاله بانى كه س نازانى كهى يه كىتى كۆنگره ده به ستى

كمال چۆمانى

بالتەكايهتى كه سەنتەرەكهى قەزای چۆمانە، لى مێژووى بزاقى رزگارپخوایى كورد جى پەنجەى ديارە، ئەگەر سەدەى بىستەم سەدەى سەرھەلدانى بىرى ناسۆسياليزمى كوردى بىت، ئەوا ھەر لەسەرھەتای ئەو سەدەپەشەوہ بالتەكايهتى بەشدارى بەرچاوى ھەبوو، لەگشت شۆرش و جولاوەكاندا.

لەشۆرشى (شىخ محمود حفيد) دا ھىزى (بالتەك) ان بەشدارىيەكى بەرچاويان كردووہ لەكۆمارى مھابادا بەھەمانشپوہ بەشدارىيان كردووہ دوابەدواى دروست بوونى حزى شىوعى و ھىوا و دواجارىش پارتى ديموكراتى كوردستان – عىراق خەلكى بالتەكايهتى زوو چوئە نيو رىكخستەكانى ئەو جىزبانەوہ و جى پەنجەيان ديار بوو.

لەسەردەمى شۆرشى مەلا مستەفاى بارزان و شۆرشى ئەيلولدا. بالتەكايهتى بوو بەپايەختى شۆرشەكە، خەلكى بالتەكايهتى لە شۆرشى ئەيلولدا. گەورەترين شانازى بوخۆى بردووہ، دوا بەدواى وەك يەكىتيەكان دەلێن (ئاشبەتالەكە) يەكەم گوللەى شۆرشى نوئى لە بالتەكايهتى تەقینرا. ئىستاش مشت و مریكى زۆر لەسەر ئەو تەقەيە ھەيە، ھەرکەسە و بوخۆى دەبات ھەر لەو دەفەرەش يەكەم شەھىدى شۆرشى نوئى شەھىد بوو.

دوا بەدواى سالى ۱۹۷۵ و تادەگاتە راپەرىنەكەى بەھارى (نەوہ و يەك) بالتەكايهتى ھەميشە جىى مەملانىى ھىزە سىياسىيەكانى كوردستان بوو، كادىرێكى ئەوكاتى سۆسياليسەت كە ئىستا لەھەولێر پارتىيە دەلێت: (ئەوہى ئاشكرایە يەكىتى نىشتمان و سۆسياليسەت دوو حزب بوون كە زۆربەى خەلكى بالتەكايهتىيان لەگەلدا بوو بەو پىيەى پارتى ديمەكراتى لە شۆرشى ئەيلول دا نەپتوانىبوو خەلكەكە يەكسان بكات لەگەل بارزانىيەكان و (بالتەك) ەكان كە خانەخوئ و قوربانى بوون، كەچى ھىچ پۆستىكى بەرزىان پى نەدراوہ ھەربۆيە ئەوان و ايان دانا كەپارتى ئەوانى ئىھمال كردووہ، ھەربۆيەش بوو، وەھمى تالەبانى خەلكى بالتەكايهتى بۆلای خۆى برد.)

چۆمانه، ئهوهیهکی تیبیهی تاسالانی (نهوود و یهک) و دواى (نهوود و یهک) یش، ئهوهی خوئی بیههلهدهکیشا بهلهکایهتی بوو، ئیستا دواى هاتنهوهی یهکیتی بۆ ئهوه دهقههه که دواى شهری ناوخوئی باى باى کردبوو له چۆمان، بهدهستی کادیرانی یهکیتی میژووی ئهوه حزبه ده روبار دهکریت، کادیریکی بالائی ناو مهلبهندی چۆمان وتی (ئهوه یهکی تیبیهی خاوهنی شههیدانی وهک رحمان سهیده و کوپستانی و جهلال حاجی و عهزهى داودى و ئهحمهده مهولود و ههشت سهده شههیدی تری ناو سهنگههه، وانیستا هیدی هیدی بهدهست جاهیلانی مهلبهندی چۆمانهوه پیشکەشی پارتی دهکریت).

ئیمه لهو راپۆرتهدا باس له دروست بوونی ئهوه مهلبهنده و سههرهتاکانی تهکهتول و نهگههکانی دواى کۆنگره و پیشهاتهکان دهکەین، ههولدههین بزانیین ئهوه کادیره بۆ ئهوه قسهیه دهکات، ئهوهش دهخهینه روو که نهگهه یهکیتی بیر لهچارهسهریک بۆ ئهوه مهلبهنده نهکاتهوه، ئهوا هیچ دوور نییه شهریکی قورس لهو مهلبهندهه روبات.

ههلبزاردن یهکیتی و دروست بوونی مهلبهندی چۆمان.

لهکو تاییهکانی مانگی نوئی ۲۰۰۶ ههلبزاردن مهلبهندهکان و کۆمیته و کههتهکانی یهکیتی نیشتمانی دهستی پیکرد. لهوکاتهدا چۆمان تهنها کۆمیتهیهک بوو، بهلام بهپیی بریارهکانی ههلبزاردن قهزا دهبوو بهمهلبهنده شهری تهکهتول دهستی پیدهکرد. دهبییت ئهوهش بلێین تهکهتول ههر لهگهه هاتنهوهی کۆمیتهی چۆمان دهستی پیکردبوو، بهلام لهکاتی ههلبزارندا چپتر پویهوه یهکیک لهو کادیرانهی که نهوکات تفی لهو تهکهتولاته و شهههسه و بوختانانه کردوو که نهوکات بۆیهکیان ههلبهستهبوون وتی (ئیمه دامانابوو ههلبزاردنیکى دیموکراتانه بکهین، بهلام نهک نهمانکرد خۆزگه لهشاخ بکوژرابام و ئهم ههلبزارنه مان نهدیتهبا).

ههلبزاردنهکه بهشهری نیوان دوو تهکهتولی یهکیتی دهستی پیکرد (کۆسرهت رهسوول و جهلال تالهانی) ئهوه تهکهتوله راستهوخۆ بهئاگاداری ههردوو سههرکرده و سههرهشتریاری دوو نهندامی پیشکەوتوو یهکیتی سههرهشتری دهکران کادیریکی ئیستای نیو مهلبهنده که نهوکات خوئی ههلبزارد سههریشهوت وتی (کوتلهی کاک کۆسرهت لهلایهن اسماعیل محمودی بهرپرسی پهوهندییه نیشتمانییهکانی یهکیتی و نهندامی پههلهمانی کوردستان و کوتلهی

جەلالیش لە لایەن ئازاد جوندییانی ئەندامی سەرکردایەتی و بەرپرسی ناوەندی دەکرێت (ئاراستە دەکران).

ئەوکاتەدا شەری تەکەتول بەجۆریک بوو کە هاوسەنگەر و براش و ئامۆزاشی لەیەک دەکرد، کادیریکی ئیستای دانیشتوو وتی (ئەگەر زەرەییەک ئینسانییەت لەدەماندا ببوایە وازمان لە هەمووشتیکی دەهینا نەک هەر کادیرایەتی) کادیریکی نزیکی هەردوو کوتلەکە دەربارە دژیەتیەکانی ئازاد و ئیسماعیل وتی (ئەوان راستەوخۆ لەسەر خەت بوون، لەژانیاندا بۆشتی باش سەردانی چۆمانیان نەکردوو، کەچی لەکاتی هەلبژاردن زۆریەتی شەوکان لەچۆمان بوون). لەو کاتدا هەلبژاردنەکە یەکییتی بەجۆریکی سەیر بووبو جیی خەلک، خەلکی بالەکایەتی کە زۆریەتی یەکییتین، تەواو تەواو ناوئەمید بوون لە یەکییتی و داھاتوی یەکییتیش. دواى شەریکی توندی تەکەتول و جنیودان و راکیشانی تەفەنگیشی لیکەوتەو، تەکەتولی کۆسەرەت رەسول تەوانی چۆک دابەدات بە کوتلەکە تالەبانی و جوندییانی).

جیی ئاماژەدانیشە ئەوێ دەنگی نەبوو کوتلەکە یە نەوشیروان مستەفا بوو، کادیریکی ئەو کوتلە یە وتی (سەرەتا ئەو کوتلە یە دەرجوو خۆیان وانیشان دەدا کە ئەوان ریفۆرم، بەلام نەک ریفۆرم نەبوون بەلکو هەرگیز نابنە ریفۆرم، چونکە رۆیفرم ئەوان قبولناکات. چونکە هەموویان گەندەلن و بەدواى پارەوێن). ئەو کادیرە وتیشی (ئیمە زۆرین کە نەوشیروان مستەفامان خۆش دەوێت، بەلام ئەگەر باسی بکەین و پەییوەندی لەگەڵ کاک نەوشیروان بەستین تووشی لێپێچینەو دەبین، کادیرائی تریش زۆریەیان بەدواى پارەوێن نەک ئەو ریفۆرمە کاک نەوشیروان باسی دەکات).

دواى دروست بوونی مەلەبەند

دواى دروست بوونی مەلەبەند، مەلەبەند دروست کراو مەلا حەسەن مژدەییانی وەک بەرپرسی مەلەبەند هەلبژێردرا دوو جیگریشی بۆ دانران، حیکمەت وەلاشی و محمد داروسەلامی جیگری یەکەم و دووێن چەندان کارگێر و ئەندام مەلەبەند و کادری تریش لەمەلەبەندەکە دەست بەکار بوون. ئەوێ جیی باسکردنیشە سەرە پای سەرفکردنی چەندین دەفتەر دۆلار کوتلەکە تالەبانی بە دەست بەتالی لە هەلبژاردنەکە هاتنەدەرەو جگە لەخدر مستەفا کە بوو کارگێری مەلەبەند. کوتلەکە کۆسەرەت رەسولیش هەرگیز دانووی نەکوئیو لەگەڵ ئەوکادیرە بالی تالەبانی و جوندییانی هەر بۆیە زوو لەبەشیکی

ئەو ئاۋ مەلئەند (بەشى پەيوەندىيەكان) ۋەك خانەنشین لەوئيان دانا و ھىچ حىسابىكى
 دواجار لەبەرئەوئەى كوتلەكەى تالەبانى كەمىنە بوو. بەبىرپارىكى مەكتەب
 رىكخستن (كەمىنە گىرنگىرەن ۋەردەگرەيت) بۆيە بەشى رىكخستن لە كوتلەكەى كۆسەرت
 سەندرايەو و درايە ئەو كادىرەى كەتائىستاش بىرپارەكانى تا دەم دەرگای
 ژورەكەى خۆى دەروات.

ئىستا مەلئەند بەسەر ئەوئاوانەدا دابەشكراو و سى كوچكەكە (مەلاحەسەن و حىكمەت
 ۋەلاشى و محمد دارو سەلامى) مۆنۆپۆلى پارە و ھەموو شتىكى مەلئەندىيان كۆكردەو كەس
 نازانىت پارە و نەسرىەى ئەو مەلئەندە چى لىدەيت جگە لەوانە. ناكىرەت ئەوئەش
 لەبىرەكەين كە كارگىرەكانى تىرىش پشكىكى باشيان بەردەكەوئەت، ھەربۆيە جگە لەچەند
 كادىرەى ئەندام مەلئەندىك ھەموويان بىدەنگ كراون.

ئەگەرى كۆنگرە و سىنارىيۆكانى كۆنگرە

ھەرچەندە (جگە لە خودا و تالەبانى نەبەيت كەس نازانىت كەى كۆنگرە
 دەبەستىت) بەلام جارىكى تر لەبەستىنى كۆنگرەدا كىشمەكىشى تر سەرھەلدەداتەو،
 كادىرەىكى تر وتى: (لەھەلبۇزاردنەكان زۆرتىن سەندوقى دەنگدان. لەدەرەو پىشمەرگە و
 كوتلەكان بە بىكەيسى ۋەستا بوون، ئەو كۆنگرەيەى كە بىرپارە بكرەيت شتى نوئى بەدوادا
 دەيت، سەرکردەكانى يەكەيتى تا ئىستاش بالەكايەتى بە قەلاى سەوز ناۋزەند دەكەن و كەچى
 ھىچ حسابىكىشىيان بۆنە كىردو و).

ئەو كادىرە وتىشى (دواى كوئىستانى كەيەكەيتى خۆى بە كوشتى دا چونكە نەدەبوو ۋەك
 نوئەنەر بىناردبا حاجى ئۆمەران، چونكە دەيانزانى دەكوژرەيت، تا ئىستا ھىچ كەسەىكى بالەك
 دەنگيان نەگەشتۆتە پۆستى سەرکردايەتى ھەرچەندە ئازاد جوندىيانى لەسەر حىسابى
 خەلكى بالەكايەتى لەوئەيە بەلام كەس بەنوئەنەرى بالەكايەتى دانانىت. جگە لەخەدر مستەفا
 و تەكەتولەكەى لە چۆمان).

ئەو كادىرە رونى كىردەو (لەو كۆنگرەيەدا ئەگەرى ھەيە ھەردوك تەكەتولى مام جەلال و
 كاك كۆسەرت ئەندامىكى بالەك بىنە سەرکردايەتى. تەكەتولى مام جەلال دەيەوئەت ئازاد
 جوندىيانى بكا تە ئەندامى مەكتەب سىياسى و مەلا مستەفاى مەسئول مەلئەندى شەشى
 سۆرانى پىشوو بكا تە ئەندامى سەرکردايەتى، لەبەرامبەردا بالى كاك كۆسەرت دەيەوئەت
 ئىسماعىل محمود (كەئەوئەش پىيوايە بەدەست و قامى خۆى كەيشتۆتە ئەوئەى و حىسابى

جدى بۇ خەلقى بالەكايەتى ناکات. ھەر بۇنمونە بەناوى بالەكايەتى ئەندامى پەرلەمانە
تى سەردانى وەھدى پەرلەماندا بۇ بالەكايەتى نەھاتبوو بگەيەنیتە ئەندامى
سەرکردايەتى).

ئەو كادىرە راشى گەياندا(لە ئىستاوہ دئىيام دەبىت تەوافقىك بۇئەوہ بكرىت، چونكە
دوو كەسى بالەك ناگاتە ئەندامى سەرکردايەتى ھەر بۇيە لەئىستاوہ ئەو مونافەسەيە
ھەستى پىدەكرىت)دئىاشم يەكيان ناگەنە ئەو پۇستە، چونكە تەكەتول دەكەن و واناكەن
كەسىكى مەنتىقەكە بگەيەننە پۇستىكى بالا)كادىرەكە نمونەيەكى زىندووى ھىنا يەوہ و
وتى(لەكاتى پلىنيۇمەكەدا، باس لەوہ دەكرا ئەندامى نوئ بۇ سەرگردا يەتى ھەئىزىردىت
بووہ كىشەى ئەو دوو ناوہو دواجار بەوہ كۆتايى ھات كە پلىنيۇم بىرپارىدا ئەندامە
يەدەگەكان بباتە سەرگردايەتى).

يەككىتى لەبەرەمبەر پارتىدا

لە قەزاي چۆمان پارتى ديموكراتى كوردستان دەسلەئتى رەھاي بەسەر ھەمووشتدا ھەيە،
يەككىتى وەك حزبىكى زۆر زۆر بچوك دىتە بەرچا و لەبەرەمبەر پارتىدا. پارتى لەسەرەتادا
ترسىكى يەكجار گەورەى لە يەككىتى و گەرەنەوہى ھەبوو. كادىرىكى پارتى وتى(كاتىك
يەككىتى ھاتەوہ ئىمە بىرمان لەوہ كرددوہ بەھەر نرخیك بىت خۆمان رىك بچەينەوہ
چونكە تاھاتنەوہى يەككىتىش خەلكەكە خەونيان بەھاتنەوہى يەككىتىيەوہ دەبىنى، بەلام
كەيەككىتى ھاتەوہ و بىنيمان وازى لە خەلك ھىناوہ و خەرىكى تەكەتول و پارەيە، ئىمەش
ئىسراھەتمان كرددو خەلكەكە بۇى رون بووہ كە ئەو يەككىتىيە نەماوہ ئەوان خەونيان
پىوہ بىنىبوو)كادىرىكى يەككىتى كە ئىستا لەمالەوہ دانشتووہ و وەك خۆى دەئىت نامادەش
نىيە جارىكى تر بچىتەوہو ناو ھىچ حزبىك و يەككىتىش وتى: (خەلكى چۆمان ھاتنەوہى
يەككىتىش رۆژانى شەرى ناو خۆ و لىدان و كوتانى پارتىيان لەبىر نەكردبوو، ھەموويان
سوربوون لەسەر يەككىتى بوونى خۆيان. بەلام كە يەككىتىيان بىنى پەشىمان بونەوہ.
زۆربەيان بونە پارتى و پارتىش زۆربەيانى لە دام و دەزگا حزبى و حوكومىيەكان تاعىن
كرد).

كادىرىكى بالاى يەككىتى كە ئىستا دانىشتووہ و لەھەولپىرىش دادەنىشىت، دەربارەى
چۆمان و بالەكايەتى لەسالانى ۱۹۸۲ و ۱۹۸۳ وتى(يەككىتى لەو كاتەدا دوو بەرەبوو
شۆرشگىران و كۆمەلە. ھەردووكيان ناوچە و كەرتى تايبەتى خرى ھەبوو، تەنھا لە

ئىدى كرمەئەو شۆرشگىران ناوچە و كەرتى نەينى و ئاشكرىيان ھەبوو كەئەمە لەتەواوى
 ئەمە كەرتى تىرى كوردستان نەبوو، جگە لەقەرەداغ كە نزيك بوو لەچۆمان).

لە ئىستادا رىكخستنى يەككىتى نىشتمانى نزيكە لە نەبوون، تا ئىستا نەيتوانيوو
 رىكخستنەكەيان بەقەد رىكخستنىكى زۆر سادەى كوردستانىش بىت. كادريكى ئاگادار لە
 رىكخستنەكانى يەككىتى لە چۆمان وتى (ھىچيان نىيە، نە ئەندام و نە پىلان بۆ خۆ
 دەربازکردن لەو بى ئەندام و بىسەر و بەريە). ئەو كادىرە ھۆكارى ئەو دەردەى يەككىتى
 بۆ تەكەتول و گەندەلى ناو مەئبەند گەراندەو، دوو نمونەى شەرمەينى تەكەتول
 كادريكى تىرى مەئبەند سىياسى لەھەندىك نمونەى تىرى شەرمەينى تەكەتول كرد(ژنە
 شەھىدىك لەلایەن ناوھندى راگەياندىنى يەككىتى و بەھەولى خدر مستەفاى كارگىر
 مەئبەند. ھاوکارىيەكى جددى كراو پارەى كرىنى خانووى بۆ دەدرا، بەلام لەكاتى ھەلبژاردن
 لەبەرئەوئەوئەو ئەو ژنە بەلای تەكەتولى كاك كۆسرت كشاپەو ئەو برەپارەيەيان ئى بىرى
 لەماوئەى رابردوو كاك كۆسرت ئوتومبىلىكى پىشكەشى مەئبەندى چۆمانكرد، وتبوى
 بىدەنە ئەوكەسەى كە ئوتومبىلى نىيە و كچىشە، واتا شوكرىيەخانى كارگىرمەئبەند، بەلام
 سى مانگ ئوتومبىلەكە وەستىرا و نەياندەدا بەو خانمە تا دواچار ھەندى شتى شەرمەينىتر
 باسكرا كە وەسلەكەى لەلایەن چەند كەسكەو دزراو و بزر كراو تا دواچار بەھەر
 جۆرىك بىت درا بە كچەكە).

تەكەتول لەئىستای مەئبەنددا

ئىستا بەھەمانشيوەى پىشوو مەئبەندى چۆمان بەسەر تەكەتولە سەرەككىيەكەى ئەو
 حزبە دابەشبوو، بالى كۆسرت رەسوڵ كەزۆرىنەيە و ھەيمەنەى بەسەر ئەو مەئبەندەدا
 ھەيە، لەگەل تەكەتولە كەمىنەكەى تالەبانى، كادريكى وتى(مەلاحەسەنى بەرپرس و وەلاشى
 و داروسەلامى و جەوھەر بىنەيى مەلا على و شوكرىيە كە كارگىرى مەئبەندى تەكەتولى
 كۆسرت رەسوڵن، خدر مستەفا كارگىر و نوينەرى مام جەلالى عبداللەى حاجى براھىم.
 تەكەتولى مام جەلالە، ئەمە جگە لەكۆمىتەكانى(رۆست و چۆمان كە كۆسرتىن)،
 (قەسرى و حاجى ئۆمەرانىش بالى تالەبانىن).

ئەوكادىرە نامازەى بەوودا كە ئىستاش كىبەركى و موناڤەسەيەكى يەكجار توندىيان
 لەئىواندایە، بالى تالەبانى وەك نەبوو وان لەبەرامبەر ئەو تەكەتولەى ھەيمەنەى ھەيە
 بەسەر مەئبەندەكەدا، ئەو كادىرە نمونەيەكى لەو مەملانىيانە ھىنايەو(ماوئەى رابردوو

خەنەر مستەفا لەبەرئەووی تاونی تا رادەبەك رۆشنیری تێدایە ویستی كۆرێك بگێریت، بەلام
 ی جیگری لێپرسراوی مەلەبەند لێی نەگەرا كۆرەكە لەنیو مەلەبەندبەستیت، تا
 دوچار كۆیازیەووە بۆ ناو كۆمیتە ی رێكخستن).

ئەووی جیی تیرامانە منافەسەكە گەیشتۆتە ئاستێك لەسەر جووری ئۆتۆمبیلیش
 منافەسە دەكەن. ئەو تەكەتولە ی ناو مەلەبەند تەنھا لەسەر پۆست و زۆركردنی ئیمتیازاتە
 بۆ خۆیان ئەگەرنا هیچ باكگراوند و فكرێكی تێدانییە. یەكێك لەوانە ی خووی بەریفۆرم
 دەزانیت و تانیستاش ئەووی لای كەس نەدركاندوووە و پێیواپە (كادییرانی مەلەبەندی چۆمان
 ئەسلەن نازانن فكر و سیاسەت چیبە، ھەربۆیە منافەسەكە جگە لەحەزی گیران هیچی تر
 نییە).

ئەووی ئیستا لەمەلەبەندەكە ی چۆمان نوێیەو جیی قسەلەسەر كردنە. موناڤەسە ی ناو
 تەكەتولەكانییەتی كادییركێكی بالی كۆسەرت رەسول ئاشكرایكرد (ئیستا لەمەلەبەندی چۆمان
 تەكەتولەكان خۆیان موناڤەسە ی یەكتر دەكەن. بەنمونە كاك مەلا حەسەن و حیکمەت
 وەلاشی و داروسەلامی تالە كۆبۆنەوویەكی لەگەل خۆیندكاراندا داروسەلامی وتبووی (ئەو
 مەلا حەسەنە سەر بە جەمەدانییە لێناگەریت من ھاوکاریتان بکەم، ئەگەرنا ھاوکاریم
 دەکردن). ئەووە نامازەبەكی رونە ئەوان خۆیان لەگەل خۆیان راست نین، ھەر لەماووی
 رابردوو وەلاشی و چەند پیاوماقولیكی بالەكایەتی لەگەل خووی بردبوووە مەكتەب سیاسی و
 داوای لابردنی مەلا حەسەنی كردبوو، لەشوینی ئەویشدا داوای دانانی خووی كردبوو.

گروپێكی ٢٥ كادری داوای چۆلكردنی مەلەبەندی چۆمان دەكەن

لەبەر چەند گەندەل و بیسەر و بەریبەك كە لەبەر نەبوونی شوین ناكریت لێردا نامازە
 بەو پەنجاخالەبەدەین كە بەدەستمان گەیشتوووە و تییدا ئەووە خراوتە روو كە لەماووی سێ
 رۆژدا نەسریبەكە ی مەلەبەند كە سی و سێ ملیۆن دینارە، وندەبیت، كە چەند كادییركێك لەناو
 مەلەبەندی چۆمان لەیەك كۆبۆنەتەووە دەستیان داوتە رەخنەگرتن، نزیكە ی ٢٥ كادییر دەبن،
 ئەوویان راگەیاندوووە كە ھەر خۆیان خاوەنی یەكیتین و لێناگەرپن چیدی یەكیتی بەو
 دەردە بروات ئەگەر (شەریشی بەدوادابیت) یەكێك لەو كادییرانە وتی ٠ ئیمە گەیشتۆتە
 چۆكمان، چیت تەحەمول ناكەین پیمان قبولناكریت تەنھا پارە دزین ئیشیان بیت، ئەگەر
 خۆیان چاكەكەن ئەووە پێیان دەلێن لەمەلەبەند بپۆنە دەروە ئیمە شەھید و قوربانیمان
 بۆ ئیوونەداوە).

كاديره ئەندامى گروپى سى و پىنج كەسىيەكە رونيشيكردهوه(راسته ئىستا ئىمه
خەمان ئاشكرا نەكردوو، بەلام خۆمان زۆر توند و چوست و مەبدەئىن، لەسەر ئەوه
زىككەوتوين يەكئىتى بەئاقارىكى باشدا ببەين، لىنەگەرئىن كەس زەفەر بەيەكئىتى ببات لەو
دەفەرە، بۆيە ئىمه لەكاتى نەكردنى رىفۆرمىكى چاك لەمەئبەندەكەدا، داواى چۆلكردنى
دەكەين.

نهوشیروان مستهفا بۆ لاوازکردنی پارتی، یهکیتهی هه‌لده‌وه‌شینیه‌وه

دلێر عبدالله

هه‌لبژاردنی چاوه‌روانکراوی په‌رله‌مانی کوردستان که‌بریاره ٢٥ ی مانگی داها‌توو به‌ریوه‌بچیت، به‌هۆی فره‌ لیستی و بونی ده‌نگی جیا‌واز و نه‌یار، جیا له‌هه‌لبژاردنه‌کانی پیشوو بو‌هته جیبی گ‌رنگی و له‌سه‌ر ئاستی ناوخۆ و ده‌ره‌کی به‌بایه‌خه‌وه ته‌ماشای ده‌کریت و چه‌نده‌ها ش‌رۆفه و لی‌کۆلینه‌وه‌ی بۆ ده‌کریت به‌تایبه‌ت بونی لی‌ستی وه‌ک(گۆ‌ران)که‌(نه‌وشیروان مسته‌فا)کاراکته‌ری سیاسی نی‌و ریزه‌کانی یه‌کیتهی نیشتمانی کوردستان سه‌رۆکایه‌تی ده‌کات که جگه‌له‌وه‌ی گه‌رم و گوری و تین و تاوی هه‌لبژاردن داوه و رکابه‌ری و کی‌رکی‌کانی زیاتر کردوو، په‌رسیارگه‌لیکی لای ها‌ولاتیان و ته‌نانه‌ت لایه‌نه سیاسییه‌کان له سه‌روو هه‌موشیانه‌وه(پارتی)و‌روژاندوو که تا هه‌نوکه بی‌وه‌لامن هه‌مووان له چاوه‌روانی نه‌نجامه‌کانی هه‌لبژاردندان.

کی‌خواه‌نی نه‌و ناره‌زایه‌تییه‌؟

نه‌وشیروان مسته‌فا که‌نی‌ستاوه‌ک نه‌یاریکی سه‌رسه‌ختی یه‌کیتهی خۆی ده‌رخستوو و له‌هه‌ولتی نه‌وه‌دایه به‌سود وه‌رگرتن له که‌موکوری حوکمرانی چه‌ند سائه‌ی یه‌کیتهی و پارتی، له خۆی و قه‌واره‌که‌ی کۆبکاته‌وه و له‌م هه‌لبژاردنه‌دا بپه‌گه‌یه‌کی سیاسی فراوان بۆخۆی دروست ده‌کات، ده‌یه‌ویت به‌دروشمی نه‌نجامدانی گۆ‌رانکاری و به‌ره‌نگاری‌بونه‌وه‌ی گه‌نده‌لی و ناشه‌فافی له بودجه و ناریکی له سیسته‌می دارایی نه‌و رکابه‌ری کی‌برکی سه‌خت و دژواره بگوازیته‌وه مه‌یدانی هه‌لبژاردن که سالانیکی زۆر له‌نی‌و یه‌کیته‌یدا نه‌یتوانی له‌گه‌ل(تاله‌بانی)دریژه‌ی پێ‌بدات، هه‌ر بۆیه ده‌یه‌ویت له‌م رییه‌وه به‌به‌رگیکی نوی‌ خۆی بکاته نی‌و رکابه‌ری ده‌سه‌لات و رکابه‌ره له میژینه‌که‌ی بدات له‌زه‌وی، به‌لام دروست بونی واقعی ناره‌زایی خه‌لک خاوه‌نه‌که‌ی نه‌وشیروان و لیستی گۆ‌ان نییه، به‌لگو به‌لام په‌شکیکی گه‌وره‌ی دروست کردنی نه‌و دۆخه‌ی که ناره‌زایه‌تی به‌زه‌مه‌نی‌اوه میدیای نه‌هلییه نه‌و میدیایه‌ی که‌ماوه‌ی ٩ سائه به‌رده‌وام هه‌ولتی خسته‌نه‌روی شته شا‌راوه‌کان و ناشکرکردنی گه‌نده‌لی و به‌ناگا هی‌نانه‌وه‌ی خه‌لکی داوه دۆخیکی دروست کردوو که خه‌لکی بتوانن

امبەر ئەو ھەموو گەندەلی و بی دادییە بوەستەنەو لە ئیستادا نەوشیروان بەسود
 لە ناکۆکییەکانی لەگەڵ تالەبانی خۆی کردۆتەخاوەنی ئەو خەلک و نارەزایەتیییە.
نەوشیروان مستەفا بۆچی ھاتۆتەدەرەو لە یەکیٹی؟

نەوشیروان مستەفا دەمیکە باس لە گۆران و چاکسازی نیوخۆی یەکیٹی نیشتمانی دەکات،
 نامانجی ئەو بوو، لەگۆنفرانسی ۲۰ / ۹ / ۲۰۰۶ کەھەلژاردن و چاکسازی بۆ ۳۶ مەلەبەندی
 یەکیٹی ئەنجامدرا کوتلە ی نەوشیروان نەیتوانی کۆنترۆلی یەکیٹی نیشتمانی بکات و توشی
 شکستیکی بەرچا و ھاتن لە ئاستی ریکخست و مەلەبەندا.

نەوشیروان مستەفا لەھیچ کاتیکی دژواری بارودۆخی کوردستان بۆچونی جیاواز و دەنگ
 و نارەزایەتی جیاوازی نەبوو، بەتایبەتی لە ۳۱ ی ئاب و ھینانی پاسدار و چەندین جەولە ی
 شەری ناوخۆدا، نەوشیروان مستەفا باسی لیۆدەدەکات دەرەنجامی ئەو ناکۆکییە لەمیژینە و
 کۆنە ی نیوان تالەبانی و کۆمەلە ی رەنجدەرەن.

ئایا ئەمە ی نەوشیروان سیناریۆ ی تالەبانییە؟

ئەگەر چی بەشیک لە چاودێرانی سیاسی بونی لیستی گۆرانی نەوشیروان مستەفا بە
 پلانیکی یەکیٹی دەزانن بۆراکیشانەو ی ئەو دەنگە نارەزایییە خەلکی بەھۆی بیزارییان
 لەیەکیٹی و پارتی و ئەنجامی نەبونی خزمەتگوزاری و کەمتەرخەمی و بونی گەندەلیییەکی
 زۆر و ناشەفافی و بەھەدەربردنی سامانی ولات و ناداد پەرورە ی، دەدەینە لیستە نەیارەکان
 تا لەم پێیەو تۆلە ی خۆیان لەو دوو حزبە بکەنەو، ھەربۆیە لەم نیۆەندەدا یەکیٹی
 نەوشیروانی قوت کردۆتەو و ھەک دەنگیکی نارەزایی دروستی کردوو، تابەھۆیەو شکست
 بە حزبە نەیارەکان بەینریت، لەو دەنگە نارەزاییانە بی بەشیان بکەن بە سود و مرگرتن لەو
 ھالەتە جاریکی تر دەنگی جەماوەر بەدەست بەیننەو بەلام بۆچونگەلیکی زۆریش ئەو
 رەتدەکەنەو پێیان وایە دروست بوونی لیستی گۆران درێژکراو ی رکابەرەکانی نیوان
 نەوشیروان و تالەبانییە.

لیستی گۆران بۆ لاوازکردنی ؛ حزبەکە ی؟

ھەمان کات چەند بۆچونیکی تر لەنیوان لایەنە سیاسیەکان و شەقامی کوردی ئەو
 دەخەنە روو کە یەکیٹی بۆ لاوازکردنی پێگە ی چوار حزبەکە و دورخستەوھیان
 لەبەدەستھینانی دەنگی نارەزایی خەلکی بیزاری کوردستان، ئەم سیناریۆییە ی ریکخستوو و
 نەوشیروان مستەفای ھیناوتە کایەکەو، کە بۆ ئەمەش بەلگە ی ئەو دەھینریتەو

نەوشیروان و کۆمپانیاکە ی لەلایەن یەکی تێ و خۆدی تالەبانییەوه پالپشتی کران، نیستیاشی
 یەکی تێت هاوکاری و یارمەتی دەدرێن چونکە لە توانای هیچ کەسایەتییهکی
 سەر بەخۆدانییە کۆمپانیا و دەزگایەکی وەک ئەوهی وشە بەرەم بەینیت و بەرپوهی بدات،
 تەنها دوو حزبی وەک پارتی و یەکی تێ و حوکومەت و دەولەت نەبیت.

پێچەوانە ی ئەمانە چەندین بۆچونی تر کە لەنیۆ کەسایەتییه سیاسییهکان و رۆشنبیران
 و زۆریک لەجەماوەری کوردستانهوه سەرچاوهی گرتووه ئامازە بەوه دەکەن بەشداریکردنی
 نەوشیروان مستەفا بۆ هەلبژاردنی پەرلەمانی کوردستان لە دەرەوهی چوارچێوهی یەکی تێ و
 لە ژێرناوی لیستی جیاواز و سەر بەخۆدا، درێژکردنەوهی ئەو رکا بەری و مەملانی چەندین
 سالییه کە خۆدی ناوبرا و لەگەڵ تالەبانی لەنیۆ ریزەکانی یەکی تێ هەیبوو بەپێی
 قۆناغەکانی ژیان و بارودۆخی نیۆ یەکی تێ گۆرانکاری بەسەردا هاتوو، کە وازەینانی
 نەوشیروان لە پۆستی جیگری سکریتیری یەکی تێ و دورکەوتنەوهی لە کاروباری حزب
 سەرەتای گواستنەوهی ئەو رکا بەریه بوو لەقۆناغیکی تر کە نیستا گەشتۆتە لوتکە و
 بەراگەیانندی لیستی سەر بەخۆ و جیاوازیش بۆ هەلبژاردنی پەرلەمانی کوردستان هیندی
 تر قوڵ بۆتەوه.

لەگەڵ ئەوهی یەکی تێ و خۆدی جەلال تالەبانی لەسەرەتاوه هیندی پەرۆش و نیگەرانی
 جیا بونەوهی نەوشیروان مستەفا نەبوون هیچ گرنگیان بۆ دانەدەنا، بەلام لەگەڵ
 گەشەکردنی بالەکە ی نەوشیروان و کۆبونەوهی ئەندامیکی زۆری یەکی تێ لەو بالە و
 گەرەبوونی بەو ئاستە و هەستکردن بەمەترسی لیدانی بەرژەوندییەکانیان لەنیستا و
 لەنایندەدا، سەرکردایەتی یەکی تێ و تالەبانی لەپیناوی گەرانیهوهی نەوشیروان و وازەینانی،
 چەندین رینگیان گرتەبەر و سازشیکی زۆریان کرد، بەلام سوربونی نەوشیروان لەسەر
 کارەکە ی تالەبانی و حزبهکە ی بی هیواکرد، بەناچاری رینگە ی دزایەتیکردن و سەرکردنی
 ئەندامانی بالەکە ی نوشیروانیان گرتەبەر کە نیستیاشی لەگەڵدابی ت درێژە ی هەیه.

پارتی بالی ریفۆرمی دروست کرد

بەرای زۆریک لە چاودێران کۆبونەوهی ئەو ئەندامە زۆرە لەبالی ریفۆرم و پرۆژەکە ی
 نەوشیروان مستەفا، بۆ چەند هۆکاریک دەگەریتەوه کە گرنگترینیان سازشە بەر دەوامەکە ی
 یەکی تێ و خۆدی تالەبانییه بۆ پارتی لەو ریککەوتنە ستراتیزییهی کە لەنیوان هەردوو
 حزیدا واژۆ کران، بەجۆریک تالەبانی جلهوی یەکی تێ داوتە دەست بارزانی و پارتی و

امپەر ئەو ھەموو گەندەلی و بی دادییە بوەستەنەو لە ئیستادا نەوشیروان بەسود لە ناکۆکییەکانی لەگەڵ تالەبانی خۆی کردۆتەخاوەنی ئەو خەلک و نارەزایەتیییە.

نەوشیروان مستەفا بۆچی ھاتۆتەدەرەوہ لە یەکیٹی؟

نەوشیروان مستەفا دەمیکە باس لە گۆران و چاکسازی نیوخۆی یەکیٹی نیشتمانی دەکات، ئامانجی ئەوہ بوو، لەکۆنفرانسی ۲۰ / ۹ / ۲۰۰۶ کەھەلبژاردن و چاکسازی بۆ ۳۶ مەلەبەندی یەکیٹی ئەنجامدرا کوتلە ی نەوشیروان نەیتوانی کۆنترۆلی یەکیٹی نیشتمانی بکات و توشی شکستیکی بەرچا و ھاتن لە ئاستی ریکخست و مەلەبەندا.

نەوشیروان مستەفا لەھیچ کاتیکی دژواری بارودۆخی کوردستان بۆچونی جیاواز و دەنگ و نارەزایەتی جیاوازی نەبوو، بەتایبەتی لە ۳۱ ی ئاب و ھینانی پاسدار و چەندین جەولە ی شەری ناوخۆدا، نەوشیروان مستەفا باسی لیوہدەکات دەرەنجامی ئەو ناکۆکییە لەمیژینە و کۆنە ی نیوان تالەبانی و کۆمەلە ی رەنجدەرانە.

ئایا ئەمە ی نەوشیروان سیناریۆ ی تالەبانییە؟

ئەگەر چی بەشیک لە چاودێرانی سیاسی بونی لیستی گۆرانی نەوشیروان مستەفا بە بلانیکی یەکیٹی دەزانن بۆراکیشانەوہ ی ئەو دەنگە نارەزاییە ی خەلکی بەھۆ ی بیزارییان لەیەکیٹی و پارتی و ئەنجامی نەبونی خزمەتگوزاری و کەمتەرخەمی و بونی گەندەلییەکی زۆر و ناشەفافی و بەھەدەربردنی سامانی ولات و ناداد پەرورە ی، دەدەینە لیستە نەیارەکان تا لەم رییەوہ تۆلە ی خۆیان لەو دووحزبە بکەنەوہ، ھەربۆیە لەم نیوہندەدا یەکیٹی نەوشیروانی قوت کردۆتەوہ و وەک دەنگیکی نارەزایی دروستی کردوہ، تابەھۆیەوہ شکست بە حزبە نەیارەکان بەینریت، لەو دەنگە نارەزاییانە بی بەشیان بکەن بە سود وەرگرتن لەو ھالەتە جاریکی تر دەنگی جەماوەر بەدەست بەیننەوہ بەلام بۆچونگەلیکی زۆریش ئەوہ رەتدەکەنەوہ پێیان وایە دروست بوونی لیستی گۆران درێژکراوہ ی رکا بەریەکانی نیوان نەوشیروان و تالەبانییە.

لیستی گۆران بۆ لاوازکردنی ۴ حزبە کە یە؟

ھەمان کات چەند بۆچونیکی تر لەنیوان لایەنە سیاسییەکان و شەقامی کوردی ئەوہ دەخەنە روو کە یەکیٹی بۆ لاوازکردنی پێگە ی چوار حزبە کە و دورخستنەوہیان لەبەدەستھینانی دەنگی نارەزایی خەلکی بیزاری کوردستان، ئەم سیناریۆیە ی ریکخستووہ و نەوشیروان مستەفای ھیناوتە کایە کەوہ، کە بۆ ئەمەش بەلگە ی ئەوہ دەھینریتەوہ

نوشیروان و کۆمپانیاکهی له لایهن یهکیتی و خودی تالهبانییه وه پالپشتی کراون، ئیستاشی بیهیشتی هاوکاری و یارمهتی دهرین چونکه له توانای هیج کهسایه تییه کی سهر به خۆدانیه کۆمپانیا و ده زگایه کی وه ک ئه وهی وشه به رهه م به یینیت و به ریوهی بدات، ته نها دوو حزبی وه ک پارتی و یه کیتی و حوکومهت و ده ولت نه ییت.

پێچهوانهی ئەمانە چەندین بۆچونی تر کە لە نێو کەسایه تییه سیاسیه کان و رۆشنبیران و زۆریک له چه ماوه ری کوردستانه وه سهر چاوهی گرتووه ئاماژه به وه ده که ن به شداری کردنی نهوشیروان مستهفا بۆ هه لئبژاردنی په ره له مانای کوردستان له دهر وهی چوار چیهی یه کیتی و له ژیرناوی لیستی حیواوز و سهر به خۆدا، درێژ کردنه وهی نه و رکابه ری و مملانی چەندین سالییه که خودی ناوبراو له گه ل تالهبانی له نیو ریزهکانی یه کیتی هه یبووه به یی قۆناغهکانی ژیان و بارودۆخی نیو یه کیتی گۆرانکاری به سه ردا ها تووه، که وازه ینانی نهوشیروان له پۆستی جیگری سکر تیری یه کیتی و دور که وتنه وهی له کاروباری حزب سه رهتای گواسته نه وهی نه و رکابه ریه بوو له قۆناغی کی تر که ئیستا گه شتۆته لوتکه و به راگه یاندنی لیستی سهر به خۆ و حیواوزیش بۆ هه لئبژاردنی په ره له مانای کوردستان هینده ی تر قول بۆته وه.

له گه ل ئه وهی یه کیتی و خودی جهلال تالهبانی له سه رهتاوه هینده په رۆش و نیگه رانی جیا بونه وهی نهوشیروان مستهفا نه بوون هیج گرنگی یان بۆ دانه ده نا، به لام له گه ل گه شه کردنی باله که ی نهوشیروان و کۆبونه وهی نه ندامی کی زۆری یه کیتی له و باله و گه ره بوونی به و ناسته و هه سته کردن به مه ترسی لی دانی به رژه وه ندیه کان یان له ئیستا و له ناینده دا، سه رکر دایه تی یه کیتی و تالهبانی له پیناوی گه رانه وهی نهوشیروان و وازه ینانی، چەندین ریگیان گرت به ره و سازشی کی زۆریان کرد، به لام سوربونی نهوشیروان له سه ره کاره که ی تالهبانی و حزبه که ی بی هیوا کرد، به ناچار ی ریگه ی دزایه تیکردن و سه رکردنی نه ندامانی باله که ی نوشیروانیان گرت به ره که ئیستایشی له گه لئدابیت درێژه ی هه یه.

پارتی بالی ریفۆرمی دروست کرد

به رای زۆریک له چاودیران کۆبونه وهی نه و نه ندامه زۆره له بالی ریفۆرم و پرۆژه که ی نهوشیروان مستهفا، بۆ چەند هۆکاریک ده گه ریته وه که گرنگترین یان سازشه به رده وامه که ی یه کیتی و خودی تالهبانییه بۆ پارتی له و ری که وتنه ستراتیژییه ی که له نیوان هه ردوو حزیدا واژۆ کراوه، به جۆریک تالهبانی جله وی یه کیتی داوته ده ست بارزانی و پارتی و

به‌ویست و ئاره‌زووی خۆیان و چۆنیان بویت له‌به‌رژه‌وه‌ندی خۆیان به‌کاریدین، مه‌ش زۆرێك له‌سه‌رکردایه‌تی و ئەندامانی نیگه‌راون کردوو و به‌ره‌و باڵه‌که‌ی نه‌وشیروان رایکیشاون، به‌تایبه‌تی ئەوانه‌ی قوربانی ده‌ستی پارتین و له‌شه‌ری خۆیناوی براکوژیدا (چ له‌شاخ و چ له‌شار) چه‌پۆکی ئاگرینی پارتی زیانی پیگه‌یانددون ئەمه‌ش وایکردوو زۆرێك له‌ئه‌ندامانی یه‌کیته‌ی نیشتمانی ده‌نگ به‌سه‌رۆکی هه‌رێم نه‌ده‌ن.

ریفۆرم یه‌کیته‌ی یان له‌ده‌ره‌وه‌ی یه‌کیته‌ی باڵیگی سه‌ربه‌خۆن؟

ئه‌وه‌ی به‌لای یه‌کیته‌ی و سه‌رکردایه‌تییه‌که‌وه‌ بووته‌ مایه‌ی نیگه‌رانی و جو‌رێك له‌ شوک بوون و سه‌رسامی، مانه‌وه‌ی نه‌وشیروان مسته‌فایه‌ وه‌ك ئەندامی یه‌کیته‌ی جگه‌له‌وه‌ی یه‌کیته‌ی لای پارتی ئیحراج کردوو خودی تاله‌بانی و سه‌رکردایه‌تی ئەو حزبه‌ی قه‌یرانیکه‌وه‌ که ره‌نگه‌ پاش هه‌لبژاردن و ده‌رکه‌وتنی ئەنجامه‌کان زیاتر هه‌ست به‌بون و ئیشت و ژانی بکه‌ن، چونکه‌ ئەم سیاسه‌ته‌ی نه‌وشیروان مسته‌فا و هاوبیرانی ئامانجیگی گه‌وره‌ی له‌ پشته و کورد وته‌نی (به‌ردیگه‌ و دوو چۆله‌که‌ی پێده‌کوژیت) ئەم سیاسه‌ته‌ی نه‌وشیروان مسته‌فا و به‌خۆ هێشتنه‌وه‌ی وه‌ك ئەندامی یه‌کیته‌ی زیانیگی گه‌وره‌ له‌و حزبه‌ی ده‌دات و ئامانجیگی گه‌وره‌شه‌ که‌له‌ دوا‌رژدا پێی به‌دی دینیت.

نه‌وشیروان مسته‌فا بۆ‌لوا‌زکردنی پارتی یه‌کیته‌ی هه‌له‌وه‌هه‌شیته‌وه‌.

چاودێرانی سیاسی پێیان وایه‌ ئامانجی یه‌که‌می نه‌وشیروان مسته‌فا و هاوبیرانی له‌ خۆه‌یشتنه‌وه‌یان وه‌ك ئەندامی، کۆکردنه‌وه‌ی ئەندامه‌ بێ‌زراو و تۆراو و ده‌رکراوه‌کانی ناویه‌کیته‌یه‌ له‌ خۆیان، به‌و ئامانجه‌ی له‌ قۆناغی پاش نه‌مانی تاله‌بانی (پیاوه‌ نه‌خۆشه‌که‌) جله‌وی یه‌کیته‌ی بگرنه‌وه‌ ده‌ست و ئەوه‌ی که‌له‌ماوه‌ی چه‌ندساله‌ی ته‌مه‌نیان له‌ یه‌کیته‌ی بۆیان نه‌کراوه‌ جێبه‌جێ بکه‌ن و یه‌کیته‌ی له‌ناز و نوزه‌کانی پارتی و بارزانی و سازشه‌ به‌رده‌وامه‌کانی تاله‌بانی بۆ بنه‌مائه‌ی بارزانی رزگار بکه‌ن، ئامانجی دووه‌میش ئیحراجکردنی تاله‌بانی و سه‌رکردایه‌تی یه‌کیته‌ی به‌رامبه‌ر پارتی، هه‌ربۆیه‌ به‌پێی رێککه‌وتنه‌که‌ی نیوانیان پارتی به‌رامبه‌ر ئەو کورسییانه‌ی نه‌وشیروان له‌ هه‌لبژاردن به‌ده‌ستی دینیت کورسییه‌کانی یه‌کیته‌ی که‌مه‌دکاته‌وه‌، که‌ ئەمه‌ش گورزێکه‌ نه‌وشیروان وه‌ك قۆناغی یه‌که‌می پرۆژه‌ که‌له‌کراوه‌که‌ی له‌تاله‌بانی و سه‌رکردایه‌تییه‌که‌ی ده‌وه‌شینه‌یت.

ئەندە زۆر ئىك لە ئەندامانى مەكتەب سىياسى و سەرکردايەتى يەكئىتى، پيشبىنى ئەو
ئەگەر ئەم ھەلبۇزاردنەدا نەوشىروان مستەفا دەنگىكى ئەوتۆ بەدەست بەينىت، كەمەترسى
بۇ دوارۇزى حزبەكەيان دروست بكات، بەلام چاودىرانى سىياسى وای بۇدەچن نەوشىروان
مستەفا وەك ھەنگاوى يەكەم سەرکەوتن بەدەست بەينىت، وە لە يەكەم ھەلبۇزاردنەدا
بەلىستى سەر بەخۇ دەنگىكى باش كۆدەكاتەو كەپرژەى زىانى ئەو سەرکەوتنەش يەكەم
كەس بەرپىاوه نەخۆشەكە دەكەوئىت، دواتریش يەكئىتى و ئەوانەى ئىستا سەر بەربالى
تالەبانين و لەسبەرى ئەودا لە لوتكەى دەسلەتتى يەكئىتىدا خۆيان دەبىننەو دەبنە
قوربانى پرۆژەكەى نەوشىروان مستەفا.

هاتنه دهرهوهی كاك نهوشیروان مملانییه کی خودییه و دهیهوئیت شوئینگری مام جه لال بیټ، ریگری سهره کی له گورانی ناو یه کییتی نهو برادرانه بوون که خویان ناواناوه بانی ریغورم

شهنگار عبدالله

عارف روشدی رهخهه توند له نهوشیروان مستهفا و لیستی گوران و بانی ریغورم دهگری و بههوکاری بهربهستی گورانکاری ناو یه کییتی نیشتمانی کوردستانیان دهزانی.

ریگا: بهم نزیکانه هه لیزاردنه کان دهگریټ ، پیشبینی چی دهکه ییت لهه لیزاردنه؟

عارف روشدی: لهههه ولاتیکیدا نهگهه پرۆسهی دیموکراسی گه شه بکات و بهره و پیشهوهه بجیت بی یهک و دوو ده بیټ فردههنگی و فردههنگی هه بیټ، یه کییتی و پارتی وهک دوو هیژی سیاسی خه باتیان کردووه و سالانیکی دور و دریز له مهیدانی کاردا بوون، ته نانهت جه ندین حزبی سیاسی ئیستا که چوارچیوهی حزبیان هه یه، بهشی هه ره زوریان نه ندام بوون لهو دوو حزبهدا نه مهه شتیکی ئاساییه خه لکی لهو حزبانه بجنه دهرهوه یان خه لکی تازه بینه پیشهوهه، نه مهش خوی له خویدا سهرکه وتنیکه بۆ خه لکی کوردستان و ههردوو حزبه سهره کییه کهش که نهو زه مینه یان رهخساندووه، خه لک بتوانیټ نازادانه بیر بکاتهوه و لیستی هه بیټ بۆیه نه مهه پیشه وتنیکی چۆنایه تییه له کوردستاندا.

ریگا: هاتنه دهرهوهی بانی ریغورم له یه کییتی چ زیانیک به یه کییتی دهگه یه نیټ؟

عارف روشدی: من رای تایبه تیم هه یه له باره ی نهوهی ههقه نه مانه ناوی خویان ناوه ریغورم؟ بهلام نازادیشن هه ناویک بۆخویان هه لده بزیرن، هه ره که سیك گورانخوازی بیټ هه بیټ خه لک لیی بپرسیټ لهو ماوه دور و دریزدا تۆ له کوئ بویت؟ که ئیوه له ناو حزبیکی گهوره دابوون که ناوی یه کییتی نیشتمانی کوردستانه، نهو حزبه له هه موو کوردستان بهوه ناسرابوو، که دید و بۆچونی جیاوازی تیدا یه، نهو حزبه له نه ساسه وه سی بانی سهره کی تیدا بوو، نهو کلتوره رۆشنیرییه ی یه کییتی ئیستاش به رده وامه، بۆیه ده بیټ نهو پرسیاره روبه روی نهوان بکه ینه وه بهوه ی پیان بلین به راستی ئیوه ریغورمخوازن، چونکه نهو برادره ی ئیستا سهر کردایه تی نهو ناراسته یه دهکات نهک هه رسکر تیژی گشتی بوو، به لکو سکر تیژی گشتی موکه ره پ بوو، نهی باشه نه و ماوه یه نهو هه موو ده سه لاتنه ی

هه‌بوو، بۆ هه‌وڵی گۆرانکاری و چاکسازی نه‌دا؟ ئایا ئه‌وان به‌راستیانه باوه‌ریان به‌چاکسازی له واقیعی‌شدا به‌ش به‌حالی خۆم یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان به‌مولانیم ترین هیز ده‌زانم که‌ده‌توانیت زه‌مینه‌ی له‌بار بۆ گۆرانکاری به‌ره‌م به‌ینی، چونکه باکگراوندیکی رۆشنیری له‌ناو ئه‌و حزبه‌دا هه‌بووه، بۆیه هه‌موو هیزه‌کان ده‌توانن گۆرانکاری بکه‌ن، بۆیه له‌هه‌ر حالیکدا یه‌کیتی و پارتی ده‌توانن زیاتر به‌رنامه‌ریژی پلانیک بکه‌ن چاکسازی لی بکه‌ویته‌وه، ئه‌و براده‌رانه باوه‌ریان به‌گۆرانکاری هه‌بویه ده‌یانته‌وانی گۆرانکاری بکه‌ن، به‌س له‌گه‌ڵ ریزم بۆیان باوه‌رناکه‌م ئه‌وان باوه‌ریان به‌گۆران هه‌بیت ئه‌و ناوه‌جوانه‌ی بۆخۆیان داناوه پێم وایه ناهه‌قن، باوه‌رت هه‌بیت له‌زۆربه‌ی کۆبونه‌وه‌کاندا ئه‌ندامانی سه‌رکرده‌یه‌تی (35) که‌س بوون، ئه‌گه‌ر (30) که‌س قسه‌مان بکرده‌یه، ئه‌وه‌نده ریز و حورمه‌ت بۆ کاک نه‌وشیروان هه‌بوو مام جه‌لال ده‌یوت قسه‌کانی کاک نه‌وشیروان ته‌واوه، واتا کاک نه‌وشیروان بالاده‌ستییه‌کی بێسنوری هه‌بوو، ده‌یتوانی بریاری باش بدات، مام جه‌لال و سه‌رکرده‌یه‌تی ریزیان لێده‌گرت، به‌لام به‌رای من به‌کاره‌ینانی ریفۆرم له‌جیبی خۆیدا نییه، ده‌رچوونی ئه‌وان مملانییه‌کی خودیه‌یه و ده‌یه‌وێت هه‌رچۆنیک بیت شوینگری مام جه‌لال بیت، یان براده‌رانی تر شوینگری ئه‌وانی تر بن، ئه‌مه‌ش بیرکردنه‌وه‌یه‌کی جه‌وت و سه‌پینه‌رانه‌یه ئه‌و براده‌رانه باس له‌ گۆران و شتی وا ده‌که‌ن ئوسول حزبییه گروپیک ده‌یانه‌وێت ببه‌نه‌ بانیك و یه‌کیتی بکه‌ن به‌حزبی مه‌نابه، بۆیه ئه‌وان ده‌توانن له‌کۆنگره‌دا ئه‌و توێزانه‌ی خۆیان بجه‌نه‌ روو، ئه‌گه‌ر توانیان زۆرتین ده‌نگی کۆنگره به‌ده‌ست به‌ینن ئه‌و کاته ده‌توانن کار بکه‌ن بۆ ئه‌و ئاراسته‌یه.

ریگا: ئایا ئه‌و مملانییه‌ی له‌ناو یه‌کیتیدا هه‌یه ئیستا هۆکاری چیه‌؟

عارف روشدی: ئه‌و مملانییه‌ی ئیستا له‌ناو یه‌کیتیدا هه‌یه (3/4) سی له‌سه‌ر جواری مملانیی شه‌خسییه، ئیمه ئه‌و براده‌رانه باش ده‌ناسین و چه‌نده‌ها ساله پیکه‌وه کارمان کردوو، له‌جواریه‌وه‌ی کیشه‌شه‌خسییه‌کاندا بترزیت زۆرکه‌م ده‌مینیت باشیان کردبیته‌وه، ئاساییه من ده‌یان ره‌خنه‌م هه‌بیت زۆرجار من ره‌خنه‌ی توند ده‌گرم، من رازی نیم له‌زۆرشت که ده‌کریت، به‌لام ئه‌مه‌ش مانای ئه‌وه ناگه‌یه‌نییه سه‌نگه‌ر له‌حزبه‌که‌ی خۆم بگرم، ئه‌مه کاریکی نه‌گونجاوه له‌گه‌ڵ داب و نه‌ریتی حزبايه‌تی، ئه‌و هه‌فاله‌نه ئه‌گه‌ر به‌پیی به‌یره‌و مامه‌ئیه‌یان له‌گه‌ڵ بکه‌ین ده‌بیت لیبیچینه‌وه‌یان له‌گه‌ڵدا بکه‌ین حزب نییه له‌دونیادا له‌هه‌لبژاردندا به‌دوو لیست دابه‌زیت، که بووی به‌دوو لیست ده‌بیت به‌ دوو حزب، چونکه

دژی لیستیکی تر ههولدهدات، یهکیتی ریگری نهکردوو ههفالانه وهک ریخراو
 یه خزییک یان کوتلهیهک، بهلام نهگه ر بیئو بهههمان ناوی یهکیتییهوه له مهیداندا بن
 نهوه قبولناکریت، ئیمه مامهلهمان لهگه ل نهو لادانهدا بهپیی پهیره و دهبیئت.

ریگا: نهو برادرانهی بایی ریفورم دهئین لهناو یهکیتیدا بریار جهماعی نییه، نهه قسهیه
 تا چه ندراسته؟

عارف روشدی: نهگه ر نهوان دهئین بریار جهماعی نییه و کیشهی شهخسیمان نییه خو
 نهوان دهسهلاتدار بوون بو سیسته میان دانهنا؟ بو نهیانتوانی شته خراپهکان وه بنین، بویه
 نهه قسانه لای من بیزه میریه، چونکه نهگه ر باسی نهوه بکهین پشکی شیر بهر نهوان
 دهکوهیئت له بی سیسته می، کلتوری قسه بهیهک وتن و یهک شکاننن ئیمه لهوان فیر بووین،
 دهیان جار جهنابی مام جهلال له سه رکرایهتی وتویهتی نهو خو خوری و یهکتر شکاننن و
 ناو زراننده بهسه، بویه نهگه ر لهناو یهکیتیدا نهو کلتوره هه بیئت نهو برادرانه لیی
 بهر پرسن.

ریگا: هۆکاری دهست له کارکیشانه وهی نهو چوار مهکتبه سیاسییه چی بوو؟

عارف روشدی: نهو پرسیاره یهکه م جار دهبیئت لهوان بپرسریت بهرای من نهو(؟) نهه نام
 مهکتبه سیاسییه لههه موو کهسێک بالادهست تر بوون، بهر پرسیاریتی گه وره یان هه بوو،
 بیانویهکیان نییه بوئوهی گۆرانکاری بکهن نهگه ر نهوان نهتوانن گۆران بکهن نهی من
 چون دهتوانم گۆران بکه م، خو یان وهزیر بوون و خو یان له فهراندهیی گشتی بوون
 نزیکترین کهس بوون لای مام جهلال زۆرجار گلهیی نهوه مان کردوو مام جهلال
 له بهر نهوان ئیمه ی ئیهمال کردوو، بویه نهمرۆدین و نهو قسانه بکهن دهبیئت خو یان
 لیپرسینهوه له خو یان بکهن.

ریگا: بۆچی کۆبونوهی سه رکرایه تیتان کردوو نهه نامانی بایی ریفورمتان بانگهیشت
 نه کردوو؟

عارف روشدی: نهو شهش کهسه له بهر نهوه بانگ نهکران بو کۆبونوهی کۆمیته ی
 سه رکرایه تی، چونکه نهوان کارکردنیان بهدهره له نهتهکیه تی حزبايه تی و رۆژانه
 لیداوان ددهن و شهیر به حزب دهکهن، باشه تو چون نهه نامیکی سه رکرایه تیت یان
 مهکتبه سیاسییه کی چون حزبه کهت سوک و چروک دهکهیت نهگه ر ئامانجیان شکاننن

فێران و فێساره ئەوا لهوه دەرچوووه بۆیه تهنها مه بهستیان کهسیک نییه، به لکو یه کهیتی و کیتییه، پهیرهوی ئیمهش دوو شتی زهقی تێدایه که ئەوان باش دهزانن ده لێت نه که هه رکهسیک دزایهتی حزبه کهی خۆی بکات یان هه ولتی تیکدانی ریزه کانی حیزبه کهی خۆی بدات له ئەندامیتهی ده که ویت ئی دهباشه ئەم برادهرانه ئەوه میان ئەهجام نه داوه، به پێی پهیره ویش سیفهتی ئەندامییان له ده ستداوه ئیمه له گه ل ئەوه ویشین به پێی پهیره و مامه له یان له گه ل دابکریت، ئەگه رچی زۆر کات درێژکرایه وه بۆ ئەوان بۆ ئەوهی ئەو مه سه لانهی دوره له حزبا یه تی وازی لیبه یین، له ناو ریکخستنه کان و ئۆرگانه کانی یه کهیتی نیشتمانی کوردستان رای خۆیان بلین، زۆر جار ئیمه له مه سه له یه ک توره بوین هلتوین دانیشتوین به مانگ و دومانگ و سا ل نه شچوم ته شهیر به حیزبه کهم بکه م، بۆیه ره خنه شتی که و ره ش کردنه وهی ده ست کهوت و سه ره وه ریه کان شتی کی تره.

رێگا: ئەو شەش ئەندامە ی بآلی ریفۆرم کۆمیتە ی سەرکردایە تی بآلی ریفۆرمیان راگه یاندوووه ئەمه تاجه ند شه رعیه ی؟

عارف روشدی: ئەوان خۆیان راگه یاندوووه به ناوی کۆمیتە ی سەرکردایە تی، ئەوان لادهرن و به چی هه قێک ئەمه یان وتوووه، ئەوانه ی دژی سیاسه تی حیزبه کهی خۆیان کار ده که ن حزبه که مه وجوده و (۳۷) مه لبه ندی هه یه، ئەگه ر سه رکردایه تی شه رعیه تی نه بیته، ده بیته مه لبه نده کان که به ده نی حیزبن ئەو شه رعیه ته مان ئی بسه ننه وه ئە ی کاک شه مان عبدو لوفا چۆن بوو به ئەندامی سه رکردایه تی؟ ئە ی بۆ چی به شیوه یه کی ناره وا بوو به ئەندامی سه رکردایه تی؟ ئیمه نارازی بووین یان خۆی قبولی کرد، پێش نو مانگ پلینیۆمان کرد خۆیان ئەندامی پلینیۆم بوون ئەگه ر ئەوه نا شه رعی بیته بۆ چی هاتونه ته پلینیۆم، ئە ی پلینیۆم (۸۰۰) ئەندامی تیدا به شدار بوو، ئەو (۸۰۰) ئەندامه شه رعیه تی ئەو سه رکردایه تییه ی نوێ کرده وه، بۆیه ئیمه شه رعین، به لآم ده بیته ئەوان له خۆیان به رست بزائن شه رعین ئەو هه قآلانه له مه لبه نده کانی خۆیاندا ده نگیان نه هیناوه باشه ئەوه ی ده نگی هیناوه شه رعیه یان ئەوه ی ده نگی نه هیناوه؟

رێگا: ئایا به نیازن له م ماوه یه دا کۆنگره به سه تن؟ کۆنگره چاره سه ری کێشه کانی یه کهیتی ده کات؟

عارف روشدی: ئاماده کاری بۆ کاروه دوا ی هه لبژاردن کۆنگره ده گرین، کۆنگره بالآترین ده سه لآته و هه موو پیکهاته ی حزب به ره و گۆزان ده چیته، له کۆنگره دا هه موومان ده بیته

ئاسایی، ئەوکاتە کۆنگرە بریار دەدات، ھەرکەسێ سیاسەت و ئەخلاقێهەتی یەکیەتی بەکەیتێ دەبێت ئێمە رێگرین، ئەوەی ماوەیە ئەوەیە کە دەبێت ئەوکەسانە ی دەرکراون و نانبراون کراون، ھیچ کەسێک دەرنەکراوە و نابراوە نەکراوە، ئەگەر بمان وێستایە خەڵک دەر بەکەین. دەبوو دوو سال لەمەوبەر دەیان کەسی وەک ئەوان دەر بەکەین، چونکە بە پێی پەیرە و ئەگەر کاریان لەسەر بەکەیت دەمێکە دەرکراون ئێمە ھەموو شتێکمان قبوڵکرد و زۆر ھەوڵماندا بە دیتنی یەک یەکیان و جەماعییان، بەلام ئەوەی کە کراوە لە سنور دەرجوو، مام جەلال بەو تەمەنەوێ چوو تە مائی ئەو برادەرمانە و بانگکراون تەنانەت پڕۆژە ی چاکسازی تالەبانی نێردرابوو بۆ کاک نەوشیروان کاک نەوشیروانی زۆر زیادە ی خستبوو سەری، بەلام ئەو برادەرمانە ناھێن پڕۆژەکان سەر بگریت و جێبەجێ بکیت، ئەو ناوھێنان و چاکسازی مەبەستیان لە رێگرتنە، بۆیە خۆمان حازر دەکەین بۆ کۆنگرە ئەوان شتیکی تر دەھێننە پێشەوە، پێش ئەوەی ئەو زاراوانە لەگۆرێ بن پڕۆژە ی مام جەلال بوو (چاکسازی و پاکسازی) نوسی، مام جەلال خۆی وتی (گەندەلی ھەییە، لەیەکەم دەزگاو دەستی پێکرد دەزگای شەھیدان بوو بە بەرپرس و کارمەندەکانییەو ھەموویان (لادا) وتی (دەبێت سەرلەنوێ دەست پێکەینەو، دوو م وێستگە شارەوانی بوو، ھەر ئەو برادەرمانە بوون دەستی مام جەلالیان دەگرت و دەیان وت: نابێت ئەم کەسانە لا بدەیت، نەیانھێشت پڕۆژەکە ی مام جەلال سەر بگریت، من پێش شەش سال لە کوردسات وتومە بزافی کوردایەتی پێویستی بە چاکسازی ھەییە، بەیەکیەتی نیشتمانی کوردستانەو، بۆیە ئەمە شتیکی نوێ نییە فێرمان بەکن یان پیمان بفرۆشنەو، یەکیەتی لە بونیەو تا ئەمرۆ بەرنامەییەکی بوونی چاکسازی، بەلام چاکسازی کات و زەمینی لەباری دەوێت، بۆیە ھەرکات ئێمە وێستمانە بەجددی چاکسازی بەکەین ئەو برادەرمانە گرفتێکیان بۆ دروست کردوین ھەر ئەمەییە نەمانتوانیو بەردەوام بین وانا رێگری سەرەکی لە گۆران ئەو برادەرمانە بوون کە خۆیان ناوانو بەالی ریفۆرم، پێم خۆشە گۆران و لیستەکانی تر بەشداری ھەلبژاردن بەکن بۆ ئەوەی پەرلەمانیکی فرە رەنگمان ھەبێت بەلام ئەوانە نابێت بیانو بەیەکیەتی و پارتی بگرن، ئەوان نابێت خۆیان بە یەکیەتی بناسین، ئەگینا چونەدەر ئاساییە، ئەگەر توانییان زۆرینە ی دەنگ بە دەست بەین ئەو ئێمە پڕۆزابیان لێدەکەین.

روشىدى: يه كيتى و پارتى بۇ قبولى گوران ناكهن، ئەگەر قبولى گورانمان نه كر دايه نه و كسانه مان دهگرت باسى گوران دهكهن به لآم باوه رمان به گورانىكى فيعليه نه كه له پيناو مبهسته تايبه ته كانى خوياندا نه و چه مكهش گهپ و گول بكرىت. ههر ره خنه يه كه جدى بيت و بنه ماي هه بيت ئيمه گويمان ليگرتووه، من حهز ده كه م ميدايى نازاد، نازاد بيت، به وهى بتوانيت هموو ديوه كان ببينيت، بۆنمونه به راوردى پينج سالى سليمانى بكات به ئيستا نه و كات بلتت هم كه م و كوريبانهش هه يه، شاروچكه يه كى وهك سه يد صادق ويران بوو له سه رده مى به عسدا، ئيستا زور جوان و ناوه دان بووه ته وه خزمه تگوزارى باشى بۇ كراوه نهى بۇ ميدايى نازاد باسى نه و شتانه ناكات، ننجبا بلتت نه مه كه م و كوريبه، زور جار ئيمه ده بينين رۇژنامه كان دهنوسن له سه ر فلان بابته تى ئيمه حوكومه ت نه و كارهى كردوو، وانا ئيمه موتابعين به لآم كه زانيمان بۇ ناشيرين كردنى كورده و بۇ هه ندئ شتى تايبه تيبه هه ندئ جار ئيمه ئيه مالى ده كه ين.

ريگا: ناييا ليستى گوران كاريگه رى له سه ر ريكه وتتنامه ي ستراتيجى يه كيتى و پارتى ده بيت؟

عارف روشدى: هيچ كاريگه ريبه كى نابيت چونكه ئيمه و پارتى به رپرسيارانه كار ده كه ين و خومان به به رپرسي يه كه م ده زانين له ژيانى خه لكى كوردستان له يه كلا كردنه وهى كيشه نه ته وه ييه كان كه ئيستا به هه لپه سي رداوى ماونه ته وه، بۇيه ئيمه له پيناو حيزبايه تيدا كارناكه ين، ئيمه زور ئاره زوى خومان وه لاوه ناوه له پيناو مه سه له گرنگه كان چونكه نه گه ر گه ل و ولاتى من نه ما من چيم؟ به داخه وه نه و برادرانه هه ول دهنه نه و نه زمونه برپوخينن و ناوى بزپينن، نه وه كاريكى خراپه بۇيه ده توانيين به شدار بين بۇ چا ككردن.

ريگا: ماوه يه كه نوسينى توند دهنوسريت له سه ر يه كترى، تا چه ند نه گه رى هه لگير ساندنى جه نكى ليده كر يت؟

عارف روشدى: من به هيچ شي وه يه كه له گه ل زمانى زير نيم، ئيتر نه مه له رۇژنامه ي حزبى بيت يان نه هلى من له گه ل نه وه م بابته تيبانه بير له مه سه له كان بكرينه وه، من دزى هموو توند و تيزيبه كم، به لآم نه وهى من له رۇژنامه ي حزبى دده بينيم زور هيمنه، رۇژانه زور شتى ئيستيفرازى دهنوسريت له سه ر رۇژنامه كان نه مانه به نه نقه ست واده كه ن كيشه

ت، بەلّام يەكئیتی و پارتی و خەلگی كوردستان لەوان هیمنتر و هۆشیارترن و تۆشی ئەو ئەزەمە نابن.

رێگا: تا چەند ئەووە راستە رێككەوتنیك ئەنیوان یەكئیتی و پارتیدا هەیه بۆ چوارسانی تر سەرۆکی حوكومهت و سەرۆکی هەرێم بۆ پارتی بیئت؟

عارف روشدی: كاك نیچیر وتی: (سەرۆکی حوكومهت مافی یەكئیتیه) ئیمەش واریككەوتوین تا دواى هەلبژاردن هیچ رێككەوتنیكى نەینیمان نییه، هەرچیمان هەیه ئاشكرایه هەموو رێككەوتنیكى ئیمە و پارتی بیئت یان لایەنەكانی تر لە پینا و سەرخستنی ئەزەمەكەدایه.

یەكئیتی و پارتی دوو حزبى بەرپرسن بۆیه قبولى رێككەوتنیا كوردوو، وەك حزب مامەلە ناكەن، بۆیه حزبایەتی ئیمە لەووە دەرچوو حزبایەتی بۆ حزب بیئت حزبایەتی بۆ كێشەیهكە، حزبایەتی بۆ پاراستنی دەستكەوت و ئەزەمونیكە ئیمە و پارتی ئەو حەقیقەتە دەزانین بۆیه ئیمە قبولمانە، چ دەسلەتێك هەیه گلەیی لێنەكریت، حزبى سۆسیالست دیموكراتى سوید(۷۵) سال لەسەر حوكم بوو ئیستا ئۆپۆزسیۆنە، لەوانەیه خەلك بیرىكى ترى ئی پەیدا بیئت، بۆیه خەلكێك هەیه نارازیه و ئاسایشە نارازى بیئت، لەوانەیه تۆ ھاتبیت بۆلای من بۆ ئیشیک بەلّام من بۆم نەكردبیت، تۆ تورە دەبیت و دەئیی دەنگ بەفلا ئەكەس نادەم.

رێگا: ئایا ئەو گۆرانكارییەى ئەم دواييەدا ئەیهكئیتیدا كرا لە پۆستەكان، خەلك پینی وایه ئەمە بەس گۆرینی دەم و چاوەكانە و هیچی ئەمەسە لەكان نەگۆرپوه؟

عارف روشدی: ئەو برادەرەنە داوايان كوردبوو كاك عمر فتاح بگۆریت، ئەى بۆ ئیستا بەشیمان بونەتەو؟ خەلك بگۆرین گۆرانكارى نییه، ئەى گۆرانكارى چیه؟ من خۆم لەگەل گۆرانى سێستەمەم، گۆرانى خەلكیش شتیكى ئاساییه لابردنى كاك عمریش شتیكى ئاساییه، ئەگەرچى ماوەیهك نیگەرەن بوو، بەلّام ئیستا كاك عمر براى عەزیزى ئیمەیه و هیچ كێشەیهكى نییه.

رێگا: بۆچی كۆمیتەى سەرکردایەتى لەكاتى خۆیدا كۆنابیتەو؟

عارف روشدی: ئەگەر خەلكى تر جگە لەو برادەرەنە قسەبكات قبولمە، بەلّام ئەوان بەرەبەستى كۆبونەوون، خۆمان نامادەدەكەین بۆ كۆبونەووە بەلّام ئەوان كێشەیهكمان بۆ دروست دەكەن، بەلّام من پیم باشە سەرکردایەتى هەر(؟) مانگ جارێك كۆبیتەووە لەگەل

جهماعيم، من ئەو قسانە لە تۆ قبوڵ دەکەم بەلام لەو خەڵکانەى قبوڵناکەم بونەتە ھۆى دروست بوونى ئەم وەزەحە.

ريگا: دەئێن سەرۆكى ھەريم خۆى كانديد کردوو و پرسی بەیەکیتى کردوو؟

عارف روشدى: ئەگەر ئیمە دوو حزب بین لە یەك لیستدا کار بکەین مەعقوله پرس بەیەکتري نەکەین، نەك ھەلبژاردنى سەرۆكى ھەريم، لەدانانى كانديدەکانیش بۆ پەرلەمان پیرسمان بەیەکتري نەکردوو کاک مەسعود نوێنەرى ھەموومانە و دەنگیشى بۆ دەدەین، بۆیە جوان نییە بۆ ئەو برادەرەنەش ھەموو شتى بەرەنگى رەش بیین.

ريگا: ئایا بریارە بەم زووێنە کەسى تر لەجێى ئەو(ە) ئەندامە دەست لەکارکێشاوی مەکتەبى سیاسى دابنێن؟

عارف روشدى: ئیمە بۆخاترى ریزگرتنى ئەو ھەفلا ئە ماوێیەكى زۆر دەزگاکانى خۆمان ئیفلیح کرد، ھەر بۆ ئەوێ ئەو برادەرەنە باشتر بیر بکەنەو و بیر بکەنەو و پەشیمان ببەنەو لە ھەلەکانى خۆیان، لەو ئەخیرەدا ئەو دام و دەزگایانە بۆ بەرپرس بوون پیرمان کردوو، بۆ جیگەکەى ئەوان لە مەکتەب سیاسیش لە کۆنگرەدا پیر دەکرێتەو کە بریارە دواى ھەلبژاردنى پەرلەمان بکریت ئەو برادەرەنە ھەموویان یەك دەستەن و بە ئیعازى کاک نەوشیروان دین و دەچن.

ريگا: ئایا ئیوێ خواوەن یەکیتىن یان ئەوان؟

عارف روشدى: ھەرکەس کار بۆیەکیتى بکات دەتوانیت خواوەنى یەکیتى بییت، بە پیچەوانەو ئەو ناتوان یەکیتى بن. بەوێ ئیستا دەیکەن ناتوانن خواوەنى یەکیتى بن، کۆنگرە بالادەستترین شتە و خۆى بریارەدات، ئیمە ئیستا بەپێى پەیرەو مامەلەیان لەگەڵدا دەکەین.

عارف روشدى عارف ۱۹۵۲ لەدايک بوو و خەڵکى زاخۆیە، لەسالى ۱۹۶۷ بۆ ۱۹۶۸ تیکەن بەکارى سیاسى بوو و سەرەتا لە ریزەکانى پارتى کاریکردوو و بەرپرسی یەکیتى قوتابیانى پارتى بوو لە بەغدا، لەسالى (۱۹۷۶) ھو، ئەندامى یەکیتى نیشتمانى کوردستانە بەشداری لە سییەم کۆنفرانسی کۆمەلەى رەنجەراندا کردوو، لە دوو کۆنگرەى یەکیتى نیشتمانى کوردستان بە ئەندامى سەرکردایەتى ھەلبژێردراو، خواوەنى شەش منداڵە و لەسلىمانى دادەنیشیت، ئیستا ئەندامى سەرکردایەتى ھەمان حیزبە لە خەتى گشتى.

نهوشیروان مستهفا له نیوان وشه و شمشیردا

چۆمان خهلیل

حه مه سه عید هه سه ن و نهوشیروان مستهفا ناكوکویهکی کۆن له نیوانیاندا بوونی ههیه و درێژهشی کیشاوه، ناوبراو دهلی (هاوینی سالی ۱۹۸۲ ئه رسلان بایز که ئه وکات بهرپرسی راگه یانندن بوو، به ئاماده بوونی جهبار فه رمان پیی وتم) کتیبه کهت: یه کیتی نوسه رانی کورد چی به سه رهات؟ له ژیر چاپدا بوو له سه ر فه رمانی نهوشیروان مستهفا رمانگرت).

حه مه سه عید هه سه ن دهلی نهوشیروان له کتیبی په نه جه گان یه کتری ده شکینن، جنیوی پیدام به لام من ئه و هه لو مه ره جی ئه و پیدایا تی په ریوه ره چای ده که م و ولای نادمه وه، چونکه دننیا م ئه ویش له بنه ره تدا پیاویکی چاک بووه، ئه وه بارودوخه خرابه گانه خراب کاریان تیکردوووه، من هیچی تایبه تیم له گه ل ئه و نییه ریزیشم بۆ هه موو ماندوبوووان و خۆ به خت کردوووه دلسۆز و رابردوو خاوینه گانی ریزی (ینک) به لام ناوبراو نوسیویه تی (ده لێن هه ره که سیك له گه ل جه لال تاله بانی به یه کیک له هاوکاره گانی وتوووه که له گه ل مندا به ملاو به ولادا دییت. بیت نه چیت پی شه کی هه ندیک به ردبخه گیرفانه کانته وه. خۆزگه تاله بانی به نهوشیروانی شی وتبا زارت خاوین بکه وه ئه وسا بنوسه).

ناوبراو دهلی (ئه و زمانه ی نهوشیروان پیی دنوسی نه ک هه ر پارا و نییه، به لکو زمانی کوردیش نییه، دیالیکتی ئه وانه په که به بنه چه خه لکی سلیمانین، ئه مجه د شاکه لی له (سه ره تایه ک بۆ خویندنه وه ی نوپی میژووی چه پی کوردی دهلی (زۆربه ی هه ره زۆری رینوسی نهوشیروان مستهفا هه له یه، ئه و رینوسی ئه و په یه روی ده کات ه ی په نجا و شیسته گانی ئه م سه ده یه).

ده رباره ی کتیبی په نه جه گان یه کتری ده شکینن، حه مه سه عید دهلی ئه م کتیبه زیاتر له که شکۆل ده چیت، له باسی حزبی دیموکراته وه ده چیته سه ر هارینی گهنم، له بیته له وه ده چیته سه ر قورئان، له جووده وه ده چیته سه ر هه نگ، پشکو نه جمه دین له کتیبی (سیبه ری دیوی ناوه وه ی روداوه گاندا) دهلی (راستییه که ی نهوشیروان به کوژی که ری شهل ده گه ری) حه مه سه عید هه سه ن له کتیبی جه لالی نامه دا به شیکی باسه که ی بریتییه له (قه لهم و شمشیر) که باسی نوسینه گانی نهوشیروان مستهفا ده کات و تاییدا

نەوسپووەتی(هەموو ئەوانەى لە نزیکەووە ئاگادارى بەسەرھاتەکانى کوردستان و تێیدا ژيان
 ی خۆيان بەھەر شێوھەیک لەسەر بېرەو مەریبەکانى نەوشیروان مستەفا مین دەر
 بوییت لەسەرى ئەو کۆک و تەبان دەستپاکانە مامەئەى لەتەک روداوەکاندا نەکردوو.

لە بزوتنەوہى کوردیدا گەلى میر غەزەب ھەلکەوتوون، بەلام ھىچیان بە تۆزى پى
 نەوشیروان نەگەپشتوون.

حەمە سەعید حەسەن دەلى(لە کۆتایى سالى ۱۹۸۲ نامەھەیکى نەوشیروان مستەفام لەرپى
 شىرکۆ عبدالله وە لە سەرودختى ئەنقالەکاندا شەھید بوو، ئەو بوو لەسالى ۱۹۸۳
 قەسابخانەى بۆ لایەنەکانى(جود)سازکرد. لەو بارەھەووە سەعد عبدالله لەکتیبى(نەوشیروان
 لە شىرى ھەتا پىرى)دا دەلى(داواى لە چەگدارەکانى دەکرد پەریزیان خاوین بىت)مەبەستى
 ئەووە بوو دیلەکانیش بکوژن، نەوشیروان زۆر بەو نەگەران بوو کەخۆى سەرى(جودى)
 پانکردووە، بەلام مەلا بەختیار پەر و بالى نەکردن، ھەر لەبەر ئەم ھۆکارەش بوو غەزەبى
 لیگرت.

حەمەسەعید دەنوسى(جەمالى ئەحمەد خورشە براى ھونەرماند جەلال کۆچەر،
 کەبەفەرمانى ئەو ئادارى ۱۹۷۰ نارنجۆکىكى فریداپە ئاھەنگى کچانى دواناوەندى
 سلیمانییەو، پیتجى لى بریندار کردبوون، لەسەنتەرى سلیمانى لە سیدارە درا و
 نەوشیروانىش لەبەغدا وەک بەرزەکى بانان لەرپى نازم گزاری بەرپووەبەرى ئاسایشى
 گشتیەو بەرەو قاهیرە و پاشان بۆ نەمسا بۆى دەرچوو، ئەمەش سەعد عبدالله
 لەکتیبى(نەوشیروان لە شىرى ھەتا پىرى)لا ۵۸ دا باسى کردوو، ھەرودھا لە(ئیدى ناتوانین
 بیدەنگ بین)ى ئالای شۆرشى ۱۹۸۶ سوید و لە رۆژنامەى براپەتەى ۱۹۹۶/۹/۳ دا باسکراوە،
 حەمەسەعید حەسەن وەک پەراویز ئامازەى پیکردوو، وریای وەھابى نەقار بەناوى ئەو لە
 سلیمانى چەند کەسیكى تیرۆر کرد، وە(نورى حەمە على و عبدولى سۆران)ھەولتى تیرۆر
 کردنى بیستونى مەلا عومەرىشى دا بەلام بۆى جیبەجى نەگرا، وریا لە شاخ بە بیستونى
 وتبوو (ئەووە من بووم لەسەر خواستى سکرتری کۆمەلە تەقەم لیکردى، نەک ئاسایشى
 رژیم، وەک بۆى چوبوى). لە کتیبى(سبەرى دیوى ناوہەوى روداوەکاندا)لا ۵۶ کە بشکۆ
 نەجمەدین سالى ۱۹۹۷ لە سوید چاپى کردوووە حەمە سەعید نەقلی کردوووە(نەوشیروان بۆ
 ئەوہى دەستەکەى بەتەواوى نەکەویتە روو پایزى ۱۹۸۳ رایسپارد وریایان تیرۆر کرد، لە
 کۆنفرانسی سى کۆمەلەدا وتى وریا نەینییەکانى کۆمەلەى بە دوژمانى ئیمە داو، ئەگەر

پیتوه سه دجاری تری ده توپینمه وه. ئەمەش لەکتیبه کە ی نهوشیروان مستهفا ١٦٥٧ دا باسی کردووه.

نهوشیروان داوای له وریا کردبوو (فونادی مجید میسری) ش تیرۆر بکات، ئەویش به فونادی وتبوو دەستم تێت ناچیت بتکوژم بهلام یهکیکی تری دەست دهکهویت دهستی تیت بچیت، ئەمەش یهکیک بوو لهو نهینیانە ی گوتمه له که وریا درکاندبووی، فونادی مجید میسری دوا ی ئەوه له رێگه ی حه مه سه عید حه سه نه وه نامه یهکی ئاراسته ی نهوشیروان کردبوو به مه بهستی ئەوه ی له خۆرا نه یکوژن.

حەمه سه عید حه سه ن لهو کتیبه یدا نوسیویه تی (به هاری ١٩٨٢ که جه مال تاهیرم بینی و ئەو باسه م له گه لدا کردۆته وه وتی راسته ئیمه نیازی کوشتنی فونادمان هه بووه باش بوو زوو زانیمان به هه لده دا چوو بوین. ئەگەر نا هه نوکه کوژرابوو)، به لام وه ک حه مه سه عید حه سه ن نوسیویه تی (نهوشیروان خۆ ی پی ی وتم ئیمه ده ستمان ناچیته خوینی هیج نوسه رێک ئەگه رچی فوناد له هه ل و مه رجیک ی زۆر ناسکدا به جیی هیشتین، من وریام ده ناسی هه فته یه ک پێش ئەوه ی تیرۆر بکریت، له سه رگه لو که ئەو رۆژه پێشمه رگه ی زۆر ئی بوو، بی نی م دوا ی چاک و چۆنی یه کسه ر پی ی وتم چی زوتره برۆ لێ ره مه وه سه ته، نازانم ده یویست له گه ل ئەودا نه م بی ن یان ده ترسا هه ر له ویدا په لاماری بده ن و منیش به ر بکه وم، ئاخه ر هیج گو مانی له وه نه بوو که ده یکوژن که وریایان له ت و په ت کرد براهه شی که پێشمه رگه ی یه کی تی بوو فری دایه ئەو زیندانه ی سه رگه لوو که نهوشیروان له کتیبی (په نه جه کان یه کتری ده شکین) وا به شان و بالیدا هه لده دات ده ئیی باسی ئوتیلی پینج ئەسته ر ده کات.

ده رباره ی بارزانی، حه مه سه عید ده ئی: له روانگه ی نهوشیروانه وه بارزانی که سیکی نه خوینده وار و جنیو فرۆش بووه، ئەم بوچونه شی له کتیبی په نه جه کان ده شکین له ٨٥٧ دا باس کردووه، چونکه بارزانی به وه ی که چه ندان پردی له نیوان بزوتنه وه ی کورد و ولاتانی زل هیز و دور و دراوسی یان رۆنا بوو، که هاو زه مان په یوه ندی خۆ ی له گه ل سو فیه ت و امریکا و عه ره ب و جوله که دا پاراستبوو، ئەوانه گه واهی له سه ر زی ره کی ئەو له بواری دبلۆ ماتیدا ده دن، حه مه سه عید ده ئی (نهوشیروان ئەو لیها تووه ی مه لام سه فه ی به لاوازی نیۆ زه ند ده کات، که چی که جه لال تاله بانی سه ددامان لیده کات به نیو بژیوان، به لای نهوشیروانه وه ئەو جو ریکه له دبلۆ ماسیه تی زی ره کانه.

حکە لەووە لەهه‌مان کتیب و لەلاپەرە ٧٤ دا دەلی بارزانی به‌ حوکومه‌تی وتوووه‌ (داخوازی
ئەوه‌یه‌ ناشتی هه‌بی‌ت و بچمه‌وه‌ بارزان و خه‌ریکی شوانی به‌م).

حه‌مه‌ سه‌عید له‌وه‌لامی ئەمه‌دا ده‌لی (کی بروا به‌وه‌ده‌کات ئەویک له‌ سالی ١٩٤٦ جه‌نه‌رال
بو‌بی‌ت دوای فی‌ربوونی زمانیکی تازه. خویندن ئەزمونی دوانزه‌سالی سو‌قیه‌ت و شو‌رشیکی
نوی له‌ ٦٤ دا به‌ شوانی قایل بی‌ت له‌ هه‌مان کتیبدا و له‌ لا ١٠٣ دا نه‌وشیروان به‌ پی‌چه‌وانه‌وه‌
ده‌لی‌ت (مه‌لا مسته‌فا له‌گه‌ل هه‌یج حوکومه‌تی‌کدا ری‌ک نه‌که‌وتوووه‌).

به‌لام حه‌مه‌سه‌عید له‌به‌رگی سی‌یه‌می رۆژژمی‌ری پێشمه‌رگه‌یه‌ک که محمدی حاجی
محمود نوسیویه‌تی ئەوه‌ی هی‌ناوه‌ (نه‌وشیروان مسته‌فا و ره‌سو‌ل مه‌مه‌ند که‌له‌ ١٩٩١ بو‌
سه‌ندنی مافی کورد له‌ به‌غداد ده‌بن. له‌سه‌ر ئەوه‌ی کامیان له‌پیشه‌وه‌ بروان. ده‌ست ده‌ده‌نه
یه‌خه‌ی یه‌کتری، ره‌سو‌ل مه‌مه‌ند که‌ به‌دل شکاوییه‌وه‌ بو‌ کوردستان ده‌گه‌ری‌ته‌وه‌ جان‌تا
دبلۆماتییه‌که‌ی له‌به‌غداد به‌به‌لگه‌ نامه‌ و مۆری حه‌یزبه‌وه‌ ئی به‌جیده‌می‌نی، دواتر ئاسایش
بو‌ی ده‌هی‌نی‌ته‌وه‌.

كۆمپانیاى وشە ، سائیک ریگا و تەواو کردنى ماوەى بیدەنگى

ئىقن – تايبەت

* كاتىك بائى رىفۇرم لە ھەلبۇزاردنەكانى يەكئىتى لەو دەنگانەى پىشبينى دەگرد كورتى ھىنا، نەوشىروان مستەفا رىبەرى ئەو بالە لەناو يەكئىتى ھاتەدەرەو و كۆمپانیايەكى راگەياندىنى دروست كرد، لەسەرەتاو ھەموو خەلك چاومروانىيەكى گەورەى ئى ھەبوو، تەنانەت بەرلە بلاو بونەو ھى بەرھەمى ئەو كۆمپانیايە لە شىوہ نوسىن و ناومرۇك، خەلك چاومروانى ئەو ھى بوو شتىكى زۆر گەورە بەرئوہ بىت كە كارىگەرى گەورەى لەسەر گۆرەپانى سىياسى جى بەھئىت، بەتايبەتى كاتى كۆمپانیاكە مانىفىستى خۆى بەناوى(پەيامى سبەى)يەو ھى بلاچۆ كرىو، لەوانە ئاشكرا كرىنى بودجە و چۆنەتى خەرجكردنى و بەرئوہبردنى تەندەر و قۆنتەراتى كۆمپانیاكان و ھەئسوكەوتى كاربەدەستان لەئەنجامى فەرمانەكانيان. پەيامەكەى(سبەى)كە پىدەچىت نەوشىروان خۆى نوسىيىتى، ئاماژە بەو ھەكات كە ھىلى سورى ئەوان، ھۆشيارى سىياسى لەبەرامبەر ئۆبائى مېژوویدا كەئەمەش دەربرىنكى لاسىكى نارۆشنە و ئەو پرىسپارەش دروست ھەكات: ئايا بەفەلى ھىلى سورى ئەوان بەرپرسپارى ئەوان بەرامبەر بە مېژوو يان كۆمەئىك فاكترەرى ھەك فشارى شەخسى(تالەبانى و كۆسەرت رەسول، كەئەمەى دوایيان ھەر لەسەرەتاو دژى كرىنەو ھى بوو.)داراىى و حزبى ھىلى سور ئەوانى ديارىكرىو، ھەر لەسەرەتاشەو كۆمپانیاكە كۆمەئىك ئامانجى سەرەنج راکىشى بۆخۆى ديارىكرى، بەلام ئەمە خەونىك بوو نەھاتەدى، سەرەتا ساپتە ئەلكترۆنىيەكە و پاشانىش رۆژنامەكەى نەيانتوانى لە ئاستى پىش بىنى و چاومروانىيەكانىيەكانى خەلكدا، لەمەشدا كىشەكەى نەوشىروان مستەفا ئەو ھى بوو واھەستى دەگرد ئەو قورسايىەى خۆدى نوسىن و قسەكانى خۆى لەسەر گۆرەپانەكەھەيەتى، بۆ ستاف و ھاوكارەكانىشى ھەر راستە، بۆيە جگەلە چەند وتارىكى خۆى كە سەرەنجى ھەموو لايەكى بۆخۆى راکىشا و كارىگەرىشى ھەبوو، زياتر لەو ھەزگاكە نەيتوانى شتىكى زياتر و ئەوتۆ بكات كە چاومروانىيەكانى خەلك رازى بكات، تەنانەت دەست بەكار بوونى دەزگاكە بەو راستەنزمەو ھەندىك جار كارىگەرى لەسەر ھىنانەخوارەو ھى نەوشىروان لەناو گۆرەپانە سىياسىيەكەدا ھەبوو. بۆنومە: لاپەرەى

ههکه ی وشه نهیتوانی بگاته ئاستی روژنامه ئههلییهکانی وهک (هاولاتی) و (ئاوینه) و پهپهرهکی دیکه ی کوردستان زیاتر نهبوو. ههروهه تیرازی روژنامهکه له ههفته ی یهکه مدا که ۵۰۰۰ دانه بوو، ههندیک روژیش له بازاردا نهدهما، هینده ی نهدهخایاند ئهه تیرازه هاته کزی و روژ بهروژ بهره و داشکان چوو، تا له خراپترین ئاستیدا گهشته ۱۳۰۰ دانه و گهراوهکانی له روژیکدا بو نزیکه ی ۲۰۰۰ دانه بهرز بویهوه، که بهپیی خهملاندنیک تهنه تێچوو ی گهراوهکانی له مانگیکدا ۳۹۰۰۰ ملیۆن دینار بووه.

لهگه ل هه موو ئه مانه شدا کادره بالاکانی ئه و کۆمپانیایه جهخت له سه ر ئه وه دهکه نه وه که راسته خه لک چاوهروانی زۆریان له و کۆمپانیایه هه بووه، به لām ئه وه ش ده لێن که خه لکی ئه رکیکی زۆر قورسیان داوه ته ئه و کۆمپانیایه که له راستیدا ئه رکی ئه وان نییه وه ک کۆمپانیایه کی راگه یانندن، ئه وان ده لێن خه لک هه زی ده کرد ئیمه له بهرامبه ر ده سه لاتدا سه ری پم بین، به لām کاری ئیمه ئه وه نییه، به لکو کاری ئیمه چاکسازی کردنی ده سه لاته نه ک روخاندنی، هه رچه نده هه ندیک له بهرپرسیانی ئه و ده زگایه له و باوه رده ن که ده سه لات ی کوردی نییه تی بو خۆچکردنی نییه، له سه ر و هه موو ئه وان ه ی که ئه م باوه رپه یان هه یه، نه وشیروان مسته فایه، ههروهه جهخت له سه ر ئه وه ش ده که نه وه وتاری ئه وان پوو له ده سه لاته نه ک جه ماوه ر، ئه وان پێیان وایه وتاری راگه یانندی ئه وان پوو له ده سه لاته نه ک جه ماوه ر و پێشیان وایه ئه م کاره یان کردوه، رهنگه هه ر ئه مه ش بی ت وای کرد بی ت تا ئیستا روژنامه گه یان روژنامه یه کی جه ماوه ری نه بی ت.

دابه زینی تیرازی روژنامه که به و شیوه چاوهروانه گراوه، مانای ئه وه بوو که سه رسامی خه لک به پرۆژه ریفۆرمیه که ی نه وشیروان مسته فا، روو له کزییه و ته نانته له هه ندیک باردا کاریگه ری له سه ر پاشه ک شه ی ئه و باله هه بوو که هه موو که س پیی وابوو ده بی ته دیارده یه کی سیاسی تازه له کوردستاندا، چونکه خه لک چاوی له هیزه که به خیرای و قورسای زۆروه بی ت و گۆران دروست بکات، به لām له مه دا نا کریت هه موو تا وان ه که بکریته پال روژنامه و سایته که و ستافه کانیان، به لکو راستر ئه وه یه ئه و سیاسه ته ی که له پشته وه ده زگا که به ریوه ده بات به وستراتیژییه وه و له و بارودۆخه ی نه وشیروان مسته فای تی دایه که نیوه ی له شی له ناو حیزب و نیوه که ی که شی له ده ره وه یه، ده توانی ت هه ره وه بکات به لگه ش بو ئه وه، گۆرینی چهن د جاره ی ستافه که یه تی که نه ی توانی ئه م کیشیه چاره سه ر بکات، له م رووه شه وه بهرپرسیانی کۆمپانیای وشه پاساوی خۆیان هه یه، له سه روو هه مو یانه وه یه ئه وه یه

هێشتا کۆمپانیاکه له قۆناغی خۆ دروست کردنداوه و هێشتا گۆرانکاری له ستافهکهیدا
 نهداوه و خاسیهتی دهبهلات و حزبییش بهرامبهریان ههر ئهوهنده ههڵدهگریت، کهواته
 هێشتا نهوشیروان مستهفا نایهویت شهری دهبهلات بکات.

وهگرتنی ۲۲ ملیۆن دۆلار به دوو وهجبه لهیهکییتی نیشتمانی کوردستان و خودی
 تالهانی و لهسهر ئهوبهشه پارهیهی که ئیداره یهکییتی لهو بودجه بهری کهوتبوو، مانای
 وایه که ئهم پرۆژهیه چاوی لهدهستی خهڵکی دیکهیه، بۆیه پیناچیت بهسانای یهکییتی
 رازی ببیت ئهو پارهیه له دژی خۆی ههلبسورینیت، وهک ئهوهی له ئیستادا ههندیک له
 بهرپرسی یهکییتی دهیلین، بۆیه له حالهتی تهواو بوونی ئهو برهباریهدا، ههمیشه ترسی
 دوباره کردنهوهی له ئارادایه و لهم حالهتهدا بهتهنها کۆمهکی دۆستهکانی ناتوانی
 دهرهفتهی خهرجی زۆری ئهو پرۆژهیه بیته مهواخهریکه کهنالی ئاسمانیشی دیته سه،
 دوایهمین قسهش له مبارهیهوه ئهوهیه کهتالهانی به ناشکرایی نارهزایی خۆی به نهوشیروان
 مستهفا گهیا ندوو له سهه کهنهتنگاری کهناله ئاسمانیهکهدا و وتوویهتی: (بریار بووه ئیوه
 دهمزگای لیکۆ لینهوه دروست بکهن نهک کهنالی ئاسمانی و رۆژنامه و ..) ئهمهش مانای
 ئهوهیه کهئهگهر تالهانی ریگری له کردنهوهی ئهو کهناله ئاسمانیهنهکات، ئهوا پارهی
 پینادات، ئهمهش گهورهترین کیشه بۆ کۆمپانیاکه دروست دهکات کهئهگهر تالهانی رای
 نهگۆریت، دۆزینهوهی چارهسهه ههروا کاریکی ئاسان نییه بۆی، ئهمهش دهبیته سهههتایهک
 بۆ شهه راستهوخۆ داخراوهکه لهریراگهیا ندنهوه، نهوشیروان کاتیکی لهیهکییتیدا بوو،
 برپوای وابوو بهرۆشتنی ئهو یهکییتی دهرۆخیت و مام جهلال دهچیت داوا لهئهو دهکات
 بگهڕیتهوه، بهواتایهکی دیکه کهیهکییتی روخا، بهئهو نهبیته، بهکسه ههئناستیتهوه و ئهو
 دهبیته بچیت دهورهی بداتهوه، کهچی ئهو تیروانینهش وا دهرنهچوو، بهتایبهتی که
 تالهانی گهران بهشوین خهونه تایبهتییهکانی خۆیدا، له ئایندهی یهکییتی لهلاگرنگتره و
 نایهویته لهگهڵ دهوهر و بهرهکهیدا توشی هیچ روبهروونهوهیهک بهبیتهوه که ئیستای بخاته
 مهترسییهوه، ههروهک دهرهکوت تالهانی بۆ پاراستنی زیاتری بارودۆخی خۆی و یهکییتی،
 پهنا ی بۆ پارتی برد نهک نهوشیروان مستهفا.

لهسهههتاوه پارتی بهترسهوه دهیروانییه ئهم پرۆژهیهی نهوشیروان مستهفا و
 بهکهنالیکی دادهنا که ئامانجی له پێش بینی ئهوان بیته نهک شتیکی تر، بۆ رهوانهوهی ئهم

نەوشیروان ویستی دانوستانیك لهگهڵ پارتی و بارزانی بکات، ئەوه بوو جارێک بارزانی بینی و قسهشیان لهسەر چەندان مهسهلهی گرنگ کردبوو، تەنانەت باس لەوهس کرابوو که کۆمپانیای وشه لهلایه‌ن مسعود بارزانییه‌وه یارمه‌تی بدری‌ت.

دواتر بریار بوو چاوی به‌نیچیرقان بارزانی بکه‌وی‌ت و له‌ دانیشتنی له‌گه‌ڵ نیچیرقاندا دا‌وای یارمه‌تی بۆ کۆمپانیای وشه لێبکات، به‌لام دواتر هاوکی‌شه‌کان به‌ پیچه‌وانه بونه‌وه، به‌ده‌رجونی رۆژنامه‌که پارتی ئەو مه‌ترسییه‌ی نه‌ما که چاوه‌روانی ده‌کرد، چونکه واده‌زانرا له‌و رۆژنامه‌یه‌ به‌لگه‌و دۆکۆمێنتی وا ده‌خری‌ته‌ روو که حوکومه‌ت له‌ به‌رامبه‌ر خه‌لگدا ئیجراج بکات. که‌چی هه‌موو ئەمانه‌ وا ده‌رنه‌چوون، رهنگه‌ ئەو به‌لگانه‌ی لای نەوشیروان مسته‌فا هه‌بی‌ت به‌لام هۆکاری بلا‌و کردنه‌وه‌یان به‌هۆی ئەو به‌ربه‌سته‌ گه‌ورانه‌ بی‌ت که‌له‌به‌رده‌م نەوشیروان و پرۆژه‌که‌ییدا هه‌ن. ئەوه‌یان پرسیارێکه‌و وه‌لامه‌که‌ی لای خۆیه‌تی. رهنگه‌ لایه‌نیکی تری ئەم پشت گوێ خسته‌نی کۆمپانیای وشه. په‌یوه‌ندی به‌ریکه‌وته‌نی ستراتیژی نیوان پارتی و یه‌کی‌تییه‌وه هه‌بی‌ت، بۆ سه‌رکو‌تکردنی میدیا و دهنگی جیا‌واز له‌کوردستاندا.

بلا‌وبونه‌وه‌ی چهند وتاریکه‌ نەوشیروان مسته‌فا له‌سەر په‌رله‌مان و ماده‌ی (١٤٠) و چاره‌نوسی که‌رکوک، سه‌رکردایه‌تی کوردی ته‌واو تو‌ره کرد به‌ خودی بارزانی‌شه‌وه، ده‌ست‌بردنی نەوشیروان مسته‌فا بۆ ئەو باب‌ه‌ته‌ له‌به‌ر ئەوه‌بوو گه‌وره‌ترین خالی لا‌وازی سه‌رکردایه‌تی کورد و سیاسه‌ته‌که‌ی، ماده‌ی (١٤٠) بوو، ئەگه‌رنا نەوشیروان مسته‌فا‌ش یه‌کیک بو له‌وانه‌ی له‌ نوسینه‌وه‌ی ده‌ستوری هه‌میشه‌یی عێراق و دارشتنی ئەو ماده‌یه‌دا به‌شدار بوو، به‌پێی زانیاریه‌کانی (لشین) دوابه‌د‌وای بلا‌وبونه‌وه‌ی وتاره‌که‌ش هه‌ر زوو پارتی نیگه‌رانی خۆی له‌سەر ئەو وتاره‌ گه‌یاند هه‌کی‌تی و له‌م رو‌وه‌شه‌وه تاله‌بانی خالی د‌ل‌نیاکه‌ره‌وه‌ی پارتیه‌ که ده‌زگا‌که‌ی نەوشیروان هێلی سور نه‌به‌زینی‌ت. به‌لام پینا‌چیت ئەم زامانه‌ی پارتی تاسه‌ری‌یت، ئەگه‌ر نەوشیروان بگاته ئەو ئاسته‌ی ده‌توانی‌ت دور له‌ هاوکاری تاله‌بانی کۆمپانیاکه‌ی له‌رووی داراییه‌وه به‌ری‌وه به‌ری‌ت. هه‌تا ئیستا گه‌وره‌ترین کی‌شه‌ی نەوشیروان و کۆمپانیاکه‌ی ئەویه‌ تەنانەت بلا‌و‌کردنه‌وه‌ی هه‌والێکی له‌رۆژنامه‌ و سايته‌که‌یدا، به‌ سیاسه‌ت له‌سه‌ری حساب ده‌کرێت، نه‌ک وه‌ک کارێکی رۆژنامه‌وانی.

مارکس ده‌لی‌ت (د‌وای نیوسه‌ده له‌ بیر و با‌وه‌ریک و ری‌بازیک ئەگه‌ر سه‌رکه‌وتوو نه‌بو بی‌ت، پیچه‌وانه‌ی بکه‌وه). ده‌کرێت بلێین نەوشیروان مسته‌فا ئەمرۆ به‌و بیر و رایه‌وه دی‌ته‌ سه‌ر

سیاسی کوردستان به لأم بۆ ئاینده نهك بۆ ئیستا دواى ئهوهى له رێچكهكهى
 بهرێككهوتن له گهڵ ئیسلامیهكاندا، رنگه نهوشیروان مستهفا گهشتیته ئهوه باوهردى كه تنها بهدیل بۆ
 دهسهلاتى كوردی لایهنه ئیسلامیهكانه. بۆیه دور نییه ئهگهه بلیین ئهوهى دهیهوێت
 دهستیكى بالای له ئالوگۆرى هاوكیسهكاندا ههبیته، له بهرامبهرىشدا ئیسلامیهكان
 دهیانهوێت له نهوشیروان مستهفا نزیك ببنهوه، چونكه ئهوه ئهزمونیكى گهوره و
 شارهزاییهكى زۆرى له سیاسهت و سیستهمی بهرپوه بردن ههیه، بههوكمی ئهوهى چهندن
 سال داریژهرى سیاسهتی یهكیتی نیشتمانی كوردستان بووه، جگه لهوهش بالای ریفۆرم
 بالیكى گهورهى ناوچهی سلیمانی و گهرمیان بووه، لهو لاشهوه وهك نوسهریكى گهورهى
 كورد کاریگهرى زۆرى لهسهر خهلكی كهركوك دروستكردووه، ئهوهش بۆته هۆی ئهوهى
 بتوانیته له داهاوودا بۆ ههر مهسهلهیهكى سیاسى خهلكیكى زۆرى لهگهڵدا بیته، له كاتیكا
 یهكگرتوى ئیسلامی لهناوچهی - بادینان و ههلبجه - كۆمهلیش لهناوچهكانی - پشدر و
 بتوین و بهتایبهتیش له رانیه - جهماوهریكى بهرچاویان ههیه، بۆیه دورنییه ئهوه هیزانه
 بهئاراستهى نزیك بونهوه له یهكتری كار بكهن. بهم هاویشتییهى نهوشیروان مستهفا ئیتر
 ئیسلامیهكان دهتوانن لهپال دۆسته نوپیهكهیاندا دهنگیان بهرزتر بیته و بوپرانه
 قسهبکهن، لهم رووهوه تیبینی دهكریته نهوشیروان ورده ورده له ئیسلامیهكان نزیك
 ببیتهوه، بۆنمونه: على باپیر كه ئهمیری كۆمهلی ئیسلامیه سهردانىكى تایبهتی بۆلای
 نهوشیروان مستهفا كرد و چاوی پیکهوت، على باپیر راسته پشهمهركهی كۆن بووه، بهلام
 لهروی بیری و باوهروهه لهگهڵ نهوشیرواندا دوو جهمسهری جیان، هاوكات نزیك
 بونهوهیهكیش لهگهڵ یهكگرتوى ئیسلامیدا لهم ماوهیهدا پهیدا بوو ئهگهه سهیر بكهین
 كۆمپانیای وشه بهپێچهوانهى دهزگا حزبیهكانی دیکهوه سانسۆرى لهسهر ئهندامانی
 یهكگرتوو له كۆمپانیایهكی نییه، جگه لهوهش تهلهفزیۆنى ههولێرى یهكگرتوو زۆربهی
 سهردێرى ههوالهكانی هی رۆژنامهى رۆژنامه و سایتی سبهی - یه لهكاتیكا زۆربهی ئهوه
 ههوالانهی تهلهفزیۆنى یهكگرتوو له كۆمپانیای وشه وهرى دهكریته خویان دهتوانن
 بهئاسانی بهدهستی بهینن یان له رۆژنامهكانی دیکهشهوه وهرى بگرن بهلام لهم نیوهندهدا
 ههست بهجۆرى له سیاسهتی لهیهكتر نزیكبونهوه دهكریته.

مەلانیی ناوخی یەکییتی لەسەرەتای دروست بونییهوەتا ئیستا

عەتا قەرەداغی

لێبوردەیی و یەکتەر قبۆلکردن، دەشیت لەروی زمانەوه وەکو هەزارەها زاراوهی تر سەیر بکریت، بەلام کاتیەک وەکو دوو چەمکی کۆمەلایەتی، سیاسی و ئەخلاق، سەیر بکری، ئەوه دەبیته بنەما بۆ بریاردان لەسەر شۆرش کۆمەلگا جیاوازهکان و وەکو پێوانەش بەکاردی، بۆئەوهی ئاستی پیشکەوتن و پەرسەندنی کۆمەلایەتی پێ بپێوریت دیاره ئەوه ئاشکرایە کە. ئەم دوو چەمکەش هاو زەمەن و هاو زادهی زەمەن و لەدایک بوون یان دەرکەوتنی دیموکراسی و فرەهەندین لە هەموو ئاستەکانی ژياندا.

لە کۆمەلای کوردەواریدا ئەم دوو چەمکە لەدوای راپەرینەوه لەسەر ئاستی زەمان دەرکەوتوون، بەلام دەرکەوتیان لەسەر زەمینە واقە و لە ئاستی پیاوەکردندا هێشتا لاوازه و تەنانەت لەئاستی نەبو دایە، رەنگە ئەوانە لە کۆمەلگە ئیەمەدا باسی ئەم دوو چەمکە دەکەن بریتی بن لە نوخەبی سیاسی و نوخەبی رۆشنیران، بۆیە جیگای خۆیەتی چۆنیەتی مامەلەکردنی ئەم دوو نوخەبیە لەگەڵ ئەم دوو چەمکەدا لەسەر زەمینە واقە بخەینە بەردەم لێدوان.

لێرەدا دەربارە هەلسو کەوتی نوخەبی سیاسی لەو بوارەدا دەدوین، ئەگەر سەرەنجی نوخەبی یەکەمیان بەدین کە نوخەبی سیاسین لەناو حزبە جۆرەجۆرەکانی کوردستاندا ئەوه ئەمانە لە هەموو کەس لەبارە دیموکراسی و مافی مرۆف و فرەدەنگی و فرە رەنگی و یەکتەر قبۆلکردن و لێبوردنەوه دەدوین، بەلام ئایا ئەم نوخەبیە لەروی راستییەوه تا چ ئاستیک لەم چەمکانە تیگەشتوون، ئەگەر تیگەشتون تا چ ئاستیک لە رەفتار کردن لەگەڵ گەوهەری ئەم چەمکانەداراستگۆن؟ ئایا ئەم نوخەبیە بەبرواوه لەم چەمکانە دەدوین؟ یان وەکو مۆدی سەردەم ئەم چەمکانە بەکاردهیین بۆ خۆبەدەنە پێشەوه لەنیو دامەزراری حزبێ خۆیاندا و بۆ پارێزگاریکردن لە جەماوەریتی خۆیان لەناو کۆمەلگەدا؟ بۆ وەلامدانەوهی ئەم فرسیارانه باشترین شت ئەوهیە سەیری گەوهەر و ماهیەتی ئەو نوخەبسیاسییە خۆیان بکەین لە ئاستی یەکەمیشدا لەوه بدوین، کەتا چ ئەندازەیهک

پاش، هه ره همان ئاقلیهتی مه لای و جه لالی له پشتییه وهیه تی، ئەمه جگه له
 دياره ئاشکرایه که نوخبهی سیاسی له شۆرشى نوپدا، له نیو سهرگردایه تی تاکه حزبی

خویندا ناکۆک و نهگونجاو بوون و له گه ل سهرگردایه تی حزبه کانی تریشدا که دیسان
 هه مان نوخبهی سهرگردایه تی کردوون، دژ و نه یار بوون و هۆکاری ته قینه وه کان و شه ری
 خویناویش ئاشکرایه و نوخبهی سیاسی له سهرگردایه تی حزبه کانی لای به رپرسیارن، نه ک
 پێشمه رگه و ریکخستن، ئەگه ر بگه رپێنه وه بو سه ره تای شه ری یه کیتی و پارتی له کۆتایی
 هه فتا کاند، به ئاشکرا بۆمان ده رده که ویت که سهرگردایه تی یه کیتی نوخبه یه کی دیاری
 رۆشنیری سیاسی تیدا بووه (به مام جه لالی شه وه)، سهرگردایه تی کاتی پارتیش دیسان
 نوخبه یه ک له رۆشنیری سیاسی تیدا بووه، که ئیستا به هه ر دوولا به شیکی دیاریان ماوه،
 ئیمه لی ره دا له دوای هۆکاری ئەو شه ره خویناوییه نه ناگه رین، به لکو سه ره نجی خوینه ر
 بوئوه راده کیشین ئەگه ر به اتینایه ئەو نوخبه سیاسیه ی که له سهرگردایه تی هه ر دوولا
 هه بووه بروایان به جیاوازی و یه کتر قبول کردن و چه مکی لی بوردیه ی هه بویه، ئایا ئەو
 هه موو شه ره خویناوییه نه رویان نه ده دا؟ بیگومان وه لای ئەم پرسیاره ئاشکرایه وه له پشتی
 رودوانی ئەو شه رو مملانی خویناوییه وه، بوونی نه بوونی عاقلیه تی یه کتر قبول کردن و
 بروانه بوون به جیاوازی و بروانه بوون به ئەوی تر و بروا نه بوون به دایه لۆگ
 ده رده که ویت، که بزوینه ری سه ره کیش بۆ ته قینه وه کانی، رۆحیه تی تۆل سه نده وه بووه له
 بوون و ماهیه تی ئەو نوخبه سیاسیه دا، که ئەوه ش به ته واوی دژ و ناکۆکه له گه ل گیانی
 لی بوردیه ی و چه مکی جیاوازی یه کتر قبول کردندا.

یه کیتی سهرگردایه تی ناکۆکی به رده وام

ئەگه ر له سه ر ئاستی تاکه حزبی سهریری ئەو نوخبه سیاسیه بکه ین، که
 له سهرگردایه تی حزبا بووه، ئەوه ده یان به لگه ی زیندوومان له به رده ستایه .

بۆ سه لاندنی بیر ته سکی و بروا نه بوونی ئەو نوخبه یه، به جیاوازی بۆ چون و باوه ر
 نه بوون به یه کتر قبول نه کردن و پیکه وه ژیان لی ره دا به باشی ده زانم یه کیتی نیشتمانی
 به نمونه به ینمه وه چونکه یه کیتی که کۆمه له ی ره نجده رانی کوردستان پایه سه ره کی دروست
 بوونی بوو، وه کو ریکخراوی نوخبه ی رۆشنیری سیاسی بوون و مام جلالیش وه کو
 سکرتری یه کیتی، دیارترین و به توانترین ئەندامی ئەو نوخبه سیاسیه بوو. که له

ئەیلولدا و لەتەمەنیکی زۆر گەنجیدا، بوونی خۆی سەلماند و هەولیدا دەسەلات
 ھێنا، دابەش بکات، کەواتە ئیستا دەتوانین بڵێین سەرکردایەتی یەکیەتی ھەر
 لەدروست بونەو، سەرکردایەتی نوخبەیی روژنبری سیاسی بوو، ھەر لەسەر تاشو ھەو دياره
 کە ئەم سەرکردایەتیە لە گەڵ یەك ناکۆك و بارگای کرابوو بە مەملانیو ئالۆزی و پشت
 گوێ و تەنانت رك و کینەش، ئەمەش چ لە سەرکردایەتی لەو لایەنە یەکیەتیان
 پیکەینابوو، چ لە سەر ئاستی سەرکردایەتی یەکیەتی بە گشتی، مام جەلالیش وەکو
 سیاسییەکی بە ئەزمون لە ئیدارە و بەرپۆبەردنی مەملانی، زۆر شارەزایانە و سەرکەوتوانە
 ئیدارە ی ئەو مەملانیو ئالۆزییانە ی نێو نوخبەیی سیاسی لە سەرکردایەتی یەکیەتییدا کردوو
 و ھەمیشە کارەکانی بە جۆری کردوو، کە خۆی بە کەسی یەکەم و بەزاراوی سەرکردایەتی
 یەکیەتی خۆیان، ھەمیشە برای گەو رەبیت.

ناکۆکی سەرکردایەتی کۆمەڵە و سکریتی یەکیەتی

ھەندیک لە ئەندامانی سەرکردایەتی ئەم حزبە بە خۆدی مام جەلالیشو، باش لەو
 دەگن کە ئەو ناکۆکی و مەملانییە ھۆکاری بەھیزی و بەزیندوویی راگرتنی یەکیەتی بوو،
 مەن پێم وایە بەھێج لۆجیک ناکۆکی و مەملانییە سەخت و دزایەتی کردنی یەکتەری لە نێو
 حزب و ھەر دامەزراوەیەکی تردا، بێتە ھۆکاری بەھیزی و زیندوویی، نەخیر ناکۆکی و
 دزایەتی کردنی یەکتەری، ھۆکاری سەرەکی لاواز بوون و روخاندنە، گورد لە میژوو و توپەتی
 ھیز لە یەکیەتی دایە، بە ھەر حال کاتیك کە شەھید ئارام سکریتی کۆمەڵە بوو و مام
 جەلالیش سکریتی یەکیەتی، بەناشکرا ناکۆکی و ناتەبایی و نەگونجان لە نێوان
 سەرکردایەتی کۆمەڵە و سکریتی یەکیەتییدا بوو، دابەزینی شەھید ئارام بۆ ناوچە یەکی
 نزیک دەستی رژێم و لە سالی ۱۹۷۸ دا نایە پرسیار و لە سەر راوەستانە، ئایا بۆ دەبیت
 سکریتی کۆمەڵە لە گوندی قەرەداغدا بیت و بجیت بۆچی لە شوپنیک پارێزراو تر و
 دورتر لە دەستی رژێم نە مینیتەو؟ کاتیك شەھید ئارام شەھید دەکریت ھێلی
 (مەلا بەختیار - سالار - جەعفەر) خۆیان بەنشتە جی و جینشین ئارام دەزانن، لە راستیدا
 لەرێی بۆچون و نزیکیان لە ئارامەو لەروی دوربینیانەو لە ئامادەکردنی پێشمەرگە و
 زیندوکردنەو ی کۆمەڵە لە دوای دەستگیر کردنی شیخ شەھاب و ھەفائەکانی، ئەم سێ
 کەسە و شەھید ئازاد ھەورامی، بە پێی نوسین و ئەو زانیاریانە لە بەر دەستدان توانیان
 کۆمەڵە لە ھەرەس رزگار بکەن. بەلام کاتیك لە دوای شەھید بوونی ئارام، کە سکریتاریەتی

کۆمهلهی رهنجدهران به نهوشیروان دهسپێردرێت، کاروبارهکان ئالۆزتر دهبیته، ئهویش له بهر
 ئارهیه که میان نهوشیروان وهک خۆی چهند جارێک رای گهیاندوهوه بروای به
 زانیوه، چهگوش و داس نهبووه، که کۆمهله خۆی به ههنگری ئهم ئاییدیا و ریبازه
 دامهزرابوو ریکخستنی خۆی له سههر کردبوو، چون قیولت کرد بیته سکرتهیری ئهو
 ریکخراوه، وهک ئاشکرایه نهوشیروان له سههردهمی جهلالیهتدا، کادرێکی دیار و چالاک و
 ههلسوراوی ئهو ئاراستهیه بوه و زۆریش نزیک بووه له مام جهلالهوه دیاره تاوهکو ئیستاش
 باسی ئهوه ناکریت که تا دواي گهرانهوهی له شامهوه پهیوهندی به کۆمهلهوه ههبوویته،
 کهواته دهشیت وای لیک بدهینهوه مام جهلال به بهرنامه نهوشیروانی به سههر کرملهدا
 سهپاندیته، ئهویش به مه بهستی گۆرینی بهرنامه و ستراتیژی ئهو ریکخراوه و تواندنهوهی
 له ناو یهکیتهیدا و گۆرینی بۆ ریکخراویکی هاوشیوه، درێژکراوهی هه مان ئهو ریکخستنهی که
 دواي جیاپونهوه له سههر کردایهتی بارزانی، تالهبانی دروستی کردبوو، کهواته دهتوانین
 بلیین: سههرتای مملانی و ناکوکی له نیو سههر کردایهتی کۆمهلهدا، له وکاتهوه به ئاشکرا
 دهست پێدهکات که نهوشیروان دهبیته سکرتهیری کۆمهله هه له وکاته شهوه مه سه لهی
 کوردستانی و داش عیرافی زهق دهبیتهوه و لاپه رهکانی گۆقاری کۆمهله، وینا کردنیکی
 ئاشکرای ئهو ناکوکیانهی ئهو سههردهمی نیو سههر کردایهتی کۆمهلهیه.

بالی (مه لابه ختیار - سالار - جه عفر)

به رامبه ره بالی (نهوشیروان - فهره یدون)

بالی (مه لابه ختیار - سالار - جه عفر) به رامبه ره بالی (نهوشیروان و فهره یدوون). چ
 له ناستی ریکخستن و چ له ناستی هیزی پشمه رهگه و چ له سههر لاپه رهکانی گۆقاری کۆمهلهدا،
 ده رهگه وتوووه زۆر به شمان له باره ی گهتوگۆکانی نیو پلینۆم و کۆنفرانس و کۆبوونه وهکانی
 نیو سههر کردایهتی کۆمهلهوه کهم تازۆر بیستومانه و ناگادارین که چون ئهو نوخبه
 رۆشنیرییه سیاسییه لهو سههر کردایهتییه دا ناکوک و پیکه وه نه گونجاو بوون چون نه یان
 توانیوه جیاوازی بیرو پای یه کتری قبول بکهن و چهند توندوتیژی بوون به رامبه ره به یه کتری و
 مه سه له ی پیکه وه ژیان و لیبورده ییش له چ قهیرانیکی خنکینه ردا بووه، زۆر به ی کاتیش
 مه سه له کان به رهو ئالۆزی تهواو چوون، مام جهلال وهکو سکرتهیری گشتی یهکیتهی که کهم

دادوهری کردوو هه رچهنده له بنه پهدا نه خووی ئیداره ی نهو مملانییه ی کردوو ه
 یان گروپیک له نیو سه رکر دایه تی کومه له دابه هی زبوویت ، نهو به رامبه ریان
 هاوشان یان به زمانی خه لکی دهره وهو لادیکان هه ویی بو دروو ست کردوو ه کاتی هیلی
 (مه لابه ختیار - سالار - جه عفر) . له دوای شهید نارام له ناو جه ماوهر و ریکستن و
 پیشمه رگه دا نفوسیان زور بووه و مام جه لال پشتگیری نهوشیروانی کردوو ه و بو لاوازکردن
 و پوتکردنه وه یان له جه ماوهر و ریکستن و پیشمه رگه . ته نانه ت ریکه دان به مه لابه ختیار
 بو دروست کردنی ریکستنی ئالی شوپش . له چوار چپوهی ده سه لاتی یه کیتیداو به و ناوه وه و
 ره وانه کردنه وهی بو قهره داغ و ناردنی شه وکه تی حاجی موشر له پشته وه بو ده ستگیر کردنی
 و گیرانه وهی رسته یه کی نهوشیروانی له و سه رده مه دا . که من خو م له قهره داغ له زاری
 هه ندیک به رپرس و پیشمه رگه م بیستوو ه که - گوایه وتوو یه تی (کلاومان
 ناوه ته سه ری) سه لینه ری نا ئاسایی بوونی په یوه ندی نه ندامانی نهو نوخبه یه بووه پیکه وه ،
 که له وکاته وه بو ئیستا ، دریزه ی هه یه .

کاتی بالی (مه لا به ختیار - سالار - جه عفر) له به رده م بالی (نهوشیروان - فهره یدون) دا
 دوو چاری شکست هات ، بیگومان ریزه کانی کومه له زیانی گه وره ی لیکه وت ، به تایبه تی واز
 هیانی چه ندین کادرو پیشمه رگه ی ئازاو لیها تووی کرده نه مری و اقیع و له گرتنی
 مه لابه ختیاره وه ، ئیتر له ناو کومه له دا مه سه له ی مارکسیزم و چه کوش و داسه که کو تایی
 پیه ات

کۆنگره ی یه کی یه کیتی و هه ئوه شان دهنه وه ی کۆمه ل . . .

کاتی که له به رامبه ر سه رکر دایه تی نهوشیروان مسته فا دا نه یار و ریکر نه ما و بریاری
 کومه له بوو به تاکه بریار . چونکه له ناو سه رکر دایه تی یه کیتیدا ته نها شهید ئازاد
 هه ورامی و ملازم عمر له و خیله مابونه وه که هاوخه بات و سۆزدار ی بالی (مه لا به ختیار -
 سالار - جه عفر) بوون و نهو که سه انه ی تریش که له کۆنفرانسی سالی (۱۹۸۴) وه وه چونه
 سه رکر دایه تی هیشتا نهو ناماده بونه یان نه بوو که له مملانیکاندا ده وریان هه بیت ، بویه
 هه تا دوایی رابه رینیش نهوشیروان وه کو تاکه که سی بریار به ده ستی کومه له ناماده بوونی
 خو ی هه بوو ، به جو ریک که کومه له ی گه یانده ئاستیک له روی به رنامه و بیرو بو چونه وه
 جیاوازییه کی نهوتوی نه مینیت له گه ل هیلی گشتی یان یان له گه ل به رنامه و بیرو
 بو چونه کانی مام جه لالدا . دیاره نه انجامیش به وه گه یشت که له کۆنگره ی یه کی یه کیتیدا له

ژماره‌یه‌کی دیاری ئه‌و خه‌باتگێرانه شه‌هید بوون، به‌لام جگه له‌وه‌ی سی ئه‌ندامی
 سه‌ره‌کی (مه‌لا به‌ختیار - سالار - جه‌عه‌فر) له‌ده‌ره‌وه‌ی یه‌کێتی بوون، ته‌نانه‌ت ملازم عمر
 و فه‌ره‌یدون عبدالقادریش له‌وه کۆنگره‌یه‌دا خۆیان نه‌پالۆت و خودی نه‌وشیروانی‌ش به
 شکسته‌وه، که پێم وایه زیاتر شکستی مه‌عه‌نه‌وی بوو، له‌ کۆنگره‌که هاته‌ده‌ره‌وه. چونکه
 وا پێده‌چیت تمو‌حی ئه‌وه‌ی هه‌بوو، که ببیت که ببیته سه‌رته‌ری یه‌کێتی، به‌لام دیاره له‌وه
 نو‌خبه‌یه‌ی که له سه‌رکردایه‌تی بارزانی جیابونه‌وه، تا دواکه‌سی دیاری ئیستا‌ی ناو یه‌کێتی
 که‌سیان نه‌یان‌توانیوه نه‌به‌بی مام جه‌لال بچنه پێشه‌وه، نه مملانی له‌گه‌ڵ مام جه‌لال
 بکه‌ن، نه له‌وه ئاسته‌دابین شوینی ئه‌و بگرنه‌وه (به نه‌وشیروانی‌شه‌وه) هه‌روه‌ک چۆن له‌م چه‌ند
 رۆژه‌ی ئالۆزتر بوونی په‌یوه‌ندی نیوان نه‌وشیروان و مه‌لا به‌ختیاردا. کۆسره‌ت ره‌سو‌ن له
 رو‌نکردنه‌وه‌که‌ی (کوردستانی نو‌یدا) و تبه‌ووی (هه‌موومان به‌نه‌وشیروانی‌شه‌وه مام جه‌لالان به
 برا گه‌وره قبو‌لکردووه) به‌لام له‌راستیدا مام جه‌لال به‌توانا و لی‌هاتویی خۆی نه‌ک هه‌ر بووه
 به برا گه‌وره، به‌لکو خۆی به‌شی هه‌ره زۆری ئه‌و برا بچو‌کانه‌ی خۆی دروست کردووه،
 ئه‌گه‌ر پشتگیری مام جه‌لال نه‌بوايه زۆریک له‌وانه‌ی ئیستا له‌سه‌رکردایه‌تی یه‌کێتیدان به
 خه‌ونیش نه‌ده‌گه‌شته‌وه ئه‌و جیگایه.

خودا نه‌وشیروانی وه‌ک مه‌سیح به‌ته‌نها به‌جی‌هێشت

به‌هه‌رحال جو‌له و هه‌لسوکه‌وته‌کانی نه‌وشیروان له کۆنگره‌ی یه‌کێتیدا، زه‌نگی به‌ئاگا
 هی‌نانه‌وه‌ی بۆ مام جه‌لال لێدا و پێم‌وایه له‌و ساته به‌دواوه ده‌رکه‌وتنی هه‌ردوو جه‌مسه‌ری
 کۆسره‌ت ره‌سو‌ن و جه‌بار فه‌رمان به‌ره‌مه‌ی جو‌له‌ی مام جه‌لال بوو، بۆ وریاکردنه‌وه‌ی
 نه‌وشیروان مسته‌فا جارێکی تر نه‌وشیروان که‌وته هه‌مان ئه‌و باره‌وه که پێشتر مه‌لا
 به‌ختیاری تیکه‌وت. به‌لام به‌شی‌وه‌یه‌کی ئه‌هه‌ونتر ئه‌وکات مه‌لا به‌ختیار هه‌ستی ده‌کرد که
 خودا وه‌کو مه‌سیح به‌ته‌نها به‌جی‌ی هیشت، به‌هه‌مانشی‌وه‌ش نه‌وشیروان دوا‌ی کۆنگره‌ی یه‌ک
 و ده‌رکه‌وتنی کۆسره‌ت ره‌سو‌ن و جه‌بار فه‌رمان وه‌کو دو‌هیز له‌به‌رامبه‌ر ئه‌ودا هه‌ستی کرد
 خودا (ئه‌ویشی به‌ته‌نها وه‌کو مه‌سح جی‌هێشت) چاره‌نوسی مه‌لا به‌ختیار به‌ره‌و زیندان بوو،
 چاره‌نوسی نه‌وشیروانی‌ش به‌ره‌و ده‌رو‌ی ولات و به‌جی‌هێشتنی حزب که‌ئه‌مه‌ش بۆکه‌سیک

هه‌وای سهرکردایه‌تی و ویستی ئاینده‌ی هه‌بیته‌ی جووریکه‌ له‌مردن. من خۆم بروام وا یه‌ نه‌وشیروان له‌ناو یه‌کیته‌یدا هه‌رچی بو‌بیته‌ له‌وکاته‌وه‌ که‌ حزبی به‌جی‌شه‌یه‌شت چو‌وه‌ به‌ریته‌نیا کۆتایی پێهاته‌وه‌.

له‌دوای کۆنگره‌ و به‌هیز بوونی هه‌ردوو باڵی (کۆسره‌ت و جه‌بار) مام جه‌لال بو‌ راگرته‌نی هاوسه‌نگی ملازم عمر و فه‌ره‌یدون عبدا‌لقادری هه‌ینایه‌وه‌ ناو مه‌کته‌بی سیاسی، به‌لام زه‌حمه‌ت بوو ئه‌م دوو به‌ریزه‌ بتوانن بینه‌ جه‌مه‌سه‌ری مملانی و هاوسه‌نگی دروست بکه‌ن بو‌یه‌ جارێکی تر، هه‌ر چۆن خودا سو‌زی بو‌ مه‌سیح گونجا، مام جه‌لالیش به‌سو‌زیکی بی‌ وینه‌وه‌ مه‌لا به‌ختیار و سالار عزیز و عماد احمدی هه‌ینایه‌وه‌ ناو سهرکردایه‌تی یه‌کیته‌ی، به‌لام نه‌یبردنه‌ مه‌کته‌بی سیاسی، مه‌سه‌له‌که‌ش به‌ بو‌چونی من ئه‌وه‌ بوو مام جه‌لال له‌وه‌ تیگه‌شته‌بوو که‌ مه‌لا به‌ختیار کادریکی چالاک و هه‌لسوراو و خه‌تیب و قسه‌زانه‌ و ده‌توانیته‌ به‌زووی بچیه‌ته‌ پێشه‌وه‌، ره‌نگه‌ مملانیی تر دروست بیته‌، بو‌یه‌ بواریدا به‌نه‌یه‌نی بجو‌یته‌.

بێگومان هه‌ر یه‌که‌ له‌م تاکه‌ تازه‌ ده‌رکه‌وتووانه‌ی نیو نوخبه‌ی سهرکردایه‌تی یه‌کیته‌ی له‌گه‌ڵ ئه‌وانی تردا بی‌ کی‌شه‌ نه‌بوون و جیاوازی بیرو‌را و هه‌ولدان بو‌ به‌هیزکردنی ده‌سه‌لاتی حزبی و جه‌ماوه‌ری تاکه‌که‌سه‌ی خۆیان خالیکی ئاشکرا بووه‌ و بو‌ ئه‌و مه‌به‌سته‌ش پێویسته‌یان به‌وه‌ بووه‌ پێگه‌ی ئابووری خۆیان له‌سه‌ر حسابی ئابووری حزب و داها‌تی گه‌ل به‌هیز بکه‌ن.

لابردنی کۆسره‌ت ره‌سو‌ل له‌سه‌رۆکی حوکومه‌ته‌

دوای نه‌وشیروان مه‌سته‌فا پێگه‌ی کۆسره‌ت له‌ناو یه‌کیته‌یدا، له‌هه‌مووان به‌هیزتر بوو، به‌کاره‌ینانی پۆستی سه‌رۆکی حوکومه‌تیش بواریکی باشی بو‌ کۆسره‌ت ره‌خساند تاوه‌کو که‌سه‌ی دوومه‌ی حزب خۆی به‌سه‌لینیت، به‌جو‌ریک له‌ناو حزبدا که‌سیکی وه‌ها نه‌ما مام جه‌لال له‌به‌رامبه‌ر ئه‌ودا دای بنیته‌، به‌تایبه‌ته‌ دوا‌ی دو‌چاربونی جه‌بار فه‌رمان به‌نه‌خۆشی، ئیتر هه‌یج به‌ریه‌سته‌تیک نه‌ما چه‌ند جار ها‌ته‌وه‌ی نه‌وشیروانی‌ش ده‌وریکی ئه‌وتوی نه‌بوو له‌ که‌مه‌کردنه‌وه‌ی نفوزی کۆسره‌ته‌دا، که‌ نه‌ده‌شیا ئه‌و نفوز و ده‌سه‌لاته‌ به‌وشیوه‌یه‌ به‌رده‌وام بیته‌، چونکه‌ ئه‌گه‌ری ئه‌وه‌ی هه‌بوو که‌ مه‌ترسی بو‌ سه‌ر کاریزمای‌ی مام جه‌لال هه‌بیته‌، تاکه‌ چاره‌سه‌ر ئه‌وه‌ بوو که‌ د. به‌ره‌هم صالح بو‌ ئه‌و جه‌نگه‌ به‌کار به‌یه‌نی، ئه‌ویش به‌ناوی ئه‌وه‌ی که‌ د. به‌ره‌هم له‌لایه‌ن امریکاوه‌ پشتگیری لێده‌کریت، هه‌تا کۆسره‌ت رازی کرا که‌ واز له‌سه‌رۆکایه‌تی حوکومه‌ته‌ به‌یه‌نیته‌، ئه‌مه‌ش د یاره‌ ئه‌م کاره‌ له‌لایه‌ن نه‌وشیروانه‌وه‌ پشتگیری

ئەو زۆربەشمان ئەو نوكتەيەى ناو خەلگمان بىستوو، كە گوا يە
 ە نەوشىروان دەپرسىت: نايا جياوازی سەرۆك حوكەمتى ئەو و كۆسەرت لە
 چىدايە، نەوشىروانىش دەئىت: مەدين هەتا كۆسەرتمان لەسەرۆكايەتى حوكومەت لاىرد،
 بەلام بەيانى تەلەفون دەكەم بۆ حىمايەكان بە تۆ بلىن حوكومەت بەجىبەيئە، ناچارىت
 بەجىبەيئى، ئەمە نوكتەى ناو خەلكە بەلام لەناوەرۆكدا مانايەكى گەنگى هەيە، واتا
 جارىكى تر لە مەلمانىكاندا نەوشىروان ناراستەوخۆ لە بەرامبەر كۆسەرەتا هەمان رۆل
 دەبينىت كە پىشتەر بەرامبەر بەبالى (بەختيار و سالار و جەعفەر) بىنى، يان هەمان رۆل كە
 كۆسەرت لەدواى كەنگەرى يەك بەرامبەر بىنى.

كۆنگەرى دوو كۆنگەرى فراوانبونی ناكۆكيەكان

ديارە جارىكى تر لە كۆنگەرى دووى يەكئىتيدا، مام جەلال وەكو دادوەر بەرنامەيەكى
 پيادەكرد كەوەكو خۆى دەئىت: يەكئىتى ناو يەكئىتى پاراست. هەموو ئەو كەسانەى
 مەبەستى بوون لە مەلمانىكاندا بەكارى هئنا بوون، بەتەسكە واتا بى دەنگدان كەردىنبەو
 بە ئەندامى مەكتەبى سياسى و بۆ رازىكەردنىش، نەوشىروانى كەردە جىگەرى سكرتيرى گشتى
 و كۆسەرەتیش كرايە بەرپەرسى دەستەى كارگيرى. كەواتە ليرەو جارىكى تر نەوشىروان
 هاتەو شويى راستەقەينەى خۆى كە شوپى كەسى دوو مە لەناو يەكئىتيدا و تەنها مام
 جەلال لە پىشيبەو، بەبرواى مە ئەو هەلىكى باش بوو بۆ نەوشىروان ئەگەر بە فەيلى
 وەكو كەسى دوو هەلسوكەوتى بكەدايە و جارىكى تر نەچوايەتەو مەلمانىو لەگەل
 ئەندامانى سياسيدا. لەسەر دەمى جىگەرى ئەودا، فەرەيدون عبدالقادر كەلايەنگەر
 نەزىكەكانى ئەو بوو، دەستى لە ئەندامىتى مەكتەبى سياسى هەلگەرت، ملازم عمر و قادى
 حاجى عى لەپىش كۆنگەرەو بەريارى وازەينانىان دا.

ئەرسەلان بايز كەخەلك لەدەرەووى يەكئىتى وەكو كادىرىكى چالاك و بى گير و گەرت
 سەيرى دەكەن، راي گەيانە (باشە ئەگەر كاك نەوشىروان خۆى بەبەرپرسمان نازانىت، بۆ
 كۆبۆنەووى مەكتەبى سياسيمان پىدەكات) كەواتە لەم قەسەيەو بونى جۆرىك لەناكوكى و
 دانەنانى ئەرسەلان بايز بەوودا، كە نەوشىروان بەرپەرسى بىت، ئاشكرا دەبىت، لە نوسين و
 گەتوگۆكانىشدا هەمان جۆر بۆچون لاي مەلا بەختيارىش دەردەكەوئىت، رەنگە هەم تەموى
 ئايندە و هەم رقى رابردوويش مۆتىقى دروست كەردنى ئەم جۆرە هەلۆيستە بن، بەتايبەتى
 كە ئەم دوو بەرپەرسى دوايى هەريەكەيان بەرپەرسىكى مەكتەبى گەنگى يەكئىتى نىشتەمانين

ئەم چەند سائەى رابردووش دەشىت كارى گرنگيان بۇخۇيان كردىت، خۇيان دەستە بىيىن كەلەجياتى دوو جىگرەكەى ئىستاي سكرتيرى گشتين، لەكۇنگرەى داھانوى يەكيتيدا ھەمان پۇستەكانى ئەوان وەرىگرن، بەتايبەتى ئەگەر لە كۇنگرەى داھاتوودا پۇستەكان بەپپى ژمارەى دەنگ ئەم دوو بەرىزەش ئىتىلاف بىكەن، بەلام راستىيەك ھەيە كەناشىت ئەم بەرىزانە چاوپۇشى لىبەكەن، ئەويش ئەوھەيە كەئەگەر نەوشىروان نەگەرئەتەو نەو حزب ئەوا بۇراگرتنى ھاوسەنگى تا مام جەلال سكرتيرى گشتى بىت دوو جىگرەى دەبىت، يەككە لەسلىمانى و يەككە لەھەولير، لە غىاب يان لەدور كەوتنەوھى كۇسرتەدا بەھەر ھۆيەك بىت دەشىت ئەرسەلان بايز ئەو چانسەى ھەبىت نوينەرى ھەولير بىت، بەلام پىم وايە كەمەلا بەختيار چانسى بەدەستەينانى ئەو پۇستەى نىيە، چونكە لەروى پىكەتەى سۇسئوسياسى يەكيتىيەو كەدابهشونى مەكتەبى سياسى و سەرگردايەتى بەپپى شار و ناوچە و خىل و عەشیرەتە، ئەو پۇستە نەبەر خانەقین دەكەوئت، نەبەر مەلابەختيار كە كورى خىزانىكى ھەژارى بى ناونيشانە وەكو من. ئىتر گرنگى نىيە بەتوانا لە چ ئاستىكدايە، بۇيە ليرەدا بەلاى مەنەو، بۇ نوخەى رۇشنبرى نىو سەرگردايەتى يەكيتى، پىويستە لەپىناوى پاراستنى حزبەكانيدا يەكگرتووبن. كە ھەم پاراستنى ئەو حزبە بۇ خودى حزبەكە پىويستە، ھەم بۇ خەباتى كوردايەتى پىويستە، چونكە كىشەى كورد و ھەولندان و بەردەوام بوون بۇ گەياندىنى بە كەنارى ئارام، ناشىت بە ئىستادا بەبى مانەو و بەھيز بوونى يەكيتى و پارتى بگاتە ئەنجام، ديارە ليرەدا مەبەست ئەو نىيە كەچاوپۇشى لەكەم و كورىيەكان و گەندەئىيەكان بکەين، بەلام من لەو دەترسم كەھەر نازاوە و پەشئوييەك لە ريزەكانى يەكيتيدا بىتە ھۆى زيانى گەورە بۇ بزوتنەوھى كوردايەتى و بەوھوش نەك ھەر يەكيتى، ھەموو كورد زەرەر مەند دەبىت.

تەمەنى سكرتير جىگەكەى مەترسىيە

ديارە پاراستنى يەكيتى نىشتمانى لەم كاتەدا، كەتەمەنى سكرتيريش جىگەى مەترسىيە، ھەرچەندە كورد دەئىت تەمەن بەدەست خودايە، پىش ھەموو كەس لە ئەستۆى نوخەى رۇشنبرى سياسى نىو سەرگردايەتى يەكيتىيە، ئوھش تەنھا بەبروا ھىناناي بە چەمكى لىبوردهى و بەجياوازى و يەكتر قبولگردن دەبىت، كەبۇ ئەم مەبەستەش دەبىت ھەلگانى رابردووش لە ياد بکەن و گيانى تۆلەسەندەو و تۆلەگردنەو لەخۇياندا بكوژن و لەوھش تىبگەن ئەوان لەئاستى بەرپرسيارىتى گەورەدان، كەناشىت وەكو ھاولاتى ئاسايى رەفتار

چونکه هەر هه‌لهیه‌کی ئه‌وان ده‌شیت کاره‌ساتی ترسناکی لێبکه‌وێته‌وه، هه‌روه‌ک گشتی سه‌رکرده‌یه‌تی ئیستای یه‌کیته‌ی له‌وه‌ تێبگه‌ن که له‌دوای مام جه‌لال هه‌یج کامیان ناتوانن یه‌کریزی یه‌کیته‌ی به‌پاریزن و تاکه نه‌گه‌ریک که ده‌شیت تا ئاستیک له‌دوای مام جه‌لال، به‌لام بێگومان ناتوانی وه‌کو مام جه‌لال یه‌کیته‌ی به‌ریوه‌ بیات، نه‌وشیروانه. بۆیه کارکردن به‌ لۆجیکی عاقل و به‌لۆجیکی به‌رژه‌وه‌ندی حزب و نه‌ته‌وه‌یش، ئه‌وه‌یه که له‌به‌ری مملانی و په‌شیوی و یه‌ک تاوانبارکردن. هه‌موان دان به‌که‌م و کورتیه‌که‌نی خۆیان بنین (به‌نه‌وشیروانیشه‌وه)، له‌ویشه‌وه چۆن له‌خه‌باتی شاخدا هه‌مووان به‌رازی بوون بووینت، یان به‌ناچاری، ئه‌وه‌یان قبوڵکردوه که نه‌وشیروان مسته‌فا سه‌رکرتیری کۆمه‌له‌بیت ئیستاش هه‌مووان ده‌ست بێننه‌نیو ده‌ستی یه‌کتر و نه‌وشیروان رازی بکه‌ن بێته‌وه شوینی شیایوی خۆی، من بۆخۆشم پێم وایه کاری نه‌وشیروان ته‌نها ئه‌وه نییه کۆمپانیای راگه‌یاندن و رۆشنگیری دابه‌ره‌زینینت، ئه‌و ده‌توانیت له‌ناو حیزبیش بیت و ئه‌وش بکات، به‌لکو ئه‌و چاوه‌روانی ئه‌وه‌ی لیکراوه که رابه‌رایه‌تی به‌شیکی دیاری بزوتنه‌وه‌ی کورده‌یه‌تی بکات و ئه‌و چاوه‌روانی کردنه‌ی خه‌لکیش له‌نه‌نجامی خه‌باتی ئه‌وه‌وه له‌لای خه‌لک دروست بووه، بۆیه حه‌یف ئه‌و متمانه گه‌وره‌یه‌ی که جه‌ماوه‌ری دهره‌وه‌ی حزب به‌ئه‌و هه‌یانه له‌ده‌سته‌بیدات، دیاره ئه‌وه‌ش دوا چانسه‌ بو‌ نه‌وشیروان که ده‌وری سیاسی و میژوویی خۆی ببینیت، خۆ ئه‌گه‌ر نه‌توانیت سود له‌م بارودۆخه‌ وه‌رگریت و هه‌ولنه‌دات له‌ئیستاهه‌ جله‌وی کارو باره‌کان بگریته ده‌ست، ئه‌وا پێم وایه جاریکی تر ئه‌گه‌ری ئه‌وه‌ی له‌به‌رده‌مدا نابیت که‌رۆلی خۆی له‌تروپکی لوتکه‌ی ده‌سه‌لاتی یه‌کیته‌دا ببینیت، دیاره له‌ئیستاشدا بۆئه‌وه‌ی به‌توانیت ئه‌و جیگا بگریت، ده‌بیت به‌رۆحیکی مام جه‌لالیه‌یه‌ کاربکات و زۆریک له‌ خاسیه‌ته‌ سه‌رکرده‌کانی مام جه‌لال وه‌رگرییت و کاریان پێ بکات، ئه‌مه سه‌رباری به‌ده‌سته‌پێنانی هێمنی و لێبوردیه‌ی ته‌واو که خاسیه‌تی دیاری سه‌رۆکن.

مه‌لا به‌ختیار و خه‌ونی سه‌رکرتیری

ئه‌گه‌ر هات و له‌م بارودۆخه‌ی ئیستادا، نه‌وشیروان خۆی به‌دورگرت و نه‌هاته‌وه ناو سه‌رکرده‌یه‌تی یه‌کیته‌ی و وا هه‌ولی خۆی نه‌دا، بۆ رزگارکردنی یه‌کیته‌ی له‌ هه‌لوه‌شاننده‌وه له‌دوای مام جه‌لال، ئایا بازنه‌ی مملانیکان چۆن ده‌بیت و چی به‌ره‌م ده‌هینیت و چی لێده‌که‌وێته‌وه؟ من پێشتر له‌وتاریکدا له‌ باره‌ی ئه‌گه‌ره‌کانی دوا مام جه‌لاله‌وه له‌ناو یه‌کیته‌ی نیشتمانیدا بێجگه‌ له‌ نه‌وشیروان له‌سی ئه‌گه‌ری تردا بووم به‌ئومێدی ئه‌وه‌ی دوا

، ئهو سەرۆكايهتی يهكێتی بگريته دهست، كه ئهوانيش باڵی (كۆسرهت رهسول) ،
 بهرهم) و باڵی (بنه مائهی تاله بانى) يه. ههر يه كه له م سى پشته تاكو ئیستا بۆ ئهوه
 كرده كهن، بهلام له دهست له كار كێشانه وهى نهوشیروان مسته فاهه، ئه گهر يكي تریش
 دهر ده كه ویت كه ئه ویش توانای ملاملانیی سехتی ههیه، ئه ویش مه لا به ختیاره، كه خاوه نی
 كۆمه ئێك بنه مای بۆ چونه نیو ئه و ملاملانییه وه. مه لا به ختیار دیارترین و كۆنترین
 ئهن دامی كۆمه له و هاوړی نزیكى شه هید ئارامه و يه كێكه له و چهن د ئهن دامه كه مه ی كه
 دواى گرتنى سه ر كړ دایه تی كۆمه له، ده وری چالاكى هه بووه له زیندو كړ نه وه و
 رێكخستنه وه ی كۆمه له و ئاماده كړ دنى مه فرزه سه ره ماییه كان و سه ر كړ دایه تی كړ دنیاندا
 ههروهك يه كێكه له و چهن د كه سه كه مه ی كه تانوییه تی له كۆتایی حه فتاكان و نیوه ی
 يه كه مه ی هه شتاكان و له ته مه نیكى زۆر كه مه ی هه رزه كاریدا، ملاملانیی سехت له گه ل
 نهوشیروان و با له كهیدا بكات و ئه گه ر پشتگیری مام جه لال نه بوایه بۆ باڵی نهوشیروان، مه لا
 به ختیار هه روا به ئاسانى نه ده به زى. بهلام كه مه ی ته مه ن و كه م ئه زمونی له به رامبه ر
 ئه وانى به ته مه ن و به ئه زموندا، هۆكار يكي سه ره كى به زینى ئه م بوون.

مه لا به ختیار دواى راپه رینیش كه به لاوازی هاته وه سه ر كړ دایه تی يه كێتی و چالاكانه
 كه وته كار و له ماوه يه كى كورتدا جار يكي تر ئاماده بونی خۆی سه لمانده وه، به جوړ يك له
 كۆنگره ی دوومه ی يه كێتیدا، توانی له چواریه كى پێشه وه ی هلبژێردراوه كان بیّت و دهنگ يكي
 باش به دهست به یینیت، ئه وه ش متمانه ی مه لا به ختیار كه كوره خیزانیكى هه ژاری ده و ر و
 به رى خانه قینه و ته نها قۆناعی ناوه ندی خویندووه و هه یچ پالپشت يكي خیل و عه شیرته ی
 نییه، له ماوه ی دواى راپه ریندا، تانوییه تی بونی خۆی له شار يكي وهك سلیمانیدا كه
 به حساب پایته ختی رۆشنیری و كوردایه تی و شوینی له دایك بوونی يه كێتییه، ئه م بوونی
 خۆی بسه لی نیت و له هه موو ئهن دامه كانى مه كته بی سیاسى و سه ر كړ دایه تی يه كێتی كه
 خه لكى سلیمانین، دیارتر بیّت و په یوه ندی له گه ل خه لكى سار به گشتی و ده و ر و به رى
 يه كێتیش به تايه ته ی به هیزتر بیّت، ئاستی رۆشنیری و توانای بۆ قسه كړ د و ئاماده بونی
 له كۆر و كۆبونه وه كان و چالاكى رۆژانه ی، وای كړ د بیته كه سیكى ناسراو و دیار.
 به رزبونه وه ی پێگه ی له ناو مه كته بی سیاسى و به وته بیژی يه كێتی و ده ركه وتنى لایه نگرى
 مام جه لال بۆ عه شیرماتنى ئه ویش به هه ركار و گره فتيكى مام جه لال، زیاتر پێگه ی ئه وى

بەرێی بووه. كهدهشیت وهها سهپری خوێ بکات، ئهمی جی نشینی شههید ئارام له دواى
نام چه یهێن بکاته کهسه کهشایهنى نهوه بیته سکرتهیری یهکیته.

یهکیته، نهگهری پارچه پارچه بوون

بیگومان لیرهوه باز نهیهکی تری مملانی دهست پیدهکات و ئهم مملانییهش له غیابی
نهوشیرواندا، یهکلایکردنهوهی سهختتر دهبیته، چونکه هیچ کام لهکارهکتهرهکانی ئهم
مملانییه، ناتوانن زۆرینهی دهنگی یهکیته بوخویان مسۆگهر بکهن و بهوهش یهکیته له
ههلهوهشاندهوه بپاریزن، بۆیه دورکهتنهوهی نهوشیروان نهک یهکیته له مملانی و ئالۆزی و
نهگهر ههلهوهشاندهوه رزگار ناکات. بهئکو نهگهری پارچه پارچه بوونی یهکیته دواى مام
جهدال فراوانتر دهکات. بۆیه ههموو ئهو ئهندامانهی یهکیته که بهتهنگ مانهوهی
حزبه که یانهوهن، ههقه دهست بکهن به دهستی یهکدا و بو رازی کردنی ئهم پیاوه، بو شوینی
شایهنى خوێ، بهمه بهستی پاراستنی ئایندهی یهکیته.

نهوشیروان مستهفا پیاوی سه‌رکردایه‌تی نییه

جیهان هه‌ولیر

مه‌لا به‌ختیار کارگیری مه‌کته‌بی سیاسی وته‌بیژی لیستی هاوپه‌یمانی و وته‌بیژی به‌کیتی نیشتمانی کوردستانه، له‌م دیداره‌دا که‌زیاتر له‌گفتوگۆیه‌کی چ‌ر ده‌چیت ده‌ست ده‌خاته سه‌ره‌موو نه‌و خالانه‌ی نه‌مرۆ له‌کوردستاندا روو ده‌دن.

جیهان: له‌ریککه‌وتنی نیوان پارتی و به‌کیتیدا هه‌ست ناکه‌یت ته‌نازولیک له‌به‌کیتیه‌وه به‌رامبه‌ر پارتی تیدا‌یه؟

مه‌لا به‌ختیار: له‌چ خالی‌کدا؟

جیهان: سه‌روکایه‌تی هه‌ریم و وه‌زاره‌ته‌ گرنه‌کان ته‌سه‌لیمی هه‌ریم کراون و نه‌وه‌ی بو‌نیوه ماوه‌ته‌وه ده‌ست به‌رزکردنه‌وه‌یه له‌ناو په‌رنه‌مان؟

مه‌لا به‌ختیار: به‌که‌م به‌نسبه‌ت وه‌زاره‌ته‌وه دوو دستون دانرا، خو‌مان سه‌ر پشک کرا‌ین کام ستون هه‌له‌ب‌زیرین نه‌و ستونه‌مان هه‌له‌ب‌زارد که هه‌له‌مان ب‌زاردووه.

جیهان: جو‌چی؟ چونکه ستونه‌که‌ی نیوه زۆر لاوازه؟

مه‌لا به‌ختیار: نه‌خیر لاواز نییه، پیمان وایه ستونه‌کان په‌کسانن، نه‌مه‌یه‌ک. دووه‌م: به‌نسبه‌ت سه‌روکی هه‌ریمه‌وه له‌به‌رامبه‌ردا ئیمه سه‌روکی عیراقمان هه‌یه، پیمانوا‌یه بو‌هه‌لومه‌رجی ئیستای کوردستان و عیراق و ئاینده، سه‌روکایه‌تی عیراق زۆر زۆر گرنه‌گه. ئیمه له‌گه‌ل

پارتی مه‌سه‌له‌کان زۆر زۆر لیکه‌ده‌ینه‌وه، هه‌یج ده‌ربازیک له‌م هه‌لومه‌رجه و له‌ئاسۆی ئه‌م هه‌لومه‌رجه نابینن، ئیلا ده‌بیت به‌یه‌که‌وه بین و وه‌کو یه‌ک بین. هه‌ر سیاسه‌تیک پی‌شتر تاقیمان کردۆته‌وه، پیمانوا‌یه با‌یی خو‌ی هه‌ردوو لمان و میلیله‌ته‌که‌شمان با‌جه‌که‌یمان داوه، هه‌ر سیاسه‌تیکیش جگه له‌م پیکه‌وه بوون و پیکه‌وه هه‌له‌ب‌ونه بگرینه‌به‌ر، دیسان ده‌بیت هه‌ندی‌ک رودا‌وی ناخۆشی می‌ژوو‌یی دیسان دوباره بکه‌ینه‌وه، له‌به‌رئه‌وه ئه‌م

یەگرتنە پێویستیە میژوو بێیەکانی ئەم هەلومەرجە لە عێراق و کوردستان و ناوچە کە
 م یەگرتنە یەگرتنیکی مەوزوعیە نە تەنازۆلە بە نەسبەت پارتییەوه، نە
 تەنارۆلە بە نەسبەت ئێمەوه، سی سالی تر لەسەر ئەم یەکسانی سیاسیە لەنیوانی ئێمە
 ئەوان بنوسیێت سەرگردایەتی هەردوولامان لەسەرئەوهی گەشتوینە ئەم قەناعەتە
 یەپەرەوی لێدەکەین هەردوولامان لەناستی لێرسینەوهی میژووی لەقەڵەم ئەدەن.

**جیهان: ئیستا هەر هاوالاتییە ک ئەگەر سەیری ستونی حوکومەت بکات راستەوخۆ بۆی رون
 دەبێتەوه کە یەکیتی ئەو پۆستانە وەردەگرتیت کە پۆستی لاوازن؟**

مەلا بەختیار: بە سەرۆکی حوکومەتیشەوه؟

**جیهان: ئیوه هەموو جارێک پیش هەبژاردن دەئین سەرۆکی حوکومەت بۆ ئێمە یە، دوایی
 تالەبانی بریارێک دەدات بریارە کە ی مەکتەبی سیاسی قلیپ دەکاتەوه؟**

مەلا بەختیار: نا، خۆی جارێ ئەمە دوو مەین جارە لەگەڵ پارتی یە کتر تاقی دەکەینەوه،
 هەموو جارێک نییە، جاری پیشوو پیش ئەوهی جەنابی مام جەلال بریار لەسەر ئەوه
 ببات، زۆربە ی ئەندامانی مەکتەبی سیاسی هەمان قەناعەتەمان هەبوو، بۆ میژوو ئەم
 قسە یەتە لەگەڵ دەکەم.

جیهان: واتا بریاری مەکتەبی سیاسی بوو؟

مەلا بەختیار: نا، بزانه، زۆربە ی ئەندامانی مەکتەبی سیاسی ئەم قەناعەتەمان هەبوو،
 کە لەم دەورانە کاک نیچیرفان سەرۆکی حوکومەت بێت باشە، چونکە یەگرتنەوه مان کامل
 نەبووه، چونکە ئەنواعی کێشە دەهاتە پیش یەگرتنەوه کە وه ئەگەر پۆستی سەرۆک
 حوکومەتەمان لە پارتی وەر بگرتایەوه، لەبەر ئەوه هەر جەنابی مام جەلال نەبوو ئەو
 قەناعەتە ی هەبوو مام جەلال رمی زۆربەمانی وەرگرت بوو بۆ یە ئەو بریارە ی دا. ئەوه بۆ
 میژوو بێت دەئیم. ئەمجارە یان چەسپاندوو مانە کە دەبێت ئێمە بین. بریانی پارتیش
 بەتەواوی قەناعەتەوه سەلماندووانە سەرۆکی حوکومەت بدریێت بە یەکیتی نیشتمانی
 کوردستان.

جیهان: دنیاییت کە سەرۆکی حوکومەت بۆ یە کیتی یە؟

مەلا بەختیار: بە ئی بۆ یە کیتی یە.

ئەگەر دوای هەلبژاردن هاتمهوه لات و دیدارم له گهڻ سازکردیت، ئاوا نه بوو، چی

ههلا به ختیار: رهخنه لهیه کیتی دهگرم.

جیهان: بۆچی به شیکی زۆری وهزیرهکان ئیوه موعجیبین به نیچیرقان؟

ههلا به ختیار: پیمواییت نهوه سیفه تیکی باشه که به مومارسه ده رکه وتییت سه روکی

حوکومهت سه رکه وتوو بوه و نهو جیاوازییانهی لئی دهرساین، نهو جیاوازییهی نه کردبیت

له مومارسه دا، پیم واییت سیفه تیکی باشه وهزیرهکانی ئیمه دانیان به راستیه کاندانا ناییت

له بهر نهوه مه سه له که ئیعجاب نییه، بلاییت کاریزمایه که کاک نیچیرقان له نمونهی نهو له ناو

یه کیتی نیشتمانی کوردستان نییه، ئیعجاب به بۆ نهوهی نهو هه لومه رجه هه ستیاره تیپه راند.

توانی ئیداره یه کی هه ستیار و ناسک به وهزیرهکانی ئیمه و یه کیتی نیشتمانی کوردستان

بدات. نه وهندهی له ده سه لاتی بوو، نه وهندهی بواری بۆ مومارسه ی ئهم پۆسته ی هه بوو

به م نه وعه که بتوانیت به شیکی متمانهی ئیمه وه رگریت که فعله ن لهو هه لومه رجه

ئینتقالیه سه رکه وتوییت نهو برادهره. پیموایه ئهمه هه م بۆ کاک نیچیرقان کاریکی جوان

بووه، هه م بۆ وهزیرهکانی ئیمه که راپۆرتی جوات و حه قیقه تیان بۆ مه کته بی سیاسی

نه قل ده کرد له سه ر نه داتی کاک نیچیرقان بۆ هه ردوو لایان شتیکی جوان بوو.

جیهان: وهك خۆت وهك كه سیکی یه کیتی دلخوشت به وهی که یه کیتی کاندیدی بۆ پۆستی

سه روک هه ریم نییه؟

ههلا به ختیار: جاری له ناو یه کیتی قسه مان له وه نه کردوو که کاندیدمان بۆ سه روکی

هه ریم ده بییت یان نا، له راستیدا ئهمه م تره ح نییه له ناو یه کیتیدا، چونکه مه سه له کانه مان

بریه وته وه که له م ده وری ئاینده ییدا سه روکی هه ریم کاک مه سه ود بارزانی و سه روکی

عیراقیش جه نابی مام جه لاله، نه گه ر یمه قسه مان له سه ر نه وه هه بییت کاندیدمان هه بییت

یان نه بییت، بیگومان له ناو یه کیتی نیشتمانییدا هه م قابیلیه تی نه وه هه یه، هه م ته جروبه ی

نه وه هه یه، هه م چه نندین سه رکرده ی ناسراوی پر له نه زمون بۆ نه وه هه یه.

جیهان: نیچیرقانیکتان هه یه له مه کته بی سیاسی بۆ سه روکی حوکومه ت؟

ههلا به ختیار: چه نندیمان هه یه.

جیهان: نه جاره کییه؟

ختیار: کاک بهرهم صالح

بهی شۆینه کهی کاک بهرهم بۆکی دهبیته؟

مه لا بهختیار: له گفتوگۆدایه.

جیهان: ئهو شۆینه دهریته به پارتی یان موگی یه کیتییه؟

مه لا بهختیار: له گفتوگۆدایه لای ئیمه.

جیهان: پۆستی سه روگی هه ریم به مقابیلی په رله مانه یان به مقابیلی به غدایه؟

مه لا بهختیار: مقابیلی په رله مانه

جیهان: که واته پۆسته کهی د. بهرهم هه ر یه کیتییه؟

مه لا بهختیار: هه ر یه کیتییه، به ئی.

جیهان: ته سه ور ده کهیت له م هه ئبژاردنه ی پارتی و یه کیتی له سه دا چه ند ده نگ به ئینی؟

مه لا بهختیار: خۆت ده زانی سائه های سال پيشمه رگه بووم و فه رمانده ی پيشمه رگه ش

بووم هه ميشه خه یالی جوانم هه بووه له شه ردا، به لام تا نه چومه وه ناوشار، نه م زانیوه

سه ره نجامی شه ره که چۆنه، که گه رامه وه زانیومه سه ره نجامی شه رکان چۆنه. به رنامه ی وام

هه بووه له شه ردا که له سه دا سه د سه رکه وتوو بووه، که چی وا ده رنه چوو، زۆر جاریش

به تر سه وه چومه ته شه ر، که چی سه رکه وتوو بووم هه ئبژاردن شه ری سیاسه ت و شه ری ناو

میله ته، شه ری حیزبه کانه. له به ره ئه وه هه تا نه به یه نه وه له شه ری هه ئبژاردن ناتوانم به وردی

و دیار یکه راوی بلیم ئیمه چه ند ده یه نین به لام له و باوه ره دام له سه دا شه ست که متر ناهینین.

جیهان: له سه دا چله که ی بۆکی ده بیته؟

مه لا بهختیار: دابه شی بکه بۆ خۆت.

جیهان: تۆ به دوژمنی سه ره سه ختی ئیسلامیه کان و نه وشیره وان ناسراویت، ئه مه شتی

شه خصی خۆت نییه تیکه ئی سیاسه تت کر دووه؟

مه لا بهختیار: ئیسلامیه کان دوژمنیکی سه ره سه ختی دیموکراسیه ت و عه لانییه تن.

جیهان: چۆن؟

مه لا بهختیار: له به ره ئه وه ی که ئه وان حوکه می میژوو یی خۆیانکرد و کۆتاییان پێهات ئه وه

ئیمه ین که حوکه مه تیکی مۆدیرنه و دیموکراسی و عه لانییه ت ده مانه ویت پیاده ی بکه ین

ئه وان قبولی ناکهن. ئه وانیش پيش ئیمه حاکم بوون ئیمه. دوا ی ئه وان حاکم بووین ئه وان

بیر و بۆچونیان و فەلسەفەیان لە مەزاهیبیان و حکومی شەرعیان و تێکستە
 چۆرەکانیان و هەموو ئەمانەیان سەپاندوو بە درێژای ١٤٠٠ ساڵ لەناو کۆمەڵگاکانی ئێمە
 هەمووی چوارە پانزە ساڵە خەریکین ، قەولمان ناکەن . لەبەر ئەوە ئێمە مەجبوورین
 بەرگری لە بیر و باوەری خۆمان بکەین و ئەو دەست کەوت و سەرکەوتنەکانی بە دی هاتوون
 بێپاریزین سەبارەت بە کاک نەوشیروان بەداخهوه ئەو جیابووهوه ئەگینا ئێمە ئەومان قەوڵ
 بووه لە ناو یەکی نیشتمانی کوردستان کە جیا دەبێتەوه مەلانی دەکەوێتە نیوانمان .

**جیهان : ئەروژنامە کەتدا بەشیوەیەکی زۆر سترا تیز ئیش لەسەر ئیسلامیەکان دەکەیت ،
 ئەمە سیاسەتی یەکی یان تەنها تۆیت؟**

مەلا بەختیار: هەموو هیژیکی عەلانی ئەوە نەریکەتی ، بەلام من لە ناو یەکی نیشتمانی کوردستان دا ، لەشاخیش بەوه بەناو بانگ بووم کە بایەخم بە کتیب و خویندن و فەلسەفە و بەنایدۆلۆجیەت داوه . یەکیک بووم لەوانە . من لەتۆی ناشارمەوه هەر سیاسەت مەداریک هەر روناکیکی دیموکرات یان سۆسیالیست ئەگەر بێت بە لێراوی بۆ چوونی خۆی ، فەلسەفە خۆی ، باوەری خۆی لەگەڵ ئیسلامیەکان ساخ نەکردبێتەوه ناتوانیت بەتەواوەتی خزمەتی دیموکراتی و سۆسیالیست بکات ناوانیت خزمەتی عەلانیەت بکات . چونکە ئێمە بمانەوێت و ئەمانەوێت ئەبێت لەم قۆناغە ئەزموونە کەمان دیموکرات و عەلانی و لەچار چیۆهی سترا تیز مۆدێرنیەتدا بێت . ریگایەکی دیکە لەبەردەم دیموکراتخوێزە راستەقینەکان نییە ، ئەوهی دیموکراتخوێزان لەمیزودا تیبگات و لەشەرە چارەنوسازە لەنیوان دیموکراتخوێزەکان و بەتایبەتی سەلەفییەکان تیبگات ، دەبێت ئەوه بچیتە سەنگەر بۆ دیموکراسی یەکیک لە کیشەکانی ئێمە ئەوهیە هەموو حزبە دیموکراتییەکان ، هەموو حزبە عەلانییەکان و هەموو سەرکرده عەلانی و دیموکراتییەکان و نوسەرە دیموکرات و عەلانییەکان ئەوهیە کەبەرستی لە ناوهرۆکی ئەم شەرە تینەگەشتوون .

جیهان : ئەوهی من بزانی نزیکی ١٣ ساڵە شەری ئیسلامییەکان دەکەیت ، لەوکاتەوه تا ئیستا شەری ئیسلامییەکان دەکەیت هەست ناکەیت ئەوهی نەوشیروان مستەفا کردی بۆکپ کردەنەوهی ئیسلامییەکان زۆر زۆر گەورەتر بوو لەو شەرە کە رۆشنبیرەکان کردیان لەگەڵیان بە تۆشەوه؟

مه‌لا به‌ختیار: بیگومان به‌پیچه‌وانه‌وهیه، به‌پیچه‌وانه‌وه ئه‌گهر ئه‌وانه ئیستا زیاتر راده‌بین له‌هه‌لبژاردن بیه‌نه‌وه یه‌کیک له‌هۆیه‌کانی لاواز کردنی یه‌کیتییه له‌لایهن گرده‌که‌ی وشه‌وه، ئه‌مه‌یه‌ک، دووه‌میش نه‌وشیروان له‌گه‌ل کام حزبی چه‌پ و عه‌لمانی دانشتووه، گه‌توگۆ بکات بۆ هاوکاری یه‌کتر. یه‌که‌مین هیز که‌ له‌گه‌لی دانشتووه بزوتنه‌وه‌ی ئیسلامیه، بزوتنه‌وه‌ی ئیسلامی که‌ یه‌که‌رتووی ئیسلامی و کۆمه‌لی ئیسلامی پێی رازی نه‌بوون نه‌وشیروان مسته‌فا ده‌چیت گه‌توگۆیان له‌گه‌لدا ده‌کات بۆ هاوکاری.

جیهان: به‌س با دیوکی تری سه‌یر بکه‌ین، خه‌لک توره‌یه له‌ پارتی و یه‌کیتی ئه‌و خه‌لکه‌ توره‌ له‌هه‌لبژاردنه‌کانی پێشودا ده‌نگیان به‌ ئیسلامیه‌کاندا، به‌لام ئه‌مجاره‌ ده‌نگه‌کانیان بۆ نه‌وشیروان ده‌بیت که‌واته‌ ده‌نگه‌که‌ی بۆ یه‌کیتی هاته‌وه‌؟

مه‌لا به‌ختیار: ده‌زانی ئه‌گهر توره‌بیت به‌مانای ئه‌و توره‌یه‌ی که‌ تۆ ده‌یلتیت، جاری واهیه‌ کور له‌ باوک توره‌ ده‌بیت، کچ له‌ دایک توره‌ ده‌بیت خیزانیک توره‌بونی تیده‌که‌ویت، به‌لام ئه‌وه‌ مانای لی‌کترازان نییه‌. پێموایه‌ ئه‌م ته‌جروبه‌یه‌ و یه‌کیتی و پارتی له‌ناو پرۆسه‌یه‌کدان ئه‌م پرۆسه‌یه‌ هیشتا ده‌ورانی ته‌واو نه‌کردوه‌، زویر بوونی تیده‌که‌ویت، نارمزیی تیده‌که‌ویت، نویسی لیبرالی تیده‌که‌ویت، توره‌بون و داخوازی زۆریشی تیده‌که‌ویت به‌لام من پێموانییه‌ گه‌شتییه‌ لی‌کدابرانی ته‌واو له‌نیوان ئه‌و به‌شه‌ی که‌ له‌ ئیسه‌ توره‌یه‌ له‌گه‌ل ئیسه‌یه‌ که‌نه‌مانتوانیوه‌ ئه‌و به‌شه‌ به‌ته‌واوی رازی بکه‌ین، قه‌ناعه‌تم وایه‌ دوا‌ی ئه‌م هه‌لبژاردنه‌ و سه‌ره‌نجامی هه‌لبژاردنه‌که‌ و خزمه‌ته‌کانی دوا‌ی هه‌لبژاردنه‌کان ئه‌و توره‌ بونانه‌ که‌م ده‌کاته‌وه‌.

جیهان: قه‌ناعه‌تتان به‌پارتی کردوه‌ که‌ به‌کرده‌یی نه‌وشیروان چه‌وته‌ده‌ره‌وه‌ی یه‌کیتی، ئه‌وان باوه‌رییان به‌مه‌ هه‌یه‌؟

مه‌لا به‌ختیار: تا دوو هه‌فته‌ له‌مه‌وبه‌ر نیگه‌ران بوون، داوا‌ی وه‌لامیان له‌ئیسه‌ ده‌کرد، به‌لام وه‌لامه‌که‌یان وه‌رگرت.

جیهان: بۆچی له‌ناو هه‌موو ئه‌ندامانی مه‌کته‌بی سیاسی به‌شیوه‌یه‌کی زۆر جلدی تۆ زۆر قسه‌ له‌سه‌ر نه‌وشیروان ده‌که‌یت، ده‌مووی ئه‌و سیحره‌ تیبگه‌م؟

مه‌لا به‌ختیار: له‌به‌ر سی سه‌به‌ب، یه‌که‌م: له‌ جه‌وت مانگ له‌مه‌وبه‌ر که‌ مملانی نیوان کۆمپانیای وشه‌ و یه‌کیتی گه‌رم بوو، ده‌ستکرا به‌ وتار نویسن، پێنج په‌خشنامه‌ گه‌را که‌

دەرگه به نهیانی نوسی بووی، کۆمپانیای وشه نوسی بووی و رهگ راگهیهنرا، لیژنهیهک بۆ
 ئهوانهوهی ئهوان پیکهات، پێش دهستلهکارکێشانهوهی چوار ئهئندامهکهی مهکتهبی
 سیاسی به ئیمزای ههموو ئهئندامانی مهکتهبی سیاسی به چوار کهسه که شهوه ئهوه لیژنهیه
 بهریزان: ئهرسهلان بايز و ئازاد جوندیانی و من بووم، بۆ وهلامدانهوه و ئهرك بوو
 له لایهن مهکتهبی سیاسی پیمان سپێردرابوو، که وهلام بدهینهوه . پیموانییه که ئهوان
 له منیان که متر وهلامدابیتهوه، بهلام له بهر یهک سه بهب من لهوان زهقتر بووم، ئهوهش
 له بهرئهوهی من وتهبیژ بووم و یهکهمین پرسیار له وتهبیژ دهکریت له راگهیاندن، ئهسلن
 خه لکی تر هه بوو قسهی دهکرد که ئهوه ئیسی ئهوان نه بوو قسه بکهن، دهبو ئیمه قسه
 بکهین، له بهرئهوهیه من زهقتر دهکوتهم، ئهگینا له کۆی ههموو وتارهکانی له کوردستانی
 نوێ نوسراون، رهنگه (۱۰) وتاریان له لایهن منهوه نه نوسرابیت، زۆرتین کۆبونهوه
 حزبییهکان له سه رهئهوه کراوه که کاک ئه رسه لان کردویهتی من نه مکردوو، کاک د. به رهه م
 له کۆبونهوه حزبییهکاندا و له له کۆبونهوهی ئۆرگانهکانی یهکیتیدا ههروهکو من قسهی
 کردوو، مه بادینی منی شیکردۆتهوه که له کۆبونهوهی مهکتهبی سیاسی خستویانهته
 سه رشانم، سه بهی دووم ئه وهیه که ئه گهر ئه وه لیژنهیهی لیډه ربکهین، سیفتهی
 وتهبیژیهکه فه رزی دهکاته سه ر من که ئه گهر لیژنهگهش نه بییت، ئه گهر من له به رام به ر
 هه ر وتاریک هه ر ئاخاوتنیک که له لایهن کۆمپانیای وشه وه هاتییت، من ملزهمه جواب
 بده مه وه، وتهبیژیهکه سه م ئیختیاری خۆم نه بووه، هه موو ئه ئندامانی مهکتهبی سیاسی
 منیان هه لبژارد بۆ وتهبیژی، خۆت ده زانی پێش ئه م کێشانه کراوم به وتهبیژ، من
 ته جروبه یهکی زۆرم له ناو یه کیتی نیشتمانی و له گه ل سه هر کردهکانی یه کیتی هه یه، من
 پێراره ده مزانی کاک نه وشیره وان به ره وه جیابونه وهی حزب و به ره وه راگه یان دنی ریکخست و
 به ره وه رۆژنامه ی موعاره زه و سه ره نه جام به ره وه لیستی جیاواز له هه لبژاردنی به ره له مانی
 کوردستان ده روات، ئه م قسانه م له گه ل براده رانی مهکتهبی سیاسی و جه نابی مام جه لال
 کردوو، به لام به راخه وه سیاسه تی پشودریچی زالکرا به سه ر سیاسه تی جیه جیکردنی
 واجبیتی حزبی به پێی بهیره و پرۆگرامی یه کیتی نیشتمانی کوردستان له به ره ئه وه من
 پیموایه ئه گهر هه موو ئه ئندامیکی مهکتهب سیاسی یان سه هر کردایه تی هه موو کادره
 پێشکه وتوو دهکانی یه کیتی ئه وه نده ی من و جه نابی مام جه لال کاک نه وشیره وان بناسن، ئه وان
 زیاتر له من قسه یان ده کرد، چونکه من ده زانم چ نه خشه یهکی هه یه، ده زانم که دێریکی

ئە دەیناسم، لەو (۳۲) ساڵه‌ چوار سال له‌یه‌ك دابراوین باقیه‌كه‌ی هه‌میشه‌ به‌یه‌كه‌وه‌ بوین، سه‌دان كۆبونه‌وه‌م له‌گه‌ل كرده‌وه‌، ئەو باش من دهناسی و منیش باش ئەو دهناسم، له‌به‌رئ‌ه‌وه‌ كاتێك ده‌زانم ئەو به‌ره‌و كوێ ده‌روا له‌و رێبازه‌ی گرتویه‌تی و ده‌زانم هه‌موو خه‌باتی بۆئ‌ه‌وه‌ بووه‌ كه‌ ئەم سه‌ركردایه‌تییه‌ و مام جه‌لال و گومانیش نییه‌ ئی‌شی بۆ ئەوه‌ ده‌كرد یه‌كی‌تی توشی شكست ببیت، بۆئ‌ه‌وه‌ی ئەو به‌دیله‌ی خۆی ده‌یزانی‌ت و له‌خه‌یالیدا بوو ئەو چه‌رخه‌ی خۆی بوو، گومانم له‌ هی‌چی ئەوانه‌ نه‌بوو، وه‌زیفه‌ بوو دیفاع له‌ یه‌كی‌تی نیشتمانی كوردستان بكه‌م، هی‌ج كێشه‌یه‌كی شه‌خسیم له‌گه‌ل كاك نه‌وشیرواندا نییه‌، ئەگینا من كاك نه‌وشیروان به‌ پیاوی‌کی به‌ قابیله‌ت ده‌بینم له‌ نوسیندا، كاك نه‌وشیروان عه‌قلی‌کی گه‌وره‌یه‌، به‌لام ناتوانیت براگه‌وره‌ بیت و براگه‌وره‌یی پیناكریت، ئاخر فه‌رق ده‌كات موفه‌كر بیت بان موده‌بر بیت.

جیهان: ویزدانیه‌ن پیت ناخۆش نییه‌ كه‌ قسه‌ له‌سه‌ر براده‌ری‌کی خۆت بكه‌یت؟

مه‌لا به‌ختیار: له‌رووی ویزدانیه‌وه‌ زۆرم پیناخۆشه‌، به‌لام واجب واجب، جیابونه‌وه‌ له‌ناو هه‌ر حزبی‌كدا ئەه‌كامی خۆی هه‌یه‌، ئەه‌كامی مملانی و ئەه‌كامی به‌رگری هه‌یه‌، له‌رێباز و له‌ شه‌رعییه‌ت، ئەه‌كامی هه‌موو سه‌نگه‌ر گرتنی‌کی هه‌یه‌، ئەگینا وازبینه‌ ئەگینا بۆ له‌ژێر باری ئەو مه‌سه‌لویه‌ته‌یت، بۆ له‌كۆنگره‌ خۆمان هه‌ل‌ده‌بژێرین بۆئ‌ه‌وه‌ی زۆرت‌رین ده‌نگ به‌ئین، ئە‌ی بۆ كه‌ كۆنگره‌ ته‌واو ده‌بیت زۆرت‌رین واجبی خۆمان به‌جی نه‌هینین، با له‌ كۆنگره‌ بلین شانمان هی ئەم كاره‌نییه‌، هه‌موو ئەوه‌ی واجبی خۆی به‌پێی به‌ پێی به‌رنامه‌ و بریار و كۆنگره‌ی یه‌كی‌تی جیبه‌جیناكات، له‌كۆنگره‌ی سی‌ه‌می یه‌كی‌تی روبه‌روی ده‌یان پرسیری ئەندامانی كۆنگره‌ی سی‌ه‌می یه‌كی‌تی ده‌بیت‌ه‌وه‌.

من ئەپرسم قه‌واعیدی یه‌كی‌تی ئەگه‌ر له‌هه‌موو مه‌كته‌بی سیاسی و سه‌ركردایه‌تی پهرسن بلین ئەوه‌ ۲۰۰۱ - ۲۰۰۶ سه‌خت‌ترین مملانی‌مان له‌گه‌ل ئیسلامیه‌كان هه‌بوو چه‌ند وتارتان له‌سه‌ر ئیسلامیه‌كان نوسی وه‌لامی جیهان ده‌بیت، به‌شی زۆریان، چه‌ند كۆرتان له‌سه‌ر ئیسلامی سیاسی كرد، زۆربه‌یان وه‌لامیان چی ده‌بیت، ده‌لین نه‌وشیروان وای كرد له‌یه‌كی‌تی نیشتمانی كوردستان چه‌ند سه‌نگه‌رتان دروست كرد و چه‌ند مه‌ناعه‌تان دروست كرد له‌ناو یه‌كی‌تی نیشتمانی كوردستان بۆ ئەوه‌ی یه‌كی‌تی له‌وه‌ زیاتر نه‌پوكی‌ته‌وه‌، چه‌ندیان

دهبیت، ئەندامانی کۆنگره بۆیان ههیه ئەم پرسیارانە و سهبارەت بە ههموو
 جێهانی تر پرسیار بکات.

جیهان: ئەناو مهکتەبی سیاسی کیت زۆر خوشدهویت؟

مه‌لا به‌ختیار: راستت پێ بلێم وهك مهکتەبی سیاسی هه‌موویانم خوشدهویت، به‌لام
 وه‌كو قابیلیه‌ت جیاوازی له‌ نێوانیاندا ده‌كهم ئەگینا په‌یوه‌ندییم له‌گه‌ڵ هه‌ر هه‌موویاندا
 باشه‌.

جیهان: پێم بلێ ئەوه‌م زۆر خوشدهویت، بۆ ئەوه‌ی من پرسیاره‌كه‌ی خۆم بکه‌م؟

مه‌لا به‌ختیار: جه‌نابی مام جه‌لال

جیهان: ئەگه‌ر مام جه‌لال وه‌كو نه‌وشیروان بکات، هه‌ر ئاوا مامه‌ ئه‌ی له‌گه‌ڵ ده‌که‌یت؟

مه‌لا به‌ختیار: به‌ئێ. له‌به‌رئه‌وه‌ی لابدات له‌ناو په‌که‌یتی من له‌ناو په‌که‌یتی ده‌مییم.

جیهان: ته‌سه‌ور ده‌که‌ی نه‌وشیروان بازێک بێت وه‌ستابیت به‌دیار که‌لاکێکه‌وه‌ یان

فریادره‌سیکه‌ ديه‌ویت په‌که‌یتی رزگار بکات؟

مه‌لا به‌ختیار: پێمواییت نه‌وشیروان له‌ناخی خۆیدا باش ده‌زانیت ناتوانیت هه‌یج رزگار

بکات، باش باش ده‌زانیت کاک نه‌وشیروان هه‌میشه‌ له‌سایه‌ی مام جه‌لالدا توانیوه‌تی

سه‌رکه‌وتوو بێت، په‌که‌یتی هه‌زیکی جه‌نگاوهری قوربانی به‌خش بووه‌ هه‌موو جارێک که‌ مام

جه‌لال له‌ده‌ره‌وه‌ی ولات بووه‌، چ له‌پێش راپه‌رین چ له‌دوای راپه‌رین له‌سه‌رده‌می که‌ کاک

نه‌وشیروان سه‌ره‌به‌رشتی په‌که‌یتی نه‌یشتمانی کوردستانی کردوو، توشی ئه‌نواعی ئاسته‌نگ

بووه‌، له‌به‌رئه‌وه‌ کاک نه‌وشیروان ناتوانیت فریادره‌س بێت پێشتر پێم وتی کاک نه‌وشیروان

عاقلیکی گه‌وره‌ی نوسینی هه‌یه‌ به‌لام که‌سی سه‌رکرده‌یه‌تی نییه‌.

جیهان: نه‌وشیروان مسته‌فا به‌ خه‌ته‌ر ده‌زانی له‌سه‌ره‌ په‌که‌یتی یان پارته‌ی؟

مه‌لا به‌ختیار: هه‌یجان.

جیهان: هه‌یجان خه‌ته‌رنین له‌سه‌ره‌ په‌که‌یتی.

مه‌لا به‌ختیار: نه‌خێر. مملانییمان له‌گه‌ڵ هه‌ردوولادا هه‌یه‌ به‌لام ئێستا په‌که‌یتیمان

له‌گه‌ڵ پارته‌ی به‌قووته‌ مملانییمان له‌گه‌ڵ نه‌وشیروان به‌قووته‌.

جیهان: ئەگه‌ر ئه‌و حه‌ره‌که‌یه‌ی نه‌وشیروان کردی کۆسه‌رت بیکات چی ده‌بیت؟

مه‌لا به‌ختیار: ئەمه وه‌كو فاول وایه ئەمه‌ی تۆ ده‌یپرسی، له‌ میژوودا كاك نه‌وشیروان
 ی گه‌وره‌تر بووه‌ له‌ كاك كۆسره‌ت، وه‌كو فكر، وه‌كو قووه‌ت، وه‌كو ته‌ئسیر، وه‌كو
 سكرینیری كۆمه‌له‌.

جیهان: ئە‌ی وه‌كو جه‌ماوه‌ر؟

مه‌لا به‌ختیار: وه‌كو جه‌ماوه‌ری عاممه‌، ته‌قربیه‌ن كاك كۆسره‌ت به‌قووه‌تیه‌.

جیهان: ته‌سه‌وره‌كه‌ی یه‌كیته‌ی بتوانیته‌ له‌ سلیمانی به‌دیله‌ی نه‌وشیروان دروست بكات؟

مه‌لا به‌ختیار: یه‌كیته‌ی خۆی به‌دیله‌.

جیهان: مه‌به‌ستم له‌ كاره‌كته‌ره‌؟

مه‌لا به‌ختیار: به‌ئێ.

جیهان: وه‌ك؟

مه‌لا به‌ختیار: د. به‌ره‌م به‌قووه‌تیه‌نیانه‌ له‌ناو یه‌كیته‌ی له‌ سلیمانی. پێشموایه‌ ورده‌
 ورده‌ له‌ پارێزگای سلیمانی له‌به‌رامبه‌ر هه‌ر كه‌سیكی سه‌ركرده‌یه‌تی یه‌كیته‌ی، خه‌لكی
 سلیمانی كه‌ چووه‌ته‌ دهره‌وه‌ی یه‌كیته‌ی شانسێ د. به‌ره‌م به‌قووه‌تیه‌.

جیهان: مام جه‌لال وه‌زعی ته‌ندروستی خراپه‌، نه‌گه‌ر شتیکی به‌سه‌ربیت تۆ چی ده‌كه‌یت؟

مه‌لا به‌ختیار: من یه‌كیته‌ی باشتر خزمه‌ت ده‌كه‌م زمانی هه‌موومان یه‌كیته‌ی نیشتمانی

كوردستانه‌، ته‌بعه‌ن جه‌نابی مام جه‌لال جه‌نابی مام جه‌لاله‌.

جیهان: نه‌گه‌ر نه‌و چتره‌ نه‌ما، ئیوه‌ چی ده‌كه‌ن؟

مه‌لا به‌ختیار: یه‌كیته‌ی ده‌بیت به‌ چه‌تر.

جیهان: ئە‌ی جه‌مسره‌كان چی ده‌كه‌ن به‌ یه‌كیته‌ی؟

مه‌لا به‌ختیار: ئە‌وه‌ كۆنگره‌ بریار ده‌دات. ئی‌مه‌ی رۆژه‌لاتی جیاوازیمان له‌گه‌ل رۆژئاوا

له‌وه‌دایه‌، كه‌ گه‌وره‌مان ده‌مریته‌ عاتفی تر و یه‌كگرتوو‌تر ده‌بین. تۆ سه‌پیری ئێران بکه‌، من
 فه‌ناعه‌تم وایه‌ مردنی ئیمام خومه‌ینی به‌قه‌د هاته‌وه‌ی خزمه‌تی كۆماری ئیسلامی ئێرانی
 كرد، چونكه‌ یه‌ك سۆزی یه‌كگرتنه‌وه‌ی له‌لا دروست كردن كه‌ هه‌موو شكسته‌كانی عێراق –
 ئێرانی دپۆشی له‌سه‌ریان، له‌به‌رئ‌وه‌هه‌ بیرتانه‌ ئیمام خومه‌ینی وتی وه‌ستانی جه‌نگی نیوان
 عێراق – ئێران وه‌كو ژه‌هر وایه‌، به‌لام ئه‌یخۆمه‌وه‌، له‌به‌رئ‌وه‌هه‌ هه‌موو كاربه‌ده‌ستان و
 شاره‌زیانی جه‌نگ چونه‌لای و وتیان جه‌نگ ده‌دۆزینین ئه‌گه‌ر راینه‌گرین، وه‌زعیکی

جیاواز و رهخه‌ی جیاواز و خویندنه‌وه‌ی جیاوازیان هه‌یه سوۆزی یه‌کخستن و توکمه‌کردنی یه‌کی‌تی زāl ده‌بیت به‌سه‌ریاندا.

جیهان: بوچی زۆربه‌ی عه‌سکه‌رییه‌کان له‌بائی ریفورمن؟

مه‌لا به‌ختیار: مانگانه ۷۰ هه‌زار پێشمه‌رگه موجه‌ده‌ده‌ین، باوه‌رناکه‌م ۷۰۰ پێشمه‌رگه له‌گه‌ن ئه‌وان بیت، زۆربه‌ی ئه‌و فه‌رماندانه‌یان فه‌رمانده‌ی میژوو نین، ئه‌وانه یه‌کی‌کیان نه‌بیت که نامه‌وێت ناوی بێنم، که به‌عه‌مه‌لی فه‌رمانده‌یی هه‌بوو، ئه‌ویش ته‌جمیدکرا له‌و ناخیره، ئه‌گینا ئه‌وانی تر هه‌موو فه‌رمانده‌ی مه‌فره‌زه‌کانیان هه‌بوو.

جیهان: چی ده‌که‌ن بو‌نه‌وه‌ی حوته‌گه‌وره‌که‌ (پارتی) یه‌لاماری یه‌کی‌تی نه‌دات و نه‌یخوات؟

مه‌لا به‌ختیار: من به‌حوتی نابینم، به‌هاوپه‌یمانانه گه‌وره‌که‌ی ده‌بینم.

جیهان: نیستا؟

مه‌لا به‌ختیار: له‌نیستا و له‌خولی رابردووی په‌رله‌ماندا و له‌خوله‌کانی ئاینده‌شدا، ئیمه ئه‌گه‌ر هه‌لومه‌رجی کوردستان و عێراق و ناوچه‌که به‌یه‌که‌وه ده‌بین، به‌یه‌که‌وه‌ش نه‌بین، تازه ببناعه‌ی هاوپه‌یمانیه‌کی واما‌ن دارشتوو هه‌گه‌ر هیاش له‌هه‌لبژاردن دابه‌زین، به‌لام سنوری به‌یه‌که‌وه هه‌نگردنی دیموکراسی له‌نیوانماندا بنه‌مایه‌کی دانا که ته‌جاوزکردنی ئاسان نابیت بۆ هه‌ردوو لاما‌ن.

جیهان: سه‌ره‌تا رۆژی شو‌رش‌ی یه‌کی‌تی له‌سه‌ر ئه‌وه بوو که پارتی حزبیکی بنه‌مائه‌یه،

به‌لام هه‌ست ناکه‌یت یه‌کی‌تی به‌ره‌و ئه‌و ئاراسته‌یه ده‌چیت؟

مه‌لا به‌ختیار: تو‌ ده‌زانی من له‌جه‌نابی مام جه‌لال نزیکم.

جیهان: تو‌ ئه‌ندامیه‌کی بنه‌مائه‌ی؟

مه‌لا به‌ختیار: خو‌م به‌ ئه‌ندامی بنه‌مائه‌ نازانم، خو‌م به‌کارگیری یه‌کی‌تی نیشتمانی کوردستان ده‌زانم، بنه‌مائه له‌یه‌کی‌تیدا نییه تا من ئه‌ندامی بم.

جیهان: ناخر بو‌ت ده‌ژمیرم؟

مه‌لا به‌ختیار: بیشی ژمیریت بنه‌مائه نییه، وه‌کو شه‌خس هه‌ن، به‌لام به‌مائه نییه، بنه‌مائه واتا هه‌یمه‌نه‌تی بنه‌مائه به‌سه‌ر ده‌سه‌لات و حزبه‌کان، بنه‌مائه واتا له‌هه‌لبژاردندا

کەمێک نەتوانی خۆی کاندید بکات بەبێ بنەمالە. لای ئێمە ئەوە نییە، من شانازی بەو هۆ
 لەگەڵ جەنابی مام جەلال خزم، بەلام هەرگیزاو هەرگیز بەنەما سیاسەت و
 پەرەسپی یەکیتی لەسەر ئەوە نییە کە ئایا بنەمالە و کەس و کاری مام جەلال رازی بن یان
 رازی نەبن لەسەر ئەوەی کە من کارگیریم، بێشموایە کە کاندیدکرا بۆ کارگیری و تا ئەو
 جەرگەساتە یەکەم بوو بە کارگیر هیچ کەس لە بنەمالە یان مام جەلال نەیزانیوە من بووم
 بە کارگیر کراشم بە مەکتەب سیاسی پەرس بە هیچ کەس نەکراوە کە دەرکێم بە مەکتەب
 سیاسی، لەو هەتە یان بەرپرسی رێکخراوە دیموکراتییەکانم کە ئەوە بۆ (۱۴) ساڵ دەچیت مام
 جەلال لە ژیا نیدا تەداخولی یەک بریاری مەکتەبی رێکخراوە دیموکراتییەکان نەکردوو. من
 خۆم زۆر جار لە مام جەلالم پرسێوە بەتایبەتی ئەو (۱۹) رۆژە یەک لە کاتی نەخۆشییە کە پیدا
 لە عەممان لەگەڵی بووم، و تەم جەلال تۆ چۆن بیر لە کورەکانت دەکەیتەو، بۆ کۆنگرە
 بۆ ئەوانە هیچ لە خەیاڵتدا هەیە یەکیان بێتە پێشەو، و تە مەلا بەختیار من (۵۰) ساڵە
 دژی ئەو کلتورە کار دەکەم، پەنجەم بێر بە ئیمزا و بریاری من یەک کوری من لەناو
 یەکیتی نیشتمانی کوردستان پیش ناکەوێت،

جیهان: ئەو بۆ ئیستا کورەکانی دەسەلاتیان هەیە؟

مەلا بەختیار: کام کوری؟

**جیهان: پاقیل کەزاوای تۆیە و هیژیکی زۆری لە ژێر دەستدایە. قوید نوینەری حوکومەتی
 هەریمە لە ئەمریکا، هیروخان خانمی یەکەمی عێراقە و بەشیکی زۆر دارایی حزب
 بە دەستیەو هەیەتی. برازاکانی تالەبانی....؟**

**مەلا بەختیار: لەکە یەوێ جوایت دەدەمەو، خانمی یەکەمی عێراق مەنسەب نییە،
 خانمی یەکەمی عێراقە لەبەر ئەوەی هاوسەری سەرۆکی عێراقە.**

جیهان: ئەگەر ژنی تالەبانی نەبێت، ئەو هەموو دەسەلاتە ی دەبێت؟

**مەلا بەختیار: دەسەلاتی کوردسات، بۆ کوردسات، تۆ لە من زیاتر دەزانیت رەخنە ی تیا
 بگریت، کوردسات نوسەرە رەخنەگرەکان لە من زیاتر رەخنەیان تیا گرتوو، دەسەلاتی
 خزمەتکردنی منالپاریزی کوردستان، دەسەلاتی خزمەتکردنی کازیو، ئەمە دەسەلاتە یان
 خزمەتگوزارییە، ئەمە دەسەلاتە یان میهرەبانییە، ئاخر ئەمە دەسەلات نییە، دوو م
 بائەوانی تەرت بۆ بزمیرم پاقیل تالەبانی کە مەسولی هیژیکی دژە تیرۆرە، بەقەد من**

لەناوبردنی هەیه، ئیستا وردە وردە سائیکیش دەبیت کشاوتەوه لەو مەسئولیتە، تیرۆستاندا بگەری. پێشم وایە لەسەدا شەستی هێمنی و ئاسایش لە سلیمانی دەگەریتەوه بۆ هیزی دژتیرۆر. بەنسبەت قوبادەوه، خۆی کورپکی زۆر بەقابیلیتە، بە قابیلیتەتی خۆی پیگەشتوو، کاندیدی مام جەلالیش نەبوو بۆ ئەو پۆستە. یەگەمجار کاک بەرھەم ھەلبژێردا بۆ ئەو پۆستە، دوای بەرپز کاک نیچیرقان بارزانی بەرھەمی لەم پۆستە جیگری کردوو، کورپکی زۆر بەقابیلەتە. من لەتۆ دەپرسم چەند نوپنەیی حوکوکەتمان هەیه لەدەرەوی ولات، چەند بەرپرسی مەکتەبی یەکیتمانی هەیه لەدەرەوی ولات، کامیان بەقەد قوباد تالەبانی چالاک و بەرچاو روژنە لەسیاسەتدا.

جیهان: تەسەور ناکەي د. بەرھەم زیاتر مندالی بنەمالەي تالەبانی بیت لەوہی کە یەکیتمانی بەھیز بیت.

مەلا بەختیار: حەز دەکەم واییت، ماناکەي بزانی.

جیهان: ئە مجارە کۆنگرە دەبەستن یان پلنیۆم دەکەن؟

مەلا بەختیار: تازە پلنیۆم نابەستین، کۆنگرە دەبەستین.

جیهان: تەسەور ناکەي کورەکەي کۆسرت رەسول بیتە ناو سەرکردایەتیەوه؟

مەلا بەختیار: کاک کۆسرت پێخۆشە نەک کوری خۆی، کوری مام جەلال و کوری ھەندیک لە مەسئولەکانیش شانسێ ئەویمان بەدیتتی بۆ پێشکەوتن، بەلام تائێستا لە مەکتەبی سیاسی باسی ئەو نەکراوە.

جیهان: ئەي تۆ چیت کردوو بۆ کورەکەت؟

مەلا بەختیار: ھیچ ناکەم

جیهان: بەنیازی چیت؟

مەلا بەختیار: ھیچ.

جیهان: چەند پۆستت لەناو یەکیتمانی هەیه؟

مەلا بەختیار: دوو پۆستی رەسمى، کارگێر و بەرپرسی ریکخراوە دیموکراتیەکان،

وتەبێژ پۆست نییە، وتەبێژیش نەبووم ھەرئەومندە قسەم کردوو.

جیهان: ئەي نۆلۆمیاتی؟

مەللا بەختيار: ئۆلۈمپيات من بەپۈستى نازانم.

پۈستە، ئىستا شوينى يەككىت داگر كر دوو؟

مەللا بەختيار: ئىجازە بدە، دوسالئىش دەبىت داوام كر دوو يەككىك لە شوينەكەم دابنئىن، نە ئۆلۈمپى قبولئىيەتى و نەيەكئىتىش بەدىلئىكى منى داناوە تا ئىستا. بىگومان برادەرانى پارتئىش بەھەموو بەدىلئىك رازى نابن، جگەلەوہى تەواوى كارەكانى ئۆلۈمپى لەدەست لىزنەى تەنفىزدايە من مانگى يەك يان دوو بۇ سەرپەرشتى كارەك ان لەگەئىان كۆدبەمەوہ، ئەگىنا يەك دانە كارى تەنفىزى ئۆلۈمپى لەدەست مندا نىيە.

جىهان: ئەى دەزگاي گە لاوئىژ؟

مەللا بەختيار: نا، لەدەست من نىيە بەس فىستقائى گە لاوئىژ سەرپەرشتىيان دەكەم، موتلەقەن لەزىانمدا ئىلا بۇ فىستقائى گە لاوئىژ لەگەئىم دادەنىشن، لەبەرئەوہى فىستقائى گە لاوئىژ كەئەو ھەموو شەخسىەت و نوسەرە بەناوبانگە بانگەئىشت دەكەى پئوىستى بەيەككىكى وەك من ھەيە تا سىقە بكەن لىرە. ئىستا ئەدۆنىز ھاتبوو بۇ كوردستان خۇ مەعلومە ئەگەر خەلكى وەك ئىمەى لەپشت نەبىت ناسان نىيە بىتە كوردستان، ئەگەرنا لە ھەياتما ئىلاقمە بە گە لاوئىژ نەبووہ.

جىهان: دەتوانىت پىمانبلىيىت نەسرىەى رىكخراوہكان چەندە؟

مەللا بەختيار: ئەوہى ئىمە دەسەلاتمان ھەيە لەمانگىكدا سەرفى بكەين، (۷۵ - ۸۰)مىيۇن دىنارە، دەسەلاتى بودجە كەبتوانىن يارمەتى و ھاوكارى بكەين، زىاتر لە (۵۸۰)مىيۇن دىنارىش بودجەى رىكخراوہ دىموكراتىيەكانە. كە ئىمە وەرىدەگرىن و دەپاندىنى، باقىيەكەشى سەرف دەكەين بۇ چالاكىيەكانىان و پئوىستىيەكانىان و لىقەوماوان.

جىهان: بۇچى ئە مجارە بەلىستى جىا دانەبەزىن، تا قووەتى يەكئىتئىتان بۇدەر بكەوئىت؟

مەللا بەختيار: پىشتەر باسمركد ئەو ھەلومەرجه ناوچەيى و عىراقى و كوردستانىيە ئىشتبايەكى گەورەيە ئەگەر ئىمە ئاوا دانەبەزىن. ئەو قەناعەتى موتلەقمانە.

جىهان: تۇقەناعەتى موتلەقت بەوہ ھەيە دەزگاكانى ناوخۇ و ناسائىش و دەزگاكانى

نەئىنى بتوانن لەگەئىل پارتى بژىن؟

مەللا بەختيار: ئاخىر دەبزانە ئەوہ يەككىك لەسەبەبەكانە، ھەر ئەو پرسیارە يەككىك لە ھۆيەكانە كە ئىمە ناتوانىن لىكبترازئىن، كە بەيەكەوہ دادەبەزىن دادەبەزىن ئەو دەزگاپانە

هه‌لایه‌کانی یه‌کتر ده‌کهن، که‌به‌یه‌که‌وه دانه‌به‌زیڤین ئه‌و ده‌زگایانه لێک ده‌ترازین، که‌واته ژۆرگار ماویه‌تی ئیمه له‌بۆته‌ی یه‌گرتنه‌وه‌یه‌ک و پرۆسه‌یه‌کی دیموکراتی راسته‌قیه‌ن بتویننه‌وه. هه‌موو شتی‌ک به‌ئاره‌زوو دروست ده‌بیت، ده‌سه‌لات و ژۆرگانه‌کان به‌ئا ره‌زوو یه‌کنانگرنه‌وه. ئنجا ده‌بیت کاتی به‌ده‌یت، هه‌ولێ له‌گه‌لدا به‌ده‌یت، پێویسته مه‌وه‌زعییه‌کانی دابین بیت. ئنجا ئه‌وه رو‌ده‌دات.

جیهان: گورزی کوشنده‌ی یه‌کیته‌ی و پارتی له‌هه‌لبژاردنی داها‌توودا زیاتر ناراسته‌ی ئیسلامیه‌که‌نه‌ یان ناراسته‌ی گۆران؟

مه‌لا به‌ختیار: بێگومان هه‌ردوو لایه‌نه‌که خۆیان سه‌نگه‌ری ئه‌وه‌یان هه‌لبژاردووه، که له‌هه‌لبژاردنه‌کاندا له‌ ئیمه‌ی بیه‌نه‌وه، له‌به‌رئه‌وه ئیمه وه‌کو یه‌ک هه‌ولده‌ده‌ین، ئه‌و دوو جیهه‌ته لی‌مان نه‌به‌نه‌وه و ئیمه لیستی بالا ده‌ست بین ت پێشمانخۆشه ژۆرتین ده‌نگ به‌ینین، بۆئه‌وه‌ی چۆنمان بو‌یت له‌ نه‌تیجه‌دا حوکومه‌ت پێکه‌ینین. جیهان: به‌شیوه‌یه‌کی نه‌ینی چوار حیزبه‌که چوون بۆ ئێران، هه‌ستناکه‌یت ئێران ده‌یه‌و‌یت له‌ریگه‌ی ئه‌م چوار حیزبه‌وه گورزیکی باش له‌ یه‌کیته‌ی بوه‌شینیته‌؟

مه‌لا به‌ختیار: له‌خۆیان بپرسه، من ده‌پرسم ئه‌مانه پرسیان به‌ وه‌زاره‌تی ناوخۆ و سه‌رکرده‌یه‌تی سیاسی کردووه چوون بۆ ئێران یان نا؟ ئه‌مه پرسیاریکه و روبه‌روی ئه‌وانی ده‌که‌مه‌وه، پێمخۆشه وه‌لامی به‌نه‌وه، ئه‌گه‌ر تۆ بتوانی ئه‌و پرسیاره‌یان لێ بکه‌یت ژۆرم پێمخۆشه.

جیهان: ئه‌گه‌ر ئێران ده‌ست نه‌ینیته‌ ناو مه‌سه‌له‌که‌وه له‌ریگه‌ی ئه‌وه‌حزبانه‌وه، خه‌ته‌ریک ناکه‌و‌یته سه‌ر یه‌کیته‌ی له‌ سنوری سلیمانی؟

مه‌لا به‌ختیار: بێگومان هه‌موو جو‌ره ده‌ست تیۆره‌دانێک له‌لایه‌ن هه‌ج ده‌وله‌تیکی ئیقلیمی له‌لایه‌ن حوکومه‌تی عێراق و حوکومه‌تی مه‌رکه‌زی قیوڵ نییه.

جیهان: هه‌ندیک جار ناوچه‌گه‌ریته‌ ده‌که‌ی، ئه‌و نیشانه‌ی بۆ خانه‌قینت کرد، نمونه‌ بۆ بۆ مه‌خمورت نه‌کرد؟

مه‌لا به‌ختیار: یه‌که‌م خۆم خه‌لکی خانه‌قینم، ئه‌گه‌ر خانه‌قین نه‌بووایه من نه‌ده‌بووم به‌ مه‌لا به‌ختیار، خه‌لکی سلیمانی بوام هه‌ر نه‌ده‌بووم به‌سیاسی، ئه‌و چه‌وسانه‌وه‌ی له‌ خانه‌قین به‌رامبه‌ر به‌ خۆم و که‌سوکار و شاره‌که‌م کراوه، ئه‌وه هاندهریکی سه‌ره‌کی بوو بۆم

ئەوێ سیاسەت بکەم، دووێ مەخمور ئەوکاتە لەئیدارەى هەولێر بوو، من نەمەتوانی ئەنگ و ئیمکانەت و پێشمەرگەییەى لە خانەقین هەمبوو بۆ یەکیتی نیشتمانی کوردستان لەخانەقین کۆی کەمەو و بتوانم لە مەخمور هەمانشت بکەم، سێیەم ئیش لە مەخمور زۆر ئاسانتر بوو وەک لە خانەقین، مەخمور قەزایەکی بچوکتەر لە خانەقین و خانەقین ناوچەییەکی ستراتیژی بوو حەوت کیلۆمەتر لەئێرانەوێ دورە، زیاتر لە هەشت هەزار مەجەدین بە جەك و تفاق و دەبابەو راجماتەوێ لەوێ بوون هیژە ئیسلامییەکان هەموو تەركیزیان کردبوو کە خانەقین بگرنە دەست و هاتنە ناو خانەقین لەرێگەى تایبەتی خۆیان (٥٤) هەزار تەعەریب لەناو خانەقین بوو، ئەم ئەرکە زۆر زۆر قورس بوو، لەبەرئەوێ هەموو ئەمانە پالیان نا بەمنەوێ کە سێ مانگ بچمە ناو خانەقین بەرنامەم بۆ خانەقین دانا بوو، سێ مانگ پێش ئەوێ هەموو تابلۆی دائیروکانی ناو خانەقینمان بە کوردی نوسی، ناوی هەموو گەرەك و هەموو خۆپێندنگا و کۆڵانەکانی خانەقین ئەوێ کە گەرەك و کۆڵانی کۆن کۆن بوو، ناوێ کۆنەکانمان نوسی و حازمانکرد، ئەوێ کە گەرەك و کرلانی تازەش بەتەعەریب کردبویان ناوی هەموویانمان بۆ کوردی گۆری. ئێمە لەدوای سێ چارەك سەعات یەك تابلۆ لەخانەقین ئەما عەرەبی بێت، تابلۆی هەریمی کوردستانمان لە جیگەى دانەنابیت، لەماوێ یەك یەك هەفتەدا تەواوی شەقام و خۆپێندنگا و گەرەك هەموویان بونە کوردی، بەرنامەى زۆر وردمان بۆئەوێ دانابوو، یەكەم شار لەدوای روخاندنی بەعس، پێنج رۆژ دواى روخاندنی خانەقین بوو، تاکە شار بوو لەدوای یەك سەعات لە رزگار بوون بەنزیخانەى خانەقین ئیشی کرد و کەوتنە خزمەتکردنی خەلکی.

جیهان: بۆچی ئەمەتان بۆ کەرکوک نەکرد؟

هەلا بەختیار: لەراستیدا کەرکوک نابیت بە خانەقین، کەرکوک شارێکی زۆر گەورەترە لە خانەقین، کێشەى زۆر گەورەتر بوو لەناو کەرکوکدا، تورکمانییکی زۆر، کۆنە بەعسییەکی ئێجگار زۆر لەکەرکوک هەبوو، بەرنامەى هاوێشەى ئێمە و پارتیش تۆکمە نەبوو، دەستتێوەردانی تورکیا و ئیقلیمیش زۆر بوو، لای ئەمریکاش کەرکوک زۆر هەستیارتر بوو لە خانەقین، وەک یەکیتی کەمتەرخەمیشمان هەبوو بەرپرس و کادیروکانی یەکیتی لەچوار رۆژی سەرەتای رزگارکردنی کەرکوک کەمتەرخەمیان هەبوو.

جیهان: لەسەرەتادا وتت ئە هەلبژاردنی داهاووی پەرلەمان لەسەدا شەستی دەنگەکان بەدەست دەهێنین، خێرە بەیەك هەلبژاردن لەسەداچلی دەنگەکان دا بەزن؟

مەلای بەختیار: کۆ ئیمە لە هەلبژاردنی پێشو لە سەدا چەندی دەنگەکانمان هێنا.

بیانر لەسەدا حەفتا.

مەلای بەختیار: ئی ئەو لەسەدا چەندە شەست، لەبەرئەوێ ۲۵ لیست لەبەرمانبەرمانە لە ئیستادا لە هەلبژاردنی رابردوودا حەوت هەشت لیست هەبوو.

جیهان: هەست ناکەیت لە هەلبژاردنەکانی داھاتویدا ئەو لەسەدا شەستە بێتە سەدا چل؟

مەلای بەختیار: ناتوانم لە ئیستاوە هیچ حوکمیەک بدم، ئەو خزمەتگوزاری و سیاسەت و سەرکەوتن لە ناوچە کێشە لەسەرەکان و چۆنیتی هەلسوکەوت لەگەڵ ئیجساس و فکری خەلک ئەمانە تەحیدیدی ئەو دەکەن.

جیهان: ئەو گەندەئییەکی ئەم ولاتە هەیه حزب یان حوکومەت دروستی کردووە؟

مەلای بەختیار: هەردووکیان. ئەو رادە گەندەئییە کە دیاری نەکراوە جاری کە هیچ لیژنەییەکی پەسپۆر لیکی نەداوەتەو، بۆ ئەوێ دەستنیسانی بکات. بێمواپە هەردوکیان.

جیهان: حوکومەتەکی ئەمجارەشتان هەر چل وەزیرە؟

مەلای بەختیار: نا، بێمواپە لە بیست و پینج وەزیر زیاتر بێت، ئەگەر بگاتە بیست و پینج.

جیهان: بە قەناعەتی تۆ سێ پارێزگا بیست و پینج وەزیری پێویستە؟

مەلای بەختیار: نا، بەمن بێت لە پازدە وەزیری زیاتری نابێت، ئەویش زیاد نەبێت کەم نییە.

جیهان: ئەو ئەوتەێ رەوانەێ دەرووە کرا، تەسەورت وایە پایەییەکی بێت بۆ دروستکردنی دەولەت؟

مەلای بەختیار: وەلامەکەێ ئەوێە کە ئایا ئابووری بۆ دروستکردنی دەولەت گرنگە یان نا، گرنگترین ژێرخانی ئابووری ئیمە تانیستا نەوتە، لەهەموو عێراق و رۆژھەلاتی ناوەراستیشدا، بەلام ئایا ئیمە ئەوەمان بۆ دەولەت کردووە. ئیستا نا.

جیهان: ئەو گورزیکی بوو لە ئێران، ئێران حەقی ئەوەمان لێناکاتەو؟

مەلای بەختیار: بۆچی گورزیکی بوو لە ئێران؟ ئیقتسادی بەقوووت لە کوردستاندا، بەیوئەندی نیوانمان بەقوووتر دەکات، ئیستا تەرازوی نیوان ئێران و هەریمی کوردستان (۲) ملیۆن دۆلار تێپەریو.

جیهان: شتیکی تر ههیه، قورسایي ئیقتسادی ئیران له سنوری ئیوه، قورسایي ئیقتسادی له سنوری پارتییه، پارتی بهمه گورزیکی له ئیران نه داوه؟
 مه لابه ختیار: نا خو نهوتی شیواشوک له سنوری ئیمهیه.

جیهان: بهس له تورکیاوه دهچیت؟

مه لابه ختیار: له تورکیاوه دهچیت له بهر نه وهی تورکیا توانی نهو تهوقه بشکینیت، تورکیا تهوقیکی شکاند، تورکیا تهحهمولی مهسئولیهتی بردنی تنهوتهکهی کرد. بهم سیاسهته تهفزیلی سیاستی تورکیا ناکهینه سه ر ئیران ئیمه نهگه ر دهولتهتیک هه بوایه له مه ریخ نهوتهکه هه لمریت بو ئاسمان قبولمان بوو.

جیهان: مالیکی ده لیت له گه ل حکومتی ئاینده ی هه ریم داده نیشم، مه بهستی ئه وهیه له گه ل حکومتی کابینه که ی یه کیتی داده نیشیت ئه وه کیشه دروست ده کات یان یه کیتی له ژیره وه ریککه وتنیکی له گه ل مالیکی هه یه؟ مه لابه ختیار: ئیمه ش بیگومان که نهو وا سهیری حکومتی ئیمه بکات، له گه ل حکومتی دوا ی مالیکی به یوه ندییه که زورباشمان ده بییت.

جیهان: ئیوه نه بوونه ته خه له ل له نیوان حکومتی مالیکی و نیچیرقان؟

مه لابه ختیار: ئیمه کیین؟

جیهان: وه کو یه کیتی؟

مه لابه ختیار: نهگه ر پرا دهیه که له پرا دهکانی چاره سه ره بهییت له نیوان جه نابی سه روکی هه ریم و به غدا، حکومتی هه ریم و به غدا، ئه وه ده توانم بلیم له سه دا حه فتا و پینجی یه کیتی نیشتمانی کوردستان جیبه جیکراوه،

جیهان: جه نابی تاله بان و نیچیرقان یه که خیتابیان هه یه، جه نابی مه عود به رزانی و جیگره که ی یه که خیتابیان هه یه، خیتابیکی تووند، خیتابیکی کرانه وه، ئه م دوو خیتابه کامیان با شترن؟

مه لابه ختیار: له کاتی دیفاعدا نهگه ر ره خنه ی توند یش بگرین حه قی خو مانه. له کاتی کدا پیلانمان له سه ر نه بییت سیاسه تی نه رم کاریکی باشه، ئه مه یه که: دو وه می ش: من وای نابینم که جه نابی حوکومه تی هه ریم خیتابی توونده، وای نابینم جیگره که ی به ریز کاک کۆسره ت خیتابیان توونده، خیتابی تووند نابینم.

دەيلىت زۆر زياتره لهوهى ئيمهتائىستا جوابمان داوهتوه، لهسهروكى
هەر ئۆجيهى تاخيركەس، جەنابى مام جەلالايىش سەرۆك كۆماره، سيفهتى سەرۆك كۆمارى
و مەسئوليهتى سەرۆك كۆمارى فەرق دەكات لەگەڵ سيفهتى سەرۆكى هەر ئيم.

جيهان: بەتەسەورى تۆ کوورد تووشى هەفتاوجوار دەبێتەوه يان دەبێت بە دەولەت؟

مەلا بەختيار: ميژوو دوبارەنابیتەوه، ئەمە يەك، دووهميش ئايا ئەبين بەدەولەت يان
نا، من چەند جارێك ووتوو، پرۆژەى دروست كردنى دەولەتى سەريەخوى كوردستان
لەدەستى سياسهتى نيۆدەولەتى نيۆدەولەتى و گۆرپانكارىيه هەمەلايهنەكانى ئايندەى
پۆزەهلاتى ناوهراسته. ئىستا لەدەست قيا دەى سياسى كووردانىيه....

نەوشیروان مستەفا نەمین

سیاسە تەمداری ناسراوی کورد

نەم دیالۆگە لەکوژتایی مانگی تشرینی دووهمی سالی ۱۹۹۹ دا لەسلیمانی سازدراوه و لەکوژتایی مانگی یەكەمی هەمان سالی و لەهەمان شارددا دوا دارشتنەوهی بۆ کراوه.
دیالۆگ: تەوهری یەكەم / کیشەو بزوتنەوهی ژنان – ئافرهتان لەکوژتایی سەرچاوهیان گرتوو؟

نەوشیروان مستەفا: سەرەتا مەبەستت لەکیشە و بزوتنەوهی ژنان چیه؟

کام کیشە؟ کیشە چی؟

دیالۆگ: وهك بنه‌مايه‌كى گشتى هه‌رچين و توێژ و ره‌گه‌ز و ئايين و مروۆقيك. .. هتد، كاتيک ئازاديه‌كانيان ليزه‌وت نه‌كریت و مافه‌كانيان ئی فه‌تخ ده‌كریت و نه‌كه‌ونه ژیر زه‌برى چه‌وسانه‌وه و سته‌مه‌وه، كیشه‌يان بۆ دروست ده‌بیت دواتر له‌به‌رامبه‌ريدا و بۆ نه‌هيشتنی ئه‌و چه‌وسانه‌وه و سته‌مه‌ش بزوتنەوهیه‌ك دروست ده‌بیت، ژنانیش وه‌ك یه‌كێك له‌دوو ره‌گه‌زه‌ بنه‌ره‌تیه‌كه‌ی مروۆف هه‌رله‌دوايدا كوژتایی هاتن به‌كوومه‌لگه‌ی دايك سالاری، چه‌وسانه‌وه‌ی پیاو له‌دژياندا ده‌ستپێكرد و تانیستاش به‌رده‌وامی هه‌یه.

دواجار مەبەستم لەکیشەى ژنان نەبونی ئازادی و بى مافی و چه‌وسانه‌وه‌یه‌كه، كه‌له‌سه‌ر ئافره‌تان هه‌یه، بزوتنەوه‌ی ژنانیش ئه‌و بزوتنەوه‌یه‌ كه‌ بۆ نه‌هيشتنی چه‌وسانه‌وه‌ی ژنان و دا‌بينكردنى مافه‌كان و به‌ده‌سته‌پێنانى ئازاديه‌كانى ئافره‌تان به‌رپێكه‌وتوو.

نەوشیروان مستەفا: من بۆخۆم له‌راستیدا حاالی حازر هه‌ج كیشه‌یه‌ك نابینم به‌ناوی كیشەى ژنان. ژن له‌كوومه‌لى ئی‌مه‌دا هه‌روه‌ك پیاو به‌شداری ئه‌كات له‌ بواره جیا‌جیا‌كانی كوومه‌لگه‌دا، له‌ حوكومه‌تدا به‌شداری به‌رچاوی هه‌یه، له‌هه‌موو وه‌زاره‌ته‌كاندا جیا‌گاری گرنگیان پێ‌داون، هه‌ندێك وه‌زاره‌ت هه‌یه ژماره‌ی ژنان زیاتره‌ له‌ پیاوان تیا‌یدا وه‌ك وه‌زاره‌تى په‌روه‌رده، ئی‌ستا كچ به‌زۆر به‌شو نادریت و سوێخ كردن به‌ژنه‌وه له‌كیشه‌ی عه‌شیره‌تیدا زۆر كه‌م بۆته‌وه. من به‌ش به‌حالی خۆم ئی‌ستا ئه‌و كیشه‌یه‌ی ئی‌وه باسی لێ‌وه‌ده‌كەن له‌ شاری سلێمانی نایبینم،

كيشى ئافرهت هينده زهق و ديار و بهئاستيگ گهشتوته كه نه وهك قابيل به رهتكردنه وه نيه به لكو قابيل به تهحه مولكردينش نيه، ههر به كه مترین تيروانين له هه لومه رج و ومزعييه تي ئافره تانى دهوره به رى خو مان نه و راستيه مان بو دهرده كه وي ت كه زمان له چ مهرگه سات و واقتيكى تالدا ژيان دهگوزهرينن، ههر له به كه م سهيركردنيان و ليديانيان له خيزاندا له لايه ن باوك و براو مي رد و كوره وه و سو كايه تي پيكردينان له سه ر شه قام و شوينه گشتيه كان له كو مه لگه دا و پينه داني بو ستي گرنك پييان له حزب و حوكومه تا، تا ئه گات به تيروركردي زمان كه له لوتكه ي تاوانه و بو ته دياردهيه كي ديارى نه م كو مه لگه يه. نه مه ش له سه ر بناغه و به به لگه ي نه و دووناميلكه يه ي، كه له سه ر تيروري زمان دهرچوو و كه ناوى سه دان ئافره تي تيروركر اوى تيدا يه. نه گه ر نه م هه موو بي حورمه تي و سو كايه تي و هه ره شه و تيروره كيشه نه بيت، ئيتر ده بيت كيشه چي بيت؟

نهوشيروان مسته فا: پيموايه ههر ژن تيرورنه كراوه، به لكو پياو زياتر تيروركر اوه.

ديالوگ: به لام هو ي تيروربيه كان جيا جيا يه، تيروري پياوان زياتره له سه ر دوژمنا يه تي و دزي و حزبا يه تي و كيشه عه شاي رى و شه خسى و هتد، به لام تيروري زمان به زوري بيانوى نه وه وه يه كه گوايه له سه ر بي شه ر هفي و به دره وشت يه.

نهوشيروان مسته فا: هه ندى له پياوه كانيش له سه ر نه خلاق كوژراون، هه مووى له سه ر دزي و دوژمنا يه تي نه بوون.

ديالوگ: به لام ريژه كه ي زور كه مه.

نهوشيروان مسته فا: نه خير زوره.

ديالوگ: به لام پشت نه ستور به سه ره چاوه بروا پيكر اوه كانى ده زگا حوكه مى و حزبي و ري كخراوه كانى زمان - ئافره تان، نه و راستيه ده سه ليني كه زور به ي كوژراو له سه ر مه سه له ي شه ر هف ئافره ته نه وهك پياو.

نهوشيروان مسته فا: پياويش كوژراوه، به لام كه س نه بووه ديفاعيان لي بكات و زانياريان له سه ر كو بكاته وه. تا ئاماريك به ده ست به يني له سه ر نه و پياوانه ي كه له سه ر ره وشت كوژراون. نه م دياردهيه ش له سه ر تا سه رى دنيا هه يه، ته نها ههر له كوردستاندا نيه، به لام له ولاتى ني مه له به ر جيگير نه بونى دام و ده زگاي حوكومى وهك پوليس و ئاسايش نه م

تەمبەلە زۆرتر نەکریت، ئەگینا لە ئەکریکا و بەریتانیا و فەرەنسا تاکو سوید و سویسرا ئەو
یە لەسەر خیانەتی زەوجی و ساردی کەوتنە نیوان ژن و پیاو روئەدا و کارەساتی
دەستەریز و گوشتنی لێئەکەوێتەو.

دیالوگ: جیاوازییەکی زۆر هەیە لەنیوان تیرۆری ژنان لەنیوان رۆژەهەلات و رۆژناوادا ،
هەم لەروی ژمارە و ریزەو، هەم لەروی هۆکانی تیرۆرەکەو، لێرە تیرۆری ژنان زۆر جار
بەهۆی بوختان و درۆ و ئەنجامی ناارامی و هەلچونی دەروونییەو دەبییت، حالەتی تیرۆر
لەوئ زۆر کەمە، بەلام لێرە زۆرە بە لەبەرچاو گرتنی ژمارە ی دانشتوانی هەردوولا ئەمەش
واقعیە کە هەر لە کەسیکی ئاساییەو بۆ بەرپرسیکی گەرە دانێ پیاو دەنییت.

نەوشیروان مستەفا: گەر وایە زۆر لەو بەرپرسانە کاربەدەستن بۆ مەنعی ناکەن؟ من
پێمواوە ئەو قسانە تەنھا بۆ خۆ خۆشەووست کردنە لەلای ژنان گەر وایە بۆ مەنعی ناکەن؟
دیالوگ: راستە ئەمە قسە ی زۆربە ی خەلگیە بە ئاستە جیا جیاکانەو، کە دەلێن
بەرپرسانی ئیستا بۆ بەئەرکی سەرشانیان هەلئاستن و ئیجرائاتی پێووست ناکەن بۆ
بەرگرتن لەم تاوانە، جا لێرەدا کاتی خۆیەتی ئەم پرسیارە ئاراستە ی جەنابت بکەین، کە
تانیستا هیچت نەکردوو بۆ نەهێشتنی یان کە مەکردنەو ی ئەم تاوانە؟

نەوشیروان مستەفا: من وەک بۆم باسکردی هیچ کێشە یەک نابینم، بەناوی کێشە ی
ژنانەو.

دیالوگ: کێشە کە زۆر روون و بەرچاو ناتوانرێ ئینکاری لە بونی بکریت.

نەوشیروان مستەفا: من بۆخۆم نای بینم، تا ئیستا کەسیک نەهاتوو بۆ لام بۆ
شکاتکردن لەم بارە یەو، پێمواوە ئەم شتە زلکراو و موبالغە ی پێو دەکریت.

دیالوگ: بەلام جیا لەقسە و باسی خەلکی و بەرپرسانی ناو بزوتنەو ی ژنان، ئەو دوو
نامیلکە یە ی دەرچوون بەناو نیشانی: یە کە میان (هاواری) لە کوردستانەو (کە لەلایەن
ریکخراوی سەر بە خۆ ی ئافرەتانەو بەلاو کراو تەو، دوو مەیشیان بەناوی (زنجیرە یە ک لە
تراژیدیای تاوانەکانی دژ بە ژنان) کە لەلایەن سەنتەری راگە یانندی سەر بە یە کیتی ژنانی
کوردستان بەلاو کراو تەو کە تیایدا ناو و ناو نیشان و تەمەن و تەنانەت و پێنە ی ئافرەتە
تیرۆر کراو کەنەو، بەسەدان حالەتی تیرۆری ژنانی تییدا بەلاو کراو تەو لەمە زیاتر بەرزت
بەلگە ی چی تەرت دەوێت؟

هتد، هتد، **ئەوان مستەفا:** بەلام ئەو ژمارە زۆری باسی ئەکەن خنکاوه و سوتاوه و هتد، چۆن ئێکە ئێکە بە تیرۆرەوێه؟ هەرئەوه ماوه ژن بەدەردی خوا بمریت و بلین تیرۆر کراوه.

دیالوگ: بڕواناکەم هیچ کەسیک یان لایەنیکی بئوانیت قەسەبکات یان مەسەلەیهک لەهیچی خۆرای دڕوست بکات، بلاوی بکاتەوه بەئاسانی بەسەر خەلکیدا بەتایبەتی کەسانی رۆشنیر و بەناگادا تێپەریت. سەبارە بەژمارە ژمارە ژنانی سوتاو و خنکاو. هید، گەر لەکوێ هەموو ژمارەکانی دەرکەین هێشتا (۱۴۰) حالەتی تیرۆری ژنان ئەمێنیتەوه لە(۱۵) مانگدا، ئەمەش لەسەر بناغە ئێو زانیاریانە لە نامیلکە (زنجیرەیهک لە تراژیدیای تاوانەکانی دژ بە ژنان) کە لەلایەن سەنتەری راگەیانندی سەر بە یەکیی ژنانی کوردستان بلاوکراوەتەوه ئاماری تیرۆرکراوەکانیش لەمەکتەبی مافی مرۆفی یەکیی ژنانی وەرگرتوو، وانا سەرچاوەی هەموو زانیاریەکان لە خۆی یەکیی نیشتمانییەوه.

نەوشیروان مستەفا: لەگەڵ ئەمانەشدا هەمووی هێشتا بڕواناکەم تیرۆری ژنان بەو ئاستە بێت کە کێشەیهکی گەورە بۆ ژنان دڕوست کردبێ، بەوشیوێهە کەتۆ باسی ئەکەیت، هەرودها لەروی ئینسافی شەوه بێت پێویستە باسی ئەو سەدان پیاوانەش بکەیت، کە توشی کەتابە بون بەدەست ژنەکانیانەوه، لە کاتیکدا ئینسان بمریت باشترە وەک لەوهی توشی کەتابە بێت، چونکە ژنانی دەبێتە دۆزەخ.

دیالوگ: بەلام بەهەزاران ژنیش توشی جوړەها نەخۆشی دەرونی بوون بەهۆی پیاوهکانیانەوه، بەهەر حال مادام تا ئیستا بەریتز لەگەڵ بوونی ئەم بەلگەش بڕوات بونی کێشەیهکی تایبەت بەژنان نییه، پێمانباشە بزاین ئەم راو بۆچون و و تیروانینە لەسەر چ بناغەیهک دارشتوو؟

نەوشیروان مستەفا: من ئەئیم موبالغەیی زۆری پێوه کراوه، ئەو تیرۆری ژنانەهی هەیه ئەچیتە چوارچێوهی رێرووی ئەو تاوانانەهی لە کۆمەلگەدا ئەکریت و تەنها تایبەت نییه بە ژنان و بەلکو لە دژی ژنانیشدا دەرکرت، و بەشیکە لەکێشە کۆمەلەکەمان بەگشتی. ئەگەر ئیمە بئوانین یاسا سەرورەر بکەین و دەزگاگان بەباشی کاربکەن و کەسیک کەسیکی تر ئەکوژیت نەتوانیک رابکات و خۆی بداتە پال لایەنیکی، ئەوا حالەتی کوشتن کەمەبێتەوه، ئەمەش بەستراوه بەوهی دام و دەزگاگانی حوکومەت هەم چالاک بن هەم چاوپۆشی نەکەن.

دیالوگ: ئەو مەسەلە یەکی ئاشکرایە لای هەمووان، کە ئەو ئیدارانەى تا ئیستا هەبوون وانیوه کار و ئەکەکانیان وەك پۆیست بەرپۆبەرن، هەر بۆنمونه تاوانبارن و وەك پۆیست ناگیرین و سزا نادرین و ئەمە واقعه، بەلام قسەى ئیمە ئیستا لەسەر ئەو کیشە یەیه کە سەرتاسەرى کۆمەلگەى گرتەوه.

نەوشیروان مستەفا: سەرتاسەرى کۆمەلگەى نەگرتەوه بۆنمونه: هەر لەم گەرەکەى ئیمەدا چەند هەزار مالى تىدايه، تاكو ئیستا يەك ژن تیرۆرنەکراوه، تياشیهى به ئاشکرا پەيوەندى لەگەڵ ئەم و ئەودا هەیه، نازانم لەمە زیاتر ژنان چييان دەوێت؟ ئۆردوگای رانیه ئۆردوگایه کى دواکەوتوو، کۆمەلێکن تا ئیستا پەيوەندى خێلەکى باوه تياياندا، داب و نەرىتى عەشایەرى زالە بەسەریاندا ژنێک دەکوژریت لەوى، ناکریت بکریتە پێوهر بۆ پێوانەى هەموو کۆمەلگە.

دیالوگ: یەكەم – ژن دەیهوێت وەك ئینسان سەیر بکریت، ئەوهى بۆ پیاو رهوایه بۆ ئافرهتیش رهوابییت، دووم – هەر له ئۆردوگای رانیه تیرۆرى ژنان نییه، بەلکو لەناو جەرگەى شارەکانى کوردستانیش جیا له شارۆچکه و لادیکانى ئەم تاوانه هەیه.

نەوشیروان مستەفا: من وتم بەشیکە لەهەموو تاوانەکانى ناو کۆمەل.

دیالوگ: بەلام ناحەقیانەترین و وەحشیانەترین تاوانه.

نەوشیروان مستەفا: کوشتنى ئینسان لەسەر هەر شتێک بیّت جۆرێکە له وەحشییهت و تاوان.

دیالوگ: بەلام کاتیك لەسەر گومانێک یان خۆشهویستییهکى پاك بیّت، ئازارى زامى ئەو تاوانه قوڵتر و قورستر دەبیّت،

نەوشیروان مستەفا: تۆ چوزانیت ئەوه گومان یان خۆشهویستییهکى پاك بووه؟

دیالوگ: پشت ئەستور لەسەر بناغەى ئەو بەلگانەى لەو نامیلکە و رۆژنامانەدا بلاوکراونەتەوه، کە بەدواداچون و لیکۆلینەوه یان لەبارەى ژنانى تیرۆرکراوهوه کردوو.

نەوشیروان مستەفا: دەرچونى ئەو نامیلکە و رۆژنامانە بەلگەیه بۆ بونى ئازادى له کۆمەلگەى ئیمەدا.

دیالوگ: ئیمەش بروامان بە بونى جۆرێک له ئازادیهه لەم کۆمەلگەیهدا، بەلام دەبناستێکى دیاریکراوى کەم، بەهەر حال ئیستا ئیمە قسەمان لەسەر بون یان نەبونى ئیزادى

بەهەر کۆمەڵگە قەسەمان لەسەر بون و نەبونی کێشەى ژنانە، کێشەکەمان ئەهوهیه برێزت برۆای
بەهەر کۆمەڵگە قەسەمان لەسەر بون و نەبونی کێشەى ژنانە. **PDF 4 KURD**

نەوشیروان مستەفا: نەخێر بروام نییه کێشەیهک هەبێت بەناوی کێشەى ژنانەوه.

دیالوگ: گەر کهسیکی وهک بهرێزت کهیهیکی له ناسراوترین سیاسەتمەدارانی کورد،
دوچار قەناعەتی ئاوابێت که بروای بەهەسەلهی کێشەى ژنان نییه، ئەبێت من چاوهڕێی چی
بکەم له کهسانیکی ئاسایهی ئەم کۆمەڵگەیه؟

نەوشیروان مستەفا: ئەوه موشکیلهی خۆته، من وهکو پیموتی ئەو کێشەیهی تۆ باسی
دهکەیت و بهکێشەى ژنان باسی دهکەیت من نایبینم و باوهرم بهبونی نییه.

دیالوگ: بهزۆت لێدان و سوکایهتی و هەرهشه و تیرۆری دژ به ژنان بهکێشه نازانیت؟
نەوشیروان مستەفا: نەخێر.

دیالوگ: بهچیان ئەزانیت؟

نەوشیروان مستەفا: بهشیکن لهو تاوانانهی له کۆمەڵگەدا دهکړین.

دیالوگ: ئەم تاوانانه که له دژی ژنان ئەکړین، دوچار نابنه هۆی دروست بوونی
کێشەیهکی تایبەت به ژنان؟

نەوشیروان مستەفا: نەخێر.

دیالوگ: چۆن

نەوشیروان مستەفا: ئەمه رهئی منه، تۆ دهتوانیت پێچهوانهی بیت.

دیالوگ: بهدلتیاییه وه پێچهوانهی ئەو رهئیهم.

نەوشیروان مستەفا: کهواته گهشتینه خالی کۆتایی.

دیالوگ: به ئێ، بهلام دهتوانین ئەم خالی کۆتاییه بکهینه خالی سه رهتا بۆ چه نه د باس و
بابه تیکی تر، که په یوه هه ندیداره به ژنانه وه.

نەوشیروان مستەفا: منیش پیمباشه.

دیالوگ: ته وهری دووه / کێشه و بزوتنه وهی ژنان — نافرەتان ئیستا له چ ناستیکدا یه؟

نەوشیروان مستەفا: ئیستا دهوری ژنان له کۆمەڵگه ی ئیمه دا زۆره له هه موو بواره کاندایه

کار دهکەن، دکتۆری ژن هه یه، پارێزه ر و ئەندازیاری ژن هه یه، سه رنوسه ر و رۆشن بیری ژن
هه یه. هتد، هه ندی وه زارمه ت رێژه ی ژنان زۆرتره تیا یدا وه ک له پیاوان.

دیالۆگ: مەسەلەكە لە زۆری ژناندا نییه، لە گەرنگی پۆستدایه، بهو واتایهی دواجار دەستی كێدایه، بۆیه دەبینین ئەو وەزارەتە تاقانەیهی درابویه ژنان لەم ئالۆگۆردی ناو حۆكۆمەتدا لێبیان سەندرایهوه لەكاتێكدا بەرێز مام جەلال لە پاداشتی كار و چالاکی فاتمەخان وەك وەزیریکی سەرگەوتوو، رێزی لێنا و تەكڕیمی كرد. هەرودها نەبونی ئافەرەت لەسەرگردایهتی و مەكتەب سیاسی یهكێتیدا جیچی پرسیاره.

نەوشیروان مستەفا: ئەبێ ژن حۆی ئیساپاتی و جودی حۆی بكات، دەرگیان لەرودا دانەخراوه. ئەگەر ژنی كورد حۆی لێوهشاوه بوایه، ئەیتوانی لەناو حزبەكان و ئیدارەیی كوردیدا جیگەیی حۆی بكاتەوه، ئەگەر ژن حۆی نەتوانی حۆی بسەپینی ئیتر پیاو چی لێ بكات؟

دیالۆگ: مەسەلەكە بێتوانایی ژنی كورد نییه، بەلكو نەبونی فرسەتی گونجاو و رێپێنەدانە.

نەوشیروان مستەفا: كێ رێپێنگرتوون.

دیالۆگ: بەرێزت.

نەوشیروان مستەفا: چۆن؟ من هیچ كات لە دژی ژندا نەبووم.

دیالۆگ: بەلام بەرێزت بۆت باسكردم ئەگەر ئافەرەتتان وەرگیرتایه لە پارتی كریكارانی كوردستان، زیاترتان لەگەڵدا ئەبوو بە دەیان ئافەرەت ئامادەبوون لە ریزەك انی یهكێتیدا خەبات بكەن و لە شۆرشدا بەشدارین، بەلام بەرێزت رێگەت پێنەدا بوون، ئەمە بۆ؟

نەوشیروان مستەفا: لەبەرئەوهی ئەو بار و زروف و وەزعی ئەو زەمانە تێیدا بووین زۆر سەخت بوو، مقەرەتی جیگیرمان نەبوو، گەرۆك بووین لە دێهاتەكاندا ئەسوراپێنەوه، شوینی چالاکی ئێمە شوینی عاصییهكان بوو، كە سوینی زۆر دابراو بوو لە شارستانیەت، ئێمە بۆ ئەوهی پەيوەندییهکی بەهیز لەگەڵ جوتیار و لادی نشینەكانی ئەو ناوچانەدا دروست بكەین ئەبوایه بچوینایه ئاستی عاقل و بیرکردنەوهی ئەوانەوه، لە هەلسوكەوت و خۆرەوشتماندا وەك ئەوان رەفتارمان بكردایه، بۆئەوهی بروا و متمانە لە بەیهنماندا دروستبوایه، چونكە ئێمە پێستیمان بەوان بوو، لەو قۆناغەدا نەمان ئەتوانی ژن لەگەڵ خۆماندا بسورێنینهوه، چونكە ئەبو بەهۆی دابراوی ئێمە لەخەلك لەو قۆناغەدا نەمان ئەتوانی ئافەرەت وەر بگیرین، و لە مەفرەزەكانی خۆماندا چەكداریان بكەین، چونكە ئێمە

دەجەن گەرگەوت بۆجەوتن خەلگی دیهاته که قبوڵیان نەدەکرد که ئافرەت لەگەڵماندا
 یێت، هەمەدەها زۆری پێشمەرگەکانی ئێمە گەنجی هەرزەگاری تازە پێگەشتوو بوون،
 ئەگەر ئافرەتیا نەگەڵ بوا، توشی دەیان گیروگرفتی ئەخلاقى ئەبوون، بۆئەو
 و بەروری روداو و پشێوی نەبێنەو و گرفت و کێشەمان بۆ دروست نەبێت، بەباشم زانی
 ئافرەت وەر نەگرین لەشاخ، بەلام لە رێکخستنهکانی ناو شاردا ئافرەتی زۆری تێدا بوو بۆ
 مۆنە: کاتی خۆی لەناورێکخستنهکانی ئێمە لەشاری سلێمانی کەرێتیکمان هەبوو دێناوی
 کەرێتی (لەیلا قاسم) یەکیک بوو لەکەرته گەورە و چالاکەکان.

دیالوگ: بەلام کۆمەڵەی ئێران لەهەمان هەلومەرجی ئێوەدا بوو، بە دەیان پێشمەرگە
 ئافرەتیشیان لەگەڵدا بوو.

نەوشیروان مستەفا: بەلام زۆر توشی گیرو گرفت و کێشە بوون و بوو هۆی دابریان
 هەخەلکیکی زۆر.

دیالوگ: ئەى پارتی کرێکارانی کوردستان.

نەوشیروان مستەفا: پێ کاکا لەناو میلەت و ولاتی خۆیدانییە.

دیالوگ: کەواتە بەزۆر قەناعەتتان وابوو و واشتان بەباشزانێوە تەنها بۆ بردنە
 یێچشەو هەندیک لە کارەکانتان ریز لەداب و نەریتیکی دواکەوتوو بەسەر چوو سەدان
 سال لەمەوبەر بگرن، کە لەگەڵ ژیا نى هاوچەلاخی ئەم رۆژگارەدا ناگونجیت ئەگەر
 یێچەوانە کەتیا ن بکر دایە باشتر نەبوو؟

نەوشیروان مستەفا: نەخێر باشتر نەبوو، هەموو خەلکمان لێئەبوو بە دوژمن، هەر وەها
 بۆمەئێک لە کارەکانمان نەبوو بەلکو لەبەر شۆرش بوو، مەسەلەى هەلسانەو هە شۆرشى
 ئورد بوو لە تیکشکان، مەسەلەى بەرگریکردن بوو لە میلەتە کەمان لەبەر مەسەلەى
 یێنجه می دنیا.

دیالوگ: بێ ئەوان ئەو نەدەکرا؟

نەوشیروان مستەفا: نەخێر، هەر بەبەلگەى ئەو هە ئەنفاکرا، ئێمە یێش ناچار بووین ئەو
 بێگایانە چۆل بکەین و بەجێهێڵین، دێهاتە کامی کوردستان هەر وەک دەریا بوو بۆ ماسی،
 هەر وەک چۆن ماسی بێ ئاو ناژی، پێشمەرگەش بێ لادێ نەدەژیا.

دیالۆگ: گەر مهسه له که ئابوو، ئیتر گوناھی ژنان ده بیټ چی بیټ؟ ژنان ئاماده بوون
انی بدن بههه موو شتیک دور له کارهبا و ئوتومبیل و خووشی و پشودانیان و
بههرمه ند بونیان له ژیانیکی هاوچه رخی ناوشار هاتبونه دهره وه بو شاخ و لادیکان، بو
ژیانیکی سهخت و دژوار، بهرپزیشان قبوستان نه کردوون بههوی هه لومه رچی نه گونجاو و
داب و نه ریتی دوکه وتوانه ی خه لکی لادیکان ئیتر له مه زیاتر ئافه رته تان چی بکه ن؟
قوربانیان داوه بههه موو شتیک، به لام کۆمه لگه و به تایهت پیاو له دژیان بووه.

نهوشیروان مستهفا: پیاو له دژی نه بووه، کامه تا پیاو له دژی بووه؟

دیالۆگ: هه ر به به لگه ی قسه که ی بهرپزت که ئیستا خۆت باسکرد.

نهوشیروان مستهفا: ئیستاش کهم له شکری دنیا هه یه ژنی تیڤا بیټ، نه وه چه ند ساله
ئیسرا ئیلی و نه مریکیه کان ژنیان هی ناوه ته وه ناو هیزی چه کداره وه، هیزی چه کدار له
دنیا دا به زۆری پیاوه.

دیالۆگ: ئاماده یه که هه بووه له ئافه رته که وه، له کاتی کدا ریگی پی نه دراوه، ئیتر
گوناھی ژن چییه؟

نهوشیروان مستهفا: به ئی ریگامان پی نه داوه، له بهر نه وه ریگایانه ی که پیموتی.

دیالۆگ: که واته دوا جار گوناھی ئافه رته تان نییه، که نیسپات و وجودی خوویان
نه کرد بیټ له شو رشا، نابیت بکری ته خالی به هانه گرتن پیاو ریگه ی
پیاو بدایه روئی خوویان به سه رکه وتوو یی ده بینی، هه ر به به لگه ی خیزانه کانی بهرپزتان
له مه کته ب سیاسی و سه رکر دایه تی و بهر پر سه کانی تر، که ژیا نی سهخت و تالی شاخ و
شه ریان هه لپزار دو له خووشی و ناخووشیدا له گه لتان بوون.

نهوشیروان مستهفا: راسته ئیمه هه موو خیزانه کانه مان له دهره وه له شاخ له گه لماندا بوون،
له گه ل ئیمه دا له ژیر توپ و ته یاره دا بوون، و ئیش و کاری خوویان به سه رکه وتوانه ده کرد،
ئه وه ش جیی شانازییه بو ئیمه و نه وانیش، هه روه ها هه لو یستیکی سه روه رانه یه له میژوو ی
خه باتی ئافه رته ی کوردا، به لام هاوکاتیش کهم نه یون نه و ئافه رته تانه ی ده وری سل بیان گیرا.

دیالۆگ: وه کو چی؟

مەسەلەى بارى ئابوورى بەشىكە لەهۆپەكان، بەلام هەمووى نىيە، چونكە ئاشى روسنېرى و نەبونى پەيوەندى پېشوەخت، بۆ يەگتر ناسين و بىروباوەرى سىاسى و تەنانەت ئىنتەماى حزبىش لەم هەلومەرجەى ئىستادا رۆلى خۆيان هەيە.

نەوشىروان مستەفا: نەخىر وانىيە، مەسەلەى ئابورى لەهەمويان گرنگترە، بەبەلگەى ئەووى، پىاويك لە خارىج دىتەووە باشترىن و جوانترىن كچ شوى پىدەكات، بى ئەووى هىچ پەيوەندىيەكى فكرى و سىاسى و حزبى و رۆشنېرى هەبىت لەنىوانياندا، واتا لەخارىج بوون بۆتە بەرزترىن شەهادە، بۆ هەركەسىك كە بىهويت جوانترىن و شوخترىن كچ بەينى لەكاتىكدا كاتى خۆى بروات هەبىت ئافرەتى كورد ئامادە نەبوو شو بەكورىك بكات كە لە خارىج بىت، ئىباشە ئەووە خەتای كچەكەيە نەووە كورەكە.

دىالوگ: ئافرەتى ئىمە ئەمە بۆ دەكات؟

نەوشىروان مستەفا: بۆئەووى بچىت بۆ خارىج زۆرجارىش لەوى لە پىاوەكەى جىادەبىتەووە.

دىالوگ: ئەمە بۆچى ئەكات؟

نەوشىروان مستەفا: نازانم، بۆ؟

دىالوگ: لەبەرئەووى لەوى وەك بەرئىزت ئامازەت پىكرد، هەم مانگانە برىك پارەى هەيە بۆ خەرجى رۆژانە و چاوى لەدەستى كەس نىيە، هەم شوقتەيەكى هەيە بۆ پشودان، بى جىگە نىيە و هەم ئازادە لە هەئسوكەوتىدا كەس ناتوانى سوكاىەتى پى بكات. كاتىكىش مێردەكەى ئىنسانانە رەفتارى لەگەلدا ناكات، جىابونەووى پى باشترە وەك لە پىكەووە ژيان لەگەلدا.

نەوشىروان مستەفا: نەخىر هەر ئەوونىيە، بەلكو دوو دنياى جىاوازە، كە دەچىت بۆ ئەوى دەچىتە دنيايەكى بەرلایيەووە، چونكە ئەو ئازادىيەى خەلكى ئەوى لىي بەهرەمەندن، لەئەنجامى گەشەى چەندەها سائە يان باشتر بلىين چەند سەدەيەكە، كە بەشىنەيى و لەسەرخۆ پىي گەشتوون، بەلام كەسىكى ئىرە كەدەچىتە ئەوى ئەو ئازادىيە بە بەرەلایى تىدەكات، توشى بەرلایى و بى ئىلتزامە دەبىت.

دىالوگ: ئەمە هەر بۆژن نىيە بەلكو بۆ پىاويشە، مەسەلەى تىگەيشتن لە ئازادى وەك خۆى يان سەيركردنى وەك بەرەلایى زياتر بەندە بە هۆشيارىيەووە نەووە رەگەزى نىر و

ئەو جارىش ئەو ھەرژن نىيە، كە ھەزى لەخارىجە، بەلگو پياو و مندال و گەنج و ئى ئەم كۆمەلگەيە ھەموويان ئامادەن قوربانی بدن بەھەموو شتێك تەنات بە ژنانیش، رینگەى ھات و نەھات ئەگەر نە بەرو خۆيان ئەدەنە دەم دەريا و ئەچنە نيو كیلگەى ئەلغام ئەمەش لەپیناو چوون بۆ خاريج.

نەوشیروان مستەفا: بۆجى.

دیالوگ: لەبەر نەبونی ضمان و ئەمان لەم ولاتەدا، بەتایبەتی لە بواری سیاسى و ئەمنى و نابوریدا، چونكە كەس نازانیت نەوێك لە داھاتوودا بەلگو لە ئیستاشدا چى رودەدات؟ لەروى ھەلومەرجى سیاسییەو ھەلەلەك ئەگەرى ھاتنەوێ بەعس بۆ كوردستان بۆتە تارمايى ترس و ھەمیشە ھەرەشە لەخەلك دەكات، لەلایەكى تر، شەرى حزبەكان بەگشتى و شەرى یەكێتى و پارتى بەتایبەتى، وەزعیكى نائارامى بەبەردەوامى بۆ خەلكى كوردستان دروستكردوو و بیزارى كردوون، ھاوكات نەبونی ئازادى بەواتا راستەقینەكەى خۆى لە ژيانى واقیعدا دور لە ئیدیعا و دروشم، ئەویش ھەر لەنەبوونی ئازادى قسەكردن، تا دەكات بە تیرۆر بەتایبەتى تیرۆرى سیاسى كەواى لەخەلك كردوو ھەمیشە لە ھالەتى ترسدا بژین. .. ھەروەھا خراپى بواری ئابورى دیارى ئەم كۆمەلگەيە، ھەروەھا لەبواری كۆمەلایەتىدا تا ئیستا عورف و عاداتێكى كۆن ئیش دەكات و جوړێك لە پەيوەندى كۆمەلایەتى ھەيە كە بەواتای وشە دواكەوتوانەيە، سەربارى ئەمەش ھەمووى ئەو ھەسادییە ئیدارییەى كەزۆربەى ھەرمانگە و كارگە و دەزگاكانى ھوكومەتى گرتۆتەو، بەتایبەتى پۆلیس و ئاسایش كە بەرتیل وەرگرتن بۆتە دیاردەيەكى بەرچاو لەناویاندا.

نەوشیروان مستەفا: جا كۆچكردن چارەسەرە؟

دیالوگ: نەخیر، بەلام خەلكەكە بى ئومیدە لە ھەموو شتێك، ھەر لەخودى خۆیەو ھەتەنەھا ھیچى پیناكریت، تا دەكات بە حز بەكان كە ھیچى بۆناكەن لەم ولاتەدا ھیچ پرۆژە و ناسۆیەكى رۆن بەدیناكریت، بەھەر حال ئەم میللەتە ھەمووى لەسەر سەفەرە، ئیتر بۆجى بۆپیاو ھەلال و بۆژن ھەرام بێت؟

نەوشیروان مستەفا: من باسى ھەلال و ھەرام نەكرد، تۆ باسى مانەوێ كور و كچت كرد، منیش وتم مەسرفى زەواج گرانە، ھیچ مائێك ئامادەنییە كچی خۆى بەخۆراپى بدات بەھىج كورێك.

ئەمە داب و نەرىتى كۆمەلگەيە، ئىتر گوناھى كچ جىيە؟

نابىن؟
باشە تۆ و ئەو كچەى تۆ دىفاعى لىدەكەيت، بۆ دژى ئەو نەرىتە

دىالوگ: بەدئىيايەو كارمان بۆ ئەويە، بەلام كاتى دەسلات لە دژمان بوووستى پارىزگارى لەو داب و نەرىتە دواكەوتوانەيە بكات. ھەر ئەم وەزە دەبىت كە ھەيە، تاوانى كچىكى داماو دەبىت چى بىت كە باوك و برا داواى زۆريان ھەبىت.

نەوشىروان مستەفا: كچەكە داواى دەكات نەوك باوك و برا.

دىالوگ: بەلام لەژىر كاريگەرى داىك و بوكدايە، ھەروەھا پىويستە ئەو بەزانين بۆچى كچ داواكارى زۆر دەكات؟

نەوشىروان مستەفا: چونكە پىموايە تا مارەييەكەى زۆرتەر بىت، رىزى زۆرتەر دەبىت، تا خشل و جل و بەرگى زۆرتەرى بۆ بكرىت، پاىەى كۆمەلەيەتى بەرزتەر دەبىت، تا شەكراوەكەى خەلكى زۆرتەرى بۆ بانگ بەن ديارتەر و ناسراو تر دەبىت.

دىالوگ: ئەمە بۆخۆى واقعىكى تالى كۆمەلەيەتییە و زادەى عەقلىكى دواكەوتوى ئەم كۆمەلگەيەيە، ئىتر كچىكى داماو بەتەنھا چى پىدەكرىت؟

نەوشىروان مستەفا: تۆ ھەر باسى كچى داماو دەكەيت ئەگەر ئەو كچە داماو رازى بىت بەگەنجىك و پىكەو دەھاتوى خۆيان پىكەو بەنىن باشتر نىيە، لەوہى مېردەكەى بختە ژىر قەرزىكى گەورە و گرانەوہ.

دىالوگ: كاريكى چاكە كە كور و كچ بەيەكەوہ ژيانى خۆيان پىكەوہ بنىاد بنىن، كوران و كچانىكى ديارىش ھەن كە ئەم كارمیان كردووہ بەلام بەداخەوہ بەلام كەمن، چونكە ئەم ھەنگاوہ پىويستى ھەم بە ھۆشيارى و ھەم بە جورئەت ھەيە، بۆ پىپەراندنى داب و نەرىتى باوى كۆمەلگە، كە لە ئىستادا كچانى كۆمەلگە بەھۆى ئەو فشارە ھەمە لايەنەى ھەسەريانە ناتوانن ئەو ھەنگاوہ بنىن.

نەوشىروان مستەفا: فشارى ھەمەلايەنەى چى؟ كامەتا فشار؟

دىالوگ: فشارى عەقلىەت و گوختار و رەفتارى كۆمەلگەى باوكسالارى، ھەر لەخيزانەوہ بۆ قوتابخانە و كارگە و شەقام و ... ھتد.

نەوشیروان مستەفا: گەر ژن خۆی بیهوی دەتوانی ئەم کۆسپانە تیپەرپینی، لە راستیشدا ئەهه ههچی کۆسپ نین.

دیالوگ: چۆن کۆسپ نین؟ هەر بۆنمونه ههزارها ژن ههیه ئەیهوی له مێردهکهی حیا بپێتهوه، بهلام ناتوانیت بههوی ئەو ریگریانهوه. چونکه پهیهوهندی نیوان ژن و پیاو له خیزاندا تا سهه ناویت رهنگه ههر (10)سال پیکهوه بن، ئەمهش لهسایه سیستهمیکی چهوسینهری وهك سههمایه داری كه ههموو شت تیايدا لهسهه بناغه ی بهرژهوهندی قازانج و زیان حسابی بۆ ئەکریت، تاكو پهیهوهندییه کۆمه لایهتی و ئینسانیه کانیشت.

نەوشیروان مستەفا: ئەوه راست نییه که تهمهنی ژیانی هاوسهرپیتی له ئەوروپا (10)سال بپیت، چونکه ژن و مێرد ههیه زیاتر له (50)یاله پیکهوهن.

دیالوگ: بهلام عهشيقه و هاورپیان ههیه.

نەوشیروان مستەفا: ئەوهش راست نییه، چونکه بونی عهشيقه وهك خيانهتی زهوجی سههر دهكریت، رهنگه پهیهوهندی ژن و پیاو به عهشق و گرام دهست پێ بکات. بهلام كه دواتر خیزانیان پیکهوهنا مهسهلهکه دهپێته شتیکی تر، چونکه كه خیزان دروست دهپیت لهسهه بهرژهوهندی خیزان دروست دهپیت، منداڵ و خانو و میرات بهیهکیانهوه دهبهستیت، من به پێچهوانه ی ئەو رهئیه مهسهلهکه دهبینم دوا (10)سال بهیهکهوه ژیا ن نهوهك حیا نابنهوه، بهلكو دهبه هاوری پهکتر، لای خۆشمان ههروایه خهچزانهکانی باووباپیرانمان زیاتر له (50)سال بهیهکهوه ژیاون.

دیالوگ: ئەو بهیهکهوه ژیا نه لهسهه بناغه ی ویست و خۆشهویستی نهبووه و نییه، بهلكو ناچاریه من بۆخۆم ئەو خیزانانه ی ئەیانناسم و سهه دانم کردوون، که به دهیان و سهدان زۆریه ی هههه زۆری لهیهك بپازن.

نەوشیروان مستەفا: تۆ بهس ئەو مالانه دهگهرپیت كه کیشه و گرفتیان ههیه، من سهدان مال جووم زۆر ئاسودهبوون.

دیالوگ: من تهسهه ور دهکهم ئەو مالانه ی تۆ سهه دانم کردوون و زۆر ئاسودهبوون، زیاتر روکesh بووه، ئەگینا له راستیدا و بهکردهوه وانین.

مستەفا: بۆچی روکەشە، ژن و پیاو پیکەووە دەژین و مندالیان هەیه پیکەووە
هەرۆه، ئەکەن و هاوکاری یەکتەر داکەن و لە کار و ئیشەکانیاندا، قسەى خوش لەگەڵ
هەکتەر داکەن و سەیران و سەفەر پیکەووە ئەکەن، سەیرانى ماڵان ئەکەن و پیکەووە بۆ بازار و
سوینە گشتییەکان دەچن، ئیتر بۆ روکەشە؟

دیالوگ: لەگەڵ ئەمانەشدا قسەى ناشیرین و رەق بەیەکتەر دەلێن، درۆ و بوختان بۆیەکتەر
روست داکەن، شەر و ئازاوە دەنێنەووە و جیاپونەووە دەبیت، هەرۆهەماندا پشنگوێ ئەخەن
توند و تیژی لەبەرەمبەردا ئەکەن... هتد.

نەوشیروان مستەفا: ئەو رەفتارانەش بەشیکن لە ژيانى نینسان، هەرۆهک چۆن پیکەنین
هشیکە لەژیان گریانیش هەرۆا بەشیکە لەژیان.

دیالوگ: بەلام بەشە ناشیرین و قیزەونەکەیهتی کەدەبیت لەدژی بین، بەهەر حال
ئەوێ کە نیستا دەبیینین و بۆتە واقعیکى کۆمەلایەتی ئەم کۆمەلگەیه، ئەوێهە کە کیشەى
ییزان زۆرە.

نەوشیروان مستەفا: ئەوێش راست نییه، لەهەموو دنیا کیشەى خیزان هەیه، لای
بۆشمان ئەم کیشەیه هەیه، بەلام زۆر کەمە، بەتایبەتی کیشەى هەلۆهشان دەنەوێ خیزان.

دیالوگ: ئەوێ فشارى کۆمەلگەیه کە خیزانى بەیهکەووە هیشتۆتەووە، ئەگینا نیستا
زبەى خیزانەکانى نێمە لەبەردەم هەرەشەى هەلۆهشان دەدان.

نەوشیروان مستەفا: زەختى کۆمەلگە نییه، بەلکو ئەو عەقدە زەواجیه کە لەنێوان ژن
پیاویدا هەیه، ئەگەر ژنەکە داواى جیاپونەووە بکات ئەوێ هەموو مافیکی دەفەوتی، ئەگەر
ئاوێکەش ژنەکە تەلاق بەدات دەبیت پارهیەکی زۆر بەدات.

دیالوگ: ئەوێ بەریزت باست کرد کە ترسە لەپارە، یەکیکە لە خالەکان لەگەڵ
مەشدا چەند خالیکى تر هەن، وەک ترس لەتانه و تەشەرى خەلکی و کەمبونەوێ
نسی شوکردن، بۆ جاریکى تر و نەبونى سەرچاوهیهکی خەرچى بۆ بژیوى ژنان و نەبونى
بگەیهک بۆ حەوانەووە... هید، دواجار ئەم ترسانهیه کە خیزانیان بە یەکگرتوویی
شتۆتەووە.

نەوشیروان مستەفا: بەلام ترسیکی باشە، ئەو ترسەیه کە خیزانى لە هەلۆهشان پارستوو
هەیه کبونی ئەیهیلێتەووە.

دیالوگ: بەلام ئەو دەبیّت چ ژبان و گوزەرانیک بیّت، که ترس ژن و پیاو و ئەوانەکانیان لە چوار دیواری مایکدا و لەژێر یەک سەقفدا کۆبکاتەووە که هەمیشە لەسەنگەردا بن بۆ یەکتەری، ژبانیک ترس و بێ ئارامی زال بیّت بەسەریا هەر نەبیّت باشترە. **نەوشیروان مستەفا:** ئەم فکر و تیروانینە تۆ باسی لێووە دەکەیت، دیفاعکردنە لەبەرەلای و هەلوەشاننەووەی خێزان.

دیالوگ: من نازانم لەم کۆمەلگەیدا بۆچی هەمیشە ئازادی بە بەرەلای ناو دەبریت، زۆرجاریش تەسەوری ئەووە دەکریت ئازادی یەکسانە بەفەسادی یان فەسادی بەرەنجامی ئازادییە، زۆر سەپەرە ئەم تیروانینە.

نەوشیروان مستەفا: مەبەستت لە ئازادی چییە؟

دیالوگ: لە سادەترین پێناسەیدا: هەرشتیک لەگەڵ و یست و ئارەزوی ئینسانانە مندا هاتەووە، زیانی بۆتۆ و کەسانی تر نەبوو بیکەم. ئیتر نازانم ئەم ئازادییە بۆ بەفەسادی دادەنریت؟

نەوشیروان مستەفا: ئی فیعلەن ئەمە فەسادییە.

دیالوگ: بۆچی فەسادییە، بەکام بەلگە؟

نەوشیروان مستەفا: بۆنمونە تۆ دەتوانی حەشیش بکیشی زەرەری بۆمن نییە، بەلام زەرەر بە کۆمەڵ دەگەیهنیت، هەر وەها کەسێک هەتوبازی دەکات زەرەری بۆ من و تۆ نییە، بەلام بۆ کۆمەڵ خراپە.

دیالوگ: ئەم شتانە باست کرد گەرزانی بۆ کەسێک نەبیّت، ئەوا بۆ کۆمەلگەیی هەیه که ئەمە خراپترە، من هەر گفتار و رەفتاریک بە ئازادی دەزانم که بەویست و وشیری ئارەزوی خودی ئینسانە که بیّت، دور لە هەموو فشار و چاوبەست و ئیغراییک و زیانبەخش نەبیّت، نە بۆتاک نە بۆکۆمەڵ، بە هەر حال ئیستا ئیچە قسەمان لەسەر حەشیش و هەتیوبازی نییە، بەلکو قسەمان لەسەر خۆشەویستی و پەيوەندی نیوان کور و کچە، که ناسکترین و پیرۆزترین و بالاترین هەستی ئینسانییە، کیشەکه ئەو پە لەم کۆمەلگەیدا هەرشتیک کەبتەوئ بە ئازادی بیکەیت رستەوخۆ تۆمەتی فەسادی خراوەتە پال.

نەوشیروان مستەفا: من نازانم، دلداری پاک کەس بە فەسادی باسی نەکردوو، بەلام ژنیك میردی هەیه دەچیت پەيوەندی جنسی دەبەستنی ئەمە دیارە ئەمە فەسادییە.

پیموویه (خیانه تی زهوجی) له ژنه وه بیټ یان له پیاووه کهس به باشی نازانی، کرده ویه کی قیزه ونیش سهیر دهگری، به لām له جیاتی ئه وهی تۆمه تی فه سادی بخه یه پال، ئه وه که سانه باله هۆکانی ئه وه کاره بکوئینه وه و بزانی چیه؟ ریگا چاره ی بۆ بدۆزینه وه، پیموویه یه کیك له خه له ل و هه له گه وره کانی ئه م کۆمه لگه یه ئه وه یه که نایه ویت به ریگا دروست و سروشتیه کان چاره سه ری کیشه کان بکات، به لکو ریگای سه رکوت و سزادان دهگری ته بهر، هه ر بۆنمونه ئه و روپاییه ک پیه چس سه رده می رپنیه سانس و رۆشنگه ری چی بوو، ئیستا ش چیه؟ ئه مه ری کایه ک (500) سا له هه یه ئیستا ته حه کوم به دنیا وه ده کات، بۆ؟

ئه وشیروان مسته فا: هه ر له بهر ئه وه یه که ژن ئازاده؟!

دیالوگ: به ئی به شیکی سه ره کی ئه وه یه، هه رچه نده ئافه رت تانیستا له هیه چ شوینیکی دنیا دا ئازادییه کی ته واوی به ده ست نه هی ناوه، به شیکی تری ئه وه یه ریگه دراوه به خه لکی بۆ ماره سه کردنی ئاره زوو ه سروشتیه کانی خۆی به ئازادانه، به شیکی تری شی ئه وه یه عاقلن بیر ده کاته وه و ده ست ئیش ده کات.

ئه وشیروان مسته فا: ئازادی ناواتی ک و ن نوئی مرو فایه تیه، به لām نابیت گه یشتن پیی به قه له م باز و بازدان بیټ، و اباشتره به شیوه یه کی شی نه یی و له نه نجامی گه شه ی ئاسایی و سروشتی خۆیه وه پیی بگه ین.

دیالوگ: به لām بی هه نکاوی جددی و گه وره گه یشتن به ئازادی کاریکی مه حاله.

ئه وشیروان مسته فا: ئیمه یش دانه نیش توین و له کاری به رده و امدا یین بۆ ئه و مه به سه ته.

دیالوگ: به لām له ئاستی پیویستا نییه.

ئه وشیروان مسته فا: ئیمه له ئیستا دا هه ر ئه وه نده مان پی ده کریټ، کی له ئیمه زیاتری پی ده کریټ با بی کات و ئیمه ش ده ستخۆشی لی ده که یین.

دیالوگ: ته وه ره ی سییه م / کیشه و بزوتنه وه ی ژنان – ئافه رته تان له به رده م سه ده و هه زاره یه کی نویدا.

ئه وشیروان مسته فا: باشه روژی ژنان روناک ئه به ینم، ته سه ور ده که م ده وری ژنان زیاتر بیټ له ژانی کۆمه لایه تی و فه ره هنگی و ئابوری دا . ره نگه له ژانی سیاسی روئی گرنگ ببینن، به لām له داها تویه کی دوردا، پیموویه کۆمه لی ئیمه ش سال له دوای سال بۆ پی شه وه

شانبه‌شانی ئه‌ویش ده‌وری ژنانیش کاریگه‌تر ئه‌بیّت، رهنکه که‌سایه‌تی رۆشنیری
 گه‌وره‌یان تیدا هه‌لبکه‌ویّت، به‌لام له‌سه‌ده‌ی داهاتودا، ژنکوشتن هه‌ر ئه‌مینیت.
دیالوگ: ته‌وه‌ری چواره‌م / کێشه و بزوتنه‌وه‌ی ژنان – ئافه‌رتان به‌نیوان نایدۆلۆژیا جیا
 و دژه‌کاندا.

ئه‌وشیروان مسته‌فا: ئه‌گه‌ر ئیسلامیه‌یه‌کان بروایان به‌ کێشه‌ی ژنان نه‌بیّت ئه‌وه ره‌ئی
 خۆیانه.

دیالوگ: له‌سه‌ر ناسیۆلیسته‌کان ئه‌ئێتی چی؟

ئه‌وشیروان مسته‌فا: ئه‌گه‌ر مه‌به‌ستت له‌ ناسیۆلیسته‌کان ئێمه‌یه، ئه‌وا ئێمه‌ قه‌ت شتی
 وامان نه‌و تووه، له‌ هیج بۆنه‌یه‌کدا، نه‌ به‌نوسین و نه‌به‌ قسه‌ش، هه‌ر له‌دامه‌زراندنی
 یه‌کیته‌یه‌وه له‌سالی ۱۹۷۵ دا به‌شیک له‌ پرۆگرامی یه‌کیته‌ی بۆ ژنان ته‌رخانه‌کراوه، که‌من خۆم
 ئه‌سلی ماده‌ده‌کانم ئاماده‌کرد و ریکم خست و نوسیمه‌وه، که‌ هه‌مووی داکوکی کردن بوو
 له‌مافه‌کانی ژنان. پێویسته ژنان شانبه‌شانی پیاوان ده‌وریان هه‌بیّت، خه‌بات بکه‌ن بۆ
 دروست کردنی ده‌وله‌تیکی قه‌ومی.

دیالوگ: بۆچی بۆ به‌شدار بوون له‌ دروستکردنی ده‌وله‌ت پێویسته ژن کار و ئه‌رکی
 له‌سه‌ر شان بیّت، به‌لام بۆ ماف و ئازادییه‌کانی نه‌هاتوو؟

ئه‌وشیروان مسته‌فا: پێویسته ئه‌رک و مافی ژنان شانبه‌شانی پیاوان بچنه‌ پێشه‌وه هه‌ر
 چۆن پێویسته ژنان به‌شداربن له‌ دامه‌زراندنی ده‌وله‌تدا هه‌رواش پێویسته زه‌مینه‌یان بۆ
 خۆشبه‌کریّت بۆ گه‌یشتن به‌مافه‌کانیان.

دیالوگ: گه‌ر یه‌کیته‌ی ئه‌مه قه‌ناعه‌ت و بروایه‌تی بۆچی له‌ماوه‌ی ئه‌م (۸ – ۹) ساڵه‌ی
 دای رابه‌ریندا کۆمه‌لیک کاری گه‌وره و گرنگی بۆ ژنان به‌ کرده‌وه نه‌کردوو، له‌ کاتیکدا
 هه‌م ده‌سه‌لاتی له‌به‌رده‌ستدا بوو هه‌م توانای ماددی له‌به‌ر ده‌ستدا بوو.

ئه‌وشیروان مسته‌فا: له‌م (۸ – ۹) ساڵه‌ی دوایدا زۆر له‌ناو یه‌کیته‌ی نه‌بووم، ئه‌توانی ئه‌م
 پرسیاره له‌به‌رپرسیانی تری ناو یه‌کیته‌ی بکه‌یت، به‌لام ئه‌وه‌نده‌ی بزانه‌م زۆر شت کراوه ئه‌وه
 یه‌کیته‌ی ژنان هه‌یه و سه‌نته‌ری راگه‌یاندنی ژنان هه‌یه، له‌ هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی ساڵی
 ۱۹۹۲ دا، ده‌نگیان داو لێره به‌دواوه هه‌لبژاردنی ئه‌نجومه‌نی شا ره‌وانی ده‌ست پێده‌کات و
 ئه‌توانن خۆیان کانیدی بکه‌ن، هه‌م بۆ ئه‌نجومه‌نه‌که و هه‌م بۆ سه‌رۆکایه‌تی شا ره‌وانی ئه‌مه

مەلەس، بەلام ئەگەر خۆيان بەکاری نەهێنن، ئیتر پیاو چی بکات، خۆ بەزۆر بەسەر یاندا.

دیالوگ: ئایا تاجەند زەمىنەخۆشکراوه بۆ ئافرەتان بۆ خۆ کاندیدکردن؟

نەوشیروان مستەفا: مەبەستت لەزەمىنەخۆشکردن چیه؟

دیالوگ: مەبەستم ئەوەیە ئاسانکاری و هاندان هەبیت، گەر ئەمەش نەکرا رێگری و دزایەتی نەکرین؟

نەوشیروان مستەفا: لەکوئ دزایەتی کراوه، بۆنە چ ژنیك هاتوووه خۆی کاندید بکات و دزایەتی کرایت؟ ئیمە لەکاتی کۆنگرەى یەکییتیدا هەرەشەمان لە کام ژن کردوووه بۆئەوه خۆی هەلنەبژیریت؟ ئیمە لەهەموو کۆمیتەکانمان هەلنەبژاردمان کردوووه، بە چ ژنیكکمان وتوووه هەقى خۆ هەلنەبژاردنت نییه.

دیالوگ: ئەمە بەشیوەیهکی ئاشکرا نەکراوه برواشناکەم بکریت، بەلام بەنەهینی کراوه و ئەشکریت، بەرێزت لەمن شارەزاتر و بەئەزمونتری و باشتر ئاگاداریت، کە چۆن لەکاتی هەلنەبژاردندا تەکەتولات دروست دەبیت، پەيوەندى ژیربەژیر دەبەستری و چ هیل و چاوبەستکردنیك رودەدات لەناو خودی پیاوهکاندا، ئیتر چ جاي ژنی داماو؟

نەوشیروان مستەفا: من رازی نايم بلیتی ژنی داماو، ژن بۆ داماو؟ هیچ داماو نییه.

دیالوگ: من وشەى (داماو)م بۆ لاوازی و بى دەسلەلاتی ژنان بەکار نەهینا، بەلکو مەبەستم ئەوەیە ژنان بەدلیکی ساف و نیهتیکى پاك و سادەیی خۆیانەوه ئەچنە هەلنەبژاردنیك (کە ۱۰۱) فروقیلی تیدا دەکریت، ئیتر چۆن شانسی دەرچونی دەبیت لەکاتیکدا ئەو راستییەش ئەزانین کە ژنان لەو ئیمکانیەتە ماددى و مەعنەوییه بەهرەمەندنین کە پیاو لێی بەهرەمەندە.

نەوشیروان مستەفا: بۆچی بەهرەمەندنییە، بەهرەمەندن و زیاتریش، خەتای ژن خۆیەتی نازانیت بەکاری بەهینیت، خەتای پیاو چیه؟ دواجاریش ژن خۆی ئەو وەزعی پێباشە و رازییه پیتی، پیاو چی لیبکات.

دیالوگ: جا چ کەسێک هەیه لەروى فکری و عەقلى و دەرونى و وشارییهوه تەواو بیت، بیهویت پله دوو بیت و بەکەم سەیر بکریت؟

نەوشیروان مستەفا: جا بۆ پله دووه؟ کەى پله دووه؟ هیچ پله دوو نییه،

دیالوگ: ناخر چۆن پله دوو نییه؟ ئەوی ئەوی ئەیبین چییه؟

نەوشیروان مستەفا: هیچ نییه، ئەوەتا لای ئێمه مافی دەنگدان و خۆهەلبژاردنی هەیه.

دیالوگ: ئەوه یهكێكه له مافه سههرهتاییهكان.

نەوشیروان مستەفا: نهخیر ههروهو نییه، ههرمافێک پیاو ههیهتی له م کۆمه‌لگهیهدا

ژنیش ههیهتی، له‌روی نه‌زه‌رییه‌وه ژن و پیاو یه‌کسانن، به‌لام له‌روی عه‌مه‌لییه‌وه که ژن

خۆی نه‌توانی جێبه‌جێ بکات پیاو تاوانی چییه،

دیالوگ: کام یه‌کسانی ژن و پیاو که‌له‌م کۆمه‌لگه‌یه‌دا هه‌یه، ئەوه‌نده‌ی نایه‌کسانی

ئه‌بیین، یه‌ک له‌سه‌ر ده‌ی ئەو یه‌کسانییه‌ نابینن.

نەوشیروان مستەفا: من پێچه‌وانه‌که‌ی به‌راست ده‌بینم.

دیالوگ: که‌واته‌ پێویسته‌ من ئیستا پێت بلێم، جیاوازی و نایه‌کسانییه‌کان چییه؟

نەوشیروان مستەفا: به‌ئێ، پێم بلێ.

دیالوگ: من هه‌ر له‌خه‌ی‌زانه‌وه‌ ده‌ست پێده‌که‌م که‌چۆن شیوازی ره‌فتاریان جیاوازه‌ و نا

یه‌کسانه‌ له‌ به‌رامبه‌ر کور و کچدا، تاده‌گات به‌ قوتابخانه‌ و کارگه‌ و فه‌رمانگه‌ و شه‌قام و

بازار تا دوا‌جار ده‌گاته‌ حزب و حوکومه‌ت، لێ‌رده‌دا زۆر جیایی خۆیه‌تی ئەو پرسیاره‌ بکه‌ین،

ئه‌گه‌ر یه‌کسانی له‌ نیوان ژن و پیاو له‌م کۆمه‌لگه‌یه‌دا به‌ره‌قه‌راره‌، بۆچی له‌ مه‌کته‌ب سیاسی

و سه‌رکرده‌یه‌تی یه‌کێتیدا نه‌وه‌ک هه‌ر نیوه‌ی ژنان نین، به‌لکو ته‌نها یه‌ک ژنیشی تیدا نییه‌،

له‌کاتی‌کدا یه‌کێتی (٢٤) سا‌له‌ دامه‌زراره‌وه‌، ئەبوا‌یه‌ تانیستا چه‌ندین ژنی به‌روه‌رده‌ نه‌کرده‌یه‌،

بۆ پۆست و جیگه‌ گرنگه‌کان.

نەوشیروان مستەفا: هه‌ر یه‌کێتی وانیه‌، به‌لکو حزبی شیوعی عێراق و حزبی شیوعی

سۆقیه‌تی جاران و هه‌موو کرزبه‌کانی تریش هه‌روان.

دیالوگ: ئەمه‌ بۆخۆی خه‌له‌لیکی گه‌وره‌یه‌ تیا‌یاند.

نەوشیروان مستەفا: له‌هه‌موو دنیا‌دا هه‌روایه‌، له‌ ئەمه‌ریکا تا ئەم سالانه‌ی دوایی وه‌زیری

ژنیان نه‌بوو.

دیالوگ: به‌لام له‌به‌ری‌تانی یه‌ک مارگریت تاتشه‌ر هه‌بوو، که‌ پێیان نه‌وت (ژنی ئاسنین)و

له‌هه‌نددا کاندی‌را غان‌دی هه‌بوو، له‌ تورکیا تانسۆ چیلەر هه‌یه. ... هتد. به‌هه‌رحال ئیستا

پرسیاره‌که‌مان ئەوه‌یه‌ بۆچی له‌سه‌رکرده‌یه‌تی و مه‌کته‌بی سیاسی یه‌کێتیدا ژنی تیدا نییه‌؟

ئەسەر ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ: تا ئىستا يەككىتى يەكجار كۆنگرەي خۇي بەستووه، لەو كۆنگرەيەدا
 ھېچ خۇي كاندىد نەكرد، بەلام لەھەئبزاردنەكانى ناو كۆمىتەكاندا خۇيان كاندىد
 كرد و لەھەمووياندا دەرچوون.

ديالوگ: ھۇي خۇ كاندىد نەكردن لە كۆنگرەي يەكدا چى بوو؟

نەوشىروان مستەفا: لەخۇيان بېرسە.

ديالوگ: لەم بارەيەوھە دوو راي جياواز ھەيە، يەكەميان پىي وايە زەمىنەي گونجاو
 نەبووھە بۇ ژنان، دووھميان ئەئىت: بىتوانايى و لىنەھاتوويى ژنان خۇيانە.

نەوشىروان مستەفا: ھىچيان راست نىن، يەكەميان ئىمە رىگەمان لە ھىچ ژنىك
 نەگرتووھە و دزايەتيمان نەكردوون، دووھميان لەناو ئافرەتاندا ژن ھەيە توانا و كەفائەتى
 لەھەندىك ئەندامى سەرگردايەتى زياترە.

ديالوگ: كەواتە بەبروای بەرئىزت ھۇي چىيە؟

نەوشىروان مستەفا: ترسى ژن خۇيەتى، ھەركاتى ئەو ترسەي بەزاندا ئەتوانى ھەموو
 شتىك بكات.

ديالوگ: بەرئىزت بەئىنى ئەوھە دەدەيت پىشتىگر و ھاوكارى ئافرەتان بيت، لەو
 ھەنگاوھياندا بۇ پىپەراندىنى حالەتى ترس و بەزاندىنى.

نەوشىروان مستەفا: بەئى.

ديالوگ: سەبارەت بەكۆمۇنىستەكان دەئى چى؟

نەوشىروان مستەفا: مەسەلەي ژنان لاي كۆمۇنىستەكان لە دنيادا مەسەلەيەكى
 مەبەدئىيە و برواناکەم، ئىستغلال ھەيىت.

ديالوگ: تەوھەي پىنجەم / كىشە و بزوتنەوھەي ژنان – ئافرەتان لەنيوان رۇژئاوا و
 رۇژھە لاتدا.

نەوشىروان مستەفا: كەشەكردنى ئابورى و كۆمەلايەتى فەرھەنگى دەورى سەرەكى خۇي
 بىنيوھە، لە پىشكەشكردنى ژنان لە ئەووروپادا بەتايبەت كەشەي ئابورى پىويستە بۇ ژنان كە
 بتوانن وەك پياو رۇلى خۇيان بىينن، جياوازي نيوان ولاتى ئىمە و ئەوان لەچەند
 رويەكەومىيە، دوو عەقلىيەتى جياواز، دوو ئايىنى جياواز، دوو رۇشنىرى جياواز دوو
 تىگەيشتن و دوو تىروانىنى جياواز. ھتد.

مەسیح جۆریك له لیبوردنی تیدایه و ئیستا تارادهیهکی زۆر گال بۆتهوه، ئەو
 ئایستاش تەئسیری لەسەر عاقلیهت و دەرونی خەلکی خۆمان ماوه، ئیسلام جۆره
 بۆچونیکی تایبەتی هەیه بۆ ژنان و پەيوهندی نیوان ژن و پیاو. ... هتد. هەر بۆ نمونه
 ژنی ئەوروپی پەرودەدەکریت تاکو چەند بۆی بکریت خۆی برازیڤیتەوه بۆ ئەوهی
 ئیسارە پیاو بکات و سەرنجی بۆلای خۆی رابکێشی، بەلام لەولاتی ئیمەدا ئافرەت و
 پەرودە دەکریت تاکو چەند بۆی بکریت خۆی داپۆشی و خ ۆی لە پیاو بشاریتەوه،
 گۆرینی ئەم جۆره عاقلیهت و تیروانینه هەروا بەناسانی ناکریت و پێویستی بەکات و کار
 هەیه،

**دیالۆگ: تەوهری شەشەم / تیرۆری ژنان – ئافرەتان، لەنیوان مافی ناموس پەرستی
 تاوانی وەحشی گەریدا.**

نەوشیروان مستەفا: تیرۆر یان باشتربلێن کارێکی وەحشیانەیه، ئیتر لەدژی ژنداڤیت یان
 پیاو، لەهەر شوێنێکدا یاسا سەرورەر بێت پێویستە هەرکەسێک تاوانێکی کرد بدریتە دادگا،
 کوشتنی ژن بەبیانوی بەدرهوشتی و بێ شەرەفییەوه، کارێکی نا ئینسانانەیه، بۆ هیچ
 کەسێک نییه بەهەر بیانویەکەوه بێت هەییج کەسێک بکوژیت. تیرۆر عورفیکی داوکەوتوی
 کۆمەلایەتییه،

**دیالۆگ: هەریهک له ئاین و عورف و یاسا و دەسەلات و رۆشنیر چەندی بەرپرسیارن،
 یان تاوانبارن لەم تاوانەدا؟**

نەوشیروان مستەفا: ئاین: بەرپرس نییه، چونکە مەرجی زۆر سەختی داناوه، ئەبێت
 پیاوکه بەسەر ژنەکەوه بێت و بەروتی و مومارەسە ی جنس بکەن بەدیار چاوی چوار
 کەسەوه کەئەمەش ز ۆر زەحمەته روبات.

عورف: زەمینە خۆشەکات.

یاسا: یاسایهکە بەعس دایناوه پێویستە بگۆریت.

دەسەلات: هەر ئەوهەندە بۆکراوه کەکردویەتی، بەلام گەر دەسەلات بتوانی

هەرئەوکەسانە ی ئەم تاوانەیان کردوو بگریت، ئەم دیاردەیه زۆر کەم دەبویەوه.

رۆشنیر: کەسی کوشتوو؟

نەوشیروان مستەفا: ئەى تاوانى چىيە؟

ديالوگ: بېدەنگە.

نەوشیروان مستەفا: بېدەنگ نەبوو.

ديالوگ: بەلام وەك پېويست قسەى نەکردوو.

نەوشیروان مستەفا: ئەوئى لەسەرى بوو کردويهتى، دەنگى نارەزايەتى بەرزکردۆتەو،

گۆڤى ئىنەگرن چى بکات؟ دەستبەتە چەك و شەر بکات، ئەمە ئىشى رۆشنير نىيە.

ديالوگ: تەوهرەى حەوتەم / گۆرینی ياساكان، ئەحوال شەخسى و سزادانى عىراقى

نىوان كارى مەحال و برىارى شۆرشگيرانەدا.

نەوشیروان مستەفا: لە سالى ۱۹۹۲ دا، كە پەرلەمانى كوردستان دامەزرا، يەكێك

كارەكانى ئەو بوو دەستكارى هەموو ئەو ياسايانەى عىراق بکات، كە لەگەڵ مافەكانى

رۆفدا ناگونجیت، بەلام كە دواتر شەر لەنىوان يەكیتى و پارتیدا دەستى بېكرد پەرلەمان

شى شەلەل بوو، لە ئىستاشدا ئىمە پەرلەمانمان نىيە.

ديالوگ: كەواتە خەلك دەبیت چاوهري بن، تا هەلبەزاردنیكى نوئى دەكریتەو و

پەرلەمان دروست دەكریتەو، دواتر ئەو ياسايانە دەگۆرن.

نەوشیروان مستەفا: نەخیر پېويست بەو چاوهروانىيە ناكات، چونكە پشت ئەستور

ياسای (۲) مام جەلال سەلاحیەتى ئەوئى هەيە وەك سەرۆك هەرىم ياساكان بگۆریت.

رێزیشى داواى کردوو لە كۆمەلى ياساناس و شارەزا لەو بوارەدا، كە هەموو ياساكان

دەستكارى بکەن، بەشێوەيەك كە بگونجیت لەگەڵ بەندەك انى مافى مرۆفدا. تا ئىستا ياسای

زادان تەواو بوو، لە داهاतोیهكى نزیكدا ياسای ئەحوال شەخسیش تەواو دەبیت، بەلام

بەندى مەسەلە هەيە پەيوەندى بە ئاینەو هەيە، رەنگە نەتوانين لەياسادا دەستكارى

بکەين، بۆنمونه رینگەنەدان بە كچىكى موسلمان شوبكات بەپياوێكى مەسیحى يان جولەكە،

بەلام ئەو ماددانەى كە رینگە (باوك و برا و مێرد و كور) دەدات بۆ كوشتنى ژن و خوشك و

چيان ئەو ماددانە بەتەواوى لابران. لە داهاतोیهكى نزیكدا كاربان پینتەكریت.

ديالوگ: ئەتوانين ئەم قسانەى بەرریت وەك بەئین وەربرگيرين.

نەوشیروان مستەفا: بەلى.

دیالوگ: تەوهری هەشتەم / بە پەراویزکردنی ژنان - ئاڤرەتان لە ئیوان بی توانای

تی و بی فرسەتی سەپینراوا.

نەوشیروان مستەفا: من پیموایە کۆمەڵێک پیش هەیه ژن پێی ناکرێت، گەر بیشیکات ئەیشیوینیت.

دیالوگ: وەك چی؟

نەوشیروان مستەفا: کرێکارییەکی قورس، بەلام هەر کارێک پەيوەندی بە عاقل و فکر و زانیەوه بیٔ، جیاوازییەکیان نییە، بەلکو وەکو یەکن.

دیالوگ: کەواتە بەریتز بروات وایە فرسەتی گونجاو نەدراوه بە ئاڤرەتان تاوەکو بونی خۆیان بسەلینن؟

نەوشیروان مستەفا: لە ج شتیکدا بونی خۆیان بسەلینن؟

دیالوگ: لە هەموو بوارەکانی ژياندا بەتایبەتی ژيانی سیاسی.

نەوشیروان مستەفا: هەن.

دیالوگ: پۆستی گرنگ و حەساسیان نییە.

نەوشیروان مستەفا: با بێن بەزۆر بیسەنن و خۆیان فەرز بکەن.

دیالوگ: هەرچەندە دەیان کۆسپ هەیه، لەرێگیاندا بۆئەووی ئەو کارەبکەن، بەلام

لەکاتیکیدا ئەم کارەشیان کرد پیادەکی کام سیاسەت دەکەن؟ سیاسەتیکی لەکە خزمەت

ژناندا یان ئەو سیاسەتەکی کەدانراوی پیاو و لەخزمەتی پیاوایە، بۆئەمۆنە چیللەر لە

تورکیا چ سیاسەتیکی پیادە دەکرد؟ هەر هەمان سیاسەت نەبوو کە پیاوکانی پێش خۆیی و

دوای خۆشی پیادەیان دەکرد.

نەوشیروان مستەفا: سیاسەت پەيوەندی چیه بەژن و پیاووە؟ سیاسەتی ولاچتیک کە

دادەنریت بۆ سود و قازانجی ولاتەکە و میللەتەکە یە بە گەنج و پیر و ژن و منداڵەوه.

دیالوگ: بەلام بەشی ژن لە قازانج و سود چەندە تیا یە؟

نەوشیروان مستەفا: زۆرجار ژن بەشداری نەکردوو لە بەدەستەینانیدا، بەلام بۆ سود

قازانجەکە ی شەریکە.

دیالوگ: برواناکەم هیچ شۆرشیک یان بزووتنەو یەکی یان کارێک کرابیت ژن بەشداری

تیدانە کردیٔ. بەلکو قوربانی داوه لە پیناوهەر دەستکەوتیک کە ئیستا بەدەستەتاتوو، نا

چاكه و قوربانيدانيان بهرئيزت نه وهشيان پى رهوا نابينيت، كه به شيك لهو دهسه لانه له خزمهتي ئافره تاندا بيټ.

نهوشيروان مستهفا: بو پييان رهوا نابينم؟ ههقي خويانه.

ديالوگ: ته وهري نويهم / ژنان - ئافره تان لي ناييني ئيسلام و دهسه لاته ئيسلامييه كاندا.

نهوشيروان مستهفا: ئيسلام بو سهرده مي خوئي كاري باشي بو ژنان كرد، تواني ژنان له كومه ئيك نه ريتي دوا كه وتوي نه وكاته رزگار بكات، به لام بو ئيستا و دواي تيه ره بووني دواي 1400 سال پيويستي به گورانكاري ههيه. بوئه وهي له گه ل گياني سهرده مدا بگونجيت، له ئيسلامييدا بواري ريگه پيدان ههيه بو ئالوگور و چاكسازي، ئيمه له كومه لگهي خوماندا كاريك بكهين كه ئيسلام نايين بيټ و ژن يه كسان بيټ و كومه لگهش پيشكه وتوو بيټ.

ديالوگ: ئه مه چون دهكريت؟ له كام كومه لگه يه دا ئه مه ههيه؟

نهوشيروان مستهفا: ئه گه ر ئيمه بتوانين كومه لگهي مه دهني دروست بكهين، ئازادي ديموكراسي تيا به رفه رار بيټ، ئه وا ده توانين ئه و شتانه يش به يه كه وه كو بكه ينه وه.

ديالوگ: ئه و ترئ له ئيسلامدا كومه ئيك نايهت و فره موده هه ن، كه له عژري ئازادي و مافي ژناندان، ئه مه چون دهبيني؟

نهوشيروان مستهفا: زورجار ته فسير و ليكدانه وهي هه لئ بو ئه و نايهت و چه ديسانه دهكريت، ئه گينا دهوترئ ديني ئيسلام له هه موو زه مانئيكدا له گه ل پيشكه وتني ژياندا بگونجينيټ.

ديالوگ: هاوكاتيش دهوترئ هه ندي نايهت و چه ديس هه يه كه به باشي باسي ئافره تي كر دووه.

نهوشيروان مستهفا: ئه مه يان چاكه و پيويسته بايه خي زياتريان پي بدرئيت. بوئه وهي پياواني موسلمان له ژياني روژانه ياندا رهفتاري باش بكه ن له گه ل ژن و كچ و خوشك و داكياندا.

ديالوگ: ژيان و كاري ئافره تان چون دهبينيټ له سايهي دهسه لاته ئيسلامييه سياسييه كانه وه؟

نهوشيروان مستهفا: سه ره تا پيويسته ئامازه به و خاله بكه م، كه ئاييين په يوه ندييه كي گيانييه له نيوان ئينسان و خوداد و نابيټ بكرئته سيستمى حوكمراني، ئيسلام وهك نايين

بەپەسەتە ریزی لیبگیریت چونکە ئایینی زۆربەى خەلکی ئیمەیه، بەلام ئیسلام وەك و دەسەلات مەترسیداره، چونکە زۆربەى ئەو نازادییانەى هەیه نایهیلێت هەر و هەر هەر شیتک لەگەڵ بیر و بۆجون و ئەو قەناعەتی ئەو دەسەلاتە نەیه تەو و گەر سەرچاوه گرتوو نەبیت لە ئایینەو و بە کوفر و ئیلحادی دادەنیت و فتوای کوشتنی دەدات، حزبە ئیسلامییەکان ئیستا دینیان کردوو بە وەسیلەیکە بۆ گەشتن بە دەسەلات. لەرێگی ترهوه ناتوانن بگەنە دەسەلات دەیانەوئێ لەزگەى ئیستغلال کردنەو و بگەنە دەسەلات.

دیالوگ: بەلام دەوتری ئیسلام دین و دەولەتە، هەرچۆن بیر و بارەر و خواپەرستییه، ئاواش سیاسەت و ئیدارەکردنی کۆمەلگەیه بەلگەشیان ئەو هیه هەر لەسەر دەمی پێغەمبەر و دواتر خەلیفەکانی راشیدییهو، ئیسلام دەسەلاتی سیاسی بوو و ئیدارەى کۆمەلگەى کردوو.

ئەوشیروان مستەفا: رەنگە بۆ سەر دەمی پێغەمبەر و خەلیفەکانی راشیدی ئیسلام وەك سیستمی حوکمران گونجاوبیت، بەتایبەتی بۆ جیگەیهکی وەك نیمچە نەزگەى عەرەب، بەلام لەسەر دەمی ئەمەوی و عەباسی و عوسمانیدا، ئەو سیستمی حوکمرانییهیان گۆرپی لەرۆزگارێکی وەك ئەمەرودا ناکریت، بەعەقڵیەتیکی چوار دە قەرەن لەمە و پێش حوکمرانی کۆمەلگە بکریت، ئەمە ئیشیکی مەنتقی نییه و قابیل جە جبه جی کردن نییه.

دیالوگ: بەلام ئەوتریت ئیستا کۆمەلێک حزب و رەوتی ئیسلامی سیاسی هەیه، کە هەولێ جددی ئەدەن بۆ گەشتن بە دەسەلات و ئامادەشن لەو پێناو هەم و شتێک بکەن. ئەمەش بەمافی رەوای خۆیان ئەزانن، بەلام لای بەرەى عەلانی ئەم حزب و هیزە سیاسییانە خەتەری گەورەیان هەیه بۆسەر کۆمەلگە بەرێزت لەسەر ئەمە دەئیت چی؟

ئەوشیروان مستەفا: بەئێ وایه، ئیستا ئەو حزب و رەوتە ئیسلامییانە هەن، وە هەولێ گرتنە دەستی دەسەلات دەدەن، ئەگەر بەوشیو هیهش خەتەرناکن لەسەر کۆمەلگە بابە هەمووشمان کارێک بکەین ئەوانە نەگەنە دەسەلات، وە بۆ خەلکیشی رۆن بکەینەو و ئەگەر رۆژێک ئەوانە دەسەلات بگرنە دەست، کوردستان وەك ئەفغانستا لێدەکەن.

دیالوگ: ئەوتری مەسەلەى تەکفیر کردن لە کوردستاندا بۆتە دیاردە، بەرێزت چۆن ئەم مەسەلەیه هەل دەسەنگینی؟

ئەبەدىي روۋان مستەفا: جگە لەوہى ھىچ كەس و ھىچ گروپىك نوئەنەرى خوا نىن لەسەر
 ھىنانە بە دايەلۇگى عەقل و مەنتىق و پەناىردنە بۇ ترس و تۆقاندن ، كە زۇر جار ئەگاتە
 فەتوادانى كوشتن ئەوہش تەنھا لەسەر گومانىك كە دروست دەبىت لای ئەو گروپە
 ئىسلامىيانە لەسەر كەسىك، كە بە پىوانە و تەسەورى ئەوان لەرىزى بىيروا و
 بىدىنەكاندايە، تەنھا ئەمەش بەسە بۇ فتوادانى كوشتن. بۆيە پىويستە رىگە نەدرىت بەو
 گروپە ئىسلامىيە توندرووانەى كە بەزمانى ھەرەشە و تۆقاندن قەسەدەكەن و بە چەك و
 كوشتن رەفتار لەگەل خەلك دەكەن، بەھىچ شىوہەك بەگنە دەسەلات.

دىالوگ: گەر بكرايە قەسەپەكت بكردايە لەسەر ژيانى ژنان لە ئەفغانستان و ئىران.
نەوشىروان مستەفا: لەئىراندا راستە ژن حجابى بەسەردا سەپىنراوہ، بەلام رىگەى
 ھەموو شتىكى پىدراوہ، مافى دەنگدان و خۇ ھەلبىزاردنى ھەيە، ئەندام پەرلەمانە، دادوہرە،
 سەرنوسەرى رۇژنامە و گوڤارە، بەرپوہبەرە، . . . ھتد . لە سەعودىيە ژنان كۆيلەن و لە
 زۇرماف بىبەشكراون، لە ئەفغانستان نەوہك ژن بەلكو پياویش وەكو ئىنسان سەير ناكرىت
 ھىچ ماف و ئازادىيەكى ئىنسانانەى ھاوچەرخ بەدىناكرىت، ئەفغانستان نەوہك ھەر
 مەترسى ھەيە بۇ ژنان بەلكو خەتەرە بۆسەر مەرفاىەتى.

دىالوگ: تەوہرى دەيەم / ژنان – ئافرەتان لە دىدى ماركسىزم و ئەزمونە
 سۇسىالىزمەكاندا.

نەوشىروان مستەفا: لە فكرى ماركسىدا جياوازی نيوان ژن و پياو نىيە، بەيەك چاو
 سەيرى ھەردووکیان دەكرىت، لە ئەزمونەكانى ولتە سۇسىالىستەكاندا بەگردوہ يەكسانى
 ژن و پياويان پياە كردوہ.

دىالوگ: بەلام ئەوترى لەسەردەمى(ستالین)دا لەيەكىتى سۇڤىيەت ستەمى زۇرر لە ژنان
 كراوہ.

نەوشىروان مستەفا: من ئەمەم نەبىستوہ.

دىالوگ: بەرىزت كۆمۇنىستەكانى كوردستانى خۇمان چۆن دەبىنى؟

نەوشىروان مستەفا: كۆمۇنىستەكانى كوردستان لە چەند رىكخراوېكى جياوازدان، لەسەر
 ھەندىكىيان ناگادارىيەكى ئەو تۆم نىيە

جی خۆیهتی له بهرێزت بپرسم تاجهند باوهرت به مارکسیزم ماوه؟

نهوشیروان مستهفا: من زۆر دهمیکه باوهرم به مارکسیزم نهماوه، بهلام خۆم ههر به چهپ دهزانم، بهو مانایهی که ههمیشه لهگهڵ ههزار و رهشوروتی میلهتهکهمدابم، لهگهڵ ئهوه لایهنهدابم که زوئمی لیکراوه، ههولئ بهردهوام بدهم بۆ نههیشتنی چهوسانهوه و بهدییهنانی عهدالهتی کۆمهلاپهتی.

دیالوگ: ئهوه دواجار ناچیهته خانه و بهرهی مارکسی و کۆمونیستهکانهوه؟

نهوشیروان مستهفا: بهئئ وایه دهجیهتهوه ئهوه بهرهیهوه، بهلام ئیستا من خۆم بهمارکسی نازانم.

دیالوگ: ئهی کاتی خۆی؟

نهوشیروان مستهفا: زهمانیکی مارکسییهکی تهمام عهیار بووم و سکرتری ریخراویکی مارکسی بووم.

دیالوگ: بێمباشه ئهم تهوهریه به به پرسیاریکی زۆر ئاسایی، بهخش کۆتایی بپهیهینن، مارکسی کئ بوو؟

نهوشیروان مستهفا: مارکسی ئهوه فهیله سوغه گهورهیه بوو که دنیای گۆری. ههتا ئیستاش زۆربهی ئهوه ئالوگۆرانهی له دنیادا دهبیته، بهتایبهت لهدنیای سهرمایهداریدا دهکری، فهزلهکهی بۆ مارکسی دهگهریتهوهوه بهتایبهت، رهخساندنێ ههلی کار، ضمانی کۆمهلاپهتی، مافی دهنگدان. هتد.

دیالوگ: تهوهری یانزهیهم / رزگاری ئافرهتان له نیوان بیدهنگی ژنان و هاواری پیاواندا.

نهوشیروان مستهفا: بێموایه زۆربهی ئهوه پیاوانهی کهله ژياندا هاتونهته قسه تهنها بۆئهوهیه خۆیان لای ژنان خۆشهویست بکهن، ئهگینا زۆربهی زۆریان به کردهوه له دژی ژنان، ههر بۆنمونه من بهسهرهاتیکی واقعی خۆمانت بۆ باس دهکهم، کاتی خۆی لهناو زهنگ بوین، کۆمهلئ برادهرمان ههبوو زۆر بازرگانیان به قسهوه دهکرد، جاریک دانشتبوین گفتوگۆکرا لهسهر مافی ژنان، من بێم وتن باوهرم به مافی ژنان نییه، ههموویمان ههلهچون و وتیان چۆن ئهوه دهئیهت، شتی وا نابیت، سال هات و تپههری دنیا رویشته و برایهوه، رۆژیکیان دعوته کرابووم لهمالی برادهریم لهههولیر، زۆربهی ئهوه برادهرانهی لیبوو که دیفاعی له ژنان دهکرد، ئیستا دوو ژنی ههیه، منیش ژنهکانیانم بانگکرد و بپهوتن: پێشتر

كانتائهم وتبوو: من باوهرم به مافی ژنان نبييه، هه موویان هاتن به گژما، ئەوه من بۆیە من پیموایه هه ندیکى كه می پیاوان نه بیته قسه و کرده و هیان وه کو یه که، به راستی دیفاع له ژن ده کهن. ئەگینا زۆر به یان هه قسه یه و هیچی تر. پێشموانییه ژنان بیدهنگ بوون، کوا بیدهنگ؟

دیالوگ: كه مترین ریژهی ژنان هاتونه ته قسه له كاتیکدا پۆیست بوو زۆرترین ژماره یان نهك هه قسه بکهن، به لكو به کرده وهش کاریان بۆ رزگاری خۆیان بکردایه.

نەوشیروان مستهفا: له هیچ زه مانیکدا هه موو خه لك چالاك نابن، به لكو به شیکى كه می چالاك و ئیشكهرن، ئەوانی تر خه ریکى ژيانى خۆیان ده بن، دواتر من ده پرسم بۆ ژنان وهك پۆیست نایه نه قسه؟

دیالوگ: یه مەم / كه می هۆشیاری، دووهم / هه ره شه ی پیاوان له دژباند، سییه م / ترس له دروستکردنی تۆمه تی تۆمه تی و ئەخلاقى بۆیان.

نەوشیروان مستهفا: جا ژنان ده یانه ویت رزگاریان بیته و قوربانى نه ده ن؟ پۆیسته ژنان ئەو راستییه باش بزانه ئەگه ر بیانه وئى یه كسان بن له گه ل پیاواندا ده بیته قوربانى بدن.

دیالوگ: ته وه ره ی دوانزه یه م / ناهه ره ت و سیكس..... تابۆی تابۆكان، یان بنه ماى ژیان.

نەوشیروان مستهفا: سیكس پۆیستییه كى ژيانى ئینسانه. پۆیسته بار و زروفتیکى گونجاو دروست بکه ین، بۆئەوه ی هه موو كه سیك كه ته مه نی گه شه سه رو بیست سال بتوانی موماره سه ی ئەم هه قه ی خۆی بکات، له ریگای زه واجیکى یاساییه وه.

دیالوگ: له کۆمه لگه دواکه وتوه كاندا له وانه ش کۆمه لگه ی ئیمه جنس هه ساسیه تیکى زۆری هه یه، به چاویکی مه تر سیداره وه سه یر ده کریت و ریگری زۆری بۆ ده کریت، هۆی ئەمه چییه؟

نەوشیروان مستهفا: ئەگه ر ریگری و سنوردانان نه بیته، ئەوا به ره لایى جنسی دروست ده بیته.

دیالوگ: به ریزت پیتوایه گه ر په ره وه ده و فیکرکردنی جنسی هه بیته، به ره لایى جنسی دروست ده بیته؟

نەوشیروان مستهفا: به ئێ.

دیارلۆگ: له زۆر بهی ولاته پیشکه وتوه کانی دنیا دا سیس وهک به شیک له کاری ناسایی و ئینسانی ئینسان سهیر ده کریت، له بهر نه وهی له وی په روه رده و فی رکردنی سیس ههیه، خه لکه که ی نه وهک هه ر سیس به لکو سیکی ئازادیش به خه ته ر نازانن، رهنگه به بنه مای پیشکه وتنی ولاتی خو شیان ی بز انن، هه ر بو ئمونه سوید.

نهوشیروان مسته فا: من قهت حه زناکه م ولاته که ی من وهکو سویدی ئی بیته له روی کۆمه لایه تییه وه.

دیالۆگ: بوچی؟

نهوشیروان مسته فا: چونکه خه لکی سوید ئاوا ته خوازن بیان باشه بگه ری نه وه بو چه ند سه دهیه ک پیش ئیستا، له م بواره دا ئیستا ئیکه له وان باشترین.

دیالۆگ: نه گه ر له دید و بو چون و تیروانی نیکی واقعی و ئینسانی هاو چه ره خه وه به راوردیکی ئیمه و نه وان بکریت، نه وا ئیمه چه ند سه دهیه ک له دوا ی نه وان هوهین، ئیتر نازانم ئیمه چون له وان باشتر و پیشکه وتوو ترین؟

نهوشیروان مسته فا: راسته له چه ند بواری کدا ئیمه چه ند قه رنیک له دوا ی نه وان هوهین، به لام له بواری په یوه ندییه کۆمه لایه تییه کاندا به تایبه تی په یوه ندی نیوان نه ندا مانی ناو خیزان و هه روه ها خیزانه کانی ناو یه ک بنه ماله، ئیمه زۆر له وان باشتر و له پیشترین، په یوه ندی کۆمه لایه تی له وی زۆر لاوازه، به لکو دا براوه.

دیالۆگ: گه روا بیته ئیستا نه ببیته خیزان له وی هه لوه شابی ته وه، کۆمه لگه ش له هه لوه شان هوه دا بیته.

نهوشیروان مسته فا: به ئی تارا دهیه ک خیزان له یه ک هه لوه شا وه ته وه و کۆمه لگه ش وایه، هه ر بو یه ده یانه وی سه ره له نوی په یوه ندییه کۆمه لایه تییه کان به هیز بکه نه وه، بو ئه وه ی خیزان و کۆمه لگه له وه هه لوه شان دن ه وه یه رزگار بکه ن.

دیالۆگ: سوید یه کی که له ولاتانه ی رۆل و کاری گه ری له سه ر دنیا هه یه. چون کۆمه لگه یه کی له به ریه ک هه لوه شا وه نه و رۆل و کاری گه رییه ی ده بیته؟

نهوشیروان مسته فا: نه وه ی که تو با سی ده که یته خه ویکی گه نجان هیه، ئی حساسی کوریکی گه نچی وهک تو یه، گه ر تو ش بگه یته چل سالی قهت قبو لی جنسی ئازاد ناکه یته، حه قیکی

ئىنسانە غەرىزەى جنسى خۇى تىرىكات، بەلام له چوارچىۆهى ژن و مېردايهتى
بەلام له دەرەوهى ئەمه شتىكى باش نيه.

ديالۆگ: مەسهلهى جنس هەر خەونى گەنجانەنييه.

نەوشىروان مستەفا: بەلئى هەر ئەوهيه، لهوه زياتر نيه.

ديالۆگ: ئەگەر ئەو مەسهلهيه وابوايه، ئەوا دەبو هەر گەنجهكان باسيان له جنس
بكردايه، بەلام له واقيعدا هەر لەمنداڵ و هەرزەكارەكان و تا دەگاتە كامل و پيرەكانيش
باسى جنس دەكەن.

نەوشىروان مستەفا: برواناكەم.

ديالۆگ: هەر بەبەلگەى ئەوهى جنسكردن بە زەبرى پارە و دەسلەت، لەلايهن
دەولەمەند و بەرپرسەكانەوه كه تەمەنى گەنجيان تىپەراندوو، بۆتە ديارده لەم
كۆمەلگەيهدا.

نەوشىروان مستەفا: بەلئى ئەوه ههيه، شتىكى نا ئاسايى و زۆر قىزەونه، گەندەلئى
جنسييه.

ديالۆگ: بەلام ئەوه واقيعه و ههيه.

نەوشىروان مستەفا: بەلام ئەمه ققبول نيه، لەرووى ياسايى و كۆمەلايه تىپهوه، ئەگەر
كۆمەلئى نيمەش له حاله تىكى نا ئاسايى ئاوادا نەبوايه، ئەو جۆرەكەسانەش نەياندەتوانى
ئىستغلالى جيگە و دەسلەتئى خۇيان بكەن.

ديالۆگ: ئىستا دەمانەوئىت بە ديارىكراوى قسهى بەرئزت بزائين، لەسەر ئەو كەسانەى
ئەم جۆرەكارانە دەكەن، لەناو يەكئيتيدا بەتايبهتى هەندىك له بەرپرسە ديارەكانى.

نەوشىروان مستەفا: ئاخر كاكە تۆ بۆ لەخۆرايى خەلك بۆ ئىتهام دەكەيت، ژ دەليلىكت
ههيه.

ديالۆگ: ئەم ديارە ئەوهەندە زەق و ديار و ئاشكرايه، كه پئويستى بە بەلگە نيه، وات
بۆتە شتىكى بەلگە نەويست، هەر كەسيكى ئەم كۆمەلگەيه بگريت، له كەسيكى ئاسايى ناو
بازار بۆ بەرپرسىكى گەوره، ئەو دەزانئيت كه ئەم كارە كراوه و بەبەردەوامى دەكرئيت، تا
ئەو ئاستەى بۆتە ديارده.

نەوشىروان مستەفا: كئى نائيت پروپاگەندەى دوزمن نيه.

دیاوگ: ئەو ئەگەر ئێکی بەهێزە، بەلام پرو پاگەندە و بوختان بۆ ماوہیەکی کەم
 ڤات، دواتر لەبەردەم راستییەکاندا خۆی ناگریت.

نەوشیروان مستەفا: ئەوہی تۆ باسی دەکەیت منیش بیستووومە بەکارئێکی زۆر خراپی
 دەزانم، ھەر ئەمەش بۆتە یەکیک لەھۆکانی کەمبونەوہی جەماوہری یەکیٹی، ھەندیک لەو
 کارە چەوتانە کە لەلایەن بەرپرسیانی یەکیتیەوہ دەکریت، لایەنەکانی تر سوہی لیوہردەگرن
 و یەکیٹی بۆ لاواز دەکەن، دیاردەییەکی زۆر نادروستە.

دیاوگ: سەبارەت بە زەواجی سیغە و میسار قسە ی بەرئزت چییە؟

نەوشیروان مستەفا: سیغەکە دەزانم، بەلام میسارەکە چییە؟

دیاوگ: میسارەکە زەواجیکە بەدزی ژنی ئەسلییەوہ دەکریت، زیاتر بۆ رۆژە نەوہک بۆ
 شەو.

نەوشیروان مستەفا: لەکوئ ھەییە؟

دیاوگ: لەناو سوننە مەزھەبدا، لە میسر و ولاتانی کەنداو.

نەوشیروان مستەفا: سەبارەت بەسیغەکە ئەوانہی کە بروایان پێی ھەییە، پێیان وایە بەم
 کارەیان موشکیلەییەکی گەورە جێنی حل دەکەن، رەئییکی تریش ھەییە کەئەمە بە جۆرئیک
 لە لەشفرۆشی دەزانیت، بەلام لەشفرۆشییەکی ئایینی و یاسایی، وەکو چۆن لە ئەوورویا
 قەحبەخانە ھەییە، ئەمان لە باتی قەحبەخانە ئەم رێگەییەیان ھەلبێژاردووہ، لەوئتی ئیمە
 نە قەحبەخانە ھەییە و نە ئەم جۆرە لە زەواجیش لەبەرئەوہ نازانم چی لەسەر بئیم، ھەر
 لە دورەوہ بیستومە.

دیاوگ: پیتباشە یان خراپ؟

نەوشیروان مستەفا: پیم خراپە.

دیاوگ: ئیستا با بئینە سەر مەسەلەییەکی گرنگ، ئەویش مامەلەکردنی دووفاقەیی
 کۆمەلگەییە لەگەڵ خەلکی لە مەسەلە ی جنسا، بۆ بەشئیک لە خەلکی ختوہن دەسەلات و
 خاوەن پارە ھەییە ھەموو جۆرە جنسئیک بکەن، لە چوارچێوہی خیزان و لە دەرەوہی خیزان
 وە لەبەرامبەریشدا ھیچ جۆرە لئپرسینەوہییەکیش نییە، بەلام بۆ کور و کچی گەنج نەوہک
 ھەر پەییوہندییەکی خۆشەویستی بەحەرەم دادەنری، بەلکو مافی سەیرکردنیشیان لیچ
 قەدەمغە کراوہ.

ان مستهفا: هیچ قەدەغە نییە، لەکۆی قەدەغەیه؟

تەنها بۆ یەک روژ بەرێزت وەرە ناو بازار و شەقام و جێگە گشتییەکان ئەوسا بۆت دەر دەکەوێت کە قەدەغەیه یان نا.

نەوشیروان مستهفا: هاتووم و بینوومە لە زانکۆ و دائیڕەکان و لەسەر جادەکان و هەموو شوێنێکدا کوران و کچان سەیری یەکتەر دەکەن و قسە بەیەکەوه دەکەن، کەسێ وەک ئەوەیه کە تۆ باسی دەکەیت دەتێی لە کابۆل دەژیت و باسی ئەوێم بۆ دەکەیت.

دیالوگ: یەکەم – من باسی سلیمانی دەکەم، کە یشکەوتووترین شاری کوردستانە، بەلام پێکەنینی ئافرەت لە بازار و شەقامەکانیدا بە عەیب و عار دادەنرێ بەخالی لاواز و بێ شەخسیەتی ژنان دادەنرێ، دووهم – ئەوه سەیرکردن نییە، بەلکو خێسە و داخکردنە دلی یەکتەر، ئەوه قسەکردن نییە، بەلکو قسەى رەق و دلشکان و هەست بریندار کردنە، کامەتا ئەو کور و کچەى سەیرکردنیان بۆیەکتەر سەیرکردنێکی ئینسانانەیه و بۆ خوشەویستی بییت، کامەتا قسەکردنیان بۆ دل و دەرون و هەستراگرتن و ریزگرتن بییت لەیەکتەری، ئیستا بەحوکمی داب و نەهریتی ئەم کۆمەلگەیه کچ و کوڕ کرانەتە دژی یەکتەر، هەریەکەیان ئەوی تر بەخەتەر دادەنێ لەسەر خوێ، کە نزیک بونەوهی لێی توشی کێشە و گرفتێ دەکات.

نەوشیروان مستهفا: ئەمە تەنها رەئى تۆیه من برواناکەم وا بییت. دیالوگ: ئەتوانی جیا لەمن لە هەزارهە گەنجی تر بپرسی، بزانه هەمان رەئى منیان نابیت. بەمەرجی بەراستی وەلام بدەنەوه.

نەوشیروان مستهفا: بەقسەى تۆ بییت ئیستا هەموو کور و کچى ئەم کۆمەلگە یە لە سەنگەردان دژی یەکتەر.

دیالوگ: بەئێ لە سەنگەردان دژی یەکتەر، بەلام بەشیوہیەکی نەهێنى نەوهک ناشکرا، رەنگە کچ و کوری کەم خەبن توانییتیان هەلومەرجی دواکەوتوی ئەم کۆمەلگەیه تیپەرینن و پەيوەندییەکی خوشەویستی ببەستن، بەلام ئەمانە دەگمەنن و ناتوانن بۆ گشت کۆمەلگە حسابیان بۆ بکریت.

نەوشیروان مستهفا: هۆى ئەمە جییه؟

دیالوگ: نەبونی زەمینەى لەبار و گونجاو بۆ دروستکردنی پەيوەندی ئینسانانە.

نەوشىروان مستەفا: گەروايە كور و كچ بۆ ئەو زەمىنەيە دروست ناكەن بۆ خۇيان؟

ديالوگ: عورف و نايين و دەسلەت ھەموو لە دژيان.

نەوشىروان مستەفا: كور و كچيش با لە دژى ھەمووياندا بن.

ديالوگ: تەوەرەي سىانزەھەم / ريكخراوھكانى ژنان - ئافرەتان - خوشكانى لەنيو

كۆمىتەي حزبى و ئەركى ميژوودا.

نەوشىروان مستەفا: زۆر راستە، ھەموو ريكخراوھكانى ژنان و ئافرەتان شوينكەوتووى

حزبەكانى خۇيانن، ئەمەش باشترين بەلگەيە كە كيشەيەكى راستەقینە نيە، بەناوى

كيشەي ژنان گەر ھەبوايە، ھەموويان لە يەك ريكخراودا كرددەبونەو.

ديالوگ: بەلام سىاسەت و ئەفكارى حز بەكانيان ريگەيان پينادەن.

نەوشىروان مستەفا: جا ژنان بۆ مل ئەدەن بۆ ئەو سىاسەت و ئەفكارانە و ئەبنە پاشكۆي

حزبەكان.

ديالوگ: بەناچارى.

نەوشىروان مستەفا: بۆ ناچارىيە، تۆ باس لە توانا و دەورى ژنان ناكەي؟ ئيتير بۆ

ناچارىيە؟

ديالوگ: لەبەرئەوئەوى سەرچاوى دەرمانەتى داراييان حزبەكانە، لە ئىستاشدا ھىچ كارىك

ناكرىت گەر سەرچاوى يەكى ماددى لە پشتمەو نەبىت.

نەوشىروان مستەفا: جا ژنان بۆچى سەرچاوى دەرمانەت بۆخۇيان دابىن ناكەن دور لە

چاوەروانى دەستى پياو؟

ديالوگ: لەكوئ دابىنى بكەن؟

نەوشىروان مستەفا: لەھەر كوئيەك بىت.

ديالوگ: لە ھەلو مەرجىكى وەك ئىستادا دابىن ناكرىت، چونكە ھەموو سەرچاوەكانى

دەرمانەت لەدەستى پياووايە، پياويش قايل نايىت، بە دەست بەردان لە بەشىكى ئەو

سەرچاوانەي يان واژھىنان لەبەشىكى بۆ ژنان.

نەوشىروان مستەفا: كەواتە دەبىت وەك ئىستا چاوە دەستى پياواون بن، يان ئەوئا

خۇيان بسەپىنن و سەرچاوى دەرمانەت بۆخۇيان دابىن بكەن و سەربەخۇيي خۇيان دابىن

بكەن.

دیارلۆگ: په یوهندی نیوان په کیتی ژنانی کوردستان و په کیتی نیشتمانی کوردستان

نهوشیروان مستهفا: په یوهندییه کی زور به هیز نییه.

دیالۆگ: ئەکریت به ریزت جوړ و سروستی ئەو په یوهندییه مان بو رون بکه هته وه.

نهوشیروان مستهفا: په کیتی ژنان ریکخواویکه بو دیفاع کردن له ژنان و خزمهتکردنیان

دروست بووه، په کیتی نیشتمانی هاوکاریهتی له م کاره دا، پشتگیری ماددی و مهعنهوی دهکات.

دیالۆگ: نهو پشتگیرییه بی مهرجه؟

نهوشیروان مستهفا: بهئی.

دیالۆگ: ژنان نازاده له هه لۆیست و بریارهکانیدا؟

نهوشیروان مستهفا: بهئی.

دیالۆگ: ئایا نهو هه لۆیست و بریارانه له جوارج یوهی سیاسهتی په کیتیدا نییه؟

نهوشیروان مستهفا: بهئی.

دیالۆگ: کهواته په کیتی ژنان ناتوانیت له جوارچیوهی سیایهتی په کیتی نیشتمانی

ددر بچیت.

نهوشیروان مستهفا: نه خیر ناتوانن، له بهرئه وهی په کیتین ناتوانن.

دیالۆگ: کهواته دواجار په کیتی ژنان جیبه جیکاری سیاسهتی په کیتی نیشتمانییه.

نهوشیروان مستهفا: ئەتوانین بلین جیبه جیکه ری به شیکی سیاسهتی په کیتی

نیشتمانییه، به تایبهتی له مهسه لهی ژنان و پاراستنی مافهکاناندا.

دیالۆگ: ته وهره ی چواردهیم / ناشکرکردنی ئەینیه تاییه تیبهکان له نیوان نازایهتی

وتن و ترسی بیده نگیدا.

۱- به ریزت چون خوت ده بینیت؟

نهوشیروان مستهفا: خووم به نینسانیکی ناسایی دهزانم، ههروهک هه موو هاو لاتییه کی

تری ئەم کۆمه لگه به، له قوئاغیکی دیاریکراوی گه له که مدا فرسه تی ئەووم بو رهخسا له

شۆرش کی گه له که مدا به شدار بم، کهم تا زور دهوری تیا ببینم، رهنگه هه ره له بهرئه وه له

خه لێگه ئاسایی یان که سیکی ئاسایی تر ناسراوتر بیه، له وه زیاتر هیچ شتیکی تر نییه، من دیا لۆگه: له گه ئه وهی به ریزت به ره سمی له هیچ پۆستیکی حزبی و حوکومه پیدایه نیت، به لām خه لێگه هیه هیوایهکی زۆری به به ریزت هیه و ته سه وری کاری گه ورهت لێ ده که نه، ئه وه بۆ؟

ئه وشیروان مسته فا: پێویسته له وان بپرسیت بۆ؟ رهنگه ته فسیره کهی له لای خۆم ئه وه بێت: که من نزیکه ی ۱۲ سال له شاخ بووم، ئه وه زه مانه با شترین په یوه ندی ها وریانه م هه بوو له گه ل هه ریه ک له کادیر و پێشمه گه و خه لکی دێهاته کان و رێکخرا وه کانی نا وشاریش قهت من به گیانی خۆ به زل زانی مامه ل ه م له گه ل نه کردوون، له کاتی خۆشی و ناخۆشیدا له گه ل یان بووم، هه میشه ها وری نزیکی هه موویان بووم، چه ند جار یکی ش که وتوینه وه زعی خه ته ره وه من شه رمفی ئه وه م پێرا بوو سه ره له نوێ هیزی پێشمه رگه و رێکخسته نه کانی نا وشارم رێکخسته بووه.

دیا لۆگه: ته نها له به ره ئه وه هۆیا نه بوو که با سته کرد؟ هیچ هه ۆیه کی تر نییه؟ ئه وشیروان مسته فا: نه خیر هیچ هۆیه کی تر نییه، نه جوانم، نه ده نگم خۆ شه، نه یاری زانیکی باشم.

۲- زه واجت کردووه؟ بۆچی؟

ئه وشیروان مسته فا: به ئی له به ره ئه وه ی پێویستییه کی ژیا نه.

دیا لۆگه: به خۆ شه و یستی بوو؟

ئه وشیروان مسته فا: نه خیر.

دیا لۆگه: ئه ی به چی بوو؟

ئه وشیروان مسته فا: به ره زامه ندی و ئاره زووی هه ردو و لامان؟

دیا لۆگه: چه ند ساله ژنت هینا وه؟

ئه وشیروان مسته فا: زیاتر له ۱۵ ساله، به لām نیوه ی زیاتری ئه وه ما وه یه به یه که وه نه بووین.

دیا لۆگه: له ما وه ی زیاتر له و ۱۵ ساله دا شه ر و ئا زا وه رویدا وه له نیوان تاندا؟

شەروان مستەفا: نەخێر! جار و بار دەمه‌قاله‌مان دەبوو، بەلام قەت روی نەداوه‌ شهو
ت بەیەکه‌وه قسه‌مان نەبووێت.

دیالوگ: قەت بیرت نەکردۆته‌وه یان بیرت له‌وه نەکردۆته‌وه جیا‌بیت‌ه‌وه لێ؟
نەوشیروان مستەفا: نەخێر.

دیالوگ: بەرسته‌یه‌ك، چۆن هه‌لۆیستی له‌گه‌لتا له‌ شاخ دهنرخینیت؟
نەوشیروان مستەفا: نمونه‌ی ژنیکی به‌وه‌فا بوو.

۳- زه‌واجی ئایینی شه‌رعی، یان مه‌ده‌نی یاسایت پیناشه‌؟ بۆچی؟

نەوشیروان مستەفا: مه‌ده‌نی یاسایی، چونکه‌ ئەرك و مافه‌كانیان دیاریده‌كات.

۴- سه‌یری كه‌ ناله‌كانی ئیغرا و سیكست كردوه، پینتاشه‌؟

نەوشیروان مستەفا: چەند جارێك سه‌یرم كردوه‌وه بۆئه‌وه‌ی بزانه‌م به‌نامه‌كانی چۆنه‌،
زۆر خرابه‌ و زیانه‌خسه‌، ره‌وشتی گه‌نجی ولاته‌كه‌مان تیکه‌دات، له‌به‌رئه‌وه‌ ئه‌و شتانه‌
ته‌نها له‌ قه‌حه‌خانه‌كاندا هه‌یه‌، نه‌گینا له‌ ناو خیزانه‌ ئه‌و روپیه‌كانیشدا نییه‌.

۵- هاورپیه‌تی كور و كچت پیناشه‌؟ بۆچی؟

نەوشیروان مستەفا: به‌ئێ، چونکه‌ هه‌ردوکیان ئینسانن و پێویستیان پێیه‌تی.

۶- بروات به‌ نازادی جنسی هه‌یه‌؟ بۆچی؟

نەوشیروان مستەفا: نەخێر، چونکه‌ ده‌بیت‌ه‌ مابه‌ی هه‌لۆه‌شانده‌وه‌ی خیزان.

۷- بروات به‌ یاسای "گی" هه‌یه‌؟ بۆچی؟

نەوشیروان مستەفا: نەخێر، ته‌واو دژیم، چونکه‌ کارێکی سروشتی نییه‌،

۸- گی یان چیت خوشده‌وێت؟ بۆچی؟

نەوشیروان مستەفا: هه‌موو كه‌سه‌یكم خوشده‌وێت.

دیالوگ: به‌ خرابه‌كانیشه‌وه‌؟

نەوشیروان مستەفا: به‌ئێ.

دیالوگ: بۆچی؟

نەوشیروان مستەفا: چونکه‌ خه‌لكی شاری سلیمانی به‌ باش و خرابیشیه‌وه‌ به‌ هاوشاری

خرم ده‌زانم، هه‌روه‌ها كورد به‌باش و خرابیه‌وه‌ به‌ نه‌ته‌وه‌ی خۆمی ده‌زانم.

۹- رقت له‌ گی یان چیه‌؟ بۆچی؟

١٠- زیان ژانە یان تیرامانە؟ یان چی ترە؟

نەوشیروان مستەفا: زیان ژیانە.

١١- سیکس چیبە؟ مافە یان تاوان؟

نەوشیروان مستەفا: سیکس خۆشترین شتی ژیانە، ئەگەر بە رینگای دروست بێت.

١٢- لە مەرگ دەترسیت؟ بۆچی؟

نەوشیروان مستەفا: زیاتر لە ١٥ ساڵە لە مەرگ ناترسم، چونکە تەمەنم گەشتۆتە

ئاستیک ترسم لە مەرگ شکاوه، بەلام پێشتر چەند جارێک هەستم بە ترس کردووه

لە بەرامبەر مەرگدا.

١٣- سەفەری دەروەت کردووه؟ بۆچی؟

نەوشیروان مستەفا: زۆرم سەفەر کردووه، ژمارەیهکی زۆرم لە پایتەختەکانی رۆژھەلاتی

ناوەرست، ئەوروپا، ئەمریکا بینیوه، هەندێ لە سەفەرەکانم بۆ گەشت و گەران بوو،

هەندیکیشی بۆ کاری سیاسی.

دیالۆگ: چەند زمان دەزانیت؟

نەوشیروان مستەفا: بەباشی تەنھا کوردی دەزانم ئەویش کوردی سلیمانی.

دیالۆگ: ئەو ئەو زمانانە تر کە دەتوانی لێی تیبگەیت و قسە ی بێ بکەیت؟

نەوشیروان مستەفا: عەرەبی، فارسی، ئینگلیزی ئەلمانی.

دیالۆگ: بەرێژن چ ئاستیکی خۆپندنت تەواو کردووه؟

نەوشیروان مستەفا: ئەگەر بێت بلێم تەنھا چەند مانگیکم مابوو شەهادە دیکتۆرا لە

فەلسەفەدا وەرگرم، رەنگە باوەر نەکەیت.

دیالۆگ: بۆچە وەرت نەگرت؟

نەوشیروان مستەفا: لە بەرئەهوی هاتەوه بۆ کوردستان و یەکیتمانی دروستکرد و

شۆرشێ نوێی گەلە کەمان هەلگیرسانەوه.

دیالۆگ: کەواتە بەرێژت شۆرشێ بێ گرنگتر بوو لە شەهادە دیکتۆرا؟

نەوشیروان مستەفا: بەئێ.

دیارگ: بەرپزت شەھادە چۆن دەبینی؟

شەھادەت: بەھیچی نابینم.

دیالوگ: ئەو بەکەم سەیرکردنی شەھادەتییه؟

شەھادەت: نەخێر.

دیالوگ: ئەی چ شتێک گرنگە بۆ ئینسان؟

شەھادەت: زان زانین لەھەموو شتێک گرنگترە بۆ ئینسان، بەتایبەت زانە زیندوووەکانی جیھان. چونکە بەھۆیانەو دەتوایت، لە رۆشنیری و شارستانیەتی جیھان تێیگەیت.

۱۴- کۆمەڵەی رەنجەدەرانی کوردستانی جاران و یەکیەتی نیشتمانی کوردستانی ئیستا چی دەگەییەن لای بەرپزت؟

شەھادەت: دوو پێکخراو بوون ھەموو ژیانم پێشکەش کردن، ئەوێ بۆ کۆمەڵەی جارانم کرد بۆ یەکیەتی ئیستای دەکەم، بۆ هیچ شتێکی ترم نەکردوو لە ژیانمدا. دیالوگ: بۆچی؟

شەھادەت: چونکە بیجموایە پەيامێکی پەرۆزیان پێیە بۆ میللەتەکەم. دیالوگ: تەوەرە پانزەھەم / بابەتی ئازاد.

شەھادەت: پێمباشە لەم تەوەرەیدا سەرھنجی ژنان بۆ چەند خالیکی گرنگ راکیشم، کە ئیستا لەھەموو شتێک گرنگترە بۆ ژنان:

۱- سەر بەخۆیی ئابوری: بێویستە ھەموو ژنیکی سەرچاوەیەکی دەرامەتی ھەمیشەیی ھەبێت بۆ بژیوی و پێداویستیەکانی خۆی بۆئەوێ چاوی لە دەستی کەس نەبێت، خێر و سەدەقەیی پێ بکات.

۲- جیگەییەکی بۆ نیشتەجیبوون: ئیتر شوققەبێت یان مال یان ھەر شتێکی تر، گرنگ جیگەییەکی تاییەتی ھەبێت بۆخۆی ھەرکاتێک ویستی جیا بێتەو لەمالی باوکی یان میردی یان کەسوکاری، نەکەوێتە سەرچاوە و کۆلانەکان.

۳- یاسایەکی بۆ پاراستنی ژنان: یاسایەکی بۆ پاراستنی ژنان ھەبێت، بۆئەوێ کەس نەتوانێت سوکایەتی و ھەر شەھیان لێ بکات و دەستدریژی بکاتە سەریان و تیرۆریان بکات.

هه کاتیگ ئەم خالانه به کردوه جیبه جیگران، ئەوسا زۆر بهی ئەو ستهم و
 هی ئیستا له سه ر ژنانه ئەسله ن هه ج مانا و بونیکی نامینیت. بۆیه داواکارم له
 ژنان و ئەو که سانهی خۆیان به لایه نگری مافه کانی ژنان ده زانن هه وێی جددی بدن و
 کاری کرده و هیهی بکه ن، بۆ جیبه جیگر دنی ئەو خالانه، ئەمه ز و ر باشتره بۆ ژنان وه ک له
 قسه و دروشم و دروستکردنی کیشه بۆیان له هه چی نه بوو.

دیالوگ: که واته دواى ئەم هه موو گه تو گو و دیالوگه هه شتا قه ناعه ت نیه به کیهی
 ژنان؟

نهوشیروان مسته فا: نه خیر.

دیالوگ: به لام گه ر وابیت ئەمه مه رگه ساته.

نهوشیروان مسته فا: بۆچی مه رگه ساته؟

دیالوگ: نه وه ک هه ر مه رگه ساته، به لکو زور خه ته ریشه.

نهوشیروان مسته فا: ئەمه ره ئی منه ئیتر مه رگه ساته، یان خه ته ره، گرنگ نیه.

دیالوگ: چۆن گرنگ نیه، به ریژت ناترسیت له وهی ئەم ره ئیه ت ته سه ور و کار دانه وهی

خراپ دروست بکات، له دژت له لایه ن ژنان و پیاوانی یه کسانیه خوازه وه، به گه شتی و ژنانی
 یه کیتی به تاییه تی.

نهوشیروان مسته فا: نه خیر، له به ره وهی من به هیوانیم جارێکی تر خۆم هه لئێژمه وه

گه ر خۆشم هه لئێژارد با ده نگم پینه دن.

دیالوگ: مه سه له که هه ر حزبا یه تی و هه لئنه بژاردن و ده نگ نه ویه ستن نیه، به لکو

لایه نیکی زور گرنگتری هه یه ئەویش میژوو، به ریژت له وه ناترسیت وه ک که سایه تییه کی

سیاسی ناسراوی ئەم میلله ته، میژوو ئەم هه لئیه سته ت وه ک هه لئیه ستیکی دژ به ژنان بۆ

حساب بکات.

نهوشیروان مسته فا: ئاخه ر خۆ من دژی ژنان نیم.

دیالوگ: به لام به وتنی ئەو قسه یه که بروات به کیشه ی ژنان نیه، ئەو ته سه وره

دروست ده بیئت له سه ر یه ریژت که دی ژنانیت.

نهوشیروان مسته فا: من سه ره تا بۆم باسکردیت که ئەو کیشه یه ی تۆ ده بیینیت من

نایبینم، من و تۆ دوو بۆچونی حیوا زمان هه یه له و بابته دا.

بەلام، ئیستا لە کۆمەلگەدا رمئی من و بەرهی من زۆرتەر و بەهێزتره له بهره و

نەوشیروان مستەفا: جا زۆر باشه مادام بهره و رمئی تۆ زیاتره هیوادارم سەرکهوتووین.

دیالۆک: ئیمەش هیوامان وایه بەرپزت بپیته بەرهی ئیمهوه، بەرهی بزوتنهوهی یهکسانبخوازی ژن و پیاو.

نەوشیروان مستەفا: جا من له دهرهوهی ئەم بەرمیهدانیم، من بروام لهیهسانی ژن و پیاو ههیه، بەلام بروام بهکێشهی ژنان نییه.

دیالۆک: بەرپزت ئەم ههنگاوهی سەنتەری دیالۆگ بۆ دیالۆگکردن لهسه کێشه و بزوتنهوهی ژنان – ئافرمتان چۆن ههڵدەسەنگینی؟

نەوشیروان مستەفا: پیموایه بۆ خو سەرقالکردنه و هیچ تەئسیریکی نابیت لهسەر نازادکردنی ژنان.

دیالۆک: دوا وتەى بەرپزت؟

نەوشیروان مستەفا: سوپاست دهکەم و هیوادارم سەنتەرەکەتان سەرکهوتوو بیت.

دیالۆک: دوا وشەى بەرپزت؟

نەوشیروان مستەفا: هیچ !

ژیاننامه

*- نەوشیروان مستەفا امین

*- سالی ۱۹۴۴ له سلیمانی له دایک بووه.

*- ژنی هیناوه و خاوهنی ۳ منداڵه.

*- له سالی ۱۹۶۷ له زانکۆی بهغدا بهشی زانسته سیاسیهکانی تهواو کردوو.

*- دواتر درپژەى به خویندن داوه له زانسته سیاسیهکان و په یوهندییه دەولیهییهکان له

زانکۆی قییهننا له سالی ۱۹۷۵ - ۱۹۷۶

*- یهکێکه له دامەزرینه رانی یهکیتی نیشتمانی کوردستان له سالی ۱۹۷۵ دا.

شەری گلاڊیتۆرەکان

لقین هیمن باقر

نەوشیروان مستەفا و بەرھەم سەڵح بەسەرماپەیی رەمزی خۆیانەووە شەری بردنەووەی سلێمانی دەکەن

یەکیک لە دیارترین سیماکانی ئەم ھەلبژاردنە، ڕووبەرپووبونەووەی نەوشیروان مستەفا و بەرھەم سەڵحە. لە سلێمانی گروەیی گەوەرە لە نیوان لیستی کوردستانی لیستی گۆراندایە، بەرھەم سەڵح و نەوشیروان مستەفا نوێنەرایەتی ئەم گروە دەکەن.

ئێستا ئەوان لە دوو گلاڊیتۆر دەچن کە لە مەیدانی جەنگدا ڕووبەرپووی یەکتەر دەبنەووە. ئەم گروە لەگەڵ ئەووەی گروەیکە لە سەر سلێمانی، لە ھەمان کاتیشدا گروە لەسەر کەسیتی خۆیان. چونکە ھەریەکە لەم دوو کەسایەتییە، بەھەموو سەرماپەیی رەمزیەکانی خۆیانەووە ڕوو بەرپووی یەکتەر بونەتەووە.

نەوشیروان مستەفا وەک چۆن گوزارشت بوو لە ڕۆژی سلێمانی لە ناو یەکیتی نیشتمانییدا، گوزاریشتیش بوو لەبەشیکی گەوەرەیی یەکیتی. ھەربۆیە ڕووبەرپووبونەووەی نەوشیروان مستەفا لەگەڵ بالی تالەبانیدا، یەکیکە لە قورستەین ئەزمونەکان کە یەکیتی پێدا تێپەر دەبێت. ئەویش بەھۆی ئەو تاپبەت مەندیمانەووە کە لە کەسیتی نەوشیروان مستەفادا ھەن.

یەکیتی وپارتی بیران لە وە کردەووە، کە بەھیزترین کاندیدیان ڕووبەرپووی ئەم دیاردەییە ببنەووە کە پێی دەوترێ نەوشیروان. بۆ ئەم مەبەستەش دەستیان بۆ داشە ھارەکیان بردووە لە بەغداووە بەرھەم سەڵحیان ھینایەووە بۆ سلێمانی سەرۆکایەتی ھەلمەتی ھەلبژاردنیان پێ سپارد.

بەرھەم سەڵح تاکە بەر پرسی یەکیتی بوو، کە دەیتوانی لە ھەلمەتی ھەلبژاردندا ڕووبەرپووی مەملانیکەرە بە ھێزکە بپێتەووە. چونکە ئیدی خەلگی سلێمانی بێزار بوون لەو دەمو چاوانەیی دیکەیی مەکتەبی سیاسی، کە بۆ خۆیان سەرچاوەیی بەشیکی زۆری ڕق و تۆرەیی خەلک بوون. ھەرچەندە بەرھەم سەڵح تا ئێستا لەلایەن پارتییەووە بە ئینی تەواوەتی دەست نەکەوتووە بۆ وەرگرتنی پۆستی سەرۆکی حکومەت، بەلام لە ماووە

هه‌لێزاردندا به شێوهیهکی زۆر ڕه‌خراو له‌سنوری سه‌نه‌تری پارێزگاری سلێمانی هه‌ڵبژێردا ده‌ستی‌کردو به‌بێ مانده‌و بوون زیاتر له‌ (٢٠) کۆبوونه‌وه‌ی جه‌ماوه‌ری ڕه‌خست به‌درێزایی هه‌لمه‌ته‌که‌ش، چووه‌ ناو جه‌ماوه‌ری سلێمانیه‌وه‌. له‌ولاشه‌وه‌ نه‌وشیروان مسته‌فا ورده‌ ورده‌ خه‌ریکی ڤردانی کارته‌کانی و هه‌ر ڕۆژه‌ به‌مبێکی چێنراو له‌ناو جه‌سته‌ی یه‌کیته‌دا ده‌ته‌ڤینیه‌وه‌.

به‌دیویکی دیکه‌دا، شه‌ری نیوان ئه‌م دوو گلایدیته‌وره‌ جیاواز له‌ خه‌لاته‌ ناشکرکه‌ی (بردنه‌وه‌ی هه‌لێزاردنه‌)، بۆ به‌ره‌م سالح شه‌رێکی قورسیشه‌ له‌پێناوی مسوگه‌ر کردنی بۆستی سه‌رۆکی حکومه‌ت، که‌ سالانیکه‌ خه‌ونی پێوه‌ ده‌بینیت وپۆسته‌ سیادییه‌ که‌شی له‌ به‌غدا، زیاتر وه‌کو نه‌فیکردنی ته‌ماشای ده‌کات. به‌ره‌م سالح چاوی له‌ئاینده‌ی سیاسی خۆیه‌تی له‌ کوردستان وزۆر به‌ وریاییشه‌وه‌ مامه‌له‌ له‌گه‌ڵ ئه‌م دۆسیه‌یه‌دا ده‌کات.

بۆنه‌وشیروان مسته‌فاش ئه‌م شه‌ره‌ شه‌ری به‌ره‌م سالح نی یه‌، به‌لکو شه‌ری به‌هێزترین گلایدیته‌وری گۆره‌پانه‌که‌یه‌، که‌ ئه‌ویش تاله‌بانی یه‌. ئه‌گه‌ر نه‌وشیروان مسته‌فا بتوانیت له‌م خه‌لبه‌ی هه‌لێزاردنه‌دا، به‌ره‌م سالح بده‌ت به‌ زه‌ویدا، ئه‌وه‌ مانای زالبونه‌ به‌سه‌ر شادا. به‌لام به‌ره‌م سالح هه‌ر به‌ته‌نها گلایدیته‌ری ساده‌ نی یه‌ له‌ پێناوی ده‌ست خۆشیدا شه‌ر بۆ شاکه‌ بکات، به‌لکو ئه‌و چاوی له‌وه‌یه‌ که‌ به‌هۆی سه‌رکه‌وته‌نیه‌وه‌ له‌م شه‌ره‌دا پێگه‌ی خۆی له‌ناو حیزب و حکومه‌تدا به‌هێز بکات وداو جاریشتاجی شاهانه‌ له‌سه‌ر بنیت له‌م هه‌لێزاردنه‌دا هه‌ردوو گلایدیته‌وره‌که‌ که‌سیتی مه‌عنه‌وی خۆیان وه‌کو یه‌کێک له‌سه‌ره‌کیترین ئامیره‌کانی مملانی و شه‌ر به‌کار ده‌هێنین. به‌و پێیه‌ی هه‌ردوکیان خاوه‌نی چه‌ندین سیفه‌تی به‌هێزو کاریگه‌رن. ئه‌و تابه‌ته‌مه‌ندیانه‌ش کاریگه‌رییان له‌سه‌ر یه‌کلاکردنه‌وه‌ی مملانیکه‌ ده‌بیته‌.

نه‌وشیروان مسته‌فا

نه‌وشیروان مسته‌فا له‌سالی (١٩٤٤) له‌ دایک بووه‌، له‌ته‌مه‌نی گه‌نجیدا ئه‌ندامیکی چالاکای پارته‌ی دیموکراتی کوردستان بووه‌. کاتیکی له‌ سالی (١٩٦٤) جیا بونه‌وه‌ی نیوان بالی جه‌لالی و مه‌لالی ڤویدا، ئه‌و بالی جه‌لالی هه‌لێزارد.

مسته‌فا له‌ ڤوی ئایدۆلۆژییه‌وه‌ له‌ ژێر کاریگه‌ری ئیبراهیم ئه‌حمه‌دو تاله‌بانیدا به‌ره‌و بیری چه‌پی ماویزم ڤویشته‌وه‌وه‌ دوواتریش له‌سالی (١٩٦٨) که‌ گۆڤاری (ڤزگاری) ی ده‌رکردووه‌، ئه‌م گۆڤاره‌ گوزارشتی له‌ چه‌که‌ره‌ کردنی بزوتنه‌وه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌یی به‌مه‌یلی چه‌پ کردووه‌

وهههر ئه‌مه‌ش بۆته هه‌وینی دروست بوونی یه‌که‌م شانه‌ی کۆمه‌له‌ی رهنجده‌رانی کوردستان

دوای به‌یاننامه‌ی (۱۱) ی ئازای (۱۹۷۰) مه‌لا مسته‌فا له‌گه‌ن حکومه‌تی عیراقدا رێکه‌وت. به‌و هۆیه‌شه‌وه باڵی جه‌لالی هه‌لۆه‌شانه‌وه‌ی خۆیان راگه‌یاندا. ئیترنه‌وشیروان مسته‌فا به‌ره‌و هاندهران به‌ری که‌وت و له‌ نه‌مسا گیرسایه‌وه. ئه‌و له‌ نه‌مسا خویندنی ماسته‌ری له‌ بواری سیاسه‌تدا ته‌واو کردو سه‌رقالی ده‌ست پێ کردنی دکتۆرا بوو، کاتیک تاله‌بانی له‌ سالی (۱۹۷۵) و دوای هه‌ره‌سی شۆرشێ مه‌لا مسته‌فا، پێشنیاری دامه‌زراندنی یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستانی خسته‌ به‌رده‌ستی. نه‌وشیروان مسته‌فا به‌بی گویدان به‌ خویندنی دکتۆرا بیرۆکه‌که‌ی تاله‌بانی قبول کردو بووه‌ یه‌کیک له‌ دامه‌زرینه‌ره‌ سه‌ره‌کیه‌کانی یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستان.

له‌و ده‌مه‌دا که‌نه‌وشیروان مسته‌فا ولاتی به‌جی هێشتوو، کۆمه‌له‌ی رهنجده‌ران رێکخستنیکی نه‌ینی دوور له‌ کاریگه‌ریی ئه‌وی دروست کردبوو. دوای ئه‌وه‌ی که‌ به‌شیکی زۆری سه‌رکرده‌کانی گه‌ران و ئیعدام کران، سه‌رکرده‌یه‌تی ئه‌م هیزه‌ نوێ یه‌ که‌وتبووه‌ ده‌ستی ئارام، که‌ سالار عه‌زیزو مه‌لا به‌ختیار دووله‌ دیارترین سه‌رکرده‌کان بوون له‌ گه‌لیدا. به‌پێی گه‌ڕانه‌وه‌کانی خۆی، نه‌وشیروان مسته‌فا دوای ئه‌و سه‌فه‌ره‌ی بۆ ئه‌وروپا له‌ سیستمی سۆسیالستی دنگرمی ده‌بیته‌ و ورده‌ ورده‌ باوه‌ری به‌ ئایدۆلۆژیای چه‌پ لاواز ده‌بیته‌.

کاتیکیش له‌ سالی (۱۹۷۷) ده‌گه‌رپه‌ته‌وه‌ بۆ کوردستان و له‌ جیای قه‌ندیل نیشته‌ جی ده‌بیته‌، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئارام رازی نابیت رێکخستنه‌کانی خۆی ته‌سلیمی تاله‌بانی و یه‌کیته‌ی بکات، ناکۆکی ده‌که‌ویته‌ نیوانیانه‌وه‌ و له‌م سه‌ره‌و به‌نده‌شدا هینده‌ی پیناچیت، که‌ ئارام له‌به‌ری قه‌رده‌اغ ده‌که‌ویته‌ که‌مینی جاشاوه‌ ده‌کوژریت.

دوای کوژرانی ئارام، سه‌رکرده‌ مه‌یدانییه‌کان ئه‌و کاتی کۆمه‌له‌ له‌نیوخۆیاندا رێک ناکه‌ون بۆ ده‌ست نیشانکردنی سه‌کرتیاریکی نوێ. ئیدی هه‌موان رازی ده‌بن که‌ نه‌وشیروان مسته‌فا وه‌کو یه‌که‌م بزوینه‌ری بیری چه‌پ بکه‌نه‌ سه‌رۆکی رێکخراوه‌که‌یان. ئه‌و کاته‌ی که‌ بووه‌ سه‌رۆکی کۆمه‌له‌ی رهنجده‌ران، وه‌کو خۆی ده‌لیت له‌ناخه‌وه‌ باوه‌ری به‌چه‌پ نه‌مابوو، ته‌نها وه‌ک ئایدۆلۆژیایه‌ک سه‌یری ده‌کرد، که‌ ده‌توانیت له‌ رێگه‌یه‌که‌وه‌ قه‌زیه‌یه‌کی نه‌ته‌وه‌ی له‌به‌نادا بکات. نه‌وشیروان مسته‌فا جگه‌ له‌ لیها‌تویی خۆی، به‌هۆی رێکخستنی فراوانی کۆمه‌له‌وه‌، که‌به‌شی زۆری یه‌کیته‌ی پێک ده‌هینا، له‌ ماوه‌یه‌کی که‌مدا وه‌کو سه‌رۆکی یه‌که‌می

سەرۆکی فیعلی و مهیدانی یهکیتی دهرکهوت. به تایبته که تالهانی لهو کاتدا بووهی ولات بوو. لهو کاتهدا که نهو سهرۆکایهتی کۆمهلهی دهرکرد، لهنا وریکخستهکانی کۆمهلهدا چهند خهتیکی جیاوازی فیکری، که له راستیدارپیکهستی سیاسی بوون و بنه‌مای کاره‌که‌یان بریتی بوو له دۆزینه‌وهی پیگه‌ی به‌هیز به‌ناوی فیکروه دهرکهوت. ئەمه سه‌ری کیشا بۆ دروست بوونی ریکخراویکی دیکه له ناو کۆمهله‌دا به ناوی (ئالای شۆرش) هوه به‌سه‌رۆکایهتی مه‌لا به‌ختیارو سالار عه‌زیز، که بنه‌مای کاره‌که‌یان رهنز کردنی سهرکردایهتی نوێ ی کۆمهله‌بوو، له‌لایه‌ن نه‌وشیروان مسته‌فاو فه‌ره‌یدون عه‌بدوالقادره‌وه. نه‌وشیروان مسته‌فا به‌ راسپاردی تالهانی زۆر به‌ توندی رۆوبه‌رووی ئەم ریکخراوه تازه‌یه بووهو سهرکرده‌که‌یانی بۆماوه‌ی شه‌ش سال له‌زینداندا توند کردو تۆمه‌تی خیانته‌تی خسته پالی.

نه‌وشیروان مسته‌فا له‌ سالی (١٩٩١) له‌ کۆنگره‌ی یه‌که‌می یه‌کیتیدا کۆمهله‌ی رهنجدهرانی هه‌له‌وه‌شاندوهو ریکخسته‌کانی تیکه‌ل به‌ یه‌کیتی کرد. وه‌ک خۆی ئاماژه‌ی پی ده‌کات، له‌ سالی (١٩٧٦) هه‌تا سالی (١٩٩١) ئەو سهرکرده‌ی فیعلی و مه‌یدانی یه‌کیتی بووهو به‌رپرسیاریتی هه‌موو سهرکه‌وتن و شکسته‌کانی له‌ ئەستۆ ده‌گریت. به‌لام له‌ دوا‌ی راپه‌رینی (١٩٩١) هوه له‌ هیچ جه‌وله‌یه‌کی شه‌ری ناوخۆ خۆی به‌رپرسیار نازانی‌ت و ئاماژه به‌وه ده‌کات که ئەو هه‌ر له‌ کوردستان نه‌بووه. نه‌وشیروان مسته‌فا که‌سایه‌تیه‌کی به‌هیزی هه‌یه‌و چهند سیفه‌تیکی به‌ هیزی تیدایه‌ که‌سه‌رنجی هه‌وا دارانی راکیشاوه، له‌وانه‌ که‌سیکی راشکاو و قسه‌ له‌ روه‌وه، به‌ جۆریک هه‌ندیک جار روه‌وشکینیشه. هه‌زی به‌ موجه‌له‌ کردن و ماستاوی یه، سیفه‌تی هه‌ره‌ به‌هیزی ئەوه‌یه که‌ ده‌ست پاک و داوین پاکه. به‌لام که‌سیکه ره‌ق و وشکه، ته‌نانه‌ت له‌گه‌ل که‌سه‌ نزیکه‌کانی خۆشیدا.

نه‌وشیروان مسته‌فا که‌سیکی تونده‌و هه‌زیشی به‌ موجه‌له‌یه. باگراوندیکی میژوویی و رۆشنیری گه‌وره‌ی هه‌یه. زمانزان و کوردی زانیکی به‌ توانایه‌و نوسه‌ریکی به‌هیزه‌و له‌ هه‌ربواریکدا نوسیبیتی، به‌های ئەکادیمی خۆی هه‌یه. له‌وانه‌یه که‌ رقی له‌ شیعره‌و له‌گه‌ل شاعیره‌کان خۆشی نایه‌ت.

که‌سیکی ساده‌و ساکاره‌ زۆربه‌ی جار به‌ شه‌روال و کراسیک یان قاتیکی پێشمه‌رگانه‌ وه‌ دهرده‌که‌ویت و جوتیک کاله یان پیلای له‌ پیدایه‌. هه‌رچه‌نده‌ که‌سیکی دنیا دیدیه‌و به‌شی زۆری ولاتانی دیوه، به‌لام زۆر به‌که‌می بایه‌خ به‌ ئەته‌کیت ده‌دات و جگه‌ره‌ خۆریکی

بەلەش ڕاکیشه. نەوشیروان مستەفا بەو ناسراوە کەسیکی دڵ ڕەقە لە مەملانیدا و چەندین کۆمۆنیستەکانی سلیمانی. خالی بەهیزی ئەو هیه که سەرکردەیهکی کاربزمییه و هەموو سیفەتیکی سەرکردە کاربزمی تێدایه. نەوشیروان مستەفا بەبی ئەو دی پاره بەهخشیت، تەنانەت بی ئەو دی بەرژەوهندی ئەوانەش بپاریزیت که لەگەڵیدان، خەلکیکی زۆر باوەریان پییەتی و دوای دیکەون تەنانەت ئامادەشن لە پیناویدا خویان بە گوشت بدەن. بەتایبەت ئەوانە ی سالانیک لە ناو پێشمەرگەو حیزبدا لەگەڵیان ژیاون. وەك وچۆن لەناو گەنجاندا کەسیکی کاربگەر و سەرنج ڕاکیشه، بەهەمان شیوەش لەناو پێشمەرگەدا کەسیکی کاربگەر و سەرنج ڕاکیشه و بەشی زۆری ئەو پێشمەرگانە ی که لەگەڵیدان، تەنھا لەبەر خودی کەسیتی ئەو، پشتگیری گۆران دیکەن و ئامادەیشن لەگەڵیدا بچنە ناو ئاگرەو. نەوشیروان مستەفا زیاتر گرنگی بەو دەدات، که ئەو دی لە میشکیدیە بەسەر کۆمەلگەدا جیبەجیبی بکات. زۆر بەکەمی چاوی لەو هیه ئاینده ی سیاسی خوی بپاریزیت. راستییه که ی ئەو لە پیناوی ئەو بیرۆکەیه ی که هیه تی. وازی لە بەرزترین پۆستی حیزبی هیئەو دەسەلات و پارە ی زۆر زەوهندە ی حیزب و حکومەتی شی ڕەتکرده و، که بیگومان ئەگەر بیویستایه، دەیتوانی جگە لە جیگە ی تالەبانی، هەموو جیگەیه ک هەلبژیریت خاوندی هەموو دەسەلاتیک بیئ که خوی حەزی لی بکات. بەلام خالی لاوازی کەسیتی نەوشیروان مستەفا، ئەو هیه که زۆر جار موحازەفە ی سیاسی گەورە دیکات و لەو موحازەفە کردنە شدا سەرکەوتوو نابیت. بەواتایه کی دیکه، لە زۆر قۆناغی سیاسی هەستیاردا خەملاندنە سیاسیەکانی ڕاست دەرنانچن. هەربەو هۆیه شه وە گەلیگ جار خەون و پڕۆژەکانی شکستیان هیئاو.

بۆ نمونە: لە سالی (۱۹۸۶) دا، بە بیرۆکە ی ئەو، پاسداری ئیرانی بە چاوساغی پێشمەرگە هیئرایه سەر کەرکوک و بیرە نەوتەکان کەرکوک ی تەقاندەو، بەو ئامانجە ی حکومەتی عیراق ناچار بە موفاووزات بکات. بەلام ئەم ڕووداوە ئەنقالی بەدوادا هات. لە سالی (۱۹۸۸) لە کاتی پەلاماردانی سەرکردایه تیدا لە سەرگەلوو، ئەم جارەش بە بیرۆکە ی ئەو، ئیران پەلاماری هەلەبجە ی دا، بەو ئامانجە ی فشار لە سەرکردایه تی کەم بیئەو. لە سالی (۱۹۹۱) کۆمەلە ی ڕەنجدە رانی هەلەوشاندەو، بەو ئامانجە ی که خوی بیئە سکریتی تەواوی یه کیتی. لەم بیرۆکە یه شدا سەرکەوتوو نەبوو. لە سالی (۲۰۰۵) پێشنیاری هەلبژاردنی مەلەبەندەکانی کرد، بەو ئامانجە ی باله که ی زۆرینه ی مەلەبەندەکانی بیاتەو. لەو

هه‌شدا شکستی هینا. ئیستا هاتنه دهره‌وه‌ی له‌یه‌کیتی و دروست کردنی لیستی یاکردنه‌وه‌ی یه‌کیتی بۆ دووبال(بالی ریفۆم و خه‌تی گشتی)، دوایه‌مین پرۆژه‌ی سیاسی نه‌وشیروان مسته‌فایه، که له (٢٠٠٩/٧/٢٥) دا ئه‌نجامه‌که‌ی دهره‌که‌وێت.

به‌ره‌م سالح

به‌ره‌م سالح به‌ پێچه‌وانه‌ی نه‌وشیروان مسته‌فاوه، کوری خیزانیکی بۆر جوازیی شاری سلیمانی یه‌وه. به‌ په‌روه‌رده‌یه‌کی ناسک و له‌ژێر چاودێریدا به‌به‌ر هاتوه. وه‌کو سلیمانییه‌کان ده‌لێن ئه‌و(مندالی عه‌قاریه) به‌ره‌م سالح له‌دایک بووی سالی (١٩٦٠) ه. واته شانزه‌ ساڵ له‌ نه‌وشیروان مسته‌فا بچو‌کتره. راستیه‌که‌شی، ئه‌و کاته‌ی که به‌ره‌م سالح له‌ ته‌مه‌نی (١٨) سالی‌دا که‌لکه‌له‌ی سیاسه‌ت که‌وتۆته سه‌ری، کاریگه‌ر بووه به‌و قوتابخانه‌ سیاسییه‌ی که‌نه‌وشیروان مسته‌فا رابه‌رایه‌تی ده‌کرد. بۆیه ده‌کرێت که به‌ره‌م سالح به‌مندالیکی هه‌لگه‌راوه‌ی قوتابخانه‌ی نه‌وشیروان مسته‌فا سه‌یر بکه‌ین.

به‌ره‌م سالح هه‌رچه‌نده‌ رۆژ یك له‌ رۆژان له‌شاخ پێشمه‌رگایه‌تی نه‌کردوه، به‌لام له‌ ته‌مه‌نی (١٨) سالی‌دا ئه‌و کاته‌ی له‌قوناعی شه‌شه‌می ئاماده‌یی‌دا ده‌بی‌ت له‌سه‌ر په‌یوه‌ندی به‌ رێکخسته‌ نه‌ینیه‌کانه‌وه ده‌ستگیر ده‌کرێت و به‌ که‌له‌پچه‌ گراوی تاقیکردنه‌وه‌ی شه‌شی ئاماده‌یی ده‌کات و یه‌که‌می باکووری عێراق ده‌بی‌ت. باوکی به‌هۆی ناسراوی زۆریه‌وه له‌ناو ده‌وله‌تدا، ده‌توانی‌ت له‌ زیندان ده‌ریبه‌ینی‌ت. بۆ دوورخسته‌وه‌ی‌شی، به‌خێرای په‌وانه‌ی به‌ریتانیای ده‌کات. به‌ره‌م سالح له‌به‌ریتانیای خویندنی ماسته‌ری له‌ بواری(ئه‌ندازیاری مه‌دنه‌ی و بی‌نا) له‌زانکۆی(کاردیف) ته‌واو ده‌کات و دکتۆراش له‌ بواری(ئامارو کۆمپیوته‌ر) له‌ زانکۆی(لیشه‌رپۆل) ته‌واو ده‌کات. پاشان ده‌ست ده‌کات به‌ کاری ئه‌ندازیاری له‌ چه‌ند کومپانیایه‌کی ئه‌وروپی. به‌ره‌م سالح ئه‌و کاته‌ی له‌ به‌ریتانیای بووه، په‌یوه‌ندی نزیکی له‌ گه‌ل ئیبراهیم ئه‌حمه‌د په‌یدا کردوه و تیکه‌لاوی خیزانه‌که‌ی بووه. ئه‌و تیکه‌لاوییه‌ هه‌م سو‌دی پێگه‌ یاند و هه‌م زیان. چونکه به‌ هۆی ئه‌م تیکه‌لاوییه‌وه له‌نزیکه‌وه که‌وته ژێر کاریگه‌ری ئه‌زمونی سیاسی ئیبراهیم ئه‌حمه‌دو له‌ تاله‌ بانیش نزیک بووه‌وه. به‌لام له‌ هه‌مان کاتدا ئه‌م نزیک بونه‌وه‌یه بووه هۆی دروستبوونی کیشه‌ی کومه‌لاویه‌ تی له‌گه‌ل بنه‌مائه‌ی ئیبراهیم ئه‌حمه‌د تانیستاش، ئه‌م مه‌سه‌له‌یه وه‌ک ورفێکی شه‌خی له‌ نیوان هێرۆ ئیبراهیم خانمی یه‌که‌می عێراق و به‌ره‌م سالحدا ماوه. له‌گه‌ل ئه‌ وه‌ شدا به‌ره‌م سالح جیگه‌ی متمانه‌ی زۆری تاله‌بانییه، هه‌ر به‌و هۆیه‌شه‌وه داوای لی‌ کرا ده‌ستبه‌رداری

کاره‌گه‌ی بیټ و بچیته ئەمەریکا له جیگه‌ی ٥٠ محمد سایری نوینهری په‌گیتی له دهست به‌کار بیټ. به‌ره‌م س‌ا‌ل‌ح له س‌ا‌ل‌ی () له ئەمەریکا نوین‌ه‌رایه‌تی په‌گیتی له ئەمەریکا گرتە دهست. ئەو ماوه‌یه‌دا توانی تۆرپکی په‌یوه‌ندی به‌هیز له‌گه‌ڵ که‌سایه‌تییه دیاره‌کانی ئیداره‌ی ئەمەریکا دروست بکات، به‌ جۆرێک که‌له ناوه‌ندی برپاری ئەمەریکا‌دا، چه‌ن‌دین دۆستی گرنگی بۆ په‌گیتی په‌یدا کرد. په‌یوه‌ندی ئەمەریکی په‌گیتی له‌ سه‌رده‌می به‌ره‌م س‌ا‌ل‌ح دا‌گه‌ش‌ه‌ی گرنگی به‌ خۆوه‌ بینی، که‌بووه جیگه‌ی سه‌رسامی تاله‌بانی. قو‌ناغی خۆ پیگه‌یان‌دنی به‌ره‌م س‌ا‌ل‌ح له ئەمەریکاوه دهستی پێ دهکات، ئەو توانی له ئەمەریکاوه وه‌کو رهمزێکی سیاسی خۆی پیشانی دیپلۆماتکاره‌کانی ئەمەریکا بدات و بیته جیگه‌ی متمانه‌یان. به‌دوای ئەمانه‌دا، تاله‌بانی که‌وته سه‌ر ئەو برپاوه‌یه‌ی که به‌ره‌م س‌ا‌ل‌ح له ئەمەریکا ئەوه‌نده‌ گه‌وره‌ بووه، که ئیدی له کوردستان پ‌ی‌و‌ی‌ستی پ‌ی‌ یه‌تی له پ‌ا‌ل‌ خ‌و‌یدا بیټ. بۆ ئەم مه‌به‌سته‌ش، به‌ره‌م س‌ا‌ل‌ح هی‌ن‌رایه‌وه‌و کرایه سه‌رۆکی حکومه‌ت. له‌مه‌ش‌دا نه‌وشیروان مسته‌فا پ‌ا‌پ‌ش‌تی کرد، به‌لام هه‌ر زوو نه‌وشیروان مسته‌فا ل‌ی‌ی در‌د‌و‌نگ بوو و ئوم‌ی‌دی پ‌ی‌ نه‌ما. نه‌وشیروان مسته‌فا تیگه‌یشت که به‌ره‌م س‌ا‌ل‌ح له‌گه‌ڵ ئەو پرۆژه سیاسی‌ه‌دا یه‌ک ناگر‌ی‌ته‌وه، که‌ئ‌ه‌و پ‌ل‌انی بۆ داناوه. بۆیه هه‌ر زوو ل‌ی‌ ی که‌وته ته‌قه. به‌ره‌م س‌ا‌ل‌ح له کۆنگره‌ی یه‌که‌می په‌گیتی له س‌ا‌ل‌ی (١٩٩١) بووه‌ته ئەندامی سه‌رکرده‌یه‌تی وله کۆنگره‌ی دووه‌می په‌گیتی، به‌پ‌ی‌ هه‌لب‌ی‌ژاردن له‌لایه‌ن مام جه‌لال‌وه وه‌کو ئەندامی مه‌کته‌بی سیاسی دهست نیشان کرا. دک‌تۆر به‌ره‌م خاوه‌نی چه‌ند سیفه‌تیکی به‌هیزی که‌سی‌تییه. ئەو زمان زان و دیپلۆمات و وتار ب‌ی‌ز‌ی‌کی گه‌وره‌یه. په‌یوه‌ندییه دیپلۆماتیه‌کانی به‌تایبه‌تی له ئەمەریکا، له‌هه‌موو سه‌رکرده‌کانی دیکه‌ی په‌گیتی زیاتره. ئەو زیاتر ده‌یه‌و‌یت وه‌کو سه‌رکرده‌یه‌کی جیهانی ناسراو ده‌ریکه‌و‌یت، نه‌ک وه‌ک سه‌رکرده‌یه‌کی لۆکالی، که سنوری ناسینی له جوار چ‌ی‌وه‌ی هه‌رم‌ی کوردستاندا تی‌نه‌په‌ر‌پ‌ت. به‌ره‌م س‌ا‌ل‌ح سیاسیه‌کی چوست وچالاک و خ‌و‌پ‌ن گه‌رمه و به‌زوویبی ده‌چ‌ی‌ته د‌ل‌ی خه‌لکه‌وه. به‌ پ‌ی‌چه‌وانه‌ی نه‌وشیروان مسته‌فاوه، که‌سیکه زۆر بایه‌خ به‌ ئە ته‌ک‌ی‌ت ده‌دات، بۆ نمونه: رۆژانه دووکات ژم‌یر وهرزش دهکات بۆ ئەوه‌ی جه‌سته‌ی ت‌ی‌ک نه‌چ‌ی‌ت. هه‌روه‌ها له‌سه‌ر ش‌ی‌وازی ئەمەریکی ستافی کاری ر‌ی‌ک‌خ‌ست‌وو‌ه و به‌ به‌رنامه‌ سه‌ردان و کاره‌کانی دهکات بۆ نمونه: به‌ پ‌ی‌ ی خ‌ش‌ته‌ی کار، سه‌ردان و ده‌رچونه‌کانی ر‌ی‌ک ده‌خات و بۆ ئەم مه‌به‌سته‌ش ستافی‌ک له‌گه‌ڵیدا کاره‌کانی بۆ ر‌ا‌بی ده‌که‌ن. به‌پ‌ی‌چه‌وانه‌ی نه‌وشیروان مسته‌فاوه، که که‌سیکی خاکییه و زۆر گو‌ی‌ی به‌ستافی

زۆرنامه‌دانان نادات. له زۆریه‌ی کاتدا، هاوڕێکانی له‌ده‌وری دانیشتوون. ئه‌وه‌ی که له‌ ده‌بهری ئه‌و دا ده‌بهری، که‌سیکی خاوه‌ن تمو‌حه وخواستی که‌وره که‌وره‌ی هه‌یه. له‌ پێش هه‌مووشیان‌ه‌وه خواستی که‌یشتن به‌که‌سیتی ژماره‌یه‌ک له‌ کوردستاندا. به‌م پێی‌یه، ته‌نها تاله‌بانی ئه‌و که‌سه‌یه که‌ نایبیت مملانیی بکات، چاویشی له‌وه‌یه که‌ له‌ داها‌تودا بپێته سه‌رکرده‌ی ژماره‌یه‌ک له‌ ناو حیزب و حکومه‌تدا. هه‌ربۆیه‌ ناچپێته ئه‌و پرۆژانه‌وه که‌ له‌ ئامانجه‌که‌ی دووری ده‌خه‌نه‌وه. به‌ره‌م س‌ال‌ح که‌ سالانی‌ک له‌ناو ژماره‌ قورسه‌کانی مه‌کته‌بی سیاسیدا دیار نه‌بوو. ئیستا ورده ورده خه‌ریکه‌ ڕیگه‌که‌ی بۆ پا‌ک ده‌بپێته‌وه. به‌تایبه‌تی دوا‌ی چونه‌ ده‌ره‌وه‌ی نه‌وشیروان مه‌سته‌فاو با‌لی ریفۆرم، ئیستا دوا‌ی تاله‌بانی وه‌کو قورسه‌ترین ژماره‌ ده‌بهری. به‌ره‌م س‌ال‌ح هه‌رچه‌نده‌ له‌ حیزبیکی سۆسیال دیموکرات دایه، به‌لام له‌ ناخدا پیاویکی لیبراله‌. له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا زۆر به‌باشی ناگاداری چونه‌ پێشه‌وه‌و مملانی‌ی ناوه‌گیه‌کانی خۆیه‌تی و نایه‌و‌یت به‌ هیج شی‌وه‌یه‌ک له‌و بازنه‌یه‌ بپێته‌ ده‌ره‌وه، که‌ ده‌یگه‌یه‌نیته‌ ئامانجه‌ که‌وره‌که‌ی.

گرفت‌ی که‌وره‌ی به‌ره‌م س‌ال‌ح له‌ پێشتردا ئه‌وه‌ بوو، که‌ به‌هۆی نه‌بوونی خه‌باتی شاخه‌وه ئاستی قبو‌لکردنی له‌ناو جه‌ماوه‌ری مه‌ئه‌بنده‌کان و هی‌زی پێشه‌مه‌رگه‌دا وه‌کو پیاویست نه‌بوو. ته‌نانه‌ت له‌لای با‌لی مام جه‌لالیش، به‌لام له‌م هه‌لبژاردنه‌دا زی‌ره‌کانه‌ کاری کردو هه‌لمه‌تی هه‌لبژاردنه‌کانی قو‌سته‌وه بۆ چه‌سپاندنی هه‌یمه‌نه‌و شه‌خسیه‌تی خۆ‌ی به‌سه‌ر رێکخه‌ستن و نۆزگان و دامو ده‌زگا‌کانی یه‌ک‌تییه‌وه. هه‌ر بۆیه‌ به‌ره‌م س‌ال‌ح هه‌لمه‌ته‌که‌ی له‌سه‌ر قورسای که‌سیتی خۆ‌ی بونیاد ناوه‌و پو‌سته‌رو لافیه‌ته‌کانی بانگه‌شه‌ی هه‌لبژاردنی له‌ پارێزگای سلێمانیدا، هه‌موو به‌و‌ینه‌ی خۆیه‌وه بلا‌وکردو‌ته‌وه. پارێکردنی ده‌نگه‌ر به‌ده‌نگدان به‌ یه‌ک‌تیی، له‌ سه‌ر بنه‌مای که‌سیتی ده‌ره‌م، به‌شیکه‌ له‌و پرۆسه‌یه‌یی که‌ ده‌یباته‌ پێشه‌وه و ده‌یکاته سه‌رکرده‌ی ژماره‌یه‌ک له‌ سلێمانیدا. به‌مه‌ش گورزی کوشنده‌ی دا له‌ پێگه‌ی هاوڕێکانی له‌ مه‌کته‌بی سیاسی، چونکه‌ واده‌رده‌که‌وت که‌ جه‌ماوه‌ر به‌ره‌م س‌ال‌ح یان قبو‌له‌ له‌ ناو مه‌کته‌بی سیاسیدا. له‌ کاتی‌کدا ئه‌وانی دیکه‌یان بۆ ده‌ره‌وه‌ی سلێمانی نارده‌. به‌رز کردنه‌وه‌ی و‌ینه‌ی ده‌ره‌م دیارده‌یه‌کی نو‌یی ناو یه‌ک‌تیی نیشتمانی کوردستانه، له‌ کاتی‌کدا به‌دری‌ژایی می‌ژوو‌ی یه‌ک‌تیی ئه‌وه ته‌نها و‌ینه‌کانی تاله‌بانی و کۆسه‌رت ره‌سو‌ل بوون، که‌ به‌رز ده‌کرانه‌وه له‌م هه‌لبژاردنه‌دا و‌ینه‌ی کاره‌کته‌ریکی سیاسی دیکه‌ جیاوا‌ز له‌ هه‌موومان دپێته‌ پا‌ل و‌ینه‌که‌ی تاله‌بانی و کۆسه‌رت

نەویش وینەى بەرھەم سألحە. ئەمەش بەو مانایە دیت، کە بەرھەم سألح ئەو ھەندە
 بە خۆیەتى، کە دەپەوێت لە گەمەکەى ئەمجارەدا، قوماڕ لەسەر کەسێتى خۆى
 بەرھەم سألح کەسێكى ڕوو خۆشو موحامیل و دەستکراوێه. ئەوێ کە لەم کارەشدا
 ھاوکاری بوو، ئەو پارە زۆرەى حیزبە کە لە بەردەستیدا یەو درێغى ناکات لە بەخشینی بە
 کەسانى نزیک و دەورووبەرى ۰ بەرھەم ئیستاشى لەگەڵدا بێت، خۆشەویستى سەرکردەى
 یەكێتییە لە ئاستى جەماوەرىدا و ھەریەکەو بەشتێكى سەرسامە. ھەندێک بە زىرەکیەکەى
 ھەندێکیش بە ڕوو خۆشیەکەى ھەندێكى دیکەیش بە دەستکراوێه یەکەى. لەگەڵ ھەموو
 ئەوانەشدا، ھەك نەوشىروان مستەفا نەبوو ھتە سەرکردەى کارىزمى و سىفاتی سەرکردەى
 کارىزمى تیدا نییە. خالى بەھێزى کەسێتییە بەرھەم سألح ئەوێه، کە خاوەنى وتار بێژێكى
 بەھێز و کاریگەرەو دەتوانیت قەناعەت بە بەرامبەرەکانى بکات. سەرەرای ئەوانە، کەسێكى
 کراو و لەسەر خۆیەو قبوڵى جیاوازی دەکات. بەلام خالى لاوازی ئەوێه، کە ناتوانیت ئەو
 بە ئیئانەى دەیاندا، جیبەجیبان بکات. لەمەشدا پاساوى ئەوێه کە ئەو کەسێکە
 بەتەنیا یەو شەرەکەى بەردەمیشى، شەرپێكى قورسە. ئەمەش کاریگەرى سلبى
 لەسەر متمانەى ئەو دروست کردووە لەناو ئەو جەماوەردا، کە پێشتر ناسیویانە. بەرھەم
 سألح کەزار دەکاتو، زیاتر لە سیاسیک دەچیت کە لە ولاتێكى ئەوروپى بڑى. ئەو
 خاوازیارى سەرۆمەرى یاسا و دەست و ھەندەدانى حیزب و ئازادى شەخسى و پەرەپێدانى
 دیموکراسى و رای جیاواز و ھەموو ئەو شتە جیاوازیانە، کە مرؤف ئاواتى بۆ دەخوازیت.
 بەلام دەتوانیت کەمترین جوولە بکات بۆ بەدەپھێنانى ئەم ئامانجانە. سىفەتى ھاوبەش لە
 نیوان بەرھەم سألح و نەوشىروان مستەفا، ئەوێه کە ھەردووکیان پراگماتىن و بە پێى
 واقع و بەرژووەندى سیاسى، مامەلە دەکەن. بەلام جیاوازی جەوھەرى نیوانیان ئەوێه،
 کە نەوشىروان مستەفا دەپەوێت ئەو جوړە بىکردنەوێه سەربىخات کە لە مێشکیدا یە.
 پێگەى شەخسى خۆى دەکات. نەوشىروان مستەفا لە پێناوى سەرخستنى ئەو بىرۆکە یە کە
 ھەپەتى، وازى لە جیگەرى سکرترى ھەموو پلەو پایە یەک ھینا. بەلام بەرھەم سألح لە
 پێناوى چوونە پێشەوێ خۆیدا، ھەندێک جار دەچیتە ھەندیک ھاوبەیمانەو کە بۆ
 خۆیشى لە ناخى دلەو پێى خۆش نى یە جیاوازیەکی دیکەى نیوانیان، ئەزمونى سیاسى.
 نەوشىروان مستەفا خاوەنى ئەزمونى دى دوورو درێژى سەرکەوتن و شکست و پێکەوتن و
 مفاووزات و ناکوکی و مناوەرەو شارمەزاییەکی باشى ھەموو قوناعە مێژوویەکانەو بەھۆى

ئەمەرىكىە لە ناو شۆرشدا شارەزایی لە باری كۆمەلایەتی و سايكۆلۆژیی كۆمەلگە ھەيە. لە ھەرھەم سالیح ساياسیەکی پيگەپشتووی ناوھونەری ديپلوماتیي ئەوروپي و ئەمەریکیە و كەمتر شارەزایی لە تايبەتمەندی كۆمەلایەتی و تەنانەت سايكۆلۆژیای حیزبەكەي خۆيشی ھەيە و كەمترین ھەلگشان و داكشانی بيئيەو. لەكاتيكدانەوشیروان مستەفا خاوەنی سەرکەوتنی گەرەو كۆستی گەرەشە لە ناو شۆرشدا. لەگەڵ ھەموو ئەمانەشدا، نايبت ئەوونەمان لە بىر بچیت كە لە پشتی بەرھەم سالیحەو، دووكۆلەكەي بنەرەتی و ھەستاون، كە تا رادەيەك یاریبەكەي ناھاوسەنگ كردووە بەرامبەر بە نەوشیروان مستەفا. ئەويش دەسلەت و پارەيە. كە يەكەميان خۆي لە بوونی تالەبانی دەبيئيەت لە پشتيەو دووھميشيان خۆي لەو بودجە زەبەلاحەي بەردەستی يەكيتي و پارتی و دەبيئيەتەو، كە دريغیان لە بەخشيەوويدا نەكردووە.

موفاجەئەي نەوشیروان مستەفا

نەوشیروان مستەفا ھيشتا موفاجەئەي زۆر لە ھەگبەيدا ھەيە كە نيشانی يەكيتي و پارتی بدات. تا ئيستا سەرکەوتوو بوو لەو قوناغە بەندیەي كە بۆ كەشف كردنی سيحەرەکانی خۆي دايرشتوو، بۆ ئەم مەبەستەش ئيستا نەوشیروان مستەفا باس لە موفاجەئەي پيش ھەلبژاردن دەكات كە ھيئانە دەرەوھي (٨٠٠٠) پيشمەرگەيە كە لە ريزەکانی فەرماندەي يەكيتي و تەنانەت باس لەو ھوش دەكریت كە موفاجەئەي دواي ھەلبژردنیشی ھەيە. ئيستا كۆسەرەت رەسوول لە نيۆ كانديدەکانی ليستی كوردستانیدا، نزيكەي (٢٠) كانديدی ھەيە، ھەر رۆژيک كۆسەرەت رەسوول لە ناو يەكيتيدا ھەست بە نيگەرانی بكات، ئەو كات كوتلەكەي لەبەرلەمان دەچیتە پال فراكسيونی گۆران و بەو ھوش دەتوانیت ھاوكيشەي ھەموو ھەلبژاردن و ريكەوتنە ستراتيزيەكەي نيوان يەكيتي و پارتی بگۆریت.

نەوشیروان مستەفا، برپرسی کوشتارگەکانی شاخ بوو

سەردەشت حمە سالح

رێفرۆم، ئەگەر بۆ چاکسازی بکری، پێشکەوتنی زۆر فەراھەم دەکات، بە پێچەوانەشەووە ئەگەر بۆ بەرژەوهندی تاک و گرووپ بێت لەسەر حسابی گشتی، ئەوا گورزیکی کوشندەییە و هەنگاویکی مەتریسیدارە کە بەرەو دیکتا تۆری هەنگاوی دەنیت. لەکوردستان و لە ئیستادا رێفرۆم بۆتە سەرباس و وێردی سەر زمان، ئایا ئەوەی کە ئیستا هەیە، رێرەووە راستەقینەکە ی گرتۆتە بەر یاخود تەنھا بەرگیگە بۆ چەواشە کاری کراوەتە بەر؟ هەلبەت وەلامدانەووی، ئەم پرسیارە، بەئێ و نەخێر دەبیت، بەلام ئەگەر بلی، کێ و چۆن؟. لەم راپۆرتەدا دەچینە بەردەرگای پرسیارەکان و بەشرۆفە کردنی ورد هەول دەدەین کە وەلامیک بە خوێنەرەن بەدەینەووە. ئیمە پێمان وایە ئیستا لەکوردستاندا رێفرۆم هەیە، بەلام هەرزێووە کامل نییە. بۆ وەلامی بەئێی پرسیارێ پێشومان، ئیستا دەبیریت چ حیزب یان حکومەت دەستی کردووە بە گۆران، بەلام بەداخەووە لە ئاستی پێویستدا نییە، لەگەڵ ئەوەشدا مادام هەیە ئومیدیگە.

ئەگەر وردتر سەیر بکەین گۆران لە ناو حیزبدا زیاتر دەستی پێکردووە، بەتایبەت یەکیتی نیشتمانی کوردستان. رێفرۆم، لەکوردستاندا دەمیکە بوونی هەیە، هەنگاوانی بەرەو دیموکراسی کە لەدوای راپەرینەووە لە هەلبێژاردنی سالی (۱۹۹۲) وە هەتا دەگاتە ئەمڕۆ، خۆی لە خۆیدارپێرمیکی گرنگە، هەر وەها ئەگەر بگەرێنەووە سەر یەکیتی کە هەمیشە لەگۆراندا یە، باشتر بلیین سەرچاوەی رێفرۆم و گۆران لە ناو یەکیتیەووە هەلقولادەووە هەلدەقوئێ، کە میژوووەکەشی هەر لە سەرەتای دروست بوونیەووە بوو، دیارترین رێفرۆم لە ناو یەکیتیدا (پشکوێ نەجمەدین) دەیگێرێتەووە بۆ ئالای شوێش، کە مەلا بەختیار کارگێری مەکتەبی سیاسی ئیستای یەکیتی سەرگردایەتی کردووە بۆیە لێرەدا دەکری بلیین ئەوانە ی ئیستا بانگەشە ی ئەو دەکەن کە گوا یە ئەمانە داینە مۆو دروستکەری رێفرۆم، ئەو بەرگە دەگێتەووە کە بەناوی رێفرۆمەووە کراوەتە بەر، واتە سەرینەووە میژووی رێفرۆمەووە چەواشە کردنی راستییەکانە. ئەمە جگە لەوێ لە سالی ۱۹۹۴ بەدواوە یەکیتی نیشتمانی کوردستان

واژه‌گانی شه‌ری ناوخۆ، پرۆژه‌یه‌کی فراوان وهه‌مه لایه‌نه‌ی دارشت و پێشکەش کرد
 مه‌ر جێگ بووه سه‌ری نه‌گرت. ریفروم که‌ناپاستی له‌سه‌ره‌تاکه‌یه‌وه بێت ئه‌وا بناغه‌یه‌کی له
 زرۆکی هه‌یه‌و هه‌نگاوه‌که‌ بۆ وه‌رگرنتی پۆست و برده‌وه‌ی کورسیه‌، که‌ ناینده‌که‌شی
 نارۆشنه‌!. سه‌بارت به‌وه‌ی که‌ هه‌ندیگ به‌به‌کاره‌ینانی ناوی ریفروم ده‌یان‌ه‌وئ به‌شه‌قام
 بلین که‌ ئیمه‌ گۆرانیکاری و چاکسازی و شه‌فافیه‌ت ده‌که‌ین، ئایا ئه‌وانه‌ی که‌ له‌سه‌ره‌تاوه
 ناوه‌راست بووین، دا خو مه‌به‌ست و مه‌رامه‌کانیان چی ده‌گرێته‌وه؟ ئایا ئه‌مه‌دزی حه‌قیقه‌تی
 چه‌مه‌که‌ش نییه‌؟ دکتۆر فوناد مه‌عسوم کارگیرێ مه‌کتبه‌ی سیاسی یه‌کیته‌ی نیشتمانی
 کوردستانده‌ئێ: ئه‌و بانگه‌شه‌یه‌ ته‌نها بۆ مه‌رامی شه‌خسی وتایه‌تییه‌، جگه‌ له‌وه‌ی که‌ بۆ
 کورسی و پۆست هه‌چی دیکه‌ی نییه‌. گۆران نه‌گه‌ر بکری له‌ ناو یه‌کیته‌یدا ده‌کری ئه‌وانه‌ی
 که‌ چونه‌ته‌ ده‌روه‌ی یه‌کیته‌ی ئیستا بانگه‌شه‌ی ریفروم ده‌که‌ن، راست ناکه‌ن وه‌ه‌رگیز له‌گه‌ڵ
 گۆرانیشدا نه‌بوون. دکتۆر سه‌روه‌ر عه‌بدولرهمان مامۆستای زانکۆی سلیمانی ده‌ئێ (گۆران
 له‌ناو یه‌کیته‌یدا ده‌کری، له‌ده‌روه‌ی ئه‌مه‌ جگه‌ له‌ تاو دانی ئه‌سپ بۆ گه‌یشتن به‌ ده‌سه‌لات
 هه‌چی تر نییه‌) {حه‌می حه‌مه‌ سعید به‌ر پرسی مه‌لبندی هه‌له‌بجیه‌ یه‌کیته‌ی هه‌مان بۆ
 چونی هه‌یه‌، که‌: ریفروم وگۆران له‌ ناو حیزب بنه‌ماکانی سه‌رکه‌وتنی زیاتره‌ وله‌ ده‌روه‌ه
 مه‌حاله‌ سه‌ر بگریت} . ئینه‌ سه‌ر ئه‌وه‌ی ریفروم بۆ گۆرانی سیسته‌م و+ ده‌سه‌لات پێویستی
 به‌ چیه‌، ئه‌وا ده‌بیت ئه‌و راستیه‌مان له‌ به‌ر چاو بێت، که‌ ریفروم بۆ ئه‌و مه‌به‌سته‌ واته
 گۆرینی سیسته‌م، پێویستی به‌سه‌دان بیرومه‌ندو فه‌یله‌سوف و سه‌دان دکتۆر و پسپۆر له
 بواره‌کانداو پرس و را و دیدی جیاواز هه‌یه‌، به‌لام ئه‌وه‌ی که‌ ئیستا نه‌وشیروان مسته‌فا
 هه‌ندی ده‌یکه‌ن ته‌نانه‌ت باوه‌ریشیان به‌دیالوگ نییه‌ چ جایی رای جیاواز!.

ئه‌و بیرمه‌ندانه‌ی ده‌بیرین قسه‌ له‌ پیناو رێبازه‌ ته‌مومزاییه‌که‌ی نه‌وشیروان مسته‌فا
 ده‌که‌ن بۆ گه‌یشتن به‌ ده‌سه‌لات به‌ ناوی ریفرومه‌وه‌، هه‌ر ئه‌وانه‌ که‌ پێشتر ده‌سه‌لاتدار بوون،
 ئه‌و کاته‌ی ده‌سه‌لاتیان هه‌بوه‌ هه‌چیان ئه‌وه‌ نه‌بوون که‌ ئیستا جیاواز بن و مایه‌ی شانازی
 بن هه‌تا خه‌لك و کۆمه‌ڵه‌ بڕوا به‌وه‌ بکه‌ن، که‌ ئه‌وان به‌ فعلی چاکسازن. یه‌کیگ له‌ فه‌یله
 سوف و بیر مه‌نده‌ دیاره‌که‌ی که‌ پشتگیری نه‌وشیروان مسته‌فا ده‌کات و بانگه‌شه‌ی بۆ
 ده‌کات (عوسمان بانیمارانی) یه‌، ئه‌م که‌سایه‌تییه‌ له‌ چاو پێکه‌وتنیگدا ده‌ل، په‌شیمانم که
 له‌په‌رله‌مان بووم !!

ئایا چوار سال له په پله مان دهرفته تیکى تیا نه بوو ئەم ئەندامه په شیمانیه پارلهمان واز
ان و موچه زۆره کهى بهینى؟! له هه مووشى کۆمیدى تر ئەوهیه دیسانه وه خوێ
کابید کردۆته وه بۆ په پله مان !.

ناوبراو سه بارهت به وهى ئەى دهوام دهکات له په پله مان؟ دهئى: ئەگه ر غائیب بین
دهگیرین!!

ئەم بیر مەندە داخۆ ئەم قەسەیهى له کوێ هینا بى و له ج یاسایه کدا کۆلاجى کردوو،
له کاتیکدا چوار ساله دهوام دهکات که چى نازانى ئەندام په پله مان حەسانهى ههیه
!! له لایهکى دیکه وه پرۆژهکانى ئەم گروه دیارن و تا نیستا. ههچیان نه کردوو، تهنها
ئەوان دین کارو پرۆژهو خزمهت گوزارییهکانى حکومهت و یهکیتى و پارتى فیژهون دهکەن
ونه یارو ناحهزهکان دژى ئەمانه کۆدهکەنه وه، بێگۆیدانه کهسایهتى، ئەوانهى قسه له سه ر
حکومهت و یهکیتى و پارتى دهکەن، ئەوانه دههیننه سه رکه ناله کانیا، به تهنها رهخنه یهک
رووبه پرى پرۆژنامه و رادیۆو تیشیه که یان داگیر دهکات !. محمه دى ملا قادر ئەندامى
مهکتهبى سیاسى پارتى دیموکراتى کوردستان دهئى: چونکه ئەوانه بى پرۆژه و کارو
خزمهت گوزارییان پى نییه، دین کار له سه ر بى ئەهمیهت کردنى ئیش و کارهکانى ئیمه
دهکەن، که له راستیدا خه لک ئەو راستیه یان بۆ دهردهکه ویت و به دهنگه کانیا و وهلامى
ئەوانه ددهنه وه.

له لایهکى دیکه وه نهوشیروان مستهفا وىستی په رده له سه ر کارهکانى رابردوو هه لباته وه
بۆ ئەوهى جهماوهر به وه سه رقال بکات و پرۆژهو کارى ئەمانیا بىر بچیته وه هه تا کاتى
هه لبژاردن، به لام هه ر زوو ووته بیژى سیاسى و چه ند به رپرس و کهسایه تیهک ئەوه یان
بیمنهت کردو مه لا به ختیار ووتى: {ئەگه ر گۆره ئاشکراکانمان هه ئنه دهنه وه، ئەوا ئیمه ش
گۆره نه یینه کان ئاشکرا ناکه ین}، لای خو شیه وه دکتۆر فوناد مه عسوم سه بارهت به وه هه ولەى
نهوشیروان وهک وه لامیک ووتى: {پێویسته کهس خوێ به فریشته نه زانى}

حمه ی حمه سه عیدیش ئەوه دووپات دهکاته وه: نهوشیروان مستهفا له کیشهکاندا،
هه میشه ره شبین بووه وه له نیوهى کیشهکاندا مه یدانه کهى جیهیشتوو، ئەمه ش له زۆر
قوناعى میژوویى یهکیتى دا به پوونى دهردهکهوت، و دواترینشیا ن هه فس کورتى ئەم
سیاسه ته مه داریه له به رامبه ر ئەنجامی هه لبژاردنى مه لبه ندهکان، که پێشیا زو ته نانهت
به رنامه ی سه پینراوى خو یى بوو!؟

نەوشیروان مستەفا پێی وایە مەترسی لەسەر کوردستان نییە، ئەمەش خەڵکی تووشی کردووە کەوتە بەر ڕەخنە، ئەندامێکی سەرکردایەتی یەكێتی نەه‌یویست ناوی ئاشکرا بکەین ووتی: ئەم قەسەیه له حاله‌تیکی ئاسایدا نه‌وتراوه، قسه زۆر هه‌لده‌گرێ، تهنه‌ها ئه‌وه ده‌لێم له کاتیکیدا که ئه‌و قسه‌یه‌ی کردووه، نه‌وشیروان (٣٠٠) پاسه‌وانی هه‌یه، که‌سیکی بی‌وه‌ی وه‌ک ئه‌و سی سهد پاسه‌وانی هه‌بێ، ئیدی چۆن له کوردستان مەترسی لەسەر نییە. بەرله‌وقسه‌یه‌ی نه‌وشیروان ئه‌وه‌شی ڕاگه‌یاندا که‌مه‌کته‌بی سیاسی یه‌کی‌تی وه‌ک (مه‌جلیسی قیاده‌ی سه‌وره‌ی به‌عسه‌)، ئەم قەسەیه‌ی نه‌وشیروان نارەزایی له‌ناو لایه‌نگرانی خۆشیدا دروست کردو یه‌کیک له ئەندامانی سەرکردایەتی یەكێتی ووتی: ئەگەر مەکته‌بی سیاسی مه‌جلیسی قیاده‌ی سه‌وره‌ی بیت، ئەوا نه‌وشیروان مسته‌فاه‌ش عیزه‌ت دووری بووه، چونکه‌ به‌ پێی ئه‌و شوبه‌اندنه‌ بی‌ویژدانییه‌ خۆی هه‌مان پێگه‌ی ناوبراوی ده‌بێ.

که‌سیکی نزیک له کاره‌کانی کۆمپانیای وشه‌ی نه‌وشیروان مسته‌فا پێی ڕاگه‌یاندین، کاک نه‌وشیروان متمانه‌ی به‌و هاژو هوژه‌ی ده‌ورو به‌ری نییە، ده‌زانی که‌ بۆ پۆست وپله‌ لی‌ی ئالاون.

ئهو که‌سه‌ ووتیشی: ئەگەر کاک نه‌وشیروان به‌م جوژه‌ به‌بێ که‌س تێی ناگاو که‌س نازانی به‌ته‌مای چیه‌، ئەوا زۆرێک له‌لاینگرانی له‌ ده‌ست ده‌دات.

به‌خویندنه‌وه‌مان بۆ قسه‌ی ئه‌و به‌رپژه‌ له‌ گرده‌که‌ی نه‌وشیروان مسته‌فا قسه‌ گه‌لیکی جیا وهرده‌گرێ که‌له‌ زۆریاندا ره‌هه‌ندی دیکه‌ دێنه‌ ئاراهه‌.

گرنگترین شت له‌ و‌قسانه‌دا دهرده‌که‌وێت که‌ نه‌وشیروان که‌سیکه‌ له‌ خۆپزازی، ته‌نانه‌ت که‌سه‌ نزیکه‌کانیش نازانن به‌ته‌مایی چیه‌ !.

ئامازه‌ به‌ قسه‌کان و‌خویندنه‌وه‌کان بۆ بینین و‌ بیستن و‌ خویندنه‌وه‌کان نه‌وشیروان به‌ره‌وجیا له‌ دیموکراتیه‌ت ده‌روات، هه‌ندێ توندی و‌ خۆبه‌زل زانیی ئه‌م کابریه‌ له‌هه‌موو که‌س به‌زیاتر به‌به‌ره‌و دیکتاتۆری ده‌خویندنه‌وه‌، به‌کاره‌ینانی نه‌وشیروان له‌ هه‌مووشتیکیدا له‌لایه‌ن لایه‌نگرانییه‌وه‌ په‌نجه‌یه‌کی دیکه‌ بۆ ئه‌و بۆچونه‌ درێژ ده‌کهن، وه‌ک له‌ زۆرێک له‌که‌ناڵه‌کانیدا ده‌یبینین سه‌ری قسه‌و بنی قسه‌ یان ده‌لێن (نه‌وشیروان ووتی: نه‌وشیروان وا ده‌لی. نه‌وشیروان پێی وایه‌ هیوادارین ئاخ‌ری خیریبیت.

ئهو قسانه‌ی پێشتر هه‌ر له‌ بلا‌وکرده‌وه‌ی هه‌ندێ نه‌ینی له‌ شه‌ری ناو خۆو شوبه‌اندنی مه‌کته‌بی سیاسی (ی. ن. ک) به‌مه‌جلیسی قیاده‌ی سه‌وره‌و باسکردن له‌وه‌ی که‌مه‌ترسی له‌

كوردستان نەماوە و هەندى شتى تر، جگە لە سەرقال كردنى خەلك و خو دزینەووە لە پرۆژە پرو پاگەندەى هەلبژاردن هیچی دیکەى نییە.

سەبارەت بەوێى كە كتیى (خەون یان مۆتەگە) ی پێشكەش كردوووە كە بەئەندازى شەرى ناوخۆى دەزانن، ئەندامى مەكتەبى سیاسى یەكیتی ووتى: بەلێ نەوشیروان ئەندازى شەرى ناوخۆ بوو، مەبەستى ئیە شەرى ناوخۆ بوو لەشاخ، كەئەو بەر پرس بوو لە كوشتارەگاكان و دووریش نەبوو لە شەرى ناوخۆى دواى راپەرین. هەروەها ووتیشى: ئەو كەبەرى خۆى داووتە دەست كات و پرۆژگار، ئەو لەسیاسەت چۆتەووە پێش بىنى بۆ پرودوو پێش هاتەكانى نییە.

ووتیشى: نەوشیروان مستەفا ئەگەر خۆى بەو فریشتەیه دەزانى كە دەست و پێوەندەكەى ئیدىعای بۆ دەكەن، بۆ بەدیالۆك نایەتە پێشەووە بەرامبەر بە بەرەى بەرامبەرى خۆى، بۆ ئامادە نییە لەگەڵ كاك مەلا بەختیارى كارگێرى مەكتەبى سیاسى یەكیتی لە سەر تەلەفیزیۆن دابنیشیت، وەك پێشتر مەلا بەختیار پێشخاى كەردبوو. تەنانەت ئەو پیاووە تا ئیستا كۆرپى كراوێى بۆ جەماوەر نەگرتوووە. كەسمان نەدیوووە هیندەى نەوشیروان لە رەخنە بترسیت، هەرگیز نەى وێراووە پۆستىك وەر بگرتیت دەزانیت ئەو پیاوانەى بۆى دروست كراووە لە ئەنجامى ئیشتەكەیدا نامینن، چونكە دەردەكەوێت توانای جەندە، بۆیە دەترسێ پێش تریش یەكیتی كەردووێتە بەسەرۆكى پارلمان، بەسەرۆكى حكومەت، بەلام ئەو نەى كەردوووە تەنانەت خۆى زۆر لەو پۆستانە بە گەورە تر زانیووە، لەبەر ئەو هۆكارەى باسەم كەرد.

ئەو بۆیە دەیهوێت تەنها ئەمەركات، بەرپز مام جەلال بەو تەمەنەو بارە تەندروستەیهووە كەردەكات و پۆست بەرپووە دەبات، كاك كۆسەرەت هەروایە، بەلام ئەم تاقانەیه، ناییت ئیش بكات.

دواپرسیاركە لایەنگرانى و ئیشتەكە بێبەستە بێكەیت، ئایا دواى هەلبژاردنى پەرلەمانى كوردستان و بەدەست نەهێنانى رێژەى پێبەست لە پەرلەماندا لەلایەن لیستى (گۆران)هوە، وەك هەموو پرۆژەكانى تر كاك نەوشیروان زویر ناییت و كوردستان جیپلێت و ماوێ چەند سالیك روو لە ئەوروپا بكاتەو؟ ئەمە پرسیارىكە لە ئەزموونى چەندین پرۆژەى پێشووى كاك نەوشیروانەووە سەرچاوە دەگرتیت و پێبەستى بە وەلامىكى جیدییه، بەلام ئەم جارە وەلامەكان لەدەست سندوقەكانى هەلبژاردن داىە.

بیدەنگی مام جەلال و بیئۆقرەیی لیستی گۆران!!

تیکدانەوه خەلک

سەرەتاو مەملانی

چاودێرانی سیاسەتی یەکییتی نیشتمانی کوردستان، لە سەرەتای دامەزراندنییەوه، هەر وەها کادرو بەرپرسە بالاگانیشی، بەردەوام باسی ئەوه دەکەن کە ئەو هتە یەکییتی دامەزراوه، مەملانی لە ناویا هەر هەبووه. مەملانیکیان جیا بوونەوه شیانی لێ کەوتۆتەوه، هەر وەها زۆریە یەکیگرتنەوه کانیش لەگەڵ یەکییتی دا ئەنجام دراوان. (یەکیگرتنەوه یەکییتی و سۆسیالست، یەکییتی و ئالای شۆرش، یەکییتی شوراگان.. تاد). ئەو راستیانە لە میژووی یەکیتیدا، ساغ بونەتەوه. بەلام ئەوه ی ساغ نەبوۋتەوه، یان کت و مت نازانری، رەگوو ریشە ی جیا بوونەوه ی ئیستای (کۆمپانیای ووشە) یە. هەر لەبەر ئەم هۆیە، بەشیکی خەلک، بەتایبەتی ئەوه ی دوا راپەرین، یان ئەو خەلکانە ی پێش راپەرین کە دووربون لە روداوەکان، ئەمانە کەوتونەتە ژێر کاریگەری پرۆ پاگەندە ی گوایه ریفروم و، گوایه دزایەتی گەندەلی و... تاد. ئەم خەلکانە، ئاگایان لەوه نییە، سەرداران ی کۆمپانیای ووشە، بیست سال پێش ئیستا، لە ناو یەکیتیدا کەوتونەتە مەملانی لەگەڵ سکرێتیری گشتی یەکییتی وزۆریە ی سەرکردەکانی ئەو کاتە، دوورو نزیک باسی دەسەلات و گەندەلی و ریفورمیان هەر نەکردووه. چونکە ئەو دەمە یەکییتی لە بەرەنگاری و پاشەکشە ی عەسکەری دا بووه، نەک لەبەر دەسەلات. ئەمە راستیە کە یە چاودێرانی سیاسی و بەرپرسیانی یەکییتی، لە چاوپێکەوتنەکاندا پەیتا پەیتا دانیان پیاواوه. میژووی چارەگە سەدە ی رابردووی یەکیتیش، لەزۆر ویستگە ی جیاوازا، ئەم راستی یە دەسەلێنی. بەوردی خویندەوه ی کتیبەکانی (نەوشیروان مستەفا ئەمین) ییش، بە رۆشنی دیدە جیاوازهکانی لە ناو شۆرش و لە دوا راپەرین، باسە کات، بەلام بە شیوه و شیوازی رۆژنامە نویکی بەسەلیقە. نەک وەکو بەناو یادداشتی چەند فەرماندە یەکی عەسکەری و کادری مامناوەندی، کە مەگەر هەر خواو خوێان بزانی، چەند راستیەکانی میژوویان شیواندووه و چەندیش فەشیان کردووه.

رېشه ي ناكوكيه كان، وهكو گوتمان، رۆچۆته ميژووي يه كيټي. به داخه وه، ناكوكيه كان له ميژووي يه كيټيدا زۆر بوون، به لام كه ميان له سهر نوسراوه. به تايبه تي له سهر سهره تاي سهره لئداني ناكوكي نيوان نه وشيروان ومام جه لال. نه مهش زۆر زياني گه ياندۆته ميژووي يه كيټي وئه نداماني يه كيټي و راي گشتي كوردستانيش. ههر بۆيه، ئيستا زۆرن ئه وانه ي فريو دراون و به دروشمه گاني كۆمپانياي ووشه، له خسته براوون. ئه وه ي زياتر ئه م چه واشه كاربيهي قول كرده، ئه و پر و پاگه ندانه نيه كه كۆمپانياي ووشه بلاويان دهكات وه. يان ئه وهش نيه ناو به ناو كاژيټ له يه كيټي ده كه نه وه. يا خود ئه و چهند وتار و چاوپيكه وتانهش نيه كه كۆمپانيايه كه ي ووشه له ته له فيزيون و رۆژنامه كه ياندا، په خشان ده كه ن. نه كه ئه مانه نيه، به لكو به شي زۆري نوسين و چاوپيكه وتن و هه واله كانيان، زياني پي گه ياندوون. ئه وه ي كه لاي زۆرينه ي خه لك، به تايبه تي هيژه سياسيه كان و نوسهرو خوينده وارن ميه ي سهر سهر مانه، بي دهنگي راسته و خۆي سكرتيري يه كيټي نيشتماني كوردستانه له سهر گيرو گرفته كان، به تايبه تي ههر هيچ نه بيت له دواي دامه زراندي كۆمپانياي ووشه و مه ترح كردي ليستي گوران.

خه لك ده پرسى: بۆچي؟ سكرتيري يه كيټي، دزايه تي حيزبه كه ي ده كرى، دزايه تي سهر كر دايه تي و خودي خۆيشي ده كرى، كه چي سكرتيري يه كيټي ناو به ناو به ئاسته م قسه يه كه ده كات، يان گله يه كه فرى ده دات؟ ئه م بي دهنگيه ي سكرتيري يه كيټي، رهنه گه لاي خۆي، سهره نجامي ئه زمونيكي قولى بي له سياسه ت و دووبه ره كي، به لام وهكو تر، ئه و بيدهنگي يه، له چه ندسالي رابردوودا، رۆژانه جه سته ي يه كيټيان هيلاك كردوو وه به شيكي راي گشتيش ورده ورده به هه ئه ده بن.

زال كردي رهوش به سهر سياسي تدا

له ميژووي سياسي ت و ناكوكي حيزبايه تي دا، سياسي ت مه داريك نادۆز رپته وه له به رامبه ره وه لى تيك و پيك داني حيزبه كه ي و ميژوه كه ي و هاو رپكاني، هينده پشو دريژر بي و هينده بي باك بيت. له به رامبه ره يشدا، ئه وانه ي جيا بوونه ته وه، نه كه رپز له م بي دهنگي و كه م توخني ناكوكي كه وتنه، ناگرن، له بهر پرسيارى كۆمپانياي وشه وه، هه تا ده كاته ئه و كه سانه ي پيشمه رگه ي ئاسايى بوون، له م مملاني سياسي ده ئارام نين، به لكو تور هوترپون. ههر چي له هه مانه ي تور ه و ترپوي سياسي اندا هه يه، له نوسين و كۆيونه وه تايبه تيه كاندا، له

کەوتن و لەسەر خۆانی خواردنەوهیاندان، هەلیان ڕشتوو. تەنانەت ڕیز لەو میژوووش
 ڕۆن کە خۆیان بەشیکێ زیندووی لەو میژوو، لەبەرامبەر تەواوی ئەو راستییەتالانەدا،
 سکرتری یەکی، لەنیوان سیاسەت و ڕهوشدا، ڕهوشتی زال کردۆتە سەر سیاسەت. ڕهوشتی
 زال کردۆتە سەر بەرگری گردن و پاراستنی حیزبەکە. کە هەموو سیاسەت مەداریک
 دەزانیت، ئەگەر لەنگەرێک لە نیوان سیاسەت و ڕهوشت نەگیری، تەرازووی بەر ڕسپاریتی
 تیک دەچیت. بەلکو راستیەکانیش دەشیوێت. زیاتریش لەمە، ڕهنگە کارساتیش بقەومی.

بێدەنگی و ڕهوشت بەرزی لە گەرمە ی مەملانی دا، کاتی ک دەچیتە خزمەتی
 دیموکراسییەوه کە لەبەرام بەریشدا، هەبن لەم ڕهوشت و بێدەنگی یە، تی بگەن. یان
 تەقدیری بگەن. بەلام کاتی ک ڕهوشت بەبی ڕهوشتی و بی دەنگی بەتورەیی وەلام درایەوه، نیتر
 کەسی یەکەمی هیزیکێ سیاسی و سەرکردایەتی ئەو هیزە، دەبی ت ووریاتر بن و پیشینی
 بکات کە ئاراستە ی ناکوکیەکان، کەبەو شیوێه مامەلێ لەگەل دەکریت بەرەو کوئ دەروات.

کیشە ی چارەسەر نەکراو

ئەگەر یەکی، لەناو خۆیدا، دوو یان سێ سال لەمەو بەر، یان ووردتر بلین: هەرھیج
 نەبی ت لە دوو مەین کۆنگرەیدا، بنج و بنەوانی کیشەکانی یە کالاً بکر دایە تەوه، ناکوکیەکانی لە
 تەمومز پاک بکر دایە تەوه، سیاسەتی پینەو پەڕۆ ی ناکوکیەکانی پیرەو نەکر دایە، نیستا ئەم
 کیشانە ی نەدەگەشتنە حیابوونەوه هەر وەها کیشەکانی ناو یەکی تیش، پەنگیان نەدەخواردو
 پەیتا پەیتا یەکی تیان نەئەدۆشی.

مەملانی.. سڕوشتی خۆی هەیه. ئاراستە ی هەیه. هاندەری هەیه. دیارە سەر نەنجامیشی
 هەیه. بەتایبەتی مەملانی لەم چەشنە ی گەردەکی ووشە، کە ڕهگوریشە ی لە میژینە ی
 چارەسەر نەکراو ییان هەیه.

نیستا.. لە هەموو کاتی ک زیاترو زۆرتر هەست دەکری، بە چارەسەر نەکردنی مەملانی ی
 شاخ، کیشەکان گویزرایەوه ناو یەکەمین کۆنگرە ی یەکی تیش، بە چارەسەر نەکردنی گرتەکان
 لەناو یەکەمین کۆنگرە دا، حەوالە ی دوو مەین کۆنگرە ی یەکی تیش کرا. لەم کۆنگرە یە شدا
 کیشەکان چارەسەر نەکران زۆرترین دەرفەت درایە پەپرەوانی تەکەتول، کە بەردەوام بن
 لەسەر تەکەتول، هەتا زۆر بەی تەکەتولەکان کەوتنە ڕۆخیک و دۆخیکی نالەباریان بۆ یەکی تیش
 دروست کردو گەیانیدیە حیابوونەوهش.

بەلە کاتیکدا، جیابوونەو، یان لیستی جیاواز، خواستی بنەرەتی وئامانجی راستەقینەى ئازاوەیەکی گۆران نەبوو، بەلکو بەرنامەو بریاری ئەوان، سالتەها پیتش ئیستە، ئەو بوو کە ئازاوەیەکی گەورە بخەنە ناو خەلک وەکو خەلکی رۆژەهەلاتی ئەوروپا هان بەن، رابەرین و پەلاماری دامو دەزگاگان بەن تەنانت هەندیکیان خۆیان بۆ ئەوەش ئامادە دەکرد چۆن چۆنی مائی سکرتری گشتی تالان بکەن و بە چ شیوەیەکیش ئارامگای برابم ئەحمەد تیک و پیک بەن. چەند تاقیکردنەو هەیهکی بچوکیشیاں لیرەو لەوئ ئەنجام دا. بەلام نەیانتوانی دۆخەکە وەکو مەرەمیان وابوو، لە گرێژنە دەربکەن. هینشتا ئەم بەرنامەیهی لە گرێژنە دەکردنی دۆخی کۆمەلایەتی و ئازاوە نەو، لە بەرنامەیاندا ماو. دوورنییە بیانویەک لەکاتی هەلبژاردن، بیان دواى دەرکەوتنی سەرەنجامی هەلبژاردن، بە پرۆسەى هەلبژاردن بگرن و ئازاوەیەک بنیننەو

گۆرانخوارو ئاوینەى میژوو

ئیمە.. دلنیاين، کۆمپانیای ووشە و لیستی گۆرانیاين، ئامانجیاين گۆران و نەهیشتی گەندەلی نییە، چونکە ئەگەر میژوو، دایکی رووداوەکانە، ئەوا میژووی یەکیتی و پەفتار و گەفتاری ئەم ئالا هەلگرانەى بە ناو ریفروم، ئاوینەیهکی بالانمای بەردەمانەو ئیتەر هەرگیزناشی باوەر بە لاف لیدانی گۆرانی لیستی گۆران بکریت. خو ئەگەر میژووش لە بازەنى هاوکیشەکان دەربکریت (کەمەحاله دەربکری) ئەمەیان مەسەلەیهکی ترەو دەشى لەم حالەتەدا، لیستی گۆران لە میژوو دەربکەین و ئیستایان بۆ بکەینە بنەمای کارکردن. بۆ ئیستاش، ئەوا هەلبژاردن بەرپۆهیه. سەرئەنجامەکەشى دەردەکەوئیت دەریش دەکەوئیت هەموولایەنەکان چەند لەبەر ز کردنەو دەرىش ریفروم و گۆران راستگۆن. میژووی کەسایەتی هەموو هیژەکان زۆری رۆیشتوو و کەمیاين بەبەرەو ماو. ئەوانەى لە زۆرەى تەمەنى خۆیاندا، رابردوو یاين پالپشتیاين نەبى بۆ چاکسازى و چاکە خوازی، هەرگیز لەتەمەنى کەمى و ئیستاو ئایندەیاندا ناتوانن ببینە فریادپەرسى گۆران. چونکە نەخۆیاين بیر و فەلسەفەى راستەقینەى گۆرانیاين هیه، نەرووداوەکانیش لەگەل ویست و ئارەزووی ئەوان دیتەو.

لەگەل پاشماوێ کادرو پێشمەرگەکانى هەریمی یەک کە لەگەل کاکە حمەدا نەبوون، بەتایبەتی کادەرەکانى کۆمەلە.

پارێزگاریش بهو هیژه وه دیته خوارهوه بۆ رهنزهو حاجی مامهندهو پارێزان. مهلا بهختیار نامه‌ی بۆ کاکه حمه نویسبوو که لهگوندەکانی رهنزه، یان حاجی مامهنده یان پارێزان، دانیشتی لهگه‌ڵ بکات، به‌لام کاکه حمه قبو‌لی ناکات وئه‌وناوچه‌یه چو‌ڵ دهکات و دهگه‌رپه‌ته‌وه بۆ شاره‌زوور، که‌سایه‌تییه‌کی ئاگادار له‌ناو هاوکیشه‌کاندا ووتی: {له‌راستیدا کاکه حمه داوای دهرچونی له‌کاره‌ساتی هه‌کاری و له‌کاتی ئامره‌هریمی یه‌کدا، حسابی بۆ زۆرکه‌س له‌نیو سه‌رکردایه‌تی (ی.ن.ک) دانه‌ده‌کرد، به‌لام هه‌میشه‌ س‌لی له‌کاک مه‌لا به‌ختیار ده‌کرده‌وه، هه‌ر ئه‌و ترسه‌یش بوو وای کرد که کاکه حمه‌ به‌و دانیشتن و گه‌فتوگۆیه‌ رازی نه‌بیت، چونکه‌ ده‌یزانی کاک مه‌لابه‌ختیار که‌سیکی نه‌ترس وخواه‌ن ئه‌زموونه‌ له‌ چاک کردن وراست کردنه‌وه‌ی که‌سانی لادهر }.

که‌سایه‌تییه‌کی دیکه‌ ئاماژه‌ی به‌وه‌ کرد { جارێک له‌ سه‌رکردایه‌تی کاکه حمه‌ په‌لاماری مولا‌زم عومه‌ر ده‌دات، مولا‌زم عومه‌ر راده‌کات، له‌ کاتی‌کدا مولا‌زم عومه‌ر به‌رپرسی (ی.ن.ک) بوو {بۆیه‌ به‌و که‌سایه‌تییه‌ش رای وابوو ئه‌و کات کاکه حمه‌ هه‌ندی سنوری به‌زاند بوو، که‌سیکیش بیتوانیایه‌ سنوری بۆ دابنیت ته‌له‌که‌ی مه‌لا به‌ختیار بوو، مه‌لا به‌ختیار به‌و هیژه‌ مایه‌وه‌ له‌ چاوهرپوانی گه‌رانه‌وه‌ی (مام جه‌لال دا). هه‌ر له‌و شه‌وانه‌دا ره‌ئوفی خه‌لیفه‌ سه‌عید راده‌کات و ده‌چپته‌ باره‌گاکانی حزبی سۆسیالست که‌ نزیک بوون له‌ باگاره‌کانی سه‌رکردایه‌تی (ی.ن.ک). (ره‌وفی خه‌لیفه‌ سه‌عید له‌گه‌ڵ دلیر جاف وئه‌حمه‌د زه‌ردو‌یی ده‌ست به‌سه‌ر بوون له‌ سه‌رکردایه‌تی)، سۆسیالستیش ئه‌مه‌یان زۆر به‌هه‌ل زانی بۆ سه‌رکه‌وته‌ن سیاسی و سه‌ربازییه‌کانی خۆیان، به‌هێزکی (١٥٠) پێشمه‌رگه‌یه‌وه‌ له‌گه‌ڵ (تایه‌ری عه‌لی والی به‌گ) و چه‌ندلی‌پرسراویکی تریان به‌ره‌و گونده‌کانی پارێزان و په‌رزه‌و حاجی مامه‌ند به‌ رێده‌که‌ون، ده‌گه‌نه‌ گوندی (دۆسته‌ده‌ره) نزیک گوندی (په‌رزه‌)، مه‌لا به‌ختیار به‌و هیژه‌ی هه‌ورامان وه‌له‌بجه‌و شاره‌زووره‌وه‌ له‌ گوندی (په‌رزه‌) ده‌بیت. پێش به‌هێزه‌که‌ی سۆسیالست ده‌گریت. نامه‌یه‌ک بۆ تایه‌ری عه‌لی والی به‌گ ده‌نوسیت که‌ تکایان لێ ده‌کات، کێشه‌ی ئه‌وان وحمه‌ی حاجی مه‌حمود کێشه‌ی نیو خۆی خۆیان وه‌اته‌ (ی.ن.ک). کاکه حمه‌ زویر بووه، ئیوه‌ ته‌داخول مه‌که‌ن و بگه‌رپه‌نه‌وه‌. کادرو پێشمه‌رگه‌کانی هه‌ریمی یه‌ک که‌ له‌گه‌ڵ کاکه حمه‌ نه‌رپۆش‌تبوون زۆر داخ له‌ دل ده‌بن بۆ لیدانی ئه‌و هیزه‌ی سۆسیالست، به‌لام مه‌لا به‌ختیار رینگه‌یان پێ ندادت. که‌سیکی ئاگادار له‌ نیو کێشه‌کان و پرو‌وداوه‌کانی ئه‌و کات ووتی: {کاک مه‌لا به‌ختیار ووتی: رێکه‌وتنه‌مان هه‌یه‌و نابیت شه‌رپکه‌ین }.

بەختیار توانی هەندی لەو ئامر کەرتانەیی که زۆر داخ لەدل و سەرگەرمی شەرەکه
 لەسەر ساخەکان دابەزینیته خوارەوه، وەك (محمود گەرمیانی، ئەحمەد شاتوانی، دکتۆر
 محمودی خورمال، عومەری قالە گولباخ)، که ئامرکەرت بوون. بەلام تایهەری عەلی والی بەگ
 بە پێی پێویست وەلامی نامەکهی مەلا بەختیار ناداتەوه. سۆسیالست نەخشەو خەیاڵیان ئەو
 هەلهبە بە هۆی زویر بوونی حەمەیی حاجی مەحمودەوه دەست بگرن بەسەر شارەزوور و
 شاربازێردا، بۆیە هەر ئەوشەوه بەشارەزایی رەزایی رەئوفی خەلیفە سەعیدکە ئامۆزای کاکە
 حەمە ئەو کاتە (ی.ن.ک) دەستی لە کاکە حەمە داشت، چونکە پەپوهندی کرد بە حیزبی
 سۆسیالستی کوردستانەوه، بوونە سۆسیالستی خۆی رادەگەیهنیت. ئەو دەمە کاک مەلا
 بەختیار ووتی {فکرەیی ئازادەو ئیمە ئیعلانی شەرپاناکەین، ئازادە لەوهی دەبییت بە
 سۆسیالست} ئەمە و تەیی شایەت حالیکی ئەو سەردەمە بوو. پاش ئەوهی مەلا بەختیار
 دەزانیت حەمەیی حاجی مەحمود بۆتە سۆسیالست و لەگەڵ هیژەکهی تایهەری عەلی والی
 بەگ یەکیان گرتوو، مەلا بەختیار بەرەو گوندی حاجی مامەندو گوندەکانی تری بەرزنجە
 دەروات و هیژەکهی بلاوه پێدەکات، بۆ پشوودان دەچیته گوندی رەزله، پاشان نامە
 دەنوسیت بۆ ئەو کەرتە پێشمەرگانەیی که هیشتا لەگەڵ حەمەیی حاجی محمود مابوون، که
 بگەرپێنەوه بۆ ناو (ی.ن.ک)، چونکە کاکە حەمە بووه بەسۆسیالست، وەك کەرتی (حەمە رەش
) که ئامر کەرتیکی دیاری هەریمی یەکی یەکیته بوو، ئەوانیش پەپوهندییان لە گەڵ
 حەمەیی حاجی محمود دەچرپێن، دوا بەدوای ئەم رۆوداو کت و پریانە پەپوهندییەکان لە
 نیوان بەرپرسیانی یەکیتهی لە هەریمی یەك و سەرکردایهتی ئەو حزبە، بەنامەیه و درەنگ
 ئاگاداری یەك دەبن، لەبەر ئەوهی جیهاز نەبوو نەش زانرا کاک نەوشیروان مستەفا چۆن
 دەست گیرا.

چۆنیتهی گرتنی نەوشیروان مستەفا

کاک نەوشیروان نازانریت تا چ رادەیهك زانیاری لەسەر ئەو رۆداوانە هەبووه که پێشتر
 باسمان کرد، (یان هەر زانیاری نەبووه)، بە دوو پێشمەرگەوه دابەزیووته بەری
 گوندەکانی (رەزله و حاجی مامەندو پارەزان)، که ئیشی تایهەتی خۆی هەبووه ئاگای لە
 هاتنی کاک نەوشیروان نەبووه. نەوشیروان مستەفا دەگاتە گوندی دۆستەدەر، که بە
 پیاده (٣٠) دەقیقه لە گوندی (رەزله) وه دوور، ئەچیته یەکیته لە مالهەکان بەنیوی (سابیری مام
 شەریف)، نامەکه به (شیخ عومەر شیخ نوری) دۆستەرەدا دەنیریت بۆ حەمەیی حاجی

سابیر حەمەى حاجى سابىر) كادرى كۆمەلەيتى يەكئىتى بوو لەو ناوچەيدا، مائەكەيشى
 كاك نەوشىروان ناوى خۆى نەگۆرپايەو بمان ناسايە، ئەوا كاك مەلا بەختيار بە هاتنەكەى
 دەزانى و كاك نەوشىروان بەو بىئاگايبە نەدەرپۇشت بۆ قەويلەو بەردە رەشە)، ئەو بەش و تەى
 كەسايەتتەىكى ئاگادارى ناوچەكە بوو. بۆ رۆزى دوايى حەمەى حاجى سابىر دەگاتە لاي
 كاك نەوشىروان، پىكەو دەپرۆن بەرەو گوندەكانى چەمى گەلال (قەويلەو بەردە رەشە)، ئەو
 كەسەى مەبەستتەى لەوئ دەيبىن، هەتا ئەم كاتەيش مەلا بەختيار ئاگادارى هاتنى
 نەوشىروان نىيە بۆ ناوچەكە. هيزەكەى سۆسيالست بەسەر كرايەتى تايەرى عەلى والى
 بەگ، كە لەگەل حەمەى حاجى محمود يەكيان گرت، لە شارەزورەو سەر كەوتنەو بۆ
 گوندەكانى رەزئە و چەمى گەلال و لەو پەو بەرەو شاربازىر، هيزەكەى سۆسيالست دواى ئەو
 يەكگرتنە بوو بوونە (۲۰۰-۲۵۰) پيشمەرگە، گەيشت بوونە گوندى رەزئە، هيزەكەيان كەرد بوو
 بەسى بەشەو، نزيكەى سەد پيشمەرگەيان نارد بوو بۆ گوندى (دۆستەدەرە) بە
 سەر كرايەتى رەئوفى خەليفە سەعيد، پيشمەرگەى تريشيان بەسەر كرايەتى ئەنومەرى
 سەيد بەگ و رەشە كەچەل نارد بوو بۆ گوندى (بيووك)، پيشمەرگەكانى ديكە كە
 نزيكەى (۱۰۰-۱۵۰) دەبوون لەگەل حەمەى حاجى محمود و تايەرى عەلى والى بەگ شەو لە
 گوندى رەزئە دەمىننەو، واتە رەزئە دەبىتە بنكەى پلان ونەخشەى ئەو جەولە يەيان. هەر
 ئەو ئىوارەى سى پيشمەرگەى يەكئىتى كە پيشمەرگەى دەفەرى پىنجوین دەبن، لە گوندى
 دۆستەدەرە دەكەونە تەلەكەيانەو، دانە يەكيان چەك دەكەن و دوانەكەى ديكە هەلدين.
 هەر هەمان شەو كەرتىكى پيشمەرگەى يەكئىتى كە نزيكەى (۱۸) پيشمەرگە دەبن و ئامر كەرت
 فەرەيدوون حمە سالىح پىنجوینى و جەلال كوئىنەيان لەگەل دەبىت، كە لە گوندەكانى چەمى
 گەلال جەولەيان كەرد بوو، گەرابوونەو بۆ گوندى (بيووك)، نەيان زانى بوو (۱۰۰) پيشمەرگەى
 سۆسيالست لەو گوندەدان، بەلام لە قەرەداغ گوندەكەدا، پياويكى ئەو گوندە كە دەزانىت ئەم
 پۆلە پيشمەرگەى يەكئىتىن ئاگادارىان دەگاتەو لە هيزەكەى سۆسيالست، ئەوانىش پلان
 ونەخشەى خۆيان دادەنن، لەتارىكىدا دەچنە مزگەوتى گوندەكە، عادەتى ئەو كاتەى
 پيشمەرگە وابوو دابەش دەبوون بۆ مائەكان بەزۆرى دوو دوو، دواتر دەگەرانەو بۆ
 مزگەوتى گوندەكە بۆ خەوتن، دواى نانى ئىوارە پيشمەرگەكانى سۆسيالست دوو دوو
 دەگەرنەو بۆ مزگەوتەكە، لە نيو مزگەوتەكەدا (۱۰) يان لى بەدىل دەگيرىت، دواتر پلانەكە

دەببیت و تەقە دروست دەببیت لە نیوان هەردوو لادا. بەوشەوساردەى زستان، هیزه
پۆلە پێشمەرگەکانى یەکیتیش بەو (۱۰) دیلەو دەگەرپنەو بەرەو گوندی سلیمانەومیرمام. ئەو
جەلال کۆلکنى کاک نەوشیروان دەناسن، کاک نەوشیروان رووداوەکەى زۆر پیناخۆش دەببیت
دکتۆر کەمال شاکیریشیان لەگەڵ دەببیت. (کەنازانریت چۆن لەگەڵ نەوشیروان و
هاورپیکانیدا بوو). دکتۆر کەمال کادریکی پێشکەوتوی ئەو کاتى یەکیتى بوو. نەوشیروان
ئەو شەو دەیهویت نامە بنوسیت بۆ (تایه‌رى عەلى والى بەگ)،

هه ئۆیستی مه لا به ختیار و سالار عهزیز له رزگار کردنی نهوشیروان مسته فادا

ئا//چرۆ

پاش هه کاری و تیکشانندی سیاسی و سه ربازی (ی.ن.ک)، هه ری می یه ک که (محه مه دی حاجی محمود) سه ربه رشتی ده کرد، هه یزیکى سه ربازی له ناوچه که دا دروست کرد، که زیاتر له (۳۰۰-۴۰۰) پيشمه رگه ی ئه و سه رده مه ده بوو. کادره گانی کۆمه له له هه ورامان و هه له بجه و شاره زوور که وتنه مملانییه کی سیاسی له گه ل (کاکه حمه)، هه رچه نده کاکه حه مه ییش به کۆمه له داده نرا له ناو (ی.ن.ک) دا، به لām محه مه دی حاجی محمود کۆمه له ی وه ک فیکره هه زم نه کردبوو. به لگو قه ناعه تیکى کاتی بوو، به پيچه وانه وه کادره گانی دیکه پراو پر ده یانو یست فیکرو پرنسیبه گانی کۆمه له جی به جی ی بکه ن. لی رده دا تیکستیک له کتیبی (ئه زمون و یاد) ی پشکو نه جمه دین وه رده گرین که هاوکاری زۆرمان ده کات له رو نکر دنه وه ی ئه و مملانی یه دا (خه سلته ی عه شایه ریی حه مه، به ناچارى هه نده ک کاری پی ده کردو که سانیکى وای له ده ور کۆکرده وه که له ژیر چه تری ده سه لاتى ئه و دا، کاری ناشایسته و خراپیان ئه نجام ده دا. هه رچه نده مملانی ی نیوان نی مه ی کۆمه له و حه مه توندرت ده بوو، ده رفه ت بۆ که سانى پۆخله وات و بی که لک زیاتر ده ره خساو کپشه ی کادرانی کۆمه له و (حمه) ی قولتر کرده وه، ئه وه بوو که هیزی پيشمه رگه ی هه ورامان وه کو به شیک له هه ری می یه ک سه رباکى کادرو پيشمه رگه گانی کۆمه له بوون، (حمه) ش که جارئ فه رمانده ی هه ری م نه بوو، له هه وئى دروست کردنی پی گه و چاوى (خه تی گشتى) دا بوو. له شاره زوور دا، کۆمه لی ک کادری دیارو لی وه شاوه ی کۆمه له هه بوون، که وه کو پیویست بواریان پی نه ده دراو که سانى دیکه ی ناشایسته به سه ر ئه واندا پيش ده خان.

قه يرانه گان گه یشته ئه وه ی کاکه حه مه به هه موو کادرو پيشمه رگه گانی هه ری می بانگه یشتى سه رکر دایه تی بکریت، یه که وه، له سالانى (۷۹-۸۰) مام جه لال له ده ره وه ی ولات بوو، پاش وتو ویزو لی پر سینه وه ی سه رکر دایه تی بریاری (تجمید) بۆ محه مه دی حاجی محه مودو ره ئوف خه لیفه سعید (که جی گرو ئاموزای کاکه حه مه بوو)، دلیر جاف (ئامر که رت)، ئه حمه د زه ردۆی (ئامر که رت)، چه ند کادرو مه فه رزه یه کی تر، له سه ر پۆخله واتى ئه و

همه که له سه ره وه نامازه به هه نديک لايه ني دراوه، دهست به سه ر کران. کاکه همه
 ريارو ناگاداري سه ر کردايه تي شه وو به هي زيکي (۷۰-۸۰) پيشمه رگه ييه و، به قاچاخ له
 سه ر کردايه تيه وه و له ناوچه ي پاره زان و حاجي مامه ند و ره زله وه گه رايه وه بو شاره زوور.
 سه ر کردايه تي له ده فه ري ناو زهنگ بو، به برپاري کاکه همه خويي، تا مام جه لال
 نه گه رپته وه ني ليتيزام به سه ر کردايه تي (ی.ن.ک) هوه ناکات، دوا به دواي زوير بوون و
 هه له اتني همه ي حاجي مه حمود، بو ريکخسته وه هيو ر کردنه وه ي دuxe که به برپاري
 سه ر کردايه تي، (مه لا به ختيار) يان هه لئزارد بو هه ريمي يه ک، به لام له به ر ئالوزي وه زعه که
 ناگونجيت، نه و شه وه له گوندي (ميرمام) ده ميننه وه، بو به يانيه که ي هي زه که ي سو سيالست
 له گوندي ره زله کۆده بنه وه، بو تۆله سه نندنه وه ي ۱۰ پيشمه رگه گه رايه که يان به ره و گونده کاني
 چه مي گه لال ده رۆن، به ياني دواتر کاتزمير (۸) ي به ياني پيش نه وه ي پيشمه رگه کاني
 يه کيتي که (کاک نه وشيروان) يشيان له گه ل ده بيت له گوندي ميرمام ده رچن، هي زه که ي
 سو سيالست شاخه کاني چوار ده وري گونده کاني ميرمام وسلئمانه ده گرن، ئامر که رته کاني
 يه کيتي، فه ره يدو ن همه سالح و جه لال کولکني به کاک نه وشيروان ده لئين ده بيت تو
 برۆيت. ئيمه شه رده که ين، نه گه ر هه مويشمان بکوژرين، بو يه کاک نه وشيروان له گه ل دکتور
 که مال شاکيرو همه ي حاجي ساير دننيرن بو گوندي (مورياس و فه ويله) پتيان ده لئين
 نه گه ر ئيمه ش ده رچووين شه و ديينه نه م گوندانه، که مائيان بو ده ست نيشان کردبوون له
 هه ردوو گونده که که تي بچن، بو نه وه ي دواتر له وپوه به ره و لاي کاک مه لا به ختيار
 برۆن نه و هه زده پيشمه رگه يه ي يه کيتي بو نه وه ي نه وشيروان مسته فا ده رچيت ونه گيريت
 يا خود نه کوژريت، له به يانيه وه بو سه عات نو ي شه و به رامبه ر زياد له سي سه د
 پيشمه رگه ي سو سيالست ده که ونه شه ر، پيشمه رگه يه کيان لي بريندار بوو بوو
 به ناوي (کامه ران پينجويني) که دواتر سو سيالست به برينداري ده يگريت. له شه ودا
 پيشمه رگه کاني يه کيتي پاشه کشه يان له شه ر کردبوو، به دواي کاک نه وشيرواندا ده رۆن بو
 گوندي فه ويلى له وي خه لگي گونده که نه يان ناسي بوون، بو يه نه يان وتبوو کاک نه وشيروان
 ليره يه، له کاتيکدا کاک نه وشيروان له وي بوو بوو له مائي دانيشتوو يه کي گوندي فه ويله به
 نيوي (حاجي عه لي)، له وپشه وه به ره و گوندي مورياس رو يشتوو، له وپش کاک نه وشيروانيان
 نه ديتبووه وه، ئيدي پيشمه رگه کان له وپوه به ره و گوندي حاجي مامه ند ده رۆن بولاي کاک
 به ختيار. کاک نه وشيروانيش له فه ويله له گه ل دکتور که مال شاکيرو همه ي حاجي سايرو

هەرگه به جێدهمیڤیت، کاک نهوشیروان نامهیهک به دکتۆر کهمال دا دهنیڤیت بۆ
 عهلی والی بهگ که هاوڕێی خۆپندن و پێشمهراگهتی بوون.

لهنامهکهدا نامازه بهوه دهکات، که نهو وهزعه چیهه رویداوهو، نهوان نهو وهزعهیان پێ
 خوش نییه، همهی حاجی مهحمودیش که هاتۆته نیو سۆسیالست شتیکی
 ناساییهو،نایهویت شهڕ رووبدات، چونکه نهگه شهڕیش رووبدات دهتوانن شهڕهکه
 بهلایهکی تر دا بگۆڕن و،داوای بینینی تایهه عهلی والی بهگ دهکات. جهماعهتی سۆسیالست
 که نامهکه دهبینن زۆریان بهلاوه سهیر بووه که چۆن نهو نامهیهی نهوشیروان گهیشتۆته
 نهو، بۆیه ههست دهکهن که لهو گوندانهی دهوور بهردایه،سهبارته بهو نامهیه کهسایهتی
 و کادریکی یهکیتی جارن و ئیستای ناوچه دهیوت: (ئاخر کاک نهوشیروان که نهڕویشته
 وخۆی دهر باز نهکرد،به دووپێشمهراگهوه چۆن نامه دهنیڤیت و داوای بینینی تایهه دهکات،
 بۆیه کاک نهوشیروان خۆی،خۆی دا بهگرت، که نهدهبوو سههرکردهیهکی کۆمهله نهوهنده
 خوش باوهڕییت)، دواي بهدواي دکتۆر کهمال که نامهکهی بردهبوو، هیزیک بهرهو گوندی
 قهویله دهنیڤن،که نهچن کاک نهوشیروان له مائی(حاجی عهلی)قهویله دهبینن،لهگهله خۆیان
 دهیبهن بۆ گوندی(ئۆزی خواجا)بۆلای تایهه عهلی والی بهگ و همهی حاجی محمود،
 لهوئ نهوشیروان و تایهه دهکهونه گهتو گووه،تانهو کاتهیش حسابی گرتنیان بۆ کاک
 نهوشیروان نهکردوو، بهلام له ژیر گوشاری پشوفکی خهلیفه سعید که تازه لهزیندانی
 یهکیتی له سههرکردهیهتی رایی کردبوو،ههندی له ئامار مهفرزهکانی سۆسیالستی کۆن
 وهک(مام ئاراس و جهباری عهلی عهویزو خولی حهمه تاته)،تایهه عهلی والی بهگ
 دهسهلاتی نامیڤیت و بریاری گرتنی کاک نهوشیروان نهدهن.

چۆنیتی ڕزگار کردنی نهوشیروان مستهفا

کاک نهوشیروان له گوندی قهویله دهگيریت. مهلا بهختیار لهگوندی حاجی مامهند
 بههیزهکهیهوه دهگهڕیتهوه گوندی رهزله، له گوندی رهزله دهزانیڤت که کاک نهوشیروان
 دابهزیوهو گیراویشه،جیگای سهرسورمان دهبیڤت لای،دواتر پێشمهراگهکانی یهکیتی که زیاد
 له ٤٥٠ پێشمهراگه بوون له گوندی رهزله کۆدهبنهوه هیزهکانی شار باژێرو سههرگهلوو
 پینجوپین وهه وورامان و هولتهبجهو شارهزورور دهبن.به سههرکردهیهتی مهلا بهختیار وسالار
 عهزیز،سۆسیالستهکان له گوندی ئۆزی جواجاوه بهرهو گوندی(دۆله جهوت)دهگهڕینهوه،کاک
 نهوشیروان یشیان بهدیلی پێ دهبیڤت. نهو گوندهش کاتزمیریک به پیاوه له گوندی رهزلهو

هه به کیتیه وه دووره. مولا بهختیارو سالار عهزیز کۆبونه وه بیان به پێشمه رگه کان نهوشیروان بویان ئیمه هیچ برپاری شه پمان نییه له گه ل سۆسیالست، ئیستا نهوان کاک نهوشیروانیا ن گرتووه، که به کاریکی خۆی دابه زیوه وه هیچ هینزیکیشی له گه ل نه بووه، پێشمه رگه کان به هه موو شیوه یه ک ئاماده ییان دهر بری بوو بۆ رزگار کردنی نهوشیروان و لیدانی سۆسیالست، شه و پلان ونه خشه یان دارشتبوو که له گوندی (دۆله چهوت) لییان بدهن و کاک نهوشیروان بگێر نه وه. به لām کاک مه لا بهختیار له کۆتایه که ییدا ووتی: من نامه وی لپیان بدهین، چونکه له کاتی شه ردا کاک نهوشیروان تیا ده چیت، به ل کاک سالار عهزیز به رپرسی یه که م بوو، به لām پێشمه رگه کان زیاتر په یوه یست بوون به کاک مه لا بهختیاره وه، کاک سالار چهزی به لیدانی حسک ده کرد، ووتی: ئیمه ده بیان سه ر کرده ی وه ک کاک ئارام و عه لی عه سه که ری و خاله شه هاب و دکتۆر خالیدمان تیا چوووه، کاک نهوشیروانیش وه ک نهوان، به لām کاک مه لا بهختیار ووتی: له م کاته دا کاک نهوشیروان بۆ یه کیتی و کۆمه له زۆر زه رووره، بۆیه کاک بهختیار وتو ویژی هه لبژارد له جیاتی شه ر. شه وهش گێرانه وه ی که سایه تی و شایهت حالیکه ئاگادارو وورپای ناو روداوه کانی شه و کاته ی ناوچه که بوو.

یه کیک له پێشمه رگه کانی شیخ کاوه ییش چهختی له سه ر شه و را جیاوازه ی مه لا بهختیارو سالار عهزیز کرده وه ووتی: (کاتیک ئیمه له گه ل شیخ کاوه چوین بۆلای سۆسیالست بۆ ئازاد کردنی کاک نهوشیروان، کاک نهوشیروان به مندا جوابی بۆ کاک مه لا بهختیار نارد که سۆسیالست داوای هه رشتیکیان کرد بیان دهنی، منیش نه مام له گوندی (دۆله چهوت) به کاک مه لا بهختیار ووت: که له گه ل کاک سالار عهزیز له سه ر یه کیک له بانگێزه کانی شه و گونده پیا سه یان ده کرد، کاک بهختیار ووتی: نه گه ر بزانی سۆسیالست به چه که کانمان کاک نهوشیروان به رنه دهن، شه و هه موو پێشمه رگه کانی یه کیتی بۆ چه ک شه که یین به لām کاک سالار عهزیز ووتی: هه ر شه وه م پێ باشه لییان بدهین و کۆتایی به سۆسیالیست بێنین، با شه وانیش کاک نهوشیروان بکوژن.

هه ر شه و پێشمه رگه یه که ئیستا فه رمانده یه کی خانه نیشینی یه کیتیه وه نه یویست ناوی بلاو بکریته وه نامه زی به وه کرد که کاک نهوشیروان له کاتی گێراندنه که ییدا بی ووره بووه، سۆسیالیستیش سوکایه تیان زۆر پێ کرده وه، ته نها که سه یش که به گز سۆسیالیسته کاندا چوووه (سامانه چکۆل) بوو که په لاماری چه کی لیدان، که دواتریش نهوشیروان مسته فا له نێو یه کیتیدا دهر یکرد.

دایهتی یه کیتی چۆل بووه، مام جهلال له دهره وهی ولات ده بیته، بریار ددهن سالار
 هه ریز بگه پته وه بۆ سه هر کردایه تی یه کیتی، مه لا به ختیار به هیزه که وه له ره زله
 ده مینیته وه. وتوو و یژده ست پیده کات، له سه هر کردایه تی یه کیتی جه مالی هه کیم ناغا و شیخ
 دارای هه فید له گه ل نوپنه ری حزبی شیوعی شیخ کاوهی شیخ له تیفی هه فید، ده بنه
 وه فدی گفتمو گۆنه وه وه فده ییش بۆیه له وه که سانه ی پیکدیت چونکه جه مالی هه کیم ناغا و
 شیخ دارا کۆمه له نه بوون له ناو یه کیتیدا، سۆسیالست رق و حه ساسه تیکی زۆریان به رامبه ر
 کۆمه له هه بووه، نوپنه ری حزبی شیوعی و شیخ کاوه ییش وه ک بیلا یه ن. وه فده که دینه
 خواره وه بۆ وتوو یژ له گه ل سۆسیالت، پێش نه وهی نه وان دابه زن، مه لا به ختیار له ره زله وه
 سامانی هه ورمان که کادریکی پێشکه وتوو یه کیتی بووه به نامه که ییه وه ده نیریت بۆلای
 سۆسیالست واته بۆ لای تایه ری عه لی والی به گ و حه مه ی حاجی مه حمود له گوندی دۆله
 چه وت، به لام سۆسیالست سامانیش ده گرن و هیج وه لامی نامه که ناده نه وه. ئینجا وه فده که
 دینه ناوچه که، هیزه که ی سۆسیالست به کاک نه وشیره وان وه خۆیان له وه ناوچه یه پی
 ناگریت و ده گه رپنه وه بۆ شاره زوورو سورین. مه لا به ختیار چاوی به شیخ کاوه نوپنه ری
 حزبی شیوعی ده که وه ییت. به شیوازیکی میان ره وان وه سیاسیانه گفتمو گۆیان له گه ل
 ده کات، (شیخ کاوه نگینیکی تایبه تی تیدا بووه، نه ونگینه ی له شیخ مه حمودی مه لیک به جی
 مابوو بهر شیخ کاوه که وت بوو، زانینی و جورنه تیکی تایبه تی هه بوو، کاکه حه مه وه تایه ری
 عه لی به گ رپزیکی زۆریان لی ده گرت، چونکه شیخ کاوه زۆر بی فیل بوو). که ساپه تیه کی نیو
 روودا وه کان به وه شیوه یه وه سفی شیخ کاوهی کردوو باسی له کاریگه ری نه وه کرد له نازاد
 کردنی کاک نه وشیره وان. شیخ کاوه مه فره زه یه ک پێشمه رگه ی له گه ل (حه مه زیادی شیخ
 عبدا للا) لای مه لا به ختیار جی ده هیلت، مه لا به ختیار دوو جیهازی (هۆکی تۆکی) بچوکی
 لاده بیته. یه کیکیان لای شیخ کاوه نه وهی تریشیان لای حه مه زیادی شیخ عبدا للا ده بیته (که
 ئیستا پێشمه رگه یه کی دیرین و خانه نیشینکراوی یه کیتی یه له سلیمانی).

رۆژانه له شاخه گانی ره زله وه به وه جیهاوانه قسه یان له گه ل شیخ کاوه پیده کرد له
 سورین. چه ند رۆژیک شیخ کاوه ده مینیته وه له گه ل نوپنه ری حزبی شیوعی لای سۆسیالست
 له سورین، باره گای سۆسیالست و شیوعی له سورین له یه ک نزیک بوون، حزبی شه عی
 ئیواره یه ک شیخ کاوه میوانداری ده که ن بۆ باره گاکه ی خۆیان، له به ره نه وهی حزبی شیوعی
 دۆستایه تیه کی کۆنیان له گه ل (شیخ له تیفی هه فید) ی باوکی شیخ کاوه هه بووه، چاکی

شیخ میژوویی شیخ له تیفیان به لاهو بووه، بویه پیزی زوری شیخ کاوه و ئه و بنه ماله یه یان
 شیخ له میواندار بییه دا شیخ کاوه ده لیت: نه وشیروان له گه لم نه یه ت نایه م، بویه حزبی
 شیخی ته کلیف له تایه ری عه لی والی بهگ وحه مه ی حاجی مه حمود ده گهن، که نه وشیروان
 ئیزن بدن له گه ل شیخ کاوه بی ت بو میواندار بییه که ی، (حه مه ی حاجی مه حمود) پیزی شیخ
 مه حمودی نه مر له شیخ کاوه ده گری ت بویه نه ی توانی دلی بشکی نی وکاک نه وشیروان ئیزن
 بدات له گه ل شیخ کاوه بچیت بو داعوه ته که ی حزبی شیوعی، پشمه رگه و پاسه وانیشی
 له گه ل نه نار د. که سیکی نیو روداو که به و شیویه باسی له ئیزندان ی نه وشیروان کرد بو
 داعوه ته که ی شه و له بره گای حزبی شیوعی، پشمه رگه کانی شیخ کاوه به پشمه رگه کانی
 حزبی شیوعی ده لیتن سه ره پاسه وان ی ئیمه یه، له نیوه شه ویکی دره نگدا، سالاری شی جه لالی
 سه رگان (که دواتر ده بیته یه کی تی و ئی ستاش له سلیمانیه)، موحه مه دی شیخ ره زای چناره ی
 باساک که هه ردووکیان پشمه رگه ی شیخ کاوه ده بن، له نیوه شه ودا له سه ر برپاری شیخ
 کاوه، کاک نه وشیروان هه لده سینن له گه ل سامانی هه ورامان (که نامه که ی مه لا به ختیار ی بو
 سو سیالست برد بوو گه را بوو)، سامان کوپریکی ئازاو ته و او شاره زای ناوچه که ده بی ت،
 دوو قوم به له ی ده ستی و ده مانچه یه ک ئه دهن به سامان، سامان پیمان ده لیت (ده مه تر دوورمان
 خه نه وه، ئی تر که س ئیمه ی بو ناگری ت، ئه و شه وه به نیو باره گاکانی به عس
 ولایه نه کاندا، سامان، کاک نه وشیروان ده گه یه نه ته گوندی شان هه ری، که ناوچه رگه ی به عس
 بوو، کاک نه وشیروانی برده مائی (جه لالی حاجی کاکه لی) که به رپرسی رپکخستنی کو مه له بووه
 له سه یه سادق و شان هه ری، له وی نانیان خوارد بوو، پشویه کی که میان دابوو، پاش پوژ
 بوونه وه به گوندی په رپیه روژو گونده کانی دیکه دا، ده گه نه وه گونده کانی چه می گه لال، بو
 روژی دواتر ده گه نه گوندی بیوه ک نزیکی (به رزنجه).

هیزیکی یه کی تی لی بوو، مه لا به ختیار هه ر له ره زله ده بی ت، له وی پشمه رگه یه ک
 به ناوی (عه بدوالله بچکول پینجوتنی)، له ویوه خو ی ده گه یه نی ته گوندی ره زله بو ئه وه ی هه والی
 بگه یه نی ته مه لا به ختیار، که کاک نه وشیروان به ربووه. مه لا به ختیار له گه ل مسته فا چا وره ش
 له مائی (شیخ محه مه دی ره زاله) ده بن له گوندی ره زله، کاتی نان خواردنی ئیواره
 ده بی ت (عه بدوالله بچکول) خو ی ده کات به ژوردا، (عه بدوالله هه ر ده یووت کاک به ختیار مژده م
 به ری، کاک به ختیار هه ر ئه یوت چیه بیل ئه ویش هه ر ئه یوت مژده م به ری له ناخر دا وتی
 دوو مه غزه ن فیشه کم به ری ئینجا بی ت ده لیم، دواتر وتی کاک نه وشیروان به ربوه کاک

لاشه‌ی یه‌کییتی، له‌ژێر که‌ڵبه‌ی شێره‌کانیدا

رابطۆرتی - خه‌ڵک

یه‌کییتی چی بوو؟

یه‌کییتی نیشتمانی کوردستان، دوورست بووی دوا‌ی شکست و له‌دایک بوونی رۆژگاری بێ ئومیدی تروسکایه‌ی ناو پرسه‌ی مردنی شوێرشێ بارزانی، له‌ دوا‌ی هه‌ره‌سی ۱۹۷۴، یه‌کییتی له‌دۆخیکێ دژوارو به‌رامبه‌ر به‌رژیمیکی ئیجگار به‌هێزو له‌ سالانی مه‌رگی شوێرشێ پارتیدا دروست بوو، واته‌ هه‌ره‌س بووه‌ مامانی له‌ دایک بوونی یه‌کییتی.

ئهو یه‌کیتییه‌ی که‌ نه‌له‌ به‌روای دووژمنان، نه‌له‌ به‌روای میله‌تیشدا که‌ به‌و به‌هێزییه‌ی دروست ببیت بگاته‌ ئهو یه‌کیتییه‌ی ئه‌مڕۆ، که‌ ئه‌ندام بیت له‌ سۆشیال ئه‌نته‌ر ناسیۆنالی جیهاندا و سکرته‌ره‌که‌ی جیگری سه‌رۆکی هه‌مان رێکخه‌راو، له‌ هه‌مان کاتیشدا سه‌رۆک کۆماری عێراقی فیدرال بیت، که‌م نییه‌ ئهو یه‌کیتییه‌ی هه‌میشه‌ کانگای گۆران و داهێنا نه‌کان بووه‌ و ده‌ش بیت، ئهو یه‌کیتییه‌ی له‌ رۆژ هه‌لاتی ناوه‌راسته‌یدا بێ وێنه‌یه‌. له‌ ژیری و ئازایی و راپه‌راندندا، بێ له‌ وێنه‌ی له‌ به‌دییه‌نانی ماف و داخوازییه‌کانی نه‌ته‌وه‌که‌ی، له‌ قوربانیداندا هه‌ر بێ وێنه‌یه‌، یه‌کییتی سه‌ربه‌رزه‌ترین حزبی که‌ زۆر ترین سه‌رکرده‌ی شه‌هید بوو.

هه‌ر یه‌کییتی بووبه‌ دووژمنانی ووت ئالای خه‌بات، ئالای کوردستان ناکه‌وئێ و نانه‌وئێ، ئه‌وه‌شی به‌ دروست بوونه‌وه‌ی شوێرشێ نوێ و به‌کرده‌وه‌ی راگه‌یاندا.

ئهو یه‌کیتییه‌ی باکی به‌که‌س نییه‌ له‌ پێناو کوردو کوردستاندا، جوامیرو ژیرانه‌ له‌ گه‌ڵ هه‌موو پێشهات و رهوداوه‌کاندا گوزه‌ر ده‌کات و تا ئه‌مڕۆ له‌ خه‌باتیدا بۆ ساتی سارد نه‌بوته‌وه‌.

سه‌دام حسێن، سه‌رۆکی له‌ سێداره‌ دراوی رژیمی به‌عس، پێ ده‌که‌نی و ده‌یوت (تاله‌بان له‌ پشت شاخه‌کانی مامه‌نده‌وه‌، ده‌یه‌و بیت گۆرانکاری له‌ ده‌ستوری عێراق بکات)، به‌ئێ نه‌ک هه‌ر گۆرانکاری، به‌ئێ ته‌واوی ده‌ستوری عێراقی گۆری (بیگومان حزب و لایه‌نه‌کانی عێراق و هێزه‌کانی هاو په‌یمانیش رۆڵ گیر بوون).

ئەو سەدامە، تەنھاناسنامەى عێراقى لە جەلال تالەبانى قەدەغە کرد، کەچى جەلال لە سێدارەدانى سەدام حوسێنى ئیمزا نەکرد، ئەمەیه سەرکردەى یەكێتى.

جاران یەكێتى بە ھەول و تەقەلای زۆر، بە دواى ھاوکارى ولاتى زۆر بچووكدا دەگەرا، ھەتا پشتگیری زیاتر بۆ دۆزى كوردپەیدا بکات، زۆر ئەستەم بووتەنانەت لە زۆریاندا وەلامیشى وەرنەدەگرتەو، ئەمەستا یەكێتى لەو ولاتەزلەھیزەکانى دنیادا سەنگین و ھاوبەھیمانە، لە زۆر كۆنگرەى نیۆدەولتەتیدا میوان و بەشدارە، بەشیوازی فەرمى و دەستورى، ولاتان پیشوازی لى دەکەن.

تەقینەوہى كێشەکانى ناوخۆى یەكێتى

یەكێتى، ھەر لەگەڵ دامەزراندنیدا لە چەند تەھیارىك درووست بوو، لەو كاتەوہ ھەمیشە بۆ چوونى جیاواز لەناو ئەم حیزبەدا ھەبوو، كەواتە دەرەكەوئیت جیا بوونەوہكان ناچنە ئەو بابەوہ، واتە مەسەلەكە بیرو بۆچوونى جیاواز نییە لە پێناوى حیزبەكەدا، بەلگەو سەربەخۆی و ویستنى ھەندىك بۆ گەیشتن بە دەسەلات، دەسەلات وەك سەرۆك، ھەتا ھەژموونى بەسەر ھەموو ئۆرگانەكاندا ھەبێت.

لەبەر ئەوہى زۆربەى سەرکردەكانى یەكێتى، كەسانى ماندوو شۆرشگێرن و كارىگەرییان ھەبەو پێگەو سەنگى خۆیان ھەبە، ئەمە وای كردوو، ھەر یەك لەو چەند سەرکردەبە، ھەمیشە گەیشتن بە پلەى سەرۆك تەزوویەك بێت و زۆر جار لییان بەدات، بۆیە دەبیین زۆربەى كات ناز دەكەن بەسەر حیزبدا، ئەم ھۆكارە وای كردوو كێشەكان ھەر جارەو لەوئێستگەبەكە خەباتدا بەتەقنەوہو تەزووكە بە ھێز بێت، بەجۆرىك لەناو یەكێتى دەریبەپەرن.

وەك ببینمان نەوشیروان مستەفا دواپین لەو ویستگانەبە كە تەزووكە لییداو خەون بە دەسەلاتى (سەرۆكایەتى) باوكى پى بەجیبەھێلى و یەكێتى بختاوەو رێكخستەوہى خۆى. چونكە ھەمیشە یەكێتى لەم كاتانەیدا دەستەكانى لە ھەنگاونان كردۆتەوہ دەربەست بە كێشەكانى كارىكردووہو دواچار بە سەرگەوتوو تر ھاتۆتەوہ ساحەكە، ئەوہشى كە لەیەكێتى رۆیشتووہ، تەنھا لە خۆى جووہ!

زیانەكانى دۆخى ئیستای یەكێتى

لەم كاتەدا ئەم ھەولى پارچە لى كردنەوہبە سلبىياتى لە ئىجابىيات زۆر ترە، لە ئیستادا یەكێتى ئەو لاشەبەبە كە شێرەكانى خۆى پارچەى لى دەكەنەوہ و لى دەخۆن، ئەمەش

خوای خۆش بوو(که بهرپرستی ناسراوی پارتی دیموکراتی کوردستان بوو شهوه که وتبووی:

تکه‌گەر واز له یه‌کیتیه‌کان بهینی خۆیان،خۆیان ده‌خۆن،که‌چی که تووشی شه‌پێک ده‌بن له‌گه‌ل هیزیکی دهره‌کیان،ئه‌لێ سه‌د سا‌له بران)، به‌پراستی یه‌کیتیه‌کان خۆیان ده‌خۆن. له‌م کیشانه‌دا هه‌میشه دوژمن یاریزانیکی به‌لیافه‌یه‌و ده‌توانی س‌احه‌که به‌قوژیته‌وه،هه‌ر زوو پ‌رو پاگه‌نده‌کانی ده‌خاته ناوه‌وه مه‌ خابن کورپه‌کانیش به‌ر ده‌بنه باوکیان که یه‌کیتیه‌.ئه‌وه‌تا هه‌ندیک له‌ رۆشنبیره‌کانیش که‌وتونه‌ته هه‌له‌وه‌و ده‌توانی بوتری ئه‌وانیش بییان خۆشه،چونکه به‌پراستی هه‌ندیکیان س‌لبیانه رۆل ده‌گێرن،فه‌ره‌اد پیریال که‌نوسه‌ریکی دیاره له‌ لیدوانیکدا ده‌لێ زۆرم بی خۆشه به‌ربوونه‌ته یه‌ک!!.

برایه‌کی به‌رپز که‌له(پاراستن) ده‌زگا هه‌والگریبه‌که‌ی پارتی کار ده‌کات،پ‌ی ی ووتم:پاراستن کار له‌سه‌ر ئه‌م م‌لملانیه‌ی ناو خۆی یه‌کیتی ده‌کات،ووتارو په‌خنه‌و بوختانه‌کانی هه‌ردوولا کۆده‌کاته‌وه‌و له‌ رۆژی خۆیدا سوودیان لێ وهرده‌گریت،به‌لام نکوئی له‌وه کردکه ئه‌وان ده‌ستیان له‌تیکدان و گه‌رمکردن بارگرژیه‌کان هه‌بی،به‌لام ئه‌مه تاجه‌ند پراسته یان ناراسته،ئه‌وه په‌نگه ئاینده وه‌لامی بداته‌وه،یاخود خۆیندنه‌وه‌ما بۆ می‌زوو وه‌لامه‌کانما به‌چنگ ب‌خات.

یه‌کیکی دیکه له‌ خراپه‌کانی ئه‌م دۆخه‌ی به‌ سه‌ر یه‌کیتیدا هاتوو،سه‌یرکردنی ناحه‌زانه،ئه‌وه ئه‌و رۆژمیه ئه‌وان ویستیان،بی بلیت بینه‌ری یاریه‌که بن و مولاکیمه‌کانی یه‌کیتی یه‌کتر ب‌پروکینین،هه‌روه‌ها ده‌ست خستنه ناو کیشه‌کانه‌وه به‌شی‌وازی لایه‌نگری که ئه‌مه‌یان له هه‌موویان زیاتر به‌ن‌زین به‌ ناگه‌ره‌که‌دا ده‌کات.

زیانیکی دیکه که مه‌ترسی بۆ سه‌ر هه‌ریمی کوردستان هه‌یه به‌گشتی،ئه‌گه‌ری تیکدانی هاوپه‌یمانی‌تییه‌کانه که یه‌کیتی هه‌یه‌تی له‌گه‌ل ئه‌حزابه‌کانی عی‌راقدا،به‌ تایبه‌ت ئه‌و هاوپه‌یمانییه به‌ هیزه‌ی که له‌گه‌ل پارتی دیموکراتی کوردستاندا هه‌یه‌تی،که دواجار هاوپه‌یمانی کوردستانیش له به‌غدا په‌کده‌خات،که ئه‌مه‌یان خه‌ونی زۆرت‌رین دوژمنانی کورده،که پ‌یوه‌ی ده‌یه‌هاو سه‌ده‌ها به‌رژه‌وه‌ندی کورد تیا ده‌چن،له‌وا‌ئه(ناوچه ناکۆکی له‌سه‌ره‌کان و بوودجه و پ‌یشمه‌رگه‌و..هتد).

سووده‌کانی ئه‌م دۆخه

ههوه جوانه که هه‌میشه نه‌ئ دهبیته‌وه، میژوو پیمان ده‌لێت: جیا بوونه‌وه‌کان
 لهم گه‌ووری زیاتر به نو‌ئ بوونه‌وه‌که ده‌دهن. ئەم جار‌وه‌هک ده‌بینین یه‌کیتی چۆن
 گورج و گو‌ل بۆته‌وه‌و ها‌کا بو‌وه‌و به‌ یه‌کیتی‌یه‌که‌ی شاخ که بازووی هیند به‌هیزبوو، که
 به‌غداو تاران ئەنکه‌ره‌و دیمه‌شق له‌ده‌ست شکاندن‌وه‌ی ده‌ترسان.

ئه‌وه‌تا لهم جار‌ه‌یدا نه‌وشیروان مسته‌فا به‌هه‌له‌یه‌که‌دا چو‌وه، که خراپ‌ترین که‌سه‌کان لێ‌ی
 ئالاون و یه‌کیتی به‌جۆری‌ک پاک بۆته‌وه‌که له‌ له‌ رابردووی ناترسی، هه‌له‌به‌ت لای کاک
 نه‌وشیروان که‌سانی باش و پاکیشی تیا‌یه، به‌لام که‌مینهن.

ده‌بو‌ا نه‌وشیروان مسته‌فا لهم جیا‌بوونه‌وه‌یدا، سه‌ره‌تا‌که‌ی پشته‌ی به‌ (بۆری)
 نه‌به‌ستایه، به‌لکو به‌ پوختی بۆی بچو‌وا‌یه، ده‌بینین، ئەوانه‌ی پێشتر له‌سه‌ر کاری دزی‌وو
 گهنده‌لی داوین پیسی ده‌رکراون، ئیستا جلی کاک نه‌وشیروانیکیان له‌به‌ر کردو‌وه که رۆژی
 بو‌وه ئەو پیا‌وه جیی فخر بو‌وه، به‌داخه‌وه، نه‌ده‌بو‌و ئەو هه‌موو هه‌موو ئەندامه‌ دژ به‌یه‌که
 وه‌ریگیرانایه، به‌راستی وه‌ک ده‌لێن (گرده‌ ووشه) بۆته‌ حه‌مام، هه‌رچی ناپاکه‌ ده‌جێته‌ ئەوی،
 ئیتر ناوی ریفۆرم وه‌رده‌گری و پاک ده‌بیته‌وه!!

سو‌دیکی دیکه‌شی له‌وه‌دایه که کرانه‌وه‌ی یه‌کیتی ده‌رده‌خات، پێچه‌وانه‌ی ئەو حیزبان‌ه‌ی
 که مه‌نگ بوون، هه‌روه‌ها سو‌دیکی ئەوه‌شی تیا‌دایه که یه‌کیتی کورپه‌ راسته‌قینه‌کانی خۆی
 بۆ ده‌ریکه‌وه‌ی هیلکه‌ی پیس له‌ هیلکه‌ی پاک جیا ده‌کاته‌وه.

دیداری:سۆران عمر

کارگیری مهکتەبی سیاسی یهکیته نیشتمانی کوردستان {مهلا بهختیار} تایبەت بهگۆفاری ریگا راشکاوانهو بۆ یهکهه جار بهو جۆره لهسههرا ناکوکی کوئی مام جهلال و نهوشیروان مستهفاو گرفته ناوخوییهکانی کۆن وئیستای یهکیته و مهسهلهی گردهکهو مهرامی لیستی گۆران و ئاکامهکانی ههلبازردن دههویت.

ریگا: یهکیته نیشتمانی کوردستان که بهحزبیهی تۆکهه و زۆرکاتیش بهقولهی قاف ناو دهبره،چی وای ئی کرد ئیسته ئەندامهکانی پۆل پۆل بشکینهوهو تووشی قهیرانیکی گهورهی ناو خوی بیته؟

مهلا بهختیار: بهدریژای میژووی یهکیته له ههناویدا مملانی ههبووه،پهوتی حیاواز ههبووه،پهخه ههبووه،حیا بوونهوهو یهگرتنهوه لهناویدا ههبووه،کۆمهله سالی (1970) دامهزراوه،کهچی دوای دوو مانگ تیدا حیا بوونهوه روویدا.

ئهه کیشهیهی ئیستا کهلهکۆمپانیای ووشه کۆبۆتهوهوله لیستی گۆران- دابههجهسته بووه،پههگ وپیشهکهی بۆ سالانی (84) دهگهپهتهوه،ئهوهش لهسههرا مهسهلهی گفتو گو بوو لهگهه پۆل،بالیک لهناو یهکیته پیی و ابوو گفتو گوکردن لهگهه پۆل دهگاته سههرا ئههجام،مام جهلال و بالیک تر پیی و ابوو گفتو گو لهگهه پۆل هیج ئههجامیهی نابیت،ئهمه بووه هوی ئهوهی ورده ورده ناکوکیهکانی ناو یهکیته له نیوان سههراکرده ئههاسیهکانیشدا زهق بیت، لهوهش زیاتر دهتوانم بلیم:بهپرسی کۆمپانیای ووشه لهگهه مام جهلال له دامهزراندنی کۆمهلهوه ناکوکی له نیوانیاندا ههیه،لهسههرا ئهوهی ناوبراو پیی و باش نهبوو مام جهلال له کۆمهلهدانیس بکات، لهگهه شههید شههابیش ناکوکی بوون،هههرا له سههراوهوه ئهه گروپیهی که لهگهه ئهه بوون،له دامهزرینههرا کۆمهله نهبوون.

ریگا: کهواته کاک نهوشیروان دامهزرینههرا کۆمهله نییه؟

مهلا بهختیار: شههید شههاب دهست پێشخههرا له دامهزراندنی کۆمهلهدا کرد،بوویه ئهوهی ئیستا ههیه ئهوهندهی پهیهههرا به کیشهی ئیداری ئهه مپۆوه ههیه،ئهوه هههههه شتیک نییه،ئهه ناکوکیانه پههگ وپیشهی میژووی ههیه،بهههرا بههرا ناکوکیهکان قول بوون.

ریگا: تۆ لهو کاتهدا لهکوئی ئهه کیشانهدا بویت؟

مەلا بەختیار: من لاویك بووم تازە چوو بوومە دونیای سیاسیەتەو، دوور بووم لەو کادەکانی کەوت، لەو بەدواوە هاتم خۆم شار دەو لە سلیمانی، ئەوسا کە و تەم بەسەر ناکۆکیەکان و مەملانیی جەمسەرەکانی کۆمەڵە.

رێگا: ئالای شۆرش چی ناکۆکییەکی هەبوو لەگەڵ کۆمەڵەدا؟

مەلا بەختیار: ئالای شۆرشیش هەربەشیکە لە درێژە ئێو هاوکیشەییەکی کە هەیه، ئەو کاتە لەناو شۆرشدا ناکۆکیەکان جگە لەمەسەلە ئایدۆلۆژی، رەهەندیسیاسی جیاوازیی بە خۆیەو دی، ئەویش لەسەر ئەو ئایا کیشە کورد لە هەر چوار پارچەکە کوردستان یەک مەسەلەیه، یان لە قۆناغی رزگاری و دیموکراسیدا.

لەناو چوار چۆیە ئێو و لاتانە کوردستانیان لە ناودا دابەشکراوە چوار مەسەلەیه، ئەمە جگە لەمەسەلە چۆنییەتی بەریوەبردنی شۆرش، چۆنییەتی مامەڵە لەگەڵ کادیرانی یەکیی، ئەو کردار و رەفتارانە لەتیبەکان دەکران، لەهەرێم و کەرەتەکان پاشان تیروانیی جیاوازیی لەسەر شەری ناوخواسەری هەلدا.

پراکتیکی شۆرشگیرانە ئەو کاتە لەکەدار دەکران، لەلایەن کۆمەڵێک لەو خەڵکانەو کە دەیانویست بەئاراستە زەبروزەنگی سەربازی کۆنترۆلی دامودەزگاکی ناو یەکیی بکەن. رێگا: ئایا ناکۆکی ئالایشۆرش لەگەڵ کۆمەڵە ئەو بوو کە ئیستەش بەرامبەر یەک پەنگدانەوی هەبی؟

مەلا بەختیار: بەهیج شۆیهێک کیشەکانی ئەمە پۆ نابەستەمەو بەکیشەکانی رابردوو و ئەو جۆریک لە تۆمەتە بۆ چەواشە کردنی قەوایدی یەکیی و رای گشتی، ئەو تۆمەتی کە دەپانەوێت بۆ (منی مەلابەختیار ئەم بەرگرییە بۆیه لە یەکیی دەکەم، چونکە کۆنیش کیشەکەم هەبوو لەگەڵ لێپرسراوی کۆمپانیای ووشە) کە لەراستیدا وانییە، بەبەلگە ئێو سالی (۲۰۰۶) لێپرسراوی کۆمپانیای ووشە لە دانیشتنی مەکتەب سیاسی لە مالی مام جەلال لە بەغدا یەکیی جیھێشت، من راستگۆیانە دلتەنگی خۆم دەربەری و زیان و خرابی ئەو هەلۆیستەم رۆنکردو، لێپرسراوی کۆمپانیای ووشە کە گەرابوو، لەناو هاوڕێکانی خۆیدا ووتبوی: تەنیا مەلا بەختیار راستگۆیانە نیگەرانی دەربەرێو ئەو لەو یەکیی بەجی بەیلم، لەبەر ئەو من پێم وایە ئەو برادەرانیانە باش دەزانن کیشە ئیستا پەیوەندی بە رابردوو و نییە.

رێگا: ناکۆکییهکان پێشە میژووێیان ههیه، تۆ له کوێی ئهو ناکۆکیانهدا بوویت؟

مەلا بەختیار: راستیت دەوێت، ناکۆکیهکانله سهرهتای دروست بوونی کۆمهڵهوه له نیوان مام جهلال وهاورپێکانی ههبوو که ئهو کاته من ههچیانم نه دیبوو، ناکۆکیهکانی کۆمپانیای وشه و لیستی گۆران-یش له ناو یهکیتی -دارپاستهوخۆ به شیوهی سهرهکی دژی مام جهلاله بۆ ئهوهی دهست له یهکیتی ههلبگریت، ئهوان پێیان وایه مام جهلال رۆڵی تهواو بووه ههلو مهرجی نوێ هاتوته پێشهوه، نهک ههر ئهوه، زۆر جار ئهو قسانه مان بیستوووه که لێپرسراوی کۆمپانیای وشه وتویهتی ههقی وایه ههموو ئهم سهرکردایهتی و مهکتهب سیاسیه واز بهێننومهکتهب سیاسی و سهرکردایهتی تهسلیم به سهرکردایهتی و مهکتهب سیاسیهکی نوێ بکریت، ئهوهی له راگهیانندهکهی (رهگ) دا هاتبوو، پێکتسهی لێپرسراوی کۆمپانیای وشهیه.

رێگا: ئهمه تا چهند قابیلی قبول بووه؟ بۆ نهگۆرین ههر ئهو کهسانه مهکتهب سیاسی بن که چهن دین ساله بهرپرسن؟

مەلا بەختیار: بیگومان کەس قبول ناکات، گۆران کاریش له مهکتهب سیاسی و سکرتهیری حزبهکاندا به پێشیارو پیلان گیرێ و رِق ناکریت، ئهوه به گۆرانکاری ناسایی کۆنفراس و کۆنگره دهکریت، له میژووی ههچ حزبیکیدا نهبووه بلیت ئهوسهرکردایهتی و سکرتهیره خوا حافیز فؤناغه کهیان تهواو بووه.

رێگا: بۆچی نهوشیروان مستهفا سالی (2006) یهکیتی نیشتمانی جیهیشت؟ ناکۆکییهکان هی ئهوه نهبوون چاره سهر بکرین؟

مەلا بەختیار: سهر ئههناجمی که ئهکه بوونی ئهو کیشه و ناکۆکیانهی پێشووی لای ئهو کهشته بنه بهست، ئهو پێی وابوو بچیت دهزگایهکی توێژینهوه دروست بکات باشتره چونکه چیکه ناتوانیت له ناو یهکیتی درێژه به سیاسهت بدات، بهلام من پێم وابوو که ئهو ئهو بریارهیدا، ههلهیهکی ستر تیزی کرد.

رێگا: بهلام ئهوانهی له نزیک ئهون پێیان وانیه خاوهنی فیکرو نهفەس و سهبرپێکی درێژیان ههیه به پێچهوانهی ئهوهی تۆ دهیلتیت؟

مەلا بەختیار: دهتوانم بپێم پێچهوانه کهی وایه، بهشی زۆری فهرمانه سهربازییهکان ههندیک له کادیره سیاسیهکان که له دهوری کۆبوونهتوه ئهوان که کاتی خوێ له سهر پێشیلکاری سزا دراو، له سهر گندهلی، له سهرکاری نابهجی، رۆژیک دیت ئهو بهلگه نامه له سهر پێشیلکاری ئهوانه دهخرینه بهر رای گشتی.

رێگا: بێت وایه له م قۆناغدا قوڵ بوونهوهی کێشه و بئ ئیمکانیتهی و بئ موجهی فشاری سهر نهوشیروان مستهفا دروست کردوه؟

مه لا بهختیار: وهک پیشتر وتم، لئ پسر اوای کۆمپانیای ووشه هه له یهکی ستراتیژی کرد له یهکیتهی چووهره وه، له ناویهکیتهی داهیهتوانی پێگهی خۆی تۆکمهر بکات، دهیهتوانی ئه و قابیلیهت و پڕۆشنبیرییهی که ههیهتهی باشتر گرهوی پئ بدات، ئه وه (3) سا له چۆته دهره وه یکیتهی رهنگ بوو له م (3) سا له دا کۆمه لئیک گۆرانیکاری باشی بکردایه، به بئ گه ممان ئه گهر ئه و گۆران کارییه ئه نجام بدرایه، به هاوکاری هه موممان، ئیستا باشتر له م هه لئبزارنده دا دهاته مه یدان.

رێگا: ئه و بیانوه تاجهند وایه که ده لئین له ناو خۆی یهکیتهی نیشتیمانی گۆرانیکاریمان پئ نه کرا بۆیه هاتینه دهره وه یهکیتهی نیشتیمانی؟

مه لا بهختیار: ناتوانم بلئیم ئه و بیانوه هه موهی به تاله، به لام ده توانم بلئیم کۆی هه موئه و پاسه وانهی دهیهیننه وه، بای ئه وه نه بوو بچیهته دهره وه یهکیتهی نیشتمانی، نه خۆی و نه هاو پڕیکانی، با وه رم وایه بر یاری دابوو له ناو یهکیتهی نه مینیته، ئه و له ناو یهکیتهی ئیشی کرد به و ناراسته ییهی خۆی دهیه ویت کۆنترۆل بکریته که نرا، نه خشه کیشا یهکیتهی تووشی فهیرانیکه گه وره بکات، تافیکردنه و هشی هه یه، له سه رده می پارتی شۆرش گێراند (جه لالی) سالی (1970)، ده ستهی هه بوو له هه لئوه شاننده وهی، ئۆبالی هه لئوه شاننده وهی کۆمه له ی رهنجده ران، سالی (1989) له ئه ستهی بهر پرسیاری کۆمپانیای ووشه دایه، پئ ی وابوو له سی یه مین ئه زمونیشدا بۆ تیک و پیکدانی یهکیتهی بۆی ده چیهته سه ر، به لام جیا وازی سه رده می پارتی شۆرش گێران و کۆمه له و یهکیتهی له وه دایه پارتی شۆرش گێران له هه لو مه رجه به یانی ئازاردا روویدا، بۆیه توانیان هه لئوه شیننه وه، کۆمه له ی رهنجده رانیته له سه رده می ئه نفال و حاله تیکی سایکۆلۆژی خراپدا بۆی چووهر سه ر هه لئوه سیینیته وه سالی پاریش دانی پیا نوه که هه له ی کردوه، به لام یهکیتهی ئیستا له ده سه لاتدایه و په یوه ندییه کی به هیزی له گه ل هیزه کانی دونیادا هه یه، یهکیتهی ئه و بیرو باوهرو سیاسهت و ستراتیژهی هه یهتهی، زۆر به هیزه و سه دان هه زار که سی له خۆی کردۆته وه که به رگری له خۆی بکات، له بهر ئه وهی نهی توانی سییه مین هه ولئ بۆ هه لئوه شاننده وهی دوا ی پارتی شۆرش گێران و کۆمه له سه ربگریته، بۆیه ناچار چۆته دهره وه یهکیتهی تا به نه خشه یه کی ترو له ژیر دروشمی گۆران دا پلانه که ی به یینیته دی..

ئەستە ئەوێ كه بۆی نهچۆته سهر، دهیهوئیت له دهرهوهی یه كیتهی ئەو بویدیه دروست
 ی پیم وایه قهناغتهی خوشمه هیوادارم ههله به، ئەوان ئەگهر بۆیان بکرایه
 بارو بچرار دها باری ئەمنی له گریژنه دهر بکهن و خو پیشاندانی گهوره دروست بکهن، که باری
 ئەمنیش تیکچوو، وهك ئەو روپای شهرقی و چهند ولاتیکی ئاسیای ناوهراست، حکومهت
 دهگۆریت، حزب تیکده چیت، ولات توشی کارهساتی گهوره ده بیت.

ئەوان وویستیان ئەمه بکهن، چهند ههولیکیشیاندا بۆیان نه چوووه سهر، له سلیمانی و
 گهرمیان وهه له بجهو رانیه خو پیشاندان کرا، له ههه ندیکیان دهستیان هه بوو، له هه ندیکیاندا
 پینان خو ش بوو، ئەوه بیان ده کرده بیانوو بۆ ئەوهی فشاری زیاتر بخرنه سهر یه کیتێ بۆ
 سه پاندنی مه رامه گانیان له ناو یه کیتیدا.

ریگا: هه ندیك لهو برادرانه ده لێن كاك به ختیار تاكو راپه رین له زیندانا بووه و ناگاداری
 بارو دۆخی یه کیتێ نه بووه، که ئیستا ئەو یه کیتێ بوون به ئیمه دهر فوشیته وه؟ چونکه ئەوانه
 بۆ یان وایه له سه رهتای شو پر شه وه ئەوانه هه بوون؟

مه لا به ختیار: ئەم پر سیاره م بۆ خو شه و پیم ناخو شه، پیم خو شه له بهر ئەوهی ده بیت
 وه لامت بده مه وه وه ندیك راستی بلیم، پیم ناخو شه له بهر ئەوهی کاتی ئەوه نه هاتوو ه
 روو داوه کانی رابردوو بورو ژینین.

من له سالی (۱۹۷۰) هوه کۆمه له بووم، له (۱۹۷۵/۹/۵) ئیختیfam کردوو، سه رهتای
 سالی (۱۹۷۶) بهر پر سی هه موو پیکه خسته کانی یه کیتێ بووم له سه رتاسه ری کوردستان به
 ناوچه کانی عیراقی شه وه، دوا یه بهر پر سی پیم سه ره گه کانی ناو شار بووم، له شو پر شی
 نوئ (۱۹۷۶) به بریاری شه هید ئارام و کۆمیته ی هه ریمه کان سه ره تا من نه چومه دهره وه، تا کو
 مانگی (۱۲) مامه وه، له بهر ئەوهی سه ره پر شتی پیم سه ره گه کانی ناو شارو پیم سه ره گه وشو پر ش
 بووم، دوا ی لیدانی پارێزگای سلیمانی له (۱۹۷۶/۱۲/۲۱) چوو مه دهره وه.

ئەگهر که سی هه بی ئەوه به شانازی بزانیان که منیان گرتوو ه، من پیم وایه ئەوه مانای
 شه ره مزاری یه بۆیان، ئەوه شه ره مزاری یه ی که له سه ر بیرو پای ئازاد و جیاواز په لامار دراین ئەمه
 مانای شانازی نییه، ئەوه به یانی یه ی که هاتونه ته سه رمان ئەوه کاک عیمادو ماموستا پشکو
 شایه تن، هه ره پاسه وانم نه بووه، من قهت ئەوه م ره چاو نه کردوو ه له ناو یه کیتیدا که سانیك
 هه بن دیمو کراسییه که تا کو ئەو راده یه سه ره بر چن که سل له تاوانی گه وره ش نه که نه وه، له سه ر
 هیچیش نا، نه نیا له سه ر جیاوازی ریبازی سیاسی، ئەگینا بای ئەوه ده متوانی له قه ره داغ و

پێشمه‌رگه له دهوری خۆم بکه‌مه‌وه، یان پێشتر بگه‌مه شوینی دووره دهستی
 یه‌کێتی، ئه‌وه به‌دابهرانی من ده‌زانن له‌سیاسه‌ت؟ یاخود له‌سه‌ر بیرو باوه‌رو له‌سه‌ر
 دیموکراسی و له‌سه‌ر پاکێتی شوێرش ئه‌وان تاوانیان کردووه به‌رامبه‌ر به‌من و هاوڕێکانم، ئه‌مه
 پرسیاره‌و له‌ وێزدانی ئه‌وانی ده‌که‌م؟

پاشان وهره ته‌مه‌نی سیاسی من وته‌مه‌نی سیاسی ئه‌وانه‌ی واده‌ئین به‌راورد بکه‌ن، کاک
 نه‌وشیروان سالی (١٩٧٧) هاته‌وته‌وه، من سالی (١٩٧٦) پێشمه‌رگه بووم، کاک نه‌وشیروان
 له‌سالی (١٩٧٢) تاكو سالی (١٩٧٧) هه‌یج په‌یوه‌ندییه‌کی به‌کۆمه‌له‌و یه‌کێتییه‌وه نه‌بوو، من ئه‌و کاته
 کۆمه‌له‌ بووم، نه‌ه‌ک ئه‌وه‌ش من سالی (١٩٧٢) فه‌رمانی گرتنم ده‌رچوووه، سالی (١٩٧٥) دیسان
 فه‌رمانی گرتنم ده‌رچۆته‌وه، سالی (١٩٧٦) یه‌ش به‌رپرسی ته‌واوی رێکخسته‌نه‌کانی یه‌کێتی بووم
 له‌ کوردستان و عێراقدا، کێ له‌وانه‌ی له‌ گرده‌که‌ن ده‌توانیت نکوێ له‌مه‌ بکات؟ له‌به‌ر ئه‌وه
 ئه‌و قسانه‌ نه‌کریت باشته‌ره‌، من هه‌زناکه‌م بچینه‌ ناو ئه‌و شتومرپه‌وه، تیناگه‌م چۆن جه‌لا‌د
 شانازی به‌ کوشتنی قوربانییه‌وه ده‌کات و روویشی بێ ئیستاش لافی دیموکراسی و گۆران لێ
 بدات؟! به‌راستی تیناگه‌م ته‌حه‌داشیان ده‌که‌م که‌ دوای راپه‌رپینی سالی (١٩٩١) و دوای رووخانی
 سه‌دام که‌ زۆرتین به‌لگه‌ نامه‌ی سه‌دام ده‌ستی یه‌کێتی که‌وت، ته‌حه‌دایان ده‌که‌م یه‌ک ووشه
 که‌ مایه‌ی شه‌رمه‌زاری بێت له‌ سه‌ر من و سه‌رکرده‌ ئه‌ساسیه‌کانی ئالای شوێرش بلاو
 بکه‌نه‌وه، له‌به‌رئه‌وه ئه‌وانه‌ی ئه‌و قسانه‌ ده‌که‌ن، هه‌ق وایه‌ جوان ئاوپ له‌ میژوو بدنه‌وه.

رێگا: هه‌ندیک پێی وایه‌ ئه‌م هه‌لبژاردنه‌ نه‌وشیروان مسته‌فا له‌هه‌وێ تۆله
 کردنه‌وه‌یدایه‌ له‌ یه‌کێتی

مه‌لا به‌ختیار: بێگومان ئه‌و به‌رنامه‌یه‌ی هه‌ی بوو به‌م هه‌لبژاردنه‌، خسته‌یه‌ چوارچێوه‌ی
 شه‌ریعه‌ت و یاساییه‌وه، ئه‌م براهیه‌یه‌کێکه‌ له‌و که‌سانه‌ی ئه‌و بیرو باوه‌رو پیلانانه‌ی که‌
 ناشکرایان ده‌کات، که‌مه‌تره‌ له‌وه‌ی باسیان ناکات بۆ هه‌لوو مه‌رجی گونجاو دوابان ده‌خات، له‌به‌ر
 ئه‌وه‌ ئیستا بیرو بۆ چونه‌کانی تری له‌م قۆناغه‌دا خسته‌ چوار چێوه‌ی هه‌لبژاردنه‌وه، به‌ناوی
 دزایه‌تی گه‌نده‌لی بۆ گۆران، به‌لام ئه‌مه‌ بۆ شارده‌نه‌وه‌ی پیلانه‌ راسته‌قینه‌ باس
 نه‌کراوه‌کانی.

من خۆم باوه‌رم وایه‌ ئه‌گه‌ر ده‌ربچیت ولیستی زۆرینه‌ به‌ ده‌ست به‌ینیت، بێگومان ئه‌و
 کاته‌ ئه‌و بۆچونانه‌ی که‌ ئیستا ده‌ری نه‌برێون، ئه‌وه‌ ده‌کاته‌ رێبازی سه‌ره‌کی ئیشکردنی.

رێگا: ئه‌و بۆچونانه‌ چین که‌ ئه‌و کته‌ ئه‌وه‌ ده‌کات به‌نه‌ه‌جی سه‌ره‌کی خۆی؟

مەلا بەختیار: بیگومان هەوڵی ئەو دەدات بە پاساوی جۆراو جۆر نەخشە شاردراوەکانی دی دژی یەکیتی و هەروەها دژی پارتیش.

رێگا: بەرامبەر بە پارتی دیموکراتی کوردستان چۆن دەبێت لەکاتیگدا زۆریک پێ یان وایە نەوشیروان مستەفا باوەرپی بە پیکهوه ژبانی پارتی که مەتره؟

مەلا بەختیار: ئەگەر سەیری میژوو بکەین لە راستیدا ناتوانی بلی ی ئەم بەر پرسیاربێتیە هەمووی لەسەر لێپرسراوی کۆمپانیای ووشەیه، ئەگەر ساڵنامەی شەری ناخۆش هەڵبەدەینەوه هەڵبەتە بیویزدانییە مەسولییەتەکه هەمووی بخەینە سەر ئەو، چونکە مەسائیلی تر هەیە چ بۆ یەکیتی چ بۆ پارتی، چ بۆ لایەنەکانی تریش، بەلام نایا ناوبراو ئیستاش ناکۆکه لەگەڵ پارتی؟ بەلێ ئیستاش لەگەڵ پارتی ناکۆکه، لەو باوەرپەدام سەرۆکی لیستی گۆران تەجاووزی ڕابردووی بەرامبەر بە پارتی نەکردوو، ئەمە هەڵە ی فیکری کاک نەوشیروانە لە سیاسەتدا، ئێمە هەموومان لە ناو گەرمە ی روداوەکاندا بوین، کەسمان بێبەری نین لە شەری ناوخواو لە هێرش و بەرگری، ئەو ی فیشەکیکی تەقاند بێت ئەو ی بەشداری شەریکی جەبەهیی کرد بێت، بەشداری شەری ناوخوایه، ئەو قۆناغە بەو جۆرە بوو.

لەبەر ئەو ئەگەر ئیستا بەحکومی ئەو ی پەيوەنلیمان لەگەڵ پارتی، پەيوەندییەکی گونجاوی ستراتیزییە بمانهویت خۆمان بێبەری بکەین لە ڕابردوو، بیان پارتیش بیهویت پەریزی خۆی پاکژ پیشان بدات لە شەری ناوخوا، هیچمان ناتوانین لە سیاسەتدا ئەوە گرنکە کە قۆناغ گۆرا تۆش تەجاووزی قۆناغی ڕابردوو بکەیت و لەگەڵ قۆناغی نوێ و ئەرکەکانی بگونجینی، ئەک لە ڕابردوو دا بچەقی.

من پێم وابێ توانیومانە بەم ڕیکهوتنە ستراتیزییە ی کە کردومانە، تەجاووزی قۆناغی ڕابردوو بکەین.

رێگا: هۆی جییه کاک نەوشیروان خۆی لە شەری ناوخوا دەرەکات بە تاپبەت لە دواین نوسیندا بە ناوی خەون و مۆتەکە؟

مەلا بەختیار: لەو نوسینەدا باسی شەری ناوخوا لە سەرەتاوە ناکات، بەلکو لە دوای سالی (۱۹۹۴) باسی شەری ناوخوا دەکات، شەری نتوخوا لە سالی (۱۹۷۶) هەهه لگير ساوه، ئەو شتانە ی بلاوی کردۆتەوه شتی مەنتیقی تێدا یە، هەرچەندە کاتیشی نەبوو، ئەوە رۆشنە کە ئەو بەشیکە لەو واقعە ی کە شەریکی ناوخوا تێدا خولقاوه.

ئەو دەھەرى قەسى زۆرى لەسەر دەگرېت مەسەلەى گوشتنى شىوعىيەگانى پشت ئاشانە

بوو؟

مەلا بەختيار: كاك نەوشىروان لە سالى (۱۹۸۱) دا هاتە خوارەو، كېشەى كاك محەمەدى حاجى مەحمود پرووى دابوو، لەلايەن سەرگردايەتییەو مەن نىردرام بۆ چارەسەرى كېشەگان، بە چوار ئەندامى سەرگردايەتى و مەكتەب سياسيان وت كەس نامادە نەبوو بۆ چارەسەرى ئەو كېشەىيە بىروات، مەن كاتى خۆى ئامر هەرىمى هەورامان بووم، باش ناوچەكە شارەزا بووم، كاك نەوشىروان هات بۆ ئەو ناوچەى، نامەىيەكى بچوكى لە گوندى پارىزان بۆ مەن نووسى بوو دەلئيت (هاتووم ئەچم بۆ شارەزوور بۆ ئىش و كارى خىزانى خۆم، تەكايە ناگادار بە)، كە نامەكەم پىگەپىشت وتم هەلە دەكات بەو شىوعىيە بىروات، بەپەلە شەهيد فەرەيدون حەمە سالىح و (۲۰) پىشمەرگەم نارد وتم لە پارەزان و ئەو ناوە بىدۆزنەو مەهلىن بچىت بۆ شارەزوور هەتا خۆم دىم، تاكو پىشمەرگەگان گەپىشتبوون ئەو رۆپىشتبوو، ئەمەش مامۇستا شاھۆ مامۇستا پشكۆ كاك بەگرى حاجى سەفەر و فەرماندەگانى ئەو كاتە هەمووشايەتن.

كە رۆپىشتبوو، لە قەويلە تووشى ئەو كېشەىيە بوو، حزبى سۆشبالستىش راست ناكەن دەلئىن گرتوومانە، خۆى تەسلىم كردبوو، ئەو لەمالى حاجى عەلى قەويلە دەبىت، سۆشبالست دەگەنە ئەوى، كاك نەوشىروان نامەىيەك دەنوسىت و دەبىت بە حاجى عەلى دەلئىت بۆيان بەرە دەمەوىت چاوم پىيان بگەوىت، ژنەكەى حاجى عەلى دەلئىت (دەستمان دامىنت ئەمانە ئەو شتە نازان دەتگرتن، كاك نەوشىروان دەلئىت بە پىچەوانەو، ئەگەر بىنە ژوورەو مەن لىرە بدۆزنەو خراپترە، بە مەن خۆم بچم بۆلايان)، ژن و مالىكە زۆر تەكاي لى دەكەن كە ئەو كارە نەكات، بەلام ئەو سوورە لەسەر ئەو نامەكە بەرن بۆيان كاتىك نامەكە دەبەن دىن دەبىگرن، دەپكەنە تەقەو خۆشى كە دەبىگرن دەلئىن گرتوومانە و انىيە لە راستىدا نەپان گرتوو ئەمە راستى رۆوداو، كەىيە، هەرچەندە هەلەپەكى گەورەى كر دوو بە قەسى ژنەكەى و پىاوەكەى نەكر دوو ئەوانىش راست ناكەن كە دەلئىن گرتوومانە.

پەكەمىن كەسىش مەن چومە مالى حاجى عەلى بۆ لى كۆلئىنەو لە چۆنىيەتى گرتنەكەى، قەسەگانى حاجى عەلى و ژنەكەىم تۆمار كردو هەر ئەو كاتە بەكاك ئىبراھىم جەلال دا ناردم بۆ مەكتەبى سياسى.

ئەو بوو بە ھەموو لایە کمان ھەولماندا رایکردوو دەر باز بوو، بۆ میژووش دەپلیم کاوہی لە تیف پۆلی خۆی ھەبوو لە ئاسانکاری پاسەوانی تییە کەیدا بۆ ئەوہی ھەئییەت، شیوعیش خزمەتیان زۆر کردبوو، بە لکو ماوہیە ک وە ک میوان بردبوویانە لای خۆیشیان.

کە ھاتەوہ بۆ بەیانییە کەہی من و خۆی و کاک شەو کەتی حاجی مشیر کۆبونەوہیە کمان کرد، ووتی چی بکەم؟ ووتەم کاغە یکیان بۆ بنووسە بلی ئەوہ من پامکرد، گەیشتوو مەتەوہ ناو ھیزە کمان بۆ ئەوہی کە باوەر بکەن من بۆ ھیچ نیە تییکی خراب نە ھاتبوو، وەرن با گفتوو گو بکەین و کیشە کە چارە سەر بکەین، نامە کەہی نوسی وشە ھید شەو کەت بۆی نارد، بە لام خۆی دیار بوو کە پربوو لە رق بەرامبەر بە (جوود)، تەنانەت لە پارەزان لە گەل مەفرەزە ھیکە کی حزبی شیوعی تیک چوو ناوی کاک قادر بوو، ووتی: بزانە خۆم دەزانم چیتان لی دەکەین، ئەوہ بوو کە چوو بیانوو دەست کەوت شەری قرقانەو پشت ئاشان بقەومینی ت، لە راستی دا سەر ئەنجامی ھەلە یەکی عەسکەری بچوکی یە کیتی دژی مەفرەزە ھیکە کی شیوعی، داوی ریکە و تنامە ی ستراتییژی نیوانمان، حزبی شیوعی شەری گەورە ی دژی یە کیتی وەکو جوو دراکە یان دەمن لە مەلئەندی یە ک ھەولمدا حزبی شیوعی لە شەرە کە دوور خرایەوہ، خودی کاک نەوشیروان (۲) جار بە جیھاز فەرمانی پیکردم لە حزبی شیوعی بدەم، نامادە نەبووم، تەنانەت پیم ووت ئەو تاج و نەجمە ی دە یخەیتە سەر شانی یە کیتی تر، ئەو شەری پشت ئاشان ھەلە یەکی کوشندە بوو، بەو شیوہ یە ش کە کرا.

ریگا: باروودۆخی ئیستە ی یە کیتی نیشتمانی کە پۆزانە خەلک لە کۆمیتەکان دەست لە کار دەکیشنەوہ یان خەلکێک دەردەکەن ئەم نابرینە ی خەلکی یە کیتی بۆ مەلا بەختیار: تاکو ئیستە یە ک کەسمان دەرنە کردوو، ئەوہی کە ھە یە ئەمە یە:

ئەو برادەرانە کە بەرپرس بوون چونەتە دەردەوہ ی یە کیتی، پاسەوانیان ھەبوو، بانگ کراون و پێیان ووتراوہ، ئیوہ پاسەوانی ئەوان بوون لە بەرئەوہ ی بەرپرس بوون لەناو یە کیتی، ئیستا ئەوان لە یە کیتی نەماون، کویتان ئەوئ تاکو بتان گوازینەوہ، ئەوہی کە خۆی داوا ی کردووہ بە دلی خۆی نەقلمان کردووہ، ئەوہی کە بەنارەزوو لایان مایەوہ ئازاد بووہ، لەمەش زیاتر نییە.

ئەوانە ی کۆمیتەکانیش خۆیان دەکی شەوہ، ھەرچەندە پۆزی پینج دەکشی تەوہ، بە لام (۱۵) دپتەوہ، کاتز می ریک پینج ئیستا (۲۲) کەس ھاتەوہ، لە دوورەوہ کەشتیک دەبیستی شتی کەو کە ئەچیتە نزیک و ناوی، شتیکی تر، ئیستا ئەو گردەو ئەو لیستە،

ئەبىيەت ودىسپلېن وپەيرەو و پېرۇگرامى نىيە، توشى مەملەنئىكى گەورە ھاتووە، ئەم جۆراو ئەبىدەيەى جۆراو جۆرى ھەيە، ھەسابتى جۆراو جۆرى لەسەرەو ئەھكامى جۆراو جۆرى ھەيە، ئەم خەنگە كە بەشئىكى ئەو گەنجانەى كە بەبئى ئەزموون چوونەتە لايان كە دەبىننن مەسەلەكە سەدان جۆر كېشەو بېشەيە، ئەوسا بەشئىكىان دۆور دەكەونەو.

رېگا: تا چەند وایە كە ئیو خەنگان بە زمبىرى پارەو دەسلەت پراگرتووە؟ ئەوان ئەوھىان پئى گرنگترە كە پارەھىان نىيەو دەوریشیان قەرەبائە؟

مەلا بەختیار: مەن پئیان دەئیم كوا كادرى ئەوان بەبئى پارە ئیش دەكات؟ یەك كادرم بۆ بئینە لە ئیزگەو رۆژنامەو تەلەفزیۆنەكەھىان كە بەبئى پارە ئیش بكات؟ بگرە مووچەى زۆرئىكىان لە ھەندىك كادرى ئیمە زياترە لە تەلەفزیۆن وئیزگەكەھىان.

رېگا: ئەوان دەئین پارە لەھىچ لاپەنىك وەرناگرین و ئەو پارەيەى كە ھەیانە ھى خەلكى سەرمايەدارى دئسۆزى گۆران؟

مەلا بەختیار: ئەمە باسى ولاتانى سۆسیالیستى یە نەك سەرمايەدارى، تۆ باوەر دەكەپت كوردستان وابئت كە سەرمايەداران بەملىۆنەھا دۆلار بدەن بەلايەك بۆ ئەوھى ھیزئىكى سىياسى نوئ پئك بئت؟ سەرمايەدارى بەرژەو ھەندىيەكانى لەلای یەكئىتى و پارتىيە.

بازارى ئازادىيان بۆ دابىن كردوون، فېرۆكە خانەھىان دروست كردووە، كۆمپانىاكانى دنيايان ھىناوہ یۆ كوردستان و متمانەى پەيوەندىيەكى گەورە لەنئوان سەرمايەدارى ئیمەو دەرەوہ دروست بووہ، ھەموو ئەزموونى دوونیا بىنە سەرمايەدارەكانى دوونیا لەگەل حزبى دەسلەتندا بەرژەو ھەندىيان جووتە، لەبەر ئەوہ مەن قەناعەتم وایە ھەر سەرمايە دارئىكپارەى دابئت بەئەوان لەبەر ھۆى تاببەتەى بووہ.

رېگا: واتە ھەرپەشەيان لئدەكەن

مەلا بەختیار: نا ھەرپەشەيان لئ ناكەين، ئەگەر بىشمانەوئت ھەرپەشە بکەين، ئئستا پئیان دەئین ئەگەر (۱۰) دۆلار بەھوان بدەن دەبئت (۱۰۰۰) دۆلار بدەن بە ئیمەش، سىياسەتى ئیمە لەدواى شۆرشەوہ بۆ كۆكردنەوہى ھاوکارىنەماوہ بۆيە ھەرپەشەش لە كەس ناكەين.

رېگا: لىستى گۆران ئەمەلى وایە بە ھىنانى كورسىەكان، بودجە لە ھكۆمەت وەربرگئت؟ مەلا بەختیار: بە پئى ژمارەكانى كورسىەكانە كە دەببەن، بايى ئەوہ وەردەگرن، چەندىيان بردووە ماڤى خۆيانە ئەو ھەندە وەربرگرن.

رێگا:خه ئێك له م شارهدا بهرپرسی يه كه ی ئیداری بووهو ئیسته خو ی به بی خوش ویی داده نیت،وهك سالار عهزیز كه ماوهیهکی زۆر پارێزگار بووه،نایا ههر كهس چۆره گردهكه دهتوانیت بلیت كه موو كورپیه؟

مه لا بهختیار(به پێكه نینه وه) من بهتۆ ده ئیم نایا شتی واده بییت؟!گردوكو ساونایه؟گردهكه كه عبه یه؟خه لك له خو یه وه ناتوانیت ئه وه بلیت،لا به ره كانی میژوو له سه ر ههر كه سیك چۆن نووسراوه، ئه وه ماله له سه ر هه موو كه سیك، كه سی شبه سه ر كه و تنه سه ر گردهكه ناتوانیت خو ی له كرده وه و ئاكار ی رابردوو پاك بكاته وه،ته نانه ت كه سایه تیشی له سه ر گردهكه ناگۆر پت،چونكه ئه وان فیکرو فه لسه فه یان نییه هه تا به رو مرده ی خه لك بكن.

رێگا:دهرباره ی ئه و ئه ندامانه ی سه ر كرده یه تی كه نه هی نانه گۆبونه وه ی سه ر كرده یه تی،له م رۆژانه دا به یانیك یان ده ر كرده یه ناوی كۆمیته ی سه ر كرده یه تی بالی ریفروم،ئه وانه ته جمیدین ئه مه چۆن بوو؟

مه لا بهختیار:ئه بوو بیان ووتایه سه ر كرده كانی به ناو بالی ریفروم،چونكه كۆمیته ی سه ر كرده یه تی به پینج كه سپێك نایه ت،كۆمیته ی سه ر كرده یه تی(۲۵)بۆ(۲۷)كه سه، پینج كه س چۆته ده ره وه ئه مه نابیت به كۆمیته ی سه ر كرده یه تی،ئه وانه له به رئه وه ی كه برپار بوو بانگ بكرین و هه لئویستی خو یان ساغ بكه نه وه له نیوان گرده كه و یه كیتی، وه كو كه مایه تی ووتبو یان له گه ل گرده كه یین،مه كتبه ی سیاسیش به پی ی ده سه لاتی په ی ره وی ناوخۆ تاكو پلنیۆم یان كۆنگره ی ته جمیدی كرده وون.

رێگا:كه ی كۆنگره ده به ستن؟

مه لا بهختیار: دوا ی هه لبژاردن،به لام ناتوانم كات دیاری بكه م، چونكه دوا ی هه لبژاردن زۆر مه سه له مان بۆ ساغ ده بیته وه، ئیستا هه موو ئاماده كار ییه كانی كۆنگره له به رده ستمانه. رێگا:له رابردوو دا هه ست ناكه یه ت له به ر ئه و باروو دۆخه ناو خو ییه نه تان توانی كۆنگره به به ستن؟

مه لا بهختیار:به ئی ئه و باروو دۆخه ناو خو ییه ی كاری گه ری هه بوو،ناچار بووین ئیداره ی بارو دۆخه كه بده یین،تاكو له زه مینه یه کی گونجاو دا كۆنگره به به ستن؟

رێگا:ئیسته پیتان وایه یه كیتی پاك بۆته وه یان جیا بۆته وه له چی وله كی؟

بەختیار: ناكریټ ئینسان یهكۆ حوكم بدات، بیگومان نه لهناو ئەواندا هه‌مووی خه‌ڵكی هه‌ناو ئیمه‌ش هه‌مووی باشه، له‌ناو ئەواندا خه‌لكێك هه‌یه به‌راستی كه‌لكی نه‌وه‌یان نه‌مابوو یه‌كیتی به‌مین، دهره‌وی یه‌كیتییان پرۆژ بیټ، هه‌شن به‌داخه‌وه چۆته دهره‌وی یه‌كیتی، له‌ ناو ئیمه‌ش هه‌یه ناتوانم ب‌ئیم تا ئیستا له‌سه‌دا سه‌د شایه‌نی حزبیکی سۆشیال دیموکراته‌ له‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا یه‌ك‌الابوو‌نمان ئەوان به‌رپ‌ئ‌ی خۆیان و ئیمه‌ش به‌رپ‌ئ‌ی خۆمان، پ‌ئیم باشتره له‌وه‌ی له‌ناو خۆمان له‌ (۸۰٪) ی كۆبونه‌وه‌كانمان به‌شتی لاهه‌كیه‌وه سه‌رقاڵ بین و متمانه‌ش به‌یه‌ك نه‌كه‌ین، ئیستا كه‌ ئەوان چوونه‌ته دهره‌وه، هه‌ندیك ئەه‌كامی جیابوو‌نه‌وه‌ی لی‌ دهریكه‌یت، به‌ش به‌حالی خۆم پ‌ئیم وایه ده‌بیټ ر‌ئ‌زییان بگ‌رین، به‌لام له‌سه‌ر بنه‌مایه‌کی دیموکراتی و زانینی جیاوازیه‌كان، نه‌ك به‌ پیلان و پیلانگ‌ری.

ر‌ئ‌گا: ئەوان پ‌ئیان وایه بودجه‌و داها‌تی ئەم ولاته به‌ ناشه‌فافی وله نیوان چه‌ند كه‌سیکی یه‌كیتی وپارتیدا به‌ش ده‌كریټ بی‌ ئه‌وه‌ی كه‌س ئاگای لی‌ بیټ؟

مه‌لا به‌ختیار: من له‌وان نه‌پرسم: ب‌وچی ئەوانه له‌سالی (۱۹۹۱) كه‌به‌ره‌ی كوردستانی حوكمی كردوو له‌سالی (۱۹۹۲) حوكمه‌ت و په‌رله‌مان دروست بووه، تاكو سالی (۲۰۰۳) داها‌تی هه‌موو كوردستان له‌ژ‌یر ده‌ستی ئەو دووئیداره‌یه‌ی پ‌ئشوو‌ی ئەم حوكمه‌ته بووه، ئەوان ب‌و ته‌حه‌مولیان كرد؟ له‌سالی (۱۹۹۳) تاكو سالی (۲۰۰۳) ئەو براده‌رانه ب‌و ته‌حه‌مولیان كردوو؟ كه‌ ئەو هه‌موو پارهی سه‌رف كراوه؟ له‌ سالی (۲۰۰۶) تاكو (۲۰۰۹) كه‌ براده‌ره‌كانی تر ده‌ستیان له‌ كار ك‌ئ‌شایه‌وه یان دوور خراوه‌وه، ب‌و ته‌حه‌مولیان كرد؟ ئەم ته‌حه‌موله‌ی سه‌رف وپاره‌و هاوكاریه‌ ب‌و گه‌یشه‌ یه‌كێك له‌ چركه‌ ساته‌ میژوو‌ویه‌كان و ئیتر ته‌حه‌مولیان نه‌ما؟ ئەو هه‌موو سا‌له‌ ئەگه‌ر ئەو هه‌موو پارهی خوراوه ئایا ئەوان پ‌ئگه‌یان هه‌بوو یان نا؟ وه‌زاره‌تیان به‌ ده‌سته‌وه بوو یان نا؟ له‌مه‌كته‌بی سیاسی بوون یان نه‌بوون؟ له‌ فه‌رمانده‌یی هی‌زی پ‌ئشمه‌رگه‌ بوون یان نه‌بوون؟ به‌رپ‌رسی مه‌ئبه‌نده‌گه‌وره‌كان بوون یان نه‌بوون؟ بودجه‌یان هه‌بوو یان نا؟ پ‌ئشمه‌رگه‌یان پارهی وه‌رگرتوو یان نا؟ خۆیانهاوكاری ج‌وراوج‌وركران یان نا؟ ده‌روربه‌ریان هاوكاری ج‌وراو ج‌وركران یان نا؟ ب‌و هه‌زاران داوای هاوكایان كردوو یان نا؟ هه‌زاران كه‌سیان دامه‌زراندوو یان نا؟ باشه ئەم پارهی ب‌و كو‌ئ‌ی ها‌توو؟ ئەوانیش وه‌كو ئیمه‌ چوار پ‌ئنج سه‌یاره‌یانله گه‌ئدا بووه‌یان نا؟ مه‌سه‌ره‌فیان هه‌بووه یان نا؟ نه‌سه‌ریه‌یان هه‌بووه‌یان نه‌یان بووه؟ هاوكاری تایبه‌تی كراون سه‌فه‌ری دهره‌وه‌یان كردوو له‌سه‌ر حسابی

یەکیټی یان نا؟ خانویان بۆ کراوه یان نا؟ تەنانەت هاوکاری کەس و کاریشیان کراوه، خۆ ئەم پرسیارە بکە ی ئەم پارەیه لە کوێ هاتوو؟ فەرماندەیی هیژی پێشمەرگەیی کوردستان بەو بودجەییە کە یەکیټی لە حکومەتی وەرەگرت چەندی سەفەر دەکرد؟ جیگری مام جەلال یەکیټ بوو لەوانە ی کەنێستا چۆتە دەرەوی یەکیټی مانگانە چەندی وەرەگرت لە بوودجە؟ لە یارمەتی تاییەتی؟ بۆ رۆژی لە رۆژان نەییوت ئەم بوودجەییە غەدرە دەیدەن بە فەرماندەیی گشتی؟ یان بەمەکتەب و ئۆرگان و بەرپرسە گەورە بچوکهکان.

ریگا: ئیوه هەلەتان نەکردوو کە ئەو گەردەتان لەسەر کاک نەوشیروان تاپۆ کرد؟ مەلا بەختیار: بە هەلە بووانەبووایە بە زەمانەتەو ئەو بکرایە، من رەئەم وابوو چەندین قات بەرامبەر بەو هەش بەرایە ئاسایی بوو، بەلام زەمانەت و ئیتیفافی مۆر کراو بکرایە، هەتا ووردتر بتواندریټ لیبیچینەو هیژی ویاسای لەسەر بکریټ.

ریگا: دەربارە ی ئەو ریکەوتنە ی لە ئیوان تالەبانی ونەوشیروان مستەفا هەیه؟ مەلا بەختیار: مام جەلال هەموو ئیلتیزامەکانی خۆی جی بە جی کرد.

ریگا: مووچە ی شەخسی کاک نەوشیروان تان بپرپوو؟

مەلا بەختیار: باوەرناکەم مووچە بپرابیټ، مەگەر خۆی نەییوست بیټ، ئیستاش مووچە ی هەندیټ پێشمەرگە ی دەوری نەبپاوه.

ریگا: ئەم لیستە نوێیە (گۆران) تاجەند کاریگەری هەیه؟

مەلا بەختیار: کاری گەری هەیه، عادەتەن ناکۆکی لەمیللەتی ئیمەدا کاری گەری سلپی هەیه، بەدریژیایی میژوو کوردلە جیابوونەو و ناکۆکی دەسڵمیتەو کاری گەری دەبیټ، بەلام ئەو کاریگەرە چارەنوسسازە ی نابیټ کە ئەوان چاوەرپوانی دەکەن.

ریگا: بۆچونت چییە لەسەر ئەو ی کە دەوتریټ گۆران (٣٠) کورسی دەهینیت؟

مەلا بەختیار: (٣٠) کورسی؟ (بەپیکەنینەو) جائەوان (٣٠) بهینن و (٤) حزبەکە (٣٠) بهیننوه هەندیټ حزبی تر (٤) بۆ (٥) کورسی بهینن، ئە ی جی بۆ ئیمە دەمینیتەو؟ ئەگەر ئەم حساباتانەبی ئیمە دوو حزبی دامای کەس لە دەور نەماوی کوردستانین (بە پیکەنینەو بەردەوام بوو)

ریگا: ترس لەو هەیه یەکیټی و پارتی تەزویرات بکات؟

هه‌لێزاردنێی چ هه‌لێزاردنێکی رۆژه‌لاتی ناوه‌راست ئه‌وه‌نده‌ی هه‌لێزاردنێ
 چاودێری هه‌یه؟ ته‌نانه‌ت جامیعیی عه‌ره‌بی چاودێری نارده‌وه‌نه‌ته‌وه
 یه‌گه‌رتوو‌ه‌کان، ئه‌مه‌ریکا، میدیا، حزبه‌ موعاریزه‌کان به‌گه‌رده‌که‌شه‌وه‌ چاودێریان هه‌یه، له‌مه
 زیاتر زه‌مانه‌ت چی یه؟ ئه‌مانه‌ به‌م قه‌سانه‌ له‌ ئیستاوه‌ زه‌مینه‌ی پاساوه‌ هه‌تانه‌وه‌ بۆ دۆران
 خۆش ده‌که‌ن

رێگا: ترسی دووبه‌ره‌ بوونه‌وه‌ی ئه‌و باروو دۆخه‌ی ئێران له‌ کوردستان نییه؟ به‌تایبه‌ت له
 کاتی ئه‌نجامی چاوه‌ڕوان نه‌کراودا ئه‌وه‌ روو ده‌دا؟

مه‌لا به‌ختیار: هه‌موو لایه‌که‌مان ده‌بی‌ت ئه‌نجامی هه‌لێزاردن قبول بکات، هه‌ر لایه‌که‌ قبولی
 نه‌کات ئه‌وا ئیراده‌ی خه‌لک قبول نا‌کات، هه‌رکه‌سه‌یش کێشه‌ بنی‌ته‌وه‌ ئه‌وا کێشه‌ی به‌رامبه‌ر
 ئیراده‌ی گه‌ل ده‌نی‌ته‌وه‌ یاسا پێشێل ده‌کات.

رێگا: نه‌گه‌ر ئیوه‌ ئه‌نجامه‌کان قبول بکه‌ن، خه‌لکی تر کێشه‌ی نییه؟
 مه‌لا به‌ختیار: دلنیا‌بن ئه‌نجامه‌کان قبول ده‌که‌ین.

رێگا: نه‌گه‌ر لیستی گۆران زۆرینه‌یه‌ی چاوه‌ڕوان نه‌کراوی هه‌تانه‌وه‌؟

مه‌لا به‌ختیار: بیرۆزبایان بی‌ت ومن یه‌که‌مین که‌س ده‌بم پیرۆزبایان لێ ده‌که‌م.

رێگا: ئه‌م جاره‌ پۆستی سه‌رۆکایه‌تی سه‌رۆکایه‌تی له‌پارتی وهرده‌گه‌رنه‌وه‌؟ کێ ده‌که‌ن به
 سه‌رۆکی حکومه‌ت؟ تا چه‌ند راسته‌ د. به‌ره‌م سالح ده‌بی‌ته‌ سه‌رۆکی حکومه‌ت؟ خه‌لکی
 یه‌کی‌تی ده‌لێن ئه‌گه‌ر یه‌کی‌تی پۆستی حکومه‌ت وهرده‌گه‌رنه‌وه‌، ده‌نگ نا‌ده‌ین به‌ سه‌رۆکی
 هه‌رێم (مه‌سه‌ود بارزانی)، چی زه‌مانه‌تی‌ک بۆ ئه‌وه‌ هه‌یه‌ پارتی کێ ده‌کات به‌ سه‌رۆکی
 په‌رله‌مان؟

مه‌لا به‌ختیار: به‌لێ سه‌رۆکی حکومه‌ت بۆ یه‌کی‌تی وکاک دکتۆر به‌ره‌مه‌ش کاندیدی
 سه‌رۆکی حکومه‌ته‌، هه‌ر بۆیه‌ سه‌رۆکی لیستی کوردستانی یه‌، پارتیش کاک محمود موحه‌مه‌د
 کاندیدیانه‌ بۆ سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

نهوشیروان مستهفا ریگه خوش دهکات بۆ ئهوهی هه لگه پانهوه له ناو پارتیدا دروست بکات

دیداری:هاوړی کاوه

بهشی دووهم وکوژای

بههادین نوری پاش ئهوهی حزبی شیوعی بهتۆمهتی کهمتهرخمی دهریکرد، چۆتهوه بهری قهره داغ تاكو ئه نفال و کیمیاباران له وناچهیه بووهو دوتر چۆته سوید و له پڕپیندا گه پراومه تهوه کوردستان.

ریگا: بهگشتی شهری ناوخۆی سالانی نهوه دهکان چۆن لێک دهمنه وه؟!

بههادین نوری: ئه و شه پانه شه پری دهسه لات و پاره بوون

ریگا: ئایا یه کێتی و پارتی کاریان کردوو به بۆ ئه وهی کهرکوک و ناوچه دابراوه کان بگه پڕنه وه سه ر کوردستان؟

بههادین نوری: کاریان بۆ کردوو ئه و کێشه یه ش هینده ئاسان نییه زوو چاره سه ر بکری، چونکه به رامبه ر عه ره به و زۆرینه ن و حکومه رانی له ژێر دهستی ئه واندا یه، کهرکوکیش به شیکی له رابردوو دابوو به عه ره ب، له بهر ئه وه چاره سه ری ئه و کێشانه که م نییه، یه کێتی و پارتی وه ک دوو حزبی قهومی بهرزه وه مندی یان له وه دایه که کهرکوک و ناوچه کانی تر بگه پڕنه وه سه ر هه ری م

ریگا: ئایا له ئیستادا یه کێتی نیشتمانی کوردستان چۆن ده بین؟

بههادین نوری: یه کێتی له ئیستادا حالی ناوخۆی شه پانه وهوشیروان ماوه یه کی باش له یه کێتی دا بووه که سی دووهمی ناو یه کێتی بووهو ئیستاش دژایه تی یه کێتی دهکات و دهیه وی ت خه لکیکی زۆری ناو یه کێتی بهریت بۆ خۆی، خه لکیکی زۆری ناو یه کێتی بهریت بۆ خۆی، خه لکیکی زۆریش گوئ له نهوشیروان دهگرن، ئه م رهوشه ی ناو یه کێتی له بهرزه وه مندی پارتیدا یه وه کو حزب به لام له لایه کی تره وه هه لئۆیستی نهوشیروان دزی بهرزه وه مندی پارتیشه له داها تودا، چونکه ئه و ریگه خوش دهکات بۆ ئه وهی له ناو پارتیشدا هه لگه پانه وه رووبدات هه رچه نده پارتی حزبیکی بنه ماله یه به لام پارتیش له به رامبه ر ئه و کێشانه ی له ناو یه کێتیدا رووده من پارێزراو نابیت!

رێگا: ئێوه پێتان وایه نهوشیروان شه‌ری ده‌سه‌لات ده‌کات یان کۆران؟

به‌هادین نوری: نهوشیروان له‌ ناو یه‌کیته‌ی بووه‌و به‌ باش و خراب هه‌ر یه‌کیته‌ی بووه‌، پێشتر نهوشیروان پارتی بووه‌

نهوشیروان ده‌رچووی هه‌مان قوتابخانه‌ی قه‌ومی پارتی و یه‌کیته‌یه‌، له‌ ناو پارتیدا ده‌ستی کردووه‌ به‌ سیاسه‌ت و پێ گه‌یشته‌، پاشان وه‌ک جه‌لالیه‌ک هاوته‌ پێشه‌وه‌ یه‌کیته‌ی بووه‌و پاشان ناکوکیه‌کانی نهوشیروان له‌سه‌ر بیرو باوه‌رپنیه‌ له‌ گه‌ل جه‌لال تاله‌بانیدا، ناکوکیه‌کان له‌سه‌ر ده‌سه‌لاته‌، له‌سه‌ر ئیته‌حکارێ ده‌سه‌لاته‌ ئه‌و هه‌راو هۆرپایه‌ی هه‌یانه‌، هه‌ر که‌سه‌و ناویکی له‌ خۆی ناوه‌ نهوشیروان به‌ناوی ریفه‌رمه‌وه‌ ده‌رخستوو به‌لام نهوشیروان به‌ برۆای من له‌ چوارچێوه‌ی قوتابخانه‌ی یه‌کیته‌ی ناتوانیته‌ بێته‌ ده‌روه‌ وه‌کوو بیرو فیکر، تاوه‌کو ئه‌مڕۆ شتیکی دیاری نه‌کردوو که‌ خۆی له‌ ده‌روه‌ی ئه‌وه‌ی خۆی ببینێته‌وه‌.

رێگا: نهوشیروان مسته‌فا ده‌لێته‌ من ده‌مه‌ویته‌ حزب له‌ حکومه‌ت جیا بکه‌مه‌وه‌؟

به‌هادین نوری: جاخۆ جه‌لال تاله‌بانیش هه‌روای ووتوه‌! ئه‌یه‌وی شتیکی تره‌! نهوشیروان ئه‌و کاته‌ ده‌ستی ده‌رپێشته‌ چۆنته‌ جیا کرده‌وه‌؟ چه‌ند رۆژێک مام جه‌لال چووه‌ ده‌روه‌ی وڵاته‌ نهوشیروان جیگری بووه‌ ئه‌و کاته‌ نهوشیروان سه‌رۆکی حکومه‌ت نه‌بووه‌ وه‌زیری ناوخۆ نه‌بوو به‌لام به‌ فه‌رمانی نهوشیروان له‌ ساڵی ۲۰۰۲دا کۆمۆنیستی کرێکاران که‌له‌ چارچه‌ کرد، پێنجیان لێ کوشتن و هه‌ندیکی تریشیان بریندار کردن! نهوشیروان به‌ پراتیکی ئاوا حزبی له‌ حکومه‌ت جیا کرده‌وه‌! کوشتنی ئه‌و کۆمۆنیستانه‌ له‌ کاتی کدا بوو که‌ نهوشیروان به‌رپرسیاری یه‌که‌م بوو، هه‌ر ئه‌و بوو کوشتن یان نه‌کوشتن گرتن یان نه‌گرتنی ده‌رده‌کرد، جه‌لال تاله‌بانی له‌ ده‌وره‌ بوو ئیشه‌که‌ هه‌موو لای نهوشیروان بوو.

رێگا: ئایا تۆ پێت وایه‌ هه‌لۆیستی نهوشیروان مسته‌فا هه‌لۆیستی شه‌خسیه‌ به‌رامبه‌ر جه‌لال؟

به‌هادین نوری: زۆر ساده‌یه‌ به‌ لاهه‌وه‌ نهوشیروان له‌ ناو یه‌کیته‌ی دا بێته‌ و کێشه‌ بکه‌ویته‌ نیوانیان هه‌و یان جه‌وه‌ر نامیق له‌ گه‌ل پارتی دا کێشه‌ بکه‌ویته‌ نیوانیان هه‌و، ساده‌یه‌ که‌سێک حزبیێک جیه‌یه‌لێته‌ و رێکخراویکی تر دروست بکات، له‌ ژياندا ئه‌و جۆره‌ هه‌لۆیستانه‌ سادهن و واقیعن، نابێته‌ کاری له‌و جۆره‌ تۆمه‌تبار بکریته‌ ئه‌و جۆره‌ کارانه‌ش زۆر ئاسانه‌ به‌لای منه‌وه‌.

مەن دەلێم نەوشیروان خۆی بەشدارە لە باش و خراپی یەکیتی، ئیستا دەبوا یە مستەفا شتیکی بلاو بکردایەتەووە کە یان وازییەکانی لە یەکیتی ئاشکرا بکردایە نەوشیروان هەر لە چوار چیۆی هەمان بیرو بۆچوونی قوتابخانەی یەکیتیدا جولاووە دەجۆت.

رێگا: تۆ پیت وایە نەوشیروان مستەفا لە پەرلەماندا وەکو لیستەکە ی بتوانیت بیته هیزی گۆران کاری؟

بەهادین نوری: وەللاهی گۆرانکاری چی؟ ئەگەر تەماشای رابردوو بکەین لە وە ناچیت !! رابردوو ی ئەوان رێگا بەووە نادات مرۆف گەشبین بیت بەووی نەوشیروان بتوانیت گۆرانکاری بکات بەلام دنیاش دەگۆریت و لە گۆراندا یە.

رێگا: تۆ بلێ ی تالەبانی دەتوانیت جاریکی تر ناو مائی یەکیتی رێک بخاتەووە؟ بەهادین نوری: مەن ئەووە نازانم بەلام باسی لایەنی تەندروستی شی ناکەم، بەلام بە گشتی مام جەلال حەز دەکات ناومائی یەکیتی چاک بکاتەووە.

رێگا: زۆر کەس دەلێن ئەمە ی نەوشیروان دەیکات تاکیتی نیوان ئەوو تالەبانییە تۆ چی دەلێت؟

بەهادین نوری: نەنە باوەرم نییە و لە تاکتیک دەرچوووە و هەلۆیستی نەوشیروان زەرەریکی زۆریشی بە یەکیتی گەیانداووەو تەنانەت بەخوودی جەلال تالەبانیشی گەیانداووە! رێگا: ئایا ترسی ئەووە هەیه کە شەرێک پوویدات بە هۆی ناکۆکی نیوان یەکیتی و نەوشیروان مستەفا؟

بەهادین نوری: هەلوو مەرحی ئەمەری عێراق و کوردستانیش زەحمەتە شەرێ دروست بییت چونکە هیندە ناسان نییە، پەنگە شتیکی کەم پوویدات و زوو چارەسەری بکریت بەلام نابیته شەری ناوخوا!

مەن وەک خۆم ترسی شەری ناوخۆم هەیه لەسەر نلۆچە دا بپراوەکان و کەرکوک کە لەزەمانی سەدامدا نەخراوتە سەر کوردستان، کەرکوک و خانەقین و شنگارو مەخمورو چەندین شوینی تریش.

رێگا: گەر سبەینی نەوشیروان مستەفا لە هەلزاردن زۆرییە بە دەست هینا، یەکیتی و پارتی قبۆلی دەکەن؟

بەھادىن نورى: دەبىت قبولى بىكەن! ئەگەر قبولى نەكەن دەبىت يەككىتى وپارتى ئىدانە
 بىرپىن و خەلك لەگەل نەوشىروان دەبىت بە شىوازی مەدەنى نارپەزایی خۆيان دەرپەرن!
 بەلام من وەك خۆم باوەرم نىيە نەوشىروان زۆرىنە بەدەست بەيىت!

رېگا: بەبروای تۆ نەوشىروان چەند دەنگ دەيىت؟

بەھادىن نورى: بە بروای من نەوشىروان هيندە دەنگ ناهيىت تۆو بتوانى دەسلات وەر
 بگرى! بەلام لە پەرلەمان دەتوانى بىتتە هيىزىكى ئۆپوزسيۆن ئەمەش كاريكى باشە!

رېگا: بىروات وایە كۆمەلگای كوردى ناوك ياخود هيىزى گۆران و ئۆپوزسيۆنى تياپە؟
 بەھادىن نورى: ئەم هەلبىزاردنە بەبروای من ئۆپوزسيۆنىكى راستەقىنەى تيا دروست
 دەبىت ولە دايك دەبىت، چ نەوشىروان چ ئىسلامىەكان و وردە حزيىترىش!

رېگا: بلاوكردنەوى پارەو هەندىك ئىتيزامات لەلايان يەككىتى و پارتىيەو وە زۆلى دەبى بۆ
 سەرکەوتنى ئەوان؟

بەھادىن نورى: بە دئىيايەو وە لەكۆمەلگايەكى ئاوا دواكەوتوو پارەو هەلى كار رۆلى خۆى
 دەيىنى!

رېگا: دەرکردنى خەلك لە پۆستەكانيان چۆن تەماشای دەكەى لەلايەن يەككىتيەو وە؟
 بەھادىن نورى: دەرکردنى حزبى لەحكومى جيايە! گەر هەركەسيك دژى حزبەكەى دەرى
 بكات مافى خۆيەتى، بەلام لە پلەى حكومى راست نىيە! هەق نىيە دەرپەرن و ناهەقە!

رېگا: تۆ پىت وایە جوار حيزبەكە دەنگ بەيىت؟

بەھادىن نورى: من پىم وایە لەدواى پارتى و يەككىتى يەكەم دەبن واتە ئىسلامىەكان
 دوووم دەبن.

رېگا: بەو وتەيەى تۆ بى كوردستان بەرەو عىلمانىەتە؟

بەھادىن نورى: ئاسان نىيە لە ئىستادا، تالبيان لە ئەفغان روخپنرا وەزعى ئىيرانىش باش
 نىيە وەزعى حەماسى لە فەلەستىن باش نىيە كەش و هەواكەى بەرەو ئەو ناپرات
 ئىسلامى پيش بکەوى لە كوردستان و عىراقدا راستە لايانگريان هەيە بەلام بەهوى ئامادە
 بوونى ئەمەريکىيەكان لە ناوچەكەو عىراقدا زەحمەتەو ئەمان نىيە تاكو ئىسلامىەكان
 بتوانن دەسلات بگرنە دەست.

بۆ نمونە مايكل رۆبن رۆژنامەنووسى ناودارى ئەمەريكى شتى بلاوكردەو وە لە
 رۆژنامەكانى ئەمەريكاو ليرەش دەقى ئەو وە بلاو كرايەو وە ووتى مەسعود بارزانى (۱۰۰۰) ملیۆن

له بانقدا ههیه و جهلال تاله بانیش (٤٠٠) سه د ملیۆن دۆلاری له بانقدا ههیه، حسابی لهر خوا دهیزانی چهندی له بانقدا ههیه! یهك ووشه له لایهن ئه و دووهیژه وه قسه ی له سه ر نه کرا، ئه و بیدهنگیه جوریکه که نیسپاتی بلا و کرا وه که، ئه و ئیعتیراف کردنه به ههقییه تی بلا و کرا وه که، ئه و وه تۆمه تیکی بجوک نییه گه وره یه، سالی ١٩٩١ دا که تازه راپه رین بوو بوو رۆژنامه یه کی سویدی بلاوی کرده وه جهلال تاله بانی (٨٨) ملیۆن دیناری ئه و کاته ی له بانقدا ههیه! هیچ قسه یان نه کرد بی دهنگ بوون لی.

رێگا: دوا ی تاله بانی یه کی تی چی به سه ر دیت؟!

به هادین نوری: یه کی تی نیستا حالی شرتر ده بیته! ئه گه ر خو ی بنیات بنیته وه له سه ر بنجینه یه کی نو ی ئه توانیت بیته حزبیك بو دوا هاتوو، به لام زه حمه ته، به مردنی تاله بانی یه کی تی حالی شرتر ده بیته!

رێگا: ئه ی به مردنی مه سعود بارزانی پارتی چی به سه ر دیت؟

به هادین نوری: ئه م وه زعه ی نیستای یه کی تی تیا ده ژی له به رژه وه ندی پارتیه، من بو چوونم وایه له م هه لبژاردنه دا دهنگه کانی پارتی له یه کی تی زیاتر ده بیته، به شیك له خه لک دهنگ دمه ن بو پارتی نایده ن به یه کی تی له سه ر ئه و وه زعه ی که هه یه، به لام مردنی مه سعود بارزانی له م قوناغه دا که متر کاریگه ری ده بی بو سه ر پارتی چونکه زیاتر پارتی حزبی بنه ماله یه، به لام ئه وانیش پارێزرا و نین له کیشه.

نەوشیروان مستەفا و د.قاسملۆ

نەودوو پیاووی لە یەك قوتابخانەدا دەیان خویند

لە دواى تیرۆرکردنى د.قاسملۆ "نەوشیروان مستەفا" بەینى لەگەڵ تالەبانى تىك دەچیت و تالەبانى و بارزانیش پەيوەندیان لەگەڵ ئیران زیاتر دەبیت

ئەمڕۆ که ۲۲سال بەسەر کارەساتى تیرۆر کردنى "د.عەبدولرەحمان قاسملۆ" سەرکردەى کاریزما و کارامای شۆرشى کورد لەبەشى رۆژەهەلاتى کوردستان تێدەپەرپیت، لەجى ی خۆیدا پە جگە لەوێ هەر سال یادی ئەو شەهیدە بکریتهووە دەستە پرەشەکانى کۆمارى ئىسلامى لەو کارەساتەدا ریسوا بکریت، هاوکات بەنجە بۆکۆمەلێک هیماى پرسىارو سەرسوپمان درێژ بکریت که پيش پووداوەکەو پاش پووداوەکەش لە ئاستى ناوخۆى کوردستان دەکەوێتە سەر بەرەى شۆرشى کوردى لە باشورى کوردستان و، لە ئاستى نیو دەوڵەتیشدا ولاتانى ئەوروپا، بە تايبەت دەوڵەتى نەمسا که تاكو ئیستاش هەلۆیستىكى جدى لە بەرامبەر ئەو تیرۆرە ئاشکرایە نەبوو که لەناو خاکی ولاتەکەى ئەنجام درا، وە نازنریت لەبەرامبەر چیدا قبولى ئەو کراره ها پەلەیهکی پرەش بکەوێتە سەر ناوچاوانى سیستەمى بەرپۆبەراییەتى و سولتەى قەزایى ئەو وولاتە، ئەمەش وێپرای ئەوێ لە دواى کردووە تیرۆرستیهکە که لە رېستۆرانتى "میکونۆس" ئەنجام درادەست بەجى بکەرانى تیرۆر لەلایەنەیزە ئەمنیهەکانى ئەو وولاتەو دەستگیرکران و، دانیان نا بەوێ که بەکریگىراوى کۆمارى ئىسلامى ئیران و مەبەستى تیرۆر کردنى د.قاسملۆ و هاوڕینانى روویان کردۆتە نەمسا، بەلام ئەوێ مەرۆف دەخاتە دۆخى گومانەو ئەوێهە که نەک ئەو دەوڵەتە، بەلکو دەوڵەتانی تری ئەوروپیش وەکو پېویست هەلۆیستیان نەبوو بۆ کاربەدەستانى حکومەتى تاران.

ئەمە لەلایەك لە لایەكى ترهه هەلۆیستى ناکافى "تالەبانى" وى هەلۆیستى "بارزانى" بوو دوا بەدواى ئەو پووداوەدلتەزینە، تەنانەت بینینیمان که پاش ئەوێ بەرەى شۆرش لە رۆژەهەلاتى کوردستان سەرکردەیهکی وەك "قاسملۆ" ی لەدەست دا، هەردوو حزب (یەکیەتى وپارتى) بە سەرکردایەتى جەلال تالەبانى و مەسعود بارزانى، پەيوەندیەکانیان لەگەڵ دەوڵەتى کۆمارى ئىسلامى زیاتر بەرەو پتەوى و دۆستایەتیهەکی بە هیزتر رۆیشتا، ئەمە

جەزبە ئۆزگەرتىدىغاندا كەزىزى دېموكراتى كوردستانى ئىران ج لەسەردەمى شۆرشى ئەيلول و ج سېر سېدىنى دواترى باشورى كوردستان وپراى ئەوھى گوشارى حكومەتى عىراقى لەسەر بووھ بۆ بەشدارى كردن لە سەنگەرى دژاىەتى شۆرپ لەو بەشەى كوردستان، بەلام سەركرداىەتى كىزى دېموكراتى كوردستانى ئىران رۆژىك لەرۆژان ملكەچى ئەو داواىە نەبووھ و نەكەوتۆتە بەرەى خىانەت. ھەربەم ھۆبەشەوھ چەندىن جار ھاوكارى لۆژىستىكى و ماددىان لەسەر بپراوھ و تووشى تەنگەشەى گەورە بوونەتەوھلە لاىەن رۆژىمى بەعسى لە ناو چوو. كەچى بەداخوھە كاتىك لاپەرەكانى مېژوو ھەلدەدەينەوھ، پووبەپرووى ھەلۆبىستى بىچەوانەو دوور لە واتاو ھەموومى نەتەوھى بوون دەبىننەوھ كە چەندەھا جار بەكىتى و پارتى زۆر بە ئاسانى سنورەكانىان بەزاندووھ و پاستەو خۆ يان ناراستەو خۆ كەوتونەتە خۆ ھەلقورتاندىن لە كارو بارى بەشەكانى ترى كوردستان بە تاىبەت لە رۆژھەلات و باكوورى كوردستانىش. ئەوھى پارتى دېموكراتى كوردستان لە ناوچەكانى "شنى" و جادەى "سەردەشت -خانى" شان بەشانى سوپاى حكوموتى مەلاكان لە ئىران كردى قەت لە بىر ناچىتەوھ و نمونەيەكى زەقە بۆ سەلماندى كۆمەلەك راسىتى (ھەروھە دەست تىوھردانەكانى "تالەبانى" لە كارو بارى چارەنووسى كوردەكان توركىا و تەنانەت ئەو شەپرانەى كە ھەردوو كىزب (يەكىتى و پارتى) لەگەل چەكدارەكانى پارتى كرىكارانى كوردستان كرديان جگە لەوھى بلىن بەھاناي دەولەتتىكى دژە كوردوھە چوون چىچ واتايەكى ترى نى يە.

ھاودەم لەگەل بە بىر ھىنانەوھى كارەساتى "مىكۆنۆس"، لەم بارەيەوھ نوسەرو سىياسەتوان "عەلى كەرىمى" شىوھىە بۆ گۆفارەكەمان دوا:-

"عەلى كەرىمى" دەللىت ئەوھندەى من لە بىرم بىت، ئەو كاتە ھىچ شتىكم لە بارزانىەوھ نەبىست، بەلام يەكىتى شەخسى مام جەلال ھولۆبىستىان ھەبوو وھ ئەو كوردەوھىان ئىدانە كر. بەلام دەبىت بووترىت كە ھىچ لاىەكىان پاستەو خۆ خودى كۆمارى ئىسلامىان ئىدانە نەكردو ئەو واقىعەىان پشت پاست نەكردوھ كە پرسیارى يەكەم دەولەتى ئىران بىت، نەك يەكىتى و پارتى، تەنانەت خودى ولاتى نەمسا و ولاتانى ترى ئەوروپا ئەو تاوانەىان بەرەو رووى كۆمارى ئىسلامى نەكردوھ. ناوبراو ووتى: ئەو كوردانەى كەلە ھاندەران بوون بەگشتى ھەلۆبىستىان باشتر بوو لە ھىزە سىياسىەكانى كوردستان. ئەمەش دەگەرپتەوھ بۆ ئەو پەيوھندىيەى كە ھىزە سىياسىەكانى باشور لەگەل دەولەتى مەلاكان ھىان بوو.

تیرۆرکردنی "قامیسۆ" په یوه نهدییه کانی په کیتی وپارتی له گهال کۆماری ئیسلامی

زیاتر به رهو پتهوی رویشته!

لهو بارهیه وه "عهلی کهریمی" ووتی: دواي کاره ساتی ئه نفال ئه وه هیرشه پان و بهرینهی که "سه دام حسین" کردیه سهر کوردستان وای کردزه به بهیه کی گه وره بهر هیزه چه کداره کانی کوردستان بکه ویت، ئه مهش بووه هوی ئه وهی ئۆپۆزسیۆنی عیراقی بۆ زوربهی شهرت وشروته کانی ئیران ملکه چ بن. تا رادهیه که هاوکاری راسته وخۆی سهر بازیان له گهال بکه ن هاوکاری سهر بازی نیزامی دیکتاتورێ مه لاکان له گهال پارتی دیموکراتی کوردستان له ناوچهی "سنۆ" و جادهی سهردهشت-خانی زه قترین نموونه یه. به پای "عهلی کهریمی" دوو هیز که په یوه نهدیان گه یشته ئه وه ئاسته ی هاوکاری سهر بازیان هه بیته و له به رهیه که دابن، زۆر زه حمهت نییه که به و راستیه بگه ی ن له زۆربهی بواردابته وانن هاوکاری بکه ن. ئه گهر په ییری کورده کانی ئیران بکه ی ن، بۆ خه باتی چه کداری نموونه یه کی وانه بووه که له گهال سه دام هاوکاری سهر بازیان کردبیت و له گه لیان بووین به بهیه که به ره، به لām "موجاهیدی نی خه ئق" له هه شتاکاندا وه که فه یله قێک له سوپای عیراق ئه وه کاره ی ده کرددۆ به ئیران.

په یوه نهدییه کانی "نهوشیروان مسته فا" له گهال "د. قامیسۆ" و هه لۆیستی بۆ خه باتی

به شه کانی تری کوردستان

بۆ ئه وه بابته "عهلی کهریمی" به م جوۆره دوا: به گشتی سالانیکی زۆره کاک نهوشیروان له نزیکه وه ده ناسم. به نیسه بهت شه خسی خۆمه وه له بهر یه که شت ئه وه دۆستایه تیه م پراگرتووه، ئه وه یش مه سه له ی نه ته وه یی بوونی کاک نهوشیروانه. ئه وه باگراونده ی له کاک نهوشیروانه وه ده یزانم له سالانی 60 وه ئه وه پیاوهم به پیاویکی نه ته وه یی ناسیه وه و برۆای ته وای به کیشه ی کورد هه یه. له ئاست کیشه کانی پارچه کانی تری کوردستان ئه گهر بواری سیاسیش ده ست نه دات ئه وه له سه ر ئه وه راوو بۆچونه یه که نابیت ته داخولی پارچه کانی تری کوردستان یه و شیوه زه قه بکریته که ئه وانی دیکه ده یکه ن، به لām ئه گهر پێویست بوو هه لۆیستی که نیشان بدریت له ئاستیکی نه ته وه ی دابیت و سیاسه ت کردن و چۆنیته ی دیاری کردنی چاره نووسیان بۆ خۆیان جی به یلریت. "عهلی کهریمی" ئه وه ی من بیزانم له سالانی (82-84) که دیموکرات و کۆمه له ش رۆژانه خه لکی ئازاریان لی ده بیته وه ده هاتنه لای "نهوشیروان" به لām بلی ی رۆژیک له رۆژان ئه وه شته ی بۆ خۆی قۆستیته وه وه له خۆیانی

بکاتەووە بە کاریان بەینیت، ئەو هی نە دە کرد. کە چی لایەنەکانی دیکە جوۆرە حزبی

بۆ خۆیان دروست کردووە.

بۆیە پێم وایە پیاویکی نەتەووییه و ئەگەر پۆژیک لە پۆژان هەبیت بیرو هزری "نەوشیروان مستەفا" کوردستانی بوونە. ئەو هەندە من بزانم و ئاگادارم "نەوشیروان مستەفا" لەبەر ئەوەی لە سیاسەتدا پیاویکی ڕوو راست بوو پەيوەندییەکی سیاسی گەرم و گوری لەگەڵ "د. قاسملۆ" هەبوو "د. قاسملۆ" ش ئەو هەندە من بیزانم چونکە دەیزانی "نەوشیروان" زۆر جیدیە رێسپیکتیکی زۆری بۆی هەبوو.

سەبارەت بە پەيوەندی "نەوشیروان مستەفا" د. قاسملۆ لە شاخ، "محمەد تۆفیق رەفیق" بەرپرسی دوو دەمی کۆمپانیای "ووشە" بەم جوۆرە بۆ "کلیل" دوا: پەيوەندییەکی کاک نەوشیروان و قاسملۆ دەگەرێتەووە بۆ قۆناغی لاویتیا، چونکە کاتی خۆی لە ئەوروپا بەیەکەووە خویندکار بوونەو پەيوەندییەکی پتەویان هەبوو، هەر بۆیەش لە قۆناغی شاخ و خەباتی چەگداری دا وەک دوو هاوڕێی و هاو خەبات لیک نزیك بوونە. ووتیشی: لە ناو ئەندامانی مەکتەبی سیاسی و سەرکردایەتی یەگیتیدا "نەوشیروان مستەفا" لە هەموویان زیاتر پەيوەندی دانیشتنی بوو لەگەڵ "د. قاسملۆ" و لە هەلسوکهوتی سیاسیدا زۆر خالی هاوبەشیان هەبوو. "محمەد تۆفیق رەفیق" ئاماژە بەو هەدا کە لە بواری رۆشنایییدا هزرو بیران زۆر لەیەک دەچوو ئەمەش پۆژ لە دوا پۆژ وای دەکرد کە زیاتر بیر بگۆرێتەووە لە نیوانیاندا بێت. ناوبراو ووتی: پاش تیرۆر کردنی "د. قاسملۆ" ئاخۆ پەيوەندییەکانی "نەوشیروان مستەفا" لەو کاتەووە لەگەڵ تالەبانی تیکچوووە یان نا هیچ زانیاریەکم نییه بۆ ئەو بابەتە دەکرێت لەگەڵ خوودی کاک نوشران قسە بکریت. بەلام ئەووە جی ی هەست پیکردنە، پێدەچیت هۆکاری لاواز بوونەووەی پەيوەندییەکانی "نەوشیروان مستەفا" و "تالەبانی" لەو کاتەدا، پەيوەستی بێت بەبەهێز بوونی پەيوەندی تالەبانی و بارزانی و لەگەڵ حکومەتی ئێران، ئەمەش لە پاش کارەساتی "میکۆنۆس" کە تیرۆری "قاسملۆ" ی لێ کەوتەووە.

ئەوئى نەوشىروان ھەولئى بۇ دەدات تۆلەيە لەو شىكستانەي بەسەرىدا ھاتوۋە، ئەك

ئۇپۇزسىيۇنىكى بەرنامەدار

رېپۇرتى شىكارى: ئارىز گۇران

رەبەرى مەملانىي جۇراو جۇرو دزايەتى كرىنى يەكترى بەھەر شىوازيك بىت، لەنىو كايەو دامەزراۋە سىياسەكانى كوردستاندا مېزوۋىيەكى ئەوئەندە درىژى ھەيە، زۇر جار دەگوترى ھەر لەگەل دروست بوونى كۆمەلگاي سىياسى كوردستاندا، ئەو بەرپىنەدانى يەكترى و مل شكاندى يەكترە تا گەيشتنە كوشتنى يەكتر دروست بووۋە لە ھەر قۇناخىدا بەشىۋەو شىوازي حيا لە پىش خۇي بەرپۆۋە جوۋە. لە نىو ھەموو بزوتتەۋدى حزبىكىشدا كارەكتەرى بەھىز ھەن كەئەو كەشى مەملانى و دزايەتيە بەرپۆۋە دەبەن، يان لەدژيان دەكرىت، ئەو كارەكتەرانەش خۇ گونجاندىن و بەرنامەكانيان لە ھەموو قۇناخىك ھەيە ۋە ھەندىك جار دەسەلات دارن و ھەندىك جارپىش دەبەنە ئەنتى دەسەلات، بۇ ھەردوۋ قۇناخىكىش زمان و پەپرەۋى خۇيان ھەيەو لەو كارلىكەۋە تىكەلى ھىزى جەماۋەر دەبن و تەماسى لەگەل دەگرن.

يەك لەو كارەكتەرانەي كە لە بزوتتەۋەي سىياسى كوردستاندا بەلای كەمى لە ۴۰سالى رابردوۋدا رۇل و كارىگەرى ھەبوۋە و لە پىگەي بەرزى سىياسى و مەملانىكاندايە، نەو شىروان مەستەفا يە، ئەو سىياسىيە كە لە سەرەتاي دەركەۋتتىيەۋە ئەفكارو مىكانىزمى سىياسەت كرىن و بەرپۆۋە بىردىنى مەملانىكانى جىگەي باس بوۋە.

نەوشىروان كە لەيەكىتى نىشتىمانى كوردستاندا تا پلەي جىگرى سكرتېرى گشتى رۇپىشت و سەركردايەتى بائىكى دەركر، دوو سال بەر لە ئىستاۋازى لەو پۇستە ھىنا. ئىستاۋ بە شىۋەيەك لە شىۋەكان خۇي ۋەك ئۇپۇزسىيۇن دەردەخات و بانگەشەي ئەۋە دەكات كە لەسەر جۇرى بەرپۆۋەردىنى ۋلات لەگەل دەسەلاتى كوردستان ناكۆكە. بەلام بەرپرسىكى يەكىتى باس لە رۇل و كارىگەرى ئەو كاراكتەرەبە ھىزەي سەردەمىكى ناو يەكىتى دەكات و دەلى ”نەوشىروان رابردوۋەكەي و بىر كرىنەۋەي ئىستاۋى لە خزمەتى دا نىيە بۇ ئەۋەي رۇلى ئۇپۇزسىيۇن بىيىنى“.

سێ ساڵانی مسته‌فا به‌ درێژایی ئه‌و ماوانه‌ی له‌ نیو یه‌کیته‌دا بووه‌ (ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سیاسی ئا ده‌گاته‌ جیگری سکرته‌یری گشتی یه‌کیته‌ نیشتمانی کوردستان) باڵیگی کارا و به‌ هیزی مملانیکانی ناو یه‌کیته‌ی بووه‌، کاریگه‌رو رۆلی له‌ برپارو کاره‌کانی ئه‌و حیزبه‌دا هه‌بووه‌، له‌ شاخیشدا به‌ باڵه‌ توند روه‌که‌ی نیو یه‌کیته‌ی پێناس ده‌کرا، ئه‌و سکرته‌یری کۆمه‌له‌ی رهنجده‌رانی کوردستان بوو، که‌ رێکخراویکی سه‌ره‌تا ماوی و دواتر مارکسی و لینینی توندرو بوو، پێشمه‌رگه‌ و کادیرانی له‌سه‌ر راهاتن له‌ توندو تیزی په‌روه‌رده‌ ده‌رکرد و دروشمیان ئه‌وه‌ بوو ” ئه‌وه‌ی له‌ گه‌لمان نه‌بی دوژمنانه‌ ”

له‌ شیریه‌تا پیری

ئه‌و به‌ر پرسه‌ی یه‌کیته‌ی که‌ له‌و راپۆرتهدا قسه‌ ده‌کات، پله‌یه‌کی به‌رزی هه‌یه‌ به‌لام بۆ ئه‌وه‌ی نه‌زانری کۆ یه‌، پزازی نه‌بوو ئاماژه‌ به‌ ناوه‌که‌ی بکه‌ین، به‌لکو پزازی نه‌بوو پۆسته‌که‌شی ئاشکرا بکه‌ین.

له‌و ساڵانه‌ی دواییدانه‌وشیروان نه‌وشیروان له‌ناو یه‌کیته‌ی دا وه‌ک باڵی ریفروم خۆی پێناس ده‌کرد، ته‌نه‌ها ئه‌و پێناسه‌یه‌ش به‌سه‌ بۆ ئه‌وه‌ی باڵه‌کانی دیکه‌ پێ ی په‌ست بن، که‌ ماوه‌یه‌کی زۆره‌ له‌ مملانی دان وله‌م ساڵانه‌ی دوایی مملانیکه‌ خه‌ستر بۆته‌وه‌، ئه‌و به‌ر پرسه‌ی یه‌کیته‌ی به‌ پێکه‌نینه‌وه‌ باسی له‌ ” ریفروم ” ده‌کرد و پێ ی وایه‌ ریفروم به‌ که‌سی ناکریت که‌ نه‌توانیته‌ له‌ گه‌ل سه‌رده‌م هه‌لبکات، یان به‌لای که‌مه‌وه‌ خویندنه‌وه‌یه‌کی واقیعانه‌ی بۆ بارو دۆخ و سه‌رده‌می نوێ نه‌بیت.

به‌ر پرسه‌که‌ی یه‌کیته‌ی باس له‌ رابردووی نه‌وشیروان ده‌کات، که‌ به‌پرای ئه‌و ” رابردوویکی شه‌رانی و ئاژاوه‌ گێری ” هه‌یه‌و ده‌یه‌وئ به‌خسته‌ن رپووی ئه‌و رابردوو به‌ خه‌لک بلی نه‌وشیروان هه‌مان که‌سه‌که‌ی جارانه‌، به‌لام له‌ به‌رگیکی تر دا. ئه‌و باسی له‌ هه‌لسه‌که‌وته‌کانی نه‌وشیروان له‌ شاخدا ده‌رکرد، که‌ به‌گه‌وته‌ی ئه‌و له‌ جۆشدانی شه‌ری برا کوژی و دیلکوشتن و ئازاردانی نه‌یاران و که‌س و کاری پێشمه‌رگه‌ی لایه‌نه‌کانی دیکه‌ خۆی ده‌بینیته‌وه‌، به‌لام دیارترین ئه‌و رپووداوانه‌ی ئه‌و سه‌رده‌مه‌ رهنگه‌ رپووداوی قه‌رناقه‌و پشت ئاشان بووبی که‌ هی‌رشه‌ی کرده‌ سه‌ر سه‌رکردایه‌تی حیزبه‌کانی شیوعی و سۆسیالست و پاسۆک وه‌ک به‌ر پرسه‌که‌ی یه‌کیته‌ی ده‌لیت ” هه‌لسه‌که‌وتی هی‌زه‌که‌ که‌ نه‌وشیروان سه‌رۆکایه‌تی ده‌کرد له‌و شه‌رده‌دا زۆر درنده‌ بوو ”.

نەفاقە پشت ئاشان رووداویکە بوووتە لەکە لە میژووی یەکیتی نیشتیمانیدا، ئەگەر چی بارگوترا که مام جەلال دەیهوئ داوای لیبووردن لە حیزبی شیوعی بکات، بەلام ئەو بەرپرسە یەکیتی دەلی "شتیکی وا لەئارا نییە، بەلام ئەگەر هەبی ئەو پێویستە نەوشیروان مستەفا داوای لیبووردن بکات، ئەک مام جەلال".

نەوشیروان لە کتێبەکهیدا (پەنجەکان یەکتە دەسکێن) باس لە رووداوی قەناقە و پشت ئاشان دەکات و بە دژە کردووهیهکی دادەنی دژ بەو حیزبانە. ئەم کتێبە وەلامی زۆر درایەو، لەوانە پشکو نەجمەدین، هەرودها سەعد عەبدالله نامیلکەیهکی بە ناوی نەوشیروان مستەفا لە شیری هەتا پیری نووسی، هەرودها قادر رەشید (ئەبوو شوان) ی شیوعی کتێبکی بە ناوی پشت ئاشان لە نیوان ئازار و بێدەنگیدا "نووسی و فاتیح رەسولیش لە بیرەوهریهکانی خۆیدا باسی لەو رووداوه کردووه، زۆرتەین ئەوانە ی قەسەیان لەسەر ئەو رووداوه کردووه وەلامی نەوشیروانیا داووتەو، شیوعیهکان، بەو پێیهی گورزی گهوره لەو رووداوه بەوان کەوت. فاتیح رەسول یادی بەخیر سائیک بەر لە کۆچی دوایکردنی لە دانیشتنیکی دوو قۆلیدا وەها باسی ئەو رووداوی بۆ کردم پیش ئەو رووداوه من بە نوینەرایەتی کەریم ئەحمەد لە زۆر کیشە لەگەڵ نەوشیروان دانیشتم، لە دانیشتنەکه دا هەر زوو هەلچوو و کۆمهتیک جنیوی ناشیرینی پیدایین. لە پشت ئاشان ژمارهیهک کادیری خەبات گیری عەرەبی ژن و پیاو هەبوون، کاک کەریم دەگیرپتەو دەلی خۆم گویم لی بوو نەوشیروان هاواری دەکرد که عەرەبهکان بە ژن و مندالیانەو بکوژن. ئیستاش ژمارهیهک خیزانی عەرەب که کەسوکاری ئەو عەرەبانانەن خەریکی بەلگە کۆکردنەو، ئەو نەوشیروان بۆ ئەو ی بیدەنە دادگا، من خۆم یەک دوانیکیانم بینی که لەناسریهوه هاتبوون لەو رووداوهیان دەکوئییەو و دەیان وویست بەلگە بەهیز و دەست بخەن و نەوشیروان بەدەنە دادگا. بەراستی نەوشیروان لە میژووی خۆیدا دەوریکی تیکدەرانی لە نیوان حیزبە سیاسەکاندا بینیوه".

هەرودها ئەحمەد بانێخیلائی بەوتاریک لە ژماره (5) ی رۆژنامە ی بەلێن کە لە ئەورووپا دەرچوو، وەلامی نەوشیروان دەداتەو و ئەو بیرەوهریانە ی نەوشیروان ناو دەنیت "پهيامی شەر" و لەبەشیکی ووتارەکه ی دەنیت "نەوشیروان که خۆی بەیهکیک لە دامەزرینەرانی خەباتی چەکداری خەباتی چەکداری و پارتیزانی دژی رژیمی بەعس دەزانیت

هه‌بوو له دووبه‌رگی کتێبه‌که‌یدا باسی چه‌ند شه‌رێکی بک‌ردایه که دژی به‌عس شه‌ری هه‌یزه چه‌ک‌داره‌کانی یه‌ک‌یتی ک‌ردبێت، ئایا نه‌وشیروان بۆچی ناتوانی‌ت باسی شه‌ریکمان بۆ بکات که دژی به‌عس سه‌ره‌پرشتی ک‌ردبێت، بایی پ‌سپۆرتییه‌که‌ی ته‌نیا له‌شه‌ری ناوخۆیی و ک‌ورد کوژیدا بێت و به‌س. هه‌روه‌ها له به‌شێکی دیکه‌دا ده‌لێت ”له هه‌ردوو کتێبه‌که‌یدا مرۆڤ و اهه‌ست ده‌کات نه‌وشیروان و حیزبه‌که‌ی له هه‌موو سالانه‌ی شه‌ری ناوخۆیی ک‌ورد دژی وێراک‌رنه‌که‌ی ک‌وردستان تا مه‌زرۆبیان نه‌شکا بێت، بۆیه وا به‌تاسوق تامه‌زرۆبییه‌وه ئگری شه‌ر خۆش ده‌کات و ته‌نیا جارێکیش ئاماده نییه له‌خۆی ب‌برسی‌ت بۆچی و له پ‌یناوی چیدا چاره‌گه سه‌دهیه‌ک زیاتره ک‌چان و ک‌وپرانی ک‌ووردله‌شه‌ری ناوخۆیدا به ک‌وشته د‌ه‌درین.“

به‌ر پ‌رسیه‌که‌ی یه‌ک‌یتی ده‌لێ کاتێ شه‌ری پشت ئاشان ک‌را، له لایه‌کی تر مه‌لا به‌ختیارو به‌هادین نوری پ‌یکه‌هه‌وتنیکیان ئیمزا ک‌ردبوو که هه‌یزه‌کانی هه‌ردوو لاپ‌روو به‌روی یه‌ک نه‌بنه‌وه، به‌لام نه‌وشیروان گوێی به‌مه نه‌داو قه‌سابخانه‌یه‌کی له‌و شوێنه دروست ک‌ردکه تا ئیستاش بووته خالێکی ره‌شی ئیمه، زۆر له‌و کاره خراپانه‌ی له سه‌رده‌می شاخ ک‌راون و بوونه‌ته مال به‌سه‌ر یه‌ک‌یتییه‌وه له لایه‌ن کۆمه‌له‌ی ره‌نجده‌ران و نه‌وشیروانه‌وه ئه‌نجام د‌راون.

راپه‌رین چی له نه‌وشیروان ده‌گۆرێت؟

دوای راپه‌رین واقیعیکی تری جیا‌بوو له پ‌یش خۆی و له‌هه‌ ۹۲هه‌ یه‌ک‌یتی له حیزبه شه‌ره‌که‌ی شاخه‌وه بوو به حیزبی ده‌سه‌لآت دار و سه‌رۆکایه‌تی حکومه‌تی وه‌رگرت. ئه‌م واقیعه بۆ نه‌وشیروان مسته‌فا نوێ ده‌بی و هاوکات به پ‌ی ی قسه‌ی به‌ر پ‌رسه‌که‌ی یه‌ک‌یتی نامۆ و نه‌گونجاو به فیک‌رو سیاسه‌تی نه‌وشیروان مسته‌فا ده‌بی، وه‌ک ده‌لێت ”له د‌وای راپه‌رنیشه‌وه نه‌وشیروان مسته‌فا ویستی به‌هه‌مان شی‌وازی سه‌رده‌می شاخ م‌لملانی‌کمان به‌رپۆه ببا، د‌وای راپه‌رین پ‌استه یه‌ک‌یتی وه‌ه‌موو حیزبه‌کانی ک‌وردستان له ژێر کاریگه‌ری که‌لتوری شاخ دا بوون، به‌لام له نی‌و خ‌ودی یه‌ک‌یتیدا ئاراسته‌و ر‌ی‌بازیکی مه‌ده‌نیانه‌وه هی‌مانه‌ش هه‌بوو، که هه‌ولێ ده‌دابه شی‌وه‌ی زۆر باش کارلێک لوگه‌ل واقیعی نوێ بکات وله جیاتی م‌لملانی ی چه‌ک‌داری خۆی بۆ م‌لملانی ی هه‌ل‌بژاردن و ئاماده‌کردنی به‌رنامه‌ی سیاسی گونجاو بۆ ئه‌و واقیعه‌و حکومه‌ت داری و گۆ‌ران کاری له کۆمه‌لگادا بکات، ئه‌و ئاراسته‌و ر‌ی‌بازه‌ش لای به‌شێک له ئه‌ندامانی مه‌کته‌بی سیاسی هه‌بوو. به‌لام به‌هه‌یزی

وان له ناو یه کیتیدا و بوونی خهت و کۆبوونهوهی زۆری کادیران له دهووری ئهو خهته که ئایدیایهکی تر له نیو یه کیتی دا زال بی، که ئه ویش ته سفیه کردنی مملانیکانه به چهک له گهه لایهنی به هیزی کوردستان که پارتیه، له وهشدا کۆسرهت رهسولیش هاو بو چوونی بو.

سالی 1992 یه کهم هه لێژاردن له کوردستان ئه نجامدرا، هه ریه که له پارتی یه کیتی وزه حمهت کیشان سو سیالست، گه ل، پاسوک، بزوتنه وهی ئیسلامی، شیوعی به شداری هه لێژاردنیان کرد، ئه وه بوو ئه و کات ئه نجامه که واباسکرا که پارتی له 51% کورسیه کانی بهر له مانی بهر ده که ویت و یه کیتی 49%، به لام له سه ر ئه و ئه نجامه خه ریک بوو شه رپکی گه وه له کوردستان هه لێگه رسی، بهر په رسیکی پارتی پی ی گوتم نه وشه روان سوور بوو له سه ر ئه وهی یان ده بیته یه کیتی بهر پاره ده بیته شه رپی و به چهک خوی به سه پینیت، ئه و هه لێو پسته ی به ئاشکرا ده رده به ری بویه ئه مه مه ترسیه کی لای هیزه سیاسی هه کانی دیکه درووست کردبوو، هه ر بویه ئه وان سه ریان خسته سه ر پارتی بو ئه وهی شه ر هه لێه گه رسی، ئه و ته نازووله بکات، هاوکات پارتیش له ره ووی هیزی سه ر بازیه وه ئاماده نه بوو بو شه ر، بویه پارتی ته نازوولی کردو حکومه تی فیه تی فیه تی پیکه ات، که دواتر به هوی ریکه وتنی واشنتۆنه وه ئه نجامه راس ته قینه که جی ی خوی گرت.

ئه گه ر جی ئه وکات به هوی ته نازوول کردنی پارتی له کورسیه که ی خوی ئه و شه ره هه لێه گه رسیا، به لام پاش 3 سال شه ره که هه لێگه رسیا، بهر په رسه که ی یه کیتی له به ره ی ئه و کاته وه ده ئی "نیمه چاوه ری بووین له هه لێژاردن به بهینه وه به و پی یه ی پارتی بو ما وه یه کی زۆر له سه رده می شه ری برا کوژیدا له ناوچه ی سوژان و جو دیکی وه های نه بوو، هه ره وه ها له ره ووی چالاک و بانگه شه کاری ئیعلامی و توانای ریکه خستن، ناماژه کان وایان نیشان ده دا که ئه نجامه کان له قازانجی یه کیتی ده بیته، به لام که ئه نجامه که ده رجوو بو یه کیتی وه ک هی دمه وابوو.

دوای ئاشکرا بوونی ئه نجامه کان ئیتر کیشه کان لیره وه ده ست پیده که ن و بهر په رسه که ده ئی "نه وشه روان زۆر توند بوو، ئه و دۆرانه ی هه رگیز قبول نه بوو یه کیک له خاسیه ته که سه یه کانی نه وشه روانیش ئه وه یه که له حال ته ی شکست له ره ووی نه فسیه وه زۆر ئاماده یه بو هه لچون. ده رکردنی به رپاری زۆر توند که ئه نجامه که ی زۆر جار خراب ده کشیته وه.

ره ووخساره دیاره که ی سه رده می شه ر

خاودێرانی سیاسی ههمیشهپێیان وابوووه كه نهوشیروان كه زۆرتر لهگهڵ كهشی بارگزی و دهكات،نهك ناشتی وتهناهی،بۆیه لهداوی راپهڕینهوه ئهو كاتانهی شهڕ ههبوو بیته نهوشیروان كهسیکی بالای نیو پرۆسهی سیاسی بووه،كه هودنهو رێكهوتنی ناشتیش دهرکرا خۆی ون دهگرددو لهبهر جاوی میدیا نهدهما.له ساڵی ۱۹۹۴کاتیك كیشهکانی پارتی و یهكیتی تا دههات زۆرتر دهبوون.نهوشیروان کاراکتهریکی بههیزی بهگهڕ خستنی كیشهکان بوو،ئهو کات زۆر لێدوان وگوتاری توندی توندهدا.لهو ساڵه ههریهك له دکتۆر رۆژ نوری شاوهیس وهلهکین کاکهیی وهك دوو کهسایهتی سیاسی نهك وهك پلهی حیزبیان که کهمیان نهندامی مهگتهبی سیاسی پارتی وجیگری سهروکی حکومهتی ههریم و دووهمیان راپوێزکاری سیاسی بارزانی بوو،وووتاریکیان نووسی داویان کرد پارتی ویهکیتی یهکبگرن لهبهر ئهوهی هیچ جیاوازییهك له نیوان ئهو دوو حیزبهدا نییه،بهلام ئهو کاک نهوشیروان مستهفا زۆر ئیستفزازیانه وهلامی ئهو ووتهاری دانهوهو گووتی پارتی حیزبیککی عهشایهرییه ویهکیتی حیزبیککی مؤدیرنه و ناگری له حیزبیکدا یهکبگرن،ئیتز ههموئهمانه بوونه هۆی ئهوهی باروو دۆخهکه له تهقینهوه نزیك بیته.

له نیاری ۱۹۹۴شهڕی نیوخۆ له قهلازێوه ههگیرسا،ههر زوو زۆر ناوچهی دیکه ی کوردستانی گرتهوه،ههولیر وهك پایتهختی حکومهت و وهك ناوهندیکی برپاریش بۆ چارهسهر کردنی كیشهکان وهك سهردهاوی مانهوهی پهپهوندی پارتی و یهکیتی ههول دهدرا شهڕی تیا نهبیته،بهلام وهلامی نهوشیروان ئهو کاته ئهوه بوو ”ههولیر کوئی موقهدهسه تا شهڕی تیا نهگریته“ بهر پرسهکهی یهکیتی دهلی ئهو کاته جگه لهبهر گرنگی ههولیر وهکوپایتهختی حکومهتی هاوبهش و هاوکات شهڕ نهکردن له ههولیر نیشانهی نیاز پاکی بوو کهدیاره سهرگردایهتی ههردوو حزب دهیانهویته ئاویك بهناگری شهڕهکه بکهن و نههیلن زیاتر تهشهنه بکات،ههروهها بهرپرسه ههولیرییهکانی پارتی و یهکیتیش له نیو خۆیاندا رێککهوتبوون که شهڕهکه له شارهکهی خۆیان دوور بخهنهوه،که ئهو کات سهعد عبدالله بهرپرسی لقی دووی پارتی و ئهرسهلان بایز بهرپرسی مهلبهندی سی ی یهکیتی بوو،ئهو دوانه خزمیش بوون،بهلام نهوشیروان رازی نهبوو شهڕ له ههولیر نهگریته، که شهڕی ههولیریش کرا ئیتز بارو دۆخهکه له دهست چووو ئهوهی دواتریش به ۳۱ی ئابهوه که بهسهر یهکیتی هات،ههمووی نهوشیروان لی ی بهرپرسه “ .ههروهها دهلیته ”نهبوونی مههرکهزییهتی بههیز له ناو یهکیتیدا لهو کاتانه سلبیاتهکانی بهدەر دهکوهیته،لهبهر ئهوهی

ئەنازول دەكات،چونکہ ئەو دەیویست لە هیچ شتیك تەنازول نەکرئ و هەرشتیک ئەو
 ەو سەر بگریت،کە ئەمەش لە دانوستاندا بوونی نییە‘.

وەك پرسیگەهێ یەکییتی باسی دەكات لیروە هەولەکانی نەوشیروان لە خستە گەری
 بالەگەهێ بۆ سەرئەگرتنی پێکەوتنی پارتی و یەکییتی دەست پێ بکات،بەلام کە نەیتوانی
 ئیتر کەووتە بیانوو،کە گواپە یەکییتی پێویستی بە ریفروم هەپەو دەبی چاکسازی بگریت،بۆ
 ئەمەش هەموو پێگاکانی پێکخستن و پراگەیانندی گرتە بەر،لە ژێر ناوی ریفرومدا کەوتنە
 بانگەشە،بۆپە ئەم چەند سالەي رابردوو مەلمانئ ی کوتلەکانی ناو یەکییتی لە هەموو کاتیك
 بەهیز تر بوو،زۆر جار هیزیش تییدا بەکار دەهات وکوژراویش هەبوو.لە ئەنجامدا
 کوتلەگەهێ نەوشیروان

تووشی شکست هات خویشی چاوه رئ ی ئەنجامیکی وەها نەبوو،ئەم ئەنجامە نەوشیروانی
 توشی حالەتیك کرد کە چیت نەتوانئ لە پۆستی لیپرسراویتییدا بمینیتەو،لەو ئەنجامەدا
 پارتیش پۆل وکاریگەری کەم نەبوو،دەرفەتیك بوو بۆ پارتی کە ئەو نەیارە سەر سەختەي
 بیهیز بکات.

زۆر جار باس لە نەبوونی ئۆپۆزسیونیکی کارا و تەندروست لە کوردستان دەکرئ،ئەمەش
 خالیکی لاوازی پرسیگەهێ دیموکراسی هەژمار دەکرئ،کە لەهەر تەجرووبەپەهێکی دیموکراسیدا
 بوونی ئۆپۆزسیۆن مەرجیکی سەرەکیە،ئێستا نەوشیروان خۆئ ئۆپۆزسیۆن مەرجیکی
 سەرەکیە، ئێستا نەوشیروان خۆئ وەك ئۆپۆزسیۆنیکی دەسەلاتئ کوردستان دەخاتە
 پوو،هەندئ جاریش لای هەندئ رۆژنامەنووسانەو بە پالپشتی پراگەیانندی ئازاد قەلەم
 دەدرئ،بەپرسیگەهێ یەکییتی لە بارەکانی کارەکانی ئێستای نەوشیروان مستەفاو دەلیت
 ’’ نەوشیروان کۆمپانیای ووشەي بە پارەي یەکییتی درووست کردوو،من پێم وایە دەپەوئ
 لەو پێگاپەو خۆئ نمایش بکاتەو و کاریگەری لەناو یەکییتی دروست بکاتەو،بەلام ناپاستەو
 خۆ لە پشت هاوالاتیاتی و ئاویئە ولفینە،هەر وەها بە دلتیایپەو دەلیم لە پشت کوردستان
 پۆستەو وپە بۆ ئەو قسانەشم بەلگەم هەپە کە ئەو سایدە تا ئێستای پەلالاماری هەرچی
 سەرکردەو لیپرسراوی پارتی و یەکییتی داو،بەلام تا ئێستا بە خراب باسی نەوشیروان
 مستەفای نەکردوو ئەو جگە لەو هی چەند نووسەرێکی کوردستان پۆست ئێستا لە
 کۆمپانیاکەي نەوشیروان مستەفا کاردەکەن،وەك هیوا گول محەمەدی. هەر وەها سەری ئەو
 چیبە ئەو هی لە هاوالاتی یان ئاویئە واز دینن لە کۆمپانیای ووشە کاریکی دیکەي پێ دەدرئ،

هوى تۆلەي ئەو شىكستانە بىكاتهوۋە كەلە ماوهى ئەخىرد لە كارى سياسى و خىرئىدا بووشى بوو، وهك رىق هەلگرتنىكىشه لهوهى كه ئەوهى دەپويست بۆي نەچووہ سەر،بۆيە جار بەجار پشتي ئيسلاميهكانيش دەگرئ تەنيا بۆ ئيستفزازکردنى پارتى و يەكىتییە ئەگەر نا لە فكردا نيوانياندا نيوانياندا ئاسمان وريستانە،بۆيە ئەوهى ئەو هەولئ ئەو هەولئ بۆ دەدات تۆلەيه لەو شىكساتانەى بەسەريدا هاتووہ، نەك ئۆپۆزسيۆنىكى بەرنامەدار،،.

ئەو بەر پرسەى يەكىتى پئى ي وايە نەوشىروان هەرگيز بۆ ئۆپۆزسيۆنى دەست نادات،چونكە::

۱-نەوشىروان بە دىژاى ماوهى سياسەت كوردنيدا كەسيكى دەسەلاتدار بوو،لە چاكەو خراپەكانى يەكىتيدا دەستى هەبوو،بۆيە ئەوهى ئىستا رەخنە لە سياسەتى كوردى لە ماوهى رابردوودا دەگرئ،جىگای سەسر سوپمانە،چونكە ئەو خۆى كەسيكى كارا و كاريگەرى نيو گۆرەپانى سياسى و كوردستان بووہ تەنانەت لە سالى ۱۹۹۱يەكىك لە ئەندامانى شاندى بەرەى كوردستانى بۆ ووتو ويژى لەگەلبەغدا و لەپاش پووحنى رژيميش ئەندامى شادى كوردى بووہ بۆ گفتوگۆكان لە بارەى دارشتنى دەستور و لە ناو خودى يەكىتيدا جىگرى تالەبانى بووہ،كەواتە يەكىك بووہلەوانەى كاريگەرى لە سەر برپارى سياسى هەبووہ.

۲- نەوشىروان بەو فەكرو سياسەتەى هەپبوو،هەميشە جۆشدرى ملەلانى سياسيه كەرمەكانى نيو كوردى بووہ،سەر كردهيەكى كاراى نيو شەرى براكوژى بووہ كە دەتوانم بلئم خۆشكەرى ئاگرى شەرى برا كوژى بووہ، لەو حالەتە كەسيكى وانابيتە ئۆپۆزسيۆنىكى تەندروست.

۳-ئەو هيزە ئيعلاميهى كارى پيدەكات بە پارەى يەكىتى نيشتيمانى كوردستان دەيكات،هەر خۆيشى تەنيا وازى لە پۆستى سياسى هيناوہ،ئەگەر نا ئىستاش يەكىتییە،تا ئىستا بەو ئاراستەيه بەو ئاراستەيه كارى كردووہ،رەنگە لەسەر داواى مام جەلال لە كۆنگرەى داھاتووئ يەكىتى بەگەرپتەوہ ناو كۆنگرە،بۆيە ئەمە وهك كار كوردنيكە بۆ خۆى،دەشبينين كوتلەكەى لە ناو يەكىتى بە ئەفكارى ئەو كاردەكەن‘‘.

ئەو جۆرە كار كوردنەى نەوشىروان مستەفا زۆرتەر يەكىتى نىگەران كردووہ،چونكە لە پەيوەندىكردنەم بە بەرپرسىكى بالآ دەستى پارتى لە بارەى ئەو باسەوہ هيج شتىكى نەدرکاند، بەلام ئىستا نەوشىروان بە كەسيكى يەكىتى دەزانين،چونكە خۆى تا ئىستا بە بانىكى بلآونەكردوہتەوہ كەمن لە يەكىتى جوومەتە دەر،بۆيە ئەگەر تيبينيهكمان هەبىت پاستەو خۆ بە يەكىتى دەلئين نەك نەوشىروان ‘‘.

نەوشیروان مستەفا خەون بە دروستکردنەوی میرنشینى بابانەو دەبىنیت

رابطۆرتى: نەبەز گۆران

نەوشیروان مستەفا ئەو کارەكتەرە بە لە دەرگاكانى يەكیتىيەو دەچیتە دەرەو دەو لە پەنجەرەكانیەو دیتە ناوی. هەموو دەرچونیکى نەوشیروان لەناو يەكیتیدا گەرانهو دەیهکی لە گەلدايە، ئەم پیاو ناتوانیت بى يەكیتی بژی و ناشتوانیت لە ناويدا بژی، بوونی ئەم کارەكتەرە سیاسیه پەيوەستە بە حیزبەكەو، لەدەرەو یەكیتی دەبیتە ئەو غەریبەیدی خەون بەنیشتمانەو دەبىنیت، هەر چۆن غەریدەیهك هەمیشە بیر لەوانە دەكاتەو بەگەرپتەو وەتەنى خۆی، بەهەمان شیووش نەوشیروان مستەفا کاتیک لە دەرەو یەكیتی خۆی دەبىنیتەو، خەونی ئەو دەیه چۆن جاریکى دی بەگەرپتەو بۆ نیشتیمانەكەى كە يەكیتىيە، لەماو دەیهکی كەمدا لەم دوايیەدا تيمەكەى نەوشیروان (واتە كەتولەكەى) لەماو ی "٢٦" رۆژدا لە مانگیكدا "٦" جار تالەبانیاى بينى. بيننەكانیش بينى تايبەت بوون تەنها بە تالەبانى و گروپەكەى نەوشیروان بە بىئامادە بوونی هیچ ئەندامیکى مەكتەبى سیاسى، ئەم بيننەش هیندە پەيوەندى بە گۆرانکاریە سیاسیهكانى ناو يەكیتىيەو هەیه، هیندە پەيوەندى بە دۆستايەتى نیوانیانەو نیه، چونكە تالەبانى يەكیکە لەو سیاسیانە تەنانەت لە پەيوەندیە كۆمەلایەتیهكانى خوشیدا سیاسەت دەكات، تەنانەت لەو حالەتانەى لەگەل دۆستەكانیشى دا تیکەل دەبیت. ئەو تیکەل بوونەش، تیکەل بوونیکى سیاسیه نەك كۆمەلایەتى، بۆیه لەهەموو حالەتیکدا دەبیت لەگەل تالەبانى پەيوەندى سیاسى ببهستیت نەك پەيوەندى كۆمەلایەتى. تالەبانى لە هەر شوینیکیش بەرژەوهندییهکی سیاسى بەدى بکات. ئەمڕۆ نەوشیروان بۆ تالەبانى ئەو گالۆكەیه هیزى پیدەبەخشیت، ئەم حالەتەش پەيوەندى بە قودرەتى نەوشیروانەو نیه بۆ پشتگیری تالەبانى، هیندەى ئەو پەيوەندى بە ترسى تالەبانیهو هەیه بەرامبەر بە هەیبەتى كۆسەرت رەسول كۆسەرت رەسول بۆتە مەترسیهکی گەرە بۆ تالەبانى و بۆ ئایندەى خەونەكانى نەوشیروانىش، سیاسیهکی ناو يەكیتی بى و ابوو "نەوشیروان لەم كاتەدا لە پیناوى سەپنەو ی كۆسەرت رەسولدا، تەسەور دەكەم ئامادەى تيايە بۆ هەموو ریکەوتنیک".

رەسول لوگەن نەوشیرواندا لە سەرەتای پرۆژەکانی دا هەنگاوی ناو لەپشت
 پرۆژەکاندا سیاسەتی خۆی کرد،بۆیە هەلبژاردنەکان بوونە هۆی دەرخستنی خودرەتی
 کۆسەت رەسول لە ناو سەرچەم تەکەتولەکانی یەکی تیدا،تەنانەت ئەو شارە شاری نەوشیروان
 بوو،ئەو مەندە دەنگیان بە کۆسەت دەدا، دەنگیان بە نەوشیروان نەدا،دەبووایە نەوشیروان
 دوای ئەو تاقیکردنەو هیهی خۆی نەچوایەتە دەرەوی یەکی تێ و ئیشی بۆ ئەو بەکرادایە لە
 هەلبژاردنیکی تردا جارێکی تر چانسی خۆی تاقی بکاتەو،بەلام دەبیت لێردا بپرسین: ئایا
 تالەبانی و نەوشیروان دەتوانن لە هەبەتەتی کۆسەت رەسول کەم بکەنەو؟ئەگەر دەیان
 توانی بۆچی لە هەلبژاردنەکاندا ئەمەیان نەکرد؟دوای هەلبژاردنەکان ئەم هەولانە تا چەند
 تەندروستن؟کە مەکردنەو هیهی هەمبەتەتی کۆسەت رەسول چەند لە بەرژەو مەندی پارتیدایە
 وەک حیزبێکی بەرامبەر بە یەکی تێ؟هاتنەو هیهی نەوشیروان بۆ ناو دەسلات بەسە بۆ ئەو هیهی
 تالەبانی ترسەکە ی پرەو پتەو بەرامبەر بە کۆسەت رەسول؟ئەهێ ئەگەر نەوشیروان جارێکی
 تر گەراییەو، تالەبانی ترسی لێ ی دروست ناکاتەو و لە دژی نەوشیروان رێککەوتنیکی
 لەگەن کۆسەت رەسولدا مۆرناکاتەو؟ئەهێ ئەگەر نەوشیروان و تالەبانی ئەم
 نەخشەیان سەری نەگرت،چی دەقەومیت؟گەر کۆسەت رەسول وەک نەوشیروان بپرس
 بکاتەو و بچیتە دەرەوی یەکی تێ،یەکی تێ تووشی ئیفلیح بوونیکی مەترسیدار
 نابیت،ئەمانە هەموو ئەو پرسیارانەن دا دانیشتنەکانی تالەبانی و تەکەتوولی نەوشیروان
 دینە بەردەم یەکی تێ.

راستە تالەبانی بپرسا بە دەستی یەکەمی یەکی تێ، بەلام جەمسەرەکانی تری وەک
 کۆسەت کە ئیستا بەهێزترین جەمسەری یەکی تێ،ئەستای ناو خۆی یەکی تیدا نەبوو،تە
 بار گرانیک بۆ تالەبانی و نەو هەکانی؟هەلبەتە ئەو روونە کە تالەبانی لە هەولێ ئاشت
 کردنەو هیهی نەوشیروانە لە پشت سیبەرەکە ی کۆسەتەو،نەوشیروانیش دەیهو پت
 بەهەبەتیکەو بەگەرپتەو ناو یەکی تێ کە بتوانیت ئەو حیزبە بخاتە ژێر سیبەری
 خۆیەو، بەلام بۆ ئیستای نەوشیروان زەمبندەکە لە بارینە، چونکە سیبەری کۆسەت و
 تالەبانی ئەو دوو سیبەرەن یەکی تێ لە ژێریاندا بە ئازاریکی زۆرەو دەژی،بەرپرسیکی
 یەکی تێ پێی ووتە"تالەبانی بۆیە هەولێ گەرانیەو هیهی تەکەتولی نەوشیروان دەدات چونکە
 پاش هەلبژاردنەکان جگە لە کۆسەت رەسول چەند مەلەبەندیکی برد،دوای
 هەلبژاردنەکانیش دوو مەلەبەندی سەر بەتالەبانی کەسپکردوو بۆ خۆی،ئەمەش

ئەو اووتی حالی تالەبانی شپرزە کردوو "دیاره کردنەووی دەرگاگەیی نەوشیروان بۆ
 تالەبانی تالەبانی تروسکایەکه دوور نییه رێگاگانی لێ وون بکات، چونکه هەرگیز کۆسرت
 نەیی وویستوو شوینی تالەبانی بگریت بۆ خووی، بەلام نەوشیروان بە دەم چاودرپوانییەو
 سەیری ئەستێرەکانی مەرگی تالەبانی دەکات، دەبێت تالەبانی لەو تەبگات ئەووی دیتە
 شوینەگەیی و چاوی برپووتە کورسیەگەیی نەوشیروانە نەک کۆسرت. هەر هەنگاویکی
 تالەبانی بۆ گەرانەووی نەوشیروان لەق کردنی کورسیەگەیی خوینەتی، دیاره نەوشیروانی
 بەو ئاسانییە ناگاتە ئەو باوەرەیی بە لۆژیکی تالەبانی بگەرپتەو، چونکه لۆژیکی کال
 کردنەووی کۆسرت رەسولە، لۆژیکی نەوشیروانی کالکردنەووی هەردووکیانە هەم تالەبانی
 هەم کۆسرت رەسول ئەم پرۆژانەیی ئەمپۆی نەوشیروان بەرپوویان دەبات پرۆژەیی ئیستا
 نین. پرۆژەیی ئەو خەونەن کاتیکی کوتای تالەبانی دیت و سەردەمی دە سەلاتی بالای
 نەوشیروان دەست پێ دەکاتەو، ئەم دەسەلاتەش تەنھا لە سنوری سلیمانی تی ناپەرپت.
 رەنگە گرنگ بییت لێدا بپرسین: بۆ تەنھا سنوری سلیمانی ئەم وەلامانە دەبێت بگەرپننەو
 سەر نووسینەکانی نەوشیروان مستەفا کە هەمیشە لە ژێر کاریگەری ئیمارەتەکاندا ژیاو
 بەشتیکی بێ کردنەووی خووی تەرخان کردوو بۆ ئیمارەتەکان، دووریش نییه گەر بکەوین
 سەر دەسەلات بگەرپننەو بۆ ئەسلی بێ کردنەووی خووی و دەست بۆ خولقاندنی
 زەمینەیی ئیمارات ببات، بەلام بە مۆدیلی ئیستا، یەکیک لە دەسەلاتدارەکانی سەر بە
 تیمەگەیی نەوشیروان لە دانیشتنیکدا پێی ووتە "گەر کاک نەوشیروان دەسەلاتی ئابووری
 بەهیز بییت، دەتوانییت یەکیکی هەلبوو شیننیتەو " ئەمە رەنگە بۆ سنوری سلیمانی
 قسەیهکی مەنتیقی بییت، بەلام بۆ سنوری هەولێر و هەمیکە زەحمەتە بیته دی،
 هەولێرییەکان ئەوئەدی پەيوەستن بە کۆسرت رەسولەو هەرگیز ئەوئەدی پەيوەست نین
 بە یەکیتیشەو نەک نەوشیروان مستەفا. یەکیک لەو خالانەیی کە خەلکی هەولێری تووشی
 رقی لێ بوونەو کردوو بەرامبەر بە نەوشیروان، قسە بەناوبانگەگی نەوشیروانە کاتیکی بۆ
 تەفسیری هەولێر دەلیت "هەولێر گوندیکی گەورەیه ". ئەم قسەیه بۆ ئیستای هەولێر
 قسەیهکی نا تەندروستە، چونکه هەولێر ئەو ئاستەیی تێپەراند بەو شیوایە ببنییت، بەلام
 کیشەگە ئەوایە ئەم قسەیه بەردەوام دەوتریتەو لەگەڵ هەموو ووتنەوایەکی ئاستی
 هەیبەتی نەوشیروان لای هەولێریەکان کال دەکاتەو، بەتایبەتی ئەو هەولێریانەیی لە ناو
 یەکیتیدا دەژین و ئیستا سەر بەتەکه تۆلەکانی تری دەرەووی بالی نەوشیروان، هەر

ی ناو یه کیتی گهر بیه ویت له سنوری هه ولیر بالانسی نهوشیروان
 نهوشیروان، ئەم قەسە بەسە بۆ دابەزاندنی بالانسی ئەو کارەکتەرە سیاسییە ناو
 یه کیتی. حالەتیکی تری نهوشیروان کهوای لی دەکات شکستەکانی زیاتر بن له
 بهرکه و تنه‌کانی، ئەوهیه به‌ردهوام به‌وه ناسراوه کارەکتەریکی شەپه‌نگێزه، به‌لام به‌ر
 رسیکی بالای یه کیتی پی ی وتم: راسته نهوشیروان له شەپه‌کاندا دەوری هه‌بوو به‌لام
 ئەمەلیک کهسی تری ناو یه کیتی هه‌ن که‌په‌قەم نین وناشکریت بچنه ناو نووسینی
 بیدییه‌وه، به‌ردهوام دینه‌مۆی شەپه‌ دینه‌مۆی ته‌که‌تولن، له‌وانه‌ش: ئەرسه‌لان
 ییز، هه‌ر چهنده ئەم پیاوه خۆی بوونیکی به‌ هیزی نییه‌و به‌ردهوام له ژیر سیبهری ئەوانی
 ردا ده‌زی، به‌لام بناغە‌ی شەپه‌ ته‌که‌توله". پێشمه‌رگه‌یه‌کی جوامیری به‌ هیزی یه کیتی پی
 وتم " ئەرسه‌لان بایز یه‌کیک بوو له‌و به‌ر پراسانه‌ی هه‌موو جاریک یه‌که‌م که‌س ئیمزای
 کرد بۆ دروست بوونی شەپه‌ی ناوخۆ. که‌چی له‌شەپه‌کاندا ئەوه‌نده‌ببیرا
 به‌بوو، هه‌موو جاریک کۆسره‌ت په‌سول ئیجازه‌ی ده‌دا و ده‌یناردوه‌و بۆ ماله‌وه، تا چهند جاریک
 کۆسره‌ت تووره‌ بوو به‌ تاله‌بانی ووت: ئەم پیاوه یه‌که‌م که‌س ئیمزای شەپه‌ ده‌کات و یه‌که‌م
 هه‌سیش داوا ده‌کات بچیته‌وه بۆ ماله‌وه " به‌یه‌کیک له‌ته‌که‌توله‌کانی نهوشیروان مسته‌فا بۆی
 پیرامه‌وه ووتی "کاک کاتی گه‌رمه‌ی دوورکه‌وتنه‌وه‌ی نهوشیروان مسته‌فا جاریکه‌نه‌رسه‌لان
 بایز خه‌به‌ری نارد بوو، ووتبوی: به‌هه‌ر ده‌په‌نجه‌که‌م ئیمزا ده‌که‌م، نهوشیروان بی‌ت
 سکرته‌یری یه‌کیتی به‌مه‌رچیک له‌مه‌که‌ته‌بی سیاسی بمینمه‌وه، نهوشیروان مسته‌فاش پی
 وتبوو ئەو پۆزه‌ی بوومه‌ سکرته‌یری یه‌کیتی. ئەرسه‌لان و مه‌لا به‌ختیارو عمر فه‌تاح
 وانه‌ی زیندان ده‌که‌م". ئەم پۆ زه‌مینه‌ خۆشکه‌ری ئەم ته‌که‌تولانه‌ زیاتر ئەو کاره‌کتەرانه‌ن
 ژیر سیبهری سی جه‌مسه‌ره‌که‌دان نه‌ک خودی جه‌مسه‌ره‌کان.

نهوشیروان مسته‌فا سیزیفه‌که‌ی یه‌کیتی

سیزف ئەو پالاوانه‌یه هه‌میشه به‌ردیک له‌سه‌ر شانیه‌تی و ده‌یباته‌ سه‌ر لوتکه‌ی
 خه‌که، کاتیک ده‌گاته، جاریک تر به‌رده‌که به‌رده‌بیته‌وه و دیته‌ خواره‌وه. دیسانه‌وه سیزیف
 به‌رده‌که هه‌له‌ده‌گریته‌وه و ده‌یباته‌وه بۆ لوتکه‌که، ژیا‌نی سیزیف به‌م شیوه‌یه تیده‌په‌ریت تا
 به‌رگ دیته‌ لای. نهوشیروان مسته‌فاش به‌هه‌مان شیوه‌ تووشی ئەو حاله‌ته‌ی سیزف بووه
 ناو یه‌کیتیدا، هه‌میشه ده‌چیته‌ سه‌ر لوتکه‌و دیته‌ خواره‌وه، ئەمه‌ ژیا‌نی سیاسی ئیکم پیاوه
 بووه تا ئەو پۆزه‌ی کوتایی دیت، ناو می‌دییه‌کانی نهوشیروان پۆز به‌رپۆز زیاتر ده‌بن وه‌ک

ئاومىدىيەكانى سىزف، ھەرگىز روى نەداوھ بە بەردەوامى بەبى كەوتن و ھەلسانەوھ ل
 خوارەوھ بمىنىتەوھ يان لە لوتكەدا، ئەوھى واشى لى دەكات بەم شىوھىيە سىزف
 بژىت، خودى خۆپەتى نەك تەكەتولەكانى ترى ناو يەكەتتى. سەيركە كۆسەرت رەسو
 پىشمەرگەى نەوشىروان بوو، بەلام ئەمەرق كۆسەرت رەسوون و نەوشىروان تووشى گەورەتر
 شكست دەكات بە بە دەنگەينان، كەواتە دەبىت نەوشىروان دان بەوھدا بنىت پىشمەرگەكە;
 لە رەسووى سىياسى و جەماوهرىيەوھوزور لە خۆى بەھىز تر بوو، بۆيە بۆتە گردىكى گەورە ل
 بەردەمىدا. ئەمەرقوش ئەمەرقوش گەر ھەوليرىيەك بەدات بە پشت بەستتالەبانى بۆ كال
 كەردنەوھى كۆسەرت رەسوون ھەوليكە تر دەھىيىتەوھ خوارەوھ دەبىت بۆ چەند سالىكى ت
 بەردەكە بگريت كولىوھو چاودەرى سەركەوتن بكاتبۆ لوتكە. تۆ كاتىك دەتوانىت كەسىل
 بخەيت. جەماوهرى نەبىت وئەداى لاواز بىت، لەگەل جەمسەرىكى بەھىزى نا
 حىزبەكەتدا بىر كەوتنى كارىكى ناتەندرووستە. چونكە تالەبانى كاتىك
 دەستەكانى لە نەوشىروان نىزىك دەكاتەوھ، ھەستى بەمەترسىيەكى تر كەردىت، لە ھە
 شوئىكىشدا مەترسىيەكە لەسەر خۆى رەويىيەوھ، ئاراستەى مەسەلەكان دەگۆرپىت و نەوشىروان
 دەكات بەمەترسى بۆ خۆى تا جارىكى تەربىخاتەوھ دەردەوھى يەكەتتى. لە ھەموو
 حالەتلىكەشدا، كال كەردنەوھى كۆسەرت لە ھەموو حالەتلىكەشدا، كال كەردنەوھى كۆسەرت كال
 كەردنەوھى يەكەتتىيە لە ھەولير، ئەو شارەى يەكەتتى خەونى پىوھ دەبىنىت بىكات بە ھ
 خۆى ھەوليرە نەك سلىمانى، چونكە سلىمانى لە رەسووى دەسەلات و جەماوهرىيەكەيەو،
 بووھ بەھى يەكەتتى، دەكرىت بىر لەوھ بكاتەوھ ھەولير بكات بە ھى خۆپەويش تەنھ
 دەتوانىت لەو دەرگاىوھ بچىتە ناو ھەولير كە لەسەرى نوسراوھ كۆسەرت رەسوون، ئە
 كاراكتەرە سىياسەش يەكەتتى خۆى بەھىز كەردوھ، ئىدى چۆن ئىستا دەتوانىت ئەو ھىزە
 لىوھەر بگىرپتەوھ، لە كاتىكدا ھىزەكەى بەرامبەر بە خودى يەكەتتىيە. بەدپوئىكر
 تەردا پىگەدان بە ھىزەتربوونى كۆسەرت رەسوون دىسان كىشەكان گەورەتر دەكات بۆ تالەبانر
 تەنھا چارەسەرىك بۆ تالەبانى، تىكەل بوونە لەگەل سەرچەم جەمسەرەكان نەك شەركەردن
 لە گەلئاندا.

تالەبانى و نەوشىروان مالى پارتى ئاودان دەكەنەوھ

كاتى خۆى نەوشىروان كانىد كرا بۆ پۆستى جىگرى سەرۇكى ھەرىم، قبولى نەكەرد، ئەم
 جارەش تالەبانى لەم گۆرناكارىانەدا دەيەوئىت بە تەمۇحى بەخشىنى كۆمەلىك پۆستى

تیمەكەى نەوشىروان و خودى خۆيشى بيان خاتەو نە گەمە سىياسىيەكانى خۆى، كاك نەوشىروان ووتى: من كاتىك پۆستى سەرۆكى حكومەتى و جىگرى سەرۆكى ھەرېم بۆ دانرا، خەلكىكى زۆر خەونى بە و پۆستەو دەبىنى، من نەم كرد، ناكرىت ئىستە بە تموخى ئەو پۆستانەى بۆ ئىمە دادەنرىن، خۆمان بىخەينەو ئەو شوپىنەى كە قبولمان نەبوو بەو شىوېە تىادا بژىن".

نەوشىروان مستەفا باوهرى تەواوى بە گۆرپىنى سەرتاپاى ھەيكەلى يەكئىتتە، گووتارەكانىشى لە ئاستى حىزبىيەو گۆراون بۆ ئاستى نەتەوھى، لەھەموو دانىشتنە دۆستانەكانى دانەوھەندەى باس لە دەولەت بوون و چاكسازى دەكات، ئەوھەندە باس لە پەيوەندىيە ناو كۆكەكانى ناو كاراكتەرەكانى يەكئىتى ناكات، بەلام برىنىك لەسەر جەستەيەتى ھەولى سارپژ كردنى دەدات، ئەو برىنەش سارپژ نابىت تا تالەبانى ھەناسە بدات، ھەرچەندە لە كۆنگرەى نەمجارەى يەكئىتى دا لە كۆى "۵" ئەندامى مەكتەبى سىياسى وسەركردايەتى، "۱۵" ئەنداميان دەگۆردرىن، وەلى ئەمە بەس نىيە بۆ نەوشىروان، تالەبانىش لەبەر خانوادەكەى خۆى كۆمەلئىك ھەولى جدىي دەدات تا لە ئايندەدا جارىكى دى حىزبەكەى بكەوئتەو ژىر چەمۆلەى يەكئىك لە خىزانەكەى خۆى، ھەرچەندە ئەندامانى مەكتەبى سىياسى يەكئىتى ھەرگىز ئەمە قبولناكەن و ھەر كەسىك يەكئىتى بە ھى خۆى دەزانىت و ھىشتا نەگەيشتوونەتە ئەو باوهرى كۆمەلئىك گەنجى تەكنۆكراتبەينە ئاستى مەكتەبى سىياسىيەو. يەكئىك لە ئەندامانى مەكتەبى سىياسى پى ى ووتە: با ئىمە خۆمان گىل نەكەين، تالەبانى ئەم حىزبەى بۆ خۆى داناوەرپراستە ھەموومان خەباتمان كرد تىدا كردوو، بەلام ئەو حىزبى تالەبانىيە، ھەر كەسىك ئەم حىزبەى قبولە بابەم شىوېە قبولى بىت، ئەو قبولىشى نىيە، زەمىنە سىياسى ھەيە با بچىت حىزب پۇخۆى دايمە زرىنىت و قودرەتى خۆى تاقى بكا تەوگنەم قسەيە زەنگىك بوو بۆ نەوشىروان مستەفا، بەباوهرى زۆر بەى يەكئىتتەكان، نەوشىروان مستەفا چوونە دەرەوگەى ھەلەپەكى سىياسى بوو، ھاتنەوگەشى جارىكى تر ھەلەپەكى ترى نەوشىروان، تالەبانىش دەيەوئت ھەموومان كۆ بكا تەوھو پى ى كۆناكرىتەو.

ئەو ھەولەى تالەبانىش دەيدا بۆ كال كرىنەوھى كۆسەرت رەسول، ھەولەيكە دلخۆشىيەك دەدات بە پارتى، چونكە پارتى دەيەوئت ھەولير بەتەواووتى بكات بەھى خۆى، ئەوھى بۆتە رىگرلە بەردەم پارتىدا، كۆسەرت رەسول لە ھەولير، ھەولدانە بۆ كال كرىنەوھى

یەکی. یەکی تێه کانی هەولێر کۆسەرەتین، لەو شوپنەش کۆسەرەت کۆتای پێهات، یەکی تێه لە هەولێر تووشی شوکیکی مەترسیدار دەبێت و کۆتای پێدیت تا بتوانن بەهەموو هیزی خۆیانەوه شاری هەولێر وەر بگێرێن سەر پارتی و شەرەکانی خۆیان لە هەولێرەوه بگوازنەوه بۆ سلیمانی گەرە لەسەر سلیمانی بکەن بۆ بردنەوهی. دەبوایە نەوشیروان لەبەر خەونەکی ئایندە خۆی، باوەری بەم واقعە بکرایەو بیتوانیایە ئەم حالەتانە بەشیوەیهکی جدی وەر بگێرێت، تا بتوانێت لە ئایندەدا ئەو حیزبە بەهەموو جیاوازییەکانییەوه لای خۆی کۆبکاتەوه، چونکە ئێمە دەزانین پاش تالەبانی و کۆسەر تەرسول، یەکی تێه مۆلگی نەوشیروانە، بۆ ئەوهی لە هەولێریش بێت بوخاوەنی یەکی تێه، دەبێت دۆستی کۆسەرەت بێت، ئەگەر بەمشێوەیه نەبێت ئەو گەردە بۆتە موسیبت بۆ پارتی لە هەولێر، بە دەستی خودی کارەکتەرەکانی ناو یەکی تێه نامینێت و گۆرەپانەکه لەبار تر دەبێت بۆ پارتی.

لە کاتی کێدا نەوشیروان و تالەبانی ئەم هەولانە دەدەن بۆ خستنی کۆسەرەت تەرسول بەرامبەر بە نەوشیروان مستەفا دەلێت "نەوشیروان مستەفا گەورە هەموومانە، من لەسەر برپاری ئەو بوومە پێشمەرگە، دەبێت هەموومان رێزی بگرین، هەر کاتێک قبوڵی بوو ئێمە قبوڵ بکات، ئێمە ئەومان قبوڵە پێشمان خۆشە بەرپرسی هەموومان بێت". ئەم بینینە ی کۆسەرەت تەرسول بۆ نەوشیروان مستەفا زۆر جیاوازه لەو بینینە ی نەوشیروان مستەفا بۆ کۆسەرەت تەرسول، دەبێت نەوشیروانیش بێر لەوه بکاتەوه حیزبەکه ی توشی تێک شکان نەیهت نەک بێر لەوه بکاتەوه چۆن هەموو جەمسەرەکانی تر کۆتاییان پێ خۆی بێتە تاکە مەرجه ی ئەو حیزبە، ئەگەر لۆژیکی یەکتەر سڕینەوه بەمشێوەیه ی ئیستا لە یەکی تێه دا بەردەوامی بەخۆی بدات، زەحمەتە ئەم قەیرانە ی حیزب بتوانێت بەو شیوەیه ئیدامە بە ماناوه ی خۆ بدات، دوور نییه ئاوا بوونی یەکی تێه بەچاوی خۆمان ببینن، تالەبانیش بۆ ئەوه ی چۆکەکانی کۆسەرەت بنوسیتەوه، نابێت ڕوو لەمالی نەوشیروان بکات، دەبێت لە مالی کۆسەرەت بنوسرێتەوه نەک لە مالیکی تری غەریبەدا.

یان دەکرێت ئەو سی جەمسەرە پێکهوه بچنە ناو مالهەکی یەکی تێه و کار بۆ چاککردنی بیمارییەکانی حیزبەکه یان بکەن که خۆیان بۆیان دروست کردوو، یان دەبێت هەر کەس لە ئاستی خۆیهوه ئەو واقعە قبوڵ بکات کە ناتوانێت ئەوه ی دی کۆتای پێ بهینێت، ئەزموونی پارتی، باشتین ئەزموونە بۆ یەکی تێه، ئەوه بۆ نزیکە ی نیو سەدهیه پارتی و یەکی تێه شەری

بە ئەرکە ئاڤەنە دەیان کرد، بەلام دواجار گەشتنە ئەو باوەرە ی ناتوانن یە کدی تەواو بکەن. هاتنەو لەسەر خوانیک دانیشتن و پیکهوه کاریان کرد، تەکه لوتەکانی ناو یەکی تیش کەسیان توانای تەواو کردنی ئەوی تریانی نییە، تاکە دەروازە یەک بەرەو روویان بکری تەو دەروازە کە یەکی تیشە تا هەرسێکیان پیکهوه بچنەو ناوی، هەرچەندە حالی یەکی تیشی رۆژ بە رۆژ خراپتر دەبیت و تەکه تولهکانی لە ئاستی سەرەو بە خوارەو دەین و تەنانەت گەشتنە تە ناو ریکخراوو خیزانەکانیش، وەلی هیچ شتیک مەحالی نییە، بۆ بیر کردنەو ی ئینسان، یەکی تیشی ئەو وەندە سەرقالی شتی شەخسیە، ئەو وەندە سەرقالی خۆی بوواییە هەرگیز رووینە دەدا لە سلیمانی کە بەشاری خۆی دەزانیت "۵۰" هەزار دەنگ کە لە کاتی هەلبژاردنەکاندا بۆ کۆمەڵی ئیسلامی بن، ئەمە لە فەراغی یەکی تیشەو، کۆمەڵی ئیسلامیەو لەشاری بەناو مەدەنی وەک سلیمانیدا، "۵۰" هەزار دەنگ دەهینیت، هەر کیشە یەک لەناو یەکی تیشیدا رویدات، چانسی حیزبەکانترە، چ پارتی چ ئیسلامی.

بۆ ئەو پیاووە نەخۆشە ی کە ناوی یەکی تیشە، پێویستی بە نەشتەرگەری یەکی تیشەو هەبە، ئەو نەشتەرگەری ش تەنھا بەو سی جەمسەرە دەکری ت کە خۆیان برینەکانیان بۆ خولقاندووە، ئەگەر نا بەچاوی خۆمان دەبینین ئەو سی جەمسەرە تەرمی حیزبە کە ی خۆیان هەل دەگرن و بەرەو گۆرستانی ک دەیبەن.

تیبینی: بۆ ئەم نوێسینە سوودی زۆرم لەسەر جەم تەکه تولهکانی ناو یەکی تیشی وەرگرتوو، بەتایبەتی بالی ریفروم، ئەم نووسینە هەوڵیکە بۆ ناشکرا کردنی دانیشتنەکانی ئەمجارە ی تالەبانی وتیمە کە ی نەوشیروان و مەترسی یەکانی ئەو ریککە و تەنە نەهینی یە بریارە ئەو دوو تیمە دژ بەتیمی ک تری ناو یەکی تیشی ببەستن، کاریشمان بەو نییە کام لەم تیمانە باش یان خراپن

ئەسەر پوداوی پشتناشان، دەبیت یەکییتی داوی لیبوردن لەهەموو کورد بکات، ئەک تەنها

لە شیوعی

راپۆرتی "هەنگووردسەمەد و نیبراھیم عەلی هەولێر

ئەحمەد دێزار (ئەحمەد مستەفا حەوێزی)، شاعیر و پۆشنیری ناسراوی شیوعییەکانی عێراق و کوردستان بوو، ئەندامی کۆمیتەی مەحەلی حزبی شیوعی عێراق بوو، لە کاتەدا ئیستا تەمەتی (۸۷) سالی تەواو کردوو، بەشدارێکی راستەوخۆ تیکرای ئەو پووداوانە بوو کە لە ماوەی (۶۰) سالی رابردوودا، پووبەرپووی شیوعییەکانی عێراق بوونەتەو، پووداوە لە میژوی هاوچەرخێ شیوعییەکانی عێراقدا بریتییە لە شەری (پشتناشان)، دێزارو فریشتەخان-ی خوشکی، لە دیداریکی گۆفاری لقیندا ئەو پووداوە بۆ خوینەرمان دەگێرناوە.

دێزارم بەم جۆرە دەستی کرد بە گێرناوەی ئەو شەڕە "لە ۱۸/ ئایاری سالی ۱۹۸۲ لە ناوچەی خوشناوەتی، بەهۆی ناکوکی لە نیوان یەکییتی و برادەرانی ئیەمەدا، شەڕێک پوویدا. وەک بزائەم یەکییتی دەستی بەو شەڕە کردو کە دەلیت مام جەلال داوی لیبوردن دەکات، لەبەر ئەوەیە کە ئەوان دەست پێشخەر بوون. پێشتر دیار نەبوو کە ئەو شەڕە پوو دەدات، بەلکو چەند پۆژیک پێش شەڕە کە بەرێ کەوت کە ئەو شەڕە پوودەدات، ئیەمە لەگەڵ یەکییتی دوست بووین و پەیوەندیمان لەگەڵ یەکییتی زۆر خوێش بوو، یارمەتییان دەداین و هاتوو چۆمان هەبوو، مام جەلال هاتە لامان، بەلام جار جار ناکوکیەکان هەبوو لەگەڵ ئەبو حکمەت (یوسف حەننا). حکومەتی عێراقی، پۆلی هەبوو لە دروست کردنی ئەم شەڕەدا، ئیەمەش ئەوەمان زانی بوو کە سەدام حسین پێی و تەبووین "من نازائەم لەگەڵ کامتان پیکێم، ئەو پارتی هەبە، ئەو شیوعی ئەوانی تر، ئیو بیسەلینن کەکی هیزی بنەرەتی و ئەساسیە، تا من لەگەڵی دانوستان بکەم" ئەمە درۆیک بوو لەگەڵی کردن، جا ئەوان ئەو شەڕیان کرد.

ئەحمەد دێزازی ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی ئەو دەمە یە حیزبی شیوعی، بەردەوام دەبیت لەسەر گێرناوەی شەڕە کەو زیانەکانی ئەو پووداوە دەلیت "سەرکردایەتی ئەو شەڕە نەوشیروان مستەفا کردی پۆژی یەکەم زۆر شوینیان گرت و دواتر هیزیکی زۆریان هینا کە پێم وایە (۵۰۰۰) کەس بوو، پشت ناشان دوا و پێستگە یە حیزبی شیوعی حیزبەکانی تریش

زەفری لێدەگریت و لەو ئی بونامەییەك دەردەكەن بەیەكەوه كە شەر پابگرن و مام جەلال دەگەل ئەیت كە ئیوه ئازادن، دەمانچەیان پێدەدات، وەری ناگرن، تەنیا قادر رەشید وەری دەگریت. هەرچەندە، گومان لەوەدا نییە كە مام جەلال ئاگای لەم رۆوداوه هەبووه، بەلام لەگەل ئەوه نەبووه كە ئەو كوشتو بربیه ببیت و دیل بكوژریت".

سەبارەت بە داوای لێ بوردنەكەى مام جەلال لە شەرى پشت ئاشان، دئزار ووتى "پێویستە مام جەلال داوای لێبوردن لە هەموو میللەتى كورد بكات كە ئیمە كارێكى وامان كردوووه راست نەبووه، فیعلەن راستیش نەبووه، ئەو كاتە داوای لێبوردنى لە كەرىم ئەحمەد و ئەوان كردوووه، ئەوه گومانی تیدا نییە، بەعسیەكان پیلانیکیان دانا بوو، نامەیهکیان نووسی بوو بەناوای یوسفى حەنناوه كە كورتەى نامەكە ئەوه بوو (برادەرانى شیوعى لە هەر جیگایەك، یەكێتییان بینی، بیانكوژن، چونكە ئەوانە دووژمنان و وان و وان... هتد). ئەو نامەیه بە درۆ ئیمزایەكى ئەبوو حیکمەتیان لەسەر كردبوو، بە شیوهیهك ئەو نامەیهیان گەیاندا بووه دەستی مام جەلال، بەعس شتى وای هەبوو، مام جەلال بپاری شەرەكە دەدات و نەوشیروان دەگاتە سەر كردهى شەرەكە لە پشت ئاشان".

دەربارەى ئەوانەى كە ئەنجام دەرى شەرەكە بوون، ئەحمەد دئزار دەئیت "ئەوانەى كە شەریان كرد، هەموویان تاوانبارن، نەدەبووایە بیکەن، بەلام كریان، دواتر ئەو نامەیه دۆزرایهوه كە بەعسیەكان لای خۆبان نوسیویان (ئیمە كارێكى وامان كرد، كە یەكێتى موحیریمی خائین تووش بكەین و نامەیهك بنوسین لەسەر شیوعیهكان و سەرىشى گرت) كە ئەو كاغەزە دۆزرایهوه، ئەوانیش بینییان، دەرگەوت كە بەعسیەكان فیلان كردوو".

یەكێكى تر لە شایەت حالەكانى تری شەرى پشت ئاشان لەبەرەى شیوعیهكان، (فریشتە خان) ه، ئەو پێشمەرگەیهكى شیوعى و سەرۆكى وەفدى ژنانى شیوعى بو گفتو گو كردن لەگەل (نەوشیروان مستەفا) دا، فریشتە خان سەرەتای قەسەكانى بە باسكردنى بەرەى جوود دەست پێكردو وتى " ئەو كاتە بەرەى جوود پێكھاتبوو لە (پاسۆك و سۆسیالست و پارتى و شیوعى) و یەكێتیش بەرەیهكى دروست كردبوو لە (كۆمەڵە و خەتى گشتى و شۆرش گێران)، بەرەى جوود هەرگیز لەگەل رۆوخانى هیچ حیزبێك نەبووه و پێزی هەموو حیزبێكیشیان دەگرت". فریشتە خان درێژە بە گێرانەوهكەى دەدات و لەبارەى دەست پێكردنى شەرى پشت ئاشان دەئیت " رۆژى یەكى ئایار شەرەكە بە گەرمى دەستی پێكردوو گەیشته (ناشقۆلكە)، رۆژى دووهم گەیشته ئیمە، شەوى دووی ئایار لەگەل بانگى ئیوارە،

شهێڕێکی بەکیتی گەیشتنه قڕناقا، به دوو قۆڵ هاتن، به کێکیان رووی له مه کته بی
 سه کهره کور، شهوی تر رووی له پشت ئاشان بوو، تا شهویش داها ت له ناو قڕناقا که س
 هه کوژرا، نینجا پێ یان ووتین دهرگا کانتان دا بخره ن، یه که له وانه که به کهر پیرۆت
 و، ووتی: سویند به کوردستانه که س ده ست له دهرگای ئیوه نادا ت و دهرگا کانتان قو فل
 دن و برۆن، پاشان ئیمه یان برده مائی کو یخا محمه مد و دا باننانین، ئه و ماله ٣٢ ئافرته و
 دانی سو ییالستی لی بوو، ئیمه ش ٢٦ ژن و مندا ل بووین، که ئیمه یان بین، گریان. و وتم
 هه گرین هیج نییه و پیموتن: دژواری نییه ئاسان نه بیته، پیاوی ده ویت هه راسان
 بیته. ئیوارهی هه مان رۆژ، کورپیک هات کو یی بوو، ناوی شی رکۆ بوو، وتی پوره فریشته
 ستا شه ش که س لی ره گوولله باران ده که یین سی شیوعی و سی سو ییالست، منیش و وتم بی
 سی کاک نه وشیروان، گوولله بارانیان مه که ن، پرا کاله که م بده نی قسه له که ل نه وشیروان
 که م، ووتی ئیمه خو مان نه وشیروانین و ده یان کوژین. ئه و شه ش که سه یان هی ناو له بهر
 میاندا ئاگریکیان کرده و بۆ ئه وهی ئیمه بیان بینین و گوولله بارانیان کرد، دواتر خو یان
 تیان هه ر یه که یان ٧٥ فیشه که مان لی خه سار کردن، وتیان هه ری هه که یان ٧٥ فیشه که مان لی
 سار کردن، گوولله باران کردنی ئه و شه ش که سه به شه و بوو، کات ژمیر ٩:٢٠ خوله که بوو
 ی ئه وه ده ستیان، به گوشتار کرد، بۆ دوایی له مه کته ب عه سه که ری شیوعی، که ٥٥ سیان گوشت
 سلازم حامد بۆ خو ی، خو ی گوشت، که ئیمه چوینه سه ر کانی بۆ نو یژ، که سه ر که وتینه وه
 هه سمان بین له بهر زاییه که وه که ده یان و ویست بچه سه ره وه، لییان ده دن و گل بوونه وه
 روباری پشت ئاشان، هه ندیک گه نج ها ت بوونه سه ردانی که س و کاریان بۆ یادی یه کی
 ئار، پێشمه رگه ش نه بوون و کوژران به دا خه وه روو داویکی ناخۆش بوو، ئه و شه وه له
 بانیکدا له رادیو ووتی: دیلتان نه بیته، دیلتان نه بیته، دیلتان نه بیته. .. ئه مه نه وشیروان
 س، به واتای هه رچی گو تان، بیان کوژن، ئیمه زانیان کاک که ریم و ئه حمه دی بان یخی لان
 هه بو شو ان گریان، وتم ژنی نه سه بی له گه لم دین ئیمه به خو پێشان دان
 چینه (ئاشقۆلله)، ته نها به نه وشیروان ده لیم ئه و دیره بگۆره و بلی: دیلتان هه بیته، ووتیان
 هه هه موومان دین، سه بی هه موویان ئاماده بوون که هه موویان ٥٨ که س بووین، به ژن و
 ئاله وه، دوو سه عات به پێ رۆیشتن له قڕناقه وه بۆ ئاشقۆلکه، بینیمان ٨ باریان له چه که و
 س به نرخ و ئیزاعه یان بار کرد که هی حیزی شیوعی بوو، خه لکیکی زۆر ها ت بوون بۆ
 نه وهی ته رمه کانیان، ئه وانه ی لای رانییه و فه لادزی هه بوو کورپ کوژرابوو، هه بوو برای

یان میردی کوژرا بوو. که گه‌یشتین، نه‌وشیروان خو‌ی هات بو پيشوازیمان، نه‌وشیروان ن و نازاد حه‌مه‌د و کاک جه‌عفه‌رو کاک رۆسته‌م به‌خیره‌تانبان کردین، له‌سه‌ر بانیک بووین، نه‌وشیروان سی جوار پایه هاته خواره‌وه له قادرمه‌کان، ووتی: نه‌زیه‌ت مه‌خۆ ساحیر شه‌ری خویناوی، ئه‌ویش ووتی: من شه‌ری خویناوییم کردووه و وتم: به‌داخه‌وه کاک نه‌وشیروان زه‌مانه هه‌ر زوانا بی‌ت... هه‌تا چهند سالی‌ک با وابی‌ت، ووتی پوره فریشتا هه‌ره‌شه‌مان لی ده‌که‌یت به قه‌رز، و وتم: به حازر پی‌ت ده‌لیم، ووتی: جارئ وهرن دانیشن، که جوین له سه‌ربانه‌که دانیش‌تین، ده‌ستمان کرد به قسه له‌گه‌لیان، و وتم: کاک نه‌وشیروان ئه‌و کاره کاریکی خراپ بوو کردتان، خۆزگه ئه‌و کاره‌تان نه‌کردباو نه ده‌بووا یبه بی‌ت، ووتی ده‌بووا یبه بی‌ت، و تم: به‌خا نه‌ده‌بوو بی‌ت، چونکه دووژمن دلی پی‌ی خۆش ده‌بی‌ت ووتی: پوره فریشته له‌سه‌ری مه‌رۆ، ده‌بووا یبه بی‌ت، منیش و وتم: نابی‌ت بزانی هۆکار و که‌ی جییه؟ و وتم: ئی‌مه هی‌زی خیر و ئی‌وه هی‌زی خیر، له ژیر دار به رووه‌کانی کوردستان له‌گه‌ل هه‌موو هی‌زه‌کانی دی، لوه‌لی تفه‌نگه‌کانمان ئا‌راسته‌ی سه‌دام حسین بکردبا، با‌شتر نه‌بوو؟ و وتم: هه‌نت بکردبا با‌شتر نه‌بوو؟ ووتی: هه‌ولیر و سلیمانیشمان پی‌ی ده‌گیرا، و وتم: ئه‌ی بو وات نه‌کرد؟ ووتی: ده‌بوایه ئه‌و شه‌ره رووبدات، ووتی: به‌لام دل ته‌زین بوو، و وتم: وه‌للا‌هی قسه یه‌ک ده‌که‌م ئه‌گه‌ر لی‌ره په‌تم بو هه‌لئاسن، وتی: په‌ت هه‌لئاسین، ئازادیت، و تم: تۆ که‌ده‌ل‌ی‌ت ده‌بوایه بی‌ت، ئه‌وه به‌ندی‌که له پیکه‌اتنتان، ووتی: ئه‌مه زۆر قورسه په‌تت له‌ملی خۆت نزی‌ک کرده‌وه. و تم: پیکه‌اتنتان به‌دسته‌وه یه له‌گه‌ل حوکه‌متی عیرا‌قی. پيش شه‌ر ئه‌وان چوو بوون بو دانوستان، نه‌وشیروان وتی: تۆ به‌هه‌له تی‌گه‌یشتویت، وانیه؟ و تم: ئه‌دی مه‌به‌ستتان چی بوو له‌و شه‌ره، وتی: ئی‌وه به په‌ت و گوریس قه‌ندیلتان دابه‌شکرد له‌سه‌ر عه‌ره‌به‌کان، و تم: به‌قوربان ئه‌و قسه‌یه هه‌ر ری‌ی تی‌نا‌چیت وابی‌ت دواتر ووتی: پرسیار ی‌کم هه‌یه: بو‌جی ئی‌وه به‌ ۱۰ تا ۱۲ سه‌عات له‌دوای ئاشقۆلکه گیران، ئی‌مه دامان نابوو یه‌ک مانگ شه‌رتان له‌گه‌لدا بکه‌ین و زیانیکی زۆریش بده‌ین، و وتم: ژماره‌تان چهند بوو، ووتی: توخوا ئه‌وه وه‌لامه، و وتم: ته‌نها ده‌پرسم ژماره‌تان چهند بوو، خو خرا پم نه‌وتوه، ووتی: ده‌پی‌ت نالی‌م، و وتم: منیش وه‌لامتان ده‌مه‌وه. یه‌کیکیان له‌وئ بوو، ناوی حاکم ره‌حیم بوو، له ژیر په‌تی سیداره راپکرد بوو، ووتی قسه‌که‌ی زۆر یاساییه، دوو ووشه‌یه، وه‌لامی بده‌ره‌وه. نه‌وشیروان ووتی: ژماره‌یه‌کی که‌م بوو پینج هه‌زار پيشمه‌رگه‌یه‌ک بووین، منیش و وتم: که زۆر هات قه‌واله

بە ئیزارە و ٨ لیوا "پاریزگا" هەین، بەلام لیڤره هەموومان ٤٢٠ کەس بووین بە ئیزارە و مندال و پێشمەرگە، ووتی: ئەی بۆ مەکتەبی عەسکەریتان لەوێ بوو؟ ووتم: پەنج کەس بوون، پارێزگاریان لەو ژن و مندال و ئیزارە یە دەکرد، ئەگەر (ناوچەمان) هەیه لە باليسان و قەرەداغ و بادینان، بەلام ٥٠٠٠ هەزار لە کوێ و ٤٢٠ کەس لە کوێ؟.

دەرباری دکتۆرە ئەحلام کە لەشەری (پشت ناشان) دا کوژرا، فریشتەخان شایەت حالی شیوعی ئەو پرووداوە بەم جوۆره دوا "ئەحلام دکتۆرا بوو، دەستگیرانە کەشی هەر دکتۆرا بوو لە شاخ، زەماوەندییان دەکرد، کاتی پرووداوە کە سکی هەبوو (حامیلە)، ئەو دکتۆرە یە لە سەر دۆشکە بوو، دەرباری کۆشتنە کە ی بەنیو شیروان مستەفام وت: نە دەبوایە ئافرەتیکی سک پڕ بکوژن، ئەو کچە لە زانکۆ راپیکردبوو، غەریبە بوو ووتی: دەزانیت لەسەر دۆشکە کە تان چەند برا دەری ئێمە ی کۆشت، بۆ یە کۆشتان".

فریشتە خان، دەرباری هەلۆیستی نەوشیروان مستەفا، دوا ی سەردانکردنی وەفدی ژبانی شیوعی بۆ لای، دەلێت "کە چوینە لای نەوشیروان مستەفا، پێم ووت: تەنھا ئەو ووشە یە بگوێرە کە وتان دیلتان نەبی، ئەگەر وانە کەن، کەس نامینیت و پێم ووت تکادە کەم بلی با دیلتان هەبی، لە شەوداوە لە ری ی بەخشینی رادیوۆ، ووتی: بادیل هەبی و بە نەوشیروان مستەفام ووت: تۆ بیرو باوەرت لە گەل ئێمە بوو، لەوانە بوو ئەگەر ئەوانی تر لە ئێمە بدەن، تۆ پشتمان بگری، ووتی: من شیوعی راستە قینەم، ئێو تە حریفین".

دوا ی پرووداوی پشت ناشان، باروو دۆخی حیزبی شیوعی و پێشمەرگەکان بە کوێ گەشتن؟، شایەت حالە کە ی شیوعی بەم جوۆره لەم بارە یە دەدویت "ئەو پێشمەرگەکانە شیوعی کە مانەو، گەشتنە کۆنە لاجانی، تا گەشتنە لای بارزانی و گرتک، دوا ی ئەو ئێمە دەستبەسەر کراین، چوینە ئاشقۆلکە، داوا مانکرد شوینێکمان بۆ دابین بکەن و بارگە یەکیان پێداین، لەوێ خواردنیان بۆ هیانین، یەکیک لە گەلیان هات خواردنی دابەش کرد لەناو ژنەکاندا، ناوی (سەید ئەمین) بوو ووتم: سەید ئەمین تۆ بۆ لیڤرهیت؟، ووتی: من (سەید ئەمین) نیم، ووتم: (تۆ ئەو ی و لە کۆمەلە ی ئیرانی سەر بە جەماعەتی شیخ عیزەدین ی، بەلام ئەو هەر نکۆلی لیکرد، بیرم خستەو لە سنە نانمان خووادوو، کە خواردنە کە ی داناو ژوو دەروو، پەنگی تیک چوو، ووتی: پوره فریشتە تا ئیڤره وەر، لە گەل ئافرەتیکی چوو مە دەروو ناوی (فەیرۆز) بوو، ووتم: شایەت بە "...

سەید ئەمین، ووتی: ناوم مەزپێنە من سەید ئەمینم، تەکا دەکەم باسم مەگە، چى
 ت دەکەم، تەف لەو دوو ملیۆن دیناری عێراقى، کە ئەوانە بە دوو ملیۆن دینارى
 عێراقى کرابوون. ووتەم: نەدەبووایە شەرى برا کوژى بکەن لەگەڵمان، شتیکی خرابەتان
 کرد، بەداخەوێ کۆمەڵەى ئێران کرا بوون، ئەگینا ۵۰۰۰ چەکدار چۆن لەو کاتەدا بەیدا
 بوون .."

فریشتە خان، دەربارەى ژمارەى کوژراوەکانى شەرى پشت ئاشان، دەلێت "بە چاوى
 خۆمان (۲۴) کەسمان بینی کە کوژران، بەلام دواى ووتیان هەموو کوژراوەکان (۷۲) کەس بوون،
 رۆژى دواى تر سەید ئەمین هاتەو، ووتی: پوره فریشتە سەبەینى ئەوانەى بە شەرى برۆین
 بەرەو بێتواتە و ئیوه لێرە بەجى دەهێلین، سەعات (۲) ی ئیواره کاک نەوشیروان هاتە لامان،
 ووتەم: کاک نەوشیروان دەلێن سەبەینى دەچنە شەرى بێتواتە و ئیمە لێرە بەجى دەهێلن،
 ووتی: کى ئەوێ پى ووتیت، دانیشت بوو هەستایە سەر چۆک، ووتەم: منداڵان لێرە یارییان
 دەکردو دەیان ووت: سەبەینى دەچینە بێتواتە و واىان لى دەکەین، ورتەم: ئیمە لێرە
 بەجى دێلن، ووتی: بەلێ! دەبیت ئیوه لێرە بەمێنەو، ووتەم: تەنگەکانمان بەدەنى لەگەڵ
 سندوقێک فێشەکی موختارکوژ، ئیمە پى ی رازین، چونکە منداڵمان لەگەڵیدا، نەوشیروان
 ووتى نابیت سوپىندیکەو خوار دوومه لەگۆچان زیاتر، نابیت هیجتان پى بیت، ووتەم: ئەو هوش
 خراب نییه لە هەوراز پى ی سەردەکەوین و لەنشیوى پى ی دینە خوارەو هەو ئەگەر مارێک
 پى ی بێتە رێگەکەمان پى ی دەکوژین. نەوشیروان مستەفا ووتی: گالته جارى نییه. ووتەم:
 ئیستا (۱۰۰۰) کەس لە پارتن بە رێگاوەن، وا دین بۆ یارمەتیمان، نەوشیروان مستەفا دەستیان
 دەستی کردە دووربێنەکەى ملی و سەیریکی سەر شاخەکانى کردو ووتى کەس دیار نییه، بە
 نەوشیروانم ووتەو دەبیت (عەدەم تەعەرزیکمان) بۆ بنووسیتکە ئەوانە لەگەڵ ئیمەن و
 کەس دەستیان لى نەدات، چونکە ئافەرتى گەنجیان لەگەڵ دا، نەوشیروان مستەفا
 بەحاکم ئیراهیمی ووت بۆى بنووسە، نا ووتەم: وەللاهی بە دەستی خۆت نەینووسیت و
 ئیمزای نەکەیت، نامەوێت. نەوشیروان مستەفا کاغەزێکی بۆ نووسین و ئیمزایکردو
 ووتی: ئاگادارى خۆتان بن، بەلام تۆ بەخۆرایى فریشتە نیت، یەکیک لە ناو ئیمە هەموو
 قسەپەکت بۆ دەهێنیت، ئەو کەسە کى یه؟ ووتەم: کەس نییه!"

تاوانه‌کانی نه‌وشیروان مسته‌فا له‌ناخی منی پێشمه‌رگه‌دا

ئه‌رده‌لان ئیسماعیل عارف

به‌شی یه‌که‌م

سه‌ره‌تا بۆ خۆناساندنم به‌ پێویستی ده‌زانم که‌مێک له‌بنه‌مائه‌که‌ی خۆم بدویم. باوکم که‌ ئیسماعیل عارف له‌ دایکه‌وه‌ (شیخانی قه‌راخ) ن وباری گوزمه‌رانیان مام ناوه‌ندی بووه‌. له‌باوکیه‌وه‌ شه‌ره‌زوورین و میرزا عارفی باپیرم که‌سیکی ده‌ست کوورت بووه‌ و جگه‌ له‌وه‌ی کاری سه‌رپێی کردووه‌ به‌هۆی ئه‌وه‌ی چهند پشیتی مه‌لالا بوون، خۆینده‌واری هه‌بووه‌، هه‌ندی جار کاغه‌زو عه‌ریزه‌ی بۆ خه‌لگ نوسیوه‌ و خۆینده‌وته‌وه‌، به‌وه‌ش گوزمه‌رانی کردووه‌، هه‌ربۆیه‌ ناسراو بوو به‌ میرزا عارف. بنه‌مائه‌ی دایکم له‌ باوکه‌وه‌ زۆربه‌ی ماموری موڵک و ده‌وله‌مه‌ندی سه‌رده‌می خۆیان بوون. بنه‌مائه‌که‌مان به‌ هۆی جیاوازی چینه‌یه‌تی و خه‌لیفه‌ی رۆشنبری جیاوازیان له‌ هۆشیاری سیاسیاندا تیکه‌له‌یه‌ک بوون له‌ شۆرشگیریه‌ سه‌ر سه‌ختی سه‌رده‌مه‌سه‌خته‌کان و گورد په‌روه‌ری سه‌رده‌مه‌ بێ مه‌ترسییه‌کان و خۆ پارێزی ده‌ست به‌کلاوی خۆوه‌ گرت و. بنه‌مائه‌که‌مان له‌ جلی کۆن و نوێ چهن‌دین شه‌هیدمان به‌گه‌له‌که‌مان به‌خشیوه‌. دێرین ترینیان که‌ لامان ئاشکرایه‌ (شیخ عبدالرزاق شیخ مه‌عروفی قه‌رده‌خای)ی خالی باوکمه‌ که‌ ئه‌فسه‌ری عوسمانی بووه‌ و به‌هۆی هه‌لۆیستی کوردايه‌تی له‌ لایه‌ن که‌مالیه‌که‌نه‌وه‌ ئیعدام کراوه‌. (ئه‌که‌رمی سالحی ره‌شه‌ له‌ کتێبه‌که‌یدا به‌ناوی شاری سلێمانی باسی کردووه‌).

خیزانه‌که‌مان له‌ناو بنه‌مائه‌کا نماندا رۆلی به‌رچاویان هه‌بوو له‌ خه‌بات و تیکۆشاندا، باوکم ته‌واوی ژبانی له‌ زیندان و شاخدا به‌سه‌ر بردووه‌ و له‌ ناوه‌ندی شه‌سته‌کاندا سکرته‌یری بازرانی و ماوه‌یه‌ک ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سیاسی پلرتی بووه‌. برا کوره‌که‌م، پێشپه‌وه‌، له‌ رێکخه‌ستی کۆمه‌له‌ی په‌نجده‌رادا بووه‌ و له‌ سالی ۱۹۸۴دا که‌ ئه‌ندام که‌رتی رێکخه‌ستن بوو له‌ ناو شارداو کادییری پێشه‌یی کۆمه‌له‌ بوو به‌هۆی ناکوکی سیاسیه‌وه‌ واز له‌ کۆمه‌له‌و یه‌کیته‌ی ده‌هینیت و ده‌چپته‌ ئێران و باش ئه‌وه‌ی له‌ ئێران به‌ کارکردن و هه‌ندی قه‌هرزی خزمان پاره‌ی پێویست په‌یدا ده‌کات و ده‌چپته‌ ئه‌وروپا و ئیستا نیشته‌ جیی به‌لجیکایه‌. کامه‌رانی

ئام كە لە خۆم منداڵ ترە لە تەمەنى ١٦ ساڵیەوه پێشمەرگەى يەكئىتى بوو. لە گەڤ شەهید
 مامۆستا سەردارو نەورۆز، ناسراو بە (نەوى سەموون) دەكەونه كە مینىكى (حیزبى
 سۆسیالست) هوه به ئەسیرى دەگیردین، ئەوانیش تەعزىبىكى زۆریان دەدەن و چەندین جار
 بۆ ترساندنیان گورپی خۆیان پى هەلەكەنن، پاش ئەوى مامۆستا سەردار لە بەردەم
 گۆرەكەى خۆیدا شەهید ئەكەن، كامەرانی برام و نەورۆز لە گەڤ چەند دىللىكى سۆسیالست
 كەلای يەكئىتى بوون، ئالو گۆر دەكرین. ئیتر لەو كاتەوه كامەرانی برام تووشى حالەتییكى
 دەروونى خراب بوو، پاش ئەوى گەیاندمە سوید، ئەو بارە دەروونىهەى واى لى كردبوو
 نەتوانی ت زىانیكى ئاسایى بەسەر بەریت و تووشى كۆمەئىك گىرو گرفتبوو كە بەهۆیهوه
 نزىكەى ٢٤ ساڵە لە نەخۆشخانەیهكى دەرونىدا لە سوید دەژى، بە كورتى تەواوى خىزانەكەم
 لە شۆرشى ئەیلولەوه تاكو ئەمڕۆ جگە لە ترس و پاونان و برسیتى و بى باوكى و بى
 سەرپەرشتى هىچى ترمان بەنسىب نەبووه، بە تاپهەتى پىش ئەوى خۆمان بگهینه
 تەمەنىك كە كار بكهین زىانیكى زۆر تالمان بە سەر بردوو. تەنانهت پىشپهوى برام لە
 تەمەنى ٣ ساڵیدا بە هۆى كەمى فیتامین و موادى غزائى پىویست چەند مانگىك چاوى
 كویر بووه. سەربارى ئەوهش لە لایەن هەندى لە خزمە خۆپارێزەرەكا نمانهوه وهكو
 نەخۆشىكى سارى مامەلەمان دەركراو خۆیان لى دوور دەخستینهوه نەوهك بەهۆى ئىمەو
 خۆیان و منداڵەكانیان تووشى نەخۆشى سىياسەت و پىشمەرگایهتى و سەرپهەشە
 بىن!.. هەرسى براكە كرىكار بوین، من كرىكارى شىش بەستن و پىشپهوى برام كرىكارى
 خانوو، كامەرانی برام، بۆياخ چى خانوو، بۆیه هەرسىكمان لە قوتابخانەى ئىواران دەمان
 خویند. باوكىشمان پاش گەرانهوى لە ساى ١٩٨٧ لە ئىران وهكو دەستەبەرىك نىردرا بۆ
 سەماوه.

خۆم لە تەمەنى ١٨ ساڵیەوه پەيوەندىم بەهیزى پىشمەرگەوه كردو لە زۆر بەى
 چالاكییهكانى و كەرتەكەى عمر عەرەبدا بەشدار بووم و جىگرى فەرماندەى كەرت بووم و
 لە تەواوى شەپهەكانى ناوچەكەماندا بە پى ی توانا بەشدار بووم و لەو كەردارەى وهكو
 هاوڕىهەكى دىرىنى چووم بۆ سەر لىدانى. كاك فەرهادى رىكخستن كە سەر پەرشتى
 زىندانەكەى دەكرد، پى ی راگەیاندم كە كەس نابىت چاوى پى یان بكهوىت. منىش وهك
 كەنجىكى سەرگەش گویم نەدايه قسەكانى و چووم بۆلایان. تاكو ئەوى بە نەوشىروان
 كەشىتبۆوه من ناوچەكەم بەجى هىشتبوو مۆلەتى ئەوى بۆ نەدەرەخساند كە سوکایهتیم

هلام ئەمەى کرد بوو بە رقیك بۆى دانابوو. پاش ئەوێ عمرى فه‌ماندهى
 كه‌رمان گه‌را، من وه‌كو جیگه‌رى سالارى حاجى ده‌رویش له‌ تىپى پارێزگارى دانرام و
 پارێزگارى باره‌گای مام جه‌لامان ده‌کرد. كاك سالار یه‌كێك بوو له‌ فه‌مانده سه‌ربازیه‌كان و
 له‌هه‌مان كاتدا كادریكى هۆشيارى سیاسىش بوو. له‌ دوورو نزیکه‌وه لایه‌نگه‌رى ئالای شوێرش و
 مه‌لا به‌ختیار نه‌بوو. ته‌نها هه‌له‌یه‌ك كه‌ كرده‌بوو غه‌زه‌بى نه‌وشیروانى به‌سه‌ردا بارى بوو
 ئەوه بوو كه‌ كتیپىكى بۆ مه‌لا به‌ختیار به‌ ده‌ستى دوو پێشمه‌رگه‌دا كه‌ ناویان ئەنووهر و
 به‌هادین بوو، بۆ مه‌لا به‌ختیار ناردبوو تاكو له‌ زینداندا كاتى پێ بباته سه‌ر. وه‌ستا له‌تیف
 كه‌ لایه‌نگه‌رى نه‌وشیروان بوو سه‌رپه‌رشتى ئەو زیندانى ده‌کرد كه‌ مه‌لا به‌ختیارى
 تىادا بوو. هه‌واكه‌ به‌نه‌وشیروان ده‌گه‌یه‌نیه‌تزه‌وه و ده‌ست به‌جێ كاك سالار ده‌ست به‌سه‌ر
 ده‌كریت و دوو پێشمه‌رگه‌ش ده‌خه‌ینه‌وه زیندانى ده‌كات. كاتێك ئەنووهر و به‌هادین به‌ره‌لا كران
 چه‌كیان نه‌دانه‌وه و به‌ رسواكراوى ده‌سوڤانه‌وه بۆیه ناچار بوون بگه‌رپینه‌وه و خۆیان
 ته‌سليم بکه‌نه‌وه و خۆیان بده‌نه به‌ر چاره‌نووسى نادیار. وه‌كو وه‌فایه‌كى هاوسه‌نگه‌رى چه‌ند
 جارێك سه‌رم له‌ كاك سالاردا، ئەمه‌ش خائىكى تری خسته سه‌ر كێشه‌كانم به‌رامبه‌ر فه‌رمانه
 قه‌ره‌قوشیه‌كانى نه‌وشیروان مسته‌فا. كاكه نه‌وه له‌ كه‌شكۆله‌كه‌یدا باسى ئەوه ده‌كات كه
 سه‌ربارى ئەوه لای كچانى به‌غدى سه‌رده‌مى كورپێنى ئەو {لوملازم لو مالازم} باوى
 بوو. به‌لام ئەم نه‌ك هه‌ر نه‌یده‌وێست ملازم بێت گالته‌ى به‌ تىكه‌له‌ى فه‌یله‌سوف جه‌نه‌رال و
 ﴿صاحب السيف و القلم﴾ یه‌ش ده‌هات. هه‌رگیز نه‌ى وێستوه ﴿ئه‌هلى تفه‌نگ﴾ بێت و
 ده‌یوێست پێى بلین ﴿ئه‌هلى فه‌لم﴾. !. جانه‌گه‌ر ئه‌هلى فه‌لم ئەم به‌زمه به‌ مرسلو ناقل
 و قارئى كتیپ بکات، وای به‌ حالى ئەم میله‌ته ئەگه‌ر ئه‌هلى تفه‌نگ بوویتایه ! (به‌نجه‌كان
 یه‌كترى ده‌شکێنن، لاپه‌ره‌ى ٢٩٠). به‌حەق جه‌نه‌بتان نه‌ ئه‌هلى فه‌لمه‌ن نه‌ ئه‌هلى سه‌یف،
 ته‌نها و ته‌نها ئه‌هلى كه‌شكۆل خه‌نجه‌رو ته‌ورى فه‌قیر كوژى له‌ پشته‌ى سه‌ره‌وه‌ن! ئەگه‌ر
 ئه‌هلى فه‌لم ناوا ره‌فتار بکات، شكرا اغاتى مالازم! پاش گه‌رانی كاك سالار كۆبوونه‌وه یه‌كیان
 به‌ كه‌رته‌كه‌مان كرده‌ سه‌ر په‌رشتى ئەو په‌رهمان سیه‌كى، سه‌رتیپى قاریزگارى، له‌وه
 كۆبوونه‌وه یه‌دا شه‌هید غه‌ریب هه‌له‌دنى دانر به‌ فه‌مانده‌ى كه‌رت، منیش وه‌ك جیگه‌رى
 فه‌مانده‌ى كه‌رت دانرامه‌وه. به‌لام وه‌كو ناره‌زایى كۆبوونه‌وه كه‌م له‌به‌ر چاوى نزیکه‌ى
 ٢٥ پێشمه‌رگه‌دا به‌جێ هیشت. بپوێسته ئەو راستیه به‌مه به‌ر چاوه‌ سه‌ربارى ئەوه‌ى كه
 شه‌هید غه‌ریب هه‌له‌دنى كه‌سیكى زۆر به‌رپه‌رێزو دلسۆزو شوێرشكێر بوو، به‌لام داخى ئەو

ناره واییه بهرامبه به کاک سالار له دلم دهرنه چوو بوو. بویه ناگاداری شهید
 ههله دنیم کرد که جیگه له کاک سالار کهسی ترم بهفه فرماندهی خووم قبول نییه و
 چه کم دانا. چهک دانانه که هیند گرنگ نه بوو بۆ نهوشیروان و بابهتی ئهو بهلام ئەم
 ناره زایی دهر برپینه ئاشکراییهی پی ی قووت نه دهدرا و هاته سهر حسابه ره شه کهم لای کاکه
 نهوه. داوای نهووم کرد که له ناوچه نازاده کاندایه بینهوه و مؤلتهتی نهووم پی بدهن.
 مهلبهندی دوو بهو مه بهسته نامه ی بۆ کردم (سهیری پاشکوی ژماره) پاش ماوهیهکی کهم
 مانهوه له ناوچه نازاد کراوهکان، چووم بۆ ئییران و نزیکه ی سی مانگ له بانه له مائی
 کهمال شیخه که فه فرماندهی کهرت بوو مامهوه. بو بووم بهبار به سه ریانهوه، خووشم
 ماوهیهکی نهوهنده خوور بوو پارهم نه دبوو فلسی عیراقی و قرانی ئییرانیم له یهکتری جیا
 نه ده کردهوه. بهر پیکهوت له گه ل جهلال ئاوکورتیهی تووشی عمری عه بهی مینه حه لی بووم
 کورپکیان به بی ئیزنی ماله وه بیان چوو بوو بۆ تاران به مه بهستی سه فه ر بۆ ئه وروپا.
 کهوتبووه ئوردوگای په نانه ندهی که ره جه وه. وه عدی یهکی ده مانچه یه کیان داینی که برۆین
 کوره که بیان به یینیه وه، تاکو ئه ویش وه کو خویان بکه ن به پيشمه رگه. منیش نه ک بۆ تاران
 له وه هلو مهرجه و بی پاره و پوله یدا به وه عدی ده مانچه یه ک بۆ کبولیشیان بناردمايه یه ک و
 دووم لی نه ده کر. شتیکیان پاره ی مه سره ف دامی و ئیمه ش به هوی ماموستا عه لی که ماله وه
 که به رپرسی په یوه ندیبه کانی یه کیته ی بوو له سه قز وه ره قه مان په یدا کردو چووم بۆ
 که ره ج، کوره که یانم دوزیه وه و به مجازه وه کو مه لی سه ری شه گه یاندمانه وه بۆ سه ر سنور.
 مه سه له ی ده مانچه که ش خرایه ئه مرپوو سه به ینی کاتی که ناچار سه رمان کرده سه ریان بۆ
 هه قه که ی خوومان. نه مزانی که ئەم کاره م له سه ر قورس ده کریت. ئه وانیش مالیان ئاوا بیته
 لای شیخ دارای حه فید شکاتیان لی کردبووین و کردبوونیان به پیاوی ئیتلاعات. کاک شیخ
 دارا بانگی کردین و لی کو ئینه وه ی له گه لدا کردین به هیمنی و شیوازیکی جوان گوپی لی
 گرتین، ئیمه ش مه سه له که مان بۆ روون کرده وه، ووته کانهانی په سه ند کردو به رپزه وه
 ئیزنی داین. پاش ماوه یه که کاک قادری حاجی قادر ی ناردی به دوامدا که دانیشتم و
 بگه رپمه وه. له لایه که وه خاتری کاک قادرم زور لا بوو له بهر نه وه ی که سیکی زور به رپزه بوو،
 وه به ته نگ پيشمه رگه ی دلشکا وه وه ده هات و گوئی له سه کالاکانیان ده گرت و لییان
 تیده گه یشت، له لایه کی تره وه بی دهرامه تیه که م زوری بۆ هیئا بووم ده مزانی له
 پيشمه رگایه تیدا ههر هیج نه بیته نانه سه که مان له لایه ن دیهاته کانه وه ده دریتی. له مانگی

گه پرامهوه و چووم بۆ گوندی مهرگه، پاش چهند ههفتهیهك كاك نازادی
 كهرتی تیب که ناسراو بوو به (نازاد عفريت) پی ی راگه یاندم که جیهازی بۆ
 کراره له سه رکراییه تیهوه داوایان کردوو. که به زووترین کات نه رده لانی ئیسماعیل عارف
 چهك بکهن و به قۆل به سترای بیهینن. نازاد لی ی پرسی نایا هیچ له خۆم شك ده بهم؟
 منیش ووتم: ته نه شتیك له خۆم شك ببهم ئه وهیه که چهند جارێك سه رپیچی بچووکی
 فه رمانه کانی نه وشیر وانم کردوو و سه رم له عمر عه رهب داوه له زینداندا (ئه وه کاته عمر
 گه رابوو ناو رژییم) ههروهها سه رم له سالاری حاجی دهرویش داوه و نارهبزایم به رامبه ر
 زیندان کردنه ناراهه کی ده رپریوو ه پاش هه ندیک دووام كاك نازاد پی ی وتم: من نه مرپۆ
 نات گرم وهك ئه وهی تۆم نه بینییت، برپۆ چارهیهك بۆ خۆت بکه. له وه ده چیته خرابیان
 بۆ تیا چاندبیت! منیش له ترسی برپاره ترسناکهکان و پهقی و عه دالهتی ئیمامی
 نه وشیروان و زه برو زهنگی شوپش گیرانه به رامبه ر پێشمه رگه ی بی کهس مله نا به ره و
 قه لادی. له وی چوومه مالی پوریکم، پاشان جوابم نارد بۆ عمر عه رهب که ده مه ویت خۆم
 ته سلیم بکه مه و دانیشم. عمر عه رهب وه لامی بۆ نارد مه وه وه که مدیری ئه من پی ی
 راگه یانددوه که کار له ده ست ئه مدا نه ماوه چونکه ماوه ی لی بوردن به سه ر چوو. عمر
 جوابی ئه وه شی بۆ نارد بو مه وه که ناو پیری لای خوی له ماله وه دالده بدات. داوای لی
 کردبوو که یان بکه رپیمه وه بۆ ناو پێشمه رگه یان له شوینیک خۆم بشارمه وه و چاوه ری ی
 لی بوردنیکی تر بکه م. پاشان جوابیان بۆ ناردم که کاره که میان مه یسه ر کردوو و واسته یان
 بۆ کردوو. له به ر ئه وه ی چه کم نه بر دبووه. ده بوایه چه کیشته بر دایه ته وه، ئه وسه لیته
 ده گه ران. بۆیه عمر کلاشینکو فیکه ی هه رزان به های بۆ کریم تا کو ته سلیمی بکه مه وه. عه
 هات بۆ قه لادی به دوامدا بر دیانم ته سلیم به ئه منی به غدا یان کردم، پاش لی کۆلینه وه
 و ده رقه ی (عدم تعرز) یان دامی و گه رپامه وه بۆ سلیمانی. پاش ماوه یهك چووم بۆ سه ربازی
 زۆری لی نه بووم له ئه منی سلیمانییه وه داوایان کردبوو بکه رپیمه وه بۆ سلیمانی مراهه عه ی
 ئه من بکه م، دلنیا به له وه ی که ده یانه ویت چه کیان بۆ هه لبگرم و هاوکاری خیانهت کارانه
 بکه م. پاش ئه وه ی له سه ر داوای ئه منی سلیمانی له سه ر بازی ئیزن یاندام، راسته وخۆ
 به داوای کاردا گه رام و له بری ئه وه ی بچم بۆ ئه من پاش چهند رۆژیک له گه رانه وه م بووم به
 شاگردی به قال لای حمه ی خورشیدو حمیده سوری برای له به ر به له دیکه ی سلیمانیدا. که
 حمید زانی پێشمه رگه بووم پیزی زۆری لی ده گرتم و وهك شاگرد پهفتاری له گه ئدا

نهدەکردم ببوینە هاوڕێ ی یه‌کتری. پاشان ئه‌منی سلیمانی وازیان لێ نه‌دههێنām و به‌رده‌وما
 یان ده‌کردم بۆ ئه‌وه‌ی کاریان له‌ گه‌ڵدا بکه‌م کۆمه‌ڵێک چه‌کداریان بۆ کۆیکه‌مه‌وه‌ بيم با
 مه‌فره‌زی خاصه‌. هه‌رکاتێک بانگیان ده‌کردم چه‌میده‌ سور یان قانیعی برای شه‌هید حما
 شکورم له‌گه‌ڵ خۆم ده‌برد که له‌ چاپخانه‌یه‌کی نزیک چاوه‌پروانم بکات نه‌وکو بيم گرن تاکر
 خه‌به‌ر بۆ عمر عه‌ره‌ب ببه‌ن و هه‌ولێکم بۆ بده‌ن. چه‌ند جارێک به‌ بیانوی فه‌قه‌رات
 نه‌خۆشی ماوه‌ی هه‌فته‌و دوو هه‌فته‌یان ده‌دامی. دوا جار هه‌ره‌شه‌یه‌کی خه‌ست و پروون
 ئاشکرایان لێکردم و پێیان راگه‌یاندم که ئه‌و هه‌موو {چه‌ریمه‌ ته‌خه‌ریبه‌ی} من برامبه‌ریان
 کردوومه‌ ناهێلن ئاوا بێ مقابل به‌سه‌رمه‌وه‌ بپروات. منیش ئاگادارم کردنه‌وه‌که هه‌فته‌یه‌کی
 تر وه‌لامیکیان ده‌ده‌مه‌وه‌ که به‌ دلی خۆیان بێت په‌پوه‌ندیم به‌ هه‌ندی خزم و ئاشناوه
 کردو له‌ پێگای ئه‌وانه‌وه‌ ژورپێکیان له‌ هه‌ولێر بۆ به‌کرێ گرتین و پاش ئه‌وه‌ی چه‌ند هاوڕێ
 و خزمیکی باوه‌ر پێکراوم راگه‌یاندم که پاش پوێشتنمان وای بلاو بکه‌نه‌وه‌ که عالی المقام له
 به‌غداد داده‌نیشیت!. به‌ نه‌ینی دایکم و خوشک و خه‌زانه‌که‌م پێچایه‌وه‌و چوین بۆ
 هه‌ولێر؟، له‌وێش ماوه‌یه‌ک له‌ گه‌ره‌کی مه‌نتکاوه‌ مه‌خته‌فی بووم و ده‌گه‌من ده‌هاتمه‌ ده‌ره‌وه‌.
 پاشان ئاشناو ناسیاویمان له‌گه‌ڵ خه‌لکیدا کردو هه‌ویه‌یه‌کی ته‌زوهری ئه‌سیرم په‌یدا کرد. زۆر
 خۆش حال بووم به‌وه‌ی که جوورته‌تی چوونه‌ ده‌ره‌وه‌م ده‌رکرد تاکو له‌سه‌ر جاده‌کان ده‌ست
 گێرێ بکه‌م و نانه‌ سکیه‌که‌ په‌یدا بکه‌م. به‌هه‌ر حال سێ ساڵ له‌ هه‌ولێر به‌مه‌رو مه‌زی
 ژیاومان به‌سه‌ر برد. تاکو راپه‌رپینه‌ پیرۆزه‌که‌ی ۱۹۹۱ له‌ راپه‌رپینه‌که‌دا خۆم ئاشکرا کرد که
 تاقیکردنه‌وه‌ی پێشمه‌رگایه‌تیم هه‌یه‌ و له‌ زۆر به‌ی به‌یه‌که‌دا دانه‌کاندا به‌شداریم کرد و
 به‌پێی توانا رۆلی خۆم بینی و ئه‌رکی سه‌رشانم به‌جێ هێنا. له‌وکاتانه‌دا که له‌ کۆلان و
 شه‌قامه‌کانی هه‌ولێر شێلم و شه‌ربه‌ت و چلوره‌و فانیه‌ی عه‌لاگه‌و گۆره‌وی و.. به‌کورتی
 هه‌رچی بخورایه‌و بخورایه‌ته‌وه‌ به‌مژرایه‌و بلیسه‌رایه‌وه‌، بجورایه‌و قوت بدرایه‌، له‌به‌ر بکرایه‌و
 له‌پێ کرایه‌، له‌سه‌ر بکرایه‌و له‌ ده‌ست بکرایه‌، به‌ به‌را بکرایه‌ ده‌مفرۆشتا. که‌چی کاکه
 نه‌وه‌ دیعایه‌ی بۆ خۆی کردبوو که ئه‌رده‌لان پیلانی کوشتنی دانا بوو. تێناگه‌م ئه‌م کابرایه‌
 ته‌واوی مرۆف و مرۆفایه‌تی به‌ دوژمنی خۆی ده‌زانیت. پێشپه‌وه‌ی بڕام چه‌ندین نامه‌ی له
 هه‌فاله‌تی رێکخه‌ستنییه‌وه‌ که نه‌بوونه‌ پێشمه‌رگه‌ له‌ پێگه‌ی به‌ریدی ئێرانه‌وه‌ بۆ چوو بوو
 که گوايه‌ من هه‌ولێ کوشتنی نه‌وشیروان مسته‌فام داوه‌. ئه‌وه‌یش وه‌ک ئه‌وه‌ی پاشان بۆی
 باسکردم که‌وتبووه‌ باریکی ده‌رونی زۆر ناخۆشه‌وه‌. له‌ لایه‌که‌وه‌ به‌هۆی ئه‌وه‌ی که پاش

بۆ ئەورووپا کەسانێکی زۆر لە رێکخستن کە گیرا بوون بە فرسەتییان زانی بوو ، نارااست ئیعتیرافیان لەسەر ناوی ئەو کردبوو کە گوایە بەر پرسیان بوو، لای رژیەم بە جۆریک لە حەجمی خۆی زلتر کرا بوو کە حکومەتی عێراقی لە رێگای ئینتەر پۆلەوه داوای هینانەوهی کرد بوو. بەو بیانووهی گوایە تاوان باریکی ناسیاسی و خەتەرناکە. بۆیە مەسەلەی وەرگرتنی پەناھەندەبێهەکەمی مەلق مابۆوه. لەلایەکی ترهه هیچ هەواڵێکی دایکم و ئیمەمی نەدەزانی. سەرباری

خەمی نەبونی مافی ئیقامەمی نازادو کارو خویندنی خۆی شەرمەزاری بەناو {پلانگێری} منیشی بۆ زیاد بوو بوو.

زۆرجار بیرم دەکردوه ناخۆ بەچی تاوانبار کرابم، تۆ بۆی ئەو شێوان نیازی کوشتمنی هەبوایه؟ بەهەر حال نازانم بەلام ئەوهی ئەو شێوانی بناسیایە ئەو نەندەبی ئامان بوو کە ئەگەر ئەو بانگی کرد بە قۆل بەستراوی دەبوایە چارێکت بۆ خۆت بدۆزیایەوه یان یان خۆت دەرکردایە! دەلێن لە نیوانی نازەلی دارستانیک بۆ دەبیتەوه کە پراوچیهک پەیدا بوو کە هەر نیچیریک سی گۆونی هەبیت پراوی دەکات! پێوی بەهەلە داوان پەنا دەباتە بەر دارستانیک تر. کاتی شیری پاشا دەلێت: جا خۆ تۆ تەنها دوو گۆونت هەیهو لەمەترسیدا نەبوویت! پێویەکە دەلێت: بەلێ قوربان جەنابتان راست ئەفەرموون بەلام ئەو پراوچیه لە پیشدا نیچیرەکە دەکوژیت. ئەوسا سەیر دەکات تا بزانییت دوو گۆونی هەیه یان سیان! من باشبوو وەک پێویەکە ئەو شێوانم دەناسی، سەرباری ئەوه چەندین جار حسابم کرد بوون لە دووان زیاتر دەر نەچوون! بەلام بەداخهوه زۆر کەس ئەم پراوچییە نەدەناسی و توشی داوه کوشندەکانی دەبوو. کەسیکی وەک فەرماندەمی کەرت لە شارباژێر شەهیدی تیکۆشەر خەلیفەمی عبدالله مەرف بەوشیۆیە کەوتبوو داوی بپاری ئەو شێوانەوه. کاتی کەریمی بۆ خەلیفە عمری رەشە جووتە شەهید دەکات، شەهید خەلیفە هیچ لە خۆیدا شک نابات و خۆی بەگوناھارو تاوانبار نازانییت خۆی ناشاریتەوه. ئەو شێوان فەرمانی بە کەسیکی ژێر دەسلاتی خۆی داوو کەتۆلەمی شەهید عمری رەشە جووتە کە لەلایەن کەریمی بۆ خەلیفەوه شەهید کرا بوو خەلیفە بکوژنەوه! خەلگینە من ئەو شێوان نانا سم! ئێوه خۆتان حکوم بەدن، ئەم کابرایە لە خێلی هەریبە کە یان سورکیبە؟ یان رەیس عەشیرەتی (شەر و البوب جاب)؟. لەو هەس سەیرتر ئەوهیە پاش ۳ سەعات لە شەهید کردنی خەلیفە بروسکەیهکی تر لەلایەن ئەو شێوانەوه دیت کە خەلیفە ئەکوژن و گوایە بەشیان

نەو، ئەو پرسیارەش کە نامەوێت ناوی بهێنم لە سەر ئەو بێنرخ سەیر کردنەى کە گزىنى بۆ ژيانى پيشمه‌رگه و فەرمانى لەسەر بێ بۆ ژيان و مردنى پيشمه‌رگه ناز کردنى بە کوشتنى کەسێكى بى گوناح تاكو ئیستا بە ناوتاونبارترین و بى ئامان‌ترین کەسى ناو یه‌كیته‌ى ده‌زانیه‌ت.

نەوشیروان لە لاپه‌ره‌ى ٧٨٢ کە شکۆله‌کەدا لە باسى ملازم موحسینی درنده‌دا ده‌لیته‌ت {چەند جارێک جوووه‌ سەر بەختیاری برام و ئەحمەدى مامه‌ په‌زام. جارێک ئەوه‌نده‌ى لە ئەحمەد دابوو، گووی یه‌كى که‌ر کرد بوو. هه‌ره‌شه‌ى لە بەختیار کرد بوو، کە ئەگەر لە سلێمانى چى تر پیاوى حکومه‌ت بکوژى، ئەویش بەختیار ئەکوژى}. بێگومان ئەم ده‌ست درێژى و لیدان و هه‌ره‌شانه‌ى مولازم موحسینی تاوانبار لە تۆله‌ى کردارى نەوشیروان بووه‌. به‌لام با بێن و ئەحمەدى مامه‌ په‌زات و بەختیاری برات. کە هه‌ردووکیان سوپاس بۆ خوا ساغ و سلامه‌تن لە پال لاشه‌ خویناوییه‌کەى خه‌لیفه‌ بى گوناحدا دایان بنین کە لە تۆله‌ى کردارى براکەى ئاوات به‌سەر هیناو به‌راوردیکیان بکه‌ین ئەوسا به‌دئاییه‌وه‌ هه‌ر هه‌موومان ده‌لیین: هه‌زار خۆزگه‌م به‌که‌ر بوون!. هه‌زار خۆزگه‌م به‌ لال بوون!. هه‌زار خۆزگه‌م به‌ هه‌ره‌شه‌!. هه‌زار خۆزگوم به‌پاونان!. هه‌زار په‌حمه‌ت له‌ کفن دز!. تۆش کاکه‌ نه‌وه‌ ئەو پرۆژه‌یه‌ى گۆران کەمیک بواری دايت. به‌راوردیكى مه‌وزوعیانه‌ى کردارى خۆتى ريفرۆم خواز و کردارى مولازم موحسینی تاوانبارمان بۆ بکه‌ و به‌ راپۆرتیكى مفصل وه‌لامیکمان بۆ بنوسه‌ره‌وه‌، تاكو له‌ په‌رله‌ماندا موناقه‌شه‌ى بکه‌ین!. هه‌ر له‌وه‌ سهرده‌مه‌دا کە له‌ هه‌ولێر بووم خه‌به‌ریكى پر ناسۆرو به‌ئازارم بێگه‌یشت کە فەرمانده‌ى که‌رت کاک سالارى حاجى ده‌رویش، پيشمه‌رگه‌ى قاره‌مان و ره‌وشت به‌رزو هۆشيار کە له‌سالى ١٩٧٢وه‌ کۆمه‌له‌ بووه‌، به‌ تاوانى په‌یومندى به‌ رژيمه‌وه‌ گولله‌ باران کراوه‌. پاشان ده‌رکه‌وت کە کاک سالارى چاو نه‌ترس له‌ سه‌رده‌مى ئەنفال و کيميا باران کردنى هه‌له‌بجهدا به‌سه‌رکرده‌ فیرعه‌ونه‌کانى وه‌کو نەوشیروانى ووتبوونه‌وه‌ باره‌ى به‌سەر کوردستاندا هاتوو هه‌مووى ئەنجامى سیاسه‌تى هه‌له‌ى ئیوه‌یه‌.

ده‌سه‌وێت به‌وه‌ ره‌وشانه‌ بلێم کە واهیمه‌ى ئەوه‌میان کردبوو یان به‌ئه‌نقه‌سه‌ت بۆ ده‌رخستنى گه‌وره‌یى گرنگى خۆیان کە به‌رده‌وام پلانیان له‌ دژ ده‌کریت دیعایه‌ى هه‌رزانیان بلاوکردبووه‌. ئەگەر من نیازی خیانته‌ت و کارى خراپه‌م هه‌بوابه‌ یه‌که‌م، نهم ده‌گوێزایه‌وه‌ بۆ هه‌ولێرو خۆم نه‌ده‌خسته‌ غه‌ریبى و مه‌ترسى گرته‌مه‌وه‌، له‌ کاتیکدا له‌ وه‌سره‌مانه‌دا

هەل پەرست بوو بوونەووە پیاوی رژیم بە پەرۆش و خۆش حالییەووە ئامادە
 کاری بوون بەلام خۆش بەختانە پاش ماوەیەکی کەم بەهۆی خەلگە
 بەشەرفەکەیی هەولێرەووە غەریبیمان پێووە دیار نەمابوو.

درهەم، دەیان رێکخستنی ناو شاری سلێمانی و پاشان هەولێرم دەناسی بە تاییبەتی
 ئەوانەیی کە بەهۆی تیکەلایویان لەگەڵ پێشپەرەوی برامدا پێیان ئاشنا بوو بووم ناخە
 کەسیکیان خوین لە لوتی نەهات و تووشی هیچ سەرپەشەیهک نەبوون و خۆش بەختانە
 زۆربەیان لە ژياندان. لە نمونەیی ئەو کەسانەش (ناسۆ ئیسماعیل رەشان، کە پاشان بوووە
 جیگری و مزیری ئاوەدان کردنەووە. حەمە جەزای برای دلیری سەید مەجید، کە ئیستا
 و ابزانم ئەندام مەلێبەندی سلێمانییە، خەلاتی شیخ جەنابی برزای شەهید شەهاب، نوری
 حەمە علی کە کاتی خۆی بەر پرسی سەرکردایەتی ناو شار بوو، مام رەزای مەعمیلی جگەرەو
 جبار و لوبەیی و خوشکیکی شەهید ئارام و ئەحمەدی پۆلیس و ئاراسی وەستا ئەحمەدو
 مامۆستا حەمە علی، پێشپەرەوی مامۆستا گەها کە بە نەخۆشی شیر بەنجە کۆچی دواوی کرد،
 هەرەها زۆری تر). سێهەم، من تیناگوم بۆچی گواهی رژیم هێندە سور بوو لەسەر ئەو
 کەسیکی وەك نەوشیروان مستەفا لە ناو بیات؟ ئەگەر نەوشیروان مستەفاو نمونەیی ئەو
 نەمێن ئەیی کێ هێندە چالاک و کارامە شەری برا کوژی بەناوی خەباتی چینایەتیەووە
 گەرم بکردایە؟ ئەیی کێ پێشمەرگەیی ناچار بە جاشیتی و دانیشتن و چۆن بۆ خاریج
 بکردایە؟ ئەیی کەساتییە ناسراوەکانی لایەنەکانی تری بەپێشمەرگە بە ئیغفال کردن
 بکردایە؟ ئەیی کێ پاشان بۆ شارنەووەیی بەلگەیی تاوانەکانی لە پستی ملەووە ئەو
 پێشمەرگەیی تەوور کوژ بکردایە؟ ئەیی کێ بە باوکه جگەر سوتاوەکەیی هەمان پێشمەرگە کە
 تەنها ووتبوی: {بۆچی بێ دادگایی کردن کورەکەمتان کوشتوووە} بووتایە ئەگەر کورەکەتان
 زیندوو بیتەووە دووبارە ئەیی کوژمەووە؟ ئەیی کێ شۆرش و خەباتە لە بەرچاوی پێشمەرگە
 ناشرین ناشرین بکردایە؟ دواي راپەرین کاک شۆرش ئیسماعیل و کاک قادری حاجی عەلی
 داویان لیکردم کە بگەرێمەووە بۆ سلێمانی، منیش بە پەرۆش و خۆش حالییەووە گەرێمەووە.
 بۆ ئەو مەبەستەش نامەیهکیان بۆ کردم کە رێگری نەکریم، لەو کاتەدا بۆ گوێرزانەووە بە
 مالهووە لە نیوان شارەکاندا دەبوايە مۆلەتی رەسمی وەرگیردیت. (سەیری پاشکۆی ژمارە ۲).

هەندیک لە بەرپرسیانی یەکییتی دەیانزانی کە هەمیشە کارەکانم بە دلسۆزی ئەنجام داووە
 و جێی باوەر بووم و لەو سەردەمانەدا کە نەوشیروان بە دواي بەهانەدا دەگەرێو تووشی

بەلایەکم بکات بۆ ماوەی نزیکەی سائیک بەرپرسی کەرتی پارێزگاری بارهگای مام جەلال
 یە پاش گەڕانەووم بەچەند پوژیک لە هەولێر داوام لێ کرا کە بارهگایەك دابنێم و
 پارێزگاری رئیستگەى دەنگى عەلى کوردستانی بکەم. منیش لەسەر گەردەکەى عەلى ناجى
 بارهگام داناو ماوەیەکی زۆر بەو پەرى پەرۆشەووە کارەکانم دەکردو پارێزگاری ئیستەم
 بەکارێکی گەرنگ پێویست دەزانی و کەسانێکی زۆرم لەکەس و کار و هاوڕێیانم کۆکردەووە بۆ
 کاری پێشمەرگایەتی، بۆ نمونە بەرزانی برام و هیوای زاوام و ئاری وەستا ئەحمەدو سادق و
 ئەکرەم و چەند کەسى تر. (سەیری پاشکۆی ژمارە ۲). بەداخەووە بە هۆی ئەووە مۆلتەم
 نەدرا بەشداری لە گرتنی کەرکوک ئەو نەبەردییە میژووویەدا بکەم. پاش ئەوێ هاتمەووە
 بۆ سلێمانی لێرەو لەوێ بەرگۆیم دەکەوت کە گواپە من تاوان بارکرابووم بە پلانی کوشتنی
 نەوشیروان لە لایەن رژێمەووە. ئەوێ منى سەرسام کرد بوو ئەووە بوو چۆن منیک کە لە
 شاخ بەتاوانی ئەوێ ئیتلاعاتی ئێرانى بىم پاونرامو چۆن ئەمە لەگەڵ پلانگێرى بۆ
 رژێمیشدا یەك دەگریتەووە. پیاوی دوو وولات کە هەردووکیان لە شەڕێکی خوێناوی هەشت
 ساڵ دا بوون؟ سالانێکی زۆر ئەم دوو شتە ناکۆک بەیەکەووە لە میشکەدا دەزرنگایەووە. کاتى
 کە هەندى فیلمى دۆمکۆمیتى ئەلمانیم دەبینى کە لە سەردەمى هیلتەرى نازیدا بۆ تیریری
 کۆمەڵ کۆزى جولەکان کە بەسەرمايا دار و خوینمزی هەزاران لە لایەکەووە لە لایەکی ترەو
 بەکۆمۆنیست تاوانبار دەرکران. راستەوخۆ بەیادی تاوانبار کردنى خۆم بە جاسوسى ئێران
 و عێراق لە هەمان کاتدا بەیاد دەهاتەووە. کى دەلێت نەوشیروان هێندە سەرسام نەبوو
 بەنازییەکان تا لە هەندى مەسەلەدا یودیان لێ ببینیت؟ خۆ لە هەندى لایەنەووە لە یەك
 چوونى لەگەڵ هیتلەرىشدا هەیه. نەوشیروان وەك عیزەتى مەلا لە گۆفاری جیهاندا باسى
 دەکات حەزى لە نان و تەماتە زۆرە، هیتلەرىش تەنها میووە سەوزە خۆر بوووە هەرگیز
 گۆشتى نەخواردوووە. هیتلەر خۆى بە دۆستى کریکاران و هەزارانى ئەلمانى دەزانی و
 زۆربەى هەزاران و کریکارانى کرد بەسوتەمەنى جەنگەکانى. کاکە نەوش بەهەمان شیو
 خۆى بە دۆستى کریکاران و هەزارانى کورد دەزانی لەو شاخ و کیووە ئەیکردن بە گەرووی
 شەرى ناوخۆدا. هیتلەر یاسابوو یاساش هیتلەر بوو، نەوشیروانىش یاسا بوو یاساش
 نەوشیروان بوو. بکوژو بپ خۆیان بوون ئەو بە حەجمى گەورەو ئەم بەحەجمى بچوک.
 هیتلەر چیرۆکیکی خۆشەویستی لەگەڵ ئیفا براوندا بۆ خۆى سازداوو بەلام خۆشەویستی
 گەورەى تەنها خۆشەویستی ئەلمانیا بوو! نەوشیروانىش لە لاپەرەى ۱۹۴۱ کەشکۆلەکیدە

گه پرامهوه و چووم بۆ گوندی مهرگه، پاش چهند ههفتهیهك كاك نازادی
 كهرتی تیپ كه ناسراو بوو به (نازاد عفريت) پی ی راگه یاندم كه جیهازی بۆ
 كه به زووترین كات نهرده لانی ئیسماعیل عارف
 كه بكن و به قۆل به سترای بیهینن. نازاد لی ی پرسى ئایا هیچ له خۆم شك ده بهم؟
 منیش ووتم: تهنا شتیك له خۆم شك ببه ئه وهیه كه چهند جارێك سه رپێچی بچووکی
 فه رمانه كانی نهوشیروانم كردوووه سه رم له عمر عه رهب داوه له زینداندا (ئه وه كاته عمر
 گه رابوووه ناو رژییم) ههروهها سه رم له سالاری حاجی دهرویش داوه و نا رهبزایم به رامبه ر
 زیندان كردنه ناراهه كهی ده رپه یوووه پاش هه ندیک دووام كاك نازاد پی ی وتم: من نه مرپۆ
 نات گرم وهك ئه وهی تۆم نه بینییت، بپۆ چارهیهك بۆ خۆت بكه. له وه ده چیت خرابیان
 بۆ تیا چاندبیت! منیش له ترسی برپاره ترسناكهكان و په قی و عه داله تی ئیما می
 نهوشیروان و زه برو زهنگی شو پش گیرانه به رامبه ر پێشمه رگهی بی كهس ملامنا به ره و
 قه لادزی. له وی چوومه مالی پوریکم، پاشان جوابم نارد بۆ عمر عه رهب كه ده مه ویت خۆم
 ته سلیم بكه مه وه دانیشم. عمر عه رهب وه لامی بۆ ناردمه وه وه كه مدیری ئه من پی ی
 راگه یاندوووه كه كار له ده ست ئه مدا نه ماوه چونكه ما وهی لی بوردن به سه ر چوووه. عمر
 جوابی ئه وه شی بۆ نارد بوومه وه كه ناو پیری لای خوی له ماله وه دالده بدات. داوای لی
 كرد بوو كه یان بگه رپیمه وه بۆ ناو پێشمه رگه یان له شوینیک خۆم بشارمه وه و چاوه رپی ی
 لی بوردنیکى تر بكه م. پاشان جوابیان بۆ ناردم كه كاره كه میان مه یسه ر كردوووه واسته یان
 بۆ كردوووم. له به ر ئه وهی چه كم نه برده بووه. ده بوایه چه كیشته بر دایه ته وه، ئه وسه لی ت
 ده گه ران. بۆیه عمر كلاشینكو فیکى هه رزان به های بۆ كریم تاكو ته سلیمی بكه مه وه. عه
 هات بۆ قه لادزی به دوامدا بر دیانم ته سلیم به ئه منی به غدا یان كردم، پاش لی كۆلینه وه
 و ده رقه ی (عدم تعرز) یان دامی و گه رپامه وه بۆ سلیمانی. پاش ما وهیهك چووم بۆ سه ربازی
 زۆری لی نه بووم له ئه منی سلیمانییه وه داوایان كرد بوو بگه رپیمه وه بۆ سلیمانی مراهعه ی
 ئه من بكه م، دلنیا به له وهی كه ده یانه ویت چه کیان بۆ هه لبگرم و هاوکاری خیانته كارانه
 بكه م. پاش ئه وهی له سه ر داوای ئه منی سلیمانی له سه ر بازی ئیزن یاندام، راسته وخۆ
 به داوای كاردا گه رام و له بری ئه وهی بچم بۆ ئه من پاش چهند رۆژیک له گه رانه وه م بووم به
 شاگردی به قال لای حمه ی خورشیدو حمیده سوری برای له به ر به له دیکه ی سلیمانیدا. كه
 حمید زانی پێشمه رگه بووم ریزی زۆری لی ده گرتم و وهك شاگرد په فتاری له گه ئدا

نهده کردم ببوینه هاوړی ی په کتری. پاشان ئه منی سلیمانی وازیان لی نهده هینام و بهرده ویا
 یان ده کردم بۆ ئه وهی کاریان له گه ئدا بکه م کو مه ئیک چه کداریان بۆ کو بکه مه وه بیم یا
 مه فرزه ی خاصه. هه رکاتیک بانگیان ده کردم چه میده سور یان قانیعی برای شه هید حما
 شکورم له گه ل خۆم ده برد که له چاپخانه یه کی نزیك چاوه پروانم بکات نه وکو بم گرن تاکر
 خه بهر بۆ عمر عه رهب ببهن و هه ولتیکم بۆ بدهن. چه ند جاریک به بیانوی فه قه رات
 نه خو شی ماوه ی هه فته وه دوو هه فته یان ده دامی. دوا جار هه ره شه یه کی خه ست و پروون
 ناشکرایان لی کردم و بییان را گه یاندم که ئه وه هه موو {جه ریمه ته خریبه ی} من برام به ریان
 کردوومه ناهیلن ئاوا بی مقابل به سه رمه وه برپوات. منیش ئاگادارم کردنه وه که هه فته یه کی
 تر وه لامیکیان ده ده مه وه که به ده لی خو یان بی ت په بو هه ندیم به هه ندی خزم و ئاشنا وه
 کردو له ریگای ئه وان هه وه ژوریکیان له هه ولیر بۆ به کری گرتین و پاش ئه وه ی چه ند هاوړی
 و خزمیک ی باوه ر پیکراوم را گه یاندم که پاش رویشتمنمان وای بلاو بکه نه وه که عالی المقام له
 به غداد داده نیشیت!. به نه ینی دایکم و خوشک و خیزانه که م پیچاپه وه و چوین بۆ
 هه ولیر؟، له ویش ماوه یه که له گه ره کی مه نتکاوه مه خته فی بووم و ده گمه ن ده هاتمه ده ره وه.
 پاشان ئاشناو ناسیاویمان له گه ل خه لکیدا کردو هه ویه یه کی ته زوهری ئه سیرم په یدا کرد. زۆر
 خو ش حال بووم به وه ی که جوړئه تی چوونه ده ره وه دم ده رکرد تاکو له سه ر جاده کان ده ست
 گپری بکه م و نانه سکیه که په یدا بکه م. به هه ر حال سی سال له هه ولیر به مره و مه زی
 ژیانمان به سه ر برد. تاکو را په رینه پرۆزه که ی ۱۹۹۱ له را په رینه که دا خو م ئاشکرا کرد که
 تاقیکردنه وه ی پشیمه رگایه تیم هه یه و له زۆر به ی به یه کدا دانه کاند به شداریم کرد و
 به بیی توانا رو لی خو م بینی و ئه رکی سه رشانم به جی هینا. له وکاتانه دا که له کو لان و
 شه قامه کانی هه ولیر شیلیم و شه ربه ت و چلو ره و فانیله ی عه لاگه و گو ره و ی و .. به کور تی
 هه رچی بخورایه و بخورایه ته وه بمژرایه و بلیسرایه وه، بجورایه و قوت بدرایه، له بهر بکرایه و
 له پی کرایه، له سه ر بکرایه و له ده ست بکرایه، به به را بکرایه ده مفرۆشتا. که چی کاکه
 نه وه دیعایه ی بۆ خو ی کردبو که ئه رده لان پیلانی کوشتنی دانا بوو. تی ناگه م ئه م کابرایه
 ته وای مرو ف و مرو فایه تی به دوژمنی خو ی ده زانی ت. پیش ره و ی برام چه ندین نامه ی له
 هه فالانی ری کخستنیه وه که نه بوونه پشیمه رگه له ریگه ی به ریدی ئیرانه وه بۆ چوو بوو
 که گوايه من هه ولی کوشتنی نه وشيروان مسته قام داوه. ئه ویش وه که ئه وه ی پاشان بو ی
 باسکردم که وتبووه باریکی ده رونی زۆر ناخۆشه وه. له لایه که وه به هو ی ئه وه ی که پاش

بۆ ئەورووپا کەسانێکی زۆر لە رێکخستن کە گیرا بوون بە فرسەتییان زانی بوو ، نارااست ئیعتیرافیان لەسەر ناوی ئەو کردبوو کە گوواپە بەر پرسیان بوو، لای رژیەم بە جۆریک لە حەجمی خۆی زلتر کرا بوو کە حکومەتی عێراقی لە رێگای ئینتەر پۆلەوه داوای هینانەوهی کرد بوو. بەو بیانووهی گوواپە تاوان باریکی ناسیاسی و خەتەرناکە. بۆیە مەسەلەی وەرگرتنی پەناھەندەبیەکەمی مەلق مابۆوه. لەلایەکی ترەوه هیچ هەواڵێکی دایکم و ئیمەمی نەدەزانی. سەرباری

خەمی نەبوونی مافی ئیقامەمی نازادو کارو خویندنی خۆی شەرمەزاری بەناو {پلانگێری} منیشی بۆ زیاد بوو بوو.

زۆرجار بیرم دەکردەوه ئاخۆ بەچی تاوانبار کرابم، تۆ بۆی ئەو شێوان نیازی کوشتمنی هەبواپە؟ بەهەر حال نازانم بەلام ئەوهی ئەو شێوانی بناسیایە ئەو نەندەبی ئامان بوو کە ئەگەر ئەو بانگی کرد بە قۆل بەستراوی دەبوواپە چاریکت بۆ خۆت بدۆزییایەوه یان یان خۆت دەرکرداپە! دەلێن لە نیوانی نازەلی دارستانیک بۆلادەبیتهوه کە پراوچیهک پەیدا بوو کە هەر نیچیریک سی گۆونی هەبیت پراوی دەکات! پێوی بەهەلە داوان پەنا دەباتە بەر دارستانیک تر. کاتی شیری پاشا دەلێت: جا خۆ تۆ تەنها دوو گۆونت هەپەوه لەمەترسیدا نەبوویت! پێویەکە دەلێت: بەلێ قوربان جەنابتان راست ئەفەرموون بەلام ئەو پراوچیه لە پیشدا نیچیرەکە دەکوژیت. ئەوسا سەپەر دەکات تا بزانییت دوو گۆونی هەپە یان سیان! من باشبوو وەک پێویەکە ئەو شێوانم دەناسی، سەرباری ئەوه چەندین جار حسابم کرد بوون لە دووان زیاتر دەر نەچوون! بەلام بەداخەوه زۆر کەس ئەم پراوچییە نەدەناسی و توشی داوه کوشندەکانی دەبوو. کەسیکی وەک فەرماندەمی کەرت لە شارباژێر شەهیدی تیکۆشەر خەلیفەمی عبدالله مەرف بەوشیوویە کەوتبوو داوی بپاری ئەو شێوانەوه. کاتی کەریمی بۆ خەلیفە عمری رەشە جووتە شەهید دەکات، شەهید خەلیفە هیچ لە خۆیدا شک نابات و خۆی بەگوناھارو تاوانبار نازانییت خۆی ناشاریتەوه. ئەو شێوان فەرمانی بە کەسیکی ژێر دەسلاتی خۆی داوو کەتۆلەمی شەهید عمری رەشە جووتە کە لەلایەن کەریمی بۆ خەلیفەوه شەهید کرا بوو خەلیفە بکوژنەوه! خەلگینە من ئەو شێوان نانا سم! ئێوه خۆتان حکوم بدن، ئەم کابرایە لە خێلی هەریبە کە یان سورکیبە؟ یان رەیس عەشیرەتی (شەر و البوب جاب)؟. لەو هەس سەپرتەر ئەوویە پاش ۳ سەعات لە شەهید کردنی خەلیفە بروسکەپەکی تر لەلایەن ئەو شێوانەوه دیت کە خەلیفە ئەکوژن و گوایە بەشیان

نەو، ئەو پرسیارەش کە نامەوێت ناوی بهێنم لە سەر ئەو بێنرخ سەیر کردنەى کە گزىنى بۆ ژيانى پيشمه‌رگه و فەرمانى لەسەر بێ بۆ ژيان و مردنى پيشمه‌رگه ناز کردنى بە کوشتنى کەسێكى بى گوناح تاكو ئیستا بە ناوتاونبارترین و بى ئامان‌ترین کەسى ناو یه‌كیته‌ى ده‌زانیت.

نەوشیروان لە لاپه‌ره‌ى ٧٨٢ کە شکۆله‌کەدا لە باسى ملازم موحسینی درنده‌دا ده‌لیته‌ {چەند جارێک جوووه‌ سەر بەختیاری برام و ئەحمەدى مامه‌ په‌زام. جارێک ئەوه‌نده‌ى لە ئەحمەد دابوو، گووی یه‌كى کەپ کرد بوو. هه‌ره‌شه‌ى لە بەختیار کرد بوو، کە ئەگەر لە سلیمانی چى تر پیاوى حکومه‌ت بکوژى، ئەویش بەختیار ئەکوژى}. بېگومان ئەم ده‌ست درېزى و لیدان و هه‌ره‌شانه‌ى مولازم موحسینی تاوانبار لە تۆله‌ى کردارى نەوشیروان بووه‌. به‌لام با بێن و ئەحمەدى مامه‌ په‌زات و بەختیاری برات. کە هه‌ردووکیان سوپاس بۆ خوا ساغ و سلامتەن لە پال لاشه‌ خویناوییه‌کەى خه‌لیفه‌ بى گوناحدا دایان بنین کە لە تۆله‌ى کردارى براکەى ئاوات به‌سەر هیناو به‌راوردیکیان بکەین ئەوسا به‌دئاییه‌وه‌ هه‌ر هه‌موومان ده‌لیین: هه‌زار خۆزگه‌م به‌کەپ بوون!. هه‌زار خۆزگه‌م به‌ لال بوون!. هه‌زار خۆزگه‌م به‌ هه‌ره‌شه‌!. هه‌زار خۆزگوم به‌پاونان!. هه‌زار په‌حمه‌ت لە کفن دز!. تۆش کاکه‌ نەوه‌ ئەو پرۆژه‌یه‌ى گۆران کەمیک بواری دايت. به‌راوردیكى مه‌وزوعیانه‌ى کردارى خۆتى ريفرۆم خواز و کردارى مولازم موحسینی تاوانبارمان بۆ بکه‌ و به‌ راپۆرتیكى مفصل وه‌لامیکمان بۆ بنوسه‌ره‌وه‌، تاكو لە په‌له‌ماندا موناقه‌شه‌ى بکەین!. هه‌ر له‌و سه‌رده‌مه‌دا کە له‌ هه‌ولێر بووم خه‌به‌ریكى پڕ ناسۆرو به‌ئازارم بېگه‌یشت کە فەرمانده‌ى کهرت کاک سالارى حاجى ده‌رویش، پيشمه‌رگه‌ى قاره‌مان و ره‌وشت به‌رزو هۆشيار کە له‌سالى ١٩٧٢وه‌ کۆمه‌له‌ بووه‌، به‌ تاوانى په‌یومندى به‌ رژيمه‌وه‌ گولله‌ باران کراوه‌. پاشان ده‌رکه‌وت کە کاک سالارى چاو نه‌ترس له‌ سه‌رده‌مى ئەنفال و کيميا باران کردنى هه‌له‌بجهدا به‌سه‌رکرده‌ فیرعه‌ونه‌کانى وه‌کو نەوشیروانى ووتبوونه‌و باره‌ى به‌سه‌ر کوردستاندا هاتوو هه‌مووى ئەنجامى سیاسه‌تى هه‌له‌ى ئیوه‌یه‌.

ده‌سه‌وێت به‌و ره‌وشانه‌ بلێم کە واهیمه‌ى ئەوه‌یان کردبوو یان به‌ئه‌نقه‌ست بۆ ده‌رخستنى گه‌وره‌یى گرنكى خۆیان کە به‌رده‌وام پلانیان لە دژ ده‌کریت دیعایه‌ى هه‌رزانیان بلاوکردبووه‌. ئەگەر من نیازی خیانته‌ت و کارى خراپه‌م هه‌بوابه‌ یه‌که‌م، نەم ده‌گوێزایه‌وه‌ بۆ هه‌ولێرو خۆم نه‌ده‌خسته‌ غه‌ریبى و مه‌ترسى گرته‌مه‌وه‌، له‌ کاتیکدا له‌ و سه‌رده‌مانه‌دا

هەل پەرست بوو بوونەوه پیاوی رژیم بە پەرۆش و خۆش حالییەوه ئامادەى
 كاری بوون بەلام خۆش بەختانە پاش ماوەیهكى كەم بەهۆى خەلكە
 بەشەرفەكەى هەولێرەوه غەریبیمان پێوه دیار نەمابوو.

درهەم، دەیان رێكخستى ناو شارى سلیمانى و پاشان هەولێرم دەناسى بە تايبەتى
 ئەوانەى كە بەهۆى تێكەڵاویان لەگەڵ پێشپەرەوى برامدا پێیان ئاشنا بوو بووم تا قە
 كەسیكىان خوین لە لوتى نەهات و تووشى هیچ سەرپەشەیهك نەبوون و خۆش بەختانە
 زۆربەیان لە ژياندان. لە نمونەى ئەو كەسانەش (ناسۆ ئىسماعیل رەشان، كە پاشان بووه
 جیگرى و مزیرى ئاوهدان كردهوه. حەمە جەزای براى دلێرى سەید مەجید، كە ئیستا
 وابزانم ئەندام مەلێبەندى سلیمانییە، خەلاتى شیخ جەنابى برازای شەهید شەهاب، نوری
 حەمە على كە كاتى خۆى بەر پرسی سەرگردایەتى ناو شار بوو، مام رەزای مەعمیلی جگەرەو
 جبار و لوبەبى و خوشكێكى شەهید ئارام و ئەحمەدى پۆلیس و ئاراسى وەستا ئەحمەدو
 مامۆستا حەمە على، پێشپەرەوى مامۆستا گهها كە بە نەخۆشى شیر بەنجە كۆ چى دواى كرد،
 هەر وەها زۆرى تر). سێهەم، من تیناگوم بۆ چى گوايه رژیم هیندە سور بوو لەسەر ئەوهى
 كەسىكى وەك نەوشیروان مستەفا لە ناو ببات؟ ئەگەر نەوشیروان مستەفاو نمونەى ئەو
 نەمێن ئەى كى هیندە چالاك و كارامە شەرى برا كوژى بەناوى خەباتى چینیایەتییهوه
 گەرم بكردايه؟ ئەى كى پێشمەرگەى ناچار بە جاشیتی و دانیشتن و چۆن بۆ خاریج
 بكردايه؟ ئەى كە ساتییه ناسراوهكانى لایەنەكانى تری بەپێشمەرگە بە ئیغفال كردن
 بكردايه؟ ئەى كى پاشان بۆ شارندنەوهى بەلگهیبى تاوانەكانى لە پششى ملهوه ئەو
 پێشمەرگهیهى تەور كوژ بكردايه؟ ئەى كى بە باوكه جگەر سوتاوهكەى هەمان پێشمەرگە كە
 تەنها ووتبوى: {بۆ چى بى دادگایى كردن كورپهكەمتان كوشتوووه} بووتایه ئەگەر كورپهكەتان
 زیندوو بێتەوه دووبارە ئەى كوژمەوه؟ ئەى كى شوپش و خەباتە لە بەرچاوى پێشمەرگە
 ناشرین ناشرین بكردايه؟ دواى راپەرین كاك شوپش ئىسماعیل و كاك قادری حاجى عەلى
 داویان لێكردم كە بگەرێمەوه بۆ سلیمانى، منیش بە پەرۆش و خۆش حالییەوه گەرێمەوه.
 بۆ ئەو مەبەستەش نامەیهکیان بۆ كردم كە رێگرى نەكړیم، لەو كاتەدا بۆ گوێرزانەوه بە
 مالهوه لە نیوان شارەكاندا دەبوايه مۆلەتى رەسمى وەریگیردیت. (سەیری پاشكۆى ژمارە ۲).

هەندێك لە بەرپرسیانى یهكێتى دەیانزانى كە هەمیشە كارەكانم بە دئسۆزى ئەنجام داوه
 و جى ی باوەر بووم و لەو سەردەمانەدا كە نەوشیروان بە دواى بەهانەدا دەگهراو تووشى

بەلایەکم بکات بۆ ماوەی نزیکەى سائیک بەرپرسی کەرتی پارێزگاری باره‌گای مام جەلال
 یە پاش گەڕانەووم بەچەند پوژیک له هەولێر داوام لی کرا که باره‌گایه‌ک دابنێم و
 پارێزگاری رێستگەى دەنگی عەلی کوردستانی بکەم. منیش لەسەر گەردەکەى عەلی ناجی
 باره‌گام داناو ماوەیه‌کی زۆر بەو پەری پەرۆشەووە کارەکانم دەکردو پارێزگاری ئێستەم
 بەکارێکی گەرنگ پێویست دەزانی و کەسانێکی زۆرم لەکەس و کار و هاوڕێیانم کۆکردەووە بۆ
 کاری پێشمەرگایەتی، بۆ نمونە بەرزانی برام و هیوای زاوام و ئاری وەستا ئەحمەدو سادق و
 ئەکرەم و چەند کەسی تر. (سەیری پاشکۆی ژمارە ۲). بەداخەووە بە هۆی ئەووە مۆلەتەم
 نەدرا بەشداری له گرتنی کەرکوک ئەو نەبەردییە میژووویەدا بکەم. پاش ئەوێ هاتمەووە
 بۆ سلێمانی لێرەو لەوێ بەرگۆیم دەکەوت که گوايه من تاوان بارکرابووم بە پلانی کوشتنی
 نەوشیروان له لایەن رێژمەووە. ئەوێ منی سەرسام کرد بوو ئەووە بوو چۆن منیک که له
 شاخ بەتاوانی ئەوێ ئیتلاعاتی ئێرانی بێم پاونرامو چۆن ئەمە له‌گەڵ پلانگێری بۆ
 رێژمیشدا یەک دەگرێتەووە. پیاوی دوو وولات که هەردووکیان له شەڕێکی خوێناوی هەشت
 ساڵ دا بوون؟ سالانێکی زۆر ئەم دوو شتە ناکۆک بەیه‌کەووە له میشکەدا دەزرنگایەووە. کاتی
 که هەندئ فیلمی دۆمکۆمیتتی ئەلمانیم دەبینی که له سەردەمی هیتلەری نازیدا بۆ تیریری
 کۆمەڵ کۆزی جولەکان که بەسەرمايا دار و خوێنمزی هەزاران له لایەکەووە له لایەکی ترەو
 بەکۆمۆنیست تاوانبار دەرکران. راستەوخۆ بەیادی تاوانبار کردنی خۆم بە جاسوسی ئێران
 و عێراق له هەمان کاتدا بەیاد دەهاتەووە. کئ دەلێت نەوشیروان هێندە سەرسام نەبوو
 بەنازییه‌کان تا له هەندئ مەسەلەدا یودیان لی ببینیت؟ خۆ له هەندئ لایەنەووە له یەک
 چوونی له‌گەڵ هیتلەریشدا هەیه. نەوشیروان وەک عیزەتی مەلا له گۆفاری جیهاندا باسی
 دەکات حەزی له نان و تەماتە زۆرە، هیتلەریش تەنها میووە سەوزە خۆر بوووە هەرگیز
 گۆشتی نەخواردوووە. هیتلەر خۆی بە دۆستی کریکاران و هەزارانی ئەلمانى دەزانی و
 زۆریه‌ی هەزاران و کریکارانی کرد بەسوتەمەنى جەنگەکانى. کاکە نەوش بەهەمان شیو
 خۆی بە دۆستی کریکاران و هەزارانی کورد دەزانی لهو شاخ و کیووە ئەیکردن بە گەرووی
 شەری ناوخۆدا. هیتلەر یاسابوو یاساش هیتلەر بوو، نەوشیروانیس یاسا بوو یاساش
 نەوشیروان بوو. بکوژو بپ خۆیان بوون ئەو بە حەجمی گەورەو ئەم بەحەجمی بچوک.
 هیتلەر چیرۆکیکی خۆشەویستی له‌گەڵ ئیفا براوندا بۆ خۆی سازدابوو بەلام خۆشەویستی
 گەورەى تەنها خۆشەویستی ئەلمانیا بوو! نەوشیروانیس له لاپەرەى ۱۹۴۱ کەشکۆلەکه‌یدا

بە حەق ئەو دوو كچەى بە {دايكى نما} يان ووتبوو نەوشىروان رقى لە ژنە باشيان ت. عىزەتى مەلای ھاوړپت لە گوڤارى جيهاندا نا راستەوخۆ باسى ئەم رق لە نايەت دەكات و دەنوسیت {نەوشىروان ئەو سەرگردهیەى كەیفى بە تىكەل بوونى ژنان نايەت}. بەلام باسى ئەو دەكات كى حەزتان لە نىسكىنەيه! منیش بەشبههالى خۆم لە پيشمه‌رگاپه‌تيدا خوا نەى برپت نىسكىنەم زۆر خواردوووه مالى هەژاران و جوتياران ناوا بيت بەلام نىستا خوا بە ناشكورى لىم نەگريت. تۆ بىينم و نىسك نەبىينم. ژن و كچيش دەشوبهينم بە ژيان و جوانى و بوئى خوشى مىسك. هەر بۆيه بيل مناسه‌به ئەم به‌يتهى مەحويه‌كەى لەمەر خۆمانت پيشكەش دەكەم كە مىسك و نىسكى زۆر دىاله كتيكيانه خستۆته وه‌حده و تچادهوه:

مەئولوفە ژه‌وقى زاهيد ئەوه‌نده بەتامى نىسك بىگانە ماوه شه‌مى لە نەشنەى خيتامى

مىسك

شه‌هيد كردنى جواميرى سەرتىپ و هەفاله‌كانى بە فەرمانى نەوشىروان

يه‌كێك لە تاوانه‌كانى ترى نەوشىروان شه‌هيد كردنى جواميرى سەرتىپ و هەفاله‌كانى سەلاح على و حەمەى شىخ حەسەن و زاهير بوو. جوامير يه‌كێك بوو لە پيشمه‌رگەو فەرمانده لە خۆبردوو سەرگه‌وتوووه‌كانى يه‌كيتى. تەواوى تەمەنى لاويتى خۆى بۆ شوپش و گەله‌كەى تەرخان كرده‌بوو. دەيان داستانى سەرسوڤه‌ينه‌رى قاره‌مانانهى لە ميژووى خەباتى پيشمه‌رگەدا بۆ تۆمار كرده‌بوو. ئەوهى بەلايه‌وه هەرزان و بى نرخ بوو تەنها خۆى و گيانى خۆى بوو بەرامبەر نازادى گەله‌كەى. نەمونه‌يه‌كى زىندووى لە خۆبووردووى ئەوه بوو كە لەكاتى بەره‌و پىره‌وه چوونى نەبەرديه‌ك لە رىگا مار پىوهى دەدهات، بەلام تاكو ئەنجام دان و كۆتای شەره‌كە لای كەس ناشكرای ناكات تاكو ئەمە نەبیتە هۆى ئەوهى پيشمه‌رگەكان بە هۆى ژه‌هراوى بوونى سەر تىپه‌كه‌يانەوه تووشى بى و ره‌بى بىن و كارىگه‌رى خرابيان لە سەر بكات. جوامير سەربارى ئەوهى دوو براى شه‌هيدى شوپش بوو. خۆشى هيشتا بىبىكانە بە پىرى مەرگه‌وه ده‌چوو. لە شەرى شاخى حەسەن بەگى پشتى و لاخلو كە من لە نزيكيه‌وه بووم و بەشداى شەره‌كە بووم و جوامير يه‌كێك بوو لەوانه‌ى سەره‌رشتى شەره‌كەى ده‌كرد لە تواناى هىچ قەله‌مىكدا نىيه قاره‌مانى و لە خۆبووردى جوامير وه‌سف بكات، نەبەرديه‌كانى جوامير بە چەندىن باس بە چەندىن لاپه‌ره كۆتای نايەت، ئەو قاره‌مانە شايه‌نى ئەوه‌يه كە نەبەرديه‌كانى بە ووردى بنوسرپته‌وهو بكرپن بە فلىمى سینه‌مايى و

لهو ماوهیهدا که خۆم تهسلیم کردبووه و شاگردی همیده سوری بهقال بووم، کيان که خۆم ناماده کرد بوو بچم بۆ سه رکار له ده رگا درا، دایکی همه ی شیخ حه سن ناوهخت هاته ژوورهه. پاش به خیرهاتنی و هه وال پرسین نامهیهکی دامی و پی ی راگه یاندم که همه و جوامیری سه ریب و هه قالیکی چهک دابنن. منیش نامهکه م خویندهه و بهلامهه شتیکی سه ریب نه بوو چونکه له و سه ردهمه دا دهیان و سه دان پیشمه رگه چه کيان داده ناو دهگه رانهه، که میکیان ده ستیان ده دایه خراپه و زۆربه یان بی خیانهت کردن داده نیشن. دایکی همه باسی ئه وهی ده کرد که شیخ حه سن رازی نییه که بگه رپتههه. منیش و وتم، راسته لیره زیان هه یه و نیش و کارو کاره باو جی ی گه رم هه یه، بهلام نه گه ر بتوانن به میننهه خو یان را بگرن باشتره. ووتی ئه گه ر ده توانی قسه له گه ل شیخ حه سن بکه یت. منیش پرسیم بۆچی نامه ی بۆمن نه ناردهه، ووتی تۆیان به جیگه ی متمانه زانیووه و ئه پانه وی له گه ل عمر سه ربه قسه بکه یت که هه ولی لی بوردنسان بۆ بدات. منیش که چوومه بۆلای شیخ حه سن و باسی مه سه له که مان کرد. شیخ حه سن چه زی ده کرد همه بگه رپتههه، به و مه رجه ی وه کو من و نه وزادی عه به ی تهقی که کاری که باب چیتی ده کرد کاریک بدوژیتهه و توخنی عمر سه ربه نه که ویت. منیش باسی وه زعی جیاوازی عومه رم بۆ کرد که دووژمنایه تیه کی زۆری هه یه و به بی چهک پۆژیک له ژیاندا نامینیتهه وه زعی ئیمه و ئه و جیاوازه. ئه وسا قه ناعه تی کرد. سه ره تا نه م نه زانی چۆن له گه ل عمر بدویم، چونکه ده مزانی که عمریش بۆ مانه وهی خۆی چه ز ده کات که سانی چا و نه ترس و خاوه ن تافیکردنهه بۆ پارستن خۆی خاوه ن تافیکردنهه بۆ پارستن خۆی له نزیك بختههه. بۆیه به چاکم زانی له گه ل ئیبراهیمی وه ستا حه سن که ئه ویش زووتر پیشمه رگه ی 57 سه رگرمه بوو. ماوه یه ک بن له بهر هه ندی هۆی تایبه تی چه کی دانا بوو، هه رهه ها پیشره وی مامۆستا ته ها که ده مزانی په یوه ندی په یوه ندی ریکخراوه یی به کۆمه لهه هه یه هه ندی راپوژر بکه م. پیشره ویش مه سه له که ی به باوکی و مامی (محمد نوری توفیق) گه یاند بوو که به بی ئه وه ی من و بره یم ناگادار بین هه رهه ها نه شان ده زانی که باوک و مامی پیشره و له سه رده می به کره جو و هاو رپیه تیان له گه ل کاکه نه وه دا هه بووه هه واله که راسته وخۆ به نه وشیروان ده گه یه ننههه. سه رباری ئه وه ش پیشره و هات بۆ لام و پی ی و وتم که بیری له مه سه له که کردۆتهه وه و اباشه که ته سلیم ببینههه. به یه که وه چوون بۆ لای عمر سه ربه و نامه یه کيان دایه ده ستی. عمریش ووتی: ئه وه ی

پێشمانی تورکه‌گانه‌وه زۆربه‌یان وا پیشان دده‌ن که کهسانی کراوه‌ بن و په‌گه‌ز په‌رست
 تا راده‌یه‌ک ده‌کری دۆستایه‌تییان له‌ گه‌لدا بکریت. تورکه‌گان به‌ پێچه‌وانه‌وه
 زۆر هاسیستن و له‌گه‌ل یه‌که‌م چاک و چۆنیدا که ده‌زانن کوریته‌ هه‌ستت بریندار ده‌که‌ن و
 ده‌ست به‌ حیکایه‌ته‌ بی‌ سه‌رو به‌ر ده‌که‌ن که کورد نییه‌، بۆیه‌ تالییان دوور بیت سه‌ر
 راحه‌ته‌تریت. له‌ نیوان تورک و ئیرائیه‌کی زۆری نه‌لمانیدا له‌ سه‌ر کاره‌که‌م هاو‌پرتیم
 له‌گه‌ل ئیرائیه‌یه‌کاندا که‌م تا زۆر هه‌یه‌. هه‌ندێ جار که نه‌فه‌رمان نابیت، له‌گه‌ل یه‌ک‌تری‌دا
 ده‌که‌وینه‌ باس و خواسی سیاسیه‌وه‌ ئه‌مانیش که زۆریان بۆ دیت، ده‌لین (کرد از پشت کوه ئ
 مده) واته‌ (کوردی له‌ پشت شاخه‌گانه‌وه‌ هاتوه‌وه) له‌ وه‌شدا مه‌به‌ستیان له‌ وه‌حشیه‌ت و له‌
 یاسا ده‌رچوونی کورده‌. بێگومان به‌رده‌وام هه‌وڵم داوه‌ به‌ شیوازی خۆیان و زیاتر وه‌لامی
 نه‌و تانه‌و ته‌شه‌رانه‌یان به‌ توندی بده‌مه‌وه‌. به‌لام هه‌ندێ جار که بیر له‌ نه‌وشیروان
 ده‌که‌مه‌وه‌، سه‌رباری نه‌وه‌ی ده‌رچووی کۆلیژی یاسایه‌ به‌خۆم ده‌لیم خوا حه‌قه‌ به‌ خۆپای
 ئه‌م ناو و نا‌تۆره‌یان دوا خستوین! حه‌تمه‌ن دوانی وه‌ک نه‌وشیروانیان دیوه‌.

نه‌وشیروان مسته‌فا له‌ لاپه‌ره‌ی ۱۸۶ی که‌شکۆله‌که‌یدا له‌ باسی سێژووپی ووشه‌ی چه‌ته‌دا
 باسی نه‌وه‌ ده‌کات که چه‌ته‌ به‌ مانای پار‌تیزان بووه‌، بیس کراوه‌. بۆیه‌ ترسی خۆی
 ده‌رده‌پریته‌ که ووشه‌ی پێشمه‌رگه‌ش به‌ هۆی راو‌پووته‌وه‌ ئا‌وای به‌سه‌ر بیته‌. له‌و باسه‌دا له‌
 عباره‌ی ﴿خارج عن القانون﴾ ده‌دو‌یت! نه‌ی ئاخۆ په‌می کردنی پێشمه‌رگه‌ به‌بی دادگای
 یاسای و فه‌رمانی فه‌ردی دو‌رچوون له‌ یاسا نییه‌؟ جگه‌ له‌وانه‌ش له‌پریگای باوک و مامی
 پێش‌په‌ره‌ی مامۆستا ته‌هاوه‌ باش ئاگادار بوون که جوامیرو هه‌فاله‌کانی نیازی هیچ
 خراپه‌یه‌کیان نه‌بوو. ته‌نه‌ا ده‌یان ویست دا‌بنیشتن. نه‌ی تۆ بۆچی حه‌ق بۆخۆت ده‌ده‌یت
 هه‌رکاتی شتی‌ک به‌ دلی تۆ نه‌بوو جان‌تاکه‌ت ده‌دا به‌ شانی پێشمه‌رگه‌یه‌که‌دا تافرو‌دگای تاران
 نه‌ده‌وه‌ستایه‌ته‌وه‌ ده‌چوو‌یت بۆ خاریج و له‌به‌ر خاتری براده‌ران نه‌بو‌وایه‌ نه‌ده‌هاتیه‌ته‌وه‌.
 نه‌گه‌ر ئه‌وانیش نه‌و ئیمکانات و پاسپۆرت‌ه‌ی تۆیان له‌ باخه‌لدا بوایه‌ له‌بری گه‌رانه‌وه‌وه
 چونه‌وه‌ به‌رده‌م درهنده‌ترین رژی‌م و به‌قالی و که‌باب چی‌تی و عه‌ره‌بانه‌ پال پێوه‌نان،
 راسته‌وخۆ ده‌چوون بۆ فینا‌و له‌ندن. به‌لام تۆ ته‌نه‌ا بۆ ترساندن خه‌لکی و سه‌پاندنی
 ئاره‌زووه‌ نه‌خۆشه‌کانی خۆت، بۆ هیچ تاوانی‌ک که‌مترین لی‌کدانه‌وه‌ ناکه‌یت و هه‌روا به‌سه‌ر
 پێیه‌وه‌ له‌ زیان و مردنی رۆله‌ی گه‌له‌که‌مان و تیکۆشه‌ران بپاری په‌می و ئیعدام کردن و له‌
 زیندان توند کردنت ده‌دات. ته‌نانه‌ت ته‌نفیزکردنی ئیعدامه‌گه‌ش به‌و په‌ری سوکایه‌تی

له بهر چاوتا نه نجام دهدرا. کاتی که (گراف فون شتاوتنبیرگ) که جهنه پالیکی هیله بو، بۆمبای بۆ کوشتنی هیتلهر له ژیر زهمینی کۆبوونه وهدا داناو پاشان هه وئێ کۆده تاییدا به سههر هیتلهر داو سههر که وئێ به دهست نه هینا. هیتلهر سههاری ئه وهی که ناسراوه به درندهترین کهسی میژووی مرؤفایهتی به شیوهیهکی ئوسولێ سههاری بهمه راسیمیکێ یاسایی بههۆی ۷ سههاریزه وه لهیهک سانیهیدا ۷ گوللهیان ئاراسته ی سههاری کردو پاشان یهک فیههکی میهره بانیان (گلغه الرحمه) نا به سههاریه وه. تهنا نهت هه ندی له جهنه پال و نه فههرانی هاوکاری فون شتاوتنبیرگ له سههاری داوای خۆیان رینگایان درا خۆیان بکوژن. بهلام تۆ و نهوانه ی وهکو خۆت پهروه ردهت کردون به وه پهری سوکایه تییه وه جوامیرو سهلاحی حاجی عهلی و حه مه ی شیخ حه سهن و زاهیریان گولله باران کرد. سهلاح و جوامیری قاره مان هینده فیههکیان پیوه نرا بوو که نه ده ناسرانه وه. تهنا نهت کۆله که ی خانوویهکی گلشیان بۆ سوکایه تی پیکردن به سههاری روخاند بوون. ئه گهر نکوئیش له م راستیانه ده که یهت وه عدی شه ره ف بیته وهکو وه فایهک بۆ هاوسهنگه رانی چه ندین سا له م ئه گهر که سوکاری شه هید جوامیرو سهلاح په زامه ندی دهرده بپن له سههاری مه سه ره فی خۆم که ته نها زهویه کم له کورده ستان و ته که سیه کم له ئه ئمانیا هیه به بۆیان به فرۆشم و دووباره له مه زاره پیروژه که یان دهریان ده هینه وه و ده یان نیرنبۆ پشکنین تا بزانی چه ند گوللویان پیوه نراوه و چه ند شوینی چه سه ته یان پێش شه هید کردن و داوای شه هید کردنیان شکێنراوه. سههاری ئه وه یه له که شکۆله که یه دا ئه یزانی زل و ماقول به پاره نییه، له لاپه ره ی ۱۸۵ دا نوسیویه تی و ده ئیته: ﴿بیگومان سوکایه تی به مردن و گوپر تاوانیکێ گه وره و ناسرینه. له م کورده واریدا ئه مه دا ئه مه به کاریکی نزم دانه نریت﴾.

جهنابی نهوشیروان. دئیابه له وهی کهس چاوه روانی ئه وه له تۆو نمونه ی تۆ ناکات ببیته (دایه تیریزا) و (باوه دامیان) له به فه یی و میهره بانیدا. بهلام ئه م گه له زۆر لیکراوه هه ره یه نه بیته مافی خۆیا نه که سیک سههاری ده یان بیته که هه ره هیج نه بیته له هیتلهریکێ درندهش بۆ بهزه یی تر نه بیته بهرامبه ر به هاوسهنگه رانی. کاکه نه وه ی له یاسا لادهره وه هه موو هه سه تیکی مرؤفایه تی دامال دراو هه ره که سی له هه ره شوینی ک باسی یاسا تۆ بکات تۆ وا باشتره بیلدهنگ و ئه وه شوینه به جی به ئیته. تۆ تهنا نهت ئه وه ی ده وره به ریش چه و اشه کارانه پهروه رده کرد بوو بهرامبه ر هاوسهنگه رکانی خۆیان. بۆیه وهک و پێشمه رگه یهکی دیرین گه رچی مافی ئه وه به خۆم ناده م وهک و تۆ به کهس بلیم ﴿برپۆ

کوردستان به جی بهیله. به لأم تهنها پیشیاریت بۆ دهکهم که سه ری خۆت هه ئیگریت و بۆ بچیت که بیویژدانی و بی یاساییه که ت کاریگه ری له سه ر که س نه بییت. بۆیه باشترین شوین خۆت هه ئیبه ژیره قوتبی سه روو یان خواریو یان دارستانه کانی ئامه زۆنی به پازیل! بیر هاتن له بۆ ئه ورو پای شارستانی مه ئبه ندی حکومی یاسا نه که یته وه! ئیره جی ی تۆ تیانابیته وه. بۆ به دب هختی ئیره و کوردستان زۆر ئاسان بۆته وه. بۆیه هیوام وایه و فیئاو له ندهن نیوهی رینگات بن! تۆ تازه جیگای هیچ هیواو ئاواتیک نه ماوی. بۆیه ته نانه ت شایسته ی ئه م به یته ی مه حویه که ی له مه ر خۆمان که ده ئیت:

بۆگوم بوانی چۆنی مه حه به ته ی، خوا ته بشیری، و السلام و علی تابع الهدی

له بواری تردا چه نین تاوانی تری نه وشیروان ده خمه ره ووه سه باره ت به کوشتن و راوانی تیکۆشه ران و چه ک کردن و ده رکردنی کادیره کانی کۆمه له که ته نها له بیرو بۆ چونه کانیاندا نا ته با بوون له گه ل نه وشیروان مسته فا. هیوام وایه ئه م نوسینه رینگا که ره وه بییت بۆ پیشمه رگه دیره کانی که له نزیکه وه مامه ئه یان له گه ل نه وشیروان مسته فاو نه نه ی ئه ودا کردووه و راستیه کانیان ئاشکرا بکه ین، بیته مه یدان و له بری خه باتی چه کدارانه خه باتی قه له م بگرینه به رو راستیه کانی بخرینه ووه. ده رخستنی راستیه کانی نیشانه ی وه فاو دلسۆزییه بۆ ئه و شه هیدانه ی که به ناره وا بوونه سوته مه نی و قوربانی شه ری برا کوژی، به هاندانی ئه ندازیاری شه ری برا کوژی. وه فایه بۆ ئه و قاره مانانه ی به ناره وا به فه رمانی سه ری ی و درندانه و نایاسایی نه وشیروان مسته فا بوون به قوربانی پیشمه رگه قاره مانه کانی داستانه کانی قه یوان و ماوه ت و هه لاج و دابان و گه رمیان خۆشناوه تی و قه راخ و ده شتی هه ولیره و پشه در بادینانیان به نه ترسانه یه کیتیه که ی جمالی عه لی باپیر و مامه ریشه و سه یید که ریم و سه لآحی موهه ندیس و ده یان و سه دان سه رکرده و پیشمه رگه ی تری شه هیدمان به پاریزن و خوینی شه هیدان به فیره و نه ده ین و کوردستان نه ده ینه ده ست که سانی له یاسا ده رچوو. تا خۆشکه رانی ئاگرو ئازاوه گێری شاخ جه ماوه ری به شه ره ف و تیکۆشه ری شه ره کانییش زه ره مه ند نه که ن و هه موو به ده نگیک دژی ئینقلاب و پلانه کانیان دژی جه ماوه رو خه لکه شوڕشگێره کانی بوه ستینه وه. بی باکانه بلین: به ئی ئه مه رۆ سه رده می قه له م و موراجه عه ته.

له گۆڤاری (ههلبوون) دا ژماره (۳۰)، ئیمه وهك یهك بنه مائه دژی جوینه وهی کۆمه ئیک
 سهر چاره و بویاخ کردن و دابه زان دین، وهك له لاپه ره ی سییه می گۆڤاری ههلبوون له لایه ن
 رامیاره وه کراوه.

چونکه شهید ووریا پشمه رگه یه کی موله زیمی ریک خراوی کۆمه له ی رهنجدهرانی
 کوردستان بووه و جه لاد نه بووه. دژی هه موو بابه تیکی ئیرهابی بووه، ههر بویه به و جوړه
 شهیدیان کرد. وهك خۆت ده ئییت: مملانیکه شاهیده، به لام دلۆپیک بوو له و دهریا
 خوینه ی، که له شه ری ناوخوی ناله باردا رژاوه و هیچ پیویست ناکات رامیار باز به سه ر
 ریکه و تنامه ستراتیژیه که ی یه کی تی و پارتیدا بدات و ئەو لاپه ره کۆنانه هه لباته وه و ناوی
 هیچ که سیکی رابردوو بخاته سه ر پوو په ری گۆڤاره که یان به رامیبه ر به رژه وه ندی تایبه تی.
 رابردوی شه ری براکوژی له گۆر نرا، شه وه تا یه کی تی و پارتی ده ستله ملاننوبه یه کلیست
 دابه زیون و هیچ هینیک له به کیان جیانا کاته وه له دوا ی یه که به حر خوین، رامیار له بی ری
 نه چیت ئەو کاته نه وشیروانیش لیپرسراوی دووه می یه کی تی نیشتمانی بووه هه تا دووسال
 له مه و به ر.

پیویسته شه وهش بیر خۆمان به یینینه وه که یه کی تی نیشتمانی کوردستان به برپاری
 مه که به ی سیاسی له سالی (۱۹۹۴) دا، په شیمان بوونه وه ی خۆیان له کرداری تیرۆر کردنی
 شهید ووریا بلاو کرده وه مه دالیای شۆرشگێریان به کیله که یدا هه لواسی.

بویه بۆ جاری دووه م، دووباره ی ده که ینه وه دژی هه موو بلاو کردنه وه و ورژاندنی
 مه له فی شهید ووریان و به توندی ره خنه ی خۆمان ئاراسته ی هه موو ئەو لایه نه ده که ین
 که ئەم بابه ته بلاو ده که نه وه و به بازرگانندی هه لبژاردنی ده زانین.

تاوانه‌کانی نه‌وشیروان مسته‌فا له‌ناخی منی پێشمه‌رگه‌دا

نه‌رده‌لان ئیسماعیل عارف

به‌شی دووهم

کاتیك كه‌ووشه‌ی گۆران و ریفۆرم و حکومی یاسا سبه‌ی به‌رگویمان ده‌که‌وێت راسته‌وخۆ بیرمان بۆ دابهرین له‌ هه‌ل و مه‌رجی ئه‌مپۆ ده‌جیت و بیر له‌ سبه‌پینییه‌کی باشتر و دره‌وشاوهر ده‌که‌پینه‌وه. به‌تایبه‌تی که‌سانیک که‌ خۆشترین سالانی لاویان به‌ر برسیتی و نه‌بوونی سه‌رماو گه‌رماو ئه‌شکه‌نجه‌و سوکایه‌تی پیکردنی دوژمان و دله‌راوکیی پووبه‌رپووبونه‌وه‌ی مه‌رگ به‌سه‌ر بریدییت له‌ که‌سانی تر زووتر و به‌ په‌رۆش تر به‌ره‌و گۆرپانکاری بۆ ژيانیکی باشتر و نازاد و پیر سه‌ره‌به‌رزى ده‌چن. بۆیه‌ که‌سیکی وه‌ک و من و خیزانه‌که‌م و زۆر له‌ هاوسه‌نگه‌رانم گه‌ر بلێم نمونه‌یه‌کی له‌به‌ر چاو قوربانیه‌کانی ناره‌وایی زولمی زۆری داگیر که‌ران و نابه‌رابه‌ری کۆمه‌لایه‌تی بوون ته‌واوی ژيانمان به‌هيوای گۆرپان و هاتنه‌دی مافه‌کانی خۆم و گه‌له‌که‌م بوو زیاده‌رپۆییم نه‌کردوه‌ هه‌ر بۆیه‌ کاتیك ووشه‌ی گۆرپان و سبه‌ی ده‌بیستم وا هه‌ست ده‌که‌م جاریکى تر به‌چاوی کراوه‌وه له‌ دایک ده‌بمه‌وه ئه‌و ژيانه‌ی که‌ له‌مندا لیمه‌وه که‌ دۆزه‌خیکى سه‌ر دنیا بووه به‌ره‌و به‌هه‌شتیکى کامه‌ران و سه‌ره‌به‌رزى ده‌بات به‌لام کاتیك ده‌بیستم وا هه‌ست ده‌که‌م بانگه‌وازی گۆرپان و مژده‌ی سبه‌ی له‌ چ ده‌نگیکى درو نازواله‌وه دیت له‌و خه‌وه‌شیرینه‌وه راده‌په‌رم ده‌یان پرسیاری گومانای له‌ناخدا سه‌ر هه‌لده‌دن و یه‌خه‌م ده‌گرن و ده‌نگی ئه‌و تیکۆشه‌رانه‌ی هاوسه‌نگه‌رن قوربانیه‌کانی پالنه‌وانی گۆرپان به‌ گویمدا نه‌ک ده‌چرپینن به‌لکو ده‌قیژینن ئیخه‌م راده‌ته‌کینن و ده‌لین: چاوه‌پروانی و نه‌رمى مؤرّف دۆستی که‌مه‌ گه‌ر له‌ په‌يامبه‌ریکی دل ره‌ق و درنده‌وه بیته‌.

چاوه‌پروانی روناکییه‌ک مه‌که‌ گه‌ر له‌ناخی ده‌یجوره‌وه بیته‌. چاوه‌پروانی دلسۆزی له‌ ده‌رونیکى پیر قینه‌وه مه‌که‌ که‌ خۆشى له‌ نازاری کوشتنی دلسۆزان بیه‌ینیت. چاوه‌پروانی حکومی یاسا له‌که‌سیک مه‌که‌ که‌ ته‌واوی ژيانی پێشیلکردنی یاسا مرۆفاییه‌تییه‌کان بووبیته‌ کاتیك ئه‌م لاپه‌رانه‌ پیر ده‌که‌مه‌وه له‌ خۆم ده‌پرسه‌م بۆچی له‌ناخی خۆمه‌وه هیزیک پالنه‌م پێوه ده‌نیت که‌ راستیه‌کانی گۆرپان و دروست که‌رى سبه‌ی پیر له‌یاسا و شارستانیه‌ت

پروان مستهفا بخه مه سهه كاغزه توبلئى نوسينهكهى منيش بچيته ريزى
 كاني هه لئبژاردن؟! منيك كه نه اغام و نه كوئخا نه پايه يهكى بنه ماله يه
 بهه روا ننه هه يه كه دهورو بهه كهه داواى دهنگم بكه ن نه وزيرو نه گزير نه بهه ريسكى
 دهست رويشتوووم كه بهه رژه وهنديه كاني دهورو بهه بهه ريزم نه خاوهنى كتىپ و ووتارى
 بهه ييزم نه خاوهنى ماچسته رو دكتورام كه گوئ له و ته كانم بهه بهه روزه وه بگيرت نه
 بهه رژه وهنديه كاني تايه تيم هه يه. له ته واوى ژيانى پيشمه رگايه تيم دا تنها تنها تفه ننگيكي
 بئ شهرم له دوژمن خوهرهوشان و دووگيرفاني بهه تال سكيكي برسى و ووره يهكى بهه رزم
 هه بووه. زياده روييم نه كه دهوو هه گهر بلئيم بهه ژماره ي ته واوى ووشه زل و بريقه دارو
 چه واشه كه ره كاني نوسينه كاني نه وشيروان مستهفا هه ره له گوڤارى رزگار يه وه تاكو
 بهه نه كهان يه كه تزي دهسكيين هه تا له كه ناري دانوبه وه تا خري ناوه زهنگ، فيشه كهه
 بهه دووژماني كه له كه مه وه نايبت. رهنگه بهه رسن بو ناسوريه كانم دهخه مه سهه كاغزه. دوور
 نيه بهه وئ ناوه كه مه وه كه سانيك بلئ نهرئ نه وه كورئ ئيسماعيل عارفي پارتي نيه؟
 كورئ نه و پياوه نيه كه ته واوى ژيانى دلئسوزى پارتي و بارزاني بوو؟ كه واته شتيكي
 ناسايه كه دزي پيشه روو قاره ماني گوڤان شتيك بنوسيت!. نه وسا هينده بهه سه كه بهه
 كه سانه بلئيم سهه ربارى ريزى گه و ره و بيپايانم بو خوالئخوش بوو ئيسماعيل عارف كه
 هه ره له ته مه نى ۲۲ ساليه وه له مه هاباتي يه كهه كۆمارى كوردستان بهه شدارى له خه بات و
 تيكوشان بوو، پاشان ۱۱ سالي له زيندانه كاني نوگره سه مان و نه بوغريپ بهه سهه برده. له
 كاتيكا له وه سهه رده مه دا تنها ئيمزاو برائت نوسينئ بهه س بوو بو ئازاد بوونى. بهه لام
 هه رگيز سهه رى بو دوژمنان شوڤ نه كرد. پاش زيندانئيش ته واوى ژيانى بهه شاخه وه بوو. بهه لام
 جكه له وهى كه باوكيكي ئورگانيم بووه هه يچ بهه يوه ندى و نزيكه كه مان له گه ل يه كه تيدا
 نه بووه. نهك له بهه ر نه وهى كه نه وه پارتي بووه و من يه كيتي، نهك له بهه ر نه وهى نه وه باوكي
 دلرهبه بووه، يان منداليكي بيوه فاي بووم. بهه لكو له بهه ر هويه كى زور ساده، تا نه و كاته ي
 پيشمه ركه بوو له شاخه كان دامن منداليكم بووم له شاردا بهه برسيتي و كهه دهه رمه تي و
 بهه خيزانيكي شهه كه سه يه وه له تاقه ژوريكي كريد ا گوزه ره انمان بهه سهه دهه رده. كاتيكيش
 نه وه ته مه ن و سه ختي زيندان و شاخه كان ناچارى كرد بوو بگه رپته وه وه له شاردا دابنئيشيت و
 من له شاخه كان دا پيشمه ركه بووم سنگم بهه گولله وه ده ناو له چه ره سهه ر يه كاني شاره وه
 كه و ته نازارو نه شه كه نه جه كاني شاخه وه! نه و نازارو نه شه كه نه جانه ي كه گه و ره ترين سهه رمايه و

گەمانن. من و باوکم تەنھا شتیک کە ھاوبەش بوو لە نێوانماندا گەرچی لە دوو
 جیاوازا بووین ئەو بوو کە بەھەردوو کمان دەوترا پێشمەرگە داوای گۆرانمان
 دەکردو چاومان بڕیبوو سەبەھەکی درەوشاوو ئازاد بۆ خۆمان و گەلە کەمان! لە کاتی کدا
 ئێم بەسە دەنوسم ووتەکانی نەوشیروان مستەفا وەک زوژن بەلەشمان دەچن کاتی کە لە باسی
 یەکیەک لە ڕاکردنە تەکتیکەکانی دا لە (کیشە یارتی و یەکی تێ، لاپەرە ۱۰) دا دەلیت (وو یستم
 ئیتر لە ژبانی سیاسی و گشتی بکشی مەو و خەریکی ژبانی تایبەتی خۆم بەم. منیش وەک
 ھەموو کەسیکی تر کە خێزانە کە ی خۆم خوش دەوی... ھەلی سەفەرم بۆ رەخساو چرام
 وەرگرتەو و چووم بۆ ئەوروپا) (وەک ئەو ی ئەو تەنھا کە سیکی بێت خێزانی ھەبوو بێت و
 خێزانە کە ی خۆی خوش بوو بێت. نەخێر ئەو تەنھا کە سیکی لەو جوو کە سانە ی کە
 تەنھا خۆی دەبینی. ئەو ی جیگە ی سەیرە دەم لە خوشە ویستی باوک و منداڵ دەدات! ئە ی
 وەلامی باوکی ئەو پێشمەرگە فارەمانتە چی دەداتەو کە جگەر گۆشە کانیان بە فەرمانی
 بێداد گایی و دەرھەقی و فەرھەقوشی نەوشیروان دێندانە کوژان و گۆر وونکران؟ ئە ی وەلامی
 منداڵی ئەو پێشمەرگانە چی دەداتەو کە باوکیان بەئەسیری خۆی تەسلیمی بەزەیی
 بەرامبەر کە یان کردبوو بەزەردەخەنە یەکی گالته جار ییەو بە چە کدارە کانی ئەوت:) بیان
 بەن بۆ پشتی گەدە کە، بەتەما نەبەن فەلەویان کە یان! سەر کردە ی تیکۆشەر و دیموکرات خواز
 ئەم ھەموو شارستانی و حوکمی یاسایە چۆن ئاوا لە گورگیکی وەک تۆو لە پەر سەریان
 ھەلدا؟! تۆبلی ی (نما) خوشە ویستە کە ی کورت کە لە لەندەن دە یخویند یان (چیا) نازیزە کە ی
 کە خویندنی لە لەندەن تەواو کردو ئیستاش لە ئەمەریکا دە یخوینت و منیش بەھەزار
 دەردی سەر لە سیی ناوەندی زیاترم پێ تەواو نە کرا، ئەم دروشمانە یلن بە پۆستا بۆ
 نە نار د بیت؟! یان ئیستای مۆدیلی حوکمی یاسا و شارستانی تە؟! یان ئیستا گوێ لە مار کسیم
 و ماویزم و کیم ئیل سونگ و کیم ئیل یونگ و پارتی پێشەر و زەبرو زەنگی شۆرش
 گیرانە ناگرت؟ بۆیە ناچاریت کالایە کە ی سەردەم و مۆدیلیکی نوێ بخەیتە بازارەو! ئەم
 ووتانە ی من مانای ئەو ی نییە کە باوەر م بە ناوەرۆکی گۆران نییە بەلام باوەر ی بەتۆ نییە.
 لەبەر ئەو ی دروشمی گورگ فرمیسیکی تیمساحن! ئەم نوسینە ی من نەبەشیکی بچوکی
 کامپینی ھەلزار د نە کانه، نەکیشە ی بنەمالە یی و پارتی و یەکی تێ یە، نەقینیکی تایبە تیمە
 بەرامبەر بە تۆ. بەلکو تەنھا دەر بڕینی ھەست و وەفامە بۆ پێشمەرگە ھاوسەنگەر کەمان کە
 بەفەرمانی تۆو بەھوی دێندە یی تۆو شەھید کراون. کە سانیک کە لەباوک و دایک و خوشک

و ٻيا ٽي سوڙتر بووين بڙ يه ڪٿري. ٺهه نوسينه تنهه دهريپيني وهفامه بڙ راستي، بڙ ويڙداني به ڪه سانيڪت بنا سينيڪه جهه واشهت ڪردون و داوي سهراب ڪه وتون. گهر جي توڙ وادهراني ناحه زهڪانت له زماره نايهن و دهيان وسه دان دوڙمني وههميت بڙ خوٽ دروست دهڪرد و دروست دهڪهيت. به لام من هه رگيز نه مويس تووه نازاريڪت پي بگه يهنه به لگو به پيچه وانه وه به زهيم به دهرونه لاوازه ڪه تاو به زهيم پيٽا ديٽه وه، چونڪه له وراستييه تيگه يشتووم ڪه تاوانباران خوڻيان قورباني تاوانه ڪاني خوڻيان، گهر جي به سهه ر خوڻيان دا نه هيئن. ٽيوه مانان نهڪ خوٽان به تاوانبار نازانن به لگو خوٽان به له خوڻووردوويهڪ له قه لاهم ددهن ڪه هه ڪاريڪ دهڪهن و ته نانته هه بهرپرسياري و زهعامه تيگيش و مرده گرن له پيٽاو ڪه ساني ترو له بهر خاتري ڪه ساني تر بووه. ڪاتي باس له و مرگرٽني بهر پرسياري ڪو مه له ڪه دهڪهن، دهڪهن به منته و ده ٽين باوه پرتان به مارڪسي و لينيني ڪو مونيڙم نه بووه (وهڪ نه وه) خوٽان له ڪه ڪه شڪو له ڪه تان دا، پهنجه ڪان يه ڪٿري ده شڪين ٽي نوسيو تانه. به لام تنهه له بهر خاتري داواي برادران بهرپرس (ڪو مه له مارڪسي لينيني رڙگاري ڪوردستان) تان گرتبووه نه ستو! هه له بهر خاتري داواي برادران يني له نه وروپا گه رانه وه (ڪيشه ي پارتی و يه ڪيٽي لاپه رپه ١٠). نه ترسم نه گهر خوا ته مهنتان دريڙ بڪات رڙيڪ له رڙان نه وراستي هه ٽاڪرا بڪن ڪه نه م دروشم و ڪالا نويانه هه له بهر خاترا نه و داواي برادران بووه. له نيو خاترو خوٽريه ڪان دا له هه مووي گائته جار تر نه وهيه ڪه ده ٽيٽ ڙن هيٺنه ڪه شتان به هو داواي برادران و بڙ خاترو خاترڪاري بووه. تو ڪه سيڪي وهڪ نه وه ي هاوري چل ساليه ڪهت ر هغه تي مه لا زاده ده ٽيٽ نيسيڪينهت بخه نه به ردهم ده پخويت!، حه زت له نان و ته ماتيه! ڪه يفت به تيڪه ل بووني ڙان نايهت! دهيان سيفاتي تري خارق العاده ده توانيٽ بيان نوسيته وه! رهنه هه ناسه هه بهر خاتري برادران هه لمڙيٽ! به راستي نه گهر له نزيڪه وه نه مناسيتايه نه مده زاني به چ پيغه مبهريڪ به راوردت بڪه م! هه ڙانيڪ ڪه له تهنگانه دا، له رڙه سهخته ڪان ناچار بوونده ست به دهسته پوشيڪه وه بگرن بڙ خو رڙگار ڪردن و ڙيان يڪي باشر ڪالاو سيفاته مزه و مره هه رزان به هاڪاني جهه نابتيان به خوڻي خوڻيان ليده ڪرپٽ. دوور نييه نه مرپوش هه به و نرخه ي جارن له خسته يان به ريت. هيوام وايه پاش تافيڪردنه وهيه ڪي دوورو دريڙ ٽيستا هو شياران ترو چاڪرا و تر برپار له سهه ر خوٽ و ڪالاو بازار دروشمه ڪانت بدن، گهر جي دلنيام نه مرپو پيويستيمان به و ڪالاو دروشمانه يهن به لام له بازاريڪي پاڪ دا نهڪ

ئىمەيەكى پېشمەرگەي {كۆن} كه لهترسى سوکایهتی پیکردن و گالته
 تۆ خۆمان ناونا پېشمەرگەي دێرین (کاتیک هاتبونه لات و باسی پېشمەرگەيەکی
 کۆنیان کرد بوو، جهنابتان ووتبوی: {شەرابی کۆنم بیستوووه بهلام پېشمەرگەي کۆنم
 نهبیستوووه}). من چ کاریکم بهم نوسینه ههبوو. ئەگەر ناسۆری ئەو پېشمەرگە قارەمان و
 له خۆبوردوانه نهبیته كه تۆ راستهوخۆ و ناراستهوخۆ بویته هۆی کوشتیان. ئەوه تهنه
 وویژدانمه كه داوام لی دهکات ئەو تاوانه بخرمه روو كه بهرامبەر هاوسهنگهرايم له لایهن
 تۆوه ئەنجام دراوه. ئیستاش دهستت بهدمتا هیناوه و پێغمه مبهری گۆران حکومی یاساو
 شارستانییهت هەر خۆیهتی. تۆ كه لهبەر خاتری خاتران بهرپرسی یهكهمی کۆمهلهی
 رهنجدرمان بوویت و له رهنجدهرو زهحمهت کێشان ددهوایت و له چینهکانی خوارهوی
 کۆمهله ددهوایت. نوسینهکانت له ئەلقه رۆشنیرییهکانی شاخ و شاری کۆمهلهدا
 دهخوینرایهوه و دهبویه وهکو مهحفوزات لهبهرمان بکردایه. سهری زمان و ژیری زمانت
 دهرههگ و اغاو بنه ماله بوو. تهحههات ئەکهم ئەگەر رۆژیک له رۆژان بهفدرمانی تۆ کورپی
 یهکێک لهوانه ی به دوژمنی چینیاییهتیت لهقهلهم دهدان خوین له لوتی هاتبیته. نهخیر
 وهکو کهسه دهرن لاوازهکان بۆ ئەوهی گهورهیی خۆت دوباره و دوباره بهخۆت بهسلینیتهوه
 تهنه و تهنه له نیوان کورپی ههزارو بیگهسهکان و بنه ماله ی نهناسراو بی پله و پایه
 قوربانییهکانی خۆت ههلبێژارد. ههندی له قوربانییهکانی دهرونه نهخۆشهکته بهرامبەر
 بجوکتین ههله خهلتانی خوین دهکرد. ههندیکی تریانت ئاخود ئاسا موزیان به
 ناراستهیهکدا دهبرد که بکهونه ههلهیه کهوه لهسهریان بکهیت بهمال و سوکایهتیان
 بپیکهیت و چاوی خۆت له خوینیان تیر بکهیت. من لێرهدا نایم له تاوانهکانی تهواوی
 زیانت بدویم. ئەوه له توانای منیکی پېشمەرگەي سادهدا نییه و بۆ قهلهم و ویژدانی میژوو
 نوسانی دادهنیم. له بهشهکانی داها توودا تهنه لهو تاوانانه ددهویم که بهرامبەر به خۆم و
 هاوسهنگهراي پېشمەرگه له لایهن تۆوه ئەنجام دراوه له نزیکهوه ئاگاداریم و بۆ ئەم
 دونیاو ئەو دنیا شایهتیم. دهیخمه بهردهم خوینهرانتا بزانت چ رابردوویهکی درندهو
 خویناویت ههیه بهرامبەر پېشمەرگه و ئەوهی ناوی ههست و خۆشهویستییه، نهک بۆ
 ههزارو رهنجدرمان تهنهت بۆ هیچ مرۆفیک له تۆدا نییه. ههگیز نرخی پېشمەرگەي
 ههزارو چینه زۆر لیکراوهکان له فهرههنگی تۆدا نهبووه و بی نامۆیت.

بەگەمین قوربانییەکانی تۆ که لە نزیکەوه ئاگاداریم عمری کۆری مام حەسەنی چایچیە،

بەهۆی ئەوەی که باوکی پۆلیس بوو بۆ ماوهیهکی زۆر بە هۆی هەلۆیستی کوردانە ی بۆ باشوری ئێراق دوور خرابووه. کاتی که گەرابوونەوه کوردستان عمر کوردی باش نەدەزانی و بەنەریتی عەرەب جزاشە ی لەبەر دەرکرد بۆیە منداڵان ناویان لێ نابوو (عمر عەرەب). ئیتر ئەو ناوەی بەسەر دا دابرا. بنەمالە که بیان لە بنەرەتدا خەلکی (ولاخلو) ی دۆلی جافایەتین. ولاخلو یەکیکە لەو گوندانە ی که بەدلسۆزی و بەتەنگەوه هاتنی پێشمەرگەو خزمەتیان بە شۆرش ناسراون و هەرگیز کەسی سەر بەرژیمیان تیدا هەلنەکەوتوو. عمر بەهۆی دەسکورتی باوکییەوه هەر لە منداڵییەوه کریکاری مەیدانە که بوون منداڵیکی تەمەن پانزە سالی و کەمیک کورتە بالای لاوازو شەرمەن. دەگەمەن وەستا قۆنتەرات چییەکان تییان رادەبینی بتوانی بەردی نەقاری لە گەرما ی هاوینی سوتینەر و کرپۆە ی سەرماو رەشەبا شومەکە ی سلیمانیدا بتوانیت بختە سەرشان و بیداتە دەست وەستا. یان توانای ئەوەی هەبیت جەبلە ی چیمەنتۆ بگریتەوه. هەر بۆیە وەک ئەوەی خۆی دەپوتک ئەگەر لە هەفتە یەگدا سی رۆژ بیان بەر دمایەتە سەر کار وام دەزانی هەموو دنیا هی خۆمە. بەلام ئەو جەستە لاوازه دلی هیندە ی بەردە نەقاریەکان و ئیرادە ی هیندە ی لوتکە ی قەندیل بەرز بوو. ئەو قەندیلە ی که نەوشیروان لە بنارەکە ی دا لە خانووە تاپبەتییهکە ی دا تەنھا کتیبی دەخویندەوه و هەندێ پێشمەرگە ی دەخەساندو ناوتان دەنان مراسل و نانی ئامادەیان دەخستە بەردەست بەر پرسیان. تۆی نەوشیروانی ی یەکیک بوویت لەوانە که ئەرکە قورسەکەتان تەنھا دەرکردنی فەرمانی نارەوا بوو. ئەو بناری قەندیلە ی که شەهید بەکر دەپوت: پشتمان شکا ئەوەندەمان سندوقە مەشروب و جگەرە بۆکاک نەوشیروان گوێزایەوه. رەنگە شەهید بەکر بەهەلەدا چوو بێت و سندوقە تەماتەو خەیار بووبن که گواپە تۆی زاهید زۆرتان حەز لێیەتی!. عمر عەرەب سەرباری مەینەتییهکانی گوزەران و ئەرکی خوشک و برا منداڵەکانی، چەندین سال لەناو شاردا لە ریزی ریکخستەکانی کۆمەلەکەدا چالاک بوو. بەهۆی ئاستی کەمی خویندەوارییهوه نەیتوانیبوو لە مەسەلە تیرۆرەکان و مەسەلە سیاسیه ئالۆزەکان دا قوڵ بێتەوه و ئیوه ئاسانە فەلسەفە ی مۆدیپرنی بیستبوو، نە دەیزانی فەلسەفە ی پۆست مۆدیپرن مانای چی. وەکو تۆش خوا شانسی ئەوەی نەدابوو یه وەکو ئەوەی رەفەعتی مەلا ئەلئیت: { لە بنەمالە یەکی ناسراوی رۆشنیری شاری سلیمانی }

ئەمەلوانەى كە نەوشىروان خۆى ئەسەردەمى بازارى گەرمى كۆمۇنىستەكەى دا ئەو كىتەبەكەى دا كە بەنوسىنە ووردەكە ناسرا بوو ناوى نابوون {ووردە بۆ رزۋاى خۆ پارىز}.
 ەمر وەك و كورپى تەواوى ەزارانى دونيا ئەركەكانى لەبرى نووسىن و بىركردنەووە
 فەرمان دان ەەر لە مندالىيەووە سنگ بە فيشەكەوونان و كارى چەكدارى بوو. لە سالى ۱۹۸۰دا
 پاش ئاشكرا بوونى پەنا دەباتە بەر شاخ و دەچىتە رىزى پيشمەرگەووە. سەرەتا وەكو
 سەرچەم پيشمەرگەيەكى نوئى دەيكەنە حەمالى گوللە ئار بى جى. پاش ئەووى چەك
 وەردەگرىت بەهەول و لە خۆبوردويى خۆى دەكرىتە فەرمىتندەى مەفرەزوو پاشان دەبىتە
 فەرماندەى كەرت. ەمر تاكو ۱۹۸۷ زۆر بەلەخۆبوردويىووە دەيان داستانى قارەمانانەى تۆمار
 كرد. ئەگەر كورپى مام حەسەنىكى ەزار ئەبووايووە لە بنەمالە ناسراوەكان بووايووە لە
 بنەمالە ناسراوەكان بووايووە خويندەوارىكى باشى ەبووايووە دەبووايووە پلەى سەركردەيەكى
 سەربازى پى بدرايوە. خۆش بەختانە لە لەسالى ۱۹۸۱ووە تاكو ۱۹۸۷هاوسەنگەرى ەمر ەرەب
 بووم. چىرۆكىكى ئازادى و لە خۆبوردويى و دەست وەشانندە بە زەبرەكانى لە رۆژم
 لەتەواوى ناوچەكەدا دەنگى دابووە. ەرگىز لە يادم ناچىتەووە كە لە ناخى دلەووە سوئىندى
 دەخواردو دەيووت: بە گۆرپى كاك ئارام، ئەبىت ئىسراحت لە پياوانى رۆژم بېرم، واين
 بەسەر بەينم لە ەيچ كات شوئىنكىدا ەست بە ئاسودەيى نەكەن، ئەووى شەو بۆم بكرى
 بەكەرتەكەمەووە دەچمە سەريان، ئەوانەى خۆيان و مائەكانيان ترسنۆكانە قايم كردووەو
 بەشەو دەستم ناين گاتى، رۆزى نيوەرۆ بە سزاي گەل و شۆرشيان دەگەيەنم. بەدلئىيايووە
 ەمر ەمىشە بەزىادەووە بەئىنەكانى خۆى بەجى دەهيناو لە شەرى پارتى زانى و ئىغتيالانى
 رۆزو ناوشاردا يەككە بوو لەو داھىنەرانەى كە دەبووايووە شىوازەكانى كارى بنوسرايوەتەووە بۆ
 نەوەكانى داھاتوو سودى ئى ببينرايوە.

پيشمەرگەى دېرىن و فەرماندەى كەرت سابىر كۆكەيى لە كىتەبەكەى دا لاپەرە ۱۰۸ و ۱۱۱
 باسى ەرىمى چواردا لە ەمر ەرەب دەيووت و دەئىت: {پيشمەرگەيەكى قارەمان بەناوى
 ەمر ەرەب لە ناو ەرىمەكەدا ناوبانگى ئازايەتى دەرکرد بوو خەلكى سلیمانى بوو... ەمر
 ەرەب بەدەيان چالاکى و نەبەردى نواند، حكومەتى ەراسان كرد بوو لە ناوچەى
 سلیمانى. لە دوايدا بوو بە قارەمانترىن فەرماندەى كەرتى چوار}. ەمر ەرەب ەيندە بە
 وەفاو دلۆسۆزى ھاوسەنگەرەكانى بوو كە ژيانى خۆى بۆ مانەوەيان زۆر بەبى نرخ

مستهفا له برى ئەوەى ئەم دەست وەشانندنە وەگو وەرەقەيەك بەكاربەيئيت
 بۆ ئوردەركانى تچاوەزەكانى رژیەم بۆ سەر پێكەوتنى شەرپ راگرتن و شەهید كردنى
 نامەردانەى پێشمەرگە، عمر عەرەب بانگ دەكات و لەبرى ئەوەى بە شیوەى ئوسولێ له
 چوار چۆیەیهكى یاسایى و رێزدا لیکۆلینەوهى لهگەڵدا بکات و لایەنە باشەکان و خراپەکانى
 ئەو کارەو چالاکى و هۆکارى ئەو کارە سەر بەخۆیەى بخاتە دووتای تەرازووە، حساب بۆ
 داغى عاتیفى مەسەلەكە بکات وەگو فرسەتێكى باش دەيقۆزیتەوه بۆ پیاوێ كردنى رەفتارە
 فەردى و اغا و کوێخا ئاساییهكانى و سوکایهتێ زۆرى پێدەهات و چەندین جار خوێپرى و
 سەرسەرى دەكات و چەكى دەكات و له فەرماندەبى كەرت لای دەبات. بەگورتى خۆى
 ووتەنى تپۆى دەكات. تپۆ! ووشە موفەزەلەكەى نەوشىروان مستهفا كە بەشانازىبەوه خۆى
 له (پەنجەكان يەكترى دەشکينن لا پەرەى ۱۹۷) دا باسى دەكات و دەئیت: { ئەوانەى
 موخالفەيان ئەکرد هەتا پەريان بەرز تر بووايه سزاكەيان قورستر ئەبوو، ئەو كاتە ووشەى
 تپۆ! بلاو بوووه. ئەم ووشەيەمان له شيعرەكەى مەحوى وەرگرت بوو كە ئەئیت: دنيا
 تپۆيه مەوهستە تيا تپۆ! دۆزینەوه وەرگرتنى ئەم ووشەيه خۆ گرتنى كۆى بىستون
 نيه كە بەهەرەومزى كردبیتان. نەوشىروانى ئەدەب دۆست!، تۆيەك كە سەرچاوەكەى
 واباش شارەزایى بە دلتيايیهوه يەكێكە له شانازىبەكانى جەنابتان. بەلام ئەى سەرکردەى
 {حەكیم} بۆچى له دیوانى مەحویهكى سوڤى و له تەواوى شيعرە عىرفانىيەكانیدا جگە لەم
 ووشەيه چاوهكانت هيچ يترى نەبينيوه؟ بە تايبەتێ له شيعرەكانى مەحويدا! كە
 لەناستىكەدان، (ئەحمەدى مەلا) گەر بەهەڵدا نەچویم له زانكۆيەكى فەرەنسا دکتۆراى تيا
 هیناوه، بۆچى هەندى جار ياخود بلیم زۆر جار له برى ئەوەى چاويلكەى مۆدیرين و
 پۆست مۆدیرين بکەيته چاو. بەهەستێكى بە نزم روانين له پێشمەرگەو كەسانى خوار
 خۆت، لووت بە پەرەى دیوانە شيعریەگان دادەهيئیت تا خوا بکات چاوهكانت بەسەر
 ووشەيهكى پەر سوکایهتیدا بنیشیتەوه و حەقى بکەيت و كەسانى ژیر دەسلەلتى پى رسوا
 بکەيت؟. جەنەبتان له باسى داھینانى نەريتى بزێودا سەبارەت بە بارزانى دەئیت: {مەلا
 مستهفا پیاویكى جنيو فرۆش و دەم پيس بوو} ئى خۆ جەنابتان گوايه وەگو بارزانى نين!
 خۆتان ووتەنى: مەلا مستهفا بە مندالی نەخرا بووه بەر خویندن. بەلام جەنابتان خوانە
 پیرى جگە لەوەى كتیبخانەكەى باوكى رەحمەتیتان ئەم دیوو ئەو دیوو كردوووه هەر
 لقەكانى ئەدەبە وەتاكو زمان و میژوو جوگرافیاو یاساو زانستى سیاسەت فقەو

شەرىعە و ئىسلام ناسى سونى تەفسىرى جلالىدىن سىد قوتب وشىعەى دوانزە ئىمامى و
 ى و عەلەوى و عەرزى بەخزمەتتان بکەم فەلسەفەى کلاسیک و مۆدېرن و پۆست
 مۆدېرن کۆمۇنىزم بەگ بىخى ئەلمانى و فەپرنسى پروسى چىنى و کوبى و کۆریایى شارەزان،
 تەننەت لە باران و کشتوکال و بەروبوومى کشتوکالى و جوړهکانى پراو زور شارەزان لە خوا
 بەزیاد بىت ئىستا سۆسىال دیموکراتەکش هاتۆتە بانى! ئەى بۆ نوسینەکانت وەك ئەوہى
 بەهەئەدا نەچوبم حمە سەعید حەسەن دەئىت: کەشکۆل ئاسایە؟ بەلام لە ووشەى
 سوکایەتى پیکردندا داھینەریت؟ یان بە ئانقەست بە دواى ووشەو عىباراتىكى نزم دا
 لەیەكى لە نایابترین دیوانى شاعیرەکانماندا دەگەرایت تاكو بەرامبەر ئیمەى پېشمەرگە
 بەکارى بەئینىت و سوکایەتىمان پى بکەیت. ئەى بۆچى ئەم نیو بەیتەت نەبىنى کەمن
 بەراستگۆیانە دەئیم، بەتایبەتى بەدوایدا گەرپاوم لە نیو شىعەرەکانى هەمان مەحویدا کە
 پېشکەش بە تۆى بکەم و پر بەپىستی خۆتەو دەئىت: {خودا بیدا ئەدەب(حرز الامان)} یکە
 عەگىیەى رەب { شىعەرەکانى مەحوى هیندە پر مانان کە دلتیا نیم مەبەستى لە چ جوړە
 ئەدەبیکە، بەلام من بەو هیوايەوہ پېشکەشى تۆى دەکەم کە مەبەستى لە ئوسول و ئەدەبى
 دوان و کۆمەلایەتى بىت. کە کەسانیک هەن خراپترین کەرەستەى خاویان لە بەردەستدا
 بىت شتىكى باشى تیا هەئەهینجن، بەلام جەنابتان لەو دیوانە نایابەى مەحوى دا جگە
 لەووشەى {ترو} هیچیتران هەئەهینجاوہ! تاكو پاش ئەوہى جەندىن جار عمرتان
 بېرەوشت و سەرسەرى کرد تاكو بەشانازییەوہ بلین ئاوا تروم کرد! ئازایەتى نەبوو عمر
 عەرەبىكى هەزار و نمونەى ئەو لەبەر چا و هەفال و هاوسەنگەرەکانى دا رسوا بکەیت!
 خۆزگە جارى دەمبىست کە بەتوانایەکت ئاوا ترو بکردایە!

کاتى کە عمر عەرەب کارىكى سەربەخۆى کردبوو باشتر نەبوو باشایەك لەو {خراپەىه}
 هەئەهینجى و بەدوژمنى بفرۆشیتەوہ. تاكو بزائن کە(السن و بالسن، والعین بالعین، والبادى
 و اظلم) مانای چى؟ خو جەنابتان وەستان لە بەکارهینانى بنەمای السن و بالسن...دا
 بەرامبەر دوژمنانى وەهمى هاو زوبانتان! لە(کیشەى پارتى و یەکیتى، لاپەرەى ۷۲)دان
 عەباى شیخ الاسلام تان داوہ بە شانتان دا و لەهەمان کاتدا بەپى ى بنەمای(رېنگۆم لا
 یتفاهم)ەکەى خۆت، هەرەشەو گورەشە دەکەن و دەلین: ئەگینا بە پى ى شەرىعەتى
 ئىسلام! (السن و بالسن، والعین و بالعین، والبادى و اظلم) ئیمەش رەفتار دەکەین. ئەى بۆ
 ئەو کاتە بۆ ئاوا بەرامبەر رۆیم رەفتارتان نەکرد؟ رەنگە وەلامەکەتان ئەوہ بىت کە هیشتا

له‌جەدیپ دا نه‌گەیشتبوونه ئەو هەدیپە! نه‌خێر وەلامەکه ئەوهمیه که جه‌نابتان تەنها
 به‌سەر ئێرە هاوزبانه‌کانت سوود لەو بنه‌مایانه وەرده‌گریت که بنه‌مای دوژمنان و زمانی
 ئەوانه‌و ئەوان باشتر تێده‌گەن ئەگەر جوورته‌ت هه‌بووايه ئاراسته‌یان بکه‌یت. پاش ئەوه‌ی
 به‌کێتی له‌ پێککه‌وتنی ۱۸۴د مایه‌ پوچ و مایه‌وه‌و جگه‌ له‌ لاوازی نیشان دان به‌رامبەر به
 پزێم و دۆرانی سیاسی و جه‌ماوه‌ری له‌ ده‌ست دانی چه‌ندین دلسۆزی گه‌له‌که‌مان به‌ده‌ستی
 نامه‌ردانه‌ی پیاوه‌کانی پزێم بێ تۆله‌ سه‌ندنه‌وه‌یان هیچی له‌و گه‌فتوگۆیانه به‌ده‌ست نه‌هینا.
 دووباره‌ عمر عه‌ره‌ب نه‌جمه‌کانی به‌شان دا کرایه‌وه‌و شه‌ره‌فی پێشمه‌رگایه‌تی پێ
 به‌خشرایه‌وه‌. ئەویش دووباره‌ وه‌ک ئەوه‌ی نه‌ بای دیبێ نه‌ بۆران دلسۆزانه‌ که‌وتۆته
 به‌لاماردانی پزێم و ده‌یان نه‌به‌ردی تۆمار کردووه‌. به‌لام ئەو که‌سه‌ی که‌ له‌ناو جه‌ماوه‌ردا
 خۆشه‌ویست و ناوده‌رجوو بوایه‌ ده‌که‌وته‌ به‌ر غه‌زه‌بی نه‌وشیروان مسته‌فاو نمونه‌ی ئەو
 ده‌بوايه‌ تا ئەو کاته‌ی وه‌ک مار پێوه‌ی نه‌دات رزگاری نه‌بوایه‌و جووره‌ها پلانی بۆ دروست
 بکرایه‌ بۆ پرسیا کردنی و چاو به‌ره‌و ژێر کردنی. لێره‌وه‌ قه‌ڵه‌م ده‌ده‌مه‌زو ده‌ست
 پێشمه‌رگه‌ی دێرین و فه‌رمانده‌ی که‌رت، سابیر کۆکه‌یی له‌ به‌شی(شکاندنێ مرۆفی قاره‌مان)
 دا باسی ئەو به‌سه‌ر هات و سوکایه‌تی پێکردنه‌ بکات که‌ به‌سه‌ر عمر عه‌ره‌بدا
 هینرا: {لێپرسراوی ئەو سه‌رده‌مه‌ی هیزه‌که‌یان فاتیح شوانی بوو، چه‌ند جارێک پیلان بۆ
 عمر عه‌ره‌ب داده‌نێن به‌لام سه‌ر ناگرێ، له‌و گه‌رانه‌دا به‌هه‌لی ده‌زانن، عمر عه‌ره‌ب و
 هاوڕێیه‌کی به‌ناو عه‌سمان ده‌گرن و چه‌کیان ده‌که‌ن و قۆلبه‌ستیان ده‌که‌ن به‌ تۆمه‌تی(سواری
 به‌کتری بوون). دواي گرتن و لێدان و ئیه‌انه‌ کردنیکی زۆر هینایانن بۆ لای ئیمه‌ بۆ
 زیندانی شوێرش. دادگای شوێرش هات بۆ لیکۆلینه‌وه‌یان. هه‌ردووکیان ئاماده‌یی خۆیان
 نیشاندا بۆ لیکۆلینه‌وه‌ پێش فه‌حس کردنیان، وه‌ گوتیان ئەگەر له‌ فاحسدا ئەو تۆمه‌ته
 راست ده‌رجوو ئیمه‌ ئاماده‌ین بۆ کوشتن. ئەگەر تۆمه‌ته‌که‌ش درۆ ده‌رجوو له‌ فاحسدا ماون
 ئەوه‌یه‌ که‌ ده‌بیئت چه‌ند لێپرسراویک که‌ ناویان ده‌ده‌ین ئەوانیش فه‌حس بکریین. بۆ رۆژی
 دوايي له‌سه‌ر داواي خۆیان و بریاری دادگای شوێرش ناردران بۆ نه‌خۆشخانه‌ی قۆله‌هه‌رمی.
 من و کاک فه‌ره‌یدون مسته‌فاو دوو پێشمه‌رگه‌ی تر، عمر عه‌ره‌ب و عه‌سمانمان به‌ قۆل
 به‌ستراوی... برده‌ نه‌خۆشخانه‌ی قۆله‌هه‌رمی بۆ فه‌حسی تابه‌ته‌ی. دکتۆرێک تازه‌ له‌ به‌غداوه
 پای کرد بوو هاتبووه‌ ناو زه‌نگ ناوی فواد بوو. دکتۆرێکی زۆر شاره‌زاو به‌توانا بوو.
 هه‌ردووکیانمان برده‌ لای دکتۆر له‌گه‌ڵ کاغه‌زی دادگا ئەویش هه‌ردووکیانی فاحس کردو له

ئەبجەمدا پاك دەرچوون و دكتور فواد كاغەزىكى نووسى و تىايا دىارى كرد كه ئەوان شتى دووهو لەو بارهيهوه پاكەن. لەسەر دەمىكدا دكتور فواد بى سەرو شوئىنبوو هىچ نىبار ئەماو نەزانرا چى بەسەرھاتو بۆ كوئى چوو... ھەردوو كىانمان ھىنايهوه بۆ زىندان. بەلام من لە رېگا بە ھەر ھەرم ووت تازە ناوت زرا، برۆ بۆ لايەك خۆت بزرگە. لەوھەلامداووتى نەخىر ھەر دەبىت ئىسپاتى بكەم كەمن بىئەدەب نىم بەلام بى ئەدەبىم كرد بوومبە پىشمەرگەلای ئەمانە... ئەم قىنە لەدلى ھەر بەدەب دەرئەچوو، ھەركاتىك منى بدىبايا شەرم دەيگرت و زوو لای منى جى دەھىشت. لە دوایيا خۆى دايەوھ دەست رۆيم. سابىرى كۆكەيى لاپەرە ۱۰ تا ۱۱. لێردا ئەگەر ئەم تراجىديايە لە مېشكى خۆمان دا وھكو فلىمىكى سىنەمايى سەير بكەن دەبى ئاوا ببىنين؛ دووپىشمەرگەى قارەمانى لە خۆبووردو بە قۆلى بەستراوھو، لىدراو ئىھانەكراو پەشوگاو شپرزە، لە ناوچەى دۆلى جافايەتى تاكو ناوژەنگى بنارى قەندىل و لەوئۆھ بۆ قۆلە ھەرمى دوبارە بۆ ناوژەنگ دەبرىن كە نىكەى سى رۆژ رېگايە. لەو ماوھىدا لە رېگا دىھات و ئە بارەگاگان دا رۆوبەروى سەدان و ھەزاران پىشمەرگەى يەكئىتى و لايەنەكانى ترو خەلكى سىقىلدەبنەوھ. بەئامادەيى خۆيان پرسیار لە پاسەوانەكەنيان دەكرىت ئايا لەسەر چى گىراون؟ يان بە لايەنى كەسەوھ ھەريەكە پرسیار لە خۆى دەكات، ھەريەكە زانىان تاوانەكەيان چى دەكەونە تە لىكردن و جنىو پىدانىان يان تەنھا بە بىدەنگى بەچاويكى نزم و سوکەوھ تىيان دەروانن. بىگومانم تىروانىنى ھەرتاگە كەسىك بۆ ھەر ھەرمەزارى بە ناوچەوانى دا ھىناوھتە خواروھو جوړە مردنىك بووھ بۆى. بەتايەتى ئەوانەى كە دەيانناسىن. لە كۆمەلگاگەمان دا كە لە {خوا بەزىاد بىت} لە ھەشتاگان دا ھەزمەرھا جاشمان ھەبوو. ئىستاش ھەندىكىانلە ئاستى وەزىر يان لە پەرلەماندان. بە داخوھ بەلای كەم كەسەوھ ھەرمەزاريەكى گەورەيە. بەلام تاوانبار كردن بەكارىكى ئاوا تا مردن دەبىت بە پەلەى رەش بۆ ئەو كەسەو كەس و كارى تەننەت مندال و نەوھەكانى. كاتىك دەيان بەنە خەستەخانەى شوپش لە پارەووى خەستەخانەكەدا بەسەرى شوپشەوھ چاومەروانى دەكەن كە دكتور يەك بە دواى يەكدا پىش خۆيان بەدات و بىيان باتە ژوورەوھ. لە بەردەمى دكتورو ھاوكارەكانى و پاسەوانەكان دا شەروائىان لە پى دادەكەنن و لەسەر ئەزىنۆ لە كۆمىيان وورد دەبنەوھ و دەپىشكنن كە ئايا شوئىنەواری كارى خراپەى پىوھ ديارە يان نا!. بەراستى ھەر بەدەب كەسىكى ئارام و بەتەھمەول بوو، كە ئەوھش ئەنجامى بىرو باومەرى بەرزى بوو

دونا ههركهسیکی تر بوایه سهبرباری دلسۆزی و قارهمانییتییهکهی ئهو
 بهسهردا بهپننرایه پهلاماری چهکیکی دهداو تهر ووشکی بهیهکهوه دهسوتاند.
 داواکهی عمر که ئهگهر پاك دهرچوو پنیویسته ههندئ له بهرپرسیارانیش بو کاری خراب
 فاحس بکرین، وهکو با بهلای گویدا تیپهری. سوکایهتی کردن تهنا بهلای پيشمههرگی
 ههژاردا برابوو نهك بهر پرسان. نازانم ئهو کاته قارهمانی دادوهری، نهوشیروان مستهفا
 بوچی نهیتوانی کاریك بو بهجئ گهپاندنی داواکهی عمر بکات؟. سابیر کۆکهیی بهشیکی
 بهسهر هاتهکانی عمری باس کردوووه وهکو من له نزیکهوه ناگاداری تهواوی رووداوهکانی
 دواي ئهو شکاندنهی نیه، بویه رهنگه کهوتبیته ئهو باوههرهوهی که ئهم رووداو هۆکاری
 گهپانهوهی عمر بوبیته بو ناو رژیم. نهخیر عمر عهزب سهبرباری ئهو سوکایهتییه قورسه
 نارپهوايه هیشتا سهنگهری خهبات و تیكۆشانی چۆل نهکردو وهك جاران دهستی کوشندهی له
 پیاوهکانی رژیم دوهوشاندو هیچ گۆرپانکارییهکهی بهسهردا نههاتبوو. به پیچهوانهوه گۆرپان
 کاری بهسهر ئهوانهدا هاتبوو که وایان دهزانی ئهم سوکایهتی پیکردنه ئامانجی خوئی
 پیکهوهوه عمر وا لیدهکات رینگای خیانهت بگریته بهر. بویه ههمیشه به چاوی گومانهوه
 تییان دهرپوانی و چهزهریان لی دهکرد. به تایبهتی نهوشیروان مستهفا زیاتر له جاران قینه
 بهراییهتی دهکردو به نزم سهیری دهکرد بهراپهیهك که جاریک راستهوخۆ به نهوشیروانی
 ووت: کاک نهوشیروان دهزانم تو شتیکت بهرامبهرم من ههیه بهلام نازانم بوچی و
 ههلهکانی من چین؟ نهوشیروان مستهفا که گوايه بهرهو رووه کهسیکی راستگۆیه به
 کورتهیهکی لوت بهرزانهوه وهلامی دایهوه: شتی وا نییه، هیچ رفیکم لیته نییه، ئهگهر رقم
 لیته بیته ناهیلیم له کوردستان دابنیشیت. وهك ئهوهی کوردستانی به تاپۆی رهشی عسمانی
 له حاجی ئهمینی پهحمهتی باپیرییهوه بۆی مابیتتهوه!. ئهوهتا دهبیننچۆن بیگانه لهو جۆره
 رهفتارو فهرمانانهی تۆمار کردوووه دهلیته: نه مبیستبوو کابرایهك ههیه ناوی مهلا
 بهختیاره ئیستاش ئهگهر ئهمینیتتهوه زۆر باشه، ئهشپۆی خوا حافیزت بیته. لاپههری ۱۹۹
 کهشکۆلهکه. دوو نمونهی تریشم لایه که بیری نهوشیروان بخرهوه. مامۆستا نهبهزو کاک
 کامهران ئهم دووانهش دوو کادیری چالاکي کۆمهله بوون. کاتی که ههندئ له
 بوچونهکانیان لهگهڵ جهنابیان یهك ناگریتهوه، بانگیان دهکات و پێیان دهلیته: {کاکه ئیوه
 بهکهلکی ئیره ئیره نایهن، خوا حافیزتان بیته برۆن بو خاریج.} مامۆستا نهبهزو کاک
 کامهران له سالی ۱۹۸۴وه بهو شیوهیه ئاواره کران و ئیستا گهر بهههلهدا نهچوویم له بۆن

ڊهڙين. راسته گوردستان مولگی جهنابتان بوو!. ئيمهش کريچي جهنابتان بووين!. بهلام به
 خومان کريکه مان کريکه مان دهخته سهر حسابه گهت. تاکو چيا و نما له لهندهن و
 ئه ميريکا بي ناز نهين و باش پهروه رده بن. بو ئه وهی ئه ولاده کانيشمان له دوا رڙڙدا له
 خزمهتي ئه ولاده کانتان دا بن! عمر سه رباري ئه وهی به و پهري دلرهي و درندانه وه
 پهفتاري ناشريني به رامبهه کرا بوو بهلام هيشتا ههولي دها بير له توله کردنه وه نه کاته وه.
 پهکيک له پيشمه رگه کاني که رته کهی عمر که به على سورو مامه لی ناسرابوو، ئيستا له
 ئه لمانيا دهڙی، عهلی سور پيشمه رگه په کی ئازاو چاونه ترسی که رته که بوو. له
 چاوپيکه و تنيک دا باسی ئه وهی بو کردم که له گه ل عمر دا ده بييت، ريکه وت پيشمه رگه په کی
 پيشان دهاد که له و کاته دا که بوختانه کهی بو هه لبه ستر ا بوو زوري لي دا بوو وه
 سوکايه تيبه کی له راده به دهری بي کردبوو. عهلی سوريش که مندالکارو سه رکه ش ده بييت،
 ده لييت: ئيستا کاتيکی له باره با ئيمه ش که می به و بکه ين. عمر به و نار په زاييه وه پي ده لييت:
 گهرچی تا مردن ئه و سوکايه تيبه و لي دانه م له ياد ناچي ته وه، به لام ئه و هيش پيشمه رگه په که
 وهک تو هه رچيه کی بي بليين و چوني پهروه رده بکه ن ناوا پهفتار دهکات، گونا حبار و
 خراپه کار به رپر سه کانه نکه ئه و.

عمر عه رهب له وانه نه بوو که بتوانييت خيزانه کهی به نازادانه له ناو شاردا بميننه وه، به
 تايبه تي پاش ئه وهی چاو قايمانه چه ند که سيکی سهر به رڙيمي گوشت وده سه لات و
 نفوزيکی زوريان هه بوو. ته نانه ت هه لگري مه داليای نازايه تي سه دام حسين بوون. ئه مه و
 چه ند چالاکيه کی تری عمر دوژمنايه تي شه خسيشي خسته سهر باری خوئی و خيزانه کهی.
 بويه پاش ماويه کهی زور له خوشاردنه وه و داله ی خرم و کهس و کار ناچار بوون
 بگويزنه وه بو ناوچه نازاد کراوه کان و له ميرگه پان دايان و خيمه په کی بو هه لدان. ئه مه ش
 کيشه ی به خيوکردنيانی بو عمر خو لقا ند. ئيمه خومان به سه ر مالي جوتيارانه وه ده زياین.
 به لام ده بوايه عمر خيزانه کهشی به خيو بکات که به هوئی دوژمنايه تي ئه مه وه شاريان به
 جي هيشتبوو. تکا و پارانه وهی عمر بو يارمه تي زياترو به خيو کردنی خيزانه کهی ته نها
 ناسنی سارد کوتين بوو. کهس خوئی به خاوه نيان نه ده زانی. به لام خيزانی زور له بهر
 پر سه کان به تيرو ته سه لی له ناوچه نازاد کراوه کان و وولاتانی دهوروبه ردا له ئه وروپا
 بيکيشه ده زياین. ههروهک چون کاک نه وشيروان له کتيبه کهيدا زور به ناسانی باسی دهکات
 که پاش ئه وهی خيزانه کهی تووشی کيشه بووه، ده لييت: {چيا و دايکم نارد بو ئه وروپا}.

تريش ههروئاوا به سادھي دەلټ: نھاو دايکيم رھوانھي بەریتانیا کرد. ھیندھ به سادھي باسی سەفەری ئەو روپا دەکات، وەك ئەوھي لە سەرگە ئووەوھبۆ بەرگە ئو رھوانھي کردبەن. خۆ عمريش لە تۆ کەمتری بەر نەكەوتبوو! تراکتۆریکی بۆ دايکی و باوکی و خوشک و براکانی گرت و لە خیمەکەي مێرگەپان پزگاری کردین و بئێ سەریەشەي معامەلەي پاسپۆرتي دبلۆماسي و بەپێي فیزەو بە بئێ ئەزيتي دابەزین و سەرکەوتنەوھي ترانزيت، پاستەو خۆ گویزانیهوھ بۆ گوندی گاپیلۆن! لەگەڵ ریزو حورمەتي گەورەم بۆ خەلکی گوندی گاپیلۆن و تەواوي گوندە بەشەرەفەکانی کوردستان کە پشتیوانی گەورەي شوپش و خەبات بوون. بەلام رەنگە یەکیک گوندەکانی کوردستانی نەدیپیت و لە نەوشیروان مستەفا بېرسیت جیاوازي فینا و لەندەن و گاپیلۆن جییه؟ دوور نیە بلټ جاخۆ گاپیلۆنیش خراپ نەبوو! شوقەي مۆدېرن و خانووي فیلایي بە دلێ خۆيانی تیا بوو! سەنتەرەکەشي گەر چی بچوک و خنجیلانە بوو بەلام تۆزیک لەوھي فینا دەچوو! تەنھا نووقسانییەکی گاپیلۆن ئەوھ بوو کە ھۆلی گونجاوي تیا نەبوو بۆ فینەر دانس (سەمای فینایي) وەکو لەندەنیش دیسکۆي لامباردا و چە چە چەي زۆر نەبوو! بەزەم نەپیت ئۆپەرەکەشي تۆن بوو بوو!.

باری گوزەرانى خیزانەکەي عمر گەپشتبووھ رادەپەك کە ناچار بوون جار بە جار ئەو چەکانەي لە چالاکییەکاندا دەمانگرت یەکیکمان دەشاردەوھ و دەمان دا بە عمر تاکو بيفرۆشیت و نانی دايک و باوک و خوشک و براکانی پێ دابین بکات. ئەم کارەشمان بەترس و لەرزو ھەست کردن بەگوناح تاوانیکی گەورەوھ نەنجام دەدا دەمانزانی گەر ئاشکراپیت چ سوکایەتیەکیمان بەسەردا دەھینن و چ سزایەکی توند تیز دەدرین. ئەم چەك فرۆشتنەش ھەمیشە بەردەوام نەدەکرا بەلکو تەنھا لەو کات و فرسەتانەدا بۆمان دەکرا کە تەنھا ئەم چەند پێشمەرگەيە بوینايە کە باوهری تەواومان بەیەکتری ھەبووھ وە بوبوینە ھاوهری ی گیانی بەگیانی یەکتری. ئەم بارە وای لە عمر کرد بوو کە بیری لە ھەموو شتیکی باش و خراپ دەکردەوھ بۆ بژیوي خیزانەکەي. رۆزیک عمر بانگی کردمە لاوھ و ووتی: ئەردەلان ئیمە زۆرمان بۆ ئەمانە کرد بەلام ئەوھي قیمەتي بۆ دانەنین ئیمەن. نیازم وایە شتیك بەکەین کە دەسکەوتیکی بۆ خۆمان تیا پیت، تۆ دەلټیت چی؟ {گەر چی باسی شتەکەي بۆ نەکردبووم جییه، پیم ووت عمر جیمان لەدەست پیت بۆت دەکەین بەلام بیر لە شتی خراپ مەکەرەوھ. با ئەو ناوو ئابرووھي چەندین سالھ بۆ خۆمان دروست کردوھ لە دەستی

نەهەین}. عمر لەوه دەجوو بپاریزی خوئی دابیت. خوئی و سەردار که برایهکی مندالکاری بوو، هه لگرتبوو له گهه نەوزادی عەبهی تهقی دا چوبونه سەر دکتۆر باقر ناویک، کاتی که دکتۆر باقر پارهی نەدابوونی و ترساندبووانو ئەزیتیان دابوو. کاتی که ئەم کاره ئاشکرا بوو هەرسیتکیان دەگیرین و لەبەرگه ئۆ دەخرینه زیندانهوه. منیش سەرباری ئەوهی که کاره که یانم بەلاوه خراپ بوو بەلام بەبێوهفاییم لێیان نەپرسهوهوه سەردانیان نەکهه. کاتی که چووم بۆ لایان عمر زۆر پەشیمان بوو لهو کارهی کردبووی، بەلام زۆر بێزار بوو لهوهی که له گهه مامۆستا پشکۆدا (که بهتاوانی ئالای شوێش زیندان بوو) له گهه چەند جاشیک دا دایان نابوون. باسی ئەوهی دی کرد که جاشهکان له مان زیاترن و زۆر جار شەپری پێ دەرۆشن و ئیھانهی دهکهن. چونکه زۆر لهو جاشانه خوئی پفاندونی. پاش ئەوهی بهرپۆبهری زیندان ههستی بهوهزعه که کردبوو عمر و براههی و نەوزاد له زیندان دەردههینیت و له خیمهیه که دا دهست بهسەر له چاوه پێ ی هاتنهوهی نەوشیروان مستهفا دایه نین. چاوهروانی ئەوه دهکرا که نەوشیروان بپار بدات چ سزایهکیان بدریت. کاتی نەوشیروان مستهفا گهراپۆوه و زانیبوی که هیشتا له زیندان دان فەرموبووی: {تا ئیستا پیاوی نەبووه پەمیان بکات؟}. هه ندی پێشمه رگه هه والی پێگه یان دبوون که نەوشیروان نیازی وایه پەمیان بکات. ئەوانیش شهوێک له گهه غەریب کونجرینی دا که ئەویش جیگری فەرماندهی تیپ بوو، لهو سەردمه دا دهست بهسەر بوو. فرسه ت دههینن و راده کهن و خوێان تهسلیم به رژیم دهکهنهوه. لێرهدا کهس نییه نکوئی له هه لهو تاوانی عمر بکات بەلام ئەوهی جارن بەلامهوه مهسه لهیهکی ئاسایی بوو که کهسیک تاوانیکی کرد له ژیر هه ل و مه ر جیکدا بوبیت پئویسته سزای قورسی بدریت و سەرکردهیه که مافی هه یه حکوم بهسەر ژیان و مردنی کهسیکدا بدات ئیستا به جوړیکی تهواو پێچهوانه و ئالۆز ترهوه تی ی دەروانم. لهو سەر زه مینه دا که زادی باوک و باپیرو دهیان پشتمه نه پیش راپه رین و نه دوا ی راپه رین بواری ئەوه م بۆ نه ر ه خسا بوو توژیک په خنه گرانه له رپوداوهکان بپروانم و کۆمه له پرسیاریک ئاراسته ی خووم و دهو ر بهرم بکهه و بهوه لامیکی قانع کهه بگهه. کهسیکی وهک من که نه زانکۆم خویندوووه نه بواری خو رۆشنیر کردنم بۆ په خساوه ته نه ا پشتم کریکاری و پشتمه رگایه تی بووه. بۆیه ئەگهه بێ یاسایی یان یاسایی جهنگه لم بهلاوه ئاسایی بوو بیت هه ر ئەوه م دیبیت و هه ر بهوه ئاشنا بویم شتیکی غه ریب نییه. بهلام کهسیکی وهک نەوشیروان مستهفا که دهو ر به ره که ی پپرو پاگه نده ی عه بقه ری و(بیلا

مەدالەتی ئىمام عمرو فەقیر دۆستى ئىمام عەلى بۇ دەكەن، بە چ مافى لە سەر
 گام داداگايە بە چ ویزدانیکەو بەمۆرەو فیزو بەسەر پېییهو بەلای زیندانەکەدا
 تیدەپەرپیت و دەئیت: {تا ئیستاپیاوینەبوو ڕەمیان بکات؟}. ئەگەر مرۆف لای تۆیهک دژ
 بەعەشایەر و خیلەکی و بنەماو لە هەمان کاتدا ریفۆرم خوازو خواستیارى حکومى یاسا
 هیندە بێنرخ بێت وای بەحالی ئەو میللەتە بە دەست نەزانیەکانەو. چىو کى شەرعیەتی
 داوا بە تۆ کە رۆلى موحەقیق و حاکم و محامى و مدعى عام ببینیت؟ برۆانامەکەت ئەو
 شەرعیەتەى داویت؟ ئەو برۆانامەیهى کە لەبەر سەرقالی شەرە جنیوہکانى ناو گۆفارە
 ڕووزەردەکەى رزگاریت بە چەندین قۇناغ بە دەست هینا؟ یان ئەو ماجستەرە وەھمیەى
 نەمسات؟ ئەو ماجستەرەى برۆا ناکەم جگە لە بەھەئەدا بردنیکی گۆفاری جیہان شتیکی تر
 بێت. زۆر خوشحال دەبووم کە گۆفاری جیہان و بەرپزۆ نیاز محمەد، بە دواچونى زیاتر
 بکەن و ناویشانى زانکۆ و سالى ماجستەرەکەتیاں بلاوبکرادیەتەو. (سەیری گۆفاری جیہان
 ژمارە ۲۰۱). نەمسا چەند سەعاتیکم لیوہ دوورە بە دنئیاییهو دەچووم بۇ ئەوہى
 نسخەیهکی لى کۆپی بکەم. خو ئەمەش خوٹ ووتەنى پېشمەرگە نییە کۆن بووبیت و
 باوى نەمابیت و بخریتە لاوہ. بە دنئیاییهو لە ئەرشیفى زانکۆدا ماوتەوہ. ئەگەر واش
 نییە بۇ چیخۆت بێدەنگ کردووہو گۆفاری جیہان بە درۆ ناخەیتەوہ. یان تۆش
 بیدەنگیەکەى نایە توولا خومەینیت ھەلبزاردووہ، کاتیک کە موعجبینە کوپرەکانى لى
 دەپرسن نایا ئەو ئىمامى مەھدییه؟! ھیچ وەلامیک ناداتەوہ!. ئاخىر رەفەتەى مەلا ئەم
 کابرایە ھیشتا ماجستەرەکەى ساغ نەکراوتەوہ، ئیتر باسى دکتۆرای جى دەکەیت؟! ھەر
 خوا بیکات بابەتى دکتۆراکەى لەسەر مافی مرۆف و یاساکانى مافی مرۆف نەبووبیت! ئەگەر
 شتى والاسامح الله ڕوویدا بێت، دوور نییە ئومەتى موتەحیدە لە داخا ھەرچى بانگەوازی
 مافی مرۆفە بیخەنە سندوق و قاسەى کیلۆن دراوہو و بالجماع رپزى قەرار دژى شوپرشى
 فەرەنسى دەربکەن. رەنگە کەسانیک درندەبیەکەت و دلە حاقیدەکەت نەناسى ئەوہت لى
 قبول بکات کە بللى نیازی ئیعدام کردنى عمرم نەبوو. ئەگەر نیازی ئیعدامى عمر
 ھاوکارەکانیشت نەبەبیت، ئەم ووتانەى تۆو ئەو ترساندنەى تۆ کە خوئى لە خوئى دا
 سوکایەتى کردنە بە ژیان و مردنى مرۆفەوہ ھۆکارى ئەوہ بوون کە عمرو ھاوکارەکانى
 توشى خیانەت و خراپە کارى بکات. بەلى جەنابت لەو بوارە سادیستیانەدا مامۆستا بوویت.
 سەیر ئەوہیە درندەکارىەکانیشت بۇ گالتەو گەپ نوسیوہتەوہ. ئەم جارە قەلەم دەدەمەوہ

خۆت و به‌شێك له‌و كه‌شكۆله‌ت كه‌ ناوت لێناوه‌ (په‌نجه‌كان په‌كترى ده‌شكێنن) به‌ ئه‌وه‌. له‌ لاپه‌ره‌ى ١٣٠٤ دا كه‌باسى شه‌هاب ناویكى پێشمه‌رگه‌ ده‌كه‌یت و پاش ئه‌وه‌ى به‌ ئیلایه‌كه‌وه‌ رۆلى موحه‌قیقیكى زیره‌ك و كارامه‌ت دیوه‌و زانیوته‌ بلاوكه‌ره‌وه‌ى نه‌خۆشى پێستی پێشمه‌رگه‌كان كێیه‌. عه‌باى حاكمى ده‌ده‌یت به‌ شانتاوه‌ ده‌لیت: {بپارم دا له‌ پێشمه‌رگایه‌تى ده‌رى بکه‌م، به‌لام پێش ئه‌وه‌ نیوه‌ گیانى بکه‌م... بانگم کردو زۆر لۆمه‌م کرد ووتم له‌به‌ر ئه‌وه‌ى تۆ ئه‌م تاوانه‌ت کردوه‌، له‌وانه‌یه‌ خه‌لكى تریش تۆش بکه‌یت. بپارمان داوه‌ بتسووتین! به‌ توره‌یه‌وه‌ به‌ پێشمه‌رگه‌كانم ووت: ببه‌ن بیسووتین!}. گوايه‌ بۆ ئه‌وه‌ى جارێكى تر تاوانى ئاوا دووباره‌ نه‌كاته‌وه‌ له‌ هه‌مان لاپه‌رده‌دا نه‌وشیروان ده‌لیت: کابرا تا ماوه‌یه‌ك وا یه‌ده‌زانى به‌راستى ئه‌یسوتین. ئه‌بێ نه‌وشیروان و جه‌لاده‌كانى چه‌نده‌ قاقای پێکه‌نینیان لێدابێت و ترسى مه‌رگى ئه‌و پێشمه‌رگه‌ به‌سته‌زمانه‌ دلّه‌ په‌شه‌که‌تى خۆشحال کرد بێت؟ به‌لێ کاکى سه‌رکرده‌ ئه‌گه‌ر بلیت ئه‌وه‌ى عمريش هه‌رئاوا بۆ رابواردن و قاقای پێکه‌نینه‌ سادسته‌یه‌كانت بویت به‌ داخه‌وه‌ ئه‌نجامه‌که‌ى هێنده‌ گائته‌ بازاری نه‌که‌وته‌وه‌، به‌لکو بووه‌ هۆى خیانه‌تى چوار پێشمه‌رگه‌ى قاره‌مان و سوور کردنى ده‌ستى ئه‌وانیش بوو به‌ خوێنى شه‌هید ئازادى سه‌ر تیپ و چه‌ندین تاوانى تر. ئه‌گه‌ر دووباره‌ ووته‌كانى نه‌وشیروان بخوێنینه‌وه‌ تیبینی چه‌ند راستیه‌ك ده‌کریت؛ بپارم دا له‌ پێشمه‌رگایه‌تى ده‌رى بکه‌م، به‌لام پێش ئه‌وه‌ نیوه‌ گیانى بکه‌م... بانگم کردو زۆر لۆمه‌م کرد ووتم: له‌به‌ر ئه‌وه‌ى تۆ ئه‌م تاوانه‌ت کردوه‌، له‌وانه‌یه‌ خه‌لكى تریش تۆش بیکه‌یت. بپارمان داوا بتسووتین! تیبینی بکه‌ن ده‌لیت: ده‌رى بکه‌م، نیوه‌ گیانى بکه‌م(مه‌به‌ست له‌وه‌یه‌ بیه‌تۆقتیم)، بانگم کرد، لۆمه‌م کرد، ووتم: تاكو ئیره‌ فۆرمه‌ پۆزمانیه‌كان تاکن(مفرد). پاشان ده‌لیت: بپارمان داوه‌ بتسووتین! ئه‌مه‌ دوو فۆرمه‌ به‌ کۆیه‌(جمع). ئه‌مه‌ش نیشانه‌ى ئه‌وه‌یه‌ تا ئه‌وه‌کاته‌ى تاوان له‌ ئازاردا نییه‌ن جوورته‌تى هه‌یه‌ بلیت من ته‌نها ئه‌و کردارانه‌م کردو به‌ر پرسیارم لێ ی. دواى ئه‌وه‌ ده‌نگێك له‌ ناخه‌وه‌ به‌نه‌وشیروان ده‌لیت: لیره‌وه‌ ئیتر خه‌رىكى به‌ئه‌نجام گه‌ياندى تاوانیت! یان هی‌زى لاوازی و بێده‌سه‌لاتى شه‌هاب وه‌كو مندالێك وا له‌نه‌وشیروان ده‌کات بسله‌میته‌وه‌!. ئیتر بۆ ئه‌وه‌ى تاوانه‌كانى و په‌فتاره‌ دزیوه‌كانى به‌رامبه‌ر محاسه‌به‌ى خۆى له‌ خۆى سوک بکات دیت دابه‌شى ده‌کات به‌سه‌ر ده‌سته‌و کۆدا و فۆرمى کۆ به‌کارده‌هێنیت!. له‌ نوسینه‌كانى دا چه‌ندین نمونه‌ى له‌و جووره‌ به‌ر چاوه‌ ده‌که‌ون. کاتى ئه‌م ترساندنه‌ نا‌ره‌وايه‌ى تۆم خوێنده‌وه‌ ئه‌زیه‌تى زۆرم

تېگەيشتن لى ى، پاش تەلەفۇن و موعەد بە پياسە چووم بۆ لاي دكتورە ئەبەبەبەگەى خۆم كە سالانئىكى دوورو دريژە دەيناسم كەسيك بوو كە هەر زوو زانى نەخۆشى پيستی دە سالەى من نۆرگانى نيبەو حالەى قەلەمى سالانى پيشمەرگايەتى و خۆشاردنەو دە راوكنى و ناسەقامگيريم بوو. لەهەمان كاتدا شكور بۆ خوا سارى نەبوو تاكو هەپەشەى بە زيندووى سوتاندم لى بكەى وەكو كەنيسەكانى قرونى وسگا!. بەتايبەتى باسى ئەو لەش خۆرانەى لەمەر كەشكۆلەكەى تۆم بۆ كرد كە زۆر بيزار كەرەو چارەسەرەكەى بەخۆ پاك راگرتنى بەردەوام جل و بەرگى پاك و پيخەفى بەردەوام و ودرمانئىكى نە ناسراو دەبيت بە كورتى تەواوى ئەو سيفاتانەى تۆ نوسيوته بۆم باسكرد. وەك ئەووى باسى حالەتئىكى زۆر ناسايى و سادەم بۆ دەست بە جى پى ى راگەياندم كە ئەو لە ئەنجامى(پارازيت)يکەوہ يە، كە نازانم بە كوردى جى پي دەوتريت، هيندە دەزانم گيانلەبەريكە لە ميكروب گەورەترە بەلام بە چاو نابيئريت. بۆيە من ناوى دەنييم(جانەومر). منيش بەدوادا چونی زياترم دەربارەى ئەو جانەوەرەو سيفاتەكانى دا كرد. هەر وەك ئەووى گوڤارى جيهان بەدوا چونی جەنابتان و سيفاتەكانتانی كردوو. پاشان بۆم دەركەوتتەو جانەومرە لە جەنابتان زۆر بيگوناح ترە، ئەم بەد بەختە لە ئازەلدا دەزى و بە ئەلمانى ناوى(كريتس ميلبين)ە كاتئ ئەم جانەوەرە بۆ بەد بەختى شەهابى پيشمەرگە رى ى لى وون دەبيت يان بەيدفە(مەبەستم يدفەو زەرورەكەى ديالئىكتى ماركس نيبە) دەجيتە سەر پيستی مروڤ و دەبيتە هوى خورانيكى لە پادەبەدەر. بە تەببەعتى خوشى زۆر زوو زياد دەكات لەبەر ئەووى نيرەو مى يەينىە يان لە خۆى دايە. بۆ نەگبەتى شەهابى بەستەزمانيش جانەوەرئىكى زۆر بزىوہ. بۆيە چارەسەرەكەى جگە لەخۆ پاك راگرتن وەك ئەووى كە جەنابتان باسى دەكەن بۆ ماعلوماتت(لەبەر ئەووى عيزەتى مەلا دەليت جەنابتان زۆر موتابعين)دەرمانەكەى كرئميكە ناوى(ئيسكسوراكس)ەو لە موادى(كۆتاميتانوم) دروست كراوہ. ئەو كەسەى كە دپتە گيانيبەوہ چەند رۆژئىكى دەويت كە هەست بە خواردن بكات و راستەوخۆ هەست ناكات بەووى لە گيانى دايە. تا ئەو كاتەى كە هەستى پى دەكات بۆ چەندين كەسى نزيكى خۆى گويزاوہتەوہ. هەندى جار نيشانەكانى كە خوران و سوربوونەوہيە ئەتجامى بە نينوڤ و توند خواراندىن، لە كەسى دووہ سى يەمەوہ سەر هەلدەدات پيش ئەووى نيشانەكانى لە كەسى يەكەم و سەرچاوہ ئەسليەكەوہ دەريكەوئيت. بۆيە بەدئنايبەوہ پييان دەليم نەك بە(تەحاو محام) ئىكى(تشرىعى و حاكم و

فیزو محامی و محقیق) یکی عه‌بقه‌ری وه‌کو جه‌نابتان ته‌نانه‌ت به‌ته‌واوی (ئیف بئ ئا و
 موسادنا‌دۆزریته‌وه‌که‌کی سه‌ؤ‌چاوه‌ی یه‌که‌م بووه. زۆرم تاکید له‌وه‌ کرده‌وه
 کابرای ئەلمانی ههر سه‌ری راده‌وه‌شان‌د که به‌کوردییه‌که‌ی مانای نه‌وه‌ی مه‌حاله‌ له
 ده‌سته‌یه‌ک دا بتوانی بزانیته سه‌ر‌چاوه‌وه‌ که‌سی یه‌که‌م کئ بووه. یا سه‌ب یئایع و البخت
 الظایع! ته‌نها شتی‌ک که به‌تۆ ده‌کریت ته‌نها گالته‌ جاری به‌ زیان و مردنی خه‌لکی ژیر
 ده‌سه‌لاتت بووه. کاکه نه‌وه شتی‌کی زۆر غه‌ریب نیه که تۆ ئاوا گالته‌ جاری به‌ زیانته‌ بکه‌یت
 چونکه مه‌رگت له‌ نزیکه‌وه‌ نه‌دیوه! هه‌میشه‌ قایم کار خۆپاریز له‌ ههر شوینی‌کدا هی‌زی
 پێشمه‌رگه‌و سه‌ر‌کر‌دایه‌تی نه‌شته‌جئ بو‌بیت هه‌میشه‌ خیمه‌ یان خانووه‌که‌ی تۆ له‌ قلیم
 ترینو به‌رزترین شویندا داده‌مه‌زریندرا. ته‌حه‌دات ده‌که‌م ناوی مه‌فرزه‌یه‌ک یان شه‌رپێکه‌م
 بۆ به‌یینه‌ که تۆ پێشه‌روه‌ی بو‌ویت له‌ خه‌ته‌کانی دو‌واوه‌ نه‌بو‌ویت بۆیه‌ نه‌و ترسی مه‌رگه
 ته‌نها پێشمه‌رگه‌ ده‌یناسئ که سه‌رباری ته‌جروبه‌و سه‌رباری شانازی بۆ خۆکردن دو‌وباره‌وه
 دو‌وباره‌ له‌ههر شه‌رو له‌ به‌ردییه‌کدا وه‌ک بارپکی قورس سه‌ر سنگی ده‌گرت واده‌زانئ هاوارو
 قیزان و هوتاف و شه‌ره‌ جنیوی ناو شه‌ره‌ ده‌سته‌و یه‌خه‌کان له‌ خۆشیدا بوون؟ یان بۆ
 ترساندن دو‌وژمنان؟ نه‌خیر ته‌نها بۆ ره‌واندن‌ه‌وه‌ی ترسی مه‌رگ بوو له‌ خۆمان به‌لام
 ترسی مه‌رگ سه‌رباری وه‌سف نه‌کراو و سیحراوییه‌که‌ی نه‌ی ده‌توانی وویستی هی‌وای
 سه‌رکه‌وتنی ئیمه‌ی پێشمه‌رگه‌ به‌ه‌زینیته‌ بۆیه‌ دو‌ای ههر نه‌به‌ردییه‌ک تامه‌زرۆی
 نه‌به‌ردییه‌کی تری ترسانک ده‌بو‌ونه‌وه‌ به‌لام تۆ که ئاوا بئ باکانه‌ که‌سه‌ لاوازه‌کانی ژیر
 ده‌سه‌لاتت بۆ گالته‌‌جاری ده‌خسته‌ مه‌رگه‌وه‌ به‌لگه‌ی زیندوووه‌ که هیچ کاتی‌ک خۆی
 نه‌خستۆته‌ هه‌لوو مه‌ر‌جیکه‌وه‌ که به‌ترسی مه‌رگ ئاشنا بیته‌ تاکو وان‌ی نه‌وه‌دا بدات که
 جاری‌کی تر نه‌یکه‌یته‌ مه‌زه‌و رابوواردن. ببوره‌!ببوره‌!! له‌ یادم نه‌بوو که برادهران نه‌یان
 ده‌ه‌شتت بچپته‌ شه‌ره‌وه‌، ده‌ننا جی‌قاره‌ له‌ چاو تا می‌شکی ناو ته‌له‌یه‌! برادهران ناهه‌قیان
 نه‌بوو نه‌گه‌ر خوا نه‌خواسته‌ وه‌ک خۆت ده‌ه‌ئییته‌ شتی‌کت به‌سه‌ر به‌اتایا کۆمه‌له‌ بئ
 سه‌رپه‌رشت و په‌رته‌وازه‌ ده‌بو‌ون! تۆش خۆت وه‌ته‌نی گو‌بیت نه‌ده‌دایه‌ نه‌بئ یان نابیت
 ئەمه‌ مه‌سه‌له‌که‌یه‌! ئەمه‌ نه‌م زانی بوو(شیخ زوبی‌ریش)ت خویندۆته‌وه‌؟ ئاخ‌ر تۆ
 ماجسته‌ره‌که‌ت که گوايه‌ به‌ئەلمانی نو‌وسوووه‌ نه‌که‌س ووشه‌یه‌کی ئەلمانی لی بیستوویت و
 نه‌ سه‌ر‌چاوه‌یه‌کی ئەلمانی له‌نو‌وسینه‌کان دا به‌کار هی‌ناوه‌! انجلیزیه‌ چۆن وا هاته‌
 بانی؟(لاپه‌ره‌ی ئەم شیخ زوبی‌ره‌و نه‌بئ و نابیه‌ له‌ که‌شکۆله‌که‌دا بۆ نه‌دۆزریا‌یه‌وه‌! قور

بەسەر-هەوی لەو کتێبەدا شتیکی ئی وون ببیت مەگەر حەزرەتی پەرسول الله له پشتی بێت
 ئەوسا ئی دۆزیتەوه نەپەرپاویز پەرپاویزە، نە رووداوەکان زنجیرەیان هەیه نە تاریخ و
 جوگرافیا حسابی بۆ کراوه(له کۆبۆنەهوی کۆمیتە ی سەرکردایەتی) هوه ئەپەرپتە
 سەر(کەرەکە ی بکر پیرۆت) لەسەر کەرەکەوه(بۆ ئێران له دوا قۆناغی ئینقیلابدا) دوا
 دانانی چەکی ئینقیلابی پراستەوخۆ بۆ(گەنم له داچەندنەوه تا هارپین) هەر ئی ی گەرپم
 و چاکی نەکەم با خراب نەبیت)) منیکی پێشمەرگە ی سادەو نیمچە خوێندەوارێک وەکو یاسا
 خوێنیکی وەکو تۆ له یاسا سەر دەر ناکەم.

تەنھا ئەوه دەزانم که له حکوم دان بەسەر پێشمەرگە ی هەزارو بیکەسدا خۆت بە تەنھا
 یاسا دانەر و جی بەجی کەر و دادەر بوویت بۆ مەهزەلە ی زەمانەش ئیستا داوا ی جیا
 کردنەهوی ئەو دەسلەتانه دەکەیت له یەکتەری باشە کاکە نەوه له چوار سالی پەبەقی
 کۆلیژی یاسادا تۆ بلی ی گۆقارە روو زەردەکە ی رزگاری و شەرە جێنۆهکانت بوا ی نەدایت
 یۆدیفە ی ئەوو ووشە ئەساسییە بکەیت له قانوندا که بە ئەمانی پی ی ئەلین(پروپۆز
 سیۆنیل) بە کوردییەکە ی مانای ئەهوی بەمندالی هاوڕێیەکمان زلیەکی لیڤاین زلەکەمان
 دهاویشتەوه دەمان ووت:(حەق بە حەق) واتە ئەهوی پیت کردووم بەقەدەر ئەهوت پی
 دەکەمەوه قسەکەم ئی هەئەگەرپتەوه بیکەیت بە(تەرۆ تۆر سیۆ نیل) ئەزانم زۆرت حەز
 لەوشە ی(تەرۆ) یە بەکورتییەکە ی(حەق بەحەق) مانای ئەهوی ئەگەر سیارە مخالف
 رابگیریت جەزاکە ی ٣٠ ئیرویه ئیھانە ی پۆلیس ٢٠٠ ئیرویه شەق وەشاندن و کەلەگایی بە پی
 زەبری شەقامەکان جەزاکە ی پارێه یان چەند مانگیک زیندانی بەچەکەوه جۆنەسەر
 خەلکی له نیوانی ٥ تا ٧ سال زیندانییە جا ئەگەر حاکمیک بەریکەوت دەرسی لای تۆ
 خویندبیت و بەراستی یان بۆ سوعبەت حکومی ئەبەدی ئەوکەسە بدات(بەداخەوه بۆ تۆ
 که لیرە حکومی ئیعدام نەماوه) ئەوا بە تاکید دوا حکومی دەبیت حەتمەن له یاساکانی
 عیراقیش دا هەر ئاوا بە جیاوازی کەم تا زۆرەوه جەزاکان(حەق بە حەق) دیاری کراون
 بەلام جەنابتان لەسەر بنەمای ج پیاوانیەک حکومی ئیعدامی عمر عەرەبتان بوو؟ ناخر تۆ
 قەرەقوشی سەر دەمی یان فیرعەونی پۆست مۆدیرنی؟ من نامەویت له سیاسەت و
 مەملانیکەت زیاتر تیبگەم دەمیکە تیگەیشتومە ئەوقە ناعەتە ی که سیاسەتی تۆ بۆ چییە
 بەکورتی بریتییە له نیو بەیتە شیعرە ی مەحویەکە ی بالخی ی دۆلی ی خۆمان
 کە دەلیت((وەکو سەگ ئەم شەر ووشۆرە له سەر لاک)) بەلام ئەمەوی له کەسایەتی نالۆزی

حوت تیبگه و بزانه به چی روویه که وه سه رباری تاوانباری و نه خوشییه دهرونیه کانت
 ببیت پیشهروی ئەم گه له به سه زمانه؟ تۆ له پیش هه مو و که سیکه وه تاوان باری به
 موماره سه کردنی پیشهوی دادوهی به بی هیچ بنه ماو شه ریعه تیک و تاوانی کوشتنی
 ئەسیر و پیشمه رگه به بی وجودی دادگای شه ریعی یاسای. هه رکوشتنیک له دهروهی جهنگ و
 به یه کدادان دابیت به بی دادگایی کردن، تاوانه؟ پاش ئەوهی چه کی خیانه ت کرده شانی
 عمر عه رب بۆ تۆ له کردنه وه له تۆ که ئەو سوکایه تییه شت به سه ردا هینا، چه ندین جار
 که مینی بۆ دانایت به لأم به داخه وه کاگ ئازاد که وته که مینه که وه قاره مانیکی خۆپاگر به
 دهستی قاره مانیکی تری ناچار کراو به خیانه ت شه هید کراو تۆی مارتن لۆته ری کورد
 گه یشتیه ئەم رۆژهی پۆزی ریفۆرمیان به سه ردا لێ ده دهیت له کاتی کدا له وه دهشت و شاخه
 وه ک عمر به شیر ی سه دامیکی چه جمی بچوک رهفتار ده کرد راسته عمر عه رب وه کو فه رد
 خۆی بهر پرسیاره به رامبه ر هه له و تاوان و خیانه ته کانی به لأم وه کو پال پێوه نه ر بۆ ئەو
 تاوانانه تۆ بهر پرس ی یه که می ئە خلاقیت و پێویسته لیکۆلینه وه ت له گه لدا بکری ت و به
 دادگادا بدری ت ئە گه ر که مترین عه داله ت له کوردستاندا مای ت هه رگیز له یادم ناچیت که
 پاش چه ک دانان و دانیشتم چاوم به عمر که وته وه زۆر به داخه وه بوو بۆ شه هید کردنی
 ئازادی سه ر تیپ و ده یوت خۆزگه هه ر کریکاره که ی جاران بوومایه وه به ردو چه مه نتۆو
 دهستی داده رزاندم و به لأم نه بوومایه به پیشمه رگه ئەم رۆژه م به خووه نه بینیا یه دهستم
 نه چووا یه خوینی پیشمه رگه وه به ردهوام به ناسۆره وه ده یوت: له که سی ناشارمه وه که
 ته نها ئامانجی خیانه ته که م تۆ له کردنه وه یه له نه وشیروان من ته نها به ته مای ئەوه بووم
 تۆ له ی سوکایه تی پیکردنه کانم سه باب کاری ئەوهی چه کی خیانه تی پێ هه لکردم و تۆ له له
 نه وشیروان بکه مه وه به لأم به داخه وه ئازاد که وته که مینه که وه نه وشیروان مسته فا باش
 بزانه ته نانه ت چه ته کاری و پاوو روت و پیاو کوژی سه رجه م تاوانه کانی عمر تۆ هۆکاری
 بوویت ئە گه ر خوا له ری ی دایکی و باوکی یه وه خالق ی چه سه دی عمر ببوی ت تۆ ریک خراوو
 ئسلوبه کانت خالق ی کرداره کانی بوو عمر وه ک هه ور یکی هات بووه بهر دهستان به لأم نیوه
 له بری نان زه هرتان لێ دروست کرد له به شی داها تودا باسی ناچار کردنی خۆم له لایه ن
 نه وشیروانه وه بۆ چه کدادان و گه رانه وه خۆشاردنه وه له رژی م و شه هید کردنی جوامیری
 سه رتیپ و سی پیشمه رگه ی تر ده که م به فه رمانی نا ره وایی نه وشیروان مسته فا .

نەوشیروان مستەفا: ئەو پیاووی بە تەنھا حیزبێکی سیاسییە پارتی تووشی فۆبیای نەوشیروان بوو

باگراوند

پارتی دیموکراتی کوردستان هەر لە سەرەتای دروست بوونییەوه، لە سەر دوو جەمسەری نایدۆلۆژی رۆیشتوو، لە لایەك نەتەوهییە راستپهوهكان و لە لایەکی دیکهوه، چهپهكان. بە مانایهکی دی، فیکری و نەتەوهییە موخافیزکارو نەتەوهییەکی چهپ خواز، که سالانی دواتر و دای سەرکهوتنی شوێشی ماوی لە چین بەتەواوتی شکلی گرت و لەناو پیزهکانی پارتیدا، وهکو جەمسەریکی بەهێز دەرکهوت.

میژووی پارتی دیموکراتی کوردستان لە سەرەتای دروست بوونییەوه، شایهتی مەملانی ی توندی نیوان ئەم دوو هیچزه بوو، بەتایبهتی لە نیو ریزی سەرکردهکانیدا، تا سالی (۱۹۶۴) که بەتەواوتی هەردوو سەنگەرکه لە یهکتزی جیا بوونهوه. سەنگەری نەتەوهییە تەقلیدییهکان بە سەرۆکایهتی بارزانی، که پێیان دەوتریّت بانی مەلا مستەفا. سەنگەری نەتەوهییە چهپهکان بەسەرۆکایهتی ئیبراهیم ئەحمەد، که بە بانی مەکتەبی سیاسی دەناسریّت. لەم رپوانگهیهوه، دەتوانین بلیین لیکترازانى بالهکانی پارتی، هەر بەتەنها بالکترازان نەبوو لەسەر دەسهلات، بەلکو لە جەوهەردا لیکترازانى فیکریش بوو.

بۆیه دواتر بانی مەکتەبی سیاسی دەبیته هەوینی دروستبوونی بزوتنەوهیهکی چهپی نەتەوهی، که لەناو نوخبهیهکی گەنجی ئەو بالهوه سەر هەلدهدات، ئەویش دروستبوونی کۆمهلهو - دواتریش دروستبوونی یهکیتی نیشتمانی کوردستانه.

هەرچی بانی بارزانییه، لەو میژووهوه ئاراسته‌ی نایدۆلۆژی خۆی بە پێچهوانه‌ی فیکری چهپهوه ئاراسته دهکات و بەتەواوتی پشت دهکاته نایدۆلۆژیای چهپ، هەر ئەمەش وادهکات که بارزانی سل نهکاتهوه پهپوهندی لهگه‌ڵ ولاتانی وهك ئەمەریکاو ئیسپرائیل بکات. هەرچی باله چهپهکەیه، لە ئاستی ناوخۆیدا تووشی لیکترازانیکى فیکری دەبیّت، بەتایبهتی لە سالانی هەشتادا ئەم جیاوازییه ناوهکییه بەتەواوتی پەره دەسەنیت، کاتێک گروپی ئالای شوێش (که بە عێراق چیهکانیش ناو دەبرین) دەردهکەون. لە ئاستی

دەرەكشیدا، ئەم بۆلە دەبێتە هاوبەیمانی دووژمنەکانی ئیسرائیل و دەجێتە ناو بەرهی عەرەبییەوه.

بالی راست رەوی نەتەوهیی، کە دەشیت بەناسیۆنالزمی موخافیز کاریش ناوی بنهین، رێبەرایەتییهکە بە تەواوتی دەکەوێتە دەست بنه مالهیهک و سەرۆکایەتیکردنی حیزب، لە جوارچێوهی ئەو بنه مالهیهدا دەهێلرێتەوه و سەرۆک بە تەنها ئاراستەى سیاسەتى حیزبهکە دەکات و مەملانیکانی سەرۆکایەتیش، هەر لە نیو ئەندامانی ئەو خانەوايه دەدا دەمی نییەوه.

ئێمه هەول دەدەین لەم راپۆرتە شیکارییهدا، خویندنهوهی دیاردەو مەملانی نوێیهکانی ناو ئەم دوو جەمسەرەى جولانەوهی کوردی بکهین، کە لە رێگەى چەند ئاراستەو کارهکتەریکی نوێوه، گوزارشت لە خوێان دەکەن.

نەوشیروان، ئەو پیاوهی بە تەنها حیزبێکی سیاسیه

گەورەترین هەلە ئەوهیه کە پیمان وابیت مەملانیکانی ئیستای ناو یهکی نیشتمانی کوردستان، لەسەر هەمان ئاراستەى مەملانیکانی رابردوو دەروات، راستە یهکی ئە سەرتهای دروست بوونییهوه لە سى بالی سەرەکی پیکهاتوووه بەدریزایی میژووی خویشی مەملانی ی نیوان ئەم سى جەمسەرە بەرامبەر بهیهک و تەنانەت هەر جەمسەرە لەناو خوشیدا هەبووه. بەلام لە ئەمڕۆدا گەمەکانی ناو یهکی بەو شیوازه دابەش نابن و ناخویندرێنەوه، ئەوانەى وا بیر دەکەنەوه ئەو بالەى نازاییه لەناو یهکتیدا، بریتی یە لە خەتى کۆمەلەو بەهۆی دروست بوونی ئەم بالەوه، ئەگەرى هاتنەدەرەوهو خو ریکخستنهوهی کۆمەلە لە ئارادایه، چونکە ئەو هیزهى پى ی دەوترا کۆمەلە، دەمیکە حەل بووه، لەسەر دەستی ئەندازیاریک کە پى ی دەوتریت نەوشیروان مستەفاو جگە لەناوهکەى و میژوویهکەى، ئەمڕۆ شتیک نەماوه تەوه ناوی کۆمەلە بیت، رەنگە ئەمە رستهیهکی ئازاروی بیت بۆ هەندیک لەو یهکی تیانەى کە تا ئیستاش. بە یادگارییهکانی کۆمەلەوه دەژین.

ئەمڕۆ جەستەى یهکی نەخشەى سیاسی نوێ و دابەشبوونی دیکە بەخۆوه دەبینیت، بۆ ئەوهی لى ی تیبگهین، پێویست بەوه دەکات بەدواى سروشتی ئەو هیزانە بگهڕین، کە لەجەستەى سیاسی ئەو حیزبهدا گەمە دەکەن، بەتایەتى نەوشیروان مستەفا کە لایه نیکی سەرەکی گەمەیه.

ئەمپرۆ پېی دەوتریت نەوشیروان مستەفا، هیژیکە تەنانەت فراوانترە لەو شتە ی دەلین بالی ریفروم، چونکە دەشیتر پیفروم بەشیک بیت لەو هیژمە فراوانە ی ئەمپرۆ ی کەپتی دەوتریت نەوشیروان مستەفا، بەلام نەوشیروان مستەفا بۆ خۆی بەشیک نییە لە ریفروم، تەنانەت وەکخۆی دەلێت، پەییوەندی پێیانەووە نییە.

بەپێچەوانە ی رای خەلکەووە، کەپتی ی وایە لەوودا کە نەوشیروان مستەفا خۆی ناکات بە خاوەنی ریفروم، راشکاو نییە، دەکریت تیگە یشتنیکی دیکە بۆ ئەم بابەتە بخەینە روو.

• نەوشیروان مستەفا هەربەتەنھا جیاوازییەکی سیاسی یان پلانیکی تاکیتی و گلەپەکی کاتی نەپێیانووتە دەرەو، بەلکو ئاراستەپەکی فیکری و سیاسی جیاوازییەکی هێناووتە دەرەو، کە پەییوەندی بە تیروانییە ئەووە هەپە بۆ سیاسەت کردن و بەرپۆ بردن و پیکهاتە ی ئەو ستافە ی کە دەتوانن ئەو بەرنامە سیاسیە ی هەپەتی، لەگەڵیدا پراکتیزە ی بکەن.

لەم روانگەپەووە دەتوانین بلیین ئەگەر یەکیتی لە رپووی ئایدۆلۆژییەووە چەپکی نەتەووی بیت، ئەوا دەکریت نەوشیروان مستەفا بە ناسیۆنالیزمیک رادیکال دابنریت، هاوشیووە ی ئەو سەرکرده ناسیۆنالیزمە رادیکالانە ی دنیا، کە پی یان وایە بنیاتنای دەولەت و گە یشتن بەخواستە نەتەوویەکان لەسەر هەموو بەهەپەکەووە ئەم بەهەپەش، بەهانە دەدات بەدەستەووە بۆ قوربانیان بەهەر شتیک کە پێویست بکات. ئەم جۆرە بیرکردنەوویە، لەرپووی سیاسیەووە جەخت لە عەقڵی سەرکردهو سەرۆکی رزگارکەر دەکاتەووە، لە ژپر ئالای پاراستنی بەها نەتەوویەکاندا، بەلام لە رپووی کۆمەلایەتییەووە، جەخت لە دابەش کردنی ژیان و گوزەرنای خەلک دەکاتەووە گەشە ی نابوووری دەهینیتە کایەووە. بەلام بەهانە ی لە ناوچوونی دەسکەوتە نەتەوویەکان و رپگری لە خواستی دوژمن، رپگە بە فرەیی سیاسی نادات و دەنگە جیاوازدەکان کپ دەکاتەووە بە بەهانە ی ئەووە کە ئازاوە لە ولاندا دروست دەبیت و خواستی نەتەووی و نامانجی نەتەووی دەکەونە مەترسییەووە. ئەم عاقلییەتە چاوی لە رابردوو نییەو پراگماتییانە کاردەکات، بەلام خەونی میژوووی هەپەو چاوی لە هەموو ئەو نەتەوانەپە کە سەرکرده ی رزگار کەر رپرەوی میژووویەکە ی گۆرین.

گریمان بیر کردنەووی نەوشیروان مستەفا بۆ سیاسەت بەم جۆرە بیت، بەلام نابیت ئەو راستییە لەبەر چاوە نەگرتیت، کە سیستمی نووی جیەانی و سیستمی گلۆبان، رپگە بەو

جوله میژووپییهی گۆران نادات، که نه ته وه سه ره تا به حالته تی ژیر دهستی و پاشان قۆناعی ته وهی و پاشان دیکتاتورپییه تی ناسیۆنالیزم و پاشان دهوله تی دیموکراتی بروت. راسته نهوشیروان مستهفا بوخوی که سایه تییه کی به هیژوو کاریگهره، ته نانه ت دهسیت بلین به تافی ته نهها بوخوی باسیکی سیاسییه، به بی نه وهی له چوارچیوهی ریکخراویکی سیاسیدا کاریگهری ههیه له سه ر باروو دوخی ناوخوی، قورسای نه وه په یوه ندییه نییه به وه دهزگا ئیعلامیه وه که له ژیر ناوی نه ودا کار دهکات، به لکو قورسای نه وه په یوه ندییه ته نهها به خوی و که سایه تی خو یه وه ههیه، که هه مووان وه ک سه روک لی ی دهر وانن.

قودرته نهوشیروان مستهفا بو ناچار کردنی دهوروبه ره که ی و ته نانه ت به رامبه ره کانیسی، که وه ک سه روکیک ته ماشای بکه ن، نه فسانه ی نهوشیروانه هه ر نه وه شه نه وه شته ی که پی دهوتریت {سامی نهوشیروان} و هه موو لایه کی ترساندوو، په نگه نه مه هوکاری سه ره کی بیته، که جگه له ریفرومییه کان، بالی کۆسره ت ره سو ل قبو لیان بیته و ته نانه ت به شیکی زۆریش له وه سه رکردانه ی که له سه ر بالی مام جه لال حیساب ده کرین، له هه ولی نزیک بوونه وه لی یو سافکردنی حیسباتی خو یانن له گه لیدا.

گه وره ترین هه له نه وه پرسیاره یه که ده لیت: ئایا نهوشیروان دیته وه سه ر شانۆی سیاسی؟ چونکه له راستیدا نهوشیروان له ته خته که دوور نه که وتوه ته وه، به لکو رۆلی خوی له چوارچیوهی شانۆکه دا گۆرپوه، هه رچه نده نهوشیروان تا ئیستا راپده گه یه نیته که نه وه دانیشتوو وه خه ریکی به رپۆبردنی کۆمپانیا یه کی ئیعلامیه یه. به لام نه م قسانه ی بو هیج که سیک و لای هیج گروپیکی سیاسی، جیگه ی باوه ر نییه. هه مووان له وه باوه رده ان نزیک بیته یان دوور، زوو بیته یان درهنگ، نهوشیروان مستهفا دیته وه مهیدان و وه ک هیژکی به هیژ خوی به یان دهکات.

نه گه ر شتی وا له خه یالی نهوشیروانی شدا نه بیته، به لام بیده نگیه که ی و چاودیر کردنی ووردی بارو دوخه که له لایه ن نه وه وه نه وه گومانه ی له لای هه موو لایه ک دروست کردوو، که نه وه رۆژه دیت نهوشیروان ئیعلانی میژوو یه کی نو ی دهکات. به لای هه ندییک که سه وه، نه وه میژوو ده که ویته نزیکترین کات له دوا ی مه رگی تاله بانیه وه، نه وه کاته سه ری هه موو گوریه کان دینه وه دهستی نهوشیروان، نه گه ر بیته و مه یلی بیته رۆلیکی له وه جو ره ببینیته، روودانی نه م نه گه ره زۆر نزیکه، به مه رجیک نهوشیروان نه گه یشت بیته نه وه بر وایه ی که خو ری میژوو ی نه وه، ئاوا بووه وه نه وه دره فته نو ییه نایگه یه نیته خه ونه کانی. چونکه

مستەفا لە ژيانیدا ئەوەی سەماندوووە کە ئەوەی بۆ ئەو گرنگە. گەيشتن بە
 لە بەرەى ئەووە، حەقیقەتیکە. چونکە رینگە لە نیوان خەونە حەقیقەکانى سەرکردەیهک و
 میلیلەتیکدان حیاوازی گەورەى هەبیت.

پارتى دیموکراتى کوردستان کە نیستا گەورەترین پارتى کوردستانەو توانیویەتى یەکیتى
 بختە جوارچیویە ستراتژییەتى خۆیەووەو بچوکیان بکاتەو. گەورەترین مەترسى ئایندەى
 نەوشیروان مستەفایە. لە نیستاشدا بەوردی حیساب بۆ هەنگاوەکانى دەکەن، تەنانەت
 گەيشتوووتە رادەیهک پارتى توشى فۆبیاى نەوشیروان بوو. بچوکتىن خۆ پيشاندان،
 کەمترین ناپەزایى، لەو پەرى هەمريم روو بدات، پى ی وایە دەستى نەوشیروانى تیاپە. بەلای
 پارتییەووە نەوشیروان مستەفا دیوار بەندى کۆتایىپە لە پروسەى کۆنترۆل کردنى
 کوردستاندان ئەگەر بىت و پارتى ئەم بەرەبەستەش بپريت، ئەوا کوردستان هى خۆیەتى.
 بەلام ئایا نەوشیروان مستەفا ئاسان دەبیت بۆ پارتى؟ بە پى ی ئەو زانیاریانەى کە لەبەر
 دەستان، پارتى بەهەموو شیویەیک لە هەوائى ئەودایە کە ئایندەى یەکیتى نەکەویتە
 دەست نەوشیروان مستەفا، تەنانەت بەشیوازی تیاپەتى خۆ پيشگیری ئەم ستراتژیە دەکات
 و لەم پیناوەشدا سەرسەختىن نەیارەکانى دوینیدا، ئاشت بوونەتەووە موحامەلەیان دەکات
 و لەدوا هەلبژاردنى یەکیتیشدا، پارتى پۆلى هەبوووەلە شکاندەووەى یارییەکە بە زیانى
 نەوشیروان مستەفا.

پارتى نیستا خۆى گەيشتوتە ئەو بپاوەیەى کە پاگرتنى بارودۆخى یەکیتى، بەم
 شیویەى نیستا لە قازانجى ئەووە دروست بوونى هەر لیکترازان و فەوزایەیک لەناو
 یەکیتیدا، بە زیانى ئەو دەشکیتەووە، دیارە لەمەدا هەتا یەیک رینگای لەپیشە بۆ رینگەگرتن لە
 بالادەستى نەوشیروان مستەفا، ئەویش دەستگرتنە بەتەمەنى مام جەلالەووە، کەشتیکى
 نامومکینە.

تەنانەت پارتى لە هەولتى ئەووەدایە خۆى بۆ ئەگەرەکانى دوای بالادەستى نەوشیروانىش
 ئامادە بکات، لە رینگەى رینگەوتنى پيشووەخت لەگەل ئەو هیزانەى کە رەنگە لە داهااتوووا
 ببنە هاوپەیمانى نەوشیروان.

هەرچى سەبارەت بە حیزبەکانى دیکەیه، بەتایبەتى ئیسلامییەکان، دوو دلتن لە
 مامەلەکردن لەگەل ئەو دیاردەیهى پى ی دەوتریت نەوشیروان، لەلایەک دەترسن کە پارتى

داهاتوودا لیستی هاوپهیمانهکانی لهسهر بنه‌مای نزیك و دووری له نهوشیروانهوه
 لایه‌کی دیکه‌شهوه، له‌بهر سیفاتیک که له خوودی نهوشیروان مسته‌فادا هه‌یه،
 نه‌وێش قبولنه‌کردنی هیزی دیکه‌یه وهك شه‌ریك له پرۆسه‌ی سیاسی و ته‌نانه‌ت رزگاری
 نیشتمانیدا، به‌تایبه‌تی که نهوشیروان مسته‌فا سه‌رکردایه‌تی هه‌موو نه‌و شه‌پانه‌ی
 کردوووه که یه‌کی‌تی له میژووی خۆیدا به‌رامبهر نه‌یاره‌کانی کردوووه‌تی. رهنگه‌ نه‌وه
 به‌شیک بی‌ت له رابردوو، به‌لام پێویسته له‌سهر نهوشیروان مسته‌فا له ستراتیژه نوێیه‌که‌یدا
 نه‌گهر ده‌یه‌وێت یاریکه‌ریکی ته‌نیا بی‌ت، گهرنتی پێشوه‌خت بدات که له پیناو ئامانجه‌که‌یدا
 شه‌راکه‌ت و هاوبه‌شی هیزه‌کانی دیکه قبول ده‌کات.

دوو خال که زۆر یارمه‌تیده‌ره بۆ نهوشیروان مسته‌فاو بۆ ههر هیزیکی تریش، که
 بتوانی‌ت وهك به‌دیل ده‌ریکه‌وێت، بارو دۆخی ناو‌خۆی هه‌ریمه له ئاستی ناوه‌وه‌و ده‌ره‌وه‌یدا،
 له ئاستی ناو‌خۆدا بزوتنه‌وه‌ی ناسیۆنالیزمی ته‌قلیدی یه‌کی‌تی و پارتی شکستیان هیناوه له
 پێشکه‌ش کردنی نمونه‌یه‌کی جوانی حکومرانی، که تیایدا دادوه‌ری کۆمه‌لایه‌تی و مافه‌کانی
 مرۆف و که‌رامه‌تی مرۆفی کورد پارێزراو بی‌ت و شکستیان هیناوه له پرۆسه‌ی بنیات
 نانه‌وه‌ی ژێرخانی ئابوو‌ری و بوژاندنه‌وه‌ی ولات و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی بزێوی هاو‌لاتیان و
 دابینه‌کردنی خزمه‌ت گوزاری بۆیان، به‌جۆریک که خه‌لك لی‌ی رازی بن. له‌سهر ئاستی
 ده‌ره‌وه‌ش شکستیان هیناوه له گه‌یانندی بارو دۆخی هه‌ریم به‌ سه‌قام گه‌ری سیاسی دوور
 خستنه‌وه‌ی مه‌ترسیه‌یه‌کان له‌سه‌ری و داخوازی و مافه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌کانی هه‌ریم، که بی‌گومان
 نه‌گهر به‌شیک به‌هۆی سیاسی په‌یوه‌ندی به‌ خراپی ته‌دای سیاسی نه‌وانه‌وه بووه.

خالیکی دیکه‌ش، نه‌جینه‌دای سیاسی نه‌مه‌ریکایه که به‌ئاشکرا له چه‌ندین شوین نه‌وه‌یان
 ووتوووه، که نه‌وان پشتگیری له بوونی هیزیکی ئۆپۆزیسیۆنیکی سیاسی ده‌که‌ن.

به‌لام دوو خالی گرنگ رێگرن له‌به‌رده‌میدا یه‌که‌میان په‌یوه‌سته به‌ تیپروانیی
 نهوشیروان مسته‌فاوه بۆ ئازادی و دیموکراسی و پای جیاواز، که وای کردوووه وهك
 سه‌رکرده‌یه‌کی لیبرال حساب نه‌کری‌ت و دردۆنگی له‌لایه‌ن به‌شیک خۆینده‌وارو رۆشنه‌بیران
 دروست کردوووه له پشتگیری کردنی پرۆژه سیاسییه‌که‌ی.

خالی دووه‌میش نه‌وه‌یه: له‌م‌رۆدا سیاسه‌ت کرده‌یه‌کی رۆمانسیانه‌ی زه‌مه‌نی رۆمانی و
 یۆنانیه‌یه‌کان نیه، به‌لکو له نه‌م‌رۆدا سیاسه‌ت پشتی ئابوو‌ری و پاره به‌رپۆه ده‌چیت که

پرووهو، نهوشیروان مستهفا به بهراورد به پارتی و بالهکانی دیکه‌ی یه‌کیتی، زۆر
 لۆبۆر ئا ئیستاشی له‌گه‌لدا بیټ، به‌ته‌به‌روعاتی مام جه‌لال ده‌زی.
 هه‌رچهنده‌ ئه‌و له‌مه‌دا وه‌ك خاوه‌ن ماف پاره‌ له‌ یه‌کیتی وه‌رده‌گرێټ و کۆمپانیاکه‌ی و
 پرۆژه‌که‌ی پێ ده‌ژینێټ، به‌لام ئه‌مه‌ خۆی له‌ خۆیدا گه‌وره‌ترین گه‌رفتی به‌رده‌م
 پرۆژه‌که‌یه‌تی.

کی ناهه‌که‌ ده‌گیرێټ کۆسه‌رت ره‌سوێ یان نه‌وشیروان مسته‌فا

هیچ هێزێك نییه‌ باوه‌ر به‌ نه‌وشیروان مسته‌فا به‌یټێټ ده‌ست له‌بیروپراکانی خۆی
 هه‌لگرێټ، ئه‌گه‌ریش ڕککه‌وته‌نه‌که‌ی پارتی و یه‌کیتی هه‌لبه‌وه‌شێته‌وه‌ یان به‌شێکی زۆری
 دهرگاكان بۆ نه‌وشیروان بکریڤه‌وه‌ له‌ناو یه‌کیتیدا، ئه‌و له‌سه‌رئه‌و باوه‌رانه‌ خۆی سووره،
 که‌ده‌بیټ هه‌لبه‌زاردنه‌کانی ئه‌مجاره‌ زۆر جیاوازی و لیستی خۆی بخاته‌ به‌رده‌م ئه‌و تاقی
 کردنه‌وه‌یه‌.

ره‌نگه‌ ئه‌مه‌ دواهه‌مین وێزگه‌ بیټ بۆ نه‌وشیروان مسته‌فا که‌ بیه‌وه‌یټ ده‌نگ و هێزی
 خۆی تاقی بکاته‌وه‌. به‌دیوێکدا نه‌وشیروان پێ ی وایه‌ گه‌رانه‌وه‌ی بۆ یه‌کیتی له‌ ئیستادا
 گه‌رانه‌وه‌یه‌ بۆ ناو ئه‌و فه‌زاییه‌ی که‌ پره‌ له‌ کاره‌ساتی گه‌نده‌لی و پێویستی به‌ چا‌ك‌ سازی
 هه‌یه‌، بۆیه‌ چونه‌ دهره‌وه‌که‌ی ته‌نها وێزگه‌یه‌ك نییه‌ بۆ دوور خسته‌وه‌ له‌ وێزگه‌ پره‌ له
 نیگه‌رانییه‌ که‌ناوی یه‌کیتییه‌، به‌لکو شانسیکه‌و له‌ دهره‌وه‌ی قوده‌ری یه‌کیتی بوون
 نه‌وشیروان خۆی تیدا تاقی ده‌کاته‌وه‌، لیسته‌که‌ی نه‌وشیروان ئه‌گه‌ر ته‌نها وه‌زێفه‌ی ئه‌وه‌بیټ
 وێنه‌یه‌کی تری یه‌کیتی دهره‌خات ئه‌مه‌ ئه‌فسه‌ریکی هه‌له‌یه‌ بۆ ئیستای ئه‌و پیاوه‌ی له
 دهره‌وه‌ی یه‌کیتی ده‌زیټ و خۆی نابه‌سته‌یته‌وه‌ به‌حیزبه‌که‌ی خۆیه‌وه‌و ئه‌و فه‌زای
 حیزبه‌که‌ی به‌ دل نییه‌، بۆیه‌ دوور که‌وته‌نه‌وه‌ی پێ باشتره‌ له‌مانه‌وه‌، خۆبه‌سته‌نه‌وه‌که‌شی
 ته‌نها نیگه‌رانییه‌ك له‌ خودی یه‌کیتی، به‌لکو نیگه‌رانییه‌ له‌و سیسته‌مه‌ی که‌ ڕێگه‌ی ئه‌و و
 خه‌ونه‌کانی ئه‌وی تیدا نابینیته‌وه‌، هه‌ر ئه‌مه‌شه‌ وا ده‌کات لیستیکی هه‌بیټ جگه‌ له
 لیسته‌کانی دی، دابه‌زاندنی ئه‌و لیسته‌ بۆ نه‌وشیروان دابه‌زاندنی دوا هه‌نگاوی سییاسه‌تی
 له‌ناو گۆره‌پانه‌که‌دا.

ره‌نگه‌ لای نه‌وشیروان کۆمه‌لێك وێزگه‌ی شکست و هه‌لسانه‌وه‌ هه‌بیټ، هه‌لبه‌زاردنی
 ئه‌مجاره‌ یه‌کیکه‌ له‌و وێزگانه‌ جاریکی تر به‌ ره‌نگیکی تر نه‌وشیروان ده‌هینێته‌وه‌ ناو
 گۆرشه‌پانه‌که‌، به‌لام نه‌ك به‌و وێنانه‌ی پێشتر بۆیان درووست کرابوو یان ئه‌و وێنانه‌ی له

خۆی حیزبه که یه وه خۆی ته حقیق ده کرد، به لگو به وینه یه کی تره وه که خۆی
 دهبیت وینه که یه، نه که یه کیتی نیگار کیشی بیت، جیاوازی به که ش له وه وه ده ست پئ
 ده کات که لیسته که ی نه وشیروان له بری پرۆژه، مانیفیستی ده بیت، مانیفیسته که ش داوا ی
 ژیان ده کات بۆ ها ولاتیانی کورد نه که ئه و دروشمانه ی پارتی و یه کیتی له هه لئار دنه کاندای
 بۆ چا و به ستی خه لک به کاری ده هیئن، وه ک نمونه ی یا که رکوک و خانه قین"، راسته
 گه پانه وه ی که رکوک و خانه قین یه کیکه له خاله جه وه هری به کانی سیاسه تی کورد، به لام پئ
 ده چیت ئه مجاره ئه و دروشمه حیزبیانه نه بنه ده رگایه ک بۆ سه رنجر اکیشانی خه لک له
 لیسته که ی نه وشیروان مسته فادا، به لگو به وه بیت له مانیفیسته که دا بانگه وا زی ئه وه بکات
 ها ولاتیانی پئویستیانه ژیا نه وه له بری دروشمه کۆنه کان ده بیت ژیا نیان پئ به خشین
 نه که حه ماسه ت.

ئیمه دلنیان لیسته که ی نه وشیروان کۆمه لئیک خالی جیاوازی تیدا ده بیت که به هیچ
 شیوه یه که له گه ل لیستی پارتی و یه کیتی و حیزبه کانی تر یه ک ناگریته وه، له وانه یه ئه و
 خالنه ی کاندیدی ک بۆ لیسته که ی نه وشیروان دیاری ده کات هیئنده دوور بن له خاله کانی
 پارتی و یه کیتی به وه که ئاسمان و پئسمان بیت. ئه کریت بلئی خاله جه وه هری به کانی لیستی
 نه وشیروان بریتینه وه ی، که سی کاندید کرا و ده بیت مووچه خۆری حیزبی نه بیت، ده بیت
 بر وانه یان شاره زایی هه بیت، ده بیت پئشتر پۆستی وه رنه گرت بیت، ده بیت به لایه نی
 که مه وه گه نج بیت، ئه مانه و چهن دین خالی تر که لی ره با سی نا کرین ده بیت هۆی ئه وه ی
 سه رنجی به شیکی زۆری کۆمه لگه که زیاد": له ملیۆنیک و نیوی " گه نجه بۆ لیسته که ی
 رابکیشیت و شانسی سندوقه کانی ده نگدان یۆ خۆی مسۆگه ر بکات. جکه له وه ی له
 مانیفیسته که دا حه مته ن ده ست بۆ ئه و خاله ره شانه ده بریت له رابردو ودا له نا و سیستمی
 ده سه لاتی کوردیدا بوونیان هه بو وه و کار بکریت بۆ لابردنیان.

په یامی نه وشیروان مسته فا ئه مجاره له م جۆره په یامه یه ئاوازه که ی له هی هیچ کام له
 پارتی و یه کیتی ناچیت، پارتیه کانی ش ترسیکی زۆریان له م هه نگا وه ی نه وشیروان هه یه،
 بۆیه هه میشه چا و دپیری بچوکترین گۆرانه کانی نا و یه کیتی ده که ن. هه نگا وه کانی ئه مجاره ی
 کۆسره ت ره سو لیش هیئنده تر ئه و گۆره پانه ی تووشی ئه و بومه له رزه یه کرد که چا وه روان
 ده کرا رو و بادات، هه لۆیستی کۆسره ت ره سو ل له سه ر خاله نا کۆکه کانی یه کیتی هه لۆیستی ک
 بو و هه م جه سورانه بو و، هه م جیگه ی نیگه رانی بو و لای به شیکی پارتی و یه کیتی.

پى يان وايه دووركه وتنه وهى كۆسرهت رەسول لەناو يەكئىتى گوزەرىكى
 ناو گەمەكەدا پىشتى تالەبانی بگریت ئەوئەندە بە لایانەوه گرنگە كۆسرهت رەسول لە
 يەكئىتى پىشتى بگرن، چونكه پارتییەكان مەملانى هەلبژاردنەكان لەناو هەولێردا دەبینن،
 پى يان وايه سلیمانی يەكئىتى تەحەكومی پێوه دەكات و دەهۆك پارتی ئاراستەى دەكات،
 ئەوهى گرۆرەپانەكە يەكلايى دەكاتەوه هەولێرە، هەولێریش لەسەرئاستى يەكئىتى واتە
 كۆسرهت رەسول، چونكه بەشیكى زۆرى هەولێرەكان بەستراون بە كۆسرهتەوه، ئەوه
 كۆسرهت لەناو هەولێردا دەبیته وزەى يەكئىتى نەك يەكئىتى بیّت وزە بەكۆسرهت بدا
 لەشارەدا، لە دەستدانى ئەم شارەش بەنیسبەت پارتیەكانەوه لە دەستدانى بەشیكى
 جەستەى حیزبە. گەر دەرچونى كۆسرهت رەسول لەپىشت تالەبانیەوه ببوايەتە ئەمەرىكى
 واقعى، هەم ئاراستەى رێككەوتنەكەى پارتى و يەكئىتى دەگۆرێ، هەم ئاراستەى سندوقەكانى
 دەنگدانیش دەگۆرێ، گەرئەوهى كۆسرهت چەند بۆ تيمەكەى تالەبانی گرنگ بوو هیندەش
 بۆ پارتییەكان گرنگ بوو، ئەگەر كۆسرهت رەسول ئەم جارە هاوپەیمانى لەگەڵ نەوشیروان
 بگردایەو پێكەوه لیستىكیان دابەزاندایە ئیمە دانیای دەبووین لەوهى پارتى رێككەوتنىكى
 لەگەڵ ئەو لیستە دەکرد نەك لەگەڵ يەكئىتى نیشتمانى، بەلام مانەوهى كۆسرهت لە
 ئەمجارەدا ديسان قەوانەكە وەك خۆى ئیها تەوه بۆ پارتى، بۆیە كاتێك تالەبانی خالەكانى
 كۆسرهت رەسول و تیمى ریفۆرمى مەكتەبى سیاسى قبول كرد ناهێك بەخەونەكانى پارتیدا
 هاتەوه، هەنگاوەكەى كۆسرهت رەسولیش جگە لەوهى هەنگاویكى جەرگ برانە بوو بۆ
 يەكئىتى، دەرخستنى ئاستى هیزی خۆبى بوو بۆ هەردوولا. دەبینین كاتێك نەوشیروان لە
 ناو يەكئىتیدادەچیتەوه دەرەو تەنها كۆمەلێك لەو كادىرو هەودارانە دەبات لەگەڵ خۆى
 گورزى كوشندە ناگەيەننە بەر كەمەرى يەكئىتى، بەلام كاتێك كۆسرهت رەسول كارتى
 بەهیزی خۆى بەرز دەكاتەوه دەلیت دەجمە دەرەو، ٢١ ئەلبەندو ١١ ئەندامى سەرگردایەتى
 دەبنە ئەو لەشكرەى لە پىشتییەوهن و بەو ئاراستەيەدا دەچن ئەو دەیهوئیت، دەرخستنى ئەم
 هیزەش بۆ ئیستای يەكئىتى كارتێكى كەمەر شكێنە، چونكه خانەوادەى تالەبانی بەهەموو
 شیوهییهك دەیانەوئیت بلىن يەكئىتى هی ئیمەیه هی يەكئىتیەكان نییه، ئەم مۆدیلى
 بىركردنەوهو قسانە وا دەكات لە يەكئىتیە بەهیزەكان كارتى خۆیان بەرز بكەنەوه تا دەرى
 بچەن يەكئىتى هی يەكئىتیانە، نەك هی خانەوادەيەك.

یەكەم جارە بەو شیۆه فراوانه ئاستی سەرگردایهتی یهكیتی هه‌ره‌شه‌ی
 پۆرسه‌وتنه‌وه بکات، به‌لام ئهم کاره‌ی تیمی مه‌کته‌بی سیاسی و کۆسره‌ت په‌سول کردیان
 یه‌کێک بوو له‌و دهره‌وه‌ گرنگانه‌ی ده‌کریت بلیت یه‌کیتی حیزبه‌، وه‌حده‌ی حیزبی له‌ناو
 یه‌کیتی دا بوونی هه‌یه‌، چونکه‌ حیزب ده‌بی‌ت ئاوا بی‌ت، نه‌ک هه‌موو کێشه‌کانی خۆی بخاته
 ژێر په‌رده‌وه‌و نه‌یانخاته دهره‌وه‌ی خۆی. هه‌روه‌ها به‌رزکردنه‌وه‌ی کارتیکی زه‌ردی وه‌ک
 ئه‌وه‌ی کۆسره‌ت په‌سول و تیمی ریفۆرمی مه‌کته‌ب سیاسی دهره‌وه‌یه‌که‌ ده‌توانین بلیین له‌م
 دهره‌وه‌یه‌وه‌ خه‌ریکه‌ له‌ کوردستان مۆدی‌لی حیزب درووست بی‌ت. په‌نگه‌ هه‌مان کێشه‌ له
 نیوان پارته‌ی یان حیزبه‌ ئیسلامیه‌کانیشدا هه‌بی‌ت، وه‌لی به‌د به‌ختی ئه‌وه‌یه‌ هیچ کام له‌و
 حیزبانه‌ ناتوانن له‌ ژێر سی‌به‌ری به‌رکردنه‌وه‌ خه‌ڵه‌کیه‌کاندا سهرده‌ربه‌ینن بۆیه‌ هه‌موو
 شتی‌ک په‌یوه‌سته‌ به‌ سهرکرده‌وه‌، به‌لام کارته‌ زه‌رده‌که‌ی ئه‌مه‌جاره‌ی تیمه‌ نیگه‌رانه‌که‌ی
 یه‌کیتی ده‌یه‌و‌یت به‌هه‌موو فه‌یرانییه‌کانی خۆیه‌وه‌ جو‌ریکی تر له‌ حیزمان پيشان بدات،
 ئهم جو‌ره‌ی حیزبیش ده‌بی‌ته‌وه‌ دهره‌وه‌یه‌ک بۆ ده‌رخستنی کێشه‌کانی تری ناو حیزبه‌
 کوردیه‌کان، ئه‌و کێشانه‌ی به‌ مته‌راوی ماونه‌ته‌وه‌و دهرنه‌که‌وتوون.

ئهو تیمه‌ی با‌لی ریفۆرمکه‌ له‌گه‌ڵ نه‌وشیروان مسته‌فادا چونه‌ته‌ دهره‌وه‌ هه‌مه‌شه‌ پێیان
 خۆشه‌یه‌کیتی به‌ره‌و ئه‌و ئاراسته‌یه‌ بجیت پرۆژه‌که‌ی ئه‌وان ده‌یگریتنه‌وه‌، تیمه‌که‌ی
 تاله‌بانیش واپیشان ده‌ده‌ن یه‌کیتی هه‌ر یه‌کیتییه‌ به‌هێزه‌که‌یه‌و چوونی نه‌وشیروان هیچ
 کاریگه‌ری له‌سه‌ر به‌هێزی ئهم حیزبه‌ نییه‌، له‌هه‌ردوو حا‌له‌ته‌که‌دا هه‌ردوو بۆچونه‌که‌
 نه‌ندرووست نین، چونکه‌ نه‌یه‌کیتی ده‌توانی‌ت ئه‌و یه‌کیتییه‌ بی‌ت نه‌وشیروان دا‌وای ده‌کات، نه‌
 یه‌کیتی به‌بی‌ نه‌وشیروان یه‌کیتییه‌کی بی‌ خه‌وشه‌، جگه‌ له‌مه‌ش له‌ نیوان ئهم دوو
 جه‌مه‌سه‌رده‌ کۆسره‌ت په‌سول بوومه‌ له‌رزه‌یه‌ک بوو هیچ لایه‌که‌مان با‌وه‌رمان نه‌ده‌کرد
 دوورکه‌وتنه‌وه‌ی ئه‌و جه‌مه‌سه‌ره‌ له‌ یه‌کیتی ئه‌و بوورگانه‌ی لی‌بکه‌و‌یتنه‌وه‌، به‌لام نامه‌که‌ی
 ئه‌مه‌جاره‌ی کۆسره‌ت په‌سول به‌یه‌کیتی ووت: بۆ یه‌کلای‌ی کردنه‌وه‌ی فه‌یرانه‌کان تیمی سی
 هه‌م که‌ جه‌مه‌سه‌ریکی گرنگی کێشه‌کانه‌ بوونی هه‌یه‌و هه‌رکاتی‌ک بمانه‌و‌یت قورسایه‌که‌ی
 دهرده‌خه‌ین، په‌نگه‌ کۆسره‌ت په‌سول به‌ به‌رز کردنه‌وه‌ی ئهم کارته‌ زه‌رده‌ کۆمه‌لیکی شتی
 کردبی‌ت، یه‌که‌م توانی قوده‌ری خۆی له‌ناو حیزبه‌که‌یدا دهرده‌خات دووم تیمه‌که‌ی
 نه‌وشیروان جاریکی تر بوونه‌وه‌ دۆستی ها‌ورپکه‌ یان، سی هه‌م ده‌سه‌لات له‌ شو‌ینی‌که‌وه‌
 گواسته‌وه‌ بۆ هه‌موو مه‌کته‌ب سیاسیه‌کان، چواره‌م ئاراسته‌ی به‌رکردنه‌وه‌ی تیمه‌که‌ی

خانی له دۆلێکوهه گواستهوه بۆ دۆلێکی دی. هەرچهنده هەرپهشهی دهست له
 شاهوه نهبوو له خودی یوکیتی، بهلکو هەرپهشهی دهست له کارکیشانهوه بوو له
 خانهوادهیهک، یان له تیمیک که دهیان وویست ئیحتیکاری یهکیتی بکهن، بهلام خانی
 گرنگیش لهگهڵ خۆی هینا بۆ یهکیتییهکان.

ئهو خالانهش ههر سێ لا لهسهری رێککهوتووون بریتین لهو خالانهی کۆی پیکهاتهکان
 دهگۆرپیت، دوورخستنهوهی نهوشیروان لهناو یهکیتی ههم خهونی بهشیکی پارتییهکانه ههم
 خهونی تیمهکهی تاله بانیه، بهتایبهتی ئهوانهیان بهردهوام قسه لهسهر نهوشیروان دهکهن
 و عوقدهی کۆنیان ههیه لهگهڵ ئهم کاراکتهردهواو ئهمرۆ بهشیویهکه دی دهری دهخهن،
 بهلام کۆسهرت رهسول تیمی رهسول ئهمجاره توانیان فهزایهک دروست بکهن که هیچ
 هیزیک نییه بتوانی کار بۆ ئهوه بکات نهوشیروان مستهفا له ناو یهکیتی بکاته دهرهوه، له
 حالهتیکشدا گهر نهوشیروان نههیننهوهو لیستی خۆی ههبیّت، لای یهکیتییهکان ناکاته
 ئهوهی بخریته دهرهوهی یهکیتی، بهلام نهوشیروان هیچ بهلایهوه گرنگ نییه مهکتهبی
 سیاسی یهکیتی لهسهرمانهوهو نهمانهوهی ئهو چ برپاریک دهن، چونکه ئهو پێی وایه
 سهرفالی یهکیکی ترهو ئهو خهونهی که دهیهویت لهههلبژاردنهدا کاری پێ بکات گرنگتره
 له برپارهکانی مهکتهبی سیاسی یهکیتی.

خالیکی تری رێککهوتنهکه که کهمکردنهوهی دهسهلاتی سێ ئاشووبهکهی ناو یهکیتییه،
 کهههر یهک لهو سێ ئاشووبه بهردهوام کار بۆ ئهوه دهکهن لیکترازانی نیوان سێ
 جهمسهرهکهدا رووبدات و ئهوان بتوانن لهو لیکترازاتهدا بینه جهمسهر بۆیه ئهگهر
 تیمهکهی نهوشیروان له ئیستادا نیگهران بن لهوهی کۆسهرت رهسول لهناو یهکیتییدا
 دهمیڤیتهوه سهد هینده ئهو سێ ئاشووره نیگهرانن لهوهی رێککهوتنیکی لهو جۆره له نیوان
 تاله بانێ و کۆسهرت رهسولدا روویداوه. بهلام ئهوهی بههیزی تاله بانێ و لهم رووداوهدا دهر
 دهخات ئهو خالهیه که بهشیکی زۆری یهکیتی جوونه دهرهوه و تاله بانێ ئاماده نهبوو
 تهناهت یهک ههنگاو کورسیهکهی سهروک کۆماری بهجیبهیلیت، ئالیرهدا تیدهگهین
 سهرکردایهتی تاله بانێ له کاتی فهیرانهکانیدا جۆریکه لهو سهرکردایهتی کردنهی دهتوانی
 بهسهر فهیرانهکانیدا باز بدات.

یهکیک لهو خاله گرنگانهی لهو رێککهوتنهدا بهدی دهکریت گهرانهوهی ئابووری حیزبه
 بۆ حیزب، واته ئهو بره پارهیهی یهکیتی وهریدهگریت دهبیّت بگهڕیتهوه بۆ یهکیتییهکان،

ئەبۇبەرەدە تەبەدەگەين پېش وەم رېككەوتنەو بەكارهيناننى ئەم فشارەى كۆسرت رەسول و رېفۆرم بۆ سەر تالەبانى ئابوورى حيزب لە دەست يەكيتيەكان نەبوو، بەلكو يەكيتيەكانيش وەك هەموو ھاوالاتيەكى ترى ئەم ولاتە بەشيان دراو، ئەوە يەكيتيەكان نەبوون تەحەكوم بە ئابوورى حيزبەكەيانەو بەكن، بەلكو خانەوادەيك بوو تە خەزىنەى حيزب، ئەگەر بوومەلەرزەكەى ئەمجارەى كۆسرت رەسول تيمى رېفۆرم گۆرانىكى سەرتاسەرى لە ناو پېكەتەى حيزب دروست نەکرد بىت، توانى كۆمەلئىك گۆران لە بەشىكى ترى حيزبدا دروست بكات، سەندنەوەى بودجەى حيزب لە دەست كۆمەلئىك كەس و ئاشكراردنى ئەو بودجەىو دانانى بەيەكيتيەكان گۆرانە لە زيانى ئىستاي يەكيتى، ديارى كردنى دەسلالەتەكان بەشىوئەيكەى ياساى لەناو حيزبدا گۆرانە، چونكە پېش ئەم بوومەلەرزەىە هيج كام لە مەكتەب سىياسەكان دەسلالەتيان نەك هەر ديار نەبوو، بەلكو تيمەكەى تالەبانى دەيانتوانى هەموو شتئىك بەكن، بەلام تيمەكانى تر هەقى ئەوەديان نەبووئەو شتانە بەكن، پاشان لەم فشارەى كۆسرت رەسول و تيمى رېفۆرم مۆمى بەشىكى زۆرى سى ئاشووبەكەى تيمى تالەبانى كە لەناو يەكيتيدان كۆزايەو، ئىدى پى دەجىت ئەوە ئەوان نەين شەرى تيمەكانى تر بەكن و هيج لايەك نەبىت رېگەيان لىبگريت و ئىدى ناتوانن پەلامارى تيمەكانى تر بەدن بەو ئاوازەى خۆيان دەيانەوئەت، بەلكو ديوارىكيكان بۆ دروست كراو دەبىت لە پشت ديوارەكانەو شەرىكەن نەك لە بەردەم ديوارەكەدا.

گەرچا ئەوەى ئەو يەكيتيە دەرگراوانەى كە تيمەكەى تالەبانى ئەو شوناسەيان لىو دەگرتنەو يەكيتى ترە لەو خالانەى يەكيتى گەرچا ئەوە بۆ يەكيتى گەرچا ئەوە بۆ يەكيتيەكان و ئەو هەقەى لە تيمى تالەبانى سەندەو بە پى تەكەتولات شوناسى يەكيتى بوون بەسەر يەكيتيەكان دا دابەش نەكەن، بۆيە دەكرىت بلىين فشارەكەى كۆسرت رەسول و تيمى رېفۆرم فشارىك بوو بۆ ئىستاي يەكيتى لە جىگەى خۆيدا بوو، ئەگەر ئەم فشارە روى نەدايە ئىدى يەكيتى بەرەو ئاقارى بنەمالە بوون دەچوو، چونكە لەم دوايانەوە يەكيتى گەشتبوو بنبەست و تيمىك يەكيتى بەرپۆەيان دەبردوو بەرەكە لە ژىر هەموو يەكيتيەكانى دەرەوەى ئەو تيمە دەرھاتبوو، ئەگەر ئەم جارە مالىك دروست كرا بىتو ناوى نرابىت يەكيتى و هەموو رەنگەكانى لەناو خۆيدا خۆى كۆكردبىتەو لەو هەنگاوە دەست پىدەكات تيمى مەكتەب سىياسى ھاوئىشتيان. بەلام ئەگەر رېككەوتنەكان تەنھا دەنگى راگەياندن بىت و لە پشت رېككەوتنەكانەو جارىكى دى ئاوازە كۆنەكان دووبارە بكرىنە

یەکیتی لەبەرگە بەهێزەکەى خۆى دابمەرئیت و هیزیکى دى شوینی بگریتهوه. زین مەترسیش لە بەردەم یەکیتیدانەوهیە گەر یەکیتی تۆسقالئیک لاواز بیٔ هیزی سیهه می که ئیسلامیهکانن شوینی دەگرنهوه گەر ئەم هیزه بهو باوهره کلاسیکیه ی خۆیهوه بیٔ و ببیته دووم هیز ئیدی هیچ قودرەتیکی نییه بالانسەکه بگۆریت، چونکه کۆمه‌لگه‌ی کوردی کۆمه‌لگه‌یه‌کی ته‌قلیدیوه دەرکه‌وتنی هیزی ته‌قلیدی ده‌بیته هۆی دره‌نگ کال بوونه‌وه‌ی، بۆیه گەر تیمه‌کانی یه‌کیتی ته‌نانه‌ت هه‌ولئى س‌پینه‌وه‌ی یه‌کدی بدن نابیت بهو ئاراسته‌یه بچن هه‌ولئى س‌پینه‌وه‌ی حیزبه‌که‌یان بدن، چونکه حیزبه‌که‌یان به‌هه‌موو خه‌وشوکانییه‌وه بوونی گرنگتره تانه‌بوونی، کال بوونه‌وه‌ی ئەو هیزه زه‌به‌لاحه‌ی یه‌کیتیش واته مەترسی لەسەر به‌شیکی ژيانی خه‌لکی ئەم وولاته. هەر ئەم مەترسیه‌شه واده‌کات مه‌سعود بارزانی سه‌رۆکی هه‌رێم که‌بو یه‌که‌م جارى هه‌ستمان کرد وه‌ک سه‌رۆک هه‌رێم هه‌ئسو که‌وت بکات له‌گه‌ل کیشه‌یه‌کی ناوخۆی کوردستان و هاته‌ ناو کیشه‌کانه‌وه داواى کرد بهو ئاراسته‌یه‌دا بچن چاره‌سه‌ر بکريت نه‌ک پیکدادان رووبدات، چونکه مه‌سعود بارزانی دنیا بووه له‌وه‌ی که گه‌رم له‌ گه‌مه‌دايه دۆراویک بوونی هه‌بیٔ خه‌لکه نه‌ک بوونی باله‌کانی یه‌کیتی کاتیکیش ئەم لی‌کترازانه روویداو یه‌کیتی کال‌بوویه‌وه ئیدی له‌ برى ئەوان ده‌بیٔ پارتی وه‌ک هیزیکى گه‌وره له‌گه‌ل ئیسلامییه‌کان دابنیشیت و ریککه‌وتن بکات، ریککه‌وتن له‌گه‌ل ئەو هیزه کلاسیکیه‌ کوشتنی خه‌ونه‌کانی ئیستای پارتیه‌وه گۆرینی گوتاری سیاسیه‌تی، هه‌رچه‌نده هاتنه‌ ناوه‌وه‌ی مه‌سعود بارزانی له‌م کاته‌دا کاریکی پۆزه‌تیف بوو، هه‌ستکردن بوو به‌ ترسیک له‌ناو ده‌سه‌لاتی کوردیدا، له‌گه‌ل ئەوه‌شدا دروستکردنه‌وه‌ی پۆحیکی تری یه‌کیتی بوو بۆ یه‌کیتییه‌کان.

پرسیاری گرنگ لێره‌دا رووبووروومان بیته‌وه ئەوه‌یه، ئایا گەر نه‌وشیروان دواى ئەو هه‌موو کیشانه لیستی هه‌بیٔ ئەمجاره مه‌سعود بارزانی و حیزبه‌که‌ی هه‌لوێستیان چی ده‌بیٔ به‌رامبه‌ر یه‌کیتی؟ وه‌ک روونکردنه‌وه‌که‌ی ئەمجاره‌ی ده‌بیٔ یان ده‌ستکاری کردنی ریککه‌وتنه‌که‌ی نیوان نیوان پارتی و یه‌کیتی کییه؟ ئەى ئەگەر تاله‌بانى له‌و ئیمزاییه‌ی کردوویه‌تی بۆ کۆسره‌ت ر‌ه‌سول و تیمی ریفۆرم له‌ هه‌نگانه‌وه‌کانی خۆی په‌شیمان بۆیه‌وه ئەمجاره‌ کى و کى یه‌ک ده‌گرنه‌وه؟ کۆسره‌ت ر‌ه‌سول و نه‌وشیروان یه‌ک ده‌گرنه‌وه یان نه‌وشیروان و تاله‌بانى، هه‌ریه‌ک له‌م سى جه‌مسره‌ه گۆرانکارییه‌ک له‌ ریککه‌وتنه‌که‌یاندا رووبدات چی ده‌قه‌ومیت؟ ئەى ئەگەر نیگه‌رانییه‌کانی کۆسره‌ت ر‌ه‌سول نه‌رپه‌وینینه‌وه‌و

كهوتنهوه له يهكيتى كى دهبيته پالنهوانى گۆرهپانهكه؟ تالنهوانى دواى پيشاندانى نه
 ههردهى نهمجاره يهكيتى دهدهتهوه دهست كام جهمسهرانه؟ نايا خانهوادهى تالنهوانى و
 تيممهكهى تالنهوانى تهحهموولى جيبهجي كردي نهو خالنه دهكهن تالنهوانى نيمزاي لهسهر
 كردهوه؟ لهه نيوانهدا ئيسلامميهكان خهون بهچى يهوه دهبينن؟ نهى نهگهر تالنهوانى
 ههموو خالنهكانى جي بهجي كرد يهكيتى بههيز دهبيت و دهبيته حيزبيكى دى؟ يان
 نازاوهكان زياتر دهبن و كوئاي بهم قهيرانه نايهت؟ نهوه كى يه بهدهرچوونى له يهكيتى،
 يهكيتى تووشى ئيفليجى دهكات كوئسرت رهسوئه يان نهوشىروان؟ يان ههردوووكيان؟
 تالنهوانى چى دهكات تاكو تهرازوووهكان بههاوسهنگى بهيئايتهوه؟ دهست له بههيزى تيممهكهى
 خوئى ههئدهگرئيت يان ههولئى ناستكردنهوهى كوئسرت رهسوئ و نهوشىروان مستهفا دهدهت؟
 كام لهه هيزانه خاوهنى راستهقينهى يهكيتيه؟ نهوه كى يهكيتى خوش دهويت و پى به
 بهرژهوهندييهكانى خويدا دهنيئت؟ دواى نهكهپانهوهى نهوشىروان بو ناو حيزب و دابهزىنى
 به ليستى خوئى، ريكهوتنهكهى پارتى و يهكيتى چهند يهكيتى لاواز دهكات لهبهردهم
 داواكانى پارتيدا؟ دواى ههئبزاردنهكان كامه كارهكتهرى يهكيتيه پوئستى حكومهت دهگرئته
 دهست و سهر بهكام تيممه؟ نهمانه ههموو نهو پرسىيارانهن لهه نزيكانه وهلامهكانيان
 بهكردهوه دهرينهوه، ئيمه بو وهلامى ههرهكه لهه پرسىيارانه نادهينهوه چاوهپوئى دهكهين
 پووداوهكانى بهردهمان وهلاميان بدهنهوه تاكو بزانيه دوو ناپليونهكهى ناو يهكيتى چوون
 سوارى نهسپهكان دهبن و كامهيان لهه گۆرهپانهكهدادهكهويته پيش نهويتر، لهبهرامبهر
 نهمانيش حيزبه هاوپهيمانهكهيان چيدهكات، بو راگرتنى نهو هاوسهنگيهوه ئيسلامميهكان
 چوون سوود لهو درزه دهبين و به ج شيوهيهكه خوئيان دهخرينه ناو درزهكانهوهوه ههئبزاردى
 نهمجاره كى دهكات ه حاكمى ولات.

كى گۆل دهكات نهوشىروان يان ئيسلامميهكان

نهوشىروان مستهفا دهئيت " من گۆل كهر نيم و بهتهماش نيم گۆل له هيج كهرس بكهم
 "، چونه دهرهوهكهى نهمجارهى نهوشىروان هيج له چارهكانى تر ناچيت، نهو نهخشهيهى
 نهوشىروان مستهفا پهپرهوى دهكات نهخشهيهكه تا ئيسته بو هيج لايهك روون نييه
 ههنگاوهكانى بهرهو كوئى دهچن و كوئاييهكهى بهچى دهكات، گهر سهركهوتنيك ههبيت له
 بوچونه دهرهوهكهى نهمجارهى نهوشىرواندا تهنها لهويدياهه ريگهكانى روون نييهو بو
 كهسيشى روون نهكردوتهوه سهرقالى چيه، دهكرئيت بلين نهخشهكهيه تهنها له ميشكى

هه‌ج کارێگه‌رییه‌کی ده‌وروبه‌ر نابێته هۆی شیواندنی نه‌خشه‌که‌ی ناومیشکی، چونکه دلتیایه گهر نه‌خشه‌که‌ی به‌شیوه‌یه‌کی شه‌فافانه‌ روون بکاته‌وه هه‌نگاوه‌کانی دیاری بکات ئیدی نه‌یاره‌کانی ده‌که‌ونه‌ خۆیان و هه‌ولێ ئیفلێج‌کردنی هه‌نگاوه‌کانی ده‌ده‌ن..

نه‌وشیروان مسته‌فا ده‌لێت " من گۆل‌که‌ر نیم و به‌ته‌ماش نیم گۆل له‌ هه‌ج که‌س بکه‌م"، چوونه‌ ده‌روه‌که‌ی ئه‌مجاره‌ی نه‌وشیروان هه‌ج له‌ جاره‌کانی تر ناچیت، ئه‌و نه‌خشه‌یه‌ی نه‌وشیروان مسته‌فا په‌رپه‌وی ده‌کات نه‌خشه‌که‌ تا ئیستا بۆ هه‌ج لایه‌ک پ‌وون نییه هه‌نگاوه‌کانی به‌ره‌و کوێ ده‌چن و کۆتاییه‌که‌ی به‌چیده‌گات، گهر سه‌رکه‌وتنێک هه‌بێت له‌ چوونه‌ ده‌روه‌که‌ی ئه‌مجاره‌ی نه‌وشیروان دا ته‌نها له‌وێ دایه‌ پ‌یگاکانی پ‌وون نییه‌و بۆ که‌سیشی پ‌وون نه‌کردۆته‌وه سه‌رقالی چیه‌، ده‌کریت بلێین نه‌خشه‌یه‌که‌ ته‌نها له‌ میشکی خۆیدا‌یه‌و هه‌ج کارێگه‌رییه‌که‌ی ده‌وروبه‌ر نابێته هۆی شیواندنی نه‌خشه‌که‌ی ناو میشکی، چونکه دلتیایه گهر نه‌خشه‌که‌ی به‌شیوه‌یه‌کی شه‌فافانه‌ روون بکاته‌وه هه‌نگاوه‌کانی دیاری بکات ئیدی نه‌یاره‌کانی ده‌که‌ونه‌ خۆیان و هه‌ولێ ئیفلێج‌کردنی هه‌نگاوه‌کانی ده‌ده‌ن، یه‌کێک له‌مه‌که‌ته‌ب سیاسیه‌کانی یه‌کیته‌ی پ‌ی‌ی‌ایه " زۆربه‌ی ئه‌ندامانی مه‌که‌ته‌ب سیاسیه‌کیته‌ی به‌بالی ر‌یفۆرمی مه‌که‌ته‌ب سیاسیه‌وه ه‌یشتانازانن نه‌وشیروان چی ده‌کات و سه‌رقالی چیه‌"، ئه‌گه‌ر بۆ به‌رپ‌رسیانی یه‌کیته‌ی پ‌وون نه‌بێت هه‌نگاوی ئه‌مجاره‌ی نه‌وشیروان چ ئاراسته‌یه‌ک ده‌گرێته‌ به‌ر حه‌تمه‌ن بۆ حیزب و لایه‌نه‌کانی تر زه‌حمه‌ت‌تره‌ بزانی نه‌وشیروان چی له‌نه‌خشه‌که‌ی ئه‌مجاره‌یدا‌یه‌. به‌باوه‌ری زۆریک له‌ تيمه‌که‌ی نه‌وشیروان ئه‌وانه‌ی که‌ له‌گه‌ڵی چونه‌ته‌ ده‌روه‌ و له‌ده‌وری کۆبوونه‌ته‌وه ه‌یشتا ئه‌وانیش نازانن نه‌وشیروان به‌ره‌و‌کۆییان ده‌بات، ته‌نها ئه‌ومنده‌ نه‌بێت له‌ پ‌ووی باوه‌رپه‌وه‌ له‌ گه‌ڵین و گ‌رنگ نییه‌ پ‌یگه‌که‌یان له‌ کویدا کۆتای دیت گ‌رنگ ئه‌وه‌یه‌. هه‌نگاوه‌کانی نه‌وشیروانیان پ‌یباش‌تره له‌ هه‌نگاوی ئه‌وانی دی.

بر‌پ‌یکی تر ده‌لێن ته‌نها چه‌ند که‌سیک ده‌زانن ئه‌جیندانی ئه‌مجاره‌ی نه‌وشیروان چیه‌، پ‌ه‌نگه‌ یه‌کێک له‌و چه‌ند که‌سه‌ی له‌م نه‌خشه‌یه‌ تیب‌گات و کۆتاییه‌که‌ی بزانیته‌ خودی تاله‌بانی بێت، به‌لام نه‌وشیروان ده‌لێت " تیمی ر‌یفۆرم هه‌ر ئه‌مانه‌ نین که‌ له‌گه‌ڵمن، به‌لکو که‌سانیکن له‌ شوپنه‌کانی تره‌وه‌ کارده‌که‌ن"، ئه‌م قسه‌یه‌ی نه‌وشیروان به‌و مانایه‌ دیت ئه‌م جاره‌ ده‌ست بۆ شوپنه‌ دووره‌کانیش ده‌بات و تاله‌بانی هه‌ج نکوئیه‌ک له‌ هه‌نگاوه‌کانی نه‌وشیروان ناکات و نابێته‌ ر‌یگر له‌به‌رده‌میدا تاکو نه‌خشه‌که‌ی جیه‌جی بکات.

و نهوشیروان جیاواز له وهی دووکارهکتەری سیاسین له ژێر دهواری حیزبیکدا
 وه دوو هاوڕێی دێرینیش، گرنگترین شتیک له نیوان ئەم دوو هاوڕێیهدا تیبینی
 دهکریت هەر له ئیستاوه زۆر جار ململانی ی دەسلالت و بیروبوچونهکان لهیهکتری
 دوورخستۆتهوه، بهلام هەرگیز هیچکامیان نهبوته هۆی بیمارکردنی ئهویتریان، دوو تاپین
 به بهردهوامی یهکتری دهپاریزن و دژی یهکتریش، دوو مۆدیلی هاوڕین که زهممهته بتوانن
 پشت له یهکتری بکهن و زهممهته بشتوانن پیکهوه تاسهر بزین، له نیوان ئەم دوو هاوڕێیهدا
 بهدهیان کەس تیکهوتوون و له ململانیکانیاندا کهوتونهته ناو ئه و چالهوه که پێیان وابوو
 شهڕی ئه و دوو هاوڕێیه شهڕیکی راستهقینهیهو یهکلای کهروهیه، بهلام جوانیهک له نیوان
 هاوڕێیهتی ئەم دوو کەسه بهسروشت حیاوازهدا دهبنیریت، ئه ویش ئهوهیه خالی کۆتاییان
 نییه، بهلکو ههمیشه له خالی کۆتاییهوه جاریکی تر دهست پێ دهکهنهوه، رهنکه نهوشیروان
 لهو تاپه بیته ههمیشه رۆحیکی باخیانهو حیاوازی ههیه، ههرکاتیکیش بهرامبهرهکهی
 قبول نهکات لێ ی دوور دهکهوێتهوه، هەر دوورکهوتنهوهیهکیشی شانسیک بووه بۆ
 بههیزکردنی هاوڕێ کۆنهکهی که تالەبانییه. چونه دهرهوهکانی تری نهوشیروان ئه و چونه
 دهرهوانه بوو پشتی هاوڕێکهی بههیز بکات، واته ئهگەر پێشووتر نهوشیروان چوو بیته
 دهرهوه بۆ ئهوه چوووه دهسلالتی هاوڕێکهی بههیز تر بکات و ببیته دینهمۆیهک بۆ
 جولانهوهی رۆحی حزبهکهی که هاوڕێیهکی سههرپرشتی دهکات. دهشتوانین بلین به
 دیوکی تردا هەر له سههرتای شهستهکانهوه تاکو ئیسته ئەم دوو هاوڕێی یه خهونیان به
 کورسیهکانی یهکدییهوه بینوووه، بهلام پێ دهچیت ئهمجارهیان چوونه دهرهوهیهک بیته
 کهمیک جیاواز بیته لهوانه ی پێشوو. یهکیتییهکی دێرین گوتی " دلنیام لهوهی لهوهتهی کاک
 نهوشیروان ههیه چاوهڕێ ی کردوووه تالەبانی نه مینیت و بچیته شوینهکهی، بهلام سههر
 لهوهدایه چهن دین فرسهتی بۆ هه لکهوت جی به جی ی نهکردتا بچیته شوینهکهی"، له
 قسهی ئەم یهکیتییهوه بۆمان روون دهبیتهوه نهوشیروان هیچ کات نایهویت له پیش چاوی
 هاوڕێیهکیهوه بچیته سههرکورسیهکهی و دمیوهیت ئه و حورمهتهی بگریته دوا ی هاوڕێکهی
 نهخشهکانی جی به جی بکات نهک لهسهردهمی بوونی هاوڕێکهیدا، بۆیه وهک مهسیحیک
 خۆی هه لگرتوووه بۆ دوا ی تالەبانی تاکو ههم بۆ هاوڕێکهی بسه لینی حزب بۆ ئهوه ههم
 وینهکانی خۆی له پیش چاوی بهرامبهرهکهی نهشیوینی.

رووی شکلهوه ته ماشاکهین له مپرووی نهوشیروان هیژیکیکه له ناو هیژیکی تردا، بهرپرسه بالاکانی ولات ههریه که وه له حیگی خویه وه هیژو راگه یاندن و خه لکیان له دهروری خویان کۆکردۆته وه به هه مان شیوهش نهوشیروان خاوهنی ته له فیزۆن، پۆژنامه، سایت، دهزگای راپرسی، چاپخانه یه وه له گه ل ئەمه شدا هیژی بوونه مه رجعه بۆ به شیکی به کیتییه کان، واته ههنگاوی یه که می دروستکردنی دیواریکی به هیژ له دهروری خوی بۆ ئه وهی بتوانیت له کاتی خۆیدا سودی لیوه ببینیت، ئه وه ههنگاوانه ی که سیکی سیلسی خوی بۆ ئاماده دهکات بۆ کاتی هه لبژاردن له ئیسته دا له لای نهوشیروان هه موویان به شیوه یه کی باش ده بینرین.

ههنگاوی دووه می نهوشیروان دوا ی چوارمانگی دی دهست پی دهکات، ئه ویش ئه وکاته ی هه لبژاردن نزیک ده بیته وه، رهنگه ریکه وتنی که هه بیته له نیوان تاله بان ی و نهوشیرواندا بۆ کاتی هه لبژاردنه کان، خه ر چۆن ریکه وتن ئیدی له ریکه ی پۆژنامه وه هیرش نه که نه سه ر یه کدی و کۆتای به شه ری سه ر پۆژنامه کان به یین و شه ره که بگوازنه وه بۆ دانیشه نه کانی نیوانیان، به هه مان شیوهش دوور نییه به ر له هه لبژاردن ریکه وتنیکی تر نه نجام بدن.

لیردها ده بیته بپرسین ئایا له هه لبژاردنی مانگی پینجی ئه مسال نهوشیروان مسته فا چی دهکات؟ ده چیته وه ناو یه کیتی یان له شوینی خوی ده مینیت؟ ئه گه ر بچیته وه ناو یه کیتی چهند خه لک تو ره دهکات له خوی و چۆن پڕۆژه کانی په کیان ده که ویت؟ گه ر نه چیته وه خوی وه ک که سی که لیستی ده بیته بۆ هه لبژاردن؟ گه ر لیستی هه بوو دهنگه کانی ئه وه کاریگه ری له سه ر پارتی و یه کیت ناکه ن؟ ئه ی ئه گه ر خوی هه لته بژارد نابیته هوی ئه وه ی ئه وه تو ره بوونه ی خه لک دهره ق به پارتی و یه کیتی هه یه تی له شانسی ئیسلامیه کان بکشیته وه؟ له نیوان پارتی و یه کیتی ولیستی ئیسلامیه کاندا نهوشیروان چی دهکات؟ ئه ی ئه گه ر خوی هه لبژاردو دهنگی ئیسلامیه کانی گوشت پاشان چی دهکات؟ ئه مانه ئه وه پرسیارانه ن به م نزیکانه ده بیته نهوشیروان وه لأمیان بداته وه ئه ویش به کرده وه نه ک به ووتار.

له ناوه راستی مانگی پینج دا هه لبژاردنی په رله مان و پاریزگاکان له سه رتاسه ری کوردستاندا دهست پی دهکات، پارتی و یه کیتی به یه ک لیست داده به زن وه بریاریشه یه کگرتوی ئیسلامی و کۆمه لی ئیسلامی و زهحمهت کیشان و سۆشیالیستیش به یه ک لیست داده به زن، که ئه م چوار حزبه فکریه ک کۆی نه کردۆته وه وه به رژه وه ندی بووته هوی

كۆكر دىنە وەيان نەك بىر كىردنە وەيەك، بەلگە ھەر يەكەيان بەرەو ئاراستە يەك بىر دەكاتە وە
 پېچە وەنەى ئەو پىترىانەو زۇر جار دزى يەك دىشن، تەنھا شتىك كۆى كىر دىنە وە سوود
 وەر كىرنە لەو تۆرە بوونەى خەلك دەرھەق بە پارتى و يەك كىتى دەيانە وىت ئەم بۇ شايانە
 پىر بىكەنە وەو خۇيان بخەنە سەر دەسەلات، پاشان لىستى ئۆپۆزسىۋن ھەيە كە كۆمەللىك
 كەس لەئە وروپا وە سەر پەرشتى دەكەن، ئەم لىستەش لىستىكى بەھىز نىيە و تواناى گۆرپىنى
 ئاراستەى سىندوقەكانى نىيە، دەكرىت بلىين لە نىوان ئەمانە ھەموویدا نەوشىروان
 مستەفاش ھەيە.

ئەگەر نەوشىروان وەك لىستىك بىتە ناوھەلېزار دىنەكانە وە بە دىوېكدا بۇ پارتى و
 يەك كىتى باشەو بە دىوېك كىشدا زىان لە دەنگدانى ئەوان دەدات، راستە بۇ ماوەيەكى كەم
 نەوشىروان بە چۈنە دەرە وەكەى توانى ھەموو ئەو يەك كىتىيە تۆرانە كۆبكاتە وەو جار كىكى تر
 بەرگىكى يەك كىتى بوونىان بىكەتە وە بەر، بەلام بۇ ھەلېزار دىنەكان ئەم بەرگە ئاراستە يەكى تر
 وەردەگرىت، ھەلېزار دىنى نەوشىروان لە سنورى سلىمانى كۆكر دىنە وەى ئەو دەنگانە يە كە
 تۈۈرپەن لە يەك كىتى، واتە بەم دىوەدا لە سنورى سلىمانى كۆتەك كىك بەر لىستەكەى پارتى و
 يەك كىتى دەكە وىت، گەر بە شىۋە يەكى تر كار بىكات و بىتوانىت بەو لىستەى خۆى فەزايەك
 دروست بىكات دەنگى خەلكى ياخى و تۆرەى لە پارتى و يەك كىتى بەرەو ئاراستەى خۆى ببات،
 ئەمە ھەم شانسە بۇ نەوشىروان و ھەم شانسە بۇ پارتى و يەك كىتى، چۈنكە ئەو دەنگانە گەر
 لىستىكى جىاواز لە پارتى و يەك كىتى نەبىت دەنگى پى بدن ئەوا دەنگ بە لىستى
 ئىسلامىيەكان دەدەن و ئاراستەى سىندوقەكان بەرەو شانسى ئىسلامىيەكان دەپروات، بەلام
 ئايا نەوشىروان دەتوانىت ئەمكارە بىكات؟ بەر لە ھەموو شتىك گەر نەوشىروان بىيە وىت
 لىستى ھەبىت ئىدى دەبىت لەم دەر فەتەدا كورسىەكەى خۆى جى بھىللىت و كەمىك لە
 شارى سلىمانى دوور بىكە وىتە وەو ھەولى ئاشت كىردنە وەى شارەكانى تر بدات لەگەل خۇيدا،
 ئەگىنا خەونى نەوشىروان تەنھا لە سلىمانىدا بىت خەونىكى كالىھو شارەكانى تر
 پېچە وەنەكەى وەردەگىرن، پەنگە بۇ نەوشىروان ئاسان بىت لە سلىمانى دەنگ كۆ بىكاتە وە،
 چۈنكە سىروشتى ئەو شارە سىروشتىكە لەگەل ئەو لىستانە كۆدەبىتە وە ئازادى زىاترى
 بدەنى و ئەو لىستانەى قىۋلە سلىمانىان لە ھەموو شتىك خۆشتر دەوىت، كەئەمەش لای
 نەوشىروان دەست دەكە وىت بۇ سلىمانى، بەلام سەنگى مەحەلەكەى دەنگدانىش لە ھەولىرو
 ناوچەكانى ترە نەك سلىمانى چۈنكە قورسايى ئىسلامىيەكان كە و تۆتە ناو ئەو شارانەى
 نەرىت پارىزن، گەر نەوشىروان بىتوانىت لەم ھەلېزار دىنەدا دەنگە تۆرەكان لە برى ئەو

سەر سندوقی ئیسلامییەکان بیانباتە سەر سندوقەکانی خۆی ئەوا توانیویەتی جاپکی و یەکییتی بەهیز بکاتەوو و حیزبەگەیی خۆی بکاتەوو حزبێکی دەسەڵاتدار، چەنکە دەنگدان بەنەوشیروان لەهەموو حالەتیکیا دەنگدانە بەیەکییتی، گەر ئەمەیی نەکردو وەك ئیستە بەوینەیی چاودیرێك دانیشت سەیری رووداوەکانی کرد ئەوا بالانسی ئیسلامییەکان زیاد دەبیت و سندوقەکانی دەنگدان بۆ ئەوان دەبیتە جیگەیی دلخۆشی و نەوشیروانیی لە ئەرکیکی خۆیی، خۆی خانەنشین کردوو، گەر بەوشیوویەش کاری کردلەبری بردنی دونگی ئیسلامییەکان دەنگی پارتی و یەکییتی برد جارێکی دی شانسی ئیسلامییەکان بەرز دەکاتەوو؟ واتە ئەرکی ئەم لەم کاتەدا لە ئەرکی هەموو لیستەکانی تر قورسترو وردترە. بۆیە ترسی گەورەیی ئیسلامییەکان لەم هەلبژاردنەدا تەنها لیستی ئۆپۆزسیۆنە، ئەوان دەیانەویت سوود لە توورەبوونی خەلک بیینن بۆ هەلبژاردن، گەر لیستی ئۆپۆزسیۆن بوونی هەبیت ئەوا کاری ئیسلامییەکان لاوازتر دەبیت و ئەو دەنگانەیی ئەوان بەتەمان بیبەن بۆ خۆیان روو لە لیستی ئۆپۆزسیۆندەکن، لەهەموو حالەتیکیا بێدەنگی نەوشیروان لە هەلبژاردنەکاندا کاریکی مەترسیدارە، نەوشیروان خۆی دەلیت " ئەمەیی من دەیکەم ئەمەیی ئیشی من"، بەلام راستییەگەیی ئەو ئیشی نەوشیرون نییە، بەلکو ئەو ئیشیکی بچوگە لەو ئیشانەیی، گە دەبیت بیانکات، مادام توانی خەلگە توورەگەیی یەکییتی زیندوو بکاتەوو دەشتوانیت جارێکی تر لەرئیی هەلبژاردنەوو لیستی پارتی و یەکییتی بەرز بکاتەوو ئەو خەلگە بەینیتەوو سندوقی دەنگدان کە لە حزبەگەیی توورە بوون، چ بەهاتنەوو بۆ ناو یەکییتی بیت چ بەخۆ هەلبژاردنی، پێچەوانەیی ئەم چوار حزبە زۆر لەیەك دوورە گە دەبنە باریکی قورسبەسەر حزبەگەیی نەوشیروان و حزبە هاوپەیمانەگەیی.

پەرۆژەکانی تالەبانی و راکیشانی بەرەگە

ئەو پەرۆژەییە تالەبانی دوو خویندنەوو بۆ دەکریت، یەکیکیان دەبیتە ئەو خالەیی لەکاتی هەلبژاردنەکاندا زۆرتەری قسەیی لەسەر بکریت وەخەلگی پێو سەرقال بکریت تا سندوقەکانی دەنگدان یەکلایی دەبنەوو پاشان پەرۆژەگە دەمریت، خالی دوو هەمیان تالەبانی و وەزیفەگەیی نەوشیروان دەگوازیتەوو بۆ ناو یەکییتی و لەبری نەوشیروان خۆی دەبیتە پالەوانی ریفۆرم لەناو حزبدا، تیمەگەیی نەوشیروانیی بەهەموو شیوویەك پشتی پەرۆژەگە دەگرنبۆ ئەو بیکنە ئەمەریکی واقعیی و ریفۆرمیک لەناو حزبدا دەست پێ بکات، بەلام راستییەگەیی ئەوویە قەت روونادات و ئەو پەرۆژەیی نابیتە ئەمری واقعیی، بەلکو تەنها دوو هاوڕیکە وەك جاران پشنگیری یەکدی دەکن و لەسەر میتۆدی یەکتری سەرقالی

هاوسەرگیری سیاسی ئەمەلا مستەفاوە تا مەلا بەختیار

راپۆرتی "هێمن باقر"

نزیکتەین هاوسەرگیری سیاسی لە میژووی نوێی کوردستاندا، لە مەلای مستەفای بارزانیدا دەرەكەوێت، كاتێك كچی یهكێك له سەرۆك هۆزهكانی عەشیرەتی زێباری دەهینێت بەناوی (حەماییل خان) كە كچی مەحمود اغای زێبارییە و دایکی كاك مەسعودە و هەتا ئێستاش لە ژياندا ماوە مەبەستی سەرەکی مەلا مستەفا لەم ژن هێنانە، كۆتای هێنان بوو بەو شەرو ناكۆکییە كە لەنیوان عەشیرەتی زێباری و بارزانیدا هەبوو.

بە پێی سەرچاوە میژوووییەكان، جیگیر بوونی عەشیرەتی بارزان لە ناوچەی بادیناندا میژوووییەکی زۆر دوورو درێژی نییە، پێشتر ئەو ناوچەیە بە دەستی اغاكانی زێبارەو هەبوو. كاتێك بارزانییەكان دەچنە ناوچەكە و نفوزی ئاینینی خۆیان دەكەنە گەر، وەكو شیخیکی ئاینی لە هەموو ناوچەكەدا بەپەرەوانی تاییبەت بە خۆیان دروست دەكەن و پێگەی ئاینی و عەشاییری خۆیان لە ناوچەكەدا بەهێز دەكەن، كەپێشتر لەژێر كۆنترۆلی اغا زێبارییەكاندا بوو.

شیخەكانی بارزان، بەتاییبەتی شیخ محەمەدی باوکی مەلا مەلا مستەفاو شیخ عبدالسلامی برا گەورە، یەكەم كاریك كە كرديوانه، مولگیهتی تاییبەتی زەویوزاریان هەلۆهشانوووتەو و دابەشیان کردوو بەسەر خەلكیدا، بەم جۆرەش ئەم تەریقەتە ئاینییە شیخەكانی بارزان لە بەرژەوهندی خاوەن مۆلك و ئاگاكاندا نەبوو و زیاتر لایەنگیری چینی هەزارانی کردوو. ئەم بارودۆخە لە لایەن ئاگاكانی زێبارەو جیگەیی قبوڵ نەبوو و نەیانئوانیو تەحەمولی ئەو بارودۆخە بکەن، سەرئەنجام شەری گەورە و خویناوی لە نیوانیاندا دروست بوو كە بەدەست بەسەردا گرتنی ئاكری و دەوروبەری لە لایەن بارزانییەكانەو كۆتایی پێهاتوو و سەر ئەنجامیش بارزان لە زێبارحیا كرایەو و خرایە سەر قەزای ئاكری.

ئەم ناكۆکییە نیوان زێباری و بارزانییەكان لە سەردەمی شیخ ئەحمەددا بەو هێور كرایەو كە فارس اغای زێباری كچی خوێ دایە شیخ ئەحمەد و هەر ئەو هەش پلەو پایەیی شیخ ئەحمەدی لە چاو براكانی دیکەدا بەرزتر کردۆتەو.

• بەلام نزيك بوونه وهيهی شیخ ئەحمەد که زیاتر وهک و بیاوی تهریقەت و شیخی ئاینی
 رد، نهیتوانی کۆتایی یه کجارهکی بهو ناکۆکییه بهیئیت. تهنا نهت لهو کاته نهدا که
 حکومهتی عێراقی هه لیکوتاو ته سه ر ناوچهی بارزان، زۆر جار زیباریهکان له م
 هه ئه تانه دا هاوکاری حکومه تیان کردوه.

جاریکی دیکه له سه رده می ده سه لات و ده رکه وتنی مه لامسته فای بارزانیدا، هاوسه رگیری
 له نیوان دوو هیۆزه دا پرویدا، کاتی ک ژنی سی یه می له م هۆزه هینا، ئەمجاره مه لا مسته فا
 کچی محمود اغای زیباری ماره کد، به م نزيك بوونه وهيه مه لا مسته فای بارزانی توانی
 هه نکاوی گرن گ بنیته مه به ستی مسۆگه ر کردنی پشتگیری زیباریهکان و کۆتاییه ئیان به
 ناکۆکی نیوانیان. به لام هیشتا نهی توانی متمانه ی هه موو زیباریهکان پیکه وه مسۆگه ر
 بکات، به لکو له ئەنجامی ئەمه دا زیباریهکان بوونه دوو به شه وه: به شیکیان که بنه ماله ی
 محمود اغا بوو دایه نه پال شۆرش. به لام بنه ماله ی ئەحمەد اغای برام به م هاوسه ریه
 سیاسیه رازی نه بوون و جاریکی دیکه یاخی بوونه وه.

به لای که سیکی وهکو ئەحمەد اغای زیباریه وه هه رگیز جیگه ی قبول نه بووه که
 زیباریهکان پیکه ی به هیزی عه شایه ری خۆیان چۆل بکه ن بۆ عه شره تیکی تازه په یادابوو ی
 وهکو بارزانیهکان، هه ر له بهر ئەوه ش بوو دوا جار ئەم به شه ی زیباریهکان دایانه پال
 حکومه ت و دواتریش هه ر له سه ر ئەم پشتگیریه، ئەرشه د زیباری له حکومه تی عێراقیدا
 بوو به وه زیری ده ولت و له دوا ی راپه رینی سالی ۱۹۹۱ و لیبووردنی گشتی به ره ی کوردستانی
 بۆ ئەوانه ی که له گه ل حکومه تدا بوون، ئەرشه د زیباری نه گه راپه وه وه به م لیبوردنه گشتیه
 رازی نه بوو، هه تا نیستاشی له گه لدا بی ت له ده ره وه ی شۆرش ما وه ته وه.

شه ری نیوان زیباری و بارزانیهکان به شیوه یه ک له شیوهکان شه ری نیوان سیسته میکی
 ئاینی وهک و ته ریه قه تی نه قشبه بندی و سیسته میکی کۆمه لایه تی وهک و ناغایه تیه، که
 دوا جار به سه رکه وتنی شیخه نه قشبه ندییهکانی بارزان کۆتایی پی دیت به تایبه تی دوا ی
 ئەوه ی توانیان پشتگیری زۆربه ی عه شیرتهکانی ده رووبه ری به ده ست به یئن، رهنگه له مه و
 دوا نه رمو نیانی شیخهکانی بارزان له گه ل خه لکیدا له چا و مامه له ی اغاکانی زیباریدا
 هۆکاریکی گرنگی ئەوه بووی ت که ئەو هۆزانه پشتگیری بارزانیهکان بکه ن نه ک
 زیباریهکان بهر له دروست بوونی پارتهی دیموکراتی کوردستان له سالی ۱۹۶۶، چه ند
 ریکخراویکی سیاسی له کوردستاندا هه بون، له وانه ؛ حیزبی ژ. ک به سه رو کایه تی ئیراهیم

ئەمەلىيەتتە، حیزبى رزگارى كە پىك ھاتبون لە چەند كەسىك لەوانە سالىح يوسفى، على
 مەھمەد، سەید قادرو نورى محمد ئەمىن. رىكخراوى شۆرش لەو كەسايەتییانە پىك ھاتبون
 كە بىرو بۆ چونی چەپیان ھەبوو نزیك بوون لە حیزبى شیوعى عىراقییهو، لەوانە ؛ سالىح
 ھەیدەرى، جەمال ھەیدەرى نەلى عبداللا، جگە ئەھەپئەتى ئازادى كە لە ھەندىك لە
 ئەفسەرەكانى ناو حیزبى ھیوا پىكھاتبوون و مەلا مستەفا سەرۆكایەتى دەکرد، ئەم گروپە
 دواى رۆیشتنى مەلا مستەفا لە عىراق پوكایەو.

ھەموو ئەمانە لە سەر میراتى حیزبى ھیوا دروست ببون كە بریتى بوون لە چەند
 ئەفسەریكى سوپا بە سەرۆكایەتى رەفىق حىلمى.

كاتىك مەلا مستەفا لە كۆمارى مەھابادا دەپتە وەزىرى بەرگرى، ھەمزە عبدالله
 دەنیرتەو ھە بۆ كوردستانى باشوور بۆ ئەو ھى لەگەل رەمزە نەتەو ھەپپەكانى دىكەدا
 كۆبىتەو ھە لى عىراقى پارتى دیموكراتى كوردستان دابمەزرینن، سەرەنجام لە ۱۶ى ئابى
 سالى ۱۹۴۶دا پارتى دیموكراتى كوردستان لە یەكگرتنى ھەردوو رىكخراوى رزگارى و شۆرش
 دروست بوو، دواترىش ژ.ك چوو ناوییهو، ھەمزە عبدالله ش بوو بەیەكەمىن سكرتیرى
 حیزب.

ھەمزە عبدالله خەلكى كوردستانى باكوورە، لە چەلكانى سەدەى رابردودا لەگەل مەلا
 مستەفادا تىكەلاوى شۆرش بوو ھە دوو كچى خوشكەزای لەگەلدا دەپت كە تەمەنیان لە
 ۱۲سال زیاتر نابىت. بەھوى چالاكى سیاسىهەو، نزیكایەتى لە نیوان ئىبراھىم ئەحمەد و
 ھەمزە عبدالله دا دروست دەپت، ئەم نزیكایەتییه سەرەنجام بە ژنبەژنىكى سیاسى لە
 نیوان ھەمزەو عبدالله و ئىبراھىم ئەحمەددا كۆتایى دىت كە ئىبراھىم ئەحمەد خوشكى
 خوى دەدەتە ھەمزە عبدالله و ئەویش ئەویش خوشكەزاکەى كە گەلاویژ خانى داىكى ھىرۆ
 خانە دەداتە ئىبراھىم ئەحمەد كە لەو كاتەدا تەمەنى تەنھا ۱۳سال دەپت. ھاوسەرگىرى
 نیوان ئىبراھىم ئەحمەدو ھەمزە عبدالله گرنكى گورەى ھەبوو لە بەھیز كردنى پارتیدا،
 چونكە ھەمزە كە بالى چەپى و پارتى و ئىبراھىم ئەحمەد كە بالى نەتەو ھى بوو، پىكەو ھە
 لە چوار چىو ھى ئەو حیزبە نوپىیدا كاریان كرد كە پارتى دیموكراتى كوردستان بوو. ئەگەر
 چى تا ئەو كاتەش ئىبراھىم ئەحمەد حیزبەكەى خوى (ژ.ك) ھەلنەو ھەشاندىبوویەو، بەلام
 لەناو پارتى دیموكراتى كوردستاندا بوو.

بە خزمایەتی و نزیك بوونەوهیە نیوان ئیبراهیم ئەحمەد و هەمزە عبدالله، زۆر بێبەخت و سەرئەنجام لە کۆنگرە یەكەمی پارتی لە ساڵی ۱۹۵۰دا کاتێك هەمزە عبدالله بە سكرتیری پارتی هەڵبەژێردرێتەوه، ئیبراهیم ئەحمەد لەگەڵ هەمزە عبدالله دا نیوانیان تێكەچیت و ئیبراهیم ئەحمەد لە پارتی زویر دەبیّت.

لە سەرەتای دروست بوونی پارتییەوه لە ساڵی ۱۹۴۶ كە مەلا مستەفا ی تیدا نامادە نەبوو، تاكو دواى شۆرشى ۱۴ تەموزى ۱۹۵۸ كە مەلا مستەفا لە یەكیى سۆفیتەوه بە رێگەى قاهرەدا دەگەرێتەوه بەغدا، بە درێژایی ئەو دوانزە ساڵە مەلا مستەفا سەرۆكى فەخرى پارتى بوو بەبى ئەوى بوونی هەبیّت. هەمزە عبدالله كە كەسى نزیكى بارزانی بوو لەسەر راسپاردەى ئەویش پارتى دیموكراتى كوردستانی دامەزراند، لەبەر ئەوهى هەمزە بۆ خۆى چەپ بوو و نزیكایەتى لەگەڵ شیوعییەكاندا هەبوو، لەو ماوهیەى كە هەمزە سكرتیری پارتى بوو، شیوعییەكان بەتەواوى كۆنترۆلى پارتى دیموكراتى كوردستانیان كرد بوو، ئەم حالەتە بە مەلا مستەفا قبۆل نەكراو سەرەنجام ساڵی ۱۹۵۹ ژمارەیهك چەكدارى ناردە سەر مەكتەبى سیاسى پارتى لە بەغداو داگیر كردو هەمزە عبدالله ش رایكردو دواتریش لە حیزب دەرکراو لە دواى ئەووش بە تەواوەتى وازی لە لە كاری حیزبى هینا.

ئەوهى لیڕەدا تێبینى دەكریت، پێدەچیت ئەم كارەى مەلا مستەفا بە هاوكارى و پلانى ئیبراهیم ئەحمەد بوبیّت، چونكە لە دواى دەرکردنى هەمزە عبدالله وه، مەلا مستەفا، ئیبراهیم ئەحمەدى هیناپهوهو كردى بە سكرتیری پارتى. دیارە ناكۆكى نیوان هەمزە عبدالله ئیبراهیم ئەحمەد ناكۆكى بوو لەسەر دەسلالت، سەرەپای ئەوهى لە روى نايدۆلۆژیسهوه جیاوازی لە نیوانیاندا هەبوو، كاتێك مەلا مستەفا غەزەبى خۆى لە هەمزە عبدالله گرت، دەرگا لە بەردەم ئیبراهیم ئەحمەد دا كرایهوه بۆ ئەوهى ببیّت بە سكرتیری پارتى.

بەلام نیوانى خۆشى و مەلا مستەفاو ئیبراهیم ئەحمەد دا زۆرى نەخایەندو ناكۆكى نیوانیان پۆژ لە دواى پۆژ زیاتر دەبوو تا ئەوه بوو ساڵی ۱۹۶۴ ئەو ناكۆکیانە بەیهك جارى تەقینەوهو پارتى بوو دوو بال: بالى مەكتەبى سیاسى بە سەرۆكایەتى ئیبراهیم ئەحمەد و بالى سەرکردایەتى بە سەرۆكایەتیی مەلا مستەفا.

سەرکەوتنی تالەبانی لە کارى سیاسیدا، ھەرچەندە لە سەرھەتای لاوییەووە بوو. بەلام ئەزمونی راستەقینەى ئەو سەرھەتاکانى شۆرشى ئەیلول بوو لە سالى ۱۹۶۱، کە بەشى زۆرى ناوچەکانى کوردستان گەرا، بە تاپەتەى ناوچە سۆرانىیەکان و خەلگى ناوچەکانى ھاندا بۆ بەشداری کردن لە شۆرش. لە مەشدا شیوازی بەھیزی ووتار دانى ئەو کاریگەرى ھەبوو، سەرھەرای ئەوێ کە تالەبانی سەرکردەییەکی سەربازی بوو، چونکە سالی ۱۹۵۹ لە پیزی سوپای عێراقیدا لیپرسراوی کەتیبەى تۆپخانە بوو.

مام جەلال لە سەرھەتادا لەم کیشمە کیشمەى نیوان مەکتەبى سیاسى و ئیبراھیم ئەحمەد بەبى لایەنى، مەلا مستەفاش لە بەر ئەوێ متمانەى زۆرى بوو، دەویست ئیبراھیم ئەحمەد لە سکریتیری حیزب لایبات و ئەو لە جیگەى دابنیت. بەلام ھەر زوو ھەستى بەو مەترسییە کرد بوو کە لەناو پارتیدا سەقفى خواستەکانى دیارى کراووە بە سەرۆکایەتى ئەو حیزبە بۆ بنەمالە قۆرخکراو، بە ناراستەى بائى مەکتەبى سیاسیدا خۆى یەك لایى کردووە.

ئەگەر چى دوور کەوتنەووە لە مەلا مستەفا بۆ مام جەلال، کاریکی ئاسان نەبوو، بە تاپەتەى ئەگەر ئەو راستیە بزانن کە مام جەلال لە ھەرپەتەى لاوییەووە سەرسامییەکی لە پادەبەدەردى ھەبوو بە مەلا مستەفا، تەنانەت بەسەرۆکایەتى وەفدى قوتابیانى دەچیتە یەکیتى سۆقیەت و لەوئى بۆ یەكەم جار بارزانى دەبینیت، لە خۆشیدا دەست دەکات بە گریان. ئەم خۆشەویستەى لە لای مەلا مستەفاش بەھەما شیووە بوو، تەنانەت زۆر جار لە ناو خیزانەکیدا ووتویەتى "جەلال کورپى خۆمانە".

چونى مام جەلال بۆ ناو بائى سیاسى، کاریگەرى ھەبوو لەسەر بەھیز بوونى ئەو بالە، ئەویش لەبەر ئەوێ مام جەلال سەرکردەییەکی مەیدانى بوو، ھەرۆھا پەيوەندییەکی فراوانى لەگەڵ سەرۆک ھۆزو کادیرو پێشمەرگەدا ھەبوو لە زۆربەى ناوچەکانى کوردستاندا، بە پێچەوانەى ئیبراھیم ئەحمەدووە کە پەيوەندییەکی کۆمەلایەتى سنورداربوو، ھەر لەبەر ئەوێش بوو لە دواى جیا بوونەووە، ھەرچەندە ئیبراھیم ئەحمەد

كەسى يەكەمى بالەكە بوو، لەگەڵ ئەوەشدا بالەكە بە "ئىبراهيمى" ناسرا بەلگو بەبائى "ى ناسرا، ئەمەش نامازە بوو بۆ كارىگەرى كەسىتى تالەبانى لە ناو ئەو بالەدا.

هەروەها تالەبانى كەسىتییەكى سىاسى و سەربازى گىرنگ بوو، لە كاتىكدا ئىبراهيم ئەحمەد تەنھا كەسىتییەكى سىاسى هەبوو، تەننەت هىچ جۆرە چالاكییەكى سەربازى نازانریت كە ئىبراهيم ئەحمەد بەشدارى تیدا كەردبیت.

كاتىك بائى مەكتەبى سىاسى لە پارتى جیا بۆو، ئەمە بە مانای ئەو بوو بائى مەلایى دەستى لە ناوچەى سۆران بەرەدەبیت و دەبیتە دەبیتە حیزبىكى بادىنى، بۆ پەر كەردنەوێ ئەم بۆ شایبە، مەلا مستەفا لە ماوێهەكى نزیك یەك لە دواى یەكدا لە ناوچەى سلیمانى، كچى لە دوو بنەمألەى گەورەى سلیمانى بۆ دووان لە كورەكانى هینا، یەكەمیان كچىك بوو لە بنەمألەى حمە اغاى سلیمانى بۆ ئىدرىسى كورپى بەناوى (نازدار) كە دەكاتە داىكى نىچىرقان بارزانى و ئىستا لە ژياندا نەماو.

بنەمألەى حمە اغا یەكێك بوون لە دیارترین بنەمألەى سلیمانى و یەكێك بوو لە دەولەمەندو سەرمایە دارەكانى سەردەمى خۆى كە خاوەنى مولكێكى زۆر بوو لە سلیمانىدا مەلا مستەفا لە ناوەرەستى سالانى سىبەكاندا كە لە سلیمانى بوو، ناسیویەتى و پەپوێندى لە نىوانیاندا دروست بوو، لە پشت هەلبژاردنى ئەم بنەمألەیهو لە لایەن بارزانیهو سەرەپى ناسراویبەكەیان، هۆكارىكى گىرنگى دىكە هەبوو، ئەویش ناكۆكى توندى نىوان ئىبراهيم ئەحمەدو حمە اغا بوو، چونكە كاتى خۆى ئىبراهيم ئەحمەد خەلكى سلیمانى هاندا دژى خاوەن مولكەكانى سلیمانى و لەسەر ئەوێش لە لایەن چەكدارەكانى حمە اغاوە تەقەى لىدەكەرت و بىریندار دەكەرت، هەر لەبەر ئەوێش سلیمانى بەجى هىشت و لە كەركوك نىشتهجى بوو.

دووهمیشیان، كچىك بوو لە بنەمألەى میرزا سابىرى پىنجوین بۆ سابىرى كورپى مەلا مستەفا بە ناوى (سەبرى) و هەتا ئىستاش لە ژياندا ماو. ئەوێ تىبىنى دەكەرت؛ مەبەست لەم كارەى مەلا مستەفا، دۆزىنەوێ ئەلقەیهك بوو كە بالەكەى بىبەستىتەو بە ناوچەیهكى گىرنگى وەكو سلیمانىیهو لە مەشدا سەركەوتوو بوو.

رەنگە وویستبىتى ئەو تىروانىنە لایەرىت كە لەسەرى هەبوو و تۆمەتبار كراو بەوێ لەم كارەى بىر كەردنەوێ لە چوار دەورى خىلەكەى دەسورپتەو و تەنھا خەلكى بادىنانى لەگەلیدا.

ئەرمەبەر ئەم ھەولەى مەلا مستەفادا، ئىبراھىم ئەحمەد بى کاردانەو ھەبوو. ئەو ھەبوو ۱۹۶۹ کاتىک بارەگای سەرەکیان لەبەکرە جۆ بوو، ئىبراھىم ئەحمەد بىرى لە بەھىز کردنى پەيوەندىيەکانى نىوان خۆى و مام جەلال کردەو. ھەر بۆ ئەم مەبەستەش بۆخۆى پىشنىارى ئەو ھى بۆ تالەبانى کرد کە کچە گەرەکەى (ھىرۆ خان) مارە بکات. ھەندىک کەس، لەوانە؛ ھەزار موکریانى، کەلای ئەم بەلە جىگەى متمانە نىيە، نامازە بەو دەکەن کە ھىرۆ خان لەو کاتەدا بەو ھاوسەرىيە پازىي نەبوو ھەيوستوو ھەبوو بە مام جەلال بکات، بەلام جەخت کردنەو ھى باوکى لەسەر ئەنجام دانى ئەو کارە لە کۆتاييدا پازىي کردو ھەبوو. بەم پىشەش ھاوسەرى نىوان تالەبانى و ھىرۆ خان سەفەھەيەک بوو ھى بەھىز کردنى بەلە جەلالى و نزيک کەوتنەو ھى زياترى ئىبراھىم ئەحمەد و تالەبانى، ھەرەک دەتوانرئ ئەم ھاوسەرىيەى نىوان تالەبانى و ئىبراھىم ئەحمەد بە سەفەھەيەک لىکبدرئتەو کە برىتيە لە پشتگىرى تالەبانى لە ئىبراھىم ئەحمەد ھەلئزاردنى بەسەر مەلا مستەفادا، لەبەرەمبەر خەلاتىکى گران بەھا کە بەخشىنى کچەکەيەتى بە مام جەلال، رەنگە ئەمەشيان نەبئت، بەلکو ئىبراھىم ئەحمەد کارىگەر بووئ بە زىرەکى و لىھاتووئ مام جەلال و وويستبئتى خەلىفەيەک بۆ دواى خۆى دروست بکات و بەلای ئىبراھىم ئەحمەدئشەو ئەو کەسە تالەبانى بوو، ھەر بۆيە لە دواى ئەو ھەبوو ئىبراھىم ئەحمەد دواز لە کارى سىياسى دەھئئت و دادەنىشئت.

ئەم ھاوسەرگىرىيەى نىوان مام جەلال و کچى ئىبراھىم ئەحمەد لە زۆر ھەبوو ھەبوو لە ھاوسەرگىرى نىوان سەدام حسىن و کچى خەيرولا توفاح دەچئت کە تئيدا خەيرولا توفاح ئىبراھىم ئەحمەد ھەک تىۆرئزە کەر بۆ فىکرى زارواھکانىيان دەردەکەون. لە ماو ھى سالانى ۱۹۷۰ و دامەزراندنى کۆمەلەى رەنجدەرانى کوردستاندا دىسانەو لە نىوان دامەزرئنەرەو کادىرە ديارەکانى ئەو کۆمەلەيەدا جۆرئک لە ھاوسەر گىرى سىياسى دەبئئت. بە تايبەتى ھاوسەر گىرى نىوان روناکى شىخ جەناب لەگەل مەلا بەختياردا، شىخ جەناب کورى شىخ نورى شىخسالىح و براى شەھابە، بۆخۆى يەکئکە لە دامەزرئنەرەکانى کۆمەلە. ھەندىک لەو باوەرەدان کە نزيک بوونەو ھى مەلابەختيار لەم بنەمالە گرنگەى سلئمانى، کارىگەرى گەرەى ھەبوو لە دەرکەوتن و ھاتنە پىشەوئيدا لە ريزەکانى کۆمەلەداو ھەر ئەو ھەش بە ھۆکار دەزانن بۆ بوونى بەيەکئک لەو بەر پەرسانەى بۆ ھەرئەمەکان ديارى کراو ھەبوو.

ههروهها دهكریت هاوسهرگیری نیوان ههریهك له ئهسهلان بايز لهگهڵ بنه‌ماله‌ی نهوشیروان مسته‌فاو حمه توفیق رهحیم و حه‌مه‌ی مه‌لا قادر و محمود محمه‌د به جۆریك له جۆره‌كانی هاوسهر گیری سیاسی بخوینریته‌وه كه تاییدا نزیك بوونه‌وه‌ی سیاسانه‌ی بنه‌ماله‌كان ئامانجی له پیشینه بووه.

ههروهها هاوسهرگیری ناوخۆیی نیوان بنه‌ماله‌ی بارزانی كه تاییدا مه‌سهود بارزانی كچی خۆی ده‌داته برازاكه‌ی(نیچیرفان)، دیسانه‌وه هاوسهرگرییه‌کی سیاسیه. كه ئامانجی لێ ی پاراستنی یه‌كیتی بنه‌ماله‌كه‌یه، به‌تایبه‌تی كه نیچیرفان كورپی ئیدریس بارزانی یه‌كێك له رهمزه دیاره‌كانی بنه‌ماله‌یه‌و قورسای گه‌وره‌ی هه‌یه له بنه‌ماله‌كه‌دا. هه‌ئێژاردنی نیچیرفان وه‌كو زاوا، به‌مانای كردنه‌وه‌ی نیچیرفانه به‌یه‌كێك له كورپه‌كانی خۆی. به‌مه‌به‌ستی ریکرتن له ههر ته‌كه‌تول و ناكوکییه‌ك له نیو ئه‌ندامانی ئه‌و بنه‌ماله‌یه‌دا، هه‌رچه‌نده‌ منداڵ نه‌بوونی نیچیرفان لهم ژنه‌ی كه كچی مه‌سهود بارزانییه، دیسانه‌وه جیگه‌ی دروست بوونی دله‌ راوکی و ئه‌گه‌ری كیشه‌یه له نیو بنه‌ماله‌دا، به‌تایبه‌تی ئه‌گه‌ر نیچیرفان ئه‌وه قبوڵ نه‌كات منداڵی نه‌بێت.

به‌ بروای هه‌ندیك كه‌س ئه‌م بابته‌ ره‌نگه له ئیستادا بیت یان داها‌توو كیشه‌یه‌ك له نیو ئه‌و بنه‌ماله‌یه‌دا بخوئینیت. به‌تایبه‌تی ئه‌گه‌ر رهماه‌ندی نه‌دریت به‌ ژنه‌یتانه‌وه‌ی نیچیرفان.

ده‌بیت ئه‌وه‌ش له به‌ر چا‌و بگرین هه‌ندیك جار شكست هی‌نایی ئه‌و هاوسهرگریانه به‌ شیوه‌یه‌کی زۆر قورس ده‌كشیته‌وه له‌سه‌ر په‌یوه‌ندییه سیاسی‌ه‌كانی نیوان هه‌ردوو بنه‌ماله‌.

بۆ نمونه؛ شكست هی‌نایی په‌یوه‌ندی هاوسهر گیری نیوان ژن براكه‌ی د. به‌ره‌م و مائی ئیبراهیم ئه‌حمه‌د زۆر به‌ خرابی شكایه‌وه به‌سه‌ر په‌یوه‌ندییه كۆمه‌لاپه‌تییه‌كانی نیوان ئه‌و دوو بنه‌ماله‌یه‌دا كه به‌ر له‌وه‌ی په‌یوه‌ندییه‌كانییان گه‌رموو گوپ بووه‌وه هه‌تا ئیستاش هه‌ست به‌و ساردییه ده‌كریت كه دوور نییه له ئێنده‌دا د. به‌ره‌م باجی ئه‌م كیشه‌یه نه‌دات.

له میژووی نزیكیشدا هاوسهرگیری نیوان بنه‌ماله‌ی تاله‌بانی و مه‌لا به‌ختیار نمونه‌یه‌کی زیندووی ئه‌و هاوسهرگرییه سیاسییه‌یه، كاتیك مه‌لا به‌ختیار كچه‌كه‌ی ده‌داته كورپه گه‌وره‌كه‌ی تاله‌بانی، هه‌رچه‌نده‌ ده‌وتریت ژنه پیشینه‌كه‌ی كه روناکی شیخ جه‌نابه، ده‌ستی لهم پشودانه‌دا هه‌بووه. به‌لام دوا جار به‌ قازانجیکی زۆر بۆ مه‌لا به‌ختیار شكایه‌وه كه بووه هۆی به‌هیز كردنی پیگه‌ی سیاسی ئه‌و له ناو حیزیدا. به‌و پێیه‌ی چی تر پشتیوانی‌کی

پیدا کرد له‌ناو حیزبدا که ئه‌ویش خودی تالهبانی و دواتریش هیرو خان کورپه گه‌ور بیه‌تی. به‌تایبه‌تی ئه‌گهر ئه‌وه له‌به‌ر چاو بگرینکه مه‌لا به‌ختیار پی‌شتر و له‌ سالی ۱۹۸۶به قورسی باجی بی پشتیوانی دابوو له‌ناو یه‌کی‌تییدا.

مه‌لا به‌ختیار به‌هۆی ئه‌م هاوسه‌رگریه‌وه به‌ته‌نها نه‌بووه کارگیری مه‌کته‌بی سیاسی یه‌کی‌تی، به‌لکو بوویه یه‌کی‌ک له‌ ئه‌ندامانی بنه‌ماله‌ی تالهبانی، ئه‌مه‌ش به‌ روونی له‌ کاتی نه‌خۆش که‌وتنی تالهبانیدا روویدا، کاتی‌ک ته‌واوی ئه‌ندامانی خیزانی تالهبانی له‌ده‌وری یه‌کتری کۆبوونه‌وه له‌ عه‌مان و مه‌لا به‌ختیاریش یه‌کی‌ک بوو له‌وانه‌ی که‌ وه‌کو یه‌کی‌ک له‌ ئه‌ندامانی بنه‌ماله‌ حساب کرا. ئه‌مه‌ش بو‌ که‌سی‌کی وه‌کو مه‌لا به‌ختیار زۆر گرنگه‌، به‌ تایبه‌تی ئه‌گهر بزانیین که‌ ئه‌و له‌لایه‌ن چه‌ند جه‌مسه‌ری‌کی یه‌کی‌تییه‌وه دژایه‌تی ده‌گری‌ت.

له ساڵی ١٩٦٦ وهكو باڵی جه لانی له گه'ن' حوكومهت ريككه وتين چه كمان هه نكرت و چوینه
سه ر بارزان و بارزانییه كانمان ده گرت.

گفتوگۆی ههردی مه هدی وهیملداحه مید

به شی به گهم

حه ریکه ده بیته شایه تحالیکی روداو هکانی سی چاره که ی سه ده ی رابردووی کوردوستان و
عیراق له سییه کانی سه ده ی رابردوودا له دایک بووه له گهنجیتیه وه پییه کی چووته ناو
سیاسهت و پیکه ی تری له ناو توپزینه وه میزووی و دهرونییه کانیدایه به په ره و دهیه ک ی
ئیسلامیانه و له ریکه سته کانی ئیخوانو موسلیمینه وه دنیای حیزبایه تی و سیاسی و
دهسته پیده کات و به ((چه پ)) یکی دنیادیده خه ریکه ژبانی خو ی ته واو ده کات نه و د.
عبدولستار تاهیر شه ریف) له په نجا کانه وه تا ئه مرؤ چه ندین پۆستی وه رگرتووه له
ناوه راستی هه فتا کانیشدا له سه رده می رژیمی به عس و بووه ته وه مزیری نیشته جیبون نه و
سیاسیه کی نه وه ی پیشووه و له ئیستاشدا به هه لو یسته سیاسییه کانیدا له مملانی دایه
جیاوازی نه و سیاسییه هاوته مه نه کانی له وه دایه که نه و ژبانی سیاسی بی سلکردنه وه به
هیزی و لاوازییه کانیه وه به جو رئه ته وه ده خاته روو ته نانه ت له خاله لاوازه کان و شکسته
کانیشدا خاوه نی پاساوی به هیزو بروا بهینه ره له کاتی مائاوایشدا دوا په یامی نه وه بوو
چاوپیکه وتنه که ((به بی ده ستکار یکردن)) دیر به دیری بلاو بکریته وه به پرس یاری سه ره تای
ژبانی سیاسیت دهستی پیکرد؟ وه لامی لقی ن ی دایه وه

عبدولستار تاهیر شه ریف: له سا لی ١٩٥٠ خویندکاری ناوه ندی بووم چومه ریزی
ئیخوانو موسلیمینه وه که نه و کات له که رکوک چالاکیان زۆر بوو سه ره تای کاری سیاسیم له
گه ل ئیخوانو موسلیمینه وه بوو له ریکه ی مامۆستایه که مه وه تیکه لیان بووم کۆمه لیک گهنج
بووین له هاو ریکانه د. مو حسی ن عب دو لحه مید که به م دوا ییه سه ره وکی حیزبی ئیسلامی
بوو عه باس علی عه تا سه ره وکی زانکۆیه دیاره ئیمه له سه ر ریبازی هه سه ن به ننا بووین
نه و کات سه ی د قوتب سجن بوو نه و ده وره ی نه بوو له ئیخوانو موسلیمین ماینه وه وه کو
کوردیک عه قیده م ئیسلامی بوو بروام به نه ته وه په ره وری نه بوو دواتر دوا ی نه وه ی پانزه
جو زئی قورئانه م له به ر کر دوو له به ره ی دابه زان دنی قورئان و هاتنی ئاینی ئیسلامه وه شتم

پيموونبوو مومكين نييه خودا وابكات له سالى ۱۹۵۷ له ئيخوانولوسليمين وازمان هينا جه لال
 عبدولرحمان پيش كاريگه رى له سهر دروستكردنى بىرى نه ته واپه تى من هه بوو كه نه وكات
 له ريدارىبووم له سالى ۱۹۵۵ ((جه لال عبدولرحمان)) به رىوبه رى قوتابخانه بوو و منيش
 ماموستا بووم من ئيخوانولوسليمين بووم نه وپيش پارتى بوو دواى شوڤشى ۴ى ته مووزى
 ۱۹۵۸ پيش ئيمه كۆمه لىك بووين وهك عبدوللانجه جيم سهر اج كه له شوڤرشدا ناوى ميرزا شوان
 بوو نه حمهد هه رزانى مملانى كه وته نيوان شىوعى و پارتىيه وه نه و موبوو مه لا عبدووللا
 ئيسماعيل (مه لا ماتۆر) له گه ل مه لا عبدووللاى جوتياران هاتن و داواى ليستى ناوى
 پارتىيه كانيان ليكردين وتمان ئيمه پارتى نين و تيان چۆه ئيوه پارتى نين و نه مه ش
 ده كه ن؟ ئيتىر دواى نه وه ليزنه ي محه لى كۆبووه وه وه ئيمه يان كرد به نه ندامى پارتى من و
 عبدووللانجه جيم و نه حمهد ره ئوف ليزنه يه كى ريكخراومان پىك هينا وه دستم تنكرد به
 چالاكى چالاكىمان زۆر بوو خه لكىكى زۆرمان له ده ورى پارتى كۆكرد وه مملانىش هه ر
 هه بوو له سالى ۱۹۵۸ بووم به به رپرسى ليزنه ي محه لى شوان له كۆتاي سالى ۱۹۵۹ دا منيان گرت
 به تۆمه تى ناردن ي جوتياربوؤ كه ركوك له روداوه كانى نه و ساله ي كه ركوكدا كه واش نه بوو
 چوار سال حكوم درام سالى يه كه م له زيندانى به غداد مامه وه و ماوه كه ي ترىشى له زيندانى
 كووت بووم تا لىبور دنه گشتىيه كه ي عه بدولكرىم قاسم له كۆتاي ۱۹۶۲ كه هه موو
 زيندانىيه كان نازاد كران پاشان بوؤ ماوه ي سالىك له لاپه ن پۆلىسه وه چاودى رى كرام ده بوو
 به يانيان و ئىواران بچم بوؤ بنكه ي پۆلىس ئىمام قاسم ئىمزا بكه م له سالى ۱۹۶۲ كه
 عه بدولسه لام و به عسىيه كان هاتنه وه سه ر حوكم دپاره مه لا مسته فا له گه لى اندا رى كه وتبوو
 ئيمه ش وه كو پارتىيه كان پالېشتى به عسىيه كانمان كرد چونكه دژى عبدولكرىم قاسم
 بووين كه كوده تا كه بوو من ده چووم بوؤ ئىمزا كردن له و كاته كورىك هه بوو ناوى نه حمه دبوو
 له نه من بوو به پاسكىلىكه وه هات و پىيوتم فه رمانى ده سته گىر كردنت بوؤ ده رچووه خۆت
 بشاره وه دواتر به يارمه تى پۆلىسكى خانه نشين به ناوى (سمه گوچ) ده رى كردم دواترىش
 چوومه بنكه ي شه هيد مه ئمون له گوندى خله گه روو بوومه كادىر له ناوچه ي شوانى
 سه رخاسه كه دوانزه كادىرى هه بوو له كۆتاي ۱۹۶۲ گواستى انمه وه بوؤ خانه قىن دواى نه وه ي
 حمه حسين كورده ي به رپرسى ليزنه ي محه لى خانه قىن دوو كا كه يى كوشتبوو و هه ردوو

کاکێیه‌گه‌ش پارتی بوون ئه‌وه‌یان ته‌جمید کردوو منیان خسته شوینه‌که‌ی لیژنه‌ی محلی ن. سه‌ر به‌ به‌غدا بوو که لقی پینجیان پیده‌وت واته‌ بووم به‌ نه‌ندامی لقی پینجی پارتی دیوکراتی کوردوستان له‌ مانگی نیسانی ۱۹۶۴دا بریاردا کۆنفرانس له‌ ماوه‌ت به‌سه‌ریت زیاتر له‌ ۸۰که‌س نه‌ندامی ئه‌و کۆنفرانسه‌بوون به‌ کۆی ده‌نگ مه‌لامسته‌فامان له‌ ده‌سه‌لاته‌ له‌ ده‌سه‌لاته‌کانی(تجرید) درانی ئه‌وه‌ی ئۆبۆزسیۆن بوو دکتۆر فوئاد به‌یتهری بوو ئه‌و وتی با هه‌موومان بچینه‌وه‌ لای مه‌لا مسته‌فا و کۆببینه‌وه‌ علی عبدالوا و نوری شاه‌مه‌یس له‌ هه‌مووکه‌س توندروتر بوون و په‌کیک له‌ هۆکاره‌کان بوون بۆ ئه‌وه‌ی ئیمه‌ هه‌لوێستمان له‌ماوه‌ت به‌و جۆره‌بیت که‌چی دوا‌یش هه‌رئه‌وان گه‌رانه‌وه‌ واته‌ پیاوی ئینتیهازی و فرسه‌تی بوون ئه‌وان وه‌زعه‌که‌یان له‌ به‌رچاوو بوو له‌ ناو مملانیکه‌دا بوون ئیمه‌یان خراپ تیگه‌یاندا مه‌حه‌زه‌ری کۆنفرانس من و مه‌لا عبدالوا ئیسماعیل ده‌ماننوسی ئیمه‌ی نه‌ندامانی کۆنفرانس هۆشیاری سیاسی ته‌واومان نه‌بوو نه‌مانده‌توانی کیشه‌ نیو ده‌وله‌تییه‌کان دیاری بکه‌ین ئه‌و دووبه‌ره‌کییه‌ بوه‌ هۆی هه‌لگیرساندنێ شه‌ری ناوخۆ له‌ نیوان جه‌ناحی مه‌کته‌بی سیاسی و جه‌ناحی بارزانی جه‌ناحی بارزانی هیزیکی گه‌وره‌یان هینایه‌ سه‌ربه‌مۆ که‌ نوری مه‌لا مارف(نوری که‌له‌شیر)سه‌رکرده‌یه‌تی ده‌کرد به‌ زیل و سوپای عیراقیه‌وه‌ جه‌ماعه‌تی ئیمه‌ کشانه‌وه‌ و بۆ ئێران چوون به‌لام من نه‌چووم و گه‌رامه‌وه‌ که‌رکوک له‌ سالی ۱۹۶۴ که‌ دووبه‌ره‌کی بوو مه‌لا مسته‌فا له‌گه‌ل حکومه‌ت ریککه‌وت و حکومه‌ت هاوکاری ده‌کرد

لشین: ناکۆکیتان له‌گه‌ل بارزانی‌دا چی بوو؟

عبدولستار تاهیر: ناکۆکییه‌که‌ له‌ سه‌ر به‌یانه‌که‌ی ۱۹۶۴بوو له‌گه‌ل عبدالسه‌لام عارف ریککه‌وت له‌ ئیزگه‌وه‌ وتی(ارجع الی اعمالکم الحره‌ الکریمه‌ الشریفه‌)) به‌ عه‌بدولسه‌لامی وت(الومن موتمین المسلم المومتن)) واته‌ ئه‌مه‌ موئته‌مه‌نه‌و به‌قسه‌ی بکه‌ن دیاره‌ ئه‌و دووبه‌ره‌کییه‌ بوو گه‌رامه‌وه‌ بۆ به‌غداو له‌ ئێران مانه‌وه‌ دواتر ریکخستنی نه‌ینیان له‌ که‌رکوک دانا

لشین: هۆکاری ئه‌و دارنینه‌ی مه‌لامسته‌فا له‌ ده‌سه‌لاته‌کانی ئه‌وه‌بوو که‌ جه‌ناحی مه‌کته‌بی سیاسی رازی نه‌بوو به‌ ریکه‌وتن له‌گه‌ل عبدالسه‌لام‌دا؟

عبدولستار تاهیر: عه‌بدولسه‌لام عارف له‌گه‌ل مه‌لا مسته‌فا ریکه‌وتبوو به‌بی ئه‌وه‌ی لیژنه‌ی مه‌رکه‌زی و مه‌کته‌بی سیاسی ناگادار بکاته‌وه‌ مه‌کته‌بی سیاسی چوونه‌ لای مه‌لا مسته‌فاو پیاوت ریکه‌وته‌که‌ له‌سه‌ر چی ئه‌ساسیکه‌؟ ئیداره‌ی محه‌لی و سوپا ده‌گه‌ریته‌وه‌

ئشین: ئهوی ئه و قسه یه راسته که ده لاین شیخ ئه حمده بارزانی هیج پایه یه کی له حیزبدا نه بوو به لام به یانیکه ده رکردبوو؟

عبدولستار تاهیر: شیخ ئه حمده له سه رده می عبدولکریم قاسمدا له گه ل سوو پادا ریککه وت هه موو سوپاکه له بادینان کشانه وه هیرشیان کرده سه ر قه ندیل و چه می ریزان و ئیمه ش بو قه لادزی رمانکرد به لام دواتر عبدولسه لام له گه ل ئه حمده حه سه ن به کردا تیکچون مقاومه شه عبیان هه بوو و له یه کترییان دا سوپا له و ناکوکییه دا بیلایه ن بوو مام جه لال له قه لادزی ها ته لام وت ی بگه ریره وه بو که رکوک و شه ریکه ی نه وت بگرن سوپا حه قی نییه منیش وتم شه ریکه ی نه وت به چی بگرن؟ ئیمه قازیفه یه که مان نییه وتیشم کوپخا جه باری گورگه ریی سه رخاسه بووته جاش ده چین ده یگرین له گه ل مه رکه زه که ی ریداردا ئیمه چووین جاشه کانی گورگه یی مان گرت به لام له گرتنی مه رکه زه که ی ریداردا سه رنه که وتین ئه مه یان شیخ ئه حمده کردی که ببوو جاش به لام ئه وه ی ۱۹۶۴ په یوه ندی به شیخ ئه حمده وه نه بوو

ئشین: ئه وه ی شیخ ئه حمده هۆکاره که ی چی بوو؟
عبدولستار تاهیر: شیخ ئه حمده نه یده ویست بارزان قه سفبکریت و تیکبجیت بو یه به یانه که ی ده رکرد

ئشین: بی پرسه مه لامسته فا ئه مه ی کرد؟
عبدولستار تاهیر: شیخ ئه حمده بیویستی به وه نه بوو له مه لا مسته فا بپرسیت و مه لا مسته فا له سه ر ده م ده چوو له ی شیخ ئه حمده ئه و خودانی بارزان بوو ئه و دووبه ره گییه ی ئیمه له گه ل مه لا مسته فا دا له سه ر ریکه وتنیک بوو که له گه ل عه بدولسه لام کردی ئیمه به یانمان ده رکرد براده رانی ئیمه له ئیران حه بیب محه مه د که ریم یان ده رکرد به سکرتری پارتی نامه یه کی بو شه مسه دین مو فتی نووسی له ئیران تیایدا ده لیت مه لا مسته فا ئه مه ی کردوو

ئشین: بیس ئه وه ی بیبت به سکر تیروا ده لیت؟

عەبدولستار تاهیر: کە سکرتریبوو وایوت دەسلێت ئەمانە ئینسانی باش بوون ((واتە
 ی مەکتەبی سیاسی)رۆشنیری بوون لە کۆتاییدا دەلیت ((وبارك الله بهذا زعيم
 الحزب الشریف)) و هیچیشیان لینه کرد شەمسەدین موفتی ئەم نامەییە بە ئیبراھیم

ئەحمەد دابوو ئەویش لە خەبات بلاویکردەووە مێش لە کتیبە کەمدا بلاومکردەووە

ئشین: واتە سکرتری پارتیش بوو دژی مەلا مستەفا قسەیدەکرد؟

عبدولستار تاهیر: ئەمە ی بەدزییەووە نوسیوو نەیزانی دەگاتەووە دەستی حەبیب

کابرایەکی ئینتیھازی بوو

ئشین هیچیان لە حەبیب کرد؟

عبدولستار تاهیر: هیچان نەکرد بارزانییەکان دەیانزانی ئەم هیچی پیناکریت چونکە

نفوزی نەبوو بۆیە هیچیان لینه کرد ئەم دووبەرەگییە لە نیوان ئیمەو مەلا مستەفا تا ۱۱

ئازار بەردەوام بوو هەتا ربهانی ۱۱ ئازارێش من سکرتری فەرعی کەرکوک بووم لە

جەناحی مەکتەبی سیاسی کە پێاندەوت (جەلالی) لەوکاتە ی کە من سکرتری فەرعی کەرکوک

بووم کۆنگرە ی جەوتی کەلار مان بەست

ئشین: ئونیوان سالی ۱۹۶۴-۱۹۷۰ دابرا نیکی زۆر لە نیوان هەردوو جەناحە کەدا هە یە هەرودەکو

ئیبراھیم ئەحمەد دەلیت بە ئیمەیان دەوت جاش و بە ئەوانیان دەوت باش لایەنگیری ئیوہ بو

حکومەت لەسەر چ ئەساسیک بوو؟

عبدولستار تاهیر: بە پیی ریکەوتن بوو لە سالی ۱۹۶۶پیش ئەو ی ئیمە لەگەل

حکومەتدا ریکەوین دانوستان لە نیوان مەلامستەفا و حکومەتدا هەبوو حکومەت لەگەل

ئەواندا رینەکەوت و لەگەل ئیمەدا ریکەوت ئیمە ریکەوتین بەلامەرکەزی

ئشین: ئە ی ئەگەر ئەوان ریکبکەوتنایە بە پیچەوانەووە دەبوو؟

عبدولستار تاهیر: بە هەمانشیوہ دەبوو لەو رووداوەدا ئیمە لەگەل حکومەتدا چەکمان

هەلگرت و چوینە ناوچە ی بارزان و بارزانیمان دەرگرت و لیماندەدان شەرمان لەگەلدا

دەکردن ئەمە واقیعە کەبوو کە نەدەبوو وامان بکرایە

ئیشین: واتە بە هە ئە یەکی سیاسی دەزانیت؟

عبدولستار تاهیر: سەرچل دەلیت ((دوو کەس دەیتوانی شەری جیهانی نەبیت بەلام ئەم

قسە یە نابیت تازە شەری جیهانی روویدا))

قائىمقامى كۆيه بووم له سهر مىلاكى جهناحى مهكتهبى سياسى ٥٠٠ چهكدارم له گهله دابوو له يهككاتدا سى بهرپرسيارىم هه بوو ((حيزب و حكومهت و پيشمه رگه)) نيمه نهو ناوچانه مان هه مووى به دهسته وه بوو تا قه لادزى بابهر كر له رانيه قائمقام بوو مهلا مستهفا هيج شوينيكي بۆ نه مابوه وه من بى حيمايه له كۆيه وه بۆ قه لادزى ده چووم

لقين: له سالى ١٩٦٨ مهلا مستهفا له گهله به عسدا ريكده كه ويته وه واته له گهله نه حمهد حسه ن به كردا پيشتريش له گهله ته ها يه حيا دا له وكتا هدا كه ته ها مجيدىن ده بيته وه مزير له به رامبه ردا مو حسين دزه يى و ئيجسان شيرزاد ده كشي نه وه ده توانيت ورده كايى ئه م روودا وانه روونبه كيه تيه وه؟

عبدولستار تاهير: ئه وهى من باسى ده كه م روودا وه كانى ساليه كانى ١٩٦٩ - ١٩٧٠ ن له وكتا هدا مام جهلال قائيدى پيشمه رگه بوو غروريك گرتى هه نديك له غرور ييه كانى وهك له ناوچه ي خانه قين عبدله رحمان جيهان به خش هه بوو سه رووك جاش بوو مام جهلال بهر تۆبى دا تۆب هى حكومهت بوو نيمه ده ننا به سه رووك جاشه كانه وه به ئه فسه ره كانى دهوت پينج مانگى تر چاوهر ييكه ن بزانه ده تان هيلم له به كره جو زيندانى دانا بوو رهئيس چه مه ده مين پاريزگار يه هه و لير و ئه ندامى ليژنه ي مه ركه زى بوو له جهناحى مهكتهبى سياسى مامؤ ستايه كى كه ركگو كى گرتوو بوو له مالى خو ي له ئاوده ستخانه زيندانى كرد بوو هه لسوكه وته كانى نيمه به عسى ترساند به عس وتى هه ر له گهله مهلا مستهفا دا ريبكه وين باشتره ئه مانه ئه گه ره ده ستيان بروات رۆشنيرن ئه م شتانه قبولنا كه ن بۆ يه له وكتا هدا دانوستانى نهينى له نيوان مهلا مستهفا و حكومه تدا هه بوو هه ر له م كاته شدا له گهله نيمه دا له ژيره وه مفاو هزاتيان ده كرد هه نديك جار ده گه يشته نه وهى له گهله مهلا مستهفا دا ريكه كه ون به نيمه يان دهوت له گهله ئيه ودا ريكده كه وين كه قائي قامى كۆيه بووم چووم بۆلا ي خاليدعه بدولحه ليم ي پاريزگاي هه و ليريش اى ئازار نهو به منى وت سه بهينى نيمه ريكده كه وين له گهله مهلا مستهفا داو به يانيك به ناوى اى ئازاره وه درده كه ين كه وايوت من كه راومه وه مقه رى هه و لير ته له فۆنم بۆ به غداد كرد بۆ مام جهل تا ئاگادار بن نهو له وى نه بوو كا ك ئيراهيم له وى بوو وتى شتى وان ييه نيمه سه به ي دو سه به ي له گهله حكومه تدا

ریکەوێن و تەم کاک ئیبراهیم وەرە کەرکوک مەن لەمالی عەباسی وەلی بابەتە کەم بۆ
 ئەو بوو ۱۱ نازار بەیانە کە دەرچوو و لەگەڵ مەلا مستەفادا ریکەوتین
ئەین: جەناحی مەکتەبی سیاسی ناگاداری ئەو ریکەوتنە نەبوون؟

عبدولستار تاهیر: ناگادارنەبوون رۆژی ۱۰ مانگ مەن ئاشکرامکرد لە کۆنگرە ی قیادە ی
 قوتری نوۆی حیزببەس بەعس باسی ئەو هیان کردوو کە بۆچی لەگەڵ مەلامستەفادا
 ریکەوتن و لەگەڵ جەناحی مەکتەبی سیاسیدا ریکەوتن دەلیت مەلا مستەفا کاربایەکی
 عەشایرە هەمووکات دەتوانریت چەک بکریت بەلام جەناحی مەکتەبی سیاسی رۆشنیرن
 ناتوانریت لەگەڵیاندا وابکریت ئەم بەیانە کە دەرچوو ئەوان دەستیان گرت بەسەر
 هەمووشتیکدا ئیمە جیمان نەبوووە لە قایمقامی کۆیەو کریانمەو بە مامۆستا لە ئیمام
 قاسم و مووچە ی مامۆستایە کە شمان لە ۵۰ دینارەووە کرد بە ۲۶ دینار مەلامستەفا و تی نابیت
 لە کەرکوکیش بیت ئەو بوو گواستیانمەو بۆ بەغدا
ئەین ئاشناپتیت لەگەڵ مەلامستەفادا هەبوو؟

عبدولستار تاهیر: هەرگیز بەیوەندیم لەگەڵ مەلا مستەفادا نەبوو یە کجار لەسالی
 ۱۹۵۹ مەنی ببینیو ئەتر یە کترمان هەر نەبینیو کە ئیمە لیماندا وەکو جەناحی مەکتەبی
 سیاس ی مام جەلال لە شارە لەستین خولیکی کادیرانی کردوو لەوکاتەدا فاخیر بارزانی
 لە هاتوو چۆدابوو بۆ ئەو ی ئیمەو بارزانی ریکبکاتەو
ئەین: لە پارتیدا چ پۆستیکی هەبوو؟

عبدولستار تاهیر: ئەمەین قیادیان بوو
ئەین: ئە ی دانوستانە کە ی ئیوو مەلا مستەفا بەکوی گەیشت؟

عبدولستار تاهیر: کە مفاووزاتە کە لە نیوان ئیمەو مەلا مستەفا دا کرا مەلامستەفا
 و تی: نابیت ئیو بەناوی پارتیەو مفاووزات بکەن و دەبیت ناوی حیزبە کە تان بگۆرن
 لەوکاتەدا لەکەلار کۆنگرەمان بەست و بریارماندا ناوی حیزبە کەمان بگۆرین بە شۆرشگیری
 کوردوستان ((الشوری الكردستانیە)) لیژنە یەکی مەرکەزی تازەمان هەلبژارد بۆ ئەو ی
 مفاووزبکەین و ئەگەر مەلا مستەفا ریکەوت ئەو حیزبە کە هەر بەردەوام دەبیت و
 ئەگەر ریکیشکەوت حیزبە کە حەلبکەین
ئەین: قیادە ی حیزبە کە چۆن بوو؟

عبدولستار تاهير: بههه مان قيادهي پيشوتره وه كه ناماده بوو بۆ مفاوضات

تۆ پۆسته كه ت چي بوو؟

عبدولستار تاهير: بهرپرسی لقی كه ركوك بووم پالیوراوی مام جهلال بووم بۆ ئەندامی لیژنە ی مەركهزی بهلام قبولم نه بوو وتم نایكەم

ئشین: بۆچی قبولت نه بوو؟

عبدولستار تاهير: باومرم به قيادهكه نه بوو له كۆنگره كه شدا وهفديكمان پيكيهنا له مام جهلال و علی عهسكەری و چەند كەسيكى تر بۆ لای مەلا مستهفا بۆ ئەوهی ناوی حیزبهكه هەلبكهين به ((الثوری الكردستانییه)) و دواي ساليك كۆنگره ببهسريت و سيهکی مهکتەب سياسي بۆ ئيمه بيت و لیژنە ی مەركهزی به هەلبژاردن دهبيت و ههموو ئافرهتان و قوتابیان قيادهگانیان سیهکیان بۆ ئيمه بيت و له ماوهی ساليكدا ئەمه تهواوبیت كۆنگره دههستين و مەلا مستهفاس سهروكمان بيت رازی بووين بهم چارهسەرەو بهيانیکمان دهرکردوو حیزبیکي شۆرشگيريمان هه لکرد من له كاك ئیبراهيمم پرسى ئەگەر ئەوان دواي ساليك پهشیمانبونوه چي بکهين؟ وت ی ئیوهی تیکۆشەر دهتوانين كۆنگره ببهستين و حیزبهكه دروستبکهنهوه

ئشین: ریککه وتنه كه له کوی بوو؟

عبدولستار تاهير: له مهکتەبی سياسي بوو له گهلاله

ئشین: ئەم قسهیهی ئیبراهيم نه حمەد به نوسين بوو؟

عبدولستار تاهير: به تهسجیل وله مهحزەريشدا ئەوه نوسراوه و بلاويشمکردۆتهوه ئەوهبوو پيش سالهكه دهستکرا به گرتنمان و ماجید رۆسته م یان کوشت و چەند كەسيان گرتين

ئشین: ماجد رۆسته م پۆسته كه ی چي بوو؟

عبدولستار تاهير: نامر هیزی بالی مهکتەب ی سياسي

ئشین: خاله کانی تری ریککه وتنه كه تان چي بون؟

عبدولستار تاهير: يهکيک له مەرجهکانيشمان ئەوه بوو مام جهلال و علی عهسكەری و عمر دهبابه له قەسريک له گهلاله دابنیشن و نابیت بچن بۆ هيچ شوينیک بۆ ئەوهی چالاکیان نهبيت ئەمهشمان قبولکردوو بهداخهوه وتم نهدهبوو بهمه رازی ببين چونکه

ڤیادهکانی خوڤمانمان لهوی حیجزکردبوو ئهوان له گه لاله بوون که دهستکرا بهگرتنی ئیمه
 امی چه مچه مال بووم چوم بۆلا ی مام جهلال ئیبراهیم نه حمدو ئهوانی تریش
 لهوی بوون وتم ئهوا سال تهواو بوو کۆنگره ی پارتی نه به ستر و دهستکراوه به گرتنمان و
 کوشتنمان ئیمهش ئهمه قبول لاناکهین و ئه و قسه یه ی ئیبراهیم نه حمه دم پیوتنه وه مام
 جهلال وتی شیخ ستار ئیوه حیزبه که زیندوو بکه نه وه مه لا مستهفا من دهکوژیت وتیشی
 ئه گهر ئیوه بتوانن من دهریکه نه دهره وه بۆ لوبنان حیزبه که زیندوو بکه نه وه ئیمهش له
 ریگه ی شیخ جهباری برامه وه که له عیلاقاتی حیزبی به عسدا بوو له ریی ئه وه وه ئیمه
 توانیمان علی رهزا ئه لکه وازی که به عسییه کی کورد بوو ئه وکاتیش سه عدون شاکر
 بهرپرسی عیلاقات بوو پاسپۆرتی مام جهلال و هیرۆمان دهرکردو به ناوی نه خو شیه وه
 هاته به غدادو بی ئاگاداری مه لا مستهفا ناردمان بۆ بهیروت که ئه و رویشت بۆ بهیروت
 ئیمه بهیانی زیندوکردنه وه ی حیزبه که مان دهرکردوو دهستان کرددوه به چالاکی یه که م
 کهس محمد حه سه ن برزۆ یان گوشت فهیلی بوو کاتی خو ی ئه ندامی عیزبی هیوابوو
 جهماعه تی سامی عه بدولره حمان به سه یاره ی سامی که ئه وکات وه زیربوو دهریان کردوو له
 ناو به غداد کوشتیان و بکوژه که شیان رزگار کرد دوا ی ئهم روودا وه ئیمه چالاکیان زۆریوو
 وه کو حیزبی شو رشگری کوردوستانی و قیاده ی مه رکه زیمان ههلبژارد مه لا ماتۆریش
 ئیتیفاقی کرد من بووم به سکرته ر ئه ویش قبو لی نه بوو ئهوانی تریش وه کو باببه کرپشده ری
 و مه لا عه بدوللای کانیمارانی و کۆمه لیک ی باشی ترمان له گه لدا بوو مام جهلال مه کتوبییکی
 به مامۆستا عه بدولره حمانی زه بیجی دا (ئه ندامی مه کته بی سیاسی شو رشگری کۆن بوو) بۆ
 ناردم نوسی بوی و ده لیت که ئهمه به ده ستت گه یشت چه زده که م بییت سه رم لیبه دیت و
 له سه ر ئیتیفاقی پیشوومان بۆ زیندوکردنه وه ی حیزبه که وه ره بۆ ئیره (بهیروت) و
 دیوانیکی تازه ی جه واهیری یشم بۆ بینه له (فندق الشیخ) دیاره ئه وکات من قایمقامی
 به عقوبه بووم چۆن ده بییت برۆم بۆلا ی ئه و و سه دام نه زانیت چووم بۆلا ی سه دام و وتم
 مام جهلال نامه ی بۆ ناردووم و نازانم چی ده لیت من سه ره پشکه م؟ سه دام نه ی ده زانی مام
 جهلال ده چیته لای مه لا مستهفا وتی تۆ خو ت عیراهیت برۆ بزانه چی ده ویت ئه وکات
 وه ره وه قسه ی لیده کهین منیش چووم بۆ لای مام جهلال وتی ده بییت ئه و حیزبه حه لبکه ن.
 وتیشی سانزه ئه ندامی لیژنه ی مه رکه زیتان هه یه ئه گهر ده ترسن له هه ر ولاتیکی ئه وروپا
 بتانه ویت لچو ئتان بۆ وه رده گرین و حیزبه که حه لبکه ن و ئه مهش داوا ی مه لا مسته فایه مام

كەوتى حىزبەكە حىزبەكە لەلايەن مەلا مستەفاو نامەيەكى بۇ نوسيم بۇ
 مەسعود تويدا دەليت: ئەوا فلان و فيسار لە شۆرشگىرى كوردوستانى دىن بۇ
 لاتان لە گەلالە بۇ مفاووزات ئيمە ليرە لە گەلياندا ريكەوتوين بۇ بەيانى دواتر مام جەلال،
 عەزىز شىخ رەزاي لەگەل خۆيدا هينا كە بەرپرسيكى سەر بە مەلا مستەفا بوو لە بەيروت
 ى پيكەو دەنيشتين عەزىز شىخ رەزا قسەى حەلەق و مەلەقى دەكرد و وتى شىخ ستار
 شۆرش دەيتوانى تۆ بكوژيت وتم شۆرش كيه؟ وتى بارزانى منيش وتم من حسابى بۇ
 ناكەم و من لەسالى ۱۹۶۶هەتا ئىستا دژى بارزانيم ئەگەر بيتوانيايه دەپكوشتم بەلام من
 ئىستا دەتوانم تۆ بكوژم دەمانچەيەكم پيبوو بە مام جەلاليشم وت زۆر عەيبە بۆتۆ كە
 دەكەويتە دواى منداليكى وا لوسكە ئيمە تۆ بەقائيدى خۆمان دەزانين مام جەلال وتى
 نامەكەت پيبە دەمەويت تيبينى بنوسم دەم زانى دەيهويت نامەكەم لىبەسەنيتەو و چونكە
 زانى من ريناكەوم دەيوويست ئەو بەلگەيە بەمن نەدا منيش وتم نامەكەم ناردۆتەو
 ريكەكەوتين و گەرامەو بۇ بەغدا كۆپييهكى نامەكەم برد بۇ سەدام و نامەيەكيشم بۇ
 نوسى سەدام باوهرى نەدەكرد

ئەين: بۇچى چويتەو بۇلاى سەدام؟

عبدولستار تاهير: بۇ ئەو دى گەتو گۆكەى بۇ بگيرمەو و چونكە من قايمقام بووم بە
 ئاگادارى ئەو بۇلاى مام جەلال چوو بووم وتم مام جەلال دەليت بزوتنەو دى كوردى بى
 زەمامەتى مەلا مستەفا رزگارينابيت و شەر لە گەلالە نايبيت و لە كەركوك دەبيت(مام
 جەلال لە گەتوگۆكانيدا واى پيوتم) منيش بە مام جەلالەم وت شەر لە كەركوك نايبيت
 لەپشتى گەلالەو دەبيت دواى دەستپيكرنەو دى شەريش مانگيكى پينەچوو مام جەلال
 لەگەل مەلا مستەفادا تيكيدايەو و لەئيرەو كۆمەليان دروست كرد ئيمە ماينەو لە
 جالاكى خۆمان و بەردەوامبووين

مام جه لال سالی ۱۹۸۴هات بۆمفاووزات له گهل سه دامدا وله سه ر داوای ئه و مه زبه حه ی

پشتناشانی شیویعیه کانی سازکرد

گفتوگۆی ههردی مه هدی وهیمدادحه مید

به شی دووهم

له به شی دووهمی ئه م گفتوگۆیه دا عه بدولستار شه ریف له سه رچه نديوستگه یه کی تری گرنگی ژبانی سیاسی ده وه ستیت و ئه و تۆمه ته ره ت ده کاته وه که بپیوایه حیزبی سه وری موخابه رات دروستیکرد بیت وباسله عوبیدوللای کوری بارزانی ده کات که بیکه وه وه زیر بون له حوکمه تی به عسدا ههروه ها هۆکاری هه لاتنی له به غدا و هاتنی بۆ کوردستان ده کاتودیوی ناوه وه ی (مه زبه حه ی پشتناشان) یش ده خاته روو راشکاوانه بۆ چونی خۆی له سه ر شۆرشێ کوردی ده لیت و پپیوایه (شۆرش نه بووه) و (بازرگانی کردن بووه)

ئشین: راسته دهوتریت حیزبی سه وری حیزبیکه به ئیعازی به عس و موخابه رات دروست بووه؟

عه بدولستار تاهیر: حیزبی به عس و موخابه رات ئاگیان له مه نه بووه. ئه م حیزبه هه رئه و حیزبه بووه که بۆ مفاووزات له گهل مه لامسته فا دا دروستمان کردبوو که له یه کی که له مه رجه کانی ئه وه بوو داوای سالی که کۆنگره بیه ستریت داوای ئه وه ی مه لامسته فا ئیمه ی په راویز خست ئیمه حیزبه که مان دروست کردوو من ومه لا ماتۆر (مه لا عه بدولانی سماعیل ومامۆستا عوله ما) (عه بدولرحمانی زه بیجی) چوین بۆلای نازم گزال ی به ریوبه ری ئه من مه لامسته فاش له به غدا پینج وه زیری هه بوو پیش ئه وه ی ئیمه حیزبه که زیندوو بیکه پینه وه مامۆستاعوله ماده یوت منله گه لتانا ئیشناکه م ئه گه ره به عس ریکه وتنم له گه لاندانه کات ئیمه ش چوین ئه وه مان به نازم گزال وتئه ویش وتی له گهل کی ریکه وتن بکه پین ئیوه کین؟ داوای زیندوکردنه وه ی حیزب داوامان لیبکه ن بۆ ریکه وتن له به رئه وه مامۆستا عوله ما له گه لاندانه هات ئیمه به یانی زیندوکردنه وه که مان ده رکرد

ئشین: ئه مه پیلان نه بوو بۆ دروست کردنه وه ی حیزبه که؟

عه بدولستار تاهیر: نازم گزال هیچ یارمه تییه کی نه داین و پپیوتین ئیوه جاری هیچنین داوای ده رکردنی به یانه که چووم بۆلای سه دام وتم ئه وان محمد برزۆیان کوشتوو ه پینج

ههیه خه لکیشمان لیده کوژن کابرایهک تهنها جامانهی سووری له سه ربیت دهتوانین کلاشینکۆف هه لبرگرت ئیمه چی بکهین؟ نهو وتی ئیمه ناتوانین هیچ بۆئیه بکهین و ناتوانین له سه ر ئیه بهیانی ۱۱ ئازار تیکبدهین بهلام ئیمه له ۱۱ ئازاریشدا له گهل مه لا مسته فاریکه وتین بۆئیه وهی بناغهیه کی دیموکراتی دابنیین ئیمه پیمان دهلین نهو کۆمه له که حیزبیاں دروست کردوه مملانیی سیاسی بکهنی نهک گوشتن و ئیمه ش تهنها یهک شتتان بۆده کهین نهویش نهویه که ناتانگرین له وکاتهی که نهوان دهلین نهو حیزبه موخابه رات دروست کردوه نهوان پینج وهزیریاں هه بووه و چه کداریاں له ناو به غادا هه بووه به عس زۆر جار ویستویه تی ئیمه له گه لیاندا مه فرزه دابنیین ئیمه قبولان نه بووه ئیمه چه کارمان نی بووه هه تا نهوانه ی که حیمایه ی خۆم بون نه وکاته ی وهزیربووم هه موی هه موی خزمو که سوکاری خۆم بون به پۆلیس ته عینم کردبون نهک پيشمه رگه وجاش من بووم به نه ندامی به ره ی لیژنه ی بالای وهته نی که ریم نه حمه دو عه زیز محمد سکرتری حیزبی شیویی ومو که ره م تاله بانیش به شداربوون واته تهنها ئیمه له چه به دا نه بووین شیویی عیشمان له گه لدا بوو نه گه ر جاشیتی یه خوئه بیت شیویی عیش جاش بیت من بووم به وهزیر به ناوی سه وه ی کوردوستانیه وه نهک به ناویکی تر وه

ئشین: که تو سکرتری حیزبی سه وری بویت مام جه لال ئیبراهیم نه حمه د رازی بوون به وسکرترییه ی تو؟ عه بدولستار تاهیر: نهوان رایان کرد ئیبراهیم نه حمه د چوبۆله ندهن

که من بوم به وهزیر موسیبه ته که ریکه وتنی جه زائیر بوو له سالی ۱۹۷۵

ئشین: وهزیره کانی ترکی بون؟

عه بدولستار تاهیر: عوبیدوللا، مه لاماتۆر، هاشم عه قراوی و عه زیز عه قراوی عوبیدوللا کوری مه لامسته فابوو پیشتر عه بدولله سور پالیوراو بوو بۆ وهزیری نیشته جیبون ئیمه که چوین بۆ سویند خواردن نه وده ترسا برایه کی له شاخ بوو نامه یه کی بۆ سه دام نوسی و وتی من نه شته رگه ری فه قه راتم هه یه له وانیه سه رکه وتونه بيم نه گه ر لیم ببوریت نابم به وهزیر سه دام وتی نه وه ترسا وه له وکاتانه دا عوبیدوللا جه لالی برام ده بینیت و ده لیت نه وه چی ده که یت لیره عوبیدوللا هه ر له سه ره تا وه له گهل مسته فا دا تیکیدا بوو مه لامسته فا نه ی ده ویست له دوای خۆی عوبیدوللا بیت به شت چونکه له چه مایل خان نه بوو چه مایل خان موسیبه ته ر بووبه سه ریدا

ئەبۇدولستار تاھىر: دواى ئەھەدى لەشۇرش رايكردبووبەعس هينايانەھە بۆبەغداد كەئىمە چوین بۇ سویندخواردن ئەھونگاى لىنەبوو شىخ جەلالى برام پىدەلىت شىخ ستارومەلاماتۆر وایون بەھەزىر ئەھویش تەلەفون دەكات بۇ نائىب حەداد كەبرادەرى بوو دەلىت بىنیرنەھە بۇجەزائىر (پىشتىر بەعس هینابوویەھە) لەبەرئەھەدى نامكەن بەھەزىر ئەیمەدانىشتبوین لای سەھام نائىب حەداد تەلەفونى بۆكردو وتى عوبىدوللا دەلىت ئەگەر نەمكەن بە ھەزىر دەگەریمەھە بۇ جەزائىر سەھامیش وتى بىنیرە شوینی شاخرمان بۆدروست بووہ واتە بۇجىگەكەى عەبدوللا وادانرابو عەبدوللاسوربىت بە ھەزىرى نىشتەجىبوون سەھام لايدامە لاوہ وتى عوبىدوللا دەست نادات بۇ ھەزىرى نىشتە جىبوون تۆ ئەھوپۆستە ھەزىرگە كە پىشتروادانرابو بىم بە ھەزىرى دەھلەت ھەرچەندە وتم پىم ناكرىت سكرتېرى حىزىبك و ھەزىرىكى پۆستداریم وتى بە تۆدەكرىت وىارمەتىشت دەدەپىن مەن بوم بە ھەزىرى نىشتەجىبوون و عوبىدوللاش بو بە ھەزىرى دەھلەت

ئەي: واتە موخابەرات حىزبى سەھرى دروست نەكردوھە؟

عەبۇدولستار تاھىر: موخابەرات حىزبەكەى ئەیمەى دروست نەكردوھە بەلام لەناوخەلكى ئەیمەدا ھەن كراون بە موخابەرات لە گەل ئەھەشدا ژمارەى ئەھوانەى حىزبى سەھرى كە بوونەتە ئەھن و موخابەرات لە سەھادىكەى ئەھوانەى يەكىتى وپارتى نىن بەم دوايىانە دەركەوت ئەھن و موخابەرات نەبون لە پلىنىئۆمى يەكىتىشدا لىبورنىان بۇ دەركردن ھەپان بووہ ھەزىرىبووہ پىيەھندى بە موخابەراتەھە ھەبووہ ھەپانبووہ ئەندامى مەكتەبى سىياسى بووہ پەيەھندى پىيانەھە ھەبووہ ئەیمەھىچ شتىكمان بە دزىيەھە نەكردوھە ئەیمە ھەزىرگىز سەربە ئەھن نەبوین ھەلوپىستىشمان ھەپە باشترىن بەلگەش بۆھەلوپىستەكانى حىزبى سەھرى ئەھمىيە ھەموو ھەزىرەكانى تر چواردەسال ھەزىرىبوون مەن تەنھا سى سال و دوومانك ھەزىرىبووم چۈنكە رازى نەبوون لە ھەلسوكە وتم لەسالى ۱۹۹۵ سەھام برىيارى دا مەن (خگف) بىكەن ئەگەر ئاشكرا بوون بلىن ھەلەبون ئەگەر ئاشكراش نەبوون ئەھوا ال دارە الحكەم لەناوم بىبەن ئەھمبو رامكردو ھەتم بۇ كوردوستان

عولستارتاھیر: پھیوھندییم به کاک کۆسرتهوهکرد له ۲۳ ی ۱۱ ی ۱۹۹۵هاتم لهوماوهیهی چالاکى سهووریمان ههبوو موخابهرات وئهمنیمان تیکدابوو ههنديکیانم دهزانى ولامدان ههول ههبوو حیزبهکهم ئیحتیوا بکهن وگردیشیان من له سالی ۱۹۸۴لهحیزب دهستم له کارکیشایهوه

ئشین: : لهوکاته دا چه ندهحیزی کوردی هه بوون؟

عهبدوولستارتاھیر: حهرهکهی تهقه دووم، پارتی دیموکراتی، سهووری کوردوستانی
ئشین: بابچینه وه سهرباسی عوبیدوللا، نهوکاته ی بووبه وهزیر مه و قیفی پارتی وبارزانی چی بوو؟

عهبدهولستارتاھیر: پیش نهوهی عوبیدوللابیته وهزیریش مهلامستهفا نه مری کوشتنی دهرکر دبوو

ئشین: مملانی نیوان مهلامسته فاو عوبیدوللا له که یه وه دهستیپیکرد؟

عهبدوولستارتاھیر: له نزیکى سالی ۱۹۶۲ هوه دهستیپیکرد عوبیدوللا له رووداوهکانی سالی ۱۹۶۴عهتفی زیاتر له گهل جهناحی مهکتبهی سیاسدا ههبوو

ئشین: که عوبیدوللا ههلات به رهوکوی چوو؟

عهبدوولستار تاھیر: یه که مجارها ته به غدادواتر ناردیانه جهزائر چونکه مهلامسته فاپینج وهزیری ههبوو: نه گهرلهوی بووايه دهیان کوشت

ئشین: راسته دهلین حیزبی سهووری له دواى سالی ۱۹۷۵هوه له لایهن به سهوه ته حجیمکراونه ندامانی که مکرانه وه؟

عهبدوولستارتاھیر: دواى نهوهی شۆرش نه ما نهوان وتیان نابیت ئافرتهان و قوتابیان و گهراوهکان(عائیدون) ریکبخهن و ببنه نه ندام له حزبه کانتاندا پۆلیسی خانه نشین و سوپای خانه نشین نه دوهیه کیان ریکخستو چون بۆلای سهروکی په رلهمانی نهوکاته سالی ۱۹۸۲ سهعید هاشم و نهوان دانیشتبون نهوان قسه یان نه دهکرد وتم ئوستاز سهعیدی دوینی چوومبو گۆرستان له کهرکوک فاتیحیه کهم داداو داواملیکردن بگهرینه وه ناو حیزب وتی تۆ گالته مان پی دهکهیت وتم گالتهت بۆپیده کهم نیوه دهلین نیوه حیزبین و چالاکیتان نیه وتم دهنوانین قوتابیان ریکبخه ین؟ وتی نه خیر وتم دهنوانین ئافرتهان و کۆمهلهی

و پۆلیسی خانه نشینی ریکبخهین؟ وتی نه خروتم ناتوانین عائیدونیش ریکبخهین.
 مردوو هیج ماوه ریکی خهین؟ وتی ره حمهت عهلهیک نه شههه دو بیلا راسته ده کهیت
 نه و بریارهش که به عس دای له بهر حیزبی سهوری نه بهه له بهر حیزبی شیویعی بووخۆ
 نابیت بلیین نه و بریاره شیوعی دهگریته وه حیزبی سهوری ناگریته وه سه دام رای وابو
 هه موکه نداویک سه رجاوه کانی بریت وشکده بیت من شه خسی خۆم هه تا راشم کردوه هیج
 بیرم له وه نه کردۆته وه په یوهندی به شۆرشه وه بکه م چونکه باوهرم به وشۆرشه نه بهه دواى
 ۱۹۶۴ و ۱۹۷۰ بۆم ده رکه وت ئه مانه شۆرش ناکه ن بازرگانی ده که ن

ئشین: چی بو وای له تۆکرد شۆرش به شۆرش کردن نه زانی به بازرگانی بزانیته؟

عه بدولستار تاهیر: بۆ نمونه نه گهر پارتی له گهل حوکمه تدا ریکه ویت نه وا ده یانوت
 حوکمهت نیشتمانییه نه گهر ریشه که وتنايه حوکمهت نیشتمانی نیه ای ئازار هه ندیک
 شتیتیدابوو به لام ریکه وتنه که ی ۱۹۶۴ هیچی تیدانه بوو لامه رکه زییه کۆنه که له
 ریکه وتنه که ی ۱۹۶۴ باشتر بوو بۆچی نه و له گهل نوری که له شیربه عه قیدو موقه ده م
 و سه یاره ی ئیقاوه مل بنیت نه و نیشتمانی بیت و من جاش به؟ یان تۆ وه زیرت داناوه و
 به نیازی حوکمی زاتیت له کوردوستاندا ده زگا کانی حوکمی زاتیت له کوی بوو
 هه موئه و دیپانه تۆپیاران ده کران ولییان ددان و ده روخان پاره کانیان دزیبون تۆهاتویت
 کوردوستان ئاوه ددان بکه یته وه یان پاره وهر بگریته کیشه که کیشه ی کورد نه بوو مام جه لال
 دواى نه وه ی یه کیتی له ناو کۆمه لدا دروست کرد نه ندای کۆمه له ی خوینده واری نییه ئاخر
 چون ده بیت نه ندای حیزبکی مارکسی لینینی خوینده واری نه بیت له بهر نه وه باوهرم به
 شۆرشه که نه بووه چونکه ده مزانی شۆرشه که په یوهندی له گهل به عسدا هه یه بۆ نمونه
 مام جه لال سالی ۱۹۸۴ هات مفاو هزات له گهل سه دامدا بکات سه دام پبوت تۆنوینه ری کوردنیت
 پارتی و شیویعی هه ن بۆیه گه رایه وه له سه ر داواى سه دام مه زبه حه که ی پشتتاشانی شیویعی
 یه کانی سازکرد مام جه لال داواى لیکرا خۆی ته صیفیه بکات و پاشان بۆ مفاو هزات بیت مام
 جه لال قه پناکه دو به ره کی له گهل مه سعودا هه بوو من خۆم هه رگیز له خه تی مه سعود
 نه بوم هه تائیس تا به لام بۆچی مام جه لال سوپای ئیرانی ده هینیت بۆ ته ق ته ق بۆ نه وه ی له
 دیموکرات بدن من چون باوهرم به قیاده یه کی واهه بیت که یه کیکی وه کومام جه لال که له
 په نجا که نه وه ده ی ناسم که سیکی تیکۆشهره له ته له فیزیۆن ده ربجیت و بلیت قهزا سه ربه
 خۆیه که چی هه ر مام جه لاله ده لیت رازینیم سولتان هاشم له سیداره بدریت ده شلیت من

میچ زابتیکی عیراقی ئیعدام بکریت واته ئەو ئافرەتانهی ئیمە ئیستغیساب کران
 کی ئیستغیسابی کردن؟ نایبیت ئەو زابتانەش ئیعدام بکرین مام جەلال بۆنەووی فەرشە
 سورەکەهی لە ژیر پیی دەر نەچیت رای وایە نایبیت زابتیکی عیراقی ئیعدام بکریت من ئە
 مە بکەم بە جاش و خائین لە قە لەم نادرییم؟ لە سالی ۱۹۹۵ لە زانکۆی سلیمانی کۆریکم گیرا
 کەسیک لی پرسیم (زانیم مارکسییە) ئەگەر جەنابت نیشتمانی بوویت بۆیشتەر نەهاتیت
 وتم ئەکەم من نە هاتووم وەزیفە وەر بگرم ئەنھا مامۆستایە کی زانکۆم دەبیت مەمنون بیت
 کە دەرس بە منداڵەکانی تۆ دەلیمەو

دوووم ئیووە هیچیشتان لەو ۷۵۰,۰۰۰ کوردەهی بغدا دلسۆزتر نین سییەم من لە ترسا رام
 کردووە نیشتمانی پەر وەری نەهی هیناوم من رۆحی خۆم دەپاریزم کە وەزەم خراپ بوو
 کورەکە م نارد بۆلای مام جەلال وتم وەزەم خراپە بانەم کوژن ئەووبو کاک کۆسەرت دوسی
 کەسی نارد لە گەلیاندا دەرژوم

ئشین: تۆلە وەزارەت وازت هینا یان دەرکرایت:

عەبدوڵستار تاهیر: من لە سالی ۱۹۷۷ لە وەزیری دەرگرام بە رونی هۆکارەکانیشیان پیوتم
 عەبدوڵستار تاهیر شەریف: چیم ئیدەکەن؟ عومری پیرە مەریکم ماووە با بکۆژن

ئەووی خوینەر لەم بەشە دادەهی خوینیتەووە داواوشەهی بۆچونی. د.عەبدول
 ستار تاهیر شەریفە کە لەریکەوتی ۲۰۰۸/۲/۵ لەشاری کەرکوک و لەروداویکی نادیاردا
 تیرۆر کرانەم روداووە لەژیر هەربیانویە کدا بیت کاریکی نامرۆفانەیه

ئشین: هۆکاری وازەینانت لە پۆستی وەزیری چی بوو؟

عەبدوڵستار تاهیر: پێیانوتم تۆلەسەر راگواستن رازی نیت و باسی ئەووەش دەکەیت
 کە کەرکوک بەشیکە لە کوردوستان و لەشوینیکیش وتوتە ئیمە نەووی سەلاحەدینی
 ئەبووبین ولە کتیبە کەتدا بالی جەلالی بە نیشتمانی دەزانیت کەواتە هیشتا عەتفت بۆ
 ئەوبالە هەیه

ئشین: ئەی وەزیرەکانی تر هەلویستیان هەبوو؟

عەبدوڵستار تاهیر: هاشم ئەمن بوو لەبەعسدا ئەندامی شوعبە بوو دەتوانیت بلیت
 عەزیز عەقراوی شیت بوو هەموو حیمایەکانی عەزیز عەقراوی عەرەب بوون ولە

موخاڤه راتيش بون مهلا ماتۆر خراپه‌ی ده‌رباره‌ی كوردنه‌كردوو ره‌پۆرتی نه‌ده‌نوسی به‌لام

رتی له سه‌رمه‌ن ده‌نوسی

ئشین: عوبیدوللا بۆ ماوه‌ی چهند وه‌زیر بوو؟

عه‌بدولستار تاهیر: ماوه‌کە‌ی که‌م بوو له گه‌ل بازرگانیه‌کاندا ئیعدامیان کرد

ئشین: سالی چهند بوو وله‌سه‌ر چی بوو؟

عه‌بدولستار تاهیر: سالی ۱۹۸۳ بوو ئه‌وه‌بوو مه‌سعود له‌گه‌ل سه‌دامدا مفاوه‌زاتیان ده‌ست

پیکردوو تا له‌گه‌ل عیراقددا شه‌ری ئیران بکه‌ن به‌لام ئه‌وان ئیران پارهو چه‌کی پیدان ودزی

به‌عس هاوکاری زۆری کردن به‌عسیش به‌مه‌ توره‌بوو ۲۸ له بازرانیه‌کانی ئیعدام کرد

له‌ناویاندا شیخ عثمان وخالیدی کوری ولوقمان و سابیره‌وعوبیدوللا کوری مه‌لا مسته‌فا.

ئشین: ده‌وتريت نه‌وگۆرانه‌ی بارزانی په‌یوه‌ندی ژیربه‌ژیریان له گه‌ل ئیدریسا هه‌بووه؟

عه‌بدول ستار تاهیر: نه‌به‌ده‌ن که‌وره‌ترین دوژمنیان بوون مه‌سعودو ئه‌وانیش پیمان

ناخۆش بوو که ئیعدام کران

ئشین: هیچ بیره‌ وه‌رییه‌کت له گه‌له‌ل عوبیدوللا دا هه‌یه‌ نه‌وه‌بیتاقه‌ تیی خۆی له‌ بنه‌ماله‌ی

بارزانی چۆن باسه‌ده‌کرد؟

عه‌بدولستار تاهیر: من هاتوچوی شیخ عثمان و عوبیدوللام ده‌کرد ئه‌و هه‌رله‌ سه‌ره‌تاوه

عه‌تفی به‌لای جه‌ناحی مه‌کته‌بی سیاسیدا هه‌بووه جگه‌ له‌وه‌ی له‌ لایه‌ن بنه‌ماله‌وه‌ ئیه‌انه

کراوو ئه‌وگوره‌گه‌وره‌ی مه‌لا مسته‌فابوو به‌لام هیچ مه‌نسه‌ بیکی له‌ ناو پارتیدانه‌بوو

هه‌موو مه‌نسه‌به‌کانی دابوو به‌ ئیدریسو مه‌سعود

ئشین: نه‌وکاته‌ی که ئیعدام کران لوقمان و سابیره‌ و عوبیدولا پۆسته‌کانیان چی بوو؟

عه‌بدولستار تاهیر: ته‌نها له‌ به‌غدا داده‌نیشتن هیچ پۆستیان نه‌بوو جگه‌ له‌ عیمادی

کوری‌شیخ عثمان که‌بوو به‌ئهنه‌نادامی شوعبه‌ شیخ عوسمان کوری شیخ نه‌حمد بوو واته

بیرازی مه‌لا مسته‌ فابوو

ئشین: له‌ هه‌شتاکانا چالاکی سیاسیتان چی بوو؟

عه‌بدولستار تاهیر: دوا‌ی ده‌ست کیشانه‌وه‌م له‌ حیزب ئیترله‌ کاری سیاسی کشامه‌وه

وئهنه‌دامی هه‌یه‌ی مه‌جلیسی مه‌جمه‌عی کوردی وئهنه‌دامی مه‌جلیسی عیراقی بووم

وئهنه‌دامی مه‌رکه‌زی په‌کیتی ئه‌دیپانی عیراق بووم سه‌دام له‌ سالی ۱۹۸۴‌نامه‌ی بۆکاروباری

یوو ودهلیت له سهروکی جهمیعتی سهقافه و یهکیتی نه‌دیبان و سهروکی
 محملی لایبدهن بهلام له مه‌جلیسی (سن المتقامن) مامه‌وه چونکه نه‌مه‌یان جیهانی
 بوو به دستخه‌تی خوئی نه‌م نامه یه‌ی نوسیوه برادهریکیش که نه‌ندامی قیاده‌ی قوتری
 بوو پیشانی‌دام هر له‌وکاته‌دا له زانکۆ وانه بیژبووم به ناو‌نیشانی‌ش (نه‌ک و نه‌یغه) له
 دیوانی سه‌روکایه‌تی راویژکاربووم نیمه کۆمه‌لیک بووین هه‌ریۆ نه‌وه‌ی په‌یوه‌ندی‌مان هه‌بیت
 کردیانین به راویژکارته‌نه‌مانو چه‌که‌مان وهر ده‌گرت دوا‌ی نه‌وه ئیتر من بیلانی نه‌وه‌م دانا
 که‌چۆن ده‌ریچم وهر له هه‌شتا‌کاندا مه‌نعی سه‌فه‌رم لی کرا

ئشین: نه‌وکاته‌ی توه‌تیت بۆ کوردوستان وه‌تانیستاش په‌یوه‌ندیت له گه‌ل گام حیزبدا

هه‌ی

عه‌ بدولستار تاهیر: وه‌ی‌کو شه‌خسی په‌یو ه؟ من‌دیم له گه‌ل هه‌ندی‌ک برادهری پارتی‌یا
 هه‌ یه وه‌مو برادهرانی یه‌کیتیش برادهر من‌به‌لام وه‌کو حیزبه‌یوه‌ندی‌م له گه‌ل که‌سیاندا
 نییه‌و ناراسته‌ی فکریشم زیاتر به‌ لای یه‌کیتیدایه

ئشین: نه‌ی نه‌وکاته‌ی له‌ناو پارتیدا‌بوویت؟

عه‌ بدولستار تاهیر: تادوو به‌ره‌کی ۱۹۶۴ من مه‌لامسته‌فام به‌ زمعی‌م زانیوه له‌دوا‌ی نه‌وش
 چه‌پ بووم وتانیستاش هه‌رچه‌پم

ئشین: کاتیک کۆمه‌له‌ دامه‌زرا هیچ په‌یوه‌ندی یه‌کیان پیوه‌ کردی؟

عه‌ بدولستار تاهیر: نه‌خر په‌یوه‌ندی‌یان نه‌کردوو چونکه‌ مام جه‌لال هه‌رله سه‌ره‌تاوه
 ده‌ی زانی من له‌و ناراسته‌ یه‌ی کۆمه‌له‌نیم هه‌تا جاریک له کۆیونه‌وه‌یه‌ک به‌مام جه‌لالم وت
 تۆ له سۆفیه‌تمان ده‌که‌یت و چینی‌ش هیچ پایه‌و پیشکه‌وتنیکی نیه‌ تۆ هه‌رکه‌و سه‌لکه‌ماوی
 یه‌کت به‌سنگیه‌وه ناوه‌ چین هیچ نفوسیکی نییه‌ تۆ نیمه‌ لیره‌ ده‌فه‌وتینیت نا‌خر مام
 جه‌لال نیمه‌ی برده‌ سه‌ر سه‌فاره‌تی چینی ووتاریکی داو سۆفیه‌تی کرده‌ دوژمن‌مان منیش
 ماوی نه‌بووم مام جه‌لالیش ده‌ی زانی من له‌و خه‌ته‌نیم له‌راسته‌یدا ناراسته‌که‌ی من راست
 بو چونکه‌ دوا‌یش مام جه‌لال خوئی له‌وپه‌ری چه‌په‌وه هاته‌ به‌وپه‌ری راست هه‌ستا سۆشیال
 دیموکراتی دانا که‌ نه‌ریخستن وشانه‌و هیچی تیا نامینیت

ئشین: له‌باره‌ی مسته‌ شارو جاشه‌کانه‌وه ده‌لین چی؟ لیره‌وله‌ی نه‌و تۆمه‌ته‌ش ناراسته‌ی

ئیه‌وه ده‌کریت

عبدالولستار تاهير: جارى پينا سهى جاشم بۆيكه يه كه م. ئه وه يه ده بىت به رام به ر ميله ت
 مه لب گرىت من چه كم هه ل نه گرتوو ه ته نها له كاتى چالا كى يه كان نه بى ئه وىش
 هه مو وان بوين دو وه م من ده پرس م من بوم ئالاي كوردو ستان م له سه ر به ر له مان دا گرت
 و ئالاي عىراق م دانا لايان مه سهعود به رزانى و پارتى؟ ئه وه م له نه وه دو شه ش به چاوى خۆم
 بىنى ئه و كات له هه ولير بووم خۆم شار دبو وه بۆك ه س با سى ئه وه ناكات؟ من چووم حه ره س
 جمهورى م هىنا يه هه ولير بۆ با سى ئه وه ناكه ن؟ من ئه و قسا نهى ده يكه م واقىعه كه ده لىم
 ئه و كات مه لام سه ته فا وتو يه تى (ارجعوا الى اعمالكم حره شريفه) ماناى وايه پى شتر پى شه مر گه
 كار كهى نه حور بو وه نه كه رى م بو وه نه شه رى ف بو وه من ئه مانه م وتوو له چى انم دانه تر ساوم
 سى يه م. له شه ستو چوا ره وه كه له مه لام سه ته فا جى ابو ينه وه دوو به ره كى هه بو و ئى تر
 نه چوومه وه لاي ئه وو پارتى تانى ستا به لام مام جه لال ده جار چو وه وه له م دوا يى انه شدا چو وه
 سه ر مه زارى مه لا سه ته فا كرى به پى خه م به ر خالى كى ترى ش ئه وه يه م من له دواى مر دنى
 مه لام سه ته فا وه ئى تر قسه م پى نه وتوو ه چونكه ئى تر ئه و كو تاى پى هات من هى چ يه ك له م
 قسا نه م نه كر دو وه

ئقىن: پەيوەندىت ئە گەل بەلى رىفۆردا چۆنە هە لوىستت بەرامبەريان چىيە؟

عبدالولستار تاهير: من له گه ل نه وشى روان برادر م ئىنجا بابۆنو كته باشتى كتان
 بۆي گىر مه وه دواى ئه وهى له ناو هه لبژاردنه كانى ناو يه كى تى دا سه ر نه كه وت له گه ل سه فى نى
 مه لا قه ره چوومى بۆ لاي هه ندى ك تى بى نى وره خنم له سه ر كه ركوك هه بو و پى م وت كاك
 نه وشى روان مه سه لهى چاك سازى يه كه رى فۆرم گه يش ته كۆى؟ به پى كه نى نه وه وتى شى خ ستار
 گه يش ته سه ر فرازى (مه به ستى ده فته ره دۆلار سه ر ف كرى ن و پا ره خه رج كرى ن بوو) وتى شى:
 وه لا ئه و مان كرده وهى چى تر مان نه كرده وه. به لام نه وشى روان به هه مو ئى جابى و
 سه لباتى يه كه وه له ناو سه ر كر دا يه تى يه كى تى دا، رۆ شنى ره، نو سه رو خا وه ن فى كره و فا يلى نى يه و
 مو ختا به رات نى يه، ئه و ژى انى له ناو حى زى بى كدا نا بى ت كه هه مو وى فا يله، له به ر ئه وه نا هى لى ن،
 ئه مه سى فاتى ئه و پى او وه يه،

ئقىن: ئە كاتى خۆى وهك ئە كتىبه كانى شدا ناماژت پىداوه، بالىكى شىوعى دهستى به سه ر
پارتىدا گرتبووله ناكۆكىدا بوو ئەى ئىستا پارتى چون ده بىنىت چ بۆ شىويعيه كانى ناوى كه
له ئىستادا دهستيان به سه ر راگه يان دنه كانىدا گرتوو، چ بۆ مملانى ناو سه ر كرده كانى ئه و
حىزبه؟

ئىستار تاهير: من راي شه خسى خۆم وايه، كه هيچ لايه نيك ناتوانيت دهست به سه ر
 گریت تا بنه ماله هه بئیت. به لام تريناك ترين شت بۆ بنه ماله، دووبه ره كى
 ناوخۆيانه، ئەگەر له ناوبه نه ماله كه تيك نه چن، شيوعيه كانى ناو راگه ياندى پارتى هه زار
 كهس يش بن، به شه ورۆيك لايان ده دن، مه گەر خۆيان نايانه ویت. ئیستا بنه ماله كه
 تاراده يه كه مملانيكه ی دهر كه وتوووه وه هه يه، وهك بيستانيك كالهك وايه زهردبوويت، گەر
 بش پرسیت بۆ مملانى هه يه، ئەوه هى ئەوه يه پاره وسولته كه زۆره. جگه له وهش با
 بهرسين له دنيا دا بوه له سه دا چله نۆى نه وتى خۆت بدهیت به كۆمپانيا؟ با قسه يه كيش
 بۆ دز بكهين، حسين شهرستانى له مه دا راست دهكات، ئەمهش بۆ پاره وایان كردوو، هه ر
 پاره كەش واپكردوو مملانيكه يان زيادبكات.

ئەين: ئەرشه د زيارى وبنه ماله كه ی ئیستا حيزبى كى تازه يان دروست كردوو، ئيوه ئەم
 سيناريو و كارانه ی ئەرشه د چۆن ده بين؟

عه بدولستار تاهير: ئەوه هه ر مه سه له ی جاشايه تيه كه ويه، من ئەرشه د له نزى كه وه
 ده ناسم ئەمانه پياوى حزب نين و خائين و جاشن به رامبه ر ميله ته كه يان هه ر كهس پاره ی
 زياتريان بداتى بۆى ده كهن. ئەو ئەزمونه ی ئیستا (كه فيدراليه ته) گه وريه ئەوان بۆ
 روخاندنى ئەو ئەزمونه دروست كراون وولاتانى عه ره بيش دروستى كردون

ئەين: به گيرانه وه ی ئەم ميژوو، له هه ره شه ی لايه نه كان ناترسين؟

عه بدولستار تاهير: له چى بترسم؟! من له زيانمدا چهند سياسه تيكه هه يه، يه كه م.
 به مه به ست له كهس ناترسم. دووه م، هه ميشه بۆيشه وه ده رۆم و ناگه ريمه وه. سيبه م، من
 عومرى پيره مه ريكه م ماوه، تائىستا كۆلم نه دابيت، كۆل نادم، بايم كوژن و چواره م. ئەوه ی
 ده ی گيرمه وه ئاماده م له به رده م دادگادا هه مووى بسه لينم

رپۆرتى ئيبراهيم ئيسماعيل له به غدادى

كوردبونى سه رۆك كۆمار بۆ عيراق به رده وام ئەو پرسياره يه كه لای زۆربه ی ئیسته
 عه ره بيه كان ده خريته روو گه رچى له وانه يه ئىجابياتى مام جه لال له سه ر پرۆسه ی سياسى
 وبارودۆخى عيراق كه م نه بئیت به لام هه يشتا زۆر لايه ن هه ن پيان قوت نه دريت سه رۆك
 كۆمار كوردبئیت يان ره نگه تيبينيان هه بئیت له سه ر ئەداى له به ريو بردنى كاره كانى و به
 بى لايه نى ده زانن وره خنه ی لى بگرن به وه ی وه كو سه رۆكى هه مووعه راقيه كان به يه كسانى

ناکات یان بیان و ابیت یه کیک له هۆکاره کانی دابراى عیراق له ولاتانى عه رهب
 ابیت له وهى که سه رۆک کۆمار که سایه تیه کی کوردی یه نه ک عه ره بی رهنگه
 بانگه شه کانی ئیبراهیم جه عفه ری که پیداغری له سه ر نه وه کرد که بیویسته سه رۆک کۆمار
 بدریت به که سایه تی یه کی عه ره بی و به تابه تی سونی به و بیان وه ی که نه و پۆسته سیادیه
 نه گه ر بدریت به که سایه تی یه کی عه ره بی سونه نه وا زیاتر ده بیته خۆشکردنی په یوه ندى
 له گه ل وولاتانى عه ره بی. چه پیدر مه لا و ته بیژی ره سمی به ناوی به ره ی دیالۆگی نیشتمانی
 له م باره یه وه ئاماژه به وه ده کات که تی بی نی تهنه له سه ر فه خامه تی سه رۆک کۆمار نییه
 به لکو تی بی نی له سه ر زۆربه ی سه رکرده کانی هه ردوو حیزبه که هه یه چونکه نه وان له چوار
 چیه وه یه کی حیزبی و نه ته وه یه وه کارده کهن نه ک له روانگه ی به ر ژوه ندى گه لی عیراق به
 گشتی مه لا ده لیت سه ر کردی پارته کوردیه کان زۆربه یان نه ک هه مویان وابیر ده که نه وه
 به لام هه شیانه هه ستی نیشتیمانیان هه یه وه کو دکتۆر مه حمود عسمان و دکتۆر به ره م
 صالح که هه لویستی نیشتیمانى و ئیجابیان هه بووه

نوینه ره که ی به ره ی دیالۆگ سه باره ت به سه رۆک کۆمار پیى وایه رۆلیکی زۆربه رچاوی
 هه بووه له ئەزمه ی تابه فی له عیراقد هه ولی داوه ریزی نیشتیمانى دوو که رت بکات وه کو
 هه ولیک بۆ به ده ست هینانى ده سه که وه ته حیزبیه کان ئەونه ی توانیوه خۆی وه ک سه رۆک
 کۆمارى عیراق نیشان بدات نه له سه ره ئاستى ناو خۆی و نه له سه ره ئاستى هه ری می و عه ره بی ش
 " چه پیدر مه لا نیگه رانه به رامبه رچالاکى دوو هه قیانه ی مام جه لال بۆیه ده لیت " مام جه لال
 کاتیک له گه ل شیع ه داده نی شیت وه ک کورد ده ویت و ده لیت ئیمه له گه ل ئیوه ی ن و که له گه ل
 سونه ش ده بی ت وه ک سونه قسه ده کات. ته نه نه ت سیاسه ت مه دارانى ئەمه ریکا که هاتونه ته
 عیراق ئەم تی بی نی یانه یان دابین کردوو، بۆنمونه پۆل بریمه ر له یادا شته کانی خۆیدا ئاماژه ی
 به وه کردوو که هه لویسته کانی له روانگه ی حیزبی و کوردی ته سه که وه کاریان کردوو نه ک
 له روانگه یه کی عیراقی گشتگیره وه " سه باره ت به ریکه ستنى ئەوه کو بونه وان هه ش که سه رۆک
 کۆمار سازیکردوو بۆلیک نزی ککردنه وه ی بۆ چونی لایه نه جیاوازه کان چه پیدر مه لا وتی
 نه وه وه ولانه ی که به م داوییه دا داویه تی له راستیدا تۆخ کردنه وه ی پرۆژه ی تابه فی و
 شۆه فی نی بووه. له زمه نه یکدا یه کی ک بووه له وان ه ی که بانگه شه ی کردبو ئه و ریکه وتنه ی
 که به چوار قۆلی ناو بر د له لایه ن ه یچ لایه نیکی ناو خۆی و ده ره کی ده ست خۆشی لی نه کرا
 به لکو زیاتر پرۆژه ی تابه فی و جوت خوازی تۆخ کرده وه " نه و زیاتر له سه ر قسه کانی

نانهت قسهی له پلانیك كرد بۆ دابهش كردنی عیراق لهو بارهیهوه چهیدەر دهلیت نه جیندایهکی زۆر روون ههیه که له لایهن ههردوو حیزبی کوردیهوه به ریوه دهبریت که پرۆژهی جوذاخوازی دوا ئامانجیانه که کاری بۆدهکهن بهلام لهبهر ئهوهی ئهوان دهزانن که هاوکیشه ئیقلیمیهکان ریگهی ئهمهیان پینادات لهبهر بوونی ولاتانی سوریاو تورکیا و ئیران ههربۆیه کاردهکهن بۆئهوهی عیراق دابهش بکهن بهسهر دووبهشی سوننه لهناوهراست وشیععه لهباشوور کاتیکیش ئهمهکرا ئهوه خۆیان دهتوانن ببنه خاوهنی باکووری عیراق له چوارچیوهی پرۆجهی دابهشکردنی عیراق بهلام پهڕلهمانتار عمر جیوری له لیستی عهڕهبی سههربهخۆ که پاش پاشه کشه کردنی چهند پهڕلهمانتاریک له ههردوولیستی بهرهی تهوافوق و بهرهی دیالۆگی نیشتمانی دروست بووهئامازهی بهوه کرد که ئهوه پۆسته پۆستیکی تهشریفیه و دهبیت سهڕۆک کومار له شوینیکی ولاتدابیت رهچاوی ئهوه بکات که ئهوه سهڕۆک کۆماری عیراقه بهلام سهڕۆک کۆماری ئیستای عیراق له پشوهکاندا ده چیه شاری سلیمانی له دیدارهکانیداو له پشستیهوه ئالای عیراق بهدی ناگریت له کاتیکدا هیشتا یاسایهکی نوی پهسهند نهکراوه بۆ ئالای نوی عیراقی له ههمان کاتدا رهخنهی لهوه گرت که مام جهلال زۆرچار له وتارو لیدوانهکانیدا عهڕهبی سوننهوشیععه بهکاردههینیت له کاتیکدا ئهوه دابهش کردنهی عهڕهب بۆ سوننه شیواو نییه له لایهن سهڕۆک کۆمارهوه بووهتریت چونکه زیاتر تایه فیهت و دابه شبونی کۆمه‌لگای عهڕهبی تۆختردهکاتهوه

چهیدەر مه‌لابه‌ره‌ی دیالۆگ مام جهلال کاتیک له گهل شیعه داده‌نیشیت وهک کورد ئه‌دویت و ده‌لیت ئیمه له گهل ئیوه‌ین که له گهل سوننه قسه‌ده‌کات ته‌نانهت سیاسه‌تمه‌دارانی ئه‌مه‌ریکا که هاتونه‌ته عیراق ئه‌م تیبنیانیه‌یان دیاری کردووه‌به‌لام حیزبی فه‌زیله‌ی ئیسلامی که حیزبیکی شیعه‌وه له دوا‌ی روخانی رژیمه وه له سه‌ر گۆره‌پانی سیاسی عیراق ده‌رکه‌وت و خاوه‌نی نفوزیکی سیاسیه له شه‌قامی شیعیدا فه‌زیله به بیچه‌وانه‌ی به‌ره‌کانی تر رازییه له سه‌رۆک کۆمار ئه‌وان به گشتی له مامه‌له‌کانی مام جهلال رازین و پیا‌نوا‌یه له و دانیشتنانه‌ی که له گه‌لیان کردووه هه‌ستیان به‌وه کردووه که ئه‌و سه‌رۆکی هه‌موانه‌و بیلا‌یه‌نانه مامه له ده‌کات ته‌نانهت له کاتی جیا‌بونه‌وه‌یان له لیستی ئی‌تیلا‌ف و له کاتی کیشه‌کانی شاری به‌سه‌ره وه‌کو پیا‌ویست گوی بۆ گرتون هه‌ردوو په‌ڕله‌مانتار چه‌سه‌ن شه‌مه‌ری و با‌سم شه‌ریف به‌رپرس له‌وحیزبه‌ پیا‌ن و ا‌بوو مام

جەلال تۆنایویەتی وەك سەرۆك كۆماری هەموو عێراقیەكان مامەلە بكات بەلام سەبارەت بە
 ژیانی کردنی عێراق لە ولاتانی عەرەبدا بییان وایە کێشەكە لەم بوارەدا كەمێك
 ئازۆزۆرەنگە لە لایەك ولاتانی عەرەبی نەیانەویت مامەلە لەگەل عێراقی نوی بکەن لە لایە
 کی تریشەووە کەمتەرخەمی هەبیت لە دەولەتی نوی عێراق بەگشتی تائێستا وەكو پێویست
 هەولی نەداوە لەگەل ئەو ولاتانە بگریتەووە بەلام ئەوەشیان نەشاردۆتەووەکە بۆچونیک هەپە
 پێی وایە یەکیك لە هۆکارەکان ئەوەیە کە سەرۆك كۆماری عێراق کوردە و ئەگەر
 کەسایەتیەکی عەرەبی لەو پۆستەدا بواپە ئەوا لەوانەپە پەپوهندییەکان باشتربونایە بەلام
 پیدەچیت زەقتێن خالی ناكۆکی حیزبی فەزێلە لە گەل سەرۆك بریتی بیت لە پیکهینانی
 هەریمی فیدرالی لە باشوور و ناوەرەستی عێراق ئەمەش لەبەر ئەوەی بییان وایە کە
 لەوبارەدا لەوانەپە شەریکی ناوخۆ رووبدات هەربۆپە لەگەل ئەوون کەلەدەستوردا عێراق
 سیستمیکی فیدرالی بیت بەلام جاری زۆر زوو هەریمی باشوور پیک بیت بەتایبەتیش کە
 ئەو ناوچەپە خاوەنی سامانیکی زۆری نەوتە بەلکو لە ئیستادا لامەرکەزپەتی ئیداری
 پارێزگاگان چارە سەریکی باشتەر پەرلەمانتار خالید شوانی لە لیستی هاوئەپەمانی
 کوردوستانی ئاماچە بەو دەکات کە سەرۆك كۆمار سیاسەت مەداریکی عێراقی کوردپە
 ئەتوانین بلیین لەسەر ئاستی ناوخۆی عێراق و ناوچەکەش جیدەستی دیارەو بۆچونەکانی
 بە هەند وەردەگریت تۆنایویەتی وەك سەرۆك كۆماری عێراق مامەلە بکاتو هاوسەنگی
 راگرتوووە لە نیوان پیکهاتە نەتەووی و ئاینپە جیاوازەکان و پارسەنگی نیوان سوننە وشیعە
 وئیسلامی وەلمانپەتی پاراستووە ناوبرا و پێشی وایە هەموو لیستە پەرلەمانپەکان حەسەن
 شەمەری - حیزبی فەزێلە ئەو سەرۆکی هەمانە و بیلاپەنەمامەلە دەکات تەنانەت
 لەکاتی جیاونەوئەشمان لە لیستی ئینتیلاف لەکاتی کێشەکانی شاری بەسرە وەكو پێویست
 گوی بۆ گرتووین بە وانەش کە زۆر توند رەون و خاوەنی فیکریکی شۆقینین لە ئەدای
 سەرۆك كۆمار رازین و تائێستا رەخنەپەکی ئەوتۆیان لپنەگرتوووە وئەوشیوازی تەوافوقی
 دەگریتەبەر سەبارەت بەو داوا نارەسمپە لە ناو ئاراداپە بەوەی پۆستی سەرۆك كۆمار
 بدپیتە کەسایە تیپەکی عەرەبی سوننە شوانی ئاماژەپ بە وە کرد سەرۆك كۆمار
 بەریگەپەکی دەستوری بۆتە سەرۆك كۆمارو لابردنپیشی هەردەبیت بەپێی بیت و لە رووی
 یاساپە کەس بۆی نیپە ئەودا وایە بکات لەلایەکی ترەو کورسی سەرۆکاپەتی پێویستی بە
 سەرۆك تالەبانی یە نەك تالەبانی پێویستی بەکورسی سەرۆکاپەتی بیت لایەنە سیاسپەکان

نیکهانی دهریری بهرامبەر ئەدای سەرۆک کۆمار ئاماژەی بەوه شکرد له بهرئهووی
 سیاسی ولات پەرلهمانییە هەربۆیە سەرۆک کۆمار رۆلیکی کەمی هەبەو له هەمان
 کاتیکیدا ئەو دیدارانی کە ئەنجامی دەدات زیاتر تاییبەتە بە کوردەوه وئەوهمان پی گەشتووه
 له زۆریک له پێیوهندیانی کەمی هەلدەستیت هەول دەدات بۆ بەدیھینانی بەرژووهندی
 کورد پێش بەدیھینانی بەرژووهندی عیراق وەکو ولات عالیە جەختی کردەوه له سەر ئەوه
 ی دەبیت سەرۆک کۆمار کەسیکی عەرەب بیت و دەسلاتی زیاتری بدریتی تاوەکو بتوانیت
 رۆلی زیاتری هەبیت هاوکات ئوسامە نجیفی له لیستی عیراقیە هەمان شیوهی عالیە نسیهفی
 هاوولیستی نیگەرەن بوو ئەو ئەوهی خستە روومام جەلالسەرۆکی حیزبەوبەردەوام بەرگری
 بەرژووهندیەکانی ئەو حیزبە دەکات خالیکی دیکە نجیفی لەسەر مام جەلال ئەوهیە کە
 زیاتر هەستی تاییفی تۆخ دەکاتەوه و عەرەب دەکات بە دووبەشەوه کە ئەوانیش بریتین له
 سوننەو شیعیە له کاتیکیدا ئەم جۆرە گوتارە ئوسامە نجیفی لیستی عیراقیە مام جەلال
 زیاتر هەستی تاییفی تۆخ دەکاتەوه و عەرەب دەکات بە دووبەشەوه کە ئەوانیش بریتین له
 سوننەو شیعیە له کاتیکیدا ئەم جۆرە گوتارە سوودبە بەرژووهندی عیراق ناگەیهنیت وەکو
 سەرۆکی عیراقیش رۆلیکی ناتەواو و نیگەتییی هەیه سوود بە بەرژووهندی عیراق
 ناگەیهنیت وەکو سەرۆکی عیراق رۆلیکی ناتەواو نیگەتییی هەیه رهوتی سەدر ئەگەرچی
 ئەگەرچی له زۆریە پڕۆسە سیاسیەکان خۆیان بە خەدرلیکراو پەراویزی پڕۆسە سیاسی
 وەسفدەکەن ورەخنەو گەزەندیان له حوکمەتی عیراقی هەیه بەلام بە پێچەوانە ی رای
 هەندی لیستی دیکە وە رایان بەرامبەر بە سەرۆک جیاوازه حەسەن شەنشەل سەرکردە ی
 بالا له لیستی رهوتی سەدر ئاماژە بەوه دەکات سەرۆک کۆمار ئەدای زۆرباش بووه تەنھا
 سەرکردەبەکی کوردی نیە بەلکو سەرکردە ی هەموو عیراقیەکان بووه له دانیشتنەکانی
 ئەنجومەنی بالای سیاسی بۆ ئاسایشی نیشتمانی هەلوپستەکانی عیراقیانەوه بووبەلام
 سەبارەت بە زیادکردنی دەسلاتی سەرۆک کۆمار زیاد بکریت له بەر ئەوهی سیستی
 پەرلهمانی مەگەر سیستی فەرمان رهواییە کە بگۆریت بۆ کۆماری ئەوهشی خستە رووکە
 هەلوپستەکانی بەرامبەر رهوتی سەدری باشبوو بەتاییبەت له وکاتانیدا کە توشی
 رووبەر ووبونەوه و تەنگزە هاتوو له گەل حیزبی دەعوە و ئەنجومەنی بالای ئیسلامی.

لەشێن: نەهینیەکانی ژێانی جەبار فەرمان بلاو دەکاتەووە ناکۆکیەکانی نیوان تانە بانی و جەبار فەرمان وشتی تریش

دیداری هاواری گاوه - تایبەت بە لەشێن

پاش مانگو نیویک چاوهروانی پاش چەندین تەلە فونی یەك له دواى یەك دواجار بریاری دا چاوپیکهوتنهکه بکات سهبیحه شیخ محمد فریاد له خانەقین له دایک بووه و خیزانی ئەندمی مهکتەبی و فەرماندهی سهربازی یهکیتی نیشتمانی کوردستان (جەبار فەرمان) لا سهبیحه لهسالی 1949 له شاری خانەقین له دایک بووه نامادهی وسهرهتای لهشاری خانەقین تهواوکردوووه پاشان کۆلیژی ئادابی بهشی زمانی کوردی له شاری بهغداد تهواو کردوووه ماوهیهکی کهم وهک مامۆستا له شاری ئاکری وانهی وتۆتهوه پاش ئهوهی شۆرشى ئەیلول دەستپێدەکات لهسالی 1974 له گەل جەبار فەرمانی میریددا دهچیته ریزهکانی شۆرشى ئەیلوولهوه سهرهتای ناسینی سهبیحه خان و جەبار فەرمان به هۆی خزمایهتییهوه بو بووه خوشکیکی جەبار فەرمان خیزانی برای سهبیحه خانەو به هۆی ئەوهوه نزیك بوونهوه روودهدات له نیوان ئەو دووانهدا سهبیحه خان سهبارت بهو سهرهتایانه وتی به هۆی خزمایهتییهوه هاتوو چۆی زۆر له نیوانماندا ههبوو بهلام لیوان ناشارمهوه ئیمه به خوشهویستی ژێانی هاوسهریمان دروست کرد له پۆلی یهکی زانکۆ بوم له زانکۆ خەلکی سلیمانی وتهواوی شارهکانی ترمان لهگهلدابوو سهرهتا جەبار فەرمان م بینى ههستمکرد کهسیکه خاوهن ئایدۆلۆژیاو قسهی خۆیهتی کوریکى به شه خسییهت بوو ئەوکات پهیمانگای مامۆستایانی تهواوکردبوو ئەو که ههندیك له کهسوکاری ئیمه ی نیکههرا ن کردبوو له هاوسهر گیرى من له گەل جەباردا جیاوازی پلهی خویندهواری بوو خەلکی دهیان وت چۆن دهبیت یهکیک زانکۆ تهواوبکات شوبکات به یهکیک دهرچووی پهیمانگابیت من گویم بهم قسانه نهدا ئیمه یهکتریمان خۆشدهویست ناکۆکی له نیوان بۆچونی خیزانهکه مدا ههبوو بهرامبهر بهو شووکردنه ههلسوکهوتی جەبار فەرمان پیاوانه دههاته پيش چاوم نهمن بهوم دهوت خۆشم دهوییت نه ئەو بهمنی دهوت بهلام بهههلسوکهوتی ههردوکمانهوه خوشهویستی بهرامبهر یهکتری زۆردیاربوو سهبیحه خان سهبارت به ههلوپهستی جەبار

فهەرمان لهو خۆشه‌ویسته‌یه‌یان وتی هه‌میشه‌ جه‌بار فه‌رمان ده‌یوت من هه‌رگیز ناتوانم
 بێت له‌ مالیک بکه‌م که هه‌موشوی بکه‌م کولتوری کوردی زۆربه‌ هیز بوو لای جه‌بار
 فه‌رمان زۆرپابه‌ندی ره‌وشت بوو ئه‌وکاته‌ ته‌مه‌نی من ۱۸سال ده‌بوو ته‌مه‌نی جه‌باریش
 ۲۰سال بوو په‌یمانگای ته‌واوکردبوو رۆژیکیان جه‌بار فه‌رمان هات بۆ زانکۆ پییوتم
 هه‌زده‌که‌م یه‌ک مو حازره‌ نه‌چیته‌ جووره‌وه‌ وتی هه‌زده‌که‌م قسه‌ت له‌ گه‌لدابکه‌م به
 شیوازیکی زۆر جوان و پر له‌ شه‌رمه‌وه‌ پییوتم من تو‌م په‌سه‌نده‌و هه‌زده‌که‌م ببیته
 هاوسه‌رم گه‌ر به‌ خیانه‌تی نه‌زانیت چونکه‌ من زۆر هه‌موشوی ئیوهم کردووه‌ بۆیه‌ واده‌لیم
 ئه‌وکاته‌ جه‌بار فه‌رمان ئه‌ندمی کۆمه‌له‌ بوو که‌سیکی هیمن و سیاسیی بوو وتی من
 هه‌زده‌که‌م پیمبلی گه‌ر رازیت ده‌چمه‌ لای که‌سوکارت و داوای ده‌ستی تو‌ ده‌که‌م من که
 وه‌لامدایه‌وه‌ که‌ رازیم به‌لام به‌سه‌روسیمای جه‌بار فه‌رمان - هه‌و شتیک دیاریبوو ده‌یویست
 بیللی نه‌یتوانی وجوره‌ته‌تی نه‌کرد نامه‌یه‌کی بۆمن نوسیبوکه‌ زیاتر هه‌ست وه‌ستی خۆی
 تیدا رونکردبووه‌ به‌رامبه‌ر به‌ من وه‌ک خۆشه‌ویستیک به‌لام نه‌ی توانی نامه‌که‌م بداتی
 ئه‌وه‌ش زیاتر له‌به‌ر غه‌ره‌تی نه‌فسی هه‌ردوکمان بوو که‌ ئه‌وکات له‌ زانکۆ بووم جه‌بار
 خۆشی که‌سیکی به‌ هه‌ست بوو نه‌یده‌ویست کاریک بکات لیلی رازینه‌بی هه‌رچۆنیک بیت
 کاغه‌زه‌که‌ی ده‌ره‌یناو په‌ره‌گرافیکم لی خوینده‌و نوسرا‌بووم جه‌بار فه‌رمانم ئه‌گه‌ر
 ما‌مۆستابم یاخود قوتابی زانکۆبمیاخود سه‌ربازیم من هه‌ر جه‌بار فه‌رمانم له‌وکاته‌وه‌ بۆم
 ده‌رکه‌وت ئه‌م که‌سایه‌تییه‌ که‌پیی ده‌وتریت جه‌بار فه‌رمان که‌سایه‌تییه‌که‌ زۆر بروای
 به‌خۆی هه‌یه‌ له‌ نامه‌که‌دا چه‌ندجار ناوی خۆی دووباره‌ کردبووه‌ چه‌ندجار نامه‌که‌م
 خوینده‌وه‌ به‌لام هه‌رچه‌ند بیرم له‌ وورسته‌یه‌ ده‌کرده‌وه‌ که‌ نوسی‌بووی من جه‌بار فه‌رمانم
 زۆر سه‌رنج وه‌هستی داگیر ده‌کردم سه‌بیحه‌ خان پاش وهرگرنتی نامه‌که‌وچوانه‌که‌ی له‌ گه‌ل
 جه‌بار فه‌رمان دا ده‌چیته‌وه‌ به‌شی ناوخۆیی و لای هاوری کچه‌کانی باسی ئه‌و روداو‌ه‌یان
 بۆده‌کات هاوری‌کانیشی هه‌ر هه‌موویان پێیان باش ده‌بیت ئه‌م دوانه‌ بۆیه‌که‌تری بن چیا‌نی
 خیزانی دروستبکه‌نسه‌بیحه‌ خان ده‌لیت هه‌موویان ئه‌و هه‌نگاوه‌ په‌سه‌ند ده‌کرد له‌ سه‌ر
 بنه‌مای ئه‌وه‌ی جه‌بار که‌سی خۆمانه‌و ره‌وشت به‌رزه‌ بیه‌شتر جه‌بار فه‌رمان له‌ گه‌ل
 هاورییه‌که‌دا به‌ناوی ئیبراهیم کوریک‌ی زۆرباشبوو(هه‌رچه‌نده‌ له‌م دوا‌ییانه‌ هه‌لو‌یستی وه‌کو
 جاران نه‌ما‌بوو) جه‌بار به‌ ئیبراهیمی وتبوو سه‌رکه‌وتنم به‌ده‌ست هی‌نا ئه‌وگۆرانییه‌ی ع‌سمان
 عه‌لی وتبوو که‌ده‌لیت کچی جوورنه‌ت له‌ کویبێنم نامه‌ی گیرفانم ده‌ربینم جه‌بار فه‌رمان

گۆرانیهی وتیبوهوه به یادی ئهو نامهیهی کهدابوی بهمن و بهسهر
 کههوهی له قهلهمدابوو سهبیحه دهلیت لهبیشانسی مندا ئهوسی چوار ساله
 کهسوکارم به ههموشیوازیک جهبار فهزمانیان رتهدهکردهو رازینهدهبون شوپیییکهم منیش
 پیم دهوتن کورهکه عهیبی نییه خویندهواره مامۆستایه گهر وهکو بنهمالهیش بهدلتن نییه
 بۆچی کچی ئهوانمان خواستوو و بوکمانه؟ زووبهزوو براكهم بهو وشانهناگاداردکهردوه که
 جهبار خزمی ئیوه یه ئیتر بۆچی ئیوه وادچی دهوستنهوه؟ من سهرم سورمابوو بۆچی
 دهیانهویت له نیوان من وجهبار فهزماندا کۆسپ دروست بکهن بهلام دواچار ههر
 خوشهویستییهکهی ئیمه سهرکهوت دواى بهیان نامهى ۱۱ ئازار جهبار فهزمان له
 گهرهکی(الثورة) ی بهغددهبیت به مامۆستا ئیوارانیش له زانکۆ دهخویخویندو خهریکی
 کاری سیایی وریکخستنیش بوو پاش ئهوهی شۆرش دهست پی دهکاتهوه جهبار فهزمان
 دهرواته دهرهوه بۆ ناو شۆرش و لهناوچهی ئاکری دهبیت دواتر سهبیحه خان نقلدهبیت بۆ
 موسل ئهوکات ئاکری دهکهویته ناو بازنهى دهسهلاتی شۆرشى ئهیلولهوه ئهوکاته من
 مامۆستا بوم جهبار فهزمان خۆی بۆ نهگیرابوو هاتبوه ههولیر وههوالی منی پرسیبوو
 دواتریش خۆی گهیانده موسل برادهریک هاتهلام وتی جهبار هاتوووه زۆر بهلامهوه سهیر
 بوو ههرلهوکاتهوه زانیم گیانی جهربهزهیمی موخابهرات لای جهبار فهزمان ههیه ئهوه
 ههمووریگهیهی بریبوو له کاتیکدا کۆمهلهبوو کاری نهینیشی دهکرد هیچی پینهبوو
 تهنانهت دهمانچهش له مالیک دانیشتبوو که چووم بینیم سهرم سورما وتم ئهمه چۆن
 گهپشتویته ئیره دواتر جهبار فهزمان بیرۆکهی چونه ناو شۆرش دهخاته بهردهم
 سهبیحهخان ودهلیت بابچینه دهرهوه ئهوکات دووبرای سهبیحهخانیش بهناوهکانی
 ئیسماعیل و سهلاحیش دهبنه پیشمههرگهی ئهیلول پیش چونه دهرهوه چپانی سهبیحه خان
 خراب دهبیت بهلام که دووموجهی سهرهتای مامۆستای وهردهگریت له گهل جهبارفهزماندا
 دهچنه ناو شۆرشى ئهیلول سهبیحه خان بۆ نامازهکردن به نازایهتی جهبار فهزمان
 رووداویک دهگیریتهوه ئاوات عهبدولغفور لهم ماوه یهدا جاوپیکهوتتیکیان له گهلهدا کردو
 باسی بهسهرهاتیکی خۆی کرد ئهوه ئوکاته تهمهنی پانزه سال بووه و مالیان له نزیکى مالی
 جهباربووه له خانهقین ئاوات عهبدولغفور لهسجن رادهکات حوکمهت به شوین ئاواتدا
 دهگریت جهبار فهزمان شوینی ئاوات دهزانیت و ههوالی بۆ دهنیریت که ئایا دهیهویت
 دهریکهن بۆدهرهوه؟ئاوات دیتهوه بۆمالهوه و بهسهر دیوارهکهدا خۆی ههلهدهاته ئهوه دیو

تەماشادەكات جەبار فەرمان لەودیو دیوارەكەووە پاسكیلیکی راگرتوووە بۆ ئاوات ئاوات
 ئەو غەفور پاسكیلهكە لیدەخوریت وجەبار فەرمانیش بە دوایدا رادەكات ئە منەكان
 پێیان دەزانن و بەدوایاندا دەروژن و زۆرجاریش تەقەیان لیدەكەن بەلام خۆش بەختانە
 بەرناكەون و چەند كیلۆ مەتر دەبرن و دوور دەكەونەووە عەلی ئەكبەر بە لە دورەووە
 ئەسپك رادەگرت هەتا دورترین بختەووە و بیانگەپەنیتە ناوچەپەکی ئەمینتر علی
 ئەكبەر بە تاكتیکی جەبار فەرمان لەگەل ئەمنەكان ریدەكەویت و دەلیت من ئەو
 ناوچانەتان هەرەمووی بۆ دەگەریم بەلام ناویرم بچمە ناو باخەكەووە سەببەخەخان دەلیت
 سەیركە بەو مندالییە كە تەمەنی ۱۵سالە توانیبەتی پیلانیکی ئاوادابنیت ئەووە سەرەتایەك
 بوووە بۆ دەرگەوتنی مرقۆیقی سەركرده مرقۆیک لەو تەمەنەدا بتوانیت مोजازەفەى وابكات
 چۆننابیتە سەركرده سەبارەت بەهەلسوكەوتی جەبار فەرمان بەدریچای چپانی هاوسەریتی
 سەببەخەخان ئاوا باسی لیووە دەكات وەكو مام جەلال دەلیت خالی زۆر جوان و هەلویستی
 زۆر جوانیرانەى هەبوووە وپەكك لە سیفەتە جوانەكانی ئەووە بوووە كەخاوەنی قسەى خۆى
 بوو گەر كیشەپەكیشمان هەبوایە دوای تەواوبوونی كیشەكە دەى گووت باسى مەكەن
 هەمووشتیک تەواوھیچم بیرنەماووە هەركاتیک بیوتایە تەواو من بروام پیدەكرد سیفەتیکی
 تری جەبارفەرمان راستگۆییە ئەووەرگیز درۆى نەدەزانى هەرچی بكردایە نەى دەشاردەووە
 دەیگوت كردوووە سەببەخەخان دەلیت زۆر جار پیمدەگوت جەبار زۆرشت هەپە حەزەكەم
 بلیت نەمكردوووە ئەویش دەپوت ناتوانم من حەز لە درۆناكەم درۆم پیناكریت جەبار
 فەرمان هیچ شتیک لە سەببەخە نەشاردوووەتەووە پیم دەوت ئەوشتانە باس مەكە با
 خەفەتیان پى نەخۆم بەلام ئەو دەپوت من هیچ ناشارمەووە زۆر رقی لە درۆ بوو زۆر قارەمان
 بوو سەلینە دەكردەووە دوژمنى ئەو درۆوپیاوی درۆزن بوو پەیمانى هەرشتیكى بەدایە بە
 منالە كان و بۆهەر شتیک بواپە بووایە بۆى دەكردن من دەم وت پەیمان مەدە ئەو دەپوت
 خەمت نەبیت جیبە جیبی دەكەم سیفەتیکی تری ئەو بەلای سەببەخەخانەووە دلفراوانى
 بوووە جەبار فەرمان هیچ كاتیک حیسابى گێرفانى خۆى نەدەزانى زۆر جار پیمدەوت
 گێرفانت بكە بە دووبەشەووە بەشیكى بۆ خۆت و بەشیكى بۆ خۆت وەلامى دەدامەووە دەپوت
 نانابى جەبار فەرمان ئەوكاتەى پێخۆشبوو كە خوارنم دروست دەكرد و بە بى هاوریكانى
 نەى دەتوانى بیخوات هەمیشە دەپوت من بە تەنھا نانم بۆ ناخوری باهاوریكانم بیخۆن
 ئینجا من دەیخۆم هەر كەسى دەستكەوتایە دەپینایەووە دەچوو برادەرانى برادەرانى

بانگده کرد كاك نەرسەلان بايزو سەعدون فەيلی وئەوانی بانگده کرد بۆ نان
 جەبار فەرمان لەگەل پیردا پیرو لەگەل مندالیشدا مندال بوو ئەوکاتانە ی
 جەبار فەرمان دەرویشت بۆشەر وو مەفرزە دەرکردن لەکاتی پیشمەرگایەتیدا سەبیحەخان
 بەتەنھا دەمایەووە هەرگیز ترسی ئەووم نەبوو نەگەریتەووە چونکە پیشمەرگایەکی ئازادبوو
 لە هەموو شتیکیش زیاتر گرنگی دەدا بە دەمانچە و تەفەنگە کە ی پیش دەرجون جوان
 پاکی دەکردنەووە ئینجا دەرویشت هەمیشە بنیشتی پیبوو مەتارە ی ئاوی
 پیبوو (لەوقسانە دابوو سەبیحەخان دەستی کرد بەگریان و وتی هەتا ئیستا یەك لەت بنیشتی
 جەبار فەرمانم لاماووە وا لە جانتاکەمدایە) سەبیحەخان دەیوت کە دەچوو بۆ مەفرزە خۆی
 جوان دەشت و خۆی دەگۆری پیمدەوت ئاگات لە خۆت بیت ئەو دەیوت خەمتنەبیت ئیستا
 گویت لە تەپلی سەرکەوتن دەبیت سەبیحەخان لە دووشەردا لەگەل جەبار فەرماندا
 رویشتوتە مەیدانی شەر دوای شەهیدبونی مولازم سەید کەریم و مامەریشە لە شەری
 داباندا لەگەلیدابوو کە دەیوت گویت لەتەپلی سەرکەوتن دەبیت هەر وادەرچوو بروتان
 هەبیت چەند چوبیت بۆ شەر هەرگیز دلم لینه ترساووە سالی ۱۹۸۷بوو چوو مە قەرەداغ
 سەیردەکەم لەوی لەگەل جەماعەتیکدا وەستاووە وتم ئەری چیدەکەن جەبار وتی قەرەداغ
 دەگرم منیش وتم جەبار قەرەداغ ناحییە یەکی گەورە یە چۆن دەتوانیت بیگریت؟ ئیمە لە
 گوندی نەوتی بوین زۆری پینەچوو هاتەووە وتی قەرەداغمان گرت و دوو دەبابەشمان گرتووە
 دکتۆریکیش بەناوی ئیخلاس خزمان بوو لەوی گیرابوو ئەویشی ئازاد کردبوو ئیخلاسی لە
 گەل خۆی هینابوو دوو دەبابەشی گرتبوو (جیهازیکرد بۆ سەرکردایەتی بۆمام جەلال بۆ
 ئەو ی هەوای گرتنی قەرەداغی پیبگە یەنیت لەو کاتەدا مام جەلال خەوتبوو جەبار
 فەرمانیش وتیوی هەلیبسین بۆم وتی مامە قەرەداغ گیرا مام جەلال لەوکاتەدا خەوالبوو
 سەبیحی باس لەو دەکات کە جەبار فەرمان کاتیک دەچوو بۆشەر زۆری پیخۆش بوو چون
 بۆشەر لەلای زۆر سادەبوو ئەو ی زۆر سەبیحەخانی نیگەرمان کردوووە ئەو دەبوو کە جەبار
 فەرمان جیاوازی نەکردوووە لەنیوان کەسەکاندا هەمیشە بەجەبار فەرمانم دەوت
 ئینسانەکان سی جۆرن هە یە زۆرباشە ریزی لیبگرە مام ناوەندییە خەلکیکیش هە یە هەل
 پەرستە ئەمانە هەر یە کە یان بە گویرە ی خۆیان ریزیان بگرە بەلام جەبار فەرمان قەناعەتی
 بەوقسانە نەدەهات و هەر هەمو یانی بە یەك چاو سەیر دەکرد ریزی هەر هەمو یانی دەگرت
 ئەو ی من لە پرسە کەیدا وتم کە دەبیت ئینسانەکان جیا بکری نەووە هەمو ی هاتەدی

کەس جەبار فەرمان ژنی بۆ هینا مالی بۆ کردن هاوکاری کردن (هەزناکەم ناویان
 ئەوەکە سەنەوی جەبار فەرمان هاوکاری کردن وریزی زۆری لیگرتن تەنانەت
 بۆ پرسی سەگەشی نەهاتن سەببەخان دووبارە کردوو و وتی زۆرجار بە جەبارم دەوت
 زۆرکەس هەیه ئەو دڵپاکەت نیستغاللەکات ئەو ئەم قەسە زۆر پیناخۆش بوو لە
 پرسی کەدا دکتۆر بەرەم هاتبوو پیموت ئەو خەلکە زۆر هیلاک بوون (بەتایبەت خەلکی
 سلیمانی) هەرگیز بروام نەدەکرد خەلکی سلیمانی ئاوی بۆبکەن ئیمە لەسالی ۱۹۶۶ هەو خانە
 قینمان جیەهشتوو هەزم لە ناوچە گەری نییە من وام هەست دەکرد خەلکی خانەقین بە
 پەرۆشتر بن بۆ جەبار فەرمان بەلام خەلکی سلیمانی زۆر بە پەرۆشتر بوون نیستا واهەست
 دەکەم خەلکی سلیمانی من فەرزاری ئەم میلەتەم سەببەخان ماوەی دوومانگە بەردەوام
 دەگری زۆرجار عیباد ئەحمەدو خیزانەکە سەردانی دەکەن بۆ دڵنەواکردنی بەلام ئەو
 هەر لەگریان ناکەوێت بەردەوام فرمیسکەکان میوانی رومەتەکانیەتی یەکەم مندالی جەبار
 فەرمان و سەببەخان لەپاش هەرس لە ۱۹۷۵/۶/۲۵ بوو ئەوکاتە حالیان زۆر خراب بوو
 زوو زوو دەبوت من بوم بویا و چونکە منداڵم هەیه ئەو کچەمان بوو جەبار زۆردلی پی
 خۆش بوو بەردەوام دەیخستە تەشتیک ئاوەو خۆی شیری دەدایە و خزمەتی دەکردو
 تەمەنی کچەکەمان چل رۆژی نەخایاند جەبار فەرمان زیندانی کرا لەوکاتەدا لەلایەن
 گروپی خالە شەهاب و شەهید جەعفەر و ئەنومەر زۆراب - هەو ئیعترافيان لەسەر کرابوو ئەوان
 لە سیدارەدران ئەمانیش کە کۆمەلیکی تریبوون (سەعدون فەیلی و کاک ئیبراهیم و کاک
 عبدولا و کاک ئەرسەلان و کاک فەرەیدون و عبدولقادر و کاک عەلی بچکۆل و کاک عەسمان نانەوا
 ئەمانەش شەش سال حوکم دران چوار سالیان تەواو کردوسالی ۱۹۷۹ کە سەدام هاتەسەر
 حوکم لیبوردنی گشتی دەرکردو ئازادکران سەبارەت بەوەی کە جەبار فەرمان لەناو خەلکیدا
 ناسراوە کە زۆر زالمووبیوێژدان بوو و خەلک دەلی جەبار فەرمان پیاویکی سەربازی و
 توندوتیژی بوو و جیاوازی نەکردوو لەنیوان رەش و سپیدا سەببەخان وتی جەبار فەرمان
 پیاویکی کوردبوو و خاوەن مەبەدە ئبوو هەمیشە دەیکوت گەربزانم براکە ی خۆم پیاویکی
 خراپە یان خائینە یان جاسووسە بەدەستی خۆم دەیکوژم زۆرجار جەبار فەرمان دەبوت من
 یەک تاقە کورم هەیه زۆرم خۆش دەوێت گەرمەوێت گیانی خۆمی پیشکەش دەکەم
 گەرمەوێت نیستا دەی کوژم سەببەخان بەردەوام بوو لەسەر قەسەکانی وتی ئەو کورەمان
 تازە بوو و هەموو مالهەمان پربوو لەمیوان نانمان دانابوو بەلام خەریکی کورەکە بووین

دین و وتی بۆ نایهن به لای میوانه کانه وه به خوایه نه یهن ئه و کوره ده کوژم به لام
 له دۆخیکی تریشدا جهبار فه رمانی بینیه دهیان جار جهبار فه رمانم بینیه
 گریاوه فرمیسک به چاویدا هاتۆته خواره وه به کول گریاوه زۆر جار بۆ مندالیکی ههزار ده گریا
 له ماوهی دواییه دا که منداله کانی لیدوور که وتبووه ده یگوت که مندالیکی قوتابخانه ده بینم
 دهیان جار خۆم ده کهم به قوربانیا ن ئه و زۆر سه یربوو ته نها به چاوه کانی سه یری منداله کانی
 بکردایه هه ره همویان زیره یان ده کرد به مه رچیک هیچ له منداله کان به ده دهستی جهبار
 لیدانیا ن نه خوار دووه ئه وه هه ندیک جار زۆر نه رمیش ده بوو له م دواییه دا که هات بۆ ئه وروپا به
 کچه گه و ره که ی ده گوت من چی بکه م زۆر تو ندیم زۆر دل ره قم چی بکه م باشه ؟ له دووره وه
 خه لک زۆر به توندی و وشک ده یان بینی ئه وه له نزیکه وه وانه بوو به لام له سه ر بیرو باومری
 خۆی بۆ شۆرش ئاماده بوو هه مو وشتیک بکات ته وه ره که ی دهستی جهبار له ناو خه لکدا
 باسیکی زۆر به ربلاوه ئه وته وه ره وه ک سیبه ری که سه یه تی جهبار وایه سامیکی تایبه تی بۆ
 هه مو و ئه وه که سانه هه یه که رۆژیک له رۆژان به ر گورزی هیزه سه ربازییه کانی یه کیتی
 که وتون سه بیجه خان له و باریه وه وتی من زۆرم به لاوه سه یه ره بۆچی ئه وته وه ره وا
 به سه ری دا ساغبه وه وه له سه ری رو یشت وه ختی خۆی له لایهن مه کته بی سیاسییه وه بریاری
 کوشتنی که سیک ده رچو بوو درابوو یه دهستی که رته که ی جهبار فه رمان (ئه وه که سه ی
 که بریاری بوو بکوژریت ئه ندای ری کخستنی کۆمه له بوو و سه بیجه ناوینا هینیت) ئه و کاته من
 مندالی سه هه مم ببوو له سلیمانی بیستم و گویم لیده بوو هه رکه باسی ته وه ره که ی دهستی
 جهبار ده که ن منیش زۆر ترسام و چه په سا بووم براژنم مندالی بوو دیاریم بۆ نار دبوو بۆی
 نار دمه وه ناچار چومه هه له دن زۆر قسه ی ناخۆشیا ن بۆ کردم سه باره ت به کوشتنی ئه و کوره
 خه ریک بوو شیت ده بووم هاوارم کرد جهبار زوو وه لام به دره وه راستیم پیبلی گه رییم
 نه لیت ده رۆم به لام شه هید غه ریب هه له دنی ویه کیکی تریان سویندیا ن بۆ خوار دم که
 ئه وته وه ری باسی لیوه ده کری له بنچینه وه راست نییه و ئه وه که سه ی که کوژرا وه خه تمانیل
 بووه به بریاری مه کته بی سیاسی به بی ئازاردان کوژرا وه هه تا ئه مرۆش ئه و ته وه ره
 بووته و یه ری سهر زمانی خه لکی و ئیستاش من نازانم بۆچی ئه وه دروست بوو هه ر ئه و کاته
 چوومه لای کاک نه وشیروان دواتر له راگه یان دندا بلا و کرایه وه که به بریاری مه کته بی
 سیاسی (۰۰۰۰) کوژرا وه سه بیجه خان وتی ته نانه ت له پڕۆسه که شدا باسی ئه وه نه کرا وه به لام
 دوا جار ده رکه وت ئه و کاره وانه بوه و به بریاری مه کته بی سیاسی کرا وه ئه و ته وه ره ش

لیوه دهکریت له راستییوه دووره چونکه جهبار بهتهنها نهبووه چهندین کهسی لهکاره یاخود نا سهبیحهخان وتی ئهوه فهرمانی جهبار فهرمان نهبووه فهرمانی مهکتبهبی سیاسی بوو جهبار فهرمان هیج دهسهلاتیکی نهبووه وله تۆمهتیش که جهبارفهرمانی پی تاوان بارکراوه دلنیام کهوانییوه دوره له راستییوه جهبار فهرمان زۆر هزی له کتیبهکانی ماوتسی تۆنگ و ستالین بوو ئهوه سهری له داستانهکانی جیقارا دهسورما کتیبیی شیعری زۆر دهخویندهوه شیعرهکانی لهبهردهکردوو زۆرینهی ئهوه شیعرانهی کهدهردهچوون دهخویندهوه تهناهت تهفسیری شیعرهکانی دهکرد سهبیحهخان دهلیت زۆرجاروپینهی پیاویکی کوردی قارهمانی بدیایه شیکاریکی وای بۆ کهسایهتی دهکرد ههزت دهکرد گویی لیبگریت و ههز له شوۆرش وکوردایهتی بکهیت زۆرجار شیعری دهنوسی وپهخشانیشی دهنوسی لهم رۆچانهدا ئهرسهلان بایز هات دووپارچه شیعری لام بوو داواملیکرد بۆمبلاوبکاتهوه سهبیحهخان جاریکتیش گهرایهوه لای سهرفالیهکانی جهبار فهرمان و وتی زۆرجار سی چوار و مزارهتی بهدهستهوه بوو فریای خویندنهوه نهدهکهوت و مزارهتی ناوخۆو شارهوانی و فهرمانهی بیجگه لهوه ههرکهسیک هاتبیته بهردهرگا پیشوازی لیکردوو و گویی له ههموو کهس دهگرت کارهکانی هینده زۆربوون نهده پهڕژایه سهڕهوهی فریای ههمویان بکهویت ناچار به تهلهفون دمیکرد جهبار فهرمان شهر خواز نهبوو ناشتی خوازبوو ناچربوو شهری ناوخۆ بکات ئهوه بریاری مهکتبهبی سیاسی بوو سهبیحهخان وتی ههزی له شهرنهبوومهجیوربووه بیکات - شهری ههشتاکانی ههز لینهبوو ئهوکاته ئیمه له خری ناوزهنگ بوین له هۆلی خاله شههاب مام جهلال ئاههنگیکی بۆکردین ئهوکاته سالی ۱۹۸۱ - ۱۹۸۲ بوو ئاههنگیکی سهری سالی بۆ کردین ئهوکاته ملازم عمر وکاک نهوشیروان له شهرهکان دهگهراوه جهبارفهرمان بۆ شهری ناوخۆ و بهشداری کردنی دوا تیهربوونی به ماوه یهک دهیوت ئهورو داو ههلویستانه بۆ وهختی خۆی پبویست دهبوو بکرایه سهبیحهخان پبویایه جهبارفهرمان ئامادهبووه ههموشتیک بۆ یهکیتی بکات سهبیحهخان دهیوت جهبار زۆرجار دهیوت یهک تافه کورم ههیه گهر یهکیتی داواملیبکات ئهوتافه کورم بکوژم دهیکوژم به دهربرینی سهبیحه خان یهکیتی نیشتمانی چوو بووه خوینیهوه چوار مانگ له ئهلمانیا گیری خواردبوو زوو زوو دهیوت زۆر عهپبه بۆمن له ناو جیگادا بخهوم و برادهرهکانمهله لای رایات شهریکه ئهوکات یهکیتی شکستیخواردبوو قادری حاجی عهلی

وەزیرە ئۆز سەرپەرشتییان دەکرد ئەوکاتە ستور لەسەرھەموو برادەرانی جەبار فەرمان
 خراپە با زوبگەرینیەوہ میس بە برادەرکانیم دەوت بۆچی وازیان لیناھینن ھەردەتانەوہیت
 بە گوشتی بدن ئەوکاتە عەندنانی ھەمەمی میناوشیخ جەعفەر و مەحمود سەنگاوی و مام
 رۆستەم و جەبارفەرمانیش سنوریان لە سەر داخرابوو مام جەلال ریگایەکی دۆزییەوہولە
 ئیرانەوہ گەرانەوہ سەبیحەخان چەرکە ساتەکانی گەرانەوہی جەبار فەرمان دەگریتەوہ و
 دەلیت لە کاتی گەرانەوہیدا سەبیحەپەیمان بی ھەردوو پیکانم بقلیشن و خوینم تیکەلی
 زەوی بی جاریکی تر ناگەریمەوہ من چۆن دەتوانم لە ئەوروپایمو برادەرانم سنگیان بە
 گولەوہ بیت ئەوکاتە سالی ۱۹۹۴ بوو ئەو یاس لە دلسۆزی جەبار فەرمان بۆ برادەرەکانی
 دەکات وناشکرایدەکات کەبەتایبەتی لەگەل عمری سەید عەلی دا نیوانیان زۆر خۆشبووہ
 ھەریەکیک لەبرادەرەکانی بکەوتنایە تە تەنگانەوہ بە زوترین کات فریایان دەکەوت جەبار
 فەرمان دەیکوت نامادەم رۆحی خۆم بۆ برادەرەکانم بفرۆشم کاک نەوشیروون ھەرچیپەکی
 داوا بکرایە لە جەبار فەرمان بۆی جیبەجی دەکرد جەبار فەرمان مام جەلالی زۆر زۆر
 خۆش دەویست مام جەلالیش جەباری زۆر خۆش دەویست لە کاتی دەنگدانی مەکتەبی
 سیاسیدا ھەر شتیکی بەدل نەبو بیت دەنگی پینەداوہ ئەوکاتە دکتۆر بەرھەم کرایە
 سەرۆکی حوکمەت جەبار دەنگی پینەداوو پیوتبوو بەرھەم لەتۆ مستەھەترھەپە مام
 جەلال جەباری زۆر خۆش دەویست لەبەرئەوہی رووبەر و قسەبوو چۆنی خۆی دیاری دەکرد
 ھەزی لە دووری نەبوو سەبیحە یاس لەروداویک دەکات کە لە نیوان مام جەلالو جەبار
 فەرماندا روویداوہ سالی ۱۹۹۱ دوا تەواو بوونی شەرکەکی ئەزمەر جەبار لە قەلاچولان
 شوینیک بۆخۆی خۆش دەکات و شوینی مام جەلال ناخۆشتر دەبی لە شوینەکەکی جەبار مام
 جەلال نامەیک دەنوسیت و دەلیت شوینەکەتم بۆ چۆلبکە جەبار فەرمان زۆر نارەحەت
 دەبیت وکەمیک ساردی دەکەوتتە نیوانیانەوہ جەبار فەرمان دەکەویت بەرقدادەلیت چۆلی
 ناگەمبەلام پاش ماوہیکە دلی باش دەبیت و دەرواتە دەری سەبیحەخان جەختی لەوہ
 کردەوہ جەبار فەرمان بەوہەموو توندییەکی خۆیەوہ گەر بەنەرمی داوای لیبکرایە
 ھەرشتیک بووایە بۆی دەکردیت بەلام بە عینادی بوایە نامادەبوو ھەزار کەس بکوژی و ئەو
 شتە نەکات جەبار خاوەن بریاری خۆی بوو راستگۆبوو بویربوو زۆر بە ئیرادەبوو
 گەربریاری بەدایە بەرزترین شاخ بگری دەبوایە بگری سەبیحەخان جەختی لەوہ کردەوہ

گهه له ساڵی ۱۹۷۴هه گه شووی کردوو به جهبار فه رمان بروناکات به هه ره هه مووی ۱۲سال
 ۱. ژیا ببت چونکه ژیا نی نه و یان پیشمه رگایه تی بووه یان ریکخستن یان زیندانی سالی
 باریوو کاک نهوشیروان پییوتم سه بیجه به هه مووی چهند سال من له گهل شوعلهی
 خیزاندا بووم له سالی ۱۹۸۱هه هتا سالی پار کاک نهوشیروان وخیزانه که ی به ئیعترافی کاک
 نهوشیروان خۆی ته نها ههوت سال پیکه وه بون سه بیجه خان وتی ئه وکاته ی من شووم کرد
 به جهبار به هه ره هه مووی ۱۱مانگ پیکه وه بوبین پاشان زیندان کراو چوار سال له من
 دورکه وته وه دواتریش ژیا نمان هه روابوو باوه رناکه م به دریزای شوژش توانی بیتمان یادی
 هاوسه رگیری بکه ی نه وه یان کرد بیتمان جهبار فه رمان که ئازادبوو سالی ۱۹۸۰بووه پیشمه رگه
 منیش سالی ۱۹۸۱ بوومه پیشمه رگه چوو مه شاخ هتا کاتی پرۆسه ی ئه نفال زۆر به که می
 یه که تریمان ی بینیه وه دوا ی ئه نفاله کانیش زۆر به که می یه که تریمان بینیه وه له دوا ی
 راپه رینیشه وه سه بیجه خان سالی یه ک جار جهبار فه رمانی بینیه چونکه ئه وان له ئه لمانیا
 بوون سالی یه ک جار سه ری لیدا ون خیزانی جهبار فه رمان پاش ۱۲سال که له ئه لمانیا ده بن
 له سالی ۲۰۰۳ به یه که جاری ده گه رینه وه کوردوستان سه بارهت به نازناوی فیله ته ن که بوو بووه
 نازناوی جهبار فه رمان سه بیجه خان ئاشکرای کرد ئه و نازناوه مام جهلال لینا وه ئه وه ش
 له کاتی شه ری بیوا ته دابوو کاتیک پیشمه رگه کانی چه ک وته قه مه نیان بینه مابوو مام
 جهلال به جهبار فه رمانی وت فیله ته نله ماوه ی بیست و چوار کات ژمیردا ده بیت چه کو
 ته قه مه نی فریای پیشمه رگه بجه یته جهبار فه رمانیش نه ی هیشت بیست و چوار سه عات
 تیه ره یته و له ماوه یه کی که مه تر داها وکاری پیگه یان دن له و رۆژوه پیی ده لین(فیله ته ن)
 ئه وکاته پیشمه رگه کانی یه کیتی نیشتمانی چالاکیان زۆر بوو بوو حوکه مه ته له ریگه ی
 چاره نو سه گانی وه هه ولی ده رمان خوار دوو کردنی هه ندیک له سه رکر ده کانی ده دا وه کو
 ئه و رودا وه ی به سه ر مسته فا چاوره ش وئه واندا هات و دایکی مسته فا چاوره شی تیدا شه هید
 بوو بیستونی مه لا عمرو چه ن دین که سی تریش زه ره ر مه ن دبوون سه بیجه خان سه بارهت
 به و سه رده مه وتی جهبار فه رمان زوو زوو ئاگاداری ده کر ده مه وه ده یوت هه ر خوار دنیکمان
 بۆهات(پاقلا وه بیت یان هه رشتیکی تر بیت مه ی خۆن) چونکه ئه و گومانی هه بوو به لام
 له لایه ن ریکخسته کانه وه یان که سوکاری خۆمانه وه خوار دنمان بۆیهاتایه جیا وابوو زۆر
 وریابوو گومانی له زۆر شت ده کرد له دوا ی راپه رینه که شه وه چه ن دین جار خه لکیان نار دووه
 بۆ ئه وه ی زیا نی پیبگه یه ننخۆی بۆی گه رامه وه که مندالیکی گرتوو وه ده رمانی پیبووه به لام

مندا له مانگی پینج دا خۆمو مندا له کانم گهراینه وه ئیمه گولو دیاریمان بۆ هینابوو به خه یالی خۆمان وامان دمزانى چاومروانمان دهکاتکه هاتینه وه وتیان چۆته ئیران بۆ پشکنینی تهندروستی و چاومرییه ئیوهش بچن بۆلای زۆرم بهلاوه سهیریوو که گهیشتمه لای پیموت جهبار ئه وه چیه نه خۆشیت؟ جهبار به تورهمیه که وه وهلامی دامه وه وتی که ی من نه خۆشم دهلاچۆ؟ ئه وههستی کردبوو نه خۆشه بهلام راینه دهگه یاند جهبار فرمان زۆر خۆش دهینوسی به وهدا که ناتوانیت به باشی بنوسیت و به ره و تیکچون دهجیت زانیبووی نه خۆشه سه رها هاوسهنگی تیکچوو ههزی نه ده کرد لای کهس باسی نه خۆشیه که ی بکات ته نانهت به براده ره کانیشی نه وتبو له ئه لمانیا هاوری خه جو له مالان بوو دکتۆر به ره م ته له فۆنی بۆ جهبار کرد جهبار پیوت کاک به ره هم نه خۆشم و نه خۆشیه که شم ترسناکه و چاره سه ری نییه من ههتا ئه وکاته نهم زانیبوو سه بیجه خان وتی دکتۆریکی چینی هه بوو دهرزی ده کوتا له له شی نه خۆش شیوازیکی تهندروستی چینییه پیموت ئه گهر برۆیت بۆ چین و ئه وشیاوزه تاقیبکه یته وه زۆر باشه ئه وه ی ئه وکاره ی ده کرد دکتۆریک بوو ناوی سه لاح بوو ئه و دکتۆره خه لکی که رکوکو و ژنه که ی چینییه وه رگیرانی بۆ ده کرد دواتر وایان لیده کرد که بهجیت بۆ چین من پیموتن په یمانم ده دهنی چاکیبکه نه وه؟ ئه وانیش وتیان نا چونکه نه خۆشیه که ی ترسناکه بهلام ده توانین نه خۆشیه که ی رابگرین گه رنه ی به ین

بۆجین بۇ چارەسەر ماوەیەکی تر تۆش و مندالەکانیشت نانا سیتەووە ئەو ورۆچە ی تەرمەگە ی
 م ئەحمەدیان هینایەووە بۆسلیمانی لە تەلەفیزیۆنەکاندا دەریدەخات کە چەندینجار
 جەبار ئەیەوویت تەوقە لەگەل مام جەلال بکات بەلام مام جەلال تەوقە ی لەگەل ناکات
 سەبیحەخان وتی منیش لە تەلەفیزیۆندا بینی م زۆرم بەلاووە سەپریبوو چونکە مام جەلال
 خۆ ی جەبار ی هەلبزاردبو ئەو ی سەرپەرشتی هینانەووە ی تەرمەگەبکات لەبەرئەو ی جەبار
 لە ئیران ریزیکی زۆری هەبوو ئەو ورۆژە زۆر سەپریبوو جەبار ئوتومبیلەگە ی خۆ ی دابوو بە
 کافیه خان و دادەهیرۆ م ن زۆر بەلامەووە سەپریبوو مام جەلال تەوقە ی لەگەلدا
 نەکردنەوتەوقە ی لە گەل ئیرانییەکان کرد م هەتاگو ئەمرۆش برواناکە مام جەلال بە
 عەمدی ئەوکارە ی کردبیت چونکە ئەویش جەبار ی زۆر خۆشەووست هیچ جۆرە
 عاجزییەکیان نەبوو مام جەلال خۆ ی جەبار ی ناردووئێتر چۆن تەوقە ی لەگەل ناکات
 سەبیحەخان سەرسورمانی خۆ ی بۆ ئەو روداووە نیشاندو باوهریشی وابوو راگەیانندنەکان زۆر
 گەورەیان کردوووە چونکە چەندینجار لە تەلە فیزیۆنەکاندا لیان دابوووە وە ئەو وتی پاش
 گەرانهویمان لە مەراسیمەکە ئامۆژنی جەبار بۆ ی گیرامەووە وتی جەبار تاووەکو دوانزەو
 یەکی شەو لەسەربان و باخەگەدا پیاسە ی دەکردو زۆر پییتیکیچوو بوو م ن پیم سەپیرە
 کەچۆن توشی جەلدە ی دل نەبوووە هەندیک خەلکیش لەو برۆیەدان کە ئەو رووداووە
 کاریگەری راستەوخۆ ی هەبوووە لەسەر نەخۆشییەکە ی جەبار فەرمان هیندەنیگەرانی
 ئەو رووداووە دەبیت کە مام جەلال تەوقە ی لە گەلدا ناکات هەوال دەنیریت بۆ
 هەموکەنالهکان پیمان دەلیت ئەو دیمەنە پێشانمەدەن تەنانەت هەر شەشیان لیدەگات بەلام
 بەردەوام کەنالهکان ئەو دیمەنە لیدەدەن و کاریگەرییەکی زۆری کردبووە سەر دەرونی جەبار
 سەبیحەخان وتی کاریگەری ئەو روداووە تەوقەنەکردنی مام جەلال لەگەلیدا هیندە کاری
 لەسەر دەرونی جەبار کردبوو هیندە ی پینەچوو دەستی لەکار کیشایەووە تەرمەگە ی
 لەمانگی پینجی ۲۰۰۰داهاتەووە جەبار لەمانگی شەشی هەمان سالدا دەستی لەکار کیشایەووە
 جەبار پۆستی زۆریبوو ماوەیەک وەزیریبوو ماوەیەک چیگری فەرماندە ی گشتی بوووە
 یەکەمین جار بوو تە پێشمەرگە دواتر بوو بە رابەری سیاسی لە هەریمی چوار پاشان بوووە
 بە بەرپرسی کەرتی ریکخستنی چۆمان و رانییە پاشان بوو بە بەرپرسی ریکخستن لە
 هەلەدن پاشان بوو بە بەرپرسی مەلبنەند ئەو لە هەموو بارەکاندا رۆ ی دەگیرا سالی ۱۹۹۲
 وەزیری پێشمەرگەبوو رۆژیکیان بانگی کردم وتی سەبیحە چۆن دەم بینی منیش وتم هەر

له هه مهتاوه جهبار رهفرمانی له سی ئابدا کردیانه وهزیری ناوخۆ بهوهکالهت وهزیری
 سهرزگی حوکمهت ماوهیهک کافیهخان هاتبوه دهرهوهوتی جهبار فرهمانم یبه وهکالهت
 کردووه بهوهزیری گهوشتوگوزار جهبار فرهمان ههموو پۆستهکانی بهلاوه ئاسان بوو پیاویکه
 بوو بروای بهخۆی ههبووه سهبارهت بهدهنگۆی دهرمانخواردووکردنی جهبار فرهمان کهله
 ههندیك دهزگای راگهیانندا بلاوکرایهوه سهبیحهخان وتی برواناکهه ئهونهخۆشییه له
 خۆیهوه دروست بووبیت کهتهماشام دهکرد دهنگوت ئهوه نهخۆشی نییه زۆر کهس دهیان
 وت ئهوه نهخۆشی پیرییه برواتان ههبیت نهتان دهناسییهوه بیست وئیسقاتی پیکهوه بوو
 وهکو ئهوزه وابوو دواى پینچ سال مردوویهک له قهبر بینیته دهرهوه زۆر لاواز بووبوو
 زیاتر له سی سال و نیو کهسی نه دهناسییهوه شیر پهنجه ههرگیز وانیه دهیان وت مۆخی
 سهری پوچهل بووه سهبارهت بهوهی که دهستیک له پشت ئهوه نهخۆشییهوه ههبیت
 سهبیحهخان وتی من گومانم له دهولهتی تورکیا ههیه چونکه له شهرى ۱۹۹۷ داجهبار بۆی
 گیرامهوه دهیوت من بۆ کوی دهچووم فرۆکهکان بهدوامهوه بوون بۆردومانى ئهوناوچهیهیان
 دهکرد کهمنی لیبووم جهبار کهبۆی دهگیرامهوه خۆی بهلایهوه سهیربوو چۆن دواى
 چهندهچرکهیهک جیگهکهه دهگوزامهوه ئهوهفرۆکانه چۆن دهگهنه سهرم سهبیحهخان
 جهختی کردهوه لهسههه ئهوهی دواى ئهوشهراڤه سالی ۱۹۹۸ داواى جهبار فرهمانیان کرد وهکو
 وهفدى مفاوهرات بچیت بۆ تورکیا پاش گهراڤهوهی له تورکیا نهخۆشییهکهی هیواش
 هیواش لیدهر دهکهوت ئهوه بهتورهیهیهکهوه وتی ههر رۆژیک ئهوهکهسهی جهبار فرهمانی
 دهرمان خواردووکردوو بیدۆزمهوه دهیدمه دادگا ئهوه جهختی له سههه ئهوه کردهوه که
 تورکیا جهبار فرهمانی دهرمانخواردووکردوو سهبیحهخان وتی پیاوی ئاسای ناتوانیت
 ئهوهکاره بکات ئهه ژههره وهکو ژههرهکهی مستهفا چاورهش و د محمودو د شوانییه یهکسهه
 دهریکهویت ئهه ژههره دراو به جهبار فرهمان کاریگههری دریز خایهنی ههبووه دهرمان
 خواردووکردنی شۆرش ئیسماعیل یهکسهه دهرکهوت سهبیحهخان شتیکی تری ئاشکراکردو
 وتی جهبار فرهمان پیوتم شتیکیان داومهتی بهدریزای رۆژگار ی داهاووکاریگهههه لیدهکات
 منیش وتم بۆچی؟ وتی چونکه من دهزانم گهه شتیکیان دابی بهمن له ماوهی دووسی
 مانگی رابردوودا گهه کورت خایهه بیت دهیدۆزمهوه دهزانم هامووشۆی کویم کردوو
 سهبیحهخان وتی زوووو جهبار فرهمان پییدهوتم دهرمان خواردووگراوم بهلام پی عهیب

بوو باسی بکات من نازانم بۆچی پیی عهیب بوو کاریگه‌ری ئه‌وه‌هه‌ره ورده ورده
 وت هه‌رچی قژی پیوه مابوو وه‌ری شو‌فیری بیر چوو بووه‌وه خویندن و نوسینی
 بیر چوه‌وه‌وه وایلیهات که‌سی نه‌ده‌ناسیه‌وه دریزه‌ی پیدا نه‌خۆشی نییه له دنیا‌دا واله
 نه‌خۆشه‌که‌بکات که‌س نه‌ناسیته‌وه ته‌مه‌نی دایکم ۹۸ ساله‌وه هه‌موو که‌سیکیش ده‌ناسیته‌وه
 جه‌بار فه‌رمان زوو‌وو به‌ دایکمی وت گه‌ر تۆبیریت گه‌وره‌ترین مه‌راسیمت بۆده‌که‌م به‌لام
 ئیستا دایکم بۆ جه‌بار ده‌گری سه‌بیجه‌خان جاریکی تر جه‌ختی له‌وه‌کرده‌وه که‌ته‌واوی
 پشکنینه‌کانیان لایه‌وه ده‌یسه‌لینیت هه‌موو جه‌سته‌ی جه‌بار فه‌رمان له‌ناوه‌وه ساغ بووه
 وته‌نها می‌شکی پوکابوه‌وه له‌ کو‌تای ساله‌کانی ۱۹۹۰-۱۹۹۱ که‌میک فشاری خوینی هه‌بوو روژی
 نیو له‌ت حه‌بی ده‌خوارد گورچیله‌کانی ته‌واو بووبو جگه‌ری شه‌که‌ری نه‌بوو هه‌ر هه‌مووی
 ته‌واو بوو زوو‌وو قسه‌م بۆ جه‌بار ده‌کرد باسی یاده‌وه‌ری به‌گۆنه‌کانم بۆده‌کرد هیچ
 تینه‌ده‌گه‌یشت ناچار ده‌چومه‌باخه‌که‌وه ده‌گریام قاجو ده‌ست وچاوو هه‌سته‌کانی هه‌مووی
 وه‌ستابوو زیاتر له‌ سی سال و نیوو بوو نه‌مانده‌هیشت که‌س بیینی وره‌ی خه‌لکمان به‌رز
 ده‌کرده‌وه تاوه‌کو قله‌وه بوو باشبوو به‌لام که‌لاوازیوو ئیتر شاردمانه‌وه نانی نه‌ده‌خوارد به‌لام
 له‌هه‌مووی سه‌یرتر روژی‌ک نانی خوارد زۆرمان به‌لاوه سه‌یربوو دوای ئه‌وه بۆ دوو روژ
 هیچی نه‌خوارد روژی‌ک پیش مه‌رگی دوو که‌وچکی خوارد زۆر کوکی وتمان زمانه
 بچکۆله‌یه‌تی رقی زۆر له‌ ئاوو بوو که‌ئای ده‌خواردوه بۆ ماوه‌ی ده‌ ده‌قیقه هه‌ر ده‌کوکی
 کاتی مردنیشی که‌م پیام دیوه نه‌گری هه‌تا له‌ ژیانمدا به‌م وه‌ک چۆن هه‌موو سالیک یادی
 ئیمام حسین ده‌کریته‌وه من نه‌ک هه‌موو سالیک هه‌موو چرکه‌یه‌ک یادی ده‌که‌مه‌وه خۆم
 ده‌کوژم له‌به‌رخاتری مندا له‌کانیش نه‌بوایه دووه‌م روژ خۆم ده‌کوشت ئیتر ده‌مخه‌نه
 جه‌ه‌نه‌م یان ناوانا گه‌روه یان هه‌رچی به‌ک ده‌بی بابیت سه‌بیجه‌خان به‌قولی گریانه‌وه وتی
 من ئه‌وه‌پیاهه‌ که‌ناوی جه‌بار فه‌رمانه‌ زۆر زۆرم خۆشه‌وویست له‌دوای ئه‌وه ژیانم بۆچییه
 سه‌بیجه‌خان زۆر ناره‌حه‌ته‌وه به‌رده‌وام چه‌ندباره‌ی ده‌کاته‌وه وده‌لی رهنه‌گه‌ خۆم بکوژم ژیان و
 یاده‌وه‌ری و خۆشی و ناخۆشییه‌کانم قه‌لایه‌که‌م له‌ پشته‌وه بوو ناوی جه‌بار فه‌رمان بوو
 سه‌بیجه‌خان ده‌یوت خه‌لک زۆر پروپاگه‌نده‌یان بۆ کردوین که‌له‌ده‌ره‌وه‌ی ولات بووین
 وتویانه له‌ قیلادا ده‌ژین برواتان هه‌بی وانه‌بووه و له‌ سلیمانیش له‌م خانووه‌ زیاتر هیچی
 ترمان نییه کاتیک ته‌ماشای زوو‌ره‌که‌ی جه‌بار فه‌رمانیشمان کرد زوو‌ریکی ساده‌ هیشتا
 قه‌له‌ویره‌که‌ی له‌وی مابوو که‌زیاتر له‌ سی سال و نیو له‌سه‌ری بوو له‌دوای مردنی جه‌بار

سەببەخەن و تى ھەمووگەسىك دلنەوای كردووم ھەموو بەرپرسەكان ھاوکارىيان بىر واتان ھەبىت سەرۆك كۆمارى ھىچ ولاتىك ئەوھى بۆ نەكراوھ شەوانىش دەورمان قەرەبالغە كاتى نەخۆشسىيەكەشى زۆر ھاوکارىيان كردووين سەردانىا كرىدىن بەلام ئەم سى سال و نىوھى دوای نەمان دەھىشت كەس بىبىنىت قاچەكانى وەكو ئەم تەختەپەى لىھاتبوو كەس ھەزى نەدەكرد سەپرىبكات سەببەخەن و تى لەكاتى نەخۆشسىيەكەپدا ئەوھى بەجەرگنەبوایە نەپدەتوانى بىبىنىت كاك عمرى سەپد على كاك عىماد ئەحمدوو شىردل ھەويزى و مولازم عمر دەبىبىنى بەلام مام جەلال سەردانى نەكردلەماوھى نەخۆشسىيەكەپدا بۆ خۆم دووچار چووم بۆلاى مام جەلال مام جەلال و تى چىت ئەوھى منىش وتم ھىچم ناوى بەس تكام وایە ئەومدالیاپەى پىشكەشى برادەرانىت كردووھ پىشكەشى جەبار فەرمانىشى بکەپت ئەورۆژە جەبار فەرمان نەچووبوو كەبرادەرەكانى مەدالیاى رىزلىنانىيان وەر گرتبوو ئەو رۆژە چووبووژنى بۆبرادەرىكى ھىنابوو بەلام دوای كاك عمرى سەپد على ھات مەدالیاكەى كرد بەسنگى جەبار فەرمانەوھ ھىچ جۆرە عاجزىيەك لە نىوان مام جەلال و جەبار فەرماندا نەبوو سەبارەت بە نەخۆشسىيەكەى و گەران بەدوای چارەسەردا سەببەخەن و تى چوینە ئەمەرىكا بردوومانەتە چىن لە سالى(۲۰۰۲،۲۰۰۰) ئەوكاتە كەمىك باشبوو دكتوربەرھەموو دكتور نەجمەدىن ئەوكاتە لە ئەمەرىكابوون دكتور نەجمەدىن راپۆرتى دا بە مەكتەبى سىاسى كە نەخۆشسىيەكەى جەبار فەرمان ترسانكەو چارەسەرى نىيە نىمە ئەوكات نەمان زانىبوو من گلەپم زۆر لە كاك عمرى سەپد على و مولازم عمروو عىماد ئەحمد كرد كەبۆچى پىيان نەوتوم كەنەخۆشسىيەكەى خراپەو پاشان دووچار چوین بۆ چىن و سى جار چوو بۆلەندەن وئەلمانیا لەچاكتىن نەخۆشخانە پشكىنىنى بۆ كرا بردمان بۆ ئاخىن ھايدلبىرگ بۆ مېونش بۆ بۆن و تىيان لەنەروىچ چارەسەرى ھەپە بەرلەوھش چووبۆ سوپد سەبارەت بە ژەرھ خواردوكردن و لەوھى ئايا لەو ولاتانەى كەبراوھ بۆچارەسەركردن تاجەند ھۆشپىيان پىدابوو سەببەخەن و تى جارىك لە ئەلمانیا و تىيان پشكىنەكەى زۆر گرانەو ۱۰،۰۰۰ايۆرۆى تىدەچىت ۱۰۰جۆر ژەرھ ھەپە نىمە دەتوانىن تەنھا پشكىنىنى ۱۲،۱۰جۆر لەو پشكىنانەى بۆبەپىن پىشپان و تىن ئەگەر دەرەنجامى پشكىنەكە دەرىجى كە ژەرھە ھىندەى تر لایەنى ساىكۆلۆژى تىكدەچى لەبەرئەوھ وازىلبىھىن چونكە چارەسەرىشى نابىت ئەوكات جەبار دەھات و دەچوو نىمە زۆرمان پىخۆش بوو ئەو پشكىنە بكات بەلام جەبار فەرمان نەپكرد جەبار فەرمان

وسه بیجه خان سی مندالیان ههیه (دوو کج و کوریک) یه که میان ۱۹۸۰ له دایک بووه سیهه میشیان
هه ۱۸ ساله سه بیجه وتی پارتی دیموکراتی کوردوستان پرسه نامه ی بو ناردووین
بهلام یه کیتی ئافره تان هاتوونه ته پرسه که وه ده لین مه سعو دبارزانی و نیچرفان بارزانی
پرسه نامه یان ناردوو به بۆمه کته بی سیاسی من هیچم بینه گه یشتوو سه بیجه خان وتی
جه بار فرمان له سه ره تان ژیانیدا پیاویکی ئاپنی توند ره بووو زۆر بر وای به وته گانی ئیمامی
عه ل بووموسولمانیکی توند ره بووو تا وه کو بو بو به نه ندامیکی کۆمه له سه بیجه خان و جه بار
فرمان هه ردووکیان شیعه ن به لام هه میسه جه بار فرمان به سه بیجه خانی وتوو هه رگیز
له ناو گونده کاندای مه ل ئیمه شیعه ن له بهر بهر ژه وه ندی نه ته وه ی بوو واپده وت و
هه لویستی و ابوو .

ئارام، سەرکردە تەنیاكەى كۆمەئە

راپۇرتى ھېمىن باقر و ھىمداد ھىمىد

كۆرە رەشتالەكەى حاجى خان بارودۇخ تابلىتى خراب بوو، ھىشتاسائىك بەسەر نىسكۆى ۱۹۷۵ دا تىچنە پەرىبوو خەلكى دەرونيان پرلەخەم و دەرونيان پر لەگريان بوو ھىشتا شۆكى نىسكۆخەلكى بەرنەدا بوو لەولاشەو و رىكخستەكانى كۆمەئە ئاشكرابوبون و سەرکردەكانى لەزىنداندا بوون بەلام بۇ نوخبەيەكى زۆر كەم ھىشتا ھىوايەك ھەبوو رۆژانە چەندىنكەس لەوانەى كەھىشتا تروسكاييەكى ھەلگىرسانەو ھى شۆرشيان لەى مابوو بەنھىنى خۆپياندەكرد بەكۆلانە تەنگەكانى گەرەكى حاجى حانداو لەژورىچكى درىژكۆلەى بچوكى خانوويەكى گەرەدا ديداريان لەگەل كورىكى رەشتالەى لاوازدا دەكرد كە چاويلكەيەكى گەرەو جلىكى كوردى تارادەيەك كۆنى لەبەردابوو ئەو ھى بەباو ھى لاواز بەشۆرشەو دەچوو ھى زوورەو بەباو ھىرىكى پتەو بە كۆلنەدان و خەباتەو دەھاتە دەروە ئەوكەسەش (ئارام) ى سەرکردە بوو كە ھىشتا نەچووبو سىيەكانى تەمەنىيەو ھى ئارام ناوى تەواوى (شاسوار جەلال سەئىد غەنى) يە لەمانگى ۱۱ى ۱۹۴۷ لە گەرەكى حاجيانى سلىمانى لەدايك بوو ھى مەمالەكەيان لەبەنرەتدا لەشىخانى بەرزنجەيە خويندىنى سەرھتاي لەسلىمانى و ماو ھى ناو ھىندى لە چوارتاو ئامادى لە سلىمانى تەواو كردو ھى ئەوسەرھتا لە كۆلىزى ئەندازيارى و ھى دەگىرەت بەلام بەھۆى لاوازى چاويەو ھى لە پشكنىنەكە دەرنەچىت بۆيە بەناچارى دايدەبەزىنىت بۇ كۆلىزى بازىرگانى ئارام كورى بچوكى خىزانىكە كە سەركارو ئاشنايەتتيان لەگەل سىياسەتدا ھەيە بەتايبەتتى خالى وبراگەرەكەى كە لەنىو پارتى دىموكراتىدا بوو ھى لەم نىو ھىندەدا ئارام بەفكرى خالى سەرسام دەبىت كە فكرى چەپەو لەو بوو دەست دەكات بە خويندىنەو ھى ئەدىبايەتتى چەپ كەفكرى باوى ساتەو ھى ختى گەرەبوون و نەشومان كردنى ئەو ھى بوو ھى كەنجىك دواترىش ھەمووتەمەنى خۆى بۆبلاو كردنەو ھى ئەو فىكرە تەرخان دەكات ئارام لەپۆلى شەشەمى سەرھتاي دەبىت كە شۆرشى ۱۹۵۸ روودەدات و ئەو رۆژە ھى دەك جەزىن سەرگەوتن بەرىدەكات دواتر ئارام دەچىتە ناو يەكىتتى لاوانى دىموكراتى كوردوستانەو ھى لەگەل دابەشبوونى پارتى بەسەربالى جەلالى و مەلايىدا ئارام لەنىوبالى جەلالىدا خۆى

دهیتهوه وله نیو ئهوبالهدا دهیته ئهندامی سكرتاریهتی یهكیتی لاوانی دیموكراتی
 ن لهوماوهیهشدا له بهغدابهداری له ئهلقهه دیراسیههكانی مام جهلال دهكات
 كه ئهسهر فیکری چهپ و مایوزم دهیان لیتهوه سالانی كۆتای شهستهگان سالانی خهملین و
 دهركهوتنی گروپیکی فیکری چهپ بوو له نیو خهتی بالی مهكتهبی سیاسیدا بهتایبهت
 ئهوانهه که له دهوری رۆژنامهه(رزگاری)کۆببونوه لهوانه نهوشیروان مستهفا و شازاد
 سائب و محمد سابیر و محمودی مهلا عیزهت ههروهها گروپیکی دی که له خاله شههاب و
 فوناد قهردهاغی وفازی مهلا محمود پیکهاتبوو ئهمه جگه له چهندن کادیری پیشکهوتوو
 له ریزی قوتابیان و لاواندا که بهفیکری چهپ سهرسام بوون بهلام ریکخراو نهبوون ئیدی
 فیکری چهپ له ناو بالی مهكتهبی سیاسیدا ئهوهند بههیزبوو که ئهگهر حیزبهکه بو خۆی
 له سالی ۱۹۷۰دا ههلهوهشایهتهوه ئهوا حیزبیکی نوی لی جیادهبووهوه بهتایبهتی
 لهبهرئهوهی گهنجهگان برایم ئهحمه دو علی عهسکهری وعمر دهبابهیان قبول نهبوو بهلام
 مام جهلال ههر لهسهرهتاوه لهگهله جالکی ئهه گروپه چهپانهدا بووه وهانی داوون تهناهت
 دهوتریت تالهبانی له بهیانی دامهزراندنی کۆمهله بهشداربووه که لهبهغدا لهمالی
 فهرهیدون عهبدولقادردا بهریوه چوووه ئارام لهریگای خاله شههابهوه بانگدهکریت بۆناو
 کۆمهله ئیدی لهو رۆژوهه ئارام وهك کادریکی دیاری کۆمهله رهۆلی گرنگ دهگریت له سه
 پیکهستی ئهه ریکخراوه نهینییهدا داوی بهیان نامهه ای ئازار و تیکهلبونهوهی
 ههردوووبالهکهی پارتی ئارام دهیته ئهندامی سكرتاریهتی یهكیتی لاوانی دیموكراتی
 کوردوستان و دواتریش دهیته لیپرسراوی بهشی روناکیری وراگهیانندن بهلام لهناو ئهه
 ریکخراوهدا شانبه شانی هاریکانی لهپیکهکانی دیکهه پارتیدا سهرقالی ریکخهستی نهینی
 دهیته بۆ ریکخراوه نویکهیان کهکۆمهلهبوو لهبهرئهوهی فیکری مارکسی لهو سهردهمهدا
 لهبهروهدابوو پارتی ههستی به مهترسییهکانی ئهه ریکخهستنه نهینییه کردبوو لهگهله
 ئهوهشدا کهپارتی دهنگی ریکخهستنیکی نهینی لهناو ریزهکانیدا دهبیست بهلام لهبهرئهوهی
 ئهه ریکخهستنه رهنگی نهبوو نهیدهتوانی هیچ شتیک بسهملینیت کهسالی ۱۹۷۴بهیان نامهه
 ئازار ههلوهشایهوه ئارام له چۆمان بووه بهریوبههاری دارایی ئهمانهه عامی داد کهسالح
 یوسفی لیپرسراوی بوو لهسالی ۱۹۷۵وا داواي بهیاننامهه جهزائیرونسکۆی شۆرش ئارام لهریزی
 ئهوه دهنگانهدا بوو که داواي بهرگری دهکرد کهئاش بهتالیش کرا ئارام گهراپهوه ناوشار
 لهگهله هاوریکانی دهستیان کرده دروستکردنی ریکخهستی نهینی لهناوشاردا له ۱۹۷۵/۵/۲۲له

ولایت بهیان نامەى دامەزراندنى يەكيتى نىشتىمانى كوردوستان بلاوكرايه‌وه
 ىرێكێر ساندنەوى شۆرش درا لالەم ساتە وهختەدا كۆمەله بههيزترين ريكخستنى
 ناوخبوو كه يەكيتى دەيتوانى پشنى پىببەستىت و لەم رووشەوه ئالوگۆرى نامە لەنيوان
 سەركردهكانى كۆمەلهو دامەزرينه‌رانى يەكيتىدا(بەتايبەتى مام جەلال)هەبووه بەلام
 دەستگير كردنى ئەندامىكى كۆمەله بەناوى ئەنوەر زۆراب لە ۱۹۷۵/۸/۲۸ بەنامەيهكى مام
 جەلاله‌وه سەرەتای ئاشكرابوون و هەلاتنى ريكخراوه نەينىبەكه‌ى كۆمەله‌بوو لەناو شاردا
 ئيتړ دەستگير كردن و دانپيانانەكان تادەهات زياتر دەبون خۆشاردنەوه و هەلاتنى ئەندامە
 ديارەكانى كۆمەله زياتر بوون لەم سەرووبەندەدا سەركردهكانى كۆمەله(خالە شەهاب
 وجەعفەر و فەرەيدون عەبدولقادر) وچەندگەسىكى تر هەلاتن بۆ ئيرانيان هەلبچارد بەلام
 ئارام وچەندىن هاوريەكى ديكەى سووبوون لەسەرئەوه‌ى بەنەينى دريژبە خەبات بەدن
 لەناوشاردا لەسەر ئەم جياوازىيەش سەرەتای كيشەكان لەنيوان خالە شەهاب و ئارامدا
 بەزەقى دەردەكەوت هەريۆيە خالە شەهابوو هاوريكانى چوونە دەرەوه و مەشخەلى
 سەركرديەتيايان بە كۆمەليكى ديكە سپارد نەك ئارام وهاوريكانى لەوانە ئەرسەلان بايز لە
 هەولير ئەبووشەهاب لەسليمانى ئازاد هەورامى لەكەركوك بەلام ئەم گروپە نەيان توانى
 ئەم كارە بكەن جگە لە ئازاد هەورامى ئەوانى تر هەلاتن سەركردهكانى كۆمەله لە ئيران
 خۆيان تەسليم بەئيران كرد بۆئەوه‌ى وەكو پەناھەندە وەريانبگريت لابلەلام ئيران تەسليمى
 عيراقى كردنەوه ئەوه‌ى كەتائىستا پرسىيارە لەسەر ئەو سەركردانەى كۆمەله كه
 هەلنەهاتنيان بووه كاتيك تەسليم بە حوكمەتى عيراقى كراونەتەوه چونكە لە گوندى بناوه
 سوتەى سنورى ئيرانه‌وه تا پىنجوين دوو پۆليسيان لە گەلدابوو كه تەفەنگى شەست تيرىان
 پىبوو لە كاتيكدا ئەوان ژمارەيان هەشت كەس بووه رەنگە ريگای راكردن هيندە ئەستەم
 نەبووبىت بەلام پىدەچىت وىستى خۆ تەسليمكردنەوه‌يان لە دەر بازبوون گەورەتر بووبىت
 لەدواى گيرانى خالە شەهاب و هاوريكانى لە ۱۹۷۵/۹/۲۳ لەيه‌كەم رۆژى سالى نويدا تەسليم
 بە عيراق كرانەوه لە ۱۹۷۶/۱۱/۲۱ لەناو گىراوه‌كانى كۆمەله‌دا خالە شەهاب و جەعفەر و
 ئەنوەر لەسیداره دران و ژمارەيه‌كى ديكەشيان بۆيان كرايه زيندان و دواى بەردران كەلەنيو
 ئەوانەدا ئەندامى سەركرديەتى كۆمەلەش هەبوو كەكۆمەله دامەزرا نەوشىروان مستەفا لە
 ئەوروپابوو مام جەلاليش پاش بەيان نامەى ۱۱ئازار عيراقى بەجيهيشت دەبىت هەر

له سه رهتاوه نهو وینهیهمان له بهرچاوبیت که کۆمهلهش بۆخۆی له دووگروپی جیاواز پیک که میان نهوشیروان مستهفا و مهحمودی مهلا عیزهت وشازاد سائیب و محمد سابیر گروپی دووهم پیکهاتبوون له شههاب و فازی مهلا محمود و فوئاد قهره داغی گروپی یه کهم ههزیان بهوه کردوو که مام جهلالیان له گهل نهبیت بهلام گروپی دووهم ههزیان بهوه کردوو که مام جهلالیان له گهل بیت دواتر نهو گروپی بهونه سه رهکی که مام جهلالیان له گهل دابوو هه ربۆیه فوئاد قهره داغی رویشته و فازی مهلا مهحمودیش دهچیته حیزبی کۆمسیۆنی عیراقه وه نهوشیروان مستهفا له یاداشتهکانیدا ئاماژه بهوه دهکات که ئارام له گروپه کهی نهواندا بووه

ئارام و بهستنه وهی نهلقه پچراوهکانی کۆمهله

سالی ۱۹۷۶ کۆمهله به بارودۆخیکی دژواردا تیبهری چونکه له لایهک سه رهکردهکانی له زیندان بوون له لایهکی دیکه شهوه سه ره داوی ریکخستهکانیان ناشکرابوو و نهو سه رهکرده مهیدانیانهش که سه ره کردایهتی کۆمهله له جیگه ی خۆیان دایانابوو له وانه ئه رهسلان بایز بۆ ههولیر نهبوو شههاب بۆ سلیمانی ئازاد هه ورامی بۆ که رکوک جگه له ئازاد هه ورامی نهوانی تر هه لاتبوون ئاراسته ی کاری کۆمهله یان نادیار تر کردبوو ئاله م بارودۆخه دا ئارام توانی نهلقه پچراوهکانی کۆمهله پیکه وه گریبدا ته وه جاریکی دی هه یکه ل ریکخسته ی کۆمهله بنیات بنیته وه جگه له وهش کۆمهله به فیعلی سه ره کردایهتی نه مابوو هه ربۆیه له کۆتاییهکانی سالی ۱۹۷۵ ئارام راسپیردا که راپۆرتیک ئاماده بکات له سه ره وهشی کۆمهله نهو راپۆرته له میژووی کۆمهله دا به (راپۆرتی شوبات) ده ناسریت که ئارام نهک هه رهخنه ی توند له هه له ی هاواریکانی ده گریته (دهسته ی دامه زرینه ره) به لکوو ریره ی کۆمهلهش له رووی فیکرییه وه له ماویزمه وه به ره و مارکسیزم ده گۆریت ده گریته نه مهش به سه ره تا ی جیاوازی نیوان مام جهلال که بلا و که ره وه ی بیر ماویزم و ئارام دابنریت که جهختی له سه ره نه وه کردۆته وه نمونه ی ماویزم نمونه ی مارکسیزمی راسته قینه نییه نه مهش به مانای نه وه دیت که ئارام هه ره له سه ره تا ی ده سه لات گرتنه ده ستییه وه له ناو کۆمهله دا کاری بۆ نه وه کردوو که کۆمهله هه ژموونی مام جهلال رزگار بکات بۆیه هه ره له یه که م کۆیوونه وه ی کادیره ناوه ندییهکانی کۆمهله دا که به سه ره پرشتی ئارام به ریوه چوو سه ره کردایه تییه کی نوی بۆ کۆمهله دیاریکرا به ناوی (کۆمیته ی هه ریمه کان) که نه مانه بوون سالار عه زیز بۆ سلیمانی ئازاد هه ورامی بۆ که رکوک عه بدولره زاق بۆ ههولیر و مهلا بهختیار بۆ خانه قین

خۆبەو بەشیک لە مانایەى بەدەست کەوت کەمام جەلال بۆ ئاغاو سەرۆک خیلەکانى
 بەپى ھەندیک کەسى نزیك ئارام لەو نامانە تیگەیشت کەمام جەلال مارکسى
 ییەو بیرو بۆ چونیشیان دەربارەى چۆنییتی شۆرش و ئیدارەکردنى زۆرلە یەکتیریەو
 جیاوازه ئەمەش سەرەتای بیئومیدبونى ئارام لە مام جەلال چونکە ئارام چاوى لە شۆرشیک
 بوو کە شۆرشگیرەکانى پشت ئەستور بن بە فیکرو باوەر بەلام تالەبانى چاوى لە خەلکى
 گشتى بوو بە جوتیاروو دەرەبەگ و شیخ ومەلا وە کە ئارام لەگەل ئەووەدانەبوو بەبروای
 ئارام ئەووى دەیتوانى شۆرش بکات تەنها جوتیارو کریکار نەك ئاغاو سەرۆک خیلەکان
 بەشیکی تری نیگەرانییەکانى ئارام لەمام جەلال بانگکردنى بالى بزوتنەو سۆسیالست و
 على عەسکەرى بوو بۆ ریزی یەکیتى کەلەنیو خیلەکاندا وەبى بەرنامە خەلکىکی زۆرى لە
 خۆى کۆکردبوو کاتیکیش مام جەلال لە ۱۹۷۷/۷/۲۰ گەرایەو کوردوستان یەکەم
 پیکهەلپژان لەنیو مام و وەفدەکەى کۆمەلە رووى دا کە بۆ پيشوازی و بەخیر ھاتنەووى
 چوو بوون ئارام تیگەیشتبوو لەووى مام جەلال لەھەموو ئەو بەلین و نامانەى پيشوى
 پەشیمان بوو تەو کە بۆ ئارامى نوسى بوو وتبوى (گەر کۆمەلە ماسى بیت ئەوا یەکیتى
 بۆى وەکو دەریایە) ئەوانەى کەلە ئارامەو نزیك بوون ئاماژە بەو دەکەن کە ئارام ھەزى
 بەھاتنەووى مام جەلال نەبوو بەلکو وتویەتى لەدەرەو بە نوینەرى کورد بیت بەلام ئەگەر
 بیتەو شۆرشەکەمان لى تیکدەدات

ئارام و دردۆنگبون لە دۆستەکانى

دواى ئەو لەبەرادۆست ھەندیک ناکۆکى دەکەویتە نیوان تالەبانى و چەند کادریکی
 دۆمەلەو ئەندامىکی کۆمەلە نامەپەک بۆ شەھید ئارام دەنوسیت لە قەرەداغ و ئەووى بۆ
 رون دەکاتەو کەمام جەلال ریز لە کۆمەلە ناگریت و ئەگەر تۆش بییتە ئەوانچەپە
 ئیحترامت ناگریت ھەرچەندە ھەتا ئیستا بەتەواوى نەزانراو کە بۆچى شەھید ئارام
 بەشداری یەکەم دانیشتنى سەرکردایەتى یەکیتى نەکردوو لەوساتەوختەدا ئەستىرەى
 ھىچ کەسک بەھیندەى ئارام درەشاو نەبوو ھىچ گروپیکیش بەھیندەى کۆمەلە بەھیز
 نەبوو رەنگە بەشیکی ئەم نەچوونەى شەھید ئارام پەپوھندى بەووە ھەبووبیت
 کەوېستبیتى بەقورسای خۆى و بەپاراستنى ناسنامەى ریکخراو کەپەو کە کۆمەلە
 بەشداری ئەو ریکخراو نوپیەو وەبکات کەپى دەوتریت (یەکیتى نیشتمانى
 کوردوستان) بەلگەش بۆ ئەمە ئەو پە کە ھەتاو کە لەژاندامابو پاریزگارى لە

تێنەزێنی کۆمەڵەکرد که لەسەر وهختی ئالۆزترین روداوەکانی ئەو رۆژگارەدا بناغەکە ی
 نەوشیروان مەستەفاش لە کتییی (خولانەووە لەناو بازنەدا) ئاماژە بۆ ئەو دەهات که
 هۆکاری نەچونی ئارام بۆ ئەو کۆبونەووەیە ئەوانامە یەبوو که لەلایەن پیشمەرگە یەکی
 کۆمەڵەووە بۆ ئارام دەنوسریت تیایدا باس لەو دەکریت که مام جەلال ریزی ئەندامانی
 کۆمەڵە ناگریت نەوشیروان مستەفا ئەو هوش دەلیت (دواتر دەرکەوت ئەو کەسە یەو هندی
 بەرژیمەووە هەبوو) هەرچەندە ئەو پیشمەرگە یە کە ناوی (نەریمان) بوو دواتر لەلایەن
 سەرکردایەتی یەو بە تۆمەتی جاسوسی بریاری کوشتنی بۆ دەرچوو کۆژرا لەگەل ئەو هوشدا
 هەندیک سەرچاوەی ئاگاداری ناو کۆمەڵە جەخت لەسەر ئەو دەکەنەووە که ئەو
 پیشمەرگە یە هیچ یەو هندی یەکی بە بەعسەووە نەبوو چونکە ئەگەر ئەو کەسی بەعسی
 بووایە ناوی ژمارە یەکی زۆر لەریکخستنەکانی کۆمەڵە ی لەناو شار لەلابوو دەیتوانی
 هەموویان تەسلیم بکات بەبروای ئەو سەرچاوانە ئەو تەنھا تۆمەتی بۆ بۆ ئەو
 پیشمەرگە یان دروست کردبوو بۆ ئەو تۆلە ی ئەو نامە نوسینە ی لیبکەنەووە کە کاتی خۆ ی
 بۆ ئارامی نوسیوو بەهۆ ی ئەووە ئارام لە سەرکردایەتی یەکی تی دزدۆنگ ببوو نەچوو
 لایان لەگەل ئەو هوشدا پیدەچیت نوسینی ئەو نامە یە کاریگەری لەسەر هەبوو بیت که
 بەترسەووە مامەلە لەگەل چوونی بۆ ناوچە ی سەرکردایەتی بکات جگە لەو جیاوازی یە
 فیکریە زۆرانە ی کە لەگەل تالە بانیدا هەبوو ئەم هەلوێستەو چەن دین هەلوێستی تری
 لەمشوویە هیلکاری سەرکردە یە ک دەکیشن ئامادە نییە کە مترین سازش لەسەر بیرو باوهری
 بکات

پە یو هندی نیوان ئارام و علی عەسکەری

هیچ کات پە یو هندی نیوان ئارام و علی عەسکەری خۆش نەبوو لەسەر هەموو شتی لەگەل
 یەکتری جیاوازی بوون هەرلەبەر ئەو هوشە چەند دین جار ناکۆکی توند بەنیوانیاندا چوو
 بەتایبەتی که ئارام جەختی لەسەر پەرور دە ی پیشمەرگەو دامەزراوی کەم و پوختی
 دەکردەووە بۆنمونه ئەگەر کەسیک بیویستایە بیتە ریزەکانی کۆمەڵەووە دەبوو کە فلیکی
 هەبیت یان زۆر جار ئەنجامدانی چالاکی یە ک دەبوو پەسا پۆرتی داخل بوونی ئەو کەسە ی
 بۆسنوری کۆمەڵە بەلام علی عەسکەری بەخۆ ی و گۆچانە کە ی دەستی یەو لەماو ی
 هەفتە یە کدا بەهین دە ی ئەو خەلکی لە خۆ ی کۆدە کردەووە ئارامیش ئەم زۆری و بۆری یە ی
 خۆش نەبوو ئارام هەمیشە دەپوت شۆرش بەم خەلکانە ناگریت هەر و هە تیروانینی

ئەوێ سۆسیالیست بەرامبەر قیادە موقەتە توند نەبوو علی عەسکەریش لە ھەر
 قەسە دەکرد ئامازەیی بەو دا کە ئەوانیش ھاوخبەتان بەپێچەوانەیی ئارامووە
 کە ھەلوێستی توندی بەرامبەر قیادە موقەت ھەبوو ئەوێ لەم نیوھەندەدا جیگای
 سەرورمانە ئەوێ پاشتر عەلی عەسکەری بە (چەکی مەزنی) ئەوان کوژرا کە ناکۆکی نیوان
 ئارام و عەلی عەسکەرییان قولتر کردووە

ئارام عێراقی بوویان کوردوستانی؟

ھەرچەندە گەتوگۆی عێراقچی و کوردوستانی لەناو کۆمەڵەدا بۆ دوای شەھید ئارام و
 سەرھەتای سالانی ھەشتاو مەملانی بالی ئارام و بالی سەجە دەگەریتەووە بەلام دەکریت
 لەتیروانین و نوسینەکانی شەھید ئارامووە بەتایبەتی نوسینەکانی رۆژنامەیی
 ھاوکاری (کەبەناوی سوارو لە گۆشەیی ھەرھەفتەیی باسیک بلاویدەکردنەووە) و بەیان نامەیی
 شوێت و رۆژنامەیی ئالای شۆرش سەرھەدای کۆمەڵەیی راستی بدۆزینەووە ئەگەر بە ناو
 نوسین و فیکری ئارامدا بگەریین چەندین وتارو پەرەگراف و دیر دەدۆزینەووە کە بۆنی
 عێراقچی یان کوردوستانی لیبیت بەلام چەند راستییەکی ھەن ئەو دەسەلمین ئارام
 گەورەتر لە کوردوستان بیری کردۆتەووە لەوانە گۆرینی ریبازی کۆمەڵە لەسالی ۱۹۷۶ لە رووی
 فیکرییەووە لە (ماوی) یەووە بۆ (مارکسیزم) کە یەکەمیان جەخت لەسەر سیستەمی ئیشتراکی
 دەکاتەووە بەو جۆرەیی لەگەڵ ھەلومەرجی ئەو وڵاتەدا دەگونجیت و دووھەمیشیان جەخت
 لەسەر ئەو دەکاتەووە کە سۆسیالیزم شۆرشییکی حەتمیی بان نەتەووەییە ھەرودھا
 لەژمارە (۱)ی ئالای شۆرشدا کە ئەیلوولی ۱۹۷۵ دەرچوو ئارام دەنوسیت (سەبارەت بەوێ کە
 شۆرشەکەمان بریتینییە لەبزووتنەووەییەکی نەتەووەیی تەسکی گەلی کوردی بەلکو شۆرش
 دیموکراتی گەلی عێراقە وەلە کوردوستانووە بەھۆی تەقینەووە ناکۆکییەکانووە ھەرودھا لە
 سایەیی باش ھەل کەوتنی خاکی کوردوستان دەستپیکردووە بۆ ئەوێ بە عەمەلی ئەمە
 جیبەجی بکریت پێویستە بەپێی ئەو واقعە نەخشە بۆ مەسەلەیی بەرەیی یەگرتووی گەل
 بشکینین

ئارام سیاسییەکی بەھیزو عەسکەرییەکی لاواز

ئارام سەرکردەییەکی خاکی بقوو سیاسییەکی بەھیزوو دووربین و عەسکەرییەکی
 لاوازیوو ھەلکەوتەیی جەستەیی وتوانای بینینی یارمەتیدەرنەبوو بۆ ئەوێ پێشمەرگەییەکی
 شەرکەربیت سەرھەرای ئەوێش رایەریکی رۆحسوک و خۆشەویست بوو ھەمیشە تەنگیکی

لهشبوو بهبی ئه وهی به باشچی بزانیته ته قه ی پی بکات به لام هیج کات ترس له
 جارجار نه بوو ئارام وهکو زۆریه ی سه رگرده کانی تری بزوتنه وهی چه پ له دنیا دا که سیکی
 ساده و ساکار بوو له گه له ئه وهی که سیکی نهینی پاریزوو که م دوو بوو به لام ئه م سیفه ته وای
 لینه کردبوو به قسه خو ش و نوکته باز نه ناسریت ده توانریت به یه کیک له رادیکالترین
 سه رگرده کورده کانی شو رش دابنریت زۆر به ده گمن توره ده بوو و که سایه تیه کی هیمنی
 هه بوو زۆر جار به پيشمه رگه و کادیره کانی کۆمه له ی دهوت شو رش واته خو رآگری

شه هیدبوونی ئارام

ئهو سه ره رای ئه وهی که که سی یه که می کۆمه له بوو زۆر جار به ته نیا یان له گه له
 هاوریه کیدا بو گه ران ده چوو ئهو هه می شه له کاتی تهنگانه دا بو شو خی به زمانی
 هه ولیریان دهوت (کاران له پیاوان ده قه ومیت) که هاوریکانیشی له مه ترسی سه ر چلییه کانی
 ناگاداریان ده کرده وه به خوین ساردییه وه ده یوت (گوی مه ده یه) هه رچه ئیک بیت شانازییه
 بو کۆمه له که سه رگرده که ی به تاقی ته نها له گوندیکی دوره ده ست به بی پاسه وان و گردی
 پاریزگاری له نیوه رۆی ۱۹۷۹/۱/۳۱ له گوندی تهنگیسه ری قه رده داغ له روداویکدا که له
 دیمه نیکی فلیمیکی هۆلیوو ده چیت کاتیکی تیشکی هه تا وه که به ر ته هه نکه که ی ئارام
 ده که ویت له لایه ن جاشه کانی قاله فه ره جه وه ده بینریت و سه رگرده زیروو خو شه ویست و
 که میک ئینکاره که ی کۆمه له شه هید ده که ن

تالەبانی دوووم

راپۆرتی شیکاری هیمن باقر

لە کۆتاییه‌کانی سەده‌ی رابردوودا مەلیک حەسەینی شای ئوردن بۆ چارەسەری تەندروستی رەوانە‌ی نەخۆشخانە‌ی مایۆ کلینیک کرا بەلام باری تەندروستی شای ئوردن لەو خراب تریبوو کە بتوانیت سوود لەو چارە سەرە تەندروستییه وەر بگریت

خەلیفە زاھید بن سولتان پادشای ئیماراتیش لەکاتی نەخۆش کەوتنیدا لەم نەخۆش خانەیدا بەردەوام بەدوای چارەسەردا دەگەرا مایۆ کلینیک یەکیک لە گەورەترین نەخۆشخانەکانی دونیایەو سالی ۱۸۸۲ لەلایەن دکتۆر ولیام جەیمس مایۆ دروستکراوە و دەکەویتە رۆجستیری مینو ستاوە بەنەخۆشخانە‌ی سەرۆکەکانی دونیا دادەنریت بۆ نمونە ھەریەک لە رۆنالد ریگان جۆن کەندی فۆرد لەناو سەرۆکەکانی ئەمەریکا و بەشیکی زۆری سەرکردە‌ی ولاتانی رۆژھەلاتی ناوەراست لەکاتی نەخۆشیدا سەردانی ئەم نەخۆشخانەیان کردووە ئیوارە‌ی رۆژی یەک شەمە ۲۰۰۷/۲۱/تالەبانی بە فرۆکە‌یەکی تایبەت گە‌پشتە نەخۆشخانە‌ی بەناوبانگی مایۆ کلینیک و بوو تازەترین میوانی گرنگی ئەو نەخۆشخانە‌یە تالەبانی کە لە ۲۰۰۷/۵/۲۰ بە‌یادەری وەفدیکی ھاوری کە کۆسەرەت رەسولی جیگری سەرۆکی ھەریم و جیگری خۆی لەحیزبدا ھاورییەتی دەکرد لە فرۆکە خانە‌ی سلیمانی رایگەیاندا کە گەشتەکە‌ی بۆ ئەمەریکا دوورە لە ھەموو کۆرۆ کۆبۆنە‌وویەکی بەلکوبۆدایە زانندنی کیش و وەرگرتنی پشوو بە مەبەستی حەوانە‌ووە سەرچاوەکانی یەکیتی نیشتمانی بە رۆژنامە‌نوسانیان راگەیاندا گەشتەکە‌ی تالەبانی سیاسی نییەو سی ھەفتە دەخایەنیت و بیریاریشە لەوماوە‌یەدا ۱۵کیلۆ لە کیشی کەمبکات

مایۆ کلینیک نەخۆشخانە‌ی سەرۆکەکان

سەرچاوە‌یەکی لەنەخۆشخانە‌ی مایۆ کلینیک بەسایتی گۆلف نیوزی ئەمەریکی راگەیاندا تالەبانی بۆ پشکنینی ورد ھاتوووە و بیریاری کۆمەلیک پشکنینی یەکلە‌دواییەکی بۆ بکریت ۱۰ رۆژ دوای گە‌پشتنی تالەبانی کۆتای بەسەر جەم پشکنینەکانی ھات و قسەکە‌ری نەخۆشخانە‌ی مایۆ کلینیک رۆژی چوار شەمە بە رۆژنامە‌نوسانی راگەیاندا تالەبانی ھیچ

نه چارههکی نه ماوه وکوئای به پشکنینهکانی هاتوو قسه که ره که ی نه خووشخانهی مایو
 رمارهیهکی نه دا به دابه زینی کیشی تاله بانی که بریاربوو ۱۵ کیلو کهم بکات به شی
 لاواز کردن یه کی که له به شه سه ره کییهکانی نه خووشخانه که و چه نندین ریگه ی پیشکه وتوو
 به کار دهین بۆ دابه زانندی کیش هه رچهنده تاله بانی دوی ۱۰ رۆژ له ونبونوی له چای
 میدیاکان به هه مان حاله تی جهسته یی جارانه وه که وته به رچاو به بی هه ست کردن به هه یچ
 گۆرانکاریه که تیایدا سه رچاوه نزیکه کان له تاله بانی ئامازه به وه ده کهن که له لایه ن
 پزیشکهکانی به شی لاواز کردن نه خووشخانه ی مایو کلینکه وه به رنامه یه کی رجیمکردنی بۆ
 دانراوه به ئه ندازه یه که له ماوه ی سالی که دا ۴۰ کیلو کهم بکات وئه وسه رچاوانه ئامازه شیان
 به وه کرد که تاله بانی پایه نده به به رنامه ی رجیمکردنه که وه تاله بانی به ر له گه شته که ی له
 فرۆکه خانه ی سلیمانی به زه رده خه نه وه به رۆژنامه نوسانی راگه یاندا یکه باری ته ندروستی
 جیگیره به لام ئازاد چوندیانی به رپرسی مه کته بی راگه یانندی یه کیتی سه ره رای ئامازه دان
 به جیگیری باری ته ندروستی تاله بانی ئه وه ی نه شارده وه که به م دوایانه تاله بانی
 له به غداد توشی ماندوو بوون هاتوو ئازانسی ئه سو شه یتدپیریس ئامازه ی به وه دا که له دوا
 سه ردانى تۆنیلیر بۆ به غداو کۆنگره ی رۆژنامه وانى له گه ل سه رۆک کۆمارو سه رۆک
 وه زیرانى عیراق تاله بانی ره نگزه ردوو نه خووش هاتۆته به رچاوو هه روه ها به شیوه یه کی
 توندیش وه لامی رۆژنامه نوسانی یدایه وه هه لچونی یه وه دیاربوو. د.محمدقادر خووشناو
 پزیشکی تایبه تی تاله بانی هاوسه فه ری له کاتی نه خووشی جاری یه که مدا ئامازه ی به وه دا
 که له به رئه وه ی زیاتر له مانگی که تاله بانی نه بینیه ناتوانیت له وباریه وه قسه بکات تاله بانی
 له ته مه نی ۷۴ سالی دایه وه به ناوبانگه به وه ی که گرنگی زۆرۆ به خواردن ده دات په سه ندرین
 خواردن به لایه وه سه روپی وقه ره خه رمانه که دوو خواردنی تایبه تی کورده واریانه یه وه
 به ئه ندازه یه کی زۆریش چه ورن چه ندسه رچاوه یه کی رۆژنامه وانى ئامازه به وه ده کهن که به م
 دوایانه خه لیلزادی بالیۆزی پیشوی ئه مه ریکا له عیراق و بالیۆزی تازهی ئه مه ریکا
 له نه ته وه یه که گرتوو هکانی فیری سه روپی کردوو تاله بانی سه ره رای زۆریونی کیشی
 یسیاسیه که ئه کتیف و چالاکه له سه رئاستی جیهانی عیراقی به دبلۆماتیکی گه وره ی دونیا
 داده نریت و به به رده وامی له کۆرو کۆبوونه وه ی به رده وامیدایه به بی گویدان به ماندووی
 له مانگی شوباتی ئه مسالدا به هوی ماندوو بونی زۆروه تاله بانی به خیرای گه یه نرایه
 نه خووشخانه ی مه لیک حسه نی پزیشکی له عه مانى پایته ختی ئوردن و دوی ۱۷ رۆژ

له چاودیری وردی پزشکی ئەنجامدانی قەستەری دل باری تەندروستی گەرایەوه حالەتی
 له کەرنەفالیکی جەماوەری گەورەدا له هەزاران کەس لەپیشوازی بوون گەرایەوه
 هەرلهو پیشوازییه سۆز ئامیزەدا بۆ یەکەم جار له ژیانیدا لەبەرچاوی میدیاکاندا
 فرمیسک له چاوانیدا دەهاته خواروه تالەبانی لەسەرئاستی عێراق بەجۆگەری سیاسی
 بیکەوهبەستنی نەیارەکان دادەنریت لەمانگی نیسانی ساڵی ۲۰۰۵وه کۆیه کەم کورد بووه
 سەرۆک کۆماری عێراقی فیدرال و له ۲۳ نیسانی ساڵی ۲۰۰۶دا لەلایەن پەرلەمانی عێراقهوه
 بەسەرۆک کۆمار هەلبژیردرا بەپێچەوانەی لیدوانە فەرمییەکانهوه کەئامازەیان بۆ ئەوه
 دەکردگەشتەکە تالەبانی بۆ ئەمەریکا سیاسی نابیت ئیوارە ی رۆژی ۵/۳۱ تالەبانی چاوی
 بە جۆرج بۆشی سەرۆکی ئەمەریکا کەوت دەرۆژ دواى ئەو دیدارە و بەرلەتەواویونی کاتی
 راگەیهنراوی گەشتەکە کەتەنھا ۱۴ رۆژی تیپهراوندبوو لەکۆی ۲۱ رۆژ تالەبانی گەشتەوه
 هەریمی کوردوستان کۆبونەوهی چروپری مەکتەبی سیاسی یەکیتی و بەدواى ئەوهوشدا
 کۆبونەوهی چری سەرکردایەتی کورد دەستی پی کرد بەبروای چاودیرانی سیاسی هاتنەوهی
 تالەبانی وتیکچونی بەرنامەى گەشتەکەى ودانیشتنی چروپری سەرکردایەتی کورد
 پەپوهەندی بەو دیدارەى نیوان تالەبانی و بۆشەوه هەیه رەنگە لەو کۆبونەوهیەدا لائماژە
 بەپیلانیکی نویی کۆشکی سپی کرابیت سەبارەت بەبارودۆخی عێراق کە کارێگەری هەیه
 بۆسەر هەریمی کوردوستان لەوانە پرسى کەرکوک و مادەى ۱۴۰ دەستورکەبەپی لیدوانی
 سەرچاوهیەکی تایبەت ئەمەریکا دواى دواخستنی قۆناغ بەقۆناغى مادەى ۱۴۰ کردووه
 بەجۆریک هەر قۆناغەى سى مانگ دەخایەنیت هەرچەندە تائىستا لیدوانی رەسمى
 سەرکردایەتی کورد سووربونی خۆی لەسەر جیبەجیکردنی ئەومادەیه دووپات ئەکاتەوه
 لەکاتی خۆیدا بەلام لەهەمان کاتدا لیکۆلینەوه لەقبولکردنی ئەوپیشنیارەدەکات کە لەلایەن
 حوکمەتی ئەمەریکی و حوکمەتی عێراقییهوه خراوتە بەردەستی بەجۆریک بە کەمترین
 زیان لى دەر بچیت و هەمووئامازەکانیش بۆ ئەوه دەچن کە لە دواجاردا کورد بەناچارى
 بەدواخستنی کاتی ئەومادە دەستورییه رازى دەبیت چونکە فشاریکى نیودەولەتی
 هەمەلایەنە لەسەری هەیه رەنگە پيشنیاری کورد لەدواجاردا رازیبون بیت بە
 دریزکردنەوهى ماوهى جیبە جیکردنە بۆ سى مانگ یان زیاتر بەمەرجیک پرسى کەرکوک
 نەبیرتە نەتەوه یەگرتووەکان وەک ئەوهی لە ئەجیندای خەلیلزاد دا ئامازەى پیکراوه
 ژماریهک لە ئەندام پەرلەمانە کوردەکان لەئەنجومەنى نیشتیمانى عێراق لەگەل ئەو

كەرازیبەن بە دریزكردنەوہی ماوہی دریزكردنەوہی مادەى ٤٠بەمەرجىك تەرى دەرهوہى كەركوك لەوانە مەخمور وشىخان و خانەقینى كەناكۆكى لەسەر نییە بگەرىنرینەوہ سەر ھەرىمى كوردوستان سەفارەكەى سەرۆك كۆمار ھاوزەمانە لەگەل جموجۆلە فراوانەكەى قوباد تالەبانى نوینەرى ھوكمەتى ھەرىمى كوردوستان لە ئەمەرىكا قوباد تەمەنى ٢٩سالە كورى بچوكى تالە بانىیە خویندنى زانكۆى لە ئەمەرىكا تەواو كردووہ لەسالى ٢٠٠١-٢٠٠٣ نوینەرى یەكیتى بووہ لە ئەمەرىكا و دوای یەكگرتنەوہى ھەردوو ئىدارەكەى ھەرىمى كوردوستان لە ١٠/١٠/٢٠٠٦ بەشیوہیەكى فەرمى بۆتە نوینەرى ھوكمەتى ھەرىمى كوردوستان لەو ولاتە كەباراگاكەى دەكەویتە واشنتۆن نزیك لە كۆشكى سپى ھەرچەند دوای راگەیاندى قوباد تالەبانى بە نوینەرى ھوكمەتى ھەرىم لەلایەن وتەببىزى ھوكمەتى ھەرىمەوہ ھەمان رۆژ بالیۆز خانەى ئەمەرىكا لەبەغداد ئامازى بەوہدا كەقوباد تالەبانى ھاولاتیەكى ئاسایە خاوەنى رەگەزنامەى ئەمەرىكییە و ھوكمەتى ئەمەرىكا نوینەرایەتى دبلۆملى تەنھا لەگەل ھوكمەتى بەغدا بەفەرمى دەناسیت سەرەراى ئەوہش چالاکى و لیھاتووى قوباد تالەبانى بەھەموونەوانەى تىپەراند و لەناودلى ھوكمەتى ئەمەرىكاوہ دەستى بە چالاکییەكانى كرد بەجۆرىك ئیستا ھىچ میدیایەكى ئەمەرىكى سل لەوھناكاتەوہو كەقوباد تالەبانى وەك نوینەرى فەرمى ھوكمەتى ھەرىم بناسینیت قوباد تالەبانى كەدەتوانریت بەتالەبانى دووھ ناوبىریت ھەنووكە سەرقالى دروستكردنى لۆببىەكى كوردییە لە ئەمەرىكا بەمەبەستى دروستكردنى كارىگەرى لەسەر بریارى سیاسى لە ئەمەرىكا ھاوشیوہى لۆببىە گەورەكانى دونیا لەوانە لۆببى جولەكە(ئىباك) و(پەیمانگای جولەكە بۆكاروبارى ئاسایشى نەتەوہ

تالەبانى دووھ كەپشتگىرى تەواوہتى ھوكمەتى ھەرىمى كوردوستانى ھەیە لەھەولى ئەوہدایە كەبریارى سیاسى ئەمەرىكا بەجۆرىك ئاراستە بكات كە لەگەل خواست و داواكارییەكانى كورددا بگۆنجینیت لە رۆژ ھەلاتى ناوەرستدا بە پى راپۆرتىكى رۆژنامەوانى واشنتۆن پۆست لەھەنگاوى یەكەمى دروست كردنى ئەم لۆببىەدا سى ملیۆن دۆلار تەرخان كراوہ كەبەبرى ٤٠٠٠٠ كوردى نىشتەجىی ئەمەرىكا بەشدارى بكەن تىیدا لەناست وپیشەى جىاوازدا كەبەبەشىكى كارەكەیان ھەولدانە بۆدروست كردنى دۆست وھاوکار لەنبوكەسایەتى و رىكخراو گروپە گرنگەكانى ئەمەرىكادا لەناو ئىدارەى ئەمەرىكى و كۆنگرىس و زانكۆو پەیمانگاكانى لىكۆلینەوہدا

ههروههها بهشیکی دیکهی کاری ئەم ئۆبیهه کوردیهه بریتی دههیت له دروست کردنی رای گیشتی له ریگهی بهکارهینانی میدیاکانی ئەمههریکاوه که پهیامهکهی بریهیه لهوهی کهبهرای گشتی ئەمههریکا بلیت بهپهچهوانهی عیراقهوه سیاسهتی ئەمههریکی لهباکوری عیراق سههرکهوتنی بهدهست هیناوه له دامهزاندنی ههریمیکی نمونهی شارستانی لهسههرتهزری دیموگراتی ئەمههریکی نههوروی لهناوچهکهدا ههرچهنده لهوانهیه راپۆرتی وهزارهتی دهروههی ئەمههریکا ونهتهوه پهگگرتوووهکان و ریکخرای لییوردنی نیودهولهتی لهسههر رهوشی مافهکانی مرۆف له ههریمی کوردوستاندا لهم رووه وه قوباد تالههانی ئیحراجبکهن

تالههانی دووهه: بهپهچهوانهی باوکییهوهوه له سیاسهتدا پهیرهوی شیوازیک دهکات کهدهوتریت بهشیوازی ئەمههریکی بۆسیاسهت ناوبریت که بهستهوهی پهیههندییهکانه بهبههرژهوهندی قوول و هاوبهشوهه بهتایبهتی بههرژهوهندی ئابوووری ئەمههش تهزریکی نوییه لهسیاسهتی کوردیدا بهتایبهتی کهپیشتر تالههانی وبهزرانی کاریان لهسههر ئەوه دهکرد لهریگهی پیشاندانی مهزلومیهتی کوردهوه سههرنجی سیاسیهکانی ئەمههریکاوه نههوروبا بۆکیشهی کورد رابشکینن بهلام قوباد تالههانی دهیهویت بههرژهوهندی ئابووری بخته بهردهستی ئەمههریکیهکان پهیهوهندی کوردی ئەمههریکی بارگاوی بهکۆمهلیک بههرژهوهندی ئابوووری ستراتیژی بکات تاوهکو پهیههندییهکان توندتروو قولتربکات ئەگهر مانهوهشی زیاتر بکات بۆ نمونه هانی کۆمپانیا گهورهکانی ئەمههریکا دههات بۆ بهشداری کردن سههرمایهی گوزاری نهوتدا له ههریمی کوردوستاندا ههروهها هاتی گروپهکانی فشاری ئەمههریکا دههات بۆ دۆزینهوهی بههرژهوهندییهکانیان لهکوردوستاندا لهم سههروبهندهدا گروپی(باربو جریفس ئاند روجهروز) پشتیوانی لهو داوییهی کورد دهکات بۆ گیرانهوهی بری ٤٠٠,٠٠٠,٠٠٠دولار لهبهشه داهاتی نهوت بهرامبهر به خۆراک بۆ ههریمی کوردوستان بۆ ئەوهی له ریگهی کۆمپانیاکانی ئاوهدان کردنهوهی ئەمههریکاوه له کوردوستاندا خهرجیکریت ئەم بریاره پارهیه ههتا ئیستا لهلایهن نهتهوه پهگگرتوووهکانهوه دهستی بهسهردا گیراوه ههروهها هانی کۆمپانیاکانی ئەمههریکا دههات که له بوژاندنهوهی کهرتی گهشتیاری له ههریمی کوردوستاندا بهشداری بکهن ئەمه جگه له دروست کردنی زانکۆی ئەمههریکی کهبریاره سالی داهاوو له ههریمی کوردوستان بکریتهوه سههررای ئەوهی کهتوانی هیلی(نه مسا - کوردوستان)بختهکار کهدهستهکوتیکی سیاسی وئابوووری بوو بۆ ههریمی

کوردۆستان دبلۆماسیەتی تالەبانی دووهم لەسەر ئەو بنەمایە کار دەکات کە بەرزەوهندی هەرێمێکی کوردۆستان و لاتە یەکگرتووێکی ئەمەریکا بۆ پارێزگاری و دەست بەردارنەبوون لە هەرێمی کوردۆستان هەر لەم سەرۆ بەندەشدا قوبات تالەبانی رایگەیاندا کە کورد پیشوازی لە دامەزراندنی بنکەیهکی سەربازی هەمیشەیی ئەمەریکی دەکات لە هەرێمی کوردۆستاندا

هاوسەرەکی قوباد جوولەکەیه ناوی شیری گراهام دولەبنەرەتدا ئیتالییە رەگەزنامەیی ئەمەریکی هەیە و لە مەزارەتی دەرەوێ ئەمەریکا کار دەکات پێدەچیت هاوکاریکی گرنگی قوباد بیت لە کارە نوێیەکەیدا ئەمەش هۆکارە بۆ ئەوەی لەگەڵ کەمی تەمەنیدا وەک دبلۆماتیکی گرنگ لەناوهندی سیاسی ولاتە یەکگرتووێکی ئەمەریکا دا دەریکەویت بە هۆی پەيوەندی فراوان و توندوتۆڵی لەگەڵ کەسایەتی و ریکخراو سەنتەرۆو کۆمپانیا گەورەکانی ئەمەریکا داو لە هەولی کۆکردنەوی زۆرتەری لەبەرپەرسان و بازرگانەکانی ئەمەریکایە بۆ ریزی ئەندامی ئۆبی کوردی

هەر چەندە تالەبانی دووهم بە داکۆکیکەری بەهیزی سیاسەتی بۆش دەناسریت لە ئەمەریکا دا بەلام پەيوەندی فراوانی هەیە لەگەڵ کاندیدی سیناتۆرە کۆماری و دیموکراتەکاندا و بەم دواییانەش لەگەڵ چوار لەوانەدا کۆبۆتەو لەوانە هیلاری کلینتۆن کاندیدی دیموکراتەکان بۆ سەرۆکایەتی ئەمەریکا لاو سیناتۆری کۆماری ماک کین و سام بروبناک و سیناتۆری دیموکراتی جۆزیف بایدن بەی زانباریەکان ئەو مەلەفەیی کە ئۆبی کوردی جەختی لەسەر دەکات مەلەفی هەرێمی کوردۆستانە بە ئامانجی بواردانی حوکمەتی هەریم بە جوولەیی دبلۆماتی زیاترۆو پەیرەوکردن لە نیمچە سەربە خۆیەک لەگەڵ مامەلەکردن لەگەڵ هەرێمی کوردۆستاندا لاهەرۆها لەسەر ئاستی عیراقیش جەخت لەسەر عیراقی فیدرالی دیموکرات دەکات کە تیایدا پیگەیی حوکمەتی هەریم پارێزراوبیت وەک هەریمێکی فیدرالی نیمچە سەربەخۆ هەرۆک جەخت لەسەر پیویستی مانەوێ هیزەکانی ئەمەریکا دەکات لەعیراق بەمەبەستی تەواوکردنی ئەو ئەرکەیی کە پیی هاتوون راپۆرتەکەیی واشنتۆن پۆست ئاماژە بەوە دەکات هەرچەندە قوباد بۆخۆی سەرۆکایەتی ئەو ئۆبییە نوێیە دەکات بەناوی ئۆبیی کوردی بەلام یەم کارەدا لیکۆلەرەوێ یاسای لە بالیوزخانەیی ئیسرائیلی لە واشنتۆن سەرپەرشتی هەندیک کارەکانی دەکات بەتایبەتی بەدواداچونی کارەکانی ئەم ئۆبییە لەناو حوکمەت و ئیرادەیی ئەمەریکیدا .

ئایا مەلا بەختیار یارییەكە دەباتەو؟

هیمداد حەمیدی

دەربارەى ئەو پێشنيارهى مەلا بەختیار بۆ رووبەر و بوونەوێ لەگەڵ نەوشیروان مستەفادا لەسەر شاشەى تەلەفیزیۆن دواى ئەوێ نەوشیروان لەزنجیرە وتاریکدا رەخنەى لە ئەدای سیاسى حیزب و حوکمەت نادادى کۆمەلایەتى گرت ئاوات شیخ جەناب بە (لشین) ی وت (پێشنيارهكەى كاك بەختیار بەشارستانی نازانم بەتایبەتى دەستپیکى وتارەكەى لام سەیریوو پێشنيارى وابكات ئەگەر لە رۆژنامەى (چاودیر) دا نەمبینیایە دەموت کارى ئەو نییە بەکارهینانى (كاك بەریز جەناب) ئیمتیازەكەى ئەو نەدەى بۆ بەکار هینەرەكە یەتى ئەو نەدە بەکار هینراو نییە تالی دووربگریتەو لەو وتارەدا كە بەناونیشانى (نەوشیروان مستەفا با رووبەر و و قسە بکەین) لە رۆژنامەى چاودیریدا بلاوى کردووە مەلابەختیار ئامازەى بەو دا كە لەوکاتەوێ بۆ یەكەم جار نەوشیروان مستەفای بینیبوو هەمیشە (كاك بەریز جەناب) ی لەگەڵ ناوێكەیدا بەکار هیناوە بەلام لەبەر ئەوێ ئەو لێرەو لەوێ بە (زەقى ورەقى) ناوى خۆى و هەفالهكانى دەهینیت بۆیە ئیتر ئەویش بەو زمانە لە گەلیدا دەدوێت بەلام سەرەتایترین زانیارییەكانى ناو ریکخستنى حیزبى ئەو پێشان دەدەن كە ئەم وشانە خۆى لە بنەرەتدا لادانە لە ئەدەبیات و بەشیکە لەكلتورى کۆمەلایەتى بەتایبەتى بۆ حیزبى سۆسیال دیموکرات بەکارهینانیان حیکەى نەنگیە چەند مانگی رابردوو بۆ یەكیتی نیشتمانى کوردوستان کاتیکى پر لە هەلویستى ناکاوو دەنگه لبرین بوو چونکە زۆریك لە کارەكتەرە سەرەکییەكانى یەكیتی بیدەنگیان شکاندوو لەبارەى کیشە ناو خۆیەكانى یەكیتیەو بۆچوونى خۆیان خست روو دیارترینیشیان مەلا بەختیار بوو

خانەقینییهكى بى پشت و پهنا

مەلا بەختیار کارگری مەکتەبى سیاسى یەكیتی نیشتمانى کوردوستان و وتە بیژى مەکتەبى سیاسى و بەرپرسی مەکتەبى ریکخراوە دیموکراتییەکان و سەرپەرشتیاری مەکتەبى پەيوەندییەكانى دەرەوێ یەكیتی و سەرۆكى لیژنەى ئۆلۆمپى کوردوستان و خاوەنى ئیمتیازوو بەریوبەرى بەرپرسی رۆژنامەى (چاودیر) و سەرپەرشتیاری گشتى

گهلاویژه که سالانه بنکە ی ئەدەبی و رووناکبیری گهلاویژ سازیدەکات
 ئەمە لە مەلای بەختیار ناوی تەواوی (حیکمەت محمد کەریم) ه لە ۲۰/۸/۱۹۵۴ لە شاری خانەقین لە
 دایک بوو. سالی ۱۹۷۰ چۆتە ریکخستنهکانی (کۆمەلە ی مارکسی لینی نی کوردستانهوه) لە سالی
 ۱۹۷۴ دا بەشداری شۆرشێ ئەیلوولی کردوو. دوا ی هەرەس هینانی شۆرشێ ئەیلوول دوو بۆ
 جونی جیاواز لە مەر (بەرەنگاریکردن) و (بەرەنگاری نەکردن) لە نیو ریکخستنهکانی کۆمەلە
 سەری هەلدا لە گەل گەرانەوه ی ریکخستنهکانی کۆمەلە شادا بۆ ناو شارەکان دوا ی
 دەستگیرکردنی ئەندامان و سەرکردهکانی کۆمەلە لە ریکگە ی ئەو سەرەداوانهوه که لە گرتنی
 ئەنوەر زۆراب و دەستبەسەرگرتنی نەینیهکانی کۆمەلەوه دەست رژیم کەوتن ئەم ریکخراوه
 رووبەر ووی تەنگژیهکی گەوره بوووه جگە لەوه ی هەلاتنی سەرکرده مهیدانییهکانی
 کۆمەلە که سەرکردهیهتی کۆمەلە داینابوو لەوانه نەرسەلان نایز بۆ هەولیر ئەبووشەهاب بۆ
 سلیمانی دۆخی کۆمەلە بیان برده قۆناغیکی پر کیشهوه لە لایهکی تریشهوه دەستگیرکردنی
 سەرکردهکانی ناسۆی کاری کۆمەلە بیان نادیارتر کردبوو

کۆمەلە و هەلگیرسانهوه ی شۆرش

ئالە و کاتەدا لایرۆکە ی دروست کردنی کۆمیتە ی هەریمەکان هاتە کایهوه سەرچاوه بهکی
 نزیک لە مەلای بەختیارهوه جهختی لهوه دەکردهوه که مەلای بەختیار خۆی به خاوهنی ئەم
 بیرۆکەیه دەزانیت مەلای بەختیار لهو نوسینهیدا کەبۆ سالیادی شههید ئارام ی نوسیوه
 لەبارە ی سەرەتاکانی دروست بونی کۆمیتە کەوه دەلیت ((لەگەل سالار عەزیز تەکبیرمان کرد
 ریکخستن دروست بکینهوه)) من سەفەری کەرکوکم کرد بۆ لای نازاد هەورامی پیکهوه
 چووین بۆ هەولیر بۆ لای عەبدولرەزاق ژوانگە ی کۆبونەوهمان لە سلیمانی دانا بۆ ئەم
 کارانهش و آرام یهکیک بوو لەوانه ی بههۆی توانای فیکری و سیاسی ریکخراوهیهوه شانی
 دایه بەر راپەراندنی ئەرکەکان ((دواتر ئەم گروپه دەسهلاتی بالای کۆمەلە ی بەدەستهوه
 گرت و ریبەراییهتی کۆمەلە وهیزه چهکدارهکانیان کرد بەکردهوه

لهو کۆمیتەیهدا هەریهک له عەبدولرەزاق (هەریمی هەولیر) نازاد هەورامی ۰ هەریمی
 کەرکوک سالار عەزیز (هەریمی سلیمانی) مەلای بەختیار (هەریمی بەغداو
 خانەقین) به بقەرپرسی کۆمیتەکان دیاری کران و (ئارامیش وهکو لیوهشاوترین هاوری
 کۆمەلە دوا ی رۆشتنی سەرکردهیهتی کۆمەلە بانگ کرا)) بەم شیوهیهش ئارام بووبه

سراوی کۆمیتەى هەرىمەگان کارى کۆمیتەى هەرىمەگان کۆکردنەوى ئەو ئەندامانەبوو
 بن شاردبوووه ئاشکرا نەبووبون پەيوەندىيشيان لەگەلئاندا دروست کرد جگە لەوى
 پەيوەنديان بە چەند ئەفسەر و پيشمەرگە يەكەوه کردوو داواى چوونە شاخيان لیکردن
 پەيوەندى کردن لەگەل دەستەى دامەزرىنەرى يەكيتى نيشتمانى کوردستان کارىكى تری
 ئەم کۆمیتە يەبوو سالى ١٩٧٦ رەگەگانى ریکخستەگانى کۆمەلە بەتەواوى بە کوردستاندا
 شۆربوونەوه لەرووى چۆنیەتى بەرەو تۆکمەبوون لەرووى چەندایە تیشەوه بەرەو فراوان
 بوون دەچوون داواى ئەوى دەستەى دامەزرىنەرى يەكيتى بە کۆمەكى ریکخستەگانى
 ناووه ((کە کۆمەلە ریکخراوترينيان بوو)) بریارى لاهەلگيرساندى شۆرش دەدات ئەندمان
 و لایەن گرانى کۆمەلە ئامادە باش دەکرىن بەلام لەگەل رگەرانهوى دەستەى دامەزرىنەردا
 هەر زوو جیاوازییەگانى نىوان مام جەلال و ئارام وردە وردە دەرکەوتن بەوى ئارام بۆى
 دەرکەوتبوو کە مام جەلال برواى بە خەلکى گشتییه بۆسەرکوتنى شۆرش هەرچى ئارام
 پىوابوو تەنها جوتیارو کریکاران دەتوانن سەرپىخەرانى شۆرش بن

کۆنفرانسى يەكەمى کۆمەلە سەرەتاگانى دەرکەوتنى مەملانێى نەوشىروان و مەلا بەختیار

داواى شەهیدبوونى ئارام مەملانێى هیلە جیاوازهگانى کۆمەلە تا دەهات تۆخ تر دەبوووه
 تالە کۆنفرانسى يەكەمى کۆمەلەدا لەسالى ١٩٨١ خراوە سەر سفرەى گفتوگۆ لەو کۆنفرانسەدا
 گروپى نەوشىروان و گروپى زیندان ((فەرەيدون عەبدولقادر و هاواریکانى)) جەختيان لەسەر
 کوردستان بونى کۆمەلە دەرکەوه لایەنگرى قرتاندى پاشگرى عىراق بوون بەلام بەشیک
 لەوگروپەى خۆيان بە میرات گرى کۆمیتەى هەرىمەگان و فیکرى ئارام دەزانى (مەلا
 بەختیارو سالار عەزیزوو جەعفەر) جەختيان لەسەر فولکردنەوى فیکرى مارکسىزم
 پاراستنى سەر بەخۆى کۆمەلە و نەتواندنەوى لەبۆتەى يەكیتیدا و درێژە پیدانى سەر
 خەتە فیکرى سیاسیهکەى رىبازى ئارام دەزانى پىيان وابوو بازنەى پەيوەندىیهگانى کۆمەلە
 لەکایەى بزوتنەوى نيشتمانىدا دەبیت سنورى يەكيتى ببەزىنیت و واوه تر بکشیت بەپى
 گىرانەوى پشکۆ نەجمەدىن لە کۆنفرانسدا ٠٠ دىلکردنى نەوشىروان مستەفا لەلایەن
 هیزەگانى سۆسیالیستەوه يەكیک بوو لە کیشە سەختەگان و لەبەرگرى ناکۆکییه
 شەخسىیهگاندا نیشان دەدرا کورتییهکەى سالار و مەلا بەختیار لەو سەرۆبەندەدا
 لىپرسراویەتى هیزەگانى يەكیتىيان لە شارباژێردا بە دەستەوهبوو بەجۆرىک مامەلەيان
 لەتەك کیشە و رووداوهگاندا کردوو کە بەرەو لەناوبردن ئىعدام کردنى نەوشىروان سەر

ههچیت ئەو دوورترین و یهکهمین رووبهرووبونهوهی راستهوخۆی نهوشیروان

مستهفاو مهلا بهختیار بیت

پشکۆ ههرلهکتیبی(ئهزمون و یاد)) ئەوهش دهلیت((نازاد بوون و هاتنه شاخی گروپی زیندان بهکۆمهله بهجۆریک مهترسی لهسهردهسهلاتی ئەوان دروستکردبوو کهناس نامه ی فیکری ئارامیان له گیرفاندابوو ئەمانیش بهپی سهردهتاکانی گهمهی دهسهلات سهرسهختانه خهباتیان دهکردو داکوکیان له ریبازوو بۆچون و پیگهی خۆیان دهکرد مهلا بهختیاریش ئەوکات لهژیر کاری گهری ئارامدابوو بیان وابوو کۆمهله دهبیت عیراهی بیت کهدواتر له کۆنفرانسهکانی کۆمهلهدا درزی جیواوازی بۆ چوونهکانیان گهورهتر دهبیت بهتایبهت که دواى ئەوهی نهوشیروان مستهفا بوو به سکرتری کۆمهله وهکو دهوتریت بروای به چهک و داس نهبووه نهوشیروان خۆشی ئاماژه بهوهدهکات کهتوشی((خیهه الامل)) ببوولییان نهوشیروان له کتیبی((لهکهناری دانوبهوه بۆ خری ناوزهنگ)) دا ئەم بۆ چوانه ی به ئاشکرای دهربریهوه

ئالای شۆرش و دابران له یهکیتی

بههۆی ئەو دابهش بوونه فیکری یه ی لهگهله دهرکهوتنی ئارامدا جهستهی کۆمهله ی تهنی جیواوازییهکان ئاراسته ی شهخسی وملمانی تونديان وهرگرت مهلابهختیارو سالار و جهعفر لهژیر کاریگهری بیرى شیوعییهتدا دواى هاوخهباتیان لهنیوان گهلانى عیراقددا دهکرد ئەم گروپه خۆیان بهجینشینی ئارام دهزانى بهلام گروپی نهوشیروان و زیندان لهژیر کاریگهری بیرى نا سیۆنالیزمی کوردیدا بوون لهبهرئهوهی نهوشیروان مستهفا کهسى یهکهمی کۆمهله بوو تا دههات گروپهکهی ترسی جیگه نهوهبوونیان لهناو کۆمهلهدا تیا دروستبوو لیرهوه ورده و رده ریکخستنیک لهناوکۆمهلهدا دهرکهوت که به ئالای شۆرش ناسران و مهلا بهختیاریش وهکو سههرهشتیاری ئەم ریکخستنه دهرکهوت ئەوکات سالار عهزیز مامۆستا جهعفر له سههرکردایهتی کۆمهله نه مابوون بهلام له دامهزینهرانى ئالای شۆرش بوون دواتر ئەم رهوته نوییه کۆبونوهویهکی ۱۲کهسى دهکهن دیار ترینی بهشدارانى ئەم کۆبونوهویه مهلا بهختیار ئاسۆ عهلى رووناک شیخ جهناب پشکۆ نهجمهدين عیماد ئەجمهه دوو شیخ علی بوون هه موویان کۆکن لهسهر ئەوهی مهلا بهختیار بکهن بهنوینهری خۆیان بۆ کۆبونوهوه له گهله مام جهلال و نهوشیروان مستهفاو فه رهیدوون عهبدولقادر نوینهری ئەم ریکخراوه نوییه((مهلا بهختیار)) ئەوهیان پیرادهگهیهنیت له کۆمه له

پهوه بهلام له چوارچيوى يهكيتيدا دريژه بهكارى حيزبايهتى ددهن به پيى
 مام جهلال هر لهويدا رهزامهئدى نيشان دهدات و بهليني هموو
 جوړه هاوكاريهكيان پيدهدا بهلام له ههلويستىكي ته مومژاوى و پرنالوژيدا تاله بانى
 بريارى گرتنى مهلا بهختياروو سهركردهكانى ترى ئالاي شوړش دهدات هرچهنده دهوتريت
 هاوكارى نه م بريارهى مام جهلال نهوه بووه مهلا بهختيار پهپوهئدى ژيربهژيرى لهگهل
 پارتيدا هه بووه و ههولى دروستكردنى حيزبى داوه بهلام تانيستا بهلگهى سهلماندى نه م
 بوچوونه نييه نهوه بوو مهلا بهختيار دهستگيركراو ماوهى ۳ سال رله زينداندا له گوندى
 ياخسه مهر مايهوه له و ماوه پيدا جاريك ههولى راكردنى داو دواتر دهستگيركرايهوه نهوه
 يهكيك له شهوهكانى زستانى سالى ۱۹۸۶ دا روويدا كاتيك هه موو پيشمه رگه كان سهرقالى
 سهيركردنى يارى ئولومپى بوون نهوشهوه يارى له بهرژه وهئدى ههلبزاردهى ئينگلته راو مهلا
 بهختيار بوو پيدهچيت هر نهوه خو شهويستى يارى له لاي مهلا بهختيار زياد كرديت و
 ئيستاش هه رچى يارى ئولومپى كوردوستانه له ژير نوكى قهله مه سهوزه كهى نهوهوه
 نهخشه ريژ دهكرت

چوونه ناو زهحمهت كيشان پيچيك بو ناو يهكيتى

بو مهلا بهختيار دواى راپه رين هه روهكو سه رده مى شاخ قوناخيكي پر هه لكشان و
 داكشانى نه ستيرهى سياسه تى مهلا بهختيار دواى راپه رين ده سبه ردارى نهو ريكخراوه نابيت
 كه ناوى (ئالاي شوړش) ه نه م ريكخراوه له مانگى ۱۲ى ۱۹۹۲ له كو نفرانسى يه كه مدا مهلا
 بهختيار وهكو سكرتيرى ههلبزاردوسه رگرايه تيهكى ههلبزيردراو ناوه كه شى بو كو مه لهى
 سو سياليستى كوردوستان گورا بهلام هه رزوو نه م ريكخراوه ((بيئاسوى سياسى ديار نه بوونى
 هيلى سياسى ديار پكراو نه بونى ئيمكانياتى مادى)) په لكيشى به رده م باوه شى حيزبىكى
 ترى ده كه ن كه حيزبى زهحمهت كيشانى كوردوستانه

چاوديريكى سياسى باسى له وه كرد بردنى ريكخراوه كه و توتندنه وهى له ناو زهحمهت
 كيشاندا له لايه ن مهلا بهختياره وه پيچيك بوو بو نه وهى خو ي بچيته ناو يهكيتيه وه به
 هو ي نهو دريژايه تى كردنه زورهى كه پشتر له لايه ن يهكيتيه وه به رامبه رى كرابوو كه سىكى
 ناگا دار له و رووداوانه ش به ((لقين)) ي ووت ((مهلا بهختيار ده يوت به هيچ شيويه ك
 ناچمه ناو يه كيتيه وه)) له و رووه وه جه ختى له وه ده كرده وه كه نه و ((نه خير كه س))
 ده بيت بو چوونه ناو يهكيتى بهلام مهلا بهختيار باش له وه تيگه يشت بوو بو نه وهى ببيت

ئىككى كارىگەر روو خاوهن بيگه دەبىت يەككىت يىت ولەناو يەككىت شىدا دەبىت لە
 ئىتلاى شۆرشەو دەستى بە ئاگرىدا جزا كە پىناچىت كە تا ماوہ كارى وادوو بارەبكاتەو
 ئىستا مەلا بەختىار لە ھەرئەندامىكى تىرى مەكتەبى سىياسى يەككىت زىاتر بەباس كىردنى
 رىفۆرم و چاكسازى تەنگەنەفەس دەبىت ھەر ئەوھشە وا لەئاوات شىخ جەناب دەكات لە
 چاوپىكە وتنىكى پشووئى ((لشېن)) دا بلىت ((كۆمەلەو يەككىت لەلوتكەى خۆشەوئىستى
 جەماوەر و سەر كەوتن دابوون ئىمە لەگەل كاك بەختىار رەخنەمان ھەبوو كە چى ئىستا
 بەپىچەوانەىيەو ئەستەمەخەلك باسى ئەوشتانە بكات

تالەبانى، مەلا بەختىار و ئەرسەلان بايز بىدەنگ دەكات

بەلاى مام جەلالەوھە چوونە دەرەوئى ئەم جارەى نەوشىروان مستەفا لە يەككىت
 جىاوازيەكى زۆر نەبوو بايەخىكى ئەو تۆشى پىنەدا بولام تالەبانى ئىستا دەزانى
 ھاتنە دەرەوئى ئەمجارەى نەوشىروان تەنھا ((تۆزان)) نەبووھە چونكە لەگەل چوونە
 دەرەوئىدا كۆمپانىيەكى راگەياندىنى دامەزراندوو ئەمجارەيان لەبرى بىدەنگى بەوتارە
 رەخنەپىيەكانى لەبارەى حىزبوو گۆزان و چاكسازى و نادادى كۆمەلايەتپىيەوھە يەككىت توشى
 ئەو لەرزە توند كىردووھە كەلەناو جەستەى يەككىت دادەگىرىت جگە لەوئى ھاتنە
 دەرەوھەكەشى نەك كۆتاي بەبالى رىفۆرم نەھىنا بەلكو گرۇپى تىرىشى لە يەككىت جىاكر دەوھە
 ھەنوگە بالى رىفۆرم لە بوژانەوھەدايە بەپىيى زانىارىيەكانىش تالەبانى داواى لە رىفۆرمەكانى
 مەكتەبى سىياسى كىردووھە زانىارىيەكانى مەكتەبى سىياسى نەبەنە دەرەوھە بەلىنى ھاوكارى
 كىردىشى پىدان لە بەرامبەردا عمرى سەيدەلى و رىفۆرمەكانى تر داواى بەستنى كۆنگرەو
 كۆتايپىيەن بە ھەمپەنەى مەلا بەختىارىان لەتالەبانى كىردووھە

ھەربەپى زانىارىيەكانى ((لشېن)) ئىستا تالەبانى ((رېئوپىيەكەى خۆرەھەلاتى ناوھەراست))
 بۆ پاك كىردنەوئى يەككىت لە قورواى بالەكانى بەداوى كونە دەرزىيى چارەسەردا دەگەرىت
 ھەر بۆ ئەم مەبەستەش مەلا بەختىارى لەوھەلامدانەوئى نەوشىروان مستەفاو بالى رىفۆرم
 وھستاندووھە ئەرسەلان بايزىشى لەكار راگرتووھە كە ئىشكرىنە لەسەر رىكخستەنەكان بۆ
 وھدەرنانى رىفۆرمپىيەكان كاردانەوئى ئەم دۆخە ئىستا بەسەر ئەندەمان و بەرپرسانى
 ھەردوو بالەكەوھە دەبىنرىت بەجۆرىك ھەردوولايان خۆيان دوورە پەرىز گرتووھە لەسەر
 قسەكرىن لەسەر يەكترى

بەلام سیاسەت و چونیەتی مامەلە کردنیان لەبەرئامبەر بالی ریفۆرم و خودی نەشیروان مستەفادا تەواو لەیەکەووە دوورە بەرھەم سالح تا ئیستا هیچ لیدوانیکی زبیری بەرامبەر بالی ریفۆرم و نەوشیروان مستەفا نەداوە و کاریکی نەکردووە بەرپرسیانی ئەم بالە دلگران بکات جگە لەووی هەلەکانیشی بۆ هیور کردنەووی بار گرژییەکانی نیوان هەردوو بالەکە بەردەوامە هەرچی مه‌لا بەختیار بەپیچەوانەووە رەفتاری کردووە لیدوانی داووە شیوازی مامەلەکردنی بەرھەم سالح بەم شیوێیە بۆ ئەو دەگەریتەووە کە دەزانیت تەمەنی تالەبانی ئەونەوی بەبەرەووە نەماووە و بۆدوای تالەبانیش هەرگیز پۆستی سکرتری بەو رەوانابینریت چونکە ئەو جگە لەووی پەسەند کراری زۆریک لە مەکتەب ساسی و سەرکردایەتی نییە لەگەڵ ئەووەشدا ئیستا خانەوادەی تالەبانی خۆشیان لی نایەت لەم روووەشەووە چەند جاریک بەمام جەلالی و توووە دیاری نەکردنی جیگەرەووە و دووجیگری یەکیتی بەرەو پارچە پارچەبوون دەبات بەلام مه‌لا بەختیار لەکەشیکێ تری سیاسیدایەو دنیایە لەووی کە ئەگەر نەوشیروان بگەریتەووە ماناواوی پیدەکریت لە یەکیتی

کۆتای یارییەکە چاودیرانی سیاسی پیمان وایە گەمە سیاسییەکانی مه‌لابەختیار لەم سی ئەنجامە بەدەرنییە

لیپرسراوی دەستەوی کار گیری مەکتەبی سیاسی

ئەمەش لەکاتیکدا دەبیت ئەگەر هاتوو کۆنگرەوی داهاوتوی یەکیتی کۆنگرەوی پاکسازی بیت لە ئەندامان و لایەن گرانی بالی ریفۆرم کەبە هەلکردنی گلۆپی سەوز لەلایەن مامەووە دەکریت ئەوکاتە بیئومید دەبیت لە گەرانهووی نەوشیروان مستەفا ئەم ئەگەرە کاتیک لە واقع دەچەسپیت کە. دڤوئاد مەعسوم بەلینەکەوی جیبەجی بکات بۆ وازھینان لە مەکتەبی سیاسی لە کۆنگرەوی داهاوتوواو. د.کەمال فوئادیش - ئیستانەخۆشەو یاریزانیکی موسابی گۆرەپانەکەپەو دەستە بەرداری پۆستی لیپرسراوی دەستەوی کارگیری مەکتەبی سیاسی بیت چاودیری سیاسی ئەووی روون کردووە لە حالەتیکی وادا مه‌لا بەختیار هەژمونی بەسەر یەکیتیەووە کەم دەبیتەووە((چونکە مه‌لا بەختیار زیاتر هەولی پۆستی داووەو کاری لەسەر تەکەتولیکی تاییبەت بەخۆی نەکردووە)) ئەوچاودیرە سیاسییە دەپوت((هیزی مه‌لابەختیار لەمەکتەبی ریکخراوەکاندایە کە(۲۰۰۰) ئەندامی هەپە)) چاودیریکی تری

سختی لهوه دهكردهوه كه به ((دارينى له پۇستى مه كتەبى ريكخراوه كان مه لا

به چىبار ده چىته ميژوووه

خه ونه ديرينه كانى مه لا به ختيار ((سكرتيرى))

ئەمەش لەكاتىكدا دەبیت كەنەوشیروان مستەفا نەگەریتەوه كۆسرهت رهسولیش بههوی نەخۆشییه كهیهوه دەستبەردارى یه كیتی ببیت بهوپییهش ئەم باله له دواى كۆسرهتهوه كه سىكى تر نییه جیگه كهى كۆسرهت رهسولى پىپرېكاتەوه كه سىكىشى نییه بۆ جیگه كهى تاله بانى چانسى مه لا به ختیار خراپى نەهیناوه له وهدا به به راورد به به رههم سالح له بهر دل شیرین تره له نیوو خانەوادهى تاله بانیدا ئەمەش رەنگه هۆكاره كهى په یوهندى به و زهواجهوه هه بیت كه له نیوان خانەوادهى تاله بانى و خانەوادهى مه لا به ختیاردا هه یه به تايبه تى ئەگهروهكو نوینهرى بنه ماله قبولبكریت له مباره یه وه چاودىریكى سیاسى وتى ((دورنییه هه مووباله كانى ناو یه كیتی قبولى بكهن وبۆماوه یه كى كاتى بكریت به سكرتیر تا ئەوكاتهى به ته واوى قوباد ئاماده دەبیت نمونهى ئەم جۆره دەستبه سه راگرتنانهش له میژوودا زۆرن

سكرتيرى سه رى ده خوات

مام جهلال هه میشه كار له سه ر راگرتنى بالانسى كاره كتەره كانى ناو حیزبه كهى ده كاتتا به ئاسانى بتوانیت بیانجولینیت و ئاراسته یان بكات تاله بانى له م رووه وه به ئەزموونىكى سه رنجراكیشه وه گه مه دهكات هه وله سه ركه وتوووه كانى له قووت كردنه وهى جهبار فه رمان و كۆسرهت رهسول له به رامبه ر نهوشیروان مسته فادا له دواى كۆنگره ی یه كه مه وه وهینانه وهى فه ره میدوون عه بدولقادر وملازم عم ریش بۆ ناو موكتەبى سیاسى بۆ كه م كردنه وهى ده سه لاتى جهبار فه رمان وكۆسرهت رهسول هه ر بۆ ئەو مه به سه ته بوون به لام هه ریه ك له و دووبه رپرسه ((جهبار فه رمان و كۆسرهت رهسول)) ئیتر له وه دەرچوو بوون كه ئەمان ((فه ره میدون و ملازم عمر)) ریه گه یان پىبگرن جهبار فه رمان و كۆسرهت رهسول بوون به دووبالى تیژوو به یى تاله بانى كه سیان نه یان ده توانى ئاسان بالى ئەوى تریان بقرتینن ئەوه بوو كاتيك ترسى له ت بوونى یه كیتی دروستبوو تاله بانى كۆسرهت رهسولى كرده براوه بۆ مه لا به ختیاریش رەنگه دۆخه كه جیاواز نه بیت وئەو خه ونه ی كه مه لا به ختیار ده میكه سه رى بۆى ده خوریت دوورنییه سه رى خۆى بخوات.

دوای تۆمەت بار کردنی لە لایەن یەکییتی و پارتییەوه نەوشیروان مستەفا نەرشیفی دەزگای زانیاری بەکار دەهینیت بۆ وەلام دانەوه

ئشین

بەر لەوهی لە لایەن کۆمسیۆنی بالاوه درگای پروپاگەندە ی هەلبژاردن بکریتهوه بەسەر هەتایەکی پرله توندوتیژیەوه شەری راگەیانندی هەلبژاردنەکان دەستیپیکرد سەر هەتای ئەوهە لە هەتەش لە لایەن یەکییتی نیشتمانی کوردوستان و پارتی دیموکراتی کوردوستانەوه لەئاستی کادیسانی وەسەتیدا لەو پەری توندیدا دەبیریت بەتایبەتی بەرانبەر نەوشیروان مستەفا و لیستەکە ی

ئشین: لەمانگی رابردودا لەگەل تۆمارکردنی ناوی لیستەکاندا نەوشیروان مستەفا هەموو لایەکی تووشی موفاجەئەکرد کاتیک وەکو یەکەم کیانی سیاسی بەناوی لیستی گۆرانەوه بەدرووشمی مۆمیککی گر پرتەقالی و کە لەسەر رووتەختیکی مۆر نەخشینراوه ناوی لیستەکە ی لە کۆمسیۆنی هەلبژاردنەکان تۆمارکرد هەر وەکو مەلا بەختیار و تەببیزی مەکتەبی سیاسی یەکییتی بەرۆژنامە ی ((نە لەه یاتی)) وت لیستی نەوشیروان مستەفا بە لای یەکیتیەوه موفاجەئەبوو سەرەرای توندی ئەو هەلەتە راگەیاندانە ی کە بەم دوایانە دا راستە خۆ دەکریتە سەر نەوشیروان مستەفا و ئەوانە ی لەگەلیدان لەم رووهوه کە نالەکانی راگەیانندی پارتی بەتایبەت زاگروژ تیشی پشکی شیری بەردەکە ویت لەسەر زاری چەند بەرپرس و وکادریکی راگەیانندی خۆ ی و یەکیتی نەوشیروان مستەفا یان بە ((پپا و کوژ)) و هەلگرسینەری شەری ناوخۆ و تیکدانی ئەزمونی سەرۆکی هەریمی کوردوستان و ئازاوەگیری تەنانەت وەسفکردنی هاوریکانی راستە خۆ بەوشە ی ((د)) تۆمەت بارکرد بەلام لەبەر امبەر ئەم هەلەتە نووییە ریکخراوە ی راگەیانندی یەکیتی و پارتییەوه هەتا ئیستا نەوشیروان مستەفا و دەزگا ئیعلامییە کە ی وەلامیکیان دەر نە بریوووە ناشزانریت کە بیدەنگییان لەبەرانبەر ئەم بارودۆخە بە کوی دەگات؟

نەوشیروان مستەفا وەلامدەداتەووە؟

هەرچەندەتائیسنا نەوشیروان مستەفا بیدەنگی هەلبێژاردوو هەلبەرانبەر ئەو هەرشانەى کەدەگرینه سەرى بەتایبەتى ئەوانەى کەپەپەيوەندیان بە میژووی سیاسی رابردووی ئەووەو ههیه له‌ناو یه‌گیتیدا

تەنانەت لەم هاوکیشەپەدا لەپیناو ناشرین کردنی نەوشیرواندا بەبى ئەو‌وى بەخۆى بوزانیت خەریکی هەلدانەووە وەسفرکردنی میژووی ناشرین کردنی خۆیەتى کەئەوکاتە هەم نەوشیروان مستەفا هەم تالەبانى وئەوامەى تریش پشکی شیریان لەوناشرینیانە بەردەکەویت

یه‌کیک لەوبابەتانەى کەچاوەرى دەگریت وەکو بانگەشەى هەلبێژاردن بەرانبەر بەنەوشیروان مستەفا بەکاربیت تۆمەت بارکردنیەتى بەکوشتنى ناوخۆى و ناو یه‌گیتى وشەرى نیوان یه‌گیتى و حیزبەکانى دیکە لە شاخو شاروو بەرپرسیاریتی لیژنەکانى ئیغتیالات لەناو شارەکاندا ئەگەر ئەم بابەتە لەباسکردنیەو وەکو بابەتى گشتى وردببیتەووە بۆناو‌دیاری کردنی رووداوەکان بەناونیشانى وردەووە ئەوکاتە شەرى پروباگەندەى هەلبێژاردن دەکەویتە قۆناغیکى دیکووە کەئەستەمە تەنیا لە شەرى ساردا خۆى بگریتەووە ئەمەش تەنیا لەبەر یه‌کیک هۆى سادە کەپەپەيوەندى بەخودى نەوشیروان مستەفاو ههیه ئەو‌یش ئەو‌میه کە نەوشیروان مستەفا پیاویکی وردو دیکۆمینتارییەو خاوەنى ئەرشیفیکى دەولەمەندى شۆرشە کەئەگەر ببیەویت بەکاربەهینیت کارتى وای تیدایە کە دەتوانى ناگر لە خەباتى رابردوویان بەریدات بۆ هەتا هەتایە میژوویان بخاتە ژیر پرسیارەووە جگە لەمانە نەوشیروان مستەفا هەتا ئەم دواپیانە لەریگەى دۆستەنزیکەکانى خۆیەووە ئەرشیفیکى دەولەمەندى دەزگای زانیاریشى لەبەر دەستدایە بەلام نازانریت کەى نەوشیروان مستەفا ناچار دەبیت دەست بۆئەم ئەرشیفە نەهینیە دەبات و لەبەرانبەر نەیارەکانیدا کاتەکانى ئاشکرا دەکات؟

جگە لەمانە ئیسنا نزیکەکانى ئەودەلین ئەگەر بریاربیت نەوشیروان مستەفا خاوەنى هەمووشەرەکانى یه‌گیتى بیت و ئەو میژووە هەموى لەسەر ئەو حیساب بیت کەواتە شەهیدەکانى یه‌گیتى هەموویان دەبنە مولکى ئەو چونکە لەسەر فەرمانى ئەو بەشداری شیریان کردووە لەشەردا کوژراون بەپى نوسینیک کەلەسایتى((چاودیری)) مەلا بەختیاری

راستیانه به خهك دهلین که چۆن نه شیروان مستهفا له شهري ((پشت ناشان)) دا
 به لگه ی فیدیوی وزیندانی له بهر دهستدایه که ئیوارهی پیش ئه ورۆژه مام جهلال
 له گوندی ((قوله هه رمی)) به راوه شانندی گۆچاکه یه وه فه رمانیکرد که ((بچن ته فروتونایان
 بگهن)) سه باره ت به شه ره کانی ناوخوی نیوان یه کیتی و پارتی و ریککه وتننامه کان
 نه و شیروان له ئه رشیفه کهیدا نه و نده ی به لگه له بهر دهستدایه له سه ر دیوی ناووه ی
 رووداوه کانی نه و ماوه یه هه مو لایه ک توشی شوک دهکات به لام نایا شه ره که ی دهگاته ئاستی
 وتنی هه مووشتیکی؟ ئه مه نه و په رسیاره یه که ده بیت جاریک ره چاوبکه یین

کی ده بیته کاندیدی نه و شیروان مسته فا؟

قورسترین تاقی کردنه وه له م قوناغهدا له بهر ده م نه و شیروان مسته فا دا دیاری کردنی
 لیستی پالیوراوه کانیه تی ره نگه هه ر ئه مه ش ناینده ی خو ی و ره وته که ی به لایه کدا بخت
 ئه مه ش له بهر ئه وه ی نه و ناراسته یه ی که نه و سه ره ژکا یه تی دهکات ئاراسته یه کی فره
 جه مسه روو جوړاو جوړه که ده بیت ره چاوی بکات به تاییه تیش له بهر ئه وه ی ئه م لیسته خو ی
 له چه ند گروپیکی جیا جیا بیکدیت که به شیکیان نه و شیروان مسته فا و کۆمپانیا که یه تی
 نه وانیه ی راسته خو له گه ل خویدا هاتنه دهره وه کاریان له گه ل کرد به شیکی دیکه یان چوار
 ئه ندام مه کته ب سیاسییه که ی بالی ریفۆرمن که بیگومان ده بیت نه وانیش رکاندیددی خو یان
 هه بیت به شیکی دیکه شیان نه و ئه ندام سه رکر داریه تی و کادیره حیزببیانه ی که هه تانیستا
 له ناویه کیتیدا ماون به لام له گه ل ئاراسته ی نه و شیروان مسته فادان و ره نگه له ساته وه ختی
 هه لباژردندا به ته واوی خو یان یه کلا بکه نه وه به شیکی دیکه یان گروپی ((ره گا)) ه
 که بیگومان ده یانه ویت نوینه ریان هه بیت له و لیسته دا ئاراسته یه کی دیکه ش نه و نوخبه
 رۆشنیرییه یه که باوه ریان به پرۆژه که ی نه و شیروان مسته فاهه یه وه کو پرۆژه یه کی سیاسی
 گۆراخواز نه وانیش ده یانه ویت نوینه رایه تی خو یان جیا وازبیت له و ده موچاوه سیاسی و
 عه سه که ریانیه ی که وه کو کاندیدی ئه م باله دیاری ده کرین هه ربۆیه تانیستا نه و شیروان
 مسته فا نه یه توانیوه بریاری یه کلا که ره وه له م بابه ته بدات و رای خو ی له سه ر کاندیده کانی
 که بۆ هه لباژردن له شارو قه زاو ناحیه کان پیکه یینان و بدات به لام له گه ل ئه مانه شدا چاوه ری

دەنگ دەھنیا یەك كەس كەبیریاری كۆتای دیاری كردنی كەسەكانی لەلابیت ئەویش خۆی دەوشیروان خۆیەتی ئەویش لەبەر یەك خالی گرنگ كە دوواتافیكردنەوێ ژیانی سیاسی خۆیەتی ھەربۆیە دەبیت خۆی تەحەمولی ئەنجامەكەى بكات

خۆكاندیدی كردن

لەم سەرۆبەندەدا ئەوێ كە تیبینی دەكریت دیاردەى خۆكاندیدی كردنە لەلایەن خەلككێكەوێ یان كەسانىكى نزیكى خۆیانەوێ كەوا دەردەخەن لەلایەن نەوشیروان مستەفاوێ دیاریكراون وەكو كاندیدی لیستەكەى لەراستیدا بنەماى راست و دروستى نییە ھەندىك لەمانە لەوانە كە ھەزەدەكەن لەریگەى ئەم بانگەشانەوێ ناوى خۆیان بەدەن بە گوى نەوشیروان مستەفاوێ ھەندىكى دىكەشیان مەبەستیان لىی خۆدەرنەخستەن بەلام لە ھەموو مەترسیدارتر بەشێك لەمانە مەبەستیانە لە ریگەى بلاوكردنەوێ ئەم بانگەشانەوێ خۆیان بەخەنە مەزداى نیوان بالەكانەوێ ھەتاكوو خەتى گشتى بە نرخیكى زیاتر بیانكریتەوێ بەھەر حال ئەو كەسەى كەدوآجار دەبیتە پالیوراوى لیستەكەى نەوشیروان دەبیت كەسێك بىت بەتەواوى بەرى دلى نەوشیروان مستەفا بگریت و ئەو بۆ خۆى پەسەندىبكات

ئایا نەوشیروان دەنگ دەھینیت؟

بەپىی زانیارییەكانى لىقین نەوشیروان مستەفا بە دوو كىانى سیاسى جىاواز بەشدارىكردووە ھەركىيانىكىان (٧٥٠) ئىمزاى بۆ كۆكردۆتەوێ مەبەستى نەوشیروان مستەفا لەم كارە ئەوێ كە ئەگەر كۆمسیۆن لیستە فەرمییەكەى نەوشیروانى بە ھەر بىیانویەك رەتكردووە ئەوا بەلیستى دووھمى ((كە لیستى سىیەرە)) بەشدارى دەكات بەم شیوێش خۆى لە تەلزگەى كۆمسیۆن رزگاردەكات ئەگەر ھەردوو لیستەكەش بىكیشە دەرچون ئەوا لەكاتى راگەیاندى ھاوپەیمانى نیوان كىانە سیاسییەكاندا ھەردوولىستەكە لەژىر یەك ناودا كۆدەبنەوێ نەوشیروان مستەفا ئاراستەكەى ھەرچەندە ددان بەوێ دەنێن كە لە رووى رىكخستەنەوێ لەناو رىكخستەكانى یەكیتیدا لەسلىمانى لاوازن بەلام بىیان وایە لەرووى جەماوەرپیەوێ لەسلىمانى بەھىزن و دەتوانن دەنگى خەلكى نارازى و بى لایەن و تەنانەت ئۆرگانەكانى خواروێ رىكخستنى یەكیتى بەینن بەتایبەتى لەرووى سۆزدارىیەوێ ھىشتا بىكەى رىكخستنى یەكیتى سۆزدارىى خۆى بۆ نەوشیروان مستەفا لەدەستەداوێ لەحالەتى دابەزىنى پارتى و یەكیتیدا بەیەك لیست لەبەرئەوێ ژمارەى كورسىیەكانى یەكیتى مسۆگەرن ھىچ دوور نییە بىكەى جەماوەرى یەكیتى كە تارادەییەكى زۆر بىزارە لە كوتلەبازى ناو ھىزبەكە دەنگى خۆیان بە قازانجى نەوشیروان مستەفا بەخەنە سندوقى

دەنگەکانەوه بەم پێیە چاوەروان دەکریت لیستی گۆزان بێتوانیت زۆرینەیی دەنگەکانی سلیمانی بۆ خۆی مسۆگەر بکات بەلام ئەوەی رویداوه ئایا یەکیتی و پارتی بە ئەجەمەکانی رازیدەبن؟ ئایا ریکەوتنی ستراتژی لەنیوان یەکیتی و پارتیدا هەلنەوێشیتەوه؟ پارتی وەکو تاکتیکیکی سیاسی سەیری ئەم بابەتە ناکات؟

چۆن پارتی رازیبوو کورسییەکان لەگەڵ یەکیتی بەش بکات؟

لەدوای ئەوه چەند بەرپرسیکی پارتی رایان گەیاندا کە مەرج نییە کورسییەکان لەنیوان یەکیتی و پارتیدا وەکو یەک دابەش بکەین چونکە ئەو شێروان مستەفا دەنگەکانی یەکیتی دەبات یەکیتی نیشتمانی کوردوستان لەسەر زاری وتە بێژی رەسمییەوه بەخیرای بەرپرچی ئەم لێدوانەیان دایەوه هیندەیی نەمابوو لیستی هاوبەشی یەکیتی و پارتی بەر لە هەلبژاردن یەکیکەت بەلام دوا کۆبونەوه یەکی نیوان تالەبانی و بارزانی ئەم مەسەلە یەکیکەت کرایەوه تالەبانی رایگەیاندا کە بیریاریان داوه کە بە یەک لیست بەشداری هەلبژاردنەکان دەکەن بەلام لەپشت ئەم ریکەتە نەینییەک هەیە کە تانیستا پارتی یەکیتی باسیان نەکردوه رەنگە و روژاندنی ئەو پرسیارە (پارتی چۆن رازی بوو کورسییەکانی لەگەڵ یەکیتی بەش بکات؟) لەو هەلامی راستەقینە نزیکمان بکاتەوه بەتایبەتی دەوتریت کە تالەبانی بە مەکتەبی سیاسی و تۆوه ئەگەر بەتەنیاش بیت لەگەڵ پارتیدا ریدەکەویت

رەنگە لەپشت ئەم ریکەوتنەوه بەلینیکی جینتلمانی لەنیوان یەکیتی و پارتیدا هەبیت کە لەدوای هەلبژاردن یەکیتی دەستبەرداری پۆستی سەرۆکی حوکمەت و سەرۆکی هەریم دەبیت و ئەو دوو پۆستە دەداتە پارتی ئەگەرچی پۆستەکانی خۆی لە بەغدا ئەگەری لە دەستدانیان زۆر نزیکە

یەکیتی دەمانچە و کۆمپیوتەر دابەش دەکات

بەم دوا ییە یەکیتی نیشتمانی کوردوستان لەولاتی کرواتیا (5) هەزار دەمانچە و (5) هەزار سەعاتی لەسەر بەشە بودجەیی سلیمانی گریوه بە نیازە لەکاتی هەلبژاردندا وەکوو دیاری هەلبژاردن دابەشیان بکات هەر و هە یەکیتی لەسەر ئاستیکی بالای هەلەتی هەلبژاردن دەستپێکردوه لەم رەوشەوه لەماوهی تەنیا یەک مانگدا زیاتر لەچەند جار یەک تالەبانی و ئەندامانی مەکتەبی سیاسی ئەو پرۆژەیان پیشیلکردوه کە بۆخۆی بۆجیا کردنەوهی حیزب لە حوکمەت پیشکەشی کردوه چونکە چەند جار یەک خویندکاران و فەرمان بەران و مامۆستایانی زانکۆی بۆ کۆبونەوهی حیزب بانگکردوه دەوامی فەرمیشی بۆ وەستسراوه.

گۆچانهكهی تاله بانى له هيمای باوهر به خۆبوونهوه بۆهيمای سازشکردن

هيمىن باقر

گۆچان له مێژووی سیاسى تاله بانیدا هه لگرتنى چهندين ئهركى جياواز بووه ههر له قوناغىكى تىكۆشانى تاله بانیدا گۆچان ئهركىكى هه بووه له هيمای شۆرشگيريه وه تا هيمای زهبروزهنگ و دواتریش سازشکردن

یهكهم دهرکوته وهی تاله بانى له دواى شكستی شۆرشى ئهیلول و دامهزراندنى یهكیتی نیشتمانى كوردستان به جله كوردیه خاكیه كهی بهرى جامانه رهشه كهی سهرى و گۆچانه كهی دهستییه وه بوو تاله بانى له دواى دروستبونى یهكیتی هاته وه نه له فرۆكه خانه ی نيو دهوله تى دابهزى نه گاردى پاسه وانى به دوا و بوو تاله بانى كه گه رایه وه ولات نه قات و بۆینباخى ئه وروپى پۆشيبوو نه له سه یاره ی مۆدىل بهرز دابهزى ئه وكه هاته وه به خۆی و گۆچانه كه یه وه له كوستانه كانى قهنديله وه هاته خواره وه هه لگرتنى گۆچان له و ساته وه خته دا بۆ تاله بانى نیشانه ی پشت به خۆبهستن بووه بۆ تاله بانى چونكه له و سه فه ره میدا تاله بانى ته نیا به گۆچانه كه ی دهستییه وه سه فه رى رى هات و نه هاتى نیوان سى دهوله تى گرت به روو به یى سوود وه رگرتن له ئوتومبیل و لاخى سواری چیاو دهشت و رووباره كانى برى و له سوریا وه گه یشته وه چیاى قهنديل له كوردستان ده وركه تنى تاله بانى به گۆچانیه كى دارینى شوانكاره وه له وساته وه خته دا بۆ خۆی به شیک بوو له كاريزماو به شیک بوو له كه سیتی تاله بانى شۆرشگيرى خاكى نیو چینی زه حمه تکیشى كۆمه لگه یه وه هه م ده یسه لماند تاله بانى كه سایه تیه كى به هیزی باوهر به خۆیه راسته ئه و كاته ی كه تاله بانى هاتۆته وه كۆمه له و شانه چه كداره كانى ريكخستوبوو وه چهنده یزیه كى پيشمه رگه ی دروست كرده بوو به لام شۆرشى راسته قینه ئه و كاته ده ستى بیکرد كه سه ركرده كاريزما كه به خۆی و گۆچانه كه ی دهستییه وه به و په رى باوهر به خۆبوونه وه خۆی كرده وه به ولاتدا ئیمه نازانین تاله بانى ئو گۆچانه ی ماوه یان نا؟ به لام دهمانین ئه و گۆچانه به شیکه له مێژووی یهكیتی و به شیکه شه له مێژووی شه خسى خودى تاله بانى چونكه خاوه نى مێژوویه كى جياوازی كه سیتی تاله بانیه

بەم گۆچانەوه وەك سەرگردەیهکی سادە هەژاردۆست باوهر بەخۆ بیشت وپەنا نزیك لەپیشمەرگەو جەماوەردەو دەردەكەویت ئەوانەى تالەبانى لەنزیكەوه دەناسن نامازە بۆئەودەكەن كە گۆچان لەمیزووی سیاسى تالەبانیدا زۆربەى جار نامادەپى هەبوو

لەسەردەمىكى باشترا بەتایبەتى سالانى هەشتا ئىدى گۆچان لەلای تالەبانى ئەركىكى دىكەى هەبوو ئەویش بەكارهینانى بوو لە تەمىکردنى ئەوانەى لەبىرپارەكانى خۆى حیزب دەردەچون هەندىك جار ئەولیدزانە بەجۆرىك بوو كە دەست و سەرىشى شكاندوو لەمەشدا تالەبانى دەستتەپاراستوو لەبەكارهینانىدا بەرانبەر ئەندامانى ئاستە بالاكانى حیزب ئەنانەت تا مەكتەبى سیاسىش ئىدى لەمەوبەدوا گۆچان لای تالەبانى سیفەتیکى دىكەى وەرگرت كە لەئامرازى ئىدارەکردنى حیزب بوو واتە ئىدارەکردنى حیزب لەرىگەى گۆچانەوه

بەم هۆیه شەوه گۆچانەكەى تالەبانى ئەركە سەرمتایبەكەى لەدەستدەدا وەكو رەمزى بەكارهینانى توندوتیژى هاتە ئەژمار ئىدى دەبوو هەموان بەوورپایبەوه مامەلەبەكەن بۆئەوهى خۆیان خۆیان لەگۆچانەكەى تالەبانى بپاریزن كە بە هەموو هیزى خۆیهوه لە كاتى ئاسایى و نائاسایى لەهەموو شوپىنىكدا دەیوێشان

گۆچانەكەى تالەبانى لەم سەردەمەدا رۆلىكى ئىجگار گەورەى بىنى لەكپکردنەوهى ئۆدەنگەنەپارانەى كە لەناو حیزبدا دروستبووبون ئەگەر گۆچانەكەى تالەبانى نەبواپە رەنگە هەرزوو چەند دەختىكى ئایدۆلۆژى جیاواز یەكیتیان لەتەكرداپە

لەم سەردەمەدا تالەبانى لەرىگەى گۆچانەكەیهوه بیدەنگییهكى گەورەى دروست كرد لەناو كۆبونەوهكانى مەكتەبى سیاسى و كۆبونەوه حیزبیهكانى دىكەدا بەجۆرىك ئىتر زۆركەس زاتى دەربرىنى رای راستەقینەى خۆى نەبوو لە بەردەم تالەبانیدا

تالەبانى بە خۆى و گۆچانەكەیهوه رۆلى باوكىكى توورەى دەبىنیت كە لەبىناو پاراستنى خیزانەكەیدا توندوتیژىیهكى رادە بەدەر بەگاردەهینیت راستە یەكیتى لەبەنەمادا و بەپى پرنسىب هیزىكى فرە مینبەرى فرە ئایدۆلۆژى دیموكرات بوو بەلام گۆچانەكەى تالەبانى بەرەبەرە ئەم هیزە گۆرى بۆ هیزىكى یەكرەنگ و یەكدەنگ و یەكنايدۆلۆژیا ئەوگۆچانە هەموو رەنگەكانى دىكەى سەرىنەوه تەنیا (یەكیتى ناو یەكیتى) نەبیت ئىدى ئەم سیفەتە لەسەردەمىكى دواتردا تالەبانى بەخۆى و گۆچانەكەیهوه كرده دىكتاتوربەسەر تەواوى

حیزبەگەیهو بەپێچەوانەى ئەم سێفەتەو تالەبانى لەدەرەوێ حیزبەگەى دیموکراسى وگىانى لیبوردن و قولکردنى بەرانبەرە تەنانەت لە پۆستە سێدییهگەیدا لەبەغدا سێفەتى لیبوردەى ئەو وەکو سەرۆک کۆمارىک و رادەى دیموکراسى بوون و سەنگەراوانى ئەو دووژمنەکانىشى سوودیان لیوەر گرتووە ئەو لەدەرەوێ حیزبەگەیدا خاوەنى هەمووسێفەتیکە بەلام هەرگیز نەیتوانیو بەرانبەر هاو حیزبیهکانى خۆى بەم جۆرە رەفتاربات بەجۆرىک ئەگەر تالەبانى بۆ خۆشى رێگە بدات کەس زاتى قسەکردنى نەبوو تەنانەت لەو کۆبوونەوانەشدا کەتالەبانى بواری هەلسورانى گۆچانەگەى نەبوو لەکاتى قسەکردنى ئەوانەدا کەبەدلى ئەونەبوو لەبرى گۆچانەگەى قسەیهکی سویری وەهای هاویشتوو کەلەنازارى

گۆچانەگەى زیاتر بوو

ئەمەش وایکردووە ئەوانەى لیئىزىکن نەویرن رای خۆیان بلىن بەلکو زۆرکات نەشيان توانیو راستیهکانى پىبلىن بۆنمونه ئەو کەسانەى لەگەلىنى تەنانەت ئەو رووداوانەشى لیدەشارنەو کەناخۆشن وتالەبانى پىان بىزار دەبیت ئەونوسىنانەى لیدەشارنەو کە رەخنەدەگرن و لەبرى ئەو هەمیشە ئەونوسىنانەى دەخنەبەردەست کە پىداهەلدان و ستایشیدەکەن ئەوکاتىک کەلە زانیاریهکانى بەردەستیهو دەروانىتە ولات دەبىنیت دنیا شامى شەریفەو هەموولایەک ستایشدەکەن لەکاتىکدا ئەگەرئەو گۆچانە بهیلىت ئەوا ھۆکارەکانى دەتوانن وینەیهکی دیکەى بارودۆخەگەى نیشانبدن

ئىستاش کەتالەبانى تەمەنى نزیکەى ۷۵سالە گۆچانەگەى دەستى گۆریو بە گالۆکیکی ئەستور ئەگەر گۆچانەگەى دەستى لەسەرەتادا رەمزی بە هیزوو باوهرى بەهیزی ئەو بووبیت بە شۆرشەگەى ئەوا ئىستا گالۆکەگەى دەستى رەمزی پىربوون و لاوازبونى ئەو و لەدەستدانى متمانیه بەئایندە گۆچانەگەى دەستى تالەبانى یارمەتیدەدات بۆ ئەوێ هەنگاوەکانى خىراتر بۆ پىشەو بەنیت بەلام گالۆکەگەى دەستى کەزىاتر خۆى داو بەسەرىدا ھۆکارىکە بۆ ئەوێ لەسەرى بیهیلىتەو ئەوێ گرنگە ئەوێه جیاوازیهکی گەرە هیه لەنیوان تالەبانى و سەردەمى گۆچان و تالەبانى سەردەمى گالۆکدا کەشایانى تىبىنکردنە تالەبانى لەسەردەمى گۆچاندا تالەبانیهکی یاخى پر لەهیاو ئاوات و هیزو داواى گۆران دەکات بەلام تالەبانى سەردەمى گالۆک تالەبانیهکە کەلەسەر کورسى سەرۆک کۆمار دانیشتوووە لەبرى گۆران خەرىکی پارىزگارىکردنە گۆچانەگەى تالەبانى لەسەرەتای

شۆرشى نويدا نيشانهى گۆرانكارى بوو بهلام گالۆكهكهى تالهبانى لهئىستادا نيشانهى
 ننه تالهبانى لهسهردهمى گۆچاندا بهخۆى وبهركه خاكىيهكهيهوه
 هاتهناو پيشمهركهوه لهنزىكهوه لهگهليان بووبهلام تالهبانى و سهردهمى گالۆك دووره له
 خهلكهوه ههست بهئازارهكانيان ناكات رۆلى گۆچان لهم ناوهنداندا خاكىكردنهوهى تالهبانى
 بوو وهكو كورىكى چىنى ههزارى ميللەت وهلى رۆلى گالۆك لهم نيوهندهدا دورخستنهوهيهتى
 له خهلك وهكو ئاغا و دهرهبهگىكى دوور لهخهلك تالهبانى لهسهردهمى گۆچاندا بى پشت و
 پهناو به پشت بهستن به ميللەتهكهى بهپىچهوانهى خواستى ههموو دنياوه دهستى دايهوه
 شۆرش و دروشمى (يان كوردوستان يان نهمان) و (يان كهركوك و خانهقين يان تاماوين
 ئهجهنگين)ى ههلبى كهچى تالهبانى لهسهردهمى گالۆكدا ههر رۆژه لهولاتىكى دزه كورد
 ليدوانىكى نهخواز او دهدات رۆژىك لهتوركيا دهليت (سهربهخۆى خهياى ناوشيعره) و رۆژىك
 له كهركوك داوا دهكات ((كهركوك شارىكى تهوافوقى بيت)) رۆلى گۆچان لهم نيوهدا رۆلىكى
 پۆزهتيفه و زياتر وهكو هيزى بروابهخۆبون و متمانه و پشتبهخۆيهستن دهرهكهويت وهلى
 رۆلى گالۆك رۆلىكى نيگهتيفه و زياتر وهكو نيشانهى پشت بهستن بهوانى تروو لهدهستدانى
 متمانه به ميللەت دهرهكهويت تالهبانى لهسهردهمى گۆچاندا شۆرشگىرىكه دعتوانيت
 داستانى گهوره تۆماربكات دعتوانيت شۆرش ميللەتيك لهداوى ههرهس زىندوبكاتوه
 دعتوانيت سهربهپرشتى رابهرين بكات دعتوانيت كوردوو كيشهكهى بگهيهنيتته گهورهترين
 مهحفهلى دنيا وهلى تالهبانى لهسهردهمى گالۆكدا لاواز و نهخواز او رۆلى خۆى نيشانهدا
 لهكاتىكدا ههموو كوردى توركيا داواى ليدهكهن نهچيت بۆ توركيا ئهوبهگالۆكىكهوه پيشى
 عهبدولا گبول دهكهويت وسهردانى گۆرى ئهتاتورك دهكات لهكاتىكدا ههموو كوردىك له
 ناخهوه رقى له رهفسهنجانى دهبيتتهوه ئهوه بهگالۆكىكهوه داويدهكهويت و به((نيعمهتيكى
 خوا)) وهسفیدهكات رۆلى گۆچان لهم نيوهندهدا نيشانهى كهسىتى بههيزى تالهبانىيه بهلام
 رۆلى گالۆك نيشانهى خۆبهدهستهوهدان و سازىشكردى تالهبانىيه تالهبانى بهخۆى و
 گۆچانهكهيهوه كه دهركهوت ئومىدى شۆرشى لهناو كوردى ههر چوار پارچهكهى
 كوردوستاند دروست كرد چونكه دهركهوتنى ئهوه لهرۆچىكدا بوو كه كورد لهههر چوار
 پارچهكه نووزهبهكى لاوازى مابوو وهلى لهم رۆدا تالهبانى بهخۆى و گالۆكهكهيهوه كاتىك
 بهپىچهوانهى ههستى گشتى مرۆفى كوردوهه ليدوان دهدات خهريكى بئومىدكردى
 مرۆفى كورد نك له چوارپارچه بهلكوولو ههموو جيهاندا.

من جه لال تاله بانيم هينايه ناو كايه‌ي سياسييه وه

فه‌رمان عبدا‌لرزاق

له‌ودا‌يداردا له‌گه‌ل (لقين) كه‌به‌ر له‌مردني له‌گه‌ليدا سازكراوه فاتيح ره‌سول ئه‌ندامي مه‌كته‌بي سياسي پيشوي حيزبي شيوعي كوردستان ناماژه به‌وه‌ده‌كات كه‌ئه‌و جه‌لال تاله‌باني هيناوته ناو كايه‌ي سياسييه وه ئه‌وه‌ش ده‌ليت كه‌نه‌وشيروان مسته‌فا به‌هوي كاره توندروه‌ويه‌كانيه وه كه له رابردوودا ئه‌نجامي داون ناتوانيت له پرۆژه‌كاني داها‌تويدا سه‌رگه‌وتوبيت و له هه‌مان كاتيشدا ده‌ليت حيزبي شيوعي كوردستان هه‌رچي زوه ده‌بيت واز له پاشكوپه‌تي به‌ينيت

فاتيح ره‌سول وه‌كوپه‌كيك له‌به‌شداربواني رووداوي (قرناقه‌و پيش‌تاشان) و كاره‌كته‌ريكي رووداوه‌كه ناماژه به‌وه‌ده‌كات كه ده‌ستدريزيه‌كي زوركراوته كه‌رامه‌تي مرؤف و په‌كيتيش به به‌رپرسياري په‌كه‌مي رووداوه‌كه ناوده‌بات ((به‌برواي من هيزه نيش‌تيماننويه‌كاني وه‌ك په‌كيتي و شيوعي وپارتي هه‌والگيري ئيراني و هه‌والگيري عيراق گشتيان به‌رپرسياري بون له‌وكاره‌ساته‌و رۆليان هه‌بووه ئيمه په‌كه‌م ده‌سته‌بوين كه‌به‌فري فه‌نديلمان شكاندوو ريگانان كرده‌وه ئه‌وه‌ي كه زور شتيكي ناخوش و ناروا بوو برياره كاك نه‌وشيروان مسته‌فا بوو كه هاوري خومه ژماره‌يه‌كي زوري زيواني كوژران كه‌شتيكي زورناره‌واو نابه‌جيبوو هه‌روه‌ها ده‌ستدريزيه‌كي زوركرايه سه‌ر كه‌رامه‌تي مرؤف به‌رپرسياري په‌كه‌مي ئه‌وكاره‌ساته په‌كيتي نيش‌تيماننويه دوژمنه‌كان گشتيان ده‌ستيان هه‌بووه حيزبي شيوعيش راكيشرايه ناو ئه‌م زه‌لكاوه‌وه ئه‌ويش به‌رپرسياريتي هه‌يه له‌م رووداوه

ئه‌وراي وايه كه‌حيزبي شيوعي ده‌توانيت خوي له‌و رووداوه‌ ده‌رباز بكات و ئاويراني شه‌رنه‌بيت به‌برواي من ده‌توانرا ئه‌وه روونه‌دات چونكه ئه‌وشه‌ره نه‌خوا دروستي‌كرد نه‌له‌خويه‌وه رويدا كو‌مه‌ليك ورده‌شت كو‌بونه‌وه سه‌ريه‌ك ئه‌وه‌ي ليكه‌وته‌وه ده‌بوايه حيزبي شيوعي زوو په‌يي به‌م ورده‌ش تانه به‌ردايه‌و رانه‌كيشرابا ناو ئه‌و شه‌روه‌ه من وتوومه ئه‌گه‌ر ئه‌وكات كاك محمد عه‌زيز سه‌رگرديه‌تي شاخي حيزبي به‌كرديه‌ ئه‌و رووداوه رووي نه‌ئه‌دا وه‌كو ده‌زانين ئه‌وكاته كه‌ريم ئه‌حمه‌د سه‌رگرديه‌تي ده‌كرد يوسف حه‌نا قه‌شه‌ كه‌ئيستا پارتيه‌يه ئه‌وكات يوسف سه‌رپه‌رشتياري به‌تاليوني ٢١ي حيزبي شيوعي عيراقى بوو

سلیمان بروسکه یه کی کرد دهلی له گوندی (بالوکاوه) ی نزیك بالیسان پارتنی ویه کیتی
 هاتووون ئایا ههلویستت جیهه؟ بهوسیفه تهی من سکرتری ههریم بووم
 بروسکه که بیان بوئاردم سهیرم کرد ئهوکات ههریم ئهحمدو عهبدولرله زاق سافی و سلیمان
 یوسف و باقر ئیبراهیم و ابزانم عمر عارف رشیکیشیان له گهل بوو ئهوان بیاسه بیان دهکرد
 منیش سهلامم لیکردن وتم شتیکی واهیه پیویسته چاومان لهکتیبخانه و قوتابخانهی
 حیزبی وهیزهکانمان و چاپخانه کهمان بیت پیویسته ههلوبدهین بو ئهوهی ههمانه له
 دهستان نهچیت کاک کهریم هاواریکردو لیمتورهبوو وتی (ئیمه دهزانین پینج یهک ههیه))
 من مه بهستم ئهوهبوو که پارتنی دۆستی ئیمه یه پارتنی ئهوکات مهکتبه سیاسی له رازان بوو
 هیزی بنه رهتیشی له بادینان ولهسه ر سنووربوو کاک کهریم له ناو ئهم براده رانه وتی مهلی
 سی یهک بلی پینج یهک دوا ی من وهلامیان دانه وه وتیان (نسقاو لعمل جبهوی مع جود)
 یهکسه ر هیزی ۳۱ ئازاری حیزبی شیوعی به بریاری یوسف حه نان هیرشیکرده سه ر
 هیزهکانی یه کیتی وپیشمه رگهکانی یه کیتیش چوونه سه ر شاخی (دهله شیر) له پشتنی بالیسان
 پاشان مام جهل لاله بانای تووره بوو وتی (تۆله به سه بره ئه ماما به زه بره) فاتیح ره سول
 باسی رۆلی ناوبژیوانی شیوعی له نیوان پارته سیاسییه کوردوستانییه کان به تاییهت له نیوان
 یه کیتی و پارتنی حیزبی دیموکرات دهکات و دهلیت (ئیمه له سه رهتای ۱۹۷۹ د چووینه شاخ و
 ده ربه ده ربوین و په راگه نده بوین خو شمان ئاماده نه کردبوو بو ئهم باره ئیمه سی ئه ندامی
 مه کته بی سیاسی که وتینه ((ناوزه نگ) من و مه لا ئه حمه د بانیکیلانی و خوالیکو شبوو
 تۆماس یه کیتی نیشتمانی به تاییهت مام جهلال و عمر شیخ مووس و فوئاد مه عسووم
 ئه وانه زۆر به گه رمی پیشوازی ئیمه بیان کرد هه رچه نده به رنامه ی ئهم شوینه شمان نه بوو
 به لکووریکه وت بوو چونکه ئه و شوینه نزیك بوو سه رهتا زۆر پشتنیان گرتین و
 هه رزوو بوه وی ئه وهی که وا ئیمه له وان نزیك بوین هه ستمان کرد خالی سه رهکی جیاوازی
 له نیوان ئیمه وه ئه وان له سه ر شوورش و ئاینده ی عیراق و براییهتی کوردوو عه رب و له سه ر
 داواکارییه کان بوو ته نیا جیاوازیمان له سه ر قیاده ی موه قه ته وه بنه ماله ی خوالیکو شبوو مه لا
 مسته فای به رزانی بوو ئیمه رۆژی یه که م له گهل ئه و بوین پیویسته براده رانی یه کیتی له م
 رووه وه به خو یاندا بچنه وه به لام ئه وان به کوشتنی دکتۆر خالید سه عیدو علی عه سه کهری و
 ئه و کاره ساتانه زۆر دلیان بریندا بوو بوو ئیمه به رده وام گهتوگو مان ده کرد و ده مان وت
 ئیستاش پارتنی رۆلی ماوه کتیبیکیان به ناوه ((اتحاد وگنی لئاژا)) ده رکرد تییدا زۆر به توندی

پاشان (قاسملو) ش كههات له گهل ئهوانيش ههولاندهدا حيزبى (ديموكرات) ييش ههلوپستان نهرم بوو ئهيان وت ئهگه پارتى هاوكارى هيزى ئيران نهكهن ئامادهين بوو هاوكارى من خووم له ليژنهى پهيوهندييهكان بووم زوو زوو دهچوممه راژان و زوو زوو دهچومه لاي دكتور (قاسملو) زور كارى باشمان كردن بوو نمونه مهفرزهى ئهحمهد كهشخه كه مهفرزهيهكى پارتى بوو دواى ئهوهى كهوا يهكيتى گرتى و ئازاريان دا من ئهوكات ههولدا ئهوانهم رزگار كردن و رهوانهى لاي سهركردايهتى پارتيم كردنهوه ئهوه بوو كاك مهسعود سوپاس نامهيهكى ئاراستهكردم ئيمه جگه له تهباى هيچ مهبهستىكى ديكهمان نهبوو ههتا كاتيك له مارتى 1979 جيايونهوه له يهكيتى پهيدا بوو برادرهوانى بزوتنهوه ((رهسول مهمنندو قادر جهبارى و. د. مهحمود) و ئهوان ئينشيقاقيان كرد كه جيايونهوهى نيوانى يهكيتى و ئهوان زور گرژبوو ئيمه بهردهوام ههولى ميانه گريمان دهدا له نيوانياندا هيچ مهبهستىكيشمان نهبوو جگه له وهى دهمان ويست كاروانى بزوتنهوهى رزگاربخواى كورد سهركهوتوو يهگرتوو بيت دهربارهى هاوسوزى زياترى حيزبى شيوعى لهگهل پارتيدا وتى بهبرواى من بوو ئهوه دهگهرينهوه له دواى كودهتاى شواتى 1963 مهكتهبى سياسى كوون له خانهقينهوه تا تهق تهق و كوويه ههلوپستان زور خراب بوو بهرانبهه به حيزبى شيوعى خهلكيان دهگرتن و ئازارياندهدان به پيچهوانهوه له دهشتى كوويه تا زاخو له ژير كوئرتروى مهلا مستهفائى خوالبخوشبوو بوو يارمهتى ئيمهيان دهدا پهيتا پهيتا ئهم پهيوهنديه بههيز دهبوو بوو نمونه كاتيك حهمه ئاغاي ميرگه سوور نامر هيزى سهفين بوو فاخبرى كورى ئهندامى سهركردايهتى ليواي ئيمهبوو ئهوكات ئهوه بوومان دهرهفات بوو ئهوه سههرتاي يهكهم بوو له رووى فيكرييهوه لايهنى دووم له ناو يهكيتى بالى كوومه له بوو كه نه وشيروان سكرتيريان بوو له سههرتاي كارگردنيان بهناوى ((عجه ماركسيه) خوڤيان بهماركسى دهزانى خوڤيان وادادنهنا كهدهبى ببنهوه جيجره وهى حيزبى شيوعى ئهمه فاكتهرى دووم بوو لايهنى سيم پهيوهندى تايبهتى بوو كهوا كارىگهري ههبوو

من 1979-1981 دهچومه راژان لهگهل برادرهوان لهگهل وهفدى حيزب بههوى ئهوهى مهكتهبى سياسى كاك مهسعودو خوالبخوشبوو ئيدريس بارزانى و كاك على عهبدولا و روژ لانورى شاهويس و فهلهكهدين كاكهى و فازل مهتنى بوو ئهوانه گشتيان حهزيان بهبرايهتى

تایبەتی ئیمە دەکرد بەپێچەوانەوه لەناو یەکیتیی نیشتمانی هێلی کادیرەکانی
 دایەتی کۆمەلە زۆر توند رەو بوون و نارازیبوون لە هەلویستی ئیمە ئەوان
 وایان دەزانی ئیمە دەمانەویت پارتی بژینیینەوه بەلام لە راستیدا وانەبوو

دەربارە ی هەولەکانی نەشێروان مستەفا ی سکرتری ئه‌وسای کۆمەلە

ئەو بروای وایە کە کارە توندروەکانی رابردووی دەبنە رێگر لەبەر دەم کارەکانیدا کاک
 نەوشێروان تیکۆشەرەو قوربانیداو بەبروای من بەهۆی توندروەویەکانییەوه بەتایبەت
 ئەوماوەیە کە لە شاخ بوو هەندیسک هەلویستی بەرانبەر بەگیراوەکان زۆر یارمەتی نادات
 لە سەرکەوتنی لەژێریدا دەربارە ی ئەوهی کە زۆر جار نوسینەوهی میژووی سیاسی
 دەستنیسانی ئەوه دەکات کە رووداوی ناسۆر لە گۆرەپانی خەباتی چەکداریی حیزبیدا
 شیوعی هۆکاربوو بۆ زیادبونی تەنگزەو کیشەکان لەبارەیهوه وتی

ئەم قسەیه هیچ بنەمایەکی نییه ئیمە لەبەر ئەوهی بەشدار ی لە شۆرشی ئەیلولدا بکەین
 دوا ی هەلگیرساندن ی شۆرشی ئەیلول بە هەموو توانا هەولی کوژاندنەوهی ئاگرمان دەدا و
 هەولمان دەدا شۆرش لە گەل عەبدولکریم قاسم تەفاھومبکات شیعار ی ((السلام فی
 کردستان) مان بەرز کردەوه لە سالی ١٩٦١ دایەها گەنجان چون بۆ بەندیخانە بە هۆی
 بەرگریمان لە کورد شیوعیەکان لە گشت شوپینک لەزیندا نەکان لیان دەدرا کە لەسەر یاکردن
 جوین بە مەلا مستەفا ی خوالیخۆشبوو بدن بەلام ئەوان وەکو پیاوان دەوهستان و هیچیان
 نەدەوت بەلام دەیان کەسی دیکەیان دەگرت نەک هەر ئامادە بوون جوین بە مەلا مستەفا
 بدن بەلکوو دەبوونە خوڤرۆش و جاسوسیش هەلویستی شیوعیەکان لەم لایەنەوه پاکترین
 هەلویستە و میژوو شایەتی ئەو راستییە یە بەلام بەهۆی پیلانی شوڤینستی عەرەب
 و پیلانی ئەمەریکا و حوکمەتە عەرەبییەکانەوه عەبدول کریم قاسم لەناوبرا بەمەش
 زۆربە ی گەورە بەر حیزبییەکانی شیوعی کەوت و سەدان ئەندامیان لیکوژران ئیمە چەند
 کەسێک لە گەل کاک محمد و عەبدولکریم ئەحمەد و تۆماس و چەند کەسیکی دیکە ئەمانە
 گەشتنە شاخ و نەکەوتنەبەر دەستیان فاتیح رەسول دەربارە ی پەيوەندییەکانی نیوان خۆی
 مام جەلال دواو ئامازە بەوهش دەکات کە ئەم تالەبانی هیناوتە کایە ی سیاسییەوه مام
 جەلال هاوریی مندالیمە من توانیم مام جەلال رابکیشم بۆ کاری سیاسی مام جەلال بەهۆی
 منەوه هاتە ناو سیاسەت و خوڤی ئەوهی وتوووە مام جەلال ئیستاش برادر مە بەلام رۆژیک

به‌ناحوق پشتیوانم له هیچ هه‌لویستیکی نه‌مام جه‌لال و نه‌که‌سیکی تر نه‌کردوو ه
 له زیانیشم هیچ به‌یان نامه‌یه‌کمان به‌یه‌که‌وه دهرنه‌کردوو ه

به‌وپییه‌ی که‌من له‌مام جه‌لال و به‌شیکی سه‌رکردایه‌تی یه‌کیتی نزیک بومه‌وه که‌تیاپاندا
 هه‌یه خزمیشه‌ ئه‌وه کاریگه‌ری ده‌بیت له‌سه‌ر په‌یوه‌ندی هه‌میشه‌ش ئه‌و په‌یوه‌ندییه‌م بۆ
 به‌رژه‌وه‌ندی گشتی بزوتنه‌وه‌ی رزگاری خوازی کورد به‌کاره‌یناوه بۆ نوکته‌ ئه‌وه ده‌لیم سالی
 ۲۰۰۴ چوو مه‌ سلیمانی دوا‌ی ئه‌وه‌ی که‌(به‌هائه‌دین نوری)کتیبه‌ییکی نویسیه‌وه به‌م((شه‌لم
 کوپرم که‌س نابویرم)له سه‌رکردایه‌تی حیزبی شیوعی که‌وتوو ه له‌سه‌ر منیش که‌ رۆحمی
 پیکردوو م نویسیوه‌تی((کنا نسیمه‌ت برفیق جلالی بلجنه‌ مرکزیه‌)ئه‌وکاته‌ی له‌سلیمانی
 بووم له ۲۰۰۴م جه‌لال داوه‌تیکردم من به‌مام جه‌لال م وت که‌ ئه‌مرۆ له‌سلیمانی چوو مه‌ته
 لای هاواری به‌هائه‌دین نوری گه‌رام بچم پییبلیم کاک به‌هائه‌دین تۆمانگانه ۲۴۰۰۰ دیناره‌مام
 جه‌لال وهرده‌گریت من ره‌فیقی مام جه‌لال م یان که‌تۆ تانیستا من پولیکم لیوه‌رنه‌گرتوو ه؟
 مام جه‌لال تووره‌ بوو په‌که‌سه‌ر وتی به‌قه‌بری دایکم مانگانه ۱۵۰۰۰ دیناری پیده‌ده‌م فاتیح
 به‌ره‌ی نیوان حیزبی به‌عس و حیزبی شیوعی به‌ده‌سته‌که‌وت ده‌زانیت و شانازیش ده‌کات که
 به‌شدازی تیدا کردوو ه بی پیچ و په‌نا منیش یه‌کیک بووم له‌وانه‌ی په‌سه‌ندم کرد به
 ده‌سته‌که‌وتیشی ده‌زانم له‌ناو ئیمه‌ش ستراتیژییه‌تی حیزبی شیوعی ئه‌وه‌بوو ئیمه‌ پیمان
 وابوو که‌ حیزبی شیوعی و به‌عس ئه‌و به‌ره‌ی مؤرکدبه‌پشت گیری هیزی چه‌پی جیهانی
 سو‌فیه‌ت پارتیش بیته‌ ناو به‌ره‌که‌وه له‌لایه‌ک حیزبی شیوعی که‌هیزی چه‌پ و هیزی
 ئیشتیراکی له‌گه‌لدایه‌ له‌لایه‌کی تر کوردی له‌گه‌ل بیت و پارتی له‌گه‌لبیت به‌هیزی
 بی‌شهرگه‌ ئه‌وسه‌رده‌مه له‌وانه‌یه به‌م دوو‌هیزه‌ بتوانین تۆزیک له‌سه‌رشیتی به‌عس
 که‌مه‌که‌ینه‌وه به‌لام به‌داخه‌وه براده‌رانی پارتی نه‌هاتن

میژووئه‌وه‌ی سه‌لماند که‌ ئه‌و به‌ره‌یه نه‌ک یه‌هر ده‌سته‌که‌وت نه‌بوو بۆ‌کورد به‌لکوو
 زیانیشی لیکرد فاتیح ره‌سول له‌م باره‌یه‌وه وتی راسته‌ میژووی ئیسپانی ئه‌وه‌ی کرد
 که‌هه‌له‌بوو ئه‌و هه‌له‌یه‌ش به‌ پلی سه‌ره‌کی ده‌گه‌ریته‌وه بۆ فاشیه‌ت و دیکتاتۆریه‌تی حیزبی
 به‌عس هه‌روه‌ها بۆ پیلانی ولاتانی دراوسی به‌تایبه‌ت ئیران و تورکیا من بۆ میژوو ده‌لیم
 ئه‌کات ئه‌ندمی لیژنه‌ی مه‌رکه‌زی بووم به‌رپرسی ریکخستنی حیزب بووم رۆژیک له‌ رۆژان
 له‌بیرۆکه‌ی حیزبی شیوعی نه‌بووه که‌ دژییه‌تی پارتی و بارزانی بکه‌ین هه‌رکه‌شیش
 ئه‌وه‌بلیت درۆده‌کات به‌لام کاروانی سیاسیش وایکرد به‌عس ئه‌و شیوه‌یه وهرگیری

به‌بیراره‌کانی ئیران و کیسنجهر بر وایکرد شته‌که شیوه‌یه‌کی دی وهرگرت ئه‌وه‌ش
 له‌کاک علی عه‌بدولا بکه‌ن ئه‌مه‌ بابه‌تیکی زۆرگرنکه‌ ده‌توانم وه‌لام‌تبه‌ده‌مه‌وه‌ به‌لام من ئه‌و
 حه‌قه‌ به‌خۆم ناده‌م نه‌گهر پارتی به‌شداریه‌ بکردایه‌ خه‌تی فاشی که‌ خه‌ته‌که‌ی سه‌دام
 حسین بوو له‌ناو حیزبی به‌عس سه‌رنه‌ده‌که‌وت دواتر باسی نا‌کوکییه‌کانی خۆی له‌گه‌ل
 سه‌رکردایه‌تی شیوعیدا کردوو وتی هه‌تا دوا‌ی مانگی ئابی سالی ۱۹۹۶‌من له‌کو‌بو‌نه‌وه‌ی
 حیزب به‌شداریم کردوه‌ ئابونه‌شم داوه‌ به‌لام زنجیره‌یه‌که‌ له‌کاری ناره‌وای حیزبی شیوعیم
 بیننی که‌ له‌گه‌ل بۆ چونی من نه‌ده‌گونجا بۆ نمونه‌ هه‌لبه‌زاردنه‌کانی ۱۹۹۲‌ئه‌و شیوه‌ی
 که‌ حیزبی شیوعی چونه‌ناو هه‌لبه‌زاردن من له‌گه‌لی نه‌بووم یان کیشه‌ی حیزبی شیوعی
 کوردوستانی وئه‌وه‌ی روویدا که‌ دوا‌ی بووه‌ کاری سه‌ربه‌خۆ من دوا‌ی ۳۱/۸/۱۹۹۶‌زۆر زۆرم
 په‌یناخۆش بوو که‌ به‌راوه‌رانی حیزبی شیوعی له‌هه‌ولیر به‌شداریه‌ حوکمه‌تیان کرد من ئه‌وکات
 له‌ سوید بووم رای من وابوو که‌ یان به‌شداریه‌ نه‌که‌ن یان که‌ ده‌شیکه‌ن له‌ سلیمانی بیکه‌ن چ
 جیاوازییه‌کیان هه‌یه‌؟ هه‌ردوولا یه‌که‌ نین؟ ئیستاش من هه‌رخۆم ته‌جمیدکردوو ه
 په‌یوه‌ندیم له‌گه‌ل گشت که‌سیکی چه‌پ و دیموکراتی هه‌یه‌ به‌لام به‌بروای من شیوازی
 کارکردنیان زانایانه‌ نییه‌ به‌بروای من حیزبی شیوعی کوردستان هه‌تا ئیستا پاشکو‌یه‌ وه‌که‌
 لیژنه‌ی هه‌ریمی که‌ له‌ سه‌ره‌تای په‌نجاکان ناوی لیژنه‌ی لقه‌کان بوو ئیستاش به‌هه‌مان شیوه‌یه
 من له‌گه‌ل شیوه‌ی کارکردنیاندا نیم پیویست بوو له‌ زوووه‌وه‌ خۆیان له‌و پاشکو‌یه
 رزگاریکه‌ن فاتح ره‌سول باس له‌ راپۆرته‌که‌ی مایکل رۆبن ده‌کات و به‌گلو‌پی سوری داده‌نیت
 بۆ سه‌رکردایه‌تی کورد به‌داخه‌وه‌ ده‌لیم نه‌گهر ئه‌ودوو حیزبه‌ له‌ عه‌قلیه‌تی ته‌سکی
 حیزبایه‌تی رزگاریان ببوایه‌ شتی باشتر ده‌کرا تانیستا کیشه‌ی حیزبایه‌تی ته‌سک
 و به‌رژه‌وه‌ندی ته‌سک زیانی به‌ دۆسیه‌ی کورد گه‌یاننده‌ هه‌روه‌ها دوا‌ی ئه‌وه‌ی که‌ پیاوه
 ئه‌مه‌ریکیه‌که‌ (مایکل رۆبن) لا له‌سه‌ر گه‌نده‌لی کوردستان نووسی به‌بروای من ئه‌وه‌ گلو‌پی
 سوره‌ واتا هۆشیارین مه‌سه‌له‌که‌ پرمه‌ترسییه‌ بۆیه‌ پیویسته‌ سه‌رکردایه‌تی سیاسی کورد
 پیداجونه‌وه‌یه‌کی بنه‌ره‌تی ته‌واو له‌ گشت کاره‌کانیدا بکات که‌ ئه‌مه‌ چاونه‌ترسی و
 ددانپیدانان و بویری ده‌ویت نه‌گه‌ریه‌که‌ن خزمه‌تی خۆیان و میله‌ته‌که‌ یان ده‌که‌ن
 نه‌گه‌رنه‌یکه‌ن گرانه‌تر ده‌هه‌ستیت له‌ سه‌ریان ئومیده‌وارم سه‌رکردایه‌تی کورد
 پیداجونه‌وه‌یه‌کی ته‌واو به‌خۆیدا بکات ده‌رباره‌ی گه‌نده‌لی ده‌رباره‌ی یاری کردن به‌مولکی
 ده‌ولت که‌ به‌هه‌زاران دۆنم زه‌ویی ده‌ولت په‌رتان په‌رتانی پیکرا .

كۆمەلە بەختیارمان دەستگیرکرد بە ئەبوو شەھابم وت بیکە بەدیاری دەستی خۆت و

بیدەرەو بەمام جەلال

دیداری ئەحمد میرەو هیمن باقر

شیخ کامیل شیخ قادر تەمەن ۵۶ سال لپرسراوی پیشووتری مەکتەبی سیاسی (ی.ن.ك) لەسالی ۱۹۷۹ هەو پەيوەندی بە یەكیتیەووە کردووە دواتر بۆ ماوەی ۱۴ سال لەنەمسا ژیاووە ئیستا راویژکارە لە وەزارەتی شەھیدان و کاروباری ئەنفالکراوان شیخ کامیل دەپەویت ژیاوی پیشمەرگایەتی وەك خۆی بگێریتەووە شکست و سەرکەوتنەکانی بەیەكەووە باس بکات چونکە ئەو باش دەزانیت کە ئەو ژیاوەتەنەها خۆشی و سەرکەوتن نەبوووە بەلکو گەلیك نەهامەتی و شکستی تیدابووە شیخ کامیل پەيوەندی کردنی بەکۆمەلەووەی رەنجەرانەووە

ئەو دەلیت لەسالی ۱۹۷۹ پەيوەندی بە یەكیتیەووە کردووە سالی ۱۹۸۱ چومەشاخ چونکە لەناوشار ئەرکی دەستنیشانکردنی ئەو کەسانەم ئەنەستۆبوو کەدژی بزوتنەووەی کوردایەتی بوون دواي ئاشکرابوتم ناچار بووم چومەووە شاخ سەرەتا چومە قەراخ و دواتر چومە بارەگاکی سەرکردایەتی لە قاسمە رەش ماوەیەك لەوی مامەووە بۆ ئەووەی هەست جیاوازیەکانی نیوان ژیاوی شاخ و شاربەکم

یەكیتی و سەرەتای سالاتی هەشتا

شیخ کامیل دەلیت یەكیتی هەرلەسەرەتاووە وەك نیمچەبەرەپەك لەدایك بوووە بەلام چەتریک بوو تۆانیبووی هەمووریکخراوەکان کۆبکاتەووە ئەو دەمە کۆمەلە گەورەترین ریکخراوو بوو کە خەباتیدەکرد بەجۆریک لە رۆژەلاتی ناوەراستدا وینەیی نەبوو کۆمەلە گەورەترین بالی یەكیتی بوو هەرچەندە شۆرشگیرانیش ناوەندی خۆیان هەبوووە و بەشیووەیەکی جەماوەری کاریان دەکرد ئەو کاتە جیاوازی بێرکردنەووەمان هەبوو هەریەكەمان ریکخستنی خۆمان هەبوو کۆمەلەو شۆرشگیران و هیلگی گشتی کە مام جەلال سەرپەرەشتی دەکرد کۆمەلە لەرووی فیکری و راگەیانندن و فیداکاریەووە لە هەموان

ئەزىز بولۇپ مەكتەبى غەسكەرى لەژىر دەستىدا بولۇپ مولازمىمىم سەرپەرشتىدە كۆرۈلۈپ
 ئالەكانى تىرى تىدا بولۇپ زۆرىيە سەر كىرگەن ئىدى ئەو كاتە كۆمەلە بولۇپ
پەيۋەندى يەككىتىيى و حىزبەكانى تىر

شىخ كامىل قادر دەلىت پەيۋەندىيەكان لەو كاتەدا زۆرىباشبون ھەرچەندە ناتوانم بلىم
 سەدەلەسەد كۆك و تەبابوون لە ساپەي يەككىتىدا حىزبەكانى وەك بىزوتنەوھى ئىسلامى و
 حىزبى بەغسى يەسارى دەيان تۈانى بارەگايان ھەبىت و مام جەلال بەردەوام بانگەوازى
 ئەوھى دەكرد كەدەبىت ناوچە رىزگار كراو ھەكان بىكەپنە دەروازەيەك بۆ خەبەتاي
 ھەموورىكخراو حىزبىيە كوردوستانىيى و عىراقىيەكان كەباو ھىيان بەرزگارى كورد ھەپە
 بەلام سەر جەم ناكۆككىيەكانى ئەو كاتە لەسەر دەسەلات و بەرزەو ھەندى بوو ھەچنە نەبوو
 كەبىرۈكەيەك مەبەستى خىزمەت كىردن بووبىت و دىزايەتتى كىرەبىت بەداخەو ھەو كاتەدا
 شەروپىكەدانى سەربازىيى و پىشمەرگانەرووپانداو ھە جۆرىك ھەرايەك پىشمەرگەيەكى
 لەولا بىكوشتا يە بەسەر كەوتتى دەزانى مەن ھۆكەر كەي بۆنەبۇنى غەقلىيەتتى سىياسى
 دەگىر مەو ھە بىر لەئەپندە بىكەنەو ھە قۇناخەدا تەواو ناوچەكانى سىلمانى و گەرمىيان و
 ھەولير لەژىر دەستى يەككىتىدا بولۇپ پارتى تەنھا لەناوچەي بادىيان بوو ھەچنە ئەوان دواي
 شىكىستى ئەپىلۇل كەوتنە ئىرانەو ھە

ناكۆكى يەككىتىيى و حىزبەكانى تىر

شىخ كامىل بەمجۆرەبەس لەو ناكۆككىيانەدەكات ناكۆككىيەكانى يەككىتى ئەو كاتە لەگەل
 حىك و بىزوتنەوھى ئىسلامىدا بولۇپ ھەروھە كاتىك مەفرەزەيەكى يەككىتىيى دەچو ھە ناوچەي
 بادىيان لەلايەن پارتىيە ھە لىيەدەراو ھەك كارسەتاي ھەكارى ئەگەر مەفرەزەيەكى پارتىيى
 بەھاتايە ناوچەكانى سەنورى يەككىتىيى لىيەدەرا بىگرە بەشوپىن يەككىتىيىدا دەگەران ھەك و تەم
 شەرەكان لەسەر دەسەلات و سەنورى گومرىك بولۇپ

يەككىتىيى و حىزبى شىوعى

شىخ كامىل دەربارەي ناكۆككىيەكانى نىوان يەككىتىيى و حىزبى شىوعى دەلىت حىزبى
 شىوعى ئەو كاتە ھەك حىزبىيى عىراقى كارىدەكرد و يەككىتىيى لە كۆنفرانسى يەك و دوودا
 كوردوستانىيىبۇنى خۇي راگەياندوبو ئەمەبوو ھەي جىياوازى ئايدىياو بىرو بۆچۈنەكان و
 مەلمانىكانى بەرەو پىشەو ھەرد ئەگەر ئىمە ھەكو يەككىتىيى و كۆمەلە بىر كىردنە ھەكانمان

پشتتاشان رووداوی پشنتاشان

له باره وه ناکه

یه کیتی و مملانیی ناو بالهکان

شیخ کامیل لهه بارهیه وه دهلیت هه ره له سه ره تا وه کۆمه له دووبالی هه بوو ب هتایهت نهو کاته ی که کۆمه لیک له هاورییان له کۆنفرانسی دوودا ئه وه یان ئاشکر کرد که بیر کردنه وه یه کی تایهه تیان به ران بهر به عیراق هه یه به لام بانگه شهکانی نه وانه ی ئید یعی ئالای شۆرشیان ده کرد ده یگر مه وه بۆ ده سلات و پله و پایه ی شه خسی مملانیی نه و کاته زۆر قولبوو ته نانته له ناو تیه کانی شدا مملانی هه بوو بۆ نمونه ئیمه تیپی 07 بوین و تیپی 05 له وه بهرمانه وه بوو نه گه ره بچوینایه له سنوری نه واندا چالاکیمان بکر دایه نه وا نه وان بیان ناخۆش بوو ئیمه ش به هه مان شیوه ده توانم بلیم له سالانی هه شتاکاندا ده سته گه ری هه بوو هه رکه س له رووی نه فسیه وه خۆی جیا کرد بو وه ده سته یه ک عه تفیان بۆ کاک نه وشیروان هه بو ده سته یه کی تر بۆ مام جه لال و ده سته یه کی تر بۆ کاک سالاروو یه کیکی تر بۆ دکتۆر فوناد

یه کیتی و ئالای شۆرش

شیخ کامیل قه ره داخی سه به رته به ناکۆکیه کانی نیوان ئالای شۆرش و یه کیتی ده لیت ناکۆکیه کان زه ق نه بوو و نه گه یشتبوونه قۆناغی دابرا ن و پیکدا دانو یه کتر کوشتن به لام ترسناک ترین دیارده نه وه بوو که ئالای شۆرش به یه کجاری له یه کیتی دابریت له سالی 1987 کۆمه لیک له وه برایانه خۆیان دور خسته وه له خه بات وه کو مامۆستا پشکۆو شه هید بابه تایه ره که دانیشتون و کاریان له گه ل لاهیزی پشمه رگه نه ده کرد ئالای شۆرش و پارته باره گایان له یه کتره وه نزیک بوو هه رکاتیک بۆیان هه لبه کته وتایه له یه کیتی جیا ده بونه وه له سنوری مه لبه ندی یه کدا له ناوچه ی قه ره داغ کۆمه لیک کادیریان هه بوو که بۆخۆیان کاریان ده کرد هه ربۆیه له لایه ن مه لبه ندی یه که وه مه لا به ختیار گه را و نار دیان بۆ ناوچه ی سه ره کردایه تی نه وان ده یان ویست جیا ببنه وه نه ک کو ده تا بکه ن نه وان لیان ده بیسترا که ده یان وت بۆچی مام جه لال بۆی جه لال بوو له پارته جیا بییته وه بۆچی ئیمه بۆمان نییه له یه کیتی جیا بییته وه؟ هه ره چهنده ئاگاداری په یوه ندی نیوان ئالای شۆرش و پارته نیم به لام له یه کتر نزیک بونه وه که ئاشکرابوو

چیرۆکی گرتنی مه لا به ختیار

سەرکۆتێکی بەهێز و بەهێزێکی پێشمرگە دروست بکات ئەو
 مەلایەکی هێناوە کە لەبەر چۆنەمالی کاک حەمە جەزای هونەرماندو داوای
 ئەوەی کرد کە بچیتە دەرەوە کاتیک چوووە دەرەوە هاتەووە بەپاسەوانەکانم وت بچنە
 شوپنەکە کاتیک رویشتن کلیکیان هێناوە و تم ئەم کلیلە چییە؟ وتی ئەمە کلیلی
 زیندانەکیەو بۆیان دروست کردووم تائێستاش دەرناکەوت کی ئەوکارە بۆکردووە دوا
 ئەوە؟ ناردم بە شوپن کاک ئەبوو شەهابدا وتم مەلا بەختیار لە دەستی تۆ رایکردووە
 دەیدەمەو دەستی تۆ و بیکەرە دیاری دەستی خۆت و ببەرەو بۆ لای مام جەلال پاشان
 کرایەو هەمان زیندان لە یاخسەمەر مام جەلال منی نارد بۆ لای کاک بەختیار بۆ
 لیکۆلینەو ئەودانی بەو دانا کە دەیانەوێت کە بەهەموو شێوەیەکی جیاپنەو هیندە من
 تیگەیشتم کە ئەوان نەکی جیاپنەو بەلکودەیان ویست زالبین بەسەر کۆمەلەو یەکی تیدا
 ئەو لە زیندان مایەو هەتا دوا ئەنفالەکان لە سالی ۱۹۸۶ هەتا ۱۹۸۹ لە سەربریاری مام
 جەلال ئازاد کرا بەلام بەمەرج بەمەرجی ئەوەی لەناو یەکی تیدا بمینیتەو و دزایەتی
 یەکی تێ نەکات

مەلا بەختیار دەبوو بەرەو سلیمانی رابکات من لە لیکۆلینەو کەدا هیچم بۆ
 دەرناکەوت سەبارەت بە پەيوەندی پارتی و ئالای شۆرش چونکە لیکۆلینەو کە من
 تاییبەت نەبوو بەو مەسەلەیه تەنھا تاییبەت بوو کە بەوەی کە بەرەو کوی دەرۆشت و
 رینیشاندەرەکانی کی بون؟ مەلا بەختیار جاریکی تریش گیرابوو لەلایەن شەهید شەو کەتی
 حاجی موشر هەو لەناوچە قەرەخ ئەمەش هەر لەسەر حالەتی جیاپنەو بوو.

ئەگەر حیزب حیزب بیت بەگرتنی کەسیک کۆتای نایەت دیارە ئەو فکەر نەبوو حیزب
 و ریکخراوەبوو ئیستا هاوڕییانی ئالای شۆرش لەناو یەکی تیدا خەبات دەکەن و پلەو
 پایەیان هەیه مەملانی لەئارادانییە ئەمرو مام جەلال پشگیرییهکی گەورە کاک مەلا
 بەختیار دەکات چەند پۆستیکی گەورە سیاسی شپیداو دەتوانم بلیم دەسلاتی یەکەمە
 لەناو یەکی تیدا ئەوەی کەوتمان هەمووی راستە بەلام مەلا بەختیار یش کەسیکی چالاک
 و ئیش کەر

نەوشیروان مستەفاو ئالای شۆرش

شیخ کامیل دەلیت: کاک نەوشیروان هەمیشە بەهەلوستیکی سیاسیەو دەچووێ ناو
 شتەکانەو لەگەل ئالای شۆرشداو ئالای شۆرشیش زیاتر ناکۆکییەکانی قولتر دەکردووە ئەو

سالی ۱۹۸۲ به فەرمانی پارتی پانزه ههزار دینارم دا به ئالای شۆرش بۆ جیاکردنه وه بیان له

یه کیتی، نهگهر نهو پلاننه سهری بگرتایه یه کیتی شهش کهسی نه ده مایه وه

دیداری نه همه دوو هیمن ویاسین

له تیفی حاجی فه رهج یه کیکه له سه رکرده مهیدانییه سه ربازییه کانی یه کیتی نیشتمانی، وهکو خۆی ده لیت ۲۳ سال له ناو پارتیو ده زگای پاراستن کاری کردو بۆ ۱۳ سالی شه ده چیت هاتۆته ناو یه کیتی نیشتمانی کوردو ستانه وه، که پارتی بووه کهسی نزیك و باوه ربیکراوی نیدریس بارزانی و مه سعود بارزانی بووه، ئیستاش له هه موو کهس زیاتر نزیکه له مام جهلال - هوه، حالی حازر راویژکاری تاله بانیه له وه زارتهی ناو خۆی عیراق.

له تیفی حاجی فه رهج له نزیکه وه ناگاداری بریاره سیاسیه کان و کیشهی ناو خۆی حیزبه کانه وه له هه مووشت گرنگتر نه وه یه به راشکاوی ده ست ده خاته سه ر کیشه کانوو بی په رده باس لفه شته کان ده کات، به ر له راپه رین، له تیفی حاجی فه رهج به رپرسی ریکخستنی ناوشاری سلیمانی پارتیو به رپرسی پاراستنی سلیمانی پارتیو به رپرسی ده زگای پهیرهوانی ریبازی بارزانی بووه که سه ربه کاک مه سعود بووه. بۆ خۆی ئامازه بۆ نه وه ده کات که له سالی ۱۹۸۲ نوینه ری پارتی بووه بۆ جیاکردنه وهی ئالای شۆرش له یه کیتی به سه رو کایه تی مه لا به ختیار، له م باره یه وه ده لیت: به فەرمانی پارتی پانزه هه زاردیناری نه وسه رده مه و نامیریکی چاپی فۆتۆ کۆپییم پیدان و گه ردونی براری شه هید بیستون بۆی بردن بۆ به ری قه رده اخ.

نه و وتی سه عاتی سفرمان دانابوو بۆ راگه یاندنی جیا بونه وهی ئالای شۆرش له یه کیتی نه کهر نه و پلاننه سه ری بگرتایه، هه رئه وه کاته بالیکی به هیز له یه کیتی جیا ده بووه یه کیتی شه کهسی نه ده مایه وه به لام به هۆی نه وهی من نه متوانی نه و بروسکه یه ی که بییم بوو له کاتی خۆیدا بیگه یه نه مه مه لا به ختیار پلاننه که هه لوه شایه وه و له لایه ن کاک جه باره فرمان و نه وانه وه مه لا به ختیار ده ستگیر کرا

هه رچه نده له دوای رودا وه کانی سالی ۱۹۹۶ هوه چوته ریزی یه کیتی نیشتمانییه وه به لام به خیری توانی جیگای خۆی له نیوو نه و حیزبه دا بکاته وه و ببیته جیگای متمانه ی

سەرپاڵی هێتی ئه و حیزبه به تابه تهی کهسی یه که می حیزب که خودی تاله بانیه له گهل به لام بو چونه کانی واپیشان ده دات که که سینزیک تاله بانى بیت له بهرئه وهی له تیفی حاجی فه رج یه کیک بووه له به شدارانى پلینۆم لشین به هه لى زانى که دیداریکی له گهل دابکات و چهن دین پرسى یاری ناراسته بکات له وانه ناکۆکییه کان له کاتی پلینۆم و دواى پلینۆمدا ههروه ها بابته ی فایله داره کانی ناویه کیتی و بالاده ستی بنه ماله ی تاله بانى به سه ردارایى و سیاسه تی یه کیتیدا

لشین: له پلینۆمه وه ده ستپیده که یین، خه لکی

به گشتی و کاردانى یه کیتی پیمان وایه پلینۆم نه ییتوانیوه سه رکه وتن به ده ستبه نییت؟

له تیفی حاجی فه رج؛ پلینۆم له سه ر بنه مای ئه وه دروست بووه که ته که تولى نه مینیت ته که تولى بوو یه کیتی کردبوو به چهن د پارچه یه که وه کوتله یه کیان سه ر به کاک کۆسه رت بوو کوتله یه کیت سه ربه کاک نه وشى روان بوو کوتله یه کیش سه ربه مام جه لال بوو ئیمه ش هه لبه چاردنى ئه م چاره ((من و کاک حامیدی حاجی غالى و مه حموده سئنگاوى وعه تا سه راوى)) دابه ش بووین به سه ر ناوچه کانی هه لبه زاردندا بو ئه وه ی هیمنى هه لبه زاردنه کان بپاریزین به لام له لایه ن هه ندیک براده ره وه که زۆربه توندی ئیشی بو ته که تولى خۆی ده کرد زه ختمان له سه ربوو ئیمه ش سه ردانى هه موو ناوچه کانمان کرد هه موو که س ئاگاداره که بالی گشتی له هه لبه زاردنه کاندایه که بالی مام جه لاله سه رکه وتنى به ده سه تهینا هه رچه نده مام جه لال نه ته که تولى هه بووه ونه ته که تولى کردوووه ئه وه چه زبه پاراستنى یه کیتی وناو یه کیتی ده کات به لام له م دوا ییانه دا که له به غدا بوو براده ران ئیمزایان کۆ کردبووه دژى مام جه لال ئیتر شه که قورس تر بوو بو ئه وه خۆتان ده زانن له هه موو هه لبه زاردنیکدا فیل له یه کترى ده کریت ئیتر ئه نجامه که ی ئه وه بوو جه نابى کاک نه وشى روان که ده یویست چاکسازى بکات و گهنده لى نه هیلیت له حیزب و حوکه مه تدا سه رکه وتنى به ده سه تنه یینا ئه وه بوو کاک نه وشى روان کوشایه وه دواى ئه وه به مه به ستى پاراستنى یه کیتی پیویست بوو پلینۆم رابگه یه نن بو پرکردنه وه ی بو شایه کان پلینۆم ده سه لاتی ئه وه ی هیه ٢/٢ى سه رکردایه تی بگۆریت به لام ئه م چاره بو ئه وه نه بوو به لکوو بو چهن د شتیکی تریوو له وانه تاوتوی بابته ی فایله کانی چهن د ئه ندامیکى سه رکردایه تی یه کیتی لیژنه یه ک بیکه ات به سه ر په رشتى. د. که مال و جه مال ئاغا و چهن د که سیکى تر له پلینۆمدا رایه ک دروستبوو که ئه وه که سانه

وباسی خۆیان بکهن جیان کردوهه و جیان نه کردوه هه موو ئه وانه برادرمانن ئه گهر
 اشیان کردبیت دیاره بۆ پاراستنی مال و منداڵ و که سوکاریان ئه و کاره میان کردوه
 نیر ئیمه ده بینین له و مه سه لانه دا هه ندیک کهس خۆراگره و هه ندیک کهسی دیکه ش
 دروخى له شۆرشدا چه ندکه سیک هه ن ناروخین و خۆراگر و وه کو کاک شه هاب و هاوریکانی
 که ئیعدام کران به لام دیاره ئه م برادرانه ی تر نه یان توانیوه خۆراگرین من پیموایه هۆکاری
 باسکردنی فایله کان ده گهریته وه بۆ ته که ته وله کانى ناو یه کیتى که ده بیان نوسیت یه کترى
 بشکینن ئه مجاره له پلینۆمدا مام جه لال بۆ ئه وه ی یه کریزی حیزب بپاریزیت لیبوردنیکی
 راگه یاند چونکه ئه وشته راسته بووه لیژنه ی لیکۆلینه وه ش هه یه ئه گهر شتیکی وا هه بیت
 با بمینیته وه تا کاتی کۆنگره و له ویدا ئیعلانبکریت، به لام. به هه ر حال مام جه لال
 دووربینه و نه یویست بارو دۆخی ناو حیزبه که تیک بچیت، له وه یه برادرێک هه له یه کی
 کردبیت، دیاره کۆمه لێک لابرا ده ری دیکه ش عازده بن و لئی دوورده که و نه وه، یه کیتى
 نیشتمانی دووژمنی زۆره و دوژمنه کانى هه موو له سه نگه ردا بوون بۆی، ئه وه تا خۆتان ده بین
 له که نا له کانه وه چه نده به خراپ باسی یه کیتى ده کړیت. . دواى ئه وه ی مام جه لال وتاره که ی
 خۆینده وه لیبوردنی ئه و برادرانه خرایه ناو ده نگ دا نه وه و ئه وه ش له ده سه لاتى پلینۆمه
 که له یه کیک خۆش بییت یان نا، راسته هه ندیک ناره زایبى هه بوو که هه ندیک برادر هه ستان
 و وتیان، ئیمه برامان شه هید بووه و له ئه نجامی ئه مانه وه بووه که ئه وان شه هید بوون.

من حه زده که م شتیکی حه قیقه تان بۆ بگێر مه وه له فایله کانى شوعه ی موخابه راتی
 که رکوک که ئیمه چووین فایله کانمان هینا، خه لکی تیدا بووه ده ئیبت فلا نى کور ی فلا ن
 دوو گه نه جی به گرت داوه و ئیعدامکراون و (۱۲۰) دیناریش به خشیشى وهرگرتووه،
 دیاره حه قه ئه مه بگێریت و له سیداره بدریت، ئه م برادرانه ی که باس ده کړین فایلیان هه یه،
 شتیکی مه لوسنییه که شتیکی وایان کردبیت، به لام زیاتر خۆتان ده زانن که یه کیتى دووژمنی
 زۆره و ئه وانیه له یه کیتى لایان داوه یان ئه وا نه ی له ئه و روپابوون، هه ندی شت ده نوسرا
 زیاتر بۆشکاندن ی ئه و برادرانه بوو،

ئشین: دموتریت پلینۆم ئیعرانی سه رکه وتنی

کوتله ی تاله بانى بووه؟

له تیفی حاجی فه ره ج: کوتله کان هه مووی یه کیتین، به لام دیاره کۆمه لێک خه لک ئه م
 کوتله و کوتله بازیه یان دروست کرد بۆ ئه وه ی پێی بچه پێشه وه، ئیسته زۆر کهس هه یه

و مەزبەھەیان سەرکردایەتی، یان بەرپرستی مەلەبەندە، ئەگەر کوتلەنەبووایە نەدەچوووە
 حەقی خۆی نەچوووتەپێشەو، لەبەرئەووە مام جەلال چارە سەری حیزبەگە
 بەسەرکۆتایەکرد، خۆشتان دەزانن مام جەلال تەمەنیکی دوورو دریزی هیناوە نایەوویت
 لەئێستادا حیزبەگە ئینشیقاقی تیبکەوویت راپۆرتەگە مام جەلال راپۆرتیکی زۆر خراب
 نەبوو زۆرباش بوو بۆئەو رۆژە دەبوایە راپۆرتەگە وابوایە دەبوایە راپۆرتەگە بارودۆخی
 یەگیتی بپارێزیت ئیستاش بارودۆخی یەگیتی بەرەوباشتر دەروات کادەرەکان بەخۆیاندا
 دەچنەووە ئەو تەگەتولەش بۆ خۆی ژەهریکی کوشندەیه و پێویستە لەناو بچیت و من خۆم
 ئایندەیهکی باش دەبینم رەنگە لەکۆنگرەدا ئەگەر مانگی دە بگێریت کۆتای پێبیت و لەوانەیه
 سەرکردایەتی باشتر بیتە پێشەو

ئشین: بۆ ئە پلینۆمدا ئە نجامی لیژنە ی لیکۆلینەو ی فایلەکان نەخرانە روو لەکاتیکدا
 لیژنە ی لیکۆلینەو

ئە فایلەکانی خۆیان نامادەبوون لەویدا؟

ئە تیفی حاجی فەرەج: خرایە روو بەلام بەتیکرای دەنگ عەفو و کران لەوکاتەدا مام جەلال
 داوای عەفوی بۆ کاک شالووی علی عەسکەریش کردوو بەو هۆیەووە جەمال ناغا توورەبوو
 چوووە دەرەووە بەلام دوا ی هینایانەووە بۆناو هۆلەگە د. کەمال فوناد یش وتی من پاشگەز
 نابمەووە لە لیکۆلینەووەگە دیارە ئەوانیش بیتاقەت بوون لەو ی کە پرسیاریان پینە کرابوو
 چونکە دەبوو ئەوان سزای فایلدارەکان بدن ئەک پلینۆم بەلام بەهەر حال ئەو ی کرابوو بۆ
 پاراستنی حیزب بوو لە ئینشیقاق و دووبەرەکی و دوورکەوتنەووە لە حیزب

ئشین: دەوتریت زۆر بەی ئەوانە ی کە فایلیان هەیه لە سەرکردایەتی ئە کوتلە ی تالە بانین و
 سوربونی مام جەلالیش بۆ لیبوردن ئە فایلدارەکان هەربۆ ئەو ی دەگەریتەووە؟

ئە تیفی حاجی فەرەج: ئەوانە ی کە یاس کران یەگیتین کوتلە ی مام جەلال نین مام جەلال
 وەک باوکیک وایە و لە واقیعیشدا هیچان کوتلە ی ئەونین

ئشین: بەلام کەسیکی وەکو سەعدی ئە حمد پیرە پالیوراوی کوتلە ی ئەو بوو بۆ بەرپرستی
 مەلەبەندی هەولیر؟

ئە تیفی حاجی فەرەج: کاک سەعدی ئە حمەد پیرە پیاویکی بەتوانایە توانی جیدەستی
 خۆی دەر خات لەم چەند سالە ی دوایدا بەلام کاک سەعدی دیارە ناکۆکی هەبووە لەگەل

سەرھەنجام ئەوھشیان بۆ دروست کرد خۆتان دەزانن ئەووی لەمام جەلال
 ئەوانی دیکە دیعایەیی بۆ دەگەن ئەووی لەکاک کۆسەرەت نزیکیبیت ئەوانی دیکە
 دیعایەیی بۆدەگەن لەبەرئەووە چ کاک سەعدی و چ کاک ئاسۆ ئەمانی و چ کاک مستەفا
 چاورەش یان کاک شالوو ھەمویان بیتاوانن من ئیستاش داوادەکەم ئەگەر بەلگەئەبەت یان
 شتیکی مەلوس ھەبە کە ئەوان شتیکیا کردووە بابخیریتە روو من ئیستا بەلگەم لایە کە
 خەلک ئەنقالی کردوووە ئیستاش لەناوماندا دەژین و بگرە حیزب یارمەتییان دەدا
 لەبەرئەووە بەرای من باشتر وایە پەرھەبەکی سپی ھەلبەدیریتەووە من ترسی ئەووم ھەبە ئەگەر
 سبەینی شتیک لەم ناوچەئەبەدا رووبدات کۆمەلیک فایلی تریش لەویدیووە دەریکەویت
 موخابەرەتی سوریمان ھەبە ئەوانەئەبە خەلکیک موخابەرەتی تورکی یان ئیرانی بیت ،
 ئەوشتانەیی من لە شووبەیی ئیستخباراتابینیم وای لێکردووم بۆئیم کورد ھەمووی
 سەرئەبەحکومەت بوو، ئەم ھەموو فەردەئەبەیی کەمن ھینامەووە لەو شوینە ھەم وی ناوی
 جاسوس بوو، وای لێھات تاقەت مان ئەما سەبەبکەین، ئەو خەلگە دواي پەرپەین چ
 پێویست دەکات پەبەوھندی بە حکومەتەووە بکات، ئەوانەیی دواي پەرپەین پەبەوھندیان
 بەحکومەتەووەکردووە، ھەرئەوانەن کەپێشتر سەرئەبەحکومەت بوون.

**ئەقین: نایا پابینۆم دەسەلاتی لێخۆشبوونی فایلی دارەکانی ھەبە ئەکاتیگدانیمە پەرلەمان
 و دادگامان ھەبە. ئەمانەئەگەرخیانەتیان کرد بیت، خیانەتیان لەگەلی کورد کردووە، بۆچی
 یەکییتی ئەم دادگاییکردنە نادادەدەستی حکومەت؟**

لەتییی حاجی فەرەج: ھەرھیزبەو تاییبە تەمەندی خۆی ھەبە، ئەگەرئەبەحکومەت فایلی
 ھەبووبیت ئەوا ھەمووھیزبەکانی تریش فایلیان ھەبە. من وەک وتم یەکییتی دووژمنی
 زۆرە، لەوا نەبە پەلەش کرابیت لەووی کەمێک زووباسی فایلەکانیان کرد، دەبوايە
 لێکۆلینەووی لەسەربرایە، پاشان ئیعلان بکرایە نەکو ناوژراندنی تیاپیت. بەلام منپیت
 دەلیم ئەگەرئەبەحکومەت خیانەت لەکورد بکات، حەقە پەرلەمانی کوردستان لێژنەیی ھەبیت و
 لێکۆلینەووی لەگەل بکات، وابزانم ئیستا پەرلەمان بۆخۆی لێژنەیی ھەبە، بەلام بۆچی
 ئەولێژنەئەبە بۆبەوکارە ھەئەساوہ؟ پەرلەمانی کوردستان ئەگەرئەبەلگەیی لایە ئیستاش
 دەتوانیت فایلەکان بانگ بکات، بەلام نایادەکریت لەم کاتەدا کەکاتی نزیکبوونەووی پارتی
 و یەکیتیئەبە ئەم کارەبکەین؟ من بپروام وا یە ھەکەسێک لەوا نەیی کەفایلی ھەبە لەناخی
 خۆیدا ئەوھندەخۆی دەخواتەووە ھەتاتوشی نەخۆشی دەبیت و لێدەبیتەووە. ئەووی فایلی

ههیه و ناوی بلاو کراوتهوه بوخوی خوی دهناسیت و دهناسیت که خائین بووهو فایل
 و خوی باش دهناسیت بایی چهنده، له بهرئهوه ناوژاندنی نه ویرادهره نه رست
 و راسه نه بیه تازه له ناو میله ته که داشکان.

ئشین: دهناسیت مام جه لال لیستی تاییه تی خوی هه بووه و ویستویه تی کوره کانی خوی
 بهرینه پیشه وه، به لام بوی نه کراوه، نایامام جه لال به دوای شیوازیکی پارته بیانه ده گهریت بو
 یه کیستی؟؟؟

له تیفی حاجی فه رهج: مام جه لال له وه گه وره تره که نه و کارا نه بکات نه کوتله ی هه یه و
 نه لیستی هه بووه، مام جه لال پیاویکی خوشه ویسته له ناو یه کی تیدا، خوا نه وه بگریت
 که ده یه ویته بی تاقه تی بکات، مام جه لال ته مه نه یکه هه یه و حه ق نییه وا مامه له ی
 له گه ل بگریت. کاتیك شارۆن له کۆبونه و هدا جه لده لیددا، وه زعی ئیسرائیل تیکچوو،
 کاتیك مه لا مسته فا کۆچی دوایی کرد، کاک ئیدریس و

کاک مسعود پیگه یشتن و حیزیه که بیان گرت ه ده ست، به لام مام جه لال خه لیفه ی نییه.

ئشین: نیستا خه لکی ناو یه کیستی ده پرسیت نایا له دوای مام جه لاله وه که سیکی دیکه هه یه
 جله وی یه کیستی بگریته ده ست؟

له تیفی حاجی فه رهج: نیستا نه خر له م حاله ته دا نه خیر که سیک نییه جیگه ی بگریته وه
 هه ره چهنده نیستا مام یه لاله ته ندروستی باشه له م رۆژانه دا د. محمد خوشناو چوو فه حسی
 کردبوو وتی مام جه لال هیچی نییه وه نیستاش بۆکس له هه ریه کی کمان بات ده مانخات
 نه ویرادهرانه هه موویان بۆخویان نه خوشن و مام جه لال هیچی نییه له دوای پلینۆم رق
 و کینه له ناو کوتله کاندایا لدروستبوه ده بیت نه م رق و کینه یه له م کۆنگره یه دا نه مینیت
ئشین: له کۆنگره دا مام جه لال سکرته ریه که ی مسۆگه ره؟

له تیفی حاجی فه رهج: نه وه مام جه لال خوی ده توانیت بریار بیدات به لام پیموایه مام
 جه لال نه گه ره له سه رکورسییه ک دابنیشیت و تۆپه لیکیشی مابیته وه وه کو ره مزیک بۆ
 یه کیستی گرنگه هیج که سیک تامی مام جه لال نادات

ئشین: مام جه لال نه جیندایه کی هه یه بۆ نه وه ی کوره کانی خوی بیینیته پیشه وه؟

له تیفی حاجی فه رهج: نه گه ره سه یری رۆژه لاتی ناوه راست بکه ی هه موو نه وسه رۆکو
 حیزب و نه و سه رۆک کۆمارانه کوره کانی خوی ده هیننه پیشه وه نه مه ش له بهرئه وه ی

كه سيمى ميههتى كاك قوباد نوينهري يهكيتيه له ئەمهريكا لهههري جياگيهكدا بيت به خوى گهيشتوووه پيى شاناز خان لهوانهيه خهك وابزانيت ئافرهتيكى ساديه شاناز خان كهسيكى ههلهكهوتوووه لهبهريتانيا ئيش بو كورد دهكات نهگهري بيهته سهركردايهتى حهقى خويهتى باشه نهگهري كاك قوبادبان كاك باقيل يان شانازخان برونامهى ههبيت ليره بيت به وهزير يان سهركردايهتى قهيدى جييه؟

ئئين: يهكيتى خوى بههيزيكى شارى دهرانيت، بهلام بوچى ئەم بنهماله بيبوونهى تياذا زالدهبيت؟

لهتيفى حاجى فهريج: باشهبوچى كهسوكرارى مام جهلال بويان نهبيت ئيش بگرنهدهست لهكاتيكدا ئەوان زوربهيان پيشمهريگه بوون بو نمونه شيخ حهمهسالح كه برازاي مام جهلاله يان ئاراس شيخ جهنگى پيشمهريگه بووه باقيل و قوباد پيشمهريگه بوون

ئئين: دهرتريت دارايى يهكيتى له دهستى بنهماله تالهبانيدا نهك دهرگايهكى توكمهو شهفاف و ئەوان به ئارهزووى خويان تهسهروفاتى پيووه دهكهن؟

لهتيفى حاجى فهريج: ههموو حيزبيك بو ئەوهى ئيدامه به حيزبهكهى بدات دهبيت داهاتيكي ههبيت يهكيتى نيشتيماى بو خوى داهاتى ههيه هيرؤ خان ههريچى پهيدا دهكات ههريچى دهست دهكهويت له كوردوستاندا كه كهناليكى جيهانويه سهرفيدهكات

ئئين: نهگهري پارهى يهكيتى ئيهه هيرؤ خان پارهى له كوئيوو؟

لهتيفى حاجى فهريج: ههريركلامى كوردوستان بهسه كهوهريدهگرىت ئەم كوردساتهى كهدانراوه زمانحالى يهكيتى نيشتيماىيه لهوانهيه دارايى گشتى داهاتيكي بو دانابيت ئيرادهى گشتى يهك كهس دهيبات بهريوه كه دليرى سهيد مهجيده پارهى يهكيتى نيشتيماى له دهستى ئەودايه پياويكى پاكهو زور دهست بهپارهوه دهگرىت پاره بهفرو نادات جياگى متمانهى مام جهلال و ههموو حيزبيشه راسته يهكيتى ههندى پروژهى ههيه له ناوهوه دهرهوه بهلام نهمام جهلال و نههريؤخان نهقوبادوو نهباقيل و پيوستيان به پاره ئيه چونكه ئەوان ههريهكهيان ئيشى خويان دهكهن بهبنهمالهش ههمووحيزبهكان لهوه چونه تهدهرله مالى مام جهلال كۆمهليك خهلكى خاوهن برزانامه و زمانزان دروستبووه دهتوانن ئيشبكهن ئەمه بنهماله پينا وترىت

ئەفەن: ئەدوای وازھینانی بەشیکى زۆرى سەرکردە چالاکەکانى یەكیتی ئە سلیمانى دەوتریت

وازی ئە یەكیتی هیناوه؟

ئەتییى حاجى فەرەج: ئەو برادەرانی که باسیان دەکەن هەمووتەمەنى خۆیان لەو

شۆرشەدا سەرفکردوو

کاتی ئەو هاتوووە پشویەك بدن ئەم دوایانەشدا که تەکو تۆلەکان زەق بونووە ئەمان
حەزبان نەکردوو بەجەنە پال هیچ تەکە تۆلیک ئیستاش ئەوانە سەردانی مام جەلال دەکەن
و کیشەیان نییە ئەوانەى باسى سلیمانى و هەولیری دەکەن مام جەلال ((د. بەرھەم)) ی
هیناوتە پیشەووە که خەلکی سلیمانییە سلیمانییەکان نەکشاونەتەووە ئە یەكیتی
ئەو برادەرانی ئیشی تریان هەلبژاردوو

میراتی پیاوئنه خوشه که دابه شده کريت بۆ ئهم را پۆرته : گفتوگو له گهل که سی نزیکي

هه موویاله کان کراوه

را پۆرتی هیمن باقر

نه خوش کهوتنی تاله بانى له گه له خۆیدا بابه تگه لیکی زۆری وروژاند هه نديک که س ئه و نه خوشییه ی تاله بانى یان به نه خوش کهوتنی یه کیتی چواند به شیر به نه جهى ته که ته تل هه نديکی دیکه ش سه رده می نه خوش کهوتنی تاله بانى یان به جۆریک له جۆره گانه سه رده می ((پیاوه نه خوشه که)) ی دهوله تی عوسمانی وه سفکرد که له ده ای ساته کانى ته مه نیدا گیرۆده ی بوو به راورد که هه رله و روانگه یه وه نییه که دووجه سته ی مه عنه وی رووله لاواز بوونی گه ورده که ن به لکوونه وه شه که کۆمه لیک میراتگر کاتزمیری سفری دابه ش کردنی تاله بانى ده که ن به هه مان شیوه ی ئه و میرات گرانه ی که چاوه ری میراتی دهوله تی عوسمانی بوون

به پیچه وانه ی هه موو پی شیبینییه کانه وه تاله بانى چاک بوه وه گه رایه وه دۆخی جارانی به جۆریک رهنگه مه رگی تاله بانى بۆ چه ند که سیکی دیکه ش دوا بکه ویت له گهل ئه وه شدا چاک بونه وه ی تاله بانى به مانای چاک بونه وه ی یه کیتی نه هات هه روه ها ده رگاشی له سه ر نه و پر سیاره دانه خست که ده ای تاله بانى کی جیگه ی سکرتری گشتی ده گریته وه؟ ئیستا جه و جۆله کان له ناویه کیتیدا به و ئاراسته یه ن له سه ر ته خته ی شه تر نه چه که سی یاریکه ر ده بیترین به لام دوا جار ته نها یه کیک له وانه ی چانسی چوونه پيشه وه ی ده بیت هه نوکه یارییه که کورت بووه ته وه له نیوان نه وشیروان مسته فاو کۆسره ت ره سول و علی به ره م سالح سه ره رای ئه وه ی که کوتله ی چواره میش به کالی ده بینریت که بریتیه له بنه ماله ی تاله بانى و ییراهیم ئه حمه د به لام ده شیت هه رله سه ره تا وه له ناو یارییه کانه ئه مه یان به ینییه ده ره وه هه و پییه ی هیشتا یاریزانیکی پینه گه یشتوو ی گۆره پانه که ن به لام هه رگیز نابیت ئه وه هه یاد بکه ن که رهنگه کوتله ی چواره م رۆلی یه کلا که ره وه بگریت له م مه سه له یه دا

نه وشیروان مسته فا ئه مین له دایک بوی شارى سلیمانیه له سالی ۱۹۴۴ ه، په یوه نديیه کانى له گهل تاله بانیدا له سه ره تاى شه سه ته کانى سه ده جهى رابردوه وه ده سته پیده کات ئه وکاته ی تاله بانى لیبر سراوی لقی سلیمانی پارتیبه وه نه وشیروان له سه ره تاکانى کارى سیاسیدا ده چیته

ئەو پالى مەكتەبى سىياسى ولەسالى ۱۹۶۹دا دەبىتە سەرنوسەرى گۇڧقارى رزگارى كە زمانحالى مەكتەبى سىياسى بووە پاشان كۆلىژى ماف((حقوق)) لە زانكۆى بەغداد تەواودەكات و لەسەرەتاي سالانى حەفتاي سەدەى رابردودا بۆتەواوكردى خويندن دەچىتە ئەوروپا و لەمسا دەگىرسىتەووە برونامەى ماستەر لەسىاسەتى نيو دەولەتيدا بەدەست دەهينىت و دەبىتە خويندكارى دكتورا بەلام سالى ۱۹۷۵بۆ نەوشىروان سالى وەل گەران بوو لە خويندەنەووە بۆ سىياسەت كردن چەنكە لەم سالەدا تالەبانى لەرىى نامەپەكەووە پيشنارى دامەزراندنى پارتيكى سىياسى و سەرھەلدانەووەى شۆرشى بۆ دەكات نەوشىروان مستەفا وەك ئەووەى چاوەرىى نامەپەكەى لەو جۆرەبىت وازلە خويندنى دكتورا دەهينىت و بەرە شام بەرىدەكەويت بەشدارى يەكەم كۆبونەووەى دامەزراندنى يەكيتى دەكات

نەوشىروان يانزە سالە بەلام تالەبانى ھەمىشە وەكو ھاورىپەكى نزيك سەپردەكات ئەم ھاورىپەتییەش بەدەر نەبوو لەكارتيكردن و كارىگەرى دوولايەنە بە جۆرىك ھەندىك كەس نەوشىروان مستەفا بە تىۆرىزەكەرى بىرى جەلالىەت دادەنن زياتر لەووەى وەك سەركر دەپەكى كۆمەلە سەيربەكەن نەوشىروان بۆخۆى لەيادا شتەكانيدا ئەووە ناشارىتەووە كەدلسۆزى و وەفایەكى گەورەى ھەبوو بۆ تالەبانى ھەر وەك نابىت ئەووە لەبىركەين كەخودى نەوشىروان بانگىشتكاراى تالەبانىيە بۆ سەر سفرەى يەكيتى

بەدريژاي ميژووى ۱۵ سالەى يەكيتى لە ۱۹۷۶-۱۹۹۱ ھەمىشە نەوشىروان مستەفا لەبەرەى جەلالىەت بوو لەبەرامبەر ئەو جىابوونەوانەى كە روويداوە لەسەرەتاي ھاتنەوويدا بۆ كوردستان لەسەر خەتى گشتى حساب بوو بەلام لەدواى شەھىدبوونى((ئارام)دووە لەناو كادىرە پيشكەوتووەكانى كۆمەلەدا كەسيك نەبوو بتوانىت جىگەى سكرتيرى بگريتەووە يان بە ديويكى تردا كادىرە پيشكەوتووەكانى كۆمەلە لەناو خۆياندا رينەكەوتن لەسەر ھەلبزاردنى سكرتيرىك بەلام ھەموويان كۆك بون جىگەى(ئارام)بە كاك نەوشىروان پربكەنەووە چونكە لەو سەردەمەدا رەمزيكى ديار بوو خوينەوارىكى دىكەى وەكو ئەو لەناو كۆمەلەدا بونى نەبوو بەمجۆرە نەوشىروان بوو خاوەنى گەورەترين پالى پىكەينەرى يەكيتى وتەنانەت رابەرايەتى يەكيتيشى گرتەدەست لەگەل ئەو ھەشدا دەشيت بوتريت نەوشىروان پراكتيزەرىكى فيكرى تالەبانى بوو لە ئاستە لۇكالىيەكەيدا بۆناو پيشمەرگەو رىكخستەنەكان دەوترىت تالەبانى ھىچ كات بەرەنگارى نەوشىروان نەبوو لەووەى كە

ئەفەندى ئىككى يەككەنى خۇي لەناو يەككىتيدا بلاوبكاتەو و جىبەجىان بكات چۈنكە دواجار يەوئەكردو كەفېكىرى نەوشىروان لەمنداالدانى فېكىرى خۇيەو سەرچاومېگرتو

بەلام يەككەمىن بەرگەوتن لەنيوان تالەبانيو نەوشىرواندا لەدواي راپەرېنەو روودەدات كاتېك يەككىتى رووبەرەووي ئەزموونى ئىدارەكردنى ولات و ھاوبەشى و رېكەوتن دەبىتەو لەگەل پارتىدا ھەندىك ئەمە بۇ ئەو دەگىر نەو كە تالەباني ئەزمونى لەگەل ئىدارەكردندا زىاتر بوو لە نەوشىروان كە لە شۇرشى تەموزەو دەستپىدەكات ئەوئى نەوشىروان نەپتونى قوبولېبكات ئەو راستىيەبوو كەلە ئەزمونى حوكمدارىدا بەرژەوئەندى زال دەبىت بەسەر بەھاگانى شاخدا بەواتايەكى كە دەشېت كەسەكان لە دەورى بەرژەوئەندىيەكان كۆبىنەو و حېزبېش ئەركى ئەوئەيە ئىدارەي بەرژەوئەندى يە جىاوازەكان بكات لەدواي ئەوئەو نەوشىروان و دەبىت لەسەر گۆرەپانى سىياسى و لە دەرەوئى ولات خەرىكى نوسىنى چەند كىتېبىك دەبىت و تا سالى ۱۹۹۹ دەرناكەوئەتەو كاتېك گەرايەو يەككىتى لەشەرى ناوخۇدا جەستەي شەلالى خوين ببوو ھاتنەوئى ئەمجارەي نەوشىروانىش دىسان لەسەر داواي تالەباني دەبىت ئەوئى تىبىمى دەكرىت لە ژباني نەوشىرواندا ئەوئەيە كەسايەتى بەھىزوو كارېگەر بوو لە بەرامبەر تالەبانيدا و ناچارى كردوو رېزىبىگرىت و ھەندىك جارىش سلى لىبكاتەو بەلام ئەوئى تالەباني نەپتونىو بە شىوازە تايبەتەكەي خۇي كە تورەبوون و قسەي زېرو ھندىك جارىش لىدانە بەنەوشىروانى بكات لەرىگاي نازى ھاورىيەتتەو پىكردوو بۆنمونه ھەموئەو جارنەي كەتۇراوئە دووركەوتۇتەو بەقسەيەكى تالەباني گەراوتەو ھەتا ئىستاشى لەگەلېت لە ھەندىك رەفتارى تالەباني بىزارە بەلام وەكو ھاورى و سكرتېر نەپتونىو دەستبەردانى تەواوتى تالەباني ببىت

نەوشىروان مستەفا لەسالى ۱۹۹۲ لە كوردوستان دور دەكەوئەتەو بەلام رەمزىكېتر لەناويەككىتيدا دەردەكەوئەت ئەوئىش كۆسەرت رەسول على يە ئەوئى چانسى دەركەوتنى زىاتر كرد ھەلبىزاردنى بوو بەسەرۆكى دووھمىن كابىنەي حوكمەتى ھەرىمى كوردوستان ئەمە جگە لەوئى وەكو سەركرەدەيەكى سەربازى ئازا لەپرۆسەي راپەرېن و رزگار كردنى رانىو ھەولېردا رۆئى گەورەي گىرا

كۆسرىت رەسول. سوودى لە پىگە سىياسىي و حوكمىيەكەي بىنى بۇ ئەوئى زۆرتىرېن كەس لەدەورى خۇي كۆبكاتەو لەمەشياندا كەسىتى كۆمەلايەتى خۇي رۆئى گرنگى ھەبوو گەورەترىن سىفەتى كۆسەرت رەسول ھىزى راكىشانى ئەو بۇ كەسايە تىيە كۆمەلايەتىي و

خێڵه جیاوازه‌کانی کوردوستان دابینکردنی ژيان و بهر ژه‌ه‌ندیان هه‌روه‌ها هه‌ولیدا
 به‌رزه‌ه‌ندی توێژیکی گه‌وره‌ی خه‌لکی کوردوستان به‌سته‌یه‌وه‌ به‌ خۆیه‌وه‌ له‌مه‌شدا
 سوێی له‌پاره‌ به‌رده‌ستی بینی وه‌کو سه‌رۆکی حوکه‌مه‌تی هه‌ریم هه‌رچه‌نده‌ کۆسهرت ره‌سول
 به‌قوتابه‌یه‌کی قوتابخانه‌که‌ی نه‌وشروان داده‌نریت چونکه‌ له‌سه‌ر داوای ئه‌و هاتۆته‌ دهره‌وه
 ساڵی ١٩٨٤ پێش له‌سه‌ر پێشنیاری ئه‌و بو‌ سه‌رگرده‌یه‌تی هه‌لبژێردراوه‌ به‌لام کاتیک ساڵی
 ١٩٩٩ نه‌وشیروان گه‌رایه‌وه‌ سه‌لمانی بینی له‌لایه‌ن قوتابه‌یه‌ هه‌ولێریه‌که‌ی دوینیوه‌ که‌ خۆی
 به‌ که‌مه‌تر نه‌ده‌زانی له‌به‌رامبه‌ر ئه‌ودا سه‌لمانی داگیرکراوه‌ ئه‌مه‌ش ئه‌و هه‌سته‌ی له‌لای
 نه‌وشیروان مه‌سته‌فا دروستکرد که‌ ده‌بیت سه‌لمانی ئازاد بکریت لێره‌شه‌وه‌ ده‌ستیکرده
 سه‌لمانچیتی ته‌نانه‌ت تا ساڵی ٢٠٠١ کاتیک مام جه‌لال د. به‌ره‌م ی گه‌رایه‌وه‌ بو‌ کوردوستان
 نه‌وشیروان مه‌سته‌فا پشگیریکرد به‌و پیه‌ی سه‌لمانییه‌که‌ دیته‌وه‌ سه‌لمانی رزگاردکه‌ت به‌لام
 ئه‌و پێشبینیه‌ وه‌کو خۆی دهرنه‌چوو به‌تایبه‌تی له‌به‌رئه‌وه‌ی د. به‌ره‌م رای وابوو
 که‌ سه‌لمانی ده‌بیت و بو‌ هه‌موو کوردوستان بیت به‌په‌چه‌وانه‌ی نه‌وشیروان مه‌سته‌فا که‌رای
 وابوو ده‌بیت به‌ر له‌هه‌موو شتیک سه‌لمانی بو‌ خزمه‌تی سه‌لمانی بیت ده‌شیت ئه‌وه‌ به‌خالی
 سه‌ره‌تای ناکوکیه‌کانی نیوان د. به‌ره‌م و نه‌وشیروان مه‌سته‌فا دابنریت

یه‌کیتی له‌بنه‌ماوه‌ ٥٠ هه‌زیکی نیمچه‌ به‌ریه‌وه‌ له‌ دروستبونی سی بالی جیاوازه‌وه
 بیکه‌هاتوه‌ له‌به‌رئه‌وه‌ی به‌دریژای میژووی ٣١ ساڵه‌ی پێویستی به‌وه‌بوو کیشه‌ ناوخۆیه‌کانی
 خۆی بنه‌ریته‌دهره‌وه‌ی جه‌سته‌ی حه‌زبه‌که‌ هه‌ربۆیه‌ش ده‌بینین شه‌ر به‌رامبه‌ر هه‌زه‌کانی
 دیکه‌ به‌شیکه‌ گه‌وره‌ی میژووی یه‌کیتی بیکه‌ده‌هینیت به‌په‌چه‌وانه‌وه‌ له‌وکاتانه‌ی ناشتی
 هه‌بووه‌ و باروودۆخ جیگیربووه‌ ماملانی و ناکوکی گه‌وره‌ له‌ناوخودی یه‌کیتیدا سه‌ریه‌له‌داوه
 هه‌ربۆیه‌ یه‌کیتی پێویستی به‌وه‌ هه‌بووه‌ بو‌ دوور خسته‌نه‌وه‌ی ئه‌م ناکوکییه‌ له‌ناوه‌وه‌ی خۆی
 ناکوکیه‌کان ئاراسته‌ی دهره‌وه‌ بکات به‌و پیه‌یه‌ی هه‌میشه‌ له‌وکاتانه‌ی که‌ یه‌کیتی
 رووبه‌رووی مه‌ترسی گه‌وره‌ بو‌ته‌وه‌ و توشی ته‌نگزه‌ی سیاسی بووه‌ یه‌کیتی وه‌کو هه‌زیکی
 یه‌کگرتوو تۆکه‌م و هاویروو باوه‌ر دهرکه‌وتوو له‌ژیر رۆشناپی ئه‌م ته‌فسیره‌دا ده‌شیت بلیین
 باروودۆخی جیگیری ئه‌م چه‌ندساڵه‌ی هه‌ریمی کوردوستان ماملانیکی یه‌کیتی
 زه‌فکردوو ته‌وه‌ تا ئاستی ته‌قینه‌وه‌ی ئیجگاری رهنگه‌ یه‌کیتی له‌مه‌دوا پێویستی به‌
 ته‌نگزه‌یه‌کی قوول یان موفاچه‌نه‌یه‌کی چاو مروان نه‌کراو خراب یان کارساتیکی گه‌وره
 هه‌بیت بو‌ ئه‌وه‌ی یه‌کیبخاته‌وه‌

نامه‌که. له‌لایهن ژماره‌یه‌ک له ئەندامانی مه‌کته‌بی سیاسیی‌هه و مملانی‌کانی ناو
 یرده قۆناغیکی تره‌هه که‌تیایدا داوای شه‌فایه‌تی زیاتریان له‌کاروباری حیزبی و
 داراییدا کردبوو هه‌روه‌ها جه‌ختیان کردبوووه له‌سه‌ردانی سنوریک بۆ سه‌لاحیه‌ته‌کانی
 سکرتری گشتی ئەم نامه‌یه که‌دواتر له‌میدیاکاندا بلاو کراوه‌یه نه‌فسی نوسینی نه‌وشیروان
 مسته‌فا به‌سه‌ریدا زالبوو به‌لام ده‌وتریت پیشنیاری ناره‌زایه‌تییه‌که له‌لایهن کۆسهرت
 ره‌سوله‌وه بووه ئەم یاداشتی ناره‌زاییه به‌ره‌هم سالح یش ئیمزای کرد

بالی نه‌وشیروان هه‌ریه‌که له کۆسهرت ره‌سول و به‌ره‌هم سالح به‌وه تۆمه‌ت بارده‌که‌ن که‌له
 ئیمزاکردنی ئەو به‌یان نامه‌یه که‌شاونه‌وه بیبه‌لین ده‌رچوون له ناستی ئەوه‌هاوپه‌یمانیه‌ته‌دا
 که‌له سه‌ره‌تا ریکه‌وتبوون

کۆسهرت ره‌سول ئیمزاکردنی ئەو به‌یان نامه‌یه‌ی ته‌نها وه‌کو کارتیکی فشار له به‌رامبه‌ر
 تاله‌بانیدا به‌کار هیناوه بۆ ئەوه‌ی ئامازه‌یه‌کی پبیدات که ده‌توانیت دژی بوه‌ستیت یان
 لانیکه‌م هیزی خۆی نیشانبیدات هه‌روه‌کو ده‌وتریت مام جه‌لال زیره‌ک بوو له گه‌مارۆدانی
 ئەو بابه‌ته‌دا سه‌ره‌رای ئەوه‌ی له‌رووه‌که‌شدا هه‌یج توره‌یه‌کی ده‌رنه‌بیری به‌رامبه‌ر ئەوانه‌ی که
 ئیمزایان له‌دژی کرد به‌لام به‌ ئاراسته‌یه‌کی دیکه‌دا که‌وته په‌رتکردن و بلاوه پیکردنیان بۆ
 نمونه به‌زوویی د.به‌ره‌هم سالحی له گه‌مه هینایه ده‌روه هه‌روه‌ها کۆسهرت ره‌سولی رازیکرد
 له‌که‌شانه‌وه هاوپه‌یمانیه‌ته‌که‌ی له‌گه‌ل نه‌وشیرواندا له‌مه‌شدا سه‌رکه‌وتوووبو به‌بروای
 هه‌ندیک هه‌رله‌سه‌ره‌تاوه گه‌روه‌ی نه‌وشیروان له‌سور کۆسهرت ره‌سول گه‌روه‌یکی دۆراوبووه
 چونکه له بنه‌ره‌تدا کۆسهرت باوه‌ری به‌په‌رۆژه‌ی ریفۆرم نه‌بوو به‌لکو ئەو پیویستی به
 هاوپه‌یمانیه‌که هه‌بوو که‌نرخه‌ی کرینه‌وه‌ی له‌لای مام جه‌لال زیاتر بکات و له‌مه‌شدا
 سه‌رکه‌وتوووبو

ئوه‌ی مایه‌وه له گه‌مه‌که‌دا له‌به‌رامبه‌ر مام جه‌لال ته‌نها نه‌وشیروان مسته‌فابوو مام
 جه‌لال که‌وته شه‌ن و که‌وکردنی داواکارییه‌کانی ئەو له‌سه‌ر بنه‌مای پیشنیاره‌کانی ئەو
 چه‌ند هه‌نگاویکی نا له‌وانه هه‌لبه‌زاردنی ریکه‌ستن و به‌ستنی پلینۆم هه‌لبه‌زاردنه‌کان له
 کۆتاییه‌کانی سالی رابردوودا له‌باروودۆخیکی توندوتیژی پر گه‌ره کیشمه‌ی تونددا ئەنجام
 دران و به‌هه‌ر نرخیک بوو تاله‌بانی و کۆسهرت ره‌سول به‌براه‌وه له‌گه‌مه‌که‌دا هاتنه‌ده‌روه
 ئەوه‌ی که دۆراوی یه‌که‌م وکۆتای گه‌مه‌که‌بوو کوتله‌ی نه‌وشیروان مسته‌فابوو هه‌رچه‌نده
 ئەوان گله‌ی توندیان هه‌یه له‌وه‌ی که هه‌لبه‌زاردنه‌که له‌ژیر کاریگه‌ری هه‌ره‌شه‌و پارهدا

سەرکۆڵاوە چوووە سەرەنجام نەوشیروان مستەفا بڕیارێ هاتنەدەرەوی لە یەکی تیدا راگەیاند چەند کەسیک لە هاوکارەکانی هاتە دەرەوە لە گەل ئەو هەشدا قورسایەکی گەورە لە سەر سەرکۆڵاوە و سەربازییانە ی لە گەلیدا بون لە حیزبدا مانەو

هەرچەندە نەوشیروان رایگەیاندا ی کە ئەو سەرقال دەبیت بە کۆمپانیایەکی راگەیانندنەووە بەلام بەلای هەندیکەووە ئەو هاتنەدەرەووەیە بە جۆریک لە فشار و خۆریک کەستەووە دەزانن بۆ دەستبەسەرگرتنی تەواوەتی یەکی تیی و کۆنترۆلکردنی بە تاییبەت ئەگەر ئەو راستیە لەبەرچاوبگرین کە نەوشیروان هەرگیز نەیتوانیوە بە تەواوەتی لەسیاسەت دا بڕیت و ئەو جارانش کە دا بڕاوە سەرەنجام گەراوەتەووە بەلام رەنگە گەرانەووەی ئەم جازە ی نەوشیروان مستەفا ئاسایی نەبیت و ئەگەر ئەو فرسەتە ی بۆ هەلبکەوویت گۆزانی گەورە لە ناو یەکی تیدا دروستبکات بەر لە تەواو بونی رۆلی وەک سەرکۆڵاوە یەکی سیاسی

ئێستا دەتوانین بلیین یەکی تیی بە هەمان شیوەی دروستبونی لەسی بالی سەرەکی بیکدیت لەبەرچاوبگرتنی ئەووەی دا بەش بونی ئەم جازە بە دەوری رەمزادیە نەک بەرنامە ی سیاسی هەریەک لەو رەمزانیەش لەوانە کە چاویان لە ئایندە ی یەکی تیی و بە دیاریکراویش لە سەر سکرتری دا هاتووی یەکی تییە جگە لەووەی ماوێەکی دورو دریز سکرتری کۆمەلە بوو لە ماووەی سالانی ۱۹۷۹- ۱۹۹۱ سەرکۆڵاوە بڕیار بە دەستی فیعلی یەکی تیی بوو ئەوانە ی لە نەوشیروانەووە نزیکن بەشیکی هەرە زۆریان کادیری کۆمەلە بوون بەلام ئەمە بەمانای ئەووە نایەت کە لە ئێستادا هەموو کۆمەلە لە زەمیلە ی ئەو دا بیت بۆ نمونە کۆسەرت رەسول بۆخۆ ی لە سەرەتادا لە سەر کۆمەلە حساب بوو و ماوێەکی ش لێرسراوی ریکخستە نەینی یەکانی خویندکاران بوو لە شاری هەولێر هەر و هەما مە لا بەختیارو ئەرسەلان با یز کە لە ئێستادا بەبالی تالەبانی دادەنرین پیشتر کادیری پیشکەوتوو و بگرە لە سەرکۆڵاوە ی کۆمەلە بوون سەرەرای ئەووەش نەوشیروان مستەفا بەشیکی لە فەرماندە سەربازی یەکانی لە گەلیدا یە کە رەنگە هاوتیان نزیکی بیت لە نیووە ی هیزی سەربازی یەکی تییەووە خالی لاواری ئەم بالە ئەووەیە کە دوو دەزگای گەورە ی لە بەر دەستدا نییە ئەویش پارەو زانیاری یە کە لە دەستی بنەمالە ی تالەبانی دا یە هەرچەندە دەبیت ئاماژە بەو بکریت کە نەوشیروان ئەر شیفتییکی و ردهو لەم روو هەشەووە سوودی لە ئەرشیفی خۆ ی حیزب و ئەو سەر دەمە ی وەرگرتوووە کە لە ژیر سەر پەرشتی دۆستە نزیکیەکانی بوو

نەوشىروان مستەفا بۆ سكرتيرى گشتى چانسىكى بەهيزترە لە ھەمووكەسىك
 تايبەت مەندييەك كەلە خودى ئەم كەسايەتییەدا ھەيە
 ئەويش ئەوى كەھەر لەبەرەتەو ھە دووجەمسەرى گرنگ لەناویەكیتیدا قبولیانە
 ئەوانیش بریتین لەسەربازیەكانى ناو يەكیتی بەويیەى كۆنترين سەرکردەى يەكیتییەو
 ئەزموونيان لەگەلیدا ھەيە ھەروەھا خویندەوارو روشنبیرەكانى ناویەكیتی كەوھكو
 رۆژنامەنوسو تيۆريزەكەريكى سياسى سەپرىدەگەن كە ئاشنايەتى لەگەل قەلەم ونوسیندا
 ھەيە نەوشىروان پياويكى ستراتيجیيە بەلام دبلۆماسى نيبە لەنيوان ھيچ و ھەموويدا
 يەككيان ھەلدەبژيريت سەرکردەيەكى خاكییەو ژيانىكى سادەى ھەيە كەمتر حساب بۆ
 ريكپۆشى ئەتەكیتی سياسى دەكات دەتوانريت بوتريت ھەتا ئیستاش پيشمەرگەيە
 لەبەرئەوئەوى پۆستى وەرنەگرتوو ھەتبار نيبە بەگەندەل و بەفیرۆدانى پارە ھەر
 ئەمەشە وازمانى لال كردو ھەتوانيت لەسەر ھەمووكەس قسەبكات بەلام ئەمە بەمانای
 ئەوھننیه ئەوانەى لەدورى ئەون ھەمان سيفەتيان ھەبیت وادەدەكەويت لەلایەن
 سەرکردەكانى تری يەكیتییەو ھەتەنھا رەمزيك بيت كە قبولی ئەوھبەكەن ببیتە براگەو رەيان
 خاوەنى كوتلەيەكى ئاگرینە بە جۆريك ھەستدەكریت ھیشتا ھەماسیەتى چەپ بەسەرياندا
 زالە نەوشىروان مستەفا كەسىكى رەق وتوند تیژە لەگەل كادیرەكاندا ھەرلەبەر ئەوھشە
 زۆرجار سلى لیدەكەنەو ھەمان سيفەت كەلەتالەبانیدا ھەيە بەلام وەكوتالەبانى قسە
 خۆش و نوكتەباز نيبە عەيبى گەورەى ئەوھيە تەنھا دەتوانيت لەگەل ئەوانەدا ھەلبكات لە
 خۆيەو نزيكەن يان لەگەلیدا دەگونجین بەپيچەوانەى تالەبانییەو كە دەتوانيت لەگەل
 ھەمووكەس ھەلبكات و لەدەورى خۆى كۆيان بكاتەو ھەتەنانەت ئەوانەش كە رۆژيك لەرۆژان
 دژايەتى راستەوخۆيان كردو پیدەچیت بەرھەم سالج لەم سيفە تەدا نزيكتریت
 لەتالەبانییەو تاوھكو نەوشىروان نەوشىروان تەمەنى ۶۲سالەو ۱۱سال لەتالەبانى بچوكتە
 ۱۶سالیئە لە بەرھەم سالج گەورەترە كیشەى گەورە لەبەردەم چانسى سكرتيرییەكەیدا
 ئەوھيە زەمەن لەبەرژوھەندیدا نيبە بەتايبەتى كە رەنگە تەمەنى تالەبانى چەند سالیكى
 تر بخايەنیت وەكو دەوتريت نەوشىروان چاوەری قۆناعى دواى تالەباتى دەكات بۆ ئەوئەوى
 دەستبختە ناو يەكیتییەو جارێكى دیکە سەرلەنوى دایريریژتەو ھەندیک كەس
 ھاتنەدەرەو لەحیزب بە دجۆريك ليكى دەدەنەو كەخۆ تەرخان كرنیەتى بۆ ئەم كارە
 ئەوئەوى چانسى نەوشىروان مستەفا زیاتر دەكات لەم قۆناعەدا بۆسكرتيرى گشتى ئەوھيە

كۆتەرگەن ئاۋاي سەرگىردا يەتتى كادىرە مامناۋەندىيەكانى يەككىتى ھەنوۋگە لەگەل گىرىيەكى
 گەرەدا دەژىن ئەۋىش گىرى بچوگىۋنەۋە و لاۋازبۇنە لەبەرەمبەر پارتىدا بەلای
 ھەندىكەۋە نەۋشىروان ئەۋگەسەيە كەدەتۋانیت يەككىتى لەم باروۋدۇخە دەربەينیت ولەم
 گىرى دەرونىيە رزگاربانىكات و سەنگ و قورسايى يەككىتى لە بەرامبەر پارتىدا بگىرىتەۋە
 نەۋشىروان گوى لە پېشنىيارى دەۋرۋبەرى دەگىرىت بەلام بىرىارى كۆتای تەنھا لای خۆپەتتى
 يەككىك لە گەرەتەرىن كېشەكانى نەۋشىروان مستەفا ئەۋەيە زىاتر ۋەكو سەرگىردەى سلېمانى
 دەناسرىت تاۋەكو گوردوستان بەتايبەتتى لەم سالانەى دوايدا سلېمانچىتى زىاترى پىۋە
 دەبىنرىت بەم خالەش لە ھىرۇ خان و بنەمالەى ئىبراھىم ئەحمەدى نىزىكەكاتەۋە
 ھەرچەندە ھەندىك كەس پىيان وابوۋ كەدوا وتارى ھىرۇخان لە گۆفارى خاكدا ۋەلامىكى
 توند بوۋە بۇ نەۋشىروان مستەفا سەبارت بەۋقسانەى لەسەر داھا تو سەرمايەى ئەۋ
 بنەمالەيە كىرۋوۋەتتى نابت ئەۋەش لەيادبەكەين كە ئەم بالە لەكەر كوكىشدا كوتلەيەكى
 بەھىزى ھەيە ھەچى سەبارت بەكۆسرت رەسول عەلىيە بەرلەۋەى ۋەكو سەرگىردەيەكى
 سىياسى بناسرىت سەرگىردەيەكى سەربازى و مەيدانى بوۋە لە چەندىن شەرى حىزىبى
 ونەتەۋەيدا ھاۋشانى پېشمەرگە لە سەنگەردابوۋە ۋئازايەتتى گەرەى پېشانداۋە
 زۇرجارىش بىردنەۋى مسۆگەر كىرۋوۋە ئەم سىفەتەش لەناۋ جەماۋەرى يەككىتىدا
 خۆشەۋىستى كىرۋوۋە بلاۋ بونەۋەى بەناۋ عەشاپەرو سەرۇك خىلەكاندا
 لەھەموۋسەرگىردەكانى تر زىاترە ھونەرى راكىشانى تويژە جىياجىكانى ھەيە تەنانەت لەناۋ
 رۇشنىبران و نۇخبەكانى كۆمەلگاشدا جىي خۆى كىرۋتەۋە بەتايبەتتى لەناۋ زانكۆكاندا كە
 سالانىكى درىز بىرىارى يەكلايى لەلابوۋە بۇ دابەشكىردى پۆستە ئىدارىيەكانى زانكۆ
 قورسايى جەماۋەرى كۆسرت لەشارى ھەلپرە بەجۆرىك ھەتا ئىستاشى لەگەلدابىت
 ھەندىك لەكۆمىتەكانى ئەۋشارە خۆيان بە كۆسرتتى دەزانن نەك جەلالى ھەندىك جار
 قورسايى جەماۋەرى كۆسرت رەسول زىاتربوۋە لەقورسايى جەماۋەرى پارتى لە ھەۋلىردا
 كۆسرت رەسول پىاۋىكى ستراتىژى نىيە بەلام سەرگىردەيەكى واقىعى مەيدانىيە خاۋەنى
 ئەزمونىكى زۆرە لەپېشبنىكىردندا زىرەكە خاۋەنى سامانىكى تايبەتتى ۋەھىمەنەيەكى
 جەماۋەرىيە زىاتر لەۋسەرگىردانەدەچىت كە ئەگەر زەمەنى دەركەۋتتى ۳۰سال بەر
 لەئىستاباۋايە دەيتۋانى كۆنترۇلى كگوردوستان بىكات لەبەرژەۋەندى خۆى بەلام تىپەربونى
 زەمەن و گۆرانى گەرەى مىژۋوى ناۋچەكە لە بەرژەۋەندى ئەۋدانەبوۋە لەگەل

ئىگەل ھىرۇخان نىوانى باش نىيە ھەرلەبەرئەۋەشە ھىرۇخان بە باۋەژنىكى خراپى بەرھەم دادەترىت بەرھەم سالج لەدايكوبى سالى ۱۹۶۰ ۵ سالى ۱۹۷۷پەيوەندى بە يەكيتيەۋە كىرۋە سالى ۱۹۷۹چۆتە بەرىتانياۋ ماستەرى لە ئەندىزىارى شارستانىي و دكتوراي لە ئامارو كۆمپىوتەزدا ھەيە لە زانكۆگانى لىقەر پول و كارديف بۆ يەكەم جار مام جەلال لەسالى ۱۹۸۷بىنيويەتى پى سەرسام بوە داۋايلىكردوہ بچيتە ئەمەرىكا مەكتەبى پەيوەندىەگانى يەكيتىي لەو ولاتە بەريوہبەرىت سالى ۱۹۹۲مام جەلال ھىنايەۋە بۆ كوردوستان كوردى بەئەندامى سەركردايەتى ئەۋكاتە تەمەنى ۳۲سال بوو ھەرچەندە مام جەلال خۆى بەدارىژەرى پەيوەندى نىوان يەكيتىي و ئەمەرىكا دادەنرىت بەلام د.بەرھەم تۋانى پەرە بەو پەيوەندىيانە بەدات و بىيتە ئەلقەى پەيوەندى نىوان تالەبانى و ئەمەرىكىيەگان جگە لەوہ تۋانى تىروانىنەگانى تالەبانى لەسەر ئەمەرىكا بگۆرىت و بەپىچەۋانەشەۋە ھەرۋەھا تۋانى لەسەر بنەماى ئەو پەيوەندىيانە سىياسەت بكات و بەرگرىش لەتالەبانى بكات لەلای ئەمەرىكىيەگان بەتايبەتى كە تالەبانى پىشتەر لە تىروانىنى ئەمەرىكادا ۋەكو ھاۋپەيمانى ئىران حىسابى بۆ كرابوو

د.بەرھەم پەرۋەردەگراۋى ناۋەندى سىياسى و دىپلۇماتىيەگانى ئەمەرىكايە شارەزاي زۆرى ئەتەكيتى سىياسىيە كەسىكى رىكپۆش و زمانزان و رەۋانە لەقسەكردندا دەتۋانىت بەخىراى سەرسامى لەسەر بەرامبەر دروستبكات ھەرچەندە بال تالەبانى بۆخۆى لە چەند كوتلەيەكى بچوكتى ناتەبا پىكىدەت بەلام بەشيوەيەكى گشتى د.بەرھەم لەنيو ئەۋبالەدا ديارترىن رەمزە كەبتۋانىت جىگەى تالەبانى بگرىتەۋە لەگەل ئەۋەشدا لە ناكۆكى تونددايە لەگەل چەند كەسىكى نىو بالەكە ئەۋەى يارمەتى سەركەۋتنى بەرھەم سالج دەدات لەمەلەلانىكاندا پشگىرى بى مەرجى تالەبانييە بە جۆرىك ھەست دەكرىت تالەبانى بە ھىۋاشى ئامادەى دەكات بۆ ئەۋەى جىگەى خۆى بگرىتەۋە دەتۋانىت بوترىت نەۋشىروان مستەفا و د. بەرھەم ھەردوكيان درىژە پىدەرى جەلالىن بەلام جىاۋاي نىوانيان ئەۋەيە لەفەيكرىدا جەلالىيەۋ لەپراكتىكدا خۆيەتى لەكاتىكدا د. بەرھەم فەيكىرى پەرەپىدراۋى تالەبانييە بەرھەنگ و بۆى خۆيەۋە لەگەل شىۋازى جەلالىانە لە پراكتىكدا لەلای نەۋشىروان جەلالىيەت لە مېژۋوى خۆيدا ھەلگىرى چەندىن سەركەۋتن و شكاندەنە لەبەرئەۋە موحافىزە كارتىرە لە پابەند بوون بەفەيكىرى جەلالىيەتەۋە لە كاتىكدا د.بەرھەم ئەم ئەزمونەى نىيە لەبەرئەۋە رادىكالتىرە لە گۆران لەم تەرزە بىر كىردنەۋەيەدا بۆ نەمۋنە. لەدۋاي پىرۆسەى ئازاد

عراقهوه نهوشیروان مستهفا دهچیته بهغداو له لیژنه‌ی نوسینه‌وی دهستوردا دهکات بهلام کۆپییه‌کی محەلی جه‌لالیه له‌به‌رئه‌وه به‌رگه‌ی ده‌مه‌قالی شیعه‌کان ناگریت ده‌گه‌ریته‌وه کوردوستان له‌کاتیکیدا د. به‌ره‌م له‌سه‌ر ئاستی عیراقدا سیاسه‌ت ده‌کات و ده‌توانیت هه‌موولایه‌کیش له‌خۆی رازیبکات هه‌مان سیفه‌تیش له‌تاله‌بانیدا هه‌یه هه‌روه‌ها له‌دوا پرۆژه‌ی به‌ره‌م سالج که‌وه‌کو جیگری سکرتری گشتی پێشکه‌سی مه‌کته‌بی سیاسی کردووه ئاماژه‌ی به‌وه‌کردووه که یه‌کیته‌ی له‌پینج ده‌زگا بکشیته‌وه ئه‌وانیش ده‌زگا‌کانی پێشمه‌رگه. زانیاری. زانکۆ. ریکخراوه دیموکراتیه‌کان و بازار(ئابوری) هه‌مه‌ش ره‌نگه کاریکی رادیکالی بیت و به‌ئاسانی قبوله‌گریت له‌لایه‌ن ئه‌ندامانی دیکه‌ی مه‌کته‌بی سیاسی و سه‌رگرده‌یسه‌تییه‌وه

دوای ئه‌وه‌ی نهوشیروان له‌حیزب ک‌شایه‌وه مام جه‌لال به‌خیرای ئه‌و بۆ شاییه‌ی پرکرده‌وه کاتیک هه‌ریه‌که له‌کۆسره‌ت ره‌سول و به‌ره‌م سالجی وه‌کو جیگری سکرتری ده‌ستینشانکرد له‌دوای ئه‌وه وه‌ جموجوله‌کانی د. به‌ره‌م له‌ناو حیزبدا رووی له‌ زیاد بون کردووه هه‌ندیک پیان وایه ئه‌مه ئاماژه‌ی خۆ ئاماده‌کردنی ئه‌وه بۆ قۆناغی دوای تاله‌بانی به‌لام هه‌ندیکی دیکه واسه‌یر ده‌که‌ن که ئه‌و جموجوله بۆ ته‌عاده‌وه له‌گه‌ل نهوشیروان و کۆسره‌ت ره‌سولدا هه‌ندیک له‌و باوه‌رده‌دان زۆرینه‌ی سه‌ربازییه‌کانی ناو یه‌کیته‌ی به‌وه رازی نابن د. به‌ره‌م ببیته سکرتری گشتی لاجونکه که‌سیکه میژووی شاخی نییه به‌شیوه‌یه‌کی سروشتیش نه‌هاتۆته ریزی سه‌رگرده‌یه‌تی یه‌کیته‌یه‌وه له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا پیده‌جیت سه‌رکرده سه‌ربازییه‌کانی نزیک مام جه‌لال قبولی بکه‌ن چونکه ریزیان ده‌گریت و پاره‌شیان ده‌داتی و هه‌ندیک جاریش که‌لوپه‌لی سه‌ربازی بۆ په‌یدا کردون له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا ده‌بیت ئه‌وه له‌به‌رچاو بگرین خۆشه‌ویستی مام جه‌لال به‌لای سه‌ربازه‌کانیه‌وه له‌ ئازایه‌تی مام جه‌لاله‌وه نایه‌ت له‌ شه‌ردا به‌لکو له‌ زامانزانی و سیاسه‌توانی و زیره‌کی مام جه‌لاله‌وه دیت که د. به‌ره‌م دارای ئه‌م سیفاتانه‌یه

سه‌ره رای ئه‌وه‌ی له‌م قۆناغه‌دا چانسێ سکرتری گشتی بۆ نهوشیروان مسته‌فا زیاتره له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا هه‌ندیک واده‌بینن ئاینده‌ی یه‌کیته‌ی بۆ د. به‌ره‌م ده‌بیت ئه‌گه‌رچی ره‌نگه ئه‌وه چه‌ندقۆناغیکی دیکه بخایه‌نیت

سەرەکی د. بەرھەم ئەوھیە کە لە ناو بەی مام جەلالدا ھەمویان پێی رازی نین
 لە بەرژەوھندییەتی لەم بارودۆخدا بیر لە سکرتری گشتی ئەکاتەو بەلکو
 واباشرە خۆی ھەلبگریت بۆ قۆناغی دوای دوای تالەبانی

ھەرچی سەبارەت بە کوتلەیی جوارەمەو ھەلایەن ھەرۆخان خیزانی تالەبانی و کچی
 ئیبراھیم ئەحمەد بەریو ھەرچیت کیشەیی ھەرۆخان کیشەیی دایکیکە کە لە ئایندەیی کورھکانی
 دەترسیت و دەپەویت لەنیو ھاوکیشەکاندا جیگەیکە بۆ ئەوان بکاتەو جگە لەمەش
 پێویستی بەو ھەیی بەجۆریک بھولیتەو کە لە ئایندەیی یەکیتیدا بەرژەوھندی و ریزی ئەو
 دوو بئەمالەیی دەستەبەریکات ھەرچەندە پیناچیت لە ئایندەیی نزیکدا سکرتری لەدەستی
 ئەم بئەمالەییەدا بھینیتەو بەلام دەبیت ئەو ھەبەرچاوبگریت کە رەنگە رۆلی یەکلاکەرەو
 بگرن لەدیاری کردنی سکرتری ئایندەیی یەکیتیدا بەو پێیی سە دەزگای گرنگ لەدەستی
 ئەم بئەمالەییەدا ھەوایش پارەیی کە لە ھەرۆخان دزەتەرۆر (زانیاڕی) ھە کە لە پاقیلە و
 مەکتەبی ئەمەریکا یە کە لە لە قوبادە سەرھەری ھەندیک ناکۆکی چانمسی نەوشیروان بۆ
 دەستەبەرکردنی رەزائەندی ئەم بئەمالەییە و بەتایبەت ھەرۆخان لە ھەمووکەس زیاترە
 بەو پێیی ھەردوکیان ئیش لەسەر سلیمانچیتی دەکەن لەلایە ک و لەلایەکی دیکەشەو
 ھەرۆخان سەرھەری ناکۆکی کۆمەلایەتییان لەگەل بئەمالەیی د. بەرھەمدا نیگەرانیشە لەو
 بایەخپیدانە زۆرەیی مام جەلال و پێوایە د. بەرھەم ھەرەشەیی بۆ سەر بەرژەوھندییەکانی
 ئەو بئەمالەییە لەداهاتوودا سەبارەت بە کۆسرت رەسولیش رەنگە ھەولیرچیتیی و
 سلیمانچیتی خالی دوور خستەوھیان بیت لە یەکتەری سەرە رای ئ ھو کۆسرت رەسول
 ئارەزووی پەیداکردنی ھەژمونی خۆی دەکات بەسەر سەرکردایەتیدا ئەمەش بەلای
 ھەرۆخانەو دەرھینانی یەکیتییە لەزیر دەستی سلیمانی بەگشتی و بئەمالە بەتایبەتی

په نجه كان يه كتريان شكاند

راپورت هيمن باقر

دوای ۳۱ سال مملانیی ئاشکراو نهینی نیو بالهکانی یه کیتی دواچار په نجه كان يه كتريان شكاند سیانریۆكان دووبارهن ئه وهی كه بهتهنها تازمیه ئه وه دوزگا راگه یاندنه یه كه پیدهوتریت كۆمپانیای ووشه

هرچهنده تانیستا لیدوانی رهسمی بهرپرسیانی ئه وه دوزگایه دوورله هه لچون و توندوتیزین بهلام بهپی گفتووگۆی نارهسمی ره مزهکانی ناو ئه م كۆمپانیایه پیناچیت له قۆناخی بانگه وازی نهینیدا بیهیلته وه

له راستیدا كهس ناتوانیت تهنها وهكو كۆمپانیایه کی راگه یاندن سه پیری ئه م دامه زراویه بکات به لکوزیاتر وهكو گروپیکی سیاسی دپته بهرچا و كه دهیانه ویت له ریگای راگه یاندنه وه سیاست بکه ن

ههنديك له بهرپرسیانی ئه وه دوزگایه ئه وه ناشارنه وه كه جیا بونه وهی ئه وان جیا بونه وه یه کی فیکری سیاسی به تاییه تی کاتیک له ههره می ئه م كۆمپانیایه دا جیگه له نه وشيروان مستهفا كه سایه تیه كانی وهك قادری حاجی علی سالار عه زیز حه مه تۆفیق ره حیم بابهر دره یی و روشدی عه زیز ده بئیرین ئه مهش ئامازه ئه وه یه كه ئه م پرۆژه یه له جه وه هریدا پرۆژه ی بالی كۆمه له ی ره نجه درانی ناو یه کیتییه دوای ئه وهی شكستیانه نا له وهی كۆنترۆلی بریاری سیاسی ئیداری حیزبه كه بکه ن له شیوهی دیکه دا خۆیان یه كده خه نه وه ههرچهنده ئه م باله و سه رکر دایه تیه كه ی ئه م جار له سه ر شیوازیکی نوی یاریده که ن که رهنگه شیوازیکی سه رنجر اکیش و کاریگه ربیت

له کاتیکدا ئه م باله بلن دگۆی راسته قینه ی خۆی حیا ده کاته وه له ویوه وتاری خۆی ئاراسته ی جه ماوه ر ده کات له هه مان کاتیشدا قورساییه کی گه وری له ناو حوکمه تی ههریم و یه کیتییدا به جیهیشتوه ساده ترین هه له ئه وه یه بیمان وابیت که نه وشيروان مستهفا ده ستبهرداری هاوریکانی بوه له وهش ساده تر ئه وه یه هه ستبکه یین هاوریکان ده ستبهرداری سه رکرده ره مزیه که ی خۆیان بون به تاییه تی گروپیک که باگراوندی فیکری چه بیان هه یه که یه کیک له گه وره ترین کاریگه ریه کان له سه ر مرۆف رهنگه عاقلیه تی ئۆرگانیزه کان

ریکخستن بیت ئیستا ئەوه بهرونی ده‌بیریت که په‌یوهندی نیوان نه‌وشیروان مسته‌فاو
 ئه‌ریکانی له‌ حیزب و حوکمه‌ت توندوتۆل و چروپرت‌ره به‌م پیه‌یه ئەم گروپه‌ گه‌وره‌ترین
 گروپی سیاسییه که له‌ناو حوکمه‌ت و حیزب و ته‌نانه‌ت په‌شمه‌رگه‌شدا خاوه‌نی پیگه‌ی
 خۆپه‌تی به‌لام نایا هیزه‌کان ریگه‌ی ئەوه دده‌ن ئەم سیناریۆیه هه‌روا به‌ئاسانی بجپه‌ته
 په‌یشه‌وه به‌تابیه‌تی که نه‌وشیروان مسته‌فا له‌ناو په‌کیتیشدا کۆمه‌لیک جه‌مسهر له‌ دژی
 کارده‌گه‌ن له‌وان مه‌کته‌بی ریکخستن و راگه‌یاندن و ریکخراوه دیموکراتیه‌کان و به‌شیک له
 سه‌رکرده سه‌ربازییه‌کانی نزیک‌ی مام جه‌لال له‌ به‌رامبه‌ردا په‌کیتی به‌ کوتله‌ی تاله‌بانی و
 کۆسهرت ره‌سوله‌وه خه‌ریکی خۆریکخسته‌نه‌وه‌و پرکردنه‌وه‌ی ئەو‌بۆشایانه‌ن که
 به‌جیه‌یشتی نه‌وشیروان مسته‌فاو هاوریکانی دروستیان کردووه له‌به‌رامبه‌ریشه‌وه دهنگۆی
 ئەوه‌هه‌یه که بالی کۆمه‌له له‌پال پرۆژه‌ی ئیعلامیه‌کاندا خه‌ریکی ریکخسته‌نه‌وه‌ی نه‌ینین ئەم
 ئەرک‌ه‌ش بۆ ئەوباله کاریکی قورس نییه له‌به‌رئه‌وه‌ی وه‌ک ده‌وتریت له‌ماوه‌ی تیکه‌لاوبونی
 له‌ گه‌ل په‌کیتیدا ئەم باله ریکخستنی سه‌ربه‌خۆی خۆی پاراستوه به‌لگه‌ش ئەه‌وزنجیره
 هه‌رمه‌یه‌ بوو که له‌ هه‌لبژاردنه‌کانی کۆتای ساله‌کانی رابردودا هه‌ر ئەندامیکی ساده‌ی
 ده‌به‌سته‌وه به‌ کۆتای زنجره‌ی هه‌رمه‌که‌وه له‌ ریگه‌ی جه‌ند ئەلقه‌یه‌کی دیکه‌وه
 هه‌رله‌ئێستاوه پارتی نیگه‌رانی دایگرتوو به‌رامبه‌ر ئەم پرۆژه‌یه‌یه‌ی نه‌وشیروان ئەوه‌ش به
 حوکمی ئەو پێشینه میژوووه‌ی که ئەو حیزبه له‌گه‌ل که‌سیکی وه‌ک نه‌وشیروان هه‌یان بوه
 که‌توندترین بۆ چونیان هه‌بو به‌رامبه‌ریان له‌کاتی شه‌روو ته‌نانه‌ت له‌ دانوستانه‌کانیشدا
 ره‌مزی سازشه‌کردن بووه به‌رامبه‌ریان له‌هه‌مووگرتن‌گرتنه‌وه‌یه که ئەم گروپه‌ سیاسییه‌ی
 له‌به‌رئه‌وه‌ی راسته‌وخۆ به‌شدارنیه‌ له‌ ده‌سه‌لاتدا ده‌ستکرایه‌وه که ره‌خنه‌ تونده‌کانی
 ئاراسته‌ی حیزب و حوکمه‌تیش بکات

ئهمه‌ش له‌لایه‌که‌وه ده‌بیته به‌ره‌کی ئۆپۆزیسیۆن له‌گوردوستاندا که‌توانای کۆکردنه‌وه‌ی
 جه‌ماوه‌ری نارازی هه‌بیت له‌لایه‌کی دیکه‌شه‌وه ئاماده‌ش ده‌بیت له‌ قۆناغیکی دیاری کراودا
 به‌هه‌موو قورساییه‌کی خۆپه‌وه به‌شدار‌ی ده‌سه‌لات بکات

به‌م پیه‌ش نه‌وشیروان مسته‌فا له‌هه‌لبژاردنی شیوازی حیا‌بونه‌وه‌وه‌یدا هه‌نگاویکی
 عاقلانه‌ی هه‌لبژارد له‌لایه‌که‌وه تاله‌بانی ناچارکرد به‌ پشگیری ماددی مه‌عنه‌وی ده‌زگای
 ئیعلامیه‌که‌ی و له‌لایه‌کی دیکه‌شه‌وه باله‌که‌ی له‌ناو حوکمه‌ت و حزبه‌که‌شیدا له‌ده‌سته‌ندا
 ئەگه‌ر له‌م سیناریۆیه‌دا نوشیروان سه‌رکه‌وتوبیت ئەوا زیره‌کانه‌تر کاره‌که بتوانیت له‌سه‌ر

دەگانی جەستەیهکی پیر لە رووی فیکری و سیاسیهوه حیزبکی نوی و ئۆپۆزیسیۆنیکی

دروست بکات

بەرپرسیانی ئەم پرۆژەیه ئەگەری ئەوه رەتتاگەنەوه کەلە داهاوتودا ببەنە هیزبکی سیاسی بەتایبەتی ئەر لەوهدا سەرکەوت وین کە شەقامی کوردی بەلای خۆیاندا رابکشین
 نیستاشی لەگەڵدا بێت رای گشتی ناو پارتی دیموکراتی کوردوستان لەسەر ئەوه کۆکە کە
 ئەم جیاپونەوهیە بە گەمەیهکی دیکە یەکیتی دادەنیت بۆ هەلژینی نارەزای جەماوەرو
 کۆکردنەوهی ئەو جەماوەرە کە بەهۆی دروستبوونی جیاوازی نیوان خەلکو دەسەلاتەوه لە
 حیزبەکان بیزاریبوون و دوورکەوتنەوه

پێدەچیت پارتی دیموکراتی کوردوستان لە هەموو لایەک زیاتر چاودیری ئەم جموجوله
 نوییە نەوشیروان مستەفا بکات بەتایبەتی کاتیک رایان گەیاند کە ئەوان هیلای سوریان
 نییە هەرلەبەر ئەوهشە رەنگە پارتی وەلامی توندی هەبیت بەرامبەر هەر لیدانیکیان
 لەلایەن دەزگاکانی راگەیانندی کۆمپانیای وشەوه ئەگەل ئەوهشدا پێدەچیت لەم سەرەتایەوه
 کۆمپانیای وشە نەرمی بنوینیت لە مامەلەکردنی بەرامبەر بابەتە هەستیارەکان و لەم
 روووشەوه پاشەکشە بە هەلوێستەکانیان دەبینریت بۆ ئەمۆنە: ناوی سایدتەکەیان
 لە (زەرگەتە) کەبەمانای (پێوهدان) دیت گۆزی بۆ ناویکی تر هەرەوها بەرپرسیانی دەزگاکە باس
 لەوه دەکەن کە ئەوان باس لە گەندەلی ناکەن وەکو حالت و کەسەکان بەلکو وەکو سیستەم
 و بە شیوهیهکی گشتی باسی دەکەن ئەمەش رەنگە پێوهندی بە وه هەبیت کە ئەم
 کۆمپانیایە بیهویت لەم سەرەتایەوه دوا لە نیچرغان بارزانی سەرۆکی حکوموت بکات
 بارەگایەک بۆ دەزگا راگەیانندنەکەیان دا بێن بکات لە هەولیر لەلایەنی پارتیشەوه هەر وەکو
 چۆن نامادە باشی بۆ بەرپەرچدانەوهی ئەم دەزگایە کراوه لە هەمان کاتیشدا خۆیان بۆئەوه
 نامادەکردوو کە بەجۆریک لەجۆرەکان پێوهندی و هاوکاری لە نیوان ئەوان و ئەم
 کۆمپانیایە دروستبیت بەتایبەتی خودی بنەمالە ی بەرزانی کە خۆیان زیاتر وەکو
 دامەزراوێهێک وەسفدەکەن کەتوانای قبولکردنی دەیان دەزگای جیاوازیان هەیه

لەوانەشە سیناریۆکە هەلبگەریتەوه پارتی و یەکیتی پیکەوه تەوافوق بکەن لەسەر
 ئەمانی ئەم دەزگایە بەتایبەتی کاتیک ئاراستە ی رەخنە گرتن تیایدا بەجۆریک بێت کە
 پارتی تەنگەتاو بکات ئەوکاتە رەنگە بارزانی داوی ریکەوتنیکی جینتلمانانە لە تالەبانی
 بکات بۆ کۆتای هینان بەو سەرئیشەیه

بەبەشی شیکردنەوێ پارتی قورسای ئێم دەزگا راگەیانندن بەشیوەیەکی سەرەکی لەسەر
 سلیمانی و دەورووبەری دەبیت بەو پێیەێ رەمزەکانی ئێو دەزگایە بەشیوەیەکی گشتی
 حەلکی سلیمانین و قورسای ئێو بەلەش هەر لەوێیە بەم پێیەش رەنگە پارتی حەزبکات
 لەبەرەمبەر دوورکەوتنەو و جیاپونەوێ یەگجارییان لە یەکیتی هاوکارییان بکات چەنکە
 هاتنەدەرەوێ راستەقینەێ ئێم بەلە کەوتنی بەلیکی کاریگەری ناو یەکیتیێ بەلام
 بۆدەزگایەکی کە نزیکایەتی فیکری سیاسی لە یەکیتیێو هەیه و تا ئیستاشی لەگەلدا بێت
 دارایی دەزگاکەو مووچەێ کارمەندانیان لەلای خودی یەکیتی نیشتمانیێو دەدریت
 پیناچیت بپشتەلکردن و رووکردنە حیزبکی دیکە هەرەو کاریکی ئاسان بێت بەتایبەتی
 تالەبانی ئێم و نوێکی دووروو درێژی هەیه لە ئیرادەکردنی جیاوازەکانیدا رەنگە پیلانی
 تالەبانی ئێو بێت کە یەکیتی بەکەمترین زیان لە جیاپونەوێ لە بەل نەوشیروان مستەفا
 دەربجیت بەوێ پشنگیری مادبیان بکات وەکو هیزیک لە دەرەوێ یەکیتی کاری خۆیان
 بکەن بەلام لەکاتی پێویسدا نزیک بن لە یەکیتیێو

بەرپرسیانی دەزگاکە ئامازە بەو دەکەن کە یەکیتی ناچارە ئیدارەێ مادبی دەزگاکەیان
 بکات ئەگەرنا ئێو دەبیت چاوەری ئێو بێت کە دەزگاکە بکەوێتە دەستی لایەنیکی تر
 بەنێسبەت یەگرتووی ئیسلامیێو کەخۆی بە هیزی سییەم و ئۆپۆزسیۆنی کوردستان
 دەزانیت لە چەند روانگەێکی جیاوازەو سەیری ئێم دەزگا نوێیە دەکات لەوانە
 جیاکردنەوێ میمبەری ئیسلامی لەلایەن بەل و رەمزە جیاوازەکانی ناو یەکیتیێو
 کەبەرەمبەر هەریەگەیان هەلوێستی جیاو تیروانینی جیاوازی هەیه پیدەچیت یەگرتووی
 ئیسلامی گەیشتیێو ئەو باوەرەێ کە دروستکردنی ئێم کۆمپانیایە لەلایەن نەوشیروانەو
 هەبەتەنەها جیاکردنەوێ میمبەر نییە بەلکوو جیاپونەوێ وەیکە قوڵتروو توندوتیزترە
 یەگرتووی ئیسلامی پێخۆشە کەلە دەرەوێ پارتی و یەکیتی کەنالیکی دیکەێ بەهیز
 دروستبیت کە قسە بکات و رەخنە بگریت بەو پێیەێ کە بواری قسە کردن و رەخنەگرتنی
 ئێویش فراوانتر دەبیت یان لانیکەم هەلوێستەکانی وەکو هەلوێستی ئۆپۆزسیۆن دەناسریت
 نەک وەکو دەست و جولاندنی دەرەکی لەم رووئەوێ پێویستی بە هاوکاریک هەیه بەم
 ئاراستەێ کاربکات لەگەل ئەو هەشدا نابیت یەگرتووی ئیسلامی ئەو لەبەر چاوەنگریت کە
 رەنگە دەرکەوتنی ئێم بەلە نوێیە لە قازانجی ئێو نەبیت وەکو هیزیک کەخۆی بە
 ئۆپۆزسیۆن هیزی سییەم دەزانیت لە کۆمەلگاداو پیدەچیت بە زووی جیگای ئەو

ئەگەر ئەگەر یەكگرتوو لەسەر ئەم سیاسەتەى ئیستای بمینیتەوه که قاجیکی لەناو دەوێت ئەوه قاجەکهى دیکهى لەدەرەوهى دەسلالته هەرچۆنیک بیت بۆ یەكگرتووئى ئیسلامى خال لیکنزیکبونەوى زیاتره له خاله جیاوازهکانى لهگهڵ ئەم گروپەداو لەم روانگەیهشەوه ئەگهرى هاوکارى لەنیوانیاندا زیاتره تاوهکو دژایهتى بەلام نابیت ئەوه لەبەر چاونهگرین هەم یەكگرتوو لهباگراوندی چهپی ئەم باله حەزەرى ههیهو هەم ئەوانیش رەنگه حەز به بههیزبونى رهوتى ئیسلامى نهکەن ئەمەش ئەوه یەك لای دەکاتەوه که ئایا مامەلەى ئەم دووهیزه لهگهڵ یهکتر مامەلهیهکی سیاسى دەبیت یان فیکری لەسەر ئاستى چهپهکانى کوردستانیش خويندنهوهى تايهتى دهکريت بۆ ئەم دەزگایه بهشیوهیهکی گشتى ئەمان خۆشحالان که لەم فەوزا سیاسیهى کوردستاندا هیزیکى کاریگهرى چهپ دروست ببیت بهتایهتى بهبروای ئەوان له حیزبهکانى کوردستاندا بنه‌ماى فیکریان نه‌ماوه هەرئەمەشه که خۆشحالی لای چهپهکانى کوردستان به وانهشەوه که لەناو حیزبهکانى دیکه‌ن دروستکردوو بهلام پیناچیت ئەمه به‌مانای ئەوه‌بیت که هەموو چهپه‌کان به‌ره‌و ئەوه برۆن له دەورى ئەم هیزه کۆببنه‌وه چونکه به‌دریژای میژووی چهپ له‌کوردستاندا هیچ کاتیک هەموویان له‌ژیر چه‌تری یەك حیزبدا کۆنه‌بوونه‌وه له‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا راسته‌ بالی نه‌وشیروان مسته‌فا وه‌کو بالیکى چهپ ناسراوه به‌لام وه‌کو خۆی ده‌لیت رۆژیک له رۆژان ئەو باوهری به‌فیکره چهپ نه‌بوه ئەوانه‌ی له نه‌وشیروان مسته‌فاوه نزیکن باس له‌وه‌ده‌کەن که به‌کارهینانى فیکری چهپ له لایان نه‌وشیروانه‌وه وه‌کو هۆکاریک بووه بۆ کۆکردنه‌وهى جه‌ماوهر به‌و پیه‌ی فیکریکه توانای کۆکردنه‌وه و ریکخستنى هه‌یه له‌دەرەوهى خۆی

سەرهرای ئەوه‌ش به‌دریژای میژووی یه‌کیتی نه‌وشیروان مسته‌فا چه‌قۆیه‌کی تیزبووه لەسەر ملی چهپه‌کانى دەرەوهى یه‌کیتی له‌م روه‌وه‌شەوه زه‌برى کوشنده‌ی پیگه‌یان‌دون ئیستا نه‌وشیروان له‌سەرته‌ای ریکایه‌کداپه‌وه هەمووه‌هولى خۆی و هاواریکانى چر کردۆته‌وه بۆ سه‌رپه‌یخستنى دەرگا ئیعلامیه‌که‌ی که‌پیک دیت له‌ سایتیکى ئەنته‌رنیت و رۆژنامه‌وه‌گۆڤارو رادیۆو ته‌له‌فزیۆن رۆژنامه‌وانه‌کان که‌ژماره‌یان ٤٥٠کەس ده‌بوو له‌ هۆلیکی ئەو بینایه‌دا که ده‌که‌ویتسه‌ر گرده‌که‌ی زه‌رگه‌ته‌ خه‌ریکی راهینانى به‌رده‌وامان

قادری حاجی علی: ئەندامى مه‌کته‌بى سیاسى یه‌کیتی و دامه‌زرينه‌رى ده‌زگای زانیارى که پینچ سال پيش ئیستا وازی له یه‌کیتی هینا ئیستا به‌ریوبه‌رى گشتى ده‌زگاکه‌په‌و

حەمەتۆفیق رحیم بەرپرسی بەشی لیکۆلینەوه و روشدی عەزیزی وەزیری پیشووی دادو
کاری یاسایی و محمدعارف کە بەپۆستی وەزیر خانەنشین کراوە بەریوبەری ئیداری
دەزگاکەیه

لە بینای دووھمی دەزگاکەش کە دەکەوتیە پەشت مەکتەبی سیاسی یەکیتیەوه
لەبەختیاری بابەکردەیی بەرپرسی بەشی دامەزراندن و پەيوەندیەکان سەر قالی
کۆکردنەوهی رۆژنامەوانە نوێیەکانە لەسەر و ھەموشیانەوه نەوشیروان مستەفا وەکو سەر
پەرشتیارو خاوەنی کۆمپانیاکە دەبیریت بەلام ھیشتا ئەنجومەنی بەریوبردن لە ھەیکەلی
ئیداری ئەم کۆمپانیایەدا دیا نییە

جگە لەو ناوانە لەنیو رەمزە دیارەکانی کۆمپانیاکەدا سالار عەزیز کە لەدوای شەھید
بونی ئارام سکرتری یەکەمی کۆمەلی رەنجدەران بوە دەبیریت ھەرچەندە تانیستا لە نیو
ھەیکەلی ئیداری دەزگاکەدا پۆستیکی دیاری نییە

بەرپرسیانی دەزگاکە ئاماژە بەو دەکەن کە لەپیش مانگی ئازاردا سایتە نوێیەکیان
دەکەوتیە کار بۆ رۆژنامەکەشیان سەرھای ئەووی کە سەردار عەبدوللا بەشیوہیەکی رەسمی
دەستنیشان کراوە بەلام پیدەچیت ھەتا ھینانی چاپخانەییەکی نوی دەرنەچیت ئیستا
دەزگاکە چاوەری خالی سەرھتی دەستپیکردن، بەلام لە دوودی و راری گەورەدان و لەو
دەترسن کە خالی دەستپیکیان لەناستی چاوەروانیەکانی جەماوەردا نەبی

یەکیتی لەنیوان شەری دەکردن و ئینشیقاق بونیکی ھەمیشەیدا

جیابونەوهی کۆتەلەیک لەنیو یەکیتی نیشتمانی کوردوستان و دروستبونی مەملانی
لەنیوان ھەردوو خەتی گشتی و ریفۆرم لەسەرھتای دەرکەوتنیەوه تانیستا، کیشە ییو
خۆی لەنیو یەکیتیدا دروست کردوو کەھەندیک جار ئەمە کاردانەوہیەکی سلبی گەورە
ھەبوە لەسەر بەرپرس و پلە دارەکانی سەر بە بالی ریفۆرم کەرووبەرووی دەکردن و لەنان
برین بونەتەوہ لەلایەن دەسەلاتدارانی بالی گشتی و ھەندیک جاریش دەبنە چاودیریک بۆ
ئەووی کە زۆریە کادیران و ئەندامانی خۆیان بخەنەژیر - لیکۆلینەوه تاکو ئەگەر لایەن
گری بۆ خەتی گشتی دەریکەویت، بەھەمان شیوہی کادیرانی تر دەریکریت.

پاش دروست بونی ناکوکی ھەردوولا، ریکابەرییەکی ھەمیشە کەوتە نیوان ھەردوولاوہ،
تەنانەت کاردانەوہشی لەسەر خەلکی کوردوستان بەجی ھیشتوہ بەرامبەر بە لایەنگریکردن

کۆتلهیهیهی نیو یهکیتی، بهلام ئەم کیشانه بهمهترسیهکی پرکیشه
 دهکریت و پیناجیت کۆتای ههلبزارندهکانی ههریمیش کۆتای بهم سیناریۆیهی بالی
 گشتی و بالی ریفۆرم بهینیت، چونکه یهکیتی لهسههرهتاوه پیگهی جهماوهریکی زۆری
 ههبووه لهکوردوستان، ئیستا ئهوکورسیانهی که ههی بووه بهشیکی زۆری لهکیس بجیت،
 نهوه نیگهرا نییهکی گهوره دروست دهکات لهلایهن بالی گشتیهوهو بهشیکی زۆری
 جهماوهری لهکیس دهجیت و پایهو ههپهتی دهسهلاتی وهکو جاران نامینیت، تهنا نهت
 بهشیکی زۆر لهناوچهکانی کوردوستان لهبهر نارمزی و نیگهران بونیان، زۆربهی
 کهمهترخه میهکانی حکومهت دهخه نهوه ئهستۆی حیزب و بیان وایه حیزب هۆکاریکه بۆ
 نهوهی که حکومهت له رووی ئەهوائی کارکردنهوه جیاواز بیت زۆر جاریش له چهند
 ناوچهیهکی جیاوازا کاردانهوهش بهرامبهر بهم حیزبانه ههبووه ههندیك جار لایهن گران و
 پالپشتیکه رانی ریفۆرم بهشیوهی جیاواز چی به نهینی بیت یان به ناشکرا پشگیری خۆیان
 بۆ گۆران و چاکسازی دهر دهرن که ئەمه ههچ کات لهگهه خواست و ئیرادهی یهکیتیدا
 ناگونجیت

یهکیتی له نیوان گومان و ئینشیقاق بووندا

هه موو نهو هۆکارانهی که بوونه هۆی نهوهی که لایهنگرانی ریفۆرم پیگهو جهماوهریکی
 زۆریان بۆخۆیان کۆبکه نهوهو ببنه لایه نیکی رکابهری بههیزی بالی گشتی وایکرد یهکیتی
 بهدوای ریگه چارهیهکی تردا بگهریت بیر له ههولی نوی بکاتهوه گهر ئه ویش دهرکردنی
 کادیرانی یهکیتیه له کۆمیته و مهلبه ندهکاندا تهنا نهت لهبهر مهترسی دروستبون کادیرانی
 یهکیتی ناتوان خۆیان یهکلای بکه نهوه چونکه هه جاریک یهکلایکردنهوه له لایهن
 کادریکی یهکیتیهوه کرابیت نهوا کاردانه وهیهکی سلبی راسته و خۆی هه بووه لهسهر
 دهرکردنی له دام و دهزگاکانی ژیر دهسهلاتی بالی ریفۆرمدا یان کۆمیته و مهلبه ندهکانی
 یهکیتی بهم کاره شهوه نه وه ستاوه هه می شه چاودیری خستۆته سهر نهو که سانهی که کادیری
 یهکیتین چونکه به گومانه لیان نه وه کو به شیوهیهکی نهینی کار بۆ کۆتلهی نهوشیروان
 مسته فابکهن له ژیر دهسهلاتی یهکیتیدا بهلام زۆر جار ئەم بهد گومانیهی یهکیتی زۆریک
 له کادیرانی له ئۆرگاکیان دوور خستۆته وه ئەگهر لهسهر کهم تهرخه می ش بیتبالی نهوشیروان
 کراوه به به هانه ناچار ئەم که سانهش داویانه ته پال کۆتلهی ریفۆرم و بهم کرده وان ههش

بۆشاییهکی گهوره دروست دهییت لهجیگهکانیان چونکه ناتوانریت ههروابه ئایانی ئه
 نهی یهکیته پربرکریتهوه لهماوهیهکی کوتدا کهببیته جیگهی رهزامهندی و
 خهلك بۆ نیو ئۆرگانه جیاوازهکانی یهکیته نیشتمانی بهلام لهگهل نزیکبونهوهی
 وادهی ههلبازردنهکاندا ئهم کاردانهوهیه زۆر زیاتر بوه لهئاستی دهرکردنی مانگهکانی
 رابردوو بۆیه پیدهچیت ئینشیقاییکی گهوره لهمهلبهئندو کۆمیتهکانی یهکیتهی پهیدا ببیت

ئاگادارییهکانی بالی گشتی بۆسهر ریفۆرم

یهکیته لهبهرامبهر ئهم جۆره کارکردنه نهینیانهی کهبۆ نهوشیروان مستهفاو لیستهکهی
 دهکریت بهشوهیهکی رهسی کاربهدهستانی سهربالی ریفۆرم ئاگادار دهکاتهوه تاکو خۆیان
 یهکلای بکهنهوه و کۆتا بریاری خۆیان بدن لهبارهی لایهنگرانی بۆ کام لایه و دنگ بۆکی
 ددهن یان سههرای ئهمه ئه و گومانه ههمیشهیهی یهکیتهی وای کردوو لهکار بهدهستانی
 سهربهبالهکانی خۆشیان بهگومان بن و ههمیشه ئاگاداریان بکهنهوه کهمهلبهئیدان
 کۆمیتهکانی یهکیتهی دنیا بکاتهوه لهسهر ئیشکردنیان لهگهل کام لایه دا ئهگه رنا بهههمان
 شیوه نان برا و دهن دواى ئهوهی کهله کهناله سهربهخۆکهی نهوشیروان دهبنیریت چهئیدن
 کهس خۆیان بۆ نهوشیروان و لیستهکهی دووپات دهکهنهوه بهشیکیان ههمان ئه و کهسانه
 کهئیستا به هۆی دهرکردنیانهوه یان ئاگادارکردنهوهیان لهلایهن بالی گشتیهوه دهرکراون

یهکیته دهیهویت فزولهکان لایبات

سههرای ههموونهمانه زۆریک له کادیرانی یهکیتهی رووبهرووی فشاره ههمیشهیهکی
 یهکیتهی دهبنهوه بۆیه ئهویش لهههولی ئهوهدایه ئهوکهسانهی کهوهکو سیخور یان جاسوس
 یان فزول لهناو یهکیتهیدا دهردهکهون بهیهکجارهکی دهریکرین بهپی ئه و ههوالانهی کهلهنیو
 ئۆرگاکانی یهکیتهیدا دزهی کردوه ئهوکهسانهی که ههوالی یهکیتهی و بالی گشتی بباتهوه
 دهرهوه بهفزول دهناسریت ودواتر ئهم کهسانه دهردهکرین و وهرناگیرین تهئانهت بههۆی
 پهیوهندی تهلهفۆنی لهگهل کادیریکی سهربهبالی ریفۆرم کادیریکی یهکیتهی لهسهر وهزیفه
 حیزبیهکهی لابرا بۆیه لهبهر ئهم هۆکارانه زۆربهی کادیرانی سهربهبالی گشتی
 لهبهردهکرین و نان برین پهیوهندییهکانیان لهگهل دۆست و ناسراوهکانی ریفۆرمدا بریوووه

له به پر سه كانى يه كيتى كه پلهى ئىدارى حكومه تيان هه يه سه ره به بالى ريفۆرمى دهر كردنى ئەم جۆره كه سانه زيانىكى زۆر له داها توى يه كيتى ده دات جارىكى تر هينانه كايه ي ئەم جۆره كه سانه له مه ودايه كى نزيكدا هه روا ئاسان نيه بۆ نمونه ۹۳ ئەفسه رى سه ربه وهزاره تى ناوخۆ به بيانوى ئەوهى كه ريفۆرمى له گه ل ئەوهى كه زۆرىك له و كه سانه خوله كانى خويندى سه ربازىيان بينيوه به لام دهر كراون له گه ل ئەمانه دا ئىستا يه كيتى پيشبىنى چەند حاله تىكى كردوو ه ئەو يش ئەو كه سانه ي كه پله كانىيان به ئاسانى كه سىان له جىگه دانانريت و پيوستى به راهىيان و كاتىكى زۆر هه يه و شاره زاييه كى زۆرى پيوستى به تايهت به رپر سه كانى سه ر سنورى فه رمانده ي به شيكيان سه ر به بالى ريفۆرمى كه كار دانه وهى دهر كردن و پله لى سه نندنه وه له م جۆره كه سانه كه مه چونكه ئەگه ر به رامبهر ئەم كه سانه ش ئەو كارانه بكرىت و كه سانى نه شاره زاو نه شياو له جىگه ي ئەو كه سانه دا بنريت كه سه ر ده ميه كى زۆريان بريوه له م جۆره كارانه دا پارىزگارى و به رگرى كردن له سنورى هه ريم به ره و لاوازى ده چىت بۆيه چەندىن به رپر سى يه كيتى ئەم جۆره هينرا وه ته وه ناو باله كانى يه كيتى و هه ندىكيشيان به وه رگرتنى پارو به خشىش بالى ريفۆرميان به جيه يشتوه

كه سايه تيو بنه ماله ده چنه لاي نه وشيروان مسته فا

به رامبهر به دهر برىنى پشتيوانى بۆ لى سه ته كه ي نه وشيروان، زۆرىك له كه سايه تى و بنه ماله ي ناوچه جيا جيا كانى كوردستان ده چنه گرده كه و له و پوه خو شحالى خو يان بۆ لى ستى نه وشيروان دهر ده بپن و له و رپگه يه شه وه پشتيوانى بنه ماله كان بۆ لى ستى گۆران و نه وشيروان مه تر سى يه كى گه و ره بۆ داها توى هه لبزار دنه كانى هه ريم دهر ده خات به رامبهر به كم كردنه وهى به شيكى زۆر له ده ننگه كانى يه كيتى، چونكه هه ندىك ناوچه پيه وه ندى كۆمه لاپه تىيان زۆر به هيزه، ئەمه ش هه لىك ده بىت بۆ ئەوهى كه ريفۆرم ريزه يه كى باشى ده نكى ناوچه كانى كوردستان لى هه ل بزار دنه لايه ن كه سايه تيه ناو داره كان و بنه ماله كانه وه به ده ست به ينىت.

گۆران لیستی نهوشیروان مسته فایه و لیستی لیپیچینه وه یه له گه ل گهنده لکاران و نه جامدانی چاکسازی و گۆران له ههر یه مه دا، به تایبهت ئۆرگانه کانی یه کیتی کاروباری ئیدارییه، به لām ئیستازۆریک به ناوی لیستی گۆران وگرده که ده چنه گوونده کان و سهردانی ههندیك ناوچه ده کهن به رامبه ره نه نه جامدانی چه ندين کاری گرنگ بۆیان، به لām نه م جو ره که سانه هه یچ کاتیک نه بوونه ته جیگه ی دلخۆشی بۆخه لکی ناوچه که، چونکه نه م جو ره که سانه ههندیکیان میژوویه کی پاکیانیه له گه ل نه وه ی که نهوشیروان مسته فا خۆی له گه ل نه مه دا کۆک نییه که که سانیکی گهنده ل له ناو لیسته که یدا بن وه ک به شو به که خۆی بانگه شه ی بۆده کات، بۆیه زۆریک له وه که سانه ی باسکران ده یانه و پت له پریگه ی هه لئباردنه وه دزایه تی ههر دوو لیستی کوردستانی و لیستی گۆران بکه نه پر دیک بۆ به پرینه وه ی بهر ژه وه ندییه کانیان، تا کو بتوا نن نه مه بکه نه هه لیک و قازانجیکی مادی و پله یه کی مه عنه و بیان هه بیته له پۆستی حیزب یان حکومه ته دا.

لیستی گۆران له نیوان گۆران و نه گۆرانیدا

دزایه تی لیستی گۆران دژی گهنده لکاران و بلاو بونه وه ی وشه ی ریفۆرم به سه رزاری خه لکی کوردستانه وه بۆته وشه یه ک که به وشه یه بیته سهرتاپا گۆرانه کان بالّ به سه ره مه موو شتی کدا ده کیشیت، به لām ئایانه م گۆرانه به پیی و یست و ئیداره و بهر ژه وه ندییه کانی نهوشیروان مسته فایه یان خه لک، چونکه زۆریک له بهر پرس و که سانی جیاواز هه ن له ناو (ریفۆرم) دا که زۆر به یان فایلیان هه یه وه ههندیکیشیان به ژداری گهنده لئیان کردوه، به لām له به رامبه ره نه مه شدا هه میشه ریفۆرم بووته نه وشه یه ی گهنده لکاران سزاده دا ت و نه وه که سانه ی کهر و له کۆمپانیای وشه ده کن، به که سانی پاک و بیگهر د له قه لمه ددرین، هه ره له به ره نه مه شه زۆر جار خه لکی کوردستان دوو دل ده بن به رامبه ر به پششتگیری کردن به یه کیک له م دو بانه ی ناو یه کیتی، چونکه پییان وا یه پیشت نه مانه هه ره نه وه که سانه بوون که له ناو ده سه لاتدا بوون، به لām ئایا نه مان ده توانن گۆران بکه ن، یان ته نیا دزایه تی بالی گشتی و به ده ست هینانی کوورسییه بۆ بهر ژه وه ندییه تایبه تی خۆیان.

ديارى و به خشيه كانى يه كيتى و نيبه تى خه لك

دېمانچه و رابردودا چه ندين سه روك هوزو كه سايه تى ناسراو ، دېمانچه و ئۆنومبيليان پيگه يشتوو له لايه ن بالى گشتييه وه وهكو دياريه كه بۆمانه وهى ئه و كه سانهى كه هه رله ناو بالى گشتيدابوون و ئيستاش له ناو هه مان خه تدان بۆئه وهى ئه وسه روك هوزانه بتوانن گۆنترپۆلى ناوچه كانى خۆيان له ده ست نه دن و ده نگه كانى يه كيتى بۆخۆيان قۆرخ بكه ن، به لآم ئه و كه سانهى كه چاوه رپى ئه وه ن كه پشكيكى ئه م به رزه وه ندييانه يان به ربكه ويّت، له چاوه رپوانى ئه وه شدان له بالى ريفۆرم يان گشتى خۆى بكات به ناو ماله كانياندا، بۆئه وهى بتوانن سود له م هه له وه ربگرن، به لآم له به ره وهى نه وشيروان وهكو كوتله يه كه خۆى ده رخست و چوو هه رده كه وه لى كۆمپانياى وشه ي بنيات ناو له رووى ئابووريه وه تواناييه كى ئابوورى به هيزنبيه، بۆيه هه رله م ريگه يه وه ده تانرپت چه ندين كه س بگرپت و ده نگه كان به نه ناو يه كيتى و بالى گشتى.

له به رامبه ره ممو ئه مانه دا ته بادووليك له نيوان هه ردوولاداروى داوه له گه ل ئه وه شدا ئيستا چه ندين كه س ته نيابى كارو كاسپى كه وتوون ، ئه مه ش به هۆى شه رپى ساردى نيوان نه وشيروان و بالى گشتى واته يه كيتى نيشتمانى كوردستان .

رېفۆرم باره گاداده مه زرينيت

بۆزياتر ئاشنابون و تيكه لآو بونى خه لك له گه لباى ريفۆرمدا، كه سانى سه ربه نه وشيروان مسته فا له چه ند ناوچه يه كى جياواز باره گا بۆباى ريفۆرم دروستده كه ن و هه نديك جار له لايه ن خه لكى تايبه تيه وه ناماده باشى ئه وه راگه يه نراوه كه خانووى خۆيان پيشكه ش به نوينه رانى نه وشيروان مسته فا بكه ن بۆئه وهى بتوانن وهكو كۆمپته و ريكخسته كانى يه كيتى به رگرى له تيكه لآو بوونى هاوالاتيلن و بونى ده سه لاتى كوتله كى نه وشيروان مسته فا له ناوچه ماندا به سه لپنن، ئيستاش جمووجوليكى به رده وامى ريفۆرم له ناوچه جياوازه كانى كوردستان به رده وامه بۆلاواز كردنى كارو چالاكيه كانى يه كيتى به هۆى دامه زراندى باره گاكانى ريفۆرم له ناو مالاندا و كار كردنى كاديرانى ريفۆرم له م باره گايانه داده تان باشتر چالاكيه كانيان ئه نجام بدن ، ئه مه نيشانه يه بۆئه وهى كه ريفۆرم وهكو ركا به ريكى به هيز ي يه كيتى و هه لوه شانده وهى بيناي يه كيتى كارده كات تاكو له ورپيگه وه يه كيتى ستراتيژيه تى ده سه لاتى له ده ست بدات .

گه‌رانه‌وه بۆ بیره‌وه‌ریه‌کان

بزاو(علی حه‌مه‌ه سالح - فه‌ره‌یلدون نه‌ حمد)

هه‌فته‌ی رابردوو جه‌لال تاله‌بانی سه‌رۆل کۆماری عیراق بۆ به‌شداربون له‌ کۆبونه‌وه‌یه‌کی چوار رقۆلی له‌نیو میسرو یه‌مه‌ن سوودان و عیراق گه‌یشته‌ه قاهیره‌ ده‌مو ده‌ست له‌گه‌ل گه‌یشتنی سه‌رۆک کۆماری عیراق کۆبونه‌وه‌ی چوار قۆلی ده‌ستی پیی کرد هاوکات سه‌ردانی مام جه‌لال و کۆبونه‌وه‌ی لوتکه‌ی هه‌ر چوار ولات چالاکیه‌کانی پاله‌وانیه‌تی وهرزشی عه‌ره‌ب له‌ قاهیره‌ به‌ریوه‌ه چوو تاله‌بانی به‌هاورییه‌تی شه‌رکرده‌و پادشاکانی دیکه‌ی عه‌ره‌ب ئاماده‌ی ریوره‌سمی ئاهه‌نگی کردنه‌وه‌ی ئه‌ پاله‌وانیه‌ته‌ه بوو ریوره‌سم به‌هاتنه‌ناوه‌ی شاندى وهرزشی ولاتانی عه‌ره‌ب کرایه‌وه‌ه له‌گه‌ل گه‌یشتنی شاندى عیراق بۆ ناو یاریگه‌ه مام جه‌لال له‌ شوینی خۆی هه‌ستایه‌ سه‌رپی و به‌به‌رز کردنه‌وه‌ی هه‌ردوو ده‌ست سلاوی سۆزوو وه‌فاداریی سه‌رۆکی پیشکesh به‌ شاندى ولاتی کرد جۆش و خرۆشی مام جه‌لال به‌گه‌یشتنی شانده‌که‌ه و هاتنی ناوی عیراق پتر جه‌ماوه‌ری ئاماده‌بووی هه‌ژاند و یاریگه‌ه بوو به‌یه‌ک پارچه‌ه چه‌پله‌ ریزان ئه‌م هه‌لسوکه‌وته‌ی مام جه‌لال که‌ه فه‌ره‌هه‌نکی سه‌رکرده‌کانی ولاتانی عه‌ره‌بدا نامۆیه‌ه جۆره‌ه شپه‌زه‌یه‌یه‌کی بۆ ئه‌وان دروست کرد جوله‌و ئاوردانه‌وه‌ه نزیکه‌بونه‌وه‌ه و قسه‌ی ژیر لیوانی ئه‌و سه‌رکرده‌ه عه‌ره‌بانه‌ه ده‌یان ئاماژه‌ی لیده‌ه خویندرایه‌وه‌ه که‌ه زیاتر به‌ لای نیگه‌رانی و ناره‌حه‌تیدا ده‌چوو دیمه‌نی تاله‌بانی له‌ناو یاریگه‌ی نیوده‌وله‌تی قاهیره‌دا وه‌ک ده‌یان دیمه‌نی تری سیاسی عیراق له‌ ره‌وتی رووداوه‌ه سیاسییه‌کانی ناوچه‌که‌ه دیارده‌ی تازه‌و ئاناساین له‌ ژبانی سیاسی ئه‌و ولاتانه‌دا ئه‌گه‌رچی له‌وکاته‌وه‌ی تاله‌بانی بوته‌ه سه‌رۆک کۆمار سه‌ردانی چه‌ندین ولاتانی عه‌ره‌بی کردوو به‌لام سه‌ردانی ئه‌م جارهی سه‌رۆک کۆماری

عیراق جیا له‌ سه‌ردانه‌کانی دیکه‌ه وه‌لامدانه‌وه‌ی چه‌ندین په‌رسپاره‌ه که‌ه له‌هه‌ر یه‌که‌م رۆژی وهرگرتنی ئه‌م پۆسته‌ه له‌لایه‌ن تاله‌بانیه‌یه‌وه‌ه له‌ سه‌کۆکانی راگه‌یاندن و سیاسه‌ته‌وه‌ه ده‌خرینه‌ روو هه‌رکه‌س و به‌ستاییلی ئه‌و ده‌شتایییه‌ی لیبی ده‌خوری که‌ه له‌ ئاسۆی ئه‌وانه‌وه‌ه دیاره‌ کۆبونه‌وه‌ی ئه‌م جارهی تاله‌بانی له‌گه‌ل سه‌رۆکی سی ده‌وله‌ت که‌ه میراتگری په‌یامی شۆفینییه‌تی عرووبه‌ن خودی تاله‌بانیش له‌دیمانه‌یه‌کی له‌گه‌ل که‌نالیکی ئاسمانی میسری

ئايلىق ئىشلىرىمۇ لايىھىلەنگەن قاھىرە پايتەختى عرووبەيەو گىرنگە لەوويە ولاتانى عەرەب
 عىراق تىبگەن لەوكتەو تالەبانى پۇسى سەرۇك كۆمارى عىراقى وەرگرتووه
 سادەترىن لىدوان و ھەلوپىست و پىرۇتۇگۇلى سىياسى دەپتە جىيى سەرنج و بەدواداچونى
 سىياسى و پىرسىيار و وەلام و پەرچەگردارى فراوان و بەدواداچونى زۇر بەدواى خۇيدا دىنى
 ئەو كە سەرۇك كۆمارى عىراقە لە چەندىن لاوہ مەست و ھەيرانە كەباس لە ناسنامەى
 عەرەببونى عىراق دەكات لە چەندىن سەنگەرەوہ دەپتە جى تىرو توانج و ئامانج لە لايەك
 خودى عەرەب بەتايپەتى ناوہندى رادىكالە ناسيونالىست و ئىسلامىيەكان نىشانەى سەر
 سورمان دەخەنە سەر قەسەكانىي و بەگومانەوہ سەپىرى ھەلوپىستەكەى دەكەن لە جىياتى
 ھەلوپىستى راستەقىنەو ستراتىژى بەتاكىك و مانۇرى لىك دەدەنەوہ كە ئەو ھەلوپىستانەى
 تالەبانى رەھەندى شاراوەپان لە دواوہبىت وەك دەمامكى داگىرگىردن ولەت لەتكردى عىراق
 دەپخوينەوہ لەلايەكى دىكەوہ كەتالەبانى نوپنەرى كوردە لە ھاوسەنگى لايەنە
 سىياسىيەكانى عىراق ھەمىشە ھەلوپىست و لىدوانەكانى بۇتە جىيى رەخنەو توتنجى ناوہندە
 سىياسىيەكانى كورد پىيان واپە ھەناسەى ئاخاوتنەكانى تالەبانى لە قاھىرە و دىمەشق و
 خەرتومىش بەھەناسەى سەرگەلوو بەرگەلوو بىت و لەو بۇنانەدا بەجلى كوردىيەوہ
 بەشداربىت بەبرواى ئەم لايەنەش ئەگەر سەنگى سىياسىيەنى كورد نەبوايە لە ھاوكىشەى
 سىياسىيە ئەمرۇى عىراقدا ھەرگىز سوننەيەكى شەركات و شىعەيەكى چاپىش بەھىج
 شىوہيەك قىبول ناكەن تالەبانى بىتە سەرۇك كۆمارى بەشىك لە عىراقى عرووبە ئىبراھىم
 جەعفەرى و لەيس كوبە كە دوو سىياسەتكارى دواى روخاندنى سەدامن داواپان كىردووه
 پۇستى سەرۇك كۆمارى لە تالەبانى بسەندىرەتەوہ بدىرەتە يەكىكى سوننە چونكە عىراق
 بەشىكە لە جىھانى عەرەب نابى سەرگۇمارەكەشى كورد پان غەيرە عەرەب بىت لەلاى
 سىيەمىش ئەمەرىكىيەكان سەرۇك كۆمار وەك فەرمانبەرىكى بالىوزخانەى خۇيان دەبىنن
 كە نابى چوارچىوہى سنورى ئەو ھىلانە بىبەزىنى كە ئەوان دىيارىپان كىردووه جا راگرتنى
 ھاوسەنگى لەنىو ئەم ئەم ئاراستە لىك ئالوانە كارىكى سەختە بۇ تالەبانى بەشىك لەو تىرو
 توانجەش پىوہندى بە ئىرەپى ھەند ناوہندى عەرەبى و غىراقىيەوہ ھەپە بەرامبەر
 چالاكىيەكانى سەرۇك كۆمار بەبرواى ھەندىك سەرۇك كۆمارى پۇستىكى سىمبۇلىكە
 تالەبانى سىيەكى سىمبۇلىكەيە بەلام ئەوان تا ئاستىك بى ئاگان كە سەرۇك كۆمارى عىراق
 بەزەبرى پىگەى سىياسى دىپلۇ ماسىيەتى خۇى توانىويەتى ھاوسەنگى بالانسە سىياسىيەكان

راست بکاته وه شیرازه‌ی په‌یوه‌ندیه‌کانی عیراق له‌سه‌ر ئاستی دهره‌وه رابگیریت بۆ نمونه
 نى سعودیه ئاماده‌ی خۆی نیشاندا که پیشوازی تاله‌بانى بکات وهك سه‌رۆكى شاندى
 عیراق به‌لام نه‌و گهرموگورییه‌ی به‌رامبه‌ر به‌ مالیکی نیشان نه‌دا هه‌رئه‌مه‌ش وای کرد
 خه‌لیک له‌ ده‌ستوپه‌وه‌نده‌کانی مالیکی ئیره‌ییان به‌ هه‌لسوکه‌وتی تاله‌بانى بیت و نیشانه‌ی
 پرسیار بڅه‌نه‌ سه‌ر نه‌و پرۆتۆکۆلانه‌ی له‌ کۆشکی کۆمار به‌ریوه‌ده‌چیت و ره‌خه‌ له
 تاله‌بانى بگرن و نه‌ریتی نامۆ برواننه‌ هه‌ندی ریوشوین و پرۆتۆکۆلی سه‌رۆک کۆمارو
 پرسیار بکه‌ن که‌ چۆن ده‌بی سه‌رۆک کۆمار دواى توابونى کۆبونه‌وه‌ له‌گه‌ل وه‌زیریکى
 عیراقى کۆنگره‌ی رۆژنامه‌نوسى ببه‌ستى به‌بی نه‌و لایه‌نه‌ له‌به‌رچاو بگرن که‌تایبه‌ت مه‌ندی
 که‌سایه‌تى سیاسى نه‌و له‌ ته‌واوى سه‌رکرده‌کانى تر عیراق جیاوازه‌ نه‌و که‌له‌نه‌وه‌ی سه‌رکرده
 که‌لیکی وه‌ك یاسر عه‌ره‌فاته‌ له‌ سیبه‌ریکی نه‌زمونیکى شۆرشگیریه‌وه‌ که‌پشتۆته‌ نه‌م پله‌یه
 ناکرى له‌گه‌ل یه‌کیکی وه‌ك عه‌دنان پاچه‌چى بخریته‌ تاى ته‌رازووه‌وه‌ که‌ له‌ دامینى
 ته‌لاره‌به‌رزه‌کانى دویه‌ی هاتۆته‌ناو که‌ش و هه‌واى سیاسى بۆ یه‌ هه‌ندیک جار نه‌گه‌ر مام
 جه‌لال وه‌زیریکى عیراقیش دواى کۆبونه‌وه‌ کۆنگره‌ی رۆژنامه‌وانى ببه‌ستیت نه‌وا هه‌ندیک
 هاوکیشه‌ و پابه‌ندبوونى سیاسى وای لیده‌کات گوى به‌ پرۆتۆکۆلی نه‌دات وکۆنگره‌ی
 رۆنامه‌نوسى ببه‌ستیت یه‌کیک له‌و سه‌روه‌ریانه‌ی تاله‌بانیش له‌هماوه‌ی سه‌رۆک کۆماریدا بۆ
 خۆی تۆمارى کرد به‌تال کردنه‌وه‌ی پیرۆزى نه‌و سیمبۆلیکه‌یه‌ که‌ پیشت له‌نیو رژیمه
 عه‌ره‌به‌کاندا باو بوو.

تاله‌بانى و میسر په‌یوه‌ندییه‌کی دیرین

به‌شیک له‌و لیدوانه‌ سۆز ئامیزانه‌ی تاله‌بانى به‌رامبه‌ر به‌میسردا بۆ نه‌و بیره‌وه‌ریانه
 ده‌گیریته‌وه‌ که‌ پیشت هه‌یبوو نه‌و که‌له‌سالانى ۱۹۷۳-۱۹۷۴ له‌ میسر ژیاوه‌ ئاشنایه‌تییه‌کی
 قولى کلتورو ژبانى کۆمه‌لایه‌تى نه‌وان هه‌یه‌ بۆ یه‌ له‌بۆ نه‌یه‌کی ئاوادا نه‌و هه‌ست و سۆزه
 تیکه‌ل به‌لیدوانى سیاسى واده‌کات که‌ ره‌نگ بیت بۆ جه‌مه‌سه‌ریکی نیو هاو کیشه‌ی ئیستای
 سیاسى عیراق ئاسان نه‌بی هه‌رسى بکات تاله‌بانى له‌سالى ۱۹۵۷دا سه‌ردانى سووریاو له‌پیشه‌وه
 مۆسکۆی کردوو له‌م سه‌فه‌ره‌یدا توانیویه‌تى ره‌زامه‌ندی حکومه‌تى میسرى وه‌ربگیریت بۆ
 کردنه‌وه‌ی ئیستگه‌یه‌کی کوردی له‌ قاهره

گۆنچیت ئەمە سەرەتای پەيوەندییەکانی تالەبانی و میسریت لە سالی ۱۹۶۲دا جاریکی
 پێشانی سێردانی میسر دەکاتەووە و چاوی بە سەرۆک جەمال عەبدولناسر دەکەویت و لەگەڵیدا
 باسی لە کیشەیی کورد دەکات

تالەبانی لەبارەیی ئەم سەردانەیی دەلیت لەسالی ۱۹۶۲دا شەرفی ئەوهم پی برا لەگەڵ
 سەرۆکی نەمر جەمال عەبدولناسردا و توویژ بکەم بۆ رونکردنەووی راستییەکان دەربارەیی
 مەسەلەیی کورد دۆزینەووی چارە سەریکی دادوهرانە بۆ مەسەلەیی کورد لە باووشی نەتەووی
 عەرەبدا و بەهاوکاری لەگەڵ بزوتنەووە نەتەوویەکاندا

پیشنیازیکی تالەبانی بۆ یەکییتی عەرەب لەسالی ۱۹۶۲دا

کاتیکی میسر ویستی یەکیتیییەکی عەرەب لەنیوان عیراق و میسر و سوریا دروست بکات
 تالەبانی پیشنیاریکی گرنگ دەخاتە بەردەم عەبدولناسر تا کوردوستانییش بتوانیت بەشداریی
 ئەو یەکیتیییە بکات

دکتۆر جەمال ئەتاسی کە یەکیکی بوو لە سەرکردە ناسریەکانی نزیک لە سەرۆکی
 ئەوکاتی میسرەووە لەم بارەییووە دەگریتەووەهەندیک لە سەرکردەکانی کورد لەگەڵ وەفدی
 عیراقدا بوون کەلە سەرویانەووە جەلال تالەبانی بوو لەمیانی و توویژەکانی یەکگرتن
 کەبەریووە دەچوو جەلال تالەبانی ئەم بۆچونەیی خستە روو ئەگەر ئیووە دەتانەویت
 یەکیتیییەکی کۆماری بۆ یەکگرتنی میسر و عیراق و سوریا دروست بکەن داواکاری ئیمەش
 وەک نیشتیمان پەرورانی کورد ئەوویە کە حوکمیکی زاتیمان هەبیت لەناوچە
 کوردییەکاندا لە چوار چیووی یەکگرتنە سی لایەنیییەکەدا ئەگەریش دەتانەویت
 بەشیوویەکی کۆماری عەرەبی بیت ئیمەش دەمانەویت ناوچەیی کوردی هەریمی چوارەم بیت
 لەناو هەریمەکانی ئەم کۆمارەدا واتە عیراق و سوریا و میسر و کوردوستان دکتۆر ئەتاسی
 دریزە بەباسەکەیی دەدات و دەلیت سەرۆک عەبدولناسر بەم پیشنیازە خۆش حال بوو
 هەرلەکاتەووە تالەبانی و براکانی پەيوەندیییەکی باشیان هەبوو لەگەڵ میسری عەبدولناسردا
 بەلام پرۆژەیی یەکگرتنەکە شکستی هینا نە بەشیووی یەکیتیییەکی چەند کۆماری و نە
 بەشیووی کۆماریکی عەرەبی دونیای نەبینی.

سەردانی میسر و گله‌باییه‌کان له تاله‌بانی

بازاری دهنگوباسی سعودیه له‌باره‌ی ئەم سەردانه‌ی دواییه‌ی تاله‌بانییه‌وه بۆ میسر دهنوسیت جلال تاله‌بانی سەرۆک کۆماری عێراق داوای له‌عه‌ره‌ب کرد عێراق به‌ته‌نیا جی نه‌هیلن له‌م بارو دۆخه‌دا تا هاو‌لاتیان عێراق هه‌ست به‌عه‌ره‌باییه‌تی خۆیان بکه‌ن عه‌ره‌ب رۆلیکی گه‌وره‌تر ببینن له‌ولاته‌که‌یاندا.

به‌پیی رۆژنامه‌ی شه‌رقه‌ئه‌وسه‌تیش سەرۆکی عێراق گوتویه‌تی هه‌ر کاریک که‌ پارتی کریکارانی کوردوستان دژبه‌ تورکیا له‌خاکی عێراقه‌وه بکات دژ به‌گه‌لی عێراقه‌ له‌ تورکیا حوکمه‌تیکی دیموکراتی هه‌لبژیراو هه‌یه‌ که‌ ده‌سته‌که‌وتیکی زۆری هه‌یه‌ ئەم ده‌سته‌که‌وتانه‌ش له‌ به‌رژه‌وه‌ندی گه‌لی تورکیایه‌ به‌هه‌موو تاکه‌کانیه‌وه هه‌روه‌ها له‌به‌رژه‌وه‌ندی گه‌لی عێراق و نه‌ته‌وه‌ی عه‌ره‌ب و ئیسلامیاده‌ .

نرخاندنی رۆلی تاله‌بانی له‌ پۆستی سەرۆکیه‌تیدا

ئه‌وه‌کاته‌ی تاله‌بانی وه‌ک نوینه‌ری کورد بۆ پۆستی سەرۆکۆماری عێراق ده‌ستنیشان کرا هوده‌ل حوسینی له‌ رۆژنامه‌ی ئه‌له‌حه‌بات خویندنه‌وه‌یه‌کی بۆ ئه‌و هه‌نگاوه‌ی کورد کرد به‌بروای نوسه‌ری ناو براو هه‌لبژاردنی تاله‌بانی بۆ ئه‌و پۆسته‌ حیکمه‌تی وردی سه‌رکرده‌یه‌تی سیاسی کورد ده‌گه‌یه‌نیت که‌ ئه‌و قۆناغه‌ به‌ ویسته‌گه‌یه‌کی کاتی و تاکتیکنامیز له‌ ره‌وتی سیاسی عێراق داده‌نریت تاله‌بانی‌ش که‌ قولاویه‌کی سیاسی له‌ نیوه‌ندی ولاتانی ناوچه‌که‌دا هه‌یه‌ ده‌توانیت ئه‌و هه‌نگاوه‌ ستراتیژییه‌ له‌به‌رچاوی ئه‌وان به‌شاریته‌وه‌ که‌ بازرانی له‌سه‌ر ئاستی نه‌ته‌وه‌ی به‌هه‌مانگی له‌گه‌ل ئەمریکاییه‌کاندا کاری بۆ ده‌کات جا ئیره‌دا پرسپاری هه‌ره‌ زه‌ق ئه‌وه‌ی ئایا: تاله‌بانی تا چه‌ند له‌ جیبه‌جی کردنی ئەم تاکتیکه‌ سه‌رکه‌وتبووه‌؟

خودی سەرۆک کۆمار له‌ چاوپیکه‌وتنیکی ته‌له‌فزیۆنی له‌گه‌ل که‌نالیکی میسریدا وه‌لامی ئه‌و پرسپاره‌ی له‌سه‌ر ئاستی عێراق داوه‌ته‌وه‌ تاله‌بانی قسه‌یه‌کی علی سیستانی به‌ نمونه‌ دینیته‌وه‌ که‌له‌ په‌یامیدا گوتبوی تاله‌بانی(صمام الامان)ی عێراقه‌ ئەم قسه‌یه‌ی علی سیستانی دان پیدانانیکی گرنگه‌ بۆ توانای تاله‌بانی له‌راگرتنی ئه‌و هاوسه‌نگیانه‌ پیشتەر ئامژه‌بان پی درا ئه‌و کاردانه‌وه‌یه‌ی له‌ په‌راویزی لیدان و هه‌لوسته‌کانی تاله‌بانی دینه‌

هه لومه جی ئەمرۆی عیراقدایا که به قۆناغیکی ههستیاردایا تیپهر دهبیته دیاردهی
 تهنه ندرهستن بهلام ههشتا دهکریت دوور له ههلهچون و دهمارگزی نهتهوهیی و
 حیزبی کار بۆ خاوکردنهوی ریتمی نهو لیدوانانه بکریت زۆر جار زیاد رۆشتنی تاله بانئ
 لهسه رپرس و بابتهکان له لیدوانه رۆژنامه وانیهکاندا جۆره لیلیهک دهخاته سه ر دیوی
 کرداریانهی تاله بانئ که نه رکیکی نهتهوهیی له بهغدا رادهپهرینی و نه مهش ههستی رای
 گشتیی کورد بریندار دهکات که دهلیت دهولهتی کوردی خه یالی شاعیرانهیه له لایهکی ترهوه
 تارادهیهک بهکردهوه سه ماندهوهیهتی چهتری کۆکردنهوهی هه موولایه نهکانی عیراقه له
 بهغداد بهلام بهتۆمهت بارکردنی مالیکی که ناتوانیت گهرهکیکی بهغدا کۆنترۆل بکات جۆره
 دل ئیشانیکی له نیو لایهنی شیعهدا جی دههلیت به هه موو دیویکدا سه رکهوتن و شکستی
 تاله بانئ بهشیوهیهکی دژوارو سهخت سه رکهوتن و شکستی هه موو کورده شه ن وکهوی
 رۆله کهش نهو رۆژه دهرده که ویت که تاله بانئ کۆشکی کۆماری جیده هیلیت.

هه‌وینی ئه‌وه‌ی کۆسره‌ت له‌مانگی ٧ی سالی ١٩٨٤ له‌ سییه‌مین کۆنفرانسی کۆمه‌له‌دا له‌ هه‌واری گانی سیو له‌ بناری پیره‌مه‌گروون که به‌ئاماده‌بوونی ٢٩٩ئه‌ندام به‌س‌تر به‌ئهن‌دامی سه‌رکرده‌یه‌تی هه‌لبژێردارا و عمر فه‌تاحیش که هه‌ر له‌ ریکخستنی ناو شاری کۆمه‌له‌دا کاری ده‌کردبوو به‌ئهن‌دامی یه‌ده‌گی سه‌رکرده‌یه‌تی که‌تا ئه‌ه‌وکات له‌ ریکخستنی شاره‌کاندا کاریان ده‌کرد له‌ دوا‌ی ئه‌وه‌ش کۆسره‌ت ره‌سوول هه‌ولی ده‌دا له‌ رووی چالاکی پيشمه‌رگایه‌تیشه‌وه قورسایي خۆی له‌ ناو جه‌ماوه‌ری یه‌کیتیدا بیسه‌ بینیت و پیگه‌ی خۆی به‌هیز بکات له‌ سالی ١٩٨٨ که ده‌سه‌لات و هیزی یه‌ کیتی له‌ هه‌موو کاته‌کانی ته‌مه‌نی ئه‌م حیزبه‌ زیاتر ده‌بیت کۆسره‌ت ره‌سوول هیشتا نه‌گه‌یشتبوه مه‌کته‌بی سیاسی مه‌کته‌بی سیاسی یه‌کیتی ئه‌ه‌وکات به‌رزترین ده‌سه‌لاتی بریاردانی ئه‌م حیزبه‌ بوو که پیک هاتبوو له‌ جه‌لال تاله‌بانی سکرته‌ری یه‌کیتی و نوینه‌ری شۆرشگیران د. فوئاد مه‌عسوم و نازم عمر بوون نوینه‌ری کۆمه‌له‌ش نه‌وشیروان مسته‌فا و فه‌ره‌یدون عبداقادر بوون

کۆمیته‌ی سه‌رکرده‌یه‌تیش که ئه‌ه‌وکات به‌رزترین ده‌سه‌لاتی بریاردانی سیاسی ناو حیزب و له‌ ١٤ ئه‌ندامی هه‌میشه‌یی و (٥) ئه‌ندامی یه‌ده‌گ پیک هاتبوو نوینه‌رانی کۆمه‌له‌ له‌ کۆمیته‌ی سه‌رکرده‌یه‌تی ٧ که‌سی هه‌میشه‌ی بوون که کۆسره‌ت ره‌سوول یه‌کیکیان بوو له‌ گه‌ل سی ئه‌ندامی یه‌ده‌گ نوینه‌رانی شۆرش گیرانی ٧ هه‌میشه‌ی و ٢ یه‌ده‌گ بوون کۆسره‌ت ره‌سوول وه‌ک ئه‌وه‌ی که خۆی کاری بۆ ده‌کرد توانی له‌ ناوچه‌کانی هه‌ولیر و ده‌وروبه‌ریدا پیگه‌ی خۆی به‌هیز بکات له‌ سالی ١٩٨٨ یشتا وه‌ک به‌رپرسی مه‌لبه‌ندی سیی هه‌ولیر ده‌رکه‌وت که باره‌گاکه‌یان له‌ سماقوولی بوو ئه‌ه‌وکات یه‌کیتی ته‌نیا چوار مه‌لبه‌ندی هه‌بوو مه‌لبه‌ندی یه‌ک له‌ سلیمانی و مه‌لبه‌ندی دوو له‌ که‌رکوک و مه‌لبه‌ندی سیی له‌ هه‌ولیر و مه‌لبه‌ندی چوار له‌ ده‌هۆک به‌لام مه‌لبه‌ندی ده‌هۆک لاوازترین مه‌لبه‌ندی یه‌کیتی بوو ته‌نانه‌ت یه‌کیتی له‌ ده‌هۆک هینده‌ بیی کادبر بوو له‌ ناوچه‌کانی تره‌وه کادپرو به‌رپرسیانی بۆ ده‌هۆک ده‌نارد له‌ دوا‌ی ئاشتبونه‌وه‌ی یه‌کیتیش له‌ گه‌ل (جود) به‌گشتی و پارته‌ به‌تایبه‌تی دوا‌ی سالی ١٩٨٦ هوه کۆسره‌ت ره‌سوول توانی پیگه‌ی جه‌ماوه‌ری خۆی زیاتر به‌هيو بکات

کوردوستانییەگان لە سەرۆکی هەموویانەوه کۆسەرەت رەسوول هاتە ناوو شارەوه بەلام بەم شیوەیە خۆی نمایش کرد کە خەلکی وای هەست دەکرد کۆسەرەت خاوەنی راپەرینە ئەمە سەرەتایەکی بەهیزبوو بۆ ئەوی کۆسەرەت لەناو هەولیردا ببیتە کەسیکی جەماوەری دواتر بوو بە ئەندام پەرلەمان و لەگەڵ ئەو هەشدا دەسەلاتیکی حیزبی فراوانی هەبوو توانی ئەو دەسەلاتە لە رووی کۆمەڵایەتی و داراییەوه بە شیوەیەک بەکاربەینیت سەرنجی خەلکی هەولیر رابکیشیت کە داوای یارمەتی لێ دەکرا بەوپەڕی دەسەلات بلاوی بەبی هیچ بەرامبەریک یارمەتی هاو ولاتیانی ئەم شارە دی دەدا کار گەیشتە رادەپەک هیندە دی ناوی کۆسەرەت رەسوول لە هەولیردا دەگوترایەوه هیندە ووشە یەکییتی بەکار نەدەهات دوا ی ئەو هەش کەبوو سەرۆکی حکومەت بەبی ئینتیمای حیزبی خەلکی هەولیر جۆرە خۆشەویستیەکیان بەرامبەر کۆسەرەت رەسوول هەبوو لە گەریەکەمی شەری ناو خۆدا رۆلی ئاشتیی خوازانە ی بینی بەلام لە گەرەکانی دیکە ی شەردا ئیدی دوا ی بەو تەبایی و متمانە یی نیوان پارتیی و یەکیتی هات کار گەیشتە ئەو رادەپە ی گۆرینی سەرۆکی ئیدارە ی سلیمانی بی بە داخوایەکی پارتی لە دانیشتنەکانی ئاشتیدا

لەو سالانە ی کە کۆسەرەت رەسوول سەرۆکی حکومەت بوو لە سلیمانی هەولیر چیتییەکی زۆر بە هزی دەکرد دەرگاگان لەبەردەم کۆسەرەت رەسوولدا زیاتر دەرگانهوه بوو بەسەرۆکی حکومەت توانی سوود لەم پۆستە ببینیت بۆ بەهیزکردنی پیگە جەماوەریەکە ی کار گەیشتە ئاستیک کەتالەبانی بوو بە سەرۆک کۆمار لەبری وینە ی تالەبانی لە هەولیردا وینە ی کۆسەرەت رەسوول بەرز دەرگایەوه.

دەرگاگان لە کرانەوهدا

کۆسەرەت رەسوول وەک بالیکی بەهیزی یەکییتی

کۆسەرەت رەسوول لە رووی هیزی جەماوەرییەوه توانی لەماوەیەکی زۆر کورتدا بە خیرای بگاتە ئوتکە کاتیک لە ریکخستەکانی شاردا کاری دەکرد مەلا بەختیار هیزیکی

گرنگی سهربازی یه کیتی بوو به تپه ربوونی کات هیزی سهربازی ده بپته دووهیل کۆسرهتی

و جهباری دواچار کۆسرهت ره سوول له کیرکیدا جهبار فه رمان جیده هیلیت نه گهر رونتر

بروانین نه وکاتهی فرهیدون عبدوولقادر سه ره و کایه تی شانده کانی مه کته بی سیاسی ده کرد بۆ گفتوو گوکانی یه کیتی کۆسرهت ره سوول نه و ناوه ناسراو نه بووه به لام نیستا کۆسرهت دوا ی مام جهلال که سی ژماره یه کی یه کیتییه فرهیدونیش له ماله وه دیه پینج عمر (عمر عه زیز، عمر عبدالللا، عمر مسته فا، عمر شیخ موس، عمری سهید علی) وه ک سه رکرده و داتمه زرینه ری یه کیتی کاریان کردوو داینه مۆی یه کیتی بوون نیستا جگه له عمری سهید علی نه وانی تر له رووی نه رک و پله ی حیزبیه وه هیچ پیگه و کاریگه رییه کیان نه ماوه کۆسره تیش به ره و لوتکه ی یه کیتی ده روات نه گهر چی کۆسرهت له ریگه ی ریکخراوه که ی نه وشیروانه وه ده گاته نه و ناسته ی نیستای به لام به تپه ربوونی کات کۆسره تیش وه ک نه وشیروان ده بیت به هیزوو به ده نگ و که سایه تیه کی جه ماوه ری وه ک بالیکی به هیز له نیو یه کیتیدا ده رده که ویت تایبهت مهندی و قورسای کۆسرهت ره سوول جیاوازه له بالی تاله بانی و نه وشیروان مسته فا به لام بالی کۆسرهت له ناو جه ماوه ره وه دپته نیو نه ندامانی حیزب و پاشان کۆمیته و مه لبه نده کان ئینجا کۆمیته ی سه رکرده یه تی تا نیستاش نه گه یشتوته مه کته بی سیاسی له کاتی هه لبژارده کانی یه کیتیدا نه مه زیاتر رهنگ ده داته وه کۆسرهت به وپه ری دوور بینیه وه سه یری ئاینده ده کات هه ر نه م دووربینه شه وای کردوو له ریگه ی جه ماوه ره وه کار بکات بۆ گه یشتنه ده سه لات نه ک له ریگه ی سه رکرده یه تیه وه چونکه نه و پپی وایه نه و هیزی له ریگه ی سه رکرده یه تیه وه ده سه به ر ده بیت هیزی که زوو ناواده بیت به به راورد له گه ل بنکه ی جه ماوه ری و هیزی جه ماوه ر

یه کیتی له نیستادا به هیچ شیوه یه ک ناتوانیت ده سه برداری سه نگ و جه ماوه ری کۆسرهت ره سوول ببیت نه وان له هه ولیر پیوستیان به هیزه به تایبه تیش که ده بینن چالاکترین و فراوانترین لق ی پارتی له هه ولیردایه پایته خت سیمای پارتی گرتوووه تاکه هیوایه کی یه کیتی که نه که ره شیوه یه ک له شیوه کان نه م هاوسه نکیبیه ی بۆ بکه ریتمه وه کۆسرهت ره سوول به شی هه ره زۆری هه ژموونی یه کیتی له هه ولیردا له ریگه ی که نالی کۆسرهت ره سوول وه دیه هه ر له م

رۆیشتنی نهوشیروان مستهفا پیگهیهکی نویی

نهوشیروان مستهفا که یه کیتی جی هیشت جیگری سکرتری بوو به رۆیشتنی نهوشیروان پیگهیهکی جیگری کۆسرهت به هیزتر بوو کۆسرهت بوو به جیگری یه که می تاله بانای زۆریه ی کاته کان له به غدایه و کۆسرهت خۆی سهر پهرشتی کۆبوونه وه کانای مه که ته بی سیاسی ده کات جیگری دووه می تاله بانیش که د. به رهه م سالحه نه ویش لیره نییه و گۆره پانه که له ژیر ههنگاوهکانی کۆسرهتدایه ماوهی تاله بانای له سه رۆک کۆماید ماوهیهکی زیرینه بۆ کۆسرهت تا بتوانیت زیاتر پیگهیهکی خۆی پته و بکات له نیستاشدا که تاله بانای هیندهی دهیه ویت وهک سه رۆکی ولاتیک و سه رکردهیهکی عیراقی ههنگاوه بنیت لیدوان بدات که متر بیر له سکرتری گشتی یه کیتی نیشتیمانی کوردوستان دهکاته وه نه مهش دهرفه تیکی زیرینه بۆ کۆسرهت ره سوول که زیاتر بونی خۆی له یه کیتیدا به هیز بکات هه ربۆیه ئاراسته ی وتاردهکانی تۆخکردنه وهی هه ناسه یهکی نه ته وه بی له خو گرتوو وه بۆ شاییهی له م دوایانه دا له سیاسه تی یه کیتی هه سته پیی کرا کۆسرهت دهیه ویت به باسکردنی دهسکه وته نه ته وه بی و پیداکرتن له سه ر ریفیراندۆمی که رکووک و پته وکردنی په یوهندی له گه ل سه رۆکایه تی هه ریم تۆخر بکاته وه

کۆسرهت و بیرکردنه وهکانی پارتی

به بی نه وهی بمانه ویت هه رکاتیک باس له ههنگاویکی هه ر کام له م حیزبانه بکهین (یه کیتی و پارتی) به ناچار ی ده که وینه نیوو باسیکه وه که حیزبی به رامبه ریش تییدا مانیفیست ده بیته له رابردوو نیستاشدا ژیانای خه لک به ته واوه تی وابه سته ی ژیانای نه م دوو حیزبه بووه بۆ یه نه میش واده کات زۆریه نویسن و لیکۆلینه وه کان له م چوار چیوه یه دا بخولینه وه کاتیک حیزب چه زی له ئاههنگ بوو ده بیته هه موان په رۆی رهنگاوه رهنگ و وینه ی سه رکرده کان هه لبه کهین کاتیک حیزب چه زی له ده سه لات و کۆرسی زیاتر بیت ده بی هه موان قوربانای بدیهین مرۆقی کورد هینده ی وابه سته ی ژیان و چاره نویسی حیزبییه وه بووه هینده وابه سته ی کاری حکومی نییه نه گه ر حکومه ت هه ج بداهه سته یه ک دا...

هۆی له دهسچونی ئهوهی دهستیش کهوتوووه ئهمهش دیاردیهکه بهتهنیا له سهه
 کوردوستان جیههجی نابیت بهلکو نهخوشیهکه زۆریه سیستمه سیاسییهکانی رۆژهلات
 پیوهی دنالینن

پارتی له رابردوودا بوون و هیوی کۆسهرتی نهدهویست بهتایبهتی له ههولیدا ههموو
 بهربهستیکی دهخسته بهردهم نزیکهوتنهوهی کۆسهرت له جهماوهرهکهی ههربۆیه جۆره
 نهیاریهکی بهرامبهه بهبونی کۆسهرت رهسوول وهک جیگری سهروکی ههریم ههبوو بهلام
 ئهنامههکان وادهرنهچوون سههراوه ئاگادار کههوههکان ئامازه بهوه دهنه کهلهباش
 نزیکهبونهوهی کۆسهرت رهسوول له مهسهوود بارزانی هاوکیشهکان گۆران و کهسی ههره
 گونجاو و حالی له ههلویستهکانی بارزانی کۆسهرت ره سووله ههربۆیه له کاتی
 نهشتهرگهریهکهشیدا ههریهک له مسعود بارزانی و نیچریقان بارزانی وهک دووهمجۆری
 کهورهی کۆسهرت رهسوول دهرکهوتن و له واشنتن سههرانیان کرد
 وینهی کۆسهرت له ئایندهی یهکیتیدا

ئهگهرچی بهشیکی خهک له ههلویسته سیاسییهکانی تالهانی نیگهراان بهلام
 بیوهستبونی تالهانی به ههندی پرۆتۆکۆلی سیاسی له سهه ئاستی سهروک کۆماردا ئهوه
 چوارچیوهیهی لی تسک بووتهوه که وهک سهکرتیری یهکیتی ههندی ههلویستی نهتهوهی
 دهربریت راستکردنهوهی پارسهنگی یهکیتی لهم رووهوه دهکهویتنهستۆی کۆسهرت
 رهسوول بۆ ئاشتکردنهوهی دلی ئهوه خهلهکی که به ههلویستهکانی تالهانی دلیان ئیشاوه که
 ئهمهش تا رادهیهک ههلی خۆگهرمکردنهوهی بهه له یاری بۆ کۆسهرت رهسوول دینیته پیش
 که له رووی دهستهبههه بونی چهند خهسهلهتیکی کاریزماییهوه ببی به شایستهترین
 جینشین بۆ تالهانی

تالهانی دهمیکه بیری لهوه کردۆتهوه که له پاش خۆی ئهوه کهلینه دروست نهبیت که
 یهکیتی پیی پهههرازه ببیت بیگهیااندی د. بهرهههه سالج له قوتابخانهکانی ئهمههریکاوه و
 هیاننهوهی و راگهیااندی لهگهه خۆیدا لهکاتی گهسته نیوومهله تییهکانیدا نهوه بیره
 تالهانی رونتر دهکاتهوه ئهگهرچی بهرهههه سالج قوتابی ئهمههریکاییهکانه بهلام له سهروو
 ئهمانهشهوه کۆمهلهک دهرگای تر ههن لهبهه دهه کۆسهرتیا که حانسه سهکرتیری گهسته بۆ

ئەمەرىكا گەورەترین ویستگەى كۆسرهت

ئەگەرچى كۆسرهت بۇ چارەسەر كىردى نەخۇشى سەردانى ئەمەرىكاي كىردىبوو بەلام ھەندى لايەن ھەن لەم سەردانىەى كە ئامازەى قوولن بۇ داھاتووى كۆسرهت رەسوول ئەو لە نەخۇشخانەىەك نەشتەرگەرى بۆكرا كە بەنەخۇشخانەى سەركىردەو پاشاو كەسايەتییە نیودەولەتییەكان دانراوہ قورسای خۇى ھەىە لە نیو دامەزراوہ نیودەولەتییەكانى ئەمەرىكا مەلا مستەفا تا دوا رۆزى ژيانى لەوى سەپەرەشتى دەكرا شا حوسىنى شای ئوردن و ياسر عەرەفاتىش بەھەمان شىوہ ئەوانەى لەو نەخۇشخانەىەدا ھەلى چارەسەر كىردن و سەپەرەشتى تەندروستيان پى دەدرى لە ناو تۆمارەكانى ئەمەرىكادا دەبنە ژمارە وىراى ئىمتيازوو ماف ئەرک و لىپىرسراوپیەتیشیان دەكەویتیە ئەستۆ بەرامبەر بەنەخشە و بەرنامەكانى ئەمەرىكا كە پىشتر كۆسرهت رەسوول ئەو قولايیەى نەبوو لەگەل ئەم سەردانىەو چاو پىكەوتنەكانى ئەوپی سەرە داوہكانى ئاشكرا بوون ھەر ئەمەش بوو وای كىرد لە كاتى گەیشتنەوہى بۇ كوردوستان بیاندركىنى و ئاشكرايان بكات بۇ نمونە ئامازەى بەرىكەوتنىكى نەپىنى نیوان ئەمەرىكاو عىراق كىرد لەبارەى ھەرىمى كوردوستانەوہ كە رەنگ بىت بۇ ئاشكرا كىردى زووبىت كۆسرهت رەسوول لەنەخۇشخانەىەك نەشتەرگەرى بۇ كرا نەخۇشخانەى سەركىردەكانە ئەو سەركىردەو سەرۆك و پاشايانەى كە ھىلە سوورەكانى ئەمەرىكان نەبەزاندووہ لەم نەخۇشخانەىەدا چارەسەريان بۇ دەكرىت لىردا كۆسرهت وەك سەركىردە مامەلەى لەگەل كراوہ پاشان كۆسرهت رەسوول لەگەل چەندىن كەسايەتى ئەمەرىكادا گەتوگۆ دەكات كە جىگەى بايەخى ئەمەرىكان لەگەل تالەبانى چاویان بە بۆش كەوتووہ دواى ئەمەش گەتوگۆ لەگەل جىگىرى بۆشدا لە بارەى كۆمەلىك پىرسى ھونەرەكەى دەكات داواى ھاوكارى دروستبونى پەيوەندى فەرمى دەكات وەك خۇى دەبىژىت ئەمەرىكا تاىبەت مەندىبەكى جىاوازتر بەكوردوستان دەدات بەبەر اوورد لەگەل ناوچەكانى تىرى عىراقدا كۆسرهت رەسوول چوارەمىن جارىەتى سەردانى ئەمەرىكا بكات ھىچ جارىك گرینگىبەكى سىياسى ئەوتۆى نەبووہ كە بەراورد بەم گەشتەى دواىيان بكرىت ئەمە جگە لە باشبونى بارى تەندروستى كە ئەرکوو بەرپىرسىارىبەتییەكەى كۆسرهت رەسوول زىاتر

چاؤنيريه وردهيان بو تواناو ليهاتووي سهرگردهو كه ساپه تيه حكومييه كاني كوردوستان نهگردي له مهودوا دۆخه كه به ئاراسته يه كي تر وهر سووراوه دهبي وينه ي به ريو بردني دهوله تيكى شارستانى نيشانى جيهان بدن خودى كۆسرمهت ره سوول عيش له و نهرك و پله ييه ي له مهودوا ده يگرته دهست دهبي به شيوه يه ك به ريوه ي ببات كه رووى حكومرانى ئيدار هكاني پيشتر يش سبي بكاته وه به تايبه تيش نه و كابينه يه ي كه خودى سه رو كى حكومهت بوو

یه‌کیتی له‌به‌رده‌م پارتیدا سه‌ری کز کردوو

به‌قه‌له‌می: نه‌به‌ز گۆران

ئهو حیزبه‌ی سالانیک له‌سه‌رتاپای کوردوستاندا تاقه‌ده‌نگ بوو ئه‌مرۆ توشی شه‌له‌لی بووه‌ سالانی هه‌شتاگان بۆ یه‌کیتی سالانی لوتکه‌ بوو تاقه‌ حیزب بوو له‌کوردوستاندا له‌ هه‌موو شوینیک دهرده‌که‌وت که‌چی پاش سالانی نه‌وهد که‌ هاته‌وه‌ ناوشار ورده‌ ورده‌ به‌ده‌ست حیزبه‌ گۆنه‌که‌وه‌ که‌ پارتییه‌ به‌ره‌و لاوازی چوو دوا‌ی شه‌ری ناوخۆ ئیدی بوویه‌ پاشکۆیه‌کی پارتی و تا ئیسته‌ش رۆژبه‌رۆژ لاوازییه‌کانی له‌به‌رده‌م زلی پارتیدا دهرده‌که‌ون کاتیکش جه‌مسهره‌کانی ناو یه‌کیتی توشی پیکدادان هاتن و چوونه‌ دهره‌وی لیکه‌وته‌وه‌ هینده‌ی تر باری یه‌کیتی لار کرد پارتیش قاچی راکیشا

چونه‌دهره‌وه‌ی نه‌وشیروان مسته‌فا ته‌نها لیکردنه‌وه‌ی بالیکی یه‌کیتی نه‌بوو به‌لکوو دهره‌ینانی رۆحیکی به‌هیزی یوکیتی بوو ئه‌گهر یه‌کیتی له‌سه‌رده‌می نه‌وشیرواندا سی رۆحی هه‌بوییت رۆحی نه‌وشیروان و تاله‌بانی و کۆسره‌ت ئه‌وا دوا‌ی نه‌وشیروان رۆحیکی دهرچوو ئه‌م چوونه‌ دهره‌وه‌یه‌ی نه‌وشیروان یه‌کیتی کرده‌ هیزیکی که‌مه‌ندام له‌به‌رده‌م پارتیدا کردیه‌ ئه‌و ریچه‌یه‌ی هه‌میشه‌ خاوه‌ن ماله‌که‌ هه‌لده‌کوتیه‌ سه‌ری و داوا‌ی شتی زیاتری لیده‌کات راسته‌ سه‌رکردایه‌تی یه‌کیتی له‌میدیاکاندا باس له‌ هیزی خۆیان ده‌که‌ن به‌رامبه‌ر پارتی به‌لام ته‌ماشاکردنیک‌ی په‌یکه‌ری ده‌سه‌لاتی هه‌ریم به‌سه‌ بۆ ئه‌وه‌ی بلیین یه‌کیتی ئه‌و هیزه‌ نییه‌ له‌ میدیاکاندا باس ده‌کریت به‌لکو ئه‌و میوانه‌یه‌ چاوه‌رییه‌ خانه‌خوی خواردنیک‌ی بۆ به‌ینیت

به‌هیز بوونی نه‌وشیروان مسته‌فا له‌ دهره‌وه‌ی یه‌کیتیدا لاوازی یه‌کیتییه‌ به‌رامبه‌ر پارتی ئه‌و جه‌مسهره‌ی یه‌کیتی هه‌ربه‌وه‌ نه‌وه‌ستا یه‌کیتی به‌جیبه‌یلیت به‌بالیکی شکاوه‌وه‌ به‌لکو خه‌یالی ئه‌وه‌ی کرد به‌ته‌نها ده‌ست به‌فرین بکات به‌ سه‌ر یه‌کیتیدا ئه‌م فرینه‌ی بوویه‌ هۆی تووره‌بونی حیزبه‌ گۆنه‌که‌ نه‌وشیروان جگه‌ له‌وه‌ی له‌مه‌کته‌بی سیاسیه‌وه‌ چوویه‌ سه‌ر گرده‌که‌ی زهرگه‌ته‌ ئیدی له‌ویوه‌ سه‌رقالی کۆکردنه‌وه‌ی سه‌رجه‌م ئه‌وکه‌سه‌ تورانه‌بوو ئه‌دا‌ی حیزبه‌که‌یان قیوا نه‌ده‌کرد تاوا‌ی لیهات له‌ یال یه‌کیتیدا بوویه‌ هه‌ز بک، دی، هه‌ بانگه‌شه‌،

ئەگەر ئىندىكى خۇڭ كاندېد كىرىشى بە لىستىكى سەربەخۇ گۈرۈزىكى بەھىزىر بۇو كە

يەكىتى ناچار دەكرد لەبەردەم بىيانوۋەكانى پارتىدا لاواز بىت ئەگەر نىگەرانى بەشىكى
 يەكىتىيەكان لە خودى تالەبانى ئەوۋە بووبىت لەبەردەم پارتىدا حىزبەكەى لاواز كىردوۋە
 خۇڭكاندېد كىردنەكەى نەوشىروان بەلىستى جىا هىندەى تر داشى پارتى سوار كىرد بەسەر
 يەكىتىيە گومانىشىيان لەوۋەھەپە پاش ھەلبىزاردن لە ناو ھۆلى پەرلەماندا نەوشىروان و
 يەكىتى يەك دەگىرنەوۋە پىكەوۋە دەبنە هىزىكى گەورەو بالانسى دەسەلات بەرەو ئاراستەى
 خۇيان دەگۆرن ئەم گومانەى پارتى و سووربوونەكەى نەوشىروان واپىكرد لە دانىشتەكانى
 ھەردوۋولادا پارتى چەندىن پىشنىيازى قورس بختە بەردەم يەكىتى

لە يەكىك لە كۆبۈنەوۋەكانى ھەردوۋولادا پارتى داۋاى كىردىبوو لە سەدا شەستى
 كورسىيەكان بۇ ئەو بن لە سەدا چلىش بۇ يەكىت ي بۇ ئەوۋەى ئەگەر نەوشىروان چەند
 كورسى هىنا هىچ كارىگەرى نەبىت لەسەر بالانسى پەرلەمان لە كۆبۈنەوۋەپەكى دىدا پارتى
 داۋاى كىردىبوو بەمەرىجىك لەو لىستەى نەوشىروان رازى دەبن سەرۋىكايەتى حكومەت و
 سەرۋىكايەتى ھەرىم بۇ پارتى بىت ھەرچۇنە ئىستا لە كوردوستاندا دەسەلاتە گىرنگەكان بە
 دەست پارتىيەوۋەن بۇ چوار سالى دىش ھەمان مۇدىل دووبارە دەبىتەوۋە تا ئىستا خودى
 تالەبانى كە زۆرپەى كىشەكان ئەو يەكلای دەكاتەوۋە سەرۋىكايەتى ھەرىمى بەرەسمى داۋەتە
 دەست پارتى مەملەنىكان لە سەر سەرۋىكايەتى حكومەت ماۋنەتەوۋە لە ناو يەكىتىدا
 بروايەك ھەپە كە زىاتىر كۆسەرەت بەرگىرى لەو بىروو رايە دەكات ئەوۋىش ئەوۋەپە كە
 حكومەت دەبىت بۇ يەكىت ي بىت و كاندېدى يەكىتىش ئەبىت د. بەرەم سالىح بىت وەك
 كەسىكى تەكئۆكراتى ناو يەكىتى بەلام تالەبانى دەپەوۋىت وەك جارى پىشوو كىلەكانى
 حكومەت بىداتەوۋە دەست نىچىرقان بارزانى زەحمەتىش نىيە ئەم كارە بىكات دور نىيە بۇ
 رازى كىردى كۆسەرەت ھەولبىدات كۆمەلىك كاندېدى كۆسەرەت قىبولبىكات بۇ پۆستى
 پەرلەمانتارى وەزىرى تاكو ئاراستەى كىشەكان بگۆرىت ئەو رىكەوتنەى كە ھەشە لە نىوان
 پارتى و يەكىتىدا بەردەوام لە ئالو گۆردايەو ھاتنى نەوشىروان لەناو يەكىتىيەوۋە بۇ
 سىندوقەكانى دەنگىدان هىندەى تر رىكەوتنەكەى خىستۆتە بەردەم ئالوگۆرىكى زۆرەوۋە
 تالەبانىش بۇ راگرتنى بالانسى ھەموۋىلايەك كەوتوۋەتە نىوان نەوشىروان و كۆسەرەت و
 پارتىيەوۋە دەشپەوۋىت ئەو دەورە بىنىت ھەموۋىلايەك رازى بىكات خىشتەكان بختە ئەو

شەرىكە بۇ ئاينىدەى مندالەكانى خۇى دەىكات شەرىك نىبە لە پىناوى حىزبەكەىدا چونكە تالەبانى باش دەزانىت نەوشىروان ئىدى جگە لەوەى دەبىت بە لىستى خۇپەوہ بچىتە ھەلبىزاردنەكانەوہ ھىچ رىگەپەكى دى ناگرىتە بەر نەوشىروان پىواپە ئەم ھەلبىزاردنە وىستگەپەكى گرنگە بۇ ئەو تا شانسى خۇى تاقى بكاتەوہ ھىزەكانى خۇى لەناو خەلكدا دەرىخت ئەو ئاوەى كە رشتبوى سەرەتا تەنھا پەكىتى تەر كرددبوو بەلام لەگەل دروست بونى ھەلبىزاردنەكاندا نەك ھەرپارتى تەر كردد بەلكو عارەقىشى پىكرد ئىستا پارتى تىناگات كۇتای گەمەكە بەجى دەگات بۇ پە بەر لەوادەى ھەلبىزاردنەكان دەپەووت قورسایى خۇى بكاتە سەر رىككەوتنەكەو دەسەلاتى خۇى بسەپىنىت بە سەر پەكىتىدا ئەو دوپۇستە گرنگەى لە كوردوستاندا ھەپە وەرى بگرىت و شەرى وەزارتە گرنگەكان بكات تالەبانىش بە ھوى لاسەنگى ھەردوو بالەكەوہ دەپەووت دوو پۇست لە حىزبەكەى بىسەنىتەوہو بىداتە پارتى بۇ ئەوەى ئاينىدەى نەوكانى بەروونى ببىنىت كۇسەرەتىش چونكە باش دەزانىت دواى ھەلبىزاردنەكان لەلاپەن بەشىكى زۇرى مەكتەبى سىياسىى حىزبەكەپەوہ دەست دەكرىت بە لاوازكردى دەپەووت بەر لە ھەلبىزاردنەكان پىگەى خۇى لەناو پەرلەمان و حكومەتدا بەھىز بكات و ئەم پىگانە ببنە دىوارىك بۇى دواى ھەلبىزاردن ھەرىپەكەو لە ترسى ئەوى دىكە سەرقالى بەھىزكردى پىگەى خۇپەتى پارتى دەپەووت نەدۇرىت لەبەردەم پارىپەكانى پەكىتىدا تالەبانى دەپەووت ھەموولاپەك رازى بكات تا برەو بەمانەوہى خۇى بدات كۇسەرەت لەترسى جەمسەرەكانى تر خەمى پىگەى خۇپەتى نەوشىروانىش لەترسى ھەموولاپەك ھەرۇزى بەجۇرىك شەق لە تۇپەكە دەدات بەلام ئەوہى تاكو ئىستە بەدى دكرىت ئاستى لاوازى پەكىتى پە لەبەردەم پارتىدا پەكىتى دواى چونى تالەبانى بۇ بەغدا بە جۇرىك كوتە ژىر فەرمانى پارتىپەوہ ھەست ناكەى ھىزىكى گەورەپە لەناو گۆرەپانەكەدا تاقە لاوازى پەكىتى لەبەردەم پارتىدا تالەبانى پە چونكە ھەر تالەبانىپە داواكارىپەكانى پارتى جىبەجى دەكات ھەر ئەویشە لەبەرامبەر داواكارىپەكانى پارتىدا نەرمى ئەنۆىنىت ئەو نىگەرانىپەى لە ناو سەركردەكانى پەكىتىدا پە دەرەق بەم حالەى پەكىتى زۇر لەو نىگەرانىپەانە قورسترن كەلاى نەوشىروان ھەن چونكە فرە جەمسەرىش لەناو پەكىتىدا دروست بووہ ئىدى پارتى دەگەرپت لە ھەر شوپىنكەوہ درزىك شك ببات خۇى دەخزىنىتە ئەو درزەوہ كار گەپشتوتە ئەو ناستەى سەرۇكى پارتى ببىتە

بەلام لەناخی ھەموو یەکی تێیدا توورە بونیک خۆی مات داوھ دەر حەق بەم کارانە ی تالەبانی دوورنییە لە وەختی ھەلبژاردنەکاندا ئاستەگە بەرە و شوینیکی دی بگۆریت لەناخی ھەموو پارتییەکاندا ترسیک ھەیە لە نەوشیروان و کۆسرت کە لەنزیک ھەلبژاردنەکانە یەکتەری بگرنەو ھەمە تیک و بیک بەدەن پارتیش ھیندە گوماناوییە بەرامبەر بە یەکیتی و نەوشیروان مستەفا لە ھەموو کۆبونووەیەکاندا داوایەکی زیاتر دەخاتە بەردەم یەکیتی ئەگەر تەماشایەکی ھەیکەلی حکومەت بکەیت راستەو خۆ بۆت روون دەبیتەو یەکیتی شەریک نییە لەم حکومەتەدا بەلکو بەشی دراوھ وەک ھیزیکی لاوازتر لە پارتی لەناو بیک ھاتەکاندا بونی ھەیە نەک وەک شەریکیک ئەگەر ئەم جارە پارتی سەرۆکی ھەریم و سەرۆکی حکومەت و سی وەزارەتە گرنگە کە ببات ھیشتا داوایەکی قورستری دەمینیت لە سەر یەکیتی ئەویش ئەو یە دوور نییە داواکەن کە یەکیتی بەبەیانیکی رەسمی نەوشیروان لە حیزب دوور بچنەو ھەم دەبیت کۆسرت رەسوول بەشیو یەکی رەسمی دژایەتی نەوشیروان بکات چونکە پارتی پیاویە لە سنوری ھەولیر کە بۆ پارتی زۆر گرنگە گەر کۆسرت رەسوول بەرەسمی دژایەتی نەوشیروان نەکات مانای وایە نەوشیروان دەنگ دەھینیت کۆسرت رەسوولیش تاکو ئیستە خۆی یەکلای نەکردۆتەو بۆ دژایەتی نەوشیروان و نەوشیروان گروپەکەشی ھەول دەدەن قەناعەت بە کۆسرت بکەن ئەگەر لە گەلیان نییە دژیان نەبیت ئەو بی سیقەپە ی پارتی دەر حەق بە جەمسەرەکانی یەکیتی ھیندە ی تر کۆبونووەکانی ھەردوولای گەرم تر کردووە باوھریشیان وایە ئەو ھیندە نەوشیروان مەترسییە بۆ پارتی ھیچکات حیزبە ئیسلامیەکان ئەو ھیندە مەترسینین ئەم ترسە ی پارتی لە نەوشیروان بەدیو یکیدا ترسیکی کۆمیدیەو بەدیو یەکە ی تریشدا ترسیکە جیگە ی ھەل ویستە لەسەر کردنە بۆ دەبیت نەوشیروان مەترسیدار بیت بۆ پارتی لە ئیسلامیەکان؟ یان بۆ چی یەکیتی ناتوانیت دەسبەرداری نەوشیروان مستەفا ببیت بۆ ئەو ی لەبەر نەوشیروان ھیندە خۆی بەلاواری نەبیت لەبەردەم پارتیدا؟ یەکیتی بۆ قبول دەکات لەبەردەم پارتیدا لاواز بیت بەلام قبول ناگات لەبەردەم نەوشیرواندا لاواز بیت؟

ئەگەر ھەنگاوەکان بەم شیو یە بچن پارتی داوای چیت دەکات لە یەکیتی یەکیتی چی تری لە دەست دەدات تا پارتی لی نەرەنجیت؟
 نەوشیروان گەر یەکیتی بکەو ییتە دەست ئەم داوایانە ی پارتی قبولە؟

کۆسرهت رهسول له گهه له وشيروان نابن به به رههيهك و بيهكهوه هه رچى چينراوه هه لى
وه سيننه وه؟

نيه گه رانه يه كانى كۆسرهت تاكو كوى دهرۆن كه ي برياره ده دات ناراسته كان له تاله باننیه وه
بگۆریت بۆ نه وشيروان؟

ئه گه ره كۆسرهت رهسول پيش هه له بژاردن خۆى يه كالاى كرده وه بوويه به رههيهك له گهه
نه وشيرواندا پارتى چى دهكات؟

ئايا ئه م دوو جه مسه ره بن به يهك پارتى چيتر خاوه ن ماله؟
ئه ي ئه گه ره به بيه چه وان وه كۆسرهت له گهه تاله بانى دا قۆلبان كرد به قۆلى يه كديدا دژى
نه وشيروان مه سيري نه وشيروان چى به سه ردیت؟

ئه مانه هه موو ئه و پرسيارانه ن كه دينه به رده مان ده بيت به شوين وه لامه كانيانا
بگه ريبن تاقه فریاد ره سيك بۆ ئه وهى يه كيتى به ده ست ئه و لاوازيه ي خۆيه وه له به رده م
پارتيدا رزگار بكات ئه وه يه ريكه وتنه كه ته جميد بكن بۆ دواى هه له بژاردن هه ره يهك له
جيه گه ي خۆيه وه خۆى هه له بژيريت ئه گه ره ئه م كاره ي بگرديه ئه وكات نه وشيروان پيش ليستى
نه ده بوو به لام له ئيستادا هه موو گۆرانكاريه كان له به رژه وه ندى پارتيدان ويه كيتيش تا
بيت بارى قورستر ده بيت به ده ست داواكانى پارتيه وه جگه له تاله باننيس هه موو
يه كيتيه كاننيس نيگه رانه ن پارتيش به بيانوى نه وشيروانه وه تاديت زياتر قاچى له سه ر
به ره كه راده كيشيت به لام دوور نييه پاش هه له بژاردن ئه وهى پارتيه كان خه ونى پيوه
ده بينن راجله كينى له گه له دا بيت و نه خه شه يه ي له بير كردنه وهى پارتيدا هه يه كتوپر يه كيتى
بيكوژينيه وه گه مه كه كۆتاي بيت له وان شه ئه م گه مه يه به ر له هه له بژاردن كۆتاي بيت
وه لى ئه وهى به لاي پارتى و يه كيتيه وه گرنگه كه وتنى ئيسلاميه كانه بۆ ناو چاليك ئه وهى
چاله كه شى بۆ ئيسلاميه كان هه ل كه ند نه پارتى بوو نه يه كيتى به لكو نه وشيروان بوو
نه وشيروان به يى ئه وهى باسيان بكات به يهك گۆرانكارى له يه كيتيه وه بۆ سه ر گرده كه ي
زه رگه ته بوويه هۆى كاله كردنه وهى دهنگى ئيسلاميه كان له ناو گۆره پانه كه دا به لام جارى
روون نييه هه ربه م هه نكاوه هه ربه م هه نكاوه ده بيته هۆى كاله كردنه وهى
پارتى يان نا.

رۆژه لاتیبه کان

ناشوبه کانی نیوان تاله بانى و نهوشیروان مسته فا

راپۆرتى: جیهان - تایبەت

بزوتنه وهى رزگارى خوازی كورد له رۆژه لات میژوویهكى دریژی ههیه ئه و بزوتنه وهیه گهلیك قوربانى داوه دهستكهوتى گرنكى به دهست هیناوه كه كورد بهردهوام شانازیان پیه دهكات كۆماری مهاباد دیارترین ئه و دهستكهوتانه یه كه تاهه تایه كورد شانازی پیه دهكات هه رچه نده ته مهنى ئه و كۆماره كورت بوو به لام به شیكى میژووی خهباتى رزگاریخواز ئینسانی كوردی دواى راپهرینی باشوور تانیستهش خراونه ته ناو قهفهزى بیدهنگیه وه دواى كۆماری مههابات كه سایه تی بزوتنه وه سیاسیه كانی باشور له و كاته دا به ته و اوی كه و تنه ژیر کاریگه ری ئه و بزوتنه وه سیاسیه وه كه له رۆژه لات سه ری هه لداو بۆ ماوه یه كى كورت حوكمی كرد بزوتنه وه ی رزگاری خوازی كوردی باشوور و سویدیان له و ئه زموونه وهرگرت جاریكى دیکه خهباتیان دهست پیکرده وه به لام ئیستا مه سه كان ته و او ترسناك و بیزاركه رن چونكه پارت و كه سایه تیبه سیاسیه كانی باشووری كوردوستان وهرگرن ئه و هه له و كه موو كوریانه پرېكه نه وه كه به سه ریاندا هات دین هه له كان دووباره ده كه نه وه زۆر جاریش خۆیان تیکه ل به كیشه كانی ئه وان ده كه ن ته نانه ت ئیستاش وای لى هاتووه رۆژه لاتیبه كان شه ری ناو یه كیتى ده كه ن و به نوسین و لیدوان پشتگیری ریکخراوه یی هاتونه ته ناو شه ری نیوان تاله بانى و نهوشیروان به شیکیشیان پیه ان وایه ئه مه شه ری نه ته وه یه له كاتیکدا گه ر ئه وان بۆ كاری سیاسى یان نه ته وه ی هاتبنه كوردوستانی باشور ده بیته بچه ناو حیزبه كانی دیموکرات و كۆمه له و باقى حیزبه كانی تری كوردوستان كه خهبات ده كه ن وه لى به بیچه وانیه ی ئه مه وه خۆیان خزانده و ته ناو شه ریکه وه نه شه ری ئه وانیه وه نه په یوه ندى به وانیه وه هه یه ته نها ئه وه نده نه بیته ئه م شه ره قوئی ئه وان چه ور دهكات و به هوئی ئه و قوته چه وره شه وه هه موو شتیك ده كه ن تا له سووچیکى ئه م شه ره دا شوینی خۆیان بکه نه وه

حیزبه‌کانی رۆژه‌لات دواکه‌وتن

رۆژ دواى رۆژ كوردى رۆژه‌لات جه‌ماوهره‌كه‌ى له‌ناوخۆ له‌ ده‌ست ده‌دات ئه‌م كاردانه‌وه‌ش به‌شىكى گه‌وره‌ى په‌يوهندى به‌ په‌يره‌و پرۆگرامى ئه‌و حيزب و لايه‌نه كوردییانه وه هه‌یه كه خه‌رىكى خه‌بات و كارى سياسين هه‌واداران و كاديرانيان ۆرژ به رۆژ ئومیده‌كان به‌رامبه‌ريان لاواز ده‌بیت خه‌لكه‌كه‌ باوه‌ريان له‌ ده‌ست ده‌ده‌ن چونكه حيزبه‌کانی رۆژه‌لات ئه‌وه‌نده خه‌رىكى مملانی ناو خۆی و چاره‌سه‌ركردنى كیشه‌ى نيو خۆيان بوون نيو هینده خه‌رىكى خه‌باتى سياسى و به‌رنامه‌و كارى جه‌ماوهرى نابن ئه‌وان ئه‌وه‌يان له‌بیر چوو هه‌گه‌ر جارن له‌ دهره‌و چاویان بېرته ولاته‌كه‌يان و ويستبیتيان مافه‌كانیان به‌ده‌ست به‌ینن ئیستا به‌ته‌نها چه‌ك هه‌لگرتن و شه‌ركردن به‌س نییه سياسییه‌كى رۆژ هه‌لات پېیوایه پېویست ده‌كات له‌گه‌ل چه‌ك هه‌لگرتن و خه‌باتى چه‌كدارى خه‌باتى مه‌ده‌نیش بکه‌ن له‌ناو ولاته‌كه‌يان ده‌ست بکه‌ن به‌ دروست كردن و پیکهینانى گروپى فشار و چالاكى نهینى له‌ شیوه‌ى ریکخراو گروپ كه ده‌ستیان هه‌بیت له‌ زۆر گۆران كه په‌يوهندى به‌ ژيان و ئاینده‌ى ئه‌و خه‌لكه‌وه هه‌یه كه‌چى ئه‌و حيزبانه نه‌یان‌توانیوه رۆلیان هه‌بیت و خه‌لكى رايبینن له‌ سه‌ر مملانی له‌گه‌ل مافه‌كانیان و ئه‌و ده‌سه‌لاته‌ى ئه‌وان یده‌چه‌وسیننه‌وه ئه‌وان ته‌نانه‌ت بوونه‌ته پاشکۆى و خه‌رىكى شه‌روو مملانی پارتیه كوردییه‌کانن له‌ باشوورى كوردستان ته‌نانه‌ت زۆر جار خۆيان به‌كیشه‌کانى ئه‌وانه‌وه تيوه ده‌گلینن پارتى و په‌کیتیش ده‌سه‌لاتىكى بالایان هه‌یه له‌ له‌تکردنى حيزبه‌کانى رۆژ هه‌لات و کپ کردنیان به‌رامبه‌ر به‌و چالاکیانیه‌ى ده‌یانه‌ویت له‌ ئیران ئه‌نجامى بدن

گواستنه‌وه‌ى شه‌ركردن له‌ناوخۆدا بۆ دهره‌وه

مملانیی كه‌وتنه داوى پارتیه كوردییه‌کانى رۆژه‌لات بۆ ژیر سایه‌ى په‌کیتى و پارتى زۆرى خایاند سالانىكه پارتیه كوردییه‌کانى رۆژه‌لات وازیان له‌ خۆيان هیناوه و بۆ زۆر مه‌سه‌له و كیشه‌ى سياسى خۆيان گریده‌ده‌نه‌وه به‌ پارتیه كوردییه‌کانى باشووره‌وه به‌شىكى ئه‌وان له‌به‌ر خۆ به‌سته‌وه‌يان به‌ پارتیه كوردییه‌کانه‌وه وای له‌هاتوو هه‌گه‌ر كیشه‌و ناكۆکییه‌كه‌ى نيو خۆشیان دروست بیت ده‌یخه‌نه ئه‌ستۆى پارتیه كوردییه‌کانى باشوور ئه‌م خۆ به‌ده‌سته‌وه‌دانه هه‌م بۆ مملانی و هه‌م بۆ دوه‌به‌ره‌كى و جیا‌بونه‌وه به‌رده‌وامه ئه‌وه

ساله زۆر رۆژنامه نوس و سیاسی ناو پارتیه کوردییهکان دهرهوهی ئه و پارتانه
خۆیان به کیشهکانی ناو په کیتیهوه گری ددهن زۆر جار چارهنوسی شهخسی و ژبانی
سیاسییان وابستهی ئهوان دهکهن

خۆ بهستنهوه به کیشهکانی په کیتیهوه

زۆریک له کوردهکانی رۆژههلات(لیرهدا مه بهستمان له رۆژههلاتیهکان هه موو خه لکیکی
رۆژههلاتی کوردوستان نییه به لکو مه بهستمان ئه و نووسهرو رۆژنامه نوس و سیاسییانه
دهگریتهوه که دابهش بوون به سه ر تاله بانى و نهوشیروانییدا) که روودهکهنه ئه و ناوچانهی
که نفوزو دسهلاتی په کیتی نیشتمانی تیایدا بههیزه یان بهشیک له و لایه نانهی که بنکه و
باره گاکانیان له ژیر دسهلاتی په کیتیهوایه و په کیتی دهیانپاریزیت خۆیان دهخزیننه ناو
ئه و کیشه و ناکوکیانیهوه که رووی له و حیزبه کردوو بهشیکیان روودهکهنه نهوشیروان
مستهفا و کوپانیاکه ی بهشیک دیکه یان روودهکهنه بالی تاله بانى له و یوه دست دهکهن به
شه ری خۆیان که به گویره ی بیروای ههندی له سیاسیهکانی رۆژههلات ئه م کارو ئه خلاقه
بهشیک نیشانه ی بیکارییه و بهشیکیشی مه بهستی سیاسییان هه یه له و کردوانه یان ئه و
کردانه ئه وهنده ی خه ریکی شه ری تاله بانى و نهوشیروان بوون نیو ئه وهنده کاپان بۆ
خاکه که یان و خه لکی و حیزبهکانیان نه کردوو ههندی چاودیری سیاسی بیان وایه ئه و
که سانه ی که خۆیان هه لدهواسن به شه ری تاله بانى و نهوشیروانه وه ته نها مه بهستیان
سه رنجراکیشانی ئه و بهر پرسانه و به دهسته یانی پشتگیری ماددی و سیاسیه ئه گه ر نا
ئه وان بۆ ناچن له ناو بزوتنه وه و حیزبه رۆژههلاتیهکان کاربکه ن شه رووناکوکی ناو
بزوتنه وه و هیزه کوردیهکان ئه زمونیکی دریزه چهنده ساله حیزبهکانی هه ر چوار
پارچه که ی کوردوستان به دهست دوو له ت بوون و مملانی و شه ری ناوخۆی خۆیان
بوونه ته وه تا وای له ها تووه بزوتنه وه یه کی کوردی په کانگیروو پشت ئه ستوو به بیروو راو
بنه ماکانی و پهیره وه که ی دروست نه بیت رهنه گه ئه م لایه نه ش بهشیک بیت له و
نه هاهمه تیانه ی که به روکی کوردانی رۆژههلاتیش به رنادات ئه و که سانه ش که خۆیان
به شه ری که سایه تی سیاسی دیکه وه خه رج دهکهن توانا کانیان بۆ په کلایی کردنه وه ی شه ری
ناو حیزبهکانی رۆژههلات به کاریبنن.

ريفۆرم نه خۆشى ره خه گران

هه ره وهك چۆن چه مەك و مانای ريفۆرم و ريفۆرم كردن له ناو داموو دهزگاكانى كوردانى باشوور بۆ ته قسه يهكى ناسايى به هه مان شيوه قسه كردن له سه ره چاكسازى و ريفۆرم لای زۆر كوردى رۆژ هه لات بۆته هۆى جىگای بايه خ و گرنگى پيدان هه مووكه سيك مافى ئه وهى هه يه كه قسه له بارهى زۆر دۆز و كيشهى هه ره كۆمه لگه يهك بكات كه شاره زايه و گرنگه بۆى به لام نابيت كيشهى ناو مالى خۆى وازبينيت وباسى كيشهى ناو حيزبىكى دىكه بكه يت له وانهى باس له ريفۆرم و چاكسازى ده كه ن له ناو حيزبه كان و ده سه لاتى ئىدارى هه ريمى كوردستان نيو ئه وه نده باسيان له چاكسازى و ريفۆرم له ناو حيزبه كانى رۆژه لات نه كرده وه سياسيه كى رۆژه لاتى ئه م حاله ته ناو دنه يت كيشهى ده رونى راهاتن به به كار هينانى ئه و چه م كانه و پى و ابو كه ئه و چه م ك و شيوزه قسه كردنهى كه نوسه روو رۆژنامه وانى رۆژه لات قسهى له باره وه ده كه ن كۆن و له ئىراندا زۆر ئه م چه م كانه به كار ده هين كۆپى ئه و چه م ك و مانايانه ده كرين بۆ نمونه قسه كانى زۆر رۆشنىرو تيۆرسىنى ئىرانى ده دزن و دين شه رى پى ده كه ن به ر پر سه كانى يه كى تيش ده يانه ويت ئه و كه سانه به كار به ين بۆ شه ره كانى خۆيان ئه وهى كارى ئه و نوسه روو رۆژنامه نوسانهى رۆژه لات نيه ئه وه يه خۆيان نه خزينه ناو ئه و شه ره وه و كار بۆ ئه وه بكه ن حيزبه كانى رۆژه لات چاك بكه ن كه چى به پى چه وانهى ئه مه وه ده ستىان له حيزبه كانى خۆيان هه لگرتوه چونكه هه ژارن چونه ته ناو ئه و شه ره وه بره پار هيه كى تىدايه ده شيانويت واپيشان بنده ن ئه مه كيشهى ميله تىكه نه ك كيشهى حيزبىك.

سياسيه گانيش كورده كانى رۆژه لات به كار ده هين

چالاک وانىكى سياسى ئه وهى بۆ (جيهان) ئاشكر اكر د به شدارى هه ندى نوسه رو رۆژنامه وانى كوردى رۆژه لات له مملانى سياسى و ئىدارى باشوور به تايبه ت يه كى تى بۆ قازانجى ماددى و ناو ده ركردن هه رو هه دۆزينه وهى تري بۆ نىكه بۆ قسه كردن ئه و چالاکوانه پى و ابو كه حيزبه كانى رۆژه لات و ناوه نده كانى راگه ياندينان ريگای ئه و جوړه قسه كردنه يان پى نادنه بۆيه ناچار ده بن دين له ناوه نده كانى راگه ياندى حيزبه كانى باشوور قسه كانى خۆيان ده كه ن هچونكه حيزبه كان ناخى ئه و رۆژنامه نو س و نوسه رانه دناسن

ماهیه‌تیاں چیهو دهپانه‌وی چیبکه‌ن و خه‌یالی جیاں هه‌یه ئه‌و چالاکوانه پی وایه که ئه‌و قسانه کاریگه‌ری هه‌بووه له‌سه‌ر ناکۆکی و کیشه‌کانی ناو حیزبه‌کانی رۆژه‌ه‌لات چونکه ئه‌و جوړه ئه‌ده‌بیاته گه‌وره‌کردن و بلاوکردنه‌وه له‌سه‌ر نوسینی زۆر چه‌مکی وه‌ک ریفۆرم و فراکسیۆن و گروپگه‌ری له‌ناو حیزبه‌کانی رۆژه‌ه‌لات بووه هۆی هه‌لوه‌شانده‌وه و دوولت بوونی زۆریک له‌ و حیزبانه ئه‌و ناماژه‌ی به‌وه‌دا که کۆمه‌له‌ی کۆمۆنیست و حیزبی دیموکرات له‌به‌رئه‌وه دوولت بوون و هه‌لوه‌شانده‌وه چونکه له‌ناو ئه‌و دوحیزبه‌دا زۆر سیاسی و رۆژنامه‌نوس بانگه‌شه‌ی ریفۆرمیاں ده‌کرد له‌ناو ئه‌و حیزبانه‌دا ئه‌مه‌ش بووه هه‌لوه‌شانده‌وه دوولت بونیان چونکه ئه‌و که‌س و لایه‌نانه‌ی داوای ریفۆرمیاں له‌ناو حیزبه‌کانی رۆژه‌ه‌لات ده‌کرد ته‌نها قسه‌ی سه‌ر زاره‌کی بوو ئه‌وانه هیچ بنه‌ماو به‌رنامه‌یه‌کیان نه‌بووبۆ ئه‌و بانگه‌شانه‌یاں هه‌روه‌ها له‌ رووی فیکری و تیۆریشه‌وه هیچیان پینه‌بوو ته‌نها ده‌یان گوت له‌ ئیراندا ریفۆرم ده‌ستی پیکردووه و ئیمه‌ش پپیوسته ریفۆرم له‌ به‌رنامه‌و کارو چالاکیه‌کانمان و حیزبه‌کانماندا بکه‌ین که سایه‌تییه‌کی سیاسی ئاگاداریش پیوابوو حیزبه‌کانی ئیران ده‌پانه‌وی له‌گه‌ل ئیراندا دانیشن و له‌ ئیران نزیک ببنه‌وه له‌به‌ر ئه‌و که‌سانه هیچ تریبۆنیکیان نییه بۆ نزیککردنه‌وه‌ی ئه‌و حیزبانه له‌ ئیران ناچار ناوه‌نده‌کانی راگه‌یاندن و حیزبه‌کان بۆ ئه‌و مه‌به‌سته به‌کار ده‌هینن یه‌کیته‌ی زۆر جار خۆیان ریگیان پیده‌ده‌ن ئه‌وه قسانه بکه‌ن ئه‌مه‌ش وه‌ک مرۆفی ریفۆرمخواز ده‌رکه‌ون له‌ناو ناوه‌نده‌کانی راگه‌یانندی باشوور ئه‌و که‌سایه‌تییه سیاسییه گوتیشی ئه‌و قسانه‌ی ئه‌و که‌سانه هیچ راست نییه‌وه هیچ دهره‌نجامیکی هه‌م بۆ خۆیان هه‌م بۆ بزوتنه‌وه‌ی رزگارپه‌خوازی رۆژه‌ه‌لات تیدا نییه چونکه ریفۆرم نه‌ک له‌ باشور به‌لکو له‌ ئیرانیش ئه‌و حیزب و که‌سایه‌تی و لایه‌نانه‌ی بانگه‌شه‌یاں بۆ ریفۆرم چاکسازی ده‌کرد دوا‌ی ئه‌و هه‌موو شه‌رو کوشتا‌ری به‌رامبه‌ر به‌ کورده‌کانیاں ده‌کرد جگه له‌ شه‌ریه‌تدان به‌ زولم و زۆرداری هه‌یچی دیکه نه‌بوو کاربه‌ده‌ستانی یه‌کیک له‌ حیزبه‌کانی رۆژه‌ه‌لاتیش که ئاماده نه‌بوو ناوه‌که‌ی ئاشکرا بکات ئه‌وه‌ی به‌ جیهان راگه‌یاندا ده‌بوو ئه‌و به‌ریزانه‌ی که له‌ناو راگه‌یاندن و میدیاکانی باشور شه‌ری ریفۆرم و چاکسازی ده‌که‌ن خۆیان ده‌خزیننه ناو ئه‌و مملانییه‌وه په‌ندیان له‌ ئه‌زمونی خاته‌می سه‌رۆکی ئیران وه‌رگرتایه چونکه ئه‌و له‌ئیران زۆر بانگه‌شه‌ی بۆ ریفۆرم و چاکسازی کرد و هه‌یچی نه‌هه‌ینا ئه‌و ریفۆرمه له‌ ئیران ئیستا هاو شیوه‌که‌ی له‌ باشووری کوردوستان ده‌بینین که هیچ دهره‌نجامیکی دلخۆشکه‌رو

ریکی باشی لی چاوهروان ناکریت له بهر ئه وه ئه وهی که خاتهمی کردی ته نها مه بهستی داپوشینی زولم و سته م و زۆرداری دهسهلاتی کۆماری ئیسلامی بوو ئه وهش که له ناو باشوردا بانگه شهی بۆ ده کریت رهنگه ته نها مه بهست له شاردنه وه و داپوشینی زولم و سته می دهسه لاتدارانی باشوور به تایبه تی یه کیتی و پارتی بیت ئه و کاربه دهسته تیوه گلا نیکی زۆریک له نوسه رو رۆژنامه وانی رۆژه لات به کیشه ی حیزبه کانه وه به مه ترسی ناو برد ئه و پیاو بوو که ئه و که سانه خۆیان له به رپر سیاری تی ولاته که بیان و کیشه ی کورده کانی خۆیان و حیزبه کانی رۆژه لات ده دزنه وه و له راستی کیشه و گرفته کان هه لدینن که روویان له وانه کردووه ئه وان جایک با کیشه و ناکوکی ناو حیزبه کانی رۆژه لات چاک بکه ن ئه و جا رابکه ن و بۆ ئه وه ی شه ری ناو یه کیتی و کیشه و ناکوکی ری فۆرم و چاک سازی ناو یه کیتی یه کلا بکه نه وه .

بۆ یه کلاکردنه وهی بالی ریفۆرم تاله بانى چاوه ریی هه لېزاردنه

راپۆرتی: نیاز محمد

له کۆتاییه گانی مانگی رابردوودا پاش ئه وهی کۆمیتهی سه رکردایه تی یه کیتی نیشتمانی کوردوستان به سه ر په رشتی تاله بانى کۆبوونه وه و تیدا شه ش ئه ندامی سه رکردایه تی حیزبه که (شه مال عبدلولوه فا، ئاسۆ علی، عسمان بانى مارانى سه فین مه لا قه ره، جمال محمد، کردۆ قاسم) بانگیشتی کۆبوونه وه نه کران له کاردانه وه یه کی خیرایاندا و پاش دوو رۆژ له وه دوو کۆبوونه وه یه ئه و شه ش ئه ندامه ی سه رکردایه تی چوار ئه ندام مه کته ب سیاسیه که ی یه کیتی نیشتمانی کوردوستان که په یشت ده ست له کارکیشانه وه ی خۆیان راگه یانده بوو کۆمیته ی سه رکردایه تی یه کیتی بالی ریفۆرمیان راگه یاند

له راگه یانده نه که یاندا کۆمیته ی سه رکردایه تی یه کیتی بالی ریفۆرم رایانگه یاند که گروپی بالا ده ستی ناو یه کیتی ئه و شه رعیه ته ی نییه بریار له چاره نوسی ئه ندامان و پیکهاته ی سه رکردایه تی یه کیتی بدات و ههروه ها هه یچ بریاره کی یه کیتی شه رعی نییه تا ئه و کاته ی کۆنگره یه کی فراوان له باره کی ئاسایدا به شیوه یه کی شه فاف و دیموکراتانه له سه ر بنه ماو میکانیزمی دروست به ریه ده چیت و سه رکردایه تییه کی نو ی هه لده بژیردیت له به رامبه ریشدا مه کته بی سیاسى یه کیتی نیشتمانی کوردوستان له رو نکرده وه یه که دا رایگه یاند که له ریزه گانی ناو یه کیتیدا شتیک نییه پیی بوتريت بالی ریفۆرم و ئه و ئه ندامانه ی سه رکردایه تی که له لیستیکی تردان یان کار بۆ لیستیکی تر بکه ن تا کۆنگره ی داها توو سه ر ده کرین و ههروه ها تۆمه تباریشیان ده کات به وه ی که له په یروه ی ناو خۆی یه کیتی لایاندا وه ئه مه سه ره رای ئه وه ی که له روونکرده وه یه دا ئه وه ش وه بیر هینرا وه ته وه که په یشت ئه و ئه ندامانه ی سه رکردایه تی به نامه یه که له سه رکردنیا ن ئاگادار کرا وه ته وه که تیدا ها تووه وه که ئه ندامه یی سه رکردایه تی به ره موون ئاگادارمان بکه ن که ئایا ئیوه بۆ هه یچ لیستیکی هه لېزاردنی داها تووی په رله مانى کوردوستان جگه له لیستی کوردوستانى (یه کیتی نیشتمانی کوردوستان - پارتی دیموکراتی کوردوستان) خۆتان کانید کردووه؟ یان بۆ هه یچ لیستیکی تر کار نه که ن؟ تا بریاری کۆنگره ی سییه م ئه ندامه تی تان راده گریه ت.

كۆنگره. چاره‌نوسه نادياره‌كه

هەرچەندە ماوەی سالیك زیاترە لە میدیاکان و لە بۆنە جیاچیا کاندایا هەندیک لە بەرپرسیانی یەکییتی رایاندەگەیاندا کە بەم نزیکانە وادە یەستی کۆنگره دیاری دەکریت بەلام تا ئەم ساتەش دیار نییە یەکییتی کە ی رووبەرۆوی چاره‌نوسی خۆی دەبیته‌وه بالی ریفۆرمیش لە راگەیانندنەگەیاندا گروپی بالادەستی ناو یەکییتی تۆمەتباردەکن بەوەی کە ماوەی هەشت سالە رێگرن لە بەردەم بەستی کۆنگره‌دا

لەلای خۆشیه‌وه سەرچاوه‌یه‌کی بالا لە یەکییتی نیشتمانی کوردۆستان کە بە سەر بە‌بالی تالەبانییە و نە‌یویست ناوی ئاشکرا بکریت لەبارە ی بەستی کۆنگره‌وه بە جیهانی گوت کە بە‌دلناییه‌وه بەستی کۆنگره‌ ده‌که‌ویته‌ پاش هەلبژاردن

ئەو سەرچاوه‌ بالایە لە دریزه‌ی قسەکانیدا گوتی ئەو ئەندامانە ی بالی ریفۆرم تاوه‌کو کۆنگره‌ی داها‌توو سەرکراون و بە دووری‌شی زانی لەو کۆنگره‌یه‌دا بە‌شداری بکەن

لەبارە ی ئەوەی کە بۆچی یەکییتی نایه‌ویت رووبەرۆوی ئەم چاره‌نوسە ی خۆی ببیته‌وه بە‌بەر‌ده‌وام وادە ی بەستی کۆنگره‌ بۆ کاتیکی نادیار دوا دەخات ئەو سەرچاوه‌ بالایە ی یەکییتی گوتی تالەبانی چاوه‌ری ئەنجامە‌کانی هەلبژاردنی ٢٥/٧/٢٠٠٩ تاوه‌کو قورسای لیستی گۆران کە نە‌وشیروان مستەفا سەرکردایه‌تی ده‌کات و هەر‌وه‌ها بالی ریفۆرمی بۆ دەر‌بکه‌ویت چونکە بە‌برۆای ئەو سەرچاوه‌یه‌ تالەبانی بە‌بی بونی رووئاییه‌کی روون لە سەر قورسای ئەو دوولایه‌نه‌ کە یەك شتن ئەستەمه‌ پی بخاته‌ نیو کۆنگره‌ی سیی یەکی‌تیه‌وه

لە‌دریزه‌ی قسەکانیدا ئەو سەرچاوه‌ بالایە ی یەکییتی ئە‌وه‌شی راگەیاندا کە تالەبانی لە‌سەر بنه‌مای ژمارە ی ئەو کورسیانە ی کە لیستی گۆران لە هەلبژاردنە‌کاندا بە‌ده‌ستی دینیت کار بۆ کۆنگره‌ ده‌کات و گوتیشی ئە‌گەر بیتو لە هەلبژاردنە‌کاندا لیستی گۆران لە ١٥ کورسی زیاتر ببینیت ئە‌وا تالەبانی ناچار دە‌بیت فرە مینبەری لە ناو یەکی‌تیدا قبول بکات و بەم پیه‌ش یەکی‌ت ی لە‌سەر بنه‌مای دووبال بالی ریفۆرم و هیلی گشتی لە کۆنگره‌ی ئایندە‌دا دە‌ست ده‌کاته‌وه بە‌کار بە‌برۆای ئەو سەرچاوه‌یه‌ لە کۆنگره‌ی داها‌توو‌دا تالەبانی خۆی بۆ سکرتری یەکی‌ت ی کانیدید ده‌کاته‌وه و گوتیشی بە‌و شیوه‌یه‌ ئە‌گەر لیستی گۆران دە‌نگیکی زۆری هینا ئە‌وا بالی ریفۆرم وه‌ك بالیک لە‌ناو یەکی‌تی قبول دە‌کریت و نە‌وشیروان مستەفا

سەرکردایه‌تی دهکات و هیلی گشتیش یان کۆسرهت ره‌سوول یان دکتۆر به‌ره‌هم سەرکردایه‌تی ده‌کهن تاله‌بانیش وه‌ک سکرتری گشتی ده‌مینیه‌وه ئه‌و سهرچاوه‌یه پیشبینی ئه‌وه‌ش‌نی کرد که ئه‌وکات بودجه‌ی په‌کیتیش به‌ پیی به‌ده‌سته‌هینانی کورسیه‌کانی په‌رله‌مان له‌ نیوان ئه‌و دووباله‌دا دابه‌ش بکریت

به‌لام به‌بروای ئه‌و سهرچاوه‌ بالایه‌ ئه‌گهر بیتو نه‌وشیروان مسته‌فا ۱۰کورسیش بینیت ئه‌وا تاله‌بانی له‌ کۆنگره‌ی ئاینده‌دا ئه‌و باله‌ له‌ په‌کیتی بی به‌ری ده‌کات له‌ کۆنگره‌دا بریاری به‌ په‌کجاری ده‌رکردنی ئه‌ندامانی ئه‌و باله‌ ده‌دریت ههرچه‌نده‌ له‌م حالته‌دا ئه‌و باله‌ له‌ ریگه‌ی ئه‌و کۆمپانیا ئیعلامیه‌ی که‌ هه‌یانه‌ هه‌ولده‌ده‌ن وه‌ک خۆیان به‌مینیه‌وه و به‌ دووری زانی په‌ناپه‌نه‌ به‌ر دروستکردنیکی حیزبیک‌ی نوی له‌لای خۆشیه‌وه ئاسۆ علی ئه‌ندامی په‌کیتی نیشیمانی کوردوستان له‌بالی ریفۆرم سه‌بارت به‌وه‌ی که‌ ئایا ئه‌وان وه‌ک بالی ریفۆرم ناماده‌ن به‌شداری کۆنگره‌ بکه‌ن ئه‌گهر له‌لایه‌ن بالی تاله‌بانیه‌وه قبولکران ناوبراو گوته‌ی له‌وانه‌یه‌ ئه‌وه‌ جیی قسه‌ له‌سه‌رکردن نه‌بیت ئیستا ئه‌گهر شتیکی واش هاته‌ پیشه‌وه ئه‌وا قسه‌ی خۆمان ده‌بیت

بۆ دابه‌شبوون کادیرانی خواره‌وه به‌ هه‌ماسترن

نزیکه‌بونه‌وه‌ی واده‌ی هه‌لبژاردن مملانیکه‌ی توندتر کردۆته‌وه به‌ شیوه‌یه‌ک کار له‌ خۆساغکردنه‌وه‌ی ئه‌ندامانی مه‌کته‌بی سیاسی و سهرکردایه‌تییه‌وه گه‌یشتۆته‌ سهر خۆساغکردنه‌وه‌ی ئه‌ندامانی مه‌لبه‌ندوو کۆمیته‌وته‌نانه‌ت که‌رته‌کانی ریکه‌ستنی حیزبه‌که‌ رۆژانه‌ ده‌یان کادیری په‌کیتی له‌ ئاسته‌ جیاوازه‌کاندا ده‌ست له‌کار کیشه‌نه‌وه‌یان پیشکه‌ش ده‌کهن و رایده‌گه‌یه‌نن که‌ له‌ بیرورای جیاوازوو هه‌ندیکی دیکه‌ شیان به‌نانبراوکردن ناچارکران ده‌ست له‌کار بکیشه‌نه‌وه‌ و رووده‌که‌نه‌ ئه‌و گرده‌ی نه‌وشیروان مسته‌فا لیه‌وه قسه‌ له‌ گۆران ده‌کات ئه‌م دیارده‌یه‌ زیاتر زه‌ق بۆته‌وه کاتیک مه‌کته‌بی سیاسی په‌کیتی داوای له‌ ئه‌ندامانی سهرکردایه‌تی و ریزه‌کانی خۆی کرد که‌ ئه‌وه‌ی کار بۆ لیستیکی دیکه‌ ده‌کات جگه‌ له‌ لیستی کوردوستانی که‌ هاوپه‌یمانی پارتیی و په‌کیتییه‌ ده‌بی خۆی ساغ بکاته‌وه ریزه‌کانی په‌کیتی جی به‌هلیت له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی ئه‌و کادیرانه‌ ئاسته‌کانی خواره‌وه‌ بیبه‌ش ده‌کرین له‌موجه‌و نان براو ده‌کرین به‌لام کاریگه‌ری مملانیکه‌ له‌سه‌ریان زیاتر ده‌رده‌که‌ویت و تازاده‌یه‌ک به‌ هه‌ماستریشه‌وه چونه‌ته‌ ناو مملانیکه‌وه ده‌رباره‌ی ئه‌گه‌ری

وه ته شه سه نندنی ئه و مملانییه بۆ توندوتیژی سه رچاوه که ی نزی که له مه که ته بی
 سیاسی یه که تی گوتی برواناکه م ئه م گرزیانه ی نیوان دووباله که به هیچ شیوه یه که بگه نه
 ئاستی گرزی شه خسی نیوان تاله بانی و نه وشیروان مسته فا و ته نیاله ئاسته کانی خواره و ه دا
 ده میننه وه له به ره ئه وه ی ئه وان ده توان به ئسانی کۆنترۆلی باروودۆخه که بکه ن که به
 ئاراسته یه که دا نه روات توندوتیژی لیبکه و پته وه سه باره ت به وه ی که ئایا راسته مووچه ی
 ئه وانه ی کار بۆ لیستی ترده که ن ده بریت سه رچاوه یه که ی نزی که له مه که ته بی سیاسی یه که تی
 که نه یویست ناوی ئاشکرابکریت رایگه یانده ئه وه ی که ئاگاداره تاوه کو ئیستا مووچه ی
 ژماره یه که له پاسه وانانی ئه مدامانی سه رکرده یه تی بالی ریفۆرم براوه ته نیا مووچه ی دوو
 پاسه وانیان ده دریتی ههروه ها گوتیشی ئه و ئه ندامانه ی موچه ی خۆشیان وه رده گرن که
 حه وت ملیۆن و پینجه زار دیناری عیراقیه به لام ئه گه ری له سه دا هه شتا ئه وه یه که به م
 زووانه ئه و مووچه شه یان لی به سه نریته وه له باره ی ئه وه ی که ئایا بالی ریفۆرم کاتیک هیچ
 سه رچاوه یه که ی دارایی یه که تی له به ر ده ستدا نه بیت چۆن ده توانیت کاربکات ئاسۆ علی
 گوتی بالی ریفۆرم راسته له ئیستا له هه موو ئیماکانیه تیکی مادی و ئیداری یه که تی ببه شه
 به لام ئیمه که سانیک بووین هه میشه له ناو خه بات و زیندان و رۆژانی نه هه مه تیدا ژیاوین
 ئه و کات نه ئیماکانیه ت هه بوو نه زه مینه ی کاری جه ماوه ریش به لام ئه مرۆ زه مینه ی کاری
 جه ماومری فراوانتره و کارکردن گه لیک ئاسانتره له و رۆژانه ی که ئیمه کارمان ده کرد بۆیه
 ئه و کاریگه ریه ی نابیت له سه ر کارکردنی ئیمه

ئایا بالی ریفۆرم گۆرانه که ده باته وه نیو یه که تی؟

ئه وانه ی له ناو یه که تییه وه هاتونه ته ده ری یان کراونه ته ده ره وه هیشتا ئه وان سورن
 له سه ره ئه وه ی که ئه وان یه که تین و خاوه نی یه که تیشن به به راوردو ئیستا و ئایندیه وه بالی
 ده سه لاتداری یه که تیش پی وایه ئه وه ی پابه ند نییه به یه کیزی یه که تییه وه ده بی
 ریزه کانی حیزبه که جی به یلیت مملانیکه به بروای چاودیری سیاسی مملانییه له سه ر
 ناس نامه ی یه که تی خاوه نداریتی ئه و حیزبه نه کگ گۆرانیکی جه وه هری له ده ره وه ی
 یه که تی به بروای ئه و چاودیره سیاسییه بالی ریفۆرم ده یه وی گۆرانه که بباته وه نیو یه که تی
 که له به نه ره تدا ئه مه مه به سه ته سه ره کییه که یه نه ک گۆرانیکی له ده ره وه ی حیزب له
 به رامبه ر ئه م بۆ چونه دا ئاسۆ علی ده لیت ئه م هه نگاوه ی ئیمه له راگه یانندن ی بالی ریفۆرم

یه‌کیتی له‌دوای مام جه‌لال میراتیکی زۆرو حیزبیکى وه‌جاخ کویر

مه‌سعود عه‌بدوولخانی

له‌بهر ئه‌وه‌ی (ی، ن، ک) وه‌ک ریک‌خراویکی سیاسی به‌هیزی کوردی بۆ یه‌که‌م جار به‌ بنکه‌و سه‌ورگر دایه‌تییه‌وه به‌ ترازیکى عه‌لمانی توند هاته‌ مه‌یدان و سه‌رکه‌وتوش بوو پبویسته‌ ناوریکی له‌ سه‌ره‌تای مملانی کوردایه‌تی باس بکه‌ین زۆر به‌کورتی که‌ ده‌لین بزوتنه‌وه‌ی کوردایه‌تی واته‌ باس له‌ دوای سالی ۱۹۰۸ و خودی ئینقلابه‌که‌ی (ئیتحاد الترقی) ده‌که‌ین که‌ له‌ ۱۹۰۸/۷/۲۳ روویدا چونکه‌ به‌پی هه‌موو سه‌رچاوه‌کانی ناوه‌کی و ده‌ره‌کی رابونی نه‌ته‌وه‌یی گه‌لانی ژیر ده‌ستی عه‌سمانی له‌ویرا ده‌ست پیده‌کات به‌ کوردیشه‌وه هه‌تا رابونی تورکایه‌تیش به‌پی به‌لگه‌نامه‌کانی به‌ریتانی هه‌ر راسته‌و خۆ یه‌ک حه‌فته‌ دوای ئینقلاب (ئبراهیم علی پاشا) له‌ دژی (ئیتحادو ته‌ره‌قی) راپه‌ری و شو‌رشیکى گه‌وره‌ی به‌ریا کرد و خه‌لکیکى ئاین په‌روه‌ریان وه‌ دووکه‌وت چونکه‌ زانیان ئیتحادیه‌کان دژ به‌ میله‌تانوو ده‌بنه‌ هۆی مه‌ینه‌تی کورد که‌چی هه‌ریه‌که‌ له‌ (زیا کۆک ئه‌لب) و (به‌نجی زاده) و کۆمه‌لیک سه‌رکرده‌ی کوردی تری عه‌لمانی له‌وانه‌ (د. عه‌بدووللا جه‌ودمت) (د. ئیسه‌حاق سکوتی) له‌گه‌ل (ئیتحادالترقی) بوون هه‌ر له‌دوای ئه‌وانه‌ش (شیخ سه‌عه‌یدی نوری ریک‌خراوی یه‌کیتی موحه‌مه‌دی) له‌ شیخ عبیدولقادر شه‌مزینی و له‌ بنه‌ماله‌ی به‌درخانیه‌کانیش له‌ هه‌مان سالدا (ئیتحاد ئه‌لته‌ره‌قی کورد) یان پیکه‌ینا به‌و شیوه‌یه‌ عه‌لمانی و ئاینی له‌ نیو کوردایه‌تیدا به‌ جمکی سه‌ریانه‌لدا له‌کاتی جه‌نگی جیهانی سه‌ره‌نجامه‌کانیشی به‌ هه‌مان شیوه‌ی عه‌لمانی کورد به‌ره‌ی بیلاننه‌کانی ئه‌تاتورک و حکومه‌ته‌که‌ی ئه‌نقه‌ره‌و ئایینه‌کانیش زیاتر لایه‌نگری حکومه‌تی ئه‌سته‌مبول و خیلافه‌ته‌که‌ی بوون تا توانرا سیقه‌ری ۱۹۲۰ و ماده‌ به‌هیزه‌کانی (۶۲، ۶۳، ۶۴) له‌ گه‌ل ئه‌سته‌مبول دروست بکه‌ن که‌چی عه‌لمانییه‌ کورده‌کان ئه‌و مادانه‌یان دۆراندا ئه‌تاتورک و لۆزانی ۱۹۲۳ هاته‌ دی ئه‌وه‌ی یه‌که‌می عه‌لمانی داوای له‌ ئاینه‌کان کرد مۆله‌تیا ن پببده‌ن کوردوستان و ناوچه‌که‌ با ماوه‌یه‌کی که‌م ده‌که‌ن کۆمه‌لگه‌یه‌کی مه‌ده‌نی و ته‌کنۆلۆجییدار و مۆدیرن که‌چی له‌ کۆتایدا کوردیان خسته‌ مه‌ینه‌ت ئینجا شیخ سه‌عه‌یدی پیران له‌سالی ۱۹۲۵ با شو‌رش راپه‌ری بۆیه‌ عه‌لمانیه‌تی کورد تا ماوه‌یه‌ک کپ بووه‌ له‌ جه‌نگی

وووم ههروا بهکپی مایهوه تا جاردانهوهی پارتنی له ۱۹۴۶با سهروکایهتی مهلا

مستهفا له کوردوستانی

خواروو دیسان ململانییهکی بههیز له نیوان عه لمانی و ئاینی سهری ههله، بالی ئاینهکه بهتاقی تهنه مهلا مستهفابوو عملانیهکەش مهکتەبی ساسیی و سهرکردایهتی پارتنی به تهواوی بوو کهسانی کاراو شارمزا وهک ئییراهیم نهحمهد و جهلال تالهبانی و... ههتا علی عبداللای نوری شارهیس و لهگهل ئهه باله بوون یکه پبیان وترا(جهلالی)تالهسالی ۱۹۷۰به یهکجاری بالی عملانی کورد بهسهروکایهتی جهلال تالهبانی شکستی هیناو تهسلیمی مهلا مستهفا بونهوه

بهلام لهسالی ۱۹۷۵له ئهنجامی ریکهوتنی جهزئیر له نیو شاو سهدام بووه بووه هوئی رووخانی شوژی کورد و دهووربهیری مهلامستهفا بو شاییهکی کهورهش له زهمینهی بزوتنهوهی کوردایهتیدا سازبوو بو سهرهلهدانهوهی(یهکیتی نیشتیمانی کوردوستان)به سهروکایهتی مام جهلال و زالبونی عملانی بهسهر ئایندا

دروستبونی(ی، ن، ک)

یهکیتی له بارودۆخیکی سهخت ی نیمچه مهحالی ناوهکی و ئیقلمی و جیهانی دروست بوو کۆمهله سهرکردهیهکی نهبهزی وهک مام جهلال و نهوشیروان مستهفا و علی عسکهری و د.خالیدو.. ههد نهبوايه نهدهکرا له سهرهتادا به ریرهویکی(مارکسی ماوی)دوای(مارکسی لینینی)ی دارشتنی(ی، ن، ک)بهپی(وحده والصراع المتناقضات)ی یاسای سییهمی دیالیکتیکی مارکسی هاته کایهوه بهخیرای بهسهر لایهنهکانی تری بالی کوردیدا زالبوو بنهمایهکی گرنگی له کوردوستان سهلماند که تا ئیستا باس نهکراوه ئهوهی بهرگری چهکداری نیشتمانی بهچوار قۆناغی سهرهکیدا تیپهیری، یهکه م جار لهسهدهی(۱۹) که تهکنهلوژیای داگیرکەر ئهوهنده بههیز نهبوو به لیبراله نهتهوهییهکان دهکرا دووم له سهرهتای سهدهی بیسته م ئایدۆلوژیای نهتهوهی کرا سییه م که تهکنهلوژیای داگیرکەر زیاتر پهرمیسهمد لهماوهی(۱۹۵۰- ۱۹۸۰) ئهوا(بهرگری)تهنها له توانای خاوهن ئایدۆلوژییه زۆر بههیزهکان مایهوه و خودی مام جهلال ئهوهی زانی بویه ئهمجاره به زهقی و بی پیج و پهنا هاته سهر مارکسییهت و سهرکهوتوووو

زارەم ھەلبەتە لەوسەر دەمەدا یاخود وردتر لە ساڵی (١٩٩٠) بە دواوە تەکنەلۆژیای
 ئاینتی بۆیە دەبینین بەرگری نیشتمانی زیاتر زیاتر کەوتە دەست ئیسلامییەکان رەنگە
 پەكەكە دوا بزوتنەوێ مارکسی بن لەو روووەوە کەواتە (ی،ن،ك) کەوتە تەفەری زیرینی
 بەرگی نیشتمانی کە دەکاتە ١٩٧٥ بە دواوە، لێردا نەینییەکی گەرنگی هیزو سەرکەوتنی
 یەکیتمان بۆ دەر دەکەویت لە ھەمان کاتدا نەینی پەك کەوتن وێی تواناییشان بۆ
 دەر دەکەویت لە دوا ی راپەرینی ١٩٩١ تەمەنی کەوتە ج (فەترەیک لەو چوار قۆناغە ی
 سەرەو))

ئەو بوو بینیمان لەبەرگری شاخ ئ مەندە قارەمان بوو دارو بەردوو رووبارەکانی
 کوردوستان شاھیدی بۆ دەدەن لە بەرامبەریشدا هیزەکانی بەرامبەری بە (تایبەتی
 پارتی) زۆر نابەرانبەر بوو تارادەیک (پارتی) ییش ھەستی کرد حیزبیکە لە ئاستی
 قۆناغی (٣) نییە بۆیە تەقەلایدا خۆی بگونجینیت لە کۆنگرە ی (٩) لە مادە ی (٥) و (٦) جاری
 مارکسیایەتی خۆیدا بەلام لێی سەرکەوتوو نەبوو چونکە بە وردی لە پۆلینکردنی ئەو
 قۆناغانە نەگەیشتبوو ئەگینا ئایدۆلۆژیای بارزانی (ئایینەکە) نۆرە ی بەتەواوی ھاتبوو لەو
 سەر دەمە ی دەیان توانای هیزی (بەرگری) پی دروست بکەن وایان نەکردولە شاخ زۆر لە
 شکست بوون زیاتر بزوتنەوێ کوردایەتی کەوتە دەست یەکیتی و ئەو تەنھا دانوستانی
 دەکردوو میللەتی کوردی رادەپەراند و رینمای پی دەدا ھەتا گەیشتە راپەرینی
 ١٩٩١ کە لە (٨٠٪) ی بە کاریگەری یەکیتی بوو وردتر لەو ھوش ئەو کاتە ی (نەوشیروان مستەفا) بە
 پلە ی یەکەم و (کۆسەرەت رەسوول) بە پلە ی دووھم پالەوانی ئەو دانوستانە بوون و بەو تەوژم
 و هیزەش ھاتنە ناو جەماوەرو زالبوون بەسەر کوردوستان و بوونە کارگە ی کادیران و بە
 ھزاران کادیری عەسکەری و ئیداری و دبلۆماسی بە هیزی دروست کرد کە بە ھاوتاکانی
 نەدەکرا .

چی روویدا؟

وەرچەر خاندنیکی مەزن لە یەکیتی

خودی نەتەواپەتی، ئایدۆلۆژیای و بیرو باوەرو هیز نییە، بەلکو ئینتیمایو رەجەلەکە، بۆیە
 پیویستی بە مەدرەسەییەکی فیکری ھەیە یەکیتی بە بلیمەتانە توانی ئایدۆلۆژیای
 مارکسییەت بکاتە ناوەرۆکی نەتەواپەتی و باشترین دینامیکی داھینان بۆ شۆرشێ نوێ و

زارەم: ئەو شەهەری لە گەل(ئەنسارو لئیسلا)کردی تا ئەمەریکا نەهات پێی یەکلای جگۆ لە وەش لە رووی سیاسیشەووە ئەو هەموو شەرو شۆرە ی برا کوژی لە گەل هەموو لایەك بۆ دەسلەت دووژمنایەتییهکی زۆری بۆ خۆی پەیدا کرد بەر هەمەكەشی بۆ خۆی نەبوو لەگەل كۆمەلیك هۆكاری تری فیکری و سیاسی كۆمەلایەتی و سەربازی هیزی ئیمكانییەتی بەردەوامی گەشە ی پەکی كەوت داینەمۆكە ی زۆر لاوازبوو زیاتر كەوتە سەر شەخسی مام جەلال

مام جەلال

پیاویکی تیکۆشەری بی وینەیه ئاستیکی دبلۆماسی زۆر بالای هەیه رەنگە هەلە نەبین ئەگەر بلیین هەلگیرسانەوێ شۆرشێ نوی و رەوتەكە ی و تا دەگاتە ئەو واقعە ی بۆ كوردوستان سازا لە درووست بوونی پەرلەمان و حكومەت و ئەو دۆخە ی ئیستا لە ئارادایە لە(٦٠٪) ی دەگەریتەووە بۆ كەسی مام جەلال لە سەر ئاستی هەموو كوردوستان جا دەبی کاریگەری چەند گەورە ی ببیت لە ناو یەكیتیدا بەلام كۆمەلیك خالی لاوازیشی لە خودی خۆی میژوووەكەیدا هەیه، سایكۆلۆجیەتی ئەو پیاووە زیاتر لێرا لێیهکی لە سەر رارەوی سیاسی میکافیلی دەروا بۆ یە تەنها بە فیکری و ئایدۆلۆژیای(جاران)ماركسی بوونەگینا دەرونیکی لیبیرالی(بی مەبادیئی)هەبوو هەر لەو شەووە ئەو نەینییەمان بۆ دەردەكەوی كە لە ژیانیدا دەبینین زۆر بە ی جار كاری زۆر لۆژی مەزنی ئەنجامداووە ی بەلام لەناكاو لە قەیهکی لیداووە هەمووی تیکداووە لە راستیدا نەینییەکی دیکە ی تاپبەتیش لە سروشتی كەسیتییهكەیدا هەیه ئەویش ئەو یە سەر كرده لیبیرالییهكان(رۆژئاواییهكان بە گشتی)بە پێی مەبەدەئیکی بە ناوبانگ دەروژن كە بریتیه لە(دۆستایەتی و دووژمنایەتی هەمیشە ی نییه بەلكو بەرژەوونەندی هەمیشە ی هەیه)كەچی مام جەلال لە پە یوونیدا(بەرژەوونەندی)هەتا لاسەرو هەمیشە ی نییه ئەویش وایكردوووە دۆست و هاو پەیمانیهتی تاسەر لەگەل كەسدا نەبیت چ لە ناو خۆی یەكیت ی و چ لە دەروە ی یەكیتی هەربۆیەش دەبینین هاو پەیمانیهتی و هاریكاری لەسەر بنەمایەکی دیکە بوو كە بریتیه لە(بە یەكگەیشتنی دوو بەر ژەوونەندی لە دژی بەرژەوونەندی سییەم)ئەویش ئاژاوە ی بەردەوام دەخولقینی و لایەك دەكوژینیتەووە لە لایەکی ترەووە سەر هەلدەداتەووە كۆتای نایە ت هەربۆیەش میژوو تەمەنی مام جەلال بریتیه لە میژووی مەملانی بە هەموو

باسی له گهل كۆمهليك سيفهتي تری ئيجابی سهلبی كه(لیرهدا بوار نییه باسی

كۆمپانی) وایكردووه(ی، ن، ك) بگاته ئه و دۇخانهی خوارهوه

یهكههه: یهكیتی پیکدیت له كۆمهليك کوتله و تهیار و بال

دووهم: هاو پهیمانیهتی له گهل هیج هیزیکی ترله سهر بنچینهی مهبادیئی نهبی

سییهه: هیزی چاگسازی له ناودا درووست نهبی

چوارهه: تاگهیشهته ئه و راددهیهی خودی خوئی مام جهلال بوبیته هوئی وهستانی یهكیتی چارههوسى یهكیتی له دواى مام جهلال ههلبهته تهمهنى مام جهلال و بارى تهندروستی گهیشهتۆته رادهیهك چ به مانهوهی چ به نهمانى ناتوانى به ئهكتیفی یهكیتی بهریوه ببات ههلبهته ئه و جوژه كهسایهتییهی كه له سهروهه ئاماژهمان پیدا ههر له گهل نهمانیدا کاریگهریهکی راستهوخوئی دروست دهكات ههر وهك بینیمان تهنها دوور كهوتنهوهی مام جهلال بۆ سهروکایهتی کۆمار چهنده کاری یهكیتی کردووه و ئیستا بووته كهسیکی پله دوو له کوردوستاندا بهلام سهرکردهی تری پیچهوانهی ئه و رهوتهی مام جهلال وهك ئایهتوللاخومهینی یان مهلا مستهفا یان نیلسون مانیلا. له دواى نهمانى خویشان کاریگهرییان دهمینی كهواته له دواى نهمانى مام جهلال بابزانیئنه و ئهگهرا نهی رووبهرووی یهكیتی دهبیتهوه چین؟ له وهلامدا زۆر روونه تا ئیستا(ی، ن، ك) له سهر پرۆگرامیکی فیکری مهدرهسی دیاریکراو نییه له سهرهتادا(ماووی)بوو دژ به سۆسیالیستی دیموکراسی بوو دژبه بههای رۆژئاواو سهرمایه داری بوو دواپی وهریچهرخان بۆ مارکسییهتی سوفیهتی دواپی وهرچهرخان بۆ سۆسیال دیموکراسی و دواپی لیبرالی رۆژئاواى به کورتی له سهر ریبازیکی دیاریکراو نییه زیاتر له سهر كهسانی نیو سهرکردهیهتی و خودی مام جهلال وهستاوه

له ناو یهكیتیش ئهه كهسانهی خوارهوه خاوهن کوتله و نفوزن و بهوشیوهیه وهردهچهرخی

یهكههه: مهزنتزینیان کوتلهی(کۆسرهت رهسول)

كه زیاتر میراتگری مام جهلال دهبیته و دهیهوویت کیانی یهكیتی وهك خوئی لهریی شهخسی خویهوه بیپاریزیت ئه و بپاوه زۆر قارهمان بوو له شاخ بهلام زۆر بچوکه له چاوو ئه و هیزه گهورهی كه پبویسته بۆ پاراستنی کیانی یهكیتی و له ناو بهشیکی زۆری

دەکانی ناو یەکی تیدا بە تاییبەتی بەشی سلیمانی پابەند نابن پێیەوه و زۆر بەخیرای

چەندین (ئینشیقاق) هەیه

دووهم: دووهم کوتله نۆرەدی دکتۆر بەرهم دیت

ئەو تا رادەپەکی زۆر سەرکەوتوو لە تەنزیری سیاسی و ئیداری و گەسیکیشە کەمتر بەشداری شەری برا کوژی و تاوانەکانی کوردستانی کردوو بەلام پلان و بەرنامە ی کاری لەگەل ئەو قەبارەو عەشایەرپێیە یەکی ئیستادا ناگونجی و لە سەر تراز ی رۆژواواییانە یەکی تییەکی بچوکی ریکوپیکی دەوی لە سەر بنچینە ی خزمەت گوزاری و خەلکی نۆرستۆکرات و تەکنۆکرات دەهیلێتەوه رەنگە ئەو کاتەش (ی، ن، ک) تەنها (۸/۱) یەک لە سەر هەشتی ئەو قەبارەپێی ئیستای بمینیتەوه و لەویشدا چەند بالیکی تری لی جیاببیتەوه

سپێم: چەند کوتله یەکی تر هەن بەلام لاوازن

لەوانە د. فوناد مەعسوم هەر وەها مەلا بەختیار، کە ئەو دەوی دواییان زیاتر خۆی بۆ دوای مام جەلال ئامادە کردوو لە راستیشدا مەلا بەختیاریش لە شاخ لە دوای کارەساتی هەکاری هەتا ۱۹۸۱ زۆر قارەمان و کاریگەر بوو بەلام بە هۆی (عیراقچییە تەکە ی) و دوایش دەستگیر کردن و دەرچونی حوکمی ئیعدام بۆی بە تۆمەت: پەپووەندی بە ئیستخبارات و دوایش دەرچونی و جیابوونەوه ی لە ناو یەکی تیی و هاو پەیمانی لەگەل (پارتی) دوایی چووە نیو حزبی زەحمەتکیشان و دوایی تەسلیمی یەکی تیی بوووە. . هەموو ئەوانە ی وایان کردوو کە سیتییه کە ی بەهیز نەبیت و کوتله ی نەبیت جگە لەوه ی کە زیاتر لە ری (هاوسەریتییه وه) خۆی لە بنەمالە ی مام جەلال نزیك کردۆتەوه رەنگە بتوانن کوتله یەکی بنەمالە ی بە لاواری پیک بهینن و ببنە بەر بەست لە ری کوتله کانی سەر وەدا

چوارەم: سەلامەترین ئەگەر ئەو یە جاریکی تر هەتا مام جەلال ماوه سازش لەگەل (نەوشیروان مستەفا) بکریت رەنگە بە گەرانه وه ی ئەو پیاوه یەکی تیی بە سەلامەتی بمینیتەوه یاخود بلیین (انقازما یمکن انقازده) چون؟ بۆ وەلامی ئەو پرسیاره هەلوێستە یەکی خیرای دەوی لە سەر کە سیتی نەوشیروان مستەفا

هەرچەندە ئەو پیاوه هەر لەگەل مام جەلال بوو بەلام کۆمەلیک سیفاتی تاییبەتی هەپە سایکۆلۆجیەتی لیبرالی میکافیلی ییە هەر ئەو هەشە وای کردوو لە گەل قۆناخی نووی یەکی تیدا نەگونجیت دروشمی جاکسازی بەرز بکاتەوه ئەو هەتا دواجاریش وورکەوتەوه

بیماره نەك هەر لەناو یهكیتیدا بهلكو لهسەر ئاستی كوردستانیش خهلكی
 نامهررووی سهركردهیهكه نهوهنده خوویست و بی مهبادینی و بیوهفا نهبیت چهزبان له
 سهركردهیهكه چاكسازیهکی بنهرتی بكاو مارهسهیهکی گهندهلی و گرانی و نهو
 سهرووبهرییه بكا..... چاكیشهی ههره گهوره كه رووبهرووی نهو پرۆژه چاكسازیه
 دهبیتهوه نهوهیه كهبهشی ههره زۆری قهبارهی یهكیت ی (حزبه عهلمانیهكانی
 تریش)لهسەر نهو بیسهروو بهریی و گهندهلییهی ناو یهكیتی وهستاوه بۆیه(بههری
 چاكسازی)كهمایهتین بهو جۆره دیینه سهر گروگرفتهكانی نهو پرۆژهیهش
 یهكهم: باسی كهسیتی بههیزی نهوشیروان مستهفامان كرد بهلام نهویش میزوویهکی
 پرله براكوژی و توندوتیزی ههیه و متمانه گشتیهكهی تهواو تۆكمه نییه
 دووهم: هیشتا نهی توانیوه لهو قهباله كلاسیکییهی سهركردهكانی دهرچیت و نهیتوانیوه
 چهماوهری فراوانی كوردوستانی مزگهوت و ئاینپهرومران بۆ نهو پرۆژهیهی خۆی
 بهكاربهینیت

سێیهم: ریفۆرمیک پیویستی به(هۆرم)ه بنچینهیهكه ههیه كهچی(هۆرم) ی یهكیتی
 كه له بهیانی(تهئسیسی ۱۹۷۵) دیاریكراوه نیستا ههمووی پیچهوانه بۆتهوه بۆیه دهتوانین
 بلیین هیشتا پرۆژهی ریفۆرمی نهوشیروان مستهفا هۆرم و نهجمهكانی روون نین
 چوارهم: به پیی قهبارهی ریفۆرم(وهك لهسهرهوه باسمان كرد نهو بهرنامهیه بهشیکی
 زۆرله گهندهلچی و بهرتیل خۆر و سوودمهندهكان ناگریتهوه و نهویش دهبیته ئینشفاق
 كهواته: لهكۆتایدا هیچ چارهیهك نییه و له دواى مام جهلال(ی،ن،ك) چهند قات بچوك
 دهبیتهوه و نهخشهی سیاسی و هاوسهنگی هیز زۆر دهگۆری

کی سوودمه‌ند ده‌بیت؟

زۆر بهكورتی نهو دۆخه له ههر ولاتیکی تری جیهانی ئیسلامیدا بووایه نهو
 ئیسلامیههكان سوودمه‌ند ده‌بوون و نهو بۆشاییه‌ی كه یهكیتی به جیی دیلی پریان
 ده‌كردهوه بهلام ئیسلامیههكانی كوردوستان(یده‌توانن بلین شكستیان هیناوه)و له
 پرۆژهكانیدا سهركه‌وتوو نه‌بوون و بگره هه‌موولایه‌کیان زیاتر لاوازبوونوو له هیچ هاو

كەواتەكى سىياسىدا نىن بەدىلىش نىن بۇ ھىچ لايەك كەواتە بەردەوامىيان بووہ تا
 سىرتىشەو ئازار بۇ ئەندام و لايەنگرانىان زۆرىش لەدواى رووداوہكانەوہن
 كەواتە لە دواى نەمان ى مام جەلال كورد بەگشتى زەرەر دەكات رەنگە بەدىلىكى نەبى
 بتوانى بگاتەوہ سەر كورسى سەرۆك بەبرواى من ئىدى ئەو ئەزمونە دوبارە نابىتەوہ
 جارىكى تر كورد لە سەرۆكايەتى كۆمار نابىنریتەوہ ھەرۆھە(ى، ن، ك) یش زۆر زەرەر
 دەكات

ئەوہى قازانج دەكات لە كوردوستان(پ، د، ك) ەو زۆر زياتر زال دەبىت ھەرچەندە
 سەرکردايەتى پارتىش لە ۋە گەپشتوہ كە مام جەلال بۆشايىيەكى زۆر گەورەى بۇ كورد لە
 بەغدا پر كردۆتەوہ بۆيە(ئومىدەخوازنىيە مام جەلال بمرى)بەلام ھەر بۆمان نامىنىت
 يەكىتىش دەبى خۆى ئامادەبكات ۋەك حىزبىكى بچوكتر بىتە رىزى خوارەوہ.

کورتە لیڤوانیڤ له سهەر کتیبی . په نجهکان یه کتر دهشکینن

پشکۆ نه جمه دین

په نجهکان یه کتری دهشکینن , ناو نیشانی به شی دووه می زنجیره نویسهکانی نوسه ری سیاسی ((نهوشیروان مستهفا ئەمین)) کهوا چاوهروان دهکریت له پینج بهشدا له دواى یهک بهردهستی خوینهر بکهون.

په نجهکان . قوئاغیکی دیکه ی ئەو گهشتهیه که له کهناری دانوپهوه , له سالی ۱۹۷۵ دا ریچکه ی گرتووه و له کوئای ۱۹۸۳ دا , له ئاستانه ی موفاوهراتی یه کیتی - به عسدا پشویه کمان پی دهدات و بواریکمان بو رامان و بیر کردنهوه و بهراورد کردنی وینه پر تراژیدیهکان بو دهره خسینیت. نوسه هر له سههرتای کتیبی یه کهمی دا , مافیکی به خولقی نهری روداوهکان و بهشدارانی گهشته خویناویه که ی پاش نسکوی سالی ۱۹۷۵ داوه و مافیکی شی له هه مووان وهرگرتووتهوه: مافی به حهق داران و بهشدارانی روداوهکان داوه که هر کهس قسه ی خو ی بکات و دیده و رای خو ی له سههر چوئیه تی رهوت گرتنی پرۆسه ری کخراوهیی و سیاسی و چه کداریهکان دهر بریت چونکه نوسه نهیتوانیوه و نهیویستووه وهکو بیلایه نیک باس له روداوهکان بکات , وینه یان بکی شیت بیانخوینیتهوه و لیکوئینه وه یان له سههر بکات. پاساوی ئەم کاره شی ئەوهیه که ئەو نهک هر بی لایه نهبوووه بگره بهشیک بووه له لایه نیک و بزوینهر و بریار دهریکی به تهئسیر و حیساب بو کراوی ناو لایه نه که ی خو ی بوه. نوسه هه میسه که سی ژماردو , جارو باریش ژماره یه کی ری کخراویکی گه وره و به توانای وهکو یه کیتی نیشتمانی کوردستان و یه کیتیش له بالیکی بالادهستی نیو بزوتنه وه ی سیاسی - چه کداریی کوردستانی عیراق بووه.

دانپیانانی بیلایه ن نه بوون له پرۆسه ی نوسین و گیرانه وه ی میژوو دا بو نوسه ریکی سیاسی به ئەزموونی وهک نوسه ری (دیوی ناوه وه ی روداوهکانی کوردستانی عیراق) جگه له وه ی جورته تیکی گه وره یه ئەوا کهم نوسه ره یه وه ها پرکی شیه ک بکات و له دیدی خو ی و حیزبه که یه وه کاره سات و روداوه سیاسی هکانی قوئاغیکی له خوین هه لژه نراوی پر ئەزموونی میله ته که ی بنوسیته وه و میژوو یه کی تا ک لایه نی بو نه وهکانی داها توومان به جی به ئی لیت.

شویڤن رهنګ و بنج و بنهوانی خیلهکان و ناساندنی تۆبۆگرافیای کوردستان و دوهونی کوێستانهکان تایبهتن , بهوحهقیقهته دهگات که نوسهر لهو لایهنانه‌ی کتیبه‌که‌دا بالآ دهسته و سهرکهوتنیشی به‌دهست هی‌ناوه , نه‌گهر چی من پیم وایه نهو بابته‌تانه کهم و زۆر په‌یوهندیان له‌گه‌ل نیومروک و مه‌به‌ستی کتیبه‌که‌دا نییه زیاتر بابته‌ی فیلولۆژیایو جوگرافیا و ئیتنۆلۆژیای و زینده‌مورناسی و شتی لهو بابته‌تن که دهشی له کتیب و نامیلکه‌ی جیادا چاپ و بلاو بکریته‌وه و دهرهاویژتنبان له نیومرویه‌کی ئەم کتیبه‌هه‌ج له‌به‌های کتیبه‌که‌ ناگۆریت بونیان لی‌رده‌دا تا راده‌یه‌ک ناویژه و نامۆ دهرده‌که‌ون.

کتیبی یه‌که‌م (له‌که‌ناری دانوپه‌وه بۆ خری ناو زه‌نگ) سه‌ره‌تای هه‌ئۆقینی روداوه‌کانه . سه‌ره‌تایه‌کی گرنګ و چاره‌نوسساز , که‌له‌هه‌ناوی خۆی دا کاره‌ساته خویناویه‌که‌ی سالانی پاشتری هه‌لگرتوه . ئەم کتیبه‌ قسه و باس و خویندنه‌وه‌یه‌کی قولی تیوری و سیاسی هه‌لده‌گریت و شه‌ن و که‌وکردنی چۆنیه‌تی ریچکه‌گرتنی روداوه‌ سیاسی و ریچخراوه‌یه‌کانی نه‌و سه‌رده‌مه , کتیبیکی هینده‌ی خۆی پیده‌ویت , من له‌سه‌ره‌تای گه‌شته‌که‌دا له‌شار بووم هاوسه‌فه‌ری نوسین نه‌بووم . من سه‌ره‌تای سالی ۱۹۷۸ چوومه شاخ و هه‌ر به‌و پیوانه‌یه‌ش لی‌دوان له‌سه‌ر نیوئاخنی کتیبی دووم , واته‌(په‌نجه‌کان ..) به‌خۆم ره‌وا ده‌بینم و به‌گرنه‌تری ده‌زانم , چونکه‌ بۆخۆم له‌ جه‌نگی مملانیکیاندا بووم و به‌قه‌ده‌ر ده‌وری خۆشم پریشکی خوینه‌ به‌ناهه‌ق رزاوه‌کانم ویده‌که‌ویت.

له کتیبی(په‌نجه‌کان یه‌کتری نه‌شکینن)دا بابته و روداوه‌کان هه‌ندیکیان:

- قسه و رای جیاواز هه‌لده‌گرن .
- په‌رده‌یان به‌سه‌ردا دراوه .
- به‌هه‌له‌باس کراون .
- هه‌ندیکیان زۆر گه‌وره‌کراون و هه‌ندیکیش بچوک کراونه‌ته‌وه .
- که‌سانیک به‌ناهه‌ق شکیندراون .
- وه‌کو خۆیان باس کراون .

دیاره قسه‌کردن له‌سه‌ر سه‌ره‌جه‌می بابته‌ته‌کان به‌پی‌ی نه‌و زنجیره‌یه‌ی نوسهر کتیبه‌که‌ی پی‌ی ریچخه‌ستوه , کاریکی ناسان و خۆش ده‌ست نییه . من ناچارم له‌ هه‌ر خه‌رمان و

قازی و مهلا .. ۲۳ل , تینهگه‌بشتن له میژوو .!

نوسهه به‌راوردیکی سه‌یر و بی بناغه له‌نیوانی شوین و پایه‌ی قازی موحه‌مه‌د مه‌لا مسته‌فای بارزانی بنه‌ماله‌کانیان له‌هه‌ردوو حیزبی (حدکا) و (پدک) ی عیراق دا ده‌کات , به‌و پئی په‌ی که هه‌ردوو سه‌رکرده دامه‌زیننه‌ر و ریبه‌ری حیزبه‌کانیان بوونه . ئه‌وه‌ی که میراتی پدکه پاش مه‌رگی مه‌لا مسته‌فا بارزانی بۆ کوره‌کانی ماوته‌وه و هه‌رچی (حدکا) یشه‌ پاش سه‌رکه‌وتنی شو‌وشی ئی‌ران , بیریان له‌ دانانی په‌کیک له‌ کوره‌کانی قازی وه‌ک ریبه‌ری حزب نه‌ کردوه‌ته‌وه , به‌لای نوسه‌روه‌ه نیشانه‌ی پیشکه‌وتنی فکری حدکا په‌ له‌چاو (پدک) ه‌ عیراق دا .!

هه‌روه‌ک چون که‌سه‌کان به‌کومه‌ل میژوو دروست ده‌که‌ن و که‌سی ده‌رکه‌وتوو به‌رجه‌سته‌ی گونجا و له‌گه‌ل ره‌وتی کۆمه‌لایه‌تی و فه‌ره‌ه‌نگی و کۆمه‌لیشدا ده‌وری چاره‌نوسسازی تیدا وازی ده‌کات هه‌ر ئاواش له‌رپه‌روی بزوتنی میژوو په‌کی کۆمه‌لایه‌تی سیاسی سنور دار دا که‌س و سه‌رکرده و بنه‌ماله‌ میژوو په‌کان ده‌خولقیین و ده‌رده‌که‌ون ئه‌مه‌ بی له‌به‌رچاو گرنتی ئه‌وه‌ی که‌داخوا ئه‌و سه‌رکرده و که‌س و مالباتانا شو‌رشگی‌یر یان ناشو‌رشگی‌یر , پیشکه‌وتوکه‌خواز یان کۆنه‌پاریزن بریخت واته‌نی (میژوو ئه‌وه‌یه که‌رووده‌دات نه‌ک ئه‌وه‌ی که‌ ئی‌مه‌ چه‌زکه‌مان لی‌یه‌تی و ده‌مانه‌وی‌ت بیخولقیین)

مه‌لا مسته‌فای بارزانی به‌پئی ی په‌سن و پیا‌هه‌لدانی نوسه‌ریش بی‌ت (بروانه‌ په‌نجه‌کان .. ۳۶ل په‌ره‌گرافی په‌که‌م) ته‌نیا سه‌رکرده‌یه‌کی کورد بوو که‌ تریزترین ماوه‌ی زه‌مه‌نی له‌ ته‌مه‌نی بزوتنه‌وه‌ی هاوچه‌رخ‌ی کورد دا ریبه‌رایه‌تی بزوتنه‌وه‌ی سیاسی و چه‌کداری له‌ کوردستان دا کرد , مه‌لا مسته‌فا بارزانی سه‌رکرده‌یی حزبی کی سیاسی بووه له‌ کوردستان دا که‌ له‌سالانی دووره‌ ولاتی‌ش دا له‌ هه‌ر کۆپیه‌ک بووبی‌ت حیزبه‌که‌ی وه‌کوو (زه‌عیم) و مامۆستا و ریبه‌ر به‌ خه‌لکیان ناساندوه‌ه , مه‌لا مسته‌فا بارزانی له‌ بنه‌ماله‌یه‌کی خیله‌کی – مه‌زه‌بیه‌ی که‌ به‌ درپژای ئه‌م سه‌ده‌یه‌ له‌گه‌ل ده‌سه‌ل‌اته‌ ده‌ولته‌تی په‌ک له‌ دوا‌ی په‌که‌کانی عی‌رلاقدا له‌ مملانی‌یه‌کی سه‌خت و خویناوی دا بوون . کوره‌کانی مه‌لا مسته‌فا بارزانی له‌ پرۆسه‌ی به‌رده‌وامی بزوتنه‌وه‌که‌دا فرا‌زی‌بوون و ده‌رده‌که‌وتن و کۆ نترۆلی به‌شیک له‌

پارتیان کرد. واته ئهوهی پارتی نهبوو که میراتی دهسهلاتی سیاسی خۆی به بارزانی بهخشی به لکو ئهوه خودی مهلا مستهفا بوو به پی گهیشتی خۆی به دهسهلات و شۆرش و پارتی زهمینهی گواستنهوهی بهشیک له دهسهلاتی خۆی بۆ رهخساندن و پاشانیش ههمووی پی بهخشین. واته پارتی نهچوو له دورگهی (واق واق) هوه مهسعود بارزانی بهینیت و لهسهر تهختی دهسهلاتی حزبهکهیهوه دایبنیت به لکو ئهوان خۆیان بهشیک بوون له پارتی و دهسهلاتهکهی.

لهکۆمه لگای رۆژهلاتی دا دهسهلاتی مادی و رهمرزی باوک دهسهلاتیکی نهمره و کوروا کور دۆناو دۆن دهکات. ئیدی مهسهلهکهش ههچ پهیوهندیهکی به دواکهوتویی و پیش کهوتویی دوو حزبهکهوه نییه واوهتریش، قازی موحهمد له بنهمالهیهکی ناسراوی موکوریان بوو بهلام:

- تهمهنی سیاسی قازی موحهمد له ۴ - ۵ سال تیپهیری نهکرد

- قازی موحهمد وهکو سومبولی شهید و قوربانی دان، هاته نیو میژووی سیاسی کورد هوه نهک وهکوپالهوانیکی ئهفسانهیی. واته ئهوه مهرگ کردی به قارهمانی میلی کهچی بارزانی له ژیان دا بوو به باوکی رۆحی کورد.

- کورانی قازی موحهمد له سهردهمی کۆماری مههاباد و دهسهلاتی قازی دا ههچ دهور و نهخشیکیان نهبووه پاشتیریش له دهرونی (حدکا) دا جیگایهکی ئهوه تۆیان پی نهبرا. سهرکردهکانی حدکا زۆر لهوه زۆرتر و ناکۆک تر بوون کهیهکێک له کورانی قازی بهریبهری خۆیان قبولیکهن

- پرۆسهی رهوتی (حدکا و پدک) به دوو ئاقاری تهوا جیاواز دا بزواون من پیم وایه ئهوه بۆچونهی نوسهر , خراپ تیگهشته له چۆنیهتی شکلگرتن میژوو و روداوه سیاسیهکان یاخود به ئهلقهست شیواندنیهان

جیابونهوهی بزوتنهوه (ل ۲۲)

جیابونهوهی بزوتنهوه و جیابونهوهی لهنیو ریزهکانی پهکیتی پاشی کارهساتی ههکاری، دووهمین تیشهی کوشنده بوو که بهر تهلاری ریکخراوهیی - چهکداری پهکیتی کهوت و تاسهر ئیسقان دوو کهرتی کرد، ئهوه روداوه له ههلو مهرجیکدا رویدا که تازه پهکیتی لهژیر گورزی ههکاری دا ههستابوووه و تین و تاوێکی تیگهوتبو.

له ئاست ئەو مەسەلەیدا کۆمەڵیک ھۆکار و بیانووی تۆمار کردوون که زۆربەیان بەلام وەکو سۆنگە و ھۆکاری راستەقینە ناوی نەبردوون و هیچ رەواپەکیان پێنادات من پێم وایە بیانوو دەکان راستن و ھەقیقەتیان ھەیە، ھەردوو بیانوو ھەیکە ی نوسەر پەيوەندیان لەگەڵ خەسڵەتی تاکرەوی مام جەلال و سەپاندنی راکانی خۆیەتی بەسەر ویست و ئیرادەي ئەندامانی دیکەي سەرگردایەتی دا. نوسەر لە دوو جێگادا ناماژەي بەم خەسڵەتی مام جەلال کردووہ که چي لەسەر (بزوتنەوہ) یان (بیانوو) حسیب دەکات. (خوێنەر دەتوانیت بۆ ل ۱۱۹ ی کتیی پەنجەکان. ..) بگەریتەوہ و لەم دوو خالە برانیت:

۱- داتاشینەوہی بزوتنەوہ، پاشی جیابونەوہی بزوتنەوہ.

۲- دانانی علی ھەویژ وەکو نوێنەری بزوتنەوہی داتاشراو لە (م.س) ی یەکیٹی دا، وپرای رازی نەبوونی ھەموو نوێنەکانی کۆمەڵە (بیانوو) ی داشکاندنی مام جەلال بەلای کۆمەڵەدا کہ نوسەر بەیەکیک لە ھۆکارەکانی جیابونەوہی دادەنیت. دیارە بۆچونەکانی بەشیکی لە ھەقیقەتەکانی لەخۆ گرتووہ بەلام ھەموو ھەقیقەتەکان لەوی دانین.

۳- گورزی ھەکاری بۆسەر جەستەي یەکیٹی نیشتمانی قورسایپەکی بربەری پشتی بزوتنەوہی شکاند بەتایبەت ئەو لابالەي بزوتنەوہ کہ پیشینەیان لە نیو بالی جەلالی دا ھەبوو ئیعدام کردنی دیلەکانی یەکیٹی بەدەستی قەم و لەوانەش علی عەسکەری و د.خالید سەعید کہ دوو سەرکردەي دیاری بزوتنەوہ جەلالی بوون، پایەگای جەلالیەتی لەنیو بزوتنەوہدا لاواز کرد و لەپەرۆسەي مەملانئ ی نیو کۆمەڵە و بزوتنەوہدا، مام جەلال بەناچاری بۆداکوستانی ریشەي خۆی و داکوستانی ریشەي یەکیٹی دەبوو لایەنی کۆمەڵە بگریت. ھۆکاری بنەرەتی جیابونەوہی بزوتنەوہ و دوکەرت بوونی یەکیٹی و پیکھاتەي ناتەواو و سترەکتۆری خودی بزوتنەوہ بوو بەواتایەکی دی بزوتنەوہ لەگەڵ دروست بوونی دا ماکی جیابونەوہی لەناخی دا ھەلگرتبوو رەگەزەکانی مینای ریکخراوہیی و فکری و بزوتنەوہ لەنیو دووبالە نەپارەکی پارتی یەوہ (جەلالی و مەلایی) دەرکەوتبوون و لیک ئالابوون کارەساتی ھەکاری، تەرازووی ھاوکیشەکی لاسەنگ کرد، ئەوانەي کہ لەسەرگردایەتی بزوتنەوہدا مانەوہ زۆربەیان لەوانەبوون کہ میژووین لەنیو بالی مەلایی دا ھەبوو. لەرۆژگاری نسکو و دامەزراندنی بزوتنەوہدا ئەمان پێیان وابوو کہ:

- پارتی و بنەمالەي بارزانی کۆتاییان پئی ھاتووہ ئەگەریش ھەستانەوہ ھەرگیز نابنەوہ بەو ھیزە سیاسیەي حسابیان لەسەر بکریت. ئەم بۆ چوونە تیروانینی

- همه ئه گمان بوو که له بهردهم بومه له زهه ناسکۆدا هه ژابووین بێمان وابوو ئه وه کۆتای
- بزووتنه وهی ئهیلوله یان هه رنه بیت به جی هیشتهیهتی !
- مام جهلال ده بێت ده رسی له ئه زمونه کانی رابردوو و ده رگرتییت و له بواری سیاسی و ریکخراوهیدا، دیموکراتی تر و مافولتر مامه له بکات. له مه شیاندا هم ئه وان و هم خه لکی تریش به هه له دا چو یون.
- رۆژگاری نسکۆ، رۆژگاری پاکز کردنه وهی به شیکی لێ پرسراوه کانی بزوتنه وهی ئهیلول بوو. ... ده بو دهنگ و رهنگیکی دی وهک پهیدا بکهین وه هه ول بدهین قورسایێ تاوانه کانی نسکۆ، هه ر هه مووی له ئه ستۆی بنه ماله ی بارزانی باریکه ن !. گۆرانکارییه سیاسییه کانی ناوچه که، له وانه روخاندنی شای ئێران و جهنگی ئێران - ئێران، هاوکێشه و حیساباته کانیان گۆری و ده بو ئه وانیش سه ره له نوێ له روداوه کاندای بچه وه و خه و و خه ونه کانیان بۆ واقیعه تاله که بگۆیزنه وه.
- سه رکرده یه تی بزوتنه وه، ئه گه رچی به ده ستی قم گورزی و ئی که وتبوو، که چی شه ری قم و یه کێتی یان به شه ری خۆیان نه ده زانی، سیاسییه کانی کورد، زۆر به ئاسانی ده توان دهنگ و رهنگیان بگۆرین، به لام گۆرینی عه قل و میژوو یان مه حاله، ئه وان هه لئۆیستی یان ده رهق به مام جهلال له شهسته کان و جهفتاکاندا چۆن بوو، ده بوو هه ر هه مان هه لئۆیست و ده رگرنه وه، له مه شیاندا له سه ر حه ق بوون، چونکه هیج به لگه یه کی سه لمی نه ر نییه، که جیاوازی نیوانیان کهس و سه رکرده کانی شهسته کان و جهفتاکان و هه شتاکانمان بده تی !.
- کۆمه له له دیدی مام جهلاله وه نه ده بوو وه کو ته نها سواری نیو یه کێتی به مینیته وه، بۆیه به په له که وته هه ول ئی راکیشانی ئه و کادر و ئه ندامانه ی بزوتنه وه که پێشینه ی جهلالیه تیان له نیوشاردا هه بوو له وانیش: عه لی حه وێز، جهمال ناغا، حاکم عمر عزیز، مامۆستا نازم و خه لگی دیش، به و جۆره مام جهلال ده یویست قه ناعهت به خۆی و به خه لکی دیش به یه نیت که بزوتنه وه له یه کێتی ده رچوو با ئی لاده ر و ناره سه نه و داتا شه راوه کهش با ئی ره سه نی بزوتنه وه یه ئه م با له دروست کراوه له نیو کادر و ئه ندامانی کۆمه له دا به با له گۆچه که ناوی ده رکرده.

له‌ژێر ئەم ناو نیشانه‌دا سه‌ره‌وه‌دا به‌ فلاش باك بۆ سه‌ره‌تای ئەم سه‌ده‌یه‌مان ده‌گه‌ڕێنه‌وه و له‌ دووتووێ ی هه‌یشتا و یه‌ك لاپه‌ره‌ی كتیبه‌كه‌ی دا میژوووی پتر له‌ سێ چاره‌كه سه‌ده‌ی بزوتنه‌وه‌ی سیاسی - چه‌كداری كوردمان له‌ كوردستانی عێراق دا به‌ چر و پری بروسكه ئاسا بۆ ده‌گه‌ڕێته‌وه سه‌ره‌تای باسه‌كه له‌ بنچه‌ی مالباتی بازاری یه‌وه ده‌ست پێ ده‌كات شیخ مه‌حه‌مه‌د بارزانی پایه‌ی ئاینی ئەو شیخ عبدالسلام شیخ ئەحه‌مه‌دی بارزانی مه‌لا مسته‌فا، مه‌لا له‌سلیمانی شۆرشێ بارزان و حزبی هیوا چوونی بارزانیان بۆ مه‌هاباد و یه‌كیتی سوڤیه‌ت، پارتی و كۆنگره‌كانی، كورته باسیکی میژوووی سیاسی عێراق(قاسم و شۆرشێ ۱۴ ته‌موز، ۸ شوبات و حوكمه یه‌كه‌می به‌عسیه‌كان گه‌فتوگۆكانی بزوتنه‌وه‌ی ئەیلول و ده‌وله‌تی عێراق ده‌سه‌لاتی عارفه‌كان و هاتنه‌وه‌ی به‌عس. ..) و پاشان ناكوکیه‌كانی ده‌روونی پارتی: جیابوونه‌وه و چونه ناو هه‌مه‌دان، ئاشت بوونه‌وه و چونه به‌غداد و چاندنی تۆوی دووبه‌ره‌کی و جه‌لال کردنی خوینی كورد بۆ كورد له‌ژێر پاساوی دروینه‌ی نایده‌لوژیدا ئەم به‌شه‌ی كتیبه‌كه‌ ئەگه‌ر هه‌ندئ قسه‌ی گه‌رفان و گه‌رفانه‌وه‌ی سه‌ره‌ته‌نوری بیبه‌لگه و فاكتاوی ئی ده‌رهاوین سیسته‌ماتیكتین به‌شه‌كانیه‌تی سه‌رجه‌می باسه‌كه جوړیك له‌ مه‌وزوعیه‌تی تێدایه به‌لام مه‌وزوعیه‌تیکی له‌ ته‌مومز گه‌راو، خوینه‌ری زیره‌ك ده‌كریته‌ له‌نیو ده‌ریای ئەو مژو لیلیه‌دا مرواری دره‌وشاوه‌ی مه‌به‌سته تایبه‌تیه‌كانی نوسه‌ر ببینیته‌وه.

نوسه‌ر له‌سه‌ره‌تادا تاوانی جیابونه‌وه‌كه له‌سه‌ر شانی هه‌ردولا(مه‌لا مسته‌فا و مه‌كته‌بی سیاسی)داده‌نیته‌ و پاشتر به‌زه‌فكرده‌وه‌ی زه‌بر و زه‌نگ و دلره‌قی! مه‌لا مسته‌فا به‌رامبه‌ر به‌ كادوران و ئەندامانی پارتی، تاي ته‌رازوی بارزانی سه‌نگینه‌ر ده‌بیته‌.

نوسه‌ر له‌ ره‌خنه‌گرتن له‌ (م. س) و ده‌ستنیشانکردنی هه‌ندئ هه‌له‌ و په‌له‌، ده‌ستی نه‌گه‌راوته‌وه و ده‌نوسیت: كه مه‌كته‌بی سیاسی هه‌موو جارێك له‌به‌رده‌می مه‌رجه‌كانی مه‌لا مسته‌فادا پاشه‌كشیه‌یان كرده‌بوو، كه نه‌ده‌بوو بیه‌ك، ئەمجاره‌شیان ده‌بو پاشه‌كشیه‌یان بگردایه‌ كه نه‌یانكرد). ئەمه هه‌م ره‌خنه‌یه‌کی لوژیکی و هه‌م ره‌خنه‌یه‌کی مه‌عقوله‌، له‌گه‌ڵ به‌رژه‌وه‌ندی گشتی بزوتنه‌وه‌كه‌دا رێك دێته‌وه و ئەگه‌ر بائی م. س كه‌مێك ملكه‌چتر بونایه بۆ سه‌رۆكێك كه خۆیان له‌ كوردیان پاشتر ده‌ناسی و هه‌م ئەوان و هه‌م كوردیش

پیی هه بوو، رهنکه ئیستا چاره‌نوسی کورد به جیگه‌یه‌ک گه‌شتبا جیا له‌م
 تیاپدا گلاوه .)

نوسهر له شیکردنه‌وه‌ی ره‌وتی روداو‌ه‌کان و ئه‌و به‌رئه‌نجامه‌ سلبی و داب و نه‌ریته
 دزیوانه‌ی که‌دیاردی جیا‌بونه‌وه و هاوردنییه نیو کرۆکی بزوتنه‌وه‌ی کورد‌ه‌وه، مه‌لا
 مسته‌فا و مه‌لاییه‌کان به‌سه‌به‌بکار ده‌زانئ و له‌وانه‌ش:

- تیرۆری سیاسی.
- گرتن و راوه‌دونانی ئەندامانی پارتی و کوشتنی هه‌ندیکیان
- سه‌رانه‌ سه‌ندن و راو و روت
- کاره‌ چه‌په‌له‌کانی باندی کانی ماسی.

له‌سه‌رکردنه‌وه‌یه‌ک بۆ میژوو

پیش ئه‌وه‌ی ههر سه‌رنجی‌ک له‌مه‌ر ئەم بۆ‌چونه‌ی نوسهر و روانینه‌کانی تریشی له‌ناست
 که‌سایه‌تی مه‌لا مسته‌فا و جه‌لالی و مه‌لایدا ده‌ربهرم، ده‌مه‌وێت ئه‌وه‌ بلییم که‌ مه‌لا مسته‌فا
 وه‌کو سه‌رکردیه‌کی سیاسی و ده‌رهاو‌یشته‌ی زه‌مینیه‌ی کۆمه‌لایه‌تی و کلتوری بزوتنه‌وه‌ی
 سیاسی می‌لله‌تی ئی‌مه‌یه و یه‌کیکه‌ له‌ره‌گه‌زه‌ دیاره‌کانی قۆناغی‌کی تایبه‌ت و پڕ له‌نا‌لو‌گۆ‌پ‌ری
 سیاسی می‌لله‌تی کورد. مه‌لا مسته‌فا له‌پاش روخاندنی کۆماری مه‌هاباده‌وه، هه‌تا‌وه‌کو
 نسکۆی بزوتنه‌وه‌ی ئه‌یلول سومبلیکی بی‌هاوتا بوون و مو‌قا‌وه‌مه‌تی خه‌نگی کورد بوو وه‌کو
 باوکیکی رۆ‌حی تا‌پۆ‌ی هه‌یبه‌ت و گه‌وره‌یی ئه‌و له‌مالی هه‌موو کوردی‌کدا و له‌نا‌خی هه‌موو
 تاکی‌کدا. ئاماده‌یی هه‌بوو ده‌سه‌لاتی ئه‌و باوکه‌ ئه‌فسانه‌ییه‌ له‌ زه‌مینیه‌ی سایکۆ‌لو‌ژی سیاسی
 کوردیدا هیند به‌هیز بوو زریانی نسکۆش نه‌یتوانی هه‌لی‌بکه‌نیت وه‌ک ده‌بینین له‌زه‌مان و
 هه‌ل و مه‌رجی‌کی تر دا خۆی به‌ره‌م هیناوه‌ ئه‌گه‌ر مل به‌و راستیه‌ش بده‌ین که‌ میژووی
 ئی‌مه‌ هه‌تا ئیستا ج رهمز و پاله‌وانی‌کی زیندووی سه‌رکه‌وتووی به‌ره‌م نه‌هینایه‌وه‌ پاله‌وانه
 مردوه‌کانیش له‌پاش مه‌رگیان به‌هه‌یبه‌ت تر و ئه‌فسوناوی تر ده‌بن ئه‌وا له‌ خویندنه‌وه‌ی
 میژووی خۆمان دا روبه‌رووی قاره‌مانه‌ مردووه‌ هه‌رگیز نه‌مره‌ ئه‌فسانه‌ییه‌ میژوویه‌کانمان
 ده‌بینه‌وه‌ و مه‌لا مسته‌فاش ته‌ختی‌کی له‌و کاروان سه‌رای میژوودا بۆ خۆی گرتووه، مه‌لا
 مسته‌فای بارزانی به‌ شۆرش‌ی بارزان و چونه‌ مه‌هابادی یه‌وه، په‌رینه‌وه‌ی بۆ روسیا و

جیابونەوهی چهكدارى كورد له پاشى جیابونەوهی (٦٤ - ٦٦) سهوه ئهوه خهسلهته درێژى بهخۆوهگرت كه لهسهروهه ناماژمیان پێكراوه، من پێموایه ئهوه خودى جیابونەوهكه بوو كه ئهوه رهفتار و ئاكاره دزیوانهى خولقاند.

جیابونەوه و یاخى بوون له كۆمهلگای رۆژههلاتدا، شهر و خوێنپرشتنى لێدهكهوێتهوه، له لایهنه بهگزیهكدا جووهكانیش پابهندی هیچ جوژه پرانسیپى ئهخلاقى نهبونه و نین باڵى مهكتهبى سیاسى یهكێتى و پارتیش، له داكوتانى بزمارى زهبر لهسهر جهستهى میللهتى كورد بهرپرسان و پێشم وانى یه كه مهكتهبى سیاسى و چهكدارهكانى، خهرقه لهبهر و تهسبیح بهدهست و موریدى تهكیه و خانهفا بوون ! دهبویا نوسهر تهنیا یهك نمونهى تیرۆر و رهسهكوژى جهلالیهكانى له شارهكانى كوردستان تۆمار بكردایه كه كهم نین و نهك ههر دژى پارتى ئهنجام دهدران بگره دژى حزبى شويعیش.

- سالى ١٩٦٧ له ههلبجه و لهتۆلهى شههید كردنى (مهجیدى مهلا عارف) دا بهدهستى ژنیك كه گوايه كورهكهى چهند شهویك پێشتر بهدهستى ئهوه كوژرابوو كۆكۆپیه جهلالیهكان پێكهوه (عوسمانى حاجى امین و دوو كورى خواجه حسین) یان له ماڵ و دوكانى خۆیان دا بهبیتاوان كوشتن بهبى تاوان كوشتن ئهم سیانه هیچ پهوهندیهكى بهتیرۆر كردنى ئهوه لێپرسراوهى جهلالیهكانهوه نهبوون ئهندامى ئهوان تهنیا ئهندامى حزبى شويعى عیراق بوون !

(مهلا مستهفا نهریتهكى دزیوى له جولانهوهى كورد داھینا وهكو پهنا بدرن بۆ چهك بۆ بهلا داخستنى مملانیى دهسهلات لهگهڵ نهیارهكانى. .. پهنجهكان ل ٨٤)

نوسهر پیمان نالیته كهنگى له لهمیژووى كورد و گهلانى رۆژ ههلات دا كیشهى دهسهلات به ناشتى چارهسهر كراوه ئهم نهریته كریت و دزیوى چۆن وا بهناسانى له ئهستوى مهلا مستهفا ناوه لهكاتیك دا سهراپاكى میژووى ئیمه میژووى خوین و یهكتر كوشتنى دهسهلات بیهت؟!

تا ئهوه جیگایهش كه پهپوهندی به میژووى زهبر و پاكتاو كردنى نهیارى سیاسى لهمهیان دا پێش مهلا مستهفاى بارزانى كهوتبوون لهسهر و بهندی حكومى یهكهمى بهعس دا شیوعى یهكانى عیراق به پهلامار و كهوتن رویان له چیا نا، مهلا مستهفا دهرگای كوردستانى بۆ كردنهوه و دالدهى دا و جیگا و ریگای بارهگا دانانى بۆ دیارى كردن. باڵى مهتهبى سیاسى و بهپهلهی یهك على عهسكهرى لهشكرهكهى (پێش جیابونەوهش) لهناوچهی

پهانی و گوندهکانی (وههسمت و چاوگی باوهکۆچهک دهربهندی بیۆله) دا تهنگیان
 چینی، پهلاماریان دان و ههندیکیان لی کوشتن و چهند کهسیکیشیان لی ئەنگاوتن
 بارهگاکانیان پیچانهوه. لهنیۆ شارهکانیش دا کهوتنه ره دوونان و چاودیژی کردنیان و
 ههندیکیشیان تهسلیم به دهولت کردنهوه !.. (زۆری نهبرد له حزبهوه ههوالمان بۆ هات
 که هیژیکی گهوههی پارتی بهسههر کردایهتی علی عهسکههری،
 پهلاماری بنکهی بهمۆیان داوه و پاش شهریکی زۆر نابهرامبههری و پاش چهند رۆژ
 بنکهکهیان گرتووه و چهند هاورییهک شههید بوون و چهندیک بریندار بوون و پینج
 کادری پیشکهوتووی حزبهکه گیران و بهدیلی کوشتیان.. .

(نایب عبدالله - ۲۱ سالی تیگۆشان - ۱۹۹۶ - سوید - ۱۳۹ل - ۱۴۰). تیرۆر و تۆقاندن،
 گرتن و نازار دان و نهیاری سیاسی ره دوونان، خهسلهتیکی دیاری رهوتاری ههردوو باله
 دووکههرت بووهکههی پارتی بوون. نوسهر بهجۆریک باسی لهم دیاردهیه کردووه، وهک ئەوهی
 ههرچی له کوردستان دا رووی داوه، ئۆبالهکههی له ئەستۆی مهلا مستهفا دابیت. من پیم
 وایه باله رۆشنیر و چهپروهکههی پارتی، بهحکومه شیوازی فیکری توند و تیزیان لاوازی
 پایهگای کۆمه لایهتیان (لهچاو پایهگای ماددی و مهزههبی و عهشایههری بارزانی و بنه مالهی
 بارزانی دا)، بۆ ئەوهی بوونی خۆیان بهسلینن، گورزیان بهزهبرتر و دهستیان خویناوی تر
 بوون !.

ناکۆکی له هه ئه سهنگاندا

نوسهر دهبارهی مهلا مستهفا، ئاوا دهنوسیت:

(بیگومان مهلا مستهفا بارزانی یهکیک بوو له گه وهترین سههرکردهکانی کورد لهم
 قهرنه دا. له ناو خه لکی کوردستاندا له هه موو سههرکردهکانی دیکه زیاتر پشتیوانی لیکراوه،
 له هه موویان زیاتر سههرکردهیه تی جولانه وه کههی کردووه، له هه موویان زیاتر له سیاسه تی
 ناوه وهی عیراق و له سیاسه تی کوردی دهولته تانی ناوچه ی ئیران و تورکیا و دهولته تانی
 کهوره؛ بهریتانیا، یه کیتی سوڤیه ت، ئەمریکادا دهوری هه بووه... په نجه کان ل ۲۵).

ئهم په سن و پیهه ئدانی نوسهر بۆ مهلا مستهفا بارزانی، رهنگه سههرکردهیه تی پارتی و
 کورانی بارزانی ئیره یی پیبه رن. که چی نوسهر له زۆر شوینی دیکه ی کتیه که یدا نهک ههر
 مهلا مستهفا به کهم خوینده وار ناودی دهکات بگره به جنیوفرۆش حسیبی دهکات. مهلا

که له قوناغیکدا (گه وره ترین سه رکرده) ی میلله تی ئیمه بوییت، چ ره وایه بۆ نوسهر دوو کوره که ی پیکه وه ده بییت، ده یانه وه ئی مه لا مسته فا ناویان لی بی نی، مه لا مسته فا داوا ده کات ناویان بنین (زوال کفل و ئیسرافیل) ئیدریس دهرسی منداله کانی له پاشه رۆژدا بین به گالته چی مندالان.. (٨٢ ل). ئەم گیرانه وه یه جگه له گالته و سوکایه تی پیکردن هیچی تر نییه. ئەمه زیاتر له قسه ی شه وچه ره ی گوئی ئاگردانی زستانان ده چییت، دانا هیج په یوهندی به باسه که وه نییه.

قسه و بۆچونه بیمانا و به لگه کانم :

- (ناوی هیج کام له کوره کانی، جگه له دلشاد کوردی نییه. هاوسه ره که ی ئیدریس و دوو کوره که ی پیکه وه ده بییت، ده یانه وه ئی مه لا مسته فا ناویان لی بی نی، مه لا مسته فا داوا ده کات ناویان بنین (زوال کفل و ئیسرافیل) ئیدریس دهرسی منداله کانی له پاشه رۆژدا بین به گالته چی مندالان.. (٨٢ ل). ئەم گیرانه وه یه جگه له گالته و سوکایه تی پیکردن هیچی تر نییه. ئەمه زیاتر له قسه ی شه وچه ره ی گوئی ئاگردانی زستانان ده چییت، دانا هیج په یوهندی به باسه که وه نییه.
- (خۆی وانیشاندەدات پیاویکی خاوهن باوهری ئیسلامه، زۆر ریزی له مه لا مسته فا ده گرت. .. له هه مان کاتدا به دزی خه لکیشه وه (مه شروبات) یشی ده خوارده وه (٨٢ ل). هه موومان ده زانین نوسه ر نه ئه ندای سهر کردایه تی پارتی بووه و نه هاوری و هاوره دیفی مه لا مسته فا و نه له نزیکی شه وه. که وایه کئی ئەم قسه یه ی بۆ نوسه ر گیرا وه ته وه؟!، له کام کتیب و گوشاردا خویندویتییه وه؟! داخۆ نوسه ر خۆی هه رگیز پیکیکی له گه لدا نۆش کردووه؟! نوسه ر ده زانییت مه شروبات خوارده وه و نوپز گرتن و رۆژوگرتن، له خه سله تی زۆریه ی سهر کرده کانی ئیستیای کوردن و ئەم مه سه له یه ته واو کاریکی شه خسییه، کردن و نه کردنی هیج له ماهییه تی ئینسانه که، چ وه کو سهر کرده و چ وه کو ئینسانی ناگۆریت. نوسه ر ویستویه تی مه لا مسته فا وه کو که سیکی دوو روو (مۆرال) بنا سی نییت، دهنای منیش دلتیام کۆمه لیک سهر چاوه ی باوهر پیکراویش به نوسین هه ن که باس له مشروبو خوارده وه ی مه لا مسته فا ده کهن، وه ئەمه یش بۆ که سیکی که سالانیکی ژیانای له روسیا به سه بر دبییت کاریگر زۆر ساده یه و شیایوی باسکردن نییه.

دەزانیت لە چ سەر دەمی کدا دەژین وە نوسینی بئ بەلگە و فەکتا راست بن یا وەکو
 نوسەر وەرۆه ئەم پەرەگرافە بئ بەلگە و سەرچاوانە ی سەر وەرۆه وەك نمونە ی مشتیک لە
 خەلامانیك نیشانە ی ئەو هەن کە نوسەر لە ژێر گوشاری چ گری و ئازاریکی دەرونی دا
 بابەتە کە ی نوسیوه و چلۆن بۆ دامرکاندنه وە ی حەز و ئارەزوو هەکانی خۆ ی میتۆدی نوسینی
 ئە کادیمی وە لا ناوه !.

مە لا مستەفا یەك کە لە ماو مە یەکی دوور و درێژدا وە کوو رێبەر یکی کورد لە ناو چە کە و
 جیهاندا ناسرا بییت و سۆفیت و ئە مریکاش حسابیان بۆ کرد بییت ناشیت مە لایەکی ساویلکە و
 بئ سەودا بوو بییت. بە پیچە و انە وە بە پی ی بۆ چو نە کانی مامۆستا (جەر جیس فتح الله) ی
 میژوو نوس و مە لا مستەفا پیاویکی خویندەوار و دەر حەق بە و رۆژگاری ئەوی تیدا ژیاوه
 بە ناو ز سیاسیەت مە دار بووه .. (من دە مە ویت ئەو بە لیم مە لا مستەفا پیاو دیك بووه هە موو
 پۆلیکیکی خۆر هە لاتی نیو هەندی تاقی کرد بوو وە لە و بارە یە شە وە کە لکی لە هە نگا و
 ئە ز مۆنە کانی خۆ ی وەر گرت بوو لە بەر ئەو هە ندیک هە ئو یستی وەر گرت بۆ من و تۆ و
 هە ندیک روناك بیری دیکەش وادە ردە کە و ت هە ئو یستیکی سە پیر و ناتە و او وە تی بە لām لە
 راستی دا هە مووی باری ئالۆزی پەر بە گری و گوئی ریا لیزمانە ی پۆلیتیکی خۆر هە لاتی
 ناو مەر استە وە هە لی دە هینجا .. مە لا مستەفا ستراتژی بوو، لە سەر کردە زۆر چاکە کان بوو
 هە رو وە ها کاتیکیش بوو دە یزانی چۆن کە لک لە هە ل وەر بگریت. ... ئە و پلە رونا کبیریە ی
 ئە و هە یبوو، چۆن بوو؟ یە کە م زمانی فارسی بە شیو یە یە کی زۆر باش دە زانی، ماو ی یە ک
 کاتز می ریان دوو کاتز می ر بە عەرە بی دە دا و چاوی بۆ نە دە نو قان. ... روسیە کی دە زانی
 تە نانە ت هە ندیک روس شە رمیان ئی دە کرد من لە دیلمان سە رمن لە ژورە تایبە تیە کە ی
 خۆ ی داو. نامە خانە یە کی زۆر گە وەرە م دیو ه تاسە ر وە بە پەر توکی ئاینی و عەرە بی و
 کوردی سیخناخ کرابوو. ... بر وانه حسین محمد عزیز -- (خولانە وە لە بازنە یە کی بۆش
 دا)) دە قی چا و پیکە و تە ن و دە مە تە قی یە ک لە گە ل جەر جیس فتح الله ی پارێزەر دا - ل ۸۹،
 ۹۰، ۹۴، ۹۵ - چاپخانە ی ئاپیک ۱۹۹۷ سوید) نوسەر و یتە یە ک لە دبلۆ ماسیە تی مە لا
 مستە فامان نیشان دە دا ت و بە خە سلە تیکی لاوازی مە لا مستە فای لە قە ئە م دە دا ت. ..
 (ئە گەر یار مە تیم بە دن کوردستان دە کە م بە وی یە تی ۵۲ ی ئە مریکا بۆ ئە مریکا.
 ئە گەر یار مە تیم بە دن کوردستان دە کە م بە قە لای کۆ مۆ نیزم - بۆ سۆ فیه ت.

بەردانی گیراوهکان و دەرکردنی لیبوردنی گشتی.

گیرانهوهی به‌رێوه‌به‌رایه‌تی بۆ ناوچه‌کانی ژووورو.

4- گیرانهوهی فەرمانبهران و ئاوه‌دان کردنهوهی ناوچه‌کانی ژووورو.

5- دانانی رێگه و شوێن بۆ گیرانهوهی ئاسایش و ئارامی بۆ ناوچه‌کانی ژووورو.

هه‌ندیک ورده‌خالی تریش. .. له کتییی په‌نجه‌کان. .. وه‌رگیراون.

نوسەر هه‌موو مه‌به‌سته‌کانی ئه‌و رێکه‌وتنه‌ی نیوان بارزانی و نشی له‌مه‌سه‌له‌ی به‌لادا‌خستنی ده‌سه‌لات له‌گه‌ڵ م.س دا پچ‌ر کردو‌ه‌ته‌وه هه‌مووشته‌کانی دی‌که‌ی وه‌لاناوه، من پێم وایه مه‌سه‌له‌ی یه‌ك لای کردنه‌وه‌ی کێشه‌ی م.س ته‌نیا یه‌کێک بووه له مه‌به‌سته‌کانی نه‌وه‌ک مه‌به‌ستی سه‌ره‌کی. وه‌کوو له‌به‌یان‌که‌ی حکومه‌ت و به‌یان‌که‌ی مه‌لا مسته‌فا‌شدا دهرده‌که‌و‌یت(نوسەر هه‌ردوکیانی له کتیبه‌که‌یدا نوسیو‌ه‌ته‌وه)مه‌لا مسته‌فا کۆمه‌ڵیک داوی سیاسی و ئابوری و ئه‌منی هه‌بووه، ده‌وله‌تیش هه‌رنه‌بی له‌سه‌ر کاغه‌ز سه‌لماندونی، که‌چی نوسەر له په‌ره‌گرافیکی دیکه‌دا له‌گه‌ڵ میژووش ده‌که‌و‌یته‌ ناکوکییه‌وه که ئه‌و دهور و زه‌مانه‌یه و پێش ۲۴ سا‌ل به‌ر له ئیستا(مه‌به‌ستی سه‌ره‌کی مه‌لا مسته‌فا له‌ گه‌فتوگۆن یه‌کلایکردنه‌وه‌ی مملانیی ده‌سه‌لات بوو له‌گه‌ڵ سه‌رکرتی‌ر و سه‌رکرده‌یه‌تی حزب. مه‌لا مسته‌فا وای له کاربه‌ده‌ستانی عێراق گه‌یان‌دبوو که ئه‌و: هیچی ناوی، ئه‌یه‌وی ئاسایش بگه‌ریته‌وه و لات و ئه‌ویش بگه‌ریته‌وه بارزان و خه‌ریکی شوانی بی‌ت. .. (ل ۷۴).

گه‌فتوگۆکه بارزانی کردویه‌تی و م.س دژی بووه، ئه‌نجامی گه‌فتوگۆکه(۹)خال بووه و سه‌رجه‌میان په‌یه‌وه‌ندیان به‌ کورده‌وه هه‌بووه. ئه‌گه‌ر مه‌لا مسته‌فا هیچی نه‌ویستبیت جگه له‌ گه‌رانه‌وه بۆ بارزان و شوانی نه‌کردن نه‌بی‌ت، یان ویستبیتی قسه‌یه‌کی ناوها له‌به‌رژوه‌ندی خۆیی و پاکتاوکردنی نه‌یاره‌کانی به‌سه‌ر ده‌وله‌تدا تیپه‌رینیت، سیاسه‌تمه‌دارانی ئه‌وسای عێراقی زۆر له مه‌لا مسته‌فا(نه‌خوینده‌وار)تر بوون.

ساتی دێینه سه‌ر ناکوکییه‌کانی نیو ده‌رونی پارته‌ی دیموکراتی کوردستان و دوکه‌رتبونی ده‌شی لێن: پارته‌ی له‌گه‌ڵ له‌دایکبونی‌دا تووی ناکوکییه‌کانی له هه‌ناوی خۆیدا هه‌لگۆتبوو، تووه‌که له ناوه‌راستی په‌نجاکاندا گۆرا و له کۆتایی په‌نجاکاندا هه‌لئۆقی له‌سه‌ره‌تای شه‌سته‌کاندا دوو په‌له بوو.

ئهم دو په‌له بونه‌ گرێه‌کی له زه‌مینه‌ی بیر و لیکدانه‌وه‌ی رۆشنیری سیاسی کورددا. دهره‌ق به مه‌لا مسته‌فا و بنه‌ماله‌که‌ی دروستکرد، گرێه‌ک که له‌ئه‌نجامی ده‌رک

پرمانا بۆ بونیادی کۆمه‌لایه‌تی و مه‌زه‌به‌ی کۆمه‌لگای کوردستان به‌گشتی و مانیکی بارزانی به‌تایبه‌تی، تا هاتوو نالۆزکاو تر بووه رۆشنیبری سیاسی ورد تا ئیستا نه‌یتوانیوه به‌ی به‌سه‌رچاوه‌ی ده‌سه‌لآت و هیز و هه‌یبه‌تی مه‌لا مسته‌فا و بنه‌ماله‌که‌ی له‌ بزوتنه‌وه‌که‌دا ببات و وه‌لامی ئەم پرسیه‌ بداته‌وه: بۆچی به‌ر‌دیژیی سالانی ئەو مملانییه‌ بالی رۆشنییر و خوینده‌واری نیو پارتی و بزوتنه‌وه‌که‌ جله‌وی ئەسپی ده‌سه‌لآتی له‌ مه‌لا مسته‌فایه‌کی (خوینده‌وار) ی دژه‌ حزب و حزایه‌تی وه‌ك نه‌وشیروان ده‌لئ پئ وهرنه‌گیرایه‌وه‌!؟

من قسه‌م له‌سه‌ر لیوه‌شاوه‌یی و لیها‌توو‌یی و سیاته‌ترانی مه‌لا مسته‌فا نییه‌، ده‌سه‌لآت و بنه‌ماکانی په‌یوه‌ندیان له‌گه‌ل بونیادی کۆمه‌لایه‌تی کۆمه‌ل هه‌یه‌ و سیاسه‌تیش هه‌تا ئیستا وه‌كو زانست له‌ ولآتی ئیمه‌دا پراکتیزه‌ نه‌کراوه‌ و ته‌نیا له‌ ته‌وه‌ری سه‌لیقه‌ و ئەزمونی سیاسیدا ده‌سوریت‌وه‌ و کۆمه‌لێک فاکته‌ری دیکه‌ حیا له‌ زانست و ئاوه‌زی ئەکادیمیایی سیاسی رایانگرت‌وه‌. شۆرش و نوێ کردنه‌وه‌ی شۆرش، باوه‌كو پ‌رۆسه‌ی نوێ خوازی له‌هه‌موو بواره‌کانی ژياندا به‌گشتی، ته‌نیا به‌ ده‌سته‌یه‌کی خوینده‌واری هه‌لب‌ژراوه‌ نایه‌ته‌ ئەنجام. .. هه‌ر هه‌یج نه‌بیت ره‌وتی بزوتنه‌وه‌ی سیاسی و رۆشنیبری ئیمه‌ ئەوه‌ی بۆ سه‌ماندووین.

ئه‌گه‌ر شۆرش کردن کاری کۆمه‌لانی خه‌لك بی‌ت و ئەوان ماکی بزوینه‌ری پ‌رۆسه‌ی گۆرانکاریه‌ جیاکان بن، ئەوا دیاره‌ میلیه‌تی کورد به‌گشتی له‌و سه‌روبه‌نده‌دا و تائیت‌ساکه‌ش، به‌ فه‌ره‌نگ و فه‌کری مه‌لا مسته‌فا ئاشناتر بوون تا به‌ (زانست و فه‌لسه‌فه‌) ی ئیبراهیم ئەحمه‌د و میدالیاکانی ماوتسی تۆنگ !. (قسه‌ی من له‌سه‌ر ئەقلیه‌تی ده‌رك و ئاوه‌زی سیاسی زۆریه‌ی خه‌لكه‌ واته‌ ره‌شه‌ خه‌لكه‌که‌ نه‌ك ئیلیتیکی نه‌خوینده‌وار)

ده‌بوو نوسه‌ر چه‌ند لاپه‌ره‌یه‌کی بۆ بونیادی کۆمه‌لایه‌تی و فه‌ره‌نگی سیاسی میله‌تی کورد ته‌رخان کردبا نه‌ك دوپات کردنه‌وه‌ی هه‌ندیك قسه‌ی سوا و ساده‌ که‌ زه‌مان ژه‌نگی له‌سه‌ر خستوون

شۆینی خودی نوسه‌ری (په‌نجه‌گان ..) له‌ ته‌رازووی جه‌لالی و مه‌لای دا

له‌مانگی شوباتی ۱۹۶۴ دا نوسه‌ر ئەندامی کۆنگره‌ی یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان بووه‌ له‌ گوندی چۆخماخ له‌وه‌ به‌دواوه‌ هه‌تا کۆتای شه‌سته‌کان و ده‌رکردنی گۆفاری رزگاری چ باسیک

و کاری ئاکاری خودی نوسەر له نیۆ بانی جهلالی دانی یه. گۆفاری رزگاری سیاسی رۆشنیری بوو که له سالی ۱۹۶۷ یان ۱۹۶۸ له سەر رزمهندی (ئهجمهانی سهکردهی شۆرش عیراق) له سلیمانی یهگهه ژماره دیهرچوو (مام جهلال ناوهکهی ههلبژاردوو و من خاوهنی ئیمتیاز و شازاد سانیب سهرنوسهری بوو. .. پهنجهگان ل ۹۸).

رزگاری، له بلاو کردنهوهی فیکری چهپی مانۆیستیدا دهوری بهرچاوی ههبوو. ئهو گۆفاره مینهبری فکر و بۆچونی سیاسهتی جهلالیهکان بوو له نیۆ بزوتنهوهی کورددا، روپههکانی رزگاری دهیان وتار و لیۆلینهوهی دژ به بانی مهلالیهکان و بنه مالهی بارزانی تیدا بوو، رزگاری مهسهلهی جیا بونهوه و هری جهلالی و مهلالی له دهسمالی سوری ئایدۆلۆژیا دهپێچا و یاسا و فیکری سیاسی ههتا و نوسه ریش ههتا خاوهنی ئیمتیازی بوو، ههتا خاوهنی قهله میکی به پرشت !.

(هیچ کهس له ئیمه کادری پیشهیی و موچه خۆری مهکتبهی سیاسی نه بوو، مهکتبهی سیاسی نه بۆ ژبانی خۆمان و نه بۆ چاپ و بلاو کردنهوهی رزگاری هیچ یارمهتییان نه ده دایت. ... پاره ی کرینی هه مو ئه مانه خۆمان دا بینمان ده کرد، م.س فلسیکیان نه دا، به لام چونکه له ئیمه دنیا نه بوون. مولکیهتی رهسمی چاپخانه که یان خسته سه رکاک عمر مسته فا. ... ل ۹۸).

ئهوانه ی له گۆفاری رزگاریدا کاریان ده کرد، ئه گه ره مو چه خۆری (م.س) یش نه بوین ئه وا به دنیا ییه وه کادری پیشهیی دلسۆزی (م.س) بون ئه وان ئه ندام و کادری چالاکی ئه و باله بوون، له ته لاری ریکخراوی ئه و باله دا شوین جیگای دیاریان هه بوو. نوسه ره لیپه سراوی لیژنه ی ناوچه ی سلیمانی و ئه ندامی لقی ئه و باله بوون، ئه ی گوایه کادری پیشه یی یانی چی؟!.

ئهوان هه مو کات و هیژ و برستی سیاسی ورۆشنیری خۆیان یان بۆ ده رکردنی گۆفاریک ته رخان کرد بوو که مینه بهری دا کوکی لی کردنی فکر و سیاسهتی باله که ی خۆیان بوو.

ئهو باب ته تیۆری و فکریانه ی که له گۆفاره که دا دنوسران، دواتر زه مینه ی دامه زراندنی کۆمه له ی مارکسی - لینینی کوردستانی عیراق سازاند. کۆمه له، پاشتر یه کیتی نیشتمانی کوردستانی به وجود هینا (هه ره نه بی له ناوه وه ی ولاتدا) سه رانی بانی م.س به ده گمه ن نه بی نه که وتنه سه نگه ری دژایه تی کۆمه له و یه کیتی یه وه، ئیتر بۆ ده بی م.س به روا و متمانه ی به نوسه ره دلسۆزه کانی خۆی نه بو ییت؟! چۆن عه قل ده یگری

كى بهتوانا و پارهدار، يهك فلسى بو گۇفارىك تهرخان نه كردهيت، كه
 ئيه ساوهئرين نوسهئرانى سياسى خودى حزه كهى دهريان كردهيت؟!.

(ئيمه لهوانه بووينكه له سهركردايهتى پارتى رازى نه بوين، بهتاييهتى شهر له گه ل
 بارزانى و هاوكارييان له گه ل به عس. ... په نجه كان ل ۹۸).

نازانم نوسه به لگه ي سه لينه رى بو ئه م بو چونه ي خو ي چييه؟! هه مو بلا و كراوه كانى
 ئه و سه رده مه و ته واوى ژماره كانى رزگاريش به سه ر بكه يته وه. وتاريكت به رچاو ناكه ويٽ
 كه بو نى مه يلىكى وه هاى ليٽ، ده شى له ناو با لى جه لاي شدا وه ك هه ر ري كخرا ويكى دي كه
 ناكوكى و مملاني ي سياسى و شه خسى هه بو يٽ. .. به لام هيچ به لگه يه ك نييه كه بنه ماي
 ناكوكيه كان بگيريته وه بو هه لويست له شه رى پارتى و هاوكاريكردى به عس. نوسه ر
 هه وليدا وه كه له مه سه له ي جه لالى و مه لاي دا، خو ي وه كو بيلا يه ني ك نيشان بدات كه
 به داخه وه سه ركه وتوو نه بو وه.

ريككه وتنى ۱۱ ئازارى ۹۷۰

به يانى ۱۱ ئازار، بو كورد ده سته كه وتي كه ميژو وه بوو. له م ريككه وتن نامه يه دا، بو يه كه م
 جار مافه نه ته وا ييه ته يه كانى گه لى كورد له شي وه ي ئوتونومي دا له جوار چيو ه ي خاكى
 عيراق دا ناسرا. ئه م رودا وه سياسى يه، نه ك هه ر بو (پشيو دانى مه لا مسته فا و له شكه ره كه ي
 پاك تا و كرده نى نه ياره كانى پويست بوون. .. په نجه كان)، به لكو بو پشو و پياها تنه وه ي گه لى
 كورديش كه زه بر و كوشت و برى نوسالان جه نگ داغانى كرده بوون ده رفه تى كى زي رين بوو.
 به يانى ئازار، ته كانى كى به وژمى به بزافى نه ته وه يى گه لى كورد، چ له ناستى ناوچه كه و چ
 له جيهاندا. چوارسالان ئاشتى له كورده ستان دا، بوژانه وه يه كى به رچاوى كو مه لايه تى و
 نابوو رى و فه ره نه گى خو لقان د و نا گرى شه رى ناوخوشى بو ماوه يه ك خاموش كرد.

به يانى ۱۱ ئازار مه غزا و نيوه رو كى كى سياسى هه بوو. هيچ به لگه يه كى وه هامان
 له به رده ست دا نييه كه (ئه م جار هه لى له گه تو گو دا له گه ل حكومه ت، چه ك كرده نى
 جاشه كانى (۶۶) كه وتبيته پيش سه لماندى مافه كانى كورده وه. ل ۱۰۰). مافه كان به و
 شي وه كه له سه رى ريككه وتبوون، له سه ر كاغه ز سه ليند ران و ئيمزا كران، به لام كه له
 پراكتيكى دا هيچى وه هاى بو كورد لى نه كه وته وه، ئه وه په يو ه ندى به هه ر دوو جه مه سه رى
 دانوستانه كه وه هه يه.

کردنی چه کردارهکانی بآئی م.س یه گیک بوو له بهندهکانی گفتوگۆکه و به کردهوش
 له جی کرا. دیاره ئه مه هم داوای مه لا مستهفا بووه و هه مێش له بهرژه و هندی
 حکومت. کوردیش هیچ زهره ریکێ (له م خیانهت و غه دره نه کرد، که به عس له مام جه لالی
 کرد / ل ۱۰۰) و نوسهر ئیستهش له دلی دهرنه چوو. من پیم وایه ئه م(غه در و
 خیانهته) ته نیا له شه خسی مام جه لال نه کرا بگره له هه موو بآئی م.س کرا و ئه وساش مام
 جه لال که سی یه که می م.س نه بوو.

(هه موو ریکه و تنیکێ راسته قینه له گه ل ههر حکومتیکێ عیراق بووایه، له وه نه جام دا
 نه بوو مه لا مستهفا په یوهندی له گه ل دهوله تانی دهره و بریت و له شکره که ی بلاوه پی
 بکات یان بیخاته بهر فه رمانی ده زگایه کی حکومته وه و ، پاره له هیچ لایه ک وهرنه گریت ،
 زیندانی نه بیت و هیچ کهس نه گریت و نه کوژی و .. له گه ل هیچ حکومتیک دا ریک
 نه ئه کهوت و ، هه ولئ ئه دا بار و دۆخی نائاسای به و جوړه ی خوئی ئه یویست
 بمینیته وه. .. ل ۱۰۳).

تیروانینی یه ک لایه نه بو جه مسهره دژهکانی نیو کیشه ی کورد ، دهرئه نه جامیکێ
 دروستمان به دهسته وه نادات. گریمان مه لا مستهفا ئه و سه رکرده پیاو چاکه بووایه که
 نوسهر گهره کی یه تی و هه موو ئه و مه سه لانه شی له و په ره گرافه ی سه ری راهاتوون جیبه
 جی کردبا، تو بلیی به عس له ۵۰٪ ی نیوه رۆکی به یانی ۱۱ ی ئازاری به کورد دابا؟ !.
 به یانی ئازار پێش ئه وی لای مه لا مستهفا مه سه له یه کی کاتی و تاکتیک بوبیت ، ئه و لای
 به عس مناوهریه کی سیاسی و پیویسته کی حه یاتی رژیمی تازه وه سه ر کارکه و توه هه ناو پر
 له ناکۆکیه کی بوو. نوسهر، هه م له شه ر و هه م له گفتوگۆ دا ئه زمونیکێ باشی له گه ل
 به عس دا هه یه و خوئی پی ی وایه که به یانی ئازار ریکه و تنیکێ راسته قینه نه بووه. ..
 هه ر(ریککه و تنیکێ راسته قینه له گه ل هه ر حکومتیکێ عیراق ببوایه...). واته هیچ ریک
 که و تنیکێ راسته قینه نه بووه، ئیتر نوسهر به ج مافیک خه مل بو ره فتار و کرداری مه لا
 مستهفا له کاتی روودانی هه ر ریککه و تنیکێ راسته قینه ئی ددها؟ !. حشع، ریکه و تنیکێ
 راسته قینه و ستراتیژیان له گه ل به عس مؤر کرد و ئه نه جامیش نوسهر گوته نی بوونه (ئاردی
 نیو درک).

كۆنفرەنسى يەكەمى كۆمەلە - ئايارى ۱۹۸۱ - مالىمۇس

ئەمەلىي ماركسى - لىنىنى كوردستانى عىراق، لە سالى ۱۹۷۰ دامەزراوہ وەكو لە گىرانەوہى مېژووى كۆمەلەدا و لە كۆنفرانسدا دەيان گىرايەوہ ئەم رېكخراوہ لە ئەنجامى يەكگرتتى سى گروپى ماركسى - لىنىنى نىو بالى (م.س)ى پارتىدا و پاش ئەوہى پاش ئەوہى فيكر و رېياز و جىهانبىنىيەكەى گەلألە بوو، دامەزرىندرا مام جەلال، نەوشىروان مستەفا، شەھىد شەھابى شىخ نورى لېپرسراوى ئەو سى گروپە بوونە ئەمە ئەو گىرانەوہ رەسمىيەپە كە لەوى لەسەرى رېككەوتن و زۆر راي جىاواز تىرىش ھەپە كە خاوەنەكانيان لەسەرەتاي دامەزراندىنى كۆمەلەدا لەگەل بوونە و لەسەرو بەندەدا جورئەتى رادەربىرېنيان نەدەكرد. ھەندىك لەو رايانە دەلئىن: كە نوسەرى پەنجەكان لە دامەزراندىنى كۆمەلەدا ھىچ دەورېكى نەبوو، يان يان دامەزرىنەرى كۆمەلە(واتە ئەندامانى دوو گروپەكەى دىكە)نامادە نەبوون و نەيان ويستووہ ھاوكارى ئەو بكەن و، ئەو بە جىا گروپېكى پېكەوہ ناوہ و پاشان بە ھەولئى مام جەلال، خۆى و گروپەكەى تېكەل بە كۆمەلە بوون.

لەدايك بوونى كۆمەلە، بى ھىچ داشكانىك، وەرچەرخانېكى گىرنگ بوو لەرەوتى بزوتنەوہى فكري چەپ، لەنىو بزوتنەوہى فكري - سىاسى كوردستان. كۆمەلە رېكخراوېك بوو لەسەرەتاي كەوتنە گەر و ھەئسورانيەوہ و ھەتا نيوەراستى ھەشتاكانىش جىا لە رېكخراوہ ماركسىست - لىنىنىستەكانى دىكەى عىراق دەيوىست تىروانىن و رېيازېكى نوئ لە نىوانى ھەردوو خەتى جەلالى و مەلايى دا، لە بزوتنەوہى سىاسى و كۆمەلەپەتى كوردستان دا بىخولقېنىت.

كۆمەلە لە نىوانى سالانى ۱۹۷۰ - ۱۹۷۹ دا، واتە بە پەرتەوازە بوونى مام جولال و نەوشىروان بۆ ئەوروپا(سەرئاي ھەفتاكان)گرتنى تەاوى كۆمىتەى سەرگردايەتییەكەى لەلايەن بەعسەوہ(سالى ۱۹۷۵)بۇچونايەتییەكى باش و چەندايەتییەكى زۆر كەم دىسپلىنى رېكخراوہىيى زۆر بەھىزەوہ، زەمىنەپەھىكى لەبارى بۆ خەباتى فكري - سىاسى - رېكخراوہىيى - چەكدارى خۆى لەكوردستان دا فەراھەم كىرد. كۆمەلە لە سالى ۱۹۷۵ كۆمىتەى ھەرىمەكانى بۆ رېبەراپەتى و دەست پى كىردنەوہى بزوتنەوہى چەكدارىدا بوو بە سكرتېر و رېبەرى كۆمەلە.

ئەگەر ئەو گۆرانكارىيە فكري و سىاسيانەى كە لەسەردەمى رېبەراپەتى شەھىد ئارام دا بەسەر كۆمەلەدا ھاتن چۆنىەتى دابىران و دووركەوتنەوہى لەرېيازى جەلالىەت(كە خۆى

لهوێرا سه‌رچاوه‌ی گرتبوو) پاشان گه‌رانه‌وه‌ی بۆ نێو هه‌مان بازنه‌ و نه‌وجا كفن و دفن له‌سه‌ر ده‌ستی مام جه‌لال و نوسه‌ری په‌نجه‌كاندا، لێدوان و توێژینه‌وه‌ی قوڵ و تاپه‌تی جیا له‌م باسه‌ هه‌لده‌گرێ من له‌ نوسینیکی دی كه‌دا ده‌گه‌ریمه‌وه‌ سه‌ری. ئه‌وه‌ی لێرده‌دا جیگای سه‌رنج و تێرامانه‌: ۱۹۷۷ دا كه‌ نه‌وشیروان و مام جه‌لال گه‌رانه‌وه‌ بۆ كوردستان و له‌ ساڵی ۱۹۷۹ شدا كه‌ گروهی زیندان ئازاد بوون هاتنه‌ چیا، شتافیان كۆمه‌له‌ی خۆیان پێ نه‌ده‌ناسرایه‌وه‌ و تاراده‌یه‌كیش پێی نامۆ بوون!. بڕوانه‌ (له‌ كه‌ناری دامپه‌وه‌ له‌ ۱۶۷یه‌كه‌م به‌یه‌ك گه‌یشتنی مام جه‌لال و نه‌وشیروان له‌سه‌ر خاكه‌ كوردستان، نه‌وشیروان ده‌لی: ئیمه‌ له‌گه‌ڵ ئه‌م براده‌رانه‌ی ئێره‌ - مه‌به‌ستی سه‌ركرده‌یه‌تی ناوه‌وه‌ی كۆمه‌له‌یه‌ - هه‌ر ناوه‌كه‌مان په‌كه‌، ده‌نا له‌هه‌موو شتیك دا جیاوازین)

جیاوازیه‌كان زۆر بوون، تێروانینه‌كان جیا‌بوون كێشه‌كان ئالۆز بوون ناكۆکی شه‌خسی و تاپه‌تیان تێوه‌ گلاندبوون.

كۆمه‌له‌ تا ئه‌و كاته‌ جگه‌ له‌ چه‌ند كۆبونه‌وه‌یه‌کی فراوان، هه‌یج كۆنگره‌ و كۆنفره‌نسیکی نه‌به‌ستبوو. له‌ كۆبونه‌وه‌ فراوانه‌كه‌ش دا(ئۆكان وشینی)خاوه‌ن قسه‌ و خاوه‌ ئیشه‌كانی تێدا ئاماده‌ نه‌بوون، كۆنفرانسی په‌كه‌م ده‌سته‌ گروهه‌ جیا‌كانی نێو سه‌ركرده‌یه‌تی زۆربه‌ی كادرو ئه‌ندامانی كۆمه‌له‌ی كۆكرده‌وه‌، كه‌ هه‌ندێکیان له‌ته‌واوی گرفت و كێشه‌كانیان بێ ئاگابوون. له‌ كۆنفرانسه‌دا، جگه‌ له‌ خویندنه‌وه‌ی راپۆرته‌كان گێرانه‌وه‌ی میژووی كۆمه‌له‌ هه‌لسه‌نگاندنی باری سیاسی كوردستان و عێراق و ناوچه‌كه‌ و جیهان، بازنه‌ی په‌یوه‌ندیه‌كانی كۆمه‌له‌ له‌ كوردستان و دهره‌وه‌ی كوردستان دا، زۆر مه‌سه‌له‌ی تر جیگای مشت و مێ و لێدوان بوون كه‌ ره‌گی ناكۆکیه‌كانی قوڵتر به‌ ره‌گی كۆمه‌له‌دا چه‌قاند.

له‌ بازنه‌ی ناكۆکیه‌كاندا ده‌بیته‌ مام جه‌لالی دهره‌واوین. ئه‌و ئه‌گه‌ر چی له‌ دامه‌زرێنه‌رانی كۆمه‌له‌ بوو و تا ئه‌و كاته‌ش به‌نه‌یینی و(قسه‌ی خۆمان بیته‌)خۆی به‌ رێبه‌ی كۆمه‌له‌ ده‌زانی به‌لام ئه‌و سه‌كرتێری گشتی هه‌موو په‌كه‌یتی بوو ئه‌و راسته‌وخۆ خۆی له‌كێشه‌كان نه‌ده‌گه‌یاندا، وه‌ل ده‌ستی تێیان دا هه‌بوو ئه‌و به‌شێك نه‌بوو له‌ناكۆکیه‌كان، به‌لكو ئیداره‌ی ناكۆکیه‌كانی ده‌کرد .

نوسه‌ری په‌نجه‌كان.. پاش شه‌هید بوونی ئارام، به‌قه‌ولی خۆی(به‌زۆر رولینیان له‌ كۆبونه‌وه‌ی - ئۆكان - دا كرابوو سه‌كرتێری كۆمه‌له‌ و بڕواشی به‌ م.ل نه‌مابوو!) ئه‌و له‌ لوته‌کی گروهیكدا روئیشتبوو كه‌ تازه‌ سه‌رخه‌ته‌ سیاسی و فه‌كریه‌كانی دهر ده‌كه‌وتن. ئه‌و

گوتەنی (بیر و بۆچونەکانی لەسەر مارکسیزم کالێبۆنەوه) و ئالای
 حەریکی دیموکراتی فراوانی جەماوەری هەبوو، بەلام بە شێنەیی کاری بۆ دەکرد زۆریش
 بە ئەزموون و وەستا بوو.

گروپی زیندان خۆیان بە مۆریدی شەهید شەهاب دەزانی. چوون ئەوان پێش زیندانی
 کردنیان یەکەمین کۆمیتەیی سەرکردایەتی کۆمەڵە بوون، لایان وابوو خۆیان لە هەموو
 کەس زیاتر بۆ سەرکردایەتی رەواپێتەیان هەیه و دیاردەیی کۆمیتەیی هەرێمەکانیان
 بەجۆرێک لە کودەتا لە قەڵەم دەدا و پێیان وابوو کە سەرکردایەتیەکی ناشەرعییە.
 کۆمیتەیی هەرێمەکان سالار، مەلا بەختیار، نازاد هەورامی و چەند کەسیکی دیکەشیان
 لە دەور بوون، خۆیان بە میراتگیری شەهید ئارام و پارێزەرانی خەسڵەت گیری رەسەنەکانی
 کۆمەڵەیی شەهید ئارام دەزانی.

بە پێچەوانەیی ئەوهی (هیچ کامیکیان واتە ئارام و شەهاب - خەتیکی وای دانەرشتبوو کە
 ئەمان شەری لەسەر بکەن... پەنجەکان ل ١٤١) شەهید ئارام کۆمەڵەیک رەگ و خەسڵەت و
 پەرنەسی رێکخراوهیی و فکری و سیاسی لەناو کۆمەڵەدا جیگیر کۆردبوو کە لەنیۆ یەکیٹی
 نیشتمانی و بزوتنەوهی جەكدارپێهەدا تا دەهاتن بنگۆڵ دەبوون و هەلەدەکەنران:

- پاراستنی سەبەخۆیی و فکری کۆمەڵە ج لەناو یەکیتیدایە ج لەناو بزوتنەوهەدا.
- پاراستنی ناسنامەیی چینیایەتی کۆمەڵە وەکو رێکخراویکی شۆرشگیری کریکاران و
 رەنجدەران.

- پێداگرتن لەسەر هاوکاری هاوخواهاتی کریکارانی کوردستان و عێراق کە ئەمە
 پاشان دوو تەپاری کوردستان - عێراقی لەنیۆ کۆمەڵەدا دروستکرد، فەزای کۆنفرانس
 بەگشتی تەمی شەر و هەواری پێوهیدار بوو، هەتا تارایی تەبایی و پێکەوه هەلکردن
 سەرۆکی گروپەکان و ئەندامانی کۆمەڵەیان خراب لە یەکدی هاندا بوون کێشه و
 دەمەقائەپێهەکان تەنها لەسەر هەلبژاردن و سەرکردایەتی نەبوو وەك ئەوهی نوسەری
 پەنجەکان. .. دەپهویت نیشانی بدات ئەو مەسەلانەیی بابەتی مشت و مەر بەیەکدا هەلشاخان
 بوون:

- کۆمەڵە کە لە کۆمەڵەیی مارکسی لینینی کوردستانی عێراقهوه لە کۆبونەوهی
 شینیدا کرابوو کۆمەڵەیی رەنجدەرانی ئیستا دەبوو عێراقهکەیی لەکن بکریتەوه (ئەوهی لە

دیه‌ی ئیستاوه چهند راسته یان ناراست مهسه‌له‌یه‌کی دیکه‌یه و من به‌چاوی ئه‌وه‌ی روژی هکان دهروانم و دهمه‌وئیت بلیم نوسهر چۆنی پێخۆش بووه ئاوا مهسه‌له‌کانی سواندوووه .

- پۆلینکردنی ناکۆکیه‌کان:

گروپی زیندان پێیان وا بوو که ناکۆکی سهره‌کی له‌گه‌ڵ ئیمپرلیزمدایه و ناکۆکی له‌گه‌ڵ به‌عسدا ناسهره‌کیه.

نه‌وشیروان و گروپی زیندان لایان وابوو که ناکۆکی له‌گه‌ڵ بنه‌مائه‌ی بارزانی و ناکۆکی سهره‌کیه و ههر جووره سازانیک له‌گه‌ڵیاندا خیانه‌ته له‌مارکسیزم و مهسه‌له‌ی شهر و ئه‌وانی دیکه‌ش پێچه‌وانه‌ی تێده‌گه‌یشتن ههر له‌و سهر و به‌نده‌دا بوو که نوسهری په‌نجه‌کان .. نامیلکه‌یه‌کی له‌ژێرناوی (قیاده موقه‌ت له‌ چ به‌ره‌یه‌کدا وه‌ستاوه؟) ی نویسی.

- بازنه‌ی په‌یوه‌ندیه‌کانی کۆمه‌له:

هه‌ندی را له‌نیو کۆنفرانسیدا له‌سهر بازنه‌ی په‌یوه‌ندیه‌کانی کۆمه‌له هه‌بوو:

بۆچی ده‌بیت کۆمه‌له به‌ته‌نیا بزوتنه‌وه و خه‌تی گشتی ببینی و له‌ جوارچێوه‌ی یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان دا خۆی شه‌که‌ت بدات له‌ کاتی که دا کۆره‌پانی بزوتنه‌وه سیاسی یه - چه‌کداریه‌که زۆر له‌ یه‌کیتی فراوانتره؟!.

داخۆ ده‌بیت کۆمه‌له له‌دهره‌وه‌ی یه‌کیتی دا هاوپه‌یمانی دیکه بۆ خۆمی ببینیته‌وه و هه‌ولێ ئه‌وه بدات که زه‌مینه‌یه‌ک بۆ یه‌ک خستنه‌وه‌ی بزوتنه‌وه‌ی نیشتمانی کوردستان سازبدا؟! له‌ ژماره‌ی زستانی ئه‌و ساله‌ی گو‌فاری کۆمه‌له‌دا له‌کاتی که دا نه‌وشیروان له‌لای هیزه‌کانی حسک گیراوه و وتاریک به‌ناوی (بازنه‌یه‌ی په‌یوه‌ندیه‌ نیشتمانی یه‌کان) بلاو کرابوووه که نیوه‌رۆکه‌که‌ی له‌ته‌وه‌ره‌ی ئه‌و بابته‌ی سهره‌وه‌دا ده‌سورایه‌وه. ههر له‌ هه‌مان ژماره‌دا وتاریکی دی که به‌ناوی (دژی ئۆپۆرتۆنیزم) له‌لایه‌ن (فزیل کریم) ه‌وه‌ نوسرابوو. ئه‌م دوو وتاره , به‌تایبه‌تی ئه‌وه‌ی دوایان قیامه‌تیان خرۆشاندا (فازیل) یان خسته قه‌فه‌زی دادگای کردنه‌وه نوسهری په‌نجه‌کان. .. پێی وابوو وتاری ئۆپۆرتۆنیزم دژی ئه‌و نوسراوه و تاوانیکه لی‌بورنی نی یه.

پێچەوانەی ئەوێ که نوسەر دەلیت بۆ ئەوێ کار و باری کۆنفرانس بە رێک و پێکی خۆم دەنگم ئەدا ستایشی هیچ کەسەم نەکردبوو رەخنەیه‌کیشم له هیچ کەس نەگرت هیچ لیستی‌کیشم ناماده نەکرد. .. ل ١٩٨). ئەوێ راسته که له رێهوی هه‌لبژاردندا دەنگی بەکەس ئەدا و ستایشی کەسیشی نەکرد. ئەوێ له کۆنفرانسەکانی دواتریشدا، دەنگی نەدەدا، بەلام هەم ستایشی خەلکی دەکرد و هەم لیستەشی هەبوو. لەم کۆنفرانسەدا ئەو لەبری دەنگ دان و ستاش کردن و رەخنە گرتن ئەو لەی بری دەنگدان و ستایشکردن و رەخنەگرتن، مەرچی بەسەر ئەندامانی کۆنفرانسەوه بۆ هه‌لبژاردن دانا !. ئەو له جەگەي کێشەي هه‌لبژاردن دا، زۆر بە ناشکرا و بەدەنگی دلێر گوتی: من له کۆمیتەي سەرکردایه‌تیک دا کارناکەم که سالار و فازیل کریمی تێدا بن.

ئەوێ دەنگ بەوان دەدات بادهنگ بەمن ئەدات و بەپێچەوانەشەوه !.

ئیدی دیاره که ئەو بەشیک نەبوو له کێشەکان، بەلکو مانگی قول کردنەوێ خودی کێشەکان بوو. ئەو قەسەیه لێدانی زەنگ و دانانی یەکەمین بەردی بناغەي دووکەرت کردنی کۆمەله بوو. ئەمە مانای وابوو که تەنیا دوو ئەئەرناتیف له بەردەم ئەندامان دا هەیه:

نەوشیروان یان سالار و فازیل ئیدی ئەوه‌بوو که سالار و فازیل جاریکی تر رێگیان نەکەوتەوه سەرکردایه‌تی کۆمەله. فازیل کریم هەر پاش ئەوه وازی له حزبایه‌تی هیناو هاته ئەوروپا و له‌بوار ی نوسین دا جی دەستی بەدیار کەوت. سالار کەوتە هەولێ تیۆر ریزه‌کردنی ناکۆکیه‌کانی و بوو به دوزمێ پله یه‌کی نەوشیروان و له پیناو گه‌رانەوه بۆ سەرکردایه‌تی، رێگای جیابوونەوه‌ي گرتە بەر، که هه‌شت سالی خایاند !.

ئەو ئازاوه‌یه‌ي هەر سێ گروپه نەیاره‌که‌ي کۆمەله له کۆنفرانس دا نایانەوه کاره‌کانی کۆنفرەنسی رۆژیک وەستاند و کۆبونەوه‌ي نیاز پاکان بۆ چاره‌سەري کێشەکان و هیمن کردنەوه‌ي دۆخه‌که، له‌دەرەوه‌ي کۆنفرانس دا بەستران و من له دوانیان دا بەشدار بووم. له هەردوو کۆبونەوه‌که‌دا که له‌ژێر چادره‌که‌ي ملازم عومەر دا له توژەله بەستران نەوشیروان ناماده‌ی هەر جوړی پیکهاتن و قەولکردنی هەر پێشنیاریکی هەبوو بەلام له مەسه‌له‌ي فازیل و سالار دا هیچ پاشه‌کشه‌یه‌کی نەکرد.

یه‌کیک له کێشه سەر به‌گۆبه‌نده‌گانی دیکه‌ي کۆنفرانس مەسه‌له‌ي گرتنی نەوشیروان و هه‌لوێستی باقی ئەندامانی دیکه‌ي سەرکردایه‌تی بوو له‌مەر مامه‌له‌ کرد بۆ به‌لاداخستنی کێشه‌که و هه‌ولدان بۆ ئازاد کردنی ئەو. پاش هه‌لهاتنی نەوشیروان ئەندامانی گروپه‌که

کۆمەڵیک زانیاری هه‌له‌یان له‌مه‌ر هه‌لۆیستی مه‌لا و سالار ده‌رباره‌ی گرتنه‌که‌ی پێدا‌بوو. کردبوو که ئه‌وان به‌جۆریک سه‌رکرده‌یه‌تی ئه‌و هیزه‌ی یه‌کێتیان کردوو و به‌شیوه‌یه‌ک هه‌لیان سوراندوو تا حک ته‌نگه‌ تاو بکه‌ن و بیانخه‌نه‌ حاله‌تیکه‌وه نه‌وشیروان له‌ناو ببه‌ن. ئه‌مه‌ هه‌را و هه‌نگامه‌یه‌کی باشی له‌ کۆنفرانسه‌دا نایه‌وه وه نه‌وشیروانی‌ش هیچ هه‌لۆیکی بۆ کپ کردنه‌وه‌ی نه‌ده‌دا! ئیستا سالار و مه‌لا به‌ختیار له‌ هه‌لۆیستیکدان هیچ که‌س ئیره‌ییان پێنابات وه نیوانی منیش له‌گه‌ڵ ئه‌وان پریدیکی تێدانییه، بۆ میژوو‌ش ئه‌و قسه‌ و قسه‌لۆکانه‌ به‌مه‌به‌ست دروستکرا‌بوون، وه چ راستییان تێدانه‌بووه. من ئه‌وساش له‌ کۆنفرانسه‌دا ته‌نها که‌سیک بووم که‌وته‌م(له‌ حیاتی ئه‌م خه‌لک تاوانبار کردن و ئا‌زاوه نانه‌وه‌یه، بۆ که‌سیک جو‌رنه‌ت ناکات که‌رووی ده‌می بکات کاک نه‌وشیروان وه ره‌خنه‌ی ئه‌وه‌ی لێبگریت، وه چونه‌ ئه‌و له‌به‌ر خاتری کاریکی تاپه‌بت و شه‌خسی خۆی ئه‌و کی‌شه و هه‌رایه‌ی بۆ کۆمه‌له‌ و یه‌کێتی له‌گه‌ڵ هیزه‌کانی حسکا ناوه‌ته‌وه‌؟!)

ئه‌م کی‌شه‌یه‌ دوایی نه‌بیت که ته‌واو شه‌خسی و دروستکرا‌و بوو، ته‌واوی مه‌سه‌له‌کانی دیکه‌ فکری و سیاسی بوون و نوسه‌ر به‌ ئاره‌زوو خۆی لێ‌بواردوون.

حدکا و پدکا (چا‌ورا‌و له‌گواسته‌وه‌ی ده‌قدا)

له‌ لاپه‌ره‌ی له‌ لاپه‌ره‌ی ١٩٩ دا له‌ژێر نا‌ونیشانی(حدکا و پدکا)باس له‌ داواکاری هه‌شت بره‌گی‌ی هه‌یه‌ته‌ی نوێنه‌رایه‌تی خه‌لکی کورد له‌ کوردستانی ئێراندا ده‌کات که رووبه‌رووی ده‌سه‌لاتدارانی تازه‌ وه‌سه‌رکارکه‌وتووی ئێران کرابه‌وه‌وه. دياره‌ یه‌کیک له‌بره‌گه‌کان داواکاری ده‌رکردنی(ق.م)بوو له‌ئێران و له‌ کوردستانی ئێراندا.

ئه‌و داواکارییه، جگه‌ له‌ حدکا هه‌موو لایه‌نه‌کانی ئه‌ندام له‌ هه‌یه‌ته‌ته‌که‌دا، ئیمزایان کردبوو، له‌سه‌ری سو‌ربوون. نوسه‌ر ده‌نوسیت: له‌و نامیلکه‌یه‌دا که سه‌باره‌ت به‌(ق.م)ده‌ریانکرد هه‌لۆیستی خۆیان به‌م جو‌ره‌ ئه‌گیرنه‌وه‌(... نوسه‌ر بۆ لێ‌دوانیک له‌ نیومه‌روکی نامیلکه‌ی تاپه‌ن یان گواسته‌وه‌ی ده‌قه‌کانی، جووت که‌وانه‌یه‌کی کرده‌ته‌وه‌ و له‌ هیچ کوییه‌ک داینه‌خستوووه !!. خوینه‌ر ناتوانی جیا‌وازی له‌نیوان گو‌ب‌زرا‌وه‌ی نیو نامیلکه‌که‌ و قسه‌کانی خودی نوسه‌ردا بکات. دیارنیه‌ که ئه‌و ده‌قه‌ی له‌ناو جوت که‌وانه‌که‌وه‌ و دو‌باره‌ دایرشتۆته‌وه‌!. نووسه‌ر ئه‌گه‌ر نامیلکه‌که‌ی له‌به‌ر ده‌ستدا‌بووه. ده‌بوو چه‌ند ده‌قیکی

وهكو خويان بهنامانهتهوه لهو ديكوميتهته وهرگرتبا و بي هيچ ئالوزيهك لهنيو دوو دانابان و سهري له خوينهر نه شيواندبا و چهترى گوماني لهسه ربابهتهكه ههلهتهدا !!

حسك و يهكيته - كوژراني شيركوئي شيوخ عهلي جهمالي علي باپير

لهسالي 1981 كيشهكاني نيو حسك و يهكيته ئالوزتر و پيكدادانهكان خويناي تر بوون، شهر و تيكهه لچون و پيكدا هه لپرزان له سه رتاسهري كوردستاندا و بهتايهت لهو ناوچانهدا كه هيزي ههردوو لاياني تيدا بوو، پهريان سهند.

شهرهكان هوكاري زوريان هه بوو. حسك هيزيك بوو لهسكي يهكيته دهر پهريبوو، نه قليهتي ناديموكراتي هيچ هيزيك له كوردستاندا نه له دايكبونه ناشه رعييهي قهبول نه ده كرد، يهكيته ههتا پيي دهكرا نه ده بوو ريگه ي گه شه كردن و خورتبوني نهو هيزه بديت و لهروي سياسي و چهكداريه وه نا ئارامي بو دهسلاتي خو ي دروست بكات، حسكيش ده بوو هه رچونيك بيت له هه مبه ر يهكيتهدا پيي خو ي بچه قيني ت و بون و كياني سه ربه خو يي خو يي سه ليني ت يهكيك لهو شيوازانه ي حسك بو سه پاندين بوني چهكداري خو ي ناچار كردني يهكيته تا نهو ناسنامه ي سه ربه خو بونه ي بديت گرتني نه وشيسروان بوو، نه وشيروان لهكesh و ههوايهكي پر ته مومزي نيوان ههردوولادا كه نهو لي بيئاگابوو، بهديت گيرا گرتني نه وشيروان هه م بو كومه له و هه م بو يهكيته و هه م بو خودي خو ييشي سو كايه تيبهكي گهوره بوو، بو يه سه ير نيه كه پاش هه لهاتني نه وشيروان پيكدادانهكان خويناي تر بوون و گورزهكاني تولهش به زه بر تر !.

نوسهري په نجهكان. .. له مه ر روداي كوژراني شيركو و جهمال به وشيوهيه ي بويان گيرا وه ته وه ده يگير پته وه و خو ي وهكو سه رتيري كومه له كه سي دووه له يهكيتهدا، هيچ بو چونيك تايهته ي ده رنه بريوه، يان نايه وي ت رده ي بر پت و راستي رودا وه كانمان پي بي ت !!
نوسه ر ده لي:

(- نهوانه ي حسك ده يانوت: جهمال به فيتي مه لا به ختيار به ناوي ميوانيه وه چوه بو سه ردان ي شيركو بو نه وه له په ناي دوستايه تيدا به فيل بيكوزي.

مەلا بەختیار ئەمەى ئىنكار دەگر، دەبوت: جمال چووہ بۇ سەردانى شىركۇ بۇئەوہى
 یشەى نیوانى حسك و یەكیتى بەلادا یخەن و لەوئى بووہ بەشەریان و ئەو کارەساتە
 رویداوہ. پەنجەکان ل ۲۱۰).

جەمالى علی باپىر، ئەندامى كۆمەلە و فەرماندەى ھەرىمى چوارى یەكیتى بوو، شىركۇى
 شیخ عەلى فەرماندەى ھىزى حسك بوو لەھەمان سنورى دەسلەتەكەى جەمالدا و
 دۆستایەتییەكى پتەویان لە نیواندا ھەبوو، لەژىر چەترى تەباىى و سروشتى دۆستانەى
 جمال و شىركۇدا. ھىزەكەى حسك لەو ناوچەىدا كەمىك گەشەى كردبوو، سەركردایەتى
 یەكیتى ھەمیشە سەركۆنەى جەمالیان دەگرد كە: لە ئۆدەى شىركۇ نایەت، ناتوانى فشارى
 لەسەر دابنیت، ھىزەكانى(حسك)ى پى لەمەنگەنە نادریت. جەمال لەژىر تەرزەى گلەىى و
 گازندە و رەخنەدا. بەخۇدا ھاتەوہ و تیگەشت كە لە گۆمى خویناوى سیاسەتى كوردیدا،
 ماسى دۆستایەتى ناتوانیت زۆر بڑى ئەوہى ناشى و نایەوئى بىكات، دەبى بىكات، مەلا
 بەختیار ئەزمونى دىكەى لەو جۆرە لە لەناو بردنى نە یارانى یەكیتیدا ھەپە و ئەركى
 سەركەشى لە چوئە ناوچەكەى جەمال و سىركۇدا ھەر ئەوہ بووہ ئەمە جگە لەوہى كە
 روداوەكە سەد سال نىیە رووى دابیت، ھەتا تەفسىرى جۆراو جۆر ھەلبگریت و بەشدارنى
 شەرەكەش زۆریان شاھىدى زىندوون و بۇ چوئەكەى حسك دەسلەلینن و نوسەرى
 پەنجەگانیش لەھەموو كەس دلتیاترە و ناشى كەسىكى سەرراستى لەشەرەكەدا بەشداربووى
 نزیك بەخوى، حەقیقەتى مەسەلەكەى بۇ باس نەكردبیت!. نوسەر پىش ئەوہى میژوووى
 كوردى نوسیبیتەوہ، میژوووى یەكیتى نىشتمانى نووسىوئەتەوہ. برىا بۇ جارێك و جىگایەكدا
 ئەو میژوووى بە چاك و خراپەوہ تۆمار كردبا.

كەرە سیاسییەكەى بەكر پىرۆت و كۆنفرەنسى دووى كۆمەلە !

نوسەر بە(۲۵)دېر باسى لە رووداویكى سیاسى گرنگ كردووہ كە كەرەكەى(بەكر
 پىرۆت)قارەمانى بووہ و بۆتە ھۆى شكاندنى گەمارۆى راگەیانندن و ھەوال و رېپۆرتاژى
 رۆژنامەوانان لەسەر یەكیتى نىشتمانى.

بروانە پەنجەکان ل(۱۵)

من پىمواپە كە ئەم كەرە سیاسییە دەبیت شوپنێكى دىارى لە كتیبى
 كۆمىدىاى(كەراپەتى)محمود زامدارى نوسەر داھەبیت.

هاتۆته سه‌رباسی دووه‌مین کۆنفره‌نسی کۆمه‌له‌، ته‌نها (8) دێری له‌سه‌ر نوسیه‌ و
 له‌ئاکۆکی و مملانی فکری و سیاسیه‌کانی نیو ده‌روونی کۆمه‌له‌ و ئەو ئالوگۆره
 سیاسی و رێکخراوه‌ییانه‌ی له‌ ئەنجامی کۆنفرانسدا به‌سه‌ر کۆمه‌له‌دا هاتن. نه‌داوه. نوسه‌ر
 له‌سه‌رجه‌می باسه‌کانیدا گرنگی و بایه‌خێکی ئه‌وتۆی به‌ به‌ میژووی کۆمه‌له‌ و شیوازی
 هه‌لچون و داچونی کێرکی روداوه‌کانی ناو کۆمه‌له‌ نه‌داوه و به‌هه‌ندی وه‌ر نه‌گرتوون، له
 کاتیکیدا ئه‌گه‌ر له‌ روداوه‌ سیاسی و چه‌کدارییانه‌ به‌راورد بکریته‌ ئه‌مه‌ خۆی ده‌شیت
 ئاوێنه‌یه‌ک بێت بۆ نیشاندانی فکر و تیروانینی نوسه‌ر بۆ کۆمه‌له‌ و ده‌وری کۆمه‌له‌ له‌ چاو
 فاکته‌ره‌ سیاسیه‌کانی دیکه‌دا، له‌سه‌رجه‌می پێشهاته‌کانی نیو بزوتنه‌وه‌که‌دا.

له‌پاش کۆنفرانسی دووه‌م ده‌زگای رێکخه‌ستی کۆمه‌له‌ دامه‌زرێنرا که‌ له‌سی ئه‌ندام
 پێکهاتاتبوو، ئه‌ندامێکی ناوه‌ندی کۆمه‌له‌ لێپرسراوی بوو، ئه‌م ده‌زگایه‌ له‌نیچوه‌نده‌وه
 راسته‌وخۆ سه‌رپه‌رشتی کاروباری رێکخراوه‌ی کۆمه‌له‌ی له‌کوردستاندا ده‌کرد. هه‌ر له‌پاش
 کۆنفرانسی دوو هه‌موو ته‌هلاری رێکخراوه‌یی کۆمه‌له‌ کرایه‌ چوار رێکخراو و هه‌موو
 که‌رته‌کانی رێکخه‌ستن خراوه‌ نیو چه‌چوارچێوه‌ی ئه‌و رێکخراوانه‌وه‌ ئه‌ز له‌لایه‌ن نیوه‌نده‌وه
 به‌ لێپرسراوی رێکخراوی سیی کۆمه‌له‌ دانرا، (ئه‌وه‌ بۆ من که‌ ئه‌ندامی سه‌رکرده‌یه‌تی
 نه‌بووم به‌رزترین لێپرسراوی رێکخراوه‌یی بوو). به‌لام من ره‌تم کرده‌وه‌ و رێکه‌وت
 عوسمان ئه‌و مه‌سولیه‌ته‌ی له‌ ئه‌ستۆگۆت.

له‌نیوانی هه‌ردوو کۆنفرانسی یه‌ک و دوویدا گێشه‌ تیوری و سیاسیه‌کان، به‌ناخی
 کۆمه‌له‌دا چ له‌شار چ له‌شاحدا رۆچوون.

رێکخراوی کۆمه‌له‌ جگه‌ له‌ گێشه‌ فکرییه‌ ده‌روونیه‌کانی خۆی، ئه‌وا کارتیکردنی
 رێکخراوه‌ چه‌په‌کانی شار (کار و کارکه‌ران) کۆمه‌له‌ی زه‌حمه‌تکێشانی کوردستانی ئێرانی
 له‌سه‌ربوو، جگه‌ له‌و مملانییه‌ی له‌نیو سه‌رکرده‌یه‌تی کۆمه‌له‌دا له‌سه‌ر پله‌ و ده‌سه‌لات
 ده‌گرا. گێشه‌کێشیکێ تیوری له‌سه‌ر چۆنیه‌تی له‌دایکبونی پارتی پێشروه‌ی چینی
 کریکارانی کوردستان و نازنامه‌ی چینییه‌تی کۆمه‌له‌ و له‌سه‌ر چۆنیه‌تی ئه‌و پارتیه‌ له‌گه‌ڵ
 بزوتنه‌وه‌ی کریکارانی عێراقدا، گروتینی تیکه‌وتبوو ده‌زگای لیکۆئینه‌وه‌ی زانستی کۆمه‌له‌
 له‌ نامیلکه‌یه‌کی چاپکرد به‌ناوی (پارتی پێشروه‌ی چینی کریکارانی کوردستان) که‌ فه‌ریدون
 عبدالقادری ئه‌ندامی ناوه‌ند نوسیبوو، سالار عزیزیش له‌وه‌لامی (تیزه‌کانی ئه‌ودا،
 نامیلکه‌یه‌کی چاپکرد به‌ناوی) چه‌ند سه‌ره‌نجیکێ ره‌خه‌نه‌گرانه‌ ده‌رباره‌ی نامیلکه‌ی پارتی

پێشڕهوی کرێکارانی کوردستان) که شیکیش له ناو شاردا و له رێکخستنهکانی شارهوه
 بۆ بهر پهرجدانهوهی سالار و پشتگیری کردنی فهرمیدون نوسی.

ئهم نامیلکانه له نیو ریزهکانی کۆمهلهدا دوو سهنگههری فکری دژ بهیهکیان هه لکهند، جا
 باسه کردی گروه نه یارهکانی ناو کۆمهلهش بۆ مه بهستی تایبهتی و شه خسی خۆیان
 تیۆریزه ی نا کۆکیهکانیان کردی، ئه مه هه یج له و حه قهقهته ناگۆریت که کادیرانی
 ریزهکانی خواره وه له په یچناو مه سه له یه کی شه ریفدا که بروایان پێی هه بوو مملانیان
 ده کرد، مه سه له ی به ره هق بوونی ئه م یان ئه ولایه نیش، به لای منه وه بایه خیکی ئه وتوی
 نییه و هه موو لایه نه کانیش کۆمه لێک به لگه یان بۆ پاسادانی دید و تیروانینی خۆیان
 هه بووه.

هێزی پشتیوان له نیو عاتیفه و بریاری سیاسیدا !

هێزی پشتیوان نازناوی ئه و هێزه ی یه کیتی نیشتمانی بوو، که له سێته مه بری ۱۹۸۲ دا بۆ
 پشتگیری هێزهکانی حدکا، دژ به هێزهکانی پاسداران و سوپای ئیسلامی ئێران ئاودیوی
 کوردستانی ئێران ببوو، هێزهکانی کۆماری ئیسلامی ئێران، ته نگیان به حدکا و مه کته بی
 سیاسیه که ی هه لچنیبوو. دکتۆر قاسملوی ره حمه تی، هانای بۆ حزبی شیوعی و یه کیتی
 بر دبوو، به پێی نوسه ری په نهجه کان. ... حشع هه یج ئاماده یه کایان پینه دا بوو.

مام جهلال (شه هیدبوونی شۆرشێ کوردستانی عێراق) یش به ده م به ده م بانگه وازه که ی
 حدکاوه چو بوو !.

ئه مه بۆ یه کیتی بریارێکی سیاسی گرنگ و چاره نوس ساز بوو، بریاره که ته نها مام جهلال
 له په لێ یه که مدا خاوه نی بوو، زۆر به ی ئه ندامهکانی سه ر کردایه تی لێ بیئاگا بوون !. ئه م
 بریاره ناراسته، پاشتر کاره ساتی بۆ یه کیتی لێکه وته وه.

شه ره کان چه ند هه فته یه کیان خایاند. هێزهکانی حدکا به هێزهکانی پشتیوانی شه وه
 شه رزه بوون، یه کیتی خۆی له شه رپێکی بیج مانا هاویشته بوو که نه یده زانی چۆن چۆنی
 پاشه کشه ی لیبکات، من ئه وسات له خری نیوزه نگ بووم، له نزیکه وه ئاگاداری وردینه ی
 روداوه کان بووم و سه ردانێکی بنکهکانی پشته وه ی شه ره که شم کرد. وپرای مو قاو ده مه تیکی
 جه سورانه ی هێزه که ش، هه موو چاوه روانی هاتنی ژهنرال به فرمان ده کرد، تا ئه و بیته و
 سنورێک بۆ پێش ره وی هێزهکانی ئێران دا بنیته !.

هه‌هانا مانه‌وه هات و چياکان شمشيرى سپيان هه‌کيشا و نه‌فسانه‌ى هيزى
 چيوانيش کو‌تايى هات.

له‌وشه‌رانه‌دا (١٧) پيشمه‌رگه‌ى يه‌کيتى کو‌ژران، که يه‌کييان هاورپيه‌کى زي‌ده‌نازى من
 بوو، به‌ناوى (فه‌يسه‌لى مه‌لا على - کاکه شېخ) که فه‌رمانده‌ى يه‌کيک له‌ که‌رته‌کانى هيزى
 هه‌ورامان بوو، نه‌و شه‌ره نارازيه‌کى فراوانى له‌ نيو هيزه‌کانى يه‌کيتيدا دروستکرد.
 نارازيه‌کەش به‌ته‌نيا هه‌ر لای نه‌و نارازايپانه‌ش نه‌بوو (که‌پاشتر - ئاش - يان دروستکرد ل
 ٢٦٦) بگره له‌ناو خودى نه‌و مه‌فرزه و که‌رتانه‌شدا که له‌شه‌ره‌که‌دا به‌شدار بوون، وجودى
 هه‌بوو، نه‌و مه‌سئولانه‌ش که‌م نه‌بوون که له‌باره‌کانى شه‌روه، نامه‌ى نارەزای و بيزاريان
 بو سهرکردايه‌تى دنوسى، نه‌گه‌ر خوینەر بو کتیبى په‌نجه‌کان. .. بگه‌رپته‌وه و چاويک
 به‌لاپه‌ره‌ى ٢٦٧ دا بخشيني‌ت هه‌موو نه‌و پاساوانه‌ى که نوسه‌ر بو عاتيفه‌کردنى برياره
 ناراسته‌که‌ى خو‌يان هيناونى، هه‌ره‌مان نه‌و ليکدانه‌وه و بو‌چونه سياسيانه‌ى ئيمه‌ن که
 نه‌وسات باسماں لي‌وه ده‌کردن و له‌ناو ريزى پيشمه‌رگه‌دا مونا‌قه‌شه‌مان ده‌کردن. ئيمه پيمان
 وابوو که شه‌ريکى بى ناکام و خو‌ ترپنه و کاسه‌که‌ش هه‌رچيه‌کى ديکه‌ى جگه له‌مه‌سه‌له‌ى
 هاوکارىکردنى (حدکا)ى تيدا ييت نه‌نجام هه‌ر له‌سه‌ى يه‌کيتيدا ده‌شکيت به‌شيك
 له‌سه‌رکردايه‌تى يه‌کيتى، نه‌م هه‌لوپسته‌ى ئيمه‌يان به‌ (دروستکردنى گومان له‌سه‌ر
 سه‌رکردايه‌تى يه‌کيتى و ساردکردنه‌وه‌ى پيشمه‌رگه‌. ل ٢٦٦) له‌ قه‌لم دهدا. ئيستا‌که
 پاشى پازده سالان نوسه‌ر مل به‌راستيه‌کان ده‌دات و به‌شيك له‌ گونا‌ه‌ى نه‌و برياره
 نادروسته ئوبالى ده‌گري‌ت !

گومان له هه‌لوپسته و عاتيفه‌ى بريار !

نه‌م هه‌لوپسته سه‌رشه‌چتانه‌ى يه‌کيتى نيشتمانى نه‌گه‌ر چهند ره‌گه‌زيكى عاتيفه‌شى تيدا
 بووبيت، نه‌وا روواله‌تيكى نه‌ته‌وه‌يى و نيشتمان په‌روه‌ريشى پيوه بوو. سه‌رجه‌م پرۆسه‌که
 له‌ پراکتیکدا ته‌ميكى خه‌ستى گومانى تيوه ئالابوو:

- له‌گه‌رمه‌ى شه‌رى نيچوان عيراق و ئيراندا، يه‌کيتى نزيکه‌ى نيوه‌ى هيزه‌کانى خو‌ى
 له‌ کوردستانى عيراق کيشاپه‌وه و خه‌ستيه‌ گه‌روى شه‌ريکه‌وه که هه‌چ مه‌نتقبيكى سياسى
 تيدا نه‌بوو.

حەدەکا پەيوەندىيەكى پتەوى لەگەڵ رژىمى عىراقدا هەبوو، حەدەکا چەك و
 مەسەلەى و بېيوستىيەگانى لۆجىستىكى شەرەكەى لە عىچراقەوہ بۆ دەهات و نەركى
 سەرەكەش لەگەڵ يەكچىتيدا بىراہەش بوو !.

- د. قاسملۆ، لەمەسەلەى موفاوہزاتى ناو يەكىتى و موخابەرەتى عىراقى بۆ
 مەسەلەى گەتوگۆ و دانوستاند يەكترىان دىتبوو، (بروانە پەنجەگان. .. ل ٢٦٩ و بەندەش
 لەنزىكەوہ ئاگادارى هەوڵ و هاتوچۆكان بوو).

ديارە گومانى من نە ئەوسا و نە ئىستاش، بەو ئاراستەيە نىيە كە يەكىتى ئەو شەرەنەى
 لەبەر خاترى بەعس كەردبىت. يەكىتى بە مەشى خويناوى دەرگای داخراوى موفاوہزاتى
 دەگوتە و بەدووى دەرەيەكدا دەگەرە هەتا دەرەيەكى لىبەرىتەوہ و دەستى
 دەمشكاندن (جود) ناوہلەا بىت !.

ئازاوى نىوان ئەدىبان !

سەرئەپاى كىتەبى (پەنجەگان. ..) وەك لەناوہكەى را ديارە، تايبەتە بە هەرا و ئازاوى
 سياسى چەكدارى و لىكەهەلپەيكانەوہى ئەلەقەگانى زەبر خويناوشتن و يەكتر شكاندن هەيزە
 چەكدارە سياسىيەگان نوسەرەنى كورد چ لەشار و چ لەشاخ، ئەگەرچى بە گەشى ئىلتزاميان
 بەمەسەلەى خەباتى مىللەتەكەيانەوہ هەبوو و بەرەم و داھىنەگانىان هەلەدانىك بوو بۆ
 بەرجەستەكردنى ئەو هەلومەرجە سەخت و دژوارانەى كە ئىنسانى كوردى چ وەكو تاك چ
 وەكو كۆمەلە تىچكەوتبوو و لەبار و دۆخى خويناوى يەكتر كوشتنى حزبە چەكدارەگان
 بىزار و بى هەوا بوون ديسانىش كەم تازۆر كەوتبوونە ژىر كارتىكردنى هەولەى چا و راوى
 حزبەگان. هەيزەگانى شاخ كە لەهەولەى پۆلەينكردنى ئەدىبان و دەستەمۆكردنىاندا بوون و
 ئەوان نەك هەر خوازىارى ئەدەبىيى سياسى مولتەزىم بوون بگرە كاريان بۆ بەوجود
 هەيانى ئەدىبىيى حزبى وەها دەكرد كە ريزەكان زياتر ريز بەندى بكات و ئەدەبى
 كوردىش بىتە ئاوينەى درزتىكەوتوو و واقىعە سياسىيەكە. هەر حزبەى دەپويست نوسەر
 و شاعىرى خۆى هەبىت و تا سەرەوہى و سەرەكەوتنەگانى بنوسىتەوہ و نەمرى شەھىدەگانى
 نەمتر بەكات، دەقە ئەدىبىيەگانىش بەژەهرى ئايدۆلۆژيا چەھراوى بكات. يەكىتى نو
 سەرەنى لە شاخ لەدايك بوو. هەرگىز نەيتوانى بىتە ساباتى كۆبونەوہى قەلەم و بەھرە
 جياوازيەيەگان و بەناشكرەش پەيوەندى حزب و سەرەكەى حزبەگانى لەسەر هەلەنشتبوو،

خویناوی سیاسه‌تی حزبه نه‌یاره‌کان، جه‌سته‌ی نوسه‌رانی شاریشی ئازنکرد، کیشه‌ی نه‌یوانیانان قوئتر کرده‌وه، گومان و درپدۆنگی له‌ نیوانیاناندا دروست کرد و چه‌ندین چاوی له‌نیوانیاناندا چاند، نوسه‌ر بی‌قولبونه‌وه له‌ ماک و هوکار و چۆنیه‌تی شکلگرتنی کیشه‌کان ته‌نها له‌ ده‌روازه‌ی ته‌سکی هکر و سیاسه‌تی یه‌کی‌تییه‌وه له‌ گرفتی ئه‌دیبان‌ی کوردی له‌و سه‌ر و به‌نده‌دا روانیوه و بی‌ئهو‌دی حسابیک بۆ ئه‌وه بکات که ئه‌وان خو‌یان(واتا نوسه‌ر و حزبه‌که‌ی) به‌ده‌ست له‌ پشت دانی ئه‌م نو سه‌ر و دهنه دانی ئه‌وی تر، غه‌زهب لیگرتنی ئه‌وانی تر تاوان له‌ ئه‌ستۆ بارکردنیان چرۆلئیکیان له‌و په‌رته‌وازمیه‌ی له‌ت و په‌تکردنه‌ی ئه‌دیبانان گیراوه.

نوسه‌ر له‌ کتیبی ئازاوه‌ی زه‌بر و خویندا، ته‌نیا باس له‌ ئازاوه‌ی نیوان ئه‌دیبان ده‌کات(به‌عس و حشع)ی وه‌کو دوو ئه‌سکو‌یی نیو مه‌نجه‌لی ئازاوه‌که، ده‌ست‌نیشانکردووه، تۆری نوسه‌ر له‌نیو ئاوی لیلی ئازاوه‌که‌دا دوو ماسییه، نوسه‌ری راوکردووه ؛ دوو نمونه‌ی له‌(دیدى نوسه‌ره‌وه)باش و خرابی دژ به‌یه‌ک .. شیرکو بی‌که‌س و حه‌مه سه‌عید هه‌سه‌ن، حه‌مه سه‌عیدی له‌ قولایی(کیشه‌)که‌دا پێوه‌کردووه و(شیرکو‌ش)له‌که‌ناری سه‌وزدا پۆشراوی پاش کشانه‌وه‌ی شه‌پۆلی ئازاوه‌که روواندووه.

له‌ هیج شوینیکی نوسراوی کتیبه‌که‌ی نوسه‌ردا، باسیک له‌ هه‌لوومان‌دو‌بوونی کۆمه‌لیک نوسه‌رنییه که نه‌ک هه‌ر وه‌ک نوسه‌ر و شاعیر بگره هه‌ندیک جاریش وه‌کو کادری راگه‌یانندی کۆمه‌له و یه‌کی‌تی نیشتمانی کوردستان، له‌ ئیستگه و ده‌زگا‌کانی راگه‌یانندا کاریان ده‌کرد و جی په‌نجه‌یان دیار بوو.

نوسه‌ر که‌پیی خۆشه‌(له‌ خانه‌ی نه‌هلی فه‌له‌مدا حساب بکری‌ت)، ده‌بوو سه‌ره‌پیش با ئاوریکی له‌و نوسه‌رانه‌ دا‌بایه‌وه که له‌سه‌رما و شه‌خته به‌ندانی کو‌یستانی کوردستاندا و له‌به‌ر تیشکی هه‌له‌ره‌زینی قوتیله‌دا رۆمان وشعر چیرۆک و وتاری ئه‌ده‌بییان ده‌نوسی و وه‌رده‌گیرا !.

نوسه‌ر له‌شوینیکدا و بی‌هیج مونا‌سه‌به‌یه‌ک نوسیویه‌تی: (له‌ئه‌ده‌بی کۆنی عه‌ره‌بی و فارسیدا له‌ ستایشی هه‌ندی له‌ کاربه‌ده‌سته‌کاندا نوسیویانه‌ صاحیب السیف و القلم، من کاتمه‌م به‌م ستایشه‌ ده‌هات.. په‌نجه‌کان ل ۲۹۰).

نوسەر پاش ئەم پەرەگرافە یەكسەر دیتەسەر شەرەسەختەکانی نیوان یەکیتی و (جود) و بەمەهدەیی دووی زەمان و تاقە رزگار کەری یەکیتی و کێشە داپاچینی جەستە ی بزیوی چوار برا دل بەردەکە لە قەلەم داوہ !.

ئەو پەرەگرافە ی سەرۆه نەك هەر گائتە پێهاتنی نوسەر بەنازناوی (خاوەنی شیر و قەلەم) دەرنابری بگرە شانازی پێوہ کردنیشی لێدەتکیت، دەنا پێویستی بەنوسین دەکرد. ئەوہی لە دنیا ی نوسیندا بزی وە بەقوڵی عاشقی نوسین بیت و لە رەهەندە ئینسانییەکانی پڕۆسە ی نوسین و داھیناندا بتویتەوہ تەنانەت لە نوسینی چیرۆکیکدا وەلەزەمەنی خوێماندنی پالەوانەکانیاندا بۆ بەوشە نەخشانندی و پێنە ی دوو کەلەبابی پۆپنە خویناوی بەشەرھاتووش تەوژمی ژان بەھەموو دەمارەکانیاندا پۆ دەچوون، چ جاری کەسیک بۆخۆی ئینسانەکان بەشەر بدات فەرمانی ئیعدامکردنیاں دەریکات، شاھیدی زیندووی مەرگەساتیاں بیت و خۆشی وەکو عیسا ی کوری مەریەم نیشان بدات. زۆر ئەستەمە مروؤف بتوانی دوو خەسلەتی دژ بەیەگوہ دوو پیشە ی یەکتەر نەفی کەر لە خویندا کۆ بکاتەوہ، زۆر مەحالە لەبەك کاتدا ھەم نوسەر بیت و ھەم شمشیر بەدەست، ھەم مروؤف ویست بیت و ھەم دژە مروؤف.

شەر و شعر !

نوسەر لە باسی مەلئەندی یەکی یەکی نیشتمانی کوردستان و بازنە ی گەر گرتووی شەری ئیران عیراقدا پینج دیر شعری لە زمانی (بەھادینەوہ) کەبەسەر بەکری حاجی سەفەردا ھەلئیداوو نوسیویە شەرەکەش ئەمەیە:

(ئە ی ھاوڕیایان من رەنجدەرم

من..... م

جاش و عەسکەر ھاتە سەرم) (راستییەکە ی: جاش و پاسدار ھاتنە سەرم - پ -).

مەلئەندی یەك بۆکوئ بەرم !)

بەکری حاجی سەفەر پیاویکی بەتەمەنی تیکۆشەریکی جوامیر و دیرینی ناو یەکیتی نیشتمانی کوردستانە ئەو زۆر جارن ئەندامی سەرکردایەتی کۆمەلە و یەکیتی بوو. ھەر لەسەرھتای دەستپیکردنەوہ ی بزوتنەوہ ی چەکدارییەکەدا لە ناوچەکانی پینجۆین و شاربازیردا دەوری گرنگ و بەرچاوی بۆ ریکخستەکانی یەکیتی ھەبوو، نوسەر وەکو ھیچ ستایش و پیاھەلدانیک ی بە بەکر رەوا نەبینیوہ، ھیچ رۆلێکی پۆزەپیشی ئەو ی باس

ئەم شەرە پر سوکایەتیەشی بۆ میژوو تۆمارکردوو، که دەبیتە شایەتی
 بۆ ناوی و دەستەپارچەیی بەکری حاجی سەفەر، شەرەکه ئەگەرچی شیوەیەکه لە ساتیر،
 بەلاچم بزمار داکوتانیکی بەئازایشە کاتی خۆی بەکر زۆری ئی جازز و قەئس بوو، لە
 درێژی ئو بزوتنەووە چەکدارییەدا، گەئیک پەند و قەسە خۆشی دەم چەکدارە قۆشمەچی
 و نوکتەبازەکان وەسەر زاران کەوتن. هەندیک لەو نوکتە و گەپانە، گێرانەویان کەسیک
 برۆیندار دەکەن، ئەگەر مەبەست رق هەئرزین و شکاننی کەسانی دیکە نەبیت هەقی
 تۆمارکردنیان نییە.

من دەتوانم نمونەى رهوا و نارهواى ئەم جوۆره نوکتانەى تیا تۆمار بکەم:

- جریکیان من و کەمال شاکیر لەگەڵ کۆمەئیک پێشمەرگەدا لەگوندی
 (هاوار) دانشتبوین و سەرگەرمی لێدوان و مشت و مەری سیاسی بوین من و کەمال دوو رای
 جیامان لەسەر یەک مەسەلەى تاییبەت هەبوو، زۆرمان هینا و برد بە ئاکام نەگەشتین،
 ئەوکات موناقدەشە بۆ قەناعەت پێهینان بوو نەک بۆ بیرورا گۆرپنەووە، پاشان کەما وتی: (وا
 پێدەچی رایەکەى هەردوو لامان دروست بێت، غەفور دەرە شیشی رەحمەتى، کە پیاویکی
 حازر بەدەم و قەسە خۆش بوو لەولاو هەئیدایە و گوتی: تەلاقم کەوتبى نایبیت هەردوکتان
 راست بکەن لەو دوانەتان دەبیت یەکیکتان درۆبکەن !.

- نوسەرى پەنجەکان ژنى هینا و خودا کوریکى پى بەخشی، جارێک کۆمەئیک برادر
 لەشوینێک دانیشتبوین و باس هاتە سەر کوری تاینە و برادرێک گوتی داخۆ چی ناویکیان
 ئی ناو؟! دلیرى سەیدمجید لەووەلامدا وتی(نما)وتیان نما مانى چییە؟، ئەویش وتی مانای
 ئەوێ شتێک ئاراستە بکات، وەکو قیبلە نما. .. پاشتریش دەبیتە کورتکراوێ(نەوشیروان
 مستەفا ئەمین). هاوڕێ جەباریش هەئیدایە و وتی: بەخوا جوانە ! نەوشیروان بۆخۆی
 بەتاقى ئەنیاىە وا هەمو کورد بەدەست یەووە زەلالەتیەتى وەى لە خۆى و باوک و باپیری لە
 یەک کەسدا کۆببنەووە !! ئەمە نوکتەیهکی نارهوايە و ئەگەر پەيوەندى بەخودى نوسەرەووە
 نەبوايە، من هەرگیز جورئەتى گێرانەووەیم نەدەکرد. هیچ کەسى تاوانى ئەوێ لە
 ئەستۆدانییە کە کورێ کییە و کام باوک بە وجودی هیناوە، نما کە لە ئەوروپا گەو رە
 دەبیت، هیچ دور نییە ببیتە ئەکتەرێک موزیک زانیک، لیکۆلەرەووەیەک، یاخود زانیایەکی
 بەناوبانگ کورد و خزمەتى گەورە بە میللەتى کوردبکات، و بیزی لەم میژوووە بیزاراوە
 خویناویەى باوکى و سیاسەتمەدارانى دیکەى کورد ببیتەووە !.

کوژرانی جهزای علی کاتب .. دهنکه شقارته که ی له تیف !

جهزای علی کاتب ههروهو کو نوسه ئامازه ی پیکردوو، بههه ل کوژرا ئهوی که (مهلا بهختیار ئینکاری دهکرد داوای گرتنی عوسمانی له ئاوات کردبیت) ههق به ئاواته و مهلا راست ناکات.

ئیمه (سالار، بهکری حاجی سهفه، شیخ علی، حمه ئاوات، من و خه لکی دیکهش) ئهوسات له گوندی (پارهزان) ی شارباژیر دهزیاین و هیج مهسئولیهتیکمان وهرنهگرتبوو. مهلا بهختیار لیپرسراوی مهلبهندی یهک بوو، له ساتی پهیداوونی کیشه و ههرا دا دهاته لمان و مهسه له که ی له گه ل باس دهکردین. ئیواره ی روژیکی ئازار، ئه و هات و بو شه وه که ی قسه و باسمان له سه ر چۆنیه تی چاره سه رکردنی ئه و گرفته کرد له شاره زوور هاتبووه گوژی. حسک له سه ری کدا که پیشتر (له تیفی حه مه ی مه لا سایی) ناگره که ی نابوه وه، چه ند کادر و چه کداریکی په کیتییان به دیل گرتبوو. ئیمه پیشنیازمانکرد هه ولبدریت به ناشتی کیشه که به لادا بخریت، مه لا گو تی: (بواری گه تو گو ی تیدا نه ماوته وه، به لام ده کرایت که بی خوینرشتن (عوسمانی قادر منه وهر) - که لیپرسراوی حسک بوو ده سگیر بکرایت و پاشان له گه ل دیله کانی خو مان ئالشتیان بکه ین. .. من ئه و کاره به (ئاوات و تیبی ۳۳ ی شارباژیر) ده سپیرم !). شه ری گه وهری نیوان په کیتی و جود له نیاری ۹۸۳ دا، که پاشان به شه ری قرناقا و پشتناشان نیوی ده رکرد، بیانوو هه که نه کوژرانی جهزا بوو، نه به دیل گیرانی چه کداره کانی په کیتیش له شاره زوور بیانوو هه که له تیف له بناری ئه و بهری شاره زوور و له گوندی (بیسه ئمین) دا بوو، بویه دهسته وه، که ته قه ی له مفه وه زیکی حسک کردبوو، یه ک دوانیکی لیکوشتبون و بو خوشی ئه نگیورابوو. که له تیف هاته وه پارهزان، پیمان وت: تو ج که تنیکت ناوته وه، ها کا ناگره که هه موو کوردستانی گرتوه !. ئه و له وه لامدا وتی: به نزینه که خو ی هه میسه رژاوه هه رده نکه شقارته په کی ده وی تیبی هاویت. .. منیش نه مکر دایه. که سیکی دیکه ده یکرد له تیف راستی ده گوت ئه وه بیانوو هه کان نه بوون که کانیه به هاره ی خوینه کانیان ته ر ده کرده وه، به لکو هو کاری راسته قینه ی ته قینه وه ی ناکوکیه کان، سرینه وه ی فکر و بون و جهسته ی براکان، له ناخی پر له کینه و تیروانی نی خیله کیانه ی خودی براکاندا بو یه کتری و بو ده سه لات، ره گی داکوتا بوو. من وه کو پیشتریش ئامازه م پیکردوو، کتیبی په نجه کان. .. به گشتی ته رخانه بو ئازاوه ی پر له

کۆشتاری خویناوی نیوان پینج برا بالآ له خوین هه ئیزینراوه که. باسکردن له خوینانی بهریوه چوونی میکانیزی شهپر و ههراکان و ریزکردنی بیانو هۆکاره ساخته و داتاشراوهکان، بیکه لک و ساده دینه بهرچاو، ههروهها بسکردن له کیشی نهربراوهی خویناوی نیوان پینج برا یان راستر وایه بلین، (چوونکه حشع به برای بیلوگی ئهوان نایه ته حساب و له باوکیکی دیکه یه)، که هیج کامیان شه رعیهت به له دایکبوونی یه کتر نادن، یه کدی به زۆلی بیلوگی و سیاسی دهزانن، برۆبیانوو و پاساوی سیاسی هه ئناگریت، ئهوانه یه ک له پشتی یه کتر دهر په ریون و هه رکه سیش بو نهدی کردنه وهی ئهوی دی خو ئقاوه و نهدی کردنه وهش له کۆمه لگای ئیمه دا ز یار له سه ر پانتایی جهسته کاری خو ی دهکات، نه ک له کرۆکی فکر و ئایدۆلۆژیا دا !. نوسه ر، به گشتی کاری له سه ر روواله تی کیشه کان و دیوی دهره وهی روداوه کان کردۆته وه نه ک دیوی ناوه وه میان وه ک ئه وهی له ناو نیشانی بنجینه یی زنجیره کتیبیه کانی دا هاتوو ه.

نوسه ر، گه رچی وه کو فۆتۆگرافیکی کارامه (نه ک وه کو لیکۆله ره وه یه ک)، هه و ئیدا وه تا وه کو وینه ی ئه لقه ی ئه لقه ی زنجیره ی روداوه خویناوییه کان بگریت و له هه و ئه که شیان ویستویه تی په لئه ی ره شی سه رجه می ئه و تاوانانه به تو یلی نه یاره کانی یه کتیبیه وه بنیت و هه میشه ئه وان ی به : ئازا وه گپیر، نا شو ر شگپیر، ناراست و درۆزن و بی کفت، چه کداری، شه ره خۆر و راو و روتکه ر، هیزی خیله کی و بی دیسپلین و بی سه ره و به ر، زالم و هپرش هینه ر، دانا وه. وه تۆمه تی هه لگه رسانی ته نیایه ک شه ریشی له ئه ستۆی یه کیتی نه نا وه !!.

یه کیتی نیشتمانی کوردستان، له سالی ۹۷۵ دا له غیابی پارتی و بارزانی دا بو له نو ی را بنیادنانه وهی سه نگه ره روخواه کانی بزوتنه وهی ئه یلول پرکردنه وهی بو شاییه سیاسییه – چه کدارییه که ی پاش نسکو دروست بوو. یه کیتی له سه ر چه ند کۆله که یه کی فکری – سیاسی له نگه ری گرتبوو له ئایدیا و تیگه یشتنی کۆمه له وه هه ئینجرا بوو.

پارتی پپشروه، به ره ی نیشتمانی، له شکری گه ل، سی ته وه ره بنجینه ییه که ی خه باتی شار و ساخی یه کیتی بوون. به ره ی نیشتمانی به سه ر کردایه تی پارتی خو ی رپه رایه تی بزوتنه وه که بکات و هه موو چینه کانی دیکه (واتا حز به کانی دیکه) له بن هه نگلی خویدا کۆبکاته وه و ئاراسته یان بکات. گرپی گرفته کان لیره دایه. ئه و پپی وایه پپشروه و سه ر کرده یه چونه که:

نوڤنەری کرێکارانە و کرێکارانیش لە ھەموو چینهکانی تر شۆرشگێرتن و رەوای رێبەری بون لای خۆیەتی.

دەست پێشخەری لە ھەستانەوہی بزوتنەوہکەدا کردووہ و ئەوانەہی دواہی ئەو ھاتوون دەبێت لە پاشەوہی ئەودا رێ بکەن !.

پارتی ئەساس و ئیستاشی لەگەڵدایبێت یەکیتی بە خەنیمە دێرینەگەہی خۆی دەزانێ، پارتی نەک ھەر یەکیتی بەسەرکردە و پێشروە قبولنەببوو، بگرە درکی بەوہش گۆرڤوو گە یەکیتی و بەشیکی سەرەکی لە فکر و سیاسەتەکەہی بۆ نەفیکردنەوہی جەستەہی فک رێ و سیاسی ئەو جینگۆرکیی مەلا مستەفا و جەلال تالەباننێ، لە ھەرمی دەسلالێ بزوتنەوہکەدا و گۆرینی ئاوەرۆی رۆباری میژووہ بەرو ھەواریچکێ خالی لە رەمز و سەرورە پارتی و سەرکردەگەہی.

یەکیتی نیشتمانی بەو بۆچونە فکری و جیھانییە توندردەوہی خۆیەوہ، لەگەڵ لەدایک بونیدا تۆوی زەبر و بەتۆبزی سەپاندنی پێشروایەتی خۆی ھەلگرتبوو.

ئێمە ئەگەر سەپیرکی چۆنیەتی ریزبەندی ھاوپەیمانیی سیاسی و جینگۆرکی ھاوپەیمانییەتیەکان بکەین، بەو دەرەنجامەدەگەین کە قاوگی سیاسی یەکیتی زۆر لەو تەسکترە خەسەلتی تاکرەوی و دیکتاتوربانیە مام جەلال نوسەری پەنجەکانیش زۆر لەو بە زەبرتر بوون کە لایەن و حزبەکانی دیکە لە خۆیان بگرن و لەگەڵیاندا بسازن.

لەسالی (١٩٧٦) ھوہ ھەتاوہکو سالی ١٩٧٩، حسک و پاسوک و پاشتریش تا سالی ١٩٨٢ حشعیش زیاتر لەتەوہری سیاسەتی یەکیتی نزیك بوون و پارتی تارادەبەک وەلا کەوتبوو، سەرھتا حسک دەرپەرینرا و پاشان پاسوکیش سەنگەری گۆری و دواتریش حشع بەندی دوو بەرھەمی پساند و لەبەرە (جود) دا خۆی گرتەوہ و یەکیتی تاک وەستاہوہ !. یەکیتی بەدرزایی ئەو سالانە، تاک تاک و بەگۆمەل شەری ھەموویانی دەکرد یان ھەموویان شەری یەکیتییان دەکرد !. خۆ بە پێشروەزانیی یەکیتی جەھوی پێشروایەتی وەرگرتەوہ و لەبەری ئەو بێتە رێبەری شۆرش و میلەت بووہ رێبەری شەری کورد کوشتن !.

تێروانیی ھەلە یەکیتی بۆ سەرکردایەتی شۆرشێ ئەیلول و شەخسی مەلا مستەفا، ئەنجامەکەہی بەزەرەری یەکیتی و بزوتنەوہکە و بە قازانجی یەکیتی شکایەوہ.

پشتینی گەمەہی موفاوہزات لە پشتی ئەندامانی کۆمەلە دەپینچیت

یەکێتی نیشتمانی کوردستان له ساڵی ١٩٨٢ دا، خزینرا بووه کهنده لانیکی سیاسی و کردنی هه لکردبوو، ئێران له ههر ناوچه یهکی ژێر دهستی په کیتیدا پێشروهی کردبا، دهبو هیزهکانی په کیتی رووه و ناوهوه پاشهکشه بکهن، ئه مهش وایکرد په کیتی شوین و باره گاکانی خوێ له دهست بدات شه رهکانی نیوان جود و په کیتی نه گهرچی به قازانجی ئه مهی دوایان به لادا کهوت، به لأم ئه وه دواین شهر و مهترسییه کان نه بوو، گرفته گکانی نیوان په کیتی تا دههاتن خهست و ئالۆزتر ده بوون، په کیتی بو پشودان و خو ریکه خسته وه و خو پاکز کردنه وه، جگه له ده رگای موفاوه زات ده رگایه کی دیکه ی بوخوێ نه هیشته بووه.

موفاوه زات له گهرمه ی جهنگی عێراق - ئێراندا پراکتیزه کرا و به ههر ئه نجامیکی پژه تیف گه یشتبا، له سه ر ئاستی کوردستاندا به قازانجی به عس ته واو ده بوو، ئه وسا په کیتی بو پاراستنی ده سته که وته گکانی موفاوه زات ده بو ئاستی پیکدا؛ ادانی هیزه گکانی خوێ هه م له گه ل ئێران و هه م له گه ل جوددا به رپته سه ری. له نیو ریزه گکانی کۆمه له دا که م نه بوون ئه وانه ی دژزی موفاوه زات بوون، لایان وا بوو که هه لبژاردنی ئاشتی له گه ل جود و ئێراندا ئابرو مه ندانه تره تا له گه ل به عس !.

نوسه ر، ئه نجامدانی موفاوه زاتی له ئه ستۆی به شدارانی کۆنفرانسه ناوچه ییه گکانی خو ئاماده کردن بو کۆنفره نسی سیی کۆمه له ناوه و چواره م برگه ی ئه رکه گکانی کۆنفرانسه ناوچه ییه گکانی ئاوا دیاری کردوه:

((٤- وه رگرتنی بیر و رای ئه ندیمان له سه ر گه توه گو ل له گه ل به عس ئاخو زو راپه تی له گه ل گه توه گو یه یان دژی گه توه گو یه ؟

ده سته ی سه ره رشتی هه رسیکیان وتیان: هه یج که س پێی وانیه به عس خواسته گکانی کورد ده سه لینی، به لأم هه موو ئه ندیمان - جگه له ژماره یه کی زو ر که م به په نجه ی ده ست ده ژمیردری گه توه گو یان پێباشه. ... (٢٤ - ٢٥) من قسه م له سه ر ئه وه نییه که داخو زو رینه ی ئه ندیمان یان که مینه ی ئه ندیمان گه توه گو یان پێ باش بویت یان خراب، ئه وه ی به لای منه وه سه یر و نامۆ و نه بیستراه، ئه وه یه که مه سه له ی گه توه گو یه کی که له با به ته گکانی کۆنفره نسه ناوچه ییه گکان بویت و له ویدا قسه و باسی له سه ر کرابیت و رای ئه ندیمان له سه ر وه رگیرا بیت !.

ئەتى مەسەلەى كۆنفرانسە ناوچەيىكان ھاتە پېشى، نامەيەكم لە جەمال تاهىرى
 دوانبوو، ئەو داواى كردبوو ئىمە و ئەو ھاورپىيانەى لە دەورمانن بەشدارى لە كۆنفرانسەكەدا
 بكەين، يەكئىك لەو كەرتە رىكخستانەى كۆمەلە لەناوچەكەدا بۆ ئەو مەبەستە ھەلبژىرىن.
 من ئەو سات ھەموو لىپرسراويەتتییەكى كۆمەلەم لەسەرشانى خۆم داگرتبوو، لە
 گوندى (پارەزان) لەگەل چەند پېشمەرگەيەكەدا بارەگايەكى چكۆلەم دانابوو، كەرتەكانى
 رىكخستنى ھەلبجە، پىنجوین، شاربازىر، لەمانگى تەموز – ئاب دا كۆنفرەنسەكانى خۆيان
 بەست من لەگەل كەرتى ھەلبجەدا بەشدارىم كرد، بەو پىيەى كەمن كەرتەكەم
 دامەزراندبوو، تا سالى پىشتىرش لىپرسراوى بووم، لە كۆنفرانسەكەدا من بابەتتییكى فەكرى
 دژم بەناوى (مەسەلەى كورد لەنيوان واقع و خەيالىدا) خويىندەووە كە بوو مایەى
 موناخەشەيەكى چروپىرى فەكرى من لەويادا دەمويست جەواب بەو واترانە بدەمەووە كە
 نوسەرى پەنجەكان و فەرەيدون عبد القادر ، لەسەروبەندى ھەلای ھىزى پشتيواندا
 نويسبويانن و لە راديوۆى يەكئيتتییەووە بلاودەكرانەووە و باسيان لە يەكبوونى مەسەلەى كورد
 دەگرد ئەوسا و ئىستاش بروام وايە ئەوان لە ھەموو سەرگردەيەكى عىاقي، عىراقى ترن و
 بە پراكتىكىش ئەوھيان سەلماندووە، كەچى بەدەيان كادر و ئەندامى كۆمەلەيان بە تۆمەتى
 عىاقچىچتى شاخ بەدەرگرد !. لە كۆنفرانسى ئەو سى كەرتەدا كەمن لە نزىكەووە ئاگادارىيان
 بووم باسى ھەموو شتئىك كرابىت باسى موفاوھزات لە ئارادا نەبوو، . من كە ئەو برگەيەى
 سەرھوم خويىندەووە لە يادەوھريەكانى خۆم كەوتەم گومانەووە، ناچار پەيوەندىم بەچەند
 كەسئىكەووە كرد، كەشاھىدى زىندون و بەشدارى ئەو كۆنفرانسە بوون، ھىچ كەس لەوانە
 راستى ئەو مەسەلەيەياند نەسەلماند، كۆنفرانسى كەرتى قەلادزى بۆمانگى تشرىنى يەكەم
 يان دووھم دواكەوتبوو، ئەوسات كەرمەى دەنگى موفاوھزات بوو، ئەو مەسەلەيە لەويادا
 باسكرابوو، موفاوھزات بەپىتى خۆى ھاتبوھ ناو باسەكانى كرنفرانسى ئەو كەرتەووە، نەك
 بەندىكى تايبەت بووى لە بەندەكانى كۆنفرانس ! خويچنەر ساتى بۆچونىكى ئاوا ئاوە
 ژۆدەخوئىتتییەووە، ناچارە لە ھەموو بۆچون و گىرانەوھەكانى ترى نوسەر، لەسەر ئەو مەسەلە
 جياوازەنى باسى لىوھەردوون، بكەوئتە گومانەووە و بەو قەناعەتە بگات كە راستىيەكانى
 بە كۆلى كەرى شەل دەگەرىن.

تیرۆری سیاسی

پاشی ههرهس بوو، له مهیداندا یهکیتی له چاو هیزهکانی تردا بهشی شیرى بهرهکهویت، ئەم بابەتە نهیتوانیوه دهرکهی کتیبهکهی نوسهرى پهنهگان بکاتهوه و شوینیکی تیدا بگریت.

ئهگهر ئیعدام کردنی سههرکردهکانی یهکیتی پاشی شکستی ههکاری به تیرۆری یاسایی دابنریت(که دا نانریت و ئەوه دهچیته خانەى پۆخلى دیل کوشتنهوه) ئەوا شهرهفی داهینانی دیل کوشتن به(ق.م) دهبیریت، که پاشان یهکیتی ئەو شهرهفی لیوهرگرتهوه و داهینانی نوپی تریشى خسته پال ئەهویش تیرۆرکردنی نهیارانی سیاسی خۆی بوو له شارهکاندا !.

سالی ۱۹۸۳ بۆ خهڵکی کود و هیزه چهکارهکانی سالیکی شوم و پر نهگهتی بوو، شهرة خویناوییهکان به ترۆپکی خۆیان گهشتن، سیاسهتی بهر و بالکردن دادی هیچ لایهکی نهدا چهکوشی تۆله بۆ پانکردنهوهی سههرهکان بهرزکرایهوه، رهنکه لهمیژووی کوردکوشتندا هیچ سالیك بهقهده ئەو سائههیچزه کوردییهکان بهخوینی یهکتر تینو نهبویتن و خوینی یهکتریان نهشرستبى !.

له نیوهی دووهمی شهستهکاندا له گهرمهى شهرى جهلالی و مهلایدا ، ئەوه مهلاویهکان بون که لهشارهکاندا کهسانی سهربه جهلالییهکانیان تیرۆردهکرد، بهوپییهی کهبنکه سههرهکیهکانی جموجولی جهلالییهکان له شارهکاندا بوون، له سالی ۱۹۸۳ دا ههردوو لایهن، واتا: ههم یهکیتی و ههم پارتیش له شاخ بوون و لایهنگرهکانیان له شاردا بوون، تیرۆرکردنی کۆمهڵیک کۆنه کادری پارتی له لایهن مهفرزهى تایبهتی تیرۆری یهکیتییهوه لهشاری سلیمانیدا. ئەوهمان پیدهلی که یهکیتی:

- ههمیشه پیی وابوو که نهیاره سیاسیهکانی خۆی له ریچگای پاکتاوکردنی جهستهوه لهناو دهبات.

- یهکیتی له تیرۆردا دوربینه و ئەوساتیش حسابی بۆ دواۆرزی مملانیکهی شاخ دهکرد دهیویست ئەو وزانهی نهیارهکهی لهناو ببات که دهشی له دواوژدا و لهههلهومهرجی دیکهدا، ببنه داینه مۆی ههلسورانی هیزی سیاسی و چهکداری دژ بهخۆی له شارهکاندا.

چاره‌نوسی وریا گوتی (ئەو خیانه‌تی کردووە !.. ئەو نەینییەکانی کۆمەڵە‌ی بە
 کانی ئی‌مە وتوو، ئەگەر زیندوش بێتەووە سەدجاری تری دەتۆپینمەووە !).

ئیمە لامان وابوو کە وریا هیچ خیانه‌تییکی نەکردبوو، هیچ نەینییەکی بە هیچ کەس و
 لایەنێک نەدا بوو، ئەگەریش هەڵە‌یەکی کردبێت (کە نەپکردبوو) ئەوا دەبوو وەکو
 ئەندامییکی کۆمە‌ڵە دادگایەکی حز بی بو دانرابا و بە‌ناشکرا لیپرسینەووی لەگە‌ڵکرا،
 سزایەکی ره‌وای وەرگرتبا نەک بە‌نەینیی تیرۆربکری‌ت و جەستە‌ی پارچە پارچە کراوی لە
 بن بە‌رددا بشارنەووە !.

دەبو نوسەری پەنجەکان لە ناستی بە‌ناهەق شکاندنی پەنجە بێت‌وانەکانی شارد، کەمێ
 وێژدانی بکرایەتەووە و بە چەند دێرێک ئەوانیشی بە‌سەرکردباو.

دیلە دیکۆژەکان !

جەنگ وەک دە‌لێن عەزایەکی برسی یە و خەریکی تیر بوونی نی یە جەنگ ئەو ئامیرە
 بێ دڵ و می‌شکە‌یە کە سۆز و بە‌زە‌یی لە کرینی ناخی دا سەوز نابن و کوێلانە هەموو
 شتەکان دە‌هاریت و هە‌لی دە‌لوشیت جەنگ، جەنگاوە‌ره‌کان ون دە‌کات مرۆفە‌کان دە‌کاتە
 درندە و منالە‌کان دە‌فرینیت و ژنە شو‌خە‌کان ره‌شپۆش دە‌کات و لە باخچە‌ی مائە‌کانمان دا
 گولی ره‌شی ره‌ق و تۆلە دە‌چینیت. جەنگ، کە می‌ژوو‌یەکی دیرینی هە‌یە لە‌دیر زە‌مانەووە
 هە‌و‌لی ئەووە دراوہ کە سنورێک بو ت‌وانە‌کان دا‌بندری‌ت و کەمێک سەرو سیمای رتوش
 بکری‌ت، ریکخراوہ نیو دە‌و‌لە‌تیەکانی پاراستنی مافی مرۆف کۆمە‌لێک یاسا و ریسایان بو
 لایەنە لە گژ یەک راچوہ‌کانی جەنگ داناوہ و واداریان بە جیبە‌جی کردیان - کردوون.

تە‌نیا پرانسیپییکی لە‌سەر ئەو لایەنە شەر کە‌رانە‌ی کە حالە‌تی (دیفاکتۆ) تۆیان هە‌یە
 پێویستە ئیلتیزامیان پێوہ بکری‌ت مە‌سە‌لە‌ی پاراستنی مافە‌کانی دیل و بریندارە‌کانی شەرە.
 بە‌دریژای ئەو سالانە‌ی شەری نیوان کورد و دە‌و‌لە‌تە‌ داگیرکەرە‌کانی کوردستان کە‌متر
 وابووہ کە‌متر وابووہ کە دە‌و‌لە‌تە‌کان وێ‌رای ئەو‌هش کە راستەو خو لە‌بە‌ردەم جیبە‌ جی
 کردنی ئەو یاسا و پرانسیپانە‌دا لیپرسراو بوون و ئیمزایان کردوون لە‌شە‌ری کورد قراندا
 ره‌چاوایان کردبن بە‌پێچە‌وانە‌ی دە‌و‌لە‌تە‌ داگیر کەرە‌کانەووە حزبە کوردیە‌کان بە گشتی مل
 کە‌چی ئەو پرنسیپانە بوون و کە‌متر سەر باز و جاشە بە‌دیل گیراوە‌کانی دە‌و‌لە‌تیان ئازار
 داوہ یان عیدامیان کردوون، زۆرجاران ئەو دیلانە بە‌زیادەووە حورمە‌تیان لیگیراوە و پاشان

بەرامبەرێك یان بە چەردەیهك پاره ئازاد كراون دیلی دوژمن كوشتن تەنھا لەم
 ھایدا وەلە ھاڵەتی تێكشكان و ھەرەرسی ھیزە كوردییەكاندا لێرە و لەوئ بەدیار
 كەوت دەنا پێشتر وجودی نەبوو.

حزبە كوردییەكان چەندە بە رامبەر بە دیلە دوژمنەكان دلتەرم و میھرەبان بونە، سەد
 ئەوئەندە بەرامبەر دیلە نەیارەكانی خۆیان دلتەرق و بئ بەزەیی بونە، ئەگەر تەمەنی شەری
 كورد كوشتن لە میژووی ھاوچەرماندا وا خەریكە بۆ سی و سئ سائە دەچیت، بەلام ئەم
 دیاردە دزیو شەرمەینەرە، لە پاش نەسكۆی ئەیلولەو بەرەوی پەیداكرد.

كورد وەكو تاك لەناخی خۆیدا، وەكو خیزان لەمائی خۆیدا، وەكو میلەت لە میژووی
 خۆیدا دیلیکی ونە، و نیکی بئ شوین پئ، و نیك لە تونیلی میژوودا، گیرخواردوو !. كورد
 كەنەیتوانیوە لەرپرەوی پێچاوپێچی میژوودا خۆی بچەقینئ وەك یەكەیهکی یەكگرتوو
 بەزەبر بوونی خۆی لە ئاست ئەوی تردا بسەپینئ ئەوا ھەر پارچە و خالیکی لە
 جوارچێوەی خودیکی شیواو و خۆنەگرتودا بۆ بلندکردنەوہی بونی خۆی ، لەئاستی ئەوی
 تردا(كەھەر خودی خۆیەتی)چەند بلئیی بەزەبر و دپندەیه، ھەر دەلئچی ھەست
 بەكەمایەتی كردنی خۆی لە ئاست ئەوانی تردا بە دیواری خوینی خۆی پریكاتەوہ.

نوسەری پەنجەكان لێرە و لەوئ بۆ داكۆكیكرد لە خودی خۆی وەك حزبەكە ی با سی
 دیاردە ی كوشتنی كردووہ وە ھەولئداوہ تەواوی ئەو تاوان و تۆمەتانە ی لە گەردنی
 میژوویاندا ھەلئاسراون پوچەلئكاتەوہ ئەو نەھاتووہ حەقیقەتی دیاردەكە بخوینئیتەوہ وە
 توئزینەوہ ی لەسەر بكات، بەلكو حەقیقەتەكانی بە خەسلەتی عەشارییەتی و خیلکایەتی
 پاساوداوە و عەقڵیەتی سیاسی توندروانە ی خۆیانی لئ ھەلئواردووہ.

ئیمە ئەو سالانەش پیمان وابوو كە یەكئیتی ھەرگیز ئەو رێچكەبە ی ئەوان ناگرئتە بەرو
 پرؤسە ی دیل كوشتن قولناكاتەوہ یەكئیتی تا ئەوكاتە ی ھیزەمانی كەم و پوخت و
 بەدبەسپلین بوون و بیر و ئاكار ی جەلالیەتی تئدا زەق و بالادەست نەبوون بەرفتاری تۆلە و
 دیل كوشتنی پەیرەو نەدەكرد.

- یەكەم كەسئك كە لەسەر نەكوشتنی دیلیکی ق.م لئپرسینەوہ ی لەگەل كردم،
 خودی نوسەری پەنجەكان بوو !!. من كە ئەو كارەم نەكردبوو، ئەو پئیی وابوو ترسنۆكەم !!.
 من ئئستاش پەشیمان نیم. من ترسەنۆكیم لە دیل كوژی پئ سەربەرز ی ترە.

یەكەم جار كه له نزیكهوه دیل كوشتنم له ناو هیزهكانی یهكیتی دا بیینی پایزی
 ٢٠١٠ شارهێکی خویناوی نیوان هیزهكانی(جود)و یهكیتی، له شارباژێر دا رووی دا. ئهوه
 شهر یهكهمین گۆرانی نوێ بوو له شهرى كورد كوشتن دا و نوسهر هیج ئامازهیهكى بو
 نهكردوو له ماوهی دوو رۆژاندا زیاتر له چل و پینچ چهكدارى جود كوژران و ژمارهیهکیان
 ئی بهدیال گهرا. له مزگهوتی گوندی(رهزله)دا دیلهكان دانیشرابوون. چهكدارێکی هیزی
 گهرمیانی یهكیتی كه براهیهکی له شهرهكهدا كوژرابوو ، به بهرچاوی ههموو لایهكهوه،
 كوێچكهى دوو دیلی گرت و له پهناوی دیوارهكهدا گوله بارانی كردن. یهكێك له دیلهكان له
 گیرفانی دا كارتی سهندیكای پزیشکی ههلهگرتبوو. ئهوه تهنیا وهك كوردێك له دۆزهخی
 شهرى ئیران / عێراق ههلهتاتوو، كه چی بلیسهی ئاگری شهرى نیوان دیلهكان، كردی به
 زوخال.

- دوو مانگ پاشی ئهوه شهره، مام ئاراس و چهند چهكدارێکی حسك له شههرێك دا له
 شارهزور بهدیال گهرا، بهكوپونهوهیهکی سی دهقیقهیی سی ئیپرسراو، دهستریژێكیم بیست
 و ئیتر مام ئاراس و دیلهكانی هاوڕی یم نهبیینی یهوه !!.

- نوسهر نكوئی لهوه دهكات كه له شهرى(پشت ئاشان)دا هیج دیلیك كوژرابییت،
 كه چی ههم خودی چهك دارهكانی یهكیتی و ههم ئهوه ئافرهتانی(حشع)كه ئیستا ماون و
 ههندیکیان له ههندهران دهژین، شایدی زیندووی گولهباران كردنی كۆمهلیك چهك دارى
 بهدیال گهراوی(جود)ن و فهرمایشتی پرمانای(باپهڕیزمان پاكر بییت !!)لهو رۆژگارهدا له دایك
 بوو.

- عهبدالله سوور، جوتیارێکی ئازا و فهرماندیهکی لیهاوتووی حسك بوو ئهوه جگه
 لهوهی وهكو ئهندامی حزبهكهى نهیارێکی سهر سهختی یهكیتی بوو، دووژمنی ئهوه
 ئاغایانهی ناوچهكەش بوو كه چهك دارى یهكیتی بون و یهكیتی له كیشهی نیوان جوتیار و
 ئاغا كاندا پشتی دهگرتن. له نیبو هیزه چهكدارهكاندا وایاو بوو كه نوسهری پهنجهكان. ..
 بهدهستی خوێ یا فهرمانی خوێ عبدالله سووری به دیلی ئعدام كردبییت. نوسهر هوئی
 فهراهادی كیشهوه تا یهقینی ئهوه تاوانه بكاته گومان و گومانیش لهژیری مزی تۆله
 سهندنهوهی خێلهگی دا ون بكات !.

- نوسهر له دوادیرهكانی گهراوهوهی چیرۆكهكهدا دهكوپته غهفلهتهوه و دهلی: (له
 ناخی دلهوه پیم ناخۆش بوو بكوژری، بهلام چۆن بۆ رزگار كردنی ژیانی مرۆفیک له مردن

ههیه دوکتۆر خۆشه‌ویست ترین ئەندامی لەشی نەخۆشەکه ئەبرئ وەك،
 خۆی بەناچاری رازی ئەبیت، یان بۆ کوژانەهێ ئازاوهی خۆیناوی نیوان دوو
 بەنمانە یەکیك ئەکریت بەقوربانی، کوشتنی ئەویش ناچاریهکی لەو بابەتە بوو. ل
 (٢٢٤) ئەمە مانای چی؟!

نوسەر دەللیت من ئاگام لە کوشتنەکهی نەبووه و دوور لە دەسلالت و ئیرادهی من
 کوژراوه، کهچی هەر بۆ خۆشی دەلیت: کوشتنی عەبدالله سوور زەرورەت بووه !! خۆنەر
 دەتوانیت لەم چەند دێرەهێ سەرەوه‌دا، دەریایەك حەقیقەت پەیدا بکات. ئەگەر کەسیکیش
 گومانی لەوه هەبیت، ئەوا دەتوانم بیژم که نوسەر بەدەمی خۆی، ئیعدام کردنی عەبدالله
 یوووری وەکو هەرەشه لەکەسانی دیکە بەکار هێناوه و ئەمەش چیرۆکیکە و لەشوێنی دیکە
 جیگە خۆی هەیه.

دیل کوشتن لە پاش الی (١٩٨٢) وه بووه دیاردیهکی تەشەنه سەند و. کۆمەڵیک فەرماندە
 دەرکەوتن که دیل کوشتن و خۆین رشتنیان بەشەهامەت و پیاوێتی دەزانی هەرگیز
 نەمدیت کەسیك لەسەر دیل کوشتن سزا بدریت.

لە رۆژگاری ئەنفال و تیک شکانەکاندا، دیلەکانی دەوڵەت بەجەڵەب دەکوژران و دیل
 کوژەکانیش بە جوامیری یهوه باسیان لێوه دەکردن!. ریباز، که کادر و فەرماندە
 یەکیتی نیشتمانی کوردستان بوو لە بیرەومرێهەکانی خۆی دا(قەندیل بەغداکی هەژاند
 !) وشە(دیل کوژەکان)بوکار دینیت و بەشەرمه‌وه باس لە دیل کوشتن و ئەو شەرانی دەگات
 کەله(١٩٨٥/٦/٢) دا واته لەسەر و بەندی مەهوزاتدا دژ بە حشع کران.

(لە / ریبازەوه

بۆ / مەڵبەندی چوار

((مام هیدایەت بەدیل گرتوو، تکایە فەرمان بدەن !))

لە مەڵبەنی چوارەوه بۆ / کاک ریباز

مام هیدایەت لە گوندەکهی خۆیان بکوژن !)

مام هیدایەت چەگدارێکی حشع بوو(بروسکە)کەش لە مالی خۆیاندا کراوه(بروانە ریباز،

قەندیل بەغداي هەژاند - بەشی دووهم)

ریباز دەلی: (شەری ناوخۆ هەمیشە لەلایەن ترسنۆکان و بەرژەوه‌ندی بەرستانەوه

پیشوازی ئی دەکرا !).

باس له به کۆمه‌لگوشتنی دهیان ژن و مدال و پیر و عه‌ره‌بان به‌دهستی هیزه‌کانی یه‌کێتی و به‌تایبه‌ت تیپی (٢١)ی که‌رکوک له‌و گوندانه‌ی ناوچه‌ی هه‌ولێردا، که به‌عس هه‌ره‌بی تێدا نیشته‌جێ کردبون، ده‌کات !

رێباز شه‌رمانه‌ نارەزای خۆی له‌ئاست ئه‌و کارانه‌دا دهر ده‌برێت و بێ ده‌سه‌لاتی خۆی نیشان دهدات. من لێردا بۆ چونه‌کانی که‌سیک ده‌نوسمه‌وه که له‌گه‌ڵ بیره‌وه‌ریه‌کانی کۆی دا راست گۆ بووه و هه‌تا له‌شه‌ری ناوخۆشدا کوژرا هه‌ر فه‌مانده‌ی یه‌کێتی بوو !.

من که باسم له‌ دیار ده‌ی دیل کوشتن کردوو هیزه‌که‌ی به‌رامبه‌ریشم له‌به‌ر چاو گرتوو به‌لام چوون یه‌کێتی هیزێ گه‌وره و بالاده‌ست بووه، دیارده‌که‌ی لای ئه‌مان زه‌قتر به‌دیار ده‌که‌وێت و کامی‌ره‌ی یاده‌وه‌ریه‌کانی نوسه‌ری په‌نجه‌کان زۆر به‌ ته‌لخی و پنه‌که‌ی گرتوو !.

خوێنه‌ر که وێنه‌ی ره‌فتار و هه‌لسوکه‌وتی ئه‌و هیزانه‌ له‌شاخدا بکات، ئیدی به‌ لره‌ی ئه‌و روبراری خوێنه‌ی ئیستای شاره‌کانیش ناشنا ده‌بی‌ت و له‌وه‌ش ده‌کات که‌م عه‌قلیه‌تانه‌، پێش ئه‌وه‌ی دژی هه‌ر دوژمنێکی کورد بن دژی خودی کوردن.

رۆژنامه‌وانێکی سویدی، له‌ فیلمێکی دیکۆمێنت تارێ تایبه‌ت به‌ گوردستانی باشوور ده‌لیت (ئێستا ره‌ش تری‌ن دوژمنی کورد، کورده‌که‌ی دی که‌یه !.)

با گۆره‌کان هه‌لده‌ینه‌وه

کۆمه‌له‌ ئیستا هیچ ناسراویکی رێکخراوه‌یی و فکری نه‌ماوه ره‌گه‌ز سیاسی و فکریه‌کانی کۆمه‌له‌ له‌نیوان له‌نیوان گۆردا رازاوه‌ن و نوسه‌ری په‌نجه‌کان له‌ نوسینه‌وه‌ی میژوو‌شدا جوورته‌تی راجه‌له‌کاندنیا نه‌کردوو، یاوه‌کو به‌ پێویستی نه‌زانیه‌وه. نوسه‌ر وه‌کو سکرته‌ری یه‌که‌می کۆمه‌له‌: میژووی ئه‌و رێکخراوه‌ ناکوکیه‌کانی ته‌له‌زم و ئی داتاشین و کارژ فریदानه‌کانی به‌هه‌ند نه‌گرتوون و که‌م و زۆر به‌لایاندا نه‌چوو، به‌مه‌ش سووکایه‌تی به‌ کۆمه‌له‌ و به‌ هه‌موو ئه‌و ئەندامانه‌ی کۆمه‌له‌ کردوو که له‌ پیناوی رێباز و فکری کۆمه‌له‌دا ((که مارکسیزم و لینینیزم بووه و نوسه‌ر تیره‌په‌زه‌ی کردوو و برواشی پێ نه‌بووه !)) چ له‌ شاخ و چ له‌زیندانی فاشیه‌کانیش دا شه‌هید بوون.

کۆمه‌له‌ هێشتا شه‌ش سال له‌ته‌مه‌نی خۆی پهرنه‌رک‌دبووه‌وه تووشی دوو فه‌یرانی فیکری و سیاسی هات و دوو گروپه‌ ئی جیا‌بووه‌وه که کارکردنیا له‌سه‌ر ره‌وت و چاره‌نووسی دوا‌رۆژی دانا.

ه سالی ۱۹۷۲ دا. گروپيک له و کادرانهی له نهلقه رۆشنیڤهکانی سههرتهای دامهزراندنی کۆمهلهدا نهخشیان ههبوو حیابوونهوهی ریکخراویکی بچووکى داخراویان بۆ خویان درووست کرد. ئەوان دهلین دوو بیانووی سههرهکیان بۆ رمت کردنهوهی کۆمهله و بهجی هیشتنی ههبووه:

۱- کۆمهلهیان به پردیک زانییوه له نیوان مههرگی جهلالیهت و دووباره زیندوووبونهوهیدا واته ئەوان وایان بینیه که کۆمهله له ههه و مهرجی بهیانی ۱۱ ی نازار و شکست خواردنی بالی م.س دا دهبیته داره ئەفسووناویهکهی حهزرهتی موسا بهدهست مام جهلالهوه و بهشینهی و لهبار و دۆخیکى تر دا به ئالییهکی دی کهوه، جهلالیهتی پی زیندوو دهکاتهوه.

۲- لایان وابوو که لهنیو کۆمهلهدا مهیلی گۆشه گیری نهتهواپهتی چهکهرهی کردوو و کۆمهله ریکخراویکی مارکسیستی نهتهوه پهسته بی ئەوهی بهنامهیهکی روونیشی بۆ چارهسهره کردنی کیشهی نهتهوهی کورد ههبیته و وتاردهکانی مام جهلال لهمههر(کوردایهتی خاس و عام که لهیهکیک له ژمارهکانی رۆژنامهی برایهتی ئەو سالیدا بلاو کرابوو و ههلهیهکی لهنیوان کۆمهلهدا نابوووه)سهرچاوهی ئیلهامی فیکری کۆمهلهیه.

ئهم بائه بلاو کراوهیهکی نهینیان بهناوی(کۆمهنیست)دهردهکرد و وهکو گروپیکى بچوکی نهینی تا سالی(۱۹۷۶)یش مابوون و چهند جاریک لهقههداخ لهگهه شههید ئارام دا گفتوگو و دانوستاندیان کردبوون. شههید ئارام ههولئ دابوو که قهناعهتی ئەوهیان پی بکات که کۆمهله زۆر گۆرانی بهسهردا هاتوو و ئیتر کۆمهلهی(عهحدی باید !!)نییه. ئەو گروپه لهگهه ئارام دا پیک نههاتبوون و پاشان(قیادهی مههرکهزی حشع - وهحدمت القاعده)هوتی دابوون.

۳- له کۆتای سالی ۱۹۷۵ و سههرتهای ۱۹۷۶ دا، گروپیکى تر لهکادر و ئەندامانی کۆمهله بهشیک لهتهلاری ریکخراوهیان بۆ خویان بردا و ریکخراویکی نوینیان بهناوی(ریکخراوی رهنجدهران)هوه دامهزراند و بهشیکى بهرچاوی کادر و ئەندامنی کۆمهلهیان حیاکردهوه. رهنجدهران به پیچهوانهی گروپی کۆمهنیستهوه، بهخیرای گهشهیان کردن و ههر بهخیرایش ئاش بهتالیان کرد یان پییان کرا !!

رهنج دهران لایان وابوو.

كۆمەلە دەبیت قەوارەى ریکخراوەى سەر بەخۆى بپاریزیت و چوارچێوەى سیاسەت و بەلاری (یەکیتی نیشتمانی کوردستان) قبول نەکات و وهلاى بنیت.

۲- كۆمەلە دەبیت بەرنامە یەکی ئاشکرایى لەسەر مەسەلەى عێراق و چۆنیەتى هاوکارى نیوانى خۆى و هیزه چهپهکانى دیکهى عێراق هەبیت.

رهنج دهران بروایان بە خەباتى شاخ هەبوو لە چیا دا مەفرەزەى چەك داریان دروست کرد ، سالیکی نەخایاند لیپرسراویکی سەرگردایه تیان بەناوی (ابراهیم حسن) لەریگهى نیوان هەلبجە و سلیمانی دا، پێشمەرگه یهکی تهسلیم بووه وەى كۆمەلەى بەگرتى دا و ئەویش هەموو ریکخراوهکەى خۆى و بەشیک له ئەندامانى كۆمەلەى بەگرتن و ئیعدام کردن دا و بۆ خووشى پاشان بەر لیپوردن کەوت و ئیستا له هەندهران دەزى چەك دارەکانى شاخیان و بەتایبەتى مەسئولى یەکه میان له هەل و مەجیکى ئالۆزدا تیاچوون و بەیهك جارى کۆتای پى هات !!.

ئەم روداوانە ئەلقە ژەنگرتووە لە گۆران کراوهکانى میژووی كۆمەلەن كە تاو تو کردن و لیكۆلینه وهیان دەشى كۆمەلیك دەرز و پەندمان بدەنى جگە لەم دوو روداوه گرنگهى نیو میژووی كۆمەلە، زۆر دیارده و دەرکەوتنى دى كە هەن كە نوسەر بازى بەسەردا داون و من له دەرڤه تیکى تر دا هەول دەدم باسیان بکەم یان هیچ نەبیت وهبیر خوینەرى ئیستا و ئەندامانى ئەوسایى كۆمەلەیان بەینمەوه

پشکو نەجمە الدین

سوپاس و پیزانین

سوپاس و پیزانین بۆ سه رنوسه ری ئه و گوڤارانه ی که بابه ت و نوسینمان لیوه رگرتوون.

- ۱- گوڤاری جیهان، به ریز و خوشه ویست / نه به ز گۆران
- ۲- گوڤاری لشین، به ریز و خوشه ویست / هه ردوو به ریزان (احمد میره و هیمن باقر)
- ۳- گوڤاری ریگا، زۆر به رز / سو ران عمر
- ۴- گوڤاری بز او، به ریز / بۆتان ته حسین
- ۵- گوڤاری ستاندارد و ته و او ی ستافه به ریزه که یان.
- ۶- گوڤاری هه ئبون و ستافه خوشه ویسته که یان.
- ۷- گوڤاری شه ن و ستافه نازیزه که یان.
- ۸- گوڤاری خه ئک، به ریز سه رده شت همه صالح

*- هه روه ها سوپاس و پیزانینی تاییه تیمان بۆ هه رسی جه ریده فروشی به ریز و خوشه ویست:

- کاک دارای گۆرا نخواز نه بازاری ده بووه که.
- کاک نه وشیروان نه به رده رکی سه را.
- کاک سیروان به رامبه رته لاری کاوه.
- له کۆکردنه وه ی گوڤاره کاندا یارمه تییان داین و هیوامان وایه که نمونه یان زیاتر بیته.